1985 års

RIKSDAG

Handlingar
C 1

Utskottens betänkanden och utlåtanden

RIKSDAGEN
HELSINGFORS

Helsingfors 1986. Statens tryckericentral

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Grundlagsutskottet

Betänkanden

— 1 med anledning av riksdagens justitieombudsmans berättelse över sin verksamhet år 1983

— 2 med anledning av att statsrådets beslut om temporärt slopande av tullen på socker har bragts till riksdagens kännedom

— 3 med anledning av att statsrådets beslut om temporär ändring av importavgifter för vissa ostar har bragts till riksdagens kännedom

— 4 med anledning av att statsrådets beslut angående upphävande av statsrådets beslut om erläggande av exportdeposition för cellulosa har bragts till riksdagens kännedom

— 5 med anledning av justitiekanslerns i statsrådet berättelse om justitiekanslers ämbetsåtgärder och iakttagelser rörande lagarnas efterlevnad för år 1983

— 6 med anledning av berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983 (Bilagor: Statsutskottets utlåtande nr 7/1984 rd. Bankutskottets utlåtande nr 1/1984 rd. Lag- och ekonomiutskottets utlåtande nr 2/1984 rd. Jord- och skogsbruksutskottets utlåtande nr 3/1984 rd. Socialutskottets utlåtande nr 1. Trafikutskottets utlåtande nr 3/1984 rd. Försvarsutskottets utlåtande 1/1984 rd.

— 7 med anledning av att statsrådets beslut om återbäring av exportdeposition som erlagts för vissa varor har bragts till riksdagens kännedom

— 8 med anledning av att förordningen angående ändring av förordningen om tull- och importavgiftspreferenser för varor med ursprung i utvecklingsländer har bragts till riksdagens kännedom (Bilaga: Utrikesutskottets utlåtande nr 1)

— 9 med anledning av en av riksdagsman Tennilä och fem andra riksdagsmän undertecknad skrivelse som innehåller anmärkning mot lagenligheten av statsrådsmedlemmars ämbetsåtgärder

— 10 med anledning av att förordningen om vissa tjänsteregleringar har bragts till riksdagens kännedom

— 11 med anledning av att förordningen om vissa tjänsteregleringar inom undervisningsministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

— 12 med anledning av att förordningen om tjänsteregleringar vid Helsingfors universitet har bragts till riksdagens kännedom

— 13 med anledning av att statsrådets beslut om överföring av vissa tjänster har bragts till riksdagens kännedom

— 14 med anledning av att statsrådets beslut om temporär nedsättning av tullen på äpplen har bragts till riksdagens kännedom

— 15 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar vid Statsjärnvägarna har bragts till riksdagens kännedom

— 16 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar vid post- och televerket har bragts till riksdagens kännedom

— 17 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar har bragts till riksdagens kännedom

— 18 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar vid Helsingfors universitet har bragts till riksdagens kännedom

— 19 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom inrikesministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

— 20 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom försvarsministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

— 21 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar vid lantbruksförvaltningen har bragts till riksdagens kännedom

— 22 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom lantmäteriförvaltningen har bragts till riksdagens kännedom

— 23 med anledning av att statsrådets beslut om överföring av vissa tjänster och befattningar har bragts till riksdagens kännedom

— 24 med anledning av att en förordning angående förlängning av giltighetstiden för lagen om prisövervakning har bragts till riksdagens kännedom

— 25 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar har bragts till riksdagens kännedom

— 26 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

— 27 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom trafikministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

— 28 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom handels- och industriministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

— 29 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

— 30 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom miljöministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

— 31 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 5 § lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall (Bilaga: Statsutskottets utlåtande nr 4)

— 32 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar vid Helsingfors universitet bragts till riksdagens kännedom

— 33 med anledning av att en förordning om ändring av förordningen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt har bragts till riksdagens kännedom
(Bilagor: Utrikesutskottets utlåtande nr 3. Jord- och skogsbruksutskottets utlåtande nr 1)

— 34 med anledning av att ett statsrådsbeslut om temporär ändring av tullen på vissa frukter har bragts till riksdagens kännedom

Utlåtanden

— 1 över regeringens proposition nr 234/1984 rd. om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Nederländerna om ömsesidigt bistånd i tullfrågor

— 2 över regeringens proposition nr 235/1984 rd. om godkännande av vissa bestämmelser i den internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt i dess bilagor

— 3 om regeringens proposition nr 236/1984 rd. med förslag till lagstiftning om släktnamn samt lagmotionerna nr 102/1984 rd. och 1

— 4 om regeringens proposition nr 121/1984 rd. med förslag till lag om ändring av folkpensionslagen

— 5 om regeringens proposition nr 52/1984 rd. med förslag till lagstiftning om ett kontrollsystem som gäller iakttagandet av kommunala tjänstekollektivavtal

— 6 över riksdagens lönedelegations verksamhetsberättelse för år 1984

— 7 över statsrevisorernas berättelse för år 1983

— 8 om regeringens proposition nr 51 med förslag till lag om åtgärder för förhindrande av brott som riktar sig mot personer vilka deltar i internationella konferenser och åtnjuter internationellt specialskydd

— 9 om regeringens proposition nr 7 med förslag till lagstiftning om befrielse av Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall

— 10 över regeringens proposition nr 8 med förslag till lag om temporär ändring av lagen om vapenfri tjänst och civiltjänst samt till lag om undantag beträffande tillämpningen av 1—4 §§ lagen om bestraffning av vissa värnpliktiga för vägran att fullgöra aktiv tjänst samt över lagmotion nr 2

— 11 om regeringens proposition nr 266/1984 rd. med förslag till lag om ändring av vattenlagen

— 12 över regeringens proposition nr 29 med förslag till lag om förbud att driva rörelse

— 13 över regeringens proposition nr 238/1984 rd. med förslag till förnyande av lagstiftningen om statens tjänstemän samt över lagmotion nr 20

— 14 över regeringens proposition nr 239/1984 rd. angående ändringar i lagstiftningen, vilka krävs av revideringen av det statliga och kommunala tjänstekollektivavtalssystemet

— 15 om regeringens proposition nr 126 med förslag till lag om ändring av lotteriskattelagen

— 16 över regeringens proposition nr 165 med förslag till lag om ändring av lagen om accis på livsmedelsprodukter

— 17 över regeringens proposition nr 16 med förslag till kärnenergilag och vissa därtill anslutna lagar

— 18 över regeringens proposition nr 178 med förslag till lag om ändring av folkpensionslagen samt till lag om sjukförsäkringsavgift för år 1986

— 19 om regeringens proposition nr 81 med förslag till lag om ändring av lagen om skydd i arbetet och till lagar om ändring av vissa lagar som har samband med sistnämnda lag

— 20 om regeringens proposition nr 100 med förslag till lag om avgivande till riksdagen av en berättelse om utvecklingssamarbetet

— 21 över regeringens proposition nr 206 med förslag till lag om ändring av tullskattelagen

Lagutskottet

Betänkanden

— 1 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 18 § lagen om andelslag

— 2 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av patentlagen

— 3 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagstiftning om släktnamn
(Bilaga: Grundlagsutskottets utlåtande nr 3)

— 4 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 2 kap. 1 § och 8 kap. 4 § lagen om aktiebolag samt 4 § prokuralagen

— 5 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om åtgärder för förhindrande av brott som riktar sig mot personer, vilka deltar i internationella konferenser och åtnjuter internationellt specialskydd
(Bilaga: Grundlagsutskottets utlåtande nr 8)

— 6 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om ersättning för brottsskador av statsmedel

— 7 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 38 § bokföringslagen

— 8 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 446 § kyrkolagen och av vissa därtill anslutna lagar

— 9 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagstiftning om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt

Utlåtanden

— 1 över regeringens propositioner nr 266/1984 rd. och 59 med förslag till lag om ändring av vattenlagen

Utrikesutskottet

Betänkanden

— 1 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Folkrepubliken Bulgarien om ömsesidigt främjande av och skydd för investeringar

— 2 med anledning av Finlands delegations i Nordiska rådet berättelse över Nordiska rådets verksamhet år 1984

— 3 med anledning av berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983 till den del den gäller förhållandena till utländska makter

— 4 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Nederländerna om ömsesidigt bistånd i tullfrågor (Bilaga: Grundlagsutskottets utlåtande nr 1)

— 5 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i den internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt i dess bilagor (Bilaga: Grundlagsutskottets utlåtande nr 2)

— 6 med anledning av regeringens proposition angående godkännande av vissa bestämmelser i den med Danmark ingångna överenskommelsen om frihandel mellan Finland och Grönland

— 7 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i 1984 års internationella sockeravtal

— 8 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om slopande av kravet på legalisation av utländska allmänna handlingar

— 9 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen om partiell fastställelse av 1981 års översyn av riksgränsen mellan Finland och Sverige

— 10 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i protokollet mellan Finland och Sverige om ersättning för bortfall av kommunalskatt i vissa fall

— 11 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen angående upprättandet av ett europeiskt molekylärbiologiskt laboratorium

— 12 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om varuutbyte och betalningar under åren 1986—1990

— 13 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om en uppförandekod för linjekonferenser

— 14 med anledning av regeringens proposition med anledning av vissa beslut vid den 70:e Internationella arbetskonferensen (Bilaga: Socialutskottets utlåtande nr 2)

— 15 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Folkrepubliken Kina om skydd för investeringar samt i det därtill anslutna protokollet

— 16 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om avgivande till riksdagen av en berättelse om utvecklingssamarbetet (Bilaga: Grundlagsutskottets utlåtande nr 20)

— 17 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Australien för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst
(Bilaga: Statsutskottets utlåtande nr 6)

— 18 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Bulgarien för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst
(Bilaga: Statsutskottets utlåtande nr 7)

— 19 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Malaysia för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst
(Bilaga: Statsutskottets utlåtande nr 8)

— 20 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Thailand för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst
(Bilaga: Statsutskottets utlåtande nr 9)

— 21 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om ändring av avtalet om Nordiska ministerrådets sekretariat och deras rättsliga ställning samt i det därtill anslutna tilläggsprotokollet

— 22 med anledning av regeringens proposition om Finlands anslutning till konventionen angående upprättandet av den Europeiska frihandelssammanslutningen

— 23 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om vissa åtgärder mot Sydafrika

Utlåtanden

— 1 om förordningen angående ändring av förordningen om tull- och importavgiftspreferenser för varor med ursprung i utvecklingsländer (F nr 1), som har bragts till riksdagens kännedom

— 2 om regeringens proposition nr 16 med förslag till kärnenergilag och vissa därtill anslutna lagar

— 3 över en förordning om ändring av förordningen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt (F nr 13), som har bragts till riksdagens kännedom

Statsutskottet

Betänkanden

— 1 med anledning av regeringens proposition angående statsborgen för VTT Technology Oy:s lån

— 2 angående statsborgen för Rautaruukki Oy:s utländska och inhemska lån

— 3 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om byte av vissa jordområden mellan staten och Pemars kommun

— 4 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ägobyte mellan staten och Riihimäki stad

— 5 med anledning av regeringens proposition angående statsborgen för Kemi Oy:s utländska och inhemska lån

— 6 med anledning av statens investeringsfonds berättelse om verksamheten 1983

— 7 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ägobyte mellan staten och Posio kommun

— 8 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Loimaa stad
(Bilaga: Jord- och skogsbruksutskottets utlåtande nr 2/1983 rd.)

— 9 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om kommunala konjunkturdepositioner
(Bilaga: Lag- och ekonomiutskottets utlåtande nr 1/1983 rd.)

— 10 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om accis på ätbara fetter

— 11 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av inkomstskattelagen för gårdsbruk

— 12 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 och 4 §§ lagen om bil- och motorcykelskatt

— 13 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om försäljning av en polishusfastighet i Vammala stad

— 14 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ägobyte mellan staten och Ilomants kommun

— 15 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om statsgarantier för tryggande av basråvaruförsörjningen

— 16 med anledning av regeringens proposition med förslag till ändringar i skattelagstiftningen beträffande beskattningen av sjöarbetsinkomst

— 17 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av 5 § lagen om beskattning i vissa fall av varor, som säljes ombord på passagerarfartyg i utrikestrafik

— 18 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om överlåtelse av vissa bostadshus till ett fastighetsaktiebolag som skall bildas

— 19 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om försäljning av vissa områden till Esbo stad

— 20 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om stödjande av det första skedet av utvidgningen av Neste Oy:s naturgasnät

— 21 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 1 § lagen angående omsättningsskatt

— 22 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om accis på produkter som resande för ut ur landet

— 23 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av 3 § lagen om bil- och motorcykelskatt

— 24 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om temporär ändring av 3 § lagen om accis på elström

— 25 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 31 § lagen om förskottsuppbörd

— 26 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om vissa statliga åtgärder för stödjande av aktiebolaget Valvilla Oy:s finansieringsläge

— 27 med anledning av regeringens proposition med förslag till ändring av vissa stadganden om skattelättnader

— 28 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om försäljning av en under uppförande varande rekreationsstuga i Saariselkä i Enare till aktiebolaget Puutalo Oy

— 29 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om försäljning av vissa tomter till Åbo universitetscentralsjukhusförbund

— 30 angående statsverkets förvaltning och tillstånd samt statsrevisorernas berättelse för år 1983
(Bilaga: Grundlagsutskottets utlåtande nr 7)

— 31 med anledning av regeringens berättelse till riksdagen om de åtgärder som riksdagens anmärkningar rörande statsverkets förvaltning och räkenskapsföring år 1982 har gett anledning till

— 32 med anledning av Riksdagens revisorers berättelse för år 1984

— 33 med anledning av regeringens proposition angående tillägg till och ändringar i statsförslaget för år 1985

— 34 med anledning av regeringens proposition om tilläggsfullmakter för statsrådet att upptaga lån under år 1985

— 35 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 27 a § lagen om skatteuppbörd, lagen om skattestyrelse samt lagen om den direkta beskattningens distrikts- och lokalförvaltning

— 36 med anledning av Riksdagens lönedelegations verksamhetsberättelse för år 1984
(Bilaga: Grundlagsutskottets utlåtande nr 6)

— 37 med anledning av statens investeringsfonds verksamhetsberättelse för år 1984

— 38 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av den till lagen om accis på livsmedelsprodukter anslutna accistabellen

— 39 med anledning av regeringens proposition om tilläggsfullmakter för statsrådet att upptaga lån under år 1985

— 40 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar angående ändring av 4 § lagen om accis på gödselmedel och 4 § lagen om accis på foderblandningar

— 41 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 22 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

— 42 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om undantagsstadganden i skattelagarna år 1986

— 43 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på arv och gåva samt till lag om ändring av 22 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

— 44 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av lagen om undantag beträffande vissa livsmedel från lagen angående omsättningsskatt

— 45 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

— 46 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 7 och 17 §§ lagen om bil- och motorcykelskatt

— 47 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av lagen angående omsättningsskatt

— 48 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 § lagen om accis på elström

— 49 med anledning av regeringens proposition angående statsborgen för Oy Sisu-Auto Ab:s utländska och inhemska lån

— 50 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av 2 § lagen om begränsning av rätten att vid beskattningen avdraga ränta på gäld

— 51 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 1 och 2 §§ lagen om skattelättnader inom utvecklingsområdena och av 97 a § lagen om stämpelskatt

— 52 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av 1 och 2 §§ lagen om skattelättnader för främjande av metall- och byggnadsindustrin

— 53 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utjämningsskatt

— 54 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av 1 § lagen om beskattning av bostadsinkomst i vissa fall

— 55 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på motorfordon

— 56 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skattelättnader för sjöfarten

— 57 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen för gårdsbruk och 45 § beskattningslagen

— 58 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av 22 § lagen om utjämningsavgift för grädde samt mjölk med låg fetthalt

— 59 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 6 § lagen om exportkostnadsavgift för mjölk och fläsk

— 60 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om exportkostnadsavgift för mjölk och fläsk

— 61 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 4 § lagen om sockeraccis

— 62 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 4 § lagen om bränsleaccis

— 63 med anledning av regeringens proposition angående statsborgen för Ekokem Oy Ab:s inhemska och utländska lån

— 64 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om statens säkerhetsupplag

— 65 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 1 § lagen om säkerhetsupplagsavgift

— 66 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om räntestöd åt Finlands Exportkredit Ab vid utländsk upplåning under åren 1986—1989

— 67 med anledning av lagmotionen nr 72 med förslag till lagar om ändring av lagen om riksdagsmannaarvode och 22 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

— 68 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 13 § lagen om accis på gödselmedel

— 69 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av lagen om bostadssparpremier

— 70 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 och 4 §§ lagen om avvikelser från lagen angående omsättningsskatt i fråga om vissa produktiva investeringar

— 71 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av 46 b § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

— 72 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om en importhandelsfond

— 73 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om undantag beträffande vissa livsmedel från lagen angående omsättningsskatt

— 74 och 74 a med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lotteriskattelagen
(Bilaga: Grundlagsutskottets utlåtande nr 15)

— 75 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 2 och 3 §§ lagen om vissa räntestödslån av kreditanstalters medel

— 76 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om statsgarantier för företag som idkar rederirörelse

— 77 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om skattelättnader för obligationslån

— 78 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om accis på livsmedelsprodukter
(Bilaga: Grundlagsutskottets utlåtande nr 16)

— 79 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om räntestödlån för fartyganskaffningar från hemlandet

— 80 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av 4 § lagen om bränsleaccis

— 81 med anledning av regeringens proposition angående tillägg till och ändringar i statsförslaget för år 1985

— 82 med anledning av regeringens proposition angående statsborgen för Telenokia Oy:s utländska och inhemska lån

— 83 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om skattelättnad för depositioner

— 84 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om överlåtelse av Barnmorskeinstitutets byggnad jämte inventarier i Helsingfors stads ägo och besittning

— 85 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 28 och 46 a §§ lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

— 86 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om skatteskalorna och skatteprocentsatserna vid statsbeskattningen för år 1986

— 87 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

— 88 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, 5 § inkomstskattelagen för gårdsbruk och 60 § beskattningslagen

— 89 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av tullvärdeslagen

— 90 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 27 § lagen angående omsättningsskatt

— 91 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om proteinaccis
(Bilaga: Jord- och skogsbruksutskottets utlåtande nr 2)

— 92 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 4 och 12 §§ lagen om accis på foderblandningar
(Bilaga: Jord- och skogsbruksutskottets utlåtande nr 3)

— 93 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om begränsning av användningen av indexvillkor

— 94 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om förskottsuppbörd

— 95 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av grunderna för vissa ämbetsverks och inrättningars utgiftsstater

— 96 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 2 § lagen om besättande av vissa tjänster med avtalslön

— 97 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 18 a § lagen om skatteuppbörd

— 98 med anledning av regeringens proposition om temporära arrangemang beträffande statsförslaget

— 99 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet och av 45 § beskattningslagen

— 100 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 19 § lagen om förskottsuppbörd och 5 § lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift

— 101 med anledning av regeringens proposition angående fullmakter för statsrådet att upptaga lån

— 102 och 102 a med anledning av regeringens proposition angående statsförslaget för år 1986

Utlåtanden

— 1 om regeringens proposition nr 238/1984 rd. med förslag till förnyande av lagstiftningen om statens tjänstemän samt om lagmotion nr 20

— 2 över berättelsen om regeringens åtgärder under år 1984

— 3 över regeringens proposition nr 239/1984 rd. angående ändringar i lagstiftningen, vilka krävs av revideringen av det statliga och kommunala tjänstekollektivavtalssystemet

— 4 över regeringens proposition nr 107 med förslag till lag om ändring av 5 § lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall

— 5 över regeringens proposition nr 102 med förslag till lag om ändring av lagen om sysselsättning

— 6 om regeringens proposition nr 151 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Australien för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst

— 7 om regeringens proposition nr 185 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Bulgarien för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst

— 8 om regeringens proposition nr 186 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Malaysia för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst

— 9 om regeringens proposition nr 226 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Thailand för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst

Bankutskottet

Betänkanden

— 1 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar angående ändring av lagen om affärsbanker, lagen om hypoteksbanker samt lagen om kreditaktiebolag

— 2 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utlännings rätt att äga aktier i finsk kreditinrättning och bedriva bankverksamhet i Finland

— 3 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om överföring av E. J. Längmans fonder till Suomen Kulttuurirahasto

— 4 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om upphävande av 3 § 1 mom. lagen om obligations- och debenturelån samt övriga masskuldebrevslån

— 5 med anledning av bankfullmäktiges berättelse för 1984

— 6 med anledning av regeringens proposition med förslag till valutalag

Ekonomiutskottet

Betänkanden

— 1 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om utövning av veterinäryrket

— 2 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om 1985 års yrkes- och näringsutredning

— 3 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av folkhälsolagen och socialvårdslagen

— 4 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 23 § lagen om kommunala allmänna sjukhus, 43 § sinnessjuklagen och 24 § tuberkuloslagen

— 5 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av djurskyddslagen

— 6 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 2 § lagen om konsumentklagonämnden

— 7 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av lagen om avbrytande av havandeskap

— 8 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av folkhälsolagen, tuberkuloslagen och sinnessjuklagen

— 9 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 § lagen angående rättighet att idka näring

— 10 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 § lagen angående införande av folkhälsolagen

— 11 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 14 § folkhälsolagen

— 12 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om missbrukarvård

— 13 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 § lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering

— 14 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ordnande av personalens vid Barnmorskeinstitutets sjukhus ställning då sjukhuset överlåts till Helsingfors stad för att handha en del av funktionerna vid Helsingfors stads hälsovårdscentral

— 15 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av lagen om strålningsskydd

— 16 om Oy Alko Ab:s förvaltningsråds berättelse över alkoholläget utveckling år 1984

Utlåtanden

— 1 om regeringens proposition nr 86 med förslag till lag om ändring av sjukförsäkringslagen

— 2 över regeringens proposition nr 228 om godkännande av vissa bestämmelser i den europeiska överenskommelsen om utgivande av sjukvård till personer vid tillfällig vistelse

Grundlagsutskottets betänkande nr 1 med anledning av riksdagens justitieombudsmans berättelse över sin verksamhet år 1983

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 19 juni 1984 riksdagens justitieombudsmans berättelse över sin verksamhet år 1983 till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört riksdagens justitieombudsman Jorma S. Aalto, biträdande justitieombudsmannen Klas G. Ivars och inspektören Kari Huttunen vid riksdagens justitieombudsmans kansli, avdelningschefen Eero Saario och polisöverinspektören Raimo Turkki vid inrikesministeriet, biträdande avdelningschefen Jarkko Eskola vid social- och hälsovårdsministeriet, biträdande avdelningschefen Kari Pylkkänen vid medicinalstyrelsen, avdelningschefen Esa Ellala vid länsstyrelsen i Tavastehus län, överläkaren Sinikka Metsä-Simola och överläkaren Maija-Liisa Vauhkonen vid Hesperia sjukhus, direktören Heikki Simola vid Sjukhusförbundet, biträdande stadsdirektören Antti Moisio från Esbo stad, ordföranden Veikko Päiviö och direktionsmedlemmen Kai Kiviaho vid Helsingfors mentalhygieniska förening r.f., tf. överläkaren Raila Martikainen vid Kainuun sairaanhoito- ja erityishuoltopiirin kuntainliitto, arbetarskyddsordföranden Sirkka Pikkusaari, arbetarskyddsmedlemmarna Valter Sulkakoski och Tapio Töyssy vid Hesperia sjukhus samt arbetarskyddsfullmäktigen Outi Ojala vid Helsingfors stads arbetarskyddskommission. Grundlagsutskottet har behandlat ärendet och anför vördsamt följande.

Allmänt

Under verksamhetsåret anhängiggjordes vid justitieombudsmannens kansli 1 680 nya ärenden. Föregående år var ärendena 1 776.

Vid ingången av verksamhetsåret förelåg sammanlagt 2 248 ärenden inklusive de som var på hälft. Av dessa avgjordes 1 628, jämfört med 1 767 föregående år. Några betydande skillnader jämfört med år 1982 kan inte märkas i fördelningen av ärenden mellan olika sektorer. Klagomålen på polis- och socialmyndigheterna samt på de förvaltningsmyndigheter som handlägger jord- och vattenärenden var något färre. Klagomålen från fångar samt sådana klagomål som hänförde sig till militärmyndigheterna ökade däremot något. Antalet s.k. åtgärdsfall, dvs. sådana som blivit behandlade i sak, var i det närmaste lika stort som året innan. Däremot avvisades något färre klagomål utan prövning.

Under verksamhetsåret verkställdes 148 inspektioner jämfört med 139 föregående år. Inspektionerna tog också längre tid i anspråk ty inspektionsdagarna ökade från 69 till 73.

Under verksamhetsåret gjordes 25 framställningar om utvecklande av lagstiftning, rättsvård och förvaltning. I fyra fall föreslogs återbrytning av domstolsutslag respektive rättelse eller undanröjande av annan myndighets avgörande. I ett fall förordnades om åtal mot en tjänsteman. Tre fall ledde till disciplinärt förfarande, medan anmärkningar gavs i 60 fall jämfört med 70 föregående år.

Efter att ha hört riksdagens justitieombudsman och biträdande justitieombudsman med anledning av berättelsen beslöt grundlagsutskottet att till närmare granskning ta upp laglighetsövervakningen av polismyndigheternas förfarande, arbetsfördelningen mellan riksdagens justitieombudsman och statsrådets justitiekansler samt läget inom sinnessjukvården.

Laglighetsövervakningen av polismyndigheternas förfarande

Då riksdagens justitieombudsman hördes i grundlagsutskottet tog han upp de klagomål som gällde polismyndigheterna. I praktiken förekommer det rätt sällan att klagomål anförs i sådana fall då ordinära rättsmedel som hänför sig till förvaltningslagskipningen kan anlitas med

4285000829

anledning av polisens ämbetsåtgärder, t.ex. då tillstånd förvägrats. Emellertid är i synnerhet sådana beslut om förvägrande eller återkallande av tillstånd som ansluter sig till innehav av skjutvapen ärenden över vilka klagomål ofta anförs hos justitieombudsmannen.

Polisens brottsundersökning och ordningspolisens verksamhet är ofta av en sådan natur att ordinära rättsmedel inte kommer i fråga. Vissa polisåtgärder — t.ex. för att gripa en person som stört ordningen — är till sin natur faktiska åtgärder som inte direkt föranleder några skriftliga anteckningar. I sådana fall kan medborgarna anföra interna klagomål hos tjänstemannens förman, polisinspektören, en högre instans inom polisorganisationen eller hos de högsta laglighetsövervakarna, dvs. riksdagens justitieombudsman eller statsrådets justitiekansler. De flesta klagomålen till riksdagens justitieombudsman gäller fall där det påstås att en polis antingen överskridit eller missbrukat sina befogenheter, gått alltför hårdhänt till väga då han anlitat maktmedel eller försummat sina skyldigheter när medborgaren behövt polisens hjälp.

I samband med klagomål mot polisen har det framgått att de centrala stadgandena om polisens befogenheter är få och tolkbara. Då administrativa maktmedel anlitas kan en sådan situation uppkomma att varken polisen eller den som blivit föremål för polisiära åtgärder med säkerhet vet om polisen handlat rätt eller fel i en given situation. Detta kan också leda till onödiga klagomål. Den poliskommitté som för närvarande arbetar har bl.a. till uppgift att reda ut frågor i anslutning till polisens befogenheter.

Av klagomålen gäller många uttryckligen förundersökning och därmed förknippade frågor. Stadgandena om förundersökning är delvis föråldrade och tämligen tolkbara och borde därför snabbt revideras. Justitieombudsmannen har påtalat flera felaktigheter i anslutning till förundersökningen. Dessa har emellertid i allmänhet varit formella.

En häktad, anhållen, gripen samt i förvar tagen person bör delges orsaken till polisens åtgärder. Emedan förutsättningarna för polisåtgärder i det fall att någon tas i förvar på grund av fylleri avviker från förutsättningarna i sådana fall då någon grips eller anhålls som misstänkt för ett brott, är det helt naturligt att man vid bedömningen av en åtgärds laglighet bör fästa stort avseende vid grunden. I vissa fall har justitieombudsmannen delgett polisen sin uppfattning om att polisen förfarit oriktigt då den som grund för att någon tagits i förvar uttryckligen uppgivit fylleri trots att vederbörande inte kunnat konstaterats ha varit berusad.

Grundlagsutskottet uppmärksammar också vikten av att polisen utbildas. Den personal som utbildas bör vara så lämplig som möjligt och de blivande polismännen bör utöver teoretisk utbildning också ges möjlighet att förvärva tillräckliga praktiska erfarenheter av polisarbetet. Poliskommittén har till uppgift att bl.a. reda ut frågor i anslutning till polisutbildningen.

Av de klagomål som kommer in till riksdagens justitieombudsman och som prövas i sak vid justitieombudsmannens kansli leder ca 15 % till någon åtgärd, t.ex. att rättelse görs, att en myndighet delges justitieombudsmannens uppfattning, att anmärkning ges, disciplinärt förfarande tillgrips eller att åtal väcks. Åtgärderna har huvudsakligen bestått av rättelseuppmaningar samt anmärkningar för framtida fall. Av de 129 avgöranden som år 1983 gällde polisen resulterade 13 i anmärkning eller rättelse av konstaterat fel. Ca 10 % av de ärenden som prövades ledde således till ett från klagandens synpunkt positivt slutresultat. I de fall som gällde polisen vidtogs således åtgärder i procentuellt något färre fall än i samtliga ärenden i genomsnitt.

Polisorganisationen är — i likhet med gränsbevaknings- och tullorganisationen — en s.k. subordinationsorganisation. Det är därför ofta svårare att reda ut klagomål som gäller polisen än klagomål som gäller andra myndigheter. De särskilda utredningar och undersökningar som vid behov verkställs av en inspektör vid justitieombudsmannens kansli har visat sig vara ett lyckat förfarande och erfarenheterna har således varit positiva. Inspektörens utredningar och förhör på platsen bör utom på polismyndigheterna vid behov också kunna inriktas på försvarsmakten samt tullen och motsvarande organisationer. Emedan justitieombudsmannens kansli för närvarande har endast en inspektör för just detta slag av uppgifter anser utskottet att kansliets utrednings- och undersökningspersonal borde utökas.

Arbetsfördelningen mellan justitieombudsmannen och justitiekanslern

Grundlagsutskottet har redan tidigare uppmärksammat arbetsfördelningen mellan riksdagens justitieombudsman och statsrådets justi-

tiekansler. I synnerhet i de fall då klagomål kan anföras hos både justitieombudsmannen och justitiekanslern är arbetsfördelningen inte klar. Då det gäller myndighetsövervakningen sammanfaller justitieombudsmannens och justitiekanslerns befogenheter i det närmaste helt. Enligt lagen av år 1933 angående justitiekanslerns i statsrådet befriande från vissa av hans åligganden (275/33) är justitiekanslern befriad från skyldigheten att övervaka bl.a. ärenden som gäller klagomål, som av fångar eller anhållna personer anförs över myndigheternas åtgärder, ävensom ansökningar, som görs av dem med anledning av sådana åtgärder. Sådana ärenden kan justitiekanslern om han så önskar överföra på justitieombudsmannen. Trots att både justitieombudsmannen och justitiekanslern har kompetens att handlägga dessa ärenden, har endast justitiekanslern rätt att överföra ärenden till justitieombudsmannen.

Utskottet anser att frågan om överlappningen i de högsta laglighetsövervakarnas uppgifter bör utredas grundligt och att lagstiftningsåtgärder vid behov bör vidtas för att klarlägga situationen. Beroende på utredningens resultat bör justitieombudsmannens kanslis resurser vid behov ökas och samtidigt bör justitieombudsmannens ställning som en rättsskyddsinstitution för medborgarna utvecklas.

Läget inom sinnessjukvården

Riksdagens justitieombudsman delgav under verksamhetsåret social- och hälsovårdsministeriet, medicinalstyrelsen, länsstyrelsen i Nylands län samt Helsingfors stadsstyrelse de bristfälligheter som år 1981 konstaterades i samband med inspektioner i Hesperia och Nickby sjukhus inom Helsingfors sinnessjukvårdsdistrikt samt de missförhållanden som ännu rådde enligt de utredningar som inhämtats med anledning av inspektionerna. Av utredningarna framgick att motsvarande förhållanden allmänt rådde i vårt lands sinnessjukhus. Vid inspektionerna och av utredningarna med anledning av dem framgick inte att sjukhusens personal gjort sig skyldig till lagstridigt eller eljest felaktigt förfarande.

Bristerna och de funktionella missförhållandena vid Hesperia och Nickby sjukhus inom Helsingfors sinnessjukvårdsdistrikt påtalades senare och åtgärder har vidtagits för att avhjälpa dem. Av utredningen framgår emellertid att allvarliga missförhållanden ännu kvarstår.

Vid sinnessjukhusinspektionerna framgick den disproportion som enligt utredningarna råder mellan nivån på hela landets sinnessjukvård och nivån på den allmänna sjukhusvården. De största problemen är bristen på vårdpersonal, sjukhusenheternas utrymmesbrist och dåliga skick samt den otillräckliga öppna vården. Ett annat problem är att bland dem som intagits på sinnessjukhus finns personer som har en sådan sjukdom att de inte borde vårdas där.

Grundlagsutskottet konstaterar att utredningarna visar att personalunderskottet inom den psykiatriska sjukvården för närvarande är ca 1 700 personer. Enligt sinnessjukvårdsmyndigheternas planer kommer underskottet att vara avhjälpt först ungefär år 2000. De ständigt ökade psykiska sjukdomarna och vårt lands oroväckande höga självmordssiffror tyder på att behovet av psykiatrisk sjukvård ytterligare kommer att öka. Sjukhusens utrymmesbrist och underskottet på vårdpersonal leder ofta till att patienterna övermedicineras i stället för att få terapeutisk vård. Utskottet anser därför att personalunderskottet är oacceptabelt och att den planerade tidtabellen för att avhjälpa underskottet är otillräcklig. Emedan dessutom också utvecklandet av den öppna vården kräver vårdpersonal förutsätter utskottet att problemet med personalbristen inom sinnessjukvården tas upp till särskild behandling och avgörs så snabbt som möjligt. Utskottet anser det också vara motiverat att antalet sjukhusbetonade sinnessjukvårdsplatser minskas och att den öppna vårdens resurser ökas. För att alla inom sinnessjukvården skall kunna ges en riktig skötsel bör den psykiatriska vården och folkhälsoarbetet koordineras genom att den öppna vården tillförs resurser samtidigt som vårdnivån vid de psykiatriska sjukhusen tryggas.

Grundlagsutskottet uppmärksammar i synnerhet vårdpersonalens och patienternas bostadsproblem. Tillgången på kompetent vårdpersonal påverkas i vissa fall på ett avgörande sätt av att personalen kan anvisas ett tillräckligt antal bostäder som uppfyller normal boendestandard. Vårdpersonalens möjligheter att få bostäder borde således ovillkorligen förbättras. För patienternas vidkommande aktualiseras bostadsproblemet då de från sjukhusvård överförs till öppen vård. Bostadsbristen leder till att en del av patienterna måste vara intagna på sjukhus onödigt länge. På grund av utrymmesbristen måste en del av de patienter som skrivs ut från sjukhusen t.o.m. uppsöka tillfällig inkvartering på internat, natthärbärgen och motsvarande ställen som inte på något sätt kan anses vara tillfredsställande för

personer som från sjukhusvård överförs till öppen vård. Dessa personer måste i många fall ånyo intas för sjukhusvård. För att sinnessjukvården skall kunna utvecklas och vården graderas på ett förnuftigt sätt förutsätts det att också bostadsproblemen blir lösta. Bl.a. då de kommunala bostadsproduktionsprogrammen uppgörs bör ett tillräckligt antal bostäder reserveras för specialgrupper för att problemen skall kunna avhjälpas.

Nuläget inom sinnessjukvården motsvarar inte den allmänna situationen inom sjukvården. Av denna orsak och för att sinnessjukvården skall kunna moderniseras framför grundlagsutskottet följande synpunkter och förutsätter samtidigt att regeringen överväger att öka de ekonomiska resurserna för ändamålet och ombesörjer:

— att sinnessjukvården ordnas så att alla behövande får ändamålsenlig vård oberoende av om det är fråga om krisvård eller ett långvarigt vårdbehov,

— att vårdmiljön utvecklas och utrymmesbristen avhjälps samt att patienter som inte hör hemma i sinnessjukhusen flyttas till andra sjukhus eller anstalter för ändamålsenlig vård,

— att förutsättningar skapas för gemensamma projekt inom det mentalhygieniska arbetet och folkhälsoarbetet oberoende av separat planering, varvid bl.a. projekt som föranleder driftskostnader bör kunna genomföras gemensamt utan handläggning med avseende på anläggningskostnaderna,

— att utbildningen av sinnessjukvårdspersonal ökas för att yrkeskunnig personal skall kunna anlitas också såsom vikarierande arbetskraft,

— att patienterna inom sinnessjukvården skall behandlas såsom jämbördiga med övriga patientgrupper samt så att patienternas rättsskydd utvecklas bl.a. på så sätt att länsstyrelsernas psykiatriska sakkunskap ökas i anslutning till ändringssökande och handläggning av besvär,

— att den öppna vården byggs ut med tillhjälp av olika terapiformer, samarbete inom social- och hälsovården samt regionansvar, samt

— att bostadsproblemen bland de psykiatriska patienterna avhjälps och likaså att bostäder ordnas för vårdpersonalen i syfte att lindra personalbristen.

Efter att ha granskat berättelsen får grundlagsutskottet som inte funnit anledning till vidare anmärkningar vördsamt föreslå

att Riksdagen skall översända detta betänkande till riksdagens justitieombudsman och regeringen samt till justitiekanslern för kännedom.

Helsingfors den 14 februari 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, ledamöterna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen (delvis), Peltola, Pokka och Skinnari samt suppleanterna Kettunen, Rajamäki och Sasi (delvis).

Grundlagsutskottets betänkande nr 2 med anledning av att statsrådets beslut om temporärt slopande av tullen på socker har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 3 § lagen den 5 april 1974 om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall (284/74) har ovan nämnda statsrådsbeslut (962/84) av den 27 december 1984 bragts till riksdagens kännedom, och riksdagen har genom protokollsutdrag av den 8 februari 1985 remitterat beslutet till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört överinspektören Lasse Valtonen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt 2 § 1 mom. lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall har statsrådet befogenhet att för bevarande av en stabil pris- och kostnadsnivån samt för tryggande av en balanserad ekonomisk tillväxt samt med iakttagande av skälighet och opartiskhet bestämma att vissa varor får införas till landet utan tull eller importavgift eller mot nedsatt tull eller importavgift.

Genom statsrådsbeslutet, som är i kraft från den 1 januari till den 31 december 1985, har tullen på socker slopats också för innevarande år.

Eftersom statsrådsbeslutet baserar sig på stadgandena i lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall och enligt grundlagsutskottets mening behövs föreslår utskottet vördsamt att riksdagen skall besluta

att statsrådsbeslutet inte skall upphävas.

Helsingfors den 14 februari 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka och Skinnari samt suppleanterna Kettunen och Sasi.

428500066S

Grundlagsutskottets betänkande nr 3 med anledning av att statsrådets beslut om temporär ändring av importavgifter för vissa ostar har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 3 § lagen den 5 april 1974 om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall (284/74) har ovan nämnda statsrådsbeslut (963/84) av den 27 december 1984 bragts till riksdagens kännedom, och riksdagen har genom protokollsutdrag av den 8 februari 1985 remitterat beslutet till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört överinspektören Lasse Valtonen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt 2 § 1 mom. lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall har statsrådet befogenhet att för bevarande av en stabil pris- och kostnadsnivån samt för tryggande av en balanserad ekonomisk tillväxt samt med iakttagande av skälighet och opartiskhet bestämma att vissa varor får införas till landet utan tull eller importavgift eller mot nedsatt tull eller importavgift.

Genom statsrådsbeslutet, som är i kraft från den 1 januari till den 31 december 1985, har importavgifterna för vissa ostar och ostämnen som härstammar och importeras från Europeiska ekonomiska gemenskapen och Schweiz sänkts.

Eftersom statsrådsbeslutet baserar sig på stadgandena i lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall och enligt grundlagsutskottets åsikt behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen skall besluta

att statsrådsbeslutet inte skall upphävas.

Helsingfors den 14 februari 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka och Skinnari samt suppleanterna Kettunen och Sasi.

428500067T

Grundlagsutskottets betänkande nr 4 med anledning av att statsrådets beslut angående upphävande av statsrådets beslut om erläggande av exportdeposition för cellulosa har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 22 § lagen den 29 juni 1979 om exportdeposition (578/79) har ovan nämnda statsrådsbeslut av den 31 januari 1985 (95/85) bragts till riksdagens kännedom och riksdagen har genom protokollsutdrag av den 15 februari 1985 remitterat beslutet till grundlagsutskottet. Utskottet har med anledning av ärendet hört biträdande avdelningschefen Seppo Suokko och äldre regeringssekreteraren Arto Merimaa vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt 20 § lagen om exportdeposition skall statsrådet upptaga sitt beslut angående erläggande av exportdeposition till omprövning senast då tre månader förflutit sedan beslut om uppbärande av exportdeposition eller om tidigare omprövning fattats.

Statsrådsbeslutet som trädde i kraft den 1 februari 1985 innebär att den exportdeposition om 3 % som sedan den 8 juni 1984 uppburits för halvblekt eller blekt sulfat- och annan alkalisk cellulosa, inte längre uppbärs.

Emedan statsrådsbeslutet är baserat på stadgandena i lagen om exportdeposition och enligt grundlagsutskottets åsikt behövs föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att vidare åtgärder från Riksdagens sida inte påkallas av att statsrådsbeslutet bragts till Riksdagens kännedom.

Helsingfors den 21 februari 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, ledamöterna Alho, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Louekoski, Muroma, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanten Sasi.

428500103Y

Grundlagsutskottets betänkande nr 5 med anledning av justitiekanslerns i statsrådet berättelse om justitiekanslers ämbetsåtgärder och iakttagelser rörande lagarnas efterlevnad för år 1983

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 5 juni 1984 justitiekanslerns berättelse till grundlagsutskottet. Utskottet har med anledning av ärendet hört justitiekanslern Kai Korte och justitiekanslersadjointen Jukka Pasanen, riksdagens justitieombudsman Jorma S. Aalto, kanslichefen Raimo Pekkanen och avdelningschefen Antti Kivivuori vid justitieministeriet, avdelningschefen Juha Peltola vid social- och hälsovårdsministeriet, biskopen Paavo Kortekangas, ecklesiastikrådet Matti Halttunen vid Kyrkostyrelsen, justitiekanslern, juris doktorn (h.c.) Risto Leskinen, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki och professorn Ilkka Saraviita. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Allmänt

Under verksamhetsåret inkom det till justitiekanslersämbetet 3 573 nya ärenden. Föregående år var antalet 3 541.

Inklusive oavgjorda ärenden förelåg sammanlagt 5 150 ärenden för behandling. Av dessa slutbehandlades 3 522 ärenden jämfört med 3 139 föregående år. Antalet inkomma, i diariet införda enskilda klagomål, anmälningar och framställningar, som utgör huvuddelen av justitiekanslersämbetets arbete, var under verksamhetsåret 2 154 jämfört med 1 922 föregående år.

Justitiekanslersämbetet förordnade under verksamhetsåret att åtal skulle väckas i 45 fall. Av dessa var 18 fiskaliska åtal. Varken under verksamhetsåret eller under föregående år gavs några uppmaningar till disciplinära åtgärder. Justitiekanslern förordnade år 1983 om disciplinära straff i två fall. Anmärkningar för framtiden gavs i 157 fall.

Under verksamhetsåret gjordes 138 framställningar till högsta domstolen, högsta förvaltningsdomstolen samt hovrätterna om rättande och undanröjande av myndigheters beslut. Justitiekanslern gav under verksamhetsåret 24 egentliga skriftliga utlåtanden om juridiska frågor samt 16 utlåtanden i utnämningsärenden som hänförde sig till åklagarmyndigheterna.

Justitiekanslern har i flera ärenden, som behandlats i statsrådet, muntligen framfört sin ståndpunkt. Därutöver har justitiekanslern liksom tidigare i samband med förhandsgranskningen av föredragningslistor eller eljest vid förhandlingar med statsrådsmedlemmar och tjänstemän gett juridiska utredningar och utlåtanden om ärenden som föredragits eller annars behandlats. I flera fall har ställningstagandena delgivits myndigheterna också i form av promemorior. De ärenden som varit av allmän betydelse har refererats i avsnittet om justitiekanslerns utlåtanden.

Övervakningen av lagenligheten i utdömda straff har verkställts genom granskning av utslagsmeddelanden och brottsanmälningar, utdrag ur strafflängder och strafforder som inkommit till justitiekanslersämbetet samt genom granskning av sådana verkställighetshandlingar beträffande bötesstraff som särskilt rekvirerats till ämbetsverket. Verkställigheten av frihetsstraff har övervakats på grundvalen av de förteckningar över domar som skall verkställas vilka länsstyrelserna har sänt in.

Sedan grundlagsutskottet hört justitiekanslern och justitiekanslersadjointen med anledning av berättelsen beslöt utskottet närmare granska den

under beredningen av propositioner företagna prövningen av lagstiftningsordningen och justitiekanslerns ställning vid denna prövning samt som en andra fråga upphävandet av ståndsprivilegierna.

Prövningen av lagstiftningsordningen under beredningen av propositioner samt justitiekanslerns ställning vid prövningen

Enligt vad som utretts för grundlagsutskottet har den som bereder en proposition rätt ofta i beredningsskedet, t.ex. per telefon stått i kontakt med justitiekanslersämbetet i frågor som gäller lagstiftningsordningen. Om det visar sig att lagstiftningsordningen inte medför problem vidtas inga vidare åtgärder i ärendet. I andra fall förekommer det att beredaren begär ett skriftligt utlåtande från justitiekanslersämbetet. Ett ministeriums skriftliga begäran om utlåtande kan undertecknas också av någon annan än ministern. I sådana fall har begäran om utlåtande inte vid justitiekanslersämbetet betraktats som ett sådant ärende som avses i regeringsformens 48 § 2 mom. Enligt lagrummet åligger det justitiekanslern att på begäran ge statsrådet upplysningar och utlåtanden. I dessa fall har justitiekanslersämbetet gett antingen ett muntligt eller ett skriftligt svar.

Då till justitiekanslern under beredningen av propositioner ställs frågor om problem som ansluter sig till lagstiftningsordningen, och justitiekanslern ger andra än i regeringsformens 48 § 2 mom. avsedda skriftliga svar på frågorna borde också dessa svar som vanligen är av allmänt intresse refereras i justitiekanslerns berättelse.

I sådana fall då från ett ministerium till justitiekanslern har sänts en av ministern undertecknad och av fördraganden kontrasignerad skriftlig begäran om utlåtande i ett ärende som gäller lagstiftningsordning, har det vid justitiekanslersämbetet ansetts vara fråga om ett sådant utlåtande som avses i regeringsformens 48 § 2 mom. och svaret har således avfattats i skriftlig form. Också i det fall att justitiekanslern under statsrådets allmänna sammanträde anmodas ge ett utlåtande om lagstiftningsordningen är det fråga om ett sådant utlåtande som avses i regeringsformens 48 § 2 mom.

Stadganden om justitiekanslerns uppgifter ingår i regeringsformens 46—48 §§. Enligt dem skall justitiekanslern bland annat övervaka att lagarna iakttas vid statsrådets sammanträden. Om justitiekanslern observerar att statsrådet eller en statsrådsmedlem förfar lagstridigt skall han göra framställning om saken och därvid uppge vad som är lagstridigt. Sedan gammalt har ett sådant avgörande i fråga om lagstiftningsordningen som fattas i det skede en proposition avlåts ansetts ha karaktären av förberedande åtgärd. Det ankommer på riksdagen att avgöra i vilken ordning ett lagförslag skall behandlas. Det har därför ansetts att justitiekanslern i samband med att propositioner slutgiltigt avlåts vid statsrådets allmänna sammanträde eller vid presidentföredragning, med stöd av regeringsformens 47 § i allmänhet inte har anledning att framföra sin uppfattning om vilken lagstiftningsordning ett i propositionen ingående lagförslag enligt hans uppfattning förutsätter.

Grundlagsutskottet konstaterar dessutom att naturligtvis också den prövning av lagstiftningsordningen som sker under beredningen av en proposition utgör sådan beredning att justitiekanslern inte i normala situationer har någon på laglighetsövervakningen baserad skyldighet att handla på eget initiativ i detta sammanhang. Inte heller i övrigt har justitiekanslern någon formell skyldighet att under en propositions beredningsskeden på eget initiativ fästa uppmärksamhet vid frågor som gäller lagstiftningsordningen. I alla situationer har han inte ens någon möjlighet att förfara på detta sätt. Grundlagsutskottet anser emellertid med beaktande av justitiekanslerns ställning och uppgifter i statsrådet att det är ändamålsenligt att justitiekanslern, liksom för närvarande, då han får tillgång till en proposition, i ett tillräckligt tidigt skede och vid behov på eget initiativ uppmärksamgör regeringen på de frågor som gäller lagstiftningsordningen och på att i propositionens motivering eventuellt framförts synpunkter på lagstiftningsordningen.

Grundlagsutskottet har i detta sammanhang också fäst uppmärksamhet vid att den prövning av lagstiftningsordningen som sker under tjänstemannaberedningen av propositionerna i många fall är helt otillräcklig. Grundlagsutskottet hänvisar i detta avseende till justitieministeriets anvisningar om uppgörande av propositioner. I anvisningarna förutsätts att också lagstiftningsordningen dryftas i beredningsskedet. Utskottet anser att denna föreskrift bör tillämpas noggrannare.

I detta sammanhang vill grundlagsutskottet utöver frågorna som gäller lagstiftningsordningen också uppmärksamma propositionernas nivå i

övrigt. Frågan har varit aktuell i riksdagen i samband med vissa nyligen behandlade propositioner. Bland annat propositionernas logiska uppbyggnad, sakliga omfattning och lagtekniska nivå har varit bristfälliga. Dessutom har det förekommit att propositionerna har varit svagt och rentav felaktigt motiverade.

Senast grundlagsutskottet uppmärksammade propositionernas nivå var i sitt betänkande nr 19/1983 rd. över justitiekanslerns berättelse för år 1982. Härvid anförde utskottet bl.a. att svårtydda och tolkbara författningar, utom på att en fråga är invecklad, kan bero också på att författningarna är bristfälliga i språkligt och författningstekniskt hänseende. Utskottet betonade att lagstiftningen bör vara tillräckligt klar samt ansåg att en effektivare beredning av författningarna är primär då det gäller att nå detta mål.

Med anledning av det ovan anförda förutsätter grundlagsutskottet att regeringen fäster avsevärt större uppmärksamhet vid att beredningen av regeringens propositioner i alla avseenden håller en hög standard för att propositionerna bättre skall motsvara de kvalitetskrav som ställs på dem.

Upphävandet av ståndsprivilegier

Enligt riksdagsordningens 67 § 3 mom. gäller om ståndsprivilegier vad om grundlag stadgats. Instiftande, ändring, förklaring eller upphävande av ståndsprivilegier förutsätter således grundlagsordning, vilket innebär att ett lagsförslag som står i strid med ett privilegiestadgande kan stiftas endast i grundlagsordning.

Grundlagsutskottet har i olika sammanhang fäst uppmärksamhet vid att det grundlagsskydd som privilegierna alltjämt åtnjuter hos oss fortgående förorsakar problem i lagstiftningsarbetet. Enligt uppdrag av statsrådet uppgjorde professor Veli Merikoski redan år 1960 en utredning om de grundlagsenliga privilegier som ännu gällde för ståndena och städerna samt ett förslag till framtida arrangemang. I samband med förstatligandet av städernas rättsväsende avlåts till riksdagen en proposition med förslag till lag om undantag från borgerskapets och städernas privilegier (RP nr 23/1975 II rd.) På grund av stadgandet i riksdagsordningens 67 § 3 mom. skulle lagförslaget behandlas i grundlagsordning.

I ett flertal beredningsorgans betänkanden har föreslagits att prästerskapets privilegier borde upphävas. Bland annat kommittén kyrkan och staten (KB 1977:21) meddelade att den förenade sig om de förslag som redan tidigare framlagts på kommitténivå, nämligen att ståndsprivilegierna borde upphävas genom en lag som stiftas i grundlagsordning och att riksdagsordningens 67 § 3 mom. borde upphävas. Vid behandlingen av regeringens proposition nr 19/1981 rd. med förslag till lag om ordningsbot och vissa därtill anslutna lagar såg sig grundlagsutskottet än en gång föranlåtet att beträffande prästerskapets privilegier i sitt utlåtande nr 1/1982 rd. konstatera att stadgandet i 4 § lagförslaget om ordningsbot, med stöd av 24:e punkten i prästerskapets privileger, vilka fastställdes år 1723, i den form regeringen föreslog stod i strid med nämnda privilegiestadganden.

De problem som privilegierna förorskar i förvaltningen och lagskipningen har grundlagsutskottet behandlat också då det granskade regeringens proposition nr 131/1983 rd. med förslag till lag om rätt för tekniska kontrollcentralen att entlediga justerare i vissa städer.

Grundlagsutskottet anser att privilegierna stämmer dåligt överens med vår nuvarande stats- och samhällsordning och att de således helt borde frångås. Privilegierna är en innehållsmässigt och i praktiken så gott som betydelselös historisk relikt som komplicerar förfarandet både inom förvaltningen och i lagstiftningsarbetet. Emedan det uppenbarligen är i det närmaste omöjligt att klarlägga alla privilegier borde åtgärder i saken vidtas på lagstiftningsnivå. Grundlagsutskottet anser därför att riksdagsordningens 67 § borde ändras så att det grundlagsskydd som ståndsprivilegierna åtnjuter upphävs.

Med hänvisning till det ovan anförda får grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av berättelsen, vördsamt föreslå

att Riksdagen översänder detta betänkande till regeringen för att delges också justitiekanslern.

Helsingfors den 14 mars 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanten Roos.

Grundlagsutskottets betänkande nr 6 med anledning av berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 9 oktober 1984 remitterat berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983 till grundlagsutskottet. Grundlagsutskottet har inhämtat utlåtanden över berättelsen av statsutskottet, bankutskottet, lag- och ekonomiutskottet, jord- och skogsbruksutskottet, socialutskottet, trafikutskottet och försvarsutskottet. Utlåtandena bifogas detta betänkande.

Utskottet har med anledning av ärendet hört regeringsrådet Jaakko Pohjola vid trafikministeriet, budgetsekreteraren Esko Meriläinen vid finansministeriet, t.f. ekonomidirektören Veikko Vaikkinen, biträdande direktören Jussi Kopperi och biträdande direktören Erkki Nieminen vid järnvägsstyrelsen samt andre sekreteraren Pentti Jäälinna vid Järnvägsmannaförbundet r.f.

Emedan specialutskottens utlåtanden medföljer detta betänkande såsom bilagor anser grundlagsutskottet det inte vara motiverat att närmare referera dem i sitt eget betänkande. Grundlagsutskottet förutsätter emellertid att regeringen vederbörligen beaktar de i utlåtandena från specialutskotten ingående anmärkningar och yttranden som förutsätter åtgärder.

Efter att i övrigt ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Statsjärnvägarna

Statsjärnvägarna har en central betydelse för den allmänna trafikpolitiken och som upprätthållare av offentlig kollektivtrafik. Vidare tillhandahåller Statsjärnvägarna kollektiv person- och godstrafikservice i hela landet. Statsjärnvägarna är en offentlig serviceinrättning med riksomfattande betydelse och inom dess verksamhet, och ekonomi varken kan eller har beaktats enbart allmänna affärsekonomiska synpunkter. En avgörande faktor då det gällt att utveckla Statsjärnvägarna och styra verksamheten har alltid varit allmän fördel. Dessa syften och mål framgår synnerligen klart av stadgandena i lagen om de allmänna grunderna för statsjärnvägarnas hushållning (242/50).

Statsjärnvägarna förutsätts i sin verksamhet beakta dels affärsekonomiska synpunkter och dels landets allmänna fördel. De befordrings- och andra avgifter som uppbärs vid Statsjärnvägarna bör till sin allmänna nivå fastställas sålunda att inkomsterna av dem såvitt möjligt täcker företagets kostnader. Då befordringsavgifterna av andra än affärsekonomiska skäl fastställts vara lägre än den allmänna nivån har Statsjärnvägarna fått ersättning för det sålunda uppkomna inkomstbortfallet genom ett anslag i statsförslaget. I budgetpraxis har detta inkomstbortfall framstått som ett tämligen stort underskott i inrättningens ekonomi. Om statsmakten pålägger Statsjärnvägarna kostnadsökande förpliktelser bör i statsförslaget anvisas anslag för ersättande av dessa tilläggskostnader av allmänna statsmedel. Statsförslaget binder Statsjärnvägarnas affärsverksamhet så att affärsverksamheten då det gäller både drifts- och kapitalutgifter måste skötas inom ramen för statsförslaget.

Med beaktande av de motstridiga kraven på hur Statsjärnvägarna skall utvecklas, å ena sidan kravet på en sund affärsekonomi och å andra sidan kravet att Statsjärnvägarna skall sköta sin serviceförpliktelse, har riksdagen fattat två principiellt viktiga beslut om Statsjärnvägarnas hushållning. Riksdagen har förutsatt att SJ:s förlust fram till år 1991 skall sjunka med 500 miljoner mark, beräknat enligt penningvärdet år 1982. Riksdagen har också förutsatt att s.k. öppen budgetering införs i inrättningens ekonomi.

Järnvägsstyrelsen har vidtagit åtgärder med anledning av riksdagens enhälliga målsättning, öppen budgetering. Hösten 1984 färdigställdes en modell för tillämpning av öppen budgetering. Denna uppfyller kraven emedan den möjliggör en styrning av affärsföretagets verksamhet och emedan den framför allt preciserar de samhällspolitiska krav som ställs på affärsföretaget och

dess affärsverksamhet. Med hjälp av den öppna budgeteringen underlättas tolkningen av de samhällspolitiska målen för inrättningen och därvid preciseras de krav som allmän fördel ställer. Från Statsjärnvägarnas synpunkt är det också viktigt att den öppna budgeteringen främjar en rättvis bedömning av inrättningens affärsekonomiska resultat. Den öppna budgeteringen gör det således möjligt att bättre mäta hur framgångsrik inrättningen varit.

Grundlagsutskottet anser att det samtidigt som Statsjärnvägarna enligt lag och riksdagens beslut förutsätts ordna sin verksamhet så att den blir affärsekonomiskt lönsam, är det skäl att inom dess verksamhet klart avgränsa de serviceuppgifter för vilka tillräckliga anslag anvisas i statsförslaget på det sätt som riksdagen bestämt.

Grundlagsutskottet anser att de åtgärder som hittills vidtagits vid Statsjärnvägarna har minskat inrättningens underskott på det sätt som förutsätts i riksdagens beslut. Utskottet anser vidare att det i samband med fortsatta åtgärder för att förbättra det ekonomiska resultatet är skäl att i första hand effektivera inrättningens resursanvändning samt utveckla servicen och serviceutbudet. Utskottet betonar ytterligare att också sysselsättningssynpunkterna bör beaktas vid bedömningen av landets allmänna fördel.

Grundlagsutskottet anser det vara viktigt att lokaltrafiken består och utvecklas enligt medborgarnas behov. Vid behov bör indragna lokaltågsturer ersättas med andra trafikmedel. Passagerarna bör ges tillräcklig information då ersättande trafik ordnas.

Grundlagsutskottet har erfarit att trafikministeriet har planer på att tillsätta en kommitté med uppgift att bl.a. klarlägga Statsjärnvägarnas ställning i framtiden. Utskottet anser att kommittén bör tillsättas på en bred parlamentarisk bas och att den också mera ingående bör reda ut arbetsfördelningen mellan de olika trafikformerna med beaktande av deras verkningar på nationalekonomin, sysselsättningen, miljön och den regionala utvecklingen. Grundlagsutskottet anser vidare att Statsjärnvägarna borde ta fram en plan för utvecklande av en konkurrenskraftig järnvägsservice på längre sikt.

Efter att ha behandlat berättelsen föreslår grundlagsutskottet vördsamt

att Riksdagen skall bringa detta betänkande till regeringens kännedom.

Helsingfors den 21 mars 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Aaltio, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Kärhä, Louekoski, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Kettunen och Rajamäki.

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Bilaga 1

Helsingfors,
den 19 oktober 1984
Utlåtande nr 7

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet har genom en skrivelse av den 10 oktober 1984 bett statsutskottet avge utlåtande med anledning av berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983, utom till de delar berättelsen gäller förhållandet till främmande makter.

Statsutskottet har i sitt utlåtande i första hand behandlat ärenden som direkt hör till statsutskottet verksamhetsområde samt dessutom de frågor som statsutskottet tidigare behandlat i anslutning till det årliga statsförslaget.

I fråga om detaljerna i berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983 anför utskottet vördsamt följande.

Allmänna ekonomiska frågor inom statsförvaltningen

Under verksamhetsåret avläts till riksdagen utöver 1984 års ordinarie statsverksproposition 3 tilläggsbudgetpropositioner för år 1983 och vidare bereddes och genomfördes statsrådets principbeslut av den 25 januari 1983 om vissa ekonomiska och socialpolitiska åtgärder och statsrådets principbeslut av den 1 december 1983 samt den 16 december 1983 om återtagande av vissa reservationsanslag. Vidare bereddes åtgärder i syfte att uppnå ekonomiskpolitiska mål som uppställdes i den nya regeringens program av den 6 maj 1983. Åtgärderna ingick dock till stor del först i statsverkspropositionen för år 1984.

Vid finansministeriet utvecklandes av planeringssystemet för statsbudgeten fortfarande. Den allmänna motiveringen till statsverkspropositionen samt strukturen och innehållet i dess bilaga nr 2 reviderades i 1984 års statsverksproposition. Redan under statsverkspropositionens beredningsskede publicerades i maj 1983 en separat översikt över utvecklingen inom folkhushållningen och statsekonomin fram till år 1988. Enligt en utredning som statsutskottet erhållit pågår ett arbete för att vidareutveckla statsverkspropositionen, och reformer har genomförts också i samband med statsverkspropositionen för år 1985. De av riksdagen godkända ställningstagandena rörande skötseln av statshushållningen har således bättre kunnat beaktas redan i det skede då statsverkspropositionen uppgörs.

Statsutskottet noterar för sin del med tillfredsställelse den sakliga och formellttekniska utveckling som ägt rum i skötseln av statshushållningen och förutsätter att arbetet på att utveckla den årliga statsbudgeten fortsätts för att den bättre än för närvarande skall betjäna handläggningen och beslutsfattandet i riksdagen. På basis av den erhållna utredningen konstaterar utskottet att hela vår folkhushållning och statshushållning har utvecklats gynnsamt under verksamhetsåret och att resultaten av denna utveckling också vid en internationell jämförelse vid utgången av verksamhetsåret är synnerligen konkurrenskraftiga om man jämför med andra länder i motsvarande ekonomiska situation. Utvecklingen har också bidragit till att man i vårt land även efter verksamhetsåret kunnat bedriva en ekonomisk politik som vunnit allmänt erkännande även bland intresseorganisationerna. Också den allmänna räntepolitiken bör kunna utnyttjas som ett aktivt ekonomiskpolitiskt instrument. Då den konjunkturpolitiska situationen det medger är det skäl att i detta syfte överväga en sänkning av den nuvarande räntefoten.

Justitieministeriets och inrikesministeriets förvaltningsområde

Riksdagen har i flera sammanhang under de senaste åren betonat vikten av att medborgarnas rättsskydd ökas. Åtgärder har speciellt förutsatts då det gäller de förberedande åtgärderna före rättegångar — närmast brottsundersökning — samt också i fråga om bristfälligheter i själva rättegångsförfarandet, framför allt långsamheten, som både under verksamhetsåret och senare upprepade gånger aktualiserats i vissa specialfall och förefaller bli ett allt svårare samhälleligt missförhållande. I vissa fall har tiden mellan inledandet av brottsundersökning och den slutgiltiga domen blivit oskäligt lång med tanke på medborgarnas rättsskydd. För avhjälpande av detta missförhållande borde förundersökningssystemet snabbt utvecklas.

Statsekonomiska orsaker har i allmänhet och även i regeringens berättelse konstaterats vara det svåraste hindret då det gäller planeringen och det praktiska genomförandet av reformerna. Statsutskottet konstaterar därför såsom sin ståndpunkt att det i en sådan tämligen blomstrande folkhushållning som vårt lands inte längre borde få förekomma sådana dröjsmål med att utveckla och reformera brottsundersökningen och rättegångsförfarandet som äventyrar medborgarnas rättsskydd, varför utskottet emotser att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder både för att öka de behövliga resurserna och omdisponera dem.

Kommunalförvaltningen

Vid de förhandlingar om ramen för kommunernas ekonomi som mellan staten och kommunernas centralorganisationer förts i enlighet med förhandlingsavtalet har enighet inte uppnåtts om rekommendationer rörande kommunernas ekonomi under år 1984 och inte heller om åtgärder i fråga om kommunalhushållningen i statsverkspropositionen för år 1984. De i statsverkspropositionen föreslagna ändringarna i fråga om bl.a. statsandelsgrunderna för social- och hälsovården, undervisningsväsendet samt brand- och räddningsväsendet ledde till att Finlands Stadsförbund och senare också Finlands kommunförbund meddelade att de ansåg förhandlingsavtalet ha förfallit emedan staten genom sina åtgärder brutit mot det. Omedelbart därefter började man på åtgärd av delegationen för kommunalhushållningen utveckla förhandlingsförfarandet.

Efter verksamhetsåret har utvecklingen varit positiv då det gällt ett förfarande som syftar till balans mellan statshushållningen och kommunalhushållningen. Utskottet konstaterar för sin del att en balanserad utveckling av såväl statssom kommunalhushållningen förutsätter att alla parter samarbetar och att i synnerhet statsbidragssystemet för skol- och undervisningsväsendet moderniseras och görs tillräckligt effektivt också vad beträffar det praktiska förfarandet. På så sätt kan det säkerställas att kommunena får tillräckliga ekonomiska möjligheter att klara av sina ökande åligganden.

Finansministeriets förvaltningsområde

Frågor i anslutning till beskattningen har varit aktuella i många olika sammanhang. Beträffande den direkta beskattningen har riksdagen i olika sammanhang konstaterat att skattebyråernas fast anställda personal är otillräcklig. Emedan det från många håll ställts olika förväntningar på utvecklingen av skattelagstiftningen, och man därför inte lyckats förenkla beskattningen har skatteförvaltningens servicenivå och de skattskyldigas rättsskydd försämrats. En riktig beskattning ligger också i statens, kommunernas och de övriga skattetagarnas intresse. Näringslivets utveckling och de allt större berättigade kraven på samhället har bidragit till att skattemyndigheternas uppgifter ökat. Utskottet förutsätter därför att skatteförvaltningen skall anvisas de nödvändiga personella resurserna med beaktande dels av att personalen bör vara tillräckligt stor och dels ändringen i skattebyråernas uppgiftsstruktur.

I regeringens berättelse uppräknas de skattelättnader som beviljats med stöd av lagen om skattelättnader för allmännyttiga samfund som bedriver samhälleligt betydelsefull verksamhet. Utskottet har konstaterat att regeringen både under verksamhetsåret och därefter fäst särskild uppmärksamhet vid tillämpningen av lagen. Praxis när lättnader beviljas har därför ändrats, något som utskottet anser vara en befogad åtgärd i dagens läge. Samtidigt konstaterar utskottet emellertid att de samfund som tidigare fått skattelättnader och som upprätthåller t.ex. historiskt betydelsefulla fastigheter eller inrättningar också i framtiden bör ersättas för de därav föranledda särskilda kostnaderna.

Handels- och industriministeriets förvaltningsområde

Gruvdrift

Enligt regeringens berättelse undersöks för närvarande nya lovande mineralförekomster. Det är ytterst viktigt för vår folkhushållnings utveckling att sådana upptäcks och exploateras effektivt. Samtidigt bör man naturligtvis beakta de övriga problem som föranleds av exploateringen av mineraltillgångar. Enligt utskottets uppfattning är det i syfte att minimera dessa olägenheter nödvändigt att exploateringen av mineralförekomster sker i intimt samarbete mellan de myndigheter som svarar för industrins utveckling och de myndigheter som svarar för miljövården på ett sådant sätt att synpunkter som gäller hela nationalekonomin beaktas och exploateringen av mineraltillgångarna inte oskäligt fördröjs eller helt stoppas.

Statsutskottet konstaterar att man inom utvecklingsområdena inte i tillräcklig utsträckning genomfört de i statsrådets befolknings- och arbetsplatsplaneringstal uppställda mål enligt vilka en balanserad och säker produktions- och sysselsättningsutveckling kunde tryggas inom utvecklingsområdena. Utskottet anser att Utvecklingsområdesfonden Ab intar en central ställning då det gäller att genomföra regionalpolitiken på utvecklingsområdena. Fonden borde därför ges tillräckliga ekonomiska verksamhetsbetingelser och vidare borde dess möjligheter till en smidig verksamhet tryggas.

På basis av det ovanstående anför statsutskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att grundlagsutskottet bör beakta detta utlåtande i sitt betänkande.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Arvo J. Kämppi

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, ledamöterna Ajo, Alppi (delvis), Joutsenlahti, Malm, Martikainen, Poutanen, Rosnell, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka (delvis) och Tuovinen samt suppleanterna Eklund, Jokela, Lahti-Nuuttila (delvis), Rusanen, Sasi, Savolainen, Vepsäläinen, Viljanen och Vähäkangas (delvis).

RIKSDAGENS
BANKUTSKOTT

Bilaga 2

Helsingfors,
den 7 december 1984
Utlåtande nr 1

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet har genom en skrivelse av den 10 oktober 1984 begärt bankutskottets utlåtande över berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983, med undantag av de delar som den gäller relationerna till utländska makter. Sedan bankutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

När bankutskottet granskat regeringens berättelse till den del den gäller regeringens åtgärder under år 1983 med anledning av riksdagsbeslutet, har utskottet konstaterat att de behandlade lagförslagen stadfästs och bringats i kraft på normalt sätt. Samtidigt konstaterar bankutskottet att det behandlar problemen i anslutning till s.k. marknadspengar i samband med riksdagens bankfullmäktiges berättelse för år 1983. Bankutskottet kommer att i detta sammanhang anföra sin ståndpunkt om penningpolitiken i vårt land.

På basis av det ovan sagda anför bankutskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983 inte ger anledning till anmärkningar i fråga om de ärenden som ansluter sig till bankutskottets verksamhetsområde.

På bankutskottets vägnar:
Sakari Knuuttila

Markku Ruutu

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Knuuttila, vice ordföranden Tuomaala, medlemmarna Jansson, Junnila, Jyrkilä, Kanerva, Maijala, Pohto, Rajantie, Skinnari och Söderström samt suppleanterna Aaltio och Roos.

RIKSDAGENS
LAG- OCH EKONOMIUTSKOTT

Bilaga 3

Helsingfors,
den 13 december 1984
Utlåtande nr 2

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet har den 10 oktober 1984 begärt utlåtande av lag- och ekonomiutskottet med anledning av berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983 till den del den gäller lag- och ekonomiutskottets verksamhetsområde. Såsom sitt utlåtande anför lag- och ekonomiutskottet vördsamt följande.

Vid granskningen av regeringens berättelse har lag- och ekonomiutskottet fäst uppmärksamhet närmast vid hur de av riksdagens hemställningar förverkligats som baserat sig på propositioner vilka behandlats av lag- och ekonomiutskottet. Utskottet uppmärksammar följande punkter.

Den 14 juni 1978 antog riksdagen med anledning av regeringens vid 1975 års andra riksdag överlämnade proposition nr 33 en lag om gatuavgift till kommun. Riksdagen förutsatte att regeringen noga följer med lagens tillämpning i praktiken och vid behov ofördröjligen överlämnar ändringsförslag till riksdagen för behandling. Den 17 december 1979 antog riksdagen med anledning av regeringens proposition nr 180/1979 rd. en lag angående ändring av lagen om gatuavgift till kommun. När riksdagen godkände lagförslaget förutsatte den, att regeringen följer med hur statsandelarna enligt 13 § fördelar sig mellan olika kommuner och särskilt granskar hur statsandelarna förhåller sig till de genomsnittliga underhållskostnader i olika kommuner som utgör grund för gatuavgiften. Också vägnätets skiftande struktur skulle beaktas. Om orättvisor uppstår i fördelningen av statsandelarna mellan olika kommuner, förutsatte riksdagen att regeringen bringar detta till riksdagens kännedom och vid behov avlåter propositioner för att rätta till situationen.

Utskottet konstaterar att vid tillämpningen av gatuavgiftslagen konstaterats olägenheter som inte borde korrigeras genom temporära avgöranden. Därför påskyndar lag- och ekonomiutskottet en totalrevidering av lagen om gatuavgift till kommun.

Det har i många sammanhang konstaterats att naturskyddslagstiftningen är föråldrad, på senaste tid också vid behandlingen av flera ärenden i utskottet. Därför påskyndar utskottet den redan länge anhängiga revideringen av naturskyddslagstiftningen liksom också beredningen av den aktuella lagstiftningen om utvecklande av miljövårdens kommunalförvaltning.

Lag- och ekonomiutskottet har i sitt betänkande nr 8 (1984 rd.) med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 18 § lagen om naturskydd anfört bl.a. att man vid grundandet av naturskyddsområden bör vidta åtgärder för att i statens ägo i första hand genom frivilliga köp såsom skyddsområden anskaffa sådan privatägd mark som kommer att stanna inom statsägda naturskyddsområden och att man då privatägd mark anskaffas för skyddsändamål bör ge områdets ägare möjlighet att välja antingen ägobyte eller ersättning i pengar. Utskottet fäster också i detta sammanhang uppmärksamhet vid de synpunkter det anfört i betänkandet.

Anskaffningen av naturskyddsområden i statens ägo har åtminstone i någon mån fördröjts på grund av att miljöministeriet och länsstyrelserna inte har haft tillräckligt med personal. Tillräckliga anslag bör anvisas såväl för inlösen av naturskyddsområden som för skötsel och underhåll av naturskyddsområden. Utskottet konstaterar

slutligen att tillsynen över verkställigheten av luftvårds- och avfallshanteringslagen har visat sig vara bristfällig, närmast till följd av personalbristen vid länsstyrelserna.

På basis av det ovan sagda anför lag- och ekonomiutskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att att de ovan anförda synpunkterna borde beaktas när ärendet behandlas i grundlagsutskottet.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Paavo Vesterinen

Uolevi Aho

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Vesterinen, vice ordföranden Järvisalo-Kanerva, medlemmarna Hilpelä, Hurskainen-Leppänen, Kietäväinen, Kokko, Komsi, J. Mikkola, Paakkinen, Renlund, Salminen och Turunen samt suppleanterna Kautto och Pietikäinen.

RIKSDAGENS
JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTT

Bilaga 4

Helsingfors
den 30 november 1984
Utlåtande nr 3

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet har genom en skrivelse av den 10 oktober 1984 bett jord- och skogsbruksutskottet avge ett utlåtande om regeringens berättelse över sina åtgärder år 1983 till de delar som rör utskottets verksamhetsområde. Utskottet har med anledning av ärendet hört verkställande direktören Urpo Hoikkala vid Statens spannmålsförråd.

Efter att ha behandlat ärendet konstaterar utskottet följande.

Enligt 2 § lagen om statens spannmålsförråd (1036/80) har statens spannmålsförråd till uppgift att sörja för att landets spannmålsbehov blir tillgodosett, att upplagringen av spannmål främjas samt att produktionen av inhemsk spannmål inriktas till olika delar av landet så, att den svarar mot produktionsförutsättningarna, och för att efterfrågan på och avsättningen för inhemsk spannmål ökas samt för att stabila priser upprätthålls. Enligt samma lags 3 § kan statens spannmålsförråd dessutom utföra andra i stadgandet närmare nämnda uppgifter.

Beträffande spannmålsförrådets nuvarande ekonomiska läge konstaterar utskottet att det vid utgången av detta år kommer att ha obligationslån om 150 milj. mark och kortfristiga skuldebrevslån om 475 milj. mark som skall förnyas i januari—april nästa år. Spannmålsförrådets lån skulle således vid årets slut uppgå till sammanlagt 625 milj. mark. Med beaktande av att lånetaket för statens spannmålsförråd i detta nu är 800 milj. mark, har det möjlighet att uppta ytterligare 175 milj. mark i lån.

Utöver dessa lån kommer spannmålsförrådet vid utgången av detta år att ha kontoskulder som uppgår till 270 milj. mark. Spannmålsförrådet saknar helt medel att köpa den nya skörden och har endast möjlighet att uppta tilläggslån.

På grund av spannmålsförrådets dåliga finansiella läge har betalningen av de räkningar som det skall svara för märkbart fördröjts, vartill spannmålsförrådet har nödgats betala en dröjsmålsränta på 15 % på sina kontoskulder.

Av denna anledning fäster utskottet uppmärksamhet vid att tillräckliga åtgärder vidtas för att i samband med behandlingen av statsförslaget sanera spannmålsförrådets finansieringsläge.

På basis av det som sagts ovan anför jord- och skogsbruksutskottet vördsamt såsom sitt utlåtande

att ovan framlagda synpunkter borde beaktas vid behandlingen av ärendet i grundlagsutskottet.

På jord- och skogsbruksutskottets vägnar:

Einari Nieminen

Uolevi Aho

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Nieminen, vice ordföranden Hämäläinen, medlemmarna Aaltio, Anttila, von Bell, Kautto, Koivisto, Koskinen, Rajamäki och Urpilainen samt suppleanterna Rantanen och Saari.

RIKSDAGENS
SOCIALUTSKOTT

Helsingfors,
den 8 mars 1985
Utlåtande nr 1

Bilaga 5

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet begärde i en skrivelse daterad den 10 oktober 1984 socialutskottets utlåtande över berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983.

Med anledning av ärendet har utskottet hört regeringsråden Heimer Sundberg och Ilkka Suojasalmi vid social- och hälsovårdsministeriet, yngre regeringssekreteraren Pirjo Hohteri vid finansministeriet, förvaltningsrådet Sakari Sippola vid högsta förvaltningsdomstolen, försäkringsöverdomaren Veikko Hiekkaranta vid försäkringsdomstolen, avdelningschefen Reino Rissanen och föredraganden Marja-Liisa Heiskanen vid socialstyrelsen, överläkaren Antti Huunan-Seppälä vid Folkpensionsanstalten, byråchefen Marjatta Pihlaja vid statskontoret, pensionsdirektören Veijo Jalava vid Kommunala pensionsanstalten, direktören Antti Suominen vid Pensionsskyddscentralen samt biträdande direktören Tapani Koski såsom representant för Arbetspensionsanstalternas förbund.

Efter att ha behandlat ärendet får utskottet, som beslutat behandla närmast invalidpensioner, familjepolitik, dövtolkar och sjukförsäkringsdelegationen, anföra följande.

Invalidpensioner

I fråga om invalidpensionerna har utskottet uppmärksammat i synnerhet praxis vid beviljande av pensionerna, systemet för sökande av ändring samt handläggningstiderna.

De förhandlingar mellan folkpensions- och arbetspensionssystemen som förts i enlighet med de av kommissionen för frågor om invaliditetsbedömning (kommittébetänkande 1982:2) framlagda förslagen har lett till en avsevärd minskning av antalet motstridiga pensionsavgöranden. När det gäller förslag till avslag ger utredningarna vid handen att motstridiga beslut något oftare ändrats i en för sökanden positiv riktning än i en negativ. Knappt 10 procent av de insända förhandsanmälningarna hänfördes till förhandlingssystemet och cirka en procent av de ursprungligen motstridiga förblev motstridiga. Strävan att eliminera motstridiga avgöranden förefaller således huvudsakligen ha lyckats.

Det är skäl att fortgående följa upp praxis vid beviljandet av invalidpensioner och att vid behov vidta åtgärder för att ändra författningarna. De problem som ansluter sig till partiella pensioner inom arbetspensionssystemet har varit särskilt aktuella. Av denna orsak är det skäl att klarlägga delpensionssystemets målsättningar och förhållande till övriga utkomstsystem.

Handläggningen av pensionsbeslut bör utvecklas så att i synnerhet negativa beslut klart motiveras för sökanden. Lagen om förvaltningsförfarande bör till de delar det är behövligt och ändamålsenligt utsträckas till att gälla också de privata pensionsanstalternas beslut i pensionsärenden.

Utskottet understryker behovet att förenhetliga systemet för sökande av ändring. Enligt utskottets uppfattning är en gemensam högsta besvärsinstans ägnad att med tiden förenhetliga beslutspraxis. Andra med avseende på pensionsavgörandena relevanta omständigheter än de som gäller pensionslagstiftningen och pensionsgrunderna får inte påverka systemet för sökande av ändring så att de gör det omöjligt att åstadkomma ett med tanke på pensionssystemen ändamålsenligt och enhetligt system för sökande av ändring. Den högsta besvärsinstansen bör ha tillräcklig sakkunskap om de författningar som påverkar pensionssystemen samt om andra om-

ständigheter så att det blir möjligt att skapa ett med tanke på handläggningen av pensionsärenden och pensionssökandenas rättsskydd ändamålsenligt förfarande.

En avsevärd del av avgörandena förefaller bli ändrade i högsta förvaltningsdomstolen. Detta tyder på att grunderna för beviljande av invalidpensioner åtminstone i viss mån är oklara. Det är speciellt viktigt att social och medicinsk sakkunskap anlitas.

Socialutskottet uppmärksammar vidare handläggningstiderna i pensionsärenden. Den tid som går åt för att bevilja invalidpensioner är enligt utskottets uppfattning i vissa avseenden oskäligt lång trots att den långa handläggningstiden i en del fall beror på att tilläggsutredningar inhämtas till förmån för pensionssökanden. Genom att utveckla förfarandet för sökande av pensioner och handläggning av pensionsärenden samt genom utbildning av myndigheterna bör man försöka förkorta handläggningstiden utan att sökandenas rättsskydd dock äventyras.

Familjepolitik

Socialutskottet anser det vara viktigt att stödet till unga familjer och barnfamiljer fortgående utvecklas. Bland annat utvecklandet av hemvårdsstödet för barn och det s.k. familjepolitiska anställningsskyddet har varit steg i denna riktning. Dagvårdssituationen har kunnat förbättras så att de regionala skillnaderna mellan länen har minskat. Mellan kommunerna förekommer det avsevärda variationer. Svårast är situationen i de stora städerna. Endast cirka 30 procent av dagvårdsbehovet för de små skoleleverna är tillgodosett.

Socialutskottet ser fram emot att social- och hälsovårdsministeriet snabbt vidtar åtgärder för att reda ut frågan om hur de familjepolitiska inkomstöverföringarna och tjänsterna skall inriktas. Enligt socialutskottets uppfattning är det på basis av en sådan utredning möjligt att på ett ändamålsenligt och planmässigt sätt göra framsteg då det gäller att förbättra barnfamiljernas ställning. Det är särskilt viktigt att dagvården utvecklas så att föräldrarna om möjligt kan välja mellan dagvård i daghem, familjedagvård eller att själva sköta barnen hemma. I synnerhet när det gäller alternativen inom den kommunala dagvården bör målet anses vara högklassig heldagsvård. Utskottet anser att barnfamiljerna kan ges ett betydande stöd via de kommunala dagvårdsavgifterna samt att olika barnvårdsarrangemang därigenom kan göras sinsemellan likställda. Utskottet framhåller därför å ena sidan vikten av att dagvårdsplatserna snabbt utökas samt den betydelse kommunernas aktivitet har. Å andra sidan betonar utskottet vikten av en utredning om hur dagvårdsavgifterna fördelar sig.

Barnbidrag bör betalas också för 16—17-åringar, måhända så att annat eventuellt understöd som kommer ungdomarna till del beaktas i systemet. Det framgår av undersökningar att de utgifter som barnen förorsakar ökar med åldern samt att en allt större del av 16—17-åringarna utbildar sig. Av dessa orsaker vill utskottet också i detta sammanhang framhålla vikten av att stödet till barnfamiljerna utvecklas.

Med tanke på understödjandet av unga familjer är det viktigt att också anlita bostadspolitiska metoder och att effektivt bekämpa ungdomsarbetslösheten.

Dövtolkar

Enligt invalidvårdslagens 6 § 1 mom. 4 punkt omfattar medicinalvården för hörselskadade också tolkservice. Detta lagstadgande har inte närmare avgränsats eller preciserats genom författningar på lägre nivå. Enligt motiveringen till lagstiftningen ankommer det på socialstyrelsen att utfärda föreskrifter om tolkservice.

Ansvaret för att ordna tolkservice undergick med anledning av den s.k. Valtava-lagstiftningen en sådan förändring att ansvaret för att tolkservice ordnas åvilar kommunen som får statsandel för kostnaderna. Statsmyndigheterna leder verksamheten i enlighet med riksomfattande planer.

Enligt utskottets uppfattning borde studietolkar ordnas på ett sådant sätt att en hörselskadads studier inte försvåras eller förhindras på grund av avsaknaden av tolkservice. Såväl från den hörselskadades och kommunens som från tolkens synpunkt är det viktigt att tolkarnas ställning klarläggs med avseende på tolkservicen. På längre sikt kan man enligt socialutskottets uppfattning med hjälp av ett system med skolgångsbiträden göra det lättare för hörselskadade att studera i läroinrättningar på mellanstadiet och på så sätt delvis lösa också frågan om studietolkar.

Sjukförsäkringsdelegationen

Enligt sjukförsäkringslagens 50 § skall statsrådet tillsätta en sjukförsäkringsdelegation med företrädare för social- och hälsovårdsministeriet, medicinalstyrelsen, en läkarorganisation och arbetsgivarna samt personer som är förtrogna med de försäkrades förhållanden. Delegationens ordförande och vice ordförande förordnas på framställning av folkpensionsanstalten.

I delegationens sammansättning betonas den medicinska expertisen delvis på bekostnad av den socialpolitiska sakkunskapen. Enligt utskottets uppfattning kan sjukförsäkringsdelegationens sammansättning utvecklas så att den socialpolitiska sakkunskapen beaktas i sammansättningen. Utom förtrogenhet med de försäkrades förhållanden borde delegationen ha en ledamot som är förtrogen med patienternas och de rehabiliterades förhållanden. Sistnämnda ledamot skall således förslagsvis företräda närmast dem som i stor utsträckning anlitar sjukförsäkringsservice. Sådan sakkunskap är angelägen med tanke på delegationens uppgifter.

Med hänvisning till det ovanstående anför socialutskottet vördsamt

att grundlagsutskottet borde beakta detta utlåtande då det uppgör sitt betänkande.

På socialutskottets vägnar:

Tarja Halonen

Pentti Arajärvi

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Halonen, vice ordföranden S. Mikkola, medlemmarna Ikonen, Könkkölä, Louvo, Nordman, Paavilainen, Raudaskoski och Stenius-Kaukonen samt suppleanterna Eklund, Törnqvist och Vihriälä.

RIKSDAGENS
TRAFIKUTSKOTT

Bilaga 6

Helsingfors,
den 4 december 1984
Utlåtande nr 3

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet har den 10 oktober 1984 begärt trafikutskottets utlåtande över berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983 till den del den gäller trafikutskottets verksamhetsområde.

Utskottet har såsom sakkunniga hört regeringsrådet Kalevi Perko och äldre regeringssekreteraren Harri Cavén vid trafikministeriet, diplomingenjören Juhani Pulkkanen och diplomingenjören Antti Piirainen vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, direktören Heimo Järvinen och biträdande direktören Tauno Humaloja vid post- och telestyrelsen, tekniske direktören Erkki Larka vid Oy Yleisradio Ab, informationschefen Juha Norppa-Rahkola vid Suomen Kuorma-autoliitto, verksamhetsledaren Toivo Pyhältö vid Finlands Taxiförbund, verksamhetsledaren Heikki Kääriäinen vid Linja-autoliitto, generalsekreteraren Åke Lahtinen vid Finlands Resebyråförening, avdelningssekreteraren Olavi Bäcklund vid Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund, organisationssekreteraren Mirja Moisio vid Tavaralinjat r.f., direktören Kari Kontuniemi vid Centralandelsaffären Hankkija, marknadsföringschefen Pertti Hämäläinen vid Rauma-Repola Oy, kontorschefen Matti Uuttu vid Enso-Gutzeit Oy, verkställande direktören Aarno Salorinne vid Liikenne Salorinne Ky och ekonomirådet Veikko Paasonen vid Kiitokuljetus V. Paasonen.

Trafikutskottet har granskat ärendet till den del det gäller trafikministeriets förvaltningsområde. Såsom sitt utlåtande anför utskottet vördsamt följande.

Vägnätets skick

Enligt regeringens berättelse har den allmänna linjen för väghållningen under verksamhetsåret bland annat varit att säkerställa vägbeståndets allmänna trafikduglighet och bibehålla vägbeståndets strukturella skick samt förbättra trafiksäkerheten. Regeringen anser att den allmänna linjen följts nästan på planerat sätt.

Trafikutskottet fäste redan föregående år i sitt utlåtande om regeringens berättelse uppmärksamhet vid att vägnätet försämrats. Det konstaterades att i synnerhet huvudvägarnas strukturella skick är i behov av förbättring. Eftersom vägnätets skick inverkar dels indirekt i form av energi- och andra trafikkostnader för trafikanterna och dels direkt på trafiksäkerheten ansåg utskottet det vara nödvändigt att tillräckliga anslag anvisas för förbättring och underhåll av vägnätet.

Enligt erhållen utredning håller rikets huvudvägars strukturella skick alltjämt på att snabbt försämras. Den ökade trafikvolymen samt de höjda axel- och boggitrycken har i förening med det föråldrade vägnätet medfört att det uppstått fåror i vägarnas körbanor och att bärigheten försämrats. Situationen orsakar betydliga trafikekonomiska olägenheter och leder till att säkerhetsriskerna ökar. Av denna orsak anser utskottet det vara synnerligen angeläget att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att försätta huvudvägarna i ett sådant strukturellt skick som motsvarar deras trafikpolitiska betydelse. Eftersom också det övriga vägnätet har stora brister bör saken enligt trafikutskottets mening skötas så att totalfinansieringen av väginvesteringarna ökas. Utom att problemen i fråga om huvudvägarna bör elimineras bör också utvecklandet av de mindre viktiga vägarna alltjämt kunna tryggas.

Systemet med trafiktillstånd

I samband med en ändring av vägtrafiklagen år 1972 förutsatte riksdagen att regeringen vidtar åtgärder för att ändra behandlingsordningen i fråga om tillståndsärenden inom den yrkesmässiga motorfordonstrafiken så att den blir enhetliga-

re och garanterar medborgarnas rättsskydd. Av berättelsen framgår att förordningen om yrkesmässig motorfordonstrafik till följd av uttalandet har ändrats åren 1976 och 1978. Regeringen anser att saken inte ger anledning till ytterligare åtgärder.

Enligt utskottets uppfattning har man vid behandlingen av trafiktillstånd inte uppnått de mål som angavs i riksdagens uttalande. Stadgandena i ärendet är oklara och ger rum för tolkning, något som i praktiken har lett till uppenbara olägenheter.

Enligt vad utskottet erfarit bereds vid trafikministeriet nya ändringar i förordningen om yrkesmässig motorfordonstrafik. Enligt utskottets mening bör systemet med trafiktillstånd vid revideringen betraktas som en helhet, och utgående från detta bör man söka finna sådana lösningar att de olika trafikformerna behandlas rättvist samt parternas rättsskydd säkerställs. Då systemet utvecklas bör uppmärksamhet dessutom fästas vid att transportservicen kan bibehållas i glest bebyggda områden. Också verksamhetsbetingelserna för sådana personer som idkar linje- och turisttrafik i liten skala borde tryggas vid beviljandet av trafiktillstånd.

På basis av det ovan sagda anför trafikutskottet vördsamt

att grundlagsutskottet borde beakta detta utlåtande när det utarbetar sitt betänkande.

På trafikutskottets vägnar:

Reino Karpola

Salme Kandolin

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Karpola, vice ordföranden Ranta, medlemmarna Aho, Kettunen, Lahtinen, J. Mikkola, Männistö (delvis), Paasilinna, Ratu, Saari, Tennilä, Tiuri, Valo och Viljanen (delvis).

RIKSDAGENS
FÖRSVARSUTSKOTT

Bilaga 7

Helsingfors,
den 20 december 1984
Utlåtande nr 1

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet har genom en skrivelse av den 10 oktober 1984 bett försvarsutskottet avge utlåtande över berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983 till de delar den gäller försvarsutskottets verksamhetsområde.

Försvarsutskottet har behandlat de avsnitt i regeringens berättelse som gäller försvarsministeriets förvaltningsområde och gränsbevakningsväsendet. Utskottet har närmast granskat personalutvecklingen och sysselsättningsmöjligheterna inom försvarsmakten, övervakningen av territoriet, materialförvaltningen samt byggnads- och reparationsverksamheten.

Utskottet har med anledning av ovan nämnda ärenden hört kanslichefen Aimo Pajunen samt avdelningscheferna Erkki Rantanen och Pentti Viljanen vid försvarsministeriet, vikarierande byråchefen Esko Pälä vid arbetskraftsministeriet, byråchefen Antero Kivi vid finansministeriet, konteramiralen Jorma Kaisalo vid staben för gränsbevakningsväsendet, kommodoren Kari Dahlbo vid staben för sjöstridskrafterna, översten Eero Tikkanen samt överstelöjtnanten Reino Haaparanta vid huvudstaben och överstelöjtnanten Pekka Kanninen vid staben för luftstridskrafterna.

På basis av de inhämtade utredningarna och med stöd av sin prövning konstaterar utskottet följande om de ovan nämnda punkterna i regeringens berättelse.

Utskottet har redan under två tidigare år behandlat personalutvecklingen och sysselsättningsmöjligheterna inom försvarsmakten. Såsom tillägg till sina tidigare utlåtanden framför försvarsutskottet följande omständigheter.

Personalbristen inom försvarsmakten är alltjämt det problem som utgör det största hindret för verksamheten. Såsom de centrala orsakerna till personalbristen kan nämnas arbetstidslagstiftningens utveckling, materielökningen, den nya teknologin, det ökade antalet repetitionsövningar, de ökade administrativa uppgifterna samt effektiveringen av verksamheten och beredskapen.

Tredje parlamentariska försvarskommittén anförde i sitt betänkande att försvarsmakten under perioden 1982—1986 borde göra 200 nyanställningar årligen. Av statsekonomiska orsaker skars förslaget ner och motsvarade således inte de ökade behov som försvarsmakten anförde. Endast en del av kommitténs rekommendationer har genomförts. Störts är eftersläpningen i fråga om officerare samt special- och befattningsofficerare. Under tre år har eftersläpningen stigit till närmare 300 tjänster, dvs. till över 80 procent av kommitténs rekommendation.

Olägenheterna till följd av personalbristen framkommer inom nästan alla sektorer av försvarsmakten såväl i de dagliga rutinerna som i fråga om beredskapen. På grund av personalbristen måste också beväringar anlitas för underhålls- och kommenderingsuppgifter som är sekundära från utbildningssynpunkt. Detta gäller speciellt de värnpliktiga som skall utbildas för manskapsuppgifter.

Försvarsmakten har försökt hjälpa upp situationen genom rationaliseringsåtgärder, som kommer att fortsättas. Genom justeringar i organisationen har personalen i någon mån kunnat omdisponeras. Till sina verkningar är rationaliseringsåtgärderna emellertid långsamma, föga skonsamma mot personalen och strider delvis mot de regionalpolitiska målen. Det är inte heller möjligt att lösa problemen genom dessa åtgärder.

Sysselsättningsmöjligheterna inom försvarsmakten är goda. Arbetskraftsbehovet är konkret, arbetsplatser finns redan utan några särskilda anläggningskostnader och de är regionalt fördelade runtom i landet.

För att vår försvarspolitik skall vara trovärdig är det av yttersta vikt att fredstida kränkningar av

vårt territorium kan konstateras och avvärjas. Övervakningen förutsätts vara kontinuerlig, täckande och synlig utåt. Det största problemet då det gäller att övervaka territoriet är personalbristen. Tekniken medger övervakning 24 h/dygn men de personella resurserna gör det möjligt att bemanna t.ex. lågspaningsradarstationerna endast 8 h/dygn och sjöövervakningsradarstationerna 7,5 h/dygn. I söder är nivån på den fasta undervattensövervakningen tillfredsställande men den rörliga havsbevakningen har små resurser. De nuvarande resurserna medger inte kontinuerlig övervakning.

Då det gäller underhållet av försvarsmaktens materiel är situationen nu den att man med hjälp av den nuvarande personalstyrkan och de nuvarande lokaliteterna inte kan sköta alla uppgifter. T.ex. kapaciteten för vapenreparationer uppgår inom olika vapengrupper till 50—90 % av behovet. Nedskärningarna i kontrollen och underhållet av upplagrad materiel leder snart till ekonomiska förluster då materielen förstörs. Vidare försämras försvarsberedskapen på grund av att materielen inte är i skick och funktionsduglig. Försvarsmakten har försökt avhjälpa dessa problem genom att gå in för att sköta de viktigaste underhållsuppgifterna, köpa tjänster och produkter av civila inrättningar samt genom att sköta endast det nödvändigaste underhållet av gammal materiel. Detta har dock sina nackdelar. De värnpliktigas säkerhet kan försämras genom att servicen eftersätts. Det blir dessutom dyrare att köpa tjänster än att utföra arbetena vid de egna inrättningarna. Försvarsmakten kan inte förbättra situationen utan extra anslag.

På basis av det ovan anförda konstaterar försvarsutskottet att personalbristen är ett av de värsta problemen i försvarsmaktens verksamhet. De rationaliseringsåtgärder som inletts anses vara positiva och de bör fortsättas trots sina negativa verkningar. Utskottet understryker vikten av att försvarsmakten ges tillräckliga personella resurser. Utskottet förutsätter framför allt att de personalbehov blir tillgodosedda som hänför sig till övervakningen av territoriet, de värnpliktigas säkerhet samt materielunderhållet. Utskottet fäster också uppmärksamhet vid att materiel- och personalprogrammen bättre skall koordineras i framtiden.

Problem inom försvarsförvaltningens byggnads- och reparationsverksamhet förekommer i södra Finland och närmast i Helsingfors-regionen, som inte på åratal fått några sysselsättningsmedel. Detta har lett till eftersläpning. De största problemen föranleds av bristen på arbets- och lagerlokaliteter samt av de hinder som arbetarskyddsbestämmelserna uppställer för användningen av existerande arbetslokaliteter. År 1984 fick man ett mindre tilläggsanslag för reparationer men det har inte haft någon väsentlig betydelse för situationen inom huvudstadsregionen. Som exempel kan nämnas att nybyggnads- och grundreparationsprogrammet inom Helsingfors-regionen uppgick till ca 300 miljoner mark. Under år 1984 fick man för ändamålet 3,6 miljoner mark och för år 1985 har budgeterats 4 miljoner mark.

Försvarsutskottet konstaterar att de för södra Finland avsedda byggnads- och reparationsanslagen bör höjas innan situationen blir ohållbar. Eftersläpningen i byggnads- och reparationsverksamheten inverkar väsentligt också på underhållet av försvarsmaktens materiel.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår försvarsutskottet vördsamt

att grundlagsutskottet borde beakta detta utlåtande då det behandlar berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983.

På försvarsutskottets vägnar:

Mauri Miettinen

Matti Skyttä

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Miettinen, ledamöterna Elo (delvis), Junnila, Lipponen, Maijala, Myllyniemi, Petäjäniemi, Piipari, Pohto, Ronkainen (delvis) och Zilliacus samt suppleanterna Isohookana-Asunmaa (delvis) och Uosukainen.

Grundlagsutskottets betänkande nr 7 med anledning av att statsrådets beslut om återbäring av exportdeposition som erlagts för vissa varor har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 22 § lagen den 29 juni 1979 om exportdeposition (578/79) har det ovan nämnda statsrådsbeslutet (301/85) av den 3 april 1985 bragts till riksdagens kännedom, och riksdagen har genom protollsutdrag av den 19 april 1985 remitterat beslutet till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört överdirektören Pertti Sorsa och äldre regeringssekreteraren Arto Merimaa vid finansministeriet. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

Enligt 13 § lagen om exportdeposition återbär tullverket exportdeposition till den depositionsskyldige under en av statsrådet bestämd tid i en eller flera poster. Statsrådet skall dock bestämma att exportdeposition skall återbäras inom tre år från utgången av uppbördsperioden för respektive produkt.

Genom statsrådets beslut, som har trätt i kraft den 15 april 1985, återbärs med ränta i en post till depositionsskyldiga från och med den 1 juni 1985, dock senast den 1 juli 1985, de exportdepositioner för sågat furuvirke som har uppburits på grundval av statsrådets beslut av den 17 januari 1984 om erläggande av exportdeposition för vissa varor (33/84). Dessutom återbärs med ränta i en post till depositionsskyldiga från och med den 1 november 1985, dock senast den 1 december 1985, de exportdepositioner för cellulosa som har uppburits på grundval av statsrådets beslut av den 5 juni 1984 om erläggande av exportdeposition för cellulosa (428/84).

Eftersom statsrådets beslut baserar sig på stadgandena i lagen om exportdeposition och beslutet enligt grundlagsutskottets mening behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen skall besluta

att statsrådets beslut inte skall upphävas.

Helsingfors den 25 april 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola och Pokka samt suppleanterna Hilpelä, Pelttari, Rajamäki och Roos.

428500351Y

Grundlagsutskottets betänkande nr 8 med anledning av att förordningen angående ändring av förordningen om tull- och importavgiftspreferenser för varor med ursprung i utvecklingsländer har bragts till riksdagens kännedom

Enligt 5 § lagen den 31 december 1971 om tull- och importavgiftspreferenser för varor med ursprung i utvecklingsländer (973/71) har ovan nämnda förordning av den 29 mars 1985 (294/85) bragts till riksdagens kännedom, och riksdagen har genom protokollsutdrag av den 16 april 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Utskottet har begärt utlåtande av utrikesutskottet. Utlåtandet utgör bilaga till detta betänkande. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt den ovan nämnda lagens 1 § kan det genom förordning stadgas att varor med ursprung i utvecklingsländer och importerade därifrån är befriade från tull- och importavgift, om det inte genom förordning har stadgats att tull- eller importavgift till fullt eller nedsatt belopp skall betalas för vissa varor.

Genom förordningen, som trädde i kraft den 1 maj 1985, har till förteckningen över utvecklingsländer fogats Hongkong samt till förteckningen över de minst utvecklade länderna Djibouti, Ekvatorialguinea, Sao Tome och Principe, Sierra Leone och Togo. Produkterna gulstrimmig mullus, ostrimmig mullus, havsabborre, guldbraxen, såsom sådan till människoföda otjänlig palmolja och kokosolja, av tropiska frukter beredda sockrade och osockrade sylter, fruktgeléer, marmelader, fruktpastor och fruktpuréer samt vid import från de minst utvecklade länderna mattor, med översida av jute och/eller andra textilfibrer av bast och/eller manilla, av sisal och/eller andra agavefibrer har tagits med bland de prioriterade produkterna. I förordningen har också tagits in en förteckning över sådana industriprodukter som importeras från Hongkong och för vilka gällande tull uppbärs i Finland samt i fråga om textiltyger slopats anteckningen "Andra än innehållande mer än 10 % silke".

Förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om tull- och importavgiftspreferenser för varor med ursprung i utvecklingsländer. Hänvisande till utrikesutskottets utlåtande och eftersom förordningen enligt grundlagsutskottets åsikt behövs, föreslår utskottet vördsamt att Riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 9 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Alho, Antila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola och Viinanen.

42850012X

RIKSDAGENS
UTRIKESUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 7 maj 1985
Utlåtande nr 1

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet har genom en skrivelse av den 23 april 1985 begärt utrikesutskottets utlåtande om förordningen angående ändring av förordningen om tull- och importavgiftspreferenser för varor med ursprung i utvecklingsländer (F nr 1), som har bragts till riksdagens kännedom. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Esko Kiuru vid utrikesministeriet och föredraganden Sven Långström vid finansministeriet. Sedan utrikesutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

De ensidiga tull- och importavgiftspreferenserna för utvecklingsländerna baserar sig på en resolution som FN:s handels- och utvecklingskonferens (UNCTAD) 1968 godkände om ett allmänt, icke-reciprokt och icke-diskriminerande prioritetssystem till förmån för utvecklingsländerna. Systemet har på grundval av resolutionen internationellt i huvudsak utvecklats inom handels- och utvecklingskonferensen, och införandet av systemet togs in i det program för det andra utvecklingsdecenniet som godkändes vid FN:s 25:e generalförsamling. Syftet med systemet är att öka utvecklingsländernas exportinkomster, främja deras industrialisering och göra deras ekonomiska tillväxt snabbare.

Finland medgav i systemet förutsatta tull- och importavgiftspreferenser åt särskilt nämnda länder från och med den 1 januari 1972. De länder som får denna fördel har senare utökats och Finland har beviljat praktiskt taget alla utvecklingsländer dessa fördelar.

I förordningens 1 § räknas de länder upp som prioritetssystemet skall tillämpas på. I stadgandet har dessutom särskilt antecknats de minst utvecklade länder som åtnjuter en mera omfattande prioritet. I förordningens 2 § räknas de tulltariffpositioner upp vars varor i och med att de härstammar från utvecklingsländer och importeras från dem är befriade från importavgifter på lantbruksprodukter eller tullar. I förordningens 3 § räknas de tulltariffpositioner upp vars varor i och med att de härstammar från de minst utvecklade länderna och importeras från dem är befriade från importavgifter och tullar. I förordningens 4 § räknas de tulltariffpositioner upp för vars varor gällande tull uppbärs trots att de härstammar från utvecklingsländer och också importerats från dem.

Genom förordningen har till förteckningen över utvecklingsländer fogats Hongkong samt till förteckningen över de minst utvecklade länderna Djibouti, Ekvatorialguinea, Sao Tome och Principe, Sierra Leone och Togo. Produkterna gulstrimmig mullus, ostrimmig mullus, havsabborre, guldbraxen, såsom sådan till människoföda otjänlig palmolja och kokosolja, av tropiska frukter beredda sockrade och osockrade sylter, fruktgeléer, marmelader, fruktpastor och fruktpuréer samt vid import från de minst utvecklade länderna mattor, med översida av jute och/eller andra textilfibrer av bast och/eller manilla, av sisal och/eller andra agavefibrer har tagits med bland de prioriterade produkterna. Till förordningen har fogats en förteckning över sådana industriprodukter som importeras från Hongkong och för vilka gällande tull uppbärs i Finland samt i fråga om textiltyger slopats anteckningen ”Andra än innehållande mer än 10 % silke”.

Utrikesutskottet anser att de ändringar som genom den föreliggande förordningen gjorts i de tull- och importavgiftspreferenser, som Finland beviljar utvecklingsländerna och som trätt i kraft den 1 maj 1985, är motiverade och ändamålsenliga. Därför anför utskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att förordningen inte borde upphävas.

På utrikesutskottets vägnar:

Erkki Liikanen

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Stenbäck, medlemmarna Elo, Helminen, Juhantalo, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Puolanne, Pursiainen och Suominen samt suppleanten Pohjala.

Grundlagsutskottets betänkande nr 9 med anledning av en av riksdagsman Tennilä och fem andra riksdagsmän undertecknad skrivelse som innehåller anmärkning mot lagenligheten av statsrådsmedlemmars ämbetsåtgärder

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 22 februari 1985 i enlighet med 2 § 3 mom. lagen av den 25 november 1922 angående rätt för riksdagen att granska lagenligheten av medlemmarnas av statsrådet och justitiekanslerns ämbetsåtgärder, nedan ministeransvarighetslagen, till grundlagsutskottet en av rdm. Tennilä och fem andra riksdagsmän den 22 februari 1985 undertecknad skrivelse, nedan anmärkningsskrivelsen, som innehåller anmärkning mot lagenligheten i ämbetsåtgärder, vidtagna av statsminister Kalevi Sorsa och de nuvarande medlemmarna av hans regering. Skrivelsen ingår såsom bilaga 1 till detta betänkande.

Grundlagsutskottet har i enlighet med 3 § ministeransvarighetslagen berett vederbörande statsrådsmedlemmar tillfälle att inom utsatt tid avge skriftlig eller muntlig förklaring med anledning av anmärkningsskrivelsen. Statsminister Kalevi Sorsa har inom utsatt tid tillställt utskottet en såsom bilaga två till detta betänkande fogad skriftlig förklaring som har omfattats av ministrarna Paavo Väyrynen, Matti Luttinen, Seppo Lindblom, Toivo Yläjärvi, Matti Puhakka, Kaisa Raatikainen, Jermu Laine, Gustav Björkstrand, Kaarina Suonio, Ahti Pekkala, Matti Ahde, Veikko Pihlajamäki, Christoffer Taxell och Eeva Kuuskoski-Vikatmaa. Dessutom har minister Pekka Vennamo och minister Urpo Leppänen lämnat in egna skriftliga förklaringar som intagits såsom bilagor 3 och 4 till detta betänkande.

Med anledning av ärendet har utskottet hört ordföranden Aarno Aitamurto vid Byggnadsarbetarförbundet r.f., biträdande direktören Kari Alho vid Näringslivets forskningsinstitut, ordföranden Kari Lintunen vid De arbetslösas delegation, vikarierande preses Heikki Oksanen vid Arbetarrörelsens ekonomiska forskningsinstitut, byråchefen Antti Romppanen vid Ekonomiska planeringscentralen, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki, professorn Pekka Koskinen och professorn Ilkka Saraviita.

Anmärkningsskrivelsen

I anmärkningsskrivelsen framhålls att de nuvarande regeringspartierna före riksdagsvalen lovade arbeta effektivt för att minska arbetslösheten och att de inte har agerat i enlighet med utfästelserna, utan grovt brutit dem. Enligt skrivelsens undertecknare har arbetslösheten i stället för att minska eller upphöra ytterligare förvärrats, och den statistikförda arbetslösheten har blivit större än någonsin.

I anmärkningsskrivelsen konstateras vidare att regeringen i och med att den låter arbetslösheten öka grovt bryter mot grundlagen. I regeringsformens 6 § heter det nämligen att ”medborgarnas arbetskraft står under rikets synnerliga hägn” och fastställs entydigt att ”det ankommer på statsmakten att för finsk medborgare vid behov anordna möjlighet att arbeta”. I skrivelsen hänvisas till grundlagsutskottets betänkande nr 10/1980 rd., där grundlagsutskottet har behandlat betydelsen av regeringsformens 6 § 2 mom., samt till betänkandena nr 30/1980 rd. och nr 17/1982 rd., där utskottet har påskyndat avlåtandet av en proposition med förslag till sysselsättningslag.

I anmärkningsskrivelsen framhålls det vidare att regeringen utan att bry sig om regeringsformens stadganden och grundlagsutskottets entydiga ställningstaganden hela tiden endast har försämrat statsmaktens sysselsättande åtgärder och att regeringen inte heller till riksdagen har avlåtit någon proposition med förslag till en sådan sysselsättningslag som skulle harmoniera med 6 § 2 mom. regeringsformen. Eftersom regeringen enligt undertecknarnas åsikt inte har arbetat för att minska arbetslösheten har undertecknarna under åberopande av ministeransvarighetslagen framställt en anmärkning mot statsminister Kalevi Sorsa och de nuvarande medlemmarna av hans regering för brott mot regeringsformens 6 § 2 mom. och speciellt för att rege-

428500474X

ringen inte till riksdagen har avlåtit någon proposition med förslag till en sådan sysselsättningslag som skulle harmoniera med stadgandena i nämnda lagrum i regeringsformen.

Statsrådsmedlemmarnas skriftliga förklaringar

I sin förklaring hänvisar statsminister Kalevi Sorsa och de statsrådsmedlemmar som omfattat förklaringen till grundlagsutskottets betänkande nr 10/1980 rd. och den därtill fogade, av arbetskraftsminister Arvo Aalto avgivna förklaringen till grundlagsutskottet och arbetskraftsministeriets den 15 november 1978 daterade svar till justitiekanslern i statsrådet. I förklaringen konstateras bland annat att en minskning av arbetslösheten spelar en central roll i regeringens program och verksamhet. Regeringen har genom sysselsättningspolitiska åtgärder försökt ordna arbete för dem som behöver sådant samt genom sin ekonomiska politik och närings- och utbildningspolitik skapa förutsättningar för en bestående skötsel av sysselsättningen. Enligt förklaringen är det till stor del tack vare dessa åtgärder som arbetslösheten i Finland ligger på en betydligt lägre nivå än i de västliga industriländerna i genomsnitt. I förklaringen uppmärksammas det faktum att antalet sysselsatta har ökat under de två senaste åren samt att nya arbetstillfällen har uppstått i snabb takt. I förklaringen framhålls det att detta inte har räckt till för att lösa arbetslöshetsproblemet, ty utbudet på arbetskraft har samtidigt ökat till och med snabbare än man allmänt har beräknat.

I förklaringen sägs det att regeringen har uppställt som ett centralt arbetskraftspolitiskt mål att minska ungdomsarbetslösheten. Ungdomen har getts förutsättningar att få arbete framför allt genom utbildning samt yrkesvägledning och andra åtgärder som dirigerar de unga till arbetslivet. Regeringen försöker enligt sitt program genom olika åtgärder eliminera längre ungdomsarbetslöshet så fullständigt som det allmänt taget är möjligt.

I statsminister Sorsas förklaring konstateras vidare att också de arbetslösas ställning har förbättrats. Riksdagen stiftade på förslag av den nuvarande regeringen lagen om utkomstskydd för arbetslösa, genom vilken arbetslöshetsskyddet förbättrades väsentligt. Regeringen tillsatte i slutet av 1984 ett arbetskraftspolitiskt ministerutskott för att effektivera sysselsättningspolitiken. Dessutom är beredningen av en ny sysselsättningslag anhängig i arbetskraftsministeriet och det av regeringen tillsatta arbetskraftspolitiska ministerutskottet. Regeringen har för avsikt att avlåta propositionen till riksdagen i slutet av innevarande år.

I sin förklaring meddelar minister Pekka Vennamo att han instämmer i arbetskraftsminister Urpo Leppänens svar. I sin förklaring behandlar minister Vennamo regeringspartiernas politiska ansvar då det gäller att de i enlighet med sina valutfästelser skall fungera effektivt för att minska arbetslösheten, och konstaterar bland annat att varje politiker är såväl politiskt som juridiskt ansvarig för sina handlingar. Detta är fallet i synnerhet beträffande statsrådets medlemmar, som har till uppgift att både bereda propositionerna till riksdagen och verkställa den vilja som framgår av riksdagens beslut. Statsrådets medlemmar borde samtidigt bära det politiska ansvaret inför sitt eget parti och dess röstare för att de syften skall främjas som partiet har meddelat sig stå bakom.

Arbetskraftsministern Urpo Leppänen konstaterar i sin förklaring att antalet arbetslösa arbetssökande inte har ökat under den sittande regeringens tid och att antalet nya arbetstillfällen däremot har ökat mycket. Enligt förklaringen har man betydligt sänkt arbetslöshetsgraden bland ungdomar genom arbetskraftspolitiska åtgärder samt i någon mån kunnat minska långtidsarbetslösheten. Det oaktat kvarstår det såsom ett faktum att arbetslösheten är alarmerande stor och att det föreligger en konflikt mellan de förpliktelser som grundlagen ålägger och det praktiska livet. I förklaringen konstateras ytterligare att behövliga rättsregler för genomförande av grundrättigheterna har tagits in i de lagar som givits om reglering av rättigheterna. Då det gäller rätten till arbete har som en sådan lag nämnts lagen angående sysselsättning som i sin nuvarande form emellertid inte harmonierar med grundlagen. Enligt förklaringen bör den nya sysselsättningslagen innehålla stadganden om de mål och metoder, varigenom den i grundlagen för statsmakten uppställda skyldigheten att uppnå och upprätthålla full sysselsättning uppfylls. I förklaringen redogörs ingående för det utkast till sysselsättningslag som har beretts vid arbetskraftsministeriet. Slutligen anses det i förklaringen vara behövligt, för att syftet med regeringsformens 6 § 2 mom. skall kunna nås, att det av arbetskraftsministeriet utarbetade utkastet till lag om ungdomars rätt till arbete realiseras, långtidsarbetslösheten elimineras, särskilt genom

att experimentet med sysselsättning av långvarigt arbetslösa ges ordinarie status och utsträcks till hela landet, att de av arbetskraftsministeriet föreslagna sysselsättningsanslagen höjs till den nivå som ministeriet föreslagit i sina budgetförslag, att den nya sysselsättningslagen godkänns i en sådan form att den svarar mot grundlagens centrala principer och grundlagsutskottets centrala ståndpunktstaganden samt att arbetskraftsförvaltningens servicepersonal betydligt ökas. Till minister Leppänens förklaring har fogats ett vid arbetskraftsministeriet utarbetat utkast till regeringens proposition med förslag till sysselsättningslag samt till lag om kommuns sysselsättningsskyldighet och statsandel, som har bifogats utskottets handlingar.

Utskottets ståndpunktstaganden

Regeringsformens 6 § 2 mom.

Enligt regeringsformens 6 § 2 mom. står medborgarnas arbetskraft under rikets synnerliga hägn. Det ankommer på statsmakten att vid behov ordna möjlighet till arbete för finska medborgare, såvida inte i lag annorlunda har stadgats. I sitt betänkande nr 10, som grundlagsutskottet avgav under 1980 års riksdag, anförde utskottet med hänvisning till sitt betänkande nr 16/1970 rd. att stadgandet i 6 § 2 mom. regeringsformen uttrycker en central grundrättighet för medborgarna och att den i likhet med övriga grundrättigheter därför har särskild stabilitet och förpliktigande verkan. De rättsregler som behövs för genomförande av grundrättigheterna ingår i de lagar som reglerar dem.

I grundlagsutskottets betänkande konstateras dessutom att frågan om att trygga alla arbetsbehövande möjlighet till arbete är så omfattande och mångfasetterad, att det är möjligt att uppfylla den i regeringsformens 6 § 2 mom. uppställda skyldigheten endast genom omfattande samarbete mellan alla organ inom statsmakten — framför allt riksdagen och regeringen. Enligt utskottets åsikt förutsätter stadgandet i regeringsformens 6 § 2 mom. att statsmakten är skyldig att inom den samhälleliga verksamheten och vid utvecklandet av lagstiftningen främja uppnåendet och upprätthållandet av full sysselsättning samt på sätt, varom stadgas i lag, vid behov sörja för att utkomsten under arbetslöshet är tryggad. Härav följer samtidigt att myndigheterna när statsmaktens beslut verkställs är pliktiga att agera i den anda som det ovan nämnda målet förutsätter. Det bör härvid anses att stadgandet i regeringsformens 6 § 2 mom. med beaktande av dess särart vad dess förpliktigande karaktär beträffar kan jämföras med de övriga grundrättigheterna i regeringsformen.

Lagen angående sysselsättning, som reglerar balansen mellan efterfrågan och utbud på arbetskraft inom olika branscher och områden, är från år 1971. Då det gäller revideringen av sysselsättningslagen upprepar grundlagsutskottet den ståndpunkt som anfördes i det ovan nämnda betänkandet nr 10/1980 rd. Utskottet anser det vara en synnerligen brådskande uppgift att en ny sysselsättningslag stiftas. Utgångspunkten för lagen bör vara stadgandet i regeringsformens 6 § 2 mom. enligt vilket det ankommer på statsmakten att uppnå och upprätthålla full sysselsättning.

Ministeransvarighetslagens 7 §

I ministeransvarighetslagens 7 § stadgas om hurudant lagstridigt förfarande det bör vara fråga om för att medlem av statsrådet skall kunna åtalas. Åtal är möjligt om han i utövningen av sitt ämbete bidragit till uppenbar olaglighet eller befordrat sådan, om han till uppenbar skada för landet uppsåtligen missbrukat sin tjänsteställning, vilket förfarande är att betrakta såsom tjänsteförbrytelse, eller om han eljest vidtagit tydligen lagstridig ämbetsåtgärd.

Grundlagsutskottet konstaterar att den i anmärkningsskrivelsen anförda anmärkningen är allmänt hållen och icke individualiserad. Den enda individualiserade omständigheten i skrivelsen är att regeringen inte till riksdagen har avlåtit någon proposition med förslag till en ny sysselsättningslag. Enligt grundlagsutskottet kan det emellertid inte anses strida mot ministeransvarighetslagen att regeringen ännu inte har avlåtit en proposition. Tidpunkten för avlåtande av en proposition och innehållet i den är en sak som faller under regeringens politiska ansvar. Sålunda utgör inte den omständigheten att regeringen ännu inte till riksdagen har avlåtit någon proposition med förslag till en ny sysselsättningslag en grund för att på basis av stadgandena i ministeransvarighetslagen ställa medlemmar av statsrådet under straffrättsligt ansvar.

På basis av det ovan anförda och eftersom grundlagsutskottet då det prövat anmärkningsskrivelsen inte har kunnat konstatera att statsminister Sorsa eller någon annan medlem av statsrådet förfarit på ett sådant sätt som avses i 7 §

ministeransvarighetslagen konstaterar utskottet att varken statsminister Kalevi Sorsa eller någon av de andra nuvarande medlemmarna i hans regering har förfarit lagstridigt.

Hänvisande till det ovan sagda får grundlagsutskottet, som inte har funnit skäl att uttala något annat med anledning av ärendet och som med stöd av 45 § riksdagsordningen och 24 § arbetsordningen för riksdagen har utsett utskottets ordförande till föredragande för att ge behövliga uppgifter när ärendet behandlas vid riksdagens plenum, såsom sitt i 4 § ministeransvarighetslagen avsedda utlåtande vördsamt anföra

att statsrådets medlemmar inte har förfarit lagstridigt i det ifrågavarande ärendet.

Helsingfors den 15 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen, E. Laine, Roos och Sasi.

Reservationer

I

Vi har inte till alla delar kunnat omfatta det som anförs i utskottets betänkande och dessutom har utskottsmajoriteten förkastat vissa av våra förslag angående tillägg till betänkandet. Till följd härav vill vi som vår reservation anföra följande.

Stadgandet i 6 § 2 mom. regeringsformen är enligt grundlagsutskottets tidigare ståndpunktstaganden lika bindande och förpliktigande som de övriga grundrättighetsstadgandena. Visserligen har utskottet i sina tidigare ställningstaganden gjort avkall på stadgandets förpliktigande karaktär att utskottet har godkänt att stadgandet är subsidiärt i fråga om utkomstskyddet för dem som är utan arbete. Det nu föreliggande betänkandet följer grundlagsutskottets tidigare tolkningar, och inte heller vi har vid behandlingen av ärendet föreslagit att den tidigare tolkningslinjen skall ändras. Beträffande vissa punkter har vi emellertid föreslagit exaktare ståndpunktstaganden.

Enligt vår mening borde i betänkandet klarare ha framhållits det allvarliga problem som massarbetslösheten utgör. Under de två år som den nuvarande regeringen suttit vid makten har arbetslösheten rentav ökat. I slutet av april 1983 var antalet arbetslösa arbetssökande 142 775 och i slutet av mars i år 146 638. Om till dessa siffror också fogas de personer som åtnjuter arbetslöshetspension och som statsmakten enligt lag är skyldig att sysselsätta samt som inte utan att gå miste om sin pension har rätt att vägra att motta arbete som erbjuds dem, var motsvarande siffror 171 164 och 194 283. Åtminstone de sistnämnda siffrorna visar att arbetslösheten ökar klart.

Enligt vår uppfattning borde grundlagsutskottet klarare ha tagit ställning till förhållandet mellan å ena sidan den gällande sysselsättningslagen och de nuvarande sysselsättningsåtgärderna samt å andra sidan 6 § 2 mom. regeringsformen. Sysselsättningslagen harmonierar inte med grundlagen. Sysselsättningsmålsättningen har inte fått den ställning som RF 6 § 2 mom. förutsätter vid beslutsfattandet inom samhällspolitikens olika sektorer. Anslagen för främjande av sysselsättningen har inte fått regeringens godkännande när beslut fattas om avlåtande av statsverkspropositionen till riksdagen. I statsrådets ekonomiskpolitiska redogörelse, som avgavs till riksdagen under den avgörande behandlingen i

utskottet, uppställs såsom mål i stället för full sysselsättning en arbetslöshetsgrad om 4,75 procent, något som innebär att en relativt allvarlig massarbetslöshet godkänns. Allt det ovan anförda har inträffat trots att grundlagsutskottets tidigare ståndpunktstaganden förutsätter att möjlighet till arbete ordnas för medborgarna oberoende av det ekonomiska läget. Enligt vår mening skulle detta av utskottet krävt ett grundligare och mera kritiskt ställningstagande till förhållandet mellan regeringens åtgärder som en helhet och stadgandet i RF 6 S 2 mom. Enligt vår åsikt har regeringen försummat den i grundlagsstadgandet uppställda sysselsättningsskyldigheten.

Vidare borde utskottet enligt vår mening klarare och genom precisering av sina egna tidigare ståndpunktstaganden ha framhävt att möjligheten att ordna arbete och arbetslöshetsskyddet inte kan anses vara jämbördiga alternativ när det gäller stadgandet i RF 6 § 2 mom. Utskottet borde i betänkandet ha framhållit att sysselsättningsskyldigheten klart är primär och att utkomstskyddet under arbetslöshetstiden inte frötar statsmakten från den sysselsättningsskyldighet som grundlagen ålägger den. Detta accentueras också i utskottsmajoritetens ståndpunktstagande dvs. att revideringen av sysselsättningslagen så att den motsvarar RF 6 § 2 mom. är en synnerligen brådskande uppgift. Det brådskande behovet av ett förslag till sysselsättningslag understryks ytterligare av det faktum att revideringen av arbetslöshetsskyddet de facto inte har förverkligat grundlagsutskottets tidigare ståndpunktstagande enligt vilket arbetslöshetsskyddet bör bli så täckande att det omfattar alla arbetstagargrupper.

Enligt vår åsikt innebär de nuvarande grundrättighetsstadgandena i regeringsformen en möjlighet att göra medborgarnas grundrättigheter mera bindande i lagstiftningen och förvaltningen. Vi har ovan anfört några synpunkter på hur stadgandet i RF 6 § 2 mom. enligt vår mening kunde ha betonats mera i betänkandet än vad utskottsmajoriteten nu är beredd till. Ändå önskar vi till slut påpeka att ökade grundrättigheter för medborgarna och förbättrat skydd för rättigheterna förutsätter att också grundlagarna revideras. I detta sammanhang hänvisar vi till DFFF:s riksdagsgrupps förslag till grundrättighetslag (LM 99/1984 rd.) som innehåller ett betydligt exaktare och mera bindande förslag till stadgande än stadgandet i RF 6 § 2 mom. när det gäller medborgarnas rätt till arbete (29 §).

Helsingfors den 15 maj 1985

Ensio Laine **Kati Peltola**

II

Med anledning av den anmärkning som Esko-Juhani Tennilä och fem andra DFFF-riksdagsmän inlämnat om lagenligheten i regeringens medlemmars åtgärder för att sköta sysselsättningen konstaterar jag följande:

FLP:s orubbliga utgångspunkt är att varje medborgare enligt våra grundlagar bör garanteras rätt till arbete, utkomst och ett människovärdigt liv. Om det går så att det inte finns arbete för alla på den fria arbetsmarknaden är samhället, således staten, skyldig att ombestyra att rätten till arbete förverkligas.

Eftersom arbetslösheten är utbredd i vårt land trots de goda tiderna kan det konstateras att målsättningen att avskaffa arbetslösheten och uppnå full sysselsättning ännu inte kunnat nås trots de senaste årens positiva utveckling.

I Sorsas nuvarande regering sitter två ministrar från FLP. Pekka Vennamo är andre finansminister och Urpo Leppänen arbetskraftsminister.

De sex DFFF-riksdagsmännen drar en felaktig slutsats då de i sin anmärkning anklagar hela regeringen för försummelse av sysselsättningsåtgärder och svikna vallöften.

Såsom ministrarna Vennamo och Leppänen i detalj konstaterar i sina egna bemötanden till grundlagsutskottet har FLP såväl i regeringen som i riksdagen, med beaktande av sin parlamentariska styrka, gjort sitt yttersta för att avskaffa den arbetslöshet som är farlig för vår ungdom och för hela vårt folk.

För att bryta långtidsarbetslösheten har den s.k. Rinne-modellen införts och utvecklats. FLP har både i regeringen och i riksdagen i samband med varje budget och tilläggsbudget krävt mera pengar för avskaffandet av arbetslösheten. Dessa våra krav har emellertid varje gång effektivt slagits ner. FLP:s ministrar har med alla till buds stående medel försökt sköta ärendena så att

arbetslösheten skall kunna bemästras och avskaffas.

De som anfört anmärkningen påpekar också att regeringen trots grundlagsutskottets och riksdagens tidigare beslut inte givit riksdagen någon proposition med en ny och fungerande sysselsättningslag.

Detta är sant. I detta sammanhang är det emellertid skäl att minnas att det huvudsakligen var kommunisterna som innan den nuvarande regeringen bildades på 70-talet och fram till våren 1983 hade hand om arbetskraftsministerns portfölj. Under en lång tid var det faktiskt FKP:s generalsekreterare Arvo Aalto och FKP:s ordförande Jouko Kajanoja som var arbetskraftsministrar. De försummade helt skötseln av sysselsättningen och framlade inte för riksdagen någon proposition med förslag till en ny och fungerande sysselsättningslag.

Arbetskraftsminister Urpo Leppänen har till sitt eget bemötande till grundlagsutskottet bifogat ett utkast med förslag till en ny sysselsättningslag. Utkastet är daterat 1.2.1985.

Denna proposition med förslag till sysselsättningslag och andra därtill anslutna propositioner bör snabbt avlåtas till riksdagen.

Emedan ministrarna Vennamo och Leppänen både vid beredningen av sysselsättningslagen och i sin övriga verksamhet i regeringen arbetat effektivt och energiskt för att i enlighet med våra grundlagar avskaffa den farliga och degenererande arbetslöshet som vårt folk och i synnerhet vår ungdom lider av, anser jag, undertecknad att bland annat FLP:s ministrar Vennamo och Leppänen inte gjort sig skyldiga till de i anmärkningen påstådda försummelserna då det gäller att avskaffa arbetslösheten och att de inte svikit sina vallöften.

Jag anser även att grundlagsutskottets betänkande i ärendet är bristfälligt i synnerhet därför att i det inte intagits det av mig föreslagna uttalandet av följande lydelse: ''Statsmakten bör likaså se till att arbetskraftsministeriet ges tillräckliga ekonomiska resurser och övriga möjligheter för att avhjälpa speciellt långtids- och ungdomsarbetslösheten.''

Helsingfors den 15 maj 1985

Pentti Kettunen

Bilaga 1

Till Riksdagen

Före riksdagsvalen lovade de nuvarande regeringspartierna arbeta effektivt för att minska arbetslösheten. FLP gav Finlands folk ett löfte att helt eliminera arbetslösheten inom sex månader, om partiet får arbetskraftsministerportföljen. SDP:s ordförande Kalevi Sorsa kom med en utfästelse om att göra slut på ungdomsarbetslösheten.

Regeringspartierna har inte agerat i enlighet med utfästelserna, utan grovt brutit dem. I stället för att minska eller upphöra har arbetslösheten ytterligare förvärrats. När Sorsas regering tillträdde fanns det 142 775 arbetslösa i april 1983 och 28 389 personer som åtnjöt arbetslöshetspension. I januari 1984 var de arbetslösa 158 680 och de som var arbetslöshetspensionerade 35 902. Ett år senare, i januari 1985, hade de arbetslösa ökat till 159 617 och dessutom var 45 900 arbetslöshetspensionerade. De arbetslösa uppgick sålunda till sammanlagt mer än 205 000. Detta innebär att en halv miljon finländare i år personligen blir utsatta för arbetslöshet. Största delen av dem är unga som kan drabbas av bestående skador eftersom arbetslösheten medför alienation och brist på framtidsperspektiv. I januari 1985 var 43 900 unga arbetslösa under 25 år antecknade i arbetslöshetsstatistiken.

Den statistikförda arbetslösheten är nu större än någonsin. Den är till och med större än under det illa beryktade 1930-talet. Att arbetslösheten ökat under stigande konjunkturer utgör en följd av regeringens ekonomiska politik, som har varit förknippad med nedskärningar av statens sysselsättningsåtgärder och bostadsproduktionen. I och med att regeringen låter arbetslösheten öka bryter den grovt mot grundlagen. I regeringsformens 6 § heter det nämligen att ”Medborgarnas arbetskraft står under rikets synnerliga hägn” och fastställs entydigt att ”Det ankommer på statsmakten att för finsk medborgare vid behov anordna möjlighet att arbeta.”

Riksdagens grundlagsutskott är den högsta tolkaren av de finska medborgarnas grundrättigheter. Dess ställningstaganden är bindande för myndigheterna, ämbetsorganen samt rättsväsendet i alla frågor som gäller tolkningen av våra grundlagar. Med anledning härav är också alla bundna av vad grundlagsutskottet uttalar om de finska medborgarnas rätt till arbete, och detta bör iakttas av alla.

I grundlagsutskottets betänkande nr 10/1980 rd. behandlas ärendet mycket ingående och detaljerat. De centralaste punkterna i betänkandet lyder som följer: ”Genom andra meningen i 6 § 2 mom. regeringsformen har uttryckts principen att det är en uppgift och ett mål för statsmakten att för de medborgare som behöver arbete trygga möjlighet till arbete och den utkomst arbetet ger. Statsmakten bör främja sysselsättningen och vid behov skall den ordna arbete för dem som behöver sådant.”

I följande stycke i betänkandet sägs det vidare: ”Stadgandet i 6 § 2 mom. regeringsformen uttrycker en central grundrättighet för medborgarna, och i likhet med övriga grundrättigheter har den därför en särskild stabilitet och förpliktande verkan.”

Vidare understryks i de följande styckena i betänkandet bl.a.: ”Målet och medlen i den nuvarande lagen om sysselsättning står av ovan nämnda skäl enligt grundlagsutskottets uppfattning inte i överensstämmelse med regeringsformens 6 § 2 mom. Därför anser utskottet att en ny lag om sysselsättning bör stiftas i brådskande ordning och att man härvid bör utgå från den förpliktelse att uppnå och upprätthålla full sysselsättning som 6 § 2 mom. regeringsformen uppställer för statsmakten.”

I samband med justitiekanslerns berättelse befattade grundlagsutskottet igen sig med samma sak i sitt betänkande nr 30 från samma år. Där sägs det: ”Med anledning av justitiekanslerns utlåtande hänvisar utskottet till vad det anfört i sitt betänkande nr 10 (1980 rd.).” Alltså det nyss citerade uttalandet. ”Utskottet konstaterade såsom sin ståndpunkt att målen och medlen i den nuvarande lagen om sysselsättning inte står i överensstämmelse med regeringsformens 6 § 2 mom. Därför ansåg utskottet att en ny lag om sysselsättning bör stiftas i brådskande ordning och att man härvid borde utgå från den förpliktelse att uppnå och upprätthålla full sysselsätt-

ning som 6 § 2 mom. regeringsformen uppställer för statsmakten."

Grundlagsutskottet påskyndade ärendet en tredje gång i sitt betänkande nr 17 vid 1982 års riksdag, där det sägs: "Hänvisande till sina betänkanden nr 10 och 30 (1980 rd.) påskyndar grundlagsutskottet avlåtandet av en proposition med förslag till en sådan sysselsättningslag som harmonierar med 6 § 2 mom. regeringsformen."

Utan att bry sig om regeringsformens stadganden och grundlagsutskottets entydiga ställningstaganden har regeringen hela tiden endast försämrat statsmaktens sysselsättande åtgärder. Regeringen har inte heller till riksdagen avlåtit någon proposition med förslag till en sådan sysselsättningslag som skulle harmoniera med 6 § 2 mom. regeringsformen. Tvärtom har vi fått kännedom om att man vid beredningen av en proposition med förslag till ny sysselsättningslag har gått in för att förbigå de klara stadgandena i grundlagen och grundlagsutskottets ställningstaganden.

Regeringen har inte arbetat för att minska arbetslösheten och därför framställer vi, undertecknade riksdagsmän under åberopande av lagen angående rätt för riksdagen att granska lagenligheten av medlemmarnas av statsrådet och justitiekanslerns ämbetsåtgärder en anmärkning mot statsminister Kalevi Sorsa och de nuvarande medlemmarna av hans regering för brott mot regeringsformens 6 § 2 mom. och speciellt för att regeringen inte till riksdagen har avlåtit någon proposition med förslag till en sådan sysselsättningslag som skulle harmoniera med stadgandena i nämnda lagrum i regeringsformen, i det syftet att de skall ställas till svars inför riksrätten.

Helsingfors den 22 februari 1985

Esko-Juhani Tennilä **Ulla-Leena Alppi** **Pirkko Turpeinen**
Sten Söderström **Marjatta Stenius-Kaukonen** **Irma Rosnell**

Bilaga 2

Till Grundlagsutskottet

I det syfte som avses i 3 § lagen av den 25 november 1982 angående rätt för riksdagen att granska lagenligheten av medlemmarnas av statsrådet och justitiekanslerns ämbetsåtgärder 1982 har grundlagsutskottet genom en skrivelse av 27.2.1985 tillställt regeringens medlemmar en avskrift av en av riksdagsman Esko Juhani Tennilä och fem andra riksdagsmän undertecknad och till riksdagen ingiven skriftlig anmärkning, som ingår såsom bilaga till denna förklaring.

Såsom förklaring med anledning av anmärkningen anför jag vördsamt följande:

Grundlagsutskottet har också tidigare nödgats begära förklaring av statsrådets medlemmar med anledning av liknande påståenden och frågor som ingår i ovan nämnda promemoria. Härvid har utskottet grundligt satt sig in i innebörden av regeringsformens 6 § 2 mom. och det därmed förknippade ansvarets karaktär och område. Jag hänvisar till grundlagsutskottets betänkande nr 10/1980 rd. samt den därtill fogade, av arbetskraftsminister Aalto avgivna förklaringen till grundlagsutskottet och arbetskraftsministeriets den 15 november 1978 daterade svar till justitiekanslern i statsrådet.

Grundlagsutskottet konstaterade i sitt ovan nämnda betänkande bland annat:

"Stadgandet i 6 § 2 mom. regeringsformen uttrycker en central grundrättighet för medborgarna, och i likhet med övriga grundrättigheter har den därför en särskild stabilitet och förpliktande verkan. Om de rättsregler som behövs för förverkligande av grundrättigheterna stadgas i de lagar som reglerar dem. Enligt grundlagsutskottets åsikt har avsikten med 6 § 2 mom. regeringsformen inte varit att ge den enskilda medborgaren något sådant anspråk gentemot staten som vid behov kunde genomdrivas med rättsliga åtgärder.

Frågan om att trygga alla arbetsbehövande möjlighet till arbete är så omfattande och mångfasetterad, att det är möjligt att uppfylla den i regeringsformens 6 § 2 mom. uppställda skyldigheten endast genom omfattande samarbete mellan alla organ inom statsmakten — framför allt riksdagen och regeringen. Statsrådet eller enskild medlem av statsrådet kan inte allena genomföra de åtgärder uppgiften förutsätter."

I samma betänkande konstaterade grundlagsutskottet att ministeransvarighetslagen förutsätter uppenbar eller tydlig lagstridighet, missbruk eller lagstridigt förfarande. Till slut anförde utskottet som sitt utlåtande att arbetskraftsminister Aalto inte förfarit lagstridigt i det ifrågavarande ärendet.

Det kan nämnas att det också då rådde en omfattande arbetslöshet och att de utskottsmedlemmar som hörde till DFFF inte lämnade någon reservation till grundlagsutskottets betänkande nr 10/1980 rd.

I regeringens program och verksamhet spelar en minskning av arbetslösheten en central roll. Regeringen har genom sysselsättningspolitiska åtgärder försökt ordna arbete för dem som behöver sådant samt genom sin ekonomiska politik och närings- och utbildningspolitik skapa förutsättningar för en bestående skötsel av sysselsättningen. Det är till stor del tack vare dessa åtgärder som arbetslösheten i Finland ligger på en betydligt lägre nivå än i de västliga industriländerna i genomsnitt.

De arbetslöshetssiffror som anförs i anmärkningen har valts så att de ger en oriktig bild av utvecklingen. Säsongfluktuationerna i arbetslösheten under ett år är så stora att man borde jämföra uppgifterna från samma månader för att få en riktig uppfattning av saken. I slutet av februari 1983 var antalet arbetslösa 165 394, år 1984 156 220 och i år 156 989. Arbetslösheten har sålunda inte förvärrats, men någon väsentlig minskning har inte kunnat åstadkommas i detta avseende.

Däremot har antalet sysselsatta ökat snabbt. Den sysselsatta arbetskraften var år 1983 ungefär 13 000 personer större än föregående år, år 1984 var tillväxten cirka 23 000 och ökningen i år uppskattas till över 30 000. Nya arbetstillfällen uppstår sålunda i snabb takt. Detta har inte räckt till för att lösa arbetslöshetsproblemet, ty utbudet på arbetskraft har samtidigt ökat till och med snabbare än man allmänt har beräknat. Inom utbudet var ökningen från föregående år under

år 1983 cirka 20 000, under år 1984 cirka 26 000 och i år uppskattningsvis 20 000 personer.

Under senare hälften av innevarande decennium, dvs. 1986—1990, har tillväxten i utbudet på arbetskraft beräknats minska kraftigt, kanske till en tredjedel av ökningen under decenniets förra hälft.

Med beaktande av den stora ökningen av utbudet på arbetskraft, den internationellt sett långsammare ekonomiska tillväxten och den hårdnande konkurrensen samt de anpassningsproblem den nya tekniken för med sig har skötseln av sysselsättningen haft positiva resultat.

I anmärkningen nämns särskilt ungdomsarbetslösheten. Regeringen har uppställt som ett centralt arbetskraftspolitiskt mål att minska den. Ungdomen har beretts förutsättningar att få arbete framför allt genom utbildning samt yrkesvägledning och andra åtgärder som dirigerar de unga till arbetslivet. De unga nödgas i allmänhet inte vara arbetslösa särskilt länge.

Antalet personer under 25 år som varit arbetslösa över ett år uppgick i slutet av februari 1983 till nästan 2 000, i slutet av februari 1984 till nästan 1 700 och i slutet av februari i år till 1 134. Regeringen försöker enligt sitt program genom olika åtgärder eliminera längre ungdomsarbetslöshet så fullständigt som det allmänt taget är möjligt.

Också de arbetslösas ställning har förbättrats. Riksdagen stiftade på förslag av den nuvarande regeringen lagen om utkomstskydd för arbetslösa, genom vilken arbetslöshetsskyddet förbättrades väsentligt. Reformen ökade de arbetslösas förmåner, beräknat enligt den för detta år prognostiserade arbetslöshetsgraden om 5,7 procent, med 550—600 milj. mark netto per år.

Regeringen tillsatte i slutet av 1984 ett arbetskraftspolitiskt ministerutskott för att effektivera sysselsättningspolitiken.

I anmärkningen hänvisas också till grundlagsutskottets ställningstaganden enligt vilka en ny sysselsättningslag snabbt borde stiftas. Beredningen av lagförslaget är anhängig i arbetskraftsministeriet och det av regeringen tillsatta arbetskraftspolitiska ministerutskottet. Regeringen har för avsikt att avlåta propositionen till riksdagen i slutet av innevarande år.

Med hänvisning till det ovan anförda och ovan nämnda handlingar konstaterar jag att riksdagsman Tenniläs m.fl. anmärkning är rättsligt ogrundad.

Helsingfors den 15 mars 1985

Kalevi Sorsa

Vi omfattar statsminister Sorsas svar

Paavo Väyrynen
Matti Luttinen
Seppo Lindblom
Toivo Yläjärvi
Matti Puhakka
Jermu Laine
Kaarina Suonio
Matti Ahde
Veikko Pihlajamäki
Christoffer Taxell
Eeva Kuuskoski-Vikatmaa
Kaisa Raatikainen
Gustav Björkstrand
Ahti Pekkala

Bilaga 3

Till Grundlagsutskottet

Såsom i lagen angående rätt för riksdagen att granska lagenligheten av medlemmarnas av statsrådet och justitiekanslerns ämbetsåtgärder (274/22) avsett svar på riksdagsman Esko-Juhani Tenniläs och fem andra riksdagsmäns anmärkning anför jag vördsamt, utöver statsminister Kalevi Sorsas svar med anledning av anmärkningen och med instämmande i arbetskraftsminister Urpo Leppänens svar, vördsamt följande:

I anmärkningens motivering åberopas regeringspartiernas politiska ansvar för att de i enlighet med sina valutfästelser skall fungera effektivt för att minska arbetslösheten. I anmärkningen hänvisas dessutom till att FLP hade lovat att helt avskaffa arbetslösheten inom sex månader, om partiet får arbetskraftsministerns portfölj. Det är skäl att något närmare granska dessa två påståenden och ställningstaganden, trots att denna granskning inte påverkar den juridiska bedömningen av anmärkningen.

Frågan om de politiska partiernas skyldighet att stå bakom sina ställningstaganden och deras politiska ansvar för dem är central med tanke på hela vårt demokratiska samhällsskick. Röstarna och Finlands folk bör kunna lita på att de politiska partierna faktiskt menar det som de säger röstarna före valen. Trots att det är tvivelaktigt om ett politiskt parti kan ställas till juridiskt ansvar för att ha svikit sina vallöften är det klart att ett dylikt förfarande bör fördömas och att det borde leda till att det politiska partiets styrka minskar vid följande val.

Samma politiska ansvar, som gäller vallöftena, bör naturligtvis också gälla andra politiska påståenden och ställningstaganden. Att komma med avsiktliga lögner, vinklade fakta och osanningar samt att ge spridning åt uppgifter som man vet vara oriktiga utgör också något som vederbörande åtminstone borde ställas till politiskt ansvar för. För att vårt demokratiska system skall fungera förutsätts det att medborgarna i alla ärenden får tillgång till riktiga och underbyggda uppgifter för att de skall kunna bilda sig en uppfattning om vad som verkligen har skett och vem som är ansvarig för det.

Varje politiker är såväl politiskt som juridiskt ansvarig för sina handlingar. Detta är fallet i synnerhet beträffande statsrådets medlemmar, som har till uppgift att både bereda propositionerna till riksdagen och verkställa den vilja som framgår av riksdagens beslut. Statsrådets medlemmar borde samtidigt bära det politiska ansvaret inför sitt eget parti och dess röstare för att de syften skall främjas som partiet har meddelat sig stå bakom. Vad det politiska ansvaret beträffar bör härvid varje partis och beslutsfattares eget agerande och egna ställningstaganden uppmärksammas, ty de beslut som i majoritetens namn tillkommer i regeringen och riksdagen motsvarar i allmänhet inte partiernas egna, ofta sinsemellan avvikande ställningstaganden, åtminstone inte som sådana. Minoritetens synsätt uppmärksammas tyvärr ofta inte tillräckligt och blir förkastade, men ansvaret kan givetvis inte påföras minoriteten, utan det bärs av den majoritet som har drivit igenom beslutet enligt sina önskemål.

Påståendet i anmärkningens motivering att FLP lovat avskaffa arbetslösheten inom sex månader, om partiet får arbetskraftsministerns portfölj är oriktigt och lögnaktigt. FLP hade inte ens i princip kunnat avge ett dylikt löfte, ty det behövs både i riksdagen och regeringen en majoritet för beslut och en sådan hade FLP naturligtvis inte några möjligheter till vid senaste riksdagsval. Påståendet i anmärkningen är alltså omöjligt redan till sina utgångspunkter.

FLP offentliggjorde före senaste riksdagsval ett program med 14 punkter. Vi meddelade att programmet om det genomförs kommer att leda till att arbetslösheten kan avskaffas rentav inom sex månader. Vi uppgav samtidigt att arbetskraftsministern bör företräda FLP för att programmet skall kunna genomföras. Den senare delen av vårt syfte, dvs. arbetskraftsministerns portfölj, förverkligades men varken i regeringen eller riksdagen har det åtminstone hittills gått att uppbringa ett stöd som förslår för att i tillräcklig utsträckning genomföra vårt 14-punktsprogram. Vissa delar av vårt program har visserligen redan genomförts, något som har lett till en kraftig ökning av antalet arbetstillfällen, men en betydande del är ännu orealiserad, bl.a. av den anledningen att riksdagen inte har beviljat tillräckliga medel för ändamålet i budgeten. För detta kan FLP naturligtvis inte ens bära det politiska ansvaret, eftersom besluten har drivits igenom av en majoritet i riksdagen.

Helsingfors den 25 mars 1985

Pekka Vennamo

Arbetskraftsministern *Bilaga 4*

Till Grundslagsutskottet

Såsom det svar som riksdagens grundlagsutskott förutsatt med anledning av den av riksdagsman Esko-Juhani Tennilä och fem andra riksdagsmän framställda, bifogade anmärkningen, anför jag utöver det som statsminister Kalevi Sorsa anfört med anledning av anmärkningen vördsamt följande:

Utgångspunkten för den av riksdagsman Esko-Juhani Tennilä och fem andra riksdagsmän framställda anmärkningen är å ena sidan uppgifterna om arbetslöshetens utveckling och å andra sidan betydelsen av regeringsformens 6 §. De i anmärkningen anförda siffrorna om antalet arbetslösa arbetssökande och personer som åtnjuter arbetslöshetspension är i och för sig riktiga. Den bild som de selektiva siffrorna ger bör emellertid kompletteras med mera omfattande sifferfakta.

År 1983 var den sysselsatta arbetskraften i genomsnitt 13 000 personer större än under föregående år. År 1984 var ökningen 24 000 personer. Sålunda har den sysselsatta arbetskraften i genomsnitt ökat med sammanlagt 37 000 personer under den nuvarande regeringens tid. I den bifogade tabellen 1 presenteras sysselsättningens utveckling åren 1982, 1983 och 1984 kvartalsvis.

Tabell 1. *Den sysselsatta arbetskraften 1982, 1983 och 1984 kvartalsvis; 1 000 personer*

Kvartal	1982	1983	1984*	Skillnad 1983—82	Skillnad* 1984—83	Skillnad* 1984—82
I	2 295	2 312	2 340	+ 17	+ 28	+ 45
II	2 396	2 415	2 455	+ 19	+ 40	+ 59
III	2 464	2 467	2 488	+ 3	+ 21	+ 24
IV	2 351	2 364	2 371	+ 13	+ 7	+ 20
Medeltal	2 377	2 390	2 414	+ 13	+ 24	+ 37

* Förhandsuppgift

Sysselsättningsutvecklingen avviker från tidigare motsvarande konjunkturskeden i det avseendet att nettoökningen i fråga om nya arbetstillfällen koncentrerar sig enbart till servicenäringarna. Under åren 1983 och 1984 ökade antalet sysselsatta med 75 000 inom servicenäringarna. Under motsvarande period minskade antalet anställda inom industrin med 18 000 och minskningen var lika stor också inom primärproduktionen. Under den aktuella perioden var sysselsättningen oförändrad inom byggnadsverksamheten. Antalet sysselsatta åren 1982, 1983 och 1984 anges branschvis i tabell 2.

Tabell 2. *Den sysselsatta arbetskraften näringsvis 1983 och 1984; 1 000 personer*

Näring	1982	1983	1984*	Skillnad 1983-82	Skillnad* 1984-83	Skillnad* 1984-82
Primärproduktion	312	302	294	— 10	— 8	— 18
Industri	618	606	600	— 12	— 6	— 18
Byggnadsverksamhet	183	183	183	0	0	0
Servicenäringar	1 258	1 296	1 333	+ 38	+ 37	+ 75
Näring okänd	6	3	4	— 3	+ 1	— 2
Sysselsatta sammanlagt	2 377	2 390	2 414	+ 13	+ 24	+ 37

* Förhandsuppgift

På grund av den snabba ökningen av utbudet på arbetskraft har den förbättrade sysselsättningen inte inneburit att arbetslösheten minskat. Under åren 1983 och 1984 var nettoantalet nya arbetssökande på arbetsmarknaden 46 000. Då antalet sysselsatta samtidigt ökade med 37 000 syns överskottet av utbudet i förhållande till efterfrågan, i arbetskraftsundersökningarna såsom en ökning av arbetslösheten. Sålunda har antalet arbetslösa under åren 1983 och 1984 enligt Statistikcentralens arbetskraftsundersökning ökat med 9 000 personer mätt med genomsnittsvärden. Utbudet och efterfrågan på arbetskraft framgår av bifogade tabell 3.

Tabell 3. *Arbetskraftsbalans 1982, 1983 och 1984; 1 000 personer*

	1982	1983	1984*	Skillnad 1983—82	Skillnad* 1984—83	Skillnad* 1984—82
Befolkning i arbetsåldern	3 659	3 681	3 700	+ 22	+ 19	+ 41
Arbetskraft	2 526	2 546	2 572	+ 20	+ 26	+ 46
Sysselsatta	2 377	2 390	2 414	+ 13	+ 24	+ 37
Arbetslösa	149	156	158	+ 7	+ 2	+ 9
Arbetslöshetsgrad %	5,9	6,1	6,1	+ 0,2	0	+ 0,2
Arbetslösa arbetssökande	138	144	135	+ 6	— 9	— 3

* Förhandsuppgift

I arbetskraftsundersökningen ingår bland de arbetslösa bl.a. de som åtnjuter arbetslöshetspension samt de som inte söker arbete via arbetsförmedlingen. Å andra sidan har antalet arbetslösa som sökt arbete via arbetsförmedlingen minskat sedan senare hälften av 1983. År 1984 var antalet arbetslösa som sökte arbete via arbetsförmedlingen i genomsnitt 9 000 mindre än under föregående år. Under granskningsperioden 1983 och 1984 minskade de arbetslösa som sökte arbete via arbetsförmedlingen med 3 000.

Under den här regeringens tid har antalet arbetssökande inte ökat. Däremot har de nya arbetstillfällena ökat betydligt.

Genom arbetskraftspolitiska åtgärder har arbetslöshetsgraden bland de unga betydligt kunnat sänkas och antalet långvarigt arbetslösa har i någon mån kunnat minskas.

Arbetslösa arbetssökande, hela landet

mån./år	1983	1984	1985
januari	165 450	158 680	159 617
februari	165 394	156 220	156 939
mars	154 905	149 544	
april	142 775	144 398	
maj	122 373	115 310	
juni	131 208	121 907	
juli	141 523	130 463	
augusti	129 664	118 406	
september	133 362	124 186	
oktober.....	140 168	128 184	
november	144 778	131 552	
december.....	155 454	144 483	
medeltal.....	143 921	135 278	

I varje fall kvarstår det såsom ett faktum att arbetslösheten är alarmerande stor. Det råder en konflikt mellan de skyldigheter som grundlagen ålägger och det praktiska livet.

De i anmärkningen anförda åsikterna om karaktären av regeringsformens 6 § består närmast av citat ur vissa av grundlagsutskottets betänkanden. Utgående från grundlagsutskottets tolkningar av regeringsformens 6 § vill jag för min egen del i fråga om stadgandets förpliktande karaktär, då det gäller rätten till arbete konstatera följande:

Den andra meningen i regeringsformens 6 § 2 mom.: ''Det ankommer på statsmakten att för finsk medborgare vid behov anordna möjlighet att arbeta, så framt i lag icke är annorlunda stadgat'' är ett uttryck för att rätten till arbete är en fundamental rättighet. Detta grundrättighetsstadgande är inte blott principiellt. I likhet med de övriga grundrättigheterna är rätten till arbete på ett speciellt sätt bestående och förpliktande.

De rättsregler som behövs för att grundrättigheterna skall kunna genomföras har tagits in i lagar som reglerar dessa rättigheter. Då det gäller rätten till arbete är sysselsättningslagen en sådan lag. Den nuvarande sysselsättningslagen harmonierar emellertid inte med grundlagen. Den nya sysselsättningslagen bör innehålla stadganden om de mål och metoder varigenom den i grundlagen för statsmakten föreskrivna skyldigheten att uppnå och upprätthålla full sysselsättning kan genomföras.

Att säkerställa en möjlighet till arbete för alla dem som behöver arbete är en så vittbärande uppgift att den förutsätter ett omfattande samarbete mellan alla statsorgan — framför allt mellan riksdagen och regeringen. Då det gäller det samhällspolitiska beslutsfattandet och utvecklandet av lagstiftningen bör statsmakten sålunda främja uppnående och upprätthållande av full sysselsättning. Emellertid skall statsmakten oberoende av den ekonomiska situationen vid behov ordna arbete för dem som är i behov därav.

Riksdagens grundlagsutskott intar den högsta ställningen då det gäller att tolka grundlagen. Utskottets ståndpunktstaganden är bindande för myndigheterna, ämbetsorganen och rättsväsendet i alla de frågor som gäller tolkningen av våra grundlagar. I min egenskap av arbetskraftsminister har jag försökt hålla grundlagen och grundlagsutskottets ståndpunktstaganden i dess egenskap av den främsta tolkaren av grundlagarna såsom en ledstjärna för min verksamhet. Också riksdagen har gjort betydande sysselsättningspolitiska ståndpunktstaganden som konkretiserar stadgandena i regeringsformen. Jag avser speciellt det betänkande av socialutskottet (socialutskottets betänkande nr 1 från år 1984) om sysselsättningsberättelsen som riksdagen senast godkänt och där det i systematisk form har föreslagits åtgärder i syfte att genomföra rätten till arbete. I ett demokratiskt system måste ett riksdagsbeslut ha en avgörande betydelse. Eftersom riksdagens ståndpunktstaganden utgör en grund för min verksamhet såsom arbetskraftsminister, vill jag koncentrerat framlägga de centrala ståndpunktstagandena till sysselsättningspolitiken i nämnda betänkande.

Den centrala utgångspunkten för den nya sysselsättningslagen bör vara målet att uppnå full sysselsättning, varvid man också i praktiken kan genomföra den rätt till arbete som regeringsformen tryggar.

Sysselsättningsmålet har inte givits en tillräckligt central ställning då det gäller beslutsfattandet inom samhällspolitikens olika sektorer. Vid beslutsfattandet borde varje förvaltningsgren också beakta sysselsättningen. När den nya sysselsättningslagen stiftas bör man ta ställning till möjligheterna att i de stadganden som styr de olika förvaltningsområdenas verksamhet ta in sysselsättningsmålsättningarna.

Statsrådets och riksdagens möjligheter att bedöma hur sysselsättningen har främjats och hur den borde främjas under de närmaste åren bör förbättras. I detta syfte bör berättelsen angående åtgärder vid tillämpningen av lagen om sysselsättning och det målsättningsprogram som skall fogas till sysselsättningsberättelsen angående de närmaste årens sysselsättningspolitik utvecklas. I dessa handlingar bör man tillräckligt detaljerat behandla alla de samhällspolitiska delfaktorer som är centrala då det gäller att främja sysselsättningen och avvärja arbetslösheten. Detta

förutsätter att arbetskraftsförvaltningen till sitt förfogande får tillräckligt detaljerade uppgifter från de andra förvaltningsområdena.

Genom lagstiftning bör arbetskraftsförvaltningens möjligheter att påverka genomförandet av sysselsättningsmålen också inom de övriga förvaltningsområdena ökas.

I den anmärkning som framställts av riksdagsman Tennilä och fem andra riksdagsmän hänvisas till den sittande regeringens verksamhet med avseende på regeringsformens 6 § 2 mom. och särskilt till det faktum att regeringen inte till riksdagen har avlåtit någon proposition med förslag till sysselsättningslag som harmonierar med regeringsformens 6 § 2 mom. Jag vill dela in min nedanstående detaljerade utredning i två avsnitt, å ena sidan mina åtgärder för åstadkommandet av en ny sysselsättningslag och å andra sidan min verksamhet såsom arbetskraftsminister över huvudtaget.

Till först behandlar jag det utkast till en ny sysselsättningslag som beretts vid arbetskraftsministeriet. Utkastet som jämte motivering bifogas, blev färdigt 10.10.1984 och är en offentlig handling. En presentation av utkastet är också så till vida behövlig, att anmärkningsskrivelsen visar att undertecknarna inte har gjort sig förtrogna med lagutkastet. I anmärkningen konstateras nämligen: ”Tvärtom har vi fått kännedom om att man vid beredningen av en proposition med förslag till ny sysselsättningslag har gått in för att förbigå de klara stadgandena i grundlagen och grundlagsutskottets ställningstaganden”. Jag kan tvärtom med fog konstatera att man i detta lagutkast som utarbetats under min ledning konsekvent för första gången går in för att beakta grundlagens bestämmelser och grundlagsutskottets ståndpunktstaganden. Detta har inte varit fallet i en enda tidigare kommitté eller arbetsgrupp och inte heller i Parlamentariska sysselsättningslagstiftningskommittén, som arbetat under flera års tid. Kommittén tillsattes ju på föredragning av minister Aalto och såsom ordförande fungerade Aarno Aitamurto. Då Parlamentariska sysselsättningslagstiftningskommitténs arbete bedöms är det en förmildrande omständighet att grundlagsutskottets betänkande nr 10 från år 1980 blev färdigt först strax innan kommitténs arbete slutfördes. Kommittén kan emellertid inte heller av denna orsak dra sig undan sitt ansvar, ty betänkandet stod till kommitténs förfogande.

Arbetskraftsministeriets nya utkast till sysselsättningslag utgår från stadgandet i regeringsformen. Den första paragrafen i utkastet lyder: ”Syftet med denna lag är att ordna möjlighet till arbete för finska medborgare.” Full sysselsättning uppställs såsom ett mål i utkastets andra paragraf, såväl när det gäller den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken som den övriga samhällspolitiken.

De allmänna målen är nödvändiga men inte tillräckliga. Genom målsättningsparagraferna i sysselsättningslagen uppnås till en viktig del en formell harmoni mellan lagen och grundlagen. Detta borde inte leda till overksamhet. De nya målsättningsstadgandena borde snarare utgöra en utgångspunkt för att verksamheten inom de olika sektorerna av samhällspolitiken skall bedömas och utvecklas med tanke på främjandet av sysselsättningen. Riksdagens grundlagsutskott intog samma ståndpunkt i sitt ovan nämnda betänkande. Jag hänvisar också till riksdagens ovan nämnda ställningstaganden till det faktum att sysselsättningsmålet inte har fått en tillräckligt central ställning vid beslutsfattandet inom de olika sektorerna av samhällspolitiken och att sysselsättningsmålsättningar i mån av möjlighet borde tas in i de stadganden som styr de olika förvaltningsområdenas verksamhet. Detta är naturligtvis en svår uppgift då man försöker utforma sysselsättningsmålsättningarna till reella mål som styr verksamheten och inte enbart förkunnelsemässiga formella syften. Detta arbete har emellertid inletts i allvarlig avsikt. Också prognoserna då det gäller sysselsättningen under de närmaste åren talar för att arbetet är behövligt och brådskande.

Enligt min mening kan man av grundlagsutskottets ställningstaganden dra den slutsatsen att en sysselsättningslag inte får vara slutmålet utan en utgångspunkt då det gäller att främja sysselsättningen med hjälp av den samhällspolitiska lagstiftningen och det samhällspolitiska beslutsfattandet. Enligt min mening skulle detta kräva särskilda utredningar av statsrådet då det gäller att bedöma och utveckla lagstiftningen och beslutsfattandet.

Utkastet till sysselsättningslag innehåller också en del metoder som förbättrar möjligheterna att bedöma och främja uppnåendet av sysselsättningsmålsättningen inom samhällspolitikens olika sektorer. Jag avser i första hand stadgandena om sysselsättningsberättelsen och målsättningsprogrammet. I lagens motivering har i fråga om de ifrågavarande dokumenten ålagts krävande förpliktelser. Detta är inte beroende av arbetskraftsministeriets privata företagsamhet utan av att man i motiveringen följt riksdagens vilja, som framgår av det nämnda betänkande av socialutskottet som riksdagen godkänt. Också paragrafer-

na 10 och 17 i lagutkastet är viktiga då det gäller att främja full sysselsättning inom samhällspolitikens olika sektorer.

Paragraf 10 gäller de villkor som ställs för användningen av arbetskraft vid beviljandet av vissa lån, understöd eller räntestöd av statens medel samt det utlåtande som skall begäras av arbetskraftsmyndigheten om de arbetskraftspolitiska effekterna av dispositionsplanen för ifrågavarande projekt eller medel. I paragraf 17 stadgas bl.a. att det ankommer på arbetskraftsmyndigheterna att sammanjämka övriga statliga myndigheters mål och åtgärder då det gäller att nå full sysselsättning.

Även dessa stadganden har angripits i offentligheten. Jag motiverar stadgandena med det av mig tidigare citerade ståndpunktstagandet av riksdagen enligt vilket arbetskraftsförvaltningens möjligheter att påverka uppnåendet av sysselsättningsmålsättningarna också inom andra förvaltningsområden borde ökas. Dessutom upprepar jag grundlagsutskottets ståndpunktstagande att behövliga rättsregler för genomförandet av grundrättigheterna skall tas in i de lagar som reglerar rättigheterna. Om den myndighet inte nämns i sysselsättningslagen som sammanjämkar de övriga statliga myndigheternas mål och åtgärder i syfte att uppnå full sysselsättning, får lagen verkligen endast formell karaktär.

Parlamentariska sysselsättningslagstiftningskommittén utförde på sin tid ett positivt arbete då den föreslog att ett stadgande om full sysselsättning skall tas in i sysselsättningslagens målsättningsparagrafer. Kommitténs lagförslag innehöll också andra stadganden som kan omfattas. De gällde bl.a. ett sysselsättningspolitiskt målsättningsprogram, beaktande av sysselsättningen vid statliga och kommunala anskaffningar, sysselsättningsvillkor vid statliga lån, understöd eller räntestöd samt utjämning av säsongfluktuationerna vid statliga och kommunala investeringar och underhållsarbeten genom stödjande av sysselsättningen under vintern och inte — såsom den nuvarande lagen stadgar — genom begränsning av sysselsättningen under sommaren. Bland annat dessa förslag har man försökt beakta i arbetskraftsministeriets utkast till sysselsättningslag.

Jag konstaterade emellertid ovan att Parlamentariska sysselsättningslagstiftningskommittén i sitt förslag inte konsekvent beaktade grundlagen och inte heller grundlagsutskottets ståndpunktstaganden. Som grund för detta påstående räcker redan att kommittén inte föreslog någon myndighet som skulle ha till uppgift att sammanjämka de statliga myndigheternas målsättningar och åtgärder i syfte att uppnå full sysselsättning. En lag som reglerar full sysselsättning blir hängande i luften om man inte i den detaljerat anger vilken myndighet som skall se till att lagens syftemål uppnås.

Målet full sysselsättning som föreslagits av Parlamentariska sysselsättningslagstiftningskommittén blir hängande i luften framför allt därför att kommittén inte föreslår några metoder som motsvarar regeringsformens syftemål. Parlamentariska sysselsättningslagstiftningskommittén såg inte skogen för bara träden. Det står ju i regeringsformen: ”Det ankommer på statsmakten att för finsk medborgare vid behov anordna möjlighet att arbeta”. Grundlagsutskottet, riksdagen och också Parlamentariska sysselsättningslagstiftningskommittén går ut från att man i första hand bör försöka nå detta mål genom allmänna ekonomiskpolitiska och andra samhällspolitiska åtgärder och genom att främja uppkomsten och bevarandet av normala livsdugliga arbetstillfällen. Men grundlagsutskottet konstaterar vidare att också i en svår ekonomisk situation måste statsmakten ordna arbete för arbetsbehövande.

Denna skyldighet att ordna arbete är just det avgörande tillägg som föreslås i utkastet till den nya sysselsättningslagen. Lagen innehåller inte enbart stadgandet i dess målsättningsparagraf: ”Syftet med denna lag är att ordna möjlighet till arbete för finska medborgare”. Enligt 13 § i utkastet till lagen skall staten och hemkommunen ordna möjlighet till arbete. I 14 § i utkastet stadgas: ”Om möjlighet till arbete inte kan ordnas för sådan i 13 § avsedd arbetslös arbetssökande på det sätt som avses i stadgandet skall på anvisning av arbetskraftsmyndigheten i den kommun där arbetssökanden enligt 9 § lagen om befolkningsböcker (141/69) har hemort, för honom ordna möjlighet till sådant arbete som motsvarar hans arbetsförmåga på det sätt som särskilt stadgas i lagen om kommuns sysselsättningsskyldighet och statsandel (/).” Jag bifogar också ifrågavarande lagutkast.

Förslagen har kritiserats men visserligen också försvarats såsom senast i den snabbenkät som arbetskraftsministeriet gjort bland kommundirektörerna. Jag önskar att man utöver den omfattande kritik som gäller detaljerna i denna sysselsättningsskyldighet ägnar uppmärksamhet åt det mest väsentliga, nämligen själva principen, möjligheten att ordna arbete. Enligt min mening är detta det centrala i regeringsformens 6 § 2 mom., något som också grundlagsutskottet klart har anfört. Vad gäller de konkreta former varige-

nom arbete ordnas är det naturligtvis klart att en konstruktiv kritik av detaljerna kan förbättra möjligheterna att verkställa lagen.

Utkastet till sysselsättningslag innehåller ett flertal detaljerade åtgärdsstadganden. I detta sammanhang befattar jag mig emellertid inte närmare med dem eftersom jag har velat koncentrera mig på det mest väsentliga; grundlagen och grundlagsutskottets ståndpunktstaganden samt arbetskraftsministeriets strävanden att genomföra dem i sysselsättningslagen. Jag försöker på allt sätt se till att den nya sysselsättningslagen avlåts till riksdagen för behandling så snart som möjligt. Lagutkastet behandlas av regeringens arbetskraftspolitiska ministerutskott. För närvarande hörs representanter för de centrala organisationerna muntligt i utskottet.

Vad sedan gäller mitt agerande som arbetskraftsminister har jag så långt som det är möjligt inom ramen för gällande stadganden försökt iaktta de nämnda principerna i grundlagen och grundlagsutskottets ståndpunktstaganden. Riktlinjerna för min verksamhet har varit följande.

Tyngdpunkten i min verksamhet har legat på genomförandet av rätten till arbete och ökandet av de arbetslösas aktivitet samt uppmuntrandet av egna initiativ. Arbete är bättre än det passiva systemet med ersättningar.

Jag har genomfört rätten till arbete genom att förverkliga rätten för långvarigt arbetslösa att få arbete genom det s.k. Rinne-experimentet. Trots att den förordning som möjliggjorde experimentet trädde i kraft först 1.3.1983 hade dess sysselsättningseffekt under ifrågavarande år varit cirka 70 personarbetsår. År 1984 när det redan var möjligt att utvidga experimentområdet uppgick antalet sysselsatta i medeltal till 590. År 1985 har experimentet ytterligare utvidgats. Arbetskraftsministeriet har föreslagit att modellen för sysselsättandet av långtidsarbetslösa utsträcks till att gälla hela landet, varvid det årligen skulle behövas cirka 400 miljoner mark för detta ändamål. Härvid kunde man, medan de övriga specialåtgärderna fortsätter, i nuvarande utsträckning, sysselsätta praktiskt taget alla de arbetslösa vilkas arbetslöshet har varat oavbrutet över ett år.

I syfte att förbättra möjligheterna för ungdomar att få arbete och att förbättra deras möjligheter på arbetsmarknaden gavs en ny förordning om åtgärder i anknytning till samhällsgarantin för unga. I förordningen infördes såsom en ny stödform en praktikantpenning som är avsedd för sexton- och sjuttonåringar, och introduktionsstöd började tillämpas i hela landet. År 1983 sysselsattes i genomsnitt 3 540 personer med sysselsättningsstödet för ungdomar. År 1984 sysselsattes genom systemet med samhällsgaranti för unga i genomsnitt 6 500 personer. Såsom en uppföljningsåtgärd har arbetskraftsministeriet föreslagit att den öppna arbetslösheten bland personer under 20 år elimineras genom att en lag stiftas om ungdomars rätt till arbete, varvid kommun på anvisning av arbetskraftsmyndighet vore skyldig att sysselsätta arbetslösa ungdomar som inte fyllt 20 år.

Dessutom sysselsattes 1983 i statliga sysselsättningsuppgifter i medeltal 6 500 personer och 1984 i medeltal 6 740 personer. Genom det kommunala sysselsättningsstödet har 1983 sysselsatts i genomsnitt 17 500 personer och år 1984 i genomsnitt 19 350 personer. För studerande ordnades cirka 3 000 sommararbetstillfällen såväl 1983 som 1984. Genom stödet för arbetshandikappade sysselsattes 1983 i genomsnitt 3 500 och 1984 i genomsnitt 2 500 personer.

Utöver det ovan nämnda har arbetskraftsministeriet stött sysselsättandet av personer med högskole- eller institututbildning (1983 i genomsnitt 355 personer), i statens egna sysselsättningsarbeten har 1983 inom de svåraste arbetslöshetsområdena sysselsatts i genomsnitt 3 320 personer och 1984 i genomsnitt 2 440 personer. År 1983 reparerade i genomsnitt 440 personer pensionärsbostäder och 1984 640 personer med arbetskraftsministeriets stöd. Dessutom stödde arbetskraftsministeriet hopkörning av energived och stamkvistning av kvalitetsträd samt skogsvårdsarbeten inom Lapplands distrikts skogsnämndsområde och beviljade stöd för ordnande av arbetsstugverksamhet. Arbetskraftsministeriet har gjort kraftiga ansträngningar för att minska de regionala arbetslöshetsskillnaderna genom att med hjälp av specialåtgärder styra anslag till de svåraste arbetslöshetsområdena. Speciellt har man stött investeringar för skapandet av arbetstillfällen i kommunerna inom de svåraste arbetslöshetsområdena. Åren 1983 och 1984 har sammanlagt 156 miljoner mark stått till disposition för detta ändamål.

Genom specialåtgärder för skötseln av sysselsättningen har i genomsnitt 35 000—40 000 arbetslösa sysselsatts. Arbetskraftsministeriet har begärt så stora anslag för extra specialåtgärder att man ytterligare skulle ha kunnat sysselsätta cirka 50 000 arbetslösa. Härvid skulle arbetslösheten ha kunnat förkortas på ett avgörande sätt. Arbetskraftsministeriets framställning om anslag har syftat till att ingen skall vara arbetslös under en längre tid än 3 månader. Dessa förslag om tilläggsanslag har inte godkänts då regeringen

fattat beslut om budgeterna och tilläggsbudgeterna. Årligen har arbetskraftsministeriets framställningar om tilläggsanslag uppgått till över 1 000 miljoner mark.

Då det gäller att öka de arbetslösas aktivitet och uppmuntra egna initiativ vill jag nämna experimentet med stödjande av arbetslösa så att de kan bli företagare, vilket skedde genom en förordning som trädde i kraft 1.11.1984. Genom förordningen har jag också åstadkommit en svängning i den allmänna opinionen så att det numera anses vara arbetskraftsförvaltningens uppgift att stödja företagsamma arbetslösa och inte att kontrollera att arbetslösa är utan arbete. År 1984 beviljades redan 525 arbetslösa understöd.

Statsrådet har 2.8.1984 fastställt de grunder enligt vilka arbetskraftsministeriet kan stödja regionala eller kommunala sysselsättnings- och näringspolitiska projekt. På detta sätt har kommunerna i större utsträckning än tidigare fåtts med att, utgående från sina egna utgångspunkter och områdets möjligheter, aktivt delta i utvecklandet av näringarna. År 1984 beviljades understöd för 58 projekt varvid 84 planerare och forskare kunde sysselsättas.

Den nya sysselsättningspolitiken försöker finna sådana individuella, företagsbestämda eller gårdsbruksbestämda lösningar som lämpar sig för det postindustriella samhället. Förutom de direkta effekterna accentueras härvid åtgärdernas följdverkningar på andra människor och deras långtidseffekt.

Under min ministertid har sysselsättningsutbildningen tillgodogjorts på så sätt att 1983 i genomsnitt utbildades 18 200 och 1984 i genomsnitt 17 400 elever. Utöver den traditionella utbildningen för lönearbete har man också utbildat småföretagare eller personer som ämnar bli småföretagare. I och med att högskolorna kommit med i sysselsättningsutbildningen har man också försökt förena vetenskaplig forskning med praktisk kunskap samt skapa nya möjligheter genom att kombinera kunskapen inom olika näringsbranscher till nya helheter.

Jag har också ansett det vara mycket viktigt att påskynda införandet av datateknik i syfte att upprätthålla sysselsättningen och försökt påverka grundandet av s.k. datateknikcentraler.

Jag har också ålagt arbetskraftsmyndigheterna att hålla aktiv kontakt med företagarna samt utvecklat arbetskraftsförvaltningens ADB-system bl.a. i syfte att besätta lediga arbetstillfällen. Ett ramavtal har ingåtts med Oy Nokia Ab om ADB-systemet för arbetskraftsförvaltningens service.

Under den här regeringens tid har personalen inom arbetskraftsförvaltningen kraftigt utökats. Yrkesvägledningspersonal har placerats på sådana områden där dylik verksamhet tidigare helt har saknats. Antalet arbetskraftskonsulenter har man försökt öka närmast vid de stora arbetskraftsbyråerna.

I syfte att förbättra arbetskraftsservicen har 8 nya arbetskraftsbyråer grundats och filialer har öppnats i flera kommuner. En effektivering av arbetskraftsservicen förutsätter alltjämt en betydande utökning av servicepersonalen.

För att finna och kartlägga nya sysselsättningsmöjligheter har arbetskraftsministeriet tillsatt en sakkunnigkommitté under ledning av professor Mickwitz. Statsrådet har på föredragning från finansministeriet och på begäran av arbetskraftsministeriet tillsatt en kommitté för att reda ut en ändamålsenlig placering av förvaltningen av arbetsärenden vid olika ministerier.

En del av åtgärderna har varit beroende av arbetskraftsministeriets egna beslut och en del har förutsatt beslut av statsrådet och riksdagen. Även om arbetskraftsministeriets resultat har varit mycket betydande kan jag inte vara tillfredsställd med nuläget. Arbetskraftsförvaltningen har alltför små möjligheter att erbjuda arbetstillfällen för arbetslösa. Arbetskraftsministeriets förslag då det gäller att främja sysselsättningen har inte ens tillnärmelsevis beaktats bl.a. vid utarbetandet av statsförslaget. Jag erinrar också om det ståndpunktstagande av riksdagen, som jag nämnde i början av min utredning, nämligen att sysselsättningsmålsättningen inte har fått en tillräckligt central ställning då det gäller beslutsfattandet inom de olika sektorerna av samhällspolitiken. Det är inte skäl att vara tillfredsställd så länge det är fråga om massarbetslöshet. Utgående från grundlagen är det inte skäl att vara tillfredsställd så länge målet full sysselsättning inte har uppnåtts.

För att syftet med regeringsformens 6 § 2 mom. skall uppnås är det enligt min mening nödvändigt att

— arbetskraftsministeriets utkast till lag om ungdomars rätt till arbete realiseras;

— långtidsarbetslösheten elimineras, särskilt genom att experimentet med sysselsättande av långvarigt arbetslösa blir bestående och genom att det utsträcks till hela landet;

— de sysselsättningsanslag som arbetskraftsministeriet framställt om höjs till den nivå som ministeriet föreslagit i sina budgetförslag;

— den nya sysselsättningslagen godkänns i en form som innehåller de centrala principerna i grundlagen och grundlagsutskottets ståndpunktstaganden;

— servicepersonalen inom arbetskraftsförvaltningen utökas betydligt.

Enligt min mening kan man genom dessa arbetskraftspolitiska åtgärder uppnå att ingen arbetslös behöver vara utan arbete över 3 månader. Samtidigt behövs det naturligtvis effektiva regionalpolitiska, näringspolitiska samt utbildningspolitiska avgöranden och åtgärder, förutom en framgångsrik ekonomisk politik.

Slutligen konstaterar jag att den nya sysselsättningslagen borde utgöra en utgångspunkt för bedömningen och utvecklandet av lagstiftningen och verksamheten inom de olika sektorerna av samhällspolitiken, med full sysselsättning som mål.

Helsingfors den 26 mars 1985

Arbetskraftsminister **Urpo Leppänen**

Grundlagsutskottets betänkande nr 10 med anledning av att förordninen om vissa tjänsteregleringar har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 19 april 1985 (320/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 9 maj 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört yngre regeringssekreteraren Arto Nieminen vid finansministeriet. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

Enligt 1 § lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar kan i stället för vakanta tjänster och befattningar, som indragits vid ämbetsverk eller inrättningar, genom förordning inrättas nya tjänster eller befattningar, utom domartjänster, såvida utgiftsgrunderna för den nya tjänsten eller befattningen överensstämmer med de tidigare.

Enligt lagens 2 § kan man för förenklande och förenhetligande av benämningarna på tjänster och befattningar samt för att de bättre skall motsvara den förändrade uppgifterna, genom förordning ändra dem, såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på innehavarens av tjänsten eller befattningen rättigheter.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 augusti 1985, indras vid lotsfördelningarna 11 tjänster, vid sjöfartsväsendets fartyg en befattning samt vid socialstyrelsen en tjänst och två befattningar samt ändras vid sjöfartsstyrelsen benämningen för en tjänst och en befattning för att tjänste- och befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna. De tjänster och befattningar som har föreslagits bli indragna är vakanta. Tjänsteinnehavarna har gett sitt samtycke till benämningsförändringarna.

Eftersom förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets uppfattning behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen skall besluta

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 16 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola, Skinnari och Viinanen.

428500442W

Grundlagsutskottets betänkande nr 11 med anledning av att förordningen om vissa tjänsteregleringar inom undervisningsministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 19 april 1985 (321/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 9 maj 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört yngre regeringssekreteraren Arto Nieminen vid finansministeriet. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

Enligt 2 § lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar kan man för förenklande och förenhetligande av benämningarna på tjänster och befattningar samt för att de bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna, genom förordning ändra dem, såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på innehavarens av tjänsten eller befattningen rättigheter.

Enligt lagens 3 § får för att undervisnings- och forskningspersonalen skall utnyttjas effektivare i enlighet med målsättningarna och behoven inom högskoleväsendet och det övriga undervisningsväsendet, undervisningsområdet och uppgifterna för en vakant tjänst eller befattning genom förordning bestämmas att avvika från vad som angavs när tjänsten eller befattningen inrättades. Samma förfarande iakttas också vid ändring av undervisningsområdet eller uppgifterna för besatt tjänst eller befattning, dock under förutsättning att innehavaren av tjänsten eller befattningen har samtyckt därtill.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 augusti 1985, ändras vid Åbo universitet, Tammerfors universitet, Åbo Akademi samt vid Veterinärmedicinska högskolan undervisningsområdet för fyra tjänster, närmast i syfte att de skall motsvara tjänsternas fackliga innehåll. Dessutom ändras vid Yrkesutbildningsstyrelsen benämningen för en tjänst för att tjänste- och befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna. Tjänsteinnehavarna har gett sitt samtycke till ändringen av benämningarna.

Eftersom förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 16 maj 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola, Skinnari och Viinanen.

428500441V

Grundlagsutskottets betänkande nr 12 med anledning av att förordningen om tjänsteregleringar vid Helsingfors universitet har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 19 april 1985 (322/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 9 maj 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört yngre regeringssekreteraren Arto Nieminen vid finansministeriet. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

Enligt 1 § lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar kan i stället för vakanta tjänster och befattningar, som indragits vid ämbetsverk och inrättningar, genom förordning inrättas nya tjänster eller befattningar, utom domartjänster, såvida utgiftsgrunderna för den nya tjänsten eller befattningen överensstämmer med de tidigare.

Enligt lagens 3 § får för att undervisnings- och forskningspersonalen skall utnyttjas effektivare i enlighet med målsättningarna och behoven inom högskoleväsendet och det övriga undervisningsväsendet, undervisningsområdet och uppgifterna för en vakant tjänst eller befattning genom förordning bestämmas att avvika från vad som angavs när tjänsten eller befattningen inrättades. Samma förfarande iakttas också vid ändring av undervisningsområdet eller uppgifterna för en besatt tjänst eller befattning, dock under förutsättning att innehavaren av tjänsten eller befattningen har samtyckt därtill.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 augusti 1985, indras vid Helsingfors universitet tre tjänster, inrättas två tjänster samt ändras undervisningsområdet för två tjänster. Dessutom indras en överlärartjänst och inrättas en lektorstjänst vid Svenska social- och kommunalhögskolan. De tjänster som föreslagits bli indragna är vakanta. Innehavarna av de tjänster som föreslagits bli ändrade har gett sitt samtycke till ändringarna.

Eftersom förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 16 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola, Skinnari och Viinanen.

428500443X

Grundlagsutskottets betänkande nr 13 med anledning av att statsrådets beslut om överföring av vissa tjänster har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda statsrådsbeslut av den 18 april 1985 (324/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 9 maj 1985 remitterat beslutet till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört yngre regeringssekreteraren Arto Nieminen vid finansministeriet. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

Enligt 4 § lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar kan tjänster och befattningar även i de fall, då en tjänst eller befattning har inrättats vid en bestämd avdelning, en byrå, ett bestämt distrikt eller en annan enhet eller för bestämda uppgifter inom ett ämbetsverk eller en inrättning, överföras inom ämbetsverket eller inrättningen genom beslut av statsrådet under förutsättning att överföringen inte kränker tjänstemannens rättigheter och annat inte följer av lag eller förordning.

Genom statsrådets beslut, som träder i kraft den 1 augusti 1985, överförs vissa tjänster och befattningar som framgår av beslutet vid Jyväskylä universitet, lantmäteriförvaltningen och lotsfördelningarna antingen till en annan enhet inom förvaltningsområdet eller till en ny enhet inom ämbetsverket eller inrättningen.

Eftersom statsrådsbeslutet baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets åsikt behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att statsrådsbeslutet inte skall upphävas.

Helsingfors den 16 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola, Skinnari och Viinanen.

428500444Y

Grundlagsutskottets betänkande nr 14 med anledning av att statsrådets beslut om temporär nedsättning av tullen på äpplen har bragts till riksdagens kännedom

Enligt 3 § lagen den 5 april 1974 om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall (284/74) har ovannämnda statsrådsbeslut av den 4 juli 1985 (539/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 remitterat beslutet till grundlagsutskottet. Grundlagsutskottet har behandlat ärendet och anför vördsamt följande.

Enligt 2 § 1 mom. lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall har statsrådet för bevarande av en stabil pris- och kostnadsnivå samt för tryggande av en balanserad ekonomisk tillväxt befogenhet att med iakttagande av skälighet och opartiskhet bestämma att vissa varor får införas till landet utan tull- eller importavgift eller mot nedsatt tull eller importavgift.

Genom statsrådsbeslutet, som trädde i kraft den 8 juli 1985 och som har upphört att tillämpas den 31 juli 1985, sänktes tullen på äpplen till 10 procent.

Eftersom statsrådsbeslutet, som baserade sig på stadgandena i lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall och enligt grundlagsutskottets åsikt behövdes, redan har upphört att gälla, föreslår utskottet vördsamt

att bringandet av ovannämnda statsrådsbeslut till Riksdagens kännedom inte ger anledning till vidare åtgärder från Riksdagens sida.

Helsingfors den 19 september 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Zyskovicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Muroma, Peltola, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen och E. Laine.

428500739F

Grundlagsutskottets betänkande nr 15 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar vid Statsjärnvägarna har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 14 juni 1985 (487/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt regleringsfullmaktslagen 1 § får i stället för vakanta tjänster och befattningar som indragits vid ämbetsverk och inrättningar, genom förordning inrättas nya tjänster eller befattningr förutsatt, att de inrättade tjänsterna ej är domartjänster och att den nya tjänsten eller befattningen överensstämmer med tidigare utgiftsgrunder.

Enligt regleringsfullmaktslagens 2 § får benämningarna på tjänster och befattningar genom förordning ändras i syfte att förenkla benämningarna samt för att de bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna, såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på innehavarens av tjänsten eller befattningen rättigheter.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 november 1985, indras vid Statsjärnvägarna 20 tjänster och 107 befattningar, inrättas 67 tjänster och 32 befattningar samt ändras benämningarna på 66 tjänster och befattningar för att tjänste- och befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrande uppgifterna. Tjänsteinnehavarna och befattningshavarna har samtyckt till ändringarna. De tjänster och befattningar som föreslås bli indragna är vakanta.

Emedan förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs, föreslår utskottets vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 19 september 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Muroma, Peltola, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen och E. Laine.

428500740H

Grundlagsutskottets betänkande nr 16 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar vid post- och televerket har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 14 juni 1985 (488/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Utskottet har med anledning av ärendet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt regleringsfullmaktslagens 1 § får i stället för vakanta tjänster och befattningar som indragits vid ämbetsverk eller inrättningar genom förordning inrättas nya tjänster eller befattningar förutsatt att de inrättade tjänsterna ej är domartjänster och att den nya tjänsten eller befattningen överensstämmer med de tidigare utgiftsgrundena.

Enligt regleringsfullmaktslagens 2 § kan benämningarna på tjänster och befattningar ändras för förenklande av benämningarna samt för att de bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna, såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på innehavarens av tjänsten eller befattningen rättigheter.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 november 1985, indras vid post- och televerket tre tjänster och tre befattningar, inrättas tre tjänster samt ändras benämningarna på två tjänster för att tjänstestrukturen bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna. Tjänsteinnehavarna har gett sitt samtycke till ändringarna. De tjänster och befattningar som föreslås bli indragna är vakanta.

Emedan förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 19 september 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Alho, Antila, Eenilä, Kärhä, Muroma, Peltola, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen och E. Laine.

428500741J

Grundlagsutskottets betänkande nr 17 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 12 juli 1985 (577/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Utskottet har med anledning av ärendet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansmininsteriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt regleringsfullmaktslagens 2 § får benämningarna på tjänster och befattningar ändras för förenklande av benämningarna samt för att de bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna, såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på innehavarens av tjänsten eller befattningen rättigheter.

Enligt regleringsfullmaktslagen 3 § får för effektivare utnyttjande av undervisnings- och forskningspersonalen i enlighet med målsättningarna och behoven inom högskoleväsendet och det övriga undervisningsväsendet, undervisningsområdet och uppgifterna för vakant tjänst eller befattning som inrättas vid högskola eller annan läroanstalt genom förordning bestämmas att avvika från vad som angavs då tjänsten eller befattningen inrättades.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 november 1985, ändras vid Republikens Presidents kansli, justitieministeriet, skatteförvaltningen, undervisningsministeriet, lantmäteriförvaltningen, post- och televerket, medicinalstyrelsen samt arbetskraftsärendenas distrikts- och lokalförvaltning benämningarna på 48 tjänster och befattningar för att tjänste- och befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna. Genom förordningen ändras vidare undervisningsområdet för sju tjänster och befattningar vid Joensuu universitet, Åbo universitet, Svenska handelshögskolan, Åbo Akademi och de tekniska läroanstalterna. Innehavarna av tjänsterna och befattningarna har givit sitt samtycke till ändringarna.

Emedan förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 19 september 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Muroma, Peltola, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen och E. Laine.

428500742K

Grundlagsutskottets betänkande nr 18 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar vid Helsingfors universitet har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 12 juli 1985 (578/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

Enligt 1 § lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar får i stället för vakanta tjänster och befattningar, som indragits vid ämbetsverk och inrättningar, genom förordning inrättas nya tjänster eller befattningar, utom domartjänster, såvida utgiftsgrunderna för den nya tjänsten eller befattningen överensstämmer med de tidigare.

Enligt lagens 3 § får för att undervisnings- och forskningspersonalen skall uttnytjas effektivare i enlighet med målsättningarna och behoven inom högskoleväsendet och det övriga undervisningsväsendet, undervisningsområdet och uppgifterna för en vakant tjänst eller befattning som inrättats vid en högskola eller annan läroanstalt genom förordning bestämmas att avvika från vad som angavs när tjänsten eller befattningen inrättades.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 november 1985, indras vid Helsingfors universitet en lektorstjänst och ändras undervisningsområdet för en ordinarie professur. Tjänsteinnehavaren har givit sitt samtycke till ändringen. Den tjänst som föreslås bli indragen är vakant.

Eftersom förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 19 september 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Muroma, Peltola, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen och E. Laine.

428500743L

Grundlagsutskottets betänkande nr 19 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom inrikesministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 12 juli 1985 (579/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt 2 § lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar får man för förenklade av benämningarna på tjänster och befattningar samt för att de bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna genom förordning ändra dem, såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på tjänsteinnehavarens eller befattningshavarens rättigheter.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 november 1985, ändras inom inrikesministeriets förvaltningsområde benämningarna på 589 befattningar för att befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrade förhållandena. Befattningshavarna har gett sitt samtycke till ändringarna.

Eftersom förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets åsikt behövs föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 19 september 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppinen, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Muroma, Peltola, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen och E. Laine.

428500744M

Grundlagsutskottets betänkande nr 20 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom försvarsministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

Enligt 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovannämnda förordning (580/85) av den 12 juli 1985 bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Utskottet har med anledning av ärendet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Utskottet har behandlat ärendet och anför vördsamt följande.

Enligt lagens 2 § kan benämningarna på tjänster och befattningar ändras genom förordning för förenklande av dem och för att de bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna, såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på tjänstemannens eller befattningshavarens rättigheter.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 novenber 1985, ändras benämningarna på 205 befattningar inom försvarsministeriets förvaltningsområde så att befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrade förhållandena. Befattningshavarna har gett sitt samtycke till ändringarna.

Eftersom förordningen baserar sig på lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 19 september 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, ledamöterna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Muroma, Peltola, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen och E. Laine.

428500745N

Grundlagsutskottets betänkande nr 21 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringr vid lantbruksförvaltningen har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 12 juli 1985 (581/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt 2 § lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar får man för förenklande av benämningarna på tjänster och befattningar samt för att de bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna genom förordning ändra dem, såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på tjänsteinnehavarens eller befattningshavarens rättigheter.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 november 1985, ändras benämningarna på 45 befattningar vid lantbruksförvaltningen för att befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrade förhållandena. Befattningshavarna har samtyckt till ändringarna.

Eftersom förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 19 september 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Muroma, Peltola, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen och E. Laine.

428500746P

Grundlagsutskottets betänkande nr 22 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom lantmäteriförvaltningen har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 12 juli 1985 (582/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt 2 § lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar får man för förenklande av benämningarna på tjänster och befattningar samt för att de bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna genom förordning ändra dem, såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på tjänsteinnehavarens eller befattningshavarens rättigheter.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 november 1985, ändras benämningarna på 60 befattningar vid lantbruksförvaltningen för att befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrade uppgifter. Befattningshavarna har samtyckt till ändringarna.

Eftersom förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 19 september 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Muroma, Peltola, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen och E. Laine.

428500747R

Grundlagsutskottets betänkande nr 23 med anledning av att statsrådets beslut om överföring av vissa tjänster och befattningar har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglerna statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda statsrådsbeslut (551/85) av den 4 juli 1985 bragts till riksdagens kännedom. Rikdagen har genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 remitterat beslutet till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt 4 § lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar kan tjänster och befattningar även i de fall, då en tjänst eller en befattning har inrättas vid bestämd avdelning, byrå, bestämt distrikt eller annan enhet eller för bestämda uppgifterna inom ett ämbetsverk eller en inrättning överföras inom ämbetsverket eller inrättningen genom beslut av statsrådet under förutsättning att överföringen inte kränker tjänstemannens rättigheter och annat inte följer av lag eller förordning.

Genom statsrådsbeslutet, som träder i kraft den 1 november 1985, överförs vissa i beslutet nämnda tjänster vid statens lantbruksläroanstalter, lantmäteriförvaltningen och trafikministeriet samt en befattning till andra enheter inom ämbetsverket eller inrättningen. Innehavarna av tjänsterna och befattningarna har gett sitt samtycke till överföringarna.

Eftersom statsrådsbeslutet baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att statsrådsbeslutet inte skall upphävas.

Helsingfors den 19 september 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, Muroma, Peltola, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen och E. Laine.

428500748S

Grundlagsutskottets betänkande nr 24 med anledning av att en förordning angående förlängning av giltighetstiden för lagen om prisövervakning har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 27 § lagen den 15 februari 1974 om prisövervakning (156/74) har den ovan nämnda förordningen (761/85) av den 13 september 1985 bragts till riksdagens kännedom, och riksdagen har genom protokollsutdrag av den 27 september 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört regeringsrådet Tauno Heikonen vid handels- och industriministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt 1 § prisövervakningslagen är syftet med prisövervakningen att främja en balanserad utveckling av pris och kostnader samt att förebygga uppkomsten av skadliga verkningar av störningar i den ekonomiska balansen. Enligt lagens 27 § kan lagens giltighetstid minst fyra månader före dess utgång genom en förordning förlängas med högst fyra år. Den har senast förlängts genom en förordning av den 18 september 1981 (629/81) från den 1 april 1982 till den 1 april 1986.

Genom den föreliggande förordningen förlängs prisövervakningslagens giltighetstid från den 1 april 1986 till den 1 april 1988.

Eftersom förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om prisövervakning och enligt grundlagsutskottets mening är behövlig föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 3 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Alho, Eenilä, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna E. Laine och Roos.

4285007926

Grundlagsutskottets betänkande nr 25 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § i lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 6 september 1985 (751/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 27 september 1985 förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt 2 § i regleringsfullmaktslagen kan benämningarna på tjänster och befattningar, för förenklande av dem samt för att de bättre skall motvara de förändrade uppgifterna, genom förordning ändras såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på tjänsteinnehavarens eller befattningshavarens rättigheter.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 januari 1986, ändras benämningarna på sammanlagt 53 befattningar vid statsrådets kansli, finansministeriet, skattestyrelsen, statskontoret, statens revisionsverk, statistikcentralen samt inom byggnadsförvaltningen för att befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna. Befattningshavarna har gett sitt samtycke till ändringarna.

Emedan förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar,

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 4 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen.

428500799D

Grundlagsutskottets betänkande nr 26 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § i lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 6 september 1985 (752/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 27 september 1985 förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt 2 § i regleringsfullmaktslagen kan benämningarna på tjänster och befattningar, för förenklande av dem samt för att de bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna, genom förordning ändras såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på tjänsteinnehavarens eller befattningshavarens rättigheter.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 januari 1986, ändras inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde benämningarna på 61 befattningar för att befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna. Befattningshavarna har gett sitt samtycke till ändringarna.

Emedan förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 4 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen.

428500798C

Grundlagsutskottets betänkande nr 27 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom trafikministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 6 september 1985 (753/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 27 september 1985 förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt 2 § i regleringsfullmaktslagen kan benämningarna på tjänster och befattningar, för förenklande av dem samt för att de bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna, genom förordning ändras såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på tjänsteinnehavarens eller befattningshavarens rättigheter.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 januari 1986, ändras inom trafikministeriets förvaltningsområde benämningarna på 128 befattningar för att befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna. Befattningshavarna har givit sitt samtycke till ändringarna.

Emedan förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 4 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen.

428500802H

Grundlagsutskottets betänkande nr 28 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom handels- och industriministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

Enligt 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 6 september 1985 (754/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 27 september 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt regleringsfullmaktslagens 2 § får benämningarna på tjänster och befattningar genom förordning ändras i syfte att förenkla benämningarna samt för att de bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna, såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på innehavarens av tjänsten eller befattningen rättigheter.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 januari 1986, ändras benämningarna på 67 befattningar inom handels- och industriministeriets förvaltningsområde för att tjänste- och befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrande uppgifterna. Tjänsteinnehavarna och befattningshavarna har samtyckt till ändringarna.

Emedan förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs, föreslår utskottets vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 4 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen.

428500800E

Grundlagsutskottets betänkande nr 29 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

Enligt 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 6 september 1985 (755/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 27 september 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt 2 § lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar får man för förenklande av benämningarna på tjänster och befattningar samt för att de bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna genom förordning ändra dem, såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på tjänsteinnehavarens eller befattningshavarens rättigheter.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 januari 1986, ändras inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde benämningarna på 91 befattningar för att befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrade förhållandena. Befattningshavarna har gett sitt samtycke till ändringarna.

Eftersom förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets åsikt behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 4 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen.

28500801F

Grundlagsutskottets betänkande nr 30 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar inom miljöministeriets förvaltningsområde har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 6 september 1985 (756/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 27 september 1985 förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört konsultative tjänstemannen Erkki Määttänen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Enligt 2 § i regleringsfullmakstlagen kan benämningarna på tjänster och befattningar, för förenklande av dem samt för att de bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna, genom förordning ändras såvida ändringen inte föranleder en ökning av avlöningsutgifterna eller inverkar på tjänsteinnehavarens eller befattningshavarens rättigheter.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 januari 1986, ändras inom miljöministeriets förvaltningsområde benämningarna på 15 befattningar för att befattningsstrukturen bättre skall motsvara de förändrade uppgifterna. Befattningshavarna har givit sitt samtycke till ändringarna.

Emedan förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 4 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen.

428500797B

Grundlagsutskottets betänkande nr 31 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 5 § lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 remitterat regeringens ovan nämnda proposition nr 107 till grundlagsutskottet. Utskottet har i ärendet begärt statsutskottets utlåtande som ingår som bilaga till detta betänkande. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall (284/74), som ändrades genom lagar (849/78, 957/79 och 857/80) givna åren 1978, 1979 och 1980, är i kraft till slutet av 1985.

Enligt lagen har statsrådet befogenhet att för bevarande av en stabil pris- och kostnadsnivå samt för tryggande av en balanserad ekonomisk tillväxt bestämma att vissa varor får införas till landet tullfritt eller utan erläggande av importavgift eller mot nedsatt tull eller importavgift. Dessutom kan statsrådet enligt lagen avlyfta accisen på ätbara fetter, oljekraftfoder och vissa livsmedelsprodukter eller nedsätta den.

I propositionen föreslås att giltighetstiden för statsrådets fullmakter förlängs genom en permanent lag.

Att bevara en stabil prisnivå och att trygga en balanserad ekonomisk tillväxt bör fortfarande anses vara ett centralt mål för den ekonomiska politiken. Eftersom det inte har skett några väsentliga förändringar i de förhållanden på basis av vilka den nuvarande fullmaktslagen stiftades anser grundlagsutskottet det vara behövligt att statsrådet kontinuerligt har tillräckliga möjligheter att vidta åtgärder för att bevara en stabil prisnivå och trygga en balanserad ekonomisk tillväxt. Därför anser grundlagsutskottet att lagförslaget i propositionen behövs och tillstyrker det.

På basis av det ovan anförda föreslår grundlagsutskottet vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget skall behandlas på det sätt som föreskrivs i 67 § 2 mom. riksdagsordningen.

Helsingfors den 10 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka och Skinnari samt suppleanten Rajamäki.

4285008247

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 4 oktober 1985
Utlåtande nr 4

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet begärde i en skrivelse av den 19 september 1985 statsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 107 med förslag till lag om ändring av 5 § lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall.

Giltighetstiden för lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall upphör vid utgången av år 1985. Enligt denna lag har statsrådet befogenhet att för förhindrande av stegring i pris- och kostnadsnivån samt för tryggande av en balanserad ekonomiskt tillväxt nedsätta tullar och importavgifter samt vissa acciser eller helt avlyfta dem. Beslut som statsrådet utfärdat med stöd av lagen skall delges riksdagen och beslutet skall upphävas om riksdagen så beslutar. Statsrådet har med stöd av ifrågavarande fullmaktslag utfärdat ett flertal beslut.

En stabil prisnivå samt en tryggad balanserad ekonomisk utveckling kan alltjämt anses vara centrala mål för den ekonomiska politiken. Då inga väsentliga förändringar inträtt i de förhållanden, under vilka den nuvarande fullmaktslagen stiftades, anser regeringen det vara nödvändigt att statsrådets fullmakt att avlyfta eller nedsätta tullar, importavgifter och vissa acciser förlängs. Regeringen föreslår att lagen skall träda i kraft vid ingången av 1986 och gälla permanent.

På grund av de fullmakter som i lagen getts statsrådet bör lagförslaget behandlas i den ordning som stadgas i 67 § riksdagsordningen.

Statsutskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har därför beslutat förorda lagförslaget.

Med stöd av ovan stående anför statsutskottet vördsamt såsom sitt utlåtande

att lagförslaget i regeringens proposition borde godkännas.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Arvo J. Kämppi

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Tenhiälä, Tikka och Tuovinen samt suppleanterna Hietala, Lahti-Nuuttila, Manninen, Sasi och Vepsäläinen.

Grundlagsutskottets betänkande nr 32 med anledning av att en förordning om vissa tjänsteregleringar vid Helsingfors universitet bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 6 § lagen den 2 september 1976 om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76) har ovan nämnda förordning av den 11 oktober 1985 (806/85) bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 8 november 1985 förordningen till grundlagsutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört yngre regeringssekreteraren Arto Nieminen vid finansministeriet. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

Enligt regleringsfullmaktslagens 1 § får i stället för vakanta tjänster och befattningar som indragits vid ämbetsverk och inrättningar, genom förordning inrättas nya tjänster och befattningar förutsatt, att de inrättade tjänsterna ej är domartjänster och att den nya tjänsten eller befattningen överensstämmer med tidigare utgiftsgrunder.

Genom förordningen, som träder i kraft den 1 januari 1986, indras en lektorstjänst vid Helsingfors universitet. Tjänsten är vakant.

Emedan förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar och enligt grundlagsutskottets mening behövs, föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 22 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Peltola och Skinnari.

428501057R

Grundlagsutskottets betänkande nr 33 med anledning av att en förordning om ändring av förordningen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 7 § lagen den 15 februari 1974 om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt (157/74) har den ovan nämnda förordningen (680/85) av den 26 juli 1985 bragts till riksdagens kännedom. Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 remitterat förordningen till grundlagsutskottet. Grundlagsutskottet begärde genom en skrivelse av den 19 september 1985 utrikesutskottets samt jord- och skogsbruksutskottets utlåtanden om saken. Utlåtandena har som bilagor fogats till detta betänkande. Med anledning av ärendet har utskottet hört vikarierande regeringsrådet Matti Vuoria vid handels- och industriministeriet, utrikesrådet Veli Sundbäck vid utrikesministeriet, professorn Kari Joutsamo och ekonomie magistern Mikael Storsjö vid Agro-Trade Oy. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

Enligt 1 och 3 §§ lagen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt kan importen och exporten av varor genom förordning begränsas för tryggande av en störningsfri utrikeshandel, en balanserad ekonomisk tillväxt, sysselsättningen, produktionsverksamheten och betalningsbalansen samt för förverkligande av avtal om utrikeshandel, som Finland ingått, eller för tryggande av dessa avtals störningsfria tillämpning.

Genom förordningen, som har trätt i kraft den 1 augusti 1985, har genom att I och II delen i den i 2 § 2 mom. förordningen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt avsedda förteckningen över varor och länder fastställts i en ny form lupinfrö underkastats importlicensiering, förteckningen över länder ändrats med anledning av att Ungern, som nämns i förteckningen, i handeln mellan våra länder övergår till att använda konvertibla valutor samt landförteckningens språkdräkt moderniserats genom vissa tekniska korrigeringar.

Förordningen baserar sig på stadgandena i lagen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt.

Hänvisande till utrikesutskottets samt jord- och skogsbruksutskottets utlåtanden anser grundlagsutskottet att förordningen behövs varför utskottet vördsamt föreslår att riksdagen beslutar

att förordningen inte skall upphävas.

Helsingfors den 28 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Aaltio, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Peltola, Pokka och Skinnari.

428501094X

RIKSDAGENS
UTRIKESUTSKOTT

Bilaga 1

Helsingfors,
den 25 oktober 1985
Utlåtande nr 3

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet har genom en skrivelse av den 19 september 1985 bett om utrikesutskottets utlåtande över en förordning om ändring av förordningen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt (F nr 13), som har bragts till riksdagens kännedom. Med anledning av ärendet har utskottet hört t.f. legationsrådet Matti Pullinen vid utrikesministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

Enligt stadgandena i 1 § lagen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt (157/74) kan i syfte att trygga en störningsfri utrikeshandel, en balanserad ekonomisk tillväxt, sysselsättningen, produktionsverksamheten och betalningsbalansen samt för förverkligande av de bilaterala eller multilaterala avtal angående tullar och utrikeshandel i övrigt, som ingåtts av Finland, ävensom för tryggande av dessa avtals störningsfria tillämpning, med beaktande av Finlands skyldigheter på grundvalen av internationella avtal, importen och exporten av varor samt den utländska betalningsrörelsen begränsas samt andra åtgärder vidtas i enlighet med vad i lagen stadgas. Enligt samma lags 3 § kan varuimporten och -exporten begränsas genom förordning.

Enligt 2 § 2 mom. förordningen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt (162/74) får andra varor än de, som nämns i den till förordningen anslutna förteckningen, importeras utan importlicens, om inte annat följer av 2 a § 1 mom., om deras ursprungs- och inköpsland är upptagna i nämnda förteckning. Genom en förordning om ändring av denna förordning (680/85) har den till 2 § 2 mom. anslutna förteckningen över varor och länder ändrats bland annat så att lupinfrö som används såsom foder fr.o.m. 1.8.1985 har underkastats importlicensiering.

Kvantitativa importrestriktioner är enligt artikel XI i det allmänna GATT-avtalet, som Finland anslutit sig till, i regel förbjudna. Underpunkten 2 c i samma artikel tillåter likväl undantag och innebär importen kan begränsas, om orsaken är begränsning av produktionen av en animalisk produkt, vars framställning helt eller till huvudsaklig del är direkt beroende av den importerade varan, under förutsättning att den inhemska produktionen av sistnämnda vara är relativt obetydlig. I praktiken har tillämpningen av GATT-avtalets XI artikel blivit beroende av ensidiga tolkningar, och man har inte haft för vana att med stöd av denna artikel kungöra importbegränsningar som tillämpas på lantbruksprodukter. Några förhandsförhandlingar har inte heller förts om dem. Om någon fördragspart anser att restriktionen kränker rättigheterna enligt GATT-avtalet, är det möjligt att ta upp saken i GATT-rådet för behandling i samråd enligt avtalet.

Då det gäller lupinfrö som används såsom foder är det fråga om en sådan ersättande produkt, som till sina verkningar tillsammans med motsvarande kompletterande äggviteämnen bör anses uppfylla kraven i GATT-avtalets XI artikel 2 c underpunkt. Vidare kan det anses, att produktens användningsändamål helt har förändrats sedan Finland beslöt om tullmedgivanden för vederbörande position.

Statsrådet har i enlighet med GATT-avtalets XXVIII artikel beslutat återtaga tullmedgivandena för lupinfrö som importeras för foderändamål. Samrådsfullmakter i enlighet därmed har getts utrikesministeriet vid föredragning för Republikens President 11.10.1985. Meddelande om återtagandet har inlämnats till GATT-sekretariatet 14.10.1985. Enligt erhållen utredning har det relaterade förfarandet utom med tanke på tolkningen av den ovan relaterade XI artikeln i GATT-avtalet också ansetts vara behövligt mot bakgrund av den allmänna handelspolitiska situationen.

Med stöd av det ovan anförda anser utrikesutskottet att den genom förordningen införda importlicensieringen av lupinfrö, som trädde i kraft den 1 augusti 1985, är behövlig och ändamålsenlig. Av denna orsak anför utskottet vördsamt såsom sitt utlåtande

att förordningen inte borde upphävas.

På utrikesutskottets vägnar:

Erkki Liikanen

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Liikanen, medlemmarna Aaltonen, Elo, Helminen, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Puolanne, Suominen och Tuomaala samt suppleanten Paasilinna.

RIKSDAGENS
JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTT

Bilaga 2

Helsingfors,
den 22 november 1985
Utlåtande nr 1

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet har genom en den 19 september 1985 daterad skrivelse begärt jord- och skogsbruksutskottets utlåtande om förordningen av den 26 juli 1985 om ändring av förordningen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt (F nr 13), som har bragts till riksdagens kännedom.

Med anledning av ärendet har utskottet hört vikarierande regeringsrådet Matti Vuoria vid handels- och industriministeriet, byråchefen Ilkka Ruska vid jord- och skogsbruksministeriet, t.f. byråchefen Pentti Mallat vid jordbruksstyrelsen, äldre forskaren Tuomo Kiiskinen vid Lantbrukets forskningscentral, agronomen Markku Pärssinen vid Maataloustuottajain Keskusliitto, agronomen Ola Rosendahl vid Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund, agronomen Antero Leino vid Livsmedelsindustriförbundet, ekonomie magistern Mikael Storsjö vid Agro-Trade Oy och konkurrensombudsmannen Olavi Väyrynen.

Genom förordningen om ändring av förordningen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt, som trädde i kraft den 1 augusti 1985, har lupinfrö som importeras som foder underkastats importlicensiering. Lupinfrö är en ny produkt som ersätter sådana kompletteringsproteiner som redan tidigare importerats och vars äggvitehalt beroende på sorten är 28—45 %. Av de andra importerade proteinerna är soja och solrosfrö redan tidigare underkastade importlicensiering. Däremot är fiskmjöl enligt EFTA-avtalet en frihandelsprodukt.

I tulltariffen har inte tidigare upptagits lupinfrö som foder, och tullstyrelsen har ansett att lupinfrö inte har kunnat tarifferas under positionen 12.10 som en sådan lupinväxt som är underkastad licensiering. Saken har avgjorts genom att ifrågavarande förordning om importlicensiering har ändrats så att lupinfrö i tulltariffens position 12.3 har underkastats importlicensiering då det importeras för att användas som foder.

Utskottet konstaterar att lupinfrö som foder genom förordningen med tanke på licensieringen har jämställts med soja och solrosfrö. Samtidigt konstaterar utskottet att eftersom lupinfrö är ett nytt importprotein kommer importmängderna att avgöras beroende på efterfrågan och importlicenser som beviljas särskilt.

Ändringen av förordningen torde komma att påverka den nuvarande handeln med importproteiner, eftersom de gällande stadgandena om handel och konkurrens inte hindrar eller begränsar sådana verkningar. Utskottet har inte något annat att anmärka med anledning av ändringen av förordningen.

På basis av det ovan sagda anför jord- och skogsbruksutskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att förordningen inte bör upphävas.

På jord- och skogsbruksutskottets vägnar:

Einari Nieminen

Keijo Koivukangas

4285010749

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Nieminen, vice ordföranden Hämäläinen samt medlemmarna Aaltio, Anttila, von Bell, Jyrkilä, Kautto, Koivisto, Koskinen, Mustonen, Rajamäki, Raudaskoski, Saarikoski, Tähkämaa, Törnqvist och Westerlund.

Grundlagsutskottets betänkande nr 34 med anledning av att ett statsrådsbeslut om temporär ändring av tullen på vissa frukter har bragts till riksdagens kännedom

I enlighet med 3 § lagen den 5 april 1974 om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall (284/74) har statsrådets ovan nämnda beslut (848/85) av den 7 november 1985 bragts till riksdagens kännedom, och riksdagen har genom protokollsutdrag av den 19 november 1985 remitterat beslutet till grundlagsutskottet. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

Enligt 2 § 1 mom. lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall har statsrådet befogenhet att för bevarande av en stabil pris- och kostnadsnivå och för tryggande av en balanserad ekonomisk tillväxt samt med iakttagande av skälighet och opartiskhet bestämma att vissa varor får införas till landet utan tull eller importavgift eller mot nedsatt tull eller importavgift.

Genom statsrådets beslut, som trädde i kraft den 13 november 1985, har tullen på apelsiner sänkts för tiden mellan 26.11. och 31.12.1985, tullen på mandariner och klementiner för tiden mellan 15.11 och 31.12.1985, tullen på äpplen då de förtullas 30.11.1985 samt tullen på päron för tiden mellan 7 och 30.11.1985 till de procentsatser som framgår av beslutet.

Eftersom statsrådsbeslutet baserar sig på stadgandena i lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall och enligt grundlagsutskottets mening behövs föreslår utskottet vördsamt att riksdagen beslutar

att statsrådets beslut inte skall upphävas.

Helsingfors den 28 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Aaltio, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Peltola, Pokka och Skinnari.

428501095Y

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors
den 1 mars 1985
Utlåtande nr 1

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en skrivelse av den 21 december 1984 begärt grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 234/1984 rd. om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Nederländerna om ömsesidigt bistånd i tullfrågor. Utskottet har begärt att speciellt avtalets artiklar 7—9 skall uppmärksammas. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet, lagstiftningsrådet Gustaf Möller vid justitieministeriet, polisöverinspektören Raimo Turkki vid inrikesministeriet, generaldirektören Jorma Uitto, tullrådet Raimo Peltonen, byråchefen Erkki Hämäläinen och överinspektören Jukka-Pekka Miettinen vid tullstyrelsen, kommissarien Olli Weckman vid Centralkriminalpolisen, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki samt professorn Ilkka Saraviita. Efter att ha behandlat ärendet uteslutande från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Lagförslaget

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna det avtal mellan Finland och Nederländerna om ömsesidigt bistånd i tullfrågor, som undertecknades i Haag den 4 april 1984. Avtalet innehåller bestämmelser om samarbete mellan de båda ländernas tullförvaltningar för att effektivera iakttagandet av tullagarna och bekämpandet av brott mot dem. I propositionen ingår ett lagförslag om godkännande av vissa avtalsbestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Avtalet träder i kraft 30 dagar efter den dag då avtalsparterna genom notväxling meddelat varandra att de konstitutionella åtgärder som krävs för avtalets ikraftträdande har genomförts. Avsikten är att lagen skall träda i kraft samtidigt som avtalet.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Enligt artikel 8 i det avtal som ingår i regeringens proposition kan representanter för den ena avtalsstatens tullmyndigheter under vissa förutsättningar närvara vid sådan undersökning i Finland som gäller överträdelser av den andra avtalsstatens tullagar. Enligt artikel 9 åtnjuter tullmyndigheterna i den ena avtalsstaten samma genom lagar och förordningar stadgade skydd som tullmyndigheterna i den stat på vars område de befinner sig. De är likställda med denna stats tullmyndigheter i fråga om straffrättsliga följder på grund av brott som de möjligen begår eller utsätts för. Den statsförfattningsrättsliga bedömningen av propositionen gäller frågan om en främmande stats tjänsteman enligt avtalet skall ges möjlighet att utöva offentlig makt på Finlands territorium och om detta står i strid med Finlands grundlagar. Grundlagsutskottet har därför granskat propositionen med tonvikt på regeringformens 1, 2 och 84 §§.

Med beaktande av regeringsformens ovan nämnda stadganden om Finlands suveränitet, uppdelningen av statsmakten i lagstiftande makt, verkställande makt och dömande makt samt med beaktande av att i finsk statstjänst med de i paragrafen nämnda undantagen kan anställas endast finsk medborgare, bör det enligt grundlagsutskottets mening anses att den offentliga makten i Finland kan utövas endast av finska myndigheter och att endast finska medborgare kan vara sådana finska myndigheter eller tjänstemän som utövar offentlig makt.

Grundlagsutskottet har redan i sitt betänkande nr 2/1934 rd. som gäller ett förslag till lag om gemensam bevakning mellan Finland och Sverige för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror konstaterat att i 1 § regeringsformen givits uttryck åt den grundregel, att utövandet av offentlig makt i Finland skall härleda sig från

4285001350

grundlag eller finna stöd däri. Utskottet konstaterade då också att flera andra stadganden i vår regeringsform, av vilka särskilt kunde nämnas 6, 84 och 93 §§, ger vid handen att utövandet av offentlig makt i Finland tillkommer endast finska statens myndigheter. På denna grund konstaterade utskottet att en sådan utövning av offentlig makt, som, på sätt i överenskommelsen förutsätts, inom rikets territorium skulle tilläggas främmande statsmyndigheter, icke är överensstämmande med grundlagarna.

Även om den offentliga makten i Finland utövas av finska myndigheter, kan också utlänningar delta i myndighetsverksamhet. Den avgörande omständigheten för utländsk myndighets vidkommande är befogenhetens art samt i nära anslutning därtill frågan om självständigt utnyttjande av verksamhetsmöjligheterna. Om man ger eller vill ge en utlänning rätt att utöva offentlig makt i Finland, harmonierar detta inte med grundlagarna.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande nr 13/1978 rd. över regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Norge om ändring av överenskommelsen angående gemensam fiskeristadga för Tana älvs fiskeområde och den därtill anslutna fiskeristadgan skärskådat den offentliga makt som utövas av den patrull som upprättas för övervakningen av fisket. Utskottet konstaterade att "patrullens finska och norska medlem skulle verka tillsammans och endast när de är eniga, varför det ej kan anses att patrullens norska medlem ensam utövar offentlig makt på Finlands territorium". Utskottet ansåg därför att dessa bestämmelser i överenskommelsen inte stod i strid med 1 och 2 §§ regeringsformen.

Grundlagsutskottet har också behandlat de problem som hänger samman med utövandet av offentlig makt i sitt utlåtande nr 2/1980 rd. över regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i tilläggsprotokollet rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter till 1949 års Genève-konventioner. Utskottet dryftade härvid frågan om erkännandet av behörigheten för den undersökningskommission som skulle tillsättas enligt konventionen utgjorde en inskränkning av statens suveränitet enligt regeringsformen. Utskottet kom då till det resultatet att Finland, också efter att ha godkänt kommissionens behörighet, fritt kan besluta om medverkan vid eventuella undersökningar som gäller Finland. Utskottet ansåg det också vara klart att undersökningskommissionens byrå då den genomför undersökningar i Finland inte har några som helst tvångsmedel till sitt förfogande för att förplikta vittnen att infinna sig för att höras av den eller för att förplikta någon att överlämna vissa dokument eller föremål till byrån utan medverkan av finsk myndighet, och att finska myndigheter fritt kan besluta om sådan medverkan, dock med beaktande av att hjälp i princip inte borde vägras utan tillräckliga skäl. Utskottet ansåg likväl att bestämmelserna om inrättandet av kommissionen hör till området för lagstiftningen, eftersom de gav finska myndigheter de rättsliga grunder som behövs för att sådan medverkan som avses i överenskommelsen skall bli möjlig.

Det avtal som nu granskas är sakligt sett ett s.k. handräckningsavtal. Den rätt att begära och få handräckning som förutsätts i avtalet innefattar inte utövande av offentlig makt. Enbart den omständigheten att en främmande stats tjänsteman är närvarande vid en undersökning eller fungerar som vittne eller sakkunnig utgör inte utövande av offentlig makt. Bedömningen påverkas inte heller av att en främmande stats tjänsteman, som vistas i Finland, åtnjuter samma i lagstiftningen stadgade skydd och att han i straffrättsligt hänseende är i samma ställning som de finska tullmyndigheterna. Bestämmelserna i avtalet står således inte i strid med regeringsformens stadganden om myndigheternas befogenheter.

Grundlagsutskottet hänvisar i detta sammanhang dessutom till sitt samtidigt behandlade utlåtande som gäller regeringens proposition nr 2/1984 rd. om godkännande av vissa bestämmelser i den internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt i dess bilagor.

Med stöd av det ovan stående anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av ärendet, såsom sitt utlåtande vördsamt

att Riksdagen borde godkänna de bestämmelser i det i Haag den 4 april 1984 ingångna avtalet mellan Republiken Finland och Konungariket Nederländerna om ömsesidigt bistånd i tullfrågor, vilka kräver Riksdagens samtycke.

Utskottet anför vidare såsom sitt utlåtande

att lagförslaget i Regeringens proposition kan behandlas i den ordning som anges i lagförslagets ingress.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna E. Laine och Rajamäki.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 1 mars 1985
Utlåtande nr 2

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en skrivelse av den 21 december 1984 begärt grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 235/1984 rd. om godkännande av vissa bestämmelser i den internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt i dess bilagor. Utskottet har begärt att särskilt bestämmelserna 7—8 i bilaga X till konventionen skall uppmärksammas. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet, lagstiftningsrådet Gustaf Möller vid justitieministeriet, polisöverinspektören Raimo Turkki vid inrikesministeriet, generaldirektören Jorma Uitto, tullrådet Raimo Peltonen, byråchefen Erkki Hämäläinen och överinspektören Jukka-Pekka Miettinen vid tullstyrelsen, kommissarien Olli Weckman vid Centralkriminalpolisen, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki samt professorn Ilkka Saraviita. Efter att ha behandlat ärendet enbart från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Lagförslaget

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna den i Nairobi den 9 juni 1977 ingångna internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt dess bilagor, vilka gäller spontant bistånd, bistånd på begäran rörande kontroller, bistånd på begäran rörande övervakning, central registrering av upplysningar samt bistånd i kampen mot smuggling av narkotika och psykotropa ämnen. I propositionen ingår ett förslag till lag om godkännande av vissa sådana bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen. Konventionen och de bilagor till den som föreslås bli godkända träder för Finlands vidkommande i kraft tre månader efter det att anslutningsinstrumentet har deponerats. Avsikten är att lagen skall träda i kraft vid samma tidpunkt som konventionen träder i kraft för Finlands vidkommande.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Bestämmelserna i bilaga I till konventionen gäller bistånd som lämnas på eget initiativ. Enligt dem skall tullförvaltningen lämna uppgifter om det är skäl att misstänka att ett allvarligt tullbrott kommer att begås på en annan fördragsslutande parts område. Enligt bestämmelserna i punkt 7 i bilaga X skall annan fördragsslutande parts tulladministration, på skriftlig begäran av en fördragsslutande parts tulladministration tillåta tjänstemän från den anmodande administrationen att uppehålla sig på den anmodade fördragsslutande partens område i samband med undersökning eller fastställelse av sådan smuggling av narkotika eller psykotropa ämnen som berör den anmodande fördragsslutande parten. Enligt bestämmelserna i punkt 8 skall tjänsteman från en fördragsslutande parts tulladministration på begäran av annan fördragsslutande part delta i undersökningar som utförs på den sistnämndas område, när så anses lämpligt av båda de fördragsslutande parterna och med iakttagande av de lagar och förordningar som gäller inom deras områden. Den statsförfattningsrättsliga bedömningen av propositionen gäller sålunda frågan om en tjänsteman i en i avtalet åsyftad främmande stat skall ges möjlighet att utöva

428500134Y

offentlig makt på finskt territorium och om ett sådant förfarande står i konflikt med Finlands grundlagar. Av denna orsak har grundlagsutskottet skärskådat regeringens proposition särskilt med beaktande av regeringsformens 1, 2 och 84 §§.

Med beaktande av de ovan nämnda stadgandena i regeringsformen om Finlands suveränitet, uppdelningen av statsmakten på lagstiftande, verkställande och dömande makt samt att till statstjänst i Finland med de i paragrafen nämnda undantagen endast kan utnämnas finsk medborgare, bör det enligt grundlagsutskottets åsikt anses att offentlig makt i Finland kan utövas endast av finska myndigheter och att endast finska medborgare kan fungera som finska myndigheter eller tjänstemän som utövar offentlig makt.

Grundlagsutskottet har redan i sitt betänkande nr 2/1934 rd. som gäller ett förslag till lag om gemensam bevakning mellan Finland och Sverige för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror konstaterat att i 1 § regeringsformen givits uttryck åt den grundregel, att utövandet av offentlig makt i Finland skall härleda sig från grundlag eller finna stöd däri. Utskottet konstaterade då också att flera andra stadganden i vår regeringsform, av vilka särskilt kunde nämnas 6, 84 och 93 §§, ger vid handen att utövandet av offentlig makt i Finland tillkommer endast finska statens myndigheter. På denna grund konstaterade utskottet att en sådan utövning av offentlig makt, som, på sätt överenskommelsen förutsätter, inom rikets territorium skulle tilläggas främmande statsmyndigheter, icke är överensstämmande med grundlagarna.

Även om den offentliga makten i Finland utövas av finska myndigheter, kan också utlänningar delta i myndighetsverksamhet. Den avgörande omständigheten för utländsk myndighets vidkommande är befogenhetens art samt i nära anslutning därtill frågan om självständigt utnyttjande av verksamhetsmöjligheterna. Om man ger eller vill ge en utlänning rätt att utöva offentlig makt i Finland, harmonierar detta inte med grundlagarna.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande nr 13/1978 rd. över regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Norge om ändring av överenskommelsen angående gemensam fiskeristadga för Tana älvs fiskeområde och den därtill anslutna fiskeristadgan skärskådat den offentliga makt som utövas av den patrull som upprättas för övervakningen av fisket. Utskottet konstaterade att "patrullens finska och norska medlem skulle verka tillsammans och endast när de är eniga, varför det ej kan anses att patrullens norska medlem ensam utövar offentlig makt på Finlands territorium." Utskottet ansåg därför att dessa bestämmelser i överenskommelsen inte stod i strid med 1 och 2 §§ regeringsformen.

Grundlagsutskottet har också behandlat de problem som hänger samman med utövandet av offentlig makt i sitt utlåtande nr 2/1980 rd. över regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i tilläggsprotokollet rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter till 1949 års Genève-konventioner. Utskottet dryftade härvid frågan om erkännandet av behörigheten för den undersökningskommission som skulle tillsättas enligt konventionen, utgjorde en inskränkning av statens suveränitet enligt regeringsformen. Utskottet kom då till det resultatet att Finland, också efter att ha godkänt kommissionens behörighet, fritt kan besluta om medverkan vid eventuella undersökningar som gäller Finland. Utskottet ansåg det också vara klart att undersökningskommissionens byrå då den genomför undersökningar i Finland inte har några som helst tvångsmedel till sitt förfogande för att förplikta vittnen att infinna sig för att höras av den eller för att förplikta någon att överlämna vissa dokument eller föremål till byrån utan medverkan av finsk myndighet, och att finska myndigheter fritt kan besluta om sådan medverkan, dock med beaktande av att hjälp i princip inte borde vägras utan tillräckliga skäl. Utskottet ansåg likväl att bestämmelserna om inrättandet av kommissionen hör till området för lagstiftningen, eftersom de gav finska myndigheter de rättsliga grunder som behövs för att sådan medverkan som avses i överenskommelsen skall bli möjlig.

Den föreliggande konventionen utgör i sakligt hänseende ett s.k. handräckningsavtal. Den i konventionen förutsatta rätten att begära och få handräckning omfattar inte utövande av offentlig makt. Utövandet av offentlig makt avser inte heller den blotta närvaron av tjänsteman från en främmande stat vid undersökning eller medverkan såsom vittne eller sakkunnig. Likaså bör spontant bistånd anses vara möjligt om det finns skäl att anta att ett allvarligt tullbrott kan emotses på en annan avtalsslutande parts område.

Grundlagsutskottet har särskilt uppmärksammat bestämmelserna i punkt 8 i konventionens

bilaga X. Enligt den skall tjänstemän från en fördragsslutande parts tulladministration på begäran av annan fördragsslutande part delta i undersökningar som utförs på den sistnämndas område. Härom har regeringen i propositionen anfört att det är fråga om rätt för tjänsteman från en främmande stat att utöva offentlig makt i Finland. Enligt vad grundlagsutskottet erfarit har avsikten vid förhandlingarna om konventionen för Finlands vidkommande likväl inte varit att tulltjänsteman från främmande stat skall ges rätt att utöva offentlig makt i Finland. Om detta vore avsikten borde konventionen bringas i kraft i grundlagsstiftningsordning på det sätt som avses i 67 § 2 mom. och 69 § 1 mom. riksdagsordningen. Grundlagsutskottet anser det likväl inte vara nödvändigt eller ändamålsenligt att tjänsteman i främmande stat ges rätt att utöva offentlig makt i Finland. Då bestämmelserna i punkt 8 i konventionens bilaga X likväl inte ovillkorligen utesluter möjligheter för utländsk myndighet att utöva offentlig makt, anser grundlagsutskottet att konventionen bör tolkas så att deltagandet i undersökningar inte får omfatta en dylik rättighet.

På grundval av det ovan anförda anser grundlagsutskottet att konventionen och lagförslaget i regeringens proposition kan behandlas på det sätt som föreslås i propositionen, under förutsättning att grundlagsutskottets ovan anförda statsförfattningsrättsliga anmärkning behörigen beaktas.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår grundlagsutskottet, som inte har annat att anmärka med anledning av ärendet, såsom sitt utlåtande vördsamt

att Riksdagen borde godkänna de bestämmelser i den i Nairobi den 9 juni 1977 ingångna internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt i dess bilagor I, III, IV, IX och X, som kräver Riksdagens samtycke.

Vidare anför utskottet såsom sitt utlåtande

att lagförslaget i regeringens proposition kan behandlas i den ordning som anges i lagförslagets ingress.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna E. Laine och Rajamäki.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 14 mars 1985
Utlåtande nr 3

Till Lagutskottet

Lagutskottet har genom en skrivelse av den 28 februari 1985 begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 236/1984 rd. med förslag till lagstiftning om släktnamn, riksdagsman Kortesalmis m.fl. lagmotion nr 102/1984 rd. med förslag till släktnamnslag samt riksdagsman Muromas m.fl. lagmotion nr 1 med förslag till släktnamnslag och vissa därtill anslutna lagar. Med anledning av ärendet har utskottet hört lagstiftningsdirektören Leif Sevón och lagstiftningsrådet Matti Savolainen vid justitieministeriet, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki och professorn Ilkka Saraviita. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet enbart från statsförfattningsrättslig synpunkt anför det vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna ett förslag till ny släktnamnslag som skall ersätta 1920 års lag om släktnamn samt de stadganden om makars och barns släktnamn som ingår i den familjerättsliga lagstiftningen. Dessutom har i lagförslaget tagits in internationellt privaträttsliga stadganden om släktnamn.

Lagmotionen nr 102/1984 rd. med förslag till släktnamnslag och lagmotionen nr 1 med förslag till släktnamnslag och vissa därtill anslutna lagar innehåller bägge förslag till ändringar i regeringens proposition.

Grundlagsutskottet har inte kunnat konstatera något sådant i propositionen eller lagmotionerna som kunde anses stå i strid med grundlagarna. Eftersom utskottet inte heller har funnit någon anledning till anmärkningar när det gäller det sätt på vilket det föreslagits att propositionen och lagmotionerna skall genomföras kan de stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Emedan grundlagsutskottet inte har något att anmärka med anledning av ärendet anför utskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget till lagstiftning om släktnamn i regeringens proposition samt förslaget till släktnamnslag i lagmotionen nr 102/1984 rd. och förslaget till släktnamnslag och vissa därtill anslutna lagar i lagmotionen nr 1 kan behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Rajamäki och Roos.

428500178C

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 26 mars 1985
Utlåtande nr 4

Till Socialutskottet

Socialutskottet har genom en skrivelse av den 17 oktober 1984 begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 121/1984 rd. med förslag till lag om ändring av folkpensionslagen. Med anledning av ärendet har utskottet hört riksdagens justitieombudsman Jorma S. Aalto, riksdagens generalsekreterare Erkki Ketola, generaldirektören Esko Niskanen vid Statens revisionsverk, byråchefen Heikki Joustie vid finansministeriet, äldre regeringssekreteraren Tuulikki Haikarainen vid social- och hälsovårdsministeriet, generaldirektören Jaakko Pajula vid Folkpensionsanstalten, lokaldirektören Arvo Kokko vid Kansaneläkelaitoksen Paikallisjohtajat ry, ordföranden Kirsti Viljamaa vid Kansaneläkelaitoksen Toimihenkilöt ry, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki, professorn Juhani Kyläkallio och professorn Ilkka Saraviita. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet närmast från statsförfattningsrättslig synpunkt anför det vördsamt följande.

Lagförslaget

Propositionen utgör tillsammans med regeringens proposition nr 120/1984 rd., som gäller ändring av 83 a § riksdagsordningen och som bereds i grundlagsutskottet, en helhet som syftar till en revidering av Folkpensionsanstaltens förvaltning. I propositionen föreslås att folkpensionslagen skall ändras så att ett förvaltningsråd blir Folkpensionsanstaltens högsta organ i stället för förstärkta styrelsen och fullmäktige. Det nya organet skulle utom övervakningsuppgifter också ha beslutanderätt i centrala frågor som gäller anstalten. Organisationsreformen går ut på att minska olägenheterna av att Folkpensionsanstaltens förvaltning är uppdelad på många instanser.

Förvaltningsrådet skall ha 18 medlemmar av vilka riksdagen enligt förslaget skall välja 12 på det sätt som föreslås bli stadgat i riksdagsordningen, och statsrådet sex medlemmar såsom representanter för social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet samt arbetsgivarnas, arbetstagarnas och lantbruksproducenternas mest representativa organisationer. Förvaltningsrådet, vars mandattid skulle motsvara riksdagens mandatperiod, kunde ha ett arbetsutskott.

Förvaltningsrådet skall ha i uppgift att övervaka och leda pensionsanstaltens verksamhet. Förvaltningsrådet skall bl.a. fastställa bokslutet och bevilja styrelsen ansvarsfrihet samt utnämna pensionsanstaltens högsta funktionärer. Utöver de uppgifter som speciellt nämns i lagen skall förvaltningsrådet avgöra frågor av principiell natur eller sådana ärenden som eljest är viktiga.

Om övriga ärenden skall styrelsen besluta. Regeringen föreslår att stadgandena om styrelsen huvudsakligen skall vara oförändrade. När styrelsen fattar beslut om investering av medel skall den bestå av ordföranden och tre styrelsemedlemmar och dessutom tre medlemmar som förvaltningsrådet utser inom sig. En av dessa skall företräda finansministeriet.

Enligt propositionen med förslag till lag om ändring av 83 a § riksdagsordningen skall riksdagen välja Folkpensionsanstaltens revisorer på samma sätt som medlemmarna i förvaltningsrådet. I folkpensionslagen skall stadgas att en av revisorerna skall vara revisor vid Statens revisionsverk och en vara av Centralhandelskammaren godkänd revisor. Till övriga delar blir stadgandena om revisorerna oförändrade.

428500241D

Bedömning av lagförslaget

Grundlagsutskottet har särskilt granskat lagförslagets 48—50, 55 samt 57 §§ där det stadgas om förvaltningsrådet och dess uppgifter, styrelsens sammansättning när den fattar beslut om investering av medel samt om revisorerna och om deras skyldighet att avge revisionsberättelse.

Riksdagens ställning vid valen

I lagförslagets 48 § 1 mom. stadgas om förvaltningsrådets sammansättning och det sätt på vilket det väljs. Eftersom Folkpensionsanstalten står under riksdagens tillsyn är det med tanke på riksdagens ställning betänkligt att statsrådet vid sidan av riksdagen är berättigat att välja medlemmar till förvaltningsrådet. Enligt statsförfattningen skall statsrådet åtnjuta riksdagens förtroende. Denna princip har till följd att det inte är sakligt att dessa statsorgan jämställs när det gäller förvaltningen av en anstalt som står under riksdagens tillsyn. Vidare föreslås det i lagförslaget att till det arbetsutskott som förvaltningsrådet eventuellt tillsätter och som uppenbarligen skall utöva en betydande faktisk makt, skall höra en representant för social- och hälsovårdsministeriet, och till styrelsen, som fattar beslut om investering av medel, en representant för finansministeriet. I ingetdera av dessa organ skulle det nödvändigtvis ingå sådana medlemmar av förvaltningsrådet som valts av riksdagen.

Grundlagsutskottet anser att de föreslagna förvaltningsarrangemangen som en helhet taget leder till en situation där riksdagens möjligheter till inflytande i en anstalt som står under dess tillsyn alltjämt vore otillräckliga. Grundlagsutskottet, som behandlar regeringens proposition nr 120/1984 rd. med förslag till ändring av 83 a § riksdagsordningen, vilken ansluter sig till detta ärende, konstaterar att de ovan anförda synpunkterna beaktas också vid behandlingen av sistnämnda proposition.

Enligt lagförslagets 48 § 2 mom. kan en medlem eller en suppleant i förvaltningsrådet befrias från sitt uppdrag under mandattiden, varvid detta enligt lagens motivering skall ske på samma sätt som i fråga om val. Det ankommer uppenbarligen på det organ som valt eller utnämnt medlemmen eller suppleanten att befria denna från uppdraget.

Riksdagsordningen gör det möjligt att befria en riksdagsman från riksdagsmannavärvet under valperioden eller från medlemskap i utskott under mandattiden. Trots att det har stadgats att det är riksdagens uppgift att välja medlemmar i något verksamhetsorgan har det normalt inte stadgats om någon möjlighet att befria de valda från uppdraget under mandattiden. Eftersom stadganden saknas är riksdagens möjligheter att under mandattiden befria någon från hans uppdrag begränsade och gäller endast tvingande undantagssituationer.

Envar medlem i förvaltningsrådet skall ha en suppleant. Eftersom både medlemmen och suppleanten klart verkar under tjänsteansvar och omfattas av påföljderna för tjänstebrott finns det inte heller något sakligt behov av sådana stadganden som gör det möjligt att under mandatperioden befria en av riksdagen vald medlem från hans uppdrag.

Om man emellertid vill stadga att riksdagen kan befria en sådan medlem från sitt uppdrag i förvaltningsrådet som den själv valt, måste en lag om ett dylikt befriande, som är beroende av riksdagens fria prövning, handläggas i grundlagsstiftningsordning. Om ett dylikt förfarande genomförs borde också stadgandena om riksdagens verksamhet förtydligas så att det framgår vilket förfarande som skall iakttas i riksdagen när någon befrias från sitt uppdrag.

Förvaltningsrådets ansvar och uppgifter

Folkpensionsanstalten förfogar självständigt över sin förmögenhet. Eftersom anstalten inte är underställd t.ex. Statens revisionsverks eller statsrevisorernas tillsyn accentueras synpunkterna på beviljandet av ansvarsfrihet för anstaltens redovisningsskyldiga.

I lagförslagets 49 § 2 mom. 2 punkt stadgas det ankomma på förvaltningsrådet att fastställa pensionsanstaltens bokslut samt att besluta om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen. Enligt regeringens proposition med förslag till ändring av 83 a § riksdagsordningen väljs Folkpensionsanstaltens revisorer av riksdagen, men enligt 57 § i det föreliggande lagförslaget avger revisorerna sin berättelse till förvaltningsrådet, som det alltså ankommer på att bevilja styrelsen ansvarsfrihet. I normala fall beviljas ansvarsfriheten av den instans som väljer revisorer och till vilken revisorerna avger sin berättelse. Därför kan det föreslagna arrangemanget inte till alla delar anses vara lyckat och stämmer inte väl överens med de allmänna rättsprinciperna.

I propositionen ingår det inget stadgande om vilket organ som beviljar förvaltningsrådet ansvarsfrihet. Det framgår inte heller annars av propositionen hur man har tänkt sig ordna förfarandet när det gäller att bevilja förvaltningsrådet ansvarsfrihet. Det kan inte anses vara tillfredsställande att frågan om beviljande av ansvarsfrihet lämnas öppen under hela den allmänna preskriptionstiden, dvs. 10 år. Saken måste grundligt redas ut och frågan om ansvarsfrihet ordnas på vederbörligt sätt.

Enligt lagförslagets 49 § 2 mom. 11 punkt ankommer det på förvaltningsrådet att besluta om sådana framställningar och förslag av principiell natur som riktas till riksdagen eller till statsrådet. I propositionens motivering konstateras att förvaltningsrådet kan göra framställningar och förslag på samma sätt som Finlands Banks bankfullmäktige.

Även om det i reglementet för Finlands Bank och inte i 73 § regeringsformen eller 83 § riksdagsordningen har stadgats om rätten för Finlands Banks bankfullmäktige att göra framställningar och förslag till riksdagen eller statsrådet, bör det oaktat det föreslagna förvaltningsrådet för Folkpensionsanstalten inte enligt grundlagsutskottets mening jämställas med Finlands Banks bankfullmäktige. I 50 § riksdagsordningen har bankutskottets uppgifter reglerats i förhållande till Finlands Bank och utskottet har getts en ställning som avviker från de övriga utskotten i riksdagen. Bankutskottet avger en berättelse till riksdagen och utskottet har initiativrätt samt beredningsuppgifter när det gäller reglementet för Finlands Bank, vilket i själva verket är en lag, och instruktionen för bankfullmäktige samt också i fråga om andra bestämmelser som gäller Finlands Bank. Eftersom bankutskottet genom ett uttryckligt stadgande i grundlagen getts en specialställning då det gäller de ärenden som berör Finlands Bank intar bankfullmäktige en annan ställning än Folkpensionsanstaltens förvaltningsråd nu föreslås få.

Genom en vanlig lag kan nya skyldigheter inte fritt överföras på riksdagen, och på motsvarande sätt kan inte organ utanför riksdagen påföras t.ex. en skyldighet att till riksdagen avge berättelser eller berättigas att framställa förslag som skall behandlas i riksdagen. Riksdagen fungerar enligt exakt angivna procedurregler, och om den ges i uppgift att behandla förslag som framställs av utomstående måste det också finnas klarhet om hur de skall behandlas i riksdagen. Vidare borde det redas ut hurudana framställningar eller förslag av principiell natur det är fråga om i propositionen.

I lagförslagets 49 § 2 mom. 11 punkt är det fråga om en befogenhet som genom en vanlig lag ges ett organ utanför riksdagen, dvs. Folkpensionsanstaltens förvaltningsråd, att förelägga riksdagen förslag och framställningar. I grundlagarna stadgas det inte om någon sådan befogenhet och i dem har inte heller angetts hur dylika förslag eller framställningar skall behandlas i riksdagen. Sålunda kan det inte i en vanlig lag stadgas om den föreslagna möjligheten att rikta förslag eller framställningar till riksdagen.

Dessutom konstaterar grundlagsutskottet såsom sin uppfattning att det anser att det föreslagna arrangemanget inte heller är behövligt.

Förvaltningsrådets berättelse till riksdagen

Enligt lagförslagets 49 § 3 mom. skall förvaltningsrådet årligen avge berättelse över sin verksamhet till riksdagen. Gällande stadgande om Folkpensionsanstaltens fullmäktiges skyldighet att avge berättelse till riksdagen ingår i 54 § 2 mom. folkpensionslagen. På basis av detta kunde det tänkas att ett motsvarande arrangemang genomförs genom en ändring av folkpensionslagen. Det bör emellertid observeras att skyldigheten för Folkpensionsanstaltens fullmäktige att avge en berättelse reglerades år 1937, då man ännu inte på det sätt som senare blev fallet fäste uppmärksamhet vid frågan om att tilldela riksdagen nya uppgifter.

Såsom grundlagsutskottet ovan konstaterade är utgångspunkten den att riksdagen kan ges nya uppgifter endast genom en lag som behandlats i grundlagsstiftningsordning. Denna uppfattning grundar sig på det faktum att kompetensfördelningen mellan de olika statsorganen måste iakttas och att det genom en vanlig lag inte är möjligt att skapa nya skyldigheter för riksdagen att behandla och fatta beslut i ärenden.

Inte heller nu är praxis helt enhetlig då det gäller stadgandena om sådana berättelser som skall avges till riksdagen. Enligt sysselsättningslagens 29 § stadgas det om avlåtandet av sysselsättningsberättelsen till riksdagen endast genom en vanlig lag, men däremot har det år 1968 i grundlagsstiftningsordning stadgats om avlåtandet av alkoholbolagets berättelse.

Då det beaktas hur skyldigheten för Folkpensionsanstalten att avlåta en berättelse hittills har reglerats och å andra sidan det faktum att

grundstadgandet om förvaltningsrådet enligt propositionen kommer att ingå i grundlag, föreligger det enligt grundlagsutskottets mening inte något hinder för att alltjämt genom en vanlig lag stadga om skyldigheten att avlåta berättelse. Utskottet anser det likväl vara riktigare att det också i 83 a § riksdagsordningen ingår ett omnämnande om skyldigheten att avlåta en berättelse.

Styrelsens sammansättning då beslut fattas om investering av medel. Beviljande av ansvarsfrihet i förvaltningsrådet

Enligt lagförslagets 50 § 3 mom. består styrelsen, då beslut fattas om investering av medel, förutom av styrelsens ordförande och tre andra medlemmar av tre av förvaltningsrådet inom sig utsedda medlemmar, av vilka en skall vara den medlem som företräder finansministeriet. Enligt propositionen kommer tre av förvaltningsrådets medlemmar att ha dubbla uppgifter, dvs. vara styrelsemedlemmar när de fattar beslut om investering av medel och dessutom kvarstå såsom medlemmar i förvaltningsrådet. När beslut fattas i förvaltningsrådet om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen är enligt förslaget de medlemmar jäviga vid ärendets behandling som har fattat beslut om investering av medel. I praktiken kommer detta att leda till att 1/6 av förvaltningsrådet vore jävig då frågan om beviljande av ansvarsfrihet behandlas. Grundlagsutskottet anser att arrangemanget inte är lyckat.

Revisorerna

Enligt lagförslagets 55 § skall en av revisorerna vara tjänsteinnehavare vid Statens revisionsverk och en vara en revisor som Centralhandelskammaren godkänt. Det föreligger inga statsförfattningsrättsliga hinder för att man i en grundlag eller i en annan lag som stiftats i grundlagsordning tar in stadganden om vilka krav som skall ställas på dem bland vilka riksdagen har att välja. Propositionen innebär emellertid att begränsningarna regleras i en lag som kommit till i vanlig lagstiftningsordning, medan grundlagens stadgande om valet inte skulle innehålla några som helst begränsningar.

Grundlagsutskottet anser att riksdagens befogenheter inte på detta sätt kan begränsas genom en vanlig lag, varför stadgandena i lagförslagets 55 § borde ingå i en lag som tillkommit i grundlagsstiftningsordning.

Dessutom konstaterar grundlagsutskottet såsom sin åsikt att det också när en lag tillkommit i grundlagsstiftningsordning är skäl att vara återhållsam när det gäller att kännbart kringskära riksdagens prövningsrätt vid val.

Hänvisande till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslaget i regeringens proposition, såsom sitt utlåtande vördsamt

att den i regeringens proposition föreslagna ändringen av folkpensionslagen borde behandlas i den ordning som föreskrivs i 67 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Jarmo Vuorinen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä (delvis), Hämäläinen, Kärhä (delvis), Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Kettunen, E. Laine och Rajamäki (delvis).

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 23 april 1985
Utlåtande nr 5

Till Lag- och ekonomiutskottet

Lag- och ekonomiutskottet har genom en skrivelse av den 15 maj 1984 till den del det gäller lagstiftningsordningen begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 52/1984 rd. med förslag till lagstiftning om ett kontrollsystem som gäller iakttagandet av kommunala tjänstekollektivavtal. Med anledning av ärendet har utskottet hört biträdande avdelningschefen Voitto Ala-Kurhila vid Finlands Stadsförbund, avdelningschefen Kalervo Juurinen vid Kommunala avtalsdelegationens byrå, vice verkställande direktören Eero Koivukoski vid Finlands Kommunförbund, biträdande stadsdirektören Jaakko Vastamäki från Vanda stad, professorn Mikael Hidén, professorn Toivo Holopainen, professorn Antero Jyränki och professorn Ilkka Saraviita. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet närmast från statsförfattningsrättslig synpunkt anför det vördsamt följande.

Lagförslagen

Propositionen innehåller förslag till lag om ändring av lagen om kommunala tjänstekollektivavtal samt till lag om ändring av lagen om kommunala avtalsdelegationen. I propositionen föreslås att kommunala avtalsdelegationen, för att förbättra iakttagandet av tjänstekollektivavtalen, skall ges rätt att förbjuda att sådana beslut av kommun eller kommunalförbund som gäller villkor i anställningsförhållande och som står i strid med ett tjänstekollektivavtal verkställs eller iakttas. Dessutom skall avtalsdelegationen i syfte att ge eftertryck åt förbudet kunna förelägga ett vite i fråga om tjänstekollektivavtal som påminner om ett vanligt vite. Om kommun eller kommunalförbund inte inom en av avtalsdelegationen utsatt tid beslutar att tjänstekollektivavtalet skall följas, skall avtalsdelegationen kunna bestämma att vitet skall betalas och förelägga nytt vite.

Kommun eller kommunalförbund kan genom besvär söka ändring i avtalsdelegationens beslut om förbud mot verkställande eller iakttagande av sådant beslut som står i strid med tjänstekollektivavtal. Däremot vore det inte möjligt att separat söka ändring i beslut om föreläggande av vite. Kommun eller kommunalförbund skall kunna söka ändring i avtalsdelegationens beslut om betalning av förelagt vite. Besvärsmyndighet skall vara en besvärsnämnd som för detta ändamål tillsätts i anslutning till kommunala avtalsdelegationen.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Med tanke på en statsförfattningsrättslig bedömning av lagförslagen i propositionen är det för det första av betydelse om den rätt att nyttja tvångsmedel, som kommunala avtalsdelegationen skall ges, särskilt med tanke på gällande lag om kommunala tjänstekollektivavtal, kränker den kommunala självstyrelsen enligt 50 § och 51 § 2 mom. regeringsformen. Också de regleringar av lagskipningen som ingår i propositionen är betydelsefulla med tanke på stadgandena i regeringsformens 2 §. Statsförfattningsrättsliga synpunkter kan likaså anläggas på förslagen till stadganden om en besvärsnämnd.

Kommunernas självstyrelse

Gällande lag om kommunala tjänstekollektivavtal stiftades i den ordning som 67 § riksdagsordningen föreskriver bland annat för att lagen

avvek från det stadgande i 51 § 2 mom. regeringsformen enligt vilket kommunernas förvaltning skall vara grundad på medborgerlig självstyrelse. Grundlagsutskottet konstaterade på sin tid i sitt utlåtande nr 2/1970 rd. om ifrågavarande lagförslag att den kommunala självstyrelsen innebar att en kommun själv har rätt att besluta om sina tjänstemäns avlöning och även om andra villkor i deras anställningsförhållande. Eftersom en överföring av beslutanderätten till denna del på kommunala avtalsdelegationen innebar ett väsentligt ingrepp i kommunernas egen uppgiftssfär ansåg grundlagsutskottet att arrangemanget måste genomföras i grundlagstiftningsordning, då det avvek från principen med självstyrelse som kommunerna tillförsäkrats i regeringsformens 51 § 2 mom.

I det första lagförslaget i regeringens proposition är det statsförfattningsrättsligt centralt om det föreslås att lagen om kommunala tjänstekollektivavtal skall ändras på ett sätt som innebär en större avvikelse än tidigare från 51 § 2 mom. regeringsformen. Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden utgått från att en lag som stiftats såsom ett undantag från grundlagen kan ändras i vanlig lagstiftningsordning, om ändringslagen inte innebär en större avvikelse än den som genomförts genom den ursprungliga lagen.

Kommunala avtalsdelegationens rätt att besluta om villkoren i kommunala tjänsteinnehavares anställningsförhållande på ett sätt som är bindande för kommunerna och kommunalförbunden baserar sig på redan gällande lag. Syftet med lagförslaget är att erbjuda kommunala avtalsdelegationen sådana metoder varigenom den effektivt kunde få kommunerna och kommunalförbunden att iaktta tjänstekollektivavtalens bestämmelser om villkoren i tjänsteinnehavarnas anställningsförhållande. Lagförslaget ökar kommunala avtalsdelegationens möjligheter att ingripa i kommunernas självbestämmanderätt, eftersom lagförslaget de facto utvidgar avtalsdelegationens möjligheter och befogenheter att gripa in i kommunernas och kommunalförbundens handlingsfrihet då det gäller att tillämpa tjänstekollektivavtalen i praktiken.

I juridisk mening innebär detta emellertid inte ett större avsteg från den kommunala självstyrelsen än det som genomfördes då den kommunala tjänstekollektivavtalslagen stiftades. Enligt lagens stadganden och även med beaktande av principen om förvaltningens lagbundenhet enligt regeringsformens 92 § 1 mom. är kommunerna och kommunalförbunden skyldiga att iaktta lagens stadganden och bestämmelserna i de tjänstekollektivavtal som ingåtts i enlighet med dem.

På basis av det ovan anförda anser grundlagsutskottet att det första lagförslaget i regeringens proposition inte står i strid med den princip med kommunal självstyrelse som framgår av 50 § och 51 § 2 mom. regeringsformen. Sålunda kan lagförslaget behandlas i den ordning som 66 § riksdagsordningen föreskriver.

I detta sammanhang uppmärksammar grundlagsutskottet dessutom att enligt de nuvarande stadgandena har länsstyrelse rätt att fatta ett likadant förbudsbeslut som avses i lagförslaget och att förelägga vite i syfte att effektivera förbudet. Den nu föreslagna rätten för kommunala avtalsdelegationen att använda tvångsmedel mot kommunerna harmonierar illa med vår rättsordning, eftersom kommunala avtalsdelegationen i de ifrågavarande situationerna är ett slags part. Med tanke på vår rättsordning är också det förslaget i propositionen främmande att av kommunala avtalsdelegationen förelagt vite i fråga om tjänstekollektivavtal skulle tillfalla avtalsdelegationen själv.

Hänvisande till det ovan sagda och det som anförs nedan konstaterar grundlagsutskottet redan i denna del av utlåtandet såsom sin uppfattning att en del av de bristfälligheter i propositionen som nämns i detta utlåtande kunde korrigeras så att stadgandena blir klanderfria med tanke på rättsordningen till exempel genom att länsstyrelsen vore den instans som nyttjar tvångsmedel också då det gäller tillsynen över hur tjänstekollektivavtalen iakttas.

Besvärsnämndens ställning

Enligt det andra lagförslaget i propositionen tillsätts en besvärsnämnd i anslutning till kommunala avtalsdelegationen. Den skulle behandla besvär i fråga om sådana beslut av avtalsdelegationen varigenom kommun eller kommunalförbund har förbjudits att verkställa eller iaktta sådana av delegationen fattade beslut om villkoren i anställningsförhållandet som står i strid med bestämmelserna i ett tjänstekollektivavtal eller beslut varigenom delegationen förordnat att vite i fråga om tjänstekollektivavtal skall betalas.

Enligt regeringsformens 2 § 4 mom. handhas domaremakten av oberoende domstolar, i högsta instans av högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen. Enligt 60 § regeringsformen stadgas om särskilda domstolar genom lag.

Grundlagsutskottet har senast behandlat innebörden av regeringsformens 2 § 4 mom. och 60 § i sitt utlåtande nr 4/1984 rd. om förslaget till lag om utkomstskydd för arbetslösa. På basis av de synpunkter som anfördes i utlåtandet bör det konstateras att det i det nu föreliggande lagförslaget föreslås att stadgandena om sammansättningen av och verksamhetsformerna för den besvärsnämnd som skall tillsättas i anslutning till kommunala avtalsdelegationen skall tas in i lagen.

I lagförslagets 7 § föreslås att kommunala avtalsdelegationen i ett reglemente skall godkänna närmare bestämmelser om besvärsnämndens organisationsform och verksamhet. Regeringsformens 60 § innebär att om särskilda domstolar skall stadgas genom lag. Därför anser grundlagsutskottet det vara klart att det inte är möjligt att i ett reglemente ta in sådana bestämmelser som enligt regeringsformen skall utfärdas genom en lag. Emellertid skulle det i lagförslaget föreslagna arrangemanget att reglementet för besvärsnämnden godkänns av avtalsdelegationen äventyra besvärsnämndens oberoende, eftersom ändring skall sökas hos besvärsnämnden i vissa beslut av avtalsdelegationen. Därför bör lagförslaget enligt grundlagsutskottets mening till denna del korrigeras.

Enligt lagförslagets 8 § 2 mom. får ändring i beslut av besvärsnämnden inte sökas genom besvär. Nämnden kommer att behandla besvär över sådana beslut av avtalsdelegationen som enligt det första lagförslaget alltid gäller ett sådant av en kommun eller ett kommunalförbund fattat beslut om villkoren i anställningsförhållande som står i strid med bestämmelserna i tjänstekollektivavtal. Därför bör besvärsnämndens uppgift karakteriseras såsom behandling av förvaltningsrättsliga besvär. Enligt 56 § regeringsformen utövas den högsta domsrätten i dylika mål, med särskilt stadgade undantag, av högsta förvaltningsdomstolen.

Då det övervägs om det föreslagna förbudet mot att anföra besvär är motiverat, bör besvärsnämndens verksamhetsområde beaktas. Förbudet mot att anföra besvär skulle gälla ärenden där sådana överklagade beslut av avtalsdelegationen som har fattats på grundval av att någon kommun eller något kommunalförbund har handlat i strid med bestämmelserna i ett tjänstekollektivavtal. Ordalydelsen av det första lagförslagets 11 a § 1 mom. tyder dessutom på att avtalsdelegationen lika litet kan fatta ett förbudsbeslut som förelägga vite i fråga om tjänstekollektivavtal, innan en eventuell meningsskiljaktighet i fråga om tolkningen av ett tjänstekollektivavtals innehåll slutligt har avgjorts. Därför är sådana beslut av avtalsdelegationen, som har överklagats, förmodligen på så sätt klara och ostridiga att rättsskyddet nödvändigtvis inte kräver någon möjlighet att anföra fortsatta besvär. På grundval av detta anser grundlagsutskottet att det föreslagna besvärsförbudet inte står i strid med stadgandena i 56 § regeringsformen.

På grundval av det ovan anförda anser grundlagsutskottet att det andra lagförslaget i regeringens proposition inte står i strid med de stadganden om lagskipningen som framgår av regeringsformens 2 § 4 mom. och 60 §.

Vissa andra synpunkter på lagförslagen

Utom de ovan nämnda, närmast statsförfattningsrättsliga aspekterna har grundlagsutskottet behandlat vissa andra frågor i anslutning till lagförslagen.

Vite i fråga om tjänstekollektivavtal, som påminner om ett vanligt vite, kunde exceptionellt föreläggas av kommunala avtalsdelegationen, som är ett separat organ utanför både statens och kommunernas sedvanliga förvaltningsorganisation. Nämnda vites karaktär framgår inte helt av propositionen. Öppen blir till exempel frågan om vilken betydelse de allmänna stadgandena i strafflagens 2 kap. 4 b § 2 mom. om vite såsom tvångsmedel skall tillmätas med tanke på användningen av vite fråga om tjänstekollektivavtal. I lagrummet stadgas att vederbörandes betalningsförmåga bör beaktas vid utsättande av vite och att vite på synnerliga skäl kan utdömas till lägre belopp än vad som utsatts.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning är det skäl att komplettera det första lagförslaget med stadganden som preciserar karaktären av vitet i fråga om tjänstekollektivavtal.

Stadgandet i det första lagförslagets 11 b § 2 mom. om en viss slags efterskänkningsrätt för avtalsdelegationen, då det gäller indrivning av vite, är ett exceptionellt stadgande. Enligt utskottets mening borde stadgandet ersättas med ett stadgande som är likadant som de allmänna stadgandena i strafflagen om vite och enligt vilket vite i fråga om tjänstekollektivavtal på synnerliga skäl kan utdömas till lägre belopp än vad som utsatts. Likväl vore det inte möjligt att avstå från indrivning om det förordnats att vitet skall betalas.

Till slut ägnar grundlagsutskottet uppmärksamhet åt de frågor som ansluter sig till sättet för ärendenas behandling i de i propositionen avsedda fallen, såväl i avtalsdelegationen som i besvärsnämnden i anslutning till den. Med tanke på rättsskyddet är det viktigt att i synnerhet stadgandena om jäv och om hörande av part iakttas vid ärendenas behandling. Om detta och om andra omständigheter i fråga om rättsskyddet vid förfarandet stadgas i lagen om förvaltningsförfarande. Formellt gäller emellertid inte lagen kommunala avtalsdelegationen i dess egenskap av ett separat organ utom kommunernas sedvanliga förvaltningsorganisation och inte heller besvärsnämnden i dess egenskap av besvärsinstans.

För besvärsnämndens vidkommande kan den allmänt erkända principen anses vara tillräcklig att laglig rättegångsordning även utan särskilda stadganden skall iakttas i en lagskipningsinstans. Med detta avses närmast de allmänna rättegångsprinciper som framgår av rättegångsbalken. Enligt grundlagsutskottets mening bör däremot i fråga om kommunala avtalsdelegationen rättsskyddssynpunkterna vid behandlingen av de i propositionen avsedda ärendena understrykas genom att det uttryckligen stadgas att lagen om förvaltningsförfarande härvid skall tillämpas.

Hänvisande till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslagen i regeringens proposition, såsom sitt utlåtande vördsamt

att både det i regeringens proposition ingående förslaget till lag om ändring av lagen om kommunala tjänstekollektivavtal och förslaget till lag om ändring av lagen om kommunala avtalsdelegationen kan behandlas på det sätt som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Aaltio, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Kettunen (delvis), Rajamäki och Roos.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 7 maj 1985
Utlåtande nr 6

Till Statsutskottet

Statsutskottet anhöll i en skrivelse av den 19 april 1985 om grundlagsutskottets utlåtande över riksdagens lönedelegations verksamhetsberättelse för år 1984. Med anledning av ärendet har utskottet hört professorn Olavi Rytkölä. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande såsom sitt utlåtande.

Grundlagsutskottet har observerat att riksdagens lönedelegation i enlighet med sin i 65 § 3 mom. och 66 § 3 mom. regeringsformen samt 1 § lagen om funktionärskollektivavtals inverkan på statsbidrag (240/79) stadgade skyldighet, genom vederbörande statsrådsmedlem följt de förhandlingar om tjänste- och funktionärskollektivavtal som förts under verksamhetsåret samt till de delar riksdagens samtycke behövs, på riksdagens vägnar har godkänt tjänste- och funktionärskollektivavtalen. De tjänste- och funktionärskollektivavtal som lönedelegationen godkänt på riksdagens vägnar har enligt den utredning som utskottet fått baserat sig på gällande stadganden. Utskottet har inte kunnat konstatera någon konflikt mellan avtalen och grundlagen eller annan lagstiftning.

Av verksamhetsberättelsen framgår också att tjänste- och arbetskollektivavtalen om anställningsvillkoren för kommunernas och kommunalförbundens statsbidragspersonal i huvudsak överensstämmer med statens tjänste- och arbetskollektivavtal, även om de har något större kostnadsverkningar. I detta avseende finns inget att anmärka i fråga om de privata statsunderstödda institutionernas funktionärskollektivavtal. Av verksamhetsberättelsen framgår likaså avtalens totaleffekt på statshushållningen.

Enligt vad grundlagsutskottet erfarit har lönedelegationen för närvarande i praktiken inte tillräckliga möjligheter att följa förhandlingarna om tjänstekollektivavtal. Grundlagsutskottet anser därför att det är påkallat att öka lönedelegationens faktiska möjligheter att effektivare följa dessa förhandlingar, i synnerhet då avtalen kommer att ha en avsevärd betydelse för statshushållningen.

Grundlagsutskottet uppmärksammar också att riksdagens lönedelegation för närvarande, på det sätt som framgår av berättelsen, årligen måste behandla över 100 tjänstekollektivavtal som gäller avlöningen i enskilda tjänster eller justering av sådana avlöningar. Enligt grundlagsutskottets mening är det inte ändamålsenligt att riksdagen på detta sätt deltar i smärre avgöranden som närmast hänför sig till den ekonomiska förvaltningen. Lagstiftningen borde således revideras i detta avseende.

Med hänvisning till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av ärendet, vördsamt såsom sitt utlåtande

att statsutskottet vid beredningen av ärendet borde beakta detta utlåtande.

På grundlagsutskottets vägnar:
Ben Zyskowicz

Jarmo Vuorinen

4285004021L

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Alho, Eenilä, Hämäläinen, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen, E. Laine och Peltari.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 14 maj 1985
Utlåtande nr 7

Till Statsutskottet

Statsutskottet begärde i en skrivelse av den 20 november 1984 grundlagsutskottets utlåtande över statsrevisorernas berättelse för år 1983, till den del det anses motiverat att ge utlåtande. Utskottet kompletterade sin anhållan om utlåtande med en skrivelse av den 27 december 1984 och anförde att då statsrevisorerna i sin berättelse framför uppfattningen att den praxis som tillämpats när det gäller statsförslagen och i anslutning därtill tilläggsbudgeterna inte i alla avseenden har stämt överens med gällande lagstiftning, vore det av största vikt att reda ut om statsutskottet hade kunnat ändra propositionerna så, att statsrevisorernas uppfattningar hade kunnat beaktas. Statsutskottet har i sin kompletterande skrivelse vidare konstaterat att det centrala problemet består i att fastställa var gränsen går mellan en riksdagsmans och utskottets rätt att göra ändringar. I samband med behandlingen av det ordinarie statsförslaget samt en tilläggsbudget för sagda år samt senare i motsvarande situationer har man i statsutskottet diskuterat var gränsen skall dras mellan en riksdagsmans och utskottets rätt att göra ändringar, dels i fråga om en tilläggsbudget i allmänhet och dels i fråga om det ordinarie statsförslaget i de fall där några finansmotioner inte väckts samt i fråga om rätten att göra ändringar på basis av en finansmotion. Varierande uppfattningar har förekommit speciellt om följande saker: återintagning av ett anslag som strukits i utgiftsstaten, komplettering av ett moments bindande motivering, innehållet i motiveringsuttalanden samt innehållet i det anslagsbegrepp som framgår av riksdagsordningens 75 § 2 mom.

Utskottet har med anledning av ärendet hört finansministern Ahti Pekkala, statssekreteraren Teemu Hiltunen och budgetchefen Juhani Korpela vid finansministeriet, riksdagens generalsekreterare Erkki Ketola, statsrevisorernas ordförande, riksdagsmannen Kalevi Mattila, utskottssekreteraren Arvo Kämppi, revisionsrådet Paavo Klemola vid statens revisionsverk, juris doktorn Kauko Sipponen, professorn Edward Andersson, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki, professorn Ilkka Saraviita, t.f. biträdande professorn Kai Kalima och vikarierande biträdande professorn Kaarlo Tuori.

Efter att ha behandlat ärendet närmast från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Statsrevisorernas berättelse

Grundlagsutskottet har inskränkt sin behandling till det i berättelsens allmänna del ingående avsnittet under rubriken ”Balansen i statsförslaget, nödvändigheten av tilläggsutgifter och inkomstkalkylernas exakthet”. Enligt statsrevisorernas åsikt har vissa budgeteringsförfaranden i praktiken t.o.m. betydligt avvikit från de tillvägagångssätt som en exakt tolkning av och det faktiska innehållet i ifrågavarande stadganden skulle förutsätta. Statsrevisorerna konstaterar visserligen att tillvägagångssätten i praktiken har förts närmare stadgandenas faktiska innehåll även om det alltjämt förekommit tillvägagångssätt som i någon mån står i konflikt med en exakt tolkning av stadgandena. I berättelsen påtalas 1) att det årliga statsförslaget inte bringats i faktisk jämvikt efter däri företagna ändringar, 2) att i tilläggsbudgeterna regelbundet har föreslagits utgifter som inte uppfyller det i regeringsformen föreskrivna kriteriet om tilläggets oundgänglighet samt 3) att tilläggsutgifterna

finansierats genom tilläggsbudgetering i inkomststaten så att uppskattningen av skatteintäkterna och de övriga inkomsterna av skattenatur höjs enbart i enlighet med behovet att täcka utgifterna.

Statsförslagets fullständighet samt hur det skall täckas

Enligt stadgandena i regeringsformens 66 § skall i det årliga statsförslaget upptas utgifterna och inkomsterna för finansåret. Av den princip om budgetens fullständighet som ingår i stadgandet följer att i en statsverksproposition för följande år bör intas alla förutsebara statsinkomster och -utgifter.

I regeringsformens 67 § upprepas i fråga om inkomsterna det ovan anförda då däri stadgas att från statsförslaget inte får utelämnas skatt eller annan inkomst som skall erläggas enligt en lag eller förordning som gäller för det året. Regeringsformens 67 § bör anses komplettera 66 § och samtidigt utgöra en anvisning till riksdagen om att inte heller den har någon möjlighet att under riksdagsbehandlingen stryka en sådan inkomst i statsverkspropositionen.

Principen om att budgetutgifterna bör täckas framgår ytterligare av regeringsformens 68 § 4 mom. enligt vilket i statsförslaget skall anvisas nödiga medel för bestridande av utgifterna.

Regeringen avlåter till riksdagen sin statsverksproposition för följande år vid ingången av höstsessionen, vanligen under senare hälften av september. Handläggningen av statsverkspropositionen pågår i riksdagen under hela höstsessionen. Utskottet anser att det är viktigt att regeringen håller riksdagen informerad under hela den tid riksdagsbehandlingen av budgeten pågår för att riksdagen skall ha faktiska möjligheter att utforma följande års budget så att den så väl som möjligt motsvarar den rådande ekonomiska situationen. Samtidigt som riksdagen håller på att slutföra behandlingen av det ordinarie statsförslaget har det förekommit att regeringen redan berett de första omfattande ändringarna i form av en tilläggsbudgetproposition. Härvid har det uppkommit en faktisk konflikt i förhållande till riksdagens i regeringsformen fastställda budgetmakt.

Grundlagsutskottet anser även att den i vissa fall iakttagna praxis inte är förenlig med fullständighetsprincipen och sålunda inte heller med regeringsformen att i samband med handläggningen av det ordinarie statsförslaget avtalas om att ett därvid konstaterat behov av anslag skall tillgodoses i en tilläggsbudget.

Nödvändigheten att göra tillägg till statsförslaget

Enligt regeringsformens 69 § 2 mom. kan endast sådana ändringar göras i stadfäst statsförslag som befinns vara oundgängligen nödvändiga. Med hänvisning till sitt utlåtande nr 2/1982 rd. över regeringens proposition nr 237/1981 rd. med förslag till lag angående ändring av lagen om grunderna för statsförslaget och statsbokslutet konstaterar grundlagsutskottet att det kan uppkomma ett sådant tvingande behov att ändra ett lagstadgat anslag under ett finansår att det inte är möjligt att i egentlig bemärkelse pröva ändringens nödvändighet. Detta är fallet i fråga om ett fast anslag om en förpliktelse eller grunden för den ändras under finansåret. Ett förslagsanslag bör ändras om det under finansåret visar sig vara allt för litet. Om behovet av ett dylikt anslag i det ordinarie statsförslaget visar sig vara mindre än förutsett kan anslaget minskas om detta är nödvändigt t.ex. sedan lagstiftningen eller andra på saken inverkande författningar ändrats under finansåret eller också för att balansera statsförslaget. Av prövning beroende anslag kan ändras alltid då detta är nödvändigt under finansåret från statsekonomisk synpunkt eller på grund av förhållanden som inverkar på anslagens användningsbehov, dvs. på förverkligandet av riksdagens i statsförslaget uttryckta avsikt.

I praktiken har tillägg till statsförslaget kunnat innehålla också ändringar som inte uppfyllt den i regeringsformens 69 § 2 mom. stadgade förutsättningen om att ändringen skall vara oundgänglig. Tilläggsbudgetspraxis kan emellertid inte på grund av vissa med avseende på budgethelheten obetydliga enstaka fall anses strida mot regeringsformen.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning ställer regeringsformens ordalydelse inte något hinder för den vedertagna praxis i fråga om tillägg till statsförslaget som uppkommit i och med att samhället förändrats. Grundlagsutskottet konstaterar att regeringsformens ordalydelse emellertid förutsätter att endast beslut om nödvändiga tillägg till statsförslaget fattas. Med beaktande av detta är det positivt att tilläggen till statsförslaget sedan mitten av 1970-talet utgör en klart mindre andel av det ordinarie statsförslaget och således ligger på en sakligare nivå än för tio år sedan.

Frågan om ett tillägg till det stadfästa statsförslaget är nödvändigt bedöms i sista hand alltid utgående från det enskilda fallet. I allmänhet kan sådana tillägg anses vara nödvändiga vilka om de framskjuts till statsförslaget för följande finansår, kan ge upphov till avsevärda olägenheter för folk- eller statshushållningen eller för samhällets normala funktioner. T.ex. sådana ändringar kan således vara nödvändiga som baserar sig på förebyggande eller avhjälpande av olägenheter till följd av plötsliga konjunkturväxlingar eller skötsel av en snabbt försämrad sysselsättningssituation.

Förutsättningen att en ändring bör vara nödvändig måste beaktas både av regeringen då den föreslår ett tillägg och av riksdagen då den beslutar om det. Att nödvändighetsförutsättningen är viktig både från statsförfattningsrättslig och praktisk synpunkt beror numera bland annat på att riksdagens rätt att besluta om ändringar då det gäller tillägg till statsförslaget, på nedan angivet sätt är avsevärt mera begränsad än i fråga om propositionen angående det ordinarie statsförslaget.

Balanseringen av tillägg till statsförslaget

Enligt regeringsformens 69 § 2 mom. skall till riksdagen överlämnas proposition om tillägg till statsförslaget om det befinns att ändringar i det stadfästa statsförslaget är oundgängligen nödvändiga. Grundlagsutskottet behandlade frågan om sådana tillägg i sitt ovan nämnda utlåtande nr 2/1982 rd. och konstaterade därvid att en tilläggsbudget inte har någon separat eller självständig rättslig betydelse eftersom man genom den endast ändrar det ordinarie statsförslaget. På ett sådant tillägg tillämpas därför regeringsformens 68 § 4 mom. enligt vilket i budgeten bör anvisas de medel som behövs för att betala utgifterna. Den princip om budgetbalansering som framgår av detta stadgande gäller således vederbörande års statsförslag i den form det fått genom tillägg som avses i regeringsformens 69 § 2 mom. Att balanseringskravet gäller tillägg till statsförslaget framgår indirekt också av grundlagsutskottets utlåtande nr 5/1957 rd. vari ansågs att nödvändiga ändringar kan bestå av tillägg till eller minskningar av anslag som intagits i statsförslaget.

I praktiken har man tidigare ofta förfarit så att täckandet av en tilläggsbudget, åtminstone till stor del har blivit beroende av ett uttalande som riksdagen godkänt i form av en kläm. I uttalandet har riksdagen berättigat statsrådet att använda de inkomster som inflyter till staten under ifrågavarande år för att täcka utgiftsökningen. I utlåtandet nr 2/1982 rd. ansåg grundlagsutskottet emellertid att en tilläggsbudget inte kan innehålla enbart en detaljerad framställning av nya utgifter utan i den bör anvisas också medel för att täcka utgifterna.

Från och med tredje tilläggsbudgeten för år 1982 har således i samband med tillägg till statsförslaget anvisats medel för täckande av utgifterna. I tillägg till statsförslaget beaktas numera ändringar i kalkylerade avkastningar av inkomster samt inbesparade anslag såsom ändringar i det ordinarie statsförslaget.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning är sådana praktiska ändringar positiva, och denna nya praxis har lett till att balanseringskravet de facto uppfylls också i samband med tillägg till statsförslaget.

Avlåtandet av statsverkspropositionen samt tillägg

Regeringen avlåter en statsverksproposition till riksdagen som det ankommer på att besluta om statsförslaget. En riksdagsman kan enligt riksdagsordningens 31 § 1 mom. 2 punkt väcka finansmotion med förslag att ett anslag skall intas i statsförslaget för följande finansår. Stadgandet innebär att en riksdagsman inte har motionsrätt då det gäller tillägg till ett redan stadfäst statsförslag. Enligt riksdagsordningens 32 § 3 mom. kan en finansmotion förutom under den allmänna motionstiden i början av riksdagen också väckas senast klockan tolv den sjunde dagen efter det att det har meddelats att propositionen angående statsförslaget har inkommit.

Såsom ovan konstaterats finns det numera vid sidan av det ordinarie statsförslaget en vedertagen tilläggsbudgetpraxis. I och med den uppkommer frågan om riksdagen har en parallell rätt att ta budgetinitiativ. På det ovan relaterade sättet har en riksdagsman rätt att väcka en finansmotion med anledning av statsverkspropositionen men inte med anledning av en tilläggsbudgetproposition.

Tilläggen till det årliga statsförslaget är till innehållet oundgängliga ändringar i rikdagens budgetbeslut. Eftersom tilläggsbudgetpraxis har blivit en vedertagen del av beslutsprocessen kring

budgeten, anser grundlagsutskottet att riksdagsmännens rätt att väcka finansmotioner bör omprövas mot bakgrunden av riksdagens budgetmakt.

Utskottet betonar behovet av att utvidga riksdagsmännens motionsrätt till att gälla även tilläggsbudgetpropositioner. Denna motionsrätt bör begränsas till tilläggsbudgetpropositionen så att den kan gälla endast de omständigheter som propositionen föranleder. Utvidgningen av motionsrätten kräver en sådan ändring i riksdagsordningens 31 § som enligt utskottets mening kan beredas samtidigt som budgetstadgandena moderniseras i övrigt.

Ändringar i statsverkspropositionen i riksdagen

Riksdagens budgetmakt inskränker sig inte till beslut om statsförslaget på basis av regeringens proposition och riksdagsmännens finansmotioner utan i budgetmakten ingår också rätten att göra ändringar i propositionen och motionerna. En med tanke på riksdagens beslutanderätt central fråga är när en ändring i regeringens proposition förutsätter en finansmotion och när en ändring kan göras utan en sådan motion.

Gränserna för beslutanderätten påverkas för det första av att riksdagen då den fattar beslut om statsförslaget bör se till att de i grundlagen förutsatta kraven på statsförslaget uppfylls. Sådana krav är den tidigare nämnda principen om balansering av budgeten och principen om budgetens fullständighet. Sistnämnda princip baserar sig på regeringsformens 66 § 1 mom. enligt vilket i det årliga statsförslaget bör upptagas utgifterna och inkomsterna för finansåret.

Enligt regeringsformens 67 § får från statsförslaget inte utelämnas skatt eller annan inkomst som skall erläggas enligt lag eller förordning som gäller för det året. De viktigaste stadgandena om utgifterna ingår i regeringsformens 68 § 1 och 2 mom. Med stöd av förstnämnda moment som gäller lagstadgade utgifter bör i statsförslaget oförminskade upptagas för statslån utfäst ränta och amortering samt övriga på någon statsverkets förpliktelse grundade anslag samt andra utgifter som bör bestridas enligt de stadganden som gäller under finansåret. I statsförslaget skall även upptagas ett förslagsanslag för sådana utgifter som grundar sig på lag eller förordning men som inte är uppförda i statsförslaget såsom särskilda poster, så ock ett erforderligt anslagsbelopp till regeringens förfogande för oförutsedda behov. Av prövning beroende utgifter skall enligt riksdagens prövning och beslut upptas i statsförslaget för ett finansår i sänder.

På basis av relaterade stadganden i regeringsformen har riksdagen då den ser till att statsförslaget är grundlagsenligt, rätt och t.o.m. skyldighet att utan finansmotioner till statsförslaget foga t.ex. sådana lagstadgade anslag som saknas och likaså att minska eller förstora sådana anslag om de blivit bristfälligt upptagna i propositionen. Avgörandet av sådana omständigheter får inte uppskjutas till en tilläggsbudget som skall ges efter det att det ordinarie statsförslaget har blivit fastslaget. I praktiken kan riksdagen fatta beslut om dylika ändringar närmast på förslag av statsutskottet men också på ett förslag som en riksdagsman framfört vid handläggningen av ärendet.

Gränserna för riksdagens beslutanderätt regleras för det andra i riksdagsordningens 75 § 2 mom. Enligt lagrummet förutsätts att en riksdagsman väcker en finansmotion om han önskar att riksdagen skall godkänna ett nytt anslag som inte ingår i beräkningarna för statsförslaget. Riksdagen har således inte rätt att foga ett nytt anslag till statsverkspropositionen enbart med stöd av den allmänna ändringsrätten, utan i detta syfte förutsätts en vederbörligen väckt finansmotion av en riksdagsman. Det bör observeras att ett i riksdagsordningens 75 § 2 mom. avsett anslag inte alltid överensstämmer med ett moment i statsförslaget, utan ett och samma moment kan innefatta flera anslag.

I sitt betänkande nr 11/1928 rd. konstaterade grundlagsutskottet uttryckligen att stadgandet i riksdagsordningens 75 § 2 mom. bör tillämpas även på statsutskottets medlemmar. Riksdagen kan därför även på förslag av statsutskottet inta ett nytt anslag i statsförslaget endast i det fall att utskottets förslag till denna del baserar sig på en finansmotion.

Av riksdagsordningens 75 § 2 mom. följer att riksdagen utan någon finansmotion kan ändra de anslag som ingår i statsverkspropositionen. Beslutanderätten inskränks emellertid av att ett anslag som regeringen föreslagit inte får ombildas till ett anslag som sakligt sett är nytt. En sådan ändring i statsverkspropositionen som överskrider denna gräns kan göras endast på basis av en finansmotion.

Riksdagens beslutanderätt i förhållande till statsverkspropositionen eller tillägg till föreslagna anslag innefattar möjligheten att helt förkasta ett anslag som regeringen föreslagit, att minska eller

att höja det. Ett anslag får emellertid inte höjas på så sätt att det de facto blir ett nytt anslag. Enligt samma grunder är det möjligt att under riksdagsbehandlingen ändra ett anslag som föreslagits i en finansmotion.

Riksdagens beslutanderätt inbegriper i ovan relaterad omfattning också anslagens motivering och dispositionsplan. Dessa kan ändras av riksdagen också i det fall att själva anslaget godkänns enligt regeringens förslag. Riksdagen kan t.ex. stryka ett uttalande i motiveringen och på detta sätt uttrycka att den inte godkänner ett tillämpningsdirektiv som regeringen föreslagit. Inte heller dylika ändringar, som inte utsträcker sig till ett anslagsbelopp, får sträcka sig så långt att anslagets användningssyfte undergår radikal förändring. Ändringar som innebär att ett anslags användningsändamål eller innebörd ändras radikalt kan riksdagen göra endast på basis av en finansmotion.

De grunder på vilka riksdagen har beslutanderätt utan någon finansmotion är till sitt innehåll vaga och ger således av nödtvång rum för prövning från fall till fall. Grundlagsutskottet upprepar därför sitt ställningstagande i utlåtandet nr 5/1957 rd., att huvudvikten inom vår budgeträtt bör läggas vid riksdagens budgetmakt som därför bör tolkas extensivt medan stadganden som begränsar budgetmakten bör tolkas snävt. Denna allmänna princip bör iakttas också vid tolkningen av de stadganden i vår statsförfattning som gäller riksdagens rätt att utan finansmotioner besluta om statsförslaget.

Det är i praktiken i första hand statsutskottet som från fall till fall tolkar stadgandena vid handläggningen av statsförslaget samt tillägg till det. Under plenum är det talmannen som skall beakta stadgandena och talmannens tolkning kan i enlighet med riksdagsordningens 80 § 2 mom. förvisas till grundlagsutskottet för prövning. Med beaktande av riksdagens makt då det gäller att besluta om statsförslaget samt tillägg till det är den ovan relaterade tolkningen av grundlagens stadganden om statsförslaget i sakligt hänseende slutgiltig. Såsom ett villkorligt anslag kan enligt regeringsformens 68 § 3 mom. betraktas endast ett sådant anslag som riksdagen godkänt på grund av en finansmotion.

Med tanke på riksdagens beslutanderätt är den i riksdagsordningens 75 § 2 mom. ingående definitionen av ett nytt anslag väsentlig. I praktiken har det visat sig vara viktigt om riksdagen utan någon finansmotion kan återinföra ett sådant anslag i statsförslaget, som har ingått i ett tidigare statsförslag men som strukits i regeringens statsverksproposition. I sitt utlåtande nr 4/1931 rd. besvarade grundlagsutskottet frågan nekande. Från och med 1950-talet har emellertid anslag som regeringen strukit i några fall återintagits i statsförslaget utan någon finansmotion. Detta förfarande har baserat sig på tolkningen att endast ett sådant anslag har ansetts vara nytt i den mening som framgår av riksdagsordningens 75 § 2 mom., som inte tidigare ingått i statsförslaget.

I statsförslaget för år 1985 återinfördes moment 32.50.48. Regeringens avsikt var att ersätta de understöd som beviljas av anslaget under momentet med åtgärder som hänförde sig till omsättningsbeskattningen genom att ändra vederbörande lag. Statsutskottet konstaterade i sitt betänkande nr 108/1984 rd. att det genom den avsedda lagen är möjligt att ersätta endast en del av de understöd som anslaget under momentet är avsett för. Eftersom syftet med det gamla momentet inte kunde uppnås genom den föreslagna lagändringen återinförde utskottet momentet i statsförslaget och antecknade på det 5 000 000 mark för beviljande av sådana understöd till kommunerna och fastighetsföretag, som kompenserar omsättningsskattelättnaden i fråga om nya industribyggnader.

Sistnämnda fall avviker från de tidigare situationer där ett struket anslag har återinförts. Lagförslaget som anslöt sig till det moment som regeringen föreslog bli struket avläts till riksdagen så långt efter statsverkspropositionen att tiden för väckande av finansmotioner redan hade löpt ut. Riksdagsmännen hade således inte någon faktisk möjlighet att i finansmotioner framställa om anslag som regeringen föreslagit bli strukna.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning kan enbart på basis av detta fall inte dras några slutsatser om någon ny tolkning av riksdagsordningens 75 § 2 mom. Enligt grundlagsutskottets åsikt är det emellertid inom ramen för det nuvarande budgetförfarandet möjligt att tolka 75 § 2 mom. så att ett anslag är nytt endast då det inte ingått i statsförslaget för innevarande år. Situationen kan jämföras med de fall inom lagstiftningsförfarandet, där regeringen föreslår att en lag eller ett lagrum skall upphävas. Härvid kan riksdagsmännen utnyttja sin rätt att föreslå ändringar, dvs. att föreslå att lagen eller lagrummet inte skall upphävas. I ett sådant fall behöver en lagmotion inte väckas särskilt. Dessutom är det i praktiken i det närmaste omöjligt för riksdagsmännen att inom den i riksdagsord-

ningens 32 § stadgade tiden 7 dagar granska den budgetproposition på många hundra sidor som regeringen avlåter på hösten så noggrant att de kunde väcka finansmotioner om alla de punkter i statsförslaget som regeringen föreslår bli strukna. Emedan rätten att föreslå ändringar i lagförslag utvidgats under de senaste åren och emedan rätten att väcka lagmotioner inte längre är begränsad tids- eller innehållsmässigt är det enligt utskottets uppfattning mot denna bakgrund möjligt att förhålla sig positivt också till den utvidgning av riksdagens budgetmakt som det här är frågan om.

På basis av det ovan anförda anser grundlagsutskottet att det är motiverat att utan någon finansmotion tillåta återinförande av ett sådant anslag i statsförslaget som strukits i regeringens statsverksproposition.

Med hänvisning till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av ärendet, såsom sitt utlåtande vördsamt

att statsutskottet borde beakta detta utlåtande vid beredningen av ärendet.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, (delvis), Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Kettunen (delvis), E. Laine (delvis) och Sasi (delvis).

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 30 maj 1985
Utlåtande nr 8

Till Lagutskottet

Lagutskottet har i en skrivelse av den 17 maj 1985 begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 51 med förslag till lag om åtgärder för förhindrande av brott som riktar sig mot personer vilka deltar i internationella konferenser och åtnjuter internationellt specialskydd. Med anledning av ärendet har utskottet hört polisöverinspektören Pertti Virolainen vid inrikesministeriet, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki och professorn Ilkka Saraviita. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet närmast från statsförfattningsrättslig synpunkt anför det vördsamt följande.

Lagförslaget

I propositionen föreslås att riksdagen skall antaga en lag med stöd av vilken speciella säkerhetsåtgärder får vidtas för att förhindra brott som riktar sig mot personer som deltar i internationella konferenser i Finland och åtnjuter internationellt specialskydd, då det föreligger fara för att brott kommer att förövas mot sådana personers liv, hälsa eller personliga frihet. Med stöd av lagen får kroppsvisitation och kroppsbesiktning samt kontroll av byggnader, lokaliteter, förvaringsplatser, fordon, post och annat gods utföras. Över dessa åtgärder skall i regel föras protokoll. Personer kan förvägras att komma i närheten av den som skall skyddas eller förvägras tillträde till skyddsobjekt och även avlägsnas därifrån. Vid tillämpningen av lagen får ingrepp i medborgarnas rättigheter inte göras i större utsträckning än vad som är nödvändigt och åtgärderna får inte heller medföra onödiga men eller störningar för utomstående.

Förordnande om tillgripande av de i lagen avsedda säkerhetsåtgärderna utfärdas av statsrådet. Inrikesministeriet kunde emellertid utfärda förordnandet om det är behövligt för en tid om högst fjorton dagar eller endast för skyddande av en viss person eller ett visst objekt. Om överhängande fara hotar kan förordnande om vidtagande av säkerhetsåtgärder utfärdas av häktningsberättigad polisman. Säkerhetsåtgärderna vidtas av polisen.

Till sitt innehåll motsvarar lagen den lika rubricerade lag som var i kraft 15.7.1974—31.12.1975.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Med tanke på en statsförfattningsrättslig bedömning av lagförslaget i propositionen är det av betydelse om de kroppsvisitationer och kroppsbesiktningar samt de kontroller av byggnader, lokaliteter, förvaringsplatser, fordon, post och annat gods, som utförs såsom säkerhetsåtgärder, kränker de grundrättigheter som medborgarna garanterats i regeringsformen. Från statsförfattningsrättslig synpunkt är också den frågan viktig om de i lagförslagets 6 § avsedda förordnandena av statsrådet angående vidtagande av säkerhetsåtgärder borde underställas riksdagen för granskning.

Enligt regeringsformens 6 § är varje finsk medborgare enligt lag tryggad bland annat till personlig frihet och gods. Enligt regeringsformens 11 § är finsk medborgares hemfrid okränkbar. Angående förutsättningarna för och förrättandet av husrannsakan stadgas i lag. Enligt regeringsformens 12 § är brev-, telegraf- och telefonhem-

428500536X

ligheten okränkbar, såvitt ej i lag undantag stadgats.

Enligt lagförslaget ges myndigheterna befogenheter att under de i lagförslaget nämnda förutsättningarna göra intrång i enskildas personliga integritet genom kroppsvisitation eller kroppsbesiktning. Dessutom kunde kontroller av bland annat byggnader, lokaliteter, fordon, post och annat gods utföras.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning ger lagförslaget polisen vidsträckta och i fråga om förutsättningarna icke-individualiserade befogenheter att göra intrång i enskildas personliga integritet, hemfrid samt brevhemlighet. Därför anser utskottet att lagförslaget bör behandlas i grundlagstiftningsordning. Utskottet intog samma ståndpunkt i sitt utlåtande nr 2/1971 rd. om regeringens proposition nr 157/1970 rd. med förslag till lag om åtgärder för tryggande av flygtrafiken i vissa fall. Också detta lagförslag gav myndigheterna vidsträckta befogenheter att i förebyggande syfte göra intrång i den personliga integriteten.

Enligt lagförslagets 6 § utfärdas förordnande om vidtagande av säkerhetsåtgärder beroende på fallets natur antingen av statsrådet eller inrikesministeriet eller, om överhängande fara hotar, i brådskande fall av häktningsberättigad polisman. De i lagen avsedda åtgärderna förutsätter sålunda alltid ett förordnande av ovan nämnt slag.

Till den del förordnande om säkerhetsåtgärd utfärdas av inrikesministeriet eller en häktningsberättigad polisman är det fråga om ett enskilt beslut som gäller lagens tillämpning. När statsrådet allmänt förordnar om säkerhetsåtgärder är situationen jämförbar med den att statsrådet fattar ett normbeslut, något som annars vore möjligt endast med riksdagens medverkan. Dylika stadganden av lägre rang än lag, som baserar sig på fullmaktslagar, skall i allmänhet med stöd av vederbörande fullmaktslag underställas riksdagen för granskning. Betydelsen av en efterhandskontroll ligger i att ett stadgande som utfärdats med stöd av en fullmaktslag skall upphävas om riksdagen så beslutar.

Den i propositionen avsedda lagen skall vara i kraft en kort, noga angiven tid. Att statsrådets ifrågavarande beslut underställs riksdagen för granskning skulle sålunda i praktiken innebära att riksdagen kunde taga ståndpunkt till statsrådets beslut först efter det att lagens giltighetstid löpt ut och vederbörande åtgärder redan vidtagits. Med tanke på syftet med granskningsförfarandet är det därför enligt grundlagsutskottets mening inte skäl att stadga att statsrådets beslut skall underställas riksdagen för granskning.

Vissa andra synpunkter på lagförslaget

Utom de ovan anförda omständigheterna, som närmast har statsförfattningsrättslig karaktär, har grundlagsutskottet behandlat vissa andra frågor i anknytning till lagförslaget.

Enligt lagförslagets 2 § är envar skyldig att underkasta sig i 1 § 2 mom. avsedda åtgärder. Stadgandet i denna punkt i förslaget inbegrips i själva verket redan i rätten att vidta i 1 § 2 mom. nämnda åtgärder. Därför anser utskottet att stadgandet om skyldigheten att underkasta sig åtgärder kunde strykas i lagförslaget som obehövligt.

Av lagförslagets 3 § framgår att protokoll i regel skall föras över kontroll samt kroppsvisitation och kroppsbesiktning. Enligt utskottets uppfattning är det viktigt att protokoll förs såväl med tanke på att åtgärden skall vara korrekt som på en efterhandskontroll av hur befogenheterna utnyttjats, till exempel då man vid eventuella klagomål i efterhand försöker reda ut händelsernas förlopp. Av rättsskyddsskäl vore det därför viktigt att man kan avstå från att föra protokoll endast i exceptionella fall.

Enligt lagförslagets 4 § får vid förverkligandet av det i 1 § avsedda syftet ingrepp i medborgarnas rättigheter inte göras i större utsträckning än vad som är oundgängligt. Stiliserad på detta sätt skulle denna proportionalitetsprincip endast gälla finska medborgare, medan det vore möjligt att i större utsträckning än vad som är oundgängligt ingripa i utlänningars och även i andras rättigheter. Eftersom det inte heller i fråga om andra än finska medborgare är nödvändigt att ingripa i rättigheterna i större utsträckning än vad som är oundgängligt, föreslår utskottet att det skall övervägas om det vore skäl att ytterligare justera början av lagförslagets 4 § till denna del.

Lagförslaget har till följd av att det avläts i ett mycket sent skede måst behandlas synnerligen skyndsamt. Därför har det inte varit möjligt att i detalj reda ut i vilken mån och med vilket sakinnehåll de föreslagna befogenheterna faktiskt är oundgängliga. Enligt utskottets mening kan lagförslaget likväl tillstyrkas eftersom ordnandet av tioårsjubileumsmötet med anledning av Konferensen för säkerhet och samarbete i Europa enligt vad utskottet erfarit kräver en dylik speciallag. Utskottet framhåller emellertid att såvida likartade lagförslag om specialbefogenheter för

polisen framgent avlåts med tanke på andra enstaka situationer bör förutsättningarna för utnyttjandet av befogenheterna individualiseras exakt och befogenheterna avgränsas så att endast oundgängliga fullmakter kommer i fråga och så att medborgarnas grundrättigheter beaktas.

Enligt propositionens motivering finns det behov av en permanent skyddsfullmaktslag. På grund härav konstaterar grundlagsutskottet redan i detta sammanhang såsom sin uppfattning att behovet av en permanent lag även allmänt taget kan tas upp till prövning först efter det innehållet av fullmakterna enligt den gällande lagstiftningen i relation till skyddsbehovet grundligt har retts ut. Enligt utskottets mening kan det inte komma i fråga att stifta en permanent, generell skyddsfullmaktslag som är likadan som den nu behandlade.

Hänvisande till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslaget i propositionen, såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget i regeringens proposition till lag om åtgärder för förhindrande av brott som riktar sig mot personer vilka deltar i internationella konferenser och åtnjuter internationellt specialskydd bör behandlas i den ordning som föreskrivs i 67 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Peltola, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Kettunen och E. Laine.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 31 maj 1985
Utlåtande nr 9

Till Försvarsutskottet

Försvarsutskottet har genom av en skrivelse av den 21 februari 1985 begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 7 med förslag till lagstiftning om befrielse av Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall. Med anledning av ärendet har utskottet hört riksdagens justitieombudsman Jorma S. Aalto, överdirektören K J Lång och lagstiftningsrådet Timo Mäkinen vid justitieministeriet, äldre regeringssekreteraren Pekka Pitkänen vid försvarsministeriet, föredraganden Kyösti Poutanen vid arbetskraftsministeriet, generalsekreteraren Pertti Knuuttila vid Finlands Beväringsförbund, juris kandidaten Martin Scheinin, ordföranden Jouko Väänänen vid Siviilipalvelusmiesliitto, professorn Eero Backman, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki, professorn Raimo Lahti, professorn Ilkka Saraviita, professorn P O Träskman och biträdande professorn Martti Lindqvist. Dessutom har juris doktorn Kauko Sipponen avgett ett skriftligt utlåtande som fogats till utskottets handlingar. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet enbart från statsförfattningsrättslig synpunkt anför det vördsamt följande.

Lagförslaget

I propositionen föreslås att värnpliktig som hör till religionssamfundet Jehovas vittnen, vars medlemmars religiösa övertygelse absolut hindrar dem att fullgöra ens civiltjänst skall kunna beviljas uppskov med fullgörandet av tjänstgöringen en viss tid och till slut befrias från fullgörandet av värnplikt i fredstid. Likaså kan en värnpliktig, som inkallats till reservens repetitionsövningar eller till annan tjänstgöring som skall fullgöras i stället för dessa befrias från tjänstgöringen.

Propositionen ansluter sig till regeringens proposition nr 8 som går ut på en reform av systemet med civiltjänst och som avläts samtidigt till riksdagen.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Med tanke på en statsförfattningsrättslig bedömning av lagförslaget i propositionen är det centralt om den specialställning, som ges de värnpliktiga inom religionssamfundet Jehovas vittnen, kränker medborgarnas jämlikhet, dvs. medborgarnas rättigheter och skyldigheter oberoende av till vilket religionssamfund de hör, samt om de värnpliktiga som hör till ovan nämnda religionssamfund jämfört med andra värnpliktiga ges en avvikande ställning då det gäller fullgörandet av försvarsskyldigheten. Sålunda måste propositionen granskas utgående från stadgandena i regeringsformens 5, 8, 9 och 75 §§.

Enligt 75 § i regeringsformen är varje finsk medborgare skyldig att deltaga i fäderneslandets försvar eller att härvid biträda, på sätt därom i lag stadgas. Stadgandet innebär en försvarsskyldighet på grundlagsnivå för alla medborgare. Den regleras i detalj genom en lag som stiftats i vanlig lagstiftningsordning. Med beaktande av syftet med regeringsformens 75 § innebär försvarsskyldigheten enligt grundlagsutskottets mening skyldighet för friska män i en viss ålder att under fredstid tjänstgöra en viss tid i aktiv trupp eller skyldighet till ersättande tjänstgöring, varför propositionen innebär att Jehovas vittnen

befrias från den försvarsskyldighet som regleras i 75 § regeringsformen.

Enligt regeringsformens 8 § äger finsk medborgare rättighet till offentlig och enskild religionsövning, såvitt lag eller god sed därigenom ej kränks.

Enligt 5 § regeringsformen är finska medborgare likställda inför lagen. Stadgandet i regeringsformens 5 § accentueras i detta sammanhang dessutom klart av att det i regeringsformens 9 § ingår ett särskilt stadgande som betonar medborgarnas jämlikhet oberoende av vilket religionssamfund de tillhör. Enligt stadgandet är en medborgares rättigheter och skyldigheter inte beroende av vilket religionssamfund han tillhör eller om han tillhör något sådant samfund. Detta innebär att medborgare inte på basis av religiös eller annan övertygelse i vanlig lagstiftningsordning kan försättas i en ställning som är bättre eller sämre än andras.

Grundlagsutskottet har senast granskat frågan om att rättigheterna och skyldigheterna på det sätt som avses i 9 § regeringsformen är oberoende av vilket religionssamfund vederbörande tillhör i sitt utlåtande nr 12/1982 rd. över regeringens proposition nr 16 med förslag till lag angående ändring av lagen om barndagvård. Utskottet ansåg att det med beaktande av regeringsformens 5 § är klart att stadgandet i regeringsformens 9 §, med däri angivna reservationer, förutsätter att den offentliga makten iakttar fullständig opartiskhet då det gäller att ge rättigheter eller uppställa skyldigheter, när rättigheterna och skyldigheterna inte gäller eller ansluter sig till religionsutövning.

Skyldigheten att tjänstgöra i aktiv tjänst eller att ha ersättande tjänstgöring innebär för medborgarna en belastning som anses vara mycket kännbar. Full befrielse från tjänstgöringsskyldighet på basis av religiös övertygelse innebär på motsvarande sätt ett betydande avsteg från den i regeringsformens 5 § och särskilt i 9 § stadgade principen om medborgarnas likställdhet.

För att medborgarnas religiösa övertygelse, som skyddas av stadgandet i regeringsformens 8 §, skall bli beaktad föreslår regeringen att Jehovas vittnen befrias från att fullgöra värnplikt i vapentjänst eller i någon som helst ersättande tjänstgöringsform. Därför måste den rättighet, som tryggas av regeringsformens 8 §, bedömas i relation till den i 75 § regeringsformen stadgade skyldigheten. Vapenfri tjänst och civiltjänst innebär att medborgarskyldigheten att delta i landets försvar fullgörs på ett sätt som enligt grundlagsutskottets uppfattning samtidigt beaktar den i regeringsformen avsedda religionsfriheten. Lagstiftning om dem som av religiösa eller etiska orsaker vägrar att fullgöra sin värnplikt i vapentjänst eller i någon ersättande tjänstgöringsform kan inte åstadkommas på annat sätt än i grundlagsstiftningsordning så att de, som har denna övertygelse, ens under fredstid helt skall kunna befrias från vapentjänst eller någon som helst ersättande tjänstgöring.

Hänvisande till motiveringen ovan anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslaget i regeringens proposition, såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget i regeringens proposition till lagstiftning om befrielse av Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall bör behandlas i den ordning 67 § riksdagsordningen föreskriver.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Alho, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen saamt suppleanterna E. Laine och Sasi.

Avvikande åsikter

I

Eftersom vi har kunnat omfatta slutresultatet i utskottets utlåtande men inte dess motivering vill vi som vår avvikande åsikt anföra följande.

Vi anser att karaktäriseringen av RF 75 § 1 mom. i utskottets utlåtande är misslyckad. Enligt utskottsmajoriteten ”innebär stadgandet en försvarsskyldighet på grundlagsnivå för alla medborgare.” Den ”regleras i detalj” genom en vanlig lag. Uttrycket är delvis diffust och står i konflikt med tillämpningspraxis då det gäller detta grundlagsstadgande. Emedan de egentliga skyldigheterna med stöd av RF 75 § har reglerats genom en vanlig lag är det vilseledande att karaktärisera detta såsom detaljerad reglering.

Enligt vår mening innebär RF 75 § en möjlighet för medborgarna att bli förpliktade, en viss subordinerad ställning i förhållande till lagstiftaren, vars möjligheter att påföra medborgarna skyldigheter ökas genom stadgandet jämfört med vad de annars vore utan hinder av grundrättighetsstadgandena.

Under hela regeringsformens giltighetstid har stadgandet i RF 75 § aktualiserats så att en betydande del av folket — i själva verket majoriteten — har ställts utanför värnplikten och även de skyldigheter som ersätter vapentjänst. Då värnplikten reglerats har medborgargrupper ställts utanför skyldigheten bland annat på grunder som ansluter sig till kön, ålder, hälsotillstånd, försörjningsplikt, boningsort samt tjänsteställning eller annan ställning. I allmänhet har det varit fråga om undantagsstadganden, som tagits in i själva värnpliktslagen och som begränsar området för nämnda skyldighet, dvs. undantag som hänför sig till en vanlig lag. Det är naturligt att dessa ”friheter” inte har ansetts stå i strid med stadgandet i RF 75 §. Att värnplikten berör endast en del av medborgarna har inte heller ansetts kränka likställdhetsstadgandet i regeringsformens 5 §.

Enligt vår mening kan den möjligheten inte helt uteslutas att värnplikten genom en vanlig lag också begränsas så att en viss medborgargrupp lämnas utanför värnplikten och de tjänstgöringsskyldigheter som ersätter den, också på grund av övertygelse. Åtminstone ställer inte stadgandet i RF 75 § något hinder i detta avseende. Däremot kan det föreliggande lagförslaget nog stå i strid med regeringsformens likställdhetsstadganden — 5 § och i synnerhet 9 § — och förutsätter sålunda grundlagsstiftningsordning. Likställdhetsskäl talar för att obligatorisk ersättande tjänstgöring ordnas för dem som i syfte att trygga samvetsfriheten ställs utanför värnplikten. Det är emellertid möjligt att en vapenvägrares övertygelse hindrar honom från att fullgöra någon som helst tjänstgöring som ersätter vapentjänsten. I en dylik situation kan också jämställdheten enligt vår mening vika för respekterande av övertygelsen, och även befrielse från ersättande tjänstgöring kan medges genom en vanlig lag.

Regeringens proposition med förslag till lagstiftning om befrielse av Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall (RP 7/1985 rd.) uppställer inte som förutsättning för full befrielse någon sådan art av övertygelse som vi ovan skildrat, utan medlemskap i ett visst vid namn nämnt religiöst samfund. Av denna orsak anser vi att lagförslaget i propositionen, eftersom det kränker medborgarnas likställdhet, och i synnerhet stadgandet i RF 9 §, bör behandlas i den ordning 67 § RO föreskriver.

Helsingfors den 31 maj 1985

Arja Alho **Tuulikki Hämäläinen** **Jouko Skinnari**

II

Jag kan inte omfatta det utlåtande som grundlagsutskottets majoritet avgett om regeringens proposition nr 7/1985 rd. Därför anför jag som min avvikande åsikt följande:

Eftersom värnpliktslagens (452/50) och dess föregångares förhållande till stadgandet i 75 § RF inte någonsin grundligt har prövats vare sig i grundlagsutskottet eller annars, borde en sådan prövning enligt min mening ha gjorts i samband med regeringens propositioner nr 7 och 8. Utskottsmajoriteten ansåg inte detta vara motiverat.

Den i regeringsformens 75 § stadgade skyldigheten att deltaga i fäderneslandets försvar eller att härvid biträda gäller varje finsk medborgare. Emellertid har den fredstida träningen för fäderneslandets försvar, nämligen värnplikten, begränsats till friska män i en bestämd ålder. Det oaktat har värnpliktslagen stiftats som en vanlig lag. Likaså lagen om vapenfri tjänst och civiltjänst. Befolkningsskyddslagen har däremot stadgats i den mera krävande ordning som avses i 67 § RO.

Enligt min mening borde värnpliktslagen och lagen om vapenfri tjänst och civiltjänst ha stiftats i den försvårade lagstiftningsordning som RO 67 § förutsätter, eftersom en stor mängd medborgare ställts utanför den medborgarskyldighet som stadgas i dem och emedan det inte kan anses vara motiverat att till exempel kvinnor genom en vanlig lag kunde påföras arbetsskyldighet eller ens någon annan i 75 § RF avsedd skyldighet under fredstid, utan att det till exempel för kvinnornas vidkommande under fredstid är fråga om en vilande skyldighet som kan bringas i kraft genom lag först och enbart om krig, myteri eller en militär kris inträffar.

Stadgandet i RF 75 § tillåter att kvinnor och även andra medborgargrupper ställs utanför den fredstida skyldigheten.

Stadgandet tillåter att försvaret under fredstid kunde baseras t.ex. på en legoarmé. Enligt min mening innebär emellertid stadgandets grundlagskaraktär oundgängligheten, att om en fredstida skyldighet inte i en eller annan form utsträcks till alla finska medborgare, skall lagen stiftas i den lagstiftningsordning som avses i 67 § RO, annars mister stadgandet i RF 75 § sin grundlagskaraktär. — Å andra sidan är det klart att under ett krig, ett myteri eller en militär kris gäller den i 75 § RF stadgade skyldigheten att deltaga i fäderneslandets försvar eller att biträda härvid varje finsk medborgare oberoende av ålder, kön, religion, hälsa eller handikapp.

Grundlagsutskottets majoritet ansåg inte att det i detta sammanhang var behövligt att reda ut varför kvinnorna har lämnats utanför den fredstida skyldighet som avses i 75 § RF och varför värnpliktslagen har stiftats som en vanlig lag fastän den i RF 5 § stadgade principen med medborgarnas likställdhet sålunda kränks. — Utskottsmajoriteten baserade sin åsikt på tolkningen att kvinnornas vilande skyldighet kan ”aktualiseras” när som helst, genom att en vanlig lag stiftas till exempel om fredstida arbetsplikt för kvinnor.

I lagförslaget i regeringens proposition nr 7 föreslås att Jehovas vittnen ”befrias” från fullgörandet av värnplikt i vissa fall. Regeringen föreslår att ”befrielsen” genomförs i den försvårade lagstiftningsordning som förutsätts i 67 § RO. Grundlagsutskottets majoritet anser att propositionen och den föreslagna lagstiftningsordningen är riktiga, eftersom ”befrielsen” kränker de rättigheter som skyddas genom stadgandena i RF 5, 8 och 9 §§.

Enligt min mening kan man inte med fog säga att Jehovas vittnen ”befrias” från den i RF 75 § avsedda skyldigheten och därför kräva grundlagsstiftningsordning. Varken till exempel kvinnor eller under- eller överåriga män eller ens handikappade har ju ”befriats” från denna fredstida skyldighet genom någon speciallag som stiftats i grundlagstiftningsordning. De har helt enkelt ställts utanför värnpliktslagen, som stiftats som en vanlig lag, och sålunda den fredstida värnplikten.

Som jag ovan konstaterat borde värnpliktslagen enligt min mening ha tillkommit i grundlagsstiftningsordning. Nu skulle Jehovas vittnen och alla andra vars religiösa eller etiska övertygelse djupt kränks av värnplikten, den vapenfria tjänsten eller civiltjänsten ha ställts utanför den fredstida värnplikten genom att värnpliktslagen hade ändrats i försvårad lagstiftningsordning.

Att övertygelse respekteras på olika sätt kan inte på något sätt motiveras, och i en rättsstat är det en gång för alla inte tillåtet. Det bör också anses att det klart strider mot moralen och är olämpligt för en rättsstat att samtidigt som Jehovas vittnen genom regeringens proposition nr 7 föreslås bli helt ”befriade” från värnplikt under fredstid, föreslås det i regeringens proposi-

tion nr 8 att andra personers religiösa eller etiska övertygelse skall ''mätas'' genom att civiltjänsttiden förlängs så mycket och genom att civiltjänstens art ändras så att det föreslagna förfarandet av nödtvång klart måste anses utgöra bestraffning till följd av övertygelse.

Eftersom ett uttryckligt stadgande som förpliktigar till att personer med olika övertygelse bemöts på enahanda sätt ingår i vår regeringsform — RF 9 § — och då stadgandet i RF 75 § inte ställer hinder för att vilken som helst medborgargrupp av ändamålsenlighetsskäl eller i syfte att säkerställa ett jämbördigt bemötande ställs utanför den fredstida värnplikten, kan grundlagen inte berättiga till ett dylikt föreslaget förfarande som står i strid med stadgandet i RF 9 §, ens om det tillkommer i försvårad lagstiftningsordning. Förfarandet har inte stöd i grundlagen, även om förlängningen av civiltjänsttiden och ändringen av tjänstgöringens art genomförs genom att också den lagen stiftas i försvårad lagstiftningsordning.

Enligt min mening förutsätter stadgandet i RF 9 § att RF 75 § tolkas så att alla vapenvägrare som på samma sätt som Jehovas vittnen åberopar religiös eller etisk övertygelse ställs utanför den fredstida värnplikten.

Som det framgår av det ovan anförda är regeringens propositioner nr 7 och 8 enligt min mening oskiljbara. De skall behandlas som en helhet och inte separat emedan det i bägge fallen är fråga om de värnpliktigas religiösa eller etiska övertygelse och om lagstiftarens inställning i vårt samhälle som sätter sin tilltro till vapen, men aktivt strävar efter fred.

Eftersom min uppfattning i vissa principiella avseenden avviker väsentligt också från deras åskådning som inlämnat sin avvikande åsikt, ansåg jag det vara motiverat med tanke på en eventuell senare utredning av förhållandet mellan RF 75 § och värnpliktslagen att anföra mina ovan relaterade åsikter, men jag meddelar att jag omfattar de i de andra avvikande åsikterna anförda synpunkterna i synnerhet på begreppet samvetsfrihet. I de avvikande åsikterna godkänns en praxis, som inte har retts ut men som länge har tillämpatssåsom sedvanerätt.

Helsingfors den 31 maj 1985

Paula Eenilä

III

Eftersom vi har kunnat omfatta slutresultatet i utskottets utlåtande men inte dess motivering vill vi som vår avvikande åsikt anföra följande.

Vi anser att karaktäriseringen av RF 75 § 1 mom. i utskottets utlåtande är misslyckad. Enligt utskottsmajoriteten innebär stadgandet i 75 § ''en försvarsskyldighet på grundlagsnivå för alla medborgare''. Den ''regleras i detalj'' genom en lag som stiftats i vanlig lagstiftningsordning. Uttrycket är diffust och står i konflikt med grundlagsstadgandets uppkomsthistoria och tolkningspraxis. Det står också i strid med den fortsatta karaktäriseringen i utskottets utlåtande. Enligt utskottsmajoriteten innebär försvarsskyldigheten ''en skyldighet för friska män i en viss ålder att under fredstid tjänstgöra en viss tid i aktiv trupp eller skyldighet till ersättande tjänstgöring''.

Den senare delen av karaktäriseringen beaktar inte RF 75 §:s tillkomsthistoria varför det att karaktäriseringen anförs som ''syftet'' med grundlagsstadgandet visar likgiltighet inför historiska fakta. När regeringsformen stiftades ville man inte i grundlagen ta in något uttryckligt stadgande om mäns värnplikt och sålunda önskade man lämna frågan om valet av försvarssystem öppen. Att man senare stannade för allmän värnplikt för män förändrar inte syftet med stadgandet i RF 75 §. Den ståndpunkt som grundlagsutskottets majoritet anfört i utskottets utlåtande karaktäriserar i själva verket grundstadgandet i värnpliktslagen (452/50), som stiftades i vanlig lagstiftningsordning, och i tidigare lagar. Förhållandet mellan grundstadgandet och RF 75 § har aldrig grundligt bedömts vare sig i grundlagsutskottet eller annars.

Utskottsmajoritetens ståndpunkt enligt vilken propositionen innebär att Jehovas vittnen befrias från den i RF 75 § avsedda skyldigheten att delta i landets försvar bygger inte på fakta. Att propo-

sitionen godkänns ändrar inte på något sätt verkan av RF 75 § i fråga om Jehovas vittnen. Även om lagen kommer till i grundlagsstiftningsordning är det när som helst möjligt att genom en vanlig lag med stöd av RF 75 § ålägga Jehovas vittnen vapentjänst eller annat försvar av fäderneslandet eller att biträda härvid.

Eftersom RF 75 § inte i och för sig medfört, inte medför och inte heller kan medföra någon som helst skyldighet för medborgarna, leder det endast till förvirring att paragrafen karaktäriseras som en skyldighet på grundlagsnivå. Emedan de egentliga skyldigheterna med stöd av RF 75 § har införts i vanlig lagstiftningsordning är det likaså oriktigt att karaktärisera detta som en detaljerad reglering av skyldigheten.

Enligt vår mening innebär RF 75 § för medborgarna en möjlighet att bli förpliktade och ett visst subordinationsförhållande till lagstiftaren, vars möjligheter att påföra medborgarna skyldigheter i den ordning som RF 66 § föreskriver ökas jämfört med vad de annars vore utan hinder av grundrättighetsstadgandena.

Under regeringsformens hela giltighetstid har stadgandet i RF 75 § aktualiserats så att en betydande del av folket — i själva verket majoriteten — har ställts utanför värnplikten och även de skyldigheter som ersätter vapentjänst. När värnplikten stiftades ställdes medborgargrupper utanför skyldigheten bland annat på grund av kön, ålder, hälsotillstånd, försörjningsplikt, boningsort, otillförlitlighet samt tjänsteställning eller annan ställning. I allmänhet är det fråga om stadganden som tagits in i själva värnpliktslagen och som begränsar ifrågavarande skyldighet, med andra ord undantag som hänför sig till en vanlig lag. Det är naturligt att det har ansetts att begränsningarna inte står i strid med stadgandet i RF 75 §. Det har heller inte ansetts kränka likställdhetsstadgandet i regeringsformens 5 § att värnplikten hänför sig endast till en del av medborgarna.

Enligt vår mening kan den möjligheten i princip inte uteslutas att värnplikten begränsas i vanlig lagstiftningsordning också så, att en viss medborgargrupp på grund av övertygelse ställs utanför skyldigheten att delta i vapentjänst och ersättande tjänst. Åtminstone ställer stadgandet i RF 75 § inget hinder därför. Däremot kan det föreliggande lagförslaget nog stå i strid med regeringsformens likställdhetsstadganden — 5 § och särskilt 9 § — och förutsätter sålunda grundlagsstiftningsordning. Likställdhetsskäl talar för att obligatorisk ersättande tjänst skall ordnas för dem som i syfte att trygga samvetsfriheten inte åläggs vapentjänst. Det är likväl möjligt att en vapenvägrares övertygelse hindrar honom att fullgöra ens sådan tjänstgöring som ersätter vapentjänst. I en dylik situation kan likställdheten enligt vår mening ge rum för respekterande av övertygelsen, och befrielse från att delta ens i ersättande tjänst kan genomföras i vanlig lagstiftningsordning.

Regeringens proposition med förslag till lagstiftning om befrielse av Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall (RP 7/1985 rd.) uppställer inte som en förutsättning för total befrielse en sådan art av övertygelse som vi ovan relaterar, utan medlemskap i ett namngivet religiöst samfund. Därför anser vi att lagförslaget, eftersom det kränker medborgarnas likställdhet, särskilt stadgandet i RF 9 §, bör behandlas i den ordning som RO 67 § föreskriver.

Helsingfors den 31 maj 1985

Kati Peltola **Ensio Laine**

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 31 maj 1985
Utlåtande nr 10

Till Försvarsutskottet

Försvarsutskottet bad i en skrivelse av den 21 februari 1985 om grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 8 med förslag till lag om temporär ändring av lagen om vapenfri tjänst och civiltjänst samt till lag om undantag beträffande tillämpningen av 1—4 §§ lagen om bestraffning av vissa värnpliktiga för vägran att fullgöra aktiv tjänst samt över rdm. Komsis m.fl. lagmotion nr 2 med förslag till lagar om utvecklande av civiltjänsten. Utskottet har med anledning av ärendet hört riksdagens justitieombudsman Jorma S. Aalto, överdirektören K J Lång och lagstiftningsrådet Timo Mäkinen vid justitieministeriet, äldre regeringssekreteraren Pekka Pitkänen vid försvarsministeriet, föredraganden Kyösti Poutanen vid arbetskraftsministeriet, generalsekreteraren Pertti Knuuttila vid Finlands Beväringsförbund, juris kandidaten Martin Scheinin, ordföranden Jouko Väänänen vid Civiltjänstgörarförbundet, professorn Eero Backman, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki, professorn Raimo Lahti, professorn Ilkka Saraviita, professorn P O Träskman och biträdande professorn Martti Lindqvist. Dessutom har juris doktorn Kauko Sipponen gett ett skriftligt utlåtande som bifogas utskottets handlingar. Efter att ha behandlat ärendet närmast från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Lagförslagen

I propositionen föreslås att lagen om vapenfri tjänst och civiltjänst (132/69), nedan civiltjänstlagen, temporärt skall ändras så att prövningen av vapenvägrarnas övertygelse frångås. Regeringen föreslår att tjänstgöringstiden för dem som fullgör civiltjänst förlängs med fyra månader, vilket innebär att civiltjänstgöringstiden blir sexton månader, dvs. åtta månader längre än den allmänna tjänstgöringstid som stadgas i värnpliktslagen (452/50). Avsikten med reformen är vidare att likställa dem som fullgör vapenfri tjänst eller civiltjänst med dem som fullgör vapentjänst. Regeringen föreslår att lagen skall stiftas för en tid av fem år för att man skall få tillräckliga erfarenheter av lagens verkningar. I propositionen föreslås vidare att 1—4 §§ i lagen om bestraffning av vissa värnpliktiga för vägran att fullgöra aktiv tjänst (23/72) inte skall tillämpas under den tid de i civiltjänstlagen föreslagna ändringarna är i kraft.

Denna proposition ansluter sig till regeringens proposition nr 7 med förslag till lagstiftning om befrielse av Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall, vilken samtidigt avlåtits till riksdagen.

I den ovan nämnda lagmotionen föreslås att civiltjänstlagen och i anslutning till den värnpliktslagens 34 § skall ändras samt att lagen om bestraffning av vissa värnpliktiga för vägran att fullgöra aktiv tjänst skall upphävas. I motionen föreslås att civiltjänstlagen permanent skall ändras så att prövningen av vapenvägrarnas övertygelse frångås och så att det ordnas flera tjänstgöringsmöjligheter inom kyrkan, utvecklingssamarbetet och allmännyttiga medborgarorganisationer. Enligt förslaget gäller befrielsen från vapentjänst både under fredstid och krigstid. Vidare föreslås ändringar i de straff- och disciplinsstadganden som gäller civiltjänstepliktiga.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Gällande civiltjänstlag har i likhet med sina föregångare stiftats i vanlig lagstiftningsordning utan medverkan av grundlagsutskottet. Grundlagsutskottet bedömer därför i detta samman-

4285005701

hang vapenfri tjänst och civiltjänst utgående från regeringsformens 75 § 1 mom., trots att i propositionen inte föreslås att civiltjänstlagen skall ändras på ett sätt som innebär att grunderna för det nuvarande systemet ändras. Av samma orsak bedöms i utlåtandet också de civiltjänstepliktigas ansvar i disciplinärt hänseende, vilket är baserat på gällande lag. Grundlagsutskottet kommer närmast att behandla regeringens förslag till ändring av civiltjänstlagen, civiltjänstlagförslaget. I slutet av sitt utlåtande framlägger utskottet en statsförfattningsrättslig bedömning av den tidigare nämnda lagmotionen.

Vapenfri tjänst och civiltjänst mot bakgrunden av regeringsformens 75 §

Enligt regeringsformens 75 § 1 mom. är varje finsk medborgare skyldig att deltaga i fäderneslandets försvar eller att härvid biträda, på sätt därom i lag stadgas. Stadgandet innebär en på grundlag baserad försvarsskyldighet som utsträcker sig till alla medborgare och som i detalj regleras genom en lag som stiftas i vanlig lagstiftningsordning. Försvarsskyldigheten innebär, med beaktande av syftet med regeringsformens 75 §, enligt grundlagsutskottets mening att friska män i en viss ålder under fredstid är skyldiga att tjänstgöra en viss tid i aktiv tjänst eller i ersättande tjänstgöring.

Enligt 10 § i gällande civiltjänstlag skall vapenfri tjänst fullgöras vid försvarsväsendet och till sitt innehåll vara i värnpliktslagen avsedd tjänstgöring. Vapenfri tjänstepliktig är emellertid inte skyldig att bruka vapen, skjutförnödenheter eller andra redskap och förnödenheter vilkas omedelbara ändamål är att förgöra eller skada fienden, ej heller att öva sig i deras bruk eller att deltaga i skötseln av dem. Dessa stadganden föreslås inte ändrade i detta sammanhang även om ett nytt 1 mom. skall fogas till nämnda 10 §. I enlighet därmed skall tjänstgöringen för vapenfri tjänstepliktig ordnas så att hans övertygelse inte råkar i konflikt med tjänsteuppgifterna. Enligt grundlagsutskottets uppfattning utgör ovan relaterade vapenfria tjänstgöring vid försvarsmakten obestridligen i regeringsformens 75 § 1 mom. avsett deltagande i fäderneslandets försvar eller biträdande härvid.

Civiltjänst fullgörs inom statens civilförvaltning, kommunerna eller kommunalförbunden eller vid universitetscentralsjukhusen. Enligt 11 § 2 mom. i förslaget till civiltjänstlag består civiltjänst av utbildning, som ges i anslutning till räddningsförvaltningens eller social- och hälsovårdsförvaltningens, närmast förstahjälpens område, samt, i anknytning därtill, av praktiska övningar och arbete vid vederbörande civiltjänstenhet. I propositionens motivering nämns vidare att utbildningen är av humanitär art. Det kan vidare konstateras att när gällande civiltjänstlag stiftades karaktäriserades civiltjänsten som helt civil till sin natur i regeringens proposition nr 136/1967 rd.

Grundlagsutskottet dryftade betydelsen av regeringsformens 75 § 1 mom. i sitt utlåtande nr 6/1938 rd. vilket gällde möjligheten att genom en vanlig lag stadga om allmän arbetsplikt under krigstid, t.ex. för andra värnpliktiga än dem som fullgjorde sin militärtjänst. Grundlagsutskottet konstaterade därvid att det inte med stöd av regeringsformens 75 § 1 mom. var möjligt att förplikta medborgarna att utföra arbete som var nödvändigt för befolkningens utkomst, emedan detta begreppsmässigt inte ingick i fäderneslandets försvar eller biträdandet därvid. I fråga om sådant arbete var det enligt utskottets mening inte heller möjligt att förplikta värnpliktig, som tills vidare hade befriats från fredstida tjänstgöring i aktiv trupp, att delta i kurser och övningar som innebar förberedelser för krigstida uppgifter. I ett senare betänkande nr 18/1938 rd. i samma ärende ansåg grundlagsutskottet att skyldigheten att utföra arbete som direkt eller indirekt gagnade försvaret ingick i förpliktelsen att delta i fäderneslandets försvar eller att biträda därvid och att om skyldigheten, omformad på detta sätt, därför med stöd av regeringsformens 75 § 1 mom. kunde stadgas genom lag.

I ovan nämnda ärende var det således inte — med avvikelse från vad fallet är i det föreliggande lagförslaget — fråga om att anordna sådan tjänstgöring som under fredstid ersatte väpnad och vapenfri tjänstgöring.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning kan civiltjänsten enligt de gällande och föreslagna stadganden inbegripa och inbegriper också i praktiken sådana tjänstgöringsformer som enligt en ordagrann tolkning av regeringsformens 75 § 1 mom. inte kan anses utgöra däri avsett deltagande i fäderneslandets försvar eller biträdande därvid. Detta är naturligt emedan syftet med civiltjänsten är att beakta sådana på individens religiösa eller etiska övertygelse baserade allvarli-

ga samvetsskäl som hindrar honom att under fredstida förhållanden fullgöra sådan väpnad tjänst som utgör det centrala innehållet i skyldigheten att delta i fäderneslandets försvar.

Jämfört med sitt utlåtande nr 6/1938 rd. och sitt betänkande nr 18/1938 rd. anser grundlagsutskottet att det föreliggande ärendet uppvisar den väsentliga skillnaden att det är fråga om en sådan civiltjänstskyldighet som under fredstid omedelbart ersätter den väpnade och vapenfria tjänstgöring som baserar sig på den i regeringsformens 75 § 1 mom. stadgade skyldigheten att delta i fäderneslandets försvar. På grund av denna ersättande natur bör civiltjänsten enligt grundlagsutskottets uppfattning från statsförfattningsrättslig synpunkt vad syftet beträffar jämställas med fullgörande av försvarsskyldigheten i aktiv trupp, även om civiltjänsten i fråga om sitt innehåll synnerligen avsevärt skiljer sig från fullgörandet av försvarsskyldigheten i aktiv trupp.

Vid den statsförfattningsrättsliga bedömningen bör också den av regeringsformens 5 § framgående allmänna jämlikhetsprincipen beaktas. Den förutsätter bl.a. att medborgarna har enahanda skyldigheter gentemot samhället. Denna princip motiverar då det är fråga om stadgandena i regeringsformens 75 § 1 mom. för sin del att sådan samhällsnyttig ersättande tjänstgöring som den nuvarande civiltjänsten ordnas för dem som befriats från vapentjänst och vapenfri tjänstgöring. I annat fall skulle de som befriats från vapentjänst eller vapenfri tjänst grundlöst bli försatta i en förmånligare situation i fråga om sina samhälleliga förpliktelser än de som tjänstgör i aktiv trupp. Jämlikhetsprincipen kräver dessutom att dessa olika tjänstgöringsformer i fråga om sina totala påfrestningar så nära som möjligt motsvarar varandra. I detta avseende betydelsefulla omständigheter är t.ex. de med tjänstgöringen förknippade fysiska och psykiska påfrestningarna, tjänstgöringstidens längd, förlusten av arbets- och utbildningstid, separationen från familjen och den övriga invanda miljön samt de begränsningar i fråga om val av boningsort och rörelsefriheten som tjänstgöringen innebär.

På ovan anförda grunder anser grundlagsutskottet att civiltjänstsystemet i ovan avsedda bemärkelse ingår i den försvarsskyldighet som avses i regeringsformens 75 § 1 mom. och att det är möjligt att stadga om den genom en vanlig lag.

De disciplinära stadganden som gäller de civiltjänstepliktiga

Det disciplinära ansvar som de civiltjänstepliktiga lyder under är baserad på 13 § i gällande civiltjänstlag, som inte föreslås bli ändrad i detta sammanhang. Enligt lagrummet kan civiltjänstepliktig för ordningsförseelse i tjänsten såsom ordningsstraff tilldelas varning, åläggas arbete utöver den normala arbetstiden under högst fyra timmar om dagen, dock inte under längre tid än sju dagar eller förbjudas att avlägsna sig från den för honom föreskrivna vistelseplatsen för en tid av högst åtta veckor. Enligt 11 § 3 mom. i förslaget till civiltjänstlag ankommer upprätthållandet av disciplin på chefen för den inrättning där vederbörande fullgör civiltjänst eller på någon av denne utsedd tjänsteman vid inrättningen.

Grundlagsutskottet behandlade i sitt utlåtande nr 7/1982 rd. det disciplinära förfarandets rättsliga natur i fråga om det militära disciplinsförfarandet. Med hänvisning till sitt tidigare betänkande nr 4/1926 rd. konstaterade utskottet för det första att det har ansetts vara möjligt att basera den disciplinära bestraffningen av tjänstemän också på stadganden i en förordning. Utskottet konstaterade vidare att de som hänförs till det militära disciplinsförfarandet antingen kan jämställas med tjänstemän eller fullgör sådana förpliktelser som är stadgade eller föreskrivna på basen av 75 § 1 mom. regeringsformen eller har förbundit sig att tjänstgöra under förhållanden som förutsätter militär ordning. Grundlagsutskottet ansåg därför att stadgandet i 2 § 4 mom. regeringsformen inte utgjorde något hinder för att genom en vanlig lag stadga om militärt disciplinsförfarande. Utskottet ansåg att på förordnandet av en disciplinär påföljd inte heller kan betraktas som sådant dömande som enligt 13 § regeringsformen förutsätter att bestämmanderätten ankommer uteslutande på domstolarna.

Emedan de civiltjänstepliktiga enligt grundlagsutskottets uppfattning i den ovan relaterade bemärkelsen uppfyller den med stöd av regeringsformens 75 § 1 mom. stadgade förpliktelsen, kan också deras ansvar i disciplinärt hänseende baseras på en vanlig lag.

I sitt utlåtande nr 7/1982 rd. granskade grundlagsutskottet den militära disciplinen också med avseende på stadgandena i regeringsformens 2 kap. Utskottet konstaterade att det är möjligt att genom en vanlig lag stadga om förlust av den personliga friheten såsom straffpåföljd för en

lagstridig gärning. Bedömningen av saken påverkades inte av att det var fråga om en påföljd som kan karaktäriseras som ett disciplinstraff till den del det rörde sig om en straffpåföljd som en domstol ådömer. Till övriga delar ansåg utskottet att det lagförslag det var fråga om måste bedömas med beaktande av stadgandena i 16 § regeringsformen. Utskottet ansåg i sin bedömning att de föreslagna stadgandena var nödvändiga på det sätt som avses i 16 § regeringsformen.

Emedan de civiltjänstepliktiga enligt grundlagsutskottets mening inte fullgör sådan krigstjänst som avses i regeringsformens 16 § kan sådant såsom disciplinstraff påfört förbud att avlägsna sig som innebär förlust av den personliga friheten, inte baseras på nämnda stadgande i regeringsformen. Enligt grundlagsutskottets uppfattning är det emellertid möjligt att genom en vanlig lag stadga om denna påföljd samt om ett sådant disciplinstraff som innebär ökad arbetsplikt, emedan det är fråga om en på skyldigheten att försvara fäderneslandet baserad civiltjänstskyldighet som ersätter vapentjänst och vapenfri tjänst och emedan det genom ett tillräckligt effektivt disciplinsystem på ett vederbörligt sätt i sista hand bör kunna tryggas att denna skyldighet fullgörs.

Grundlagsutskottet uppmärksammar dock med tanke på rättsskyddet att disciplinsystemet för de civiltjänstepliktiga är tämligen bristfälligt reglerat i gällande civiltjänstlag. Av rättssäkerhetsskäl borde om saken stadgas i en lag lika exakt som i fråga om dem som fullgör vapentjänst genom att de gärningar och försummelser som lyder under det disciplinära förfarandet individualiseras och likaså de därtill anslutna påföljderna och förfaringssättet vid handläggning av disciplinära ärenden. Grundlagsutskottet uppmärksammar också att den längsta tid för vilken en civiltjänstepliktig kan förbjudas att avlägsna sig från den för honom föreskrivna vistelseplatsen är åtta veckor, dvs. 56 dygn, medan förbud att avlägsna sig med stöd av militära disciplinlagens (331/83) 3 § 2 mom. kan påföras för högst femton dygn.

Paragraf 2 a i förslaget till civiltjänstlag

Enligt 2 a § 1 mom. i förslaget till civiltjänstlag kan statsrådet vid föredragning från arbetskraftsministeriet och vid behov och särskilt för sig beträffande varje enhet ålägga statens civilförvaltningsenheter skyldighet att placera civiltjänstepliktiga. I fråga om detta förslag hänvisar grundlagsutskottet till sitt utlåtande nr 2/1982 rd. över regeringens proposition nr 237/1981 rd. med förslag till lag angående ändring av lagen om grunderna för statsförslaget och statsbokslutet. Utskottet konstaterade därvid att det har stadgats och för tydlighetens och konsekvensens skull är skäl att så uttömmande som möjligt i organisationslagar och -förordningar stadga om ministeriernas allmänna verksamhetsområde, befogenheter och uppgifter. Det är skäl att undvika att placera befogenhetsstadganden i den materiella lagstiftningen. Utskottet ansåg således att orden ''vid föredragning från finansministeriet'' borde strykas i lagförslagets 10 a § 1 mom.

Med hänvisning till sin ovan relaterade tidigare ståndpunkt anser grundlagsutskottet att stadgandet om föredragning från arbetskraftsministeriet borde strykas i 2 a § 1 mom. och vid behov tas in i en organisationsförfattning.

26 § 1 mom. 2 punkten i förslaget till civiltjänstlag

Enligt 26 § 1 mom. 2 punkten i förslaget till civiltjänstlag tillämpas de stadganden som är i kraft beträffande värnpliktig i tillämpliga avseenden på vapenfri tjänstepliktigs eller civiltjänstepliktigs tjänstetid och på ordnandet av hans tjänstgöring även i övrigt. I fråga om detta förslag hänvisar grundlagsutskottet för det första till lagförslagets 10 § 1 mom. och 11 § 1 mom. Enligt dessa med tanke på syftet med systemets centrala stadganden bör tjänstgöringen för vapenfri tjänstepliktig och civiltjänstepliktig ordnas så att hans övertygelse inte råkar i konflikt med utförandet av tjänsteuppgifterna. Enligt grundlagsutskottets uppfattning är syftet med den allmänna princip som framgår av förslagen att begränsa de för värnpliktiga gällande stadgandenas tillämplighet på dem som fullgör vapenfri tjänst civiltjänstepliktiga.

Med anledning av 26 § 1 mom. 2 punkten i förslaget till civiltjänstlag uppmärksammar grundlagsutskottet speciellt regeringsformens 16 § som innebär ett bemyndigande att genom lag stadga om begränsningar i grundrättigheterna för dem som fullgör krigstjänst även under fredstid. Emedan de civiltjänstepliktiga inte fullgör sådan krigstjänst som avses i nämnda stadgande i regeringsformen kan sådana begränsningar i de värnpliktigas grundrättigheter som

införts med stöd av regeringsformens 16 § inte utsträckas till att gälla de civiltjänstepliktiga.

Genom en lag som stiftats i vanlig lagstiftningsordning kan emellertid också i fråga om civiltjänstepliktiga införas sådana begränsningar i grundrättigheterna som direkt följer av att sådan civiltjänsteplikt fullgörs som ersätter vapentjänst och vapenfri tjänst och som är baserad på försvarsskyldigheten. En sådan begränsning av grundrättigheterna är obestridligen den i civiltjänsten ingående arbetsplikten, som åtminstone begränsar den i regeringsformens 6 § tryggade personliga friheten. Likaså följer vissa begränsningar i valet av boningsort och rörelsefriheten direkt av tjänstgöringsskyldigheten. Däremot kan t.ex. begränsning av de politiska grundrättigheterna inte anses vara nödvändig med tanke på tjänstgöringsskyldigheten. Grundlagsutskottet betonar att de eventuella begränsningarna i grundrättigheterna bör kunna härledas av stadgandena i civiltjänstlagen.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning borde ifrågavarande punkt i förslaget till dessa delar förtydligas och stadgandet i varje fall tillämpas så att begränsningarna av grundrättigheterna gäller civiltjänstepliktiga endast till den del de är nödvändiga för fullgörandet av själva civiltjänsteplikten.

Grundlagsutskottet uppmärksammar ytterligare ordalydelsen ”i de stadganden som är i kraft beträffande värnpliktig” i denna punkt av förslaget. Enligt vedertaget lagspråk avses med stadganden rättsnormer som ingår i lagar och förordningar men inte författningar på lägre nivå. Om avsikten är att också sådana bestämmelser som ingår i försvarsförvaltningens interna författningar skall tillämpas på civiltjänstepliktiga, bör stadgandet preciseras också i detta avseende.

Rdm. Komsis m.fl. lagmotion

Grundlagsutskottet konstaterar att de ovan berörda omständigheterna i fråga om regeringsformens 75 § 1 mom. samt beträffande vapentjänstgöringens totala påfrestningar jämfört med civiltjänstgöringens, i tillämpliga delar också gäller det i lagmotionen ingående lagförslaget om ändring av civiltjänstlagen. Med tanke på den statsförfattningsrättsliga bedömningen är det dessutom skäl att observera den punkt i förslaget som innebär befrielse från vapentjänst också under krigstid.

Den i lagmotionen föreslagna ändringen i civiltjänstlagen ställs inte heller i relation till skyldigheterna enligt lagen om arbetsplikt (418/42), 16 § lagen om krigstillstånd (303/30) och 32 § lagen om befolkningsskydd (438/58). Enligt grundlagsutskottets uppfattning är syftet med motionen inte att åsidosätta tillämpningen av dessa lagar i fråga om dem som befriats från vapentjänst. Enligt denna tolkning bör lagförslaget behandlas i den ordning som är stadgad i riksdagsordningens 66 §. Vid behov kan tolkningen förtydligas, t.ex. genom ett stadgande med hänvisning till nämnda lagar.

Med stöd av det ovanstående anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslagen i regeringens proposition och lagmotionen, vördsamt såsom sitt utlåtande

att lagförslagen i regeringens proposition och i lagmotionen kan behandlas i den ordning som är stadgad i riksdagsordningens 66 §.

På grundlagsutskottets vägnar

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Alho, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna E. Laine och Sasi.

Avvikande åsikter

I

Vi har till stor del kunnat ansluta oss till grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition med förslag till revidering av civiltjänstsystemet (RP 8/1985 rd.). Vi anser att man i utlåtandet intagit en riktig ställning till civiltjänsten i förhållande till RF 75 och 16 §§. Med stöd av RF 75 § kan civiltjänst, på grund av att den till sin karaktär ersätter vapentjänst, åläggas genom en vanlig lag utan att någon försvarsmålsättning uppställs för tjänstgöringen. De civiltjänstepliktiga fullgör inte krigstjänst på det sätt som avses i RF 16 §, varför de åtnjuter normalt grundrättsskydd med undantag av de inskränkningar som med stöd av RF 75 § förorsakas av själva tjänstgöringsskyldigheten. Vi anser att utskottet har rätt också då det anser att disciplinstadgandena av rättssäkerhetsskäl bör stiftas genom en lag.

Tolkningen av RF 75 §

Utskottet har enligt vår åsikt tagit rätt inställning till tolkningen av RF 75 § 1 mom. till frågeställningen om vapenvägrarna med stöd av nämnda grundlagsstadgande kan förpliktas att fullgöra ersättande tjänstgöring av helt civil natur. Den karaktärisering av stadgandet som ingår i det av utskottsmajoriteten utformade utlåtandet är emellertid misslyckat.

Enligt utskottets utlåtande innebär RF 75 § ”en på grundlag baserad försvarsskyldighet som utsträcker sig till alla medborgare som i detalj regleras genom en vanlig lag”. Uttrycket är vagt. Emedan de egentliga skyldigheterna med stöd av RF 75 § tillkommit genom en vanlig lag, ger en karaktärisering av denna skyldighet som en detaljerad reglering upphov till förvirring.

Vi anser att RF 75 § ger medborgarna en möjlighet att bli förpliktade, dvs. innebär ett visst subordinationsförhållande till lagstiftaren vars möjligheter att påföra medborgarna skyldigheter ökas i jämförelse med vad de eljest vore enligt grundrättighetsstadgandena.

Under den tid regeringsformen varit i kraft har en betydande del, dvs. en majoritet av folket varit befriad från vapentjänst utan ersättande tjänstgöringsskyldighet. Befrielsen har varit baserad bl.a. på kön, ålder, hälsotillstånd, försörjningsskyldighet och boningsort, och den har inte ens påstått stå i strid med RF 75 §.

Jämlikhet

Utskottet beslöt efter omröstning låta bli att från jämlikhetssynpunkt jämföra vapentjänst, vapenfri tjänst och civiltjänst. Utskottets utlåtande berör de avsevärda skillnaderna mellan de olika tjänstgöringsformerna, vilka skillnader enligt den vedertagna tolkningen av RF 75 § i stor utsträckning borde vara jämlikhetsfrågor. Vi anser att en hållbar jämförelse hade kunnat verkställas t.ex. på grundvalen av för hur lång tid de som fullgör tjänst i olika former måste avstå från studier, arbetslivet eller självvalda former av tidsdisposition. Trots att vi anser att utskottet inte borde ha intagit någon exakt ståndpunkt till tjänstgöringsformernas längd borde frågan om den förlängda tjänstgöringsskyldighetens straffkaraktär i större utsträckning ha dryftats med jämlikheten som utgångspunkt. Ett sådant övervägande hade inte nödvändigtvis lett till en annan tolkning i fråga om lagstiftningsordningen.

Samvetsfrihet

Utskottsmajoriteten ville inte ta ställning till existensen och innebörden av samvetsfriheten som en särskild grundrättighet med vidare omfattning än religionsfriheten. Enligt vår uppfattning kan ur RF 6, 8, 9 och 10 §§ härledas en grundrättighet som bl.a. ger medborgarna en grundlagsbaserad rätt att inom vissa gränser fungera enligt sin egen övertygelse. För existensen av en sådan grundrättighet talar också den omständigheten att samvetsfriheten ingår i de internationella dokumenten om mänskliga rättigheter. Vi anser att det under utskottsbehandlingen klart framgått att propositionen i vissa avseenden innebär att civiltjänsten till sitt innehåll förs närmare fäderneslandets försvar på ett sätt som kränker den grundläggande rätten till samvetsfrihet. Även om detta övervägande inte hade lett till några problem i fråga om lagstiftningsordningen anser vi att det hade varit motiverat att anlägga också praktiska synpunkter på den nya lagstiftningens verkningar.

Enligt vad utskottet erfarit kan nuvarande praxis, som har lett till att det också i Finland finns människor som satts i fängelse för sina åsikter, fortsätta också efter revideringen av lagstiftningen om civiltjänst, vilket inte kan anses vara godtagbart.

Helsingfors den 31 maj 1985

Arja Alho **Tuulikki Hämäläinen** **Jouko Skinnari**

II

Jag kan inte omfatta utskottsmajoritetens utlåtande då det gäller regeringens förslag till revidering av civiltjänstsystemet (RP 8/1985 rd.). Därför framför jag följande avvikande åsikt:

Enligt min mening bildar regeringens propositioner nr 7 och 8 en helhet och kan således inte behandlas separat. Jag hänvisar också till min avvikande åsikt till grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 7, där jag omfattar vissa anmärkningar i SDP:s och DFFF:s avvikande åsikt till utlåtandet, då det gäller lagstiftningsordningen för värnpliktslagen och kravet på enahanda respekt för övertygelser.

I fråga om proposition nr 8 konstaterar jag vidare speciellt att jag tvärt emot utskottsmajoriteten anser att alla värnpliktiga, också de som fullgör ersättande tjänstgöring, dvs. civiltjänst, är i sådan krigstjänst som avses i RF 16 §. I fråga om dem kan genom lag stadgas inskränkningar i medborgarnas allmänna rättigheter, då sådana är nödvändiga. Också civiltjänsten baserar sig ju på den i 75 § RF VII kap. om försvarsverket uttryckta skyldigheten att under fredstid delta i eller biträda vid fäderneslandets försvar.

— Med beaktande av civiltjänstens karaktär och de inrättningars funktion där civiltjänsten fullgörs anser jag det emellertid inte vara möjligt, och med stöd av RF 16 § inte heller tillåtet, att för civiltjänstepliktiga stadga om liknande begränsningar som för de värnpliktiga. Således anser jag det överhuvudtaget inte vara en enligt RF 16 § tillåten och nödvändig begränsning att såsom disciplinstraff för civiltjänstepliktiga på det sätt som föreslås stadga om förbud att avlägsna sig.

Grundlagsutskottets majoritet anser att för de civiltjänstepliktiga genom en vanlig lag på det föreslagna sättet kunde stadgas om t.ex. förbud att avlägsna sig trots att utskottsmajoriteten inte anser att de civiltjänstepliktiga faller under tillämpningsområdet för RF 16 § och detta leder enligt min mening till att de civiltjänstepliktigas enligt RF 6 § skyddade personliga frihet och enligt RF 7 § skyddade rörelsefrihet kunde kränkas och begränsas utan att det i grundlagen stadgats om någon särskild rätt till sådan begränsning och kränkning, medan motsvarande kränkning och begränsning i fråga om dem som fullgör krigstjänst om så är nödvändigt kan företas endast om RF 16 § uttryckligen berättigar därtill.

Av civiltjänstens natur följer i och för sig att civiltjänsten och vapentjänsten inte kan jämföras med varandra i fråga om påfrestningarna. Då utöver de fysiska påfrestningarna också beaktas de psykiska och ytterligare de ekonomiska påfrestningarna, återstår vid en jämförelse mellan vapentjänst och civiltjänst såsom den enda rättvisa ”mätaren” tjänstgöringstidens längd.

Helsingfors den 31 maj 1985

Paula Eenilä

III

Vi har till stor del kunnat omfatta grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition om revidering av civiltjänstsystemet (RP 8/1985 rd.). Av utlåtandet framgår enligt vår uppfattning en korrekt inställning till civiltjänstgöringen i relation till RF 75 och 16 §§. Civiltjänst kan på grund av dess värnpliktsersättande karaktär åläggas genom en med stöd av RF 75 § tillkommen vanlig lag utan att försvarsmålsättningar uppställs för tjänstgöringens innehåll. De civiltjänstepliktiga är inte i krigstjänst på det sätt som avses i RF 16 §, varför de åtnjuter normalt grundrättsskydd med undantag för de begränsningar enligt RF 75 § som själva tjänstgöringsskyldigheten medför.

Utskottets utlåtande har emellertid också allvarliga brister, varför vi såsom avvikande åsikt framför följande.

RF 75 § och värnplikten

Även om utskottet enligt vår åsikt intagit en riktig ståndpunkt till tolkningen av RF 75 § 1 mom. till den del det är fråga om huruvida vapenvägrarna med stöd av nämnda stadgande i grundlagen kan åläggas att fullgöra ersättande tjänstgöring av helt civil karaktär, har karaktäriseringen av stadgandet i utskottets utlåtande misslyckats.

Enligt utskottsmajoritetens mening innebär RF 75 § ”en på grundlag baserad försvarsskyldighet som utsträcker sig till alla medborgare”, och som ”i detalj regleras” genom en vanlig lag. Ordalydelsen är vag och står till och med i konflikt med den fortsatta karaktäriseringen i utskottets utlåtande. Enligt utskottsmajoriteten innebär försvarsskyldigheten under fredstid ”att friska män i en viss ålder under fredstid är skyldiga att tjänstgöra en viss tid i aktiv tjänst eller i ersättande tjänstgöring.

Den senare delen av karaktäriseringen beaktar inte RF 75 §:s uppkomsthistoria, varför det utvisar likgiltighet för historiska fakta att lägga fram den som ”innebörden” av ifrågavarande stadgande i grundlagen. När regeringsformen stiftades avstod man uttryckligen från att i grundlagen inta något uttryckligt stadgande om männens värnplikt och sålunda lämnades frågan om val av försvarssystem öppen. Det faktum att man senare beslöt gå in för en allmän värnplikt för män, förändrar inte innebörden av RF 75 §. I själva verket karaktäriserar utskottsmajoritetens ståndpunkt, som tagits in i grundlagsutskottets utlåtande, grundstadgandet i värnpliktslagen (452/50) och dess föregångare, vilka stiftades såsom vanliga lagar, och vars förhållande till RF 75 § aldrig grundligt bedömts i grundlagsutskottet eller annars.

Under regeringsformens hela giltighetstid har stadgandet i RF 75 § förverkligats så att en betydande del av folket — i själva verket dess majoritet — har lämnats utanför värnplikten och även utanför de skyldigheter som ersätter värnplikten. Vid regleringen av värnplikten har vissa medborgargrupper ställts utanför skyldigheten bland annat på grunder som ansluter sig till kön, ålder, hälsotillstånd, underhållsskyldighet, boningsort, bristande tillförlitlighet samt tjänste- eller annan ställning. Det har i allmänhet varit fråga om stadganden som tagits in i själva värnpliktslagen och som begränsar området för nämnda skyldighet, med andra ord undantag som hänför sig till en vanlig lag. Det är naturligt att dessa begränsningar inte har ansetts strida mot RF 75 §.

Eftersom RF 75 § inte i och för sig inneburit, innebär eller kan innebära något slags skyldighet för medborgarna, är en karaktärisering av skyldigheten som en grundlagsenlig förpliktelse endast ägnad att åstadkomma förvirring. Då de egentliga skyldigheterna med stöd av RF 75 § har införts genom en vanlig lag, är det likaså oriktigt att karaktärisera detta som detaljerad reglering av skyldigheten.

Enligt vår åsikt innebär RF 75 § endast en möjlighet för medborgarna att bli förpliktade, i ett visst subordinationsförhållande till lagstiftaren, vars möjligheter att påföra medborgarna förpliktelser i den ordning, som RO 66 § föreskriver, stadgandet ökar jämfört med vad de annars skulle vara utan att grundrättighetsstadgandena ställer hinder.

Samvetsfrihet

Vi anser det vara en brist att utskottet inte i sitt utlåtande har tagit upp existensen och innehållet av en särskild grundrättighet, samvetsfrihet, som är vidsträcktare än religionsfriheten. Enligt vår mening kan av RF 6, 8, 9 och 10 §§ härledas en sådan grundrättighet, som bland annat förutsätter en grundlagsenlig rätt för medborgarna att inom vissa gränser handla enligt sin övertygelse. Vapenvägran är en typisk sak där

statens rätt att påföra medborgarna skyldigheter bör vika för övertygelsen. Att grundrättigheten samvetsfrihet finns får också stöd av att samvetsfrihet tagits med i de internationella dokumenten om de mänskliga rättigheterna. Enligt vårt synsätt har den lagstiftningsutveckling som fortgått under hela självständighetstiden och som inneburit ökad respekt för vapenvägrarnas antivåldsövertygelse, i sedvanerättslig väg stärkt ifrågavarande grundrättighet sålunda att en ändring av den värnpliktsersättande tjänstgöringen så att den till innehållet närmar sig försvarsverksamhet, kan anses kränka grundrättigheten samvetsfrihet.

Utskottet har enligt vår mening alldeles riktigt understrukit att syftet med civiltjänsten är att beakta individens religiösa eller etiska övertygelse. Om grundrättigheten samvetsfrihet hade tagits upp skulle dock detta principiella uttalande ha fått innehåll, och enligt vår uppfattning borde det ha lett till att utskottet skulle ha anmärkt att regeringens proposition till vissa delar innebär att civiltjänsten vad innehållet beträffar förs närmare till försvaret på ett sätt som kränker grundrättigheten samvetsfrihet.

Jämlikhet

Grundlagsutskottet har i praktiken iakttagit försiktighet när det stött sig på stadgandet i regeringsformens 5 § om medborgarnas likställdhet. Enligt vår mening är denna kurs motiverad med beaktande av att stadgandet i RF 5 § kraftigare än de andra stadgandena i 2 kap. RF är inriktat speciellt på förvaltningsmyndigheternas och domstolarnas verksamhet.

I det föreliggande ärendet har utskottet inkonsekvent stött sig på stadgandet i RF 5 § och det jämlikhetsstadgande som utgör bakgrund till 5 §. Genom ett omröstningsbeslut gick utskottet uttryckligen in för att inte sinsemellan jämföra vapentjänst, vapenfri tjänst och civiltjänst för att väga de tjänstgörandes jämlikhet. Utskottets utlåtande innebär en jämlikhetsmålsättning för de olika tjänstgöringsformerna och målsättningen uppställs via vissa — delvis godtyckligt valda — faktorer som bildar en "total belastning". Utskottets utlåtande förbiser en jämlikhetsbedömning av de föreliggande lagförslagen, fastän regeringens proposition uttryckligen motiverats med jämlikhetsskäl och fastän den kraftiga förlängning av civiltjänsten som den innebär skulle förutsätta att grundlagsutskottet tar ställning till om jämlikhetsstadgandet i RF 5 § kränks.

Enligt vår uppfattning kan en jämförelse av likställdheten mellan de olika tjänstgöringsformerna inte baseras enbart på belastningsbedömning, utan man borde också beakta de olika tjänstgöringsformernas positiva inverkningar från individens och samhällets synvinkel. Utskottets utlåtande förefaller bygga på tänkesättet att syftet med RF 75 § vore att påföra medborgarna bördor eller lidanden. Enligt vår mening snedvrider en sådan attityd ställningstagandena i fråga om jämlikheten. Enligt vår uppfattning borde alla tjänstgöringsformer utvecklas så att de så långt som möjligt också skulle gagna den som fullgör tjänstgöringen, bland annat i arbetslivet. Med hjälp av en dylik handlingslinje kunde jämlikhetssträvan ges ett positivt innehåll och försöken att i jämlikhetens namn medvetet åsamka de unga män som fullgör sin medborgerliga plikt onödiga lidanden avvärjas.

Tjänstgöringstidens längd är den delfaktor som mest påverkar jämlikhetsgranskningen av tjänstgöringsformerna, och som mångdubblar många andra delfaktorer, bland annat de ekonomiska bördor som tjänstgöringen medför. Lagstiftningsutvecklingen under självständighetstiden har inneburit att alla tjänstgöringsformer steg för steg förkortats samt att skillnaderna mellan de olika tjänstgöringsformernas längd har minskat. Civiltjänstens nuvarande längd (12 månader) bygger på en medveten jämlikhetssträvan vid stiftandet av civiltjänstlagen. Enligt vår mening kan civiltjänsten av jämlikhetsskäl vara något längre än vapentjänsten, om civiltjänsten vad innehållet beträffar respekterar vapenvägrarens övertygelse och innebär mindre grundrättighetsbegränsningar än vapentjänsten.

Det egentliga jämlikhetsproblemet i regeringens proposition sammanhänger med frågan om hur mycket längre civiltjänsten kan vara än vapentjänsten utan att jämlikheten kränks. Regeringens proposition motiveras med jämlikhetssträvan, men enligt den skulle jämlikheten förverkligas genom att civiltjänstens innehåll och tjänstgöringsförhållandena ändras i riktning mot vapentjänsten. Regeringen inte ens motiverar förlängningen av tjänstgöringstiden med jämlikheten, utan med behovet att "mäta" vapenvägrarnas övertygelse.

Enligt vår uppfattning utgör en förlängning av civiltjänsten på det sätt som regeringen föreslår, till 16 månader, dvs. det dubbla jämfört med den allmänna värnpliktstiden, en åtgärd av straffkaraktär och kränker sålunda medborgarnas jämlikhet. Utskottsmajoriteten har helt förbigått

frågan om förhållandet mellan den föreslagna förlängningen och jämlikheten.

Detsamma gäller straffsystemet enligt propositionen. Redan nu är straffsystemet då det gäller vapenvägran eller ersättande tjänstgöringsform oklart och strider mot de allmänna straffrättsliga principerna. Om regeringens proposition går igenom medför den nya svåra lagtillämpningsproblem bland annat för att det inte klart framgår med stöd av vilken lag värnpliktiga som vägrar fullgöra någon som helst tjänst i framtiden skall straffas. Dessutom är den av regeringen föreslagna förlängningen av strafftiden för civiltjänstgörarna till nästan 16 månader ovillkorligt fängelse utan möjlighet att få villkorlig frihet, oskälig i relation till den gärning som utgör grund för straffet och kränker sålunda jämlikheten.

Normerna på lägre nivå

Utskottet har beslutat förorda att 2 a § 1 mom. i förslaget till civiltjänstlag ändras så att i stadgandet stryks omnämnandet av att arbetskraftsministeriet skall vara det ministerium som föredrar ärenden som gäller skyldighet att placera civiltjänstgörare. Ställningstagandet som inte påverkar lagstiftningsordningen för lagförslagen är lagstiftningstekniskt motiverat. Enligt vår mening borde det ha lett till att utskottet också till andra delar skulle ha bedömt de olika ministeriernas ställning i relation till civiltjänstsystemet. Enligt lagen om ärendenas handläggning i statsrådet och dess ministerier (79/22) ankommer värnpliktsärendena på försvarsministeriet, medan åter arbetskraftsministeriet skall ordna civiltjänsten. Civiltjänstförordningen (182/69) — vars statsförfattningsenlighet grundlagsutskottet inte har bedömt — delegerar normgivningskompetens såväl till försvarsministeriet som arbetskraftsministeriet.

Redan den nuvarande situationen har medfört oklarhet om nämnda ministeriers kompetensförhållanden. Försvarsministeriet har svarat bl.a. för lagberedningen beträffande civiltjänsten, vilket inte kan anses vara en lyckad lösning med tanke på civiltjänstens karaktär. Såvitt vi vet har det förekommit meningsskiljaktigheter mellan ministerierna beträffande beredningsansvaret för förordningen i anknytning till civiltjänstreformen. Då grundlagsutskottet i detta läge tar ställning endast till civiltjänstlagens 2 a § kan det ytterligare öka oklarheterna. Enligt vår mening borde kompetensproblemen lösas redan i samband med riksdagsbehandlingen av den föreliggande propositionen, och även grundlagsutskottet borde ha föreslagit detta.

Ett annat problem i samband med normerna på lägre nivå gäller ändringen av civiltjänstlagens 26 §. Utskottet har alldeles riktigt ansett att de civiltjänstepliktiga inte är i krigstjänst på det sätt som avses i RF 16 §. Enligt vår uppfattning innehåller försvarsförvaltningens normer på lägre nivå än lag och förordning bestämmelser vilka inte grundar sig på lag och vilkas nödvändighet riksdagen inte har bedömt och vilka sålunda redan då de gäller beväringarna strider mot grundlagen. Ännu klarare grundlagstridigt skulle det vara att tillämpa ifrågavarande normer på de civiltjänstepliktiga, som inte berörs av RF 16 § och strafflagens 45 kap.

Rdm. Komsis m.fl. lagmotion

Slutligen uppmärksammar vi att grundlagsutskottet inte funnit något statsförfattningsrättsligt att anmärka med anledning av rdm. Komsis m.fl. lagmotion nr 2. Detta innebär bland annat att det inte enligt utskottets uppfattning strider mot medborgarnas jämlikhet att bibehålla civiltjänstens nuvarande längd, även om man avstår från att undersöka vapenvägrarnas övertygelse och civiltjänsten utvecklas i en riktning som respekterar övertygelsen och är meningsfull såväl från samhällets som individens synvinkel. Enligt vår mening utgör motionen en betydligt bättre grund än regeringens proposition för civiltjänstreformen.

Helsingfors den 31 maj 1985

Kati Peltola **Ensio Laine**

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 12 juni 1985
Utlåtande nr 11

Till Lag- och ekonomiutskottet

Lag- och ekonomiutskottet har genom en skrivelse av den 22 februari 1985 begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 266/1984 rd. med förslag till lag om ändring av vattenlagen. Med anledning av ärendet har utskottet hört kanslichefen Raimo Pekkanen och lagstiftningsrådet Timo Kotkasaari vid justitieministeriet, kanslichefen Lauri Tarasti vid miljöministeriet, regeringsrådet Matti Kekkonen vid jord- och skogsbruksministeriet, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki och professorn Ilkka Saraviita. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet närmast från statsförfattningsrättslig synpunkt anför det vördsamt följande.

Lagförslaget

I propositionen ingår ändringsförslag som gäller vattenvård, ersättningar och skyldigheter, nyttjande av vattendrag för rekreationsändamål, fullföljd i vattenmål och ökat anlitande av sakkunskap samt förslag till ändring av vissa andra punkter i vattenlagen (264/61). För effektivering av vattenvården föreslås att bland annat förbuden mot ändring och förorening av vattendrag skall revideras samt att förutsättningarna för beviljande av tillstånd skall skärpas. För att värdet av vattendragens nyttjande för rekreationsändamål skall kunna beaktas föreslår regeringen att den förmån som vattendragens användning för rekreationsändamål innebär uttryckligen nämns i vissa centrala stadganden i vattenlagen. Beträffande stadgandena om ersättningar och skyldigheter enligt vattenlagen föreslås att yrkesfiskare, som fiskar med stöd av allmän fiskerätt, skall få bättre rätt till ersättningar och att de grundläggande stadgandena om skyldigheten att vårda fiskbeståndet moderniseras. Det skall bli möjligt att uppbära fiskeskyddsavgift, vattenskyddsavgift och regleringsavgift till ett belopp som motsvarar stegringen i kostnadsnivån. Regeringen föreslår att rättsmedelssystemet ändras så att vattenöverdomstolen blir en självständig överrätt för samtliga vattenmål. Vattenöverdomstolen skall i allmänhet vara den sista fullföljdsinstansen, och besvär över dess utslag kan anföras endast på grundvalen av besvärstillstånd antingen hos högsta förvaltningsdomstolen eller hos högsta domstolen.

Utskottets ställningstaganden

Från statsförfattningsrättslig synpunkt har grundlagsutskottet mer i detalj granskat lagförslagets 2 kap. 5 § 2 mom. och 2 kap. 22 b §.

Lagförslagets 2 kap. 5 § 1 mom. gäller de verkningar som utgör hinder för att tillstånd till byggande i vattendrag kan beviljas. I paragrafens 2 mom. stadgas att i vattendrag, om vars utbyggande så är stadgat särskilt genom lag, skall byggande av kraftverk alltid anses medföra sådana skadliga förändringar i omgivningens naturförhållanden eller i vattennaturen och dess funktion som avses i 1 mom. Grundlagsutskottet konstaterar att lagförslagets 2 kap. 5 § 2 mom. till sin karaktär är ett hänvisningsstadgande, som inte sakligt kan påverka innehållet i den proposition med förslag till lag om skydd av forsar, vilket skall avlåtas, eller ens lagstiftningsordningen för det. Emedan stadgandet inte har någon bemyndigande karaktär skall lagförslaget till denna del behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Enligt lagförslagets 2 kap. 22 b § kan jord- och skogsbruksministeriet uppbära en av vattendomstolen årligen påförd fiskeskyddsavgift som justeras i motsvarighet till stegringen i kostnadsnivån. Justeringen görs med fulla 10 procent och annars med iakttagande av de grunder som vattendomstolen fastställt. Uppstår det oenighet om justeringen kan ärendet på ansökan hänskjutas till vattendomstolen. Enligt lagförslagets ikraftträdelsestadgande tillämpas förfarandet, sedan lagen trätt i kraft, också på justering av sådan

4285006343

fiskeskyddsavgift som påförts genom ett tidigare givet utslag.

Enligt lagförslagets 8 kap. 25 § och 10 kap. 27 § kan ett likadant justeringsförfarande också tillämpas på justering av regleringsavgift och vattenskyddsavgift.

Det föreslagna systemet innebär att jord- och skogsbruksministeriet bemyndigas att ingripa i ett laga kraft vunnet avgörande av vattendomstolen. Grundlagsutskottet har behandlat ett dylikt fall i sitt utlåtande nr 2/1952 rd. till stora utskottet. Saken gällde den ordning i vilket det i regeringens proposition nr 10/1952 rd. ingående förslaget till lag om höjning i vissa fall av utflyttnings-, vägbyggnads- och torrläggningskostnader, som fastställts vid lantmäteriförrättningar, i den form förslaget erhöll i lag- och ekonomiutskottets betänkande nr 1/1952 rd., skulle stiftas. Grundlagsutskottet ansåg då att eftersom ersättningarnas storlek på sin tid fastställts genom laga kraft vunnet beslut och då lagstiftning efter år 1949 inte kände till möjligheten att till följd av inflation justera ersättningar, kan ej heller en höjning av deras nominella belopp komma i fråga annat än medelst en lag som antagits i grundlagsstiftningsordning.

Med anledning av utlåtandet konstaterar grundlagsutskottet att det enligt 2 kap. 28 § vattenlagen redan nu är möjligt att under de förutsättningar, om vilka närmare stadgas i lagrummet, ändra sådan betalningsskyldighet som påförts genom utslag av vattendomstolen och som vunnit laga kraft. Paragrafen är i kraft i sin ursprungliga form och regeringen föreslår inte någon ändring till denna del. Vattenlagen har sålunda från första början gjort det möjligt för vattendomstolen att justera ett eget laga kraft vunnet utslag, också till den del det gäller betalningsskyldigheten.

Med tanke på en statsförfattningsrättslig bedömning av saken är det dessutom väsentligt att jord- och skogsbruksministeriets beslut om att avgiften skall uppbäras justerad i motsvarighet till stegringen i kostnadsnivån nödvändigtvis inte innebär ett ingrepp i ett laga kraft vunnet utslag av vattendomstolen, eftersom ärendet kan hänskjutas till ny behandling vid vattendomstolen. Detta är möjligt om oenighet uppstår om justeringen, varvid den betalningsskyldige om han så önskar kan hänskjuta ärendet i form av ett ansökningsärende till vattendomstolen för behandling. Eftersom jord- och skogsbruksministeriets befogenheter till denna del dessutom noga har avgränsats till stegringen i kostnadsnivån och de grunder som ingår i vattendomstolens laga kraft vunna utslag, kan lagförslaget enligt grundlagsutskottets uppfattning behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med tanke på den betalningsskyldiges rättsskydd är det viktigast att det är möjligt att hänskjuta en justering av avgiften till vattendomstolen för behandling. Från den betalningsskyldiges synpunkt bör det emellertid anses vara en olägenhet att det inte framgår av lagförslaget vilket förhållandet är mellan jord- och skogsbruksministeriets justeringsbeslut och vattendomstolens eventuellt senare givna utslag i samma ärende. Enligt grundlagsutskottets uppfattning borde lagförslaget till denna del kompletteras. Till lagen borde fogas ett stadgande om en förpliktelse att till den betalningsskyldige återbära den avgift som uppburits i enlighet med ministeriets beslut, till den del den överskrider den avgift som påförts genom ett senare utslag av vattendomstolen. Ett dylikt stadgande skulle också understryka att vattendomstolens behörighet är primär när avgiften påförs.

Hänvisande till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslaget i regeringens proposition, såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget i regeringens proposition till lag om ändring av vattenlagen borde behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Kettunen, E. Laine och Rajamäki.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 25 september 1985
Utlåtande nr 12

Till Andra lagutskottet

Andra lagutskottet har i en skrivelse av den 19 april 1985 begärt grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 29 med förslag till lag om förbud att driva rörelse. Utskottet har med anledning av ärendet hört justitieministern Christoffer Taxell samt lagstiftningsdirektören Klaus Helminen, lagstiftningsrådet Kari Lehtola och lagstiftningsrådet Gustaf Möller vid justitieministeriet, professorn Mikael Hidén, forskarprofessorn Antero Jyränki, professorn Pekka Koskinen och professorn Ilkka Saraviita. Efter att ha behandlat ärendet närmast från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Lagförslaget

I propositionen föreslås att det stiftas en lag enligt vilken konkursgäldenär eller den som haft en dominerande ställning i ett företag, som försatts i konkurs, för viss tid kan förbjudas att driva rörelse. Propositionen utgör en del av den anhängiga totalrevideringen av konkurslagstiftningen och avsikten med den är att förebygga ekonomisk brottslighet. Förbudet, om vilket används benämningen förbud att driva rörelse, är enligt propositionen till sin natur en näringsrättslig säkerhetsåtgärd vars syfte är att förhindra att den som visat sig vara olämplig att driva rörelse framdeles åsamkar samhället och enskilda borgenärer skada.

En grundförutsättning för att förbud att driva rörelse skall kunna utfärdas vore, utöver att vederbörande försatts i konkurs, att de skyldigheter som hänför sig till drivande av rörelse blivit grovt ellet upprepade gånger åsidosatta i den rörelse som lett till konkurs. Den som förbjudits att driva rörelse får enligt lagförslaget inte under den tid förbudet är i kraft driva sådan rörelse för vilken i bokföringslagen stadgas bokföringsskyldighet. Han får inte heller vara personligen ansvarig bolagsman eller medlem eller suppleant i aktiebolags eller annat samfunds eller i stiftelses styrelse och inte heller verkställande direktör eller i annan därmed jämförbar ställning. Inte heller får han faktiskt leda ett samfunds eller en stiftelses verksamhet eller handha dess förvaltning. Förbud att driva rörelse skall enligt förslaget meddelas av allmän domstol på yrkande av allmänna åklagaren. Överträdelse av förbudet vore straffbar.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Den statsförfattningsrättsliga bedömningen av lagförslaget har gällt frågan om sådan husrannsakan, som polisen på begäran av åklagaren verkställer i ärende som gäller meddelande eller förlängning av förbud att driva rörelse, kränker medborgarnas hemfrid och således står i strid med regeringsformens 11 §. Bedömningen har vidare gällt frågan om den i ikraftträdelse- och övergångsstadgandet föreslagna retroaktiviteten står i strid med de statsförfattningsrättsliga principerna om förbud mot retroaktiva strafflagar.

Husrannsakan

Enligt lagförslagets 19 § 2 mom. skall polisen på begäran av åklagaren företa undersökning i sak som gäller meddelande eller förlängning av varaktigheten av förbud att driva rörelse. För sådan undersökning gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om förundersökning i brottmål. Vid undersökningen kan med iakttagande av lagen om beslag och rannsakan i brottmål (260/59) bevismaterial tas i beslag och husrannsakan företas för att eftersöka dylikt material, även om det inte finns skäl att anta att brott förövats i den sak som undersöks.

Enligt regeringsformens 11 § 1 mom. är finsk medborgares hemfrid okränkbar. Enligt paragrafens 2 mom. stadgas genom lag om förutsätt-

4285007583

ningarna för och verkställandet av husrannsakan. Grundlagsutskottet har t.ex. i utlåtandena nr 7/1981 rd., nr 16/1982 rd. och nr 12/1984 rd. ansett att undantag från skyddet av hemfriden, med beaktande av regeringsformens 11 § och hävdvunnen lagstiftningspraxis, bör stadgas i lag och i regel endast när en viktig allmän fördel så kräver. Endast personer som handlar under tjänsteansvar bör få fullmakter att göra ingrepp i hemfriden. Dessa borde inte ges rätt att själva använda tvångsmedel utan de borde anhålla om handräckning av polisen.

I ovan nämnda utlåtande nr 7/1981 rd. över regeringens proposition nr 102 med förslag till socialvårdslag nämnde grundlagsutskottet exempel på fall där undantag från skyddet av hemfriden kan anses vara påkallade av viktig allmän fördel. Utskottet nämnde de möjligheter att ingripa i hemfriden som stadgas i lagen om beslag och rannsakan i brottmål samt i polislagen och rättegångsbalken och likaså de lagstadgade inspektionsfullmakterna inom socialvården, hälsovården, arbetarskyddet, övervakningen av näringsverksamhet och inom beskattningen, vilka visserligen i flera fall gäller affärsutrymmen, arbetsplatser och lager. Såsom stadganden som betjänar samma allmänna bästa nämnde utskottet också motsvarande stadganden i lagen om bestraffning av brott mot vissa fullmaktslagar, lagen angående undertryckande av osedliga publikationers spridning samt lagen om brand- och räddningsväsendet.

I propositionen behandlas sådana gärningar som i många fall är straffbara eller som i den bemärkelsen nära kan jämställas med brott, att en viktig allmän fördel kräver att de reds ut. För att avvikelse skall kunna ske från skyddet av hemfriden krävs således i de situationer som avses i propositionen viktiga grunder vilka hänför sig till allmän fördel och vilkas existens enligt vedertagen lagstiftningspraxis har ansetts vara en förutsättning för att ingrepp i hemfriden skall kunna ske med stöd av en vanlig lag. Från rättsskyddssynpunkt är det betydelsefullt att en häktningsberättigad myndighet endast på begäran av åklagaren kan besluta att husrannsakan skall företas. Med beaktande av ovan nämnda omständigheter innebär husrannsakan enligt grundlagsutskottets uppfattning inte att den i regeringsformens 11 § tryggade hemfriden kränks i samband med meddelande eller förlängning av förbud att driva rörelse.

Då det gäller lagförslagets 19 § 2 mom. har grundlagsutskottet emellertid uppmärksammat det stadgande i regeringsformens 11 § 2 mom. enligt vilket om förutsättningarna för och verkställande av husrannsakan stadgas genom lag. I lagförslaget ingår till denna del inte något uttryckligt stadgande om förutsättningarna för husrannsakan, även om tillämpningen av allmänna lagtolkningsprinciper på stadgandet bör anses leda till att husrannsakan får företas endast om det med fog kan misstänkas att det finns förutsättningar för meddelande eller förlängning av förbud att driva rörelse. Emedan den föreslagna regleringen gäller en grundrättighet är det enligt grundlagsutskottets uppfattning av rättssäkerhetsskäl nödvändigt att nämna denna förutsättning redan i lagtexten. Lagförslagets 19 § 2 mom. borde således få följande lydelse:

> ”Polisen skall på begäran av åklagaren företa undersökning i sak som gäller meddelande eller förlängning av varaktigheten av förbud att driva rörelse. För sådan undersökning gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om förundersökning i brottmål. *Om det med fog kan misstänkas att det finns förutsättningar för meddelande eller förlängning av förbud att driva rörelse får vid undersökningen* bevismaterialet tas i beslag och husrannsakan företas för att eftersöka dylikt material, även om det inte finns skäl att anta att brott förövats i den sak som undersöks. *Vid undersökningen skall iakttas* lagen om beslag och rannsakan i brottmål (260/59).”

Retroaktiviteten

Enligt föreslagna 23 § 2 mom. skall lagen tillämpas om det efter det den trätt i kraft har inträffat en enda sådan konkurs som följt på rörelse i vilken de skyldigheter åsidosatts som hänför sig till drivande av rörelse. Lagen kunde härvid tillämpas oberoende av när det olämpliga förfarandet eller försummelsen av de till rörelsen anslutna skyldigheterna har skett.

Finlands skrivna grundlag innehåller inte något uttryckligt förbud mot retroaktiva strafflagar, men det oaktat existerar ett sådant förbud hos oss såsom en rättsnorm på grundlagsnivå. En gärning som inte var straffbar vid gärningstidpunkten kan således inte stadgas vara straffbar efter det att den begåtts.

Enligt propositionen är förbudet att driva rörelse till sin natur en näringsrättslig säkerhetsåtgärd. Principerna om förbud mot retroaktiva strafflagar kan således inte som sådana tillämpas på förbud att driva rörelse. Förbudet att driva rörelse är dock för den som det gäller en negativ påföljd som de facto är jämställbar med ett straff. Därför bör det övervägas om den partiella retroaktiviteten då det gäller förutsättningarna för att meddela förbud att driva rörelse dock kan ha betydelse med tanke på lagstiftningsordningen.

Meddelande av förbud att driva rörelse förutsätter enligt lagförslaget alltid att åtminstone en sådan konkurs som avses i lagen har inträffat efter det att lagen trädde i kraft. Trots att det vid bedömningen av frågan om upprepade klandervärda gärningar ägt rum vore möjligt att beakta sådant som inträffat före lagens ikraftträdande, är det således inte fråga om någon fullständig retroaktivitet. Det är också relevant att när det gäller tiden innan lagen trätt i kraft kan beaktas endast sådant förfarande som på ett eller annat sätt innebär åsidosättande av skyldigheter som hänför sig till drivande av rörelse, dvs. som redan vid gärningstidpunkten stred mot lag eller god affärssed. Det kan vidare konstateras att det inte föreligger något hinder för att genom en vanlig lag införa ett system som innebär att redan en enda sådan konkurs, vilken tyder på åsidosättande av skyldigheter hänförliga till drivande av rörelse och vilken inträffat efter lagens ikraftträdande vore en tillräcklig förutsättning för meddelande av förbud att driva rörelse. Jämfört med detta system är lagförslaget i propositionen lindrigare, och ikraftträdelsestadgandet kan således inte anses vara genuint retroaktivt. Därför och med beaktande också av att det inte är fråga om att påföra ett formellt straff anser grundlagsutskottet att lagförslaget utan hinder av ikraftträdelsestadgandet kan handläggas i vanlig lagstiftningsordning.

Med hänvisning till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslaget i propositionen, såsom sitt utlåtande vördsamt

att det i regeringens proposition ingående förslaget till lag om förbud att driva rörelse kan behandlas i den ordning som stadgas i riksdagsordningens 66 §.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Jarmo Vuorinen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 17 oktober 1985
Utlåtande nr 13

Till Andra lagutskottet

Andra lagutskottet har i en skrivelse av den 14 februari 1985 bett om grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 238/1984 rd. med förslag till förnyande av lagstiftningen om statens tjänstemän och rdm. Männistös m.fl. lagmotion nr 20 med förslag till lagar om förnyande av lagstiftningen om statens tjänstemän. Utskottet har med anledning av ärendet hört ministern Pekka Vennamo, regeringssekreteraren Teuvo Metsäpelto och regeringsrådet Heikki Aaltonen vid finansministeriet, vikarierande lagstiftningsdirektören Pekka Nurmi och lagstiftningsrådet Markku Tyynilä vid justitieministeriet, kanslichefen Aimo Pajunen vid försvarsministeriet, avdelningschefen Juha Peltola vid social- och hälsovårdsministeriet, hovrättspresidenten Heikki Mälkki vid Helsingfors hovrätt, juris doktorn (h.c.) Risto Leskinen, juris doktorn Kauko Sipponen, professorn Mikael Hidén, forskarprofessorn Antero Jyränki, professorn Ilkka Saraviita, professorn Jaakko Uotila, förvaltningsrådet Martti Mäenpää vid Suomen Suur-Loosi ry, generalsekreteraren Leila Räsänen vid jämlikhetsdelegationen, byråchefen Esko Koivusalo vid Forskningscentralen för de inhemska språken, generalsekreteraren Outi Kuosa vid Kvinnoorganisationernas centralförbund rf, avdelningschefen Jukka Vuolijoki vid statskontoret, juristen Antti Tuomi vid Akava rf, förhandlingschefen Harry Wetterstrand vid TOC-T rf och juristen Heikki Sipiläinen vid TAS rf. Efter att ha behandlat ärendet närmast från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Lagförslagen

Propositionen innehåller förslag till lag om ändring av Regeringsformen för Finland, till statstjänstemannalag, till lag om införande av statstjänstemannalagen samt till lag om ändring av lagen om statens pensioner, till lag om ändring av lagen om statskontoret, till lag om ändring av lagen om försvarsmakten, till lag om ändring av lagen om medling i arbetstvister och till lag om ändring av lagen om konsumentombudsmannen.

Syftet med revideringen är att öka statsförvaltningens effektivitet och prestationsförmåga. Genom den nya lagstiftningen likriktas och kodifieras tjänstemannalagstiftningen och förenhetligas den rättsliga ställningen för olika tjänstemannakategorier.

Enligt förslaget skall de för närvarande cirka tio typerna av tjänsteförhållanden inskränkas till två, nämligen ordinarie tjänsteförhållande och tillfälligt tjänsteförhållande. Dessutom slopas de nuvarande utnämningsbreven som för närvarande är av central betydelse när det gäller att fastställa tjänstemännens rättsliga ställning.

Enligt den föreslagna lagen kan ett tjänsteförhållande sägas upp både från myndighetens och tjänstemannens sida. Tjänstemannen kan med anledning av uppsägning framföra rättelseyrkande hos tjänstemannanämnden. Enligt förslaget skall ett sådant nytt organ inrättas vid ämbetsverken och vara ett organ bestående av medlemmar som utsetts på förslag av både myndigheten och tjänstemannaorganisationerna. De föreslagna uppsägningsstadgandena skall inte gälla domare.

428500864H

I propositionen föreslås också ett väsentligt enklare och snabbare förfarande för att inrätta tjänster. Den huvudsakliga reformen består i att riksdagen — med undantag för vissa av de viktigaste tjänsterna — skall anvisa anslag för inrättande av tjänster ämbetsverksvis och inte bindande besluta om enskilda tjänster då den beviljar anslagen.

Andra centrala reformförslag är att förfarandet med tjänsteförslag vid utnämningar slopas i fråga om de flesta tjänster, att stadgandena om tjänsteplikt och tjänsteansvar kodifieras och att det ges möjlighet att under vissa förutsättningar ställa en tjänsteman till statsrådets förfogande.

Propositionen ansluter sig till den till riksdagen samtidigt avlåtna propositionen nr 239/1984 rd. angående ändringar i lagstiftningen, vilka krävs av revideringen av det statliga och kommunala tjänstekollektivavtalssystemet.

Den ovan nämnda lagmotionen innehåller förslag till ändring av Regeringsformen för Finland och till en statstjänstemannalag. I lagmotionen föreslås med avvikelse från propositionen bl.a. ett förfarande för inrättande av tjänster som innebär att riksdagens ställning inte förändras, tryggade rättigheter för tjänstemännen genom olika stadganden, snävare grunder för överföringar och uppsägningar, slopande av systemet med prövotid och tryggad besvärsrätt för tjänstemännen.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Regeringen föreslår att de tre första lagförslagen i propositionen skall behandlas i grundlagsstiftningsordning. Det första lagförslaget, dvs. förslaget till lag om ändring av Regeringsformen för Finland, bör behandlas i grundlagsstiftningsordning, emedan det är fråga om en sådan i regeringsformens 95 § avsedd lagstiftningsåtgärd som innebär ändring eller upphävande av grundlag.

Regeringen föreslår också att statstjänstemannalagen och lagen om införande av den skall stiftas i grundlagsordning. Grundlagsutskottet kommer nedan att behandla lagstiftningsordningen för lagen om införande av statstjänstemannalagen som en särskild fråga.

Att förslaget till statstjänstemannalag skall behandlas i grundlagsstiftningsordning motiveras i propositionen med att det vid omplacering av tjänstemän enligt lagförslagets 35 § 5 mom. utöver de befordringsgrunder, som är stadgade i 86 § regeringsformen, även kan beaktas orsaker, som hör samman med tryggandet av anställningsförhållandets fortbestånd.

Det föreslagna förfarandet innebär att ett enda lagrum föranleder att hela statstjänstemannalagen bör behandlas i grundlagsstiftningsordning. I och med detta förfarande kan också vissa andra punkter i förslaget till statstjänstemannalag än 35 § 5 mom. uppfattas som bemyndigande till sin karaktär. För undvikande av en sådan oklarhet bör enligt grundlagsutskottet statstjänstemannalagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Av denna anledning bör antingen sådana punkter i lagförslaget strykas som föranleder behandling i grundlagsstiftningsordning eller också bör dessa punkter ändras så att de inte utgör hinder för behandling i vanlig lagstiftningsordning. De punkter i lagförslaget som förutsätter grundlagsstiftningsordning bör vid behov tas in i en separat lag som behandlas i grundlagsstiftningsordning eller, om detta lämpligen går för sig, i vederbörande grundlag.

Eftersom förslaget till statstjänstemannalag skall behandlas i vanlig lagstiftningsordning har grundlagsutskottet vid den statsförfattningsrättsliga bedömningen av lagförslaget uppmärksammat sådana punkter i förslaget som direkt ansluter sig till något stadgande i grundlag och vilkas förhållande till grundlagen är öppet. Utskottet anser att dessa punkter i lagförslaget borde förtydligas, trots att det i vissa fall på grund av tolkning kunde anses vara ostridigt att vederbörande grundlagstadgande såsom en norm på högre nivå åsidosätter ifrågavarande stadgande i statstjänstemannalagen. I detta avseende intressanta grundlagsstadganden är t.ex. de som ingår i regeringsformens 2 kap. samt 70 och 89 §§.

Utskottets ovan relaterade grunduppfattningar gäller också de i nämnda lagmotion ingående lagförslagen som vartdera enligt motionen borde behandlas i grundlagsstiftningsordning.

Förslaget till lag om ändring av Regeringsformen för Finland

Ingressen

Lagförslagets ingress bör efter en teknisk korrigering lyda på följande sätt:

> ”I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på sätt 67 § riksdagsordningen föreskriver,
>
> *upphävs* 91 § 4 mom. Regeringsformen för Finland och
>
> *ändras* 65 § 1 mom., 89 §, 90 § *1 mom.* samt 91 § 2 och 3 mom.,

av dessa lagrum 90 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 30 juni 1947 (539/47), som följer:''

65 §

Första meningen i lagförslagets 65 § 1 mom. innebär att nuvarande praxis bibehålls då det gäller lagstadganden om nya ämbetsverks och inrättningars uppgifter. Enligt momentets andra mening kan tjänster inrättas inom gränserna för statsförslaget på det sätt därom stadgas genom lag. Lagförslaget innebär att tjänstetypen inte längre behöver fastställas genom lag för varje ämbetsverks eller inrättnings vidkommande. Enligt grundlagsutskottets uppfattning är denna ändring lyckad när det gäller att rationalisera inrättandet av tjänster. Lagförslaget innebär också att någon sådan regel inte längre kan härledas ur regeringsformen att tjänster som skall inrättas bör specificeras i statsförslaget i fråga om tjänstebenämningarna och avlöningsklasserna. Till denna del inverkar ändringen på riksdagens ställning med avseende på beslutsfattandet om tjänsternas art och antal samt avlöningsförhållandena.

Med avseende på riksdagens formella ställning kan det anses att dess möjligheter till inflytande minskar genom att kravet på en noggrann specificering av nya tjänster i statsförslaget slopas på grundlagsnivå. I statstjänstemannalagens 5 § föreslås emellertid ett stadgande om att vissa av de högsta tjänsterna skall specificeras i statsförslaget då de inrättas. Enligt vad som utretts för utskottet är avsikten dessutom att i statsverkspropositionens motivering också i fråga om andra tjänster, såsom motivering till förslag om ökade anslag, skall redogöras för behovet av nya tjänster specificerat i samband med vederbörande ärende samt i huvuddrag för de nya tjänsternas uppgiftsområden.

Med avseende på detta anser grundlagsutskottet att ändringen inte på något de facto betydelsefullt sätt försvagar riksdagens ställning när beslut fattas om nya tjänster och avlöningsförhållandena, utan tvärtom gör det möjligt att vid riksdagsbehandlingen av dessa ärenden effektivare ta upp väsentliga omständigheter. Utskottet konstaterar emellertid att den ovan avsedda redogörelsen, som skall tas in i statsverkspropositionens motivering, med tanke på regleringen av förhållandet mellan riksdagen och regeringen inte har blivit vederbörligen reglerad med mindre en lag stiftas om saken. En möjlighet är att i statstjänstemannalagens 5 § 1 mom. stadga att det i statsverkspropositionens motivering bör anges antalet sådana nya tjänster i huvudsyssla, som enligt 2 mom. inte skall specificeras i statsförslaget, och det huvudsakliga uppgiftsområdet för dem.

Enligt utskottets uppfattning borde momentet ges följande ordalydelse:

> ''Nya ämbetsverk och inrättningar kan inrättas inom gränserna för statsförslaget *efter det att* genom lag stadgats om de allmänna grunderna för dem. Tjänster kan inrättas inom gränserna för statsförslaget på det sätt därom stadgas genom lag. *Även* om rätt till pension *stadgas* genom lag.''

Detta förslag till ändring av regeringsformens 65 § hänger nära samman med att upphävandet av den s.k. regleringsfullmaktslagen innebär att riksdagens efterkontroll slopas i ett principiellt viktigt avseende, emedan de förordningar och statsrådsbeslut som för närvarande är baserade på regleringsfullmaktslagen därmed inte översänds till riksdagen för granskning. Grundlagsutskottet anser att riksdagens efterkontroll av tjänsteregleringsförordningarna är viktig framför allt av den orsaken att förfarandet har en förebyggande verkan på oändamålsenliga tjänsteregleringar. Därför bör det stadgas att förordningar som avser indragning av tjänster och inrättande av tjänster i samband därmed bör tillställas riksdagen för granskning och att förordningarna skall upphävas om riksdagen så beslutar. Enligt grundlagsutskottets uppfattning vore det ändamålsenligt att låta förordningarna genomgå förberedande behandling i riksdagens vederbörande specialutskott. En sådan lagstiftning kan emellertid inte genomföras på det sätt som föreskrivs i riksdagsordningens 66 §, varför stadganden om efterkontroll bör intas antingen i regeringsformens 65 § 1 mom. eller i den nedan föreslagna separata lagen som bör stiftas på det sätt som föreskrivs i riksdagsordningens 67 §.

89 §

I lagförslagets 89 § 1 mom. stadgas om de tjänster som efter ansökningsförfarande besätts enligt tjänsteförslag. Enligt lagförslaget är sådana tjänster bl.a. de i regeringsformens 88 § 2 mom. 1 punkt nämnda tjänsterna, dvs. vissa tjänster vid rättegångsverken och vid högsta förvaltningsdomstolen.

Tjänster vid rättegångsverken kan uppfattas som andra tjänster vid domstolarna än domartjänster, t.ex. lägre administrativa tjänster. Utskottet anser att det inte är ändamålsenligt att i

grundlag stadga såsom en huvudregel att alla dylika tjänster skall besättas enligt tjänsteförslag. Förslagsförfarandet är dessutom meningslöst då högsta förvaltningsdomstolen själv besätter sina tjänster.

Enligt vad som utretts för utskottet är sådana tjänster vid rättegångsverken som skall besättas genom förslagsförfarande, med stöd av gällande stadganden sekreterartjänsterna vid vattendomstolarna, sekreterar- och advokatfiskalstjänsterna vid hovrätterna samt sekreterartjänsterna vid försäkringsdomstolen. Enligt propositionen skall specialstadgandena om förslagsförfarandet i fråga om dessa tjänster förbli i kraft. För att bibehålla status quo är det således inte nödvändigt att i regeringsformen ta in något stadgande om förslagsförfarandet vid besättande av vissa tjänster vid rättegångsverken. Regeringsformens 89 § 1 mom. borde därför inte gälla rättegångsverkens och högsta förvaltningsdomstolens tjänster. Detta hindrar inte att det stadgas att vissa tjänster vid rättegångsverken skall besättas på grund av tjänsteförslag, emedan dessa tjänster i och med den ändring som föreslås i propositionen blir sådana tjänster som avses i paragrafens 2 mom. Enligt lagförslaget skall det stadgas särskilt om besättande av dem.

I motiveringen till lagförslagets 89 § 2 mom. talas om stadgande genom lag, trots att det av tjänstemannalagförslagets 10 § framgår att det också genom förordning kan stadgas att en viss tjänst inte besätts på grund av ansökan. Av tjänstemannalagförslagets 12 § framgår vidare att det genom förordning kan bestämmas att i stället för förslag skall ges utlåtande och att en del tjänster inte omfattas av det förfarande, varom stadgas i paragrafen utan blir beroende av specialstadganden som också kan ingå i en förordning. Av dessa orsaker borde i regeringsformens 89 § 2 mom. uttryckligen stadgas att det genom lag eller förordning stadgas särskilt om besättande av andra än de i 1 mom. avsedda tjänsterna.

Av ovan anförda skäl och med beaktande av vissa stilistiska omständigheter borde lagförslagets 89 § enligt utskottets uppfattning få följande ändrade ordalydelse:

> ”Ledamotstjänsterna i hovrätter och professorstjänsterna vid *(utesl.)* högskolor samt de i 88 § 1 mom. *(utesl.)* berörda tjänsterna skall, såvida inte i 90 § annat stadgas, sedan tjänsten anslagits ledig till ansökning, besättas på grund av förslag, *på vilket* den myndighet, hos vilken tjänsten ansökts, uppfört de tre enligt fastställda grunder mest förtjänta av sökandena. Över tjänsteförslag skall utlåtande avgivas i fråga om hovrätternas ledamöter av högsta domstolen.
>
> Om besättande av andra än i 1 mom. avsedda tjänster stadgas särskilt *genom lag eller förordning.*”

90 §

Också i lagförslagets 90 § 1 mom. bör ordalydelsen justeras så att momentet får följande lydelse:

> ”Angående ordningen för besättande av tjänster *vid högskolor*, inom den evangelisk-lutherska kyrkan och det ortodoxa kyrkosamfundet, borgmästare- och rådmanstjänster vid rådstuvurätt och magistrat samt tjänster i Finlands Bank gäller särskilda stadganden.”

91 §

I lagförslagets 91 § 3 mom. är det skäl att precisera att det stadgas särskilt genom lag om de däri angivna omständigheterna.

Grundlagsutskottet uppmärksammar i detta sammanhang de benämningar som innebär könsdiskriminering, emedan i förslaget till ändring av regeringsformens 91 § 3 mom. används begreppet ”tjänsteman”. Uppenbarligen har man i propositionen inte alls försökt undvika detta och andra motsvarande uttryck. Emedan det dock inte varit möjligt för grundlagsutskottet att i detalj granska propositionen från denna synpunkt nöjer sig utskottet med att hänvisa till den begreppsreform som genomfördes när kommunallagen stiftades år 1976 och till sitt betänkande nr 53/1982 rd. med anledning av en ändring av arbetsordningen för riksdagen och uppmärksamgör andra lagutskottet på behovet och möjligheten att i denna lagstiftningsreform beakta denna omständighet.

Förslaget till statstjänstemannalag

De förslag till stadganden som ansluter sig till grundrättighetsstadgandena i regeringsformens 2 kap.

Den av lagförslagets 17 § framgående förpliktelsen att bemöta tjänstemännen opartiskt ansluter sig till den princip om jämlikhet mellan medborgarna som framgår av regeringsformens 5 §. Grundlagsutskottet konstaterar att det av de

orsaker som anges i lagförslagets 17 § är ytterst angeläget att inte heller tjänstesökande får bemötas olikvärdigt. Grundlagsutskottet föreslår således att andra lagutskottet överväger att utsträcka diskrimineringsförbudet i lagförslaget till ansökningssituationer, antingen i det föreslagna lagrummet eller i anslutning till lagförslagets 13 § 3 mom., t.ex. så utformat att en myndighet inte utan grund får diskriminera en sökande i förhållande till andra sökande av de i lagförslagets 17 § angivna orsakerna. Till denna reglering och till regleringen i lagförslagets 17 § ansluter sig väsentligen frågan om vilka rättsskyddsmedel en tjänstesökande och en tjänsteman har i det fall att de eventuellt utsätts för en diskriminerande behandling från en myndighets sida.

Lagförslagets 18 § ansluter sig till den i regeringsformens 10 § tryggade föreningsfriheten. Grundlagsutskottet uppmärksammar därför förslaget att genom lag särskilt stadga om möjlighet att förbjuda tjänsteman att anluta sig till eller tillhöra en förening. Ett sådant omnämnande är varken ändamålsenligt eller nödvändigt i lagförslaget, emedan det då en separat lag eventuellt stiftas om förbud är skäl att särskilt reda ut om det mot bakgrunden av regeringsformens 10 § är möjligt att införa ett förbud. Omnämnandet borde strykas i lagförslaget.

Också lagförslagets 22 § handlar om föreningsfriheten och innebär en inskränkning av denna grundrättighet. Förbudet i början av stadgandet bör av ovan angivna orsaker strykas. Senare delen av paragrafen är onödigt generell, emedan det enda syftet enligt propositionens motivering är att begränsa de tjänstemäns deltagande i tjänstemannaföreningar, vilka representerar staten såsom arbetsgivare.

Grundlagsutskottet har tidigare varit på den linjen att grundrättighetsstadganden inte får utformas så att de i onödigt stor utsträckning begränsar rättigheten. Paragrafen borde därför preciseras då det gäller inskränkningarna i föreningsfriheten.

Grundlagsutskottet konstaterar å andra sidan att det i lagförslaget inte i tillräcklig utsträckning beaktats att en tjänsteman också kan ha andra bindningar än aktivitet i en tjänstemannaförening. Dessa bindningar kan leda till konflikt med tjänsteåliggandena, t.ex. så att förtroendet för tjänstemannens förmåga och vilja att opartiskt handha sin tjänst mot bakgrunden av dessa bindningar äventyras. Sådana situationer kan uppkomma bl.a. då en tjänsteman är verksam i ett företags förvaltning eller medlem i en s.k. frimurarorganisation.

Grundlagsutskottet föreslår till denna del att andra lagutskottet överväger om det genom legislativa åtgärder är möjligt att förebygga sådana bindningar och om regeringen särskilt borde reda ut denna sak.

Med beaktande av det ovan framförda kravet att en begränsning av föreningsfriheten bör anges exakt föreslår utskottet att paragrafen preciseras på följande sätt:

> ”Tjänsteman, *till vars åligganden det hör att företräda staten såsom arbetsgivare*, får inte *i en förening som företräder statsanställda* verka i en sådan ställning, att hans verksamhet i föreningen står i strid med *nämnda* tjänsteåliggande.”

Nära förknippat med den i regeringsformens 6 § garanterade personliga friheten är skyddet av den kroppsliga integriteten, vilket tangeras i lagförslagets 25 §. Enligt utskottets uppfattning är denna förpliktelse synnerligen inexakt angiven i sista meningen av paragrafens 1 mom. Meningen kan dock preciseras på följande sätt utan att syftet med stadgandet, enligt vad som utretts, förändras:

> ”*(Utesl.)* Tjänsteman *är* skyldig att *på begäran* lämna vederbörande myndighet uppgifter om *sina förutsättningar att med avseende på hälsan sköta tjänsten.*”

Då det gäller skyldigheten att ge uppgifter om hälsotillståndet kan det nämnas att sådana uppgifter enligt vår lagstiftning i allmänhet inte stadgats vara sekretessbelagda. Utskottet anser därför att det av rättssäkerhetsskäl är ändamålsenligt att komplettera lagförslagets 23 § så att tjänstemännens tystnadsplikt också innefattar uppgifter om hälsotillstånd. Grundlagsutskottet uppmärksammar vidare 9 § 1 mom. i lagen om allmänna handlingars offentlighet (83/51). Enligt lagrummet skall sådant ärende hemlighållas varom så i lag stadgats. Det är därför inte helt i sin ordning att stadga att ett ärende skall hemlighållas på grund av sin karaktär. Sekretessplikten kan till denna del anges genom att man nämner den omständighet som på grund av ärendets natur uppenbart inte får yppas. Preciserat på relaterat sätt lyder lagförslagets 23 § som följer:

"Tjänsteman får inte utnyttja, ej heller olovligen för annan yppa sådan i tjänsten till hans kännedom kommen omständighet, som enligt vad särskilt stadgats eller bestämts skall hemlighållas *eller som gäller annans hälsotillstånd* eller som på grund av sakens beskaffenhet eljest uppenbarligen *inte får yppas.*"

Stadgandena i lagförslagets 26 § tangerar den i regeringsformens 7 § tryggade rätten att fritt välja boningsort. Det har enligt vår statsförfattning ansetts vara förbjudet att stifta lagar som delegerar lagstiftande makt och således innebär ett bemyndigande att ingripa i medborgarnas grundlagsenliga allmänna rättigheter. Emedan förslaget innebär att det genom förordning kan stadgas om en tjänstemans skyldighet att bo på en viss ort är det fråga om en mot grundlagen stridande delegering av lagstiftande makt. Konflikten med grundlagen kan elimineras om paragrafens 1 mom. ges följande lydelse:

"*Tjänsteman är skyldig att bo i för honom reserverad tjänstebostad eller på bestämd ort om tjänstens sakenliga handhavande så fordrar. Närmare stadganden om innebörden av denna skyldighet utfärdas genom förordning*".

Lagförslagets 28 § ansluter sig till regeringsformens 8 och 9 §§ som gäller religionsfriheten. Denna anses innefatta bl.a. rätt att utöva religion eller att låta bli. Enligt 9 § i gällande religionsfrihetslag (267/22) kan den, som inte tillhör något trossamfund eller av sitt samfunds troslära är hindrad att gå ed, avge försäkran på heder och samvete. Utskottet anser att i lagförslaget i stället för tjänsteed vederbörligen bör beaktas möjligheten att avge försäkran, för att lagen inte i strid med den i grundlag tryggade religionsfriheten skall uppfattas innebära ett bemyndigande att genom förordning förplikta vissa tjänstemän att endast gå ed och inte avge försäkran. Med beaktande av detta kan paragrafens 1 mom. preciseras på följande sätt:

"Om *sådan* tjänsteed *eller försäkran som skall avkrävas tjänsteman* gäller vad därom är stadgat särskilt *genom förordning.*"

De förslag som ansluter sig till regeringsformens 70 och 89 §§

I lagförslagets 8 § 1 mom. beaktas vederbörligen regeringsformens 70 § enligt vilken i statsförslaget upptagna anslag inte får överföras från en av riksdagen särskilt för sig godkänd del av statsförslaget till en annan. Detta s.k. virementförbud bör enligt utskottets uppfattning gälla också i den situation som avses i lagförslagets 6 § 4 mom., varvid anslag som frigörs då tjänster indras kan användas till inrättande av tjänster. I slutet av momentet bör för klarhetens skull intas bisatsen "om inte annat följer av 70 § regeringsformen".

Enligt lagförslagets 10 § 1 mom. kan huvudregeln att en tjänst skall lediganslås åsidosättas genom lag eller förordning. Enligt den föreslagna ändringen i regeringsformens 89 § 1 mom. skall vissa tjänster dock besättas på grund av förslag sedan de anslagits lediga till ansökning. Av denna anledning bör i lagförslagets 10 § 1 mom. uttryckligen anges att undantag från kravet på lediganslående inte kan stadgas i strid med regeringsformens 89 § 1 mom.

Förflyttning och omplacering av tjänstemän

Enligt propositionen bör lagförslaget på grund av 35 § 5 mom. handläggas i grundlagsstiftningsordning. Enligt det föreslagna stadgandet kan, då en tjänst besätts i de fall som avses i 33—35 §§, utom de befordringsgrunder som är stadgade i 86 § regeringsformen även beaktas orsaker, som hör samman med tryggandet av anställningförhållandets fortbestånd för person, som avses i 35 § 1 mom.

Grundlagsutskottet anser att relaterade punkt i lagförslaget innebär en sådan komplettering av regeringsformens 86 § som kan göras endast i grundlagsstiftningsordning. Grundlagsutskottet anser det vidare vara motiverat att precisera stadgandets ordalydelse så att tryggandet av anställningsförhållandets fortbestånd i nämnda fall kan beaktas enbart vid sidan av befordringsgrunderna och de eljest stadgade kompetenskraven. På detta sätt blir det ostridigt att de särskilda kompetenskraven för en tjänst som skall besättas inte får åsidosättas heller i detta fall.

Utskottet har vidare uppmärksammat stadgandet i lagförslagets 34 § 1 mom. enligt vilket en tjänst kan besättas utan lediganslående. Avsikten är att stadgandet i allmänhet skall tillämpas då

tjänstemän förflyttas. Stadgandet skall i princip gälla också förflyttningar till professurer och enligt vad som utretts för utskottet, under de förutsättningar som stadgas i regeringsformens 91 § 1 mom., också till domartjänster. I fråga om professorstjänster och vissa domartjänster gäller enligt förslaget till ändringar i regeringsformens 89 § 1 mom. kravet att tjänsten skall lediganslås och besättas på grund av förslag. Till denna del står första meningen i lagförslagets 34 § 1 mom. i strid med regeringsformens 89 § 1 mom., emedan lagförslaget innebär att tjänsteansökningsförfarandet frångås. Enligt vad som utretts för utskottet är syftet med förslaget att göra avsteg också från förfarandet med tjänsteförslag.

Enligt utskottets uppfattning är det inte motiverat att allmänt stadga om en möjlighet att förflytta en tjänsteman till en professorstjänst utan att tjänsten lediganslås och utan att något tjänsteförslag görs upp. Uppfattningen baserar sig i första hand på vikten av att den vetenskapliga kompetensen blir bedömd som centralt sammanhänger med besättandet av professorstjänst och på att förslagsförfarandet innebär en lämplig möjlighet för en sådan bedömning. En liknande bedömning skall framläggas i det vad förutsättningarna beträffar mera begränsade fall där en tjänsteman kunde förflyttas till en domartjänst. Grundlagsutskottet anser att föreslagna 34 § 1 mom. av dessa orsaker inte bör tillämpas på de i regeringsformens 89 § 1 mom. avsedda tjänsterna för att lagförslaget till denna del skall kunna handläggas i vanlig lagstiftningsordning.

Enligt sista meningen i lagförslagets 34 § 1 mom. är det den utnämnande myndigheten som beslutar om förflyttning, såvida inte i lag eller förordning annat stadgats. I propositionen anges inte några orsaker till varför det borde vara möjligt att i förflyttningsfall överföra befogenheten från den utnämnande myndigheten till en annan myndighet också genom förordning. Av denna orsak och med beaktande särskilt av att det stadgas i regeringsformen om den utnämnande myndigheten bör bisatsen enligt grundlagsutskottets uppfattning strykas i momentet för att lagförslaget skall kunna handläggas i vanlig lagstiftningsordning.

Enligt lagförslagets 35 § kan vederbörande myndighet under de förutsättningar som stadgas i paragrafens 1 mom. förbjuda att tjänst som är eller blir vakant besätts. Enligt paragrafens 4 mom. är det, om den myndighet som utnämner innehavare av tjänsten är republikens president, statsrådet, högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen, denna myndighet som beslutar om tjänsten skall förbli obesatt. Enligt grundlagsutskottets uppfattning är det inte lämpligt att nämnda myndigheter, som hänförs till de högsta statsorganen, formellt fattar beslut om att någon tjänst, som de har befogenhet att besätta, skall lämnas obesatt för att de skall kunna besätta tjänsten med en tjänsteman som enligt 35 § 1 mom. skall omplaceras. Utskottet anser att förfarandet inte alls borde gälla tjänster som besätts av nämnda högsta myndigheter. I och med att förslaget ändras på detta sätt elimineras den konflikt med grundlagen som eljest förorsakas av paragrafens 2 mom., dvs. att också en i regeringsformens 89 § 1 mom. angiven tjänst till följd av den ordalydelse regeringen föreslår kunde besättas utan att tjänsten anslås ledig.

Helsingfors universitets ställning

De punkter i lagförslaget som gäller omplacering och förflyttning av tjänstemän är avsedda att tillämpas också i fråga om Helsingfors universitet. Då det gäller Helsingfors universitet innebär stadgandena att en tjänsteman under de förutsättningar som anges i 33 § kan flyttas till en tjänst vid universitetet och att vederbörande statsmyndighet enligt 35 § kan vägra besätta andra än professors- och överbibliotekarietjänster som är eller blir vakanta. Enligt den uppfattning som grundlagsutskottet anför ovan i fråga om 35 § 4 mom. borde professors- och överbibliotekarietjänsterna inte omfattas av förfarandet emedan det ankommer på republikens president att besätta dem.

Helsingfors universitets rätt till självstyrelse tryggas i regeringsformens 77 § 1 mom. Enligt paragrafens 2 mom. skall nya stadganden angående grunderna för universitetets organisation utfärdas genom lag medan närmare bestämmelser utfärdas genom förordning. Grundlagsutskottet behandlade dessa stadganden t.ex. i sitt betänkande nr 2/1923 rd. vilket gavs över regeringens proposition nr 26/1922 rd. med förslag till lag om grunderna för Helsingfors universitets organisation samt i sitt utlåtande nr 6/1969 rd. över regeringens proposition nr 223 med förslag till lag om grunderna för högskolornas inre förvaltning och de därtill anslutna lagmotionerna.

Grundlagsutskottet ansåg att Helsingfors universitets rätt till självstyrelse framför allt innebär att dess egna och inte statens allmänna förvalt-

ningsmyndigheter beslutar om universitetets inre förvaltning med i lagen stadgade begränsningar. I fråga om tjänsterna konstaterade utskottet att rätten till självstyrelse innebär att universitetets myndigheter inom ramen för fastställda stadganden själva får "föreslå lärare och tjänstemän, vilka i särskilda fall jämväl utnämnas av universitetets kansler och konsistorium".

Vad beträffar utnämningsarrangemangen står lagförslaget enligt grundlagsutskottets uppfattning inte i strid med den självstyrelserätt som tillförsäkrats Helsingfors universitet, emedan universitetets kansler eller lilla konsistorium alltjämt är de myndigheter som utser innehavarna av universitetets tjänster i enlighet med vad som särskilt stadgats om saken i författningarna om Helsingfors universitet. Då det gäller professors- och överbibliotekarietjänsterna ankommer utnämningarna på republikens president. Också från denna synpunkt är det således viktigt att sista meningen i lagförslagets 34 § 1 mom. ändras på ovan angivet sätt.

Vad beträffar den i 33 och 34 §§ stadgade möjligheten att förflytta en tjänsteman till en annan tjänst utan att tjänsten lediganslås och tjänsteförslag uppgörs innebär detta enligt utskottets uppfattning en inskränkning av den självstyrelserätt som Helsingfors universitet tillförsäkras i grundlag, om inte första meningen i 34 § 1 mom. preciseras på ovan angivet sätt.

Det bör ytterligare observeras att utöver de i regeringsformens 89 § 1 mom. angivna tjänsterna skall biträdande professorstjänster enligt förslaget i normala fall besättas på basis av tjänsteförslag. Första meningen i lagförslagets 34 § 1 mom. innebär emellertid ett avsteg från denna regel. Enligt utskottets uppfattning hänförs besättandet av biträdande professorstjänster på grund av tjänsteförslag till den självstyrelserätt som tillförsäkrats Helsingfors universitet. Det i första meningen av lagförslagets 34 § 1 mom. stadgade förfarandet omfattar således inte heller biträdande professorstjänsterna vid Helsingfors universitet, för att lagförslaget utan hinder av regeringsformens 77 § 1 mom. skall kunna handläggas i vanlig lagstiftningsordning. På grund av kravet på ett enhetligt förfarande inom högskoleförvaltningen är det således ändamålsenligt att utsträcka inskränkningen i fråga om nämnda punkt i lagförslaget till biträdande professorstjänster vid alla högskolor.

Då det gäller Helsingfors universitets rätt till självstyrelse har grundlagsutskottet vidare uppmärksammat den av lagförslagets 35 § framgående möjligheten att förbjuda besättandet av en tjänst som tillkommer vederbörande statsmyndighet. Enligt utskottets uppfattning inverkar denna möjlighet inte på ett med tanke på självstyrelserätten betydelsefullt sätt på behörighetsarrangemangen när det gäller utnämningsärenden och inte heller på de kompetensvillkor som den utnämnande myndigheten tillämpar, varför stadgandet om saken utan hinder av Helsingfors universitets rätt till självstyrelse kan införas i vanlig lagstiftningsordning.

Grundlagsutskottet har i sina tidigare ställningstaganden med avseende på grunderna för Helsingfors universitets organisation ansett att man genom lagstadganden förutom universitetets uppgift även borde fastslå förvaltningsorganen, deras sammansättning och inbördes förhållanden samt hur beslutanderätten i dem skall utövas. Utskottet har vidare ansett att lagen borde inrymma stadganden om bl.a. hurudana tjänster och befattningar som det kan finnas vid universitetet och hur de skall besättas.

Mot bakgrunden av detta är det beaktansvärt att tjänsterna enligt propositionen, med stöd av ändringen i regeringsformens 65 § 1 mom., enligt lagförslagets 6 § skall inrättas genom förordning. Grundlagsutskottet anser att nämnda lagrum i regeringsformen, såsom ett specialstadgande om inrättande av tjänster, åsidosätter den hittills gällande tolkningen av regeringsformens 77 § 2 mom., i synnerhet som denna tolkning har varit en följd av den hittills rådande uppfattningen om ordalydelsen i regeringsformens 65 §, vilket lagrum nu föreslås bli ändrat.

Däremot står lagförslaget i strid med kravet på reglering på lagnivå enligt regeringsformens 77 § 2 mom., till den del det föreslås att det skall stadgas genom förordning om vilken myndighet som skall utfärda förbud att besätta tjänst. Möjligheten att förbjuda besättande av en tjänst bör anses utgöra en så väsentlig del av förfarandet vid besättandet av tjänster, att den mot bakgrunden av hittills rådande lagstiftningspraxis bör hänföras till grunderna för Helsingfors universitets organisation. Myndigheten bör därför uttryckligen anges i tjänstemannalagen för att lagförslaget till denna del skall kunna handläggas i vanlig lagstiftningsordning.

Förslag föranledda av ändringarna i 33—35 §§

Av de ovan behandlade 33—35 §§ i lagförslaget är 35 § 5 mom. ett sådant lagrum som

enligt det i början av detta utlåtande framförda kriteriet bör tas in i en särskild lag, som handläggs i grundlagsstiftningsordning eller, om detta lämpligen kan ske, i vederbörande grundlag. Emedan det är fråga om en sådan komplettering av stadgandena i regeringsformens 86 § som är avsedd att vara permanent, är det tänkbart att dessa stadganden i förslaget till tjänstemannalag kunde intas i regeringsformens 86 § som ett särskilt moment.

Med beaktande av det generella tillämpningsområdet för de i regeringsformen stadgade befordringsgrunderna avser de föreslagna stadgandena dock mera avgränsat specialmål. Grundlagsutskottet föreslår därför att saken skall regleras i en separat lag som handläggs i grundlagsstiftningsordning. Enligt utskottets uppfattning kan i denna lämpligen beaktas också den anmärkning som framställdes ovan i fråga om 35 § 4 mom. De stadganden som ingår i den separata lag, som utskottet föreslår nedan, kan vid behov upprepas och inom de gränser som grundlagarna tillåter också preciseras i statstjänstemannalagen, om detta visar sig vara motiverat t.ex. med tanke på en enhetlig reglering. Grundlagsutskottet anser att det i en separat lag lämpligen kan stadgas också om riksdagens efterhandsövervakning när det gäller förordningar som avser tidigare behandlade indragningar av tjänster.

> ''Lag om besättande av statstjänster i vissa fall och om befordrande av vissa förordningar till riksdagen
>
> I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt 67 § riksdagsordningen föreskriver, stadgas:
>
> 1 §
>
> Tryggandet av statliga anställningsförhållandens fortbestånd kan utöver de i 86 § regeringsformen stadgade grunderna och de i övrigt stadgade kompetenskraven beaktas då sådan statstjänst besätts, beträffande vilken utnämningen ankommer på någon annan myndighet än republikens president, statsrådet, högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen.
>
> 2 §
>
> Utfärdande av förordning som avser indragning av tjänst och av därtill ansluten förordning om inrättande av tjänst skall ofördröjligen delgivas riksdagens talman, vilken genast, eller om riksdagen icke är samlad, så snart den sammanträtt, skall bringa saken till riksdagens kännedom. Förordningen skall upphävas om riksdagen så beslutar.
>
> 3 §
>
> Denna lag träder i kraft den 198 .''

I enlighet med det ovan anförda bör lagförslagets 34 § 1 mom. enligt utskottets uppfattning få följande ändrade ordalydelse:

> ''Då tjänsteman förflyttas till annan tjänst *än tjänst som avses i 89 § 1 mom. regeringsformen eller till biträdande professorstjänst vid högskola* får denna tjänst besättas utan lediganslående *och utan uppgörande av tjänsteförslag*. Beslut om förflyttning fattas av utnämnande myndighet *(utesl.)*.

Vidare bör i 35 § 1—3 mom. i stället för vederbörande myndighet anges statskontoret såsom behörig myndighet, på det sätt som framgår på annat håll i propositionen.

Det disciplinära systemet

Grundlagsutskottet har inte funnit anledning till andra anmärkningar i fråga om det föreslagna disciplinära förfarandet än att riksdagens justitieombudsman saknar möjlighet att anhängiggöra disciplinärt förfarande i allmänna tjänstemannanämnden i sådana fall då han förordnat om disciplinärt förfarande. Med beaktande av att riksdagens justitieombudsman och statsrådets justitiekansler enligt regeringsformens 49 § är jämställda borde i lagförslagets 83 § 2 mom. justitieombudsmannen i nämnda situation ges rätt att anhängiggöra disciplinärt förfarande, och i lagförslagets 87 § borde det konstateras att justitieombudsmannen har rätt att anföra besvär i sådant ärende.

Av ovan relaterade anledning borde lagförslagets 83 § 2 mom. ges följande ändrade ordalydelse:

> ''I allmänna tjänstemannanämnden anhängiggörs disciplinärt förfarande på ovan i 60 § stadgat sätt av justitiekanslern i statsrådet eller av tjänsteman som

förordnats av honom. *Om riksdagens justitieombudsman i enlighet med 59 § 3 mom. har förordnat att disciplinärt förfarande skall inledas, anhängiggörs det disciplinära förfarandet i allmänna tjänstemannanämnden av riksdagens justitieombudsman eller av en tjänsteman som han förordnat. På dessa skall i allmänna tjänstemannanämnden tillämpas vad som i denna lag är stadgat om disciplinombudsman.*''

På ovan anförda grund borde hänvisningen i slutet av 87 § ändras så att den får pluralform ''...i 83 § 2 mom. denna lag avsedda myndigheter,...''.

Tjänstemannanämnder

Enligt lagförslaget skall vid statsrådets kansli och olika ämbetsverk inrättas tjänstemannanämnder, som handlägger disciplinära ärenden och rättelseyrkanden rörande uppsägningsbeslut som fattats av andra myndigheter än statsrådet, republikens president, högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen. Utgående från nämndernas uppgifter kan de i sakligt hänseende jämställas med lagskipande organ. Grundlagsutskottet behandlade de krav som följer av regeringsformens 2 § 4 mom. och 60 § i sitt utlåtande nr 4/1984 rd. över regeringens proposition nr 38 med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa och vissa därtill anslutna lagar. Med hänvisning till det som anfördes i utlåtandet har grundlagsutskottet inte något att anföra med anledning av lagförslaget, även om den i 81 § 1 mom. föreslagna möjligheten för den som är ordförande för nämnden att inkalla annan lämplig person, som fyller kompetensvillkoren i stället för frånvarande suppleant, bör anses vara ett förfarande som är synnerligen speciellt samt otillfredsställande med beaktande av de principer som gäller lagskipning och i allmänhet utövande av beslutanderätt. Missförhållandet kan enligt utskottets uppfattning enkelt elimineras genom att flera suppleanter förordnas till nämnden än vad som föreslås i propositionen.

Förslaget till lag om införande av statstjänstemannalagen

I propositionens motivering konstateras att förslaget till lag om införande av statstjänstemannalagen bör behandlas i den ordning 67 § riksdagsordningen föreskriver, emedan den föreslagna lagen upphäver författningar och stadganden på grundlagsnivå. Som exempel nämns i motiveringen lagen om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar (767/76).

Denna regleringsfullmaktslag har obestridligen stiftats i grundlagsstiftningsordning men till sin natur är den en s.k. undantagslag och inte en grundlag, emedan det inte utryckligen angetts att den gäller som en grundlag. En dylik undantagslag kan upphävas i vanlig lagstiftningsordning om det inte föreligger särskilda, av grundlagarna föranledda orsaker att iaktta en annan lagstiftningsordning. Grundlagsutskottet har inte observerat att upphävandet av nämnda regleringsfullmaktslag — med undantag av de författningar om lön på indragningsstat vilka behandlas nedan — lika litet som de övriga undantagslagar som föreslås bli upphävda, är förknippade med sådana särskilda orsaker som förutsätter grundlagsstiftningsordning.

Enligt den föreslagna lagen om införande av statstjänstemannalagen upphävs också tre författningar om lön på indragningsstat när statstjänstemannalagen träder i kraft. Dessa är lagen om de rättigheter och skyldigheter, som tillkomma innehavare av tjänst eller befattning, vilken indrages (182/31), lagen om de rättigheter och skyldigheter, som tillkomma innehavare av tjänst eller befattning vid försvarsväsendet, vilken indrages (183/31) och lagen om innehållande i vissa fall av lön på indragningsstat (789/44). De två sistnämnda lagarna har stiftats i grundlagsstiftningsordning.

Tjänstemännens rätt till avlöning, inklusive rätten till lön på indragningsstat, har länge ansetts vara tryggad enligt regeringsformens 6 §. Genom det tjänstekollektivavtalssystem som infördes år 1970 blev de flesta avgöranden som gällde tjänstemannaavlöningar beroende av avtal. I sitt betänkande nr 1/1979 rd. över regeringens proposition nr 10 med förslag till lag angående ändring av lagen om reglering i vissa fall av personalens ställning vid indraget statsläroverk ansåg grundlagsutskottet emellertid att det i regeringsformens 6 § stadgade skyddet alltjämt gäller till den del tjänstemannaavlöningarna inte berörts av systemet med tjänstekollektivavtal eller

tjänstemannaavlöningar skulle ändras med förbigående av tjänstekollektiva avtalssystemet. Utskottet konstaterade vidare att eftersom det då föreslagna arrangemanget bland annat omintetgjorde de ifrågavarande tjänstemännens rätt till lön på indragningsstat kränkte lagförslaget inte deras i grundlag tryggade rättigheter och kunde således behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Mot bakgrunden av grundlagsutskottets relaterade ställningstagande förefaller upphävandet av de lagar som ligger till grund för tjänstemännens rätt till lön på indragningsstat ingripa i tjänstemännens grundlagsenliga rättigheter. Lagarna borde därför upphävas i grundlagsstiftningsordning. Bedömningen av lagstiftningsordningen i detta fall påverkas emellertid också av den omständigheten att i 15 § och 36 § 2 mom. lagen om införande av statstjänstemannalagen för de tjänstemän, som för närvarande hänförs till institutet med lön på indragningsstat skapas en form av skyddad lön på indragningsstat under fem år i fråga om den tjänst som vederbörande innehar eller som han förflyttas till då statstjänstemannalagen träder i kraft. Avsikten är att de stadganden om lön på indragningsstat, vilka föreslås bli upphävda, skall tillämpas på dessa tjänstemän, om deras tjänst indras innan fem år förflutit från det att statstjänstemannalagen trädde i kraft. Med avseende på detta relativt långa övergångsskede och med beaktande också av att det numera är möjligt att genom tjänstekollektivavtal fastställa beloppet av lön på indragningsstat, liksom också andra anställningsvillkor, och att i propositionen i stället för systemet med lön på indragningsstat, vilket föreslås bli upphävt, föreslås ett arrangemang bestående av avgångsbidrag och fortgående ersättning av statens medel, anser grundlagsutskottet att upphävande av de lagar som ligger till grund för rätten till lön på indragningsstat är ett så oväsentligt och litet ingrepp i tjänstemännens grundlagsenliga rättigheter att lagarna kan upphävas i vanlig lagstiftningsordning.

Grundlagsutskottet har också granskat lagförslagets 26 och 27 §§ med avseende på lagstiftningsordningen. Stadgandena innebär ett ingrepp i tjänstemännens på tjänstekollektivavtalen baserade rättigheter med förmögenhetsvärde, emedan tjänstemännens avlöningsdag fastställs enligt nämnda stadganden utan hinder av vad som bestämts i tjänstekollektivavtal. För närvarande betalas statstjänstemännens lön ut antingen månadens första eller sista vardag. Förslaget innebär att löneutbetalningsdagen antingen senareläggs eller tidigareläggs med en eller två dagar i månaden till dess att den infaller månadens 15:e dag. Grundlagsutskottet anser att det föreslagna arrangemanget innebär att lönebetalningen förskjuts med en så kort tid åt gången per månad att ett sådant obetydligt ingrepp i tjänstemännens ekonomiska ställning inte står i konflikt med deras grundlagsenliga rättigheter. En bidragande orsak till denna bedömning är att lika stora förskjutningar av lönebetalningsdagen är möjliga också för närvarande.

Grundlagsutskottet har inte i förslaget till lag om införande av statstjänstemannalagen lagt märke till något annat som strider mot grundlagarna. Lagförslaget kan således behandlas i den ordning som föreskrivs i riksdagsordningens 66 §.

I detta sammanhang uppmärksammar grundlagsutskottet att syftet med stadgandena i lagförslagets 27 § är att ange lönebetalningdagarna för de tolv månader som föregår statstjänstemannalagens ikraftträdande. Regeringen föreslår emellertid att lagen om införande av statstjänstemannalagen skall träda i kraft samtidigt som statstjänstemannalagen. Det är skäl att eliminera denna konflikt i ikraftträdelsestadgandet för den föreslagna lagen om införande av statstjänstemannalagen, ty lagförslagets 41 § 2 mom. gör det i sin nuvarande ordalydelse inte möjligt att flytta lönebetalningsdagen i enlighet med 27 § redan innan lagen träder i kraft.

Grundlagsutskottet uppmärksammar också stadganden som de föreslagna 3 § 2 mom., 4 § 2 mom. och 6—8 §§, varmed olika författningar och enskilda stadganden upphävs utan att de överhuvudtaget individualiseras. Utskottet anser att det med tanke på en överskådlig tjänstemannalagstiftning och därmed också rättsskyddet är viktigt att de författningar och stadganden som i detta sammanhang innan reformen träder i kraft skall upphävas oindividualiserade, såvitt möjligt anpassas till den nya tjänstemannalagstiftningen.

Rdm. Männistös m.fl. lagmotion

I fråga om det i lagmotionen ingående första lagförslaget, nämligen förslaget till lag om ändring av Regeringsformen för Finland kan samma kommentarer anföras som om 89 § och 90 § 1 mom. i motsvarande lagförslag i propositionen. Anmärkningen i fråga om 91 § 3 mom. i propositionens lagförslag har däremot beaktats i lagmotionen. I lagförslagets ingress bör det beaktas

att 90 § 1 mom., som föreslås bli ändrad, inte längre gäller i sin ursprungliga ordalydelse.

Beträffande 38 § 1 mom. och 39 § 4—5 mom. i lagmotionens andra lagförslag kan framställas samma anmärkningar som i fråga om 34 § 1 mom. och 35 § 4—5 mom. i det förslag till statstjänstemannalag som ingår i propositionen. Grundlagsutskottet har inte i detta lagförslag observerat sådana från statsförfattningsrättslig synpunkt betydelsefulla punkter som inte redan har behandlats ovan i anslutning till det förslag till statstjänstemannalag som ingår i regeringens proposition. I motsvarande lagförslag i lagmotionen ingår å andra sidan punkter som inte ger anledning till samma anmärkningar som regeringens lagförslag (lagförslagets 26 och 29 §§ samt 30 § 1 mom.).

Med hänvisning till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslagen i regeringens proposition och lagmotionen, såsom sitt utlåtande vördsamt

att andra lagutskottet i fråga om både det i regeringens proposition och det i lagmotionen ingående förslaget till lag om ändring av Regeringsformen för Finland, när utskottet uppgör sitt betänkande borde beakta det som framförts i detta utlåtande,

att både från det i regeringens proposition och det i lagmotionen ingående förslaget till statstjänstemannalag borde avskiljas den av grundlagsutskottet nämnda punkt, som i likhet med den ovan förutsatta efterhandsgranskningen från riksdagens sida, på det sätt som anförs i detta utlåtande, utformas till ett separat förslag till lag om besättande av statstjänster i vissa fall och befordrande av vissa förordningar till riksdagen, vilken lag skall handläggas i den ordning som föreskrivs i riksdagsordningens 67 §,

att både det i regeringens proposition och det i lagmotionen ingående förslaget till statstjänstemannalag genom sådana arrangemang, som avses i föregående stycke, till övriga delar kan handläggas i den ordning som föreskrivs i riksdagsordningens 66 §, under förutsättning att de statsförfattningsrättsliga anmärkningar som grundlagsutskottet anfört ovan blir vederbörligt beaktade, och

att de i regeringens proposition ingående förslagen till lag om införande av statstjänstemannalagen samt till lag om ändring av lagen om statens pensioner, lagen om ändring av lagen om statskontoret, lagen om ändring av lagen om försvarsmakten, lagen om ändring av lagen om medling i arbetstvister och lagen om ändring av lagen om konsumentombudsmannen kan behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Kärhä, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Kettunen, E. Laine (delvis) och Rajamäki (delvis).

Avvikande åsikter

I

Vi kan inte omfatta grundlagsutskottets utlåtande, närmast till den del benämningen ''tjänsteman'' i utlåtandet anses innebära könsdiskriminering. Vi anser att benämningen de facto är könsneutral, vedertagen och även i övrigt synnerligen lyckad. Det är således både fullständigt onödigt och i grunden artificiellt att försöka finna en ny benämning.

Helsingfors den 17 oktober 1985

Ben Zyskowicz **Sampsa Aaltio**
Iiro Viinanen **Impi Muroma**

II

Enligt regeringsformens 10 § kan medborgarna inte förbjudas tillhöra lagliga föreningar. Grundlagsutskottet förutsätter därför att 22 § i förslaget till tjänstemannalag skall ändras så att inskränkningar av föreningsfriheten tillåts endast i de fall där en tjänsteman vid förhandlingar representerar arbetsgivaren mot sin egen tjänstemannaförening.

Av ovan anförda skäl anser vi att i grundlagsutskottets utlåtande bör strykas ställningstagandet att det är klandervärt att en tjänsteman tillhör en i utlåtandet namngiven förening.

Vi betonar att det vid behandlingen av tjänstemannalagstiftningen inte heller har framkommit sådana omständigheter som visar eller med stöd av vilka den slutsatsen kunde dras att medborgarnas rättsskydd eventuellt äventyras i det fall att en tjänsteman hör till en i utlåtandet nämnd, i föreningsregistret införd organisation.

Helsingfors den 17 oktober 1985

Lea Kärhä **Iiro Viinanen**
Impi Muroma **Sampsa Aaltio**

III

Trots att vi huvudsakligen kunnat omfatta utskottsmajoritetens ståndpunkt vill vi framföra följande avvikande åsikt:

1) I 46 § 2 mom. 1 punkten i regeringens förslag till statstjänstemannalag har indragning av tjänst angivits som en uppsägningsgrund. Vi anser liksom statsutskottet i sitt utlåtande att detta inte kan vara en uppsägningsgrund. Den i paragrafens 2 mom. 4 punkt angivna grunden för uppsägning av tjänstemän är enligt vår mening alltför vag och ger en möjlighet till godtycklig behandling av tjänstemän. Detta står klart i strid med RF 6 § 2 mom. Vi anser att 46 § 2 mom. 2 och 3 punkterna väl räcker till för att ange de allmänna förutsättningarna för uppsägning av tjänstemän. Av denna orsak borde 1 och 4 punkten i 46 § 2 mom. strykas.

2) Enligt 91 § i samma lagförslag begränsas tjänsteinnehavarnas besvärsmöjligheter, bl.a. i ärenden som gäller utnämningar och val av boningsort och likaså i ärenden som gäller upplysningar om hälsotillståndet.

Allt detta hör till medborgarnas grundrättigheter. Paragrafen inbegriper dessutom ett sådant allmänt besvärsförbud som på ett oförutsebart sätt kan drabba också mången annan grundrättighet. Vi anser att ett sådant allmänt besvärsförbud inte bör införas, utan att de fall klart bör anges i lagen, som besvärsförbudet kan gälla.

Helsingfors den 17 oktober 1985

Arvo Kemppainen **Kati Peltola**

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 17 oktober 1985
Utlåtande nr 14

Till Andra lagutskottet

Andra lagutskottet bad i en skrivelse av den 14 februari 1985 grundlagsutskottet om ett utlåtande över regeringens proposition nr 239/1984 rd. angående ändringar i lagstiftningen, vilka krävs av revideringen av det statliga och kommunala tjänstekollektivavtalssystemet. Utskottet har med anledning av ärendet hört regeringssekreteraren Teuvo Metsäpelto och regeringsrådet Heikki Aaltonen vid finansministeriet, lagstiftningsrådet Markku Tyynilä vid justitieministeriet, juris doktorn Kauko Sipponen, professorn Mikael Hidén, forskarprofessorn Antero Jyränki, professorn Ilkka Saraviita, juristen Antti Tuomi vid Akava rf., förhandlingschefen Harry Wetterstrand vid TOC-T rf och juristen Heikki Sipiläinen vid TAS rf. Efter att ha behandlat ärendet närmast från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Lagförslagen

Propositionen innehåller förslag till lagar om ändring av 65 § Regeringsformen för Finland, riksdagsordningen, lagen om statens tjänstekollektivavtal, lagen om kommunala tjänstekollektivavtal, lagen om kommunala avtalsdelegationen, lagen om statsandelar och -understöd åt kommuner och kommunalförbund samt lagen om arbetsdomstolen.

Syftet med propositionen är att ändra lagen om statens tjänstekollektivavtal och lagen om kommunala tjänstekollektivavtal så att de å ena sidan skall stämma bättre överens sinsemellan och å andra sidan med lagen om kollektivavtal. Regeringen föreslår att avtalsfrågorna skall utökas. Lagarna skall utsträckas till att gälla också andra än tjänstemän i huvudsyssla. Vidare föreslås att överenskommelse om förfarandet vid handläggning av statsjänstemannaärenden skall kunna ingås genom allmänt avtal.

Regeringen föreslår att statsrådet och kommunala avtalsdelegationen skall ges rätt att förordna om tjänstemännens anställningsvillkor med avvikelse från tjänstekollektivavtal, om detta förutsätts för att personal skall kunna hållas kvar eller anställas eller av andra vägande skäl.

Propositionen ansluter sig till proposition nr 238/1984 rd. med förslag till förnyande av lagstiftningen om statens tjänstemän, som samtidigt avläts till riksdagen.

Statsförfattningsrättslig bedömning

I den statsförfattningsrättsliga bedömningen av propositionen uppmärksammas förslaget till ändring av regeringsformens 65 § och det därtill anslutna förslaget till ändring av 5 § 2 mom. i lagen om statens tjänstekollektivavtal samt förslaget till ändring av lagen om kommunala tjänstekollektivavtal, med beaktande av den principiella självstyrelse som kommunerna tillförsäkras i regeringsformens 51 § 2 mom.

Förslaget till lag om ändring av 65 § Regeringsformen för Finland

Syftet med den föreslagna ändringen av regeringsformens 65 § 3 mom. är att göra det möjligt att genom en vanlig lag stadga att statsrådet kan förordna om tjänstemännens anställningsvillkor med avvikelse från vad som överenskommits i tjänstekollektivavtal. Enligt grundlagsutskottets uppfattning innebär lagförslaget att i grundlag intas en alltför öppen fullmakt att stadga om saken genom lag, emedan statsrådets rätt att förordna om anställningsvillkor med avvikelse från tjänstekollektivavtal inte alls begränsas enligt förslaget.

428500863F

Av propositionens motivering framgår att avsikten inte är att berättiga statsrådet att ensidigt försämra tjänstemännens anställningsvillkor i förhållande till vad som överenskommits genom tjänstekollektivavtal. Emedan avsikten inte heller är att omintetgöra den avtalsrätt som är baserad på regeringsformens 65 § är det enligt grundlagsutskottets uppfattning skäl att överväga också det alternativet att regeringsformens 65 § inte ändras i detta sammanhang, utan reformen genomförs enbart genom en ändring av lagen om statens tjänstekollektivavtal. Lagen om ändring av lagen om statens tjänstekollektivavtal bör härvid behandlas i den ordning som föreskrivs i riksdagsordningens 67 §. Ett dyligt lagstiftningsarrangemang kunde på ett lämpligt sätt visa att statsrådets bestämmanderätt är sekundär och exceptionell i förhållande till tjänstekollektivavtalssystemet.

Om riksdagen dock vill genomföra reformen genom att ändra regeringsformens 65 § 3 mom. bör statsrådets befogenheter enligt stadgandet begränsas på det sätt som framgår av propositionens motivering. Med beaktande av detta bör lagförslaget, inklusive vissa tekniska justeringar som inte hänför sig till själva paragraftexten, få följande ändrade ordalydelse:

"Lag
om ändring av 65 § *R*egeringsformen *för Finland*

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på sätt 67 § riksdagsordningen föreskriver, ändras 65 § 3 mom. *R*egeringsformen *för Finland* sådant det lyder i lag av den 6 november 1970 (662/70), som följer:

65 §

— — — — — — — — — — — —

Angående villkoren i tjänstemännens anställningsförhållande kan bestämmas genom tjänstekollektivavtal och, *om villkoren i anställningsförhållandet inte försämras jämfört med tjänstekollektivavtal,* statsrådets beslut på sätt därom stadgas i lag. På riksdagens lönedelegation ankommer att genom vederbörande medlem av statsrådet följa med förhandlingarna om sådant avtal och beredningen av statsrådets beslut och till den del riksdagens godkännande är av nöden på riksdagens vägnar godkänna avtalet eller statsrådets beslut. Lönedelegationen kan underställa sitt beslut i saken riksdagen för fastställelse.

Denna lag träder i kraft den 1 198 ."

Kommunernas självstyrelse

Gällande lag om kommunala tjänstekollektivavtal stiftades på det sätt som föreskrivs i riksdagsordningens 67 § bl.a. därför att lagen innebar ett avsteg från stadgandet i regeringsformens 51 § 2 mom. enligt vilket kommunernas förvaltning skall vara grundad på medborgerlig självstyrelse. Grundlagsutskottet konstaterade i sitt utlåtande nr 2/1970 rd. över förslaget till lag om kommunala tjänstekollektivavtal att till den kommunala självstyrelsen hör att kommunen själv har rätt att besluta både om sina tjänstemäns avlöning och om andra villkor i deras anställningsförhållande. Eftersom en överföring av beslutanderätten i dessa frågor till kommunala avtalsdelegationen skulle innebära ett så väsentligt ingrepp i kommunernas egen uppgiftssfär skulle arrangemanget enligt grundlagsutskottets uppfattning genomföras i grundlagsstiftningsordning, emedan det avvek från den princip om självstyrelse som kommunerna tillförsäkrades enligt regeringsformens 51 § 2 mom.

En central statsförfattningsrättslig fråga då det gäller lagförslaget är om förslaget innebär att lagen om kommunala tjänstekollektivavtal skall ändras på ett sätt som innebär en större avvikelse från regeringsformens 51 § 2 mom. än tidigare. Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden utgått från att en lag som stiftats som ett undantag från en grundlag kan ändras i vanlig lagstiftningsordning, om ändringslagen inte innebär en utvidgning av det undantag som gjorts genom den lag som skall ändras.

Lagförslaget avser för det första en utökning av avtalsfrågorna genom att i uppsägningssituationer som är baserade på lag eller tjänstestadga uppsägningsgrunderna, tjänstledighetsgrunderna och -villkoren samt samarbetsfunktionärers arbetsutrymmen och arbetsredskap hänförs till avtalsförfarandet. Formellt betyder detta att kommunernas beslutanderätt överförs på kommunala avtalsdelegationen, som företräder kommunerna såsom arbetsgivare, och därmed en utvidgning av det tidigare gjorda undantaget i kommunernas självstyrelse. Den föreslagna ändringen är emellertid rätt liten i förhållande till det gällande

systemet, emedan anställningsvillkoren redan i stor utsträckning hänförts till avtalsförfarandet. Det rådande systemet bör ses som en helhet som innebär att anställningsvillkoren i stor utsträckning gjorts till avtalsfrågor. Regeringens förslag innebär inte någon betydande ändring av denna helhet. Till denna del kan förslaget anses vara ett oväsentligt bihang till det gällande systemet. Eftersom ändringen i praktiken inte på något betydande sätt inskränker kommunernas självstyrelse i större utsträckning än det system som ursprungligen genomfördes med lagen om tjänstekollektivavtal, anser grundlagsutskottet att lagförslaget till denna del kan handläggas på det sätt som föreskrivs i riksdagsordningens 66 §.

Lagförslaget innebär också att kommunala avtalsdelegationen kan förordna om tjänsteinnehavarnas anställningsvillkor med avvikelse från vad som överenskommits i tjänstekollektivavtal, om detta förutsätts för att kommunerna och kommunalförbunden skall kunna anställa eller kvarhålla personal eller av andra vägande skäl. I fråga om lagförslagets 5 § 2 mom. bör det observeras att kommunala avtalsdelegationens rätt att besluta om de kommunala tjänsteinnehavarnas anställningsvillkor på ett för kommunerna och kommunalförbunden bindande sätt redan nu baserar sig på gällande lag. Förslaget innebär en ändring jämfört med den rådande situationen därvidlag, att denna rätt under de lagstadgade förutsättningarna tillkommer avtalsdelegationen ensidigt, dvs. utan att något avtal om anställningsvillkoren ingås med tjänsteinnehavarföreningarna. Enligt grundlagsutskottets uppfattning begränsar det föreslagna arrangemanget inte principen med kommunernas självstyrelse i större utsträckning än den gällande lagen om kommunala tjänstekollektivavtal, emedan kommunala avtalsdelegationens befogenheter genom nämnda lag i huvudsak avgränsas till ärenden som redan gjorts till avtalsfrågor. Emedan det således är fråga om ärenden som från första början avskiljts från kommunernas och kommunalförbundens beslutanderätt genom lagen om tjänstekollektivavtal, förutsätter en omorganisering av beslutanderätten på det föreslagna begränsade sättet inte sådan behandling som avses i riksdagsordningens 67 §. Eftersom lagförslaget innebär att av avtal beroende anställningsvillkor skall bibehållas minst på den nivå som överenskommits genom tjänstekollektivavtal, förutsätter lagförslaget inte behandling i grundlagstiftningsordning heller på grund av omständigheter som sammanhänger med tjänsteinnehavarnas förmögenhetställning. Enligt grundlagsutskottets mening är det dock på sin plats att i lagen exakt fastslås att avtalsdelegationen inte kan besluta om sämre anställningsvillkor än vad som framgår av tjänstekollektivavtal.

Andra synpunkter

Grundlagsutskottet har granskat förslaget till ändring av 3 § 1 mom. i lagen om statens tjänstekollektivavtal. I lagrummet stadgas bl.a. att särskilt avtal, dvs. allmänt avtal, kan ingås om den procedur som skall iakttas vid skötseln av tjänstemannafrågor. Med beaktande av att det i regeringens proposition nr 238/1984 rd. ingående förslaget till statstjänstemannalag till väsentliga delar gäller uttryckligen skötseln av tjänstemannafrågor anser grundlagsutskottet det vara klart att avvikelse inte kan göras genom sådant allmänt avtal från lagstadgade och uppenbarligen inte heller eljest stadgade procedurer. Lagförslaget borde preciseras till denna del i synnerhet om ändringen av regeringsformens 65 § 3 mom. slopas på det ovan relaterade sättet och den lag som ändrar lagen om statens tjänstekollektivavtal stiftas i grundlagsordning.

Grundlagsutskottet uppmärksammar förhållandet mellan 5 § 2 mom. och 5 § 3 mom. i förslaget till ändring av lagen om statens tjänstekollektivavtal. Ordalydelsen i slutet av det sist nämnda momentet tyder på att finansministeriet kunde bevilja tilläggsförmåner för en till tjänstekollektivavtalet hänförlig enskild tjänsteman och även en vidsträcktare grupp av tjänstemän. Det är till denna del oklart hur finansministeriets befogenheter skiljer sig från statsrådets. Statsrådets befogenheter är baserade på 2 mom. i paragrafen. Grundlagsutskottet anser att det inte är ändamålsenligt att statsrådet och finansministeriet har delvis likartade befogenheter att besluta om tilläggsförmåner. Grundlagsutskottet konstaterar i detta sammanhang att det inte strider mot den av regeringsformens 2 § 4 mom. och 91 § 1 mom. framgående oavhängighetsprincipen för domare att lagförslagets 5 § 2 och 3 mom. tillämpas också på domare.

Med stöd av det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslagen i regeringens proposition, såsom sitt utlåtande vördsamt

att andra lagutskottet då det uppgör sitt betänkande om det i regeringens

proposition ingående förslaget till ändring av 65 § Regeringsformen för Finland borde beakta det som framförts i detta utlåtande,

att det andra lagförslaget i regeringens proposition, i det fall att det första lagförslaget godkänns, kan behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen, men det andra lagförslaget bör i det fall att det första lagförslaget inte godkänns, behandlas i den ordning som föreskrivs i 67 § riksdagsordningen, och

att de övriga lagförslagen i regeringens proposition kan behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Kärhä, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanten Kettunen.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 5 november 1985
Utlåtande nr 15

Till Statsutskottet

Statsutskottet har genom en skrivelse av den 4 oktober 1985 begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 126 med förslag till lag om ändring av lotteriskattelagen. Med anledning av ärendet har utskottet hört överdirektören Jukka Tammi vid finansministeriet, justitiekanslern Kai Korte, professorn Mikael Hidén, forskarprofessorn Antero Jyränki, professorn Ilkka Saraviita och professorn Kari S. Tikka. Efter att ha behandlat ärendet enbart från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Lagförslaget

I propositionen föreslås att lotteriskattelagen ändras så att lotteriskatten på grund av nedgången i penningvärdet sänks samtidigt som beskattningen av stora vinster skärps. Dessutom föreslår regeringen att avkastningen av lotteriskatten skall gå enbart till staten medan avkastningen nu fördelas mellan staten och kommunerna.

Enligt propositionen skall lagförslaget behandlas i den ordning som enligt 68 § riksdagsordningen gäller för ny eller ökad skatt.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Enligt 61 § regeringsformen stadgas om skatt genom lag. Enligt hävdvunnen lagstiftningspraxis har det ansetts att stadgandet förutsätter att det inte är möjligt att genom en lag som hör till den såkallade materiella skattelagstiftningens område överföra befogenhet att bestämma om skattskyldigheten och skattebeloppet genom stadganden som är av lägre rang än en lag eller genom förvaltningsbeslut. Lagförslaget ger inte anledning till anmärkningar då det gäller detta förbud mot delegering.

Grundlagsutskottet har dessutom granskat om lagförslaget skall behandlas i den ordning som stadgas i 66 § riksdagsordningen eller i den ordning som stadgas i 68 §. Enligt riksdagsordningens 68 § skall det förfarande iakttas som i riksdagsordningens 66 § har stadgats då fråga är om skatt som är avsedd att utgå under obestämd eller viss tid, eller om upptagande av statslån, dock så, att förslag om ny eller ökad skatt eller om fortsatt utgörande av för viss tid fastställd skatt till oförändrat belopp inte kan behandlas på annat sätt än i den särskilda lagstiftningsordning som gäller för skattelagar.

Den i riksdagsordningens 66 § stadgade behandlingsordningen är avsedd att tillämpas i alla de fall som gäller den materiella skattelagstiftningen och där det inte är fråga om i 68 § riksdagsordningen nämnda undantag, dvs. om ny eller ökad skatt eller om fortsatt utgörande av för viss tid fastställd skatt. Stadgandet i riksdagsordningen 68 § har utformats så att förfarandet enligt riksdagsordningens 66 § är huvudregeln, från vilken avsteg kan göras endast i de särskilt nämnda fall som anges i riksdagsordningens 68 §.

Hänvisande till exempel till utlåtandet nr 8/1982 rd. om regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av lagen om apoteksväsendet och till lag angående ändring och temporär ändring av lagen om apoteksavgifter konstaterar grundlagsutskottet att saken skall bedömas utgående från de skattskyldigas synpunkt, om det är fråga om en ny eller ökad skatt i den mening som avses i 68 § 1 mom. riksdagsordningen. Om lagförslaget innebär att avgiften ökar i fråga om vissa skattskyldiga och minskar i fråga om andra skall behandlingsordningen väljas enligt avgiftsökningen och lagförslaget behandlas i den ordning som avses i 68 § riksdagsordningen.

Eftersom en ändring av lotteriskatteskalan i enlighet med lagförslaget skärper beskattningen

av stora vinster skall lagförslaget på de grunder som anförts ovan behandlas i den ordning som stadgas i 68 § riksdagsordningen.

Grundlagsutskottet har också rett ut frågan om i vilken ordning lagförslaget skall behandlas om ändringen innebure en skatt som uppbärs under ett år. Grundlagsutskottet har behandlat frågan om stadganden som ansluter sig till en så kallad ettårig skattelag och som inte hör till den materiella skattelagstiftningen bland annat i sina utlåtanden nr 6/1957 rd. om regeringens proposition nr 58 med förslag till lag om exportavgift, nr 7/1963 rd. om regeringens propositioner nr 122 och 134 med förslag till lag angående ändring av lagen om marknadsföringsfond för lantbruksprodukter, nr 10/1964 rd. om regeringens proposition nr 183 med förslag till lag om importavgifter för lantbruksprodukter samt nr 6/1976 rd. om regeringens proposition nr 40 med förslag till lag angående uppskov med utbetalning av skatteåterbäring för år 1975.

I dessa sammanhang har grundlagsutskottet ansett att eftersom en minoritet av riksdagen, när en skattelag stiftas, inte åtnjuter det skydd som tillförsäkrats den enligt 66 § 7 mom. riksdagsordningen vid stiftandet av en vanlig lag, är det inte möjligt att i en ettårig skattelag stadga om frågor som går utanför stadgandet om den skatt som det i respektive fall är fråga om. Om en skattelag, som är avsedd att vara ettårig, innehåller stadganden som gäller andra saker skall lagen stiftas i den ordning som avses i 66 § riksdagsordningen. Grundlagsutskottet har också tidigare ansett att som frågor, som inte gäller stadgande om skatt, ej skall betraktas sådana stadganden som är subsidiära och kompletterande med tanke på lagförslagets huvudsakliga innehåll, även om de betraktade särskilt för sig kunde förutsätta en annan behandlingsordning. Det har ansetts att till exempel med skattens användningssyfte intimt förknippade stadganden samt stadganden om skatteuppbörden och beskattningsförfarandet, vilka inte avviker från allmän skattelagspraxis, kan behandlas i samma ordning som stadgandet om själva skatten.

Utöver den ovan behandlade ändringen av lotteriskatteskalan innebär lagförslaget att 6 § lotteriskattelagen upphävs. Detta innebär att avkastningen av lotteriskatten går enbart till staten. Denna punkt i förslaget är i och för sig en omständighet som går utanför stadgandet om skatten. Det är emellertid fråga om ett stadgande som gäller skattetagaren. Frågan är nära förknippad med det egentliga stadgandet om skatten eftersom utöver den i lagförslaget avsedda ändringen av skalan stadgandena om dels skattskyldigheten och skatteobjektet och dels skattetagaren bör anses vara faktorer som påverkar skattegäldsförhållandets karaktär och det sätt på vilket skatten bestäms. Den föreslagna regleringen i fråga om skattetagaren kan inte heller anses avvika från gällande skattelagspraxis, eftersom många skatter går enbart till staten. Eftersom det när 6 § på ovan anfört sätt upphävs är fråga om stadgandet om skatt i vid bemärkelse påverkas behandlingsordningen inte av det faktum att den statsekonomiska effekten av att skalan ändras är betydligt mindre än av att 6 § upphävs. Av dessa orsaker och då behandlingsordningen inte heller påverkas av att lagförslaget å ena sidan innebär en skattesänkning och å andra sidan en skattehöjning anser grundlagsutskottet att lagförslaget, också om det innebär en skatt som uppbärs under ett år, kan behandlas i den ordning som föreskrivs i 68 § riksdagsordningen.

Hänvisande till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslaget, såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget till lag om ändring av lotteriskattelagen bör behandlas i den ordning som föreskrivs i 68 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, J. Mikkola, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 6 november 1985
Utlåtande nr 16

Till Statsutskottet

Statsutskottet bad i en skrivelse av den 11 oktober 1985 om grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 165 med förslag till lag om ändring av lagen om accis på livsmedelsprodukter. Utskottet har med anledning av ärendet hört överdirektören Jukka Tammi vid finansministeriet, professorn Mikael Hidén, forskarprofessorn Antero Jyränki och professorn Ilkka Saraviita. Efter att ha behandlat ärendet uteslutande från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att finansministeriet skall få befogenhet att ändra accis- och prisskillnadsersättningsbeloppen vid förändringar i råvarusammansättningen hos produkter som nämns i lagen om accis på livsmedelsprodukter och i priserna på de råvaror som används vid framställningen. Samtidigt föreslår regeringen vissa ändringar i accistabellen. Enligt gällande lag kan finansministeriet på framställning av tullstyrelsen ändra produkternas accisbelopp så att de motsvarar förändringen i prisskillnaden för råvarorna.

Enligt regeringsformens 61 § stadgas genom lag angående skatt. Enligt den ståndpunkt som grundlagsutskottet ofta intagit och senast i sitt utlåtande nr 5/1984 rd. om regeringens proposition nr 37 med förslag till lagstiftning angående tvåprissystem för mjölk innebär kravet på en skattelag bl.a. att av lagen framgår skattskyldigheten och skattegrunderna så noggrant, att myndighetens prövning vid fastställandet av skatten utgörs av bunden prövning.

Grundlagsutskottet uppmärksammar de formuleringar i lagförslaget enligt vilka finansministeriet å ena sidan kan "i motsvarande mån ändra accisbeloppet" och å andra sidan "har samma rätt" under vissa förutsättningar. Språkligt sett kan dessa uttryck också förstås så att ministeriet har rätt att överväga om det skall vidta de avsedda åtgärderna eller ej. Enligt vad som utretts för utskottet är det emellertid inte fråga om detta. Grundlagsutskottet anser det dock vara ändamålsenligt att dessa uttryck ges en sådan form att de inte heller från språklig synpunkt kan antyda en prövningsmöjlighet.

Med hänvisning till det ovan stående anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av ärendet, såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget till lag om ändring av lagen om accis på livsmedelsprodukter bör behandlas i den ordning som föreskrivs i 68 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, J. Mikkola, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen.

428500939X

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 15 november 1985
Utlåtande nr 17

Till Statsutskottet

Statsutskottet bad i en skrivelse av den 19 april 1985 om grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 16 med förslag till kärnenergilag och vissa därtill anslutna lagar. Utskottet har med anledning av ärendet hört riksdagens generalsekreterare Erkki Ketola, handels- och industriministern Seppo Lindblom, överdirektören Taisto Turunen och äldre regeringssekreteraren Yrjö Sahrakorpi vid handels- och industriministeriet, filosofie studeranden Juha Saarinen vid Energipolitiska Föreningen Alternativ till Kärnkraft r.f., juristen Leena Pohjanraito vid Finlands Stadsförbund, juristen Kari Prättälä vid Finlands Kommunförbund, professorn Tapio Kunnas vid Finlands Elverksförening rf., professorn Mikael Hidén, professorn Toivo Holopainen, forskarprofessorn Antero Jyränki, professorn Ilkka Saraviita, professorn Kari S. Tikka, teknologie doktorn Markku Nurmi och juris licentiaten Anders von Koskull. Vidare har Finlands Svenska Kommunförbund givit ett skriftligt utlåtande som bifogats utskottets handlingar. Efter att ha behandlat ärendet närmast från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Lagförslagen

Propositionen innehåller förslag till en kärnenergilag samt till därtill direkt anslutna lagar om ändring av ellagen och om ändring av lagen om strålningsskydd.

I förslaget till kärnenergilag fastslås de allmänna principer, villkor och krav som användningen av kärnenergi bör uppfylla. Användningen av kärnenergi bör vara trygg och förenlig med samhällets helheltsintresse och den får inte främja spridningen av kärnvapen. I lagen föreslås stadganden om förutsättningarna för beviljande av tillstånd samt andra materiella stadganden som syftar till samma mål. I lagen föreslås mer detaljerade stadganden än de nuvarande t.ex. om verksamhetsidkarens skyldigheter att sörja för säkerheten och kärnavfallshanteringen samt om hur verksamhetsidkaren på förhand skall säkerställa kärnavfallshanteringen genom avgifter till en statlig kärnavfallshanteringsfond och genom överlämnande av säkerheter till staten.

För att förfarandet då de viktigaste kärnenergibesluten fattas skall vara tillräckligt demokratiskt förutsätts i förslaget riksdagens medverkan för beslut om uppförande av kärnkraftverk eller någon annan till sin allmänna betydelse anmärkningsvärd kärnanläggning. Riksdagen skall behandla ett sådant principbeslut av statsrådet, där det ansetts vara förenligt med samhällets helhetsintresse att en kärnanläggning byggs. Beslutsprocessens demokratiska karaktär accentueras också av att statsrådet inte kan fatta ett principbeslut, om den kommun, där den planerade kärnanläggningen skall placeras, förhåller sig negativt till projektet. Principbeslutsförfarandet kommer vidare att innebära att medborgare, kommuner och myndigheter skall höras i stor utsträckning.

Enligt propositionens motivering bör förslaget till kärnenergilag behandlas i grundlagsstiftningsordning till följd av lagförslagets 15 § 1 mom. och 63 § 2 mom., emedan förstnämnda stadgande innebär ett undantag från den fördelning av statsmakten som fastställts genom grundlagarna och det sistnämnda stadgandet begränsar Finlands suveränitet.

428501023M

Statsförfattningsrättslig bedömning

Vid den statsförfattningsrättsliga bedömningen har grundlagsutskottet uppmärksammat 1) de stadganden i den föreslagna kärnenergilagens 2 § som avser delegering av lagstiftande makt; 2) den föreslagna beslutsprocessen för byggande av en kärnanläggning med anmärkningsvärd allmän betydelse, dvs. riksdagens deltagande i beslutsfattandet; 3) lagförslagets stadganden om kärnavfallshanteringsavgift och kärnavfallshanteringsfond med avseende på regeringsformens 61 och 66 §§; samt 4) lagförslagets 63 § med avseende på grundlagsstadgandena om Finlands suveränitet.

Delegering av lagstiftande makt

Grundlagsutskottet har granskat 2 § i förslaget till kärnenergilag, som innehåller stadganden vilka innebär delegering av lagstiftande makt. Enligt paragrafens 1 mom. 5 punkt skall genom förordning för det första stadgas om tillämpning av lagen på ingående och fullgörande av sådant privaträttsligt avtal med främmande stat, utlänning eller utländskt samfund som gäller i 1—4 punkterna avsedd verksamhet som försiggår utanför Finlands gränser. För det andra föreslås att det med stöd av paragrafens 3 mom. genom förordning kunde stadgas att lagen under vissa förutsättningar skall tillämpas på andra ämnen än kärnämnen, vissa anordningar och aggregat samt på informationsmaterial på kärnenergiområdet, som föreligger i skriftlig eller annan materiell form och som inte är allmänt tillgängligt. I vartdera fallet gäller såsom begränsning för utfärdande av sådan förordning varom stadgas i lagen, att avtalet, ämnena, anordningarna, aggregaten och informationsmaterialet är av betydelse i fråga om spridningen av kärnvapen eller omfattas av förpliktelserna i de internationella avtal på kärnenergiområdet som Finland ingått. För det tredje föreslås att det med stöd av paragrafens 2 mom. genom förordning kunde stadgas att kärnenergilagen till vissa delar inte skall tillämpas på sådan verksamhet som eljest hänförs till lagens tillämpningsområde. En lagstadgad förutsättning är att verksamhetens betydelse är ringa med tanke på lagens syfte.

Grundlagsutskottet har behandlat frågan om delegering av lagstiftningsbefogenhet bl.a. i sitt utlåtande nr 6/1959 rd. om regeringens proposition nr 72 med förslag till lag om tulltariff och i sitt utlåtande nr 2/1962 rd. om regeringens proposition nr 27 med förslag till lag om kreditvillkor inom avbetalningshandeln. Utskottet konstaterade därvid att det i praktiken genom en vanlig lag gjorts möjligt att reglera en viss inom lagens ram fallande angelägenhet delvis genom förordning, ja till och med genom stadganden av ännu lägre grad. Delegering har ansetts vara möjlig också i ärenden varom enligt ett uttryckligt stadgande i grundlag skall stadgas genom lag. I sådana fall har det dock i allmänhet varit fråga om utfärdande av endast vissa till en större helhet hörande detaljerade stadganden ävensom sådana stadganden, som ofta och utan tidsutdräkt bör ändras. Å andra sidan har det ansetts ofrånkomligt, att ett helt rättsområde, som tidigare reglerats genom lag, kan underställas reglering genom stadganden av lägre grad endast på sätt om stiftande av grundlag är föreskrivet. Likaså har sistnämnda lagstiftningsordning befunnits nödvändig, då det varit fråga om en befogenhet att utfärda stadganden, genom vilka ingrepp skulle göras i de medborgarna i grundlag tryggade rättigheterna. Utskottet framhöll vidare att därest det genom en fullmaktslag blir möjligt att göra ingrepp i statsförfattningens centrala principer, kan befogenheten meddelas endast i grundlagsstiftningsordning.

Senast behandlade grundlagsutskottet frågan om delegering av lagstiftningsbehörighet i sitt utlåtande nr 4/1984 rd. om regeringens proposition nr 38 med förslag till lag om utkomstskydd för arbetslösa och vissa därtill anslutna lagar samt i sitt utlåtande nr 13/1985 rd. över regeringens proposition nr 238/1984 rd. med förslag till förnyande av lagstiftningen om statens tjänstemän och en därtill ansluten lagmotion. I förstnämnda utlåtande behandlades de punkter i förslaget till lag om utkomstskydd för arbetslösa som innebar delegering av lagstiftningsbehörighet. Utskottet ansåg det vara riktigt att det genom lag stadgas om vissa sådana omständigheter, som föreslås bli reglerade på förordningsnivå, men ansåg inte att lagförslaget på grund av delegeringen borde behandlas i grundlagsstiftningsordning. I sistnämnda utlåtande ansåg grundlagsutskottet däremot att det delvis var fråga om en mot grundlag stridande delegering av lagstiftningsbehörighet, emedan en tjänstemans skyldighet att bo på en viss ort tangerar den i regeringsformens 7 § tryggade rätten att fritt välja boningsort och emedan lagförslaget innebar att stadganden om denna skyldighet skulle utfärdas genom förordning. Utskottet före-

slog att stadgandet skulle ändras så att i lagen stadgas om förutsättningarna för att begränsa ifrågavarande grundrättighet, medan närmare stadganden om innebörden av en sådan skyldighet som begränsar en grundrättighet kan utfärdas genom förordning.

Den i lagförslagets 2 § 2 mom. avsedda befogenheten att utfärda förordning är inte begränsad enligt förslaget och även med beaktande av lagförslagets 76 § är den av väsentlig betydelse med tanke på syftet med hela lagstiftningsåtgärden. Det är fråga om sådan i praktiken relativt vanlig delegering av lagstiftningsbehörighet som till sin sakliga innebörd kan jämställas med utfärdande av tillämpningsstadganden och som således inte är betydelsefull från statsförfattningsrättslig synpunkt.

I två andra fall som baserar sig på lagförslagets 2 § gäller befogenheten att utfärda förordning en utvidgning av lagens tillämpningsområde till ingående och fullgörande av privaträttsligt avtal, vissa ämnen, anordningar och aggregat samt informationsmaterial på kärnenergiområdet. Avsikten är att hänföra bl.a. dessa funktioner till det allmänna tillståndsstadgandet i lagförslagets 8 §.

Från statsförfattningsrättslig synpunkt är det centralt att det egentliga tillståndsförfarandet primärt baserar sig på lag och att det i lagen anges synnerligen noggranna förutsättningar för rätten att utfärda förordning. Det är vidare fråga om att vissa detaljer i förhållande till det omfattande komplex av funktioner, som regleras i lagförslagets 2 § 1 mom. 1—4 punkterna, genom förordning skall hänföras till lagens tillämpningsområde. Till följd av de funktioner som ansluter sig till förordningsutfärdarens föreslagna behörighet kan det dessutom vara av nöden att från fall till fall ändra regleringen och således också ofta och snabbt på det sätt som grundlagsutskottet avsett i vissa tidigare ställningstaganden.

Förfarandet att göra de funktioner, som hänförs till behörigheten att utfärda förordning, beroende av tillstånd ansluter sig dessutom till de stadganden om egendomsskydd som ingår i regeringsformens 6 § och de stadganden om yttrandefrihet som ingår i regeringsformens 10 §. Trots att behörigheten att utfärda förordning onekligen innebär att grundrättigheterna kan begränsas genom stadganden på förordningsnivå, är det utöver de ovan nämnda omständigheterna värt att beakta att det är fråga om en begränsning som är förenlig med ett synnerligen vägande allmänt intresse, vilket framgår av de i lagen uppställda förutsättningarna för förordningsutfärdarens rätt att utfärda författningar. Föreliggande lagförslag skiljer sig väsentligen från den situation som behandlades i grundlagsutskottets utlåtande nr 13/1985 rd. just i detta avseende, emedan det förslag till statstjänstemannalag som det då var fråga om innebar att begränsningen av vederbörande grundrättighet helt skulle ske på förordningsnivå.

På ovan anförda grunder anser grundlagsutskottet att den delegering av lagstiftningsbehörighet som avses i den föreslagna kärnenergilagens 2 § kan genomföras i vanlig lagstiftningsordning. Utskottet anser emellertid i fråga om den delegering som avses i 2 § 3 mom. att det inte är riktigt att det inte direkt av lagtexten framgår att delegeringen innebär en möjlighet att hänföra ifrågavarande funktioner till det stadgande om tillstånd som ingår i lagförslagets 8 §.

Riksdagens ställning vid beslut om att uppföra kärnanläggning som är av anmärkningsvärd allmän betydelse

I lagförslagets 11 § definieras begreppet kärnanläggning som är anmärkningsvärd till sin allmänna betydelse och stadgas att det för uppförande av en sådan anläggning förutsätts ett principbeslut av statsrådet om att uppförandet av kärnanläggningen är förenligt med samhällets helhetsintresse. Om statsrådet i sitt principbeslut anser att det är förenligt med samhällets helhetsintresse att en kärnanläggning uppförs bör statsrådet enligt lagförslagets 15 § oförd röjligen förelägga riksdagen principbeslutet för granskning. Med anledning därav kan riksdagen upphäva beslutet som sådant eller besluta att beslutet som sådant förblir i kraft.

I fråga om den statsförfattningsrättsliga bedömningen av saken hänvisar grundlagsutskottet till sitt utlåtande nr 7/1976 rd. över regeringens proposition nr 53 med förslag till lag angående omorganisering av förvaltningen och vården av de Antellska samlingarna och penningmedlen. Utskottet konstaterade i sitt utlåtande att riksdagens uppgifter har angetts i grundlagarna samt i stadganden av lägre rang, vilka direkt stöder sig på stadgandena i grundlag, och att det sålunda ej är möjligt att genom en lag som tillkommit i vanlig lagstiftningsordning påföra riksdagen sådana nya uppgifter som ej alls nämnts i grundlagarna. Eftersom granskningen av ett principbe-

slut av statsrådet om uppförande av en kärnanläggning som är anmärkningsvärd till sin allmänna betydelse är ett nytt institut och en ordagrann tolkning av riksdagsordningens 63 § ger vid handen att det också är fråga om en formellt sett ny uppgift för riksdagen, anser grundlagsutskottet på ovan nämnda grunder att lagförslagets 15 § är ett sådant från regeringsformens och riksdagsordningens stadganden avvikande stadgande som bör handläggas i grundlagsstiftningsordning.

Vid en bedömning av lagförslaget i detta avseende från annan än statsförfattningsrättslig synpunkt anser grundlagsutskottet det vara nödvändigt att riksdagen deltar i beslutsfattandet om uppförande av kärnanläggningar. Emedan frågan är synnerligen viktig från samhällspolitisk och nationalekonomisk synpunkt är det helt naturligt att riksdagen är med om att fatta beslut. I denna bemärkelse är lagförslaget riktigt utformat emedan det blir beroende av riksdagens avgörande om statsrådets principbeslut blir gällande eller ej.

I propositionens motivering konstateras det vara en alternativ beslutsprocess att det blir möjligt att genom en lag avgöra ärenden som gäller uppförande av en till sin allmänna betydelse anmärkningsvärd kärnanläggning. Härvid kommer riksdagen vid behandlingen av ett lagförslag, som ingår i en proposition eller i en lagmotion, i sakligt hänseende att besluta om uppförande av en kärnanläggning och således också om därtill eventuellt anslutna begränsande villkor. En sådan med riksdagens normala handläggningssätt förenlig beslutsprocess kunde enligt grundlagsutskottets uppfattning genomföras med iakttagande av sådan behandling som föreskrivs i riksdagsordningens 66 §.

Riksdagens ställning i den beslutsapparat som föreslås i lagförslaget påverkas väsentligt av hurudant det principbeslut som tillställs riksdagen för granskning är beträffande exaktheten och antalet omständigheter som tas upp i beslutet. Av lagförslaget framgår att en förutsättning för statsrådets principbeslut å ena sidan är att den planerade förläggningskommunen för kärnanläggningen har förordat uppförandet av anläggningen och å andra sidan att det inte har framkommit omständigheter som skulle visa att anläggningen uppenbarligen inte kan uppföras på ett sätt som uppfyller den i lagförslagets 6 § förutsatta säkerhetsnivån. Grundlagsutskottet anser det vara obestridligt att de omständigheter som behövs för konstaterande av principbeslutets laglighetsförutsättningar bör framgå av det beslut, som föreläggs riksdagen för granskning, eller av dess motivering. Av lagförslaget framgår dessutom att statsrådet för att laglighetsförutsättningarna skall uppfyllas bör överväga principbeslutet utgående från samhällets helhetsintressen, varvid avseende speciellt skall fästas vid erforderligheten av kärnanläggningen med tanke på landets energiförsörjning, lämpligheten av kärnanläggningens tilltänkta förläggningsort och anläggningens inverkan på miljön samt ordnandet av kärnbränsleförsörjningen och kärnavfallshanteringen. Enligt grundlagsutskottets åsikt är det klart att också de uppgifter, som är centrala med tanke på tillämpningen av dessa prövningsgrunder, bör framgå i samband med principbeslutet samt vidare hur de ifrågavarande omständigheterna har avvägts mot varandra när beslutet fattades. Utskottet understryker med tanke på riksdagens beslutsfattande vikten av de omständigheter som gäller ett kärnanläggningsprojekts lönsamhet samt den i principbeslutet angivna sökandens planer i fråga om såkallad temporär upplagring och slutlig förvaring. Generellt sett uppmärksammar utskottet att principbeslutet borde ge faktagrunder för en sådan behandling i riksdagen att alternativen till godkännande av principbeslutet kan bedömas med tanke på samhällspolitiken och de nationalekonomiska verkningarna.

Grundlagsutskottet har granskat lagförslagets 15 § också med hänsyn till formerna för riksdagsbehandlingen samt förfaringssätten. Enligt utskottets uppfattning föreligger det inte något hinder för att med hänsyn till riksdagsordningens 63 § jämställa statsrådets principbeslut vad behandlingssättet beträffar med de i paragrafens 4 punkt avsedda förordningar och beslut av statsrådet och ministerier som sänts till riksdagen för granskning. Därför bör statsrådets principbeslut före ärendets slutliga behandling i plenum beredas i vederbörande specialutskott. Med avseende på det beslut som riksdagen skall fatta med anledning av principbeslutet är lagförslaget entydigt, eftersom riksdagen antingen skall upphäva beslutet som sådant eller besluta att beslutet som sådant förblir i kraft. Riksdagens beslut kan sålunda upphäva principbeslutet eller innebära att det förblir i kraft, och riksdagens beslut kan inte till exempel vara villkorligt. Det föreligger likväl inte något statsförfattningsrättsligt hinder för att det i vederbörande specialutskotts betänkande, på grundval av vilket ärendet avgörs i plenum, ingår ställningstaganden som sakligt sett — om än inte beträffande sin rättsligt bindande verkan — kan jämställas med villkor. Vidare hänvisar grundlagsutskottet till det i riks-

dagens arbetsordnings 44 § 3 mom. reglerade förfarandet vid framställande av så kallade hemställningsklämmar och till den praxis som ibland förekommit vid behandlingen av förordningar och beslut, som förlagts för granskning, nämligen att riksdagen har innefattat uttalanden i det beslut den fattat med anledning av den aktuella granskade författningen.

Även om ett principbeslut vad behandlingen beträffar kan jämställas med granskning av förordningar och andra författningar, är riksdagens roll enligt grundlagsutskottets uppfattning dock betydelsefullare när det gäller ett principbeslut än när författningar granskas. Detta beror på att riksdagen för principbeslutets del, till skillnad från allmän praxis vid granskning av författningar, inte enbart kontrollerar om beslutet håller sig inom vissa gränser utan riksdagen bedömer principbeslutet närmast på samhälleliga grunder. Denna skillnad kunde enligt grundlagsutskottets åsikt bättre än vad som föreslås beaktas i lagtexten till exempel genom att det stadgas att statsrådet utan dröjsmål skall förelägga riksdagen principbeslutet för granskning och beslut.

Grundlagsutskottet konstaterar att rubriken för lagförslagets 15 § inte exakt anger riksdagens ställning och betydelse vid beslutsfattandet. Paragrafens innehåll skulle speciellt på grund av det som utskottet anfört ovan bättre anges till exempel genom rubriken ''Meddelande till riksdagen och riksdagens beslut''.

Avgift för kärnavfallshantering

Enligt förslaget till kärnenergilag skall så kallad avfallshanteringsskyldig erlägga avgift för kärnavfallshantering. Som avfallshanteringsskyldig anses den som fått tillstånd till användning av kärnenergi och vars verksamhet leder till eller har lett till uppkomsten av kärnavfall. Avfallshanteringsskyldig skall bereda sig på de kärnavfallskostnader vilka förorsakas av alla de åtgärder som hör till kärnavfallshanteringen, bland annat genom att kvartalsvis betala en avgift för avfallshantering.

Avgiftens rättsliga karaktär bör bedömas i första hand på grundval av regeringsformens 61 §, som gäller skatter, och 62 §, som gäller avgifter. Grundlagsutskottet har i sin hävdvunna praxis ansett att utmärkande för en skatt och en avgift av så kallad skattenatur är en strävan att finansiera statens utgifter. Kännetecknande för en avgift enligt regeringsformens 62 § har ansetts vara att avgiften utgör ett vederlag för service från den offentliga maktens sida.

De avgifter för kärnavfallshantering som envar avfallshanteringsskyldig betalt utgör denna avfallshanteringsskyldiges fondandel i statens kärnavfallshanteringsfond. Avfallshanteringsskyldig erhåller en med fondandelen sammankopplad återlånerätt, som dessutom kan utsträckas till den avfallshanteringsskyldiges aktieägare. Fondens medel används i sinom tid för täckande av de kärnavfallshanteringskostnader som hänför sig till vederbörande kärnavfallsproducents ombesörjningsskyldighet.

Av dessa orsaker utgör avgiften för kärnavfallshantering enligt grundlagsutskottets uppfattning i så måtto en prestation mot vederlag, att avgiften inte kan betraktas som en sådan avgift av skattenatur som borde införas genom en lag vilken uppfyller de krav vilka regeringsformens 61 § ställer på en skattelag. Avgiften för kärnavfallshantering kan inte heller anses såsom en i regeringsformens 62 § nämnd avgift, eftersom den inte utgör ett vederlag till exempel för en myndighets ämbetsåtgärder. Avgiften utgör inte heller en sådan ekonomisk påföljd av straffkaraktär som följer på en lagstridig gärning och som grundlagsutskottet har behandlat i sina utlåtanden nr 3/1977 rd. (kontrollavgift i kollektivtrafik) och nr 2/1981 rd. (överlastavgift).

Avgiften för kärnavfallshantering utgör enligt grundlagsutskottets uppfattning en avgift av speciell karaktär som erläggs till kärnavfallshanteringsfonden och som inte juridiskt kan inplaceras i någon av de ovan nämnda kategorierna.

Grundlagsutskottet har ytterligare granskat om avgiften för kärnavfallshantering har sådana för tvångslån karaktäristiska drag, på grund av vilka lagförslaget till denna del borde undersökas med tanke på stadgandet om egendomsskydd i regeringsformens 6 §. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande nr 6/1976 rd. över regeringens proposition nr 40 med förslag till lag angående uppskov med utbetalning av skatteåterbäring för år 1975 konstaterat att ett tvångslån karaktäriseras av att medborgaren till staten måste erlägga en viss förmögenhetspost som i sinom tid återbetalas till honom. Eftersom det primära syftet med skyldigheten att betala avgift för kärnavfallshantering är att säkerställa att kärnavfallshanteringsutgifterna blir täckta, och fondens medel på det sätt som framgår av lagförslagets 52 § 2 mom. endast sekundärt och i begränsad utsträckning kan användas för statens behov, anser grundlagsutskottet att det inte är fråga om ett tvångslån

eller en därmed jämförbar åtgärd, som borde genomföras i grundlagsstiftningsordning.

Kärnavfallshanteringsfonden

Enligt lagförslagets 38 § grundas för genomförande av reserveringen för kostnaderna för hanteringen av kärnavfall utanför statsförslaget statens kärnavfallshanteringsfond som lyder under och förvaltas av handels- och industriministeriet.

Om fonder som står utanför statsförslaget stadgas i regeringsformens 66 §. Dess 1 och 2 mom. bildar enligt grundlagsutskottets uppfattning en helhet som har betydelse när man överväger om en fond kan grundas i vanlig lagstiftningsordning eller om åtgärden kräver grundlagsstiftningsordning.

Regeringsformens 66 § 1 mom. slår fast huvudregeln för statshushållningen, nämligen att det årliga statsförslaget skall uppta utgifterna och inkomsterna för finansåret. Utgångspunkten är sålunda att statsförslaget skall inrymma statens alla inkomster och utgifter. Ett undantag från detta utgör samma paragrafs 2 mom. Enligt det stadgas det särskilt om huruvida någon fond, som inte är avsedd för årliga statsbehov, skall utelämnas från statsförslaget.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande nr 7/1963 rd. över regeringens propositioner nr 122 och 134 med förslag till lagar angående ändring av lagen om marknadsföringsfond för lantbruksprodukter konstaterat att det av stadgandena i 66 § 2 mom. regeringsformen enligt stadgad praxis ansetts följa att en fond kan grundas genom en i vanlig lagstiftningsordning tillkommen lag, därest följande två förutsättningar är för handen: fonden får till sitt belopp i jämförelse med det årliga statsförslaget inte bli så stor att den riksdagen enligt regeringsformen tillkommande budgeträtten på grund därav utsätts för fara att bli kränkt, och fonden får inte grundas för statens årliga behov.

Av ovan nämnda förutsättningar anser grundlagsutskottet att det så kallade volymkriteriet är rätt oanvändbart, eftersom en fonds storlek i det skede lagen stiftas ofta bedöms på en rätt osäker grund. Kärnavfallshanteringsfondens storlek beror väsentligen på hur omfattande användningen av kärnenergi och således kärnavfallshanteringen blir. Eftersom volymkriteriet kan härledas ur riksdagens budgetmakts okränkbarhet och eftersom riksdagen enligt lagförslaget på ett avgörande sätt är med om att besluta om uppförandet av en kärnanläggning med anmärkningsvärd allmän betydelse, anser grundlagsutskottet att den nämnda förutsättningen inte ställer något hinder för att lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Vad åter beträffar den förutsättningen att en fond inte får grundas för statens årliga behov, anser grundlagsutskottet att denna förutsättning med beaktande av bakgrunden till och syftet med stadgandet i regeringsformen ger uttryck för att statens årliga utgifter bör förstås som regelbundna statliga utgifter, således årligen återkommande behov, såsom till exempel avlöningsutgifter. Eftersom finansiering av en fortlöpande, årligen återkommande verksamhet via en fond utanför statsförslaget kränker riksdagens budgetmakt mera än finansiering av en oregelbundnare eller kortvarigare verksamhet med en fonds medel, är det möjligt att finansiera en årligen återkommande verksamhet med hjälp av en utomstående fond endast genom en lag som stiftas i grundlagsstiftningsordning.

Genom kärnavfallshanteringsfonden har man för avsikt att göra förberedelser med tanke på en tidpunkt som inte ligger i en omedelbar framtid, dvs. när de avfallshanteringsåtgärder som avses i lagförslaget i sinom tid skall vidtas. Eftersom fonderingen således sker med tanke på framtida verksamhet och eftersom avfallshanteringsåtgärderna inte heller då obegränsat återkommer årligen, emedan den avfallshanteringsskyldiges ombesörjningsskyldighet upphör i och med den slutliga förvaringen av kärnavfallet, anser grundlagsutskottet att kärnavfallshanteringsfonden inte grundas för årliga statsbehov, och att regeringsformens 66 § 2 mom. sålunda inte förutsätter avsteg från vanlig lagstiftningsordning.

Förslaget till kärnenergilag, 63 §

Lagförslagets 63 § 1 mom. gäller strålsäkerhetscentralens rättigheter inom den övervakning som förutsätts i kärnenergilagen och i de för Finland förpliktande internationella avtalen på kärnenergiområdet. Med stöd av paragrafens 2 mom. skall till vissa delar likadana övervakningsrättigheter, i den omfattning som övervakningen enligt de internationella avtalen det förutsätter, också tillkomma de av Finlands regering godkända personer, som i närvaro av strålsäkerhetscentralens representant utför i nämnda avtal avsedd övervakning.

Grundlagsutskottet har i flera repriser med avseende på Finlands grundlagar behandlat möjligheterna för tjänsteman i främmande stat att utöva offentlig makt på finskt territorium. Med hänvisning till sitt färskaste utlåtande i saken, nr 2/1985 rd. över regeringens proposition nr 235/1984 rd. om godkännande av vissa bestämmelser i den internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt i dess bilagor, anser grundlagsutskottet att 63 § 2 mom. i lagförslaget ger företrädare för främmande stat eller internationell organisation rätt att självständigt utöva offentlig makt i Finland, vilket inte harmonierar med Finlands grundlagar, i synnerhet inte med i regeringsformens stadganden om Finlands suveränitet. Den statsförfattningsrättsliga bedömningen av saken påverkas inte av att de övervakningsrättigheter för utlänningar, som de nu gällande avtalen förutsätter, redan internt har bragts i kraft i Finland, eftersom vederbörande punkt i lagförslaget innebär en fullmakt att i vanlig lagstiftningsordning bringa dylika suveränitetskränkningar i kraft i framtiden, om de visar sig vara nödvändiga. Sålunda bör lagförslaget vad beträffar 63 § 2 mom. behandlas i grundlagsstiftningsordning.

Med hänvisning till det ovan stående anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslagen i propositionen, såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget till kärnenergilag bör behandlas i den ordning som stadgas i 67 § riksdagsordningen, och

att förslagen till lag om ändring av ellagen och till lag om ändring av lagen om strålningsskydd bör behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanten Kettunen.

Avvikande åsikter

I

Vid den statsförfattningsrättsliga bedömningen av 11 och 15 §§ i regeringens förslag till kärnenergilag har jag kommit fram till en tolkning av regeringsformens 2 § som avviker från utskottsmajoritetens åsikt om *riksdagens makt och ställning* vid fattande av principbeslut som gäller uppförande av en kärnanläggning som till sin allmänna betydelse är anmärkningsvärd. Av denna orsak och även på grund av att grundlagsutskottets majoritet i sitt utlåtande över regeringens proposition nr 16 med förslag till kärnenergilag och vissa därtill anslutna lagar inte heller prövat propositionen med avseende på grundrättighetsstadgandet i regeringsformens 6 § om att

medborgarna är *tryggade till liv,* anför jag såsom min avvikande åsikt följande:

Grundlagsutskottets majoritet har i sitt utlåtande utan att på något sätt undersöka saken och utan att på något sätt motivera sin tolkning, i fråga om den i regeringsformens 2 § stadgade tredelningen av makten omfattat samma tolkning som framgår av den detaljerade motiveringen för 15 § i propositionen. På denna tolkning bygger lagförslagets 11 och 15 §§, nämligen att ett på basis av samhällets helhetsintresse fattat principbeslut om uppförande av en kärnanläggning som är av anmärkningsvärd allmän betydelse ankommer på den verkställande makten och således är ett förvaltningsärende.

Jag kan inte instämma i en sådan tolkning av *den representativa demokrati och tredelning av makten* som framgår av regeringsformens 2 §. Mot tolkningen talar klart den i regeringsformens 2 § 1 mom. uttryckta principen för en representativ demokrati, som naturligtvis är central med tanke på hela stadgandet. I 2 § 1 mom. stadgas att "statsmakten i Finland tillkommer folket, som företrädes av dess till riksdag församlade representation" — och inte av statsrådet, än mindre ett ministerium. Hela begreppet representativ demokrati har missförstått om den primära beslutanderätten i samhällets allra viktigaste angelägenheter anses tillkomma den verkställande makten och inte riksdagen. Det i regeringsformens 2 § 1 mom. uttryckta *statsmaktsbegreppet* torde av nödvändighet inbegripa beslutanderätten i samhällets viktigaste frågor, således ovillkorligen också beslut om att grunda en kärnanläggning som är av anmärkningsvärd allmän betydelse. Avgörandet skall nämligen fattas på basis av samhällets helhetsintresse.

Vid tolkningen av regeringsformens 2 § kan vedertagen praxis inte åberopas om denna inte visas vara riktig. — Den högsta beslutanderätten i kärnkraftsärenden har ankommit och ankommer fortfarande på handels- och industriministeriet. Det bästa beviset för att denna praxis är felaktig är regeringens proposition med förslag till kärnenergilag vari beslutanderätten nu föreslås bli överförd på statsrådet. Ett bevis för att makten fortfarande trots allt är felplacerad, hos fel statsorgan, är denna proposition i vars motivering betonas att ett tillräckligt demokratiskt förfarande bör iakttas då de viktigaste kärnenergibesluten fattas och förutsätts riksdagens medverkan vid beslut om uppförande av kärnkraftverk eller annan kärnanläggning som är av anmärkningsvärd allmän betydelse. Också grundlagsutskottets majoritet anser det vara nödvändigt att riksdagen deltar i beslut om att bygga kärnanläggningar och konstaterar i sitt utlåtande: "Emedan frågan är synnerligen viktig från samhällspolitisk och nationalekonomisk synpunkt är det helt naturligt att riksdagen är med om att fatta beslut." Trots att utgångspunkten både för propositionens motivering och utskottsmajoritetens utlåtande är att riksdagen skall medverka och trots att beslut om att grunda en kärnanläggning anses vara ett förvaltningsärende, talar dock motiveringen klart emot synsättet att det är fråga om ett förvaltningsärende. — Att det i propositionens motivering alltjämt anförs att beslutsprocessens demokratiska karaktär bör betonas t.ex. genom att den kommun där en kärnanläggning placeras förutsätts ge sitt samtycke och genom ett omfattande remissförfarande samt genom anordnande av offentliga sammankomster för att bringa medborgaropinionerna till statsrådets kännedom, utgör allt detta vittnesbörd som talar mot den tolkning av regeringsformens 2 § som framgår av propositionen och grundlagsutskottets utlåtande. — En så central och viktig aspekt på demokratin varken får *eller kan vara ett förvaltningsärende.* Med stöd av regeringsformens 2 § 1 mom. bör frågan ankomma och borde från första början ha ankommit på riksdagen.

Eftersom grundlagsutskottet är den enda instansen som har rätt att tolka grundlagarna borde utskottsmajoriteten ha insett att 11 och 15 §§ i regeringens lagförslag nödvändigtvis hade förutsatt att utskottet ger en klar och motiverad tolkning av vilket statligt organ, riksdagen eller statsrådet, beslutanderätten i de viktigaste kärnenergifrågorna tillkommer enligt regeringsformens 2 §.

Om grundlagsutskottets majoritet i sitt utlåtande hade gått med på att skärskåda det i regeringens proposition med förslag till kärnenergilag använda nya begreppet *samhällets helhetsintresse,* hade utskottsmajoriteten helt uppenbart stannat för en sådan tolkning av regeringsformens 2 § som den jag nu förespråkar, dvs. om och då det är fråga om att grunda bedömningen på den representativa demokratin och den därpå baserade tredelningen av makten, som innebär att *beslutanderätten tillkommer riksdagen* och inte statsrådet. Utgående från denna tolkning borde utskottsmajoriteten ha dragit den naturliga och konsekventa slutsatsen *att det i kärnenergilagen bör stadgas att principbeslut om uppförande av kärnkraftverk bör överlämnas till riksdagen i form av en lag och inte i form av ett statsrådsbeslut.*

Möjligheten att ge en separat lag nämns också i motiveringen till lagförslagets 15 §. Också grundlagsutskottets majoritet framför detta alternativ i sitt utlåtande men tar inte ställning för det. I utlåtandet konstateras även: "En sådan med riksdagens normala handläggningssätt förenlig beslutsprocess kunde enligt grundlagsutskottets uppfattning genomföras med iakttagande av sådan behandling som föreskrivs i riksdagsordningens 66 §." — Grundlagsutskottets majoritet ville således i sitt utlåtande inte konstatera att *också förfarandet att lämna saken vilande över nyval vore tänkbart.*

Med kännedom om det starka motstånd mot ett nytt kärnkraftverk som förekommer bland medborgarna skulle ett förslag till lag om grundande av ett nytt kärnkraftverk helt uppenbart lämnas vilande över nyval. Tillräckligt många riksdagsmän torde motsätta sig ett kärnkraftverk. — Man måste fråga sig, åtminstone i sitt innersta, om och i vilken utsträckning också detta sakförhållande inverkat på beredningen av propositionen och valet av alternativ samt på grundlagsutskottets handläggning och utlåtande. Å andra sidan vet man också hur kraftigt näringslivet kräver ett snabbt beslut om ett nytt kärnkraftverk och hur många också bland riksdagsmännen som understöder en ökning av kärnkraften. — I varje fall undrar man varför grundlagsutskottets majoritet i ett så viktigt ärende med vittgående konsekvenser inte gått med på att grundligt och objektivt undersöka och tolka regeringsformen och att kräva att principbeslut skall överlämnas till riksdagen i lagform.

Liksom regeringen anser utskottsmajoriteten att det är fråga om att ålägga riksdagen en ny och annorlunda uppgift — en förvaltningsangelägenhet — och att lagförslagets *15 §* därför bör stiftas i den försvårade ordning som föreskrivs i riksdagsordningens 67 §. — *Enligt min tolkning kommer man* om man betraktar saken från motsatt synpunkt och med motsatt motivering *till samma försvårade lagstiftningsordning, av den anledningen att den makt som tillkommer riksdagen* enligt regeringsformens 2 § 1 mom. i lagförslagets 11 och 15 §§ delegerats till, dvs. *överförts på statsrådet* och utgående från gammal praxis ansetts höra till förvaltningen.

Den i utskottsmajoritetens utlåtande ingående hänvisningen till utlåtande nr 7/1976 rd. om omorganisering av de Antellska samlingarna och skötseln av penningmedlen förefaller något osaklig. En till sin allmänna betydelse anmärkningsvärd kärnanläggning om vilken beslut skall fattas på basis av samhällets helhetsintresse är nämligen ett ärende av en helt annan klass än de Antellska samlingarna.

Eftersom ett principbeslut om uppförande av ett kärnkraftverk således kan fattas också i form av en lag och eftersom varken av grundlagsutskottets utlåtande eller av propositionens motivering framgår ett enda hinder eller ett enda motiv för att detta alternativ inte kunde anlitas, anser jag att det inte finns något som helst på den lagliga rättsordningen baserat eller ens något moraliskt berättigande för ett stadgande om att ifrågavarande principbeslut skall ges i form av ett statsrådsbeslut. *Denna kränkning av grundlagen som bör konstateras vara helt onödig borde inte få ske ens i den lagstiftningsordning som föreskrivs i riksdagsordningens 67 §.*

Om alternativet att kränka regeringsformen trots allt väljs torde man inte kunna anse annat än att detta sker av ändamålsenlighetsskäl, t.ex. för att kringgå stadgandena om att lämna lagförslag vilande över nyval.

Grundlagsutskottets majoritet har i sitt utlåtande inte heller gått med på att undersöka regeringens proposition med förslag till kärnenergilag med avseende på det i regeringsformens 6 § 1 mom. ingående stadgandet om att *medborgarna är skyddade till liv.* Detta borde ha skett eftersom riksdagen då den godkänner förslaget till kärnenergilag samtidigt ställer sig positiv både till användningen och en ökad användning av kärnkraft, då hela propositionen bygger på dessa ställningstaganden. Utgångspunkten för propositionen är att användningen av kärnkraft godkänns. — Jag motsätter mig användningen av kärnkraft emedan jag anser att kärnkraften, i synnerhet lagringen av kärnavfall, orsakar en avsevärd allmän fara och äventyrar medborgarnas liv långt in i framtiden, man kan säga för eviga tider. Av denna anledning, således på basis *av regeringsformens 6 § 1 mom. stannar jag för den tolkningen att regeringens proposition med förslag till kärnenergilag i sin helhet — således inte enbart dess 15 §* — bör handläggas i den lagstiftningsordning som föreskrivs i riksdagsordningens 67 *§.*

Helsingfors den 15 november 1985

Paula Eenilä

II

Grundlagsutskottet anser det vara nödvändigt att riksdagen deltar i beslut om att bygga kärnanläggningar. Denna nödvändighet motiveras inte statsförfattningsrättsligt utan i utlåtandet sägs att riksdagens medverkan i beslutsprocessen är helt naturlig eftersom saken är av en synnerligen stor samhällspolitisk och nationalekonomisk betydelse.

Enligt 1 § i regeringens lagförslag är syftet med lagen att användningen av kärnenergi skall förbli förenlig med samhällets helhetsintresse och i synnerhet att användningen av kärnenergi sker på ett för människan och miljön säkert sätt och att den inte främjar spridningen av kärnvapen. Enligt lagförslagets 14 § skall i principbeslut om uppförande av kärnanläggning beaktas samhällets helhetsintresse och kärnanläggningens fördelar och nackdelar.

Samhällets helhetsintresse kan utgående från en kärnanläggnings fördelar och nackdelar inte stå i konflikt med de medborgerliga grundrättigheter som uttrycks i regeringsformens 6 §. Eftersom i principbeslut om uppförande av kärnanläggningar avgörs de med tanke på tryggandet av medborgarnas liv centrala förutsättningarna bör beslutet fattas genom en lag, dvs. inte så att riksdagen endast godkänner eller förkastar statsrådets principbeslut.

Utskottet borde utgående från tryggandet av medborgarnas liv ha granskat också avfallsproblemet som för närvarande veterligen inte har lösts på något permanent och säkert sätt. I kärnenergilagen kan således strålsäkerhetscentralen inte ges någon i 33 § föreslagen fullmakt att godkänna permanent slutlig förvaring av kärnavfall. I lagen borde det däremot föreskrivas att strålsäkerhetscentralen bör tillse att kärnavfall alltid kan omdeponeras om en deponeringslösning blir farlig för miljön.

Helsingfors den 15 november 1985

Kati Peltola **Arvo Kemppainen**

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 20 november 1985
Utlåtande nr 18

Till Socialutskottet

Socialutskottet bad i en skrivelse av den 22 oktober 1985 om grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 178 med förslag till lag om ändring av folkpensionslagen samt till lag om sjukförsäkringsavgift för år 1986. Utskottet har med anledning av ärendet hört äldre regeringssekreteraren Tuulikki Haikarainen vid social- och hälsovårdsministeriet, överdirektören Jukka Tammi vid finansministeriet, riksdagens justitieombudsman Jorma S. Aalto, justitiekanslern Kai Korte, justitiekanslersadjointen Jukka Pasanen, specialmedarbetaren Martti Manninen vid republikens presidents kansli, högsta förvaltningsdomstolens president Antti Suviranta, försäkringsrådet Mauno Saalasti vid folkpensionsanstalten, verkställande direktören Jussi-Pekka Alanen vid Finlands Stadsförbund, vice verkställande direktören Eero Koivukoski och avdelningschefen Leif Engfelt vid Finlands Kommunförbund, direktören K. J. Brunström vid Finlands Svenska Kommunförbund, professorn Edward Andersson, professorn Bengt Broms, professorn Mikael Hidén, professorn Toivo Holopainen, forskarprofessorn Antero Jyränki, tf. biträdande professorn Kai Kalima, professorn Tore Modeen, professorn Olli Mäenpää, professorn Esko Riepula, professorn Ilkka Saraviita, professorn Kari S. Tikka, professorn Jaakko Uotila, juris doktorn (h.c.) Risto Leskinen, juris doktorn Matti Niemivuo, juris doktorn Kauko Sipponen och kanslichefen Arno Hannus. Utskottet har också inhämtat professorn Toivo Holopainens skriftliga utlåtande som har fogats till utskottets handlingar. Efter att ha behandlat ärendet enbart från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Lagförslagen

Propositionen innehåller förslag till lagar om ändring av folkpensionslagen samt om sjukförsäkringsavgift för år 1986.

I propositionen, som ansluter sig till statsverkspropositionen för år 1986, föreslås att år 1986 hos arbetsgivare inom den privata företagarverksamheten i folkpensionsavgift skall uppbäras antingen 4,45, 5,40 eller 5,95 % av det lönebelopp som är underkastat förskottsinnehållning, beroende på hur kapitalintensivt företaget är. Regeringen föreslår att privat arbetsgivares sjukförsäkringsavgift skall uppgå till 1,45 %. Vidare föreslår den att offentligrättslig arbetsgivares folkpensionsavgift skall utgöra 5,95 %. Hos staten och dess inrättningar, landskapet Åland samt kommunala affärsverk skall emellertid uppbäras en avgift av 4,95 %. Offentligrättslig arbetsgivares sjukförsäkringsavgift föreslås bli 3,45 % medan avgiften för staten och dess inrättningar samt de övriga ovan nämnda offentligrättsliga arbetsgivarna vore 2,45 %.

Regeringen föreslår att de försäkrades sjukförsäkringspremie för år 1986 fastställs till 1,70 penni per skattöre och folkpensionspremien till 1,80 penni per skattöre.

Vidare föreslår regeringen att såsom kommunernas andelar av finansieringen av tilläggsdelarna i enlighet med folkpensionslagen skall uppbäras 0,93 penni per skattöre av det sammanlagda antalet skattören som kommunerna erhåller vid den ordinarie beskattningen. Samtidigt skall stadgandet om folkpensionsfondens minimibelopp ändras så, att fonden vid kalenderårets utgång utgör minst 6 % av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen. Vidare skall staten garantera folkpensionsanstaltens betalningsberedskap genom att till folkpensionsfonden erlägga medel till ett sådant belopp, att betalningsberedskapen blir tryggad.

Enligt propositionen skall lagförslagen behandlas i den ordning som i 68 § riksdagsordningen föreskrivs för stiftande av lag om ny eller ökad skatt. I de föreslagna lagarna är det fråga om arbetsgivares och försäkrads folkpensionsavgifter och -premier samt sjukförsäkringsavgifter och -premier, vilka alla ansetts vara avgifter av

4285010384

skattenatur. Eftersom kommunernas tilläggsandelar samt arbetsgivarnas och de försäkrades folkpensionsavgifter och -premier inverkar på folkpensionsfonden är det enligt propositionens motivering ändamålsenligt att stadga om ändringarna i en och samma lag.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Avgifter av skattenatur

Grundlagsutskottet hänvisar till sitt utlåtande nr 1/1963 rd. över regeringens proposition nr 129/1962 rd. med förslag till sjukförsäkringslag och vissa därtill anslutna lagar samt till sitt utlåtande nr 9/1984 rd. över regeringens proposition nr 113 med förslag till lag om offentligrättslig arbetsgivares folkpensions- och sjukförsäkringsavgift för år 1985, samt konstaterar att arbetsgivares folkpensions- och sjukförsäkringsavgift liksom även försäkrads sjukförsäkrings- och folkpensionspremie är avgifter av s.k. skattenatur. Enligt regeringsformens 61 § skall angående skatt stadgas genom lag. Enligt vedertagen lagstiftningspraxis anses stadgandet förutsätta att det genom en lag, som hör till den så kallade materiella skattelagstiftningen, inte är möjligt att överföra skattskyldighet och skattens belopp till att regleras genom författningar eller förvaltningsbeslut av lägre rang än en lag.

Till den materiella skattelagstiftningen hör stadganden som gäller skattskyldighetens uppkomst, ändring eller upphävande av den, ökning eller minskning av skattens belopp samt stadganden om grunderna för fastställande av en skatt eller den skattskyldiges person. Det första lagförslagets 3 § 2 mom. och 5 § 1 mom. hör till den materiella skattelagstiftningen. Eftersom de föreslagna stadgandena om skattens belopp är entydiga saknar frågan om förbjuden delegering av lagstiftande makt betydelse i detta sammanhang.

Grundlagsutskottet har vidare undersökt om lagförslagen bör behandlas i den ordning som stadgas i riksdagsordningens 66 § eller i dess 68 §. Den handläggningsordning som föreskrivs i riksdagsordningens 66 § är avsedd att iakttas i alla de fall som gäller materiell skattelagstiftning och där det inte är fråga om sådana undantag som uttryckligen nämns i riksdagsordningens 68 §, dvs. om en ny eller ökad skatt eller om fortsatt utgörande av för viss tid fastställd skatt till oförändrat belopp. Stadgandet i riksdagsordningens 68 § är så utformat att det i riksdagsordningens 66 § stadgade förfarandet är huvudregeln, från vilken undantag kan göras endast i de fall som särskilt anges i riksdagsordningens 68 §.

Med hänvisning t.ex. till utlåtandet nr 8/1982 rd. över regeringens proposition nr 184 med förslag till lag angående ändring av lagen om apoteksväsendet och till lag angående ändring och temporär ändring av lagen om apoteksavgifter anser grundlagsutskottet att det bör bedömas från de betalningsskyldigas synpunkt om det är fråga om ny eller ökad skatt i den mening som avses i 68 § 1 mom. riksdagsordningen. Om lagförslagets verkningar för vissa betalningsskyldigas del innebär att avgiften ökar och för andras del att den sjunker, bör lagförslagets behandlingsordning väljas enligt det alternativet att avgiften ökar, och lagförslaget behandlas på det sätt som stadgas i 68 § riksdagsordningen.

Det första lagförslaget innebär att arbetsgivares folkpensionsavgift jämfört med den i folkpensionslagen stadgade grundnivån höjs för alla arbetsgivares vidkommande. Däremot innebär förslaget att de försäkrades folkpensionspremie sänks jämfört med nämnda grundnivå. Det andra lagförslaget innebär att de försäkrades sjukförsäkringspremie höjs jämfört med den nivå som enligt sjukförsäkringslagens 33 § 1 mom. gäller permanent. Också offentligrättsliga arbetsgivares sjukförsäkringsavgift föreslås bli höjd jämfört med vad som stadgas i 1 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift. Privata arbetsgivares sjukförsäkringsavgift sjunker däremot jämfört med nämnda nivå.

Eftersom lagförslagen således för vissa betalningsskyldiga innebär en höjning av avgifterna och premierna uppfyller båda lagförslagen till denna del förutsättningarna för den handläggningsordning som stadgas i riksdagsordningens 68 §.

Med anledning av det ovan anförda konstaterar grundlagsutskottet att det andra lagförslaget, som gäller sjukförsäkringsavgiften för år 1986, enbart innebär stadgande om skatt och att lagförslaget således i sin helhet kan hänföras till den materiella skattelagstiftningen. Lagförslaget bör således handläggas på det sätt som enligt riksdagsordningens 68 § skall iakttas vid handläggning av ett lagförslag som gäller skatt som skall uppbäras under ett enda år.

Förslaget till ändring av folkpensionslagen såsom en ettårig skattelag

Det första lagförslagets 3 § 2 mom. och 5 § 1 mom. är avsedda att bli ettåriga samt 59 § 2 mom. och 62 § varaktiga. Dessa stadganden som

är avsedda att bli varaktiga gäller folkpensionsfondens minimibelopp och kommunernas andel vid finansieringen av folkpensionernas tilläggsdelar, dvs. hur mycket staten och kommunerna skall betala till folkpensionsfonden och vilka andelarna är. På grund av dessa stadganden, som är avsedda att bli varaktiga, kan lagförslaget inte behandlas som en s.k. ettårig skattelag. Dessa stadganden hör inte heller till den materiella skattelagstiftningen.

Grundlagsutskottet har behandlat frågan om andra stadganden i en ettårig skattelag än sådana som hör till den materiella skattelagstiftningen bl.a. i sina utlåtanden nr 6/1957 rd. över regeringens proposition nr 58 med förslag till lag om exportavgift, nr 7/1963 rd. över regeringens propositioner nr 122 och 134 med förslag till lag angående ändring av lagen om marknadsföringsfond för lantbruksprodukter, nr 10/1964 rd. över regeringens proposition nr 183 med förslag till lag om importavgifter för lantbruksprodukter samt nr 6/1976 rd. över regeringens proposition nr 40 med förslag till lag angående uppskov med utbetalning av skatteåterbäring för år 1975.

I tidigare utlåtanden har grundlagsutskottet ansett att eftersom en riksdagsminoritet vid handläggningen av en skattelag icke åtnjuter skydd som enligt 66 § 7 mom. riksdagsordningen vid stiftandet av en vanlig lag, kan i en ettårig skattelag inte stadgas om frågor som går utanför stiftandet av ifrågavarande skatt. Om en såsom ettårig avsedd skattelag innehåller stadganden om andra ärenden skall lagen stiftas i den ordning varom stadgas i 66 § riksdagsordningen. Såsom frågor som går utanför stadgande av en skatt skall emellertid inte betraktas med tanke på lagförslagets huvudsakliga innehåll sekundära och kompletterande stadganden, trots att de granskade separat kunde förutsätta en annan handläggningsordning. T.ex. stadganden som intimt ansluter sig till skattens användningssyfte eller gäller skatteuppbörden eller beskattningsförfarandet och inte avviker från allmän skattelagspraxis har ansetts kunna bli behandlade i samma ordning som stadgandena om själva skatten.

I lagförslagets 59 § 2 mom. ingår en detalj som såtillvida faller utanför stadgande om skatten att den såsom en separat lagstiftningsåtgärd utan tvivel borde behandlas i den ordning som föreskrivs i riksdagsordningens 66 §. Såsom en del av detta lagförslag är den dock med tanke på lagens huvudsakliga innehåll ett sekundärt och kompletterande stadgande. Den ansluter sig intimt till den aktuella skattens användningssyfte i och med att den gäller folkpensionsfondens minimibelopp och den till den däri föreslagna ändringen anslutna statliga garantibetalning som tryggar fondens betalningsberedskap och sammanhänger med statsverkspropositionen för år 1986. Lagförslaget kan därför utan hinder av 59 § 2 mom. handläggas i den ordning som enligt riksdagsordningens 68 § skall iakttas vid handläggning av ett lagförslag som gäller en skatt som skall uppbäras under ett år, förutsatt att giltighetstiden för 59 § 2 mom. begränsas till budgetåret 1986.

Stadgandena i lagförslagets 62 § om kommunernas andel av finansieringen av folkpensionernas tilläggsdelar inverkar på folkpensionsfonden, liksom även stadgandena om arbetsgivarnas och de försäkrades folkpensionsavgifter och -premier. I denna bemärkelse utgör dessa stadganden en helhet. Enligt grundlagsutskottets uppfattning är det emellertid oklart om dessa olika stadgandens anknytningar till folkpensionsfonden från statsförfattningsrättslig synpunkt utgör ett sådant tillräckligt saksammanhang med stadgande om ny eller ökad skatt att lagförslagets handläggningsordning kunde regleras uteslutande på basis av de stadganden som avser ändring av avgifter av skattenatur. Grundlagsutskottet har därför också granskat de sakliga egenskaperna hos den i lagförslagets 62 § avsedda betalningsskyldigheten för kommunerna till den del det är fråga om de förutsättningar under vilka 62 § uppfyller kännetecknen på en sådan statsförfattningsrättslig skatt som avses i regeringsformens 61 § och riksdagsordningens 68 §.

Omvandling av kommunal penningprestation till en avgift av skattenatur

Under 1950- och 1960-talen behandlade grundlagsutskottet i flera repriser frågan om vad som i ovan nämnda grundlagsstadganden avses med en skatt och en därmed i sakligt hänseende jämställbar avgift av skattenatur. Kännetecknen på en statsförfattningsrättslig skatt framgår t.ex. av grundlagsutskottets redan ovan nämnda utlåtande nr 1/1963 rd. En skatt är i vidsträckt bemärkelse en staten tillkommande obligatorisk penningprestation som inte utgör ersättning för någon i regeringsformens 62 § avsedd tjänsteförrättning och som antingen tillfaller statsverket såsom en allmän inkomst eller tillfaller en fond utanför budgeten att användas för ett visst ändamål. Grunden för betalningen av en skatt bör dessutom vara sådan att för ändamålet kan

användas skattemedel och över huvudtaget offentliga medel.

Den i propositionen avsedda skyldigheten för kommunerna att betala penningprestationer har varit obligatorisk alltsedan folkpensionssystemet infördes. Vad beträffar frågan om att det bör finnas en godtagbar grund för prestationen kan det nämnas att grundlagsutskottet i sitt utlåtande nr 1/1963 rd. ansåg det vara ett godtagbart användningsändamål att syftet med lagförslaget var att trygga ett visst existensminimum för medborgare, som på grund av sjukdom är förhindrade att själva skaffa sig detta. Grundlagsutskottet anser att det användningssyfte för kommunens penningprestation som det här är frågan om är jämförbar därmed. Inga tvivelsmål kan anföras heller i fråga om skattetagarförutsättningen. Däremot kan det anses vara problematiskt om kommunens betalningsskyldighet utgör ett vederlag för de tilläggsdelar som betalas till kommunmedlemmarna. Till denna del anser grundlagsutskottet att kommunens penningprestation inte utgör ett vederlag för någon särskild förmån som direkt tillkommer kommunen och att den således inte heller är en sådan avgift som avses i regeringsformens 62 §. Denna förutsättning, att vederlaget direkt skall motsvara en förmån, ansåg grundlagsutskottet vara central t.ex. i sitt utlåtande nr 5/1950 rd. över regeringens proposition nr 106 med förslag till lag angående ändring av lagen om barnbidrag och nr 107 med förslag till lag om arbetsgivares barnbidrags- och folkpensionsavgift.

Grundlagsutskottet anser det vara möjligt att ändra lagförslagets 62 § så, att kommunens penningprestation — med avvikelse från regeringens förslag — utgör en avgift av skattenatur. Vidare bör stadgandet, eftersom det ansluter sig till statsförslaget, utformas så att det gäller budgetåret 1986. Om lagen uppfyller de krav på en skattelag som kan härledas av regeringsformens 61 § skall stadgandet handläggas i den ordning som föreskrivs i riksdagsordningens 68 §.

Lagförslagets 62 § är redan i den form regeringen föreslår så entydig vad beträffar den betalningsskyldige och avgiftens storlek, att stadgandet inte kan innebära förbjuden delegering av lagstiftande makt. Däremot innehåller lagförslaget inga stadganden om de betalningsskyldigas rättsskydd. Till denna del kan de i grundlagen stadgade minimikraven på en skattelag enligt utskottets uppfattning tillgodoses t.ex. genom ett lämpligt stadgande med hänvisning till lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift och skatteuppbördslagen.

På ovan anförda grunder kunde lagförslagets 62 § och ikraftträdelsestadgande ges t.ex. följande ändrade ordalydelse:

”62 §

För de sammanlagda kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar svarar staten, kommunerna och folkpensionsanstalten.

Kommun skall till folkpensionsanstalten av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar betala 0,93 penni per skattöre av det sammanlagda antalet skattören som i kommunen har påförts i den föregående år verkställda ordinarie beskattningen. Kommun bör betala 1/12 av ovan avsedda belopp på länsskatteverkets postgirokonto senast den 10 varje kalendermånad. I fråga om kommuns betalning, debitering, återbetalning av prestation som betalts till alltför högt belopp eller utan grund, höjning av prestation, dröjsmålspåföljder, uppbörd, indrivning, redovisning och ändringssökande gäller i övrigt i tillämpliga delar det som i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/63) och lagen om skatteuppbörd (611/78) är stadgat om arbetsgivares socialskyddsavgift, med undantag av det anmälnings- och avdragsförfarande varom stadgas i 5 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift.

Pensionsanstaltens andel av kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar är 74,1 procent av det sammanlagda beloppet utbetalda tilläggsdelar. Staten svarar för kostnaderna för tilläggsdelarna till den del de inte täcks genom kommunens prestation och pensionsanstaltens andel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

Lagens 3 § 2 mom. tillämpas på arbetsgivares pensionsskyddsavgift för löner som utbetalas år 1986 och 5 § 1 mom. vid beskattningen för år 1986. Lagens 59 § 2 mom. och 62 § är i kraft till den 31 december 1986.

Såsom delprestation av den prestation, som skall uppbäras hos kommun för januari 1986, anses kommunens andel av tilläggsdelarna för november 1985 och på motsvarande sätt såsom delprestation av den prestation som skall uppbäras för februari 1986, kommunens andel av tilläggsdelarna för december 1985.

Om den andel av tilläggsdelarna som skall uppbäras hos kommun för november eller december 1985 överstiger prestationen för januari eller februari 1986 skall kommunen dessutom erlägga skillnaden mellan dessa.''

Grundlagsutskottet har bedömt ändringen av 62 § också utgående från den kommunala självstyrelsen. Till denna del konstaterar grundlagsutskottet att det inom vissa gränser är möjligt att utan hinder av regeringsformens 51 § 2 mom. i vanlig lagstiftningsordning påföra kommunerna sådana finansieringsuppgifter som stadgas i t.ex. folkpensionslagens gällande 62 §. I fråga om kostnaderna för folkpensionernas tilläggsdelar är en särskild grund för påförandet av en sådan finansieringsuppgift att finansieringen sedan gammalt kan anses vara en obligatorisk uppgift för kommunerna. Enligt grundlagsutskottets uppfattning är det i och för sig inte möjligt att ur grundlagarna härleda något hinder för att anlita någon annan form av ekonomisk regleringsmetod för att genomföra denna kommunernas penningprestationsskyldighet, t.ex. en avgift av skattenatur som uppbärs hos kommunerna. Syftet med den handläggningsordning för en ettårig skattelag som framgår av riksdagsordningens 68 § är att tillförsäkra riksdagen möjlighet att med enkel majoritet besluta om sådana inkomster som behövs för balansering av statsförslaget, vilket det är fråga om då kommunerna enligt lagförslagets 62 § påförs ekonomiska skyldigheter. En förutsättning för att en ettårig avgift av skattenatur skall kunna uppbäras hos kommunerna är emellertid att deras ekonomiska börda inte genom regleringen av metoden stiger på ett sådant sätt att den ekonomiska bördan står i konflikt med den kommunala självstyrelsen.

Grundlagsutskottet hänvisar till sitt utlåtande nr 9/1984 rd. vari utskottet bl.a. konstaterade att kommunernas skattskyldighet gentemot staten står i konflikt med regeringsformens 51 § 2 mom., t.ex. i det fall att syftet med den är att undergräva eller omintetgöra kommunernas självstyrelse.

Enligt vad som utretts för grundlagsutskottet kan en ekonomisk börda av den storleksordning som avses i lagförslagets 62 § på ett sätt som bör anses vara ringare än mera betydelsefullt kan påverka en del kommuners verksamhet. Enligt utskottets uppfattning står en sådan avgift av skattenatur som till det i lagförslagets 62 § stadgade beloppet uppbärs hos kommunerna för kostnaderna för folkpensionernas tilläggsdelar emellertid inte i och för sig i konflikt med det grundlagsskydd som den kommunala självstyrelsen åtnjuter.

Med hänvisning till det ovan stående anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslagen i propositionen, såsom sitt utlåtande vördsamt

att det i regeringens proposition ingående förslaget till lag om ändring av folkpensionslagen bör handläggas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen, om inte lagförslaget ändras på det sätt som förutsätts i detta utlåtande, varvid det kan handläggas i den ordning som enligt 68 § riksdagsordningen skall iakttas vid handläggning av ett lagförslag som gäller en ettårig skatt, och

att det i regeringens proposition ingående förslaget till lag om sjukförsäkringsavgift och -premie för år 1986 bör handläggas i den ordning som enligt 68 § riksdagsordningen skall iakttas vid handläggning av ett lagförslag som gäller en ettårig skatt.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen, E. Laine och Roos.

Avvikande åsikter

I

Vi kan inte omfatta utskottets utlåtande till den del utskottsmajoriteten har ansett det vara ändamålsenligt att begrunda om kommunernas i 62 § folkpensionslagen avsedda deltagande i finansieringen av folkpensionernas tilläggsdelar kan genomföras med avvikelse från den ursprungliga propositionen genom en avgift med skattenatur som uppbärs hos kommunerna och om ändringen för lagförslagets del innebär att en sådan lagstiftningsordning som avses i propositionen kan tillämpas.

Vi anser att en beskattning av kommunerna som förvaltningsenheter enligt den modell som social- och hälsovårdsministeriets representant lade fram under utskottsbehandlingen vore något enastående i vårt lands historia och uppenbarligen också internationellt sett. En sådan beskattning är i varje avseende oändamålsenlig och rent av osaklig. Vidare skulle den stå i en bjärt konflikt med alla principer om kommunernas självstyrelse liksom också med principerna om relationerna mellan kommunerna och staten. Sålunda anser vi att utskottet i sitt utlåtande — då det inte var nödvändigt — inte alls borde ha dryftat detta alternativ som principiellt är mycket tvivelaktigt och har oförutsebara följdverkningar.

Vi anser också att den s.k. kommunskatt, som har dryftats i utskottets utlåtande, inte ens i den form den har avgränsats i utskottets utlåtande, harmonierar med andan i 50 och 51 §§ regeringsformen och dessutom mycket illa med lagens bokstav i paragraferna. Statsförfattningsrättsligt sett blir saken särskilt tvivelaktig av att den nu ifrågavarande principiella lösningen skall genomföras i lagstiftningsordningen för en s.k. ettårig skattelag och att lagförslaget sålunda inte kan lämnas vilande. Emellertid skall kommunernas förvaltning enligt 51 § 2 mom. vara grundad på medborgerlig självstyrelse, enligt vad särskilda lagar härom stadgar. Enligt vår uppfattning kan denna punkt i grundlagen mycket väl anses tyda på att om en dylik med tanke på kommunernas självstyrelse betydande omständighet kan stadgas endast genom en lag som behandlas i enlighet med 66 § riksdagsordningen.

Vidare anser vi att utskottsmajoriteten då den i enlighet med de önskemål som framförts inom regeringen samtycker till att behandla den i utlåtandet ingående s.k. kommunskattemodellen bidrar till att öppna portarna för en utveckling som — trots de i och för sig riktiga reservationerna i utskottets utlåtande — på lång sikt kan leda till en omfattande beskattning av de medel som kommunerna uppbär av kommuninvånarna i form av kommunalskatt och sålunda till att de ekonomiska relationerna mellan kommunerna och staten omformas på ett sätt som skrotar ned kommunernas självstyrelse.

Vidare anser vi det vara ytterst egendomligt att utskottsmajoriteten i utlåtandet har undvikit att ta ställning till en av kärnfrågorna i hela tvisten om lagstiftningsordningen, dvs. till frågan om de i lagförslagets 3, 5 och 62 §§ ingående stadgandenas anknytning till folkpensionsfonden statsförfattningsrättsligt sett har ett sådant tillräckligt sakligt samband med stadgande om ny eller ökad skatt att lagförslagens behandlingsordning kunde bestämmas enbart på basis av stadgandena om ändring av avgifter av skattenatur, dvs. 3 och 5 §§. Enligt utskottsmajoriteten är detta ”oklart”! Just av den orsaken begärdes grundlagsutskottets utlåtande om lagförslaget och just därför hörde grundlagsutskottet ett synnerligen stort antal sakkunniga. Efter att de sakkunniga hade blivit hörda hade grundlagsutskottets alla medlemmar i enlighet med sin och utskottets uppgift bort slå fast sin egen ståndpunkt till denna ”oklara” fråga och inte undvika att ta ställning.

Enligt vår mening borde grundlagsutskottet till denna del klart ha konstaterat att dessa olika stadgandens anknytningar till folkpensionsfon-

den statsförfattningsrättsligt sett inte har ett sådant tillräckligt sakligt samband med stadgande om ny eller ökad skatt att lagförslagets behandlingsordning kunde bestämmas enligt stadgandena i de lagförslag som avser ändring av avgifter av skattenatur.

Det ovan sagda gäller också lagförslagets 59 §. Detta innebär att även om lagförslaget ändras på det sätt som utskottsmajoriteten planerar borde 59 § tas in i en särskild lag, som stiftas i den ordning som avses i 66 § riksdagsordningen, för att lagförslaget ens i den av utskottsmajoriteten planerade formen skall kunna behandlas på det sätt som avses i 68 § riksdagsordningen.

Slutligen anser vi att då utskottsmajoriteten önskade behandla den s.k. kommunskattemodellen hade utskottet då den dryftade modellens förhållande till skyddet för kommunernas självstyrelse i sitt utlåtande bort konstatera att det harmonierar illa med principen med kommunernas självstyrelse att den ekonomiska belastning, som en kommun åsamkas av att en avgift av skattenatur uppbärs, överstiger beloppet av de tilläggsdelar som har betalts till kommunen.

Helsingfors den 20 november 1985

Impi Muroma
Liisa Hilpelä
Lea Kärhä
Iiro Viinanen
Ben Zyskowicz

II

Behandlingen av regeringens proposition nr 178 i riksdagen visar att Finlands statsförfattning till centrala delar är bristfällig och kontroversiell. Regeringsgrupperna skrotar ned den uppgiftsfördelning mellan staten och kommunerna, som utvecklats under decennier, genom att åberopa till att beskattning av kommunerna inte förbjuds i statsförfattningen. Riksdagsordningens mycket strikta lagstiftningsbestämmelser kringgås genom att kommunandelen kallas en avgift av skattenatur.

Regeringspartiernas representanter i grundlagsutskottet åsidosatte all logik sedan de hade beslutat underkasta sig regeringens krav på att kommunernas andel av folkpensionernas tilläggsdelar skall tolkas såsom en avgift av skattenatur. Vi kan inte godkänna utskottsmajoritetens påstående att den utformning de gett 62 § folkpensionslagen med en gång gör kommunens andel, varom stadgats i en vanlig lag, till en avgift av skattenatur, utan vi konstaterar att lagförslaget i regeringens proposition nr 178 skall behandlas i den ordning 66 § riksdagsordnignen föreskriver, också i den form utskottsmajoriteten föreslår.

Kommunandelen liksom också statsandelen är en sådan fördelning av kommunernas och statens kostnader varom har stadgats i en vanlig lag. Dessa finansieringsrater har stor betydelse för såväl kommunernas som statens ekonomi. Kommunerna måste fatta ett slutligt beslut om uttaxeringen per skattöre innan statsbudgeten blir färdig. Om riksdagen genom ettåriga skattelagar börjar fatta beslut om att avkastningen av kommunernas skattören skall användas för statens utgifter undergräver detta på ett avgörande sätt kommunernas möjligheter att självständigt svara för sin egen ekonomi.

Utskottsmajoriteten har inte gått med på att begrunda vad som i fortsättningen kommer att ske med kommunernas andelar av folkpensionernas tilläggsdelar. Om beslut årligen fattas om dem genom ettåriga skattelagar ökar den ekonomiska osäkerheten i kommunerna ytterligare, varvid staten fortgående bryter mot de avtal den ingått med kommunernas centralorganisationer. Om permanenta stadganden eftersträvas behövs en 2/3 majoritet inom riksdagen framdeles för att slå fast kommunernas andel. Om man igen återgår till en sådan kommunal andel av tilläggsdelarna, varom stadgas i en vanlig lag, omintetgörs riksdagsordningens betydelse fullständigt när det gäller lagstiftningsordningen.

Det av utskottsmajoriteten godkända taskspelarknepet innebär att riksdagen framdeles kan godkänna lagar i den ordning som är stadgad för en ettårig skattelag genom att till kontroversiella lagförslag foga en paragraf som gäller lagens finansiering och genom att påstå att det är fråga om en skatt eller en avgift av skattenatur.

DFFF:s riksdagsgrupp är av den åsikten att Finlands statsförfattning och tolkningen av den borde ändras så att riksdagsmajoriteten kan fatta

beslut om den ekonomiska politiken och om statshushållningen. Vi kan inte acceptera att lagarnas behandlingsordning godtyckligt ändras så att kommunernas ekonomi genom en ettårig skattelag kan försämras samtidigt som kravet på en kvalificerad behandlingsordning bibehålls i fråga om andra lagar.

Enligt 51 § 2 mom. regeringsformen skall kommunernas förvaltning vara grundad på medborgerlig självstyrelse, enligt vad särskilda lagar härom stadgar. Om staten börjar uppbära sådana skatter eller avgifter av skattenatur hos kommunerna, som går utanför kommunernas lagstadgade uppgifter och som tvingar kommunerna att delta i skötseln av andra kommuners uppgifter eller i statens allmänna utgifter fjärmar vi oss avsevärt från kommunernas vedertagna uppgiftsområde.

Vi konstaterar också att lagförslagets 59 § 2 mom. inte innehåller något förslag om skatt eller anknyter till beskattningen så att momentet kunde stiftas i den ordning som 68 § riksdagsordningen föreskriver.

Helsingfors den 20 november 1985

Kati Peltola **Ensio Laine**

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 28 november 1985
Utlåtande nr 19

Till Socialutskottet

Socialutskottet har genom en skrivelse av den 5 juni 1985 begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 81 med förslag till lag om ändring av lagen om skydd i arbetet och till lagar om ändring av vissa lagar som har samband med sistnämnda lag. Med anledning av ärendet har utskottet hört regeringsrådet Matti Salmenperä vid social- och hälsovårdsministeriet, presidenten i högsta förvaltningsdomstolen Antti Suviranta, överdirektören Pekka Kari och byråchefen Reino Kanerva vid arbetarskyddsstyrelsen, distriktschefen Jaakko Itäkannas vid Nylands arbetarskyddsdistrikt, professorn Mikael Hidén, forskarprofessorn Antero Jyränki, professorn Pekka Koskinen, professorn Ilkka Saraviita, tf. biträdande professorn Kaarlo Tuori, juris doktorn Kauko Sipponen, avdelningschefen Jukka Ahtela vid Arbetsgivarnas i Finland Centralförbund och arbetarskyddsfunktionären Jussi Koivu vid Finlands Fackförbunds Centralorganisation. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet närmast från statsförfattningsrättslig synpunkt anför det vördsamt följande.

Lagförslaget

I propositionen föreslås att lagen om skydd i arbete, lagen om tillsynen över arbetarskyddet och lagen om arbetarskyddsförvaltningen skall ändras. Dessutom föreslås att lagen om skydd i skeppsarbete upphävs, eftersom regeringen föreslår att tillämpningsområdet för lagen om skydd i arbete utvidgas så att det också gäller skeppsarbete. Tillämpningsområdet för lagen om skydd i arbete föreslås bli utvidgat så att det även gäller hemarbete och härmed jämförbara arbeten. Dessutom föreslås att bl.a. arbetspraktik och övningsarbeten som utförs i skolor och läroanstalter utan inskränkningar skall omfattas av tillämpningsområdet för lagen om skydd i arbete.

Vidare skall innehållet i lagen om skydd i arbete preciseras i fråga om sådana arbeten som man vet vara förknippade med särskild risk för olycksfall. Regeringen föreslår att i lagen tas in detaljerade stadganden om lyft- och flyttningsarbeten och om trafiken på arbetsplatsen samt om installations-, reparations- och servicearbeten. Samtidigt preciseras stadgandena om maskiner och anordningar eftersom behov därtill föreligger särskilt på grund av de riskfaktorer som är förknippade med automationen. De stadganden som gäller undervisning och handledning skall såväl utvidgas som förtydligas.

Regeringen föreslår att straffstadgandena i lagen ändras så att det ansvar som arbetsgivarens representant har tydligare anknyts till hans befogenheter. Också arbetstagaren skall kunna straffas med böter då han uppsåtligen eller av grov vårdslöshet försummar särskilt föreskrivna arbetarskyddsåtgärder. Lagens karaktär av en allmän lag liksom de allmänna principerna i lagen bibehålls emellertid i huvuddrag oförändrade.

Regeringen föreslår att lagen om arbetarskyddsförvaltningen ändras så att de viktigaste av de ärenden som handläggs av arbetarskyddsdistriktens arbetarskyddsbyråer skall avgöras genom ett särskilt plenumförfarande vari distriktschefen samt särskilt utsedda arbetsgivar- och arbetstagarmedlemmar deltar.

Hemfriden

Grundlagsutskottet uppmärksammar först 2 § i förslaget till ändring av lagen om skydd i arbete. Enligt paragrafen stadgas det i förordning om lagens tillämpning på sådant arbete som närmare definieras i lagrummet. Lagförslagets

2 § bör bedömas med tanke på den okränkbarhet i fråga om hemfriden som säkerställs i 11 § regeringsformen till den del som 2 § avser arbete som utförs i arbetstagarens hem eller under därmed jämförbara förhållanden och där det inte kan anses åligga arbetsgivaren att arrangera arbetet. Bedömningen bör utsträckas också till sådant arbete som utförs i arbetsgivarens hushåll, ty till denna del skulle en i lagen stadgad förutsättning bland annat vara att arbetstagaren varaktigt hör till arbetsgivarens hushåll.

Med tanke på regeringsformens 11 § är det betydelsefullt i vilken mån myndigheternas kontroll kan utsträckas till att gälla arbete som utförs i arbetstagarens hem och i arbetsgivarens hushåll. Enligt 3 § 1 mom. lagen om tillsynen över arbetarskyddet (131/73) får, i syfte att utöva tillsyn över efterlevnaden av stadgandena angående arbete, som arbetstagare utför i hemmet, inspektion förrättas i bostaden endast av särskild orsak. Eftersom en inspektion härvid förutsätter till exempel konkreta misstankar om att stadgandena inte iakttas, fyller det ifrågavarande lagrummet kraven i regeringsformens 11 §.

Ett problem är de förutsättningar under vilka en inspektion kan förrättas i syfte att övervaka efterlevnaden av stadgandena om arbete som utförs i arbetsgivarens hushåll. Enligt grundlagsutskottets uppfattning kan den förordning som skall utfärdas med stöd av 2 § lagen om skydd i arbete inte utarbetas i en sådan form att inspektionsbefogenheten enligt lagen om tillsynen över arbetarskyddet kunde användas i full utsträckning till den del som arbetstagaren arbetar i arbetsgivarens hushåll och då hushållet bör anses vara arbetstagarens hem. Även härvid borde inspektioner kunna förrättas endast av särskild orsak.

Med tanke på regeringsformens 11 § uppmärksammar grundlagsutskottet också att arbetsgivaren på grundval av sin befogenhet att leda och övervaka arbetet inte har rätt att mot arbetstagarens vilja få tillträde till arbetstagarens bostad till exempel i syfte att övervaka att arbetarskyddsstadgandena och -bestämmelserna följs.

I fråga om lagförslagets 2 § hänvisar grundlagsutskottet ännu till det faktum att paragrafens inledande sats i fråga om ordalydelsen ger den som utfärdar förordningen en relativt stor prövningsrätt. Det vore riktigare att utforma den inledande satsen på samma sätt som i 2 § i den gällande lagen, varvid det är en klar utgångspunkt att lagen om skydd i arbete tillämpas på särskilt nämnt arbete på det sätt som stadgas i förordning. Grundlagsutskottet påpekar dessutom att man i motiveringen till lagförslaget har skisserat upp på vilket sätt lagen om skydd i arbete skall tillämpas på sådant arbete som avses i 2 §. Sålunda borde det övervägas att man i 2 § noggrannare än vad som har föreslagits skulle stadga om själva saken och inte lämna den beroende av en förordning.

Arbetstagarens straffrättsliga ansvar

I 49 a § i förslaget till lag om ändring av lagen om skydd i arbete ingår stadganden om arbetstagarens straffrättsliga ansvar. Ansvaret omfattar försummelse av arbetstagaren att vidta arbetarskyddsåtgärder som stadgats eller särskilt bestämts ankomma på arbetstagarna, om försummelsen skett uppsåtligen eller av grov vårdslöshet. I propositionens motivering redogörs inte närmare för hurudana bestämmelser det skall vara fråga om för att försummelse skall vara straffbar.

I lagspråk har med bestämmelser vedertaget avsetts, i synnerhet med ett sådant uttryck som används i förslaget, nämligen "om vilka det har stadgats eller särskilt bestämts", bestämmelser som myndigheterna utfärdat med stöd av lag eller förordning. Enligt vad utskottet erfarit är emellertid avsikten att också försummelse av sådana arbetarskyddsåtgärder, som arbetsgivaren förordnat om, skall beläggas med straffhot.

Om ett straffhot förknippas med försummelse av sådana arbetarskyddsåtgärder, som arbetsgivaren förordnat om, innebär detta enligt grundlagsutskottets uppfattning att brottsrekvisitet inte blir tillräckligt exakt individualiserat i lagen. I praktiken kan det ge rum för tolkning om en arbetsgivare med vissa bestämmelser syftar till exempel till att öka arbetarskyddet eller effektiviteten och produktiviteten. Därför anser grundlagsutskottet att det föreslagna arrangemanget är bristfälligt med tanke på arbetstagarens rättsskydd. Sålunda borde straffbarheten i fråga om försummelse av sådana arbetarskyddsåtgärder som arbetsgivaren förordnat om preciseras så att bestämmelserna direkt bör basera sig på lagen om skydd i arbete eller med stöd av den utfärdade ordningsdirektiv eller i sagda lag avsedda skyddsdirektiv.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning skulle förslaget även i preciserad form innebära en principiellt beaktansvärd ändring med tanke på de rådande straffrättsliga arrangemangen. Därför

borde förslaget ännu noggrant övervägas i förhållande till de planerade staffrättsliga stadgandena och man borde också överväga att i detta skede stryka 49 a § i lagförslaget.

Ikraftträdelsestadgandet i lagen om skydd i arbete

I fråga om 3 mom. i lagens ikraftträdelsestadgande har grundlagsutskottet rett ut om stadgandet gäller sådan befogenhet hos arbetarskyddsdistrikts arbetarskyddsbyrå som kan karakteriseras såsom befogenhet att bevilja dispens och sålunda — då stadgandet avviker från regeringsformens 29 § 2 mom. — kräver kvalificerad lagstiftningsordning. Med dispens avses att man i ett enstaka fall beviljar rätt att göra undantag från ett stadgande på lagnivå. I det föreliggande fallet finns det emellertid inte någon sådan huvudregel från vilken arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsbyrå kunde bevilja undantag. Det är fråga om två allmänna regler eller en regel, enligt vilken arbetsgivaren antingen skall iaktta stadgandena i 11 § lagen om skydd i arbete om arbetsrummets rymlighet och om luftutrymme eller i fråga om skola eller anstalt som avses i 1 § 2 mom. 2 eller 3 punkten på annat sätt dra försorg om att arbetet är skyddat och hälsosamt, om arbetarskyddsbyrån ger tillstånd att tillämpa detta senare stadgande i stället för det föregående. Eftersom regleringen sålunda inte gäller nyttjande av befogenhet att bevilja dispens kräver lagförslaget inte till denna del en sådan lagstiftningsordning som föreskrivs i 67 § riksdagsordningen. Grundlagsutskottet uppmärksammar emellertid att ikraftträdelsestadgandets 3 mom. har bestående karaktär och nära samband med 11 § lagen om skydd i arbete. Därför vore det på sin plats att flytta stadgandena i ikraftträdelsestadgandets nämnda moment till lagens egentliga paragraftext.

Beslutsfattandet i arbetarskyddsdistrikten

Grundlagsutskottet har dessutom granskat förslaget till lag om ändring av lagen om arbetarskyddsförvaltningen. Enligt det skall de ärenden som ankommer på arbetarskyddsdistrikts arbetarskyddsbyrå, utom de som är av ringa betydelse, behandlas i plenum, vari deltar arbetarskyddsdistriktets chef såsom ordförande och såsom medlemmar en arbetsgivarmedlem och en arbetstagarmedlem som är medlemmar i den i 10 a § lagen om arbetsrådet och om undantagstillstånd inom arbetarskyddet (608/46) nämnda undantagstillståndssektionen.

Ändringsförslaget går i samma riktning som en del arrangemang i fråga om arbetsmarknadsrepresentation som redan genomförts inom arbetslagstiftningen. Grundlagsutskottet uppmärksammar emellertid att ändringsförslaget innebär att sådan offentlig övervaknings- och beslutanderätt som sträcker sig till enstaka fall ges ett organ vars majoritet består av andra än sådana personer som är i ordinarie tjänsteförhållande.

I grundlagarna finns en del punkter som ger uttryck för principen med tjänstemannaförvaltning, såsom stadgandena om principen med förvaltningens lagbundenhet samt stadgandena om statens och tjänstemännens ansvar. På basis av dem kan det emellertid inte sägas om något enstaka arrangemang, såsom till exempel det nu föreliggande befogenhetsarrangemanget, står i strid med grundlagen. Enligt grundlagsutskottets mening är det frågan om att man genom flera enstaka arrangemang kan hamna i en situation som inte i tillräcklig omfattning motsvarar den princip med tjänstemannaförvaltning som framgår av grundlagarna och de i regeringsformens 2 § uttryckta allmänna reglerna om utövandet av statsmakten.

Hänvisande till det ovan sagda föreslår grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslagen i regeringens proposition, såsom sitt utlåtande vördsamt

att lagförslagen i regeringens proposition kan behandlas i den ordning 66 § riksdagsordningen föreskriver förutsatt att de av grundlagsutskottet ovan anförda statsförfattningsrättsliga anmärkningarna vederbörligen beaktas.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Aaltio, Alho (delvis), Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson (delvis), Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Peltola, Pokka och Skinnari samt suppleanterna Hilpelä och Roos (delvis).

Avvikande åsikter

I

Vi kan inte omfatta grundlagsutskottets utlåtande, närmast då klämmen till utlåtandet, ty enligt vår mening borde utskottet i klämmen ha uttalat att lagförslagen i regeringens proposition borde behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen.

Klämmen motsvarar inte det övriga innehållet i grundlagsutskottets utlåtande, då det skulle ha krävt just en sådan kläm som förutsätter behandlingsordning enligt RO 66 §.

Utskottsmajoriteten var enhällig endast om utformningen av klämmen i den form ändring av lagen/lagarna kräver, men helt oense om de omständigheter som förutsatte denna utformning. Majoriteten har gett klämmen en form där det förutsätts att socialutskottet vederbörligen beaktar de statsförfattningsrättsliga anmärkningar som ingår i grundlagsutskottets utlåtande, utan att nämna vilka dessa omständigheter är som påverkar lagstiftningsordningen.

I fråga om de väsentliga tvistefrågorna har utlåtandets innehåll dikterats av minoriteten vid omröstningen om klämmen. I utlåtandet finns alltså inte några sådana statsförfattningsrättsliga anmärkningar som på det sätt som klämmen ger uttryck för skulle ha avfattats, dvs. avsetts som förutsättningar för att lagarna skall kunna behandlas såsom vanliga lagar. Däremot finns det i utskottets utlåtande — liksom i många tidigare utlåtanden — närmast sådana ståndpunktstaganden av grundlagsutskottet som är avsedda att övervägas av socialutskottet och som pekar på utvecklandet av medborgarnas rättsskydd och vårt förvaltningssystem och vilkas beaktande inte är en förutsättning för vanlig lagstiftningsordning. Med andra ord innebär inte lagförslagen heller oändrade, dvs. i den form regeringen föreslår, ett undantag från stadgandena i grundlagarna.

Vi anser vidare att också arbetstagarens ansvar för sitt eget och andra arbetstagares arbetarskydd är så viktigt att utskottet inte borde ha föreslagit att socialutskottet skall överväga om 49 a § i det första lagförslaget skall strykas i detta skede.

Helsingfors den 28 november 1985

Ben Zyskowicz **Lea Kärhä**
Liisa Hilpelä **Sampsa Aaltio**

II

I 49 a § i förslaget till lag om ändring av lagen om skydd i arbete ingår stadganden om arbetstagarens straffrättsliga ansvar. Grundlagsutskottet har uppmärksammat den del av förslaget enligt vilken försummelse av särskilt bestämda arbetarskyddsbestämmelser vore straffbar. Enligt utskottets mening innebär detta att brottsrekvisitet inte blir tillräckligt individualiserat i lagen. Sålunda borde utskottet ha förutsatt att stadgandet för att förbättra arbetstagarens rättsskydd preciseras och inte stryks, som utskottsmajoriteten för säkerhets skull har yrkat. De anmärkningar som

utskottet gjort i fråga om 49 a § och vissa andra stadganden påverkar inte lagstiftningsordningen för lagförslagen.

På basis av det ovan anförda anser vi

att lagförslagen i regeringens proposition borde behandlas i den ordning som stadgas i 66 § riksdagsordningen.

Helsingfors den 28 november 1985

Sirkka-Liisa Anttila **Hannela Pokka**

III

Jag kan inte omfatta utskottsmajoritetens förslag att det borde övervägas om 49 a § i förslaget till lag om ändring av lagen om skydd i arbete skall strykas.

Helsingfors den 28 november 1985

Impi Muroma

IV

Jag kan inte omfatta grundlagsutskottets majoritets utlåtande till den del det gäller motiveringen och lagstiftningsordningen för lagen om ändring av lagen om arbetarskyddsförvaltningen. — Inom statsförvaltningen iakttas den s.k. tjänstemannaförvaltningsprincipen som klart baserar sig på 2 § i regeringsformen och regeringsformens X kap. om de offentliga tjänsterna.

Tjänstemannaförvaltningsprincipen innebär att statsförvaltningen sköts av offentliga myndigheter och personer som valts till offentliga tjänster. Inte i ett enda stadgande i regeringsformen kan man finna något som helst stöd för ett sådant myndighetsarrangemang som nu föreslås angående arbetarskyddsmyndigheternas beslutsfattande inom distriktsförvaltningen av tillsynen över hur arbetarskyddslagarna iakttas, dvs. att personer som står utanför förvaltningen kunde delta i det beslutsfattande inom myndigheterna som hör till den allmänna administrativa tillsynen.

Tvärtom talar stadgandena i regeringsformens X kap. och även RF 2 § klart för en sådan tolkning att endast de personer som valts till en statlig tjänst kan vara berättigade att fatta myndighetsbeslut inom statsförvaltningen. Också medborgarnas rättsskydd stöder en sådan tolkning. Rättsskyddet kan äventyras om beslut om tillsynen över hur lagarna iakttas fattas av andra personer än sådana som valts till statliga tjänster.

Tillsynen över lagarnas iakttagande, som utgör en väsentlig del av statsförvaltningen, förlorar sin betydelse som myndighetsverksamhet om den inte är ren myndighetsövervakning, dvs. om den ändras på föreslaget sätt så att den blir korporativ. Även om ett motsvarande arrangemang redan tidigare har genomförts vid beslutsfattandet inom arbetarskyddsstyrelsen kan detta inte åberopas som motivering, ty ärendet granskades inte alls i grundlagsutskottet då lagen ändrades för arbetarskyddsstyrelsens vidkommande.

Eftersom den ändring som föreslagits angående beslutsfattandet på distriktsnivå inom arbetarskyddsförvaltningen inte på något sätt kan motiveras med att medborgarnas möjligheter till inflytande eller sakkunskapen skulle öka och då det i regeringsformen inte finns ett enda stadgande som skulle tillåta en dylik ändring, men många stadganden som mer än klart talar mot en sådan ändring, kan jag med stöd av regeringsformens 95 § vid min statsförfattningsrättsliga bedömning inte komma till något annat resultat än till den tolkningen att lagen om ändring av lagen om arbetarskyddsförvaltningen, som innehåller en ny 6 a §, skall stiftas enligt den kvalificerade lagstiftningsordning som avses i RO 67 §.

Frågan om huruvida en majoritet eller en minoritet av beslutsfattarna kan vara personer som står utanför förvaltningen är subsidiär då

man utgår från den tolkningen att personer som står utanför förvaltningen över huvudtaget inte kan tillhöra en förvaltningsmyndighet vid beslutsfattandet i fråga om tillsynen. Om åter den tolkning, som enligt min mening står i strid med stadgandena i regeringsformen, godkänns att utomstående kan delta i beslutsfattandet i fråga om tillsynen över lagarnas iakttagande, har naturligtvis i så fall den omständigheten betydelse om de är i majoritet eller minoritet bland beslutsfattarna. En minoritet utgör naturligtvis en mindre kränkning mot regeringsformen än en majoritet, men det kan inte heller godkännas att det i en vanlig lag stadgas om minoritetens deltagande eftersom vår regeringsform inte känner till någon korporativ statsförvaltning.

Helsingfors den 28 november 1985

Paula Eenilä

V

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skydd i arbete innehåller en ny 49 a § som innebär ett förfarande som leder till en helt ny praxis då det gäller tillsynen över arbetarskyddet. Enligt paragrafen berättigas arbetsgivaren att utfärda sådana bestämmelser om arbetarskyddet som inte ens grundar sig på lag eller på direktiv som utfärdats av arbetarskyddsmyndigheterna och som leder till straff. I sitt utlåtande har utskottet uppmärksammat detta, men inte tillräckligt enligt vår mening. Det föreslagna arrangemanget är enligt vår mening synnerligen betänkligt med tanke på arbetstagarnas rättsskydd och det står rent av i konflikt med den i regeringsformens 6 § uttryckta principen med att medborgarna är tryggade enligt lag till personlig frihet. Dessutom harmonierar inte arbetsgivarens rätt att besluta om brottsrekvisitet, något som lagförslagets 49 a § skulle tillåta, heller med stadgandet i 2 § regeringsformen om utövandet av statsmakten. Därför anser vi att regeringens proposition för det första kräver en sådan lagstiftningsordning som avses i RO 67 § och för det andra att 49 a § på ovan anförda grunder helt borde strykas.

Regeringens förslag till lag om ändring av lagen om arbetarskyddsförvaltningen innehåller en ny 6 a § där det föreslås att ett nytt slags korporativt sammansatt judiciellt organ bildas inom arbetarskyddsförvaltningen för att fatta avgöranden som gäller enskilda personer. Undantagstillståndssektionen, vars medlemmar skulle höra till detta organ som inom arbetarskyddsdistriktet avgör ärenden som inte är av ringa betydelse, har hittills inte varit berättigad att fatta beslut som gäller enskilda medborgare. Inom arbetarskyddsförvaltningen har det hittills inte heller annars funnits företrädare för arbetsmarknadsorganisationerna i sådana organ där enstaka fall avgörs.

Regeringens förslag innebär att tjänstemannaförvaltningen sammanblandas med arbetsmarknadsorganisationernas förslag så att principerna för val av beslutsfattarna och deras ansvar blir mycket oklara. Enligt vår mening kan arrangemanget varken motiveras med att medborgarnas möjligheter till demokratiskt inflytande förbättras eller med att sakkunskapen inom arbetarskyddet ökar. Arrangemanget är också statsförfattningsrättsligt mycket betänkligt och innebär att ett nytt slags domstolsväsende bildas. Också utan ändringar borde denna proposition behandlas i den ordning som föreskrivs i RO 67 §.

Helsingfors den 28 november 1985

Arvo Kemppainen **Kati Peltola**

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 28 november 1985
Utlåtande nr 20

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en den 20 september 1985 daterad skrivelse i enlighet med riksdagens beslut begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 100 med förslag till lag om avgivande till riksdagen av en berättelse om utvecklingssamarbetet. Med anledning av ärendet har utskottet hört riksdagens generalsekreterare Erkki Ketola, professorn Mikael Hidén, forskarprofessorn Antero Jyränki och professorn Ilkka Saraviita. Dessutom har utskottet i ärendet fått ett skriftligt utlåtande av juris doktorn Kauko Sipponen. Det har fogats till utskottets handlingar. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet enbart från statsförfattningsrättslig synpunkt anför det vördsamt följande.

Enligt lagförslaget i propositionen skall regeringen årligen till riksdagen avge en berättelse om utvecklingssamarbetet. Enligt propositionens motivering innebär det att en dylik berättelse regelbundet avges till riksdagen för behandling att denna åläggs nya uppgifter, vilket förutsätter att lagförslaget behandlas i grundlagstiftningsordning.

Utom de berättelser som riksdagen enligt grundlagarna skall behandla avges till riksdagen till exempel Oy Alko Ab:s förvaltningsråds berättelse, statsrådets berättelse angående åtgärder vid tillämpningen av lagen om sysselsättning och berättelsen om statens investeringsfonds verksamhet. Lagen om avlåtande av alkoholbolagets berättelse till riksdagen har stiftats i grundlagsstiftningsordning. Däremot har stadgandena om sysselsättningsberättelsen och investeringsfondens verksamhetsberättelse — visserligen utan att grundlagsutskottet blivit hört — givits i vanlig lagstiftningsordning.

Sålunda har lagstiftningspraxisen i fråga om lagstiftningsordningen för de berättelser som skall avges till riksdagen varit oenhetlig. Grundlagsutskottet har emellertid i sina ställningstaganden, till exempel i sitt utlåtande nr 4/1985 rd. om regeringens proposition nr 121/1984 rd. med förslag till lag om ändring av folkpensionslagen ansett att man bör utgå från att riksdagen kan åläggas nya uppgifter endast genom en lag som stiftats i grundlagsstiftningsordning. Dessutom har utskottet i sitt utlåtande nr 17/1985 rd. om regeringens proposition nr 16 med förslag till kärnenergilag och vissa därtill anslutna lagar ansett att granskningen av ett principbeslut av statsrådet om uppförande av en kärnanläggning är ett sådant nytt institut och med tanke på 63 § riksdagsordningen också en formellt sett ny uppgift för riksdagen som bör handläggas i grundlagsstiftningsordning.

Vid bedömningen av behandlingsordningen för lagförslaget i regeringens proposition bör det enligt grundlagsutskottets uppfattning det faktum tillmätas central betydelse på vilket sätt utvecklingssamarbetsberättelsen ansluter sig till relationerna mellan riksdagen och regeringen, vilka regleras i grundlagarna. Från denna synpunkt sett bör 36 § regeringsformen beaktas, där det framgår att relationerna mellan riksdagen och statsrådet bygger på principen om så kallad parlamentarism. Det är förenligt med principen att riksdagen har behövliga metoder för att följa regeringens verksamhet i praktiken. Den i lagförslaget avsedda utvecklingssamarbetsberättelsen bör betraktas just som en sådan metod.

Grundlagsutskottet anser att avgivandet av regeringens berättelse om utvecklingssamarbetet till riksdagen harmonierar med de arrangemang, som relationerna mellan riksdagen och regeringen enligt grundlagarna baserar sig på. Bedömningen av lagförslagets behandlingsordning påverkas också av den omständigheten att behandlingen av berättelsen med tanke på riksdagens uppföljning och övervakning av regeringens verksamhet bör anses vara ett sedvanligt och i riksdagsordningen redan reglerat förfaringssätt. Grundlagsutskottet uppmärksammar ytterligare det faktum att lagförslagets syfte är att ge riksdagen en fullständigare bild än tidigare av

4285010971

hur utvecklingssamarbetet genomförs och också effektivare möjligheter att påverka skötseln av utvecklingssamarbetet. Sålunda harmonierar lagförslaget med 29 § riksdagsordningen som reglerar den allmänna berättelsen om regeringens åtgärder.

På basis av det ovan anförda anser grundlagsutskottet att lagförslaget i regeringens proposition kan behandlas i den ordning som 66 § riksdagsordningen föreskriver.

Hänvisande till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något att anmärka med anledning av ärendet, såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget till lag om avgivande till riksdagen av en berättelse om utvecklingssamarbetet borde behandlas i den ordning 66 § riksdagsordningen föreskriver.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka och Skinnari samt suppleanten Roos.

Avvikande åsikt

Riksdagens uppgifter anges i grundlagarna och i stadganden av lägre rang, som direkt baserar sig på stadgandena i grundlag. Riksdagen kan inte åläggas nya uppgifter i vanlig lagstiftningsordning.

Om de viktigaste berättelser som skall avges till riksdagen stadgas i grundlagarna, såsom till exempel om regeringens berättelse (RO 29 §), relationen angående statsverkets förvaltning och tillstånd (RO 30.2 §), statsrevisorernas berättelse (RO 30.3 §) samt justitiekanslerns och justitieombudsmannens berättelser (RF 48 och 49 §§).

Enligt maktfördelningsprincipen kan riksdagen delta i förvaltningen endast om så uttryckligen har stadgats i grundlagarna. Vedertagen praxis inom grundlagsutskottet har hittills varit sådan att avgivandet av en berättelse för med sig verkställighetsåtgärder för riksdagen i strid med principen om statsmaktens tredelning och eftersom det är fråga om en ny uppgift skall grundlagsstiftningsordning sålunda förutsättas.

Avgivandet av en verksamhetsberättelse till riksdagen innebär att ärendet anhängiggörs separat vid riksdagen. Enligt 63 § RO bereds berättelserna i utskott och behandlas i riksdagen vid en enda behandling.

På basis av det ovan anförda anser vi att den föreliggande lagen, som innebär att regeringen avger en berättelse av en ny typ till riksdagen bör behandlas i grundlagsstiftningsordning, eftersom lagen ger riksdagen verkställande makt samt konstituerar en särskild möjlighet att anhängiggöra ärenden.

Helsingfors den 28 november 1985

Hannele Pokka
Lea Kärhä

Sirkka-Liisa Anttila
Impi Muroma

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 20 december 1985
Utlåtande nr 21

Till Statsutskottet

Statsutskottet begärde genom en den 12 november 1985 daterad skrivelse utlåtande av grundlagsutskottet över regeringens proposition nr 206 med förslag till lag om ändring av tullskattelagen. Med anledning av ärendet har utskottet hört äldre regeringssekreteraren Arto Merimaa vid finansministeriet, avdelningschefen Pauli Kekkonen vid tullstyrelsen, ordföranden Reijo Anttila vid Finlands Sjömans-Union r.f., professorn Edward Andersson, professorn Mikael Hidén, forskarprofessorn Antero Jyränki, professorn Ilkka Saraviita, professorn Kari S. Tikka och juris doktorn Kauko Sipponen. Efter att ha behandlat ärendet enbart från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att tullskattelagen skall ändras så att de som är anställda på fartyg skall få samma rättigheter som resande att tullfritt införa varor, dock med vissa begränsningar. Detta skulle samtidigt innebära att grunderna för tullförmånerna för anställda på fartyg och för anställda på andra fordon blir enhetliga. Dessutom föreslår regeringen att rätten för anställda att tullfritt införa varor utan begränsningar i fråga om land eller rutt utsträcks till alla fordon i utrikesfart. I propositionen föreslås ytterligare att denna tullförmån skall gälla endast personal bosatt i Finland.

Om rätten för anställda på fartyg att tullfritt införa varor ändras så att den grundar sig på varans värde innebär detta enligt propositionen att tullfrihetens omfattning även i dessa fall bestäms genom beslut av tullstyrelsen. Eftersom detta utgör ett undantag från stadgandet i 61 § regeringsformen, enligt vilket angående skatt stadgas genom lag, måste lagförslaget enligt propositionens motivering handläggas i den ordning som 67 § riksdagsordningen föreskriver.

Gällande tullskattelag stiftades på det sätt som 67 § riksdagsordningen anger och utan att grundlagsutskottet hördes. I vederbörande proposition nr 10/1978 rd. angavs som motivering till den försvårade lagstiftningsordningen att det inte vore ändamålsenligt att inta stadganden om bland annat varas tullfrihet i lagen utan att de borde utfärdas som stadganden och bestämmelser av lägre ordning. Enligt grundlagsutskottets åsikt var en av orsakerna till att försvårad lagstiftningsordning anlitades tullskattelagens 11 §, enligt vilken tullstyrelsen bestämmer i vilken omfattning resande tullfritt får föra med sig varor. Ett dylikt befullmäktigande för tullstyrelsen bör anses stå i strid med det förbud mot delegering som kan härledas ur regeringsformens 61 §.

För lagförslagets vidkommande är den centrala statsförfattningsrättsliga frågan om tullskattelagen föreslås bli ändrad på ett sätt som innebär ett större avsteg från regeringsformens 61 § än det tidigare. Grundlagsutskottet har i sin hävdvunna praxis utgått från att en såsom ett undantag från grundlagen stiftad lag kan ändras utan anlitande av grundlagsstiftningsordning, om ändringslagen inte utvidgar det undantag som har gjorts genom den lag som skall ändras.

Lagförslaget innebär bland annat att den som hör till personalen på ett fartyg i utrikesfart och som har hemort i Finland har en sådan rätt att tullfritt införa varor, som i allmänhet bestäms i enlighet med vad i lagens 11 § är stadgat om resande. Det mest väsentliga i reformen är att personalen på fartyg i utrikesfart försätts i samma ställning som passagerarna samt ett luftfartygs eller fordons personal. Detsamma gäller den bestämmanderätt som tullstyrelsen enligt lagens 11 § har.

Det principbeslut som innebar att tullstyrelsen fick befogenheter att bestämma omfattningen av rätten att tullfritt införa varor och som således även innebar delegering av rätt att besluta om tullskatt, genomfördes i tiden genom att tullskattelagen stiftades i grundlagsstiftningsordning. Det då fattade avgörandet bör betraktas som en sådan totalreglering vars karaktär och sakliga betydelse den nu föreslagna reformen, som innebär att de ovan nämnda persongruppernas ställning förenhetligas, inte förändrar. Enligt grundlagsutskottets åsikt behöver lagförslaget därför inte till denna del behandlas med iakttagande av den ordning som föreskrivs i 67 § riksdagsordningen.

Grundlagsutskottet har slutligen skärskådat

428501272N

frågan om lagförslaget innebär stadgande om en sådan ny eller ökad skatt att den behandlingsordning som föreskrivs i 68 § riksdagsordningen bör iakttas. Att rätten för anställda på fartyg att tullfritt införa varor bringas i samklang med motsvarande rätt för resande innebär inte i och för sig stadgande om ökad skatt. Tullfriheten och på motsvarande sätt skyldigheten att betala tullskatt kommer att bestämmas genom beslut av tullstyrelsen. Lagförslaget bör sålunda enligt grundlagsutskottets åsikt behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen.

Med hänvisning till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av ärendet, såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget till lag om ändring av tullskattelagen bör behandlas i den ordning som 66 § riksdagsordningen föreskriver.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Hämäläinen, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanten Hilpelä.

Avvikande åsikt

Vi kan inte instämma i utskottsmajoritetens ståndpunkt som innebär att grundlagsutskottet gör avsteg från den tolkningslinje som blivit hävdvunnen inom utskottet. Lagförslaget innebär bland annat att rätten för den som är anställd ombord på fartyg i utrikesfart och har sin hemort i Finland att tullfritt införa varor i allmänhet skall bestämmas i enlighet med vad i lagens 11 § stadgas om resande. Detta innebär att tullstyrelsens bestämmanderätt också utsträcks till fartygets personal och sålunda att det undantag som i tiden gjordes från grundlagen utvidgas. Lagförslaget bör därför handläggas i den ordning som föreskrivs i 67 § riksdagsordningen.

Med hänvisning till det ovan sagda anför vi vördsamt

att förslaget till lag om ändring av tullskattelagen bör behandlas i den ordning som föreskrivs i 67 § riksdagsordningen.

Helsingfors den 20 december 1985

Impi Muroma **Iiro Viinanen** **Hannele Pokka**
Einari Nieminen **Sirkka-Liisa Anttila**

Lagutskottets betänkande nr 1 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 18 § lagen om andelslag

Riksdagen har den 18 december 1984 remitterat den i rubriken nämnda propositionen nr 257/1984 rd. till lagutskottet för beredning.

Utskottet har såsom sakkunniga hört regeringsrådet Antti Hartikka och överinspektören Kari Iho vid finansministeriet, lagstiftningssekreteraren Rauno Vanhanen vid justitieministeriet, vicehäradshövdingen Antti Laurila vid Centrallaget för handelslagen i Finland SOK, vicehäradshövdingen Raimo Vuori vid Pellervo-Seura, biträdande direktören Juha Laisaari vid Eka E-osuuskunta, juristen Kirsti Salminen vid Elanto Andelsaffär, biträdande avdelningschefen Seppo Jokinen vid Centralhandelskammaren samtidigt såsom representant för Helsingfors handelskammare, verkställande direktören Tapio Luoma vid Tilintarkastusrengas Oy samtidigt som representant för Revisionsföreningen GRM samt CGR-revisorn Erkki Simpanen vid CGR-föreningen.

I propositionen föreslås att tillsynen över och övervakningen av sparkassa hos sådana andelslag som idkar handelsrörelse ordnas så att tillsynen över sparkasseverksamheten utövas av centralaffären för andelslagen eller, om en centralaffär saknas, av en revisionssammanslutning som andelslaget valt och som har godkänts av Centralhandelskammaren eller av handelskammaren och finansministeriet. Avsikten är att lagändringen skall träda i kraft så snart riksdagen godkänt den.

På basis av propositionens motivering och erhållen utredning anser utskottet att propositionen är behövlig och ändamålsenlig. Därför tillstyrker utskottet lagförslaget med följande ändringsförslag.

18 §. Eftersom det har konstaterats vid utskottsbehandlingen att paragrafens 1 mom. i fråga om ordalydelsen ger rum för tolkning, föreslår utskottet att ordalydelsen preciseras. Den korrigerade ordalydelsen ger vid handen att finansministeriet godkänner en revisionssammanslutning för att utöva tillsyn uttryckligen över sparkasseverksamheten.

Ikraftträdelsestadgandet. Enligt den utredning utskottet erhållit förutsätter övergången till det nya systemet med tillsyn över sparkassor vissa tidskrävande praktiska åtgärder. Därför föreslår utskottet att lagen skall träda i kraft först den 1 januari 1986.

På basis av det ovan anförda föreslår utskottet vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas sålydande:

428500196Y

Lag

om ändring av 18 § lagen om andelslag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 28 maj 1954 om andelslag 18 § 1, 2 och 3 mom., sådana de lyder i lag av den 19 december 1980 (861/80), samt

fogas till 18 § ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., som följer:

18 §

Tillsyn över sparkasseverksamheten utövas av vederbörande centralaffär för andelslag. Saknar andelslag centralaffär, utövas tillsyn över sparkasseverksamheten av *en av* Centralhandelskammaren eller handelskammare *godkänd revisionssammanslutning som* finansministeriet har godkänt *på framställning av andelslaget.* Tillsynen styrs och övervakas av finansministeriet.

(2—4 mom. såsom i regeringens proposition)

— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den *1 januari 1986.*

Helsingfors den 14 mars 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit orföranden Rehn, vice ordföranden Skinnari och medlemmarna Almgren, Kulhia, Kuoppa, J. Mikkola, Mäkipää, Nyby, Pelttari, Petäjäniemi, Siitonen, Turpeinen, Tykkyläinen, Urpilainen och Vihriälä.

Lagutskottets betänkande nr 2 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av patentlagen

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 30 oktober 1984 till lagutskottet remitterat den i rubriken nämnda propositionen nr 230/1984 rd.

Utskottet har hört äldre regeringssekreteraren Eeva-Liisa Vilkkonen vid handels- och industriministeriet, generaldirektören Timo Kivi-Koskinen, byråchefen Sirkka-Liisa Lahtinen och byråchefen Hely Lommi vid patent- och registerstyrelsen, justitierådet Pirkko-Liisa Aro vid Högsta domstolen, professorn Helge Gyllenberg vid Helsingfors universitets mikrobiologiska institution, laboratorieföreståndaren Matti Linko vid Statens tekniska forskningscentral, vice ordförandena Timo Lohikoski och Risto Jäppinen vid Uppfinnarföreningarnas Centralförbund, diplomingenjörerna Leo Lehtonen och Pia Hjelt vid Finlands Patentombudsförening, den senare samtidigt såsom representant för Finska Föreningen för Industriellt Rättsskydd, vicehäradshövdingen Stig Henriksson vid Industrins Centralförbund, diplomingenjören Arne Baltscheffsky vid Wärtsilä Oy, verkställande direktören Jarmo Lehtonen vid Kansainvälisen lääketeollisuuden yhdistys, verkställande direktören Veikko Sonninen vid Läkemedelsindustriföreningen, juris doktorn Virpi Tiili vid Centralhandelskammaren och verkställande direktören Jorma Pesonen vid Keksintösäätiö.

Regeringens proposition

Huvudsyftet med regeringens proposition är att ändra stadgandena i patentlagen så att Finland kunde ansluta sig till den i Budapest år 1977 undertecknade överenskommelsen om internationellt erkännande av deposition av mikroorganismer i samband med ansökan om patent. Syftet med överenskommelsen är att skapa ett sådant enhetligt internationellt system för deposition av mikroorganismer som gör det möjligt att patentsökanden inte behöver deponera en sådan kultur mikroorganismer, som används vid utövning av en uppfinning, separat för varje land som ansökan om patent gäller.

Samtidigt föreslår regeringen vissa ändringar i de stadganden i patentlagen som gäller internationella patentansökningar. Syftet är att förenkla ansökningsförfarandet och att underlätta ändringar i tillämpningsstadgandena i den i Finland gällande internationella konventionen om patentsamarbete genom att från lagen till förordningen överföra stadgandena om sådana tidsfrister som ofta ändras.

Dessutom föreslår regeringen att patentlagen i fråga om systemet med årsavgifter för patent ändras så att årsavgifterna uppbärs redan i ansökningsskedet.

Om lagändringens ikraftträdande skall stadgas genom förordning.

Utskottets ståndpunktstaganden

På basis av propositionens motivering och erhållen utredning anser utskottet att propositionen är behövlig och ändamålsenlig. Sålunda tillstyrker utskottet lagförslaget i propositionen med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Införandet av ett system med sakkunniga. Förslaget i regeringens proposition i fråga om införandet av ett system med sakkunniga avviker betydligt från den tidigare omfattande principen om patentansökningars offentlighet. Enligt utskottets uppfattning är ett avsteg från principen motiverat med tanke på den speciella karaktär som de uppfinningar har som hör till mikrobiologins område.

428500194W

Utskottet har emellertid i detta sammanhang fäst uppmärksamhet vid vissa praktiska omständigheter vilka måste vara klara då systemet med sakkunniga införs.

I propositionen nämns ingenting om ersättandet av de kostnader som systemet med sakkunniga medför. Utskottet anser att i överensstämmelse med principen att den som av patent- och registerstyrelsen till sitt förfogande anskaffar handlingar som ansluter sig till en uppfinning också betalar de därav föranledda kostnaderna skall den som anlitar sakkunniga betala kostnaderna för detta. Dessa kostnader är helt jämförbara med varandra även om de kostnader som åsamkas av systemet med sakkunniga uppenbarligen är betydligt större.

I Finland finns det inte någon sådan depositionsinstitution som avses i Budapest-överenskommelsen. Härav följer att en finländsk patentsökande alltid måste deponera en sådan mikroorganism, som ansluter sig till uppfinningen, vid en institution i utlandet. Också den som är berättigad att få ett prov och i enlighet med lagförslagets 8 a § vill ha provet sänt till Finland måste få provet från ett utländskt laboratorium. Ett prov som kan vara farligt i icke-sakkunniga händer måste då legalt kunna transporteras från eller till Finland och provet får inte fara illa under resan. Oftast sker transporten per post. Därför är det nödvändigt att man genom förhandlingar med postverket och tullverket tar fram stadganden om förfarandet vid dylika försändelser.

Införandet av ett system med sakkunniga förutsätter också att det i Finland finns laboratorier som i enlighet med vad patent- och registerstyrelsen anvisar kan verka såsom sakkunniga. Enligt vad utskottet erfarit torde detta kunna uppnås genom förhandlingar och avtal. Vid behov måste också stadgandena om vederbörande institutioner ändras.

Det har ovan redan konstaterats att det i Finland inte finns någon sådan depositionsinstitution som avses i Budapest-överenskommelsen. Någon sådan finns inte heller i något annat nordiskt land. I praktiken kan det emellertid uppkomma situationer där man endast önskar göra en ansökan i Finland eller där det på grund av mikroorganismens egenskaper inte är rationellt att föra ut den från landet. Utskottet anser det vara angeläget att man i detta avseende kontrollerar ansökningarna och vid behov undersöker förutsättningarna att inrätta en sådan depositionsinstitution i Finland som Budapest-överenskommelsen förutsätter.

Ändring av systemet med årsavgifter. Att årsavgifter uppbärs i samband med att en patentansökning behandlas är enligt utskottets mening motiverat speciellt för att redan en patentansökan i praktiken är en sådan konkurrensmetod som hindrar andra näringsidkare att använda den uppfinning som avses i ansökan.

Ändringen av systemet med årsavgifter motiveras i propositionen också med att reformen skulle göra det lättare att avveckla anhopningen av patentansökningar. Med anledning av detta har det anförts motstridiga bedömningar av frågan om så kommer att ske. Utskottet anser att man i praktiken noggrant bör ge akt på hur det nya systemet med årsavgifter till denna del fungerar.

Inarbetandet av nya stadganden tar sin tid. Utskottet understryker myndigheternas skyldighet att ge råd och vägledning för att systemet med årsavgifter för ansökningarna inte skall leda till att någon oförskyllt blir utsatt för att patentansökan inte beaktas.

Patent- och registerstyrelsens resurser. År 1984 lämnades det in ett rekordantal patentansökningar, och antalet oavgjorda anhängiga ansökningar ökade ytterligare. Patentverkets rådgivning och information är omoderna. För att arbetssituationen skall kunna rättas till behövs det också andra åtgärder än en ändring av systemet med årsavgifter. Ändringen får effekt först efter några år. Utskottet anser det vara oundgängligt att patent- och registerstyrelsens funktioner utvecklas vidare och att verket ges tillräckliga resurser för att anhopningen av patentansökningar skall kunna avvecklas, ansökningarna behandlas inom en skälig tid samt rådgivningen och informationen i patentärenden fås att fungera.

Förbättrande av uppfinnarnas situation. Tillräcklig uppmärksamhet har inte ägnats åt finländarnas uppfinningar och kreativitet. Emellertid är uppfinningarna och landets internationella konkurrensförmåga nära förknippade med varandra. Därför måste vår nationalhushållnings utveckling basera sig på ny kreativitet och utnyttjande av ny teknologi. Utskottet anser det vara viktigt att uppfinnarverksamheten främjas och stöds samt att uppfinnarnas situation förbättras. Av de åtgärder som är nödvändiga i detta avseende nämner utskottet bland annat följande:

— handels- och industriministeriet måste få sakkunnig personal med uppgift att följa uppfin-

narverksamheten i vårt land och dra försorg om förutsättningarna för den, och

— de för detta syfte avsedda understödsanslagen borde ökas, och vid fördelningen av dem borde företagen och enskilda uppfinnare beaktas jämbördigt.

I fråga om detaljerna i lagförslaget anför utskottet ytterligare följande.

31 §. Såsom en komplettering av paragrafens motivering konstaterar utskottet att rätten att i stället för den ursprungliga ansökningen lämna in en avskrift inte befriar sökanden från att anskaffa sådana översättningar som avses i 8 § 5 mom. eller från att betala översättningen.

52 §. Enligt motiveringen till paragrafens 1 mom. 2 punkt inbegriper denna ogiltighetsgrund ''både det fall att beskrivningen var otillräcklig redan vid patentmeddelandet och det fall att beskrivningen sedermera har blivit otillräcklig''. Eftersom den sistnämnda ogiltighetsgrunden inte klart framgår av lagtexten föreslår utskottet att 1 mom. 2 punkten förtydligas.

71 §. Regeringen föreslår att paragrafen ändras så att utländsk patenthavare är skyldig att använda ett i Finland bosatt ombud vid betalningen av årsavgifterna. Enligt utskottets mening har det inte anförts tillräckliga grunder för en dylik skyldighet. Patenthavaren svarar för att avgifterna betalas på det sätt som lagen förutsätter. Utskottet föreslår att stadgandet inte ändras. Sålunda måste paragrafen strykas i lagförslaget.

Utskottet hänvisar likväl samtidigt till den nya lagen om förvaltningsförfarande och till god förvaltningspraxis som förutsätter att ämbetsverk ger sina kunder sådana råd och sådan vägledning att små betalningsfel inte leder till stora rättsförluster.

På basis av det ovan anförda föreslår utskottet vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas sålydande:

Lag

om ändring av patentlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i patentlagen av den 15 december 1967 (550/67) 8 § 2 och 6 mom., 14 § 2 mom., 31 och 32 §§, 33 § 1, 3 och 4 mom., 34 §, 38 § 2 mom., rubriken för 5 kap., 41, 42 och 51 §§, 52 § 1 mom. 2 punkten, 56 § 1 mom., *(utesl.)* 71 a §, det inledande stycket i 71 b § 1 mom., 72 § 1 mom. och 73 §,

av dessa lagrum 8 § 2 och 6 mom., 31 och 32 §§, 33 § 1, 3 och 4 mom., 34 §, 38 § 2 mom., 41 §, 52 § 1 mom. 2 punkten, 71 a §, det inledande stycket i 71 b § 1 mom. och 72 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 6 juni 1980 (407/80) och 51 § sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 6 juni 1980, samt

fogas till 8 §, sådan den lyder i nämnda lag av den 6 juni 1980, ett nytt 7 mom., till lagen en ny 8 a §, till 15 §, sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag, ett nytt 4 mom., till 22 §, sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag, nya 6—8 mom. och till 40 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 2 mom. som följer:

8, 8 a, 14, 15, 22, 31—34, 38 och 40 §§
(Såsom i regeringens proposition)

5 kap.

Betalning av årsavgifter

41 och 42 §§
(Såsom i regeringens proposition)

51 §
(Såsom i regeringens proposition)

52 §

På talan därom skall domstolen förklara patent ogiltigt, om det

— — — — — — — — — — — — —

2) avser en uppfinning som inte är så tydligt angiven *eller i fråga om vilken förklaringen till*

följd av inträffade förändringar inte är så klar att en fackman med ledning därav kan utöva den;	71 a, 71 b, 72 och 73 §§ (Såsom i regeringens proposition)
— — — — — — — — — — — — —	
56 § (Såsom i regeringens proposition)	Ikraftträdelsestadgandet (Såsom i regeringens proposition)
71 § *(Utesl.)*	

Helsingfors den 19 mars 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rehn, vice ordföranden Skinnari samt medlemmarna Almgren, Kulhia, Kuoppa, J. Mikkola, Nyby, Pelttari, Petäjäniemi, Siitonen, Särkijärvi, Turpeinen, Tykkyläinen, Urpilainen och Vihriälä.

Lagutskottets betänkande nr 3 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagstiftning om släktnamn

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 26 februari 1985 till lagutskottet för beredning remitterat den i rubriken nämnda propositionen nr 236/1984 rd. I detta sammanhang har utskottet också behandlat rdm. Kortesalmis m.fl. lagmotion nr 102/1984 rd. med förslag till släktnamnslag och rdm. Muromas m.fl. lagmotion nr 1 med förslag till släktnamnslag och vissa därtill anslutna lagar, vilka riksdagen likaså remitterat till utskottet den 26 februari 1985.

Utskottet har i enlighet med riksdagens beslut inhämtat grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition och lagmotionerna. Utlåtandet har intagits såsom bilaga till detta betänkande.

Med anledning av ärendet har utskottet hört lagstiftningsdirektören Leif Sevón och lagstiftningsrådet Matti Savolainen vid justitieministeriet, yngre regeringssekreteraren Raija Isotalo vid inrikesministeriet, avdelningschefen Eero Kekomäki vid utrikesministeriet, överdirektören Hannu Tulkki vid befolkningsregistercentralen, juristen Maini Kosonen vid socialstyrelsen, kanslichefen Risto Jaakkola vid länsstyrelsen i Nylands län, notarien Vesa Asunta vid länsstyrelsen i Mellersta Finlands län, ecklesiastikrådet Pertti Mäkeläinen vid kyrkostyrelsen, registerdirektören Samuli Toivio vid Helsingfors församlingars centralregister, metropoliten Johannes vid Finlands ortodoxa kyrkosamfund, generalsekreteraren Leila Räsänen vid Delegationen för jämlikhetsärenden, avdelningschefen Raili Ruotoistenmäki vid Kuopio stads socialverk, generalsekreteraren Kai Huovinmaa vid Suomalaisuuden Liitto, juris licentiaten Pentti Voipio vid Genealogiska Samfundet i Finland, ordföranden, högskolerådet Anneli Mäkinen vid Kvinnoorganisationernas Centralförbund, juristen Helena Molander vid Mannerheims Barnskyddsförbund, generalsekreteraren Riitta Auvinen vid Väestöliitto, ordföranden, organisationssekreterare Raita Pennanen vid Yksinhuoltajien Liitto, ordföranden, affärsidkare Mikko Paavola vid Elatusvelvollisten Liitto, ordföranden, missionsdirektör Erkki Verkkonen vid Suomen vapaitten kristittyjen neuvosto, ordföranden, stadssekreterare Väinö Takala vid Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, prosten Kauko Pylvänäinen från Alajärvi, teologie doktorn Martti Joensuu från Helsingfors och professorn Heikki Jokela från Helsingfors.

Regeringens proposition och lagmotionerna

Regeringens proposition innehåller ett förslag till ny släktnamnslag, som skall ersätta 1920 års lag om släktnamn, samt de stadganden om makars och barns släktnamn som nu ingår i den familjerättsliga lagstiftningen. Vidare har i lagförslaget intagits internationellt privaträttsliga stadganden om släktnamn. På grund av att stadgandena om barns släktnamn samlas i en lag innehåller regeringens proposition ett förslag till lag om ändring av adoptionslagen.

Enligt förslaget till släktnamnslag skall *barn* vid födelsen få föräldrarnas gemensamma släktnamn eller, om föräldrarna har olika släktnamn, någonderas släktnamn enligt föräldrarnas val. Om föräldrarna inte utnyttjar sin valrätt, får barnet moderns släktnamn. Vid ingående av äktenskap kan *makarna* anta någonderas namn som gemensamt släktnamn. Vidare kan den av de blivande makarna, vars namn kommer att ändras, använda det tidigare släktnamnet före det gemensamma släktnamnet. Om de som ämnar ingå äktenskap inte önskar anta ett gemensamt släktnamn, bibehåller de sitt eget släktnamn. Dessutom har i lagförslaget intagits *allmänna stadganden om ändring av släktnamn*. De ärenden som gäller ändring av släktnamn skall alltjämt behandlas av länsstyrelserna. Som särskild sakkunnig myndighet skall en nämnd för namnärenden grundas. *De stadganden som hör till den internationella privaträtten* gäller finsk domstols och andra myndigheters allmänna be-

hörighet i ärenden som gäller släktnamn, den lag som skall tillämpas på släktnamn och erkännande av utländsk myndighets avgörande i fråga om släktnamn.

Regeringens proposition har beretts utgående från den 4.3.1983 återtagna propositionen (RP nr 198/1981 rd.). I den har på två undantag när beaktats de ändringar som gjordes i lagutskottet och stora utskottet. Till propositionen har fogats vissa stadganden om släktnamn som hör till den internationella privaträtten. Reformen av släktnamnslagstiftningen skall enligt propositionen träda i kraft den 1 juli 1985.

I *lagmotionen nr 102/1984 rd.* föreslås att nuvarande praxis i fråga om släktnamn skall läggas till grund för den nya lagstiftningen och att endast vissa preciseringar och justeringar skall göras i lagen. Enligt lagmotionen skall barn vid födelsen få sina föräldrars gemensamma släktnamn, eller om föräldrarna inte har gemensamt släktnamn och är gifta med varandra, faderns släktnamn, annars moderns släktnamn. Vid ingående av äktenskap skulle hustrun i regel få mannens släktnamn. I undantagsfall kunde hustrun behålla sitt eget släktnamn eller använda dubbelnamn. De som ämnar ingå äktenskap kunde också avtala om att de skulle använda hustruns flicknamn som gemensamt släktnamn.

Utgångspunkten för *lagmotionen nr 1* är att familjen skall ha ett gemensamt släktnamn. I lagmotionen föreslås att stadgandena om makars släktnamn skall placeras före stadgandena om barns släktnamn, således i lagens 2 kap. Ett gift par borde anta ett gemensamt släktnamn som kunde vara någonderas släktnamn. Dessutom vore det möjligt att använda sammansatt namn. Stadgandena om barns släktnamn skulle finnas i lagens 3 kap. Barn skall vid födelsen få sina föräldrars gemensamma släktnamn. Om föräldrarna inte är gifta med varandra, skulle barnet få moderns släktnamn, om faderskapet inte är fastställt när barnet anmäls för anteckning i befolkningsregistret.

Utskottets ställningstaganden

Allmän motivering

På grundval av det som framgår av propositionen och på basis av erhållen utredning anser utskottet att propositionens målsättningar, syften och struktur är goda och värda att understödas.

Lagförslaget förverkligar de reformer som behövs i vår släktnamnslagstiftning för att den vid FN:s generalförsamling år 1979 godkända konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor skall kunna ratificeras.

Som grund för reformeringen av namnlagstiftningen hänvisar utskottet också till Helsingforsavtalet från år 1962 om nordiskt lagstiftningsarbete. Den förutsätter att de nordiska länderna skall försöka förenhetliga lagstiftningen inom privaträtten. I Sverige, Norge och Danmark har nya namnlagar trätt i kraft i början på 1980-talet.

Lagförslaget tillåter att nuvarande namnpraxis fortgår. Samtidigt ger det båda makarna enahanda valfrihet och omfattar de nya släktnamnsalternativ som har visat sig vara behövliga. Förslaget återställer möjligheten att följa den under århundraden iakttagna finska namntraditionen, enligt vilken kvinnorna i äktenskapet får behålla sitt eget namn. Denna tradition bröts av stadgandena om släktnamn i den nya äktenskapslagen som trädde i kraft i början av år 1930.

Utskottet förordar lagförslagen i propositionen med följande anmärkningar.

Bestämmande av barnets namn. Barnet får vid födelsen föräldrarnas gemensamma släktnamn eller, om föräldrarna inte har gemensamt släktnamn, enligt föräldrarnas val någondera förälderns släktnamn. Om föräldrarna inte utnyttjar sin valrätt, får barnet moderns namn. Detta kompletterande stadgande har utskottet godkänt efter noggrann prövning på de grunder som framgår av propositionen, varvid utskottet särskilt understrukit principen om jämlikhet för barnen, oberoende av ursprung och familjerättslig ställning. I praktiken torde detta stadgande tillämpas sällan. I Sverige, Norge och Danmark har motsvarande stadgande enligt justitieministeriets utredning inte behövt tillämpas, utan föräldrarna har kunnat komma överens om barnets släktnamn.

Bestämmande av makes släktnamn. Lagförslaget har utformats så att principen med gemensamt släktnamn nämnts först. Före vigseln skall förrättaren fråga de som ämnar gifta sig om de har beslutat anta ett gemensamt släktnamn. Om makarna inte har beslutat anta ett gemensamt släktnamn, behåller vardera maken släktnamnet vid tidpunkten för ingåendet av äktenskapet. Utskottet anser att den i regeringens proposition omfattade ordningen för olika namnalternativ, vigselförrättarens förfrågningsskyldighet samt stadgandenas innehåll och utformning är riktiga och motiverade.

De stadganden som hör till den internationella

privaträtten. I Finlands gällande lagstiftning finns inga uttryckliga stadganden om frågor av internationell karaktär som gäller släktnamn. De nya stadgandena i förslaget baserar sig huvudsakligen på hemortsprincipen. Till vissa delar har de anpassats till medborgarprincipen i syfte att finna en så ändamålsenlig lösning som möjligt.

Dessa stadganden är ytterst behövliga. När de internationella äktenskapen fortgående ökar medför avsaknaden av sådana stadganden problem såväl för enskilda medborgare som myndigheterna. De föreslagna stadgandena har likväl ansetts kunna medföra svårigheter, bl.a. för att medborgarprincipen nästan helt frångåtts och det inte i dessa fall är lätt att bestämma hemorten. Eftersom stadgandena i propositionen med beaktande av sakens karaktär är klara, ger vederbörande en omfattande valfrihet samt underlättar myndigheternas verksamhet, förordar utskottet dem utan ändringar.

Informationen om de nya namnstadgandena. Utskottet anser det vara ytterst viktigt att medborgarna får noggrann information om alla de alternativ som den nya lagen medger, och att familjerna bistås sakkunnigt vid namnvalet. Enligt regeringens proposition är avsikten att, utöver de i förslaget till släktnamnslag redan ingående informationsstadgandena, i den förordning som ansluter sig till lagen förplikta kungörelsemyndigheten att informera dem som ämnar ingå äktenskap om stadgandena i lagens 2 och 3 kap. om makes och barns släktnamn. Också när ett barn anmäls till befolkningsregistret, förutsätts det att befolkningsregisterföraren i tillräcklig utsträckning redogör för stadgandena om barns släktnamn och ändring av släktnamn.

Enligt utskottets mening är det vid sidan av de åtgärder som nämns i regeringens proposition skäl att med hjälp av allmänna informationsmedier samt broschyrer som utdelas till medborgarna också informera om vårt lands nät av rådgivningsbyråer och familjerådgivningsstationer.

Den nya lagstiftningens ikraftträdande. Stadgandena i släktnamnslagstiftningen jämte de därtill hörande alternativa möjligheterna medför ändringar i den praktiska verksamhet lokalmyndigheterna inom folkbokföringen och de kyrkliga befolkningsregisterförarna har hand om. Hur lagens syften nås beror mycket på hur dessa myndigheter uppfyller sin informationsskyldighet. Utskottet förutsätter att informationen om släktnamnslagen sköts effektivt och att befolkningsregistermyndigheterna sätter sig in i de nya stadgandena innan de träder i kraft.

Ändringen av lagstiftningen medför förberedande verkställighetsåtgärder ännu efter det lagarna har godkänts. De blanketter som behövs inom befolkningsregisterföringen måste planeras på nytt, utarbetas och tryckas. Programmen för automatisk databehandling måste justeras och till stor del förnyas. Det har beräknats att det behövs ungefär ett halvt år för dessa åtgärder, räknat från det lagarna antagits. Å andra sidan har lagarnas ikraftträdande påskyndats. Av denna orsak och med beaktande av lagens karaktär anser utskottet att den nya lagstiftningen kan träda i kraft först den 1 januari 1986.

I statsförslaget för innevarande år har släktnamnslagstiftningens ikraftträdande inte beaktats. För att verkställighetsåtgärderna skall kunna inledas på vederbörligt sätt, förutsätter utskottet att regeringen anvisar befolkningsregistercentralen tillräckliga anslag för de utbildnings- och informationskostnader som den nya släktnamnslagstiftningens ikraftträdande påkallar samt för kostnaderna för förnyande av datorprogram och blanketter.

Uppföljningen av lagen. Regeringens proposition om reform av släktnamnslagstiftningen har beretts omsorgsfullt och grundligt under mångsidigt övervägande. Släktnamnslagen är likväl en lag som gäller alla medborgare, och i livet uppstår många, delvis oförutsebara situationer. Av denna orsak kan det visa sig vara nödvändigt att korrigera stadgandena i lagen. Utskottet anser det vara viktigt att regeringen ger akt på hur de nya stadgandena fungerar, i synnerhet till den del de gäller den internationella privaträtten.

Lagmotionerna. Eftersom utskottet föreslår att lagförslagen skall godkännas utgående från förslagen i regeringens proposition, borde lagmotionerna nr 102/1984 rd. och nr 1 förkastas.

Om lagförslagets detaljer anför lagutskottet ytterligare följande:

Detaljerade anmärkningar

1. Släktnamnslag

2 kap.

Barns släktnamn

2 §. Barns förvärv av släktnamn på grund av födsel. I paragrafens 5 mom. föreslås att barnet, om föräldrarna har olika släktnamn och inte har

valt något släktnamn för barnet, får det släktnamn som modern hade när barnet föddes. I motiveringen har uttryckligen konstaterats att barnet inte får det namn som modern har fått efter barnets födelse och innan barnet anmälts till befolkningsregistret.

Till denna del har förslaget inte visat sig vara ändamålsenligt. Utskottet föreslår att 5 mom. ändras så att barnet får det släktnamn som modern har när barnet anmäls till befolkningsregistret. På detta sätt säkerställs det att modern och barnet har samma namn. Stadgandet skall iakttas fastän barnet anmäls till befolkningsregistret först efter terminen för anmälan och moderns namn skulle ha ändrats efter terminens slut.

3 §. Adoption och släktnamn. Principen med samma namn för syskon har i denna paragraf utsträckts till att gälla både föräldrarnas gemensamma biologiska barn och sådana adoptivbarn som har samma ställning som ett gemensamt barn. Principen med samma släktnamn för syskon gäller sålunda i förhållandet mellan biologiska syskon, förhållandet mellan adopterade syskon samt förhållandet mellan biologiska syskon och adopterade syskon. Saken påverkas inte av om adoptionen har skett efter det biologiska barnets födelse eller tidigare.

När principen om lika släktnamn för syskon reddes ut konstaterades det att sakförhållandet ändras om domstolen, då den fastställer en adoption med stöd av 3 § 2 mom., beslutar att barnet oberoende av adoptionen behåller sitt tidigare släktnamn. Härvid är det inte riktigt att släktnamnet för ett gemensamt, senare fött biologiskt barn eller släktnamnet för ett senare adopterat barn är bundet vid det släktnamn som ett tidigare adopterat barn har behållit. Grundvalen för att behålla ett släktnamn är ju sådana synpunkter som endast har betydelse med tanke på det tidigare adopterade barnet och som inte kan tillmätas en avgörande betydelse när beslut fattas om släktnamnet för senare gemensamma barn.

Utskottet föreslår att 3 § 2 mom. justeras för att lagförslaget till denna del skall bli klarare.

3 kap.

Makes släktnamn

7 §. Makars gemensamma släktnamn. I paragrafens 3 mom. ingår stadganden om användning av ett s.k. sammansatt namn. Avsikten är såsom fallet också är i fråga om 32 § äktenskapslagen att ett släktnamn som står före det gemensamma släktnamnet inte skall anses vara ett egentligt släktnamn. Ett sammansatt namn kan inte som sådant övergå till en annan. Utskottet föreslår att 3 mom. preciseras till denna del.

7 kap.

Särskilda stadganden

33 §. Minderårigs rätt att fatta beslut om sitt släktnamn och omyndigs talerätt. Hur paragrafens syften nås blir i praktiken beroende av det sätt på vilket minderåriga barn blir hörda. Utskottet framhåller att det bör råda en förtroendefull situation när barnet hörs, varvid barnet inte kan utsättas för påtryckning och dess åsikt vederbörligen noteras. I detta syfte bör direktiv utfärdas om det sätt och det förfarande som skall iakttas när ett minderårigt barns åsikt reds ut.

8 kap.

Lagens ikraftträdande och övergångsstadganden

35 §. Ikraftträdandet. Enligt paragrafens 2 mom. upphäver släktnamnslagen utom vissa stadganden som noggrant räknas upp också de stadganden som strider mot stadgandena i den nya släktnamnslagen. Enligt utskottets mening är inte ett såhär allmänt hållet och inexakt ikraftträdelsestadgande ändamålsenligt. Utskottet föreslår att stadgandet till denna del stryks. Släktnamnslagen är en speciallag som undanröjer sådana motstridiga stadganden som eventuellt ingår i en allmän lag.

2. Lag om ändring av 13 § adoptionslagen

Ingressen. När propositionen avläts till riksdagen hade den nya adoptionslagen ännu inte blivit stadfäst. Därför saknas i ingressen det datum då lagen utfärdades och numret i författningssamlingen. Eftersom adoptionslagen nu har utfärdats har de uppgifter som saknas fogats till ingressen.

På basis av det ovan anförda föreslår utskottet vördsamt

att lagförslagen i regeringens proposition godkänns sålydande:

1. Släktnamnslag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

(Såsom i regeringens proposition)

2 kap.

Barns släktnamn

2 §

Barns förvärv av släktnamn på grund av födsel

(1—4 mom. såsom i regeringens proposition)

Har ett barns släktnamn inte anmälts till befolkningsregistret så som det är stadgat i 2 och 3 mom., får barnet det släktnamn som modern hade när barnet *anmäls till befolkningsregistret.*

3 §

Adoption och släktnamn

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Utan hinder av vad som är stadgat i 1 mom. kan domstolen dock besluta att barnet skall behålla sitt eget släktnamn, om detta på grund av barnets ålder, adoptivföräldrarnas önskemål eller andra omständigheter bör anses överensstämma med barnets bästa. *Släktnamn som barnet behållit övergår inte till barnets syskon med stöd av 1 mom. eller 2 § 2 mom.*

4—6 §§

(Såsom i regeringens proposition)

3 kap.

Makes släktnamn

7 §

Makars gemensamma släktnamn

(1 och 2 mom. såsom i regeringens proposition)

Den som ämnar ingå äktenskap och vars släktnamn kommer att ändras till följd av att makarna antar gemensamt släktnamn, kan före vigseln anmäla till vigselförrättaren att han framför det gemensamma släktnamnet *personligen* kommer att använda det släktnamn som han senast hade som ogift eller det släktnamn som han har vid äktenskapets ingående.

8 och 9 §§

(Såsom i regeringens proposition)

4 kap.

Ändring av släktnamn till nytt släktnamn

10—22 §§

(Såsom i regeringens proposition)

5 kap.

Förlust av släktnamn

23 och 24 §§

(Såsom i regeringens proposition)

6 kap.

Internationellt privaträttsliga stadganden

25—32 §§

(Såsom i regeringens proposition)

7 kap.

Särskilda stadganden

33 och 34 §§

(Såsom i regeringens proposition)

8 kap.

Lagens ikraftträdande och övergångsstadganden

35 §

Ikraftträdande

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Genom denna lag upphävs lagen den 23 december 1920 om släktnamn (328/20) jämte senare ändringar, 32 och 84 §§ äktenskapslagen av den 13 juni 1929 (234/29), sistnämnda paragraf sådan den lyder i lag av den 23 september 1948 (681/48) *samt* 3 § 2 mom. lagen den 5 september 1975 angående införande av lagen om faderskap (701/75) (*utesl.*).

36—39 §§

(Såsom i regeringens proposition)

2.

Lag
om ändring av 13 § adoptionslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 13 § adoptionslagen av den *8 februari 1985 (153/85)* som följer:

13 §	Ikraftträdelsestadgandet
(Såsom i regeringens proposition)	(Såsom i regeringens proposition)

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslagen i lagmotionerna nr 102/1984 rd. och nr 1 skall förkastas.

Helsingfors den 26 april 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rehn, vice ordföranden Skinnari, medlemmarna Almgren, Jansson, Kulhia, Kuoppa, J. Mikkola, Mäkipää, Nyby, Peltari, Petäjäniemi, Siitonen (delvis), Särkijärvi, Turpeinen, Tykkyläinen, Urpilainen (delvis) och Vihriälä samt suppleanterna Kärhä (delvis) och Lähdesmäki (delvis).

Reservationer

I

Enligt vår mening borde makarnas gemensamma namn kraftigare ha understrukits i utskottets betänkande. Därför föreslår vi

att i allmänna motiveringen till utskottets betänkande uttalas:

"Lagtexten har avfattats så att principen med ett gemensamt släktnamn först uttalas. Utskottet konstaterar att man på detta sätt försökt understryka den namngemenskap som är förenlig med gällande namnpraxis och anser att ett gemensamt släktnamn konsekvent bör ställas i främsta rummet också i andra författningar, bestämmelser, direktiv och blanketter samt i andra motsvarande handlingar."

Helsingfors den 26 april 1985

Tuulikki Petäjäniemi **Jouni J. Särkijärvi** **Eva-Riitta Siitonen**

II

FLP är av den åsikten att den allmänna opinionen måste beaktas när den nya släktnamnslagen stiftas. Detta utgör enligt FLP:s riksdaggrupps mening verklig demokrati och respekt för medborgarnas åsikter.

Släktnamnslagstiftningen bör stödja helgjutna och fasta familjeband och ge barnen och de unga trygghet. Huvudsyftet med släktnamnslagstiftningen bör vara att familjen skall ha ett gemensamt namn och att hustrun när hon ingår äktenskap får mannens släktnamn samt de barn som föds inom äktenskapet faderns namn.

Den nuvarande släktnamnslagstiftningen är klar och konsekvent. Därför borde den gamla lagstiftningen läggas till grund för reformen och vissa preciseringar och justeringar göras i lagen.

Släktnamnslagstiftningen bör inte utgå från att skilsmässor och samvetsäktenskap är vanliga fenomen och att ett helgjutet hem, familje- och äktenskapsliv endast vore tillfälliga undantag. FLP kan inte godta denna ståndpunkt. Hemmet och familjen samt äktenskapet bör vara grunden för lagstiftningen och hela samhällsutvecklingen.

Med tanke på jämlikheten mellan männen och kvinnorna är det enligt FLP:s åsikt dock klart att kvinnan, om hon så önskar, skall ha möjlighet att behålla sitt eget släktnamn när hon gifter sig. Lagen bör också medge en möjlighet att hustruns släktnamn blir gemensamt namn vid giftermålet. Likaså bör hustruns rätt att använda ett sammansatt namn bibehållas, varvid hustruns släktnamn används före mannens släktnamn.

I utskottets betänkande förbigås helt faderns andel i barnets utveckling. I många undersökningar på olika områden under de senaste tiderna som gällt familjen och barnet samt i den offentliga debatten har faderns betydelse för barnets utveckling enhälligt understrukits. Släktnamnsgemenskapen bildar ett synligt officiellt band mellan fadern och barnet och kan för den skull till och med hjälpa fadern att vara en bättre far för sina barn.

FLP utgår beträffande släktnamnslagstiftningen alltså från att lagstiftaren med tanke på en fast familjegemenskap och de finsknationella traditionerna bör vägleda dem som ingår äktenskap att följa huvudregeln i nuvarande praxis, dvs. ett gemensamt namn för familjen. Att separata släktnamn behålls eller att hustruns namn antas som familjens namn borde utgöra undantag från denna huvudregel. På detta sätt blir kvinnorna jämställda med männen.

På grundval av det ovan anförda och med hänvisning till lagmotionen nr 102/1984 rd. föreslår jag

att det första lagförslaget skall godkännas sålydande:

1.

Släktnamnslag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Släktnamnsplikt

Varje finsk medborgare skall ha ett släktnamn. (2 mom. såsom i utskottets betänkande)

2 kap.

Barns släktnamn

2 §

Barns förvärv av släktnamn (utesl.)

Ett barn får vid födelsen *föräldrarnas gemensamma släktnamn.*

Har föräldrarna inte gemensamt släktnamn, *och lever de vid barnets födelse i äktenskap med varandra* får barnet *sin faders släktnamn, i annat fall moderns släktnamn.*

(3—5 mom. *utesl.*)

3 §

Adoption och släktnamn

När domstol fastställer adoption av minderårigt barn, får barnet (*utesl.*) adoptivföräldrarnas gemensamma släktnamn. Har adoptivföräldrarna inte gemensamt släktnamn *när adoptionsförhållandet fastställdes* får barnet *sin adoptivfars släktnamn.*

(2 mom. såsom i regeringens proposition)

4 §

Ändring av barns släktnamn till faderns släktnamn

Föräldrarna kan komma överens om en sådan ändring av ett minderårigt barns släktnamn att barnet får sin fars släktnamn, om föräldrarna vid barnets födelse inte hade gemensamt släktnamn och *om barnets föräldrar vid barnets födelse inte levde i äktenskap med varandra.*

(2 mom. såsom i utskottets betänkande)

(3 mom. *utesl.*)

5 och 6 §§

(Såsom i utskottets betänkande)

3 kap.

Makes släktnamn

7 § (7 och 8 §§)

Makars gemensamma släktnamn

När äktenskap ingås får hustrun makens släktnamn.

Hustru kan behålla det släktnamn hon hade när äktenskapet ingicks eller som sitt släktnamn anta detta namn och sin makes namn på så sätt sammansatta att hustruns namn föregår makens namn.

De som ämnar ingå äktenskap kan avtala om att ändra släktnamnet då de ingår äktenskap, så att de som gemensamt släktnamn antar det namn som hustrun senast hade som ogift.

Om de som ämnar ingå äktenskap, på det sätt som stadgas i 2 mom., har avtalat om att behålla släktnamn skall vigselförrättaren underrättas om detta före vigseln.

Om de som ämnar ingå äktenskap, på det sätt som stadgas i 3 mom., har avtalat om att ändra släktnamn skall detta meddelas när lysning söks.

8 §

(Såsom 9 § i utskottets betänkande)

4 kap.

Ändring av släktnamn till nytt släktnamn

9—12 §§

(Såsom 10—13 §§ i utskottets betänkande)

13 § (14 §)

Släktnamnsmyndigheter

Länsstyrelsen handlägger ärenden som gäller ändring av släktnamn.

I frågor som gäller lagens tillämpning utgör nämnden för namnärenden särskild sakkunnigmyndighet.

Nämnden för namnärenden består av en ordförande, en vice ordförande och fem medlemmar samt personliga suppleanter för de sistnämnda.

Nämndens ordförande och vice ordförande bör ha avlagt juris kandidatexamen. Av de övriga medlemmarna skall en vara förtrogen med folkbokföring, en med släktforskning, en med svenska språket och en med namnforskning. En av medlemmarna i nämnden för namnärenden utses av Suomalaisuuden Liitto.

14—21 §§

(Såsom 15—22 §§ i utskottets betänkande)

5 kap.

Förlust av släktnamn

22 och 23 §§

(Såsom 23 och 24 §§ i utskottets betänkande)

6 kap.

Internationellt privaträttsliga stadganden

24—31 §§

(Såsom 25—32 §§ i utskottets betänkande)

7 kap.	8 kap.
Särskilda stadganden	**Lagens ikraftträdande och övergångsstadganden**
32 och *33* §§	*34—38* §§
(Såsom 33 och 34 §§ i utskottets betänkande)	(Såsom 35—39 §§ i utskottets betänkande)

Helsingfors den 26 april 1985

Lea Mäkipää

III

Regeringens proposition med förslag till ny *släktnamnslag* ersätter lagen om släktnamn från år 1920 samt stadgandena om makars och barns släktnamn i den familjerättsliga lagstiftningen. Dessutom innehåller lagförslaget internationellt privaträttsliga stadganden om släktnamn.

Den nuvarande lagen om släktnamn betjänar väl de praktiska behoven. Behovet av att ändra lagen om släktnamn har närmast motiverats med att en ratificering av FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor förutsätter att lagen om släktnamn ändras så att också kvinnan har möjlighet att välja släktnamn när hon ingår äktenskap.

Enligt erhållna utredningar uppfyller 2 § i förslaget till släktnamnslag i lagmotionen nr 1 förutsättningarna för ratificering av konventionen, eftersom makarna oberoende av familjens gemensamma namn tillsammans får välja vems namn som blir den nya familjens gemensamma namn. Den släktnamnspraxis som föreslås i lagmotionen gäller i vissa europeiska länder, som har ratificerat FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor.

Om den nya släktnamnslagen godkänns i den form utskottet föreslår leder detta till att familjemedlemmarna kan ha olika namn och detta är ägnat att försvaga familjegemenskapen.

Lagförslaget i utskottets betänkande gör det möjligt att ingå äktenskap under den tidigare makens namn, varvid de barn som föds i det nya äktenskapet kan få detta namn. Detta är inte rekommendabelt. Sålunda kan också skyddade namn övergå till barn som inte hör till en släkt med ett sällsynt och skyddat namn. Paragraferna i förslaget till släktnamnslag är alltså sinsemellan stridiga, eftersom lagförslaget å andra sidan dock ger skydd åt släktnamn som allmänt är kända som hävdvunna namn på en viss inhemsk eller utländsk släkt.

Propositionens 38 § skulle innebära att retroaktiv lagstiftning godkänns, något som strider mot vårt lands allmänna lagstiftningsprinciper. Förslaget till ny släktnamnslag kan inte godkännas i den form utskottet föreslår.

Det bör beaktas att alla de sakkunniga, som företräder kyrkorna och väckelserörelserna, har förhållit sig kritiskt till regeringens proposition. Kristliga förbundets ståndpunkt till släktnamnslagen har samma grundläggande utgångspunkter som alla de sakkunnigas, som anser att ett gemensamt släktnamn för familjen är av väsentlig betydelse för äktenskapet och familjegemenskapen. FKF anser att lagstiftningsåtgärder som gäller familjen och äktenskapet bör stöda familjehelheten och familjens sammanhållning.

Lagen påverkar alltid praxis. Också de som talar för regeringens proposition har konstaterat att praxis i begynnelseskedet av den nya lagens tillämpning uppenbarligen fortgår som nu. Men samtidigt har de konstaterat att man efter en tid börjar utnyttja de möjligheter till olika namn som lagen medger. Härvid sönderfaller familjegemenskapen åter till vissa delar och samhörigheten mellan faniljemedlemmarna försvagas.

Alldeles särskilt måste man beakta faderns ställning i familjen. Barnet har redan av biologiska orsaker ett närmare förhållande till modern än till fadern. Faderns ställning inom familjen och i förhållande till barnen försvagas ytterligare om barnet får moderns namn när enhällighet inte upnåtts om barnets släktnamn och barnet automatiskt får moderns namn när det anmäls till befolkningsregistret. Bl.a. av dessa skäl ändrade

stora utskottet regeringens tidigare proposition jämfört med vad lagutskottet hade föreslagit.

Kyrkomötet uttalade 21.5.1980 följande: ''Nästan alla medborgarkretsar omfattar synsättet att äktenskapet och familjen utgör fundamentala faktorer i samhället. Det är ur den kristna trons synvinkel så viktigt att äktenskapet och familjen stöds att detta inte kan undgå att påverka det sätt på vilket kyrkan bedömer olika slags målsättningar som påverkar reformen av släktnamnslagstiftningen.'' Kristliga förbundet omfattar detta synsätt.

Senare i samma uttalande konstaterar kyrkomötet: ''Med tanke på familjehelheten är det viktigt att de som ingår äktenskap i allmänhet får mannens släktnamn som gemensamt namn enligt nuvarande praxis.'' Kristliga förbundet anser att kyrkomötets ståndpunkt att mannens namn skall antas som familjens gemensamma släktnamn uppenbarligen i praktiken också kommer att bestå. Den urgamla finska traditionen att mannen som släktnamn kunnat anta till exempel namnet på hustruns hemman visar dock att framför allt ett gemensamt släktnamn för familjen har ansetts vara viktigt i det finländska samhället. Vigsel till äktenskap innebär bl.a. att makarna offentligt binder sig vid varandra. De tar ansvaret för familjen i dess helhet. Ett viktigt kännetecken på den nya familjeenheten är det gemensamma namnet. Det stöder familjemedlemmarnas samhörighetskänsla.

Enligt kristliga förbundets mening får familjemodellen ''öppet förhållande'' inte påverka lagstiftningen. Ett öppet förhållande är ofta kortvarigt och som parförhållande lämpar det sig inte som grund för familjepolitiken.

Medborgarna är i allmänhet nöjda med den nuvarande lagen om släktnamn. Enligt en landsortstidnings enkät var 75 % av dem som svarade på den antingen i princip eller på grund av vissa detaljer i regeringens lagförslag emot en ändring av lagen om släktnamn. Kristliga förbundets lagmotion i saken förenar hävdvunnen finsk släktnamnspraxis och de nyaste kraven. Den medger behövlig valfrihet, men bevarar samtidigt familjens gemensamma släktnamn som är ytterst viktigt för den familj som uppstått genom äktenskapet.

I utskottets betänkande föreslås att *äktenskapslagens 84 §* skall upphävas. Om ändringen går igenom innebär detta att make vid upplösning av äktenskapet i alla situationer får behålla sin tidigare makes namn. Enligt den gällande äktenskapslagen är denna möjlighet begränsad i vissa situationer.

I lagmotionen nr 1 föreslås att äktenskapslagens 84 § skall bibehållas så ändrad att orden man och hustru ersätts med ordet make i motsvarighet till förslaget till släktnamnslag i lagmotionen nr 1.

Med hänvisning till det ovan anförda och lagmotionen nr 1 föreslår jag

att det andra lagförslaget skall godkännas utan ändringar och

det första och det tredje lagförslaget sålydande:

1.

Släktnamnslag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

(Såsom i utskottets betänkande)

2 (3) kap.

Makes släktnamn

2 § (7 §)

Makars (utesl.) släktnamn

De som ämnar ingå äktenskap *skall* anta ett gemensamt släktnamn. Som gemensamt släktnamn kan antas det släktnamn som någondera av dem senast hade som ogift. Gemensamt släktnamn skall före vigseln anmälas till vigselförrättaren.

(2 mom. *utesl.*)

Den som ämnar ingå äktenskap och vars släktnamn kommer att ändras till följd av *äktenskapet*, kan före vigseln anmäla till vigselförrättaren att han framför det gemensamma släktnamnet personligen kommer att använda det släktnamn som han senast hade som ogift eller det släktnamn som han har vid äktenskapets ingående.

3 §

(Såsom 9 § i utskottets betänkande)

3 (2) kap.

Barns släktnamn

4 § (2 §)

Barns förvärv av släktnamn på grund av födsel

Ett barn får (*utesl.*) det släktnamn som föräldrarna har när barnet föds, om föräldrarna *är gifta med varandra.*

Om föräldrarna inte är gifta med varandra, får barnet moderns släktnamn, om faderskapet inte är fastställt vid den tidpunkt då barnet anmäls för anteckning i befolkningsregistret.

(3—5 mom. *utesl.*)

5 § (3 §)

Adoption och släktnamn

När domstol fastställer adoption av minderårigt barn, får barnet *adoptivförälderns* släktnamn (*utesl.*).

(2 mom. såsom 3 § 2 mom. i regeringens proposition)

Gift person, som adopteras, behåller dock sitt tidigare släktnamn.

6 § (4 §)

Ändring av barns släktnamn till faderns släktnamn

Föräldrarna kan komma överens om en sådan ändring av ett minderårigt barns släktnamn att barnet får sin fars släktnamn, *när faderskapet har fastställts.*

(2 mom såsom 4 § 2 mom. i utskottets betänkande)

Är föräldrarna inte gemensamt vårdnadshavare för barnet, har de eller den som har vårdnaden om barnet rätt att besluta om ändring av barnets släktnamn till faderns släktnamn *efter det att barnets fader har hörts.*

7 § (5 §)

Givande av gemensamt släktnamn åt barn till den ena maken

Ingår minderårigt barns förälder äktenskap med annan än den andra föräldern (*utesl.*), kan makarna under äktenskapet komma överens om att barnets namn skall ändras så att barnet får makarnas släktnamn, om föräldern ensam eller tillsammans med sin make är vårdnadshavare för barnet.

(2 mom såsom 5 § 2 mom. i utskottets betänkande)

8 § (6 §)

Anmälan om ändring av barns släktnamn

Anmälan om ändring av ett barns släktnamn med stöd av 6 och 7 §§ skall göras skriftligen hos vederbörande befolkningsregisterförare.

4 kap.

Ändring av släktnamn till nytt släktnamn

9—21 §§
(Såsom 10—22 §§ i utskottets betänkande)

5 kap

Förlust av släktnamn

22 och *23* §§
(Såsom 23 och 24 §§ i utskottets betänkande)

6 kap.

Internationellt privaträttsliga stadganden

24—31 §§
(Såsom 25—32 §§ i utskottets betänkande)

7 kap.

Särskilda stadganden

32 och *33* §§
(Såsom 33 och 34 §§ i utskottets betänkande)

8 kap.

Lagens ikraftträdande och övergångsstadganden

34 § (35 §)

Ikraftträdande

(1 mom. såsom i utskottets betänkande)
Genom denna lag upphävs lagen den 23 december 1920 om släktnamn (328/20) jämte senare ändringar, 32 (*utesl.*) § äktenskapslagen av den 13 juni 1929 (234/29) (*utesl.*), 3 § 2 mom. lagen den 5 september 1975 angående införande av lagen om faderskap (701/75).

35 § (36 §)

Bevarande av tidigare släktnamn

(1 mom. såsom 36 § 1 mom. i utskottets betänkande)
Har släktnamn inte innan denna lag trätt i kraft blivit infört i befolkningsregistret och har nedan nämnt laga kraft vunnet utslag givits före lagens ikraftträdande, skall tidigare lag tillämpas,
1) då nytt släktnamn godkänts med stöd av lagen om släktnamn, *eller*
(2 punkten *utesl.*)
(2 punkten såsom 36 § 2 mom. 3 punkten i utskottets betänkande)

36 §
(Såsom 37 § i utskottets betänkande)

38 §
(*Utesl.*)

37 §
(Såsom 39 § i utskottets betänkande)

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår jag dessutom

att 84 § äktenskapslagen skall ändras sålunda:

3.

Lag

om ändring av 84 § äktenskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 84 § äktenskapslagen av den 13 juni 1929, sådant nämnda lagrum lyder i lag av den 23 september 1948 (681/48), som följer:

84 §

Har äktenskap genom dom upplösts, har make rätt att fortfarande bära denna andra makens släktnamn, såvida icke i domen på grund av i 2 mom. nämnd orsak annorlunda förordnas, eller återtaga sitt släktnamn såsom ogift.

Dömes till återgång av äktenskap på grund av omständighet, som vid dess ingående var känd av

make, eller beviljas äktenskapsskillnad, då make huvudsakligen bär skulden därtill, kan rätten, såframt ej synnerligen vägande skäl däremot finns, på yrkande av den andra maken förordna, att make inte är berättigad att bära den andra makens släktnamn.

Hemskillnadsdom berättigar icke make att återtaga sitt tidigare släktnamn.

Denna lag träder i kraft den 198 .

Helsingfors den 26 april 1985

Esko Almgren

428500401K

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 14 mars 1985
Utlåtande nr 3

Till Lagutskottet

Lagutskottet har genom en skrivelse av den 28 februari 1985 begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 236/1984 rd. med förslag till lagstiftning om släktnamn, riksdagsman Kortesalmis m.fl. lagmotion nr 102/1984 rd. med förslag till släktnamnslag samt riksdagsman Muromas m.fl. lagmotion nr 1 med förslag till släktnamnslag och vissa därtill anslutna lagar. Med anledning av ärendet har utskottet hört lagstiftningsdirektören Leif Sevón och lagstiftningsrådet Matti Savolainen vid justitieministeriet, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki och professorn Ilkka Saraviita. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet enbart från statsförfattningsrättslig synpunkt anför det vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna ett förslag till ny släktnamnslag som skall ersätta 1920 års lag om släktnamn samt de stadganden om makars och barns släktnamn som ingår i den familjerättsliga lagstiftningen. Dessutom har i lagförslaget tagits in internationellt privaträttsliga stadganden om släktnamn.

Lagmotionen nr 102/1984 rd. med förslag till släktnamnslag och lagmotionen nr 1 med förslag till släktnamnslag och vissa därtill anslutna lagar innehåller bägge förslag till ändringar i regeringens proposition.

Grundlagsutskottet har inte kunnat konstatera något sådant i propositionen eller lagmotionerna som kunde anses stå i strid med grundlagarna. Eftersom utskottet inte heller har funnit någon anledning till anmärkningar när det gäller det sätt på vilket det föreslagits att propositionen och lagmotionerna skall genomföras kan de stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Emedan grundlagsutskottet inte har något att anmärka med anledning av ärendet anför utskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget till lagstiftning om släktnamn i regeringens proposition samt förslaget till släktnamnslag i lagmotionen nr 102/1984 rd. och förslaget till släktnamnslag och vissa därtill anslutna lagar i lagmotionen nr 1 kan behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Rajamäki och Roos.

Lagutskottets betänkande nr 4 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 2 kap. 1 § och 8 kap. 4 § lagen om aktiebolag samt 4 § prokuralagen

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 15 februari 1985 remitterat den i rubriken nämnda propositionen nr 12 till lagutskottet för beredning.

Utskottet har såsom sakkunniga hört lagstiftningsdirektören Leif Sevón och lagstiftningsrådet Gustav Bygglin vid justitieministeriet, vikarierande yngre regeringssekreteraren Veikko Kuokkanen vid handels- och industriministeriet, överdirektören Pertti Sorsa vid finansministeriet, generalsekreteraren Håkan Branders vid kansliet för Finlands delegation i Nordiska rådet, avdelningschefen Risto Laakkonen vid Nordiska ministerrådet, byråchefen Risto Hietanen vid patent- och registerstyrelsen, direktören Eero Tuomainen vid Ekonomiska planeringscentralen, byråchefen Jarmo Nurminen vid Finlands Bank, professorn Thomas Wilhelmsson vid Helsingfors universitet, vicehäradshövdingen Timo Karppinen vid Centralhandelskammaren, vicehäradshövdingen Stig Henriksson vid Industrins Centralförbund, forskningssekreteraren Peter Boldt vid Finlands Fackförbunds Centralorganisation, juristen Kari J. Laine vid Småindustrins Centralförbund, verkställande direktören Juhani Linnoinen och huvudförtroendemannen Reijo Mattila vid Saab-Valmet Oy, advokaten Olli Ylänkö vid Finlands Advokatförbund och juristen Ritva Sjöholm vid Företagarnas i Finland Centralförbund.

I propositionen föreslås att danska, isländska, norska och svenska medborgare under samma förutsättningar som finska medborgare och utan att tillstånd införskaffas skall kunna vara stiftare av finskt aktiebolag. Kraven på stiftares boningsort lindras så att hälften av stiftarna kan vara bosatta i ett annat nordiskt land än Finland. Vidare föreslås att begränsningarna i fråga om medborgarskap då det gäller rätten att vara medlem av styrelsen och förvaltningsrådet i ett finskt aktiebolag eller att vara bolagets verkställande direktör, firmatecknare eller utredningsman slopas för i Finland bosatt medborgare i ett annat nordiskt land. Kraven på bosättningsort lindras också för dessa personer. Dessutom skall prokuralagen ändras analogt så att också en här bosatt medborgare i ett annat nordiskt land utan tillstånd kan vara prokurist i ett aktiebolag. — Avsikten är att lagarna skall träda i kraft så snabbt som möjligt efter det att riksdagen har antagit dem.

På basis av propositionens motivering och erhållen utredning anser utskottet att propositionen är behövlig och ändamålsenlig. Propositionen hör till de samnordiska lagstiftningsprojekt som går ut på att underlätta samarbetet mellan nordiska företag och förbättra deras konkurrensförmåga på världsmarknaden. Lagförslagen minskar byråkratin och innehållet överensstämmer med lagstiftningen i de övriga nordiska länderna. Sålunda tillstyrker utskottet lagförslagen.

Utskottet uppmärksammar emellertid att samtidigt som villkoren för grundande av företag lindras behövs det metoder som gör det möjligt att effektivt ingripa i ohederliga företagares verksamhet. Utskottet anser därför att åtgärder borde vidtas för att åstadkomma samnordisk lagstiftning om förbud att driva rörelse.

På basis av det ovan anförda föreslår lagutskottet vördsamt

att lagförslagen skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 23 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rehn, vice ordföranden Skinnari, medlemmarna Almgren, Jansson, Kulhia, Kuoppa, J. Mikkola (delvis), Mäkipää, Petäjäniemi, Siitonen, Särkijärvi, Turpeinen, Tykkyläinen, Urpilainen (delvis) och Vihriälä samt suppleanten Kärhä.

428500529P

Reservationer

I

I Finland har man genom regleringar av olika slag försökt säkerställa att det ekonomiska beslutsfattandet stannar i inhemska händer. Under senare tider har det framställts flera förslag — av vilka en del redan genomförts — i syfte att ändra situationen. På olika grunder försöker man nu ge utlänningar friare händer att bedriva ekonomisk verksamhet i Finland. Vi anser att denna trend inte är riktig.

Den nu aktuella propositionen om jämställande av nordiska medborgare i fråga om rätten att vara stiftare, medlem i förvaltningsorgan eller att verka i andra uppgifter i ett finskt aktiebolag är i och för sig ett relativt litet steg då det gäller att internationalisera näringslivet i Finland på ovan anfört sätt. Det kan hända att det till en viss del rent av är motiverat att öka möjligheterna till nordiskt samarbete också inom företagssektorn.

Eftersom det inte har anförts några allvarliga brister i den nuvarande lagstiftningen och eftersom det förefaller som om beslutanderätt inom det finska näringslivet överförs på utländska händer steg för steg och utan någon principiell prövning av hurudan internationalisering som kan godtas föreslår vi

att Riksdagen skall förkasta lagförslagen i utskottets betänkande.

Helsingfors den 23 maj 1985

Pirkko Turpeinen **Mikko Kuoppa**

II

Jag kan inte omfatta utskottsmajoritetens ståndpunkt enligt vilken regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om aktiebolag vore behövlig och ändamålsenlig. Den föreslagna lagändringen gör det möjligt att finländska aktiebolags förvaltning helt övergår till utlänningar som inte ens behöver vara bosatta i Finland.

Som motivering till lagändringen har för utskottet bland annat anförts att ändringen minskar den byråkrati som behandlingen av ansökningar om dispens orsakar vid handels- och industriministriet. Ändringens betydelse har förringats genom att det har konstaterats att vissa utlänningar även under den nuvarande lagens giltighetstid behärskar många finländska företag genom sina avlönade ombudsmän.

Jag anser att företagsverksamheten i Finland inte bör komma i utländsk besittning eftersom det strider mot våra nationella intressen att utländska medborgare genom sin beslutanderätt i finländska företag om de så vill kan försämra finländarnas konkurrensförmåga, bland annat genom att föra ut kapital ur landet. Må det dessutom konstateras att då samnordisk lagstiftning om förbud att driva rörelse saknas, är det omöjligt att övervaka att någon, som i ett annat land försatts i konkurskarantän, inte med hjälp av lagändringen övergår till ledningen för ett finländskt företag.

Lagändringen har primärt motiverats med behovet att samordna den nordiska lagstiftningen. Sakkunniga har likväl för utskottet betonat att bland annat i Sverige också arbetstagarnas representanter kan ingå i ett företags styrelse. Till denna del är lagstiftningen i Finland inte likadan. Utskottet har efter omröstning i utkastet till betänkande strukit omnämnandet av saken. Jag anser att anmärkningen borde ha tagits med i betänkandet.

På anförda grunder föreslår jag

att lagförslagen skall förkastas.

Helsingfors den 23 maj 1985

Liisa Kulhia

Lagutskottets betänkande nr 5 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om åtgärder för förhindrande av brott som riktar sig mot personer, vilka deltar i internationella konferenser och åtnjuter internationellt specialskydd

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 7 maj 1985 remitterat den i rubriken nämnda propositionen nr 51 till lagutskottet för beredning.

Utskottet har med anledning av ärendet hört polisöverdirektören Olli Urponen samt överinspektörerna Teuvo Veijalainen och Mielikki Tenhunen vid inrikesministeriet, lagstiftningsrådet Mikko Könkkölä vid justitieministeriet, byråchefen Pertti Harvola och legationsrådet Hannu Mäntyvaara vid utrikesministeriet, biträdande chefen Seppo Nevala vid skyddspolisen, polisinspektören Lauri Lausmaa vid länsstyrelsen i Nylands län, biträdande polismästaren Johan Rinne vid Helsingfors polisinrättning, kanslichefen Pentti Mäkelä vid Helsingfors stadskansli, viceordföranden, t.f. biträdande professorn Lauri Hannikainen vid För mänskliga rättigheter och medborgerliga friheter r.f. samt professorerna Mikael Hidén och Lars D. Eriksson.

Utskottet har i ärendet inhämtat grundlagsutskottets utlåtande som har fogats till detta betänkande.

Propositionen

I propositionen föreslås att riksdagen skall antaga en lag med stöd av vilken speciella säkerhetsåtgärder får vidtas för att förhindra brott mot personer som deltar i internationella konferenser i Finland och åtnjuter internationellt specialskydd, då det föreligger risk för att brott kommer att förövas mot sådana personers liv, hälsa eller personliga frihet. Med stöd av lagen får kroppsvisitation och kroppsbesiktning samt kontroll av byggnader, lokaliteter, förvaringsplatser, fordon, post och annat gods utföras. Över dessa åtgärder skall i regel föras protokoll. Personer kan förbjudas komma i närheten av den som skall skyddas eller förvägras tillträde till skyddsobjekt och även avlägsnas därifrån. Vid tillämpningen av lagen får ingrepp i medborgarnas rättigheter inte göras i större utsträckning än vad som är nödvändigt och åtgärderna får inte heller medföra onödiga men eller störningar för utomstående.

Förordnande om tillgripande av de i lagen avsedda säkerhetsåtgärderna utfärdas av statsrådet. Inrikesministeriet kan emellertid om det är behövligt utfärda förordnande för en tid om högst 14 dagar eller endast för skyddande av en viss person eller ett visst objekt. Om överhängande fara hotar kan förordnande om säkerhetsåtgärder utfärdas av häktningsberättigad polisman. Säkerhetsåtgärderna vidtas av polisen.

Till sitt innehåll motsvarar lagen den lika rubricerade lag som var i kraft 15.7.1974—31.12.1975.

Utskottets ståndpunktstaganden

På basis av propositionens motivering och erhållen utredning anser utskottet att propositionen behövs. Lagen behövs på grund av tioårsjubileumsmötet med anledning av Konferensen för säkerhet och samarbete i Europa som ordnas i Helsingfors. Enligt de uppgifter som står till buds torde konferensen hållas 30.7—1.8.1985 på utrikesministernivå och i den deltar delegationer från sammanlagt 35 KSSE-stater. Utskottet tillstyrker lagförslaget i propositionen med följande anmärkningar och ändringsförslag.

2 §. I grundlagsutskottets utlåtande har uppmärksamhet ägnats åt att stadgandet i den första meningen i 2 § om skyldighet att underkasta sig vissa åtgärder i själva verket redan inbegrips i rätten att vidta i 1 § 2 mom. nämnda åtgärder. Lagutskottet har i sitt betänkande nr 11/1974 rd. på samma grunder som grundlagsutskottet ansett att stadgandet inte är nödvändigt. Det oaktat bibehöll lagutskottet stadgandet i lagförslaget för klarhetens skull. Hänvisande till detta tidigare ståndpunktstagande tillstyrker utskottet 2 § i enlighet med regeringens proposition.

428500586J

3 §. I likhet med grundlagsutskottet framhäver lagutskottet den huvudregel som ingår i 3 §, nämligen att protokoll skall föras. Endast under exceptionella omständigheter kan man avstå från att föra protokoll.

4 §. Hänvisande till grundlagsutskottets utlåtande föreslår lagutskottet att i stadgandet i stället för uttrycket ''medborgarnas rättigheter'' används uttrycket ''någons rättigheter''.

6 §. Utskottet understryker betydelsen av paragrafens 1 mom., dvs. att säkerhetsåtgärder förutsätter ett särskilt förordnande. I statsrådets och inrikesministeriets förordnande skall utfärdas direktiv om de säkerhetsåtgärder som kommer i fråga.

Lagens giltighetstid. Utskottet anser att lagen kan vara i kraft endast så länge som det är ovillkorligen oundgängligt. På basis av erhållen utredning föreslår utskottet att lagens giltighetstid förkortas till den 31 augusti 1985.

Fullmaktslagarnas beredning. Lagutskottet omfattar den ståndpunkt som grundlagsutskottet tagit med tanke på framtiden, nämligen att såvida likartade lagförslag om specialbefogenheter för polisen framgent avlåts med tanke på andra enstaka situationer, bör förutsättningarna för utnyttjandet av befogenheterna individualiseras exakt och befogenheterna avgränsas så, att endast oundgängliga fullmakter kommer i fråga och så att medborgarnas grundrättigheter beaktas. Det är också nödvändigt att tillräckligt grundligt reda ut vilka de konferenser och evenemang är, för vilka en tidsbestämd skyddsfullmaktslag är behövlig.

I propositionens motivering har konstaterats att det vore behövligt att få till stånd en permanent skyddsfullmaktslag. Lagutskottet omfattar grundlagsutskottets utlåtande också till denna del och anser att behovet av en permanent lag kan tas upp till prövning först efter det att innehållet av fullmakterna enligt den gällande lagstiftningen i relation till skyddsbehovet grundligt har retts ut. Enligt utskottets mening kan det inte komma i fråga att stifta en permanent, generell skyddsfullmaktslag som är likadan som den nu behandlade.

På basis av det ovan anförda föreslår utskottet vördsamt

att lagförslaget godkänns sålydande:

Lag

om åtgärder för förhindrande av brott som riktar sig mot personer vilka deltar i internationella konferenser och åtnjuter internationellt specialskydd

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på sätt 67 § riksdagsordningen föreskriver, stadgas:

1—3 §§
(Såsom i regeringens proposition)

4 §

Vid tillämpningen av denna lag får ingrepp i *någons* rättigheter ej göras i större utsträckning än vad som är oundgängligt för förverkligande av det i 1 § nämnda syftemålet. Säkerhetsåtgärderna skall även eljest utföras så, att det ej vållar onödigt men för dem mot vilka åtgärderna riktar sig och att man ej genom dessa onödigtvis försvårar eller stör andra personers färdsel eller annan verksamhet.

5 och 6 §§
(Såsom i regeringens proposition)

7 §

Denna lag träder i kraft den 1985. Den är i kraft till den *31 augusti* 1985, då även de med stöd av lagen givna förordnandena upphör att gälla.

Samtidigt föreslår utskottet

att Riksdagen skall besluta handlägga lagförslagen i den ordning 67 § 2 mom. riksdagsordningen föreskriver.

Helsingfors den 4 juni 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rehn, vice ordföranden Skinnari och medlemmarna Almgren, Jansson (delvis), Kulhia, Kuoppa, J. Mikkola, Mäkipää, Nyby, Petäjäniemi, Siitonen, Särkijärvi, Turpeinen, Tykkyläinen, Urpilainen och Vihriälä.

Reservation

Utskottsmajoriteten har beslutat förorda den s.k. skyddsfullmaktslagen med smärre justeringar. DFFF:s riksdagsgrupp anser det vara viktigt att Europeiska säkerhets- och samarbetskonferensens tioårsjubileum i juli-augusti detta år kan genomföras i vårt land på så sätt att deltagarnas säkerhet garanteras. Regeringens proposition innebär emellertid att alla finländares och härvarande utlänningars grundrättigheter och mänskliga rättigheter offras i en oskäligt stor utsträckning. Enligt vår uppfattning kan de i jubileumskonferensen deltagandes säkerhet i hög grad tryggas utan nya polisfullmakter. Åtminstone kan de omfattande fullmakter som regeringen föreslår inte anses vara godtagbara.

Vi föreslår att i lagen införs ett antal ändringar och preciseringar som vi motiverar paragraf för paragraf.

1 §. Enligt propositionen är en förutsättning för att lagen skall införas att det föreligger en allmän ''risk'' för brottsliga handlingar som riktar sig emot deltagarna i internationella konferenser. Kriteriet är alltför generellt och kan tolkas så att det tillåter rutinmässiga masskontroller t.ex. längs vissa trafikleder. Emedan det är fråga om ingrepp i grundrättigheterna — bl.a. i den kroppsliga integriteten och hemfriden — kan vi inte godkänna en så vid fullmakt. Vi föreslår därför att stadgandet preciseras så att en förutsättning för tillämpningen av lagen är en misstanke om att ett i lagen avsett brott håller på att förövas. På detta sätt förebyggs onödigt utövande av fullmakterna.

Vi föreslår att i 1 § 2 mom. stryks rätten att kontrollera post, vilken inkräktar på brevhemligheten, samt den därtill anslutna obestämda rätten att kontrollera ''annat gods . Om utländska gäster som anländer till vårt land vill låta kontrollera t.ex. sin inkommande post hos bombexperter, vore detta naturligtvis möjligt att utföra på deras begäran utan ett allmänt ingrepp i brevhemligheten.

2 §. Vi anser att detta stadgande i den form regeringen föreslår är helt onödigt. Grundlagsutskottet har föreslagit att i lagförslaget skall strykas skyldigheten att underkasta sig polisåtgärder. Vi föreslår också att stadgandets senare del skall strykas emedan det är fråga om ett tämligen oklart stadgande som begränsar rörelsefriheten och som kunde användas också för inskränkning av församlingsfriheten. Annan lagstiftning — bl.a. 4 § i lagen om privilegier och immunitet i fråga om internationella konferenser och särskilda delegationer (572/73) — ger polisen alldeles tillräckliga fullmakter att trygga säkerheten på själva konferensplatserna.

I stället för den av regeringen föreslagna 2 §, som vi föreslår slopad, föreslår vi ett stadgande enligt vilket lagens tillämpningsområde begränsas till huvudstadsregionen. Vi kan inte godkänna att långtgående ingrepp i grund- och de mänskliga rättigheterna sker i hela riket emedan KSSE-jubileumskonferensen dock hålls uttryckligen i Helsingfors.

3 §. Utskottsmajoriteten har nöjt sig med att i motiveringen anteckna sin ståndpunkt, dvs. att protokoll skall föras över kontroller med undantag av ''exceptionella'' situationer. Enligt själva lagtexten vore en grund dock bl.a. att ett stort antal personer är föremål för åtgärden. Vi föreslår att undantagsstadgandet helt stryks varvid skyldigheten att föra protokoll skulle följa 19 § i lagen om beslag och rannsakan i brottmål (260/59).

6 §. Enligt regeringens förslag kan lagen beroende på situationen börja tillämpas genom beslut av statsrådet, inrikesministeriet eller rentav en enskild polisman. I sistnämnda fall skulle det i efterhand bedömas om det varit befogat att anlita skyddsfullmaktslagen. Emedan lagförslaget är tolkbart och vagt kan vi inte godkänna en sådan lösning.

Enligt vårt förslag är det alltid statsrådet som förordnar om användningen av säkerhetsåtgär-

der. Det vore således fråga om en s.k. normbestämmelse som preciserar säkerhetsåtgärderna, förutsättningarna för användningen av dem samt de olika myndigheternas fullmakter. Emedan det enligt vårt förslag inte alls vore möjligt att anlita lagen i enskilda fall skulle det således vara nödvändigt att i tid och med omsorg överväga åtgärderna och förutsättningarna för dem. Vårt förslag baserar sig på att motsvarande skyddsfullmaktslag enligt vad som utretts för oss inte alls anlitades i samband med själva KSSE-konferensen. Statsrådet och inrikesministeriet utfärdade inte sådana tillämpningsföreskrifter som lagen gav möjlighet till, utan lagen, som lämnade frågan om fullmakterna helt öppen, kunde direkt anlitas av varje polisman som var häktningsberättigad. En efterhandsbedömning av åtgärdernas godtagbarhet kan inte på något sätt avhjälpa de allvarliga brister som ett dylikt arrangemang medför.

Den nuvarande lagstiftningen ger enligt vår uppfattning fullt tillräckliga befogenheter i händelse av sådana direkta intermezzon som förutsätter aktion. Polisens högsta ledning har meddelat att den ämnar hålla kontinuerlig jour under jubileumskonferensen. Emedan polisledningens beslut således alltid kan utverkas med några minuters varsel föreslår vi att det alltid är en tjänsteinnehavare som hör till polisens högsta ledning som inom ramen för statsrådets normförordnande beslutar om säkerhetsåtgärder.

Vi föreslår att den möjlighet att i efterhand godkänna polisåtgärder som framgår av 6 § 3 mom. i regeringens förslag helt skall slopas. Härvid kunde polisen inte ges några generella anvisningar om tillämpning av skyddsfullmaktslagens stadganden vid behov, utan skyddsfullmaktslagen kunde i samband med jubileumskonferensen tillämpas endast om statsrådet utfärdat ett uttryckligt förordnande. Med tanke på rättsskyddet är detta ett betydligt bättre alternativ än det av regeringen föreslagna arrangemang som utskottsmajoriteten godkänt.

7 §. Utskottet föreslår att lagens giltighetstid skall förkortas med en månad, dvs. till den 31 augusti 1985. Emedan KSSE-jubileumskonferensen enligt planerna skall pågå i tre dagar och avslutas 1.8.1985 är också denna giltighetstid enligt vår uppfattning snarare alltför lång än alltför kort. Emedan KSSE-jubileumskonferensens exakta datum ännu inte slutgiltigt har fastställts har vi till denna del kunnat omfatta utskottsmajoritetens ståndpunkt.

Sammandrag. Den av regeringen föreslagna skyddsfullmaktslagen innebär ett synnerligen kännbart ingrepp i alla de personers grundrättigheter som vistas i Finland. Enligt den föreslagna lagen vore det möjligt att genom beslut av en häktningsberättigad polisman ingripa bl.a. i den personliga friheten, i den kroppsliga integriteten, i rörelsefriheten och eventuellt också i församlingsfriheten och därigenom i yttrandefriheten. Det vore vidare möjligt att ingripa i brevhemligheten och hemfriden. Det är således fråga om synnerligen långtgående inskränkningar i grundrättigheterna och de mänskliga rättigheterna. Formellt beaktas de i andra kapitlet i regeringsformen för Finland ingående medborgerliga grundrättigheterna på så sätt att lagen behandlas i grundlagsstiftningsordning. Detta förbättrar emellertid inte på något sätt deras ställning som får sina grundrättigheter inskränkta.

Vi påpekar också att situationen i jämförelse med den som rådde då skyddsfullmaktslagen för KSSE-konferensen stiftades har förändrats såtillvida att konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (FördrS 7—8/1976) har trätt i kraft och är bindande för Finland. Finland har inte rätt att avvika från normerna i de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter ens genom en lag som behandlas i grundlagsstiftningsordning.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i utskottets betänkande sålydande:

Lag

om åtgärder för förhindrande av brott som riktar sig mot personer vilka deltar i internationella konferenser och åtnjuter internationellt specialskydd

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommer på sätt 67 § riksdagsordningen föreskriver, stadgas:

1 §

För att förhindra brottsliga handlingar som riktar sig mot sådana personers liv, hälsa eller personliga frihet vilka deltar i internationella konferenser och åtnjuter internationellt specialskydd, kan *vid misstanke om sådana brott* säkerhetsåtgärder företas i enlighet med vad i denna lag stadgas.

I syfte som anges i 1 mom. kan företas kontroll- och andra med dem jämförliga åtgärder, såsom kroppsvisitation och kroppsbesiktning samt kontroll av byggnader, lokaliteter, förvaringsplatser *och* fordon *(utesl.)*.

2 §

Kontrollåtgärder som avses i 1 § 2 mom. kan med stöd av denna lag vidtas i Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla städer.

3 §

Vid utförande av kontroll samt kroppsvisitation och kroppsbesiktning skall i tillämpliga delar iakttas vad i lagen om beslag och rannsakan i brottmål (260/59) är stadgat. *(Utesl.)*

4 och 5 §§

(Såsom i utskottets betänkande)

6 §

Förordnande om användning av säkerhetsåtgärder utfärdas av statsrådet för viss tid. *(Utesl.)* I förordnandet skall nödiga anvisningar ges om de säkerhetsåtgärder som kan komma till användning.

Om vidtagande av säkerhetsåtgärd i enskilt fall besluter *(utesl.)* inom ramen för det i 1 mom. avsedda förordnandet *till polisens högsta ledning hörande polisöverdirektör, polisöverinspektör eller byråchef.*

(3 mom. *utesl.*)

7 §

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 4 juni 1985

Mikko Kuoppa **Pirkko Turpeinen**

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 30 maj 1985
Utlåtande nr 8

Bilaga

Till Lagutskottet

Lagutskottet har i en skrivelse av den 17 maj 1985 begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 51 med förslag till lag om åtgärder för förhindrande av brott som riktar sig mot personer vilka deltar i internationella konferenser och åtnjuter internationellt specialskydd. Med anledning av ärendet har utskottet hört polisöverinspektören Pertti Virolainen vid inrikesministeriet, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki och professorn Ilkka Saraviita. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet närmast från statsförfattningsrättslig synpunkt anför det vördsamt följande.

Lagförslaget

I propositionen föreslås att riksdagen skall antaga en lag med stöd av vilken speciella säkerhetsåtgärder får vidtas för att förhindra brott som riktar sig mot personer som deltar i internationella konferenser i Finland och åtnjuter internationellt specialskydd, då det föreligger fara för att brott kommer att förövas mot sådana personers liv, hälsa eller personliga frihet. Med stöd av lagen får kroppsvisitation och kroppsbesiktning samt kontroll av byggnader, lokaliteter, förvaringsplatser, fordon, post och annat gods utföras. Över dessa åtgärder skall i regel föras protokoll. Personer kan förvägras att komma i närheten av den som skall skyddas eller förvägras tillträde till skyddsobjekt och även avlägsnas därifrån. Vid tillämpningen av lagen får ingrepp i medborgarnas rättigheter inte göras i större utsträckning än vad som är nödvändigt och åtgärderna får inte heller medföra onödiga men eller störningar för utomstående.

Förordnande om tillgripande av de i lagen avsedda säkerhetsåtgärderna utfärdas av statsrådet. Inrikesministeriet kunde emellertid utfärda förordnandet om det är behövligt för en tid om högst fjorton dagar eller endast för skyddande av en viss person eller ett visst objekt. Om överhängande fara hotar kan förordnande om vidtagande av säkerhetsåtgärder utfärdas av häktningsberättigad polisman. Säkerhetsåtgärderna vidtas av polisen.

Till sitt innehåll motsvarar lagen den lika rubricerade lag som var i kraft 15.7.1974—31.12.1975.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Med tanke på en statsförfattningsrättslig bedömning av lagförslaget i propositionen är det av betydelse om de kroppsvisitationer och kroppsbesiktningar samt de kontroller av byggnader, lokaliteter, förvaringsplatser, fordon, post och annat gods, som utförs såsom säkerhetsåtgärder, kränker de grundrättigheter som medborgarna garanterats i regeringsformen. Från statsförfattningsrättslig synpunkt är också den frågan viktig om de i lagförslagets 6 § avsedda förordnandena av statsrådet angående vidtagande av säkerhetsåtgärder borde underställas riksdagen för granskning.

Enligt regeringsformens 6 § är varje finsk medborgare enligt lag tryggad bland annat till personlig frihet och gods. Enligt regeringsformens 11 § är finsk medborgares hemfrid okränkbar. Angående förutsättningarna för och förrättandet av husrannsakan stadgas i lag. Enligt regeringsformens 12 § är brev-, telegraf- och telefonhem-

ligheten okränkbar, såvitt ej i lag undantag stadgats.

Enligt lagförslaget ges myndigheterna befogenheter att under de i lagförslaget nämnda förutsättningarna göra intrång i enskildas personliga integritet genom kroppsvisitation eller kroppsbesiktning. Dessutom kunde kontroller av bland annat byggnader, lokaliteter, fordon, post och annat gods utföras.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning ger lagförslaget polisen vidsträckta och i fråga om förutsättningarna icke-individualiserade befogenheter att göra intrång i enskildas personliga integritet, hemfrid samt brevhemlighet. Därför anser utskottet att lagförslaget bör behandlas i grundlagstiftningsordning. Utskottet intog samma ståndpunkt i sitt utlåtande nr 2/1971 rd. om regeringens proposition nr 157/1970 rd. med förslag till lag om åtgärder för tryggande av flygtrafiken i vissa fall. Också detta lagförslag gav myndigheterna vidsträckta befogenheter att i förebyggande syfte göra intrång i den personliga integriteten.

Enligt lagförslagets 6 § utfärdas förordnande om vidtagande av säkerhetsåtgärder beroende på fallets natur antingen av statsrådet eller inrikesministeriet eller, om överhängande fara hotar, i brådskande fall av häktningsberättigad polisman. De i lagen avsedda åtgärderna förutsätter sålunda alltid ett förordnande av ovan nämnt slag.

Till den del förordnande om säkerhetsåtgärd utfärdas av inrikesministeriet eller en häktningsberättigad polisman är det fråga om ett enskilt beslut som gäller lagens tillämpning. När statsrådet allmänt förordnar om säkerhetsåtgärder är situationen jämförbar med den att statsrådet fattar ett normbeslut, något som annars vore möjligt endast med riksdagens medverkan. Dylika stadganden av lägre rang än lag, som baserar sig på fullmaktslagar, skall i allmänhet med stöd av vederbörande fullmaktslag underställas riksdagen för granskning. Betydelsen av en efterhandskontroll ligger i att ett stadgande som utfärdats med stöd av en fullmaktslag skall upphävas om riksdagen så beslutar.

Den i propositionen avsedda lagen skall vara i kraft en kort, noga angiven tid. Att statsrådets ifrågavarande beslut underställs riksdagen för granskning skulle sålunda i praktiken innebära att riksdagen kunde taga ståndpunkt till statsrådets beslut först efter det att lagens giltighetstid löpt ut och vederbörande åtgärder redan vidtagits. Med tanke på syftet med granskningsförfarandet är det därför enligt grundlagsutskottets mening inte skäl att stadga att statsrådets beslut skall underställas riksdagen för granskning.

Vissa andra synpunkter på lagförslaget

Utom de ovan anförda omständigheterna, som närmast har statsförfattningsrättslig karaktär, har grundlagsutskottet behandlat vissa andra frågor i anknytning till lagförslaget.

Enligt lagförslagets 2 § är envar skyldig att underkasta sig i 1 § 2 mom. avsedda åtgärder. Stadgandet i denna punkt i förslaget inbegrips i själva verket redan i rätten att vidta i 1 § 2 mom. nämnda åtgärder. Därför anser utskottet att stadgandet om skyldigheten att underkasta sig åtgärder kunde strykas i lagförslaget som obehövligt.

Av lagförslagets 3 § framgår att protokoll i regel skall föras över kontroll samt kroppsvisitation och kroppsbesiktning. Enligt utskottets uppfattning är det viktigt att protokoll förs såväl med tanke på att åtgärden skall vara korrekt som på en efterhandskontroll av hur befogenheterna utnyttjats, till exempel då man vid eventuella klagomål i efterhand försöker reda ut händelsernas förlopp. Av rättsskyddsskäl vore det därför viktigt att man kan avstå från att föra protokoll endast i exceptionella fall.

Enligt lagförslagets 4 § får vid förverkligandet av det i 1 § avsedda syftet ingrepp i medborgarnas rättigheter inte göras i större utsträckning än vad som är oundgängligt. Stiliserad på detta sätt skulle denna proportionalitetsprincip endast gälla finska medborgare, medan det vore möjligt att i större utsträckning än vad som är oundgängligt ingripa i utlänningars och även i andras rättigheter. Eftersom det inte heller i fråga om andra än finska medborgare är nödvändigt att ingripa i rättigheterna i större utsträckning än vad som är oundgängligt, föreslår utskottet att det skall övervägas om det vore skäl att ytterligare justera början av lagförslagets 4 § till denna del.

Lagförslaget har till följd av att det avläts i ett mycket sent skede måst behandlas synnerligen skyndsamt. Därför har det inte varit möjligt att i detalj reda ut i vilken mån och med vilket sakinnehåll de föreslagna befogenheterna faktiskt är oundgängliga. Enligt utskottets mening kan lagförslaget likväl tillstyrkas eftersom ordnandet av tioårsjubileumsmötet med anledning av Konferensen för säkerhet och samarbete i Europa enligt vad utskottet erfarit kräver en dylik speciallag. Utskottet framhåller emellertid att såvida likartade lagförslag om specialbefogenheter för

polisen framgent avlåts med tanke på andra enstaka situationer bör förutsättningarna för utnyttjandet av befogenheterna individualiseras exakt och befogenheterna avgränsas så att endast oundgängliga fullmakter kommer i fråga och så att medborgarnas grundrättigheter beaktas.

Enligt propositionens motivering finns det behov av en permanent skyddsfullmaktslag. På grund härav konstaterar grundlagsutskottet redan i detta sammanhang såsom sin uppfattning att behovet av en permanent lag även allmänt taget kan tas upp till prövning först efter det innehållet av fullmakterna enligt den gällande lagstiftningen i relation till skyddsbehovet grundligt har retts ut. Enligt utskottets mening kan det inte komma i fråga att stifta en permanent, generell skyddsfullmaktslag som är likadan som den nu behandlade.

Hänvisande till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslaget i propositionen, såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget i regeringens proposition till lag om åtgärder för förhindrande av brott som riktar sig mot personer vilka deltar i internationella konferenser och åtnjuter internationellt specialskydd bör behandlas i den ordning som föreskrivs i 67 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Peltola, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Kettunen och E. Laine.

Lagutskottets betänkande nr 6 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om ersättning för brottsskador av statsmedel

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 26 september 1985 regeringens i rubriken nämnda proposition nr 111 till lagutskottet för beredning.

Med anledning av ärendet har utskottet hört lagstiftningsrådet Mikko Könkkölä vid justitieministeriet, byråchefen Keijo Kekkonen vid olycksfallsverket, juristen Tuomo Mäkinen vid Finlands Fackförbunds Centralorganisation och juridiske ombudsmannen Hannu Rautiainen vid Arbetsgivarnas i Finland Centralförbund.

I propositionen föreslås att den lön eller motsvarande ersättning som en arbetsgivare har betalt för tiden för arbetsoförmåga till den som har lidit personskada på grund av brott skall ersättas arbetsgivaren. Ersättningens maximibelopp föreslås bli högst tio gånger minimidagpenningen enligt sjukförsäkringslagen. Samtidigt föreslås att den i lagen för brottsanmälan stadgade tidsfristen om 10 dagar skall slopas. — Propositionen baserar sig på 1984 års inkomstpolitiska helhetsuppgörelse och ansluter sig till statsverkspropositionen för år 1986. Avsikten är att lagändringen skall träda i kraft den 1 september 1986.

På basis av propositionens motivering och erhållen utredning anser utskottet att propositionens behövs och är ändamålsenlig. Utskottet förordar således lagförslaget i propositionen.

Med stöd av det ovan anförda föreslår utskottet vördsamt

att lagförslaget skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 3 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit vice ordföranden Urpilainen och medlemmarna Alaranta, Almgren, Arranz, Jansson, Kulhia, Kuoppa, J. Mikkola, Pelttari, Petäjäniemi, Skinnari, Särkijärvi, Turpeinen, Tykkyläinen och Valtonen.

4285007937

Lagutskottets betänkande nr 7 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 38 § bokföringslagen

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 22 mars 1985 remitterat regeringens i rubriken nämnda proposition nr 23 till lagutskottet för beredning.

Utskottet har med anledning av ärendet hört bokföringsnämndens ordförande, kanslichefen Bror Wahlroos och överinspektören Kristian Tammivuori vid handels- och industriministeriet, lagstiftningssekreteraren Jarmo Littunen vid justitieministeriet, föredraganden Hannele Nikkinen vid finansministeriet, justitiekanslersadjointen Jukka Pasanen vid justitiekanslersämbetet, brottsundersökaren Jyrki Rostiala vid centralkriminalpolisen, byråchefen Jarmo Mielonen och överinspektören Keijo Päivinen vid skattestyrelsen, avdelningschefen Eero Prepula vid Centralhandelskammaren, ordföranden, CGR-revisorn Sune Almqvist vid CGR-föreningen, ordföranden Kari W. Saari och avdelningschefen Aarne Pulliainen vid Revisorsföreningen GRM, ordföranden för ledningsgruppen för strafflagsprojektet, justitierådet Henrik Grönqvist och professorn Raimo Lahti från Helsingfors. Utskottet har vidare fått ett skriftligt utlåtande från Bokföringsbyråernas Förbund.

Regeringens proposition

Avsikten med propositionen är att förhindra bokföringsbrott och ekonomisk brottslighet i allmänhet genom att förstärka straffhotet i anslutning till de mest klandervärda gärningsformerna för brott mot bokföringslagen. Enligt propositionen skall stadgandet om bokföringsbrott i bokföringslagen ändras så att det kommer att innehålla en uttömmande gärningsbeskrivning då det gäller de allvarligaste försummelserna av bokföringsskyldigheten. Stadgandets tillämpningsområde skall utvidgas så att det även gäller gärningar som begåtts av grov vårdslöshet. Samtidigt föreslås att maximistraffet för bokföringsbrott skärps från ett år till två år fängelse. Avsikten är att lagändringen skall träda i kraft så snart som möjligt efter det att den godkänts av riksdagen.

Utskottets ställningstaganden

Med hänvisning till propostitionens motivering anser utskottet att propositionen behövs. En modernisering av stadgandet om bokföringsbrott anses vara ett av de viktigaste sätten att bekämpa och förebygga ekonomisk brottslighet. Emedan propositionen innebär att de centrala bristerna i gällande bokföringslags 38 § 2 mom. avhjälps, förordar utskottet lagförslaget i propositionen.

Utskottet har emellertid inte i alla avseenden kunnat omfatta de synsätt som lagförslagets detaljer bygger på. Utskottet anför därför följande anmärkningar och ändringsförslag.

Bokföringsbrott (2 mom.). Enligt lagförslaget begränsas *gärningsmannakretsen* till enbart bokföringsskyldiga. I flera av de sakkunnigutlåtanden som utskottet fått anses denna avgränsning vara alltför snäv. Den innebär att stadgandet inte tillämpas på sådana bokföringsbyråer och andra utomstående som sköter bokföring på bokföringsskyldigas vägnar. Endast i det fall att en utomstående i samförstånd med den bokföringsskyldige har gjort sig skyldig till ett bokföringsbrott kunde den som handlat på den bokföringsskyldiges vägnar dömas för delaktighet i brottet. Om det inte kan visas att den bokföringsskyldige eller en representant för honom har gjort sig skyldig till ett bokföringsbrott skulle bokföringsbyrån eller någon annan utomstående enligt lagförslaget inte ha gjort sig skyldig till ett bokföringsbrott, trots att denne uppsåtligen begått en gärning som vore ett bokföringsbrott om den begåtts av den bokföringsskyldige. Enligt lagförslaget vore inte heller gärningar som begåtts av vållande straffbara om de begåtts av någon annan än en bokföringsskyldig.

För att avhjälpa dessa missförhållanden föreslår utskottet att gärningsmannakretsen då det gäller

bokföringsbrott utvidgas så att gärningsmannen kan vara "en bokföringsskyldig, en representant för honom eller den, som genom uppdrag ombetrotts bokföringen". Vem eller vilka som är den bokföringsskyldiges representanter avgörs enligt allmänna straffrättsliga principer. Till denna del innebär utskottets tillägg ett förtydligande och ej en utvidgning av lagförslagets gärningsmannakrets. Med "den som genom uppdrag ombetrotts bokföringen" avses en i förhållande till den bokföringsskyldige utomstående och självständig fysisk eller juridisk person. Den som handlar enligt uppdrag bör ha en viss självständighet att agera på den bokföringsskyldiges vägnar, med verkningar för denne, för att gärningsmannaansvaret skall gälla honom.

För undvikande av oklarheter konstaterar utskottet att stadgandet bör uppfattas självständigt i fråga om varje gärningsmannagrupp. För bokföringsbrott kan således följande dömas

— den bokföringsskyldige (eller en representant för honom) om det visas att han med uppsåt eller av grov vårdslöshet begått den honom tillräknade gärningen,

— den som genom uppdrag ombetrotts bokföringen, om det visas att han med uppsåt eller av grov vårdslöshet begått den honom tillräknade gärningen, eller

— den bokföringsskyldige samt den som genom uppdrag ombetrotts bokföringen, tillsammans för ett och samma bokföringsbrott, om det visas att vardera handlat med uppsåt eller av grov vårdslöshet. Det i stadgandet använda ordet "eller" utesluter inte denna möjlighet.

Enligt lagförslaget är en *förutsättning för att ett bokföringsbrott skall vara straffbart* att en i 2 mom. 1, 2 eller 3 punkten angiven gärning har begåtts "så att bokföringen inte ger en väsentligen riktig och tillräcklig bild . . ". Ordalydelsen lämnar oklart om gärningsmannens uppsåt eller grova vårdslöshet bör utsträcka sig också till detta rekvisit.

I syfte att förtydliga stadgandet till denna del föreslår utskottet att straffbarhetsförutsättningen ges ordalydelsen "och således i väsentlig utsträckning gör det svårt att få en riktig och tillräcklig bild av det ekonomiska resultatet av den bokföringsskyldiges verksamhet eller av hans ekonomiska ställning . . ." Det är härvid klart att gärningsmannens uppsåt eller grova vårdslöshet bör utsträcka sig också till detta rekvisit. Ändringen är viktig bl.a. med tanke på sådana företagare som har en mindre, eventuellt tillfällig affärsverksamhet och ringa kännedom om bokföring. I utskottets ändringsförslag ingår också en språklig justering.

Bokföringsförseelse (3 mom.). I lagförslaget föreslås att stadgandet om bokföringsförseelse avgränsas till att gälla enbart bokföringsskyldiga. Gällande bokföringslag och straffstadgandet i den gäller också andra än bokföringsskyldiga. Lagens 22 § 3 mom. gäller revisorer och dess 37 § ledamöter av bokföringsnämnden samt dem som utövar tillsyn över bokföringslagens efterlevnad. Utskottet anser att straffhotet borde utsträckas också till dess personer. Utskottet föreslår att stadgandet ändras på detta sätt. Samtidigt har utskottet stiliserat om stadgandet enligt modernt skrivsätt.

Ikraftträdande. Utskottet föreslår att till lagförslaget skall fogas ett i grundlagen förutsatt ikraftträdelsestadgande. Utskottet konstaterar vidare att enligt 3 § förordningen om införande av strafflagen skall på brott som förövats innan en lagändring trätt i kraft, men för vilket utdömts straff efter lagens ikraftträdande, tillämpas den lag som är mildare.

Bokföringslagens 38 § i förhållande till annan lagstiftning. I propostionens motivering klarläggs inte förhållandet mellan bokföringslagens 38 § och andra straffstadganden. Straffstadganden som gäller bokföring finns utom i bokföringslagen bl.a. i lagen om aktiebolag och lagen om andelslag. Dessa överlappar delvis det föreslagna stadgandet om bokföringsbrott. Detta torde dock inte medföra tolkningsproblem emedan det i vederbörande stadganden i lagen om aktiebolag och lagen om andelslag finns en subsiditetsklausul som förutsätter stränghetsjämförelse.

Avsikten är att stadgandena om bokföringsbrott skall överföras till strafflagen i det första skedet av dess totalrevidering. Den ordalydelse som stadgandet nu får kommer inte nödvändigtvis att vara lämplig utan det torde bli nödvändigt att ompröva bl.a. gärningsmannakretsen, straffskalorna, förhållandet mellan olika straffstadganden samt även gränserna för straffbarheten.

Utskottet anser sig kunna godkänna ändringen av bokföringslagens 38 § som en viktig temporär separatlösning, dock med ovan anförda ändringar och anmärkningar.

Med stöd av det ovan anförda föreslår utskottet vördsamt

att lagförslaget skall godkännas sålydande:

Lag
om ändring av 38 § bokföringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 38 § 2 mom. bokföringslagen av den 10 augusti 1973 (655/73) samt
fogas till 38 § ett nytt 3 mom. som följer:

38 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Om bokföringsskyldig, en representant för honom eller den som genom uppdrag ombetrotts bokföringen med uppsåt eller av grov vårdslöshet

1) helt eller delvis underlåter att registrera affärshändelserna eller att uppgöra bokslut,

2) intar oriktiga eller vilseledande uppgifter i bokföringen eller

3) förstör, döljer eller skadar bokföringsmaterial *(utesl.)*

och sålunda i väsentlig utsträckning gör det svårare att få en riktig och tillräcklig bild av *det* ekonomiska resulta*tet av den bokföringsskyldiges verksamhet* eller *hans* ekonomiska ställning *(utesl.)*, skall han för *bokföringsbrott* dömas till böter eller till fängelse i högst två år.

Den som på annat sätt bryter mot *(utesl.)* denna lag eller med stöd av den utfärdade stadganden eller bestämmelser skall, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den stadgas annorstädes i lag, för *bokföringsförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 198 .

Helsingfors den 15 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rehn, vice ordföranden Urpilainen, medlemmarna Alaranta, Almgren, Arranz, Jansson, Kulhia, Kuoppa, J. Mikkola, Peltari (delvis), Petäjäniemi, Siitonen, Skinnari, Särkijärvi (delvis), Turpeinen-Kajanoja (delvis), Tykkyläinen och Valtonen samt suppleanten Vihriälä (delvis).

Lagutskottets betänkande nr 8 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 446 § kyrkolagen och av vissa därtill anslutna lagar

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 8 oktober 1985 till lagutskottet för beredning remitterat regeringens ovan nämnda proposition nr 170.

Utskottet har som sakkunniga hört äldre regeringssekreteraren Marjatta Lehtinen vid undervisningsministeriet, lagstiftningsrådet Jukka Laaksonen vid justitieministeriet, byråchefen Jarmo Hirsto vid trafikministeriet och vicehäradshövdingen Gunnar Träskman vid kyrkostyrelsen.

När 1982 års riksdag godkände regeringens proposition nr 19/1981 rd. med förslag till lag om ordningsbot och vissa därtill anslutna lagar hemställde riksdagen samtidigt att regeringen skall vidta åtgärder för att ändra stadgandena om den evangelisk-lutherska kyrkan så att något specialförfarande i fråga om prästerna inte skulle behöva iakttas i ärenden som avses i ordningsbotslagen.

Lagförslagen i regeringens proposition avser att genomföra den lagstiftning som förutsätts i hemställan. Regeringen föreslår i enlighet med kyrkomötets förslag att kyrkolagen skall ändras så att domkapitlet inte behöver underrättas när präst åtalas i det fall att mål eller ärende som gäller präst behandlas i strafforder- eller ordningsbotsförfarande. Samtidigt föreslås att stadgandena i lagen om strafforder och ordningsbotslagen, som förutsätter ett speciellt förfarande i fråga om präster, skall slopas. Lagändringarna är avsedda att träda i kraft så snart riksdagen har godkänt dem.

Utskottet anser med hänvisning till propositionens motivering att propositionen behövs och är ändamålsenlig. Sålunda förordar utskottet lagförslagen i propositionen.

På grund av det ovan anförda föreslår utskottet vördsamt

att det första lagförslaget godkänns.

Vidare föreslår utskottet

att det andra och tredje lagförslaget godkänns utan ändringar.

Ytterligare föreslår utskottet

att Riksdagen skall besluta handlägga det första lagförslaget på det sätt som stadgas i 67 § 2 mom. riksdagsordningen.

Helsingfors den 8 november 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Rehn, vice ordföranden Urpilainen, medlemmarna Alaranta, Jansson, J. Mikkola, Pelttari, Petäjäniemi, Siitonen, Skinnari, Särkijärvi och Valtonen samt suppleanterna Kärhä och Vihriälä.

428500956F

Lagutskottets betänkande nr 9 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagstiftning om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 4 juni 1985 den i rubriken nämnda propositionen nr 90 till lagutskottet för beredning.

Utskottet har såsom sakkunniga hört lagstiftningsrådet Gustaf Möller och lagstiftningsrådet Juhani Hirvonen vid justitieministeriet, hovrättsrådet Touko Kosonen vid Åbo hovrätt, borgmästaren Kauko Kuisma vid Helsingfors rådstuvurätt, häradshövdingen Sakari Tervo vid Hollola domsaga, vikarierande professorn Irma Lager vid Helsingfors universitet, ordföranden, advokaten Erkki-Juhani Taipale vid Finlands Advokatförbund och Allmänna rättsbiträdet Antero Kivipelto vid Allmänna rättsbiträden r.f.

Propositionen

I propositionen föreslås en lag med allmänna stadganden om behandlingen av ansökningsärenden vid allmän underrätt. Största delen av de ansökningsärenden som nu behandlas vid underrätts sammanträde skall handläggas i kansliet. I de flesta fall kunde ett ansökningsärende behandlas och avgöras i en sådan sammansättning att häradsrätten består av dess ordförande utan nämnd och rådstuvurätten av en av dess lagfarna medlemmar. När de skäl som nämns i lagen föreligger skall ett ärende likväl behandlas av fulltalig underrätt.

Propositionen gäller inte de ansökningsärenden om vilkas behandling det redan nu finns särskilda stadganden, såsom lagfarts- och fastighetsärenden.

I propositionen föreslås också smärre ändringar i rättegångsbalken och vissa andra lagar.

Avsikten är att reformen skall träda i kraft cirka ett halvt år efter det att riksdagen har godkänt lagförslagen.

Utskottets ställningstaganden

Utskottet anser att propositionen är behövlig och ändamålsenlig. Sålunda tillstyrker utskottet lagförslagen i propositionen med följande anmärkningar och ändringsförslag.

1. Lagen om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt

1 §. Lagens tillämpningsområde. För klarhetens skull räknas i paragrafens 2 mom. upp de ärenden som lagen inte tillämpas på. Såsom sådana ärenden nämns bland annat ärenden som gäller fri rättegång. Utskottet har inte något att anmärka med anledning av detta.

Däremot har utskottet uppmärksammat att fri rättegång vore behövlig i vissa ansökningsärenden, till exempel i ärenden som gäller äktenskapsskillnad och boskillnad. Enligt 1 § lagen om fri rättegång är detta möjligt om sakens natur och i saken delaktig persons rättsskydd av särskilda skäl det kräver. På många orter är emellertid rättspraxis så sträng att fri rättegång inte just beviljas i ansökningsärenden. Detta har lätt till en sådan processekonomiskt dålig praxis att ärenden inte sköts genom en ansökan trots att det skulle finnas förutsättningar för detta, utan ärendet görs tvistigt och anhängiggörs genom stämning. Utskottet anser att 1 § lagen om fri rättegång för att denna olägenhet skall bli korrigerad borde ändras och domstolarna ges direktiv om en smidig tolkning av 1 §.

3 §. Behandlingen av ansökningsärenden. Avsikten är att då ting hålls på en annan ort än den, där domstolens kansli är beläget, kan domstolen inte vägra att ta emot ansökningsärenden. Eftersom detta inte klart framgår av propositionen anser utskottet det vara viktigt att detta

428501235F

bringas domstolarna till kännedom genom stadganden av lägre rang eller genom direktiv.

11 §. Förberedande åtgärder. På många orter är det redan praxis att sökanden, när han delger den som har del i saken kallelse att anlända till domstolen för att bli hörd i ett ansökningsärende, samtidigt delger denne sin ansökan. Härvid kan den som har kallats att bli hörd bättre än enbart på basis av en kallelse överväga behovet av att han är på plats, och ansökningsärendet kan avgöras utan uppskov också i det fall att den som har del i saken och har kallats till ärendets behandling uteblir från rätten. Enligt utskottets mening är denna praxis ändamålsenlig. Därför föreslår utskottet att 11 § 1 mom. ändras så att sökanden skall uppmanas att delge den som har del i saken kallelsen till domstolen och dessutom ansökan.

20 §. Kompletterande stadganden. Enligt paragrafen skall vid behandlingen av ansökningsärenden iakttas de allmänna principerna och stadgandena om rättegång i tvistemål. Utskottet betonar stadgandets betydelse och konstaterar att sålunda också stadgandena i rättegångsbalkens 21 kap. om rättegångskostnader skall iakttas i ansökningsärenden. Huvudregeln är naturligtvis att kostnaderna skall betalas av sökanden, men i en del fall kan det vara skäligt att ålägga också andra som har del i saken att ersätta kostnaderna.

2. Lagen om ändring av 43 och 44 §§ äktenskapslagen

Ikraftträdelsestadgandet. Även om ett äktenskapsförord, som har lämnats in till fel domstol, enligt lagförslaget blir giltigt medför detta enligt ikraftträdelsestadgandet emellertid inte att avvittring eller åtskiljande av egendom innan lagen trätt i kraft är ogiltigt. Enligt vad utskottet erfarit avses med stadgandet slutförd avvittring eller slutfört åtskiljande av egendom även om de inte har vunnit laga kraft.

Lagen om näringsförbud

Riksdagen godkände under hösten 1985 på basis av regeringens proposition nr 29 en lag om näringsförbud. Lagen har stadfästs den 13 december 1985 och träder i kraft 1.1.1986.

I 19 § 3 mom. lagen om näringsförbud ingår ett stadgande om upphävande av näringsförbud, enligt vilket vid behandling av en ansökan i saken i tillämpliga delar skall iakttas vad som stadgas om förfarandet i tvistemål i vilket förlikning inte är tillåten. Enligt motiveringen till paragrafen är avsikten att vid behandlingen av ärenden som gäller upphävande av näringsförbud skall iakttas samma förfarande som i allmänhet vid behandlingen av ansökningsärenden.

Regeringens proposition med förslag till lag om förbud att driva rörelse slutbehandlades före regeringens proposition om behandling av ansökningsärenden. Av lagtekniska skäl kunde man sålunda inte i 19 § 3 mom. lagen om näringsförbud hänvisa till lagen om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt.

När lagen om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt godkänns blir det nödvändigt att ändra 19 § 3 mom. lagen om näringsförbud. För att det genast när stadgandena om behandlingen av ansökningsärenden träder i kraft skall vara möjligt att få en klar bild av hur de skall tillämpas föreslår utskottet en lagteknisk ändring i detta procedurstadgande i detta sammanhang.

På basis av det ovan anförda föreslår utskottet vördsamt

att det andra, tredje och fjärde lagförslaget godkänns utan ändringar och det första lagförslaget sålydande:

1.

Lag
om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1—10 §§
(Såsom i regeringens proposition)

11 §

Skall någon som har del i saken, *men inte är tillstädes,* beredas tillfälle att bli hörd i ett ansökningsärende *(utesl.),* skall han av domstolen kallas till ett sammanträde. Sökanden skall uppmanas att ombesörja delgivningen av *ansökningen och* domstolens kallelse.

(2 mom. såsom i regeringens proposition)

12—22 §§
(Såsom i regeringens proposition)

Vidare föreslår utskottet

att 19 § 3 mom. lagen om näringsförbud ändras sålydande:

5.

Lag
om ändring av 19 § lagen om näringsförbud

I enlighet med riksdagens beslut ändras 19 § 3 mom. lagen den 13 december 1985 om näringsförbud (1059/85), som följer:

19 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Vid behandling av ansökan om upphävande av näringsförbud iakttas lagen om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt (/). Domstolen skall dock vidta de åtgärder som behövs för hörande av åklagaren. Åklagaren har rätt att söka ändring i beslut genom vilket näringsförbud har upphävts helt eller delvis.

Denna lag träder i kraft den 198 .

Helsingfors den 13 december 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rehn, vice ordföranden Urpilainen och medlemmarna Alaranta, Almgren, Arranz, Jansson, Kulhia (delvis), Kuoppa, J. Mikkola, Pelttari (delvis), Petäjäniemi, Siitonen (delvis), Skinnari, Särkijärvi, Turpeinen-Kajanoja, Tykkyläinen och Valtonen.

RIKSDAGENS
LAGUTSKOTT

Helsingfors,
den 18 december 1985
Utlåtande nr 1

Till Lag- och ekonomiutskottet

Lag- och ekonomiutskottet begärde genom en den 22 februari 1985 daterad skrivelse lagutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 266/1984 rd. med förslag till lag om ändring av vattenlagen.

Vidare begärde lag- och ekonomiutskottet genom en den 14 maj 1985 daterad skrivelse lagutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 59 med förslag till lag om ändring av 18 och 21 kap. vattenlagen.

Eftersom propositionerna delvis gäller samma kapitel i vattenlagen har utskottet beslutat behandla propositionerna samtidigt.

Utskottet har såsom sakkunniga hört kanslichefen Raimo Pekkanen och lagstiftningsrådet Timo Kotkasaari vid justitieministeriet, byråchefen Pentti Sipilä och överinspektören Into Kekkonen vid miljöministeriet, byråchefen Aaro Haverinen vid jord- och skogsbruksministeriet, överdirektören Runo Savisaari och byråchefen Paavo Karmala vid vattenstyrelsen, justitierådet Väinö Riihelä vid högsta domstolen, extraordinarie förvaltningsrådet Veli Rokka vid högsta förvaltningsdomstolen, justitierådet Eero Manner såsom tidigare ordförande för laggranskningsrådet, vattenöverdomaren Helinä Schaffter, ingenjörsrådet Timo Peräinen och hovrättsrådet Pekka Kainlauri vid vattenöverdomstolen, vattenrättsdomaren Reino Hiltunen vid Östra Finlands vattendomstol, vattenrättsdomaren Matti Pulli vid Norra Finlands vattendomstol, vattenrättsdomaren Jukka Hölttä vid Västra Finlands vattendomstol, professorn Veikko Hyvönen vid Helsingfors universitet, professorn Erkki J. Hollo vid Tekniska högskolan, professorn Vesa Majamaa och t.f. professorn Antti Jokela vid Lapplands högskola, biträdande professorn Pekka Vihervuori vid Åbo universitet, juristen Leena Pohjanraito vid Finlands Stadsförbund, biträdande avdelningschefen Jukka Kero vid Finlands Kommunförbund, sektionschefen Henrik Wikström vid Finlands svenska kommunförbund, miljövårdsombudsmannen Jukka Luokkamäki vid Industrins Centralförbund, vicehäradshövdingen Ensio Kahanpää vid Finlands Kraftverksförening, ordföranden, biträdande professorn Rauno Ruuhijärvi vid Finlands naturskyddsförbund, juristen Kurt Hemnell vid Kalatalouden Keskusliitto, filosofie licentiaten Risto Hamari vid Kotkan ympäristönsuojeluyhdistys, organisationssekreteraren Raimo Ihander vid Finlands Yrkesfiskarförbund, jordbrukaren Eelis Laurinolli vid Ala-Paakkola skiftes- och fiskelag, verksamhetsledaren Björn-Erik Lönn vid Finlands Fritidsfiskares Centralförbund, verksamhetsledaren Simo Ahlgren vid Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitto samt verksamhetsledaren Markku Ikkala och konsulten, verkställande direktören Erkki Karttunen vid Finlands Laxodlarförbund.

Lagutskottet har utgående från sitt kompetensområde närmast behandlat propositionerna i fråga om fullföljdssystemet samt rättsskydds- och procedurstadgandena i vattenlagen och koncentrerat sig på de ändringsförslag som gäller kapitlen 15—18 i vattenlagen. På basis av detta anför utskottet såsom sitt utlåtande vördsamt följande.

Regeringens propositioner

Regeringens proposition nr 266/1984 rd. innehåller ändringsförslag som gäller vattenvård, ersättningar och skyldigheter, nyttjande av vattendrag för rekreationsändamål, fullföljd i vattenmål och ökat anlitande av sakkunskap samt förslag till ändring av vissa andra punkter i vattenlagen (264/61).

För att vattenvården skall bli effektivare föreslår regeringen bland annat att förbuden mot ändring och förorening av vattendrag revideras

428501271M

samt att förutsättningarna för meddelande av tillstånd skärps. För att vattendragens nyttjande för rekreationsändamål skall kunna beaktas föreslår regeringen att den förmån som vattendragens användning för rekreationsmål innebär uttryckligen skall nämnas i vissa centrala stadganden i vattenlagen. I fråga om stadgandena om ersättningar och skyldigheter enligt vattenlagen föreslås att yrkesfiskare som fiskar med stöd av allmän fiskerätt skall få bättre rätt till ersättningar och att de grundläggande stadgandena om skyldigheterna att vårda fiskbeståndet moderniseras. Fiskeskyddsavgift, vattenskyddsavgift och regleringsavgift skall kunna uppbäras till belopp som motsvarar den stegrade kostnadsnivån.

Regeringen föreslår att fullföljdssystemet enligt vattenlagen ändras så att vattenöverdomstolen blir en självständig överrätt i samtliga vattenmål. Vattenöverdomstolen skall i allmänhet vara den sista fullföljdsinstansen och besvär över dess utslag skall kunna anföras endast på basis av besvärstillstånd, antingen hos högsta förvaltningsdomstolen eller hos högsta domstolen.

I propositionen föreslås att sakkunskapen i fråga om naturhushållningen ökas vid vattendomstolarna och syneförrättningarna. Regeringen föreslår att befolkningen inom de områden som påverkas av ett omfattande vattenprojekt bereds bättre möjligheter att vid syneförrättningen och i vattendomstolen lägga fram sina åsikter med anledning av ansökningen. Vidare föreslår regeringen att stadgandena om kostnaderna och utgifterna för handläggningen av vattenmål revideras.

I regeringens proposition nr 59 föreslås att stadgandena i 18 och 21 kap. vattenlagen om kostnaderna för syneförrättning ändras så att de kostnader som sökanden skall åläggas att betala begränsas och individualiseras noggrannare, att förfarandet justeras samt att rättsskyddet ökas, i synnerhet i fråga om sökande som lidit förlust av förmån. Dessutom skall vattenlagens stadganden om slutsyn kompletteras beträffande betalningen av kostnaderna.

Utskottets ställningstaganden

1. RP nr 266/1984 rd.

Utskottet anser att propositionen är behövlig och ändamålsenlig. Utskottet föreslår att lagförslaget godkänns med vissa anmärkningar och ändringar.

Propositionen har visat sig vara grundligt beredd. Den föreslagna lagen anses allmänt effektivera den rättsliga behandlingen av vattenmål och sålunda förbättra rättsskyddet i vattenmål både för dem som lidit skada och dem som ansöker om tillstånd. Utskottet omfattar denna uppfattning.

Enligt utskottets mening är utvecklandet av rättsmedelssystemet enligt vattenlagen och den ökade sakkunskapen i fråga om naturhushållningen positiva reformer. För att reformerna skall lyckas i praktiken förutsätts det enligt utskottets uppfattning emellertid oundgängligen att vattendomstolarna och vattenöverdomstolen ges tillräckliga resurser för att effektivera verksamheten. Särskilt i fråga om vattenrättslimnologerna betonar utskottet att det genast när reformen träder i kraft borde finnas tillräckligt med limnologer och deras avlöning borde vara sådan att den garanterar tillgång till en permanent och kompetent personal.

I lagförslaget har stor uppmärksamhet ägnats informationen om behandlingen av vattenmål för att rättsförluster inte skall inträffa och för att alla synpunkter som påverkar saken skall komma fram vid behandlingen. Utskottet anser att syftet är riktigt även om utskottet har konstaterat att vissa detaljer ytterligare bör kompletteras.

Utskottet anser att stadgandena i lagförslaget om bättre påverkningsmöjligheter för de invånare, som inte är parter i egentlig mening, men vilkas boende, arbete eller andra förhållanden i betydande omfattning kan påverkas av projektet, är ett viktigt principiellt ställningstagande. Enligt utskottets uppfattning bör man särskilt ge akt på hur dessa stadganden fungerar och vilka verkningar de har i praktiken.

Det har framhållits för utskottet att vederbörande kommun alltid borde vara part i en vattenrättsprocess. Enligt vad utskottet erfarit är situationen för närvarande tillfredsställande. Dessutom bör det observeras att nya stadganden om kommuns miljövårdsförvaltning, vilka påverkar omfattningen av kommuns rätt att föra talan, som bäst behandlas i riksdagen. Utskottet erinrar lag- och ekonomiutskottet om propositionen för att ärendet, som hör till lag- och ekonomiutskottets kompetensområde, ännu vid behov skall kunna redas ut.

Detaljerade anmärkningar om 15—18 kap. i vattenlagen

15:2. Utskottet har noterat ett tryckfel i den finskspråkiga texten till den första meningen i paragrafens 1 mom. och att det ingår för många ord i den finskspråkiga texten till den andra meningen.

15:3. Paragrafen innehåller stadganden om kompetenskraven för medlemmarna i vattendomstol. I flera sakkunnigutlåtanden, som förelagts utskottet, har den andra meningen i paragrafens 2 mom., enligt vilket åtminstone den ena vattenrättsingenjören skall vara en byggnadsingenjör, ansetts vara misslyckad och stå i konflikt med de andra stadgandena i momentet.

Syftet med propositionen är att utöka sakkunskapen vid behandlingen i vattendomstolarna. Behövlig extra sakkunskap uppnås om också andra ingenjörer än byggnadsingenjörer skulle fungera som vattenrättsingenjörer. Bland annat vore ingenjörsutbildning och sakkunskap inom processteknik och lantmäteri till nytta i många vattenmål. Utskottet föreslår att den andra meningen i momentet stryks. Härvid kommer paragrafens 2 mom. att få följande lydelse: ''Vattenrättsingenjör skall ha avlagt för tjänsten lämplig diplomingenjörsexamen och ha erfarenhet i uppgifter som hör till vattenlagens område. *(Utesl.)* Vid utnämning av vattenrättsingenjörer skall särskilt beaktas att förtrogenhet med olika områden av vattenteknik och vattenhushållning blir företrädd i vattendomstolen.''

15:14. Utskottet anser att i paragrafens 4 mom. för klarhetens och konsekvensens skull borde användas samma terminologi som i paragrafens 3 mom. och i motiveringen. Utskottet föreslår att slutet av den sista meningen i 4 mom. skall lyda ''... tjänstgör vattenöverdomaren eller ett *lagfaret* vattenöverdomstolsråd som ordförande för division''.

16:25. I paragrafen föreslås att vattendomstolarnas skyldighet att meddela om sitt utslag utvidgas eftersom de gällande stadgandena inte är tillräckligt effektiva. Utskottet anser att det vore skäl att samtidigt utsträcka vattendomstolarnas informationsskyldighet till att gälla sådana parter, i fråga om vilka vattendomstolen har avvikit från förrättningsmännens utlåtande. Härvid kunde dessa bevaka sina rättigheter också i fortsättningen.

Utskottet föreslår att paragrafens 2 mom. ges följande ändrade lydelse:

''Av utslaget skall utfärdas exemplar åt sökanden och de övriga parter som anhållit därom. Avskrift av utslaget skall sändas till vattenstyrelsen och vattendistriktets vattenbyrå samt till vederbörande vattennämnder och de myndigheter som tillställts meddelande om målet under dess handläggning liksom även till vederbörande kommuner för att hållas allmänt tillgänglig. Vattendomstolen skall genom offentlig kungörelse tillkännage framläggande av utslaget i dessa kommuner; i kungörelsen skall även nämnas när den för ändringssökande stadgade tiden utgår. Avskrift av kungörelsen skall under känd postadress tillställas parter och myndigheter som avses i 8 § samt dem som framställer påminnelse *och sådana parter i fråga om vilka vattendomstolen avvikit från förrättningsmännens utlåtande.*''

16:27 och 16:49. I den förstnämnda paragrafen (16:27) föreslås att parts möjlighet att få ersättning för sina rättegångskostnader i ett ansökningsmål som skall handläggas i vattendomstol utvidgas. Förslaget har allmänt ansetts vara lyckat.

Samtidigt har utskottet uppmärksamgjorts på att en vattendomstol, i motsats till rättsmedelsdomstolarna och de allmänna underrätterna, i besvärsärenden inte kan jämka rättegångskostnaderna och ålägga den vinnande parten att få ersättning för kostnaderna. Vattenmålen är ofta till sin natur sådana i rättegångsbalkens 21 kap. 3 § avsedda, så mörka och tvivelaktiga saker att man haft skälig orsak till rättegång, varvid envar själv får stå för sina kostnader. Utskottet anser att samtidigt som stadgandena om ersättande av rättegångskostnaderna kompletteras i fråga om ansökningsmålen borde en motsvarande ändring också göras i stadgandena om handläggningen av besvärsärenden. Därför föreslår utskottet att till vattenlagens *16 kap. 49 §* i detta sammanhang fogas *ett nytt* sålydande *3 mom.:*

''Om rättegångskostnaderna gäller i tillämpliga delar vad som är stadgat i 21 kap. rättegångsbalken.''

16:33 och 14:7. I den förstnämnda paragrafen (16:33) föreslås att ett vattenrättsligt tvistemål skall kunna anhängiggöras också genom ansökan. Syftet med ändringsförslaget är att saken inte lämnas utan prövning på grund av formstadganden. Därför skall ett mål bli anhängigt även om man till vattendomstolen lämnar in en ansökan i stället för en inlaga.

I utskottet har det konstaterats att det föreslagna stadgandet står i strid med vattenlagens 14 kap. 7 §. För att rätta till denna konflikt föreslår

utskottet för att den lagtekniskt bästa lösningen skall uppnås att i lagförslaget intas en sålydande ändring av vattenlagens *14 kap. 7 §:*

"Såsom ansökningsmål handläggs, med undantag för handräckningsmålen och de i 16 kap. 33 § 1 mom. avsedda tvistemålen, de vattenmål som enligt denna lag anhängiggörs genom ansökan eller på vattendomstolens initiativ. Till ansökningsmålen hänförs även mål angående slutsyn samt mål, som i enlighet med 20 kap. 2 § 3 mom. underställts vattendomstolen."

17:4. I paragrafens 2 mom. föreslås att besvär på grundval av besvärstillstånd får anföras över vattenöverdomstolens utslag hos högsta förvaltningsdomstolen eller högsta domstolen. I paragrafens motivering hänvisas å ena sidan till att stadgandet överensstämmer med stadgandena i rättegångsbalkens 30 kap., men å andra sidan föreslår regeringen till följd av vattenmålens speciella karaktär att grunderna för beviljande av besvärstillstånd ges en något vidare utformning än vad som är fallet i rättegångsbalken.

Det har påpekats för utskottet att skillnaderna mellan grunderna för beviljande av besvärstillstånd enligt vattenlagen och rättegångsbalken kan leda till onödig förvirring.

Utskottet anser att det i propositionen föreslagna förfarandet med besvärstillstånd är ändamålsenligt och att det med beaktande av vattenmålens speciella karaktär är motiverat att jämfört med rättegångsbalken utvidga grunderna för beviljande av tillstånd. Tillstånd att söka ändring förutsätter sålunda ett vägande skäl, något som i stadgandet exemplifieras med målets betydelse, avgörandets vikt som prejudikat eller enhetlig rättstillämpning. Enligt utskottets mening bör till stadgandet emellertid ytterligare fogas en grund för beviljande av tillstånd, som ingår i rättegångsbalkens 30 kap. 3 §: Tillstånd kan beviljas om därtill finns särskild anledning till följd av sådant i saken inträffat rättegångs- eller annat fel, att domen eller utslaget på grund därav borde återbrytas eller undanröjas.

Utskottet föreslår att paragrafens 2 mom. skall ges följande ändrade lydelse:

"Ej heller i vattenöverdomstolens utslag i annat mål än sådant som avses i 1 mom. får ändring sökas genom ordinära rättsmedel utom i det fall att i 5 § nämnd fullföljdsdomstol meddelar besvärstillstånd. Besvärstillstånd kan meddelas, *endast* om det finns vägande skäl för målets behandling i fullföljdsdomstolen, såsom målets särskilda betydelse, (*utesl.*) vikten av avgörandet med hänsyn till lagens tillämpning i andra liknande fall eller en enhetlig rättstillämpning *eller om därtill finns särskild anledning till följd av sådant i saken inträffat rättegångs- eller annat fel, att domen eller utslaget på grund därav borde återbrytas eller undanröjas."*

17:11. I paragrafen stadgas till vilka vattenöverdomstolen, högsta förvaltningsdomstolen och högsta domstolen skall sända sitt utslag till kännedom.

Utskottet har uppmärksamgjorts på att då karaktären hos vattenöverdomstolens utslag ändras kan också andra myndigheter än vattenförvaltningsmyndigheterna behöva beslutet på samma sätt som efter avslutad handläggning i vattendomstolen. Därför föreslår utskottet att paragrafen ändras på följande sätt:

"Vattenöverdomstolen (*utesl.*) skall sända exemplar av sitt utslag eller sin dom i vattenmål eller avskrift därav till vattendomstolen, vattenstyrelsen, vederbörande vattendistrikts vattenbyrå *och vederbörande vattennämnder samt till de myndigheter som lämnats meddelande om målet under dess behandling.*

Högsta förvaltningsdomstolen och högsta domstolen skall sända ett exemplar av sitt utslag eller sin dom i vattenmål eller en avskrift av det till vattendomstolen, vattenstyrelsen och vattenbyrån i vederbörande vattendistrikt. (Nytt mom.)"

18:1. Paragrafen innehåller stadganden om vilka som skall verkställa syneförrättning och hur förrättningsmännen förordnas.

I propositionens motivering anses det vara oundgängligt att sakkunskapen ökas i alla myndigheter som behandlar vattenmål. Sakkunskapen vid syneförrättningar kommer i mån av möjlighet att utökas så att vattenstyrelsen till fjärde förrättningsman även kan förordna en sakkunnig på något särskilt område, om detta behövs för synen. En av vattendomstolen förordnad sakkunnig samt sekreteraren kan fortfarande anlitas. Däremot slopas möjligheten att anlita biträdande tjänstemän i dess nuvarande form.

I de sakkunnigutlåtanden som utskottet fått har det ansetts att ändringen ifråga om förrättningsmännen genomförd på detta sätt inte innebär ökad sakkunskap vid syneförrättningarna utan följderna kan rent av vara motsatta. Möjligheten att anlita biträdande tjänstemän har visat sig vara en effektiv och smidig metod att få mångsidig sakkunskap vid syneförrättningarna. Vid omfattande projekt har det varit möjligt att förordna sakkunniga inom många olika områ-

den. Att en extra förrättningsman förordnas för en syneförrättning räcker inte till för att kompensera detta systems betydelse.

Vidare har det påpekats för utskottet att det inte borde vara vattenstyrelsen som förordnar den extra förrättningsmannen utan vattendomstolen, eftersom vattenstyrelsen är part och sökandens motpart.

Utskottet anser att anmärkningarna är motiverade och föreslår därför att paragrafen ändras på följande sätt:

"Förordnar vattendomstol med stöd av 16 kap. 5 eller 13 § att syneförrättning med anledning av ansökan skall äga rum, skall den underrätta vattenstyrelsen därom. Vattenstyrelsen skall för syneförrättningen förordna förrättningsingenjör, som skall fungera som ordförande för förrättningsmännen. *Vattendomstol kan på begäran av vattenstyrelsen, förrättningsingenjör eller part till extra* förrättningsman förordna (*utesl.*) en sakkunnig på något särskilt område, om *detta bör anses vara behövligt med tanke på förrättandet av synen.*

(2 mom. såsom i regeringens proposition)

Vattenstyrelsen kan på anhållan av (*utesl.*) förrättningsingenjör eller part förordna *någon med sakkunskap* på något särskilt område att biträda *förrättningsingenjören i hans uppgifter. Vattendomstol kan på anhållan av vattenstyrelsen, förrättningsingenjör eller part vid behov förordna sakkunnig på något särskilt område att biträda vid förrättningen.* Vattendomstolen kan även vid behov förordna sin sekreterare att biträda förrättningsmännen vid utredning av rättsfrågor.

(4 mom. såsom i regeringens proposition)"

Vissa andra detaljer

Vid behandlingen av ärendet har lagutskottet utöver de ovan nämnda punkterna noterat vissa detaljer som är i behov av tekniska korrigeringar och som utskottet i detta sammanhang underrättar lag- och ekonomiutskottet om.

1:22. I den finskspråkiga texten till paragafens 3 punkt saknas ett ord (''voi'').

6:33. I den finskspråkiga texten till den tredje meningen i paragrafens 2 mom. har i tryckningsskedet kommit in en extra rad. Dessutom finns det ett tryckfel i den finskspråkiga texten till den fjärde meningen i samma moment.

19:4. I paragrafens 1 mom. har konstaterats tre tryckfel varav ett också återfinns i den svenskspråkiga texten. Tredje meningen i momentet skall lyda ''Hålls dikningsförrättning av skäl som nämnts i 6 kap. 10 § *1 mom.* 1 eller 2 punkten...''.

Lagstiftningen om miljövårdsförvaltningen. I riksdagen behandlas som bäst regeringens proposition nr 196 med förslag till lagstiftning om kommunernas miljövårdsförvaltning. Enligt lagstiftningen kommer kommunerna att ha en miljövårdsnämnd som också skall ha hand om de uppgifter som enligt vattenlagen ankommer på vattennämnden. Sålunda kommer kommunerna inte längre att ha någon särskild vattennämnd. Vissa terminologiska justeringar måste sålunda göras i regeringens proposition nr 266/1984 rd.

2. RP nr 59

Utskottet anser att propositionen är behövlig och ändamålsenlig.

I de sakkunnigutlåtanden som utskottet erhållit har propositionen allmänt ansetts vara väl beredd och brådskande med tanke på det praktiska arbetet. Dessutom har det uttalats önskemål om att de föreslagna lagändringarna skall träda i kraft snabbt.

Utskottet har inte något att anmärka med anledning av lagförslaget.

På basis av det ovan sagda anför lagutskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition nr 266/1984 rd. borde godkännas med beaktande av ovan anförda anmärkningar.

Vidare anför lagutskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att utskottet inte har något att anmärka med anledning av lagförslaget i regeringens proposition nr 59.

På lagutskottets vägnar:

Elisabeth Rehn

Kaisa Vuorisalo

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rehn, vice ordföranden Urpilainen (delvis), medlemmarna Alaranta, Almgren, Arranz, Jansson, Kulhia, Kuoppa, J. Mikkola, Pelttari, Petäjäniemi, Siitonen (delvis), Skinnari, Särkijärvi (delvis), Turpeinen-Kajanoja, Tykkyläinen och Valtonen samt suppleanten Lähdesmäki (delvis).

Avvikande åsikt

Vattenlagen utgör en del av miljövårdslagstiftningen. Uppsplittring har varit ett typiskt drag för vår miljövårdslagstiftning. Situationen har emellertid i någon mån förbättrats av att miljöministeriet grundades och av att kommunernas miljöförvaltning som bäst behandlas i riksdagen. Utgångspunkten borde vara att de olika miljölagarna tilllämpas så enhetligt och helhetsbetonat som möjligt. Speciellt viktigt vore det att sammanjämka planeringen av markdispositionen och utnyttjandet av vattnen. För att detta mål skall nås anser vi att samma myndigheter borde ha beslutanderätten i fråga om dessa olika lagar.

Inom vattenärendena har man passerat utbyggandet av vattendragen och kommit i en situation där vattenvården och miljövården har fått en allt centralare ställning. Det är fråga om ärenden som gäller vida medborgarkretsar, och det kan inte accepteras att industrin och markägarna sinsemellan fattar besluten i dem. Ändringen borde enligt vår mening också återspegla sig i handläggningen av vattenmålen och i valet av de myndigheter som handlägger dem. Från tvistemål mellan två eller flera parter som behandlas av domstol borde man övergå till normalt förvaltningsförfarande, där huvudvikten när avgöranden fattas borde läggas vid att det allmänna intresset och inte enbart parternas ekonomiska intressen blir bevakade.

I den föreliggande propositionen utgår man dessutom enligt vår mening från den föråldrade principen att vattenmålen skall behandlas vid specialdomstolar, nämligen vattendomstolarna och vattenöverdomstolen. Propositionen innebär dessutom att vattenöverdomstolens ställning stärks och att den ombildas till en självständig specialdomstol samt att man övergår till ett system med besvärstillstånd när ändring söks i vattenöverdomstolens utslag. Ändringarna kommer endast att understryka vattenmålens fristående ställning i förhållande till den övriga miljöförvaltningen och för sålunda enligt vår mening utvecklingen i en fel riktning. Vi anser oss inte kunna omfatta utskottsmajoritetens ställningstaganden i dessa frågor.

I smärre mål, som gäller en enda kommun, borde enligt vår mening miljönämnden vara den myndighet som handlägger vattenärenden. Mera omfattande frågor borde behandlas i länsstyrelsen eller miljöministeriet beroende på hur vittbärande projektet är. Sålunda skulle vattenärendena och andra miljöfrågor i alla instanser behandlas av samma myndigheter. I frågor som gäller vida medborgarkretsar skulle besluten fattas i ministeriet, som är politiskt ansvarigt och som i motsats till domstolarna som är skenbart neutrala skulle vara tvunget att i sina beslut också beakta medborgarnas ståndpunkter i saken.

Demokratin bör utvidgas i vattenärendena. Till denna del innebär propositionen en liten förbättring då den bereder befolkningen på de områden, som påverkas av ett vattenföretag, möjlighet att framföra sina åsikter om företaget vid syneförrättningen och i vattendomstolen. Enligt vår mening är detta likväl inte nog utan vi anser att befolkningen och de samfund som representerar dem i vattenmål borde ha en lika omfattande rätt att föra talan som de övriga parterna. Befolkningen bör också ha möjlighet att anföra besvär över vattendomstolens och vattenöverdomstolens utslag. Också de nya miljönämnderna bör enligt vår mening ges samma rätt att föra talan som part. Enligt den gällande vattenlagen är vattennämnderna endast berättigade att till vattendomstolen inkomma med sådana utlåtanden och erinringar, som nämnder-

na när de utövar tillsyn över vattenförhållandena i sina kommuner finner anledning till. I överensstämmelse med terminologin i propositionen använder vi i vårt förslag till paragraf uttrycket vattennämnd då miljönämnden avses.

Vi anser att det i utskottets utlåtande borde ha föreslagits att vattenlagens 16 kap. 28 § 2 mom. ändras på följande sätt: ''*Samma rätt att föra talan som tillkommer part har också vattennämnderna i de kommuner inom vilkas verksamhetsområde verkningarna av företaget framgår samt de invånare och samfund som ansökan enligt 6 § i detta kapitel skall delges.*

I enlighet härmed borde utskottet enligt vår mening ha föreslagit att den första meningen i vattenlagens 16 kap. 6 § 1 mom., som ingår i propositionen, skall stiliseras på följande sätt: ''Hålls ej syneförrättning, skall ansökningen, om inte annat följer av 9 §, delges dem vilkas rätt eller intresse målet kan angå liksom även *de invånare på de områden som påverkas av företaget och vilkas boende, arbete eller andra förhållanden företaget kan påverka samt de samfund som representerar dem,* för att bereda dem tillfälle att göra påminnelser och yrkanden på grund av ansökningen.''

Dessutom borde det ha föreslagits att ordet ''klart'' stryks i 18 kap. 2 § 1 mom. i regeringens proposition.

Grunderna för bibehållande att rätten att föra talan när förhållandena förändras under ärendets handläggning har i propositionen avgränsats rätt snävt. I sakkunnigutlåtandena har det befarats att detta rent av kan innebära en skärpning av gällande praxis. Enligt vår mening kan detta inte anses vara motiverat. Om invånarna och samfunden ges samma rätt att föra talan som tillkommer part, vilket vi har föreslagit ovan, kan invånarna och samfunden göra påminnelser med stöd av vattenlagens 18 kap. 11 § 1 mom., varför 2 mom. härvid kunde strykas. Tiden för att göra påminnelser borde likväl förlängas till 60 dagar.

Med anledning av det ovan anförda anser vi att utskottet i sitt utlåtande borde ha föreslagit att den sista meningen i vattenlagens 16 kap. 6 § 1 mom. ges följande ändrade lydelse: ''Talan är dock inte förfallen om förhållandena under den tid målet varit anhängigt har förändrats (*utesl.*) eller om det annars vore (*utesl.*) oskäligt att talan förverkas.''

I enlighet härmed borde utskottet ha föreslagit att vattenlagens 18 kap. 11 § 1 mom. ändras på följande sätt:

''Var och en som till vattendomstolen vill göra påminnelser med anledning av ansökningen, planen eller förrättningsmännens utlåtande eller framställa yrkanden i målet, skall vid äventyr av att talan annars går förlorad framställa dem i vattendomstolen inom sextio dagar efter det utlåtandet i vederbörande kommuner gjorts allmänt tillgängligt. Talan är dock inte förfallen, om omständigheterna under den tid ärendet varit anhängigt (*utesl.*) förändrats, om vattendomstolen avvikit från förrättningsmännens utlåtande eller om det annars vore (*utesl.*) oskäligt att talan går förlorad.''

På basis av det ovan anförda anser vi

att utskottet i sitt utlåtande borde ha beaktat det som anförts i denna avvikande åsikt.

Helsingfors den 18 december 1985

Mikko Kuoppa **Pirkko Turpeinen-Kajanoja**

Jag omfattar allt det ovan anförda.

Helsingfors den 18 december 1985

Liisa Kulhia

Utrikesutskottets betänkande nr 1 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Folkrepubliken Bulgarien om ömsesidigt främjande av och skydd för investeringar

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 18 december 1984 remitterat regeringens ovannämnda proposition nr 256/1984 rd. till utrikesutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Teppo Takala och tf. utrikesrådet Ora Meres-Wuori vid utrikesministeriet.

Sedan utrikesutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna den i Helsingfors den 16 februari 1984 ingångna överenskommelsen med Folkrepubliken Bulgarien om ömsesidigt främjande av och skydd för investeringar. Det är fråga om den första överenskommelsen med ett socialistiskt land om främjande och skyddande av investeringar. Finland har tidigare ingått en motsvarande överenskommelse med Egypten.

Genom överenskommelsen önskar man utvidga och utveckla de ömsesidiga förbindelserna inom området för ekonomiskt, industriellt, vetenskapligt och teknologiskt samarbete. Enligt överenskommelsen tryggar vardera fördragsslutande parten med beaktande av sina lagar och föreskrifter i varje situation en opartisk och rättvis behandling av investeringar som gjorts av investerare från den andra fördragsslutande parten. Investeringar, gjorda av investerare från någondera fördragsslutande parten inom den andra partens territorium får inte bli föremål för en mindre förmånlig behandling än den som medges investeringar gjorda av investerare från tredje stat. För närvarande pågår i Bulgarien flera betydande finsk-bulgariska samarbetsprojekt, och förhandlingar förs om ett flertal större projekt. Den reformpolitik i fråga om internationella ekonomiska förbindelser som förs i Folkrepubliken Bulgarien och den nya bulgariska lagstiftningen om gemensamma företag har inneburit nya möjligheter för industrin i Finland att utvidga den sedvanliga handeln och de ekonomiska samarbetsobjekten samt att göra dem mångsidigare.

Enligt andra stycket i artikel 2 i överenskommelsen förbinder sig de bägge fördragsslutande parterna att med undantag av det som nämns i tredje stycket bevilja sådana investeringar som den ena fördragsslutande parten gjort inom den andra partens territorium samma bemötande som gäller investeringar som härstammar från tredje stat. Enligt sjätte stycket i artikel 3 i överenskommelsen förbinder sig de fördragsslutande parterna att ge ersättningar som betalas till en investerare från någondera fördragsslutande parten för sådana förluster i fråga om investeringar som är en följd av en naturkatastrof, nödsituation eller förödelse, krig eller annan väpnad konflikt, samma bemötande som gäller investerare från tredje land. Bestämmelserna i artikel 2 och 3 binder lagstiftningen i Finland och kräver riksdagens samtycke.

På grundval av propositionen och erhållen utredning anser utrikesutskottet att överenskommelsen är behövlig och ändamålsenlig samt tillstyrker den och lagförslaget i propositionen.

Hänvisande till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen skall godkänna de bestämmelser i den i Helsingfors den 16 februari 1984 ingångna överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Folkrepubliken Bulgariens regering om ömsesidigt främjande av och skydd för investeringar, som erfordrar Riksdagens samtycke.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 19 februari 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, viceordföranden Stenbäck, medlemmarna Helminen, Hetemäki-Olander, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, V. Vennamo och Väänänen samt suppleanterna Halonen, Hirvelä, Paasilinna, Pohjala och Zilliacus.

428500095P

Utrikesutskottets betänkande nr 2 med anledning av Finlands delegations i Nordiska rådet berättelse över Nordiska rådets verksamhet år 1984

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 12 februari 1985 remitterat Finlands delegations i Nordiska rådet berättelse över Nordiska rådets verksamhet år 1984 till utrikesutskottet för beredning. Med anledning av ärendet har utskottet hört delegationens biträdande generalsekreterare Greta Lohiniva och biträdande sekreteraren Magnus Eriksson. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

Berättelsen innehåller en redogörelse för Nordiska rådets 32:a session i Stockholm 27.2—2.3.1984 samt för den övriga verksamheten under året. Enligt 22 § arbetsordningen för rådet hade presidiet utarbetat en rapport rörande sin verksamhet under tiden efter rådets närmast föregående session. Därjämte förelåg som en självständig sak en verksamhetsberättelse från rådets budgetkommitté. Tillsammans med Nordiska ministerrådets berättelse om det nordiska samarbetet utgjorde rapporten underlag för en allmän debatt i rådet, den s.k. generaldebatten.

Saklistan för sessionen upptog 30 medlemsförslag, sex minisrådsförslag, fem berättelser från nordiska samarbetsorgan och 69 meddelanden från ministerrådet och regeringarna. I rådet var dessutom anhängiga två medlemsförslag, vilkas behandling i utskotten fortsätter. Siffrorna motsvarar föregående års nivå. Vid 32:a sessionens generalförsamling ställdes sammanlagt 31 frågor varav de finländska riksdagsmännen ställde 14.

Ministerrådets budgetförslag avgavs till rådet vid denna session för första gången som en självständig sak efter att tidigare ha varit endast bilaga till ministerrådets berättelse.

Vid sessionen antogs 24 rekommendationer och sex yttranden till nordiska ministerrådet. Rådet fattade beslut om att icke företaga sig något med anledning av nio medlemsförslag. Av tidigare antagna rekommendationer avskrevs 45 rekommendationer av rådet såsom för rådets del slutbehandlade.

Nordiska rådets presidium höll under året 10 möten. Vid mötet i Reykjavik förenade sig rådspresidiet om statsministrarnas deklaration om åtgärder för att nedbringa svavelutsläppen.

Budgeten för Nordiska rådets presidiesekretariat i Stockholm var år 1984 17 460 000 SEK, varav Finlands andel utgjorde 17 %. Nordiska rådets Finlands delegations anslag i statens budget var 1984 totalt 3 220 000 mark.

Organisationsfrågorna mellan Nordiska rådets presidium och Nordiska ministerrådet bereddes under verksamhetsåret i enlighet med den avtalade tidtabellen. För rådets vidkommande innebär de föreslagna förändringarna att presidiets ställning förstärks emedan avsikten är att öka dess medlemsantal från 5 till 10 för att göra det mera representativt i politiskt hänseende. Vidare förstärks presidiets ställning då det gäller koordineringen av samarbetet mellan parlamentarikerna. Sekreterarkollegiet som är sammansatt av de nationella delegationernas generalsekreterare förblir ett beredande organ men presidiets sekreterare blir dess ordförande. Avsikten är alltjämt att inrätta ett nytt budget- och kontrollutskott med 14 medlemmar. Nordiska rådets informationskommitté skall enligt planerna indras och informationsverksamheten överföras på presidiet. För tidskriften Nordisk Kontakt skall inrättas en särskild redaktionskommitté.

Den viktigaste ändringen för de nordiska regeringarnas vidkommande är att samarbetsministrarnas ställning skall förstärkas i förhållande till sekretariaten. Den synligaste ändringen är sammanslagningen av ministerrådets sekretariat i Oslo och Köpenhamn. Avsikten är att det nya sammanslagna sekretariatet skall förläggas till Köpenhamn. Nordiska industrifonden planeras bli flyttad från Stockholm till Oslo, en åtgärd som är avsedd att utveckla en särskild forsknings- och utvecklingscentral för industrin.

4285001117

Utrikesutskottet anser att organisationsreformerna är behövliga men betonar samtidigt att parlamentarikernas ledande ställning bör bibehållas i det nordiska samarbetet. Utskottet anser det vara viktigt att Finlands ställning tryggas på ett rättvist sätt då ministerrådets sekretariat omorganiseras.

Under verksamhetsåret har också behandlats en handlingsplan för ekonomisk utveckling och full sysselsättning. Nordiska rådets ekonomiska utskott utarbetade ett sammandrag i ärendet och framlade en rekommendation vid sessionen i Oslo 1983. Ministerrådet besvarade rekommendationen vid sessionen i Stockholm med att framlägga ett förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och det ekonomiska samarbetet mellan de nordiska länderna. Ministerrådet har dock på Nordiska rådets framställning börjat uppgöra en ny handlingsplan för ekonomisk utveckling och full sysselsättning.

Utrikesutskottet konstaterar att inom det nordiska samarbetet behövs både nationella delegationer och partipolitiska grupperingar. Traditionellt har den nationella delegationen en central uppgift inom Nordiska rådets verksamhet. Det partipolitiska samarbetet har å andra sidan en fördjupande effekt på rådets arbete. Utrikesutskottet anser att det bör råda en god balans mellan de nationella delegationerna och de partipolitiska grupperingarna.

Utrikesutskottet betonar att utrikesministeriet bör anvisa en tillräcklig och sakkunnig personal för det nordiska samarbetet.

Efter att ha behandlat berättelsen anför utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen skall översända detta betänkande till Finlands delegation i Nordiska rådet samt till regeringen.

Helsingfors den 22 februari 1985

I den avgörande delen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, medlemmarna Helminen, Hetemäki-Olander, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Puolanne och Väänänen samt suppleanterna Aho, Hirvelä, Pohjala och Zilliacus.

Utrikesutskottets betänkande nr 3 med anledning av berättelsen om regeringens åtgärder under år 1983 till den del den gäller förhållandena till utländska makter

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 9 oktober 1984 till utrikesutskottet för beredning remitterat regeringens berättelse över sina åtgärder under år 1983, till den del berättelsen rör förhållandena till utländska makter. Utskottet har hört utrikesministern Paavo Väyrynen, avdelningschefen Eero Yrjölä, avdelningschefen Seppo Pietinen, biträdande avdelningschefen Jaakko Blomberg, biträdande avdelningschefen Holger Rotkirch, byråchefen Pekka Harttila, byråchefen Jukka Valtasaari, generalsekreteraren Harri Helenius, sektionschefen Pertti Torstila, sektionschefen Erik Brehmer och sektionschefen Jaakko Laajava vid utrikesministeriet samt kanslichefen Lauri Tarasti och föredraganden Eeva-Liisa Hallanaro vid miljöministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

Allmänna synpunkter

Under verksamhetsåret förde Finland fortfarande under president Mauno Koivistos ledning den hävdvunna, aktiva, fredsvänliga neutralitetspolitiken som är känd under namnet Paasikivi—Kekkonen-linjen. Utgångspunkten för denna utrikespolitiska kurs och dess grundprincip är att stärka förutsättningarna för internationell fred och säkerhet samt samarbete globalt samt speciellt i Norden och Europa, liksom även att upprätthålla och utveckla på förtroende baserade goda relationer till alla främmande makter och i synnerhet till Finlands grannländer, Sovjetunionen och de nordiska länderna.

Inom sin utrikespolitik har Finland poängterat betydelsen av vänskapliga relationer mellan alla stater, speciellt mellan stormakterna och samarbetet mellan dem, vapenkontroll och nedrustning, fredlig lösning av internationella problem samt ett allsidigt förverkligande av målen och principerna i Förenta Nationernas stadga liksom även principerna i Europeiska säkerhets- och samarbetskonferensens slutdokument med tanke på främjandet av internationell fred och säkerhet samt vänskapliga relationer och samarbete mellan staterna, varvid målet bör vara en strävan att främja fredliga lösningar av alla internationella problem och ge alla folk enahanda samarbets- och utvecklingsmöjligheter.

En positiv utveckling av de internationella relationerna samt upprätthållandet av fred och säkerhet försvårades fortfarande av långvariga, segslitna och än så länge olösta internationella tvistefrågor och konflikter. Förhandlingarna för att främja vapenkontroll och nedrustning samt öka det internationella samarbetet i politiska, ekonomiska och sociala frågor avancerade inte. Stormaktsrelationerna svalnade ytterligare då nya medeldistansmissiler började placeras ut i en del mellan- och sydeuropeiska länder och förhandlingarna om begränsning av de strategiska missilerna och mellandistansmissilerna under verksamhetsåret tillfälligt avbröts. Förenta Staterna och Sovjetunionen har sedermera kommit överens om att nya förhandlingar skall inledas i Genève 1985.

Trots det internationella lägets ogynnsamma utveckling har Finlands utrikespolitiska ställning fortfarande varit stabil. Finlands relationer till utländska makter har varit goda och förtroendefulla samt utvecklats positivt. Finlands relationer till grannländerna har präglats av en positiv utveckling och en aktiv växelverkan som har tagit sig uttryck i besök på hög nivå, kontakter mellan myndigheterna, kontinuerligt utvecklade ekonomiska relationer och intensiva kontakter också på andra områden.

428500165Y

Utrikesutskottet konstaterar med speciell tillfredsställelse att den säkerhetspolitiska situationen i Norden fortfarande var stabil under verksamhetsåret. Norden bör kunna hållas utanför den internationella spänningen och osäkerhetsfaktorerna. När kärnvapenarsenalen ökar har Finlands initiativ om befästande av kärnvapenfriheten i Norden genom internationella avtalsarrangemang blivit ännu aktuellare än tidigare.

Inom ramen för Förenta Nationerna har Finland agerat konsekvent för att främja den internationella freden och säkerheten, vapenkontrollen och nedrustningen, en balanserad ekonomisk och social utveckling samt respekt för de mänskliga rättigheterna och social rättvisa. Finland har aktivt biträtt världsorganisationen i dess strävanden att trygga freden, stött de globala strävandena att inom ramen för FN befordra nedrustning och vapenkontroll samt minska de sociala och ekonomiska differenserna mellan staterna.

Republikens president besökte 29.9.1983 FN och höll där Finlands huvudanförande varvid också en delegation från riksdagens utrikesutskott var närvarande. I sitt tal koncentrerade sig presidenten på kärnvapenproblemet och underströk att säkerheten inte ökar genom att man skaffar och placerar ut nya, ännu destruktivare kärnvapen, utan genom att man begränsar och reducerar dem. Ställningstagandet innebar att Finlands attityd har blivit positivare till ett avtal om förbud mot första användning av kärnvapen. Det andra huvudtemat i presidentens tal var stöd för FN:s verksamhet i dess viktigaste uppgifter, det vill säga strävandena att främja och upprätthålla fred och säkerhet.

Vid den session vilken FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna höll 31.1—12.3.1983 och i vilken Finland för första gången deltog som medlem framförde Finland vid kommissionens sammanträde förslag till resolutioner om situationen när det gäller ratificeringen av de internationella konventionerna om de mänskliga rättigheterna, biståndsfonden för tortyroffer, den mot tortyr riktade konventionen samt summariska och godtyckliga avrättningar.

Relationerna till Sovjetunionen

För att uppnå de centrala målen och syftena med sin utrikespolitik har Finland utvecklat och stärkt de på vänskaps-, samarbets- och biståndspakten baserade vänskapliga och förtroendefulla relationerna till Sovjetunionen.

Ett med tanke på det kontinuerliga utvecklandet av goda och förtroendefulla grannelagsrelationer mellan Finland och Sovjetunionen ytterst viktigt evenemang var att giltighetstiden för VSB-pakten av år 1948 i samband med republikens presidents statsbesök i Sovjetunionen förlängdes med 20 år, dvs. till år 2003 utan att detta avtal, som utgör en hörnsten för vår utrikespolitik, ändrades. Detta utgör ett bevis för att avtalet väl tjänat bägge parters mest väsentliga intressen.

VSB-pakten har till alla sina bestämmelser och principer varit och kommer fortgående att vara en hållbar grund för att utveckla ett mångsidigt samarbete mellan de bägge länderna inom alla områden av relationerna. Därutöver är avtalet ägnat att väsentligt stärka och befästa förutsättningarna för att bibehålla en fredlig och stabil situation i Norden, främja målen för säkerheten och samarbetet i Europa och bidra till den internationella säkerheten.

Under verksamhetsåret kompletterades det redan rätt kompletta nätet av avtal mellan Finland och Sovjetunionen med en överenskommelse om fördelning av ansvarsområdena i enlighet med överenskommelsen om skydd för Östersjöns marina miljö.

Sovjetunionen var fortfarande Finlands viktigaste handelspartner och också det största enskilda export- och importlandet. Inom handelsutbytet uppnåddes fram till årets slut i det närmaste balans mellan exporten och importen. Utrikesutskottet anser det vara viktigt att ansträngningarna att göra i synnerhet vår import från Sovjetunionen mångsidigare oförtrutet fortsätts, eftersom efterfrågan på finländskt arbete ökar om man kan finna nya importmöjligheter.

Under verksamhetsåret vidareutvecklades de industriella och produktiva samarbetsprojekten med särskild vikt lagd vid att sådana skall tas med i det följande ramavtalet, som gäller åren 1986—1990.

Relationerna till de andra nordiska länderna

Finlands relationer till de andra nordiska länderna utvecklades under verksamhetsåret traditionellt gynnsamt. Republikens president avlade under verksamhetsåret statsbesök i Norge och Danmark. Sveriges konungapar avlade för sin del ett statsbesök i Finland.

Under verksamhetsåret undertecknades en överenskommelse för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet mellan alla de nordiska länderna. De nordiska länderna slöt ett avtal om ändring av överenskommelsen om konkurs från år 1933 samt om samarbete mellan nordiska myndigheter och institutioner inom den yrkesinriktade rehabiliteringen och arbetsmarknadsutbildningen. Utrikesutskottet förutsätter att strävandena att anordna tillfredsställande undervisning på modersmålet för finska barn bosatta i Sverige och för att överhuvudtaget förbättra de finländska emigranternas ställning fortsätts.

Det omfattande samnordiska kulturevenemanget "Scandinavia Today" som cirkulerat i USA avslutades under verksamhetsåret. Utrikesutskottet anser med anledning av framgångarna med evenemanget det vara motiverat att man undersöker möjligheterna att anordna en serie motsvarande kulturevenemang också i andra delar av världen. Också inom turismen är det enligt utrikesutskottets åsikt motiverat med samnordiska aktioner.

Utrikesutskottet hoppas att det avtal som gäller de nordiska medborgarnas rätt att använda sitt eget språk i de övriga nordiska länderna så snabbt som möjligt skall omfattas också av den fjärde signatärstaten för att detta för Finland betydelsefulla avtal skall kunna träda i kraft.

Kärnvapenfritt Norden samt nedrustning och vapenkontroll

Finland har under verksamhetsåret fortsatt sitt arbete på att åstadkomma en kärnvapenfri zon i Norden. Inställningen till tanken på en kärnvapenfri zon har blivit positivare i alla de nordiska länderna, fastän det förekommer varierande uppfattningar om hur målet skall nås.

I maj 1983 hade det förflutit 20 år sedan president Urho Kekkonen framställde förslaget. Utskottet omfattar den bedömning som president Mauno Koivisto framförde på 20-årsdagen av zonidén, dvs. att redan debatten i ärendet är ägnad att öka förtroendet och säkerheten.

Utrikesutskottet anser det med tanke på förslaget vara av betydelse att Sveriges statsminister Olof Palme under verksamhetsåret vid det möte som Paasikivi-samfundet ordnade i Helsingfors presenterade en översikt över zonfrågan och gav uttryck för ett ställningstagande från Sveriges sida som till de centrala delarna motsvarar Finlands synsätt.

Det ligger i Finlands intresse att arbeta för en kärnvapenfri zon i Norden som ett för Finland viktigt sätt att bidra till att läget i Norden hålls stabilt. Utrikesutskottet ser zontanken som ett omfattande verksamhetsprogram som i detalj går ut på att påvisa de fördelar en kärnvapenfri zon erbjuder Norden. Inom detta program har regeringen huvudansvaret, men också medborgarorganisationernas och de enskilda medborgarnas, också riksdagsmännens, arbete har en central betydelse. Utrikesutskottet stöder förslaget att anordna en parlamentarikerkonferens för att behandla frågan om en kärnvapenfri zon i Norden.

Utrikesutskottet konstaterar att det ännu kvarstår många såväl politiska som folkrättsliga problem på vägen mot en kärnvapenfri zon. Problemen måste lösas genom förhandlingar mellan regeringarna. För att åstadkomma större förståelse för problemen och positiva attityder är en grundligare information påkallad både på regeringsnivå och inom de medborgarorganisationer samt forskningsinstitut som saken berör. Utrikesutskottet konstaterar att det med tanke på zoninitiativet vore viktigt att inleda utredningsarbete i saken på samnordisk nivå.

Finland har fortsatt sin aktiva politik på nedrustningens område, bl.a. som ordförandeland för den arbetsgrupp inom FN som reder ut kärnvapenfria zoner samt inom forskningen för konstaterande av användning av kemiska vapen. Särskild uppmärksamhet har under verksamhetsåret ägnats upprustningsläget i Europa. Finland framförde i flera sammanhang sin djupa oro över placeringen av mellandistanskärnvapen i Europa och framhöll att det faktum att förhandlingarna strandat också påverkade säkerheten i de länder som står utanför förhandlingarna. Finlands ståndpunkt är att säkerhet borde uppnås på en så låg rustningsnivå som möjligt.

ESSK

Under verksamhetsåret fortsatte Finland sin aktivitet för att främja avspänningen vid europeiska säkerhets- och samarbetskonferensens uppföljningsmöte, som hölls i Madrid. Tillsammans med andra neutrala och alliansfria deltagarstater utarbetade Finland för mötet ett utkast som utgjorde grunden för det i september godkända sakliga och balanserade slutdokumentet från Madrid-mötet. Det goda slutresultatet från Madrid-

mötet tryggar livskraft och kontinuitet hos ESSK-processen och politisk hållbarhet till alla delar samt förpliktar deltagarstaterna till ännu effektivare verkställighetsåtgärder.

Slutdokumentet från uppföljningsmötet i Madrid öppnade också en ny viktig dimension för ESSK-processen. Uppföljningsmötets beslut om sammankallande av en konferens om förtroende- och säkerhetsökande åtgärder samt nedrustningen i Europa (EAK) är särskilt viktigt för de länder som står utanför de militära allianserna, såsom för Finland, som nu för första gången deltar i förhandlingarna om Europas militära säkerhet.

Finland gjorde också en insats för ESSK-processen genom att i oktober—november fungera som värdland för det förberedande mötet för det första skedet av denna konferens i Stockholm.

Miljösamarbetet och Finlands utrikespolitik

Miljöfrågorna har särskilt under de senaste åren blivit ett viktigt delområde inom den internationella politiken. Finland, vars näringsstruktur i högre grad än många andra staters bl.a. för skogshushållningens vidkommande bygger på en sund natur och en ren miljö, är part i flera internationella, såväl multilaterala som bilaterala avtal, som syftar till att minska framför allt de gränsöverskridande luft- och vattenföroreningarna. Finland har också varit initiativtagare på detta område.

Eftersom det sura nedfallet i Finland, som redan har börjat påverka skogens kvalitet i landets södra delar, till cirka 2/3 härstammar från utlandet, anser utrikesutskottet det vara synnerligen viktigt att Finland målmedvetet utom genom att föregå med gott exempel, också genom förhandlingar såväl på ECE- och OECD-nivå som vid bilaterala förhandlingar, såsom till exempel vid förhandlingarna med Sovjetunionen om ett samarbetsavtal för miljöskyddet, försöker åstadkomma en kraftig minskning av utsläpp som ökar surheten. Till denna del, liksom även allmänt taget i miljöfrågor, bör utrikesministeriets handlingsberedskap och samarbete med det under verksamhetsåret grundade miljöministeriet effektiveras. Utrikesutskottet har på grundval av erhållen utredning med tillfredsställelse konstaterat att myndigheterna har insett denna frågas betydelse. Olika åtgärder för att effektivera samarbetet håller som bäst på att vidtas.

Utrikesutskottet har med tillfredsställelse noterat att utrikesministeriet har tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att utarbeta ett system för beaktande av miljösynpunkterna inom Finlands utvecklingssamarbete och arbeta som sakkunnigorgan i miljöfrågor som hänger samman med planeringen och genomförandet av utvecklingssamarbetet.

Enligt utrikesutskottets mening borde Finland intensivare än för närvarande utnyttja sin know-how i skogsvård inom utvecklingssamarbetet i sådana utvecklingsländer där bland annat en stor förbrukning av brännved har lett till en alltför stor skogsavverkning som i sin tur leder till att öknar uppstår.

Såsom ett positivt exempel på Finlands initiativkraft i internationella miljöfrågor inom ramen för FN:s miljöorgan UNEP uppmärksammar utrikesutskottet det på initiativ av Finland, Sverige och Norge beredda konventionsförslaget om skyddande av atmosfärens ozonskikt.

Utrikesutskottet anser att miljöproblemen dels utgör en eventuell orsak till internationella konflikter och dels erbjuder ett naturligt och viktigt samarbetsfält inom vilket stater med olika samhällssystem kan bedriva praktiskt inriktat samarbete som ligger i alla parters intresse. Ett utmärkt exempel på detta erbjuder det framgångsrika arbete som den s.k. Helsingfors-kommissionen bedrivit för att skydda Östersjöns marina miljö.

Utvecklande av utrikesförvaltningen

Under verksamhetsåret satt utrikesförvaltningskommittén 1983, med uppgift att i grund klarlägga behoven att utveckla utrikesförvaltningen på 1980-talet och framställa förslag till behövliga åtgärder. Utrikesutskottet anser det vara viktigt att man så snart som möjligt försöker genomföra kommitténs enhälliga förslag så att vår utrikesförvaltnings effektivitet kan garanteras också under kommande år. Utskottet understryker särskilt att de inom utrikesförvaltningsuppgifter anställda personernas familjer skall beaktas bättre än för närvarande såväl då det gäller makar som barn, och att ministeriet bör inrikta tillräckliga resurser på uppgiften.

Utrikesutskottet konstaterar med tillfredsställelse att företagshälsovården inom utrikesförvaltningen har utvecklats vidare. Däremot har justeringarna av tjänste- och befattningsstrukturen samt de reformer som hänger samman med genomförandet av systemet med enhetliga tjäns-

ter närmast av statsekonomiska skäl alltjämt blivit otillräckliga.

Utrikesutskottet anser att man när rapporteringen inom vår utrikesrepresentation utvecklas bättre än för närvarande också bör beakta andra behov än utrikesministeriets, ty det är t.ex. med tanke på utvecklandet av miljö- och socialförvaltningen synnerligen viktigt för Finland att kunna följa utvecklingen utomlands.

Utvecklingssamarbetet

Finlands utvecklingsbistånd steg under verksamhetsåret reellt med cirka 13 procent men stannade likväl vid endast 0,32 procent, dvs. under hälften av 0,7 procent av bruttonationalprodukten, som Finland internationellt har förbundit sig att nå. Utrikesutskottet upprepar sin tidigare ståndpunkt enligt vilken Finland år 1988 bör nå detta mål. Samtidigt bör utvecklingssamarbetsförvaltningen utvecklas så att hjälpen når fram och anpassas till mottagarländernas övriga internationella stöd och ländernas egna resurser. Härvid bör bl.a. missionsorganisationernas och andra medborgarorganisationers utvecklingssamarbete stödas.

Utrikesutskottet noterar med tillfredsställelse att Finland under verksamhetsåret beslöt delta med en betydande insats i placeringen av internationella institutet för ekonomisk utvecklingsforskning (WIDER) i Finland. Att Finland fick institutet kan ses som en erkänsla för vårt lands arbete på att stärka FN:s ställning.

Vad beträffar utrikesutskottets aktuella ståndpunkter i fråga om Finlands utvecklingssamarbete till övriga delar, hänvisar utskottet till sitt betänkande av den 9 oktober 1984, som gäller principerna för Finlands utvecklingssamarbete, dess kvantitet och kvalitet och realiseringsmetoderna samt en ökning av riksdagens påverknings- och övervakningsmöjligheter inom utvecklingssamarbetet.

Då berättelsen inte till övriga delar ger anledning till anmärkningar, föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen skall bringa detta betänkande till regeringens kännedom.

Helsingfors den 12 mars 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Liikanen, medlemmarna Elo, Hetemäki-Olander, Juhantalo, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Puolanne, Pursiainen, Suominen och Tuomaala samt suppleanterna Aho, Halonen, Hirvelä och Paasilinna.

428500165Y

Utrikesutskottets betänkande nr 4 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Nederländerna om ömsesidigt bistånd i tullfrågor

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 11 december 1984 remitterat ovan nämnda proposition nr 234/1984 rd. till utrikesutskottet för beredning. Genom en skrivelse av den 21 december 1984 bad utrikesutskottet om grundlagsutskottets utlåtande som bifogas detta betänkande. Utskottet har med anledning av ärendet hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet, lagstiftningsrådet Antero Ignatius vid justitieministeriet, överinspektören Matti Bäckman vid inrikesministeriet, biträdande chefen Seppo Pylkkänen vid Skyddspolisen, tullrådet Raimo Peltonen och överinspektören Jukka-Pekka Miettinen vid tullstyrelsen, stadsfiskalen Jorma Seise vid Helsingfors rådstuvurätt och kommissarien Olli Weckman vid Centralkriminalpolisen. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna det avtal mellan Finland och Nederländerna om ömsesidigt bistånd i tullfrågor som undertecknades i Haag den 4 april 1984. Avtalet syftar till effektivare samarbete inom alla sektorer av tullverksamheten. Samarbetet omfattar bistånd för såväl en behörig tillämpning av tullstadgandena och -bestämmelserna rörande internationell handel som förhindrade och utredning av brott mot tullagarna. Avtalen utgör ett viktigt medel att förebygga tullbrott av alla slag, i synnerhet illegal narkotikatrafik och ekonomiska tullförbrytelser.

Det med Nederländerna undertecknade avtalet innebär att tullsamarbetsavtalen i geografiskt hänseende utvidgas från Östersjöstaterna till länderna inom Nordsjöområdet. Behovet av ett avtal betonas av Nederländernas läge som en knutpunkt för sjö- och landtrafik. Om volymen av trafiken från Nederländerna till Finland vittnar det faktum att av de containrar som år 1982 infördes till Finland anlände 17 % från Nederländerna. Nederländerna är också ett betydande centrum för illegal internationell narkotikatrafik.

Avtalet bygger på Tullsamarbetsrådets rekommendationer och modellavtal om ömsesidigt bistånd i tullfrågor och den avtalspraxis som uppstått på basis av dessa. Vid utformningen av avtalet har följts de principer som i praktiken befunnits ändamålsenliga med tanke på den praktiska tillämpningen av avtal. Avtalet möjliggör utbyte av upplysningar direkt mellan tullförvaltningarna. Det träder i kraft 30 dagar efter den dag då avtalsparterna genom notväxling meddelat varandra att de konstitutionella åtgärder som krävs för avtalets ikraftträdande har vidtagits.

Emedan avtalet innehåller bestämmelser som hör till lagstiftningens område förutsätter det riksdagens samtycke.

På grund av propositionens motivering, grundlagsutskottets utlåtande och erhållna utredningar anser utrikesutskottet att propositionen behövs och är ändamålsenlig samt förordar förslagen i den.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen skall godkänna de bestämmelser i det i Haag den 4 april 1984 ingångna avtalet mellan Republiken Finland och Konungariket Nederländerna om ömsesidigt bistånd i tullfrågor, vilka kräver Riksdagens samtycke.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 15 mars 1985

428500181F

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Stenbäck, medlemmarna Aaltonen, Elo, Hetemäki-Olander, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Pursiainen, Suominen, Tuomaala ja Väänänen samt suppleanterna Hirvelä, Paasilinna och Zilliacus.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors
den 1 mars 1985
Utlåtande nr 1

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en skrivelse av den 21 december 1984 begärt grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 234/1984 rd. om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Nederländerna om ömsesidigt bistånd i tullfrågor. Utskottet har begärt att speciellt avtalets artiklar 7—9 skall uppmärksammas. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet, lagstiftningsrådet Gustaf Möller vid justitieministeriet, polisöverinspektören Raimo Turkki vid inrikesministeriet, generaldirektören Jorma Uitto, tullrådet Raimo Peltonen, byråchefen Erkki Hämäläinen och överinspektören Jukka-Pekka Miettinen vid tullstyrelsen, kommissarien Olli Weckman vid Centralkriminalpolisen, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki samt professorn Ilkka Saraviita. Efter att ha behandlat ärendet uteslutande från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Lagförslaget

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna det avtal mellan Finland och Nederländerna om ömsesidigt bistånd i tullfrågor, som undertecknades i Haag den 4 april 1984. Avtalet innehåller bestämmelser om samarbete mellan de båda ländernas tullförvaltningar för att effektivera iakttagandet av tullagarna och bekämpandet av brott mot dem. I propositionen ingår ett lagförslag om godkännande av vissa avtalsbestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Avtalet träder i kraft 30 dagar efter den dag då avtalsparterna genom notväxling meddelat varandra att de konstitutionella åtgärder som krävs för avtalets ikraftträdande har genomförts. Avsikten är att lagen skall träda i kraft samtidigt som avtalet.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Enligt artikel 8 i det avtal som ingår i regeringens proposition kan representanter för den ena avtalsstatens tullmyndigheter under vissa förutsättningar närvara vid sådan undersökning i Finland som gäller överträdelser av den andra avtalsstatens tullagar. Enligt artikel 9 åtnjuter tullmyndigheterna i den ena avtalsstaten samma genom lagar och förordningar stadgade skydd som tullmyndigheterna i den stat på vars område de befinner sig. De är likställda med denna stats tullmyndigheter i fråga om straffrättsliga följder på grund av brott som de möjligen begår eller utsätts för. Den statsförfattningsrättsliga bedömningen av propositionen gäller frågan om en främmande stats tjänsteman enligt avtalet skall ges möjlighet att utöva offentlig makt på Finlands territorium och om detta står i strid med Finlands grundlagar. Grundlagsutskottet har därför granskat propositionen med tonvikt på regeringformens 1, 2 och 84 §§.

Med beaktande av regeringsformens ovan nämnda stadganden om Finlands suveränitet, uppdelningen av statsmakten i lagstiftande makt, verkställande makt och dömande makt samt med beaktande av att i finsk statstjänst med de i paragrafen nämnda undantagen kan anställas endast finsk medborgare, bör det enligt grundlagsutskottets mening anses att den offentliga makten i Finland kan utövas endast av finska myndigheter och att endast finska medborgare kan vara sådana finska myndigheter eller tjänstemän som utövar offentlig makt.

Grundlagsutskottet har redan i sitt betänkande nr 2/1934 rd. som gäller ett förslag till lag om gemensam bevakning mellan Finland och Sverige för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror konstaterat att i 1 § regeringsformen givits uttryck åt den grundregel, att utövandet av offentlig makt i Finland skall härleda sig från

grundlag eller finna stöd däri. Utskottet konstaterade då också att flera andra stadganden i vår regeringsform, av vilka särskilt kunde nämnas 6, 84 och 93 §§, ger vid handen att utövandet av offentlig makt i Finland tillkommer endast finska statens myndigheter. På denna grund konstaterade utskottet att en sådan utövning av offentlig makt, som, på sätt i överenskommelsen förutsätts, inom rikets territorium skulle tilläggas främmande statsmyndigheter, icke är överensstämmande med grundlagarna.

Även om den offentliga makten i Finland utövas av finska myndigheter, kan också utlänningar delta i myndighetsverksamhet. Den avgörande omständigheten för utländsk myndighets vidkommande är befogenhetens art samt i nära anslutning därtill frågan om självständigt utnyttjande av verksamhetsmöjligheterna. Om man ger eller vill ge en utlänning rätt att utöva offentlig makt i Finland, harmonierar detta inte med grundlagarna.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande nr 13/1978 rd. över regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Norge om ändring av överenskommelsen angående gemensam fiskeristadga för Tana älvs fiskeområde och den därtill anslutna fiskeristadgan skärskådat den offentliga makt som utövas av den patrull som upprättas för övervakningen av fisket. Utskottet konstaterade att "patrullens finska och norska medlem skulle verka tillsammans och endast när de är eniga, varför det ej kan anses att patrullens norska medlem ensam utövar offentlig makt på Finlands territorium". Utskottet ansåg därför att dessa bestämmelser i överenskommelsen inte stod i strid med 1 och 2 §§ regeringsformen.

Grundlagsutskottet har också behandlat de problem som hänger samman med utövandet av offentlig makt i sitt utlåtande nr 2/1980 rd. över regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i tilläggsprotokollet rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter till 1949 års Genève-konventioner. Utskottet dryftade härvid frågan om erkännandet av behörigheten för den undersökningskommission som skulle tillsättas enligt konventionen utgjorde en inskränkning av statens suveränitet enligt regeringsformen. Utskottet kom då till det resultatet att Finland, också efter att ha godkänt kommissionens behörighet, fritt kan besluta om medverkan vid eventuella undersökningar som gäller Finland. Utskottet ansåg det också vara klart att undersökningskommissionens byrå då den genomför undersökningar i Finland inte har några som helst tvångsmedel till sitt förfogande för att förplikta vittnen att infinna sig för att höras av den eller för att förplikta någon att överlämna vissa dokument eller föremål till byrån utan medverkan av finsk myndighet, och att finska myndigheter fritt kan besluta om sådan medverkan, dock med beaktande av att hjälp i princip inte borde vägras utan tillräckliga skäl. Utskottet ansåg likväl att bestämmelserna om inrättandet av kommissionen hör till området för lagstiftningen, eftersom de gav finska myndigheter de rättsliga grunder som behövs för att sådan medverkan som avses i överenskommelsen skall bli möjlig.

Det avtal som nu granskas är sakligt sett ett s.k. handräckningsavtal. Den rätt att begära och få handräckning som förutsätts i avtalet innefattar inte utövande av offentlig makt. Enbart den omständigheten att en främmande stats tjänsteman är närvarande vid en undersökning eller fungerar som vittne eller sakkunnig utgör inte utövande av offentlig makt. Bedömningen påverkas inte heller av att en främmande stats tjänsteman, som vistas i Finland, åtnjuter samma i lagstiftningen stadgade skydd och att han i straffrättsligt hänseende är i samma ställning som de finska tullmyndigheterna. Bestämmelserna i avtalet står således inte i strid med regeringsformens stadganden om myndigheternas befogenheter.

Grundlagsutskottet hänvisar i detta sammanhang dessutom till sitt samtidigt behandlade utlåtande som gäller regeringens proposition nr 2/1984 rd. om godkännande av vissa bestämmelser i den internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt i dess bilagor.

Med stöd av det ovan stående anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av ärendet, såsom sitt utlåtande vördsamt

att Riksdagen borde godkänna de bestämmelser i det i Haag den 4 april 1984 ingångna avtalet mellan Republiken Finland och Konungariket Nederländerna om ömsesidigt bistånd i tullfrågor, vilka kräver Riksdagens samtycke.

Utskottet anför vidare såsom sitt utlåtande

att lagförslaget i Regeringens proposition kan behandlas i den ordning som anges i lagförslagets ingress.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna E. Laine och Rajamäki.

Utrikesutskottets betänkande nr 5 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i den internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt i dess bilagor

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 11 december 1984 remitterat regeringens ovan nämnda proposition 235/1984 rd. till utrikesutskottet. Utrikesutskottet har genom en skrivelse av den 21 december 1984 begärt grundlagsutskottets utlåtande i ärendet. Utlåtandet ingår som bilaga till detta betänkande. Med anledning av ärendet har utskottets hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet, lagstiftningsrådet Antero Ignatius vid justitieministeriet, överinspektören Matti Bäckman vid inrikesministeriet, biträdande chefen Seppo Pylkkänen vid Skyddspolisen, tullrådet Raimo Peltonen och överinspektören Jukka-Pekka Miettinen vid tullstyrelsen, stadsfiskalen Jorma Seise vid Helsingfors rådstuvurätt och kommissarien Olli Weckman vid Centralkriminalpolisen. Sedan utrikesutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna den i Nairobi i juni 1977 ingångna internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt dess bilagor, vilka gäller spontant bistånd, bistånd på begäran rörande kontroller, bistånd på begäran rörande övervakning, central registrering av upplysningar samt bistånd i kampen mot smuggling av narkotika och psykotropa ämnen. Konventionen har upprättats under beskydd av Tullsamarbetsrådet. Syftet med konventionen är att ersätta och komplettera rådets tidigare rekommendationer om beivrande av tullbrott.

I fråga om samarbetet i tullärenden gäller för närvarande rekommendationen av år 1953 om ömsesidigt administrativt bistånd, rekommendationen av år 1971 om upplysning rörande illegal handel med narkotika och psykotropa ämnen samt rekommendationen av år 1975 om central registrering av upplysningar om tullbedrägerier. Finland har godkänt alla dessa rekommendationer.

Med beaktande av narkotikaproblemets globala karaktär samt narkotikasmugglingen till Finland och via Finland till andra länder behövs det samarbete även med många sådana länder med vilka Finland inte ingått bilaterala avtal om tullsamarbete. Därför kan det anses särskilt viktigt att Finland ansluter sig till konventionen och godkänner bilaga X som gäller bistånd i kampen mot smuggling av narkotika och psykotropa ämnen. Också för komplettering av narkotikakonventionen och konventionen angående psykotropiska ämnen behövs det en internationell överenskommelse som i likhet med konventionen särskilt reglerar och möjliggör samarbete mellan tullmyndigheterna.

För att tullbrott skall kunna redas ut och beivras effektivt krävs det samarbete mellan olika staters myndigheter. Eftersom de allmänna avtalen om rättshjälp inte har ansetts kunna erbjuda tillräckliga kontaktmöjligheter har behovet av en multilateral konvention om tullbrott även av denna orsak ökat.

Hänvisande till grundlagsutskottets utlåtande förutsätter utrikesutskottet att regeringen ser till att konventionen tolkas så att tjänstemän i främmande stater inte ges rätt att utöva offentlig makt i Finland då de deltar i sådana undersökningar som konventionen förutsätter.

Konventionen och de av dess bilagor, som föreslås bli godkända, träder för Finlands del i kraft tre månader efter den dag då anslutningsinstrumentet har deponerats. Bestämmelserna i konventionens bilaga I om lämnande av upplysningar och bestämmelserna i bilaga X om bistånd i kampen mot smuggling av narkotika och psykotropa ämnen hör till lagstiftningens område och deras ikraftträdande förutsätter en lag. Avsikten är att lagförslaget skall träda i kraft vid den tidpunkt då konventionen träder i kraft för Finlands vidkommande.

Hänvisande till propositionens motivering, grundlagsutskottets utlåtande och erhållen utred-

428500186M

ning anser utrikesutskottet att förslagen i propositionen är behövliga och ändamålsenliga och tillstyrker dem.

Hänvisande till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen skall godkänna de bestämmelser i den i Nairobi den 9 juni 1977 ingångna internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt i dess bilagor I, III, IV, IX och X, som erfordrar Riksdagens samtycke.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 15 mars 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Stenbäck, medlemmarna Aaltonen, Elo, Hetemäki-Olander, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Pursiainen, Suominen, Tuomaala och Väänänen samt suppleanterna Almgren, Hirvelä, Paasilinna och Zilliacus.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors,
den 1 mars 1985
Utlåtande nr 2

Bilaga

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en skrivelse av den 21 december 1984 begärt grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 235/1984 rd. om godkännande av vissa bestämmelser i den internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt i dess bilagor. Utskottet har begärt att särskilt bestämmelserna 7—8 i bilaga X till konventionen skall uppmärksammas. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet, lagstiftningsrådet Gustaf Möller vid justitieministeriet, polisöverinspektören Raimo Turkki vid inrikesministeriet, generaldirektören Jorma Uitto, tullrådet Raimo Peltonen, byråchefen Erkki Hämäläinen och överinspektören Jukka-Pekka Miettinen vid tullstyrelsen, kommissarien Olli Weckman vid Centralkriminalpolisen, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki samt professorn Ilkka Saraviita. Efter att ha behandlat ärendet enbart från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Lagförslaget

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna den i Nairobi den 9 juni 1977 ingångna internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt dess bilagor, vilka gäller spontant bistånd, bistånd på begäran rörande kontroller, bistånd på begäran rörande övervakning, central registrering av upplysningar samt bistånd i kampen mot smuggling av narkotika och psykotropa ämnen. I propositionen ingår ett förslag till lag om godkännande av vissa sådana bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen. Konventionen och de bilagor till den som föreslås bli godkända träder för Finlands vidkommande i kraft tre månader efter det att anslutningsinstrumentet har deponerats. Avsikten är att lagen skall träda i kraft vid samma tidpunkt som konventionen träder i kraft för Finlands vidkommande.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Bestämmelserna i bilaga I till konventionen gäller bistånd som lämnas på eget initiativ. Enligt dem skall tullförvaltningen lämna uppgifter om det är skäl att misstänka att ett allvarligt tullbrott kommer att begås på en annan fördragsslutande parts område. Enligt bestämmelserna i punkt 7 i bilaga X skall annan fördragsslutande parts tulladministration, på skriftlig begäran av en fördragsslutande parts tulladministration tillåta tjänstemän från den anmodande administrationen att uppehålla sig på den anmodade fördragsslutande partens område i samband med undersökning eller fastställelse av sådan smuggling av narkotika eller psykotropa ämnen som berör den anmodande fördragsslutande parten. Enligt bestämmelserna i punkt 8 skall tjänsteman från en fördragsslutande parts tulladministration på begäran av annan fördragsslutande part delta i undersökningar som utförs på den sistnämndas område, när så anses lämpligt av båda de fördragsslutande parterna och med iakttagande av de lagar och förordningar som gäller inom deras områden. Den statsförfattningsrättsliga bedömningen av propositionen gäller sålunda frågan om en tjänsteman i en i avtalet åsyftad främmande stat skall ges möjlighet att utöva

offentlig makt på finskt territorium och om ett sådant förfarande står i konflikt med Finlands grundlagar. Av denna orsak har grundlagsutskottet skärskådat regeringens proposition särskilt med beaktande av regeringsformens 1, 2 och 84 §§.

Med beaktande av de ovan nämnda stadgandena i regeringsformen om Finlands suveränitet, uppdelningen av statsmakten på lagstiftande, verkställande och dömande makt samt att till statstjänst i Finland med de i paragrafen nämnda undantagen endast kan utnämnas finsk medborgare, bör det enligt grundlagsutskottets åsikt anses att offentlig makt i Finland kan utövas endast av finska myndigheter och att endast finska medborgare kan fungera som finska myndigheter eller tjänstemän som utövar offentlig makt.

Grundlagsutskottet har redan i sitt betänkande nr 2/1934 rd. som gäller ett förslag till lag om gemensam bevakning mellan Finland och Sverige för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror konstaterat att i 1 § regeringsformen givits uttryck åt den grundregel, att utövandet av offentlig makt i Finland skall härleda sig från grundlag eller finna stöd däri. Utskottet konstaterade då också att flera andra stadganden i vår regeringsform, av vilka särskilt kunde nämnas 6, 84 och 93 §§, ger vid handen att utövandet av offentlig makt i Finland tillkommer endast finska statens myndigheter. På denna grund konstaterade utskottet att en sådan utövning av offentlig makt, som, på sätt överenskommelsen förutsätter, inom rikets territorium skulle tilläggas främmande statsmyndigheter, icke är överensstämmande med grundlagarna.

Även om den offentliga makten i Finland utövas av finska myndigheter, kan också utlänningar delta i myndighetsverksamhet. Den avgörande omständigheten för utländsk myndighets vidkommande är befogenhetens art samt i nära anslutning därtill frågan om självständigt utnyttjande av verksamhetsmöjligheterna. Om man ger eller vill ge en utlänning rätt att utöva offentlig makt i Finland, harmonierar detta inte med grundlagarna.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande nr 13/1978 rd. över regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Norge om ändring av överenskommelsen angående gemensam fiskeristadga för Tana älvs fiskeområde och den därtill anslutna fiskeristadgan skärskådat den offentliga makt som utövas av den patrull som upprättas för övervakningen av fisket. Utskottet konstaterade att "patrullens finska och norska medlem skulle verka tillsammans och endast när de är eniga, varför det ej kan anses att patrullens norska medlem ensam utövar offentlig makt på Finlands territorium." Utskottet ansåg därför att dessa bestämmelser i överenskommelsen inte stod i strid med 1 och 2 §§ regeringsformen.

Grundlagsutskottet har också behandlat de problem som hänger samman med utövandet av offentlig makt i sitt utlåtande nr 2/1980 rd. över regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i tilläggsprotokollet rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter till 1949 års Genève-konventioner. Utskottet dryftade härvid frågan om erkännandet av behörigheten för den undersökningskommission som skulle tillsättas enligt konventionen, utgjorde en inskränkning av statens suveränitet enligt regeringsformen. Utskottet kom då till det resultatet att Finland, också efter att ha godkänt kommissionens behörighet, fritt kan besluta om medverkan vid eventuella undersökningar som gäller Finland. Utskottet ansåg det också vara klart att undersökningskommissionens byrå då den genomför undersökningar i Finland inte har några som helst tvångsmedel till sitt förfogande för att förplikta vittnen att infinna sig för att höras av den eller för att förplikta någon att överlämna vissa dokument eller föremål till byrån utan medverkan av finsk myndighet, och att finska myndigheter fritt kan besluta om sådan medverkan, dock med beaktande av att hjälp i princip inte borde vägras utan tillräckliga skäl. Utskottet ansåg likväl att bestämmelserna om inrättandet av kommissionen hör till området för lagstiftningen, eftersom de gav finska myndigheter de rättsliga grunder som behövs för att sådan medverkan som avses i överenskommelsen skall bli möjlig.

Den föreliggande konventionen utgör i sakligt hänseende ett s.k. handräckningsavtal. Den i konventionen förutsatta rätten att begära och få handräckning omfattar inte utövande av offentlig makt. Utövandet av offentlig makt avser inte heller den blotta närvaron av tjänsteman från en främmande stat vid undersökning eller medverkan såsom vittne eller sakkunnig. Likaså bör spontant bistånd anses vara möjligt om det finns skäl att anta att ett allvarligt tullbrott kan emotses på en annan avtalsslutande parts område.

Grundlagsutskottet har särskilt uppmärksammat bestämmelserna i punkt 8 i konventionens

bilaga X. Enligt den skall tjänstemän från en fördragsslutande parts tulladministration på begäran av annan fördragsslutande part delta i undersökningar som utförs på den sistnämndas område. Härom har regeringen i propositionen anfört att det är fråga om rätt för tjänsteman från en främmande stat att utöva offentlig makt i Finland. Enligt vad grundlagsutskottet erfarit har avsikten vid förhandlingarna om konventionen för Finlands vidkommande likväl inte varit att tulltjänsteman från främmande stat skall ges rätt att utöva offentlig makt i Finland. Om detta vore avsikten borde konventionen bringas i kraft i grundlagsstiftningsordning på det sätt som avses i 67 § 2 mom. och 69 § 1 mom. riksdagsordningen. Grundlagsutskottet anser det likväl inte vara nödvändigt eller ändamålsenligt att tjänsteman i främmande stat ges rätt att utöva offentlig makt i Finland. Då bestämmelserna i punkt 8 i konventionens bilaga X likväl inte ovillkorligen utesluter möjligheter för utländsk myndighet att utöva offentlig makt, anser grundlagsutskottet att konventionen bör tolkas så att deltagandet i undersökningar inte får omfatta en dylik rättighet.

På grundval av det ovan anförda anser grundlagsutskottet att konventionen och lagförslaget i regeringens proposition kan behandlas på det sätt som föreslås i propositionen, under förutsättning att grundlagsutskottets ovan anförda statsförfattningsrättsliga anmärkning behörigen beaktas.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår grundlagsutskottet, som inte har annat att anmärka med anledning av ärendet, såsom sitt utlåtande vördsamt

att Riksdagen borde godkänna de bestämmelser i den i Nairobi den 9 juni 1977 ingångna internationella konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd för att förhindra, utreda och beivra tullbrott samt i dess bilagor I, III, IV, IX och X, som kräver Riksdagens samtycke.

Vidare anför utskottet såsom sitt utlåtande

att lagförslaget i regeringens proposition kan behandlas i den ordning som anges i lagförslagets ingress.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna E. Laine och Rajamäki.

428500186M

Utrikesutskottets betänkande nr 6 med anledning av regeringens proposition angående godkännande av vissa bestämmelser i den med Danmark ingångna överenskommelsen om frihandel mellan Finland och Grönland

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 8 februari 1985 remitterat ovan nämnda proposition nr 265/1984 rd. till utrikesutskottet för beredning. Med anledning av ärendet har utskottet hört legationsrådet Antero Viertiö och utrikessekreteraren Antti Kuosmanen vid utrikesministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna överenskommelsen med Danmark om frihandel mellan Finland och Grönland. Syftet med överenskommelsen är att fortsätta frihandeln mellan Finland och Grönland efter det att Grönland från början av år 1985 utträdde ur Europeiska gemenskaperna.

Överenskommelsen möjliggör en fortsättning av tullfri handel med industrivaror mellan Finland och Grönland i samma omfattning som i vårt frihandelsavtal med EEC och enligt frihandelsavtalet med Europeiska kol- och stålgemenskapen. Dessutom har Finland beviljat Grönland tullfrihet beträffande vissa flatfisk- och räkprodukter. Dessa fiskprodukter är redan tullfria i EFTA-handeln. På grund av Grönlands outvecklade ekonomi gick Finland med på att Grönland, då utvecklingsbehoven så kräver, kan uppbära tull eller införa kvantitativa restriktioner i sin handel med Finland. Eventuella problem som ansluter sig till överenskommelsen behandlas vid konsultationer mellan parterna. Bestämmelserna om uppsägning är desamma som i vårt frihandelsavtal med EEC.

Handeln mellan Finland och Grönland är redan tullfri och propositionen har därför inte några direkta ekonomiska verkningar. På grund av den begränsade handeln med fiskprodukter har inte heller tullfriheten för dem några nämnvärda ekonomiska följder.

Överenskommelsen träder i kraft två månader efter det att meddelanden om dess inomstatliga godkännande utväxlats. Om överenskommelsen inte hade ingåtts skulle varor som importeras från Grönland vara belagda med allmän tull. Bestämmelserna i överenskommelsens artikel 1 innebär således ändringar i Finlands skattelagstiftning. Emedan överenskommelsen således innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen förutsätts riksdagens godkännande till denna del. I propositionen ingår ett förslag till lag om hur vissa sådana bestämmelser i överenskommelsen som hör till lagstiftningens område skall bringas i kraft. Avsikten är att lagen skall träda i kraft så snart riksdagen godkänt den.

Med stöd av propositionens motivering och erhållen utredning anser utrikesutskottet att propositionen behövs och är ändamålsenlig samt förordar förslagen i den.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen skall godkänna de bestämmelser i den mellan Finlands regering och Danmarks regering i Köpenhamn den 5 december 1984 ingångna överenskommelsen om frihandel mellan Finland och Grönland, vilka kräver Riksdagens samtycke.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 19 mars 1985

4285001970

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Stenbäck, medlemmarna Elo, Helminen, Hetemäki-Olander, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Puolanne, Pursiainen, Suominen, Tuomaala och Väänänen samt suppleanterna Hirvelä och Zilliacus.

Utrikesutskottets betänkande nr 7 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i 1984 års internationella sockeravtal

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 8 mars 1985 remitterat regeringens ovan nämnda proposition nr 17 till utrikesutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört biträdande avdelningschefen Mauno Castrén vid utrikesministeriet och överinspektören Endel Kingo vid handels- och industriministeriet. Sedan utrikesutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner Finlands anslutning till 1984 års internationella sockeravtal, som ingicks i Genève i juli 1984. Det är fråga om ett så kallat administrativt avtal i vilket alla ekonomiska bestämmelser om den internationella handeln med socker har utelämnats. Huvudsyftet med avtalet är att upprätthålla Internationella sockerorganisationens förvaltningsorganisation och reservera tid för beredning av ett nytt internationellt sockeravtal med fullständiga bestämmelser.

Det har ansetts vara viktigt att Finland är med i sockeravtalet eftersom man under avtalets giltighetstid har för avsikt att förhandla om ett nytt avtal. Som part i avtalet skulle Finland redan i ett tidigt skede av beredningen kunna följa och påverka innehållet av de stadganden som gäller vårt land i det internationella sockeravtal som skall innehålla ekonomiska bestämmelser. Utom att organisationen bereder det nya internationella sockeravtalet ger den nyttig information i form av statistik och undersökningar samt verkar som kontaktforum inom sockerbranschen.

Finland, som varit part i de internationella sockeravtalen från och med 1968 års sockeravtal (FördrS 14/70), har inte undertecknat 1984 års sockeravtal, men kan ansluta sig till avtalet. Genom att ansluta sig till avtalet får Finland alla de rättigheter och skyldigheter som tillkommer en part i avtalet.

Det internationella sockeravtalet av år 1984 orsakar staten fortlöpande kostnader i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 23—25. I 1985 års utgiftsstat har 40 000 mark reserverats såsom medlemsavgift i Internationella sockerorganisationen för täckande av de administrativa kostnader som avtalet medför. Eftersom ett slutligt godkännande av avtalet medför fortlöpande kostnader, är riksdagens samtycke till denna del behövligt.

Det internationella sockeravtalet av år 1984 trädde temporärt i kraft den 1 januari 1985 och träder slutligt i kraft när regeringar, som innehar minst 50 % av de exporterande medlemsländernas röster och minst 50 % av de importerande medlemsländernas röster, har deponerat sina instrument rörande ratifikation, godkännande eller anslutning. Avtalet är i kraft två år, men dess giltighetstid kan genom beslut av Internationella sockerrådet förlängas med två år åt gången. Rådet kan också besluta att avtalets giltighetstid upphör vid en tidigare tidpunkt.

På basis av propositionens motivering och erhållen utredning anser utrikesutskottet att propositionen är behövlig och ändamålsenlig samt tillstyrker förslaget i regeringens proposition.

Hänvisande till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen skall godkänna de bestämmelser i 1984 års internationella sockeravtal som kräver Riksdagens samtycke.

Helsingfors den 22 mars 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Stenbäck, medlemmarna Aaltonen, Elo, Hetemäki-Olander, Juhantalo, Kanerva, E. Laine, Paasio, Puolanne och Väänänen samt suppleanterna Aho, Hirvelä och Zilliacus.

428500211E

Utrikesutskottets betänkande nr 8 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om slopande av kravet på legalisation av utländska allmänna handlingar

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag den 16 april 1985 regeringens ovan nämnda proposition nr 27 till utrikesutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet och lagstiftningsrådet Gustaf Möller vid justitieministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna den i Haag år 1961 ingångna konventionen om slopande av kravet på legalisation av utländska allmänna handlingar. Syftet med konventionen är att slopa kravet på diplomatisk eller konsulär legalisation av utländska allmänna handlingar och ersätta det med ett intyg, utfärdat av behörig myndighet i vederbörande stat.

När Finland ratificerar konventionen räcker ett i konventionen avsett intyg, utfärdat av behörig finsk myndighet för att i var och en stat som är part i konventionen bestyrka en här utfärdad allmän handling. Detta innebär en avsevärd förenkling av det nuvarande legaliseringsförfarandet och därigenom även en minskning av de kostnader och olägenheter som det nuvarande förfarandet i praktiken har konstaterats förorsaka enskilda medborgare och företag. Om konventionen ratificeras underlättas även i någon mån utrikesministeriets och Finlands diplomatiska och konsulära representanters arbetssituation.

Till myndigheter som är behöriga att utfärda i konventionen avsedda intyg kommer att utses notarius publicus i de största städerna (Helsingfors, Tammerfors, Åbo, Lahtis, Kuopio, Björneborg, Vasa och Uleåborg). Notarius publicus har enligt 4 § lagen om notarius publicus (227/60) bland annat till uppgift att styrka underskrifter samt att bekräfta att någon har viss tjänsteställning eller innehar viss kompetens.

Konventionen gäller också sådant bevis i enlighet med 17 § 2 mom. lagen om samverkan mellan finska och utländska myndigheter vid rättegång samt om verkställighet i vissa fall av utländskt domstolsbeslut (171/21), med vilket riktigheten av intyget över att ett beslut vunnit laga kraft styrks. Enligt lagrummet skall intyget vara utställt av en finsk beskickning eller konsul eller av den högsta myndigheten inom justitieförvaltningen i den utländska staten. Sålunda hör bestämmelsen i konventionens artikel 2, enligt vilken fördragsslutande stat inte kräver legalisation av handling som skall företes på dess område och på vilken konventionen tillämpas, till området för lagstiftningen och erfordrar riksdagens godkännande. Propositionen innehåller ett förslag till lag om godkännande av vissa sådana bestämmelser i konventionen, som hör till området för lagstiftningen.

Med stöd av propositionens motivering och erhållen utredning anser utrikesutskottet att propositionen behövs och är ändamålsenlig. Utskottet förordar därför förslagen i propositionen.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen skall godkänna de bestämmelser i den i Haag den 5 oktober 1961 ingångna konventionen om slopande av kravet på legalisation av utländska allmänna handlingar, som erfordrar riksdagens samtycke.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 7 maj 1985

428500399H

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Stenbäck, medlemmarna Elo, Helminen, Juhantalo, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Puolanne, Pursiainen och Suominen samt suppleanten Pohjala.

Utrikeutskottets betänkande nr 9 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen om partiell fastställelse av 1981 års översyn av riksgränsen mellan Finland och Sverige

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 3 maj 1985 ovan nämnda proposition nr 40 till utrikesutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Sakari Juuti och t.f. utrikesrådet Ora Meres-Wuori vid utrikesministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna överenskommelsen om partiell fastställelse av 1981 års översyn av riksgränsen mellan Finland och Sverige. I överenskommelsen, som är avsedd att ingås genom notväxling, skall 1981 års översyn av riksgränsen, med undantag för den del av gränsen som ligger vid Vähänärä, fastställas att träda i kraft den 1 juli 1985. I den föreslagna notväxlingen fastställs det avsnitt, på vilket gränsöversynen skall utföras på nytt. Notväxlingen innehåller även en bestämmelse om att ländernas gränskommissioner skall utföra gränsöversynen och fastställa djupfårans läge vid Vähänärä-avsnittet så snart som möjligt under år 1985.

Riksdagen gav den 12 juni 1984 sitt samtyckte till de ändringar och preciseringar av riksgränsen som föreslogs i regeringens proposition nr 70/1984 rd. med anledning av 1981 års översyn av riksgränsen mellan Finland och Sverige. Republikens president godkände ändringarna den 7 september 1984. Också Sveriges riksdag har den 13 februari 1985 godkänt ändringarna av riksgränsen, likväl med undantag av gränsavsnittet vid Vähänärä-forsen. Sveriges riksdag anser det nödvändigt att djupfåran fastställs på nytt. Vid diskussioner mellan Finland och Sverige har man med anledning härav stannat för att avsnittet i detta skede inte tas med i gränsöversynen och att gränsöversynen fastställs såsom partiell.

En partiell fastställelse av gränsöversynen kan förordas av ändamålsenlighetsskäl. I fråga om skäret Märket i Ålands hav har gränsjusteringen verkställts på begäran av Finland. Riksdagen har med anledning härav godkänt en ändring av självstyrelselagen för Åland. De suveränitetsholmar som överförs till Finland är till arealen större än de som överförs till Sverige. Dessutom har de vid gränsöversynen överenskomna ändringarna av riksgränsen, utan att slutlig fastställelse av gränsöversynen inväntats, redan markerats i terrängen och veterligen införts på vissa kartor. Dessa markeringar och anteckningar kan föranleda juridiska konflikter innan gränsöversynen fastställs.

Enligt 3 § regeringsformen kan Finlands rikes gränser inte ändras utan riksdagens samtyckte. Riksdagen har redan godkänt gränskommissionernas förslag till ändring av gränsen, inklusive avsnittet vid Vähänärä-forsen. En eventuell partiell fastställelse av gränsöversynen avviker från riksdagens tidigare samtycke, som gavs utgående från att gränsöversynen skall fastställas i hela sin omfattning. På grund härav behövs riksdagens samtycke till den föreslagna partiella fastställelsen av gränsöversynen.

Med stöd av propositionens motivering och erhållen utredning anser utrikesutskottet att propositionen behövs och är ändamålsenlig samt förordar förslagen i propositionen.

Hänvisande till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen skall godkänna de bestämmelser i överenskommelsen om partiell fastställelse av 1981 års översyn av riksgränsen mellan Finland och Sverige, som kräver riksdagens samtycke.

Helsingfors den 14 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit vice ordföranden Stenbäck, medlemmarna Aaltonen, Elo, Helminen, Hetemäki-Olander, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Pursiainen, Suominen, Tuomaala och Väänänen samt suppleanterna Aho, Paasilinna, Pohjala och Zilliacus.

428500429F

Utrikesutskottets betänkande nr 10 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i protokollet mellan Finland och Sverige om ersättning för bortfall av kommunalskatt i vissa fall

Riksdagen har genom protokollutsdrag av den 3 maj 1985 remitterat regeringens ovan nämnda proposition nr 41 till utrikesutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet och överinspektören Hillel Skurnik vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna ett protokoll av den 25 januari 1985 mellan Finland och Sverige om ersättning för bortfall av kommunalskatt i vissa fall. Enligt protokollet svarar Finland och Sverige gemensamt för den ersättning som tillkommer kommunerna i landskapet Åland, så att Finland och Sverige vartdera betalar hälften av ersättningen.

Enligt artikel 15 stycke 3 punkt a i avtalet av den 27 juni 1973 mellan Finland och Sverige för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet (FördrS 42/77 och 59/77) beskattades inkomst av arbete, som utfördes ombord på finskt eller svenskt fartyg, endast i den stat vars nationalitet fartyget hade. På grundval av avtalet upprättade Finland och Sverige den 3 november 1977 ett till skatteavtalet knutet protokoll om ersättning för bortfall av kommunalskatt i vissa fall (FördrS 19/78). Enligt protokollet svarar Finland och Sverige gemensamt för ersättningen till kommuner inom landskapet Åland, så att Sveriges andel är 70 procent och Finlands andel 30 procent av totalbeloppet. Protokollet tillämpades första gången på skattebortfall för år 1977.

Mellan Finland, Danmark, Island, Norge och Sverige har den 22 mars 1983 ingåtts ett avtal för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet (FördrS 74/83 och 37/84), nedan skatteavtalet. Detta skatteavtal, som trädde i kraft den 29 december 1983 och som tillämpas första gången vid beskattningen för år 1984, ersatte bland annat ovan nämnda, år 1973 ingångna avtal mellan Finland och Sverige. Artikel 15 stycke 3 punkt a i skatteavtalet motsvarar till sitt sakliga innehåll artikel 15 stycke 3 punkt a i det år 1977 ingångna avtalet.

Under år 1983 tjänstgjorde cirka 400 sjömän, bosatta i kommuner inom landskapet Åland ombord på svenska fartyg. Inom sjömansyrket tjänstgör en proportionsvis större andel av befolkningen på Åland än annorstädes i Finland. Betydelsen av sjömansskattens kommunalskatteandel är därför betydligt större för kommunerna inom landskapet Åland än för kommunerna i Finland i allmänhet. Sålunda kan det alltjämt anses vara motiverat att ersättning betalas till de åländska kommunerna för bortfall av skatt.

Även om 1977 års protokoll inte utgör en integrerande del av det mellan Finland och Sverige år 1973 ingångna skatteavtalet, är det dock enligt sin ordalydelse knutet till detta avtal. Eftersom nämnda bilaterala skatteavtal har upphört att gälla samtidigt som det multilaterala skatteavtalet trädde i kraft, har det blivit nödvändigt att ersätta 1977 års protokoll med ett nytt protokoll i samma ämne. Övriga skillnader mellan det nya protokollet och 1977 års protokoll utgör tekniska justeringar.

Avtalet i protokollet medför återkommande årliga utgifter för staten. Protokollet berör sålunda riksdagens budgetmakt och påkallar därför riksdagens samtycke.

428500428E

På grundval av propositionens motivering och erhållen utredning anser utrikesutskottet att propositionen behövs och är ändamålsenlig samt förordar förslagen i propositionen.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen godkänner de bestämmelser i protokollet mellan Finland och Sverige om ersättning för bortfall av kommunalskatt i vissa fall som kräver Riksdagens samtycke.

Helsingfors den 14 maj 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit vice ordföranden Stenbäck, medlemmarna Aaltonen, Elo, Helminen, Hetemäki-Olander, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Pursiainen, Suominen, Tuomaala och Väänänen samt suppleanterna Aho, Paasilinna, Pohjala och Zilliacus.

Utrikesutskottets betänkande nr 11 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen angående upprättandet av ett europeiskt molekylärbiologiskt laboratorium

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 9 maj 1985 regeringens proposition nr 58 till utrikesutskottet för beredning. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet, kultursekreteraren Kirsti Wartiovaara vid undervisningsministeriet och vikarierande byråchefen Ulla Ekberg-Piimies vid Finlands Akademi. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna den överenskommelse angående upprättandet av ett europeiskt molekylärbiologiskt laboratorium, som ingicks i Genève i maj 1973. Syftet med laboratoriet är att främja samarbetet mellan europeiska stater i fråga om grundforskning, utveckling av moderna instrument och högre utbildning i molekylärbiologi och på därtill nära anslutna vetenskapsområden. Laboratoriet koncentrerar sin verksamhet på forskning, som vanligen inte kan utföras inom nationella institutioner. Resultaten av forskningsarbete som utförs vid laboratoriet skall publiceras eller på annat sätt göras tillgängliga för allmänheten.

Molekylärbiologin är gemensam basvetenskap för många biovetenskaper. Forskning som hör till den, ligger nära den eller baserar sig på den bedrivs på många olika vetenskapsområden såsom genetik, biokemi, mikrobiologi, fysiologi, farmaci, farmakologi och bioteknik, av vilka det sistnämnda har expanderat snabbt på senaste tid. Molekylärbiologin är ett vetenskapsområde som utvecklas snabbt och för vilket internationella kontakter och internationellt samarbete är särskilt nödvändiga. Molekylärbiologins forskningsmetoder förutsätter särskilda kunskaper hos forskaren och synnerligen dyr apparatur, som det särskilt för ett litet land är omöjligt att upprätthålla på nationell basis.

Europeiska molekylärbiologiska laboratoriet (EMBL) är beläget i Heidelberg i Förbundsrepubliken Tyskland. Laboratoriet har filialer i Hamburg och Grenoble. Laboratoriet i Heidelberg är Europas ledande centrum för forskning och vidareutbildning i molekylärbiologi.

Om Finland ansluter sig till laboratoriet innebär detta att det blir lättare och säkrare än tidigare för finländska forskare att få tillträde till laboratoriet för att arbeta där under längre eller kortare tider samt ta del i den forskarutbildning som laboratoriet erbjuder. Dessa fördelar måste anses vara av avgörande vikt för utvecklingen på flera av de ovan nämnda vetenskapsområdena i Finland. Vårt lands andel av de finansiella bidragen till laboratoriet, drygt 1 miljon mark per år, måste anses rimlig i förhållande till den nytta man erhåller ty också mindre molekylärbiologisk forskningsapparatur kostar i allmänhet flera miljoner mark. Det är inte möjligt att i pengar omvandla värdet av den kunskap och kunnighet som koncentrerats i laboratoriet, men det är uppenbart att motsvarande andligt kapital inte står att finna någon annanstans i Europa.

Enligt artikel X i överenskommelsen bidrar varje medlemsstat till laboratoriets kapital- och driftskostnader enligt en fördelningsnyckel som fastställs vart tredje år. Finlands årliga bidrag vore i detta nu 1,609 % av laboratoriets budget, dvs. cirka 1,3 miljoner mark. I egenskap av stat som blir part i överenskommelsen skall Finland dessutom betala ett särskilt bidrag om cirka 1,5 miljoner mark som enligt avtal fördelas på tre budgetår. Trots att innevarande års kostnader redan intagits i statsförslaget för år 1985 åsamkas staten av anslutningen till överenskommelsen

428500471U

staten av anslutningen till överenskommelsen årliga utgifter som förutsätter riksdagens samtycke.

Med stöd av propositionens motivering och erhållna utredningar anser utrikesutskottet att propositionen behövs och är ändamålsenlig samt förordar förslagen i den.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen skall godkänna de bestämmelser i den i Genève den 10 maj 1973 ingångna överenskommelsen angående upprättandet av ett europeiskt molekylärbiologiskt laboratorium, som förutsätter riksdagens samtycke.

Helsingfors den 21 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, medlemmarna Elo, Helminen, Hetemäki-Olander, Juhantalo, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Puolanne, Pursiainen, Suominen, V. Vennamo (delvis) och Väänänen samt suppleanterna Aho, Almgren, Paasilinna och Zilliacus.

Utrikesutskottets betänkande nr 12 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om varuutbyte och betalningar under åren 1986—1990

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 30 maj 1985 remitterat regeringens ovan nämnda proposition nr 82 till utrikesutskottet. Utskottet har med anledning av ärendet hört understatssekreteraren Paavo Kaarlehto och tf. sektionschefen Tapani Lehtinen vid utrikesministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna den överenskommelse med Sovjetunionen angående varuutbyte och betalningar, som undertecknades i Moskva den 25 september 1984, dvs. det s.k. ramavtalet. Ramavtalet överensstämmer till form och uppbyggnad i huvuddrag med tidigare ramavtal.

Sedan år 1951 har utvecklandet av handeln och det ekonomiska samarbetet mellan Finland och Sovjetunionen baserat sig på femåriga varuutbytes- och betalningsöverenskommelser. I syfte att utveckla det ekonomiska samarbetet mellan länderna på sikt ingicks år 1977 ett långtidsprogram för utvecklande och fördjupande av det kommersiella och ekonomiska, industriella och vetenskapligt-tekniska samarbetet fram till år 1990.

Den föreliggande överenskommelsen är det åttonde ramavtalet. Värdet av det totala varuutbytet enligt överenskommelsen stiger på fem år beräknat enligt 1984 års genomsnittliga pris till cirka 185—200 miljarder mark. Överenskommelsen är sålunda det mest omfattande av de ramavtal som hittills ingåtts. Med de tidigare ramavtalen har handelns totalvärde alltid blivit större än beräknat, varför handelsutbytet mellan länderna åren 1986—1990 betydligt kan överstiga ovan nämnda värde.

Inom Finlands import ligger tyngdpunkten alltjämt vid leveranser av energiprodukter. Detta motsvarar för sin del också det mål som uttryckts i de gemensamma långtidsdokumenten, nämligen fortsatta traditionella energileveranser från Sovjetunionen till Finland, långt in i framtiden. Finland importerar från Sovjetunionen råolja och oljeprodukter, stenkol, naturgas, elenergi samt kärnbränsle. Den största ökningen kommer att ske i fråga om importen av naturgas. Också importen av maskiner och utrustning från Sovjetunionen kommer klart att öka. Totalvärdet kommer under femårsperioden att vara 7,8—8,5 miljarder mark. Den tredje största importgruppen är trävaror, varav värdet uppgår till 2,8—3,2 miljarder mark.

Finlands export fördelar sig rätt jämt mellan metallindustrin och övriga exportbranscher. Av metallindustrins export består något över hälften av maskiner och utrustning. Av exporten av maskiner och utrustning innefattar närmare hälften också produktiv samverkan. Exporten av fartyg utgör en knapp fjärdedel av hela exporten. Exporten av övriga metallindustriprodukter består av kablar, metallkonstruktioner och metallråvaror. Skogsindustrin bibehåller sin exportandel, som under de senaste åren konstant varit cirka en femtedel. Samtidigt stiger exportens förädlingsgrad avsevärt. Exporten av konsumtionsvaror kommer för första gången att överstiga 7 miljarder mark. Värdet av konsumtionsvarukvoterna för olika år har man nu för första gången avtalat om i stigande serier, varmed man försöker säkerställa att exportvolymen bibehålls.

I det tredje stycket i överenskommelsens artikel 1 fastställs den även hittills iakttagna praxis enligt vilken varuförteckningarna och de i dem fastställda kvoterna inte är begränsande, utan kvoterna kan överskridas och leveransavtal ingås om varor och tjänster som inte ingår i förteckningarna. Denna möjlighet att öka och utvidga varuutbytet samt de områden som skall regleras i avtal mellan parterna enligt de till överenskommelsen fogade varuförteckningarna, erbjuder en möjlighet till ömsesidig balansering av handeln på längre sikt.

4285005756

Överenskommelsen innefattar sådana förpliktelser för staten som hör till området för lagstiftningen, speciellt i fråga om clearingbetalningspraxis enligt överenskommelsen. Sålunda förutsätter överenskommelsen riksdagens godkännande. Också de tidigare ramavtalen har förelagts riksdagen för godkännande.

Utrikesutskottet anser att överenskommelsen skapar goda förutsättningar för utvecklande och utvidgning av handeln och det ekonomiska samarbetet mellan Finland och Sovjetunionen under den följande femårsperioden. Av denna orsak omfattar utskottet motiveringen till regeringens proposition och de erhållna utredningarna samt förordar förslagen i propositionen och föreslår vördsamt

att Riksdagen skall godkänna de bestämmelser i den mellan Republiken Finland och Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund i Moskva den 25 september 1984 ingångna överenskommelsen om varuutbyte och betalningar under åren 1986—1990, vilka kräver Riksdagens samtycke.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 4 juni 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Stenbäck, medlemmarna Aaltonen, Elo, Helminen, Hetemäki-Olander, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Puolanne, Pursiainen, Suominen, Tuomaala och Väänänen samt suppleanterna Paasilinna och Zilliacus.

Utrikesutskottets betänkande nr 13 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om en uppförandekod för linjekonferenser

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 regeringens ovan nämnda proposition nr 93 till utrikesutskottet för beredning. Utskottet har med anledning av ärendet hört t.f. utrikesrådet Ora Meres-Wuori vid utrikesministeriet, byråchefen Risto Paaermaa vid handels- och industriministeriet, diplomingenjören Jaakko Hemmi vid Industrins Centralförbund och domaren Mauno von Fieandt vid Finlands Rederiförening. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna den i Genève i april 1974 ingångna konventionen om en uppförandekod för linjekonferenser. Syftet med konventionen är att minska linjekonferensernas makt i fråga om linjefarten, tillförsäkra de olika staternas linjerederier en lika rätt till de transporter konferenserna utför, öka den offentliga maktens möjligheter att övervaka linjekonferenssystemet samt att skapa normer för biläggande av tvister mellan konferenser, avlastare och linjerederier.

Finlands linjefart är starkt koncentrerad till Västeuropa, närmast området kring Östersjön och Nordsjön (ca 80 % av den totala linjefarten). I handeln med de österuropeiska länderna spelar linjefarten en mycket liten roll. Största delen av importen i österhandeln består av råvaror för energiproduktion och andra råvaror, som sällan transporteras i linjefart. Exporten sköts huvudsakligen med järnvägstransporter. Också linjefarten mellan Finland och utvecklingsländerna är relativt ringa (ca 10 % av den totala linjefarten). Det finns få direkta transoceana linjeförbindelser från Finland. Transporterna i vår handel med utvecklingsländerna sker huvudsakligen som s.k. matarttrafik via några stora västeuropeiska hamnar. Direkta linjer finns endast till vissa hamnar i Mellanöstern samt i Syd- och Centralamerika. Konventionen skall i dess helhet tillämpas på ca 10 % av den totala volymen av Finlands linjefart.

Definitionen av begreppet linjekonferens är rätt extensiv i konventionen. Den är betydligt mera omfattande än det traditionella linjekonferensbegreppet och omfattar bl.a. olika samseglingsavtal. Med tanke på Finland är detta av betydelse såtillvida att olika samseglingsavtal utgör en synnerligen betydande del av Finlands linjetrafik, medan de finska linjerederiernas verksamhet inom ramen för traditionella internationella linjekonferenser varit ringa.

Lagförslaget i propositionen bygger på en lösning som bibehåller den nuvarande fria konkurrensen då det gäller sjötransporterna mellan Finland och de västeuropeiska länderna. Västeuropa är det viktigaste marknadsområdet för vår export, och de reguljära, tidtabellsenliga linjeförbindelser har stor betydelse för skötseln av transporterna. Eftersom det finska tonnagets andel traditionellt omfattat över hälften av dessa transporter, skulle det strida mot den finska sjöfartens intressen att utsträcka lastreserveringssystemet till denna trafik.

Propositionens totalekonomiska verkningar ansluter sig närmast till hur de finska rederiernas möjligheter att få frakter utvecklas, vilket i sin tur påverkar inkomsterna av Finlands rederinäring, sysselsättningen inom sjöfarten och beskattningen. De eventuella verkningarna kommer närmast att begränsa sig till linjetransporterna i vår handel med utvecklingsländerna. På grund av många osäkerhetsfaktorer i anslutning till tillämpningen av konventionen är det emellertid svårt att på förhand uppskatta dessa verkningar.

Konventionen har uppgjorts med beaktande av principen om konferensernas självförvaltning. För konferenserna och medlemsrederierna uppställs emellertid vissa begränsningar av avtalsfriheten t.ex. då det gäller fördelning av frakter och höjning av avgifter. I den obligatoriska internationella förlikningen ingår dessutom sådana bestämmelser om bl.a. rättegång och verkställande

428500827A

av rekommendationer, som hör till lagstiftningens område. Med beaktande av konferensernas självförvaltning och konferensverksamhetens internationella natur har det inte ansetts ändamålsenligt att i lagförslaget inta alla de bestämmelser som hör till lagstiftningens område. Blankettstadgandet i lagsförslagets 1 § gäller därför införandet av vissa till lagstiftningens område hörande bestämmelser som närmast begränsar avtalsfriheten.

Konventionen träder för Finlands vidkommande i kraft sex månader efter det att anslutningsinstrumentet deponerats. Avsikten är att lagen skall träda i kraft samtidigt som konventionen.

Med stöd av propositionens motivering och erhållna utredningar anser utrikesutskottet att propositionen behövs och är ändamålsenlig samt förordar förslagen i regeringens proposition.

Med hänvisning till det ovan framförda föreslår utrikesutskottet

att Riksdagen skall godkänna de bestämmelser i den i Genève den 6 april 1974 ingångna konventionen om en uppförandekod för linjekonferenser, vilka erfordrar Riksdagens samtycke.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 11 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Zilliacus, medlemmarna Aaltonen, Helminen, Hetemäki-Olander, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Puolanne, Suominen, Tuomaala och Väänänen samt suppleanten Pohjala.

Utrikesutskottets betänkande nr 14 med anledning av regeringens proposition med anledning av vissa beslut vid den 70:e Internationella arbetskonferensen

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 6 juni 1985 regeringens ovan nämnda proposition nr 92 till utrikesutskottet. I enlighet med riksdagens beslut har socialutskottet avgivit bifogade utlåtanden. Med anledning av ärendet har utskottet hört sekreteraren Marjatta Raunila-Härmälä vid social- och hälsovårdsministeriet. Sedan utrikesutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

I propositionen föreslås att de i Internationella arbetsorganisationens (ILO) år 1984 antagna rekommendation nr 169 om sysselsättningspolitik framförda principerna skall beaktas vid beredningen av sysselsättnings- och arbetskraftpolitiska ärenden till den del det är möjligt och ändamålsenligt.

Rekommendationen nr 169 innehåller allmänna principer för sysselsättningspolitiken samt sådana principer och åtgärdsförslag som ansluter sig till befolkningspolitik, anställning av ungdomar samt eftersatta grupper och personer, ett teknologiskt handlingsprogram, den informella sektorn, små företag, regional utvecklingspolitik, offentliga investeringsprogram samt särskilda program för offentliga arbeten, internationellt ekonomiskt samarbete och sysselsättning samt internationell migration och sysselsättning. Rekommendationen kompletterar ILO:s konvention nr 122 och rekommendation nr 122 om sysselsättningspolitik från år 1964. Finland har ratificerat konventionen.

De i rekommendationen nr 169 nämnda principerna står inte i konflikt med principerna för utvecklandet av lagstiftningen och arbetskraftspolitiken i Finland.

Enligt artikel 19 i ILO:s grundstadga skall varje medlemsstat inom stadgad tid efter allmänna konferensens sammanträde ta upp de vid allmänna konferensen godkända konventionerna och rekommendationerna till behandling i sina lagstiftande organ, för vidtagande av lagstiftnings- eller andra åtgärder. Medlemsstaterna är dessutom skyldiga att underrätta generaldirektören för Internationella arbetsbyrån om hur skyldigheten uppfyllts.

På basis av propositionens motivering, socialutskottets utlåtande och erhållen utredning anser utrikesutskottet att principerna i rekommendationen nr 169 om sysselsättningspolitik bör beaktas i framtida lagstiftning.

På grundval av det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att principerna i Internationella arbetsorganisationens rekommendation nr 169 beaktas i framtida lagstiftning såvida det är möjligt och ändamålsenligt.

Helsingfors den 8 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Zilliacus, medlemmarna Aaltonen, Elo, Helminen, Hetemäki-Olander, Kanerva, E. Laine, Paasio, Puolanne och Tuomaala samt suppleanterna Aho och Pohjala.

428500954D

RIKSDAGENS
SOCIALUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 22 oktober 1985

Utlåtande nr 2

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet bad i en skrivelse av den 11 juni 1985 i enlighet med riksdagens beslut om socialutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 92 med anledning av vissa beslut vid den 70:e Internationella arbetskonferensen.

Utskottet har med anledning av ärendet hört sekreteraren Marjatta Raunila-Härmälä vid social- och hälsovårdsministeriet, överinspektören Tapani Tuomiharju vid arbetskraftsministeriet, politices magistern Pekka Castrén vid Arbetsgivarnas i Finland Centralförbund, juris kandidaten Matti Kunnari vid Affärsarbetsgivarnas Centralförbund, forskningssekreteraren Turo Bergman vid Finlands Fackförbunds Centralorganisation, socialpolitiske sekreteraren Jukka Vainio vid Tjänstemannaorganisationernas Centralförbund och generalsekreteraren Ilpo Vilkkumaa vid delegationen för rehabiliteringsärenden. Efter att ha behandlat ärendet anför utskottet följande.

Vid den 70:e Internationella arbetskonferensen godkändes ILO:s rekommendation nr 169 om sysselsättningspolitik. Rekommendationen kompletterar ILO:s konvention och rekommendation om sysselsättningspolitik från år 1964. Rekommendationen innehåller allmänna principer för sysselsättningspolitiken samt sådana principer och åtgärdsförslag som ansluter sig till befolkningspolitik, anställning av ungdomar samt eftersatta grupper och personer, ett teknologiskt handlingsprogram, den informella sektorn, små företag, regional utvecklingspolitik, offentliga investeringprogram samt särskilda program för offentliga arbeten, internationellt ekonomiskt samarbete och sysselsättning samt internationell migration och sysselsättning. Rätten till arbete kan i praktiken förverkligas genom främjande av full, produktiv och fritt vald sysselsättning. Rekommendationen innehåller aktuella och nya förslag med tanke på den grundläggande målsättningen i 1964 års konvention, nämligen full sysselsättning.

Socialutskottet har behandlat ärendet utgående från sitt eget verksamhetsområde. Utskottet anser att punkterna 15 och 16 i Internationella arbetsorganisationens rekommendation är viktiga och att de således bör ägnas allvarlig uppmärksamhet. I dessa punkter behandlas åtgärder till förmån för sådana kategorier av personer som ofta har svårigheter att finna varaktig sysselsättning.

Enligt utskottets uppfattning finns det inga hinder för att beakta principerna och bestämmelserna i Internationella arbetsorganisationens rekommendation (nr 169) om sysselsättningspolitik (tilläggsbestämmelser), 1984. Med stöd av det ovan sagda anför socialutskottet vördsamt såsom sitt utlåtande

att förslagen i regeringens proposition borde godkännas.

På socialutskottets vägnar:

Tarja Halonen

Pentti Arajärvi

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Halonen, vice ordföranden S. Mikkola och medlemmarna H. Kemppainen, Könkkölä, P. Leppänen, Louvo, Moisander, Nordman, Paavilainen, Pesola, Rantanen, Skön och Stenius-Kaukonen.

Utrikesutskottets betänkande nr 15 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Folkrepubliken Kina om skydd för investeringar samt i det därtill anslutna protokollet

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 15 november 1985 regeringens ovan nämnda proposition nr 224 till utrikesutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Teppo Takala och sektionschefen Ora Meres-Wuori vid utrikesministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna den i Peking den 4 september 1984 med Folkrepubliken Kina ingångna överenskommelsen om skydd för investeringar samt det därtill anslutna protokollet. Liknande överenskommelser är i kraft med Egypten och Bulgarien, och flera andra bereds som bäst.

Det handelsekonomiska samarbetet mellan Finland och Kina har ökat betydligt efter det länderna 1983 övergick till multilateral- och frivalutahandel. Det totala handelsutbytet nådde i fjol rekordsiffror sedan Finlands export till Kina ökat med över 100 %. Exporten till Kina steg till 519 miljoner mark, medan importen från Kina var 186 miljoner mark. Tillväxten ökar i snabb takt.

Överenskommelsen går ut på att utvidga och utveckla de inbördes relationerna i fråga om det ekonomiska, industriella, vetenskapliga och teknologiska samarbetet. Syftet med överenskommelsen är att hindra godtycklig expropriering av vardera fördragsslutande partens investeringar samt att tillförsäkra dem en opartisk och rättvis behandling. Enligt överenskommelsen säkerställer vardera fördragsslutande parten vid varje tillfälle inom ramen för sina lagar och föreskrifter en opartisk och rättvis behandling av investeringar som gjorts av den andra fördragsslutande partens investerare. På investeringar som den ena partens investerare gjort på den andra partens territorium får inte tillämpas en mindre förmånlig behandling än den som tillerkänts investeringar, gjorda av investerare från tredje land. De investeringar som avses i artikel 1 i överenskommelsen åtnjuter skydd och säkerhet på den andra fördragsslutande partens territorium i enlighet med denna parts tillämpliga rättsregler. Vardera parten kan expropriera investeringar, som gjorts med stöd av denna överenskommelse, enbart för statliga och allmänna behov samt i laglig ordning, mot ersättning och på ett icke-diskriminerande sätt.

Enligt det första stycket i överenskommelsens artikel 4 förbinder sig vardera fördragsslutande parten att, med de undantag som är nämnda i stycke 2, på investeringar som av den andra partens investerare gjorts på dess territorium tillämpa en lika förmånlig behandling som den tillämpar på investerare från tredje land. Denna bestämmelse hindrar utfärdandet av skyddsbestämmelser som är riktade mot den andra fördragsslutande partens investeringar. Bestämmelserna i det till överenskommelsen anslutna protokollet om obligatoriskt skiljedomsförfarande innebär undantag från Finlands lagstiftning. Bestämmelserna hör till lagstiftningens område och riksdagens samtycke krävs för att de skall bringas i kraft.

Med stöd av regeringens proposition och erhållen utredning anser utrikesutskottet att överenskommelsen behövs och är ändamålsenlig samt förordar överenskommelsen och lagförslaget i regeringens proposition.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen skall godkänna de bestämmelser i den i Peking den 4 september 1984 mellan Republiken Finlands regering och Folkrepubliken Kinas regering ingångna överenskommelsen om skydd för investeringar samt det därtill anslutna protokollet, vilka erfordrar Riksdagens samtycke.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 26 november 1985

428501080F

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Liikanen, vice ordföranden Zilliacus, medlemmarna Aaltonen, Elo, Helminen, Hetemäki-Olander, Juhantalo, Kanerva, Kortesalmi, Puolanne, Pursiainen, Tuomaala, V. Vennamo och Väänänen samt suppleanterna Aho, Halonen och Pohjala.

Utrikesutskottets betänkande nr 16 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om avgivande till riksdagen av en berättelse om utvecklingssamarbetet

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 17 september 1985 regeringens ovan nämnda proposition nr 100 till utrikesutskottet. I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet i ärendet avgett bifogade utlåtande. Med anledning av ärendet har utskottet hört avdelningschefen Kai Helenius och utvecklingssamarbetsrådet Liisa Mäkelä vid utrikesministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att regeringen årligen skall avge en berättelse om utvecklingssamarbetet till riksdagen. Lagförslaget skall enligt propositionen behandlas på det sätt som föreskrivs i 67 § 2 mom. riksdagsordningen, eftersom det innebär att riksdagen åläggs nya uppgifter.

Regeringens första utvecklingssamarbetspolitiska redogörelse avgavs till riksdagen den 6 mars 1984. Vid debatten med anledning av redogörelsen framlades olika alternativ att öka riksdagens möjligheter att påverka och övervaka utvecklingssamarbetet. Det föreslos bland annat att en lag om utvecklingssamarbete skall stiftas och ett system med regelbundna redogörelser för utvecklingssamarbetet införas.

Utrikesutskottet behandlade i oktober 1984 på basis av vissa hemställningsmotioner frågan om ökning av riksdagens möjligheter att påverka och övervaka utvecklingssamarbetet. Utskottet beslöt föreslå att regeringen regelbundet till riksdagen skall avge en berättelse, på basis av vilken riksdagen mer detaljerat än tidigare kunde inverka på hur utvecklingssamarbetet genomförs. Riksdagen förenade sig sedermera om utrikesutskottets uppfattning och beslöt hemställa att regeringen måtte vidta åtgärder för att årligen till riksdagen avge en berättelse om utvecklingssamarbetet.

Hänvisande till grundlagsutskottets utlåtande konstaterar utrikesutskottet att lagförslaget i regeringens proposition kan behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen.

Med stöd av det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas sålydande:

Lag

om avgivande till riksdagen av en berättelse om utvecklingssamarbetet

I enlighet med riksdagens beslut (*utesl.*) stadgas:

1 och 2 §§
(Såsom i regeringens proposition)

Helsingfors den 3 december 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Liikanen, vice ordföranden Zilliacus, medlemmarna Aaltonen, Elo, Hetemäki-Olander, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Puolanne, Pursiainen, Tuomaala och Väänänen samt suppleanten Paasilinna.

4285011369

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 28 november 1985
Utlåtande nr 20

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en den 20 september 1985 daterad skrivelse i enlighet med riksdagens beslut begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 100 med förslag till lag om avgivande till riksdagen av en berättelse om utvecklingssamarbetet. Med anledning av ärendet har utskottet hört riksdagens generalsekreterare Erkki Ketola, professorn Mikael Hidén, forskarprofessorn Antero Jyränki och professorn Ilkka Saraviita. Dessutom har utskottet i ärendet fått ett skriftligt utlåtande av juris doktorn Kauko Sipponen. Det har fogats till utskottets handlingar. Sedan grundlagsutskottet behandlat ärendet enbart från statsförfattningsrättslig synpunkt anför det vördsamt följande.

Enligt lagförslaget i propositionen skall regeringen årligen till riksdagen avge en berättelse om utvecklingssamarbetet. Enligt propositionens motivering innebär det att en dylik berättelse regelbundet avges till riksdagen för behandling att denna åläggs nya uppgifter, vilket förutsätter att lagförslaget behandlas i grundlagstiftningsordning.

Utom de berättelser som riksdagen enligt grundlagarna skall behandla avges till riksdagen till exempel Oy Alko Ab:s förvaltningsråds berättelse, statsrådets berättelse angående åtgärder vid tillämpningen av lagen om sysselsättning och berättelsen om statens investeringsfonds verksamhet. Lagen om avlåtande av alkoholbolagets berättelse till riksdagen har stiftats i grundlagstiftningsordning. Däremot har stadgandena om sysselsättningsberättelsen och investeringsfondens verksamhetsberättelse — visserligen utan att grundlagsutskottet blivit hört — givits i vanlig lagstiftningsordning.

Sålunda har lagstiftningspraxisen i fråga om lagstiftningsordningen för de berättelser som skall avges till riksdagen varit oenhetlig. Grundlagsutskottet har emellertid i sina ställningstaganden, till exempel i sitt utlåtande nr 4/1985 rd. om regeringens proposition nr 121/1984 rd. med förslag till lag om ändring av folkpensionslagen ansett att man bör utgå från att riksdagen kan åläggas nya uppgifter endast genom en lag som stiftats i grundlagsstiftningsordning. Dessutom har utskottet i sitt utlåtande nr 17/1985 rd. om regeringens proposition nr 16 med förslag till kärnenergilag och vissa därtill anslutna lagar ansett att granskningen av ett principbeslut av statsrådet om uppförande av en kärnanläggning är ett sådant nytt institut och med tanke på 63 § riksdagsordningen också en formellt sett ny uppgift för riksdagen som bör handläggas i grundlagsstiftningsordning.

Vid bedömningen av behandlingsordningen för lagförslaget i regeringens proposition bör det enligt grundlagsutskottets uppfattning det faktum tillmätas central betydelse på vilket sätt utvecklingssamarbetsberättelsen ansluter sig till relationerna mellan riksdagen och regeringen, vilka regleras i grundlagarna. Från denna synpunkt sett bör 36 § regeringsformen beaktas, där det framgår att relationerna mellan riksdagen och statsrådet bygger på principen om så kallad parlamentarism. Det är förenligt med principen att riksdagen har behövliga metoder för att följa regeringens verksamhet i praktiken. Den i lagförslaget avsedda utvecklingssamarbetsberättelsen bör betraktas just som en sådan metod.

Grundlagsutskottet anser att avgivandet av regeringens berättelse om utvecklingssamarbetet till riksdagen harmonierar med de arrangemang, som relationerna mellan riksdagen och regeringen enligt grundlagarna baserar sig på. Bedömningen av lagförslagets behandlingsordning påverkas också av den omständigheten att behandlingen av berättelsen med tanke på riksdagens uppföljning och övervakning av regeringens verksamhet bör anses vara ett sedvanligt och i riksdagsordningen redan reglerat förfaringssätt. Grundlagsutskottet uppmärksammar ytterligare det faktum att lagförslagets syfte är att ge riksdagen en fullständigare bild än tidigare av

hur utvecklingssamarbetet genomförs och också effektivare möjligheter att påverka skötseln av utvecklingssamarbetet. Sålunda harmonierar lagförslaget med 29 § riksdagsordningen som reglerar den allmänna berättelsen om regeringens åtgärder.

På basis av det ovan anförda anser grundlagsutskottet att lagförslaget i regeringens proposition kan behandlas i den ordning som 66 § riksdagsordningen föreskriver.

Hänvisande till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något att anmärka med anledning av ärendet, såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget till lag om avgivande till riksdagen av en berättelse om utvecklingssamarbetet borde behandlas i den ordning 66 § riksdagsordningen föreskriver.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, vice ordföranden A. Kemppainen, medlemmarna Aaltio, Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, J. Mikkola, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka och Skinnari samt suppleanten Roos.

Avvikande åsikt

Riksdagens uppgifter anges i grundlagarna och i stadganden av lägre rang, som direkt baserar sig på stadgandena i grundlag. Riksdagen kan inte åläggas nya uppgifter i vanlig lagstiftningsordning.

Om de viktigaste berättelser som skall avges till riksdagen stadgas i grundlagarna, såsom till exempel om regeringens berättelse (RO 29 §), relationen angående statsverkets förvaltning och tillstånd (RO 30.2 §), statsrevisorernas berättelse (RO 30.3 §) samt justitiekanslerns och justitieombudsmannens berättelser (RF 48 och 49 §§).

Enligt maktfördelningsprincipen kan riksdagen delta i förvaltningen endast om så uttryckligen har stadgats i grundlagarna. Vedertagen praxis inom grundlagsutskottet har hittills varit sådan att avgivandet av en berättelse för med sig verkställighetsåtgärder för riksdagen i strid med principen om statsmaktens tredelning och eftersom det är fråga om en ny uppgift skall grundlagsstiftningsordning sålunda förutsättas.

Avgivandet av en verksamhetsberättelse till riksdagen innebär att ärendet anhängiggörs separat vid riksdagen. Enligt 63 § RO bereds berättelserna i utskott och behandlas i riksdagen vid en enda behandling.

På basis av det ovan anförda anser vi att den föreliggande lagen, som innebär att regeringen avger en berättelse av en ny typ till riksdagen bör behandlas i grundlagsstiftningsordning, eftersom lagen ger riksdagen verkställande makt samt konstituerar en särskild möjlighet att anhängiggöra ärenden.

Helsingfors den 28 november 1985

Hannele Pokka
Lea Kärhä

Sirkka-Liisa Anttila
Impi Muroma

Utrikesutskottets betänkande nr 17 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Australien för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 8 oktober 1985 regeringens ovan nämnda proposition nr 151 till utrikesutskottet. I enlighet med riksdagens beslut har statsutskottet om ärendet avgivit bifogade utlåtande. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet och överinspektören Hillel Skurnik vid finansministeriet. Sedan utrikesutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner ett med Australien den 12 september 1984 ingånget avtal för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst, nedan avtalet, samt ett lagförslag om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet.

Avtalet följer huvudsakligen den modell för bilaterala skatteavtal som utarbetats av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Avvikelserna från modellen gäller bland annat beskattning av rörelseinkomst, dividend och royalty. I fråga om dessa inkomster har den avtalsslutande stat från vilken inkomsten härrör givits en något mer omfattande beskattningsrätt än vad OECD:s modellavtal förutsätter. Denna utvidgning av beskattningsrätten, som bör ses såsom en eftergift till förmån för Australien, kan emellertid anses vara motiverad då strukturen hos Australiens näringsliv beaktas. I avtalet finns bestämmelser om finskt oskiftat dödsbo. Motsvarande bestämmelser ingår naturligtvis inte i OECD:s modellavtal.

Avtalet innehåller bestämmelser enligt vilka en avtalsslutande stat tillerkänns rätt att beskatta olika inkomster medan den andra avtalsslutande staten i motsvarande mån måste avstå från att använda sin på egen skattelagstiftning grundade beskattningsrätt eller måste på annat sätt medge lättnad från skatt för att internationell dubbelbeskattning skall undvikas. Vidare finns i avtalet bestämmelser bland annat om utbyte av upplysningar om beskattning. Till avtalet har fogats ett protokoll som utgör en integrerande del av avtalet.

Avtalet träder i kraft 31 dagar efter den dag då de avtalsslutande staterna har meddelat varandra att de konstitutionella förutsättningarna för avtalets ikraftträdedande har uppfyllts. Efer ikraftträdandet tillämpas avtalsbestämmelserna i Finland, i fråga om källskatt på inkomst som förvärvas den 1 januari det kalenderår som följer närmast efter det då avtalet träder i kraft eller senare, samt i fråga om övriga inkomstskatter, på skatter som bestäms för skatteår som börjar den 1 januari det kalenderår som följer närmast efter det då avtalet träder i kraft eller senare.
senare.

Flera bestämmelser i avtalet avviker från gällande skattelagstiftning. Därför kräver avtalet till dessa delar riksdagens godkännande.

Statsutskottet har avgett ett utlåtande om avtalet till den del det gäller beskattningen. På basis av statsutskottets utlåtande, regeringens proposition och erhållen utredning anser utrikesutskottet att avtalet är behövligt och ändamålsenligt samt tillstyrker förslagen i propositionen.

Hänvisande till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen godkänner de bestämmelser i det i Canberra den 12 september 1984 ingångna avtalet mellan Finland och Australien för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst, som kräver Riksdagens samtycke.

Samtidigt föreslår utskottet,

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 3 december 1985

428501137A

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Zilliacus, medlemmarna Aaltonen, Elo, Hetemäki-Olander, Kanerva, E. Laine, Pursiainen, Tuomaala och Väänänen samt suppleanterna Aho och Paasilinna.

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Helsingfors,
den 26 november 1985
Utlåtande nr 6

Bilaga

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en den 11 oktober 1985 daterad skrivelse i enlighet med riksdagens beslut begärt statsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 151 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Australien för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst.

Mellan Finland och Australien är för närvarande inte i kraft något avtal för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst. Det nu föreliggande avtalet följer huvudsakligen den modell för bilaterala skatteavtal som Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) utarbetat. Avvikelserna från modellen gäller bland annat beskattningen av rörelseinkomst, dividend och royalty. I fråga om dessa inkomster har den avtalsslutande stat, från vilken inkomsten härrör, getts en något mer omfattande beskattningsrätt än vad OECD:s modellavtal förutsätter. Denna utvidgning av beskattningsrätten bör ses som en eftergift till förmån för Australien. I avtalet ingår bestämmelser om finskt oskiftat dödsbo. Motsvarande bestämmelser ingår inte i OECD:s modellavtal. Både Finland och Australien tillämpar skatteavräkningsmetoden som huvudmetod för att undanröja dubbelbeskattning.

Förhandlingarna om avtalet ägde rum i Canberra i februari 1983, varvid ett avtalsutkast paraferades.

Utskottet har behandlat ärendet och anser att det i Canberra den 12 september 1984 undertecknade avtalet är behövligt och till sitt innehåll sakligt. Som begärt utlåtande anför utskottet vördsamt

att regeringens proposition och det lagförslag som ingår i den borde godkännas.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Arvo J. Kämppi

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Manninen, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

Utrikesutskottets betänkande nr 18 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Bulgarien för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 18 oktober 1985 regeringens ovan nämnda proposition nr 185 till utrikesutskottet. I enlighet med riksdagens beslut har utrikesutskottet om ärendet begärt statsutskottets utlåtande som ingår som bilaga till detta betänkande. Med anledning av ärende har utskottet hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet och överinspektören Hillel Skurnik vid finansministeriet. Sedan utrikesutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner ett med Bulgarien den 25 april 1985 ingånget avtal för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst, nedan avtalet, samt ett lagförslag om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet.

Merparten av de skatteavtal som gäller i Finland följer huvudsakligen Organisationens för ekonomisk samarbete och utveckling (OECD) rekommendationer för bilaterala skatteavtal. I avtalsförhandlingarna med Bulgarien har det av OECD utarbetade modellavtalet som sådant inte kunnat läggas till grund för behandlingarna. Det oaktat följer avtalet till sitt sakliga innehåll och även till den yttre formen i stor utsträckning OECD:s så kallade modellavtal från 1977. I avtalet ingår bestämmelser om finsk-bulgariska samägda företag. Motsvarande bestämmelser finns naturligtvis inte i OECD:s modellavtal. Såsom huvudmetod för att undanröja dubbelbeskattning tillämpar Finland skatteavräkningsmetoden och Bulgarien undantagsmetoden.

Avtalet innehåller bestämmelser enligt vilka en avtalsslutande stat tillerkänns rätt att beskatta olika inkomster medan den andra avtalsslutande staten i motsvarande mån måste avstå från att använda sin på egen skattelagstiftning grundade beskattningsrätt eller måste på annat sätt medge lättnad från skatt för att internationell dubbelbeskattning skall undvikas. Vidare finns i avtalet bestämmelser bland annat om förbud mot diskriminering och om utbyte av uppgifter om beskattning.

Avtalet träder i kraft 90 dagar efter den dag, då de avtalsslutande staternas regeringar har meddelat varandra att de konstitutionella förutsättningarna för avtalets ikraftträande har uppfyllts. Efter ikraftträdandet tillämpas avtalsbestämmelserna i fråga om källskatt på inkomst som förvärvas den 1 januari det kalenderår som följer närmast efter det då avtalet träder i kraft eller senare, och i fråga om övriga inkomstskatter, på skatter som bestäms för skatteår som börjar den 1 januari det kalenderår som följer närmast efter det då avtalet träder i kraft eller senare.

Flera bestämmelser i avtalet avviker från gällande skattelagstiftning. Därför kräver avtalet till dessa delar riksdagens godkännande.

Statsutskottet har avgivit ett utlåtande om avtalet till den del det gäller beskattningen. På basis av statsutskottets utlåtande, regeringens proposition och erhållen utredning anser utrikesutskottet att avtalet är behövligt och ändamålsenligt samt tillstyrker förslagen i propositionen.

Hänvisande till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen godkänner de bestämmelser i det i Sofia den 25 april 1985 ingångna avtalet mellan Republiken Finland och Folkrepubliken Bulgarien för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst, som kräver Riksdagens samtycke.

4285011358

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 3 december 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Zilliacus, medlemmarna Aaltonen, Elo, Hetemäki-Olander, Kanerva, E. Laine, Pursiainen, Tuomaala och Väänänen samt suppleanterna Aho och Paasilinna.

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Helsingfors,
den 26 november 1985
Utlåtande nr 7

Bilaga

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en den 22 oktober 1985 daterad skrivelse i enlighet med riksdagens beslut begärt statsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 185 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Bulgarien för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst.

Mellan Finland och Bulgarien är för närvarande inte i kraft något avtal för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst. Flertalet av de gällande finska skatteavtalen följer huvudsakligen Organisationens för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) rekommendationer till bilaterala skatteavtal. Det visade sig redan på ett tidigt stadium av avtalsförhandlingarna med Bulgarien att OECD:s modellavtal inte utan ändringar kunde läggas till grund för förhandlingarna. Det slutliga avtalet följer det oaktat till sakinnehållet och den yttre formen i hög grad OECD:s modellavtal. Avtalet innehåller bestämmelser enligt vilka en avtalsslutande stat tillerkänns rätt att beskatta olika inkomster medan den andra avtalsslutande staten i motsvarande mån måste avstå från att använda sin på egen skattelagstiftning grundade beskattningsrätt eller på annat sätt medge lättnad för skatt för att internationell dubbelbeskattning skall undvikas. Vidare ingår i avtalet bestämmelser om bland annat förbud mot diskriminering och om utbyte av upplysningar om beskattningen. I avtalet ingår också bestämmelser om finsk-bulgariska samägda företag. Såsom huvudmetod för att undanröja dubbelbeskattning tillämpar Finland skatteavräkningsmetoden och Bulgarien undantagandemetoden.

Förhandlingarna om avtalet inleddes i Helsingfors i januari—februari 1984. De fortsattes i Sofia i juni 1984 och i Helsingfors i september 1984. Förhandlingarna avslutades i Sofia i februari 1985 varvid ett avtalsutkast paraferades.

Utskottet har behandlat ärendet och anser att det i Sofia den 25 april 1985 undertecknade avtalet är behövligt och till sitt innehåll sakligt. Såsom begärt utlåtande anför utskottet vördsamt

att regeringens proposition och dess lagförslag borde godkännas.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Arvo J. Kämppi

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Manninen, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

428501084L

Utrikesutskottets betänkande nr 19 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Malaysia för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 18 oktober 1985 remitterat regeringens ovan nämnda proposition nr 186 till utrikesutskottet. I enlighet med riksdagens beslut har utrikesutskottet begärt statsutskottets utlåtande i saken som ingår som bilaga till detta betänkande. Med anledning av ärendet har riksdagen hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet och överinspektören Hillel Skurnik vid finansministeriet. Utrikesutskottet har behandlat ärendet och anför vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner ett med Malaysia den 28 mars 1984 ingånget avtal för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst, nedan avtalet, samt ett lagförslag om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet.

Avtalet följer huvudsakligen den modell för bilaterala skatteavtal som Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) har utarbetat. Avvikelserna från modellen gäller bl.a. beskattningen av rörelseinkomst, inkomst av sjöfart, dividend, ränta, royalty och inkomst av utövning av fritt yrke. En del av avvikelserna innebär att den avtalsslutande stat från vilken inkomsten härrör har getts en väsentligt mer omfattande beskattningsrätt än vad modellavtalet förutsätter. Denna utvidgning av beskattningsrätten bör ses som en eftergift till förmån för Malaysia, men kan dock anses motiverad med beaktande av Malaysias status som ett utvecklingsland. Både Finland och Malaysia tillämpar skatteavräkningsmetoden som huvudmetod för att undanröja dubbelbeskattning.

I avtalet ingår bestämmelser som medger den ena av de avtalsslutande staterna rätt att beskatta olika inkomster, medan den andra avtalsslutande staten på motsvarande sätt skall avstå från att utöva den beskattningsrätt som den har med stöd av sin egen skattelagstiftning eller på annat sätt bevilja skattelättnad, för att internationell dubbelbeskattning skall kunna undvikas. I avtalet ingår dessutom bestämmelser bl.a. om förbud mot diskriminering och om utbyte av upplysningar om beskattning. Till avtalet hör ett protokoll som utgör en väsentlig del av avtalet.

Avtalet träder i kraft 30 dagar efter den dag då de avtalsslutande staternas regeringar har meddelat varandra att de konstitutionella förutsättningarna för avtalets ikraftträdande har uppfyllts. Efter ikraftträdandet tillämpas avtalets bestämmelser i Finland, i fråga om källskatt, på inkomst som förvärvas den 1 januari det kalenderår som följer närmast efter det då avtalet träder i kraft eller senare, och i fråga om övriga inkomstskatter, på skatter som bestäms för skatteår som börjar den 1 januari det kalenderår som följer närmast efter det då avtalet träder i kraft eller senare.

Flera bestämmelser i avtalet avviker från den gällande skattelagstiftningen. Av denna orsak kräver avtalet till dessa delar riksdagens godkännande.

Statsutskottet har avgett sitt utlåtande om avtalet till den del det gäller beskattningen. Utrikesutskottet anser på grund av statsutskottets utlåtande, regeringens proposition och den utredning det fått i saken avtalet vara nödvändigt och ändamålsenligt och tillstyrker förslagen i regeringens proposition.

Hänvisande till det som anförts ovan föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen godkänner de bestämmelser i det i Kuala Lumpur den 28 mars 1984 mellan Finland och Malaysia in-

4285011347

gångna avtalet för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst, som kräver Riksdagens samtycke.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 3 december 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Zilliacus, medlemmarna Aaltonen, Elo, Hetemäki-Olander, Kanerva, E. Laine, Pursiainen, Tuomaala och Väänänen samt suppleanterna Aho och Paasilinna.

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 26 november 1985
Utlåtande nr 8

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en den 22 oktober 1985 daterad skrivelse i enlighet med riksdagens beslut begärt statsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 186 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Malaysia för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst.

Mellan Finland och Malaysia är för närvarande inte i kraft något avtal för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst. Det nu ingångna avtalet följer huvudsakligen Organisationens för ekonomiskt sasmarbete och utveckling (OECD) modell för bilaterala skatteavtal. Avvikelserna från modellen gäller bland annat beskattningen av rörelseinkomst, inkomst av sjöfart, dividend, ränta, royalty och inkomst av utövning av fritt yrke. En del av avvikelserna innebär att den avtalsslutande stat från vilken inkomsten härrör har getts en väsentligt mer omfattande beskattningsrätt än vad modellavtalet förutsätter. Denna utvidgning av beskattningsrätten bör ses som en eftergift till förmån för Malaysia. Både Finland och Malaysia tillämpar skatteavräkningsmetoden som huvudmetod för att undanröja dubbelbeskattning.

Förhandlingarna om avtalet inleddes i Helsingfors i maj 1981 och fortsattes i Kuala Lumpur i februari 1982, varvid ett avtalsutkast paraferades.

Utskottet har behandlat ärendet och anser att det i Kuala Lumpur den 28 mars 1984 undertecknade avtalet är behövligt och till sitt innehåll sakligt. Såsom begärt utlåtande anför utskottet vördsamt.

att regeringens proposition och dess lagförslag borde godkännas.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Arvo J. Kämppi

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Manninen, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

428501082J

Utrikesutskottets betänkande nr 20 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Thailand för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 26 november 1985 regeringens ovan nämnda proposition nr 226 till utrikesutskottet. I enlighet med riksdagens beslut begärde utrikesutskottet statsutskottets utlåtande i saken, vilket bifogas detta betänkande. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet och överinspektören Hillel Skurnik vid finansministeriet. Utrikesutskottet har behandlat ärendet och anför vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner ett med Thailand den 25 april 1985 ingånget avtal för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst, nedan avtalet, samt ett lagförslag om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet.

Avtalet bygger i huvudsak på den modell för bilateralt skatteavtal som Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) har gjort upp. Avvikelserna från modellen gäller bl.a. beskattningen av rörelseinkomst, inkomst av sjöfart, dividend, ränta, royalty och inkomst av självständig yrkesutövning. En del av avvikelserna innebär att den avtalsslutande stat från vilken inkomsten härrör har givits en väsentligt mer omfattande beskattningsrätt än vad OECD:s modellavtal förutsätter. Denna utvidgning av beskattningsrätten, som bör ses som en eftergift till förmån för Thailand, kan emellertid anses vara motiverad med hänsyn till Thailands ställning som utvecklingsland. Både Finland och Thailand tillämpar skatteavräkningsmetoden som främsta metod för att undanröja dubbelbeskattning.

I avtalet ingår bestämmelser enligt vilka en avtalsslutande stat medges rätt att beskatta olika inkomster medan den andra avtalsslutande staten i motsvarande mån måste avstå från att använda sin på egen skattelagstiftning grundade beskattningsrätt eller på annat sätt medge skattelättnad för att internationell dubbelbeskattning skall undvikas. Vidare innehåller avtalet bestämmelser bl.a. om förbud mot diskriminering och om utbyte av upplysningar om beskattning. Till avtalet har fogats ett protokoll som utgör en integrerande del av avtalet.

Avtalet träder i kraft 30 dagar efter den dag då de avtalsslutande staternas regeringar har meddelat varandra att de konstitutionella förutsättningarna för att avtalet skall kunna träda i kraft har uppfyllts. Sedan avtalet trätt i kraft tillämpas dess bestämmelser i fråga om källskatt på inkomst som förvärvas den 1 januari det kalenderår som följer närmast efter det då avtalet träder i kraft eller senare, samt i fråga om övriga inkomstskatter på skatter som bestäms för det skatteår som börjar den 1 januari det kalenderår som följer närmast efter det då avtalet träder i kraft eller senare.

Flera bestämmelser i avtalet avviker från gällande skattelagstiftning. Därför kräver avtalet till dessa delar riksdagens godkännande.

För beskattningens vidkommande hänvisar utrikesutskottet till statsutskottets utlåtande.

På grundval av regeringens proposition, statsutskottets utlåtande och erhållen utredning anser utrikesutskottet att avtalet behövs och är ändamålsenligt samt tillstyrker förslagen i regeringens proposition.

Hänvisande till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen godkänner de bestämmelser i det i Bangkok den 25 april 1985 ingångna avtalet mellan Republiken Finland och Konungariket Thailand för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst som kräver Riksdagens samtycke.

428501185V

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 10 december 1985

I den avgörande behandlingen i utskottet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Zilliacus, medlemmarna Aaltonen, Elo, Helminen, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Pursiainen, Suominen och Tuomaala samt suppleanterna Halonen, Hirvelä och Paasilinna.

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Helsingfors,
den 4 december 1985
Utlåtande nr 9

Bilaga

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en den 3 december 1985 daterad skrivelse i enlighet med riksdagens beslut begärt statsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 226 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Thailand för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst.

Mellan Finland och Thailand är för närvarande inte i kraft något skatteavtal för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst. Förhandlingar om ett sådant avtal inleddes i Bangkok i februari—mars 1983 och de fortsattes i Helsingfors i maj—juni 1984.

Avtalet följer huvudsakligen den modell för bilaterala skatteavtal som utarbetats av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Avvikelserna från modellen gäller bland annat beskattning av rörelseinkomst, inkomst av sjöfart, dividend, ränta, royalty och inkomst av självständig yrkesutövning. En del av avvikelserna innebär att den avtalsslutande stat från vilken inkomsten härrör har givits en väsentligt mer omfattande beskattningsrätt än vad OECD:s modellavtal förutsätter. Denna utvidgning av beskattningsrätten bör betraktas såsom en eftergift till förmån för Thailand. Både Finland och Thailand tillämpar skatteavräkningsmetoden som huvudmetod för att undvika dubbelbeskattning.

Utskottet har behandlat ärendet och anser att det i Bangkok den 25 april 1985 undertecknade avtalet är behövligt och till sitt innehåll riktigt. Såsom begärt utlåtande anför utskottet vördsamt

att regeringens proposition och dess lagförslag borde godkännas.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Arvo J. Kämppi

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Tikka och Tuovinen samt suppleanterna Eklund, Manninen, Mattila och Sasi.

Utrikesutskottets betänkande nr 21 med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa besämmelser i avtalet om ändring av avtalet om Nordiska ministerrådets sekretariat och deras rättsliga ställning samt i det därtill anslutna tilläggsprotokollet

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 28 november 1985 regeringens ovan nämnda proposition nr 227 till utrikesutskottet. Utskottet har med anledning av ärendet hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet, lagstiftningsrådet Matti Niemivuo vid justitieministeriet och yngre regeringssekreteraren Tuomo Vainio vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner det i Oslo den 22 november 1984 mellan de nordiska länderna ingångna avtalet om ändring av avtalet av den 12 april 1973 om Nordiska ministerrådets sekretariat och deras rättsliga ställning samt det i Oslo samtidigt upprättade, till ändringsavtalet anslutna tilläggsprotokollet om avtalets giltighet för Nordiska rådets presidiesekretariat och om de anställdas ställning i samband med återgång till anställning i hemlandet.

Nordiska ministerrådet (samarbetsministrarna) antog i november 1983 nya regler för personalpolitiken vid ministerrådets sekretariat, som är beläget i Oslo. Reglerna trädde i kraft omedelbart och förutsätter ändringar i 1973 års avtal om Nordiska ministerrådets sekretariat och deras rättsliga ställning. Ministerrådet (kulturministrarna) och Nordiska rådets presidium har lämnat sitt samtycke till att avtalet ändras så, att reglerna i tillämpliga delar också kommer att gälla kultursekretariatet i Köpenhamn och Nordiska rådets presidiesekretariat. I enlighet med detta har en ändring av avtalet och ett tilläggsprotokoll beretts i Nordiska ministerrådets ställföreträdarkommitté i samarbete med ministerrådets sekretariat. Avtalet och tilläggsprotokollet undertecknades i Oslo den 22 november 1984.

Genom avtalet och tilläggsprotokollet ändras 1973 års avtal så, att tjänstledigheten för tidsbegränsad anställning vid de nordiska sekretariaten förlängs från fyra till åtta år. Dessutom uppger avtalsparterna att de även eljest strävar efter att förbättra sina medborgares möjligheter att få anställning vid sekretariaten och att göra det lättare för dem att därefter återvända till hemlandet.

För att 1 stycket i tilläggsprotokollets artikel 3 inte skall stå i strid med regeringsformens 86 § bör denna bestämmelse tolkas så, att tjänstgöring vid de nordiska sekretariaten räknas som en särskild merit bara vid besättandet av tjänster och uppgifter, som fordrar ifrågavarande insikter och erfarenheter, men inte som särskild merit för vilken som helst statlig tjänst eller uppgift.

Ändringsavtalet träder i kraft den dag då alla avtalsparter har tillställt det norska utrikesdepartementet meddelande om godkännande. Tilläggsprotokollet träder i kraft samma dag som ändringsavtalet.

Enligt en allmänt vedertagen uppfattning i Finland bör angående statsanställdas rätt till tjänstledighet stadgas genom lag. Artikel 1 i ändringsavtalet och artikel 1 i tilläggsprotokollet, enligt vilka bestämmelser personer som antagits för tidsbegränsad anställning vid de nordiska sekretariaten skall beviljas tjänstledighet, strider mot detta. Maximitiden för tjänstledigheten skall enligt artikel 2 i tilläggsprotokollet vara åtta år i stället för nuvarande fyra år. Enligt artikel 1 i avtalet räknas tjänstgöring vid sekretariaten till godo för vederbörande person på samma sätt som tjänstgöring i hemlandet. Denna bestämmelse innebär en större förmån än vad som gäller med stöd av stadgandena i Finlands lagar och förordningar om pensions-, löne- och semesterförmåner och bestämmelserna i tjänstekollektivavtalen. Bestämmelserna i artikel 1 i avtalet och i artiklarna 1 och 2 i tilläggsprotokollet hör till området för lagstiftningen och fordrar riksdagens samtycke.

Med stöd av propositionens motivering och erhållen utredning anser utrikesutskottet att propositionen behövs och är ändamålsenlig samt förordar förslagen i regeringens proposition. Utskottet har emellertid ansett det vara motiverat att i lagförslaget korrigera vissa fel som närmast är av teknisk natur.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

4285011901

att Riksdagen skall godkänna de bestämmelser i det i Oslo den 22 november 1984 ingångna avtalet om ändring av avtalet den 12 april 1973 om Nordiska ministerrådets sekretariat och deras rättsliga ställning samt i det därtill anslutna tilläggsprotokollet om avtalets giltighet för Nordiska rådets presidiesekretariat och om de anställdas ställning i samband med återgång till anställning i hemlandet, vilka erfordrar Riksdagens samtycke.

Samtidigt föreslår utskottet vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas sålydande:

Lag

om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om ändring av avtalet om Nordiska ministerrådets sekretariat och deras ställning samt i det därtill anslutna tilläggsprotokollet *(utesl.)*

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

(Såsom i regeringens proposition)

2 §

Närmare stadganden om verkställighet *(utesl.)* av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

3 §

(Såsom i regeringens proposition)

Helsingfors den 10 december 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Liikanen, vice ordföranden Zilliacus, medlemmarna Aaltonen, Elo, Helminen, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Pursiainen (delvis), Suominen och Tuomaala samt suppleanterna Halonen, Hirvelä och Paasilinna.

Utrikesutskottets betänkande nr 22 med anledning av regeringens proposition om Finlands anslutning till konventionen angående upprättandet av den Europeiska frihandelssammanslutningen

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 3 december 1985 regeringens ovan nämnda proposition nr 239 till utrikesutskottet. Med anledning av ärendet har utskottet hört avdelningschefen Erkki Mäentakanen och utrikessekreteraren Holger Standertskjöld-Nordenstam vid utrikesministeriet, ekonomipolitiske sekreteraren Antero Tuominen vid Finlands Fackförbunds Centralorganisation r.f. och avdelningschefen Sampsa Saralehto vid Industrins centralförbund. Sedan utrikesutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner att Finland ansluter sig till konventionen angående upprättandet av den Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) samt de bestämmelser som hör till anslutningen. Anslutningen till konventionen innebär att Finland från att hittills ha varit associerad medlem blir full medlem.

Finlands på associeringsöverenskommelsen baserade specialställning i EFTA har gradvis förlorat i betydelse särskilt efter det att EFTA-rådet och det gemensamma rådet mellan Finland och EFTA år 1968 började hålla sina möten samtidigt. Skillnaden mellan Finlands associerade medlemskap och fullt medlemskap har i praktiken krympt till rätt liten. Finlands anslutning till EFTA-konventionen innebär sålunda i praktiken en formell bekräftelse av en i praktiken befäst situation. Anslutningen förändrar inte på något sätt Finlands handelspolitiska situation och den har inte heller någon effekt med tanke på våra handels- eller ekonomiska relationer med andra länder. Finland skulle också bibehålla sin i associeringsöverenskommelsens artikel 4 nämnda rätt att bland annat upprätthålla kvantitativa importrestriktioner på fasta och flytande bränslen och gödselämnen.

Finlands anslutning till EFTA som full medlem påverkar inte våra ekonomiska relationer med EFTA:s medlemsländer, Sovjetunionen eller andra SEV-länder, EG-länderna lika litet som med de länder som står utanför dessa grupperingar. De interna tullarna inom EFTA-området har redan avskaffats, varför Finlands fulla medlemskap inte heller till denna del medför någon förändring i situationen. Likaså bör det konstateras att betalningsskyldigheterna till följd av medlemskapet i EFTA och Finlands andel i finansieringen av sammanslutningens budget inte förändras på grund av det fulla medlemskapet.

I 2 § lagen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt (157/74) har importlicensieringen av en del varor, inklusive fasta och flytande bränslen och gödselämnen, definierats med hänvisning till bestämmelserna i associeringsöverenskommelsen med EFTA. Sakinnehållet i bilaga II till nämnda associeringsöverenskommelse förblir oförändrat i de nya avtalsarrangemagen, och i EFTA-rådets beslut om Finlands fulla medlemskap har inkluderats en bestämmelse om forsättandet av de arrangemang som avses i bilagan. På grund härav kommer inte tillämpningsområdet för 2 § att förändras då Finland erhåller fullt EFTA-medlemskap, och sagda stadgande behöver inte ändras.

Merparten av bestämmelserna i konventionen angående upprättandet av EFTA är i kraft i Finland enligt Finlands associeringsöverenskommelse. Att avtalet upphör att vara i kraft förutsätter emellertid att alla bestämmelser i EFTA-konventionen bringas i kraft i samband med att Finland ansluter sig till organisationen. Bestämmelserna i konventionen och i handlingarna rörande anslutningen till denna, som gäller tullskatter, hör enligt 61 § regeringsformen till lagstiftningens område. Konventionen innehåller även andra stadganden som hör till lagstiftningens område, såsom rådets rätt att i en del fall berättiga en medlemsstat att gentemot en annan vidtaga åtgärder som begränsar dennas förpliktelser, samt rådets rätt att fatta en del för medlemsstaterna bindande beslut och rådets befogenhet att ändra och tolka till konventionen hörande ursprungsregler. Genom medlemskapet i EFTA åsamkas Finland på grund av betalningsförpliktelser fortsatta kostnader, varför riksdagens samtycke även till denna del är behövligt.

428501184U

På basis av propositionens motivering och erhållen utredning anser utrikesutskottet att propositionen är behövlig och ändamålsenlig samt tillstyrker förslagen i propositionen.

Hänvisande till det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att Riksdagen godkänner de bestämmelser i den i Stockholm den 4 januari 1960 ingångna konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen samt i Europeiska frihandelssammanslutningens rådsbeslut den 4 november 1985 om Finlands anslutning därtill samt i de kompletterande tillämpnings- och tolkningsreglerna, vilka kräver Riksdagens samtycke.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 10 december 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Zilliacus, medlemmarna Aaltonen, Elo, Helminen, Juhantalo, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Pursiainen, Suominen, Tuomaala och V. Vennamo samt suppleanterna Hirvelä och Paasilinna.

Reservation

I strid med den ståndpunkt som utrikesutskottets majoritet har intagit har vi inte kunnat godkänna regeringens proposition med förslag om Finlands anslutning till Europeiska frihandelssammanslutningen såsom full medlem.

Enligt propositionens motivering skulle ingenting förändras jämfört med den nuvarande situationen, varvid ett slags politisk demonstration och ett uttryck för samhörighet med länderna inom frihandelsammanslutningen utgör en delvis uttalad motivering. Samtidigt är också andra åtgärder anhängiga som integrerar Finlands ekonomi med ekonomin i västländerna. Regeringens proposition bör bedömas med beaktande av denna helhet.

Regeringen tycks förmoda att ett fullt medlemskap är en gest som är ägnad att främja finska bolags export till Västeuropa. Några bevis har emellertid inte förelagts för en sådan exportfrämjande effekt. Ett fullt medlemskap tillsammans med de övriga anhängiga åtgärderna ökar emellertid bundenheten till Västeuropa. Det ökade samarbetet mellan Europeiska frihandelssammanslutningen och Europeiska gemenskapen (EG), varvid man också har velat ge förbindelserna en politisk betydelse, kan indirekt binda vårt land också till Europeiska gemenskapen, trots att Finland då det ingick frihandelsavtalet med Europeiska gemenskapen meddelade att landet avhåller sig från en vidare politisk bundenhet. Med tanke på den internationella freden och samarbetet och särskilt med tanke på utvecklingsländerna är det inte till nytta att det uppstår slutna sammanslutningar. Å andra sidan har inte regeringen vare sig vid beslutet om associerat medlemskap eller i detta sammanhang redogjort för de ekonomiska eller andra effekter som ett associerat medlemskap och ett fullt medlemskap eller möjligheten att stå utanför Europeiska frihandelssammanslutningen har.

Finland borde arbeta aktivt för att utveckla det allmänt europeiska och internationella samarbetet inom ramen för Europeiska säkerhets- och samarbetskonferensen och Europeiska ekonomiska kommissionen som underlyder Förenta Nationerna.

Handeln och det ekonomiska samarbetet mellan Finland och Sovjetunionen håller på att stelna på den nuvarande nivån. Det finns t.o.m. en risk för att handelsutbytet minskar, något som i hög grad påverkas av den betydelse som oljan och dess pris har i handeln mellan våra länder.

Det måste förutsättas att regeringen speciellt satsar på att utveckla handeln och det ekonomiska samarbetet med Sovjetunionen och de övriga socialistiska länderna.

Vi föreslår att Riksdagen förkastar klämmen om godkännande av regeringens proposition nr 239 och lagförslaget i den.

Helsingfors den 10 december 1985

Terho Pursiainen **Ensio Laine** **Inger Hirvelä**

Utrikesutskottets betänkande nr 23 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om vissa åtgärder mot Sydafrika

Riksdagen remitterade genom protokollsutdrag av den 29 november 1985 regeringens ovan nämnda proposition nr 233 till utrikesutskottet.

Riksdagen har genom protokollsutdrag av den 7 maj 1985 till utskottet också remitterat rdm. Stenius-Kaukonens lagmotion nr 42 med förslag till lag om vissa påtryckningsåtgärder för upphävande av den av Förenta Nationerna fördömda rasdiskrimineringen i Republiken Sydafrika.

Riksdagen har dessutom genom protokollsutdrag av den 17 juni 1983 till utskottet remitterat rdm. E. Laines m.fl. hemställningsmotion nr 96/1983 rd. om brytande av förbindelserna med Sydafrika.

Eftersom lag- och hemställningsmotionerna gäller samma sak har utskottet behandlat dem i anknytning till propositionen.

Med anledning av ärendet har utskottet hört avdelningschefen Erkki Mäentakanen, ambassadören Joel Pekuri, avdelningschefen Seppo Pietinen, byråchefen Pekka Harttila och sektionschefen Marjatta Rasi vid utrikesministeriet.

Sedan utrikesutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

Regeringens proposition

Efter det att utrikesutskottet fått en redogörelse av utrikesministern om situationen i Sydafrika anförde det den 11 juni 1985 såsom ett yttrande till regeringen i enlighet med 48 § 2 mom. riksdagsordningen att också Finland borde vidta nya effektivare åtgärder för att utöva påtryckning på Sydafrika för att landet skall upphöra med sin apartheidpolitik. Utskottet ansåg att regeringen aktivt och konstruktivt borde söka avtala om samnordiska åtgärder för att utöva kraftigare påtryckning på Sydafrika på såväl det politiska som ekonomiska planet. Utrikesutskottet konstaterade också att regeringen borde förhandla med organisationerna inom näringslivet om en begränsning av handeln med Sydafrika på samma sätt som man genom förhandlingarna har kunnat begränsa idrotts- och kulturkontakterna med Sydafrika. Utskottet ansåg det också vara viktigt att statsmakten avhåller sig från alla åtgärder som främjar handeln med Sydafrika och att man förhindrar inte bara produktiva utan också alla andra investeringar.

I gällande lagstiftning ingår ett allmänt bemyndigande att verkställa FN:s beslut endast då det är fråga om ett för medlemsländerna bindande beslut som säkerhetsrådet fattat med stöd av kapitel 7 i FN:s stadga. Efter att säkerhetsrådet den 6 december 1966 fattat ett bindande beslut om sanktioner mot Syd-Rhodesia gavs i Finland den 10 mars 1967 en lag om uppfyllande av de förpliktelser, vilka grunda sig på Förenta Nationernas säkerhetsråds beslut rörande Syd-Rhodesia (187/67). Enligt lagen kan om uppfyllandet av förpliktelserna stadgas genom förordning. I syfte att ersätta denna lag stiftades den 29 december 1967 en lag om uppfyllande av vissa förpliktelser, vilka grunda sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna (659/67). Enligt lagen kan om uppfyllandet av förpliktelser som grundar sig på säkerhetsrådets bindande beslut stadgas genom förordning. Lagen är tillsvidare den enda i Finland gällande lag som stiftats på basis av ett beslut av FN:s säkerhetsråd. Finland har ingen lag som baserar sig på säkerhetsrådets rekommendationer; inte heller finns det någon annan lag som skulle göra det möjligt att begränsa de ekonomiska förbindelserna med Sydafrika i avsaknad av ett beslut av FN.

I propositionen föreslås att Finland begränsar förbindelserna av ekonomisk natur samt telekommunikationerna och annan trafik med Sydafrika i syfte att medverka till att rasdiskrimineringen i Sydafrika upphör och till att den illegitima förvaltningen av Namibia avvecklas. Regeringen föreslår att beviljande av lån eller annan kredit till Sydafrika eller Namibia förbjuds och likaså

428501183T

ställande av borgen som säkerhet för gäld. Likaså vore det förbjudet att överlåta patent och därtill ansluten tillverkningsrätt.

Enligt lagförslaget kan angående andra åtgärder rörande förbindelserna av ekonomisk natur samt telekommunikationerna och annan trafik än de ovan nämnda stadgas genom förordning. Förutsättningen för utfärdande av en förordning vore att Förenta Nationernas säkerhetsråd avgett en rekommendation om åtgärden och att den inte står i strid med bestämmelserna i för Finland bindande internationella fördrag om tullar och utrikeshandel eller med Finlands övriga folkrättsliga förpliktelser. Enligt vad utskottet erfarit kommer regeringen efter det att lagen har trätt i kraft att utfärda en förordning om förbud mot investeringar i Sydafrika.

Ett avtal som har ingåtts i strid med den i propositionen avsedda lagen eller som avser kringgående av lagen är ogiltigt. Den som bryter eller försöker bryta mot lagen bestraffas enligt lagen av år 1958 om bestraffning av brott mot vissa fullmaktslagar (305/58).

Lagförslaget innehåller fogenheter att utfärda också sådana förordningar som enligt regeringsformen kräver riksdagens samtycke. I lagförslaget begränsas likaså äganderätten i fråga om patent och tillverkningsrättigheter och dessutom utvidgas begränsningarna i valutalagen i fråga om äganderätten. Sålunda borde lagförslaget behandlas i den ordning som föreskrivs i 67 § riksdagsordningen.

Lag- och hemställningsmotionerna

Eftersom lagen enligt utrikesutskottets uppfattning borde stiftas på basis av regeringens proposition föreslår utskottet att lagförslaget i rdm. Stenius-Kaukonens m.fl. lagmotion förkastas.

Enligt utskottets uppfattning finns det inte något motiverat skäl för att genomföra den ändring som föreslås i rdm. E. Laines m.fl. hemställningsmotion och sålunda inte heller skäl för att godkänna de hemställningar som avses i den, varför utskottet föreslår att också denna motion avböjs.

På basis av propositionens motivering och erhållen utredning anser utrikesutskottet att lagförslaget behövs. Utskottet konstaterar emellertid att det är fråga om endast en separat åtgärdshelhet. Sålunda anser utskottet att det alltjämt är nödvändigt att regeringen aktivt och konstruktivt försöker avtala om nya samnordiska åtgärder för att öka påtryckningen på Sydafrika på det politiska och ekonomiska planet. Utskottet framhåller att regeringen bör effektivera förhandlingarna med organisationerna inom näringslivet i syfte att begränsa handeln med Sydafrika på samma sätt som man genom förhandlingar med idrotts- och kulturorganisationerna har kunnat begränsa idrotts-och kulturutbytet med Sydafrika.

På basis av det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget skall behandlas i den ordning som 67 § 2 mom. riksdagsordningen föreskriver.

Vidare föreslår utrikesutskottet vördsamt

att lagförslaget i lagmotionen nr 42 förkastas.

Slutligen föreslår utskottet

att hemställningsmotionen nr 96/1983 rd. avböjs.

Helsingfors den 10 december 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Zilliacus, medlemmarna Aaltonen, Elo, Helminen, Kanerva, E. Laine, Paasio, Pursiainen, Suominen, Tuomaala och Väänänen samt suppleanterna Hirvelä och Paasilinna.

Reservation

Enligt DFFF:s uppfattning bör Finland avbryta alla förbindelser med Sydafrika. Förutom de ekonomiska förbindelserna och kommunikationerna bör man avbryta också de diplomatiska relationerna med Sydafrika samt samarbetet inom idrotten, vetenskapen och kulturen, såsom anförs i lagmotionen nr 42.

I sitt lagförslag har regeringen föreslagit att det i förordning kan stadgas om andra sådana åtgärder rörande förbindelserna av ekonomisk natur samt telekommunikationerna och annan trafik än de som nämns i lagen och som riktar sig mot Sydafrika eller Namibia. Regeringen föreslår emellertid att det är en förutsättning för utfärdandet av en förordning att FN:s säkerhetsråd har utfärdat en rekommendation om åtgärden. Vi anser att det inte är skäl att på detta sätt binda Finlands åtgärder vid FN:s säkerhetsråds och därigenom i praktiken vid USA:s uppfattningar. Vi förutsätter att regeringen med iakttagande av den allmänna opinionen i vårt land skyndsamt vidtar åtgärder för att helt avbryta förbindelserna av ekonomisk natur samt telekommunikationerna och annan trafik mellan Finland och Sydafrika samt så snart som möjligt förelägger riksdagen ett förslag om avbrytande av även de övriga förbindelserna med Sydafrika och Namibia.

Vi föreslår

att lagförslaget i övrigt godkänns i enlighet med utskottets betänkande förutom att dess 6 § godkänns sålydande:

6 §

(1 mom. såsom i utskottets betänkande)

Förutsättningar för utfärdande av förordning som avses i 1 mom. är *(utesl.)* att åtgärden inte strider mot bestämmelserna i för Finland bindande internationella överenskommelser om tullar och utrikeshandeln eller mot Finlands övriga folkrättsliga förpliktelser.

Helsingfors den 10 december 1985

Terho Pursiainen **Ensio Laine** **Inger Hirvelä**

RIKSDAGENS
UTRIKESUTSKOTT

Helsingfors,
den 7 maj 1985
Utlåtande nr 1

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet har genom en skrivelse av den 23 april 1985 begärt utrikesutskottets utlåtande om förordningen angående ändring av förordningen om tull- och importavgiftspreferenser för varor med ursprung i utvecklingsländer (F nr 1), som har bragts till riksdagens kännedom. Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Esko Kiuru vid utrikesministeriet och föredraganden Sven Långström vid finansministeriet. Sedan utrikesutskottet behandlat ärendet anför det vördsamt följande.

De ensidiga tull- och importavgiftspreferenserna för utvecklingsländerna baserar sig på en resolution som FN:s handels- och utvecklingskonferens (UNCTAD) 1968 godkände om ett allmänt, icke-reciprokt och icke-diskriminerande prioritetssystem till förmån för utvecklingsländerna. Systemet har på grundval av resolutionen internationellt i huvudsak utvecklats inom handels- och utvecklingskonferensen, och införandet av systemet togs in i det program för det andra utvecklingsdecenniet som godkändes vid FN:s 25:e generalförsamling. Syftet med systemet är att öka utvecklingsländernas exportinkomster, främja deras industrialisering och göra deras ekonomiska tillväxt snabbare.

Finland medgav i systemet förutsatta tull- och importavgiftspreferenser åt särskilt nämnda länder från och med den 1 januari 1972. De länder som får denna fördel har senare utökats och Finland har beviljat praktiskt taget alla utvecklingsländer dessa fördelar.

I förordningens 1 § räknas de länder upp som prioritetssystemet skall tillämpas på. I stadgandet har dessutom särskilt antecknats de minst utvecklade länder som åtnjuter en mera omfattande prioritet. I förordningens 2 § räknas de tulltariffpositioner upp vars varor i och med att de härstammar från utvecklingsländer och importeras från dem är befriade från importavgifter på lantbruksprodukter eller tullar. I förordningens 3 § räknas de tulltariffpositioner upp vars varor i och med att de härstammar från de minst utvecklade länderna och importeras från dem är befriade från importavgifter och tullar. I förordningens 4 § räknas de tulltariffpositioner upp för vars varor gällande tull uppbärs trots att de härstammar från utvecklingsländer och också importerats från dem.

Genom förordningen har till förteckningen över utvecklingsländer fogats Hongkong samt till förteckningen över de minst utvecklade länderna Djibouti, Ekvatorialguinea, Sao Tome och Principe, Sierra Leone och Togo. Produkterna gulstrimmig mullus, ostrimmig mullus, havsabborre, guldbraxen, såsom sådan till människoföda otjänlig palmolja och kokosolja, av tropiska frukter beredda sockrade och osockrade sylter, fruktgeléer, marmelader, fruktpastor och fruktpuréer samt vid import från de minst utvecklade länderna mattor, med översida av jute och/eller andra textilfibrer av bast och/eller manilla, av sisal och/eller andra agavefibrer har tagits med bland de prioriterade produkterna. Till förordningen har fogats en förteckning över sådana industriprodukter som importeras från Hongkong och för vilka gällande tull uppbärs i Finland samt i fråga om textiltyger slopats anteckningen ”Andra än innehållande mer än 10 % silke”.

Utrikesutskottet anser att de ändringar som genom den föreliggande förordningen gjorts i de tull- och importavgiftspreferenser, som Finland beviljar utvecklingsländerna och som trätt i kraft den 1 maj 1985, är motiverade och ändamålsenliga. Därför anför utskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att förordningen inte borde upphävas.

På utrikesutskottets vägnar:

Erkki Liikanen

Ilkka O. Jumppanen

428500398F

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Liikanen, vice ordföranden Stenbäck, medlemmarna Elo, Helminen, Juhantalo, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Puolanne, Pursiainen och Suominen samt suppleanten Pohjala.

RIKSDAGENS
UTRIKESUTSKOTT

Helsingfors,
den 15 oktober 1985
Utlåtande nr 2

Till Statsutskottet

Statsutskottet har genom en skrivelse av den 19 april 1985 begärt utlåtande av utrikesutskottet om regeringens proposition nr 16 med förslag till kärnenergilag och vissa därtill anslutna lagar. Med anledning av ärendet har utskottet hört t.f. legationsrådet Kari-Veikko Salonen vid utrikesministeriet. Efter att ha behandlat ärendet för sitt behörighetsområdes vidkommande anför utrikesutskottet vördsamt följande.

I regeringens proposition föreslås att en kärnenergilag skall stiftas som anger de allmänna principerna, villkoren och kraven vid användningen av kärnenergi. Användningen av kärnenergi bör sålunda vara säker och förenlig med samhällets helhetsintresse. Den får inte heller främja spridningen av kärnvapen. I lagen skall nämnas de förutsättningar för beviljande av tillstånd samt övriga materiella stadganden genom vilka nämnda mål eftersträvas. I lagen anges uttömmande och mycket mer detaljerat än för närvarande t.ex. skyldigheterna för den som bedriver verskamhet att sörja för säkerheten. Dessutom skall mycket noggrannare stadganden än de som gäller för närvarande införas speciellt om kärnavfallshanteringen samt om det sätt på vilket den som bedriver verksamhet på förhand skall säkerställa kärnavfallshanteringen genom avgifter till en statlig kärnavfallshanteringsfond samt genom att till staten överlämna säkerheter. Enligt förslaget skall myndigheterna också förfoga över effektiva medel att vid behov genom påbud och förbud ingripa i användningen av kärnenergi.

Utrikesutskottet understryker i detta sammanhang att Finland i den internationella politiken som en del av sin säkerhetspolitik konsekvent arbetat för att förhindra spridningen av kärnvapen. Finland har också för egen del genom statsfördrag förbundit sig att endast tillåta fredliga tillämpningar vid användningen av kärnenergi. Detta ställningstagande uttrycks i lagförslaget genom den allmänna principen att innehav, import och användning av kärnladdningar är förbjudna i Finland.

Den mest betydelsefulla milstolpen med tanke på fredlig användning av kärnenergi är den bestämmelse i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen, det s.k. kärnstoppsfördraget (FördrS 11/70), som trädde i kraft år 1970, enligt vilken de kärnvapenfria staterna förbinder sig att underställa all fredlig användning av kärnenergi övervakning av Internationella Atomenergiorganet (IAEA). Det uteslutande syftet med Internationella Atomenergiorganets kontroll är enligt ett med organet särskilt ingånget avtal att konstatera att kärnmaterial inte överförs från fredlig användning till kärnvapen eller andra kärnladdningar. Organet har inga befogenheter att försöka hindra dylika överföringar, utan det skall endast rapportera om sina misstankar eller observationer till Förenta Nationernas säkerhetsråd eller generalförsamling.

För att kunna utföra kontroller i Finland måste IAEA:s representant personligen godkännas av Finlands regering. För varje särskilt kontrollbesök behöver han dessutom fullmakt av IAEA. I kontrollavtalet garanteras organisationen och dess inspektörer vissa rättigheter som dock begränsas till kontrollbehovet vid varje tillfälle och ofta ytterligare förutsätter ett separat avtal med de finska myndigheterna. IAEA:s kontroll omfattar i princip allt atområbränsle och särskilt klyvbart material som finns i Finland. Ämnena blir dock föremål för kontroll i full utsträckning först då de till sin sammansättning och renhet är lämpliga för bränsletillverkning eller anrikning.

Eftersom Finland genom statsfördrag förbundit sig att tillåta företrädare för IAEA och i vissa fall också för den andra avtalsparten i bilaterala överenskommelser att här företa i fördragen

428500862E

förutsatta inspektioner, som behövs för kontrollen, och taga prov, anser utrikesutskottet det vara nödvändigt att dessa rättigheter för konsekvensens och klarhetens skull fastlås i den lagstiftning som reglerar användningen av kärnenergi. Av denna orsak understryker utskottet att 63 § 2 mom. i lagförslaget i propositionen är nödvändigt.

Genom att ansluta sig till kärnstoppfördraget har Finland förbundit sig att inte ta emot, anskaffa eller tillverka kärnvapen eller andra kärnladdningar. Finland har också ratificerat det i Moskva år 1963 ingångna avtalet om förbud mot kärnvapenprov i atmosfären, i yttre rymden och under vattnet (FördrS 1/64). Finland har även år 1981 undertecknat en konvention om skyddande av kärnmaterial. Konventionen gäller säkerhetsarrangemang vid transporter av kärnmaterial som nämns i konventionen. Den är inte ännu ratificerad.

I detta sammahang konstaterar utrikesutskottet ytterligare att med stöd av överenskommelsen mellan Finland, Danmark, Norge och Sverige om riktlinjer för kontakt i säkerhetsfrågor beträffande kärnanläggningar vid gränserna mellan dessa länder (FördrS 19/77) skall bygglandets myndigheter lämna meddelande till grannlandets myndigheter om förläggningen av en kärnanläggning, om tillstånd för uppförande eller drift av anläggningen eller ändringar i tillståndsvillkoren, för att göra det möjligt för grannlandet att anföra sina synpunkter och anmärkningar före ärendets behandling. I enlighet med överenskommelsen skall anmälan göras redan i det skede då principbeslutet fattas.

På grundval av propositionens motivering och med hänvisning till erhållen utredning anser utrikesutskottet att regeringens proposition behövs och är ändamålsenlig samt förordar den.

Med hänvisning till det ovan stående anför utrikesutskottet som sitt utlåtande vördsamt

att det inte för sitt behörighetsområdes vidkommande har något att anmärka mot att lagförslaget i regeringens proposition godkänns.

På utrikesutskottets vägnar:

Jutta Zilliacus

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zilliacus, medlemmarna Aaltonen, Elo, Helminen, Juhantalo, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Puolanne, Pursiainen, Tuomaala och Väänänen samt suppleanten Pohjala.

RIKSDAGENS
UTRIKESUTSKOTT

Helsingfors,
den 25 oktober 1985
Utlåtande nr 3

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet har genom en skrivelse av den 19 september 1985 bett om utrikesutskottets utlåtande över en förordning om ändring av förordningen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt (F nr 13), som har bragts till riksdagens kännedom. Med anledning av ärendet har utskottet hört t.f. legationsrådet Matti Pullinen vid utrikesministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

Enligt stadgandena i 1 § lagen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt (157/74) kan i syfte att trygga en störningsfri utrikeshandel, en balanserad ekonomisk tillväxt, sysselsättningen, produktionsverksamheten och betalningsbalansen samt för förverkligande av de bilaterala eller multilaterala avtal angående tullar och utrikeshandel i övrigt, som ingåtts av Finland, ävensom för tryggande av dessa avtals störningsfria tillämpning, med beaktande av Finlands skyldigheter på grundvalen av internationella avtal, importen och exporten av varor samt den utländska betalningsrörelsen begränsas samt andra åtgärder vidtas i enlighet med vad i lagen stadgas. Enligt samma lags 3 § kan varuimporten och -exporten begränsas genom förordning.

Enligt 2 § 2 mom. förordningen om tryggande av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt (162/74) får andra varor än de, som nämns i den till förordningen anslutna förteckningen, importeras utan importlicens, om inte annat följer av 2 a § 1 mom., om deras ursprungs- och inköpsland är upptagna i nämnda förteckning. Genom en förordning om ändring av denna förordning (680/85) har den till 2 § 2 mom. anslutna förteckningen över varor och länder ändrats bland annat så att lupinfrö som används såsom foder fr.o.m. 1.8.1985 har underkastats importlicensiering.

Kvantitativa importrestriktioner är enligt artikel XI i det allmänna GATT-avtalet, som Finland anslutit sig till, i regel förbjudna. Underpunkten 2 c i samma artikel tillåter likväl undantag och innebär importen kan begränsas, om orsaken är begränsning av produktionen av en animalisk produkt, vars framställning helt eller till huvudsaklig del är direkt beroende av den importerade varan, under förutsättning att den inhemska produktionen av sistnämnda vara är relativt obetydlig. I praktiken har tillämpningen av GATT-avtalets XI artikel blivit beroende av ensidiga tolkningar, och man har inte haft för vana att med stöd av denna artikel kungöra importbegränsningar som tillämpas på lantbruksprodukter. Några förhandsförhandlingar har inte heller förts om dem. Om någon fördragspart anser att restriktionen kränker rättigheterna enligt GATT-avtalet, är det möjligt att ta upp saken i GATT-rådet för behandling i samråd enligt avtalet.

Då det gäller lupinfrö som används såsom foder är det fråga om en sådan ersättande produkt, som till sina verkningar tillsammans med motsvarande kompletterande äggviteämnen bör anses uppfylla kraven i GATT-avtalets XI artikel 2 c underpunkt. Vidare kan det anses, att produktens användningsändamål helt har förändrats sedan Finland beslöt om tullmedgivanden för vederbörande position.

Statsrådet har i enlighet med GATT-avtalets XXVIII artikel beslutat återtaga tullmedgivandena för lupinfrö som importeras för foderändamål. Samrådsfullmakter i enlighet därmed har getts utrikesministeriet vid föredragning för Republikens President 11.10.1985. Meddelande om återtagandet har inlämnats till GATT-sekretariatet 14.10.1985. Enligt erhållen utredning har det relaterade förfarandet utom med tanke på tolkningen av den ovan relaterade XI artikeln i GATT-avtalet också ansetts vara behövligt mot bakgrund av den allmänna handelspolitiska situationen.

428500907W

Med stöd av det ovan anförda anser utrikesutskottet att den genom förordningen införda importlicensieringen av lupinfrö, som trädde i kraft den 1 augusti 1985, är behövlig och ändamålsenlig. Av denna orsak anför utskottet vördsamt såsom sitt utlåtande

att förordningen inte borde upphävas.

På utrikesutskottets vägnar:

Erkki Liikanen

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Liikanen, medlemmarna Aaltonen, Elo, Helminen, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Puolanne, Suominen och Tuomaala samt suppleanten Paasilinna.

Statsutskottets betänkande nr 1 med anledning av regeringens proposition angående statsborgen för VTT Technology Oy:s lån

Riksdagen remitterade den 18 december 1984 regeringens proposition nr 259/1984 rd. angående statsborgen för VTT Technology Oy:s lån till statsutskottet för beredning.

VTT Technology Oy är ett helt statsägt bolag som i samarbete med andra företag skall främja exporten genom att utnyttja och befordra till produktion närmast den kunskap som uppstått och de uppfinningar som gjorts inom forskningsarbetet vid statens tekniska forskningscentral, med tonvikt på områden med hög teknologi.

Bolagets årliga omsättning beräknas under de närmaste åren stiga till över tio miljoner mark. Eftersom bolagets eget kapital är ringa måste behovet av driftskapital huvudsakligen täckas med lån. För att finansiera sitt driftskapital är bolaget i behov av statsborgen, emedan det inte har någon möjlighet att ordna säkerhet för sina lån på annat sätt. Regeringen föreslår därför att statsborgen under åren 1985—1987 skall ställas till säkerhet för VTT Technology Oy:s lån till ett sammanlagt belopp om högst 10 000 000 mark. Vidare föreslås att borgen skall ställas utan krav på motsäkerheter emedan bolaget är helt statsägt och saknar fast och annan såsom säkerhet lämplig egendom.

Utskottet har behandlat ärendet och anser på basis av erhållen utredning att propositionen är ändamålsenligt. Utskottet har därför beslutat tillstyrka den.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar berättiga statsrådet att på de villkor statsrådet bestämmer, utan krav på motsäkerhet, under åren 1985—1987 ställa statlig propriborgen till säkerhet för återbetalningen av de lån som upptas av VTT Technology Oy till ett sammanlagt kapitalbelopp av högst 10 000 000 mark och för uppfyllandet av övriga överenskomna villkor på sådant sätt, att belopp av varje lån utställt i annan än finsk valuta beräknas enligt Finlands Banks försäljningskurs vid den tidpunkt då borgen beviljas.

Helsingfors den 22 februari 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Poutanen, Rosnell, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Lahti-Nuuttila, Sasi, Savolainen, Vepsäläinen och Viljanen.

4285001095

Statsutskottets betänkande nr 2 angående statsborgen för Rautaruukki Oy:s utländska och inhemska lån

Riksdagen remitterade den 8 februari 1985 regeringens proposition nr 268/1984 rd. angående statsborgen för Rautaruukki Oy:s utländska och inhemska lån till statsutskottet för beredning.

Rautaruukki Oy kommer att under åren 1985—1987 förverkliga med tanke på bolagets konkurrenskraft samt verksamhetens tillförlitlighet, lönsamhet och produktivitet viktiga investeringar, av vilka de största är 820 miljoner mark för utvecklande av järnverket i Brahestad, 880 miljoner mark för byggande av ett koksverk och 265 miljoner mark för byggandet av en specialvagnsfabrik. Bolagets övriga nödvändiga utvidgnings- och underhållsinvesteringar uppgår under nämnda tid till sammanlagt över 500 miljoner mark.

Av Rautaruukki Oy:s investeringar kan uppskattningsvis ca hälften finansieras med inkomster och en ökning av aktiekapitalet. Bolagets behov av nya lån åren 1985—1987 beräknas till ca 2 650 miljoner mark. Amorteringarna på långfristiga lån uppgår under samma tid till ca 1 350 miljoner mark.

Av det lånebelopp som Rautaruukki Oy beräknas behöva förutsätter lånegivarna statsborgen för ca 1 500 miljoner mark eller också innebär statsborgen att lånevillkoren förbättras. Regeringen föreslår att borgensfullmakterna beviljas såsom proprieborgen utan krav på motsäkerheter.

Statsutskottet har behandlat ärendet och anser att regeringens proposition är ändamålsenlig. Utskottet har därför beslutat tillstyrka den.

Med stöd av det ovan anförda föreslår statsutskottet vördsamt

att Riksdagen skall besluta berättiga statsrådet att på de villkor statsrådet bestämmer, utan krav på motsäkerhet, under åren 1985—1987 ställa statlig proprieborgen till säkerhet för återbetalningen av de utländska och inhemska lån som upptas av Rautaruukki Oy till ett sammanlagt kapitalbelopp av högst 1 500 000 000 mark och för uppfyllandet av övriga överenskomna villkor på sådant sätt, att beloppet av varje lån utställt i annan än finsk valuta beräknas enligt Finlands Banks försäljningskurs vid den tidpunkt då borgen beviljas.

Helsingfors den 22 februari 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Sasi, Savolainen, Vepsäläinen och Viljanen.

Statsutskottets betänkande nr 3 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om byte av vissa jordområden mellan staten och Pemars kommun

Riksdagen har den 8 februari 1985 till statsutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 9 med förslag till lag om byte av vissa jordområden mellan staten och Pemars kommun.

Regeringen föreslår att statsrådet skall berättigas att på de villkor det bestämmer till Pemars kommun överlåta 48,30 hektar åkermark, 1,07 hektar skogmark och 1,57 hektar impediment. Pemar skall å sin sida till staten överlåta 173,62 hektar skogsmark, som lämpar sig för en forstläroanstalt. Vidare skall staten i mellangift betala 630 000 mark till Pemars kommun.

Pemars kommunfullmäktige har 1983 godkänt det föreslagna ägobytet.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och förordar lagförslaget utan ändringar.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 22 februari 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Sasi, Savolainen, Vepsäläinen och Viljanen.

4285001073

Statsutskottets betänkande nr 4 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ägobyte mellan staten och Riihimäki stad

Riksdagen remiterade den 8 februari 1985 regeringens proposition nr 2 med förslag till lag om ägobyte mellan staten och Riihimäki stad till statsutskottet för beredning.

I propositionen föreslås att staten till Riihimäki stad skall överlåta områden omfattande sammanlagt cirka 75 842 m^2 och staden till staten områden omfattande sammanlagt cirka 116 307 m^2. Områdenas värde har på ömse sidor uppskattats till 1 600 000 mark, varför bytet skall ske utan mellangift.

Genom områdesbytet reserveras för statsjärnvägarna områden för byggande av en depå. Staden kommer att få obebygga tomtområden samt vissa gatu- och parkområden.

Utskottet har behandlat ärendet och anser med stöd av den utredning utskottet fått att propositionen är ändamålsenlig.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 1 mars 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Surakka, Sutinen, Tenhiälä och Tikka samt suppleanterna Jokela, Piipari och Sasi.

428500130U

Statsutskottets betänkande nr 5 med anledning av regeringens proposition angående statsborgen för Kemi Oy:s utländska och inhemska lån

Riksdagen remitterade den 26 februari 1985 regeringens proposition nr 15 angående statsborgen för Kemi Oy:s utländska och inhemska lån till statsutskottet för beredning.

Enligt propositionen planerar Kemi Oy att genom ett saneringS- och utvecklingsprogram 1984 och 1985, vars kostnadskalkyl uppgår till 205 miljoner mark, trygga produktionens konkurrenskraft och samtidigt delvis förnya den svagaste maskinparken. Uppskattningsvis 64 miljoner mark av investeringarna kommer att användas för att förbättra energihushållningen, 70 miljoner mark för att effektivera kartongproduktionen och 71 miljoner mark för att effektivera cellulosaprodutionen.

Kemi Oy:s huvuddelägare, staten och Osuuskunta Metsäliitto, har ingått ett avtal om att staten för att trygga Kemi Oy:s investeringar åren 1981—1985 kan bevilja borgen för bolagets lån till ett belopp som motsvarar en tredjedel totalinvesteringarna.

Resultatet av de förhandlingar som förts om ägarbasen mellan Kemi Oy:s huvuddelägare är alltjämt oklart. Bolaget står emellertid inför ett över 200 miljoner marks investeringsprogram som syftar till att trygga och effektivera bolagets fortsatta verksamhet. Regeringen föreslår därför att ettåriga borgensfullmakter beviljas för Kemi Oy:s lån om högst 70 miljoner mark, såsom proprieborgen och utan krav på motsäkerhet.

Med stöd av erhållen utredning anser statsutskottet att propositionen är ändamålsenlig och har beslutat förorda den.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta berättiga statsrådet att på de villkor statsrådet bestämmer, utan krav på motsäkerhet, under år 1985 ställa statlig proprieborgen till säkerhet för återbetalningen av de utländska och inhemska lån som upptas av Kemi Oy till ett sammanlagt kapitalbelopp av högst 70 000 000 mark och för uppfyllandet av de övriga överenskomna villkoren på sådant sätt, att beloppet av varje lån utställt i annan än finsk valuta beräknas enligt Finlands Banks försäljningskurs vid den tidpunkt då borgen beviljas.

Helsingfors den 1 mars 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä och Tikka (delvis) samt suppleanterna Hietala, Jokela och Sasi.

428500130U

Statsutskottets betänkande nr 6 med anledning av statens investeringsfonds berättelse om verksamheten 1983

Riksdagen remitterade den 15 maj 1984 till statsutskottet för beredning berättelsen om statens investeringsfonds verksamhet 1983.

Statens investeringsfond har försökt nå det mål som statsrådet har uppställt för fonden genom att så väl som möjligt trygga och stöda finansieringen av små och medelstora företags investeringar inom den fjärde baszonen, dvs. i södra Finland och sköta finansieringen av motsvarande finansieringar inom utvecklingsområdena och den fjärde baszonens stödområde i samarbete med Utvecklingsområdesfonden Ab.

Sysselsättningssynpunkter, förbättrad produktivitet och konkurrenskraft, mångsidigare produktionsstruktur och främjat ibruktagande av avancerad teknologi har fortfarande varit centrala riktlinjer för fondens verksamhet. Investeringsfonden anser att den under verksamhetsåret rätt väl har lyckats uppnå målen. Speciellt investeringsfondens roll som finansiär av småföretag och medelstora företag i södra Finland konstateras ha blivit stärkt.

År 1983 tog investeringsfonden emot 323 ansökningar om lån. Ansökningarna gällde 760 miljoner mark. Markbeloppet ökade med 41 procent från föregående år. Såsom under tidigare år kom de flesta ansökningarna från den fjärde baszonen. De utgjorde 79 procent av det totala antalet och 39 procent av totalbeloppet. Inklusive de kreditansökningar som överfördes från året förut behandlades 337 låneansökningar. Av dem ledde 60 procent till ett positivt beslut medan 4 procent avslogs. Resten av ansökningarna återtogs av olika orsaker.

Under verksamhetsåret beviljades 231 lån på sammanlagt 383,4 miljoner mark. Antalet lån ökade med 14 procent och deras totalbelopp med 18 procent jämfört med föregående år. Sammanlagt 44 procent av lånens belopp och 92 procent av antalet lån beviljades småföretag och medelstora företag. Största delen av lånen beviljades företag inom den fjärde baszonen. Det totala kapitalbehovet för de investeringsprojekt som fick lån av investeringsfonden var 1 622,2 miljoner mark, varav fondens finansieringsandel utgjorde 24 procent.

De branscher som fick mest lån från investeringsfonden var pappersindustrin och den grafiska industrin, 32 procent, metall- och verkstadsindustrin, 20 procent, el-, gas- och värmeförsörjningen, 13 procent, den kemiska industrin, 12 procent samt livsmedels- och dryckesvaruindustrin, 8 procent av de beviljade lånen. Fonden hade vid årets slut 912 kunder. Av dem var 18 kommuner och deras fastighetsbolag medan 9 var statsbolag. Under verksamhetsåret försattes 16 av investeringsfondens företagskunder i konkurs. Konkurserna medförde kursförluster om 0,4 miljoner mark, dvs. 0,03 procent av fondens kreditstock.

Räntan på lånen i mark var under förra hälften av verksamhetsåret 9 och under senare hälften 10 procent. Lånetiderna har förlängts ända till 10 år. Engångspremien för lån som beviljats utan betryggande säkerhet — de utgjorde 19 procent av alla lån och 43 procent av småindustrilånen — uppgick till 0,5 procent av lånebeloppet. Dessutom uppbars för dessa lån en på samma sätt som räntan beräknad årspremie om 0,5—1,5 procent som graderades enligt risken.

För finansieringen av investeringsfondens verksamhet överfördes 30 miljoner mark till fonden från statsförslaget. Dessutom lyftes av medlem på postgirokontona med kredit såsom temporärt i mark beviljade lån under räkenskapsperioden sammanlagt 140,9 miljoner mark samt upptogs två nya utländska lån med ett motvärde på sammanlagt 209,7 miljoner mark.

Fondens ränteintäkter var under verksamhetsperioden sammanlagt 167,8 miljoner mark medan räntekostnaderna uppgick till 108,6 miljoner mark. Räntebidraget uppgick sålunda till 59,2 miljoner mark. Eftersom de övriga kostnaderna steg till 16,3 miljoner mark blev räkenskapsperiodens överskott 42,9 miljoner mark.

Vid utgången av 1983 hade fonden låneford-

4285001660

ringar om sammanlagt 1 493,8 miljoner mark. Lånen i mark utgjorde 622,2 miljoner mark av totalbeloppet och lånefordringarna i utländsk valuta 871,6 miljoner mark. Det främmande kapitalet uppgick till 1 017,6 miljoner mark varav de inhemska skulderna var 13,0 miljoner mark och de utländska 1 004,5 miljoner mark. Fondens eget kapital var vid utgången av räkenskapsperioden 811,5 miljoner mark. Ökningen var 72,9 miljoner mark.

Utskottet har behandlat ärendet och på basis av de utredningar det mottagit konstaterat att andelen eget kapital i investeringsfonden är tillfredsställande och dess principiella möjligheter att stöda småföretag och medelstora företag rätt goda. För närvarande sköts finansieringen av fonden i huvudsak med lån från utlandet. Enligt utskottets uppfattning borde finansieringsstrukturen emellertid förbättras så att finansieringen via statsbudgeten ökar. Behovet av ytterligare finansiering är inte stort, och de fondmedel som inte disponeras av låntagarna kan disponeras av staten inom ramen för statens kassahushållning. Utskottet anser det vara angeläget att möjligheterna att med tillräckligt lång återbetalningstid från fonden få lån till låg ränta tryggas. Ytterligare konstaterar utskottet med tillfredsställelse att fondens utlåning har utvecklats så att den stöder småindustri och medelstor industri på det sätt som utskottet tidigare uttalat sig om.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar sända detta betänkande till statsrådet för kännedom.

Helsingfors den 12 mars 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Linna, Pohjala (delvis), Rönnholm, Surakka, Tenhiälä och Vainio samt suppleanterna Kuusio, Pekkarinen, Piipari, Sasi, Westerlund och Vähäkangas.

Statsutskottets betänkande nr 7 med anlednig av regeringens proposition med förslag till lag om ägobyte mellan staten och Posio kommun

Riksdagen har den 3 januari 1985 remitterat egeringens proposition nr 264/1984 rd. med örslag till lag om ägobyte mellan staten och 'osio kommun till statsutskottet för beredning.

I propositionen föreslås att staten till Posio ommun för turiständamål av statsjorden i trakten av Kirintövaara, som hör till forstförvaltningns revir i Ranua, skall överlåta ett ca 228 ha stort ordområde samt i Kirintöjärvi ett ca 83 ha stort attenområde och den inom detta vattenområde elägna, ca 1,5 ha stora holmen Kirintösaari. Områdets gängse bruttovärde har uppskattats till 650 000 mark.

I utbyte skall kommunen till staten överlåta för skogsbruk lämpliga lägenheter och områden eller delar av sådana till motsvarande värde, 1 650 000 mark.

Utskottet anser att propositionen är ändamålsenlig och har beslut förorda den.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 29 mars 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har leltagit vice ordföranden Muurman, medlemarna Ajo, Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Malm, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä och Vainio samt suppleanterna Jokela, Manninen, Perho, Piipari, Sasi och Savolainen.

285002368

Statsutskottets betänkande nr 8 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Loimaa stad

Riksdagen remitterade den 18 oktober 1983 till statsutskottet för beredning regeringens proposition nr 119/1983 rd. med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Loimaa stad.

Utskottet har anhållit om jord- och skogsbruksutskottets utlåtande i ärendet. Utlåtandet bifogas detta betänkande.

Utskottet har i detta sammanhang dessutom beslutat behandla rdm. Perhos m.fl. lagmotion nr 34 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Loimaa stad och rdm. Valos lagmotion nr 42 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Mäntsälä kommun, vilka remitterades till utskottet genom protokollsutdrag av den 19 maj 1983, rdm. S. Mikkolas m.fl. lagmotion nr 149 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Somero kommun, rdm. Anttilas m.fl. lagmotion nr 154 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Somero kommun, rdm. Louvos m.fl. lagmotion nr 155 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Elimäki kommun och rdm. Miettinens m.fl. lagmotion nr 159 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till S:t Michels stad, vilka remitterades till utskottet genom protokollsutdrag av den 18 oktober 1983, rdm. Elos m.fl. lagmotion nr 164 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Kumo kommun, vilken remitterades till utskottet genom protokollsutdrag av den 21 oktober 1983, rdm. Paakkinens lagmotion nr 185 om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Kervo stad, vilken remitterades till utskottet genom protokollsutdrag av den 15 december 1983, rdm. Bärlunds m.fl. lagmotion nr 14 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Mäntsälä kommun, vilken remitterades till utskottet genom protokollsutdrag av den 24 februari 1984, rdm. Anttilas m.fl. hemställningsmotion nr 127 om flyttning av statens frökontrollanstalt till Somero, rdm. Astalas m.fl. hemställningsmotion nr 141 om flyttning av statens frökontrollanstalt till Loimaa stad, rdm. Hetemäki-Olanders m.fl. hemställningsmotion nr 162 om flyttning av statens frökontrollanstalt till Mäntsälä, rdm. Miettinens m.fl. hemställningsmotion nr 310 om flyttning av statens frökontrollanstalt och statens lantbrukskemiska anstalt till S:t Michel, rdm. S. Mikkolas m.fl. hemställningsmotion nr 315 om flyttning av statens frökontrollanstalt till Somero, rdm. Pohjalas m.fl. hemställningsmotion nr 339 om flyttning av statens frökontrollanstalt till Kumo och rdm. Skinnaris m.fl. hemställningsmotion nr 380 om flyttning av statens frökontrollanstalt till Somero, vilka remitterades till utskottet genom protokollsutdrag av den 17 juni 1983 samt rdm. Koskinens m.fl. hemställningsmotion nr 100 om placering av statens frökontrollanstalt i Mäntsälä och rdm. Väänänens hemställningsmotion nr 184 om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors till Mäntsälä, vilka remitterades till utskottet genom protokollsutdrag av den 20 mars 1984.

Regeringen föreslår att statens frökontrollanstalt flyttas från Helsingfors stad till Loimaa stad. Om flyttningen stadgas genom förordning sedan för ändamålet beviljats medel i statsförslaget. Enligt propositionen förutsätts för en flyttning av anstalten att ställningen för den personal som är anställd vid anstalten i Helsingfors tryggas på vederbörligt sätt i samband med flyttningen. Regeringen har för avsikt att förfara så att lagen inte bringas i kraft genom en förordning innan den statliga arbetsgivaren och vederbörande tjänstemanna- och arbetstagarorganisationer har avtalat om de åtgärder som förutsätts för tryggande av personalens ställning, varvid åtminstone

428500311N

tjänstemänen med grundlön bör tillförsäkras den ställning som framgår av lagen om lön på indragningsstat. Om en överenskommelse inte kan nås anser regeringen att frågan måste ordnas genom lagstiftningsåtgärder.

Den med tanke på frökontrollanstaltens verksamhetsförutsättningar lämpligaste orten är enligt undersökningarna Loimaa. Regionalpolitiskt har placeringen av anstalten granskats både med tanke på arbetstillfällena och den verkan som anstalten har på omgivningen.

Enligt propositionen förutsätter en flyttning till Loimaa inga organisatoriska specialarrangemang. Kostnaderna för statens frökontrollanstalts nya laboratoriebyggnad uppgår enligt propositionen till inalles ca 30 miljoner mark. Ordnandet av personalens ställning kan dessutom förorsaka merkostnader.

I de lagmotioner som utskottet behandlat föreslås att riksdagen skall stifta särskilda lagar enligt vilka statens frökontrollanstalt flyttas till de orter som framgår av lagmotionernas rubriker. I de hemställningsmotioner som utskottet behandlat föreslås att riksdagen skall besluta hemställa att regeringen vidtar åtgärder för att flytta statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till de orter som framgår av hemställningsmotionerna.

Helsingfors den 16 april 1985

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget utan ändringar. Utskottet föreslår vidare att de motioner som det behandlat i detta sammanhang skall förkastas.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslagen i lagmotionerna nr 34, 42, 149, 154, 155, 159, 164 och 185/1983 rd. samt 14/1984 rd. skall förkastas.

Vidare föreslår utskottet

att hemställningsmotionerna nr 127, 141, 162, 310, 315, 339 och 380/1983 rd. samt 100 och 184/1984 rd. skall förkastas.

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit vice ordföranden Muurman, medlemmarna Impiö, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm (delvis), Surakka, Tenhiälä, Tikka (delvis) och Vainio samt suppleanterna Eklund (delvis), Lahti-Nuuttila (delvis), Manninen, Pekkarinen, Piipari, Sasi, Savolainen, Viljanen och Vähäkangas.

Reservation

Finlands livskraftigaste spannmålssocken Somero förmår erbjuda frökontrollanstalten synnerligen goda verksamhetsförutsättningar. Somero ligger mitt i spannmåls-Finland och har goda förbindelser till alla delar av Finland.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas sålydande:

Lag

om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Somero kommun

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §	2 §
Statens frökontrollanstalt flyttas från Helsingfors stad till *Somero kommun.* (2 mom. såsom i utskottets betänkande)	(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 16 april 1985

Hannu Tenhiälä
Mikko Vainio

Matti Viljanen
Lea Savolainen

RIKSDAGENS
JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 17 november 1983

Utlåtande nr 2

Till Statsutskottet

Statsutskottet har genom en skrivelse av den 25 oktober 1983 begärt jord- och skogsbruksutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 119 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Loimaa stad. Vidare begär statsutskottet jord- och skogsbruksutskottets utlåtande om rdm. Perhos m.fl. lagmotion nr 34 med förslag till lag om flyttning om statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Loimaa stad, rdm. Valos lagmotion nr 42 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Mäntsälä kommun, rdm. S. Mikkolas m.fl. lagmotion nr 149 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Somero kommun, rdm. Anttilas m.fl. lagmotion nr 154 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Somero kommun, rdm. Louvos m.fl. lagmotion nr 155 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Elimä kommun, rdm. Miettinens m.fl. lagmotion nr 159 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till St Michels stad, rdm. Elos m.fl. lagmotion nr 164 med förslag till lag om flyttning av statens frökontrollanstalt från Helsingfors stad till Kumo stad, rdm. Anttilas m.fl. hemställningsmotion nr 127 om flyttning av statens frökontrollanstalt till Somero, rdm. Astalas m.fl. hemställningsmotion nr 141 om flyttning av statens frökontrollanstalt till Loimaa stad, rdm. Hetemäki-Olanders m.fl. hemställningsmotion nr 162 om flyttning av statens frökontrollanstalt till Mäntsälä, rdm. Miettinens m.fl. hemställningsmotion nr 310 om flyttning av statens frökontrollanstalt och Statens lantbrukskemiska anstalt till St Michel, rdm. S. Mikkolas m.fl. hemställningsmotion nr 315 om flyttning av statens frökontrollanstalt till Somero, rdm. Pohjalas m.fl. hemställningsmotion nr 339 om flyttning av statens frökontrollanstalt till Kumo samt rdm. Skinnaris m.fl. hemställningsmotion nr 380 om flyttning av statens frökontrollanstalt till Somero.

Med anledning av ärendet har utskottet hört äldre regeringssekreteraren Väinö Vainio vid jord- och skogsbruksministeriet, byråchefen Jussi Ilvesmäki vid finansministeriet, direktören Pentti Teittinen vid statens frökontrollanstalt, agronomen Pentti Lintukangas vid Siemenkauppiaiden Yhdistys r.f. samt såsom representanter för personalen vid statens frökontrollanstalt, personalrådets ordförande Ulla Kakko, medlemmen i personalrådet Aino Hanhilahti, huvudförttroendemannen Vieno Partanen och vice förttroendemannen Leena Kajån. Sedan utskottet behandlat ärendet anför det följande.

Enligt propositionen skulle statens frökontrollanstalt flyttas från Helsingfors stad till Loimaa stad. Eftersom medel i statsförslaget föreslås för flyttningen skulle om flyttningen av anstalten stadgas i förordning. Utgångspunkten för propositionen är att anstalten i dess helhet flyttas till den ort som med tanke på dess verksamhet har visat sig vara den bästa.

Den av statsrådet 21.6.1972 tillsatta utlokaliseringskommittén föreslog St Michels stad såsom förläggningsort för statens frökontrollanstalt. På basis av detta förordnade stadsrådet genom sitt beslut av 28.4.1977 statens frökontrollanstalt att uppgöra en plan för flyttning av anstalten till St Michel. Enligt motiveringen till 1979 års statsförslag är avsikten att anstalten flyttas till sagda stad år 1983. Härvid förutsattes dessutom att man vid beredningen av flyttningen samtidigt reder ut också andra alternativa förläggningsorter.

Vid utredningen av alternativa orter visade sig St Michel enligt motiveringen till propositionen emellertid vara det sämsta alternativet och Loimaa det bästa. Såsom bedömningsgrund har

man härvid närmast beaktat tre omständigheter: Anstaltens verksamhetsförutsättningar, statsekonomiska synpunkter och den regionpolitiska betydelsen av flyttningen.

Vid ärendets behandling har utskottet fäst särskild uppmärksamhet vid hur personalens ställning ordnas i samband med flyttningen. I motiveringen till propositionen konstateras helt riktigt att personalens ställning bör tryggas sakenligt i samband med flyttningen. I rätt riktning går även målsättningen att beslutet inte verkställs förrän det avtalats mellan arbetsgivaren, dvs. staten, och vederbörande tjänstemanna- och arbetstagarorganisationer om de åtgärder säkerställandet av personalens ställning förutsätter.

På basis av erhållen utredning har utskottet konstaterat att ställningen för den personal, som följer med anstalten, reglerats i tjänstekollektivavtal. Däremot är ställningen i fråga om sådan personal inte reglerad i lagstiftningen, vars flyttning till Loimaa skulle medföra oskäliga följder för deras personliga förhållanden eller familjeförhållanden. För den händelse att samförstånd inte kan nås om de åtgärder som gäller säkerställandet av personalens ställning anser utskottet att situationen i fråga om sådana personer i tjänste- eller annat anställningsförhållande, som av ovan nämnda orsaker inte kan flytta till Loimaa borde lösas genom att man vid behov med hjälp av anslag som särskilt anvisas för detta ändamål anvisar dem en motsvarande tjänst eller arbetsplats inom huvudstadsregionen.

Jord- och skogsbruksutskottet anser att förslaget i regeringens proposition betraktat som en helhet är det mest ändamålsenliga förfarandet då det gäller att ordna saken, varför utskottet föreslår att lagförslagen i de ovan nämnda lagmotionerna och hemställningarna i hemställningsmotionerna förkastas.

På grundval av det ovan sagda anför utskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition borde godkännas oförändrat.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslagen i lagmotionerna nr 34, 42, 149, 154, 155, 159 och 164 borde förkastas.

Vidare föreslår utskottet

att hemställningsmotionerna nr 127, 141, 162, 310, 315, 339 och 380 borde avböjas.

På jord- och skogsbruksutskottets vägnar:

Einari Nieminen

Keijo Koivukangas

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Nieminen, vice ordföranden Hämäläinen och ledamöterna Aaltio, Anttila, von Bell, Jyrkilä, Kautto, Koivisto, Koskinen, Rajamäki, Raudaskoski, Saarikoski, Törnqvist, Urpilainen och Westerlund samt suppleanterna Anna-Liisa Jokinen och Rantanen.

Avvikande åsikter

I

Enligt den projektgrupps promemoria, som jordbruksstyrelsen tillsatte 1980, erbjuder Mäntsälä lika goda verksamhetsbetingelser för statens frökontrollanstallt som Loimaa stad. I Mäntsälä verkar dessutom Mäntsälän maatalousoppilaitos samt Veterinärmedicinska högskolans anstalter i Hautjärvi, med vilka ett samarbete mellan statens frökontrollanstalt vore möjligt och resultatrikt.

För en placering av frökontrollanstalten i Mäntsälä talar bland annat den omständigheten att Nyland är ett av de huvudsakliga områdena för produktion av utsädesspannmål. Överlägset mest har prover kommit till frökontrollanstalten just från Nyland. Mäntsälä är beläget i närheten av stora frögcentraler på ett kort avstånd från Helsingfors, där alla centralaffärers jordbruksavdelningar på ett undantag när är belägna och som är den huvudsakliga importhamnen för frövaror.

Även frökontrollanstaltens personal har i vissa av sina utlåtanden nämnt Mäntsälä som det minst oangenäma alternativet eftersom Mäntsälä är beläget relativt nära Helsingfors. Också personalens bostadssituation kan lätt ordnas i Mäntsälä.

Emedan jag för min del inte har kunnat omfatta jord- och skogsbruksutskottets utlåtande meddelar jag såsom min avvikande åsikt att Mäntsälä kommun vore det bästa alternativet såsom förläggningsort för statens frökontrollanstalt.

Helsingfors den 17 november 1983

Helvi Koskinen

II

I överensstämmelse med propositionen har majoriteten av jord- och skogsbruksutskottet beslutat tillstyrka en flyttning av statens frökontrollanstalt till Loimaa stad. Regeringen har fattat sitt beslut om valet av Loimaa enbart på basis av den utredning som 1979 avgavs av den projektgrupp som frökontrollanstalten hade tillsatt.

I sin promemoria konstaterar projektgruppen: ”De bästa verksamhetsförutsättningarna för statens frökontrollanstalt erbjuds av städerna Forssa och Loimaa samt Somero kommun, vilkas poängtal i tabellen är nästan lika stora. I Loimaa är det möjligt att placera anstalten närmare staden än i Forssa, men avstånden till de för anstalten viktiga orterna är längre (t.ex. till Helsingfors 150 km). Fördelen med Somero är att Somero är den bästa orten då det gäller att placera anstalten i förhållande till tätbebyggelse. Även förbindelserna till Helsingfors är goda (103 km), även om kommunen annars ligger något på sidan om riksvägarna.”

Projektgruppens resultat baserade sig på en poängbedömning av anstaltens verksamhetsförutsättningar. Sålunda har man i bedömningen inte i minsta mån beaktat de verkningar som anstalten för med sig för förläggningsorten. Detta borde ha gjorts eftersom anstaltens verksamhetsförutsättningar är praktiskt taget lika i de ovan nämnda kommunerna. Till exempel kommunens näringsstruktur, sysselsättningsläget och andra statliga anstalters verksamhet i kommunen borde påverka valet av förläggningsort. Eftersom Forssa stad avstått från att ansöka om anstalten gör de ovan nämnda faktorerna Somero till den primära förläggningsorten för anstalten.

Somero är den mest lantbruksdominerade kommunen i Finland. Arbetslösheten är större än i Loimaa och inte en enda statlig anstalt verkar inom dess område. I Loimaa verkar däremot redan statens spannmålsförråd samt en industriby som får stöd av investeringsfonden. Statsrådet fattade beslut om industribyn sedan den ovan nämnda projektgruppen hade tillsatts.

Dessutom borde utskottet ha beaktat det motstånd mot en flyttning av anstalten långt från Helsingfors, som anstaltens personal gav uttryck för under utskottsbehandlingen. Sålunda borde större vikt ha lagts vid förläggningsortens avstånd från Helsingfors och vid personalens möjligheter till smidiga arbetsresor. För Somero talar också

den omständigheten att man efter det projektgruppens promemoria blev färdig fattat beslut om och i budgetpropositionen för nästa år reserverat anslag för en grundförbättring av landsvägen från Somero till Helsingfors.

Såsom det framgår av det ovan anförda har det efter det betänkandet av den projektgrupp som arbetade år 1979 blev färdigt framgått faktorer som talar för valet av Somero som förläggningsort för statens frökontrollanstalt.

Hänvisande till det ovan anförda borde jord- och skogsbruksutskottet enligt vår mening i sitt utlåtande ha föreslagit Somero som förläggningsort för statens frökontrollanstalt.

Helsingfors den 17 november 1983

Matti Kautto **Sirkka-Liisa Anttila** **Jorma Rantanen**

Statsutskottets betänkande nr 9 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om kommunala konjunkturdepositioner

Riksdagen har den 2 juni 1983 till statsutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 33/1983 rd. med förslag till lag om kommunala konjukturdepositioner.

I enlighet med riksdagens beslut har utlåtande begärts av lag- och ekonomiutskottet. Utlåtandet ingår såsom bilaga till detta betänkande.

Konjunkturfluktuationerna är inom Finlands folkhushållning i allmänhet kraftigare än i andra industrialiserade länder. De kraftiga konjunkturväxlingarna har förorsakat störningar i den totalekonomiska jämvikten. Konjunkturväxlingarna försöker man minska såväl genom den allmänna ekonomiska politiken som genom vissa konjunkturpolitiska specialåtgärder.

Utom genom statsåtgärder har kommunerna möjlighet att med hjälp av fonder och reserveringar av reservationsanslag göra sig beredda att förlägga sina investeringar tidsmässigt på ett sätt som är ändamålsenligt ur konjunkturpolitisk synvinkel. Under de senaste åren har det dock kunnat konstateras att tidtabellen för de kommunala investeringarna allt tydligare följer den som gäller för de privata investeringarna. På detta sätt förstärks växlingarna i investeringarna inom folkhushållningen.

För att kommunernas investeringar tidsmässigt skall kunna planeras så att de utjämnar konjunkturväxlingarna borde kommunerna ges möjlighet att smidigt placera medel under stigande konjunkturer och högkonjunkturer på ett sådant sätt att realvärdet är så väl tryggat som möjligt för att investeringar skall kunna finansieras under vikande konjunkturer och lågkonjunkturer. Målet är emellertid inte att påverka de kommunala investeringarna på längre sikt. I detta syfte föreslår regeringen ett frivilligt kommunalt konjunkturdepositionssystem.

Enligt regeringens proposition kunde kommunerna under stigande konjunkturer och högkonjunkturer deponera medel för att användas för finansiering av investeringar under vikande konjunkturer och lågkonjunkturer. För att öka viljan att göra sådana depositioner föreslår regeringen att det av statsmedel skall betalas ränta och tilläggsränta på kommunala konjunkturdepositioner. Enligt propositionen skall statsrådet besluta om deponeringstiderna liksom även om de tidpunkter då depositionerna kan lyftas samt om tilläggsräntans storlek. Depositionerna skall göras i statskontoret som skall överföra dem till Finlands Bank på ett särskilt konto som sköts som ett spärrkonto.

Den årliga räntan på konjunkturdepositioner föreslås bli Finlands Banks grundränta, minskad med 2,5 procentenheter. En lika stor ränta skall också Finlands Bank betala på de kommunala depositionsmedel som har överförts till banken. Tilläggsräntan föreslås bli högst 6 procent.

Lag- och ekonomiutskottet har i sitt utlåtande uppmärksammat vissa detaljer i lagförslaget samt lagt fram en del ändringsförslag som närmast går ut på att göra systemet för kommunernas konjunkturdepositioner enklare och dessutom en del förslag till tekniska förbättringar.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet instämmer i propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslaget i propositionen med några smärre ändringar.

Av praktiska skäl har utskottet ändrat det i 4 § ingående stadgandet om tillstånd av statlig myndighet sålunda att tillståndsförfarandet kan inledas också innan en konjukturdeposition görs. På de grunder som anförs i lag- och ekonomiutskottets utlåtande har utskottet konstaterat att det inte finns skäl att utsträcka det nya konjunkturdepositionssystemet till kommunalförbunden, varför utskottet har strukit 4 § 2 mom. och gjort en härav föranledd ändring i 5 §. Dessutom har utskottet ändrat 8 § så att återbetalningsskyldigheten endast gäller tilläggsräntan. Också ikraftträdelsestadgandet i lagens 10 § har ändrats så att lagen träder i kraft år 1985.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition sålydande:

428500312P

Lag
om kommunala konjunkturdepositioner

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1—3 §§
(Såsom i regeringens proposition)

4 §

Då en kommun gör *eller ämnar göra* konjunkturdeposition för att uppskjuta begynnelsen av förverkligandet av ett sådant projekt som berättigar till statsbidrag och vars realiseringsprogram eller motsvarande plan redan har godkänts av vederbörande statlig myndighet, skall denna myndighet godkänna uppskjutandet av projektet. Då deponeringstiden har utgått betalas statsandel eller -understöd för anläggningskostnaderna på det sätt som förutsätts i vederbörande stadganden om statsbidrag.

(2 mom. *utesl.)*

5 §

I plan, som har uppgjorts av kommun *(utesl.)* och som avses i 9 § lagen om sysselsättning (946/71), skall särskilt för sig klarläggas att depositionen används för ändamål som förutsätts i 1 § i denna lag.

6 och 7 §§
(Såsom i regeringens proposition)

8 §

Har kommun inte använt konjunkturdeposition i enlighet med denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser, är kommunen skyldig att till staten återbetala det belopp som kommunen har erhållit i form av *(utesl.)* tilläggsränta på de deponerade medlen samt 16 procent i förseningsränta, räknat från den dag då depositionen har lyfts.

9 §
(Såsom i regeringens proposition)

10 §

Denna lag träder i kraft den *1985.*

Helsingfors den 16 april 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit vice ordföranden Muurman, ledamöterna Impiö, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Surakka, Tenhiälä och Vainio samt suppleanterna Eklund, Lahti-Nuuttila, Manninen, Pekkarinen, Piipari, Sasi, Savolainen, Viljanen och Vähäkangas.

RIKSDAGENS
LAG- OCH EKONOMIUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 30 september 1983.
Utlåtande nr 1

Till Statsutskottet

Statsutskottet har den 3 juni 1983 i enlighet med riksdagens beslut begärt lag- och ekonomiutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 33 med förslag till lag om kommunala konjunkturdepositioner.

Lag- och ekonomiutskottet har såsom sakkunniga hört äldre finanssekreteraren Aino-Elina Mäkimattila vid finansministeriet, biträdande avdelningschefen Veikko Tattari vid Finlands Stadsförbund samt avdelningschefen Leif Engfelt vid Finlands Kommunförbund som samtidigt också representerade Finlands svenska kommunförbund.

Såsom sitt utlåtande anför lag- och ekonomiutskottet vördsamt följande.

Syftet med propositionen är att för kommunerna skapa ett frivilligt konjunkturdepositionssystem som innebär att kommunerna under stigande konjunkturer och högkonjunkturer deponerar medel för att användas för finansiering av investeringar under vikande konjunkturer och lågkonjunkturer. För att öka benägenheten att göra sådana depositioner föreslår regeringen att på kommunal konjunkturdeposition skall betalas ränta och tilläggsränta av statens medel. Regeringen föreslår att på kommunala konjunkturdepositioner i årlig ränta betalas Finlands Banks grundränta, minskad med 2 ½ procentenheter. Finlands Bank skulle även betala en ränta av denna storlek på de kommunala konjunkturdepositionsmedel som har överförts till banken. Regeringen föreslår att tilläggsräntan blir högst 6 %.

Utskottet konstaterar att ett fungerande konjunkturdepositionssystem i och för sig skulle göra det möjligt för kommunerna att ändra tidsplaneringen av investeringar så att de blir förmånligare med tanke på konjunkturfluktuationerna och sysselsättningsläget. Det finns emellertid flera orsaker som påverkar konjunkturfluktuationerna i kommunernas investeringar. Även utan en särskild lag har kommunerna möjlighet att genom olika slags reserveringar tidsplanera sina investeringar. Investeringarna kunde tidsplaneras bättre också genom att man bland annat effektiverar programmeringen av stadsunderstödsinvesteringar och utvecklar förhandlingsförfarandet mellan statens distriktsförvaltningsmyndigheter och kommunerna.

Lag- och ekonomiutskottet anser det vara ifrågasatt om konjunkturreserveringssystemet i den föreslagna formen kommer att fungera på väntat sätt eftersom de föreslagna förmåner systemet medför kommer att vara rätt ringa för kommunerna och också av den anledningen att det i lagförslaget avsedda förfarandet är osmidigt från kommunernas synpunkt. Om lagen stiftas bör det förutsättas att det där avsedda systemet är frivilligt, och vissa stadganden i lagen borde dessutom justeras i fråga om detaljerna.

Det vore skäl att förtydliga stadgandet i 1 § om lagens syften så att stadgandena kan tillämpas även då det är fråga om en konjunktursituation som inte gäller hela landet utan t. ex. en högkonjunktur inom ett visst bestämt område.

I praktiken torde det i 4 § 1 mom. avsedda förfarandet inte fungera tillfredsställande i den föreslagna formen, varför möjlighet bör beredas till ett smidigare förhandlingsförfarande i saken.

Stadgandet i 4 § 2 mom. om kommunalförbundens konjunkturdepositioner är alltför invecklat i fråga om förfarandet och onödigt enligt utskottets mening. Lagen bör begränsas till att gälla endast medlemskommunerna utan att stadgandet utsträcks till kommunalförbunden där insamlandet av medel på det nu ifrågavarande sättet med tanke på medlemskommunerna kunde leda till oändamålsenliga resultat.

Stadgandet i 8 § ger ej heller möjlighet till behövlig prövning. I stadgandet har man inte i tillräcklig omfattning beaktat en sådan situation där en kommun av ändamålsenlighetsskäl vore tvungen att utnyttja deponerade medel. Stadgandet borde antingen helt uteslutas ur lagen eller åtminstone justeras t.ex. så att återbetalningsskyldighet för en kommun kommer i fråga endast av särskilda orsaker och blott gäller tilläggsräntans belopp.

På basis av det ovan sagda anför lag- och ekonomiutskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att de ovan framförda synpunkterna borde beaktas vid ärendets behandling i statsutskottet.

På utskottets vägnar:

Paavo Vesterinen

Juhani Maljonen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Vesterinen, ledamöterna Arranz, Hilpelä, Hurskainen, Kietäväinen, Kokko, Komsi, Laaksonen, J. Mikkola, Paakkinen, Renlund, Salminen och Turunen samt suppleanterna Rantanen och Valo.

Statsutskottets betänkande nr 10 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om accis på ätbara fetter

Riksdagen remitterade den 16 april 1985 regeringens proposition nr 30 med förslag till lag om ändring av lagen om accis på ätbara fetter till statsutskottet för beredning.

Förhållandet mellan smör- och margarinpriset regleras genom ändringar av den accis på ätbara fetter som uppbärs för oljor och fetter, använda vid margarinframställning. Priset på kylskåpsmargarin har genom accis höjts så att det motsvarat 75 procent av smörpriset. Priserna på andra margariner har varit cirka 55—80 procent av priset på smör.

När smörpriset i början av mars i år steg från 36,34 till 37,50 mark per kilogram, dvs. med 3,2 procent förändrades också förhållandet mellan smör- och margarinpriset. För att prisförhållandet skall kunna återställas borde också margarinpriserna höjas i motsvarighet till stegringen i smörpriset. Regeringen föreslår därför en höjning av den accis som uppbärs för ätbara fetter och oljor använda vid framställning av margarin. Samtidigt skall en del stadganden om accisnedsättning och -frihet justeras.

De nya skattebeloppen har trätt i kraft genom ett statsrådsbeslut av den 1 april 1985, då även margarinpriserna steg.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslaget i propositionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 19 april 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Linna, Malm, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Manninen, Mattila, Perho, Piipari, Rusanen, Sasi, Savolainen och Vepsäläinen.

428500332B

Statsutskottets betänkande nr 11 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av inkomstskattelagen för gårdsbruk

Riksdagen remitterade den 16 april 1985 regeringens proposition nr 31 med förslag till lag om temporär ändring av inkomstskattelagen för gårdsbruk till statsutskottet för beredning. I samband med propositionen har utskottet behandlat rdm. Kietäväinens m.fl. lagmotion nr 153/1983 rd. med förslag till lag om ändring av 14 § inkomstskattelagen för gårdsbruk, vilken riksdagen remitterade till utskottet den 18 oktober 1983, samt rdm. Kietäväinens m.fl. hemställningsmotion nr 235/1983 rd. om att nettoavkastningen av skogsskadeområden inte skall beskattas, vilken riksdagen remitterade till utskottet den 17 juni 1983.

Enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk betraktas som nettoinkomst av skogsbruk även värdet av det arbete som den skattskyldige eller dennes make har utfört genom att upparbeta eller transportera virke i samband med leveransförsäljning eller annan därmed jämförbar försäljning ur egen skog, varvid värdet uppskattas i pengar till det belopp som skulle ha utgått till avlönad person för arbetet. I syfte att öka leveransarbetets andel av virkesdrivningen har beskattningen av leveransarbete under de senaste åren lindrats. Vid beskattningen för år 1979 var leveransarbete skattefritt för en virkesmängd om 40 kubikmeter. Denna mängd höjdes, räknat från beskattningen för år 1980, till 150 kubikmeter.

I 14 § inkomstskattelagen för gårdsbruk stadgas att om virkesavkastningen från skogsmark till följd av skada, som genom skogsbrand, naturkatastrof eller annan därmed jämförbar förstörelse åsamkats träden, till mängd eller värde väsentligt minskats, beaktas det förstörda områdets nettointäkt inte vid påförandet av skatt på inkomst i Uleåborgs och Lapplands län under en tid av högst 25 år och annorstädes i landet under en tid av högst 15 år från ingången av det kalenderår då förstörelsen ägde rum.

Den storm som i juni 1984 drog fram över nordöstra Finland fällde i privata skogar ca 200 000 kubikmeter virke. Med tanke på både skogshushållningen och miljövården kan det anses vara nödvändigt att noga tillvarata det förstörda trädbeståndet, varför det är ändamålsenligt att avverkningarna koncentreras till de skadade bestånden. Regeringen föreslår därför att mängden skattefritt leveransarbete höjs till 500 kubikmeter på de gårdsbruksenheter där stormskador inträffade år 1984. Emedan virkesdrivningen i praktiken sker under två år i rad föreslår regeringen att den utvidgade skattelättnaden tillämpas vid beskattningen av inkomsterna både för det år då förstörelsen inträffade och för det därpå följande året, dvs. åren 1984 och 1985.

Regeringen föreslår att den virkesmängd som är skattefri vid leveransarbete höjs till 500 kubikmeter beträffande de gårdsbruksenheter som år 1984 drabbades av stormskador. Det ankommer på distriktsskogsnämnden att för skattenämnden utfärda intyg över det förstörda skogsområdet. Regeringen föreslår vidare att förhöjningen av den skattefria mängden leveransarbete skall tillämpas i Kemijärvi, Kuusamo, Pelkosenniemi, Posio, Pudasjärvi, Puolanka, Salla, Savukoski, Sodankylä och Taivalkoski kommuner.

I rdm. Kietäväinens m.fl. lagmotion nr 153/1983 rd. föreslås att den i 14 § inkomstskattelagen för gårdsbruk stadgade skattefrihetstiden i Uleåborgs och Lapplands län skall vara högst 35 år och i övriga delar av landet högst 25 år.

I rdm. Kietäväinens m.fl. hemställningsmotion nr 235/1983 rd. föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar åtgärder för att ändra 14 § 1 mom. inkomstskattelagen för gårdsbruk så att nettoavkastningen av ett skadeområde inte skall beaktas vid fastställandet av inkomstskatt i Uleåborgs och Lapplands län under en tid av högst 35 år och på andra håll i landet under en tid av högst 25 år räknat från början av det kalenderår då skadan inträffade.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositio-

428500333C

nens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet har ställt sig avböjande till motionerna.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet, som lagt regeringens proposition till grund för handläggningen

att lagförslaget i lagmotionen nr 153/1983 rd. skall förkastas.

Vidare föreslår utskottet

att hemställningsmotionen nr 235/1983 rd. skall avböjas.

Helsingfors den 19 april 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Linna, Malm, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Manninen, Mattila, Perho, Piipari, Rusanen, Sasi, Savolainen och Vepsäläinen.

Statsutskottets betänkande nr 12 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 och 4 §§ lagen om bil- och motorcykelskatt

Riksdagen har den 15 mars 1985 till statsutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 19 med förslag till lag om ändring av 3 och 4 §§ lagen om bil- och motorcykelskatt.

Enligt lagen om bil- och motorcykelskatt erläggs i bilskatt för personbil beloppet av bilens beskattningsvärde, höjt med 40 procent och minskat med 3 500 mark, dock så att skattens belopp alltid är minst 50 procent av beskattningsvärdet. Skatten på en importerad begagnad bilen eller en bil som tillverkats av importerade begagnade delar är 90 procent av skatten på motsvarande ny bil. Enligt lagens 4 c § skall bil vid import anses vara begagnad om med fordonet enligt tillförlitlig utredning har körts mera än 10 000 kilometer och om det varit registrerat utomlands längre tid än sex månader.

Beskattningsvärdet på importerad bil är dess med stöd av tullvärdeslagen fastställda tullvärde, ökat med tull och accis, om sådana skall betalas för fordonet. Tullvärdet bestäms i första hand enligt varans transaktionsvärde, som i allmänhet är det pris som enligt handelsfakturan har erlagts för varan. Om en importerad bil inte har körts mer än 10 000 kilometer eller om den inte har varit registrerad utomlands längre än sex månader, anses en sådan bil inte vid importen i skattehänseende såsom använd bil, varvid också dess beskattningsvärde bestäms enligt det pris som faktiskt betalts för bilen.

Under de senaste tiderna har krockskadade personbilar i allt större utsträckning importerats. Dessa fordon har i allmänhet inte i skattehänseende ansetts som begagnade fordon, utan uttryckligen som bilar som skall beskattas såsom nya. Skatten på en krockskadad importerad bil har sålunda varit betydligt lägre än skatten på ett nytt eller såsom begagnat importerat fordon. Det beskattningsbemötande som de gällande stadgandena möjliggör gynnar således importen av skadade bilar jämfört såväl med nya som begagnade bilar.

Regeringen föreslår att 3 och 4 §§ lagen om bil- och motorcykelskatt skall ändras så att för alla de bilar och motorcyklar, som inte enligt 4 c § lagen om bil- och motorcykelskatt vid importen kan betraktas såsom begagnade fordon, skall betalas en bil- och motorcykelskatt som är minst lika stor som skatten på motsvarande ny bil eller motorcykel.

Lika stor skatt som enligt regeringens proposition har på grundval av statsrådets beslut av den 8 mars 1985 uppburits från och med den 15 mars 1985.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar motiveringen till propositionen och har beslutat förorda lagförslaget i propositionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 23 april 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Linna, Malm, Rosnell, Surakka, Sutinen, Tenhiälä och Tuovinen samt suppleanterna Lahti-Nuuttila, Manninen, Pekkarinen (delvis), Piipari (delvis), Rusanen, Sasi, Savolainen, Vepsäläinen och Westerlund.

428500345S

Statsutskottets betänkande nr 13 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om försäljning av en polishusfastighet i Vammala stad

Riksdagen remitterade den 16 april 1985 till statsutskottet för beredning regeringens proposition nr 24 med förslag till lag om försäljning av en polishusfastighet till Vammala stad.

I propositionen föreslås att en polishusfastighet i Vammala skall säljas till Vammala stad för en köpeskilling om 1 089 000 mark som staten och staden kommit överens om. Fastighetens tomt är 2671 m^2. På tomten finns ett ämbetshus omfattande 773 m^2 våningsyta. Byggnaden blev färdig 1952. Sedan ett nytt ämbetshus blivit färdigt har polishusfastigheten blivit överflödig för staten.

Statens markdelegation har förordat köpet, och stadstyrelsen i Vammala har på grundvalen av fullmakt från stadsfullmäktige för sin del godkänt köpet.

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering anser utskottet att propositionen är ändamålsenlig och förordar den.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 26 april 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo (delvis), Alppi, Impiö, Koskenniemi, Malm (delvis), Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Lahti-Nuuttila, Mattila, Pekkarinen (delvis), Piipari, Sasi, Savolainen och Westerlund (delvis).

4285003608

Statsutskottets betänkande nr 14 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ägobyte mellan staten och Ilomants kommun

Riksdagen har den 29 mars 1985 till statsutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 25 med förslag till lag om ägobyte mellan staten och Ilomants kommun.

Avsikten är att mellan staten och Ilomants kommun verkställa ett ägobyte genom vilket staten förvärvar cirka 301 hektar stora skogsområden för den forstvetenskapliga undervisningen vid Joensuu universitet. Staten överlåter i sin tur till kommunen en gammal ämbetshusfastighet som blivit onödig för staten. Skogsområdena finns i omedelbar närhet av Mekrijärvi forskningsstation som hör till Joensuu universitet.

Värdet av såväl statens som Ilomants kommuns överlåtelse har uppskattats till 1 460 000 mark, varför ingendera parten behöver erlägga någon mellangift vid ägobytet. Statens markdelegation har den 22 november 1982 förordat överlåtelsen och Ilomants kommunfullmäktige har för sin del godkänt ägobytet den 24 september 1984 och den 12 november 1984.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 26 april 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Alppi, Impiö, Koskenniemi, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Lahti-Nuuttila, Mattila, Pekkarinen, Piipari, Sasi, Savolainen och Westerlund.

4285003597

Statsutskottets betänkande nr 15 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om statsgarantier för tryggande av basråvaruförsörjningen

Riksdagen har den 16 april 1985 till statsutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 34 med förslag till lag om statsgarantier för tryggande av basråvaruförsörjningen.

I propositionen föreslås en lag, med stöd av vilken statsgarantier kunde ställas till säkerhet för sådana krediter som beviljats ett utländskt företag eller en främmande stat i samband med långfristiga leveransavtal för råvaror. Genom finansierings- och garantiarrangemangen skall de finländska företagen genom långfristiga importavtal tillförsäkras tillgång till nationalekonomiskt viktiga råvaror. Dessutom skulle sysselsättningen inom hotade produktionsområden tryggas.

Garantierna skall beviljas på statens ansvar. Maximibeloppet för garantiansvaret föreslås bli 2 miljarder mark. Vid beräkningen av maximibeloppet beaktas, i fråga om garantier som trätt i kraft, kapitalet för den garanterade krediten och, i fråga om bindande garantianbud, hälften av det kapital som skall garanteras. Garantierna skall skötas inom exportgarantianstaltens organisation och via exportgarantifonden. Statsrådet skall fastställa grunderna för avgifterna för garantierna.

Av de skäl som framgår av propositionens motivering och på basis av erhållen utredning anser utskottet att regeringens proposition är ändamålsenlig.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 26 april 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Alppi, Impiö, Koskenniemi, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Lahti-Nuuttila, Mattila, Pekkarinen, Piipari, Sasi, Savolainen och Westerlund.

4285003586

Statsutskottets betänkande nr 16 med anledning av regeringens proposition med förslag till ändringar i skattelagstiftningen beträffande beskattningen av sjöarbetsinkomst

Riksdagen har den 8 februari 1985 till statsutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 5 med förslag till ändringar i skattelagstiftningen beträffande beskattningen av sjöarbetsinkomst.

Den nuvarande lagen om sjömansskatt stiftades år 1958. Före det betalade sjömännen skatt för inkomst till sjöss enligt samma stadganden som för inkomst i land. Enligt den gällande lagen om sjömansskatt tillämpas ett särskilt sjömansskattesystem på sjömännen. Enligt det utgör den innehållna skatten sjömannens slutliga skatt när sjömansinkomst influtit för minst fyra månader. Ingen del av sjömansskatten återbärs på den grund att sjömansinkomsten gäller bara en del av året. Om en sjöman haft sjömansinkomst under en kortare tid än fyra månader, beskattas inkomsten som inkomst till lands. Sjömannen har i vissa i lagen nämnda fall rätt att söka återbäring av sjömansskatt, varför sjömansskatten i praktiken nuförtiden i långt ifrån alla fall blir den slutliga skatten.

Regeringen föreslår att det nuvarande särskilda inkomstskattesystemet för sjömännen skall frångås. Enligt reformen skall sjömännen beskattas också för inkomst till sjöss på samma sätt som för inkomster till lands, dvs. enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. Den nuvarande lagen om sjömansskatt skall upphävas varefter sjömännen skall beskattas enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, beskattningslagen samt lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet, dvs. källskattelagen. Förskottsinnehållningen skall verkställas enligt lagen om förskottsuppbörd. Revideringen innebär att sjömännen ställs under den allmänna inkomst- och förmögenhetsbeskattningen. I lagen om skatt på inkomst och förmögenhet skall intas härav föranledda allmänna stadganden.

Beskattningen skall verkställas av skattenämnden i sjömannens hemkommun, varför den organisation som för närvarande svarar för sjömansbeskattningen efter en övergångsperiod kan avvecklas. Redaren skall verkställa förskottsinnehållning på sjömannens lön enligt lagen om förskottsuppbörd, och innehållningen skall beaktas vid den slutliga beskattningen. Hos sjöman, som inte är bosatt i Finland, skall dock slutlig källskatt uppbäras. Det separata systemet för uppbörd av sjömansskatt skall frångås.

Kommunalskatten skall debiteras enligt uttaxeringen per skattöre i sjömannens hemkommun respektive år. Till sjömannens beskattningsbara löneinkomst skall utom bostad, kost och övriga naturaförmåner också hänföras ersättning i pengar för utebliven naturaförmån till det nominella värdet. Sjöman, som inte haft skattepliktig inkomst eller förmögenhet i land, skall i regel inte behöva avge någon skattedeklaration. Han skall dock ha rätt att inge skattedeklaration. Några nya stadganden om skyldigheten att avge skattedeklaration föreslås dock inte i beskattningslagen, utan den skattskyldiges deklarationsskyldighet skall begränsas med stöd av de befogenheter som skattestyrelsen redan har. Rättsmedlen skall bestämmas enligt samma grunder som i fråga om inkomster i land. Det vore möjligt att söka förhandsbesked hos centralskattenämnden och förhandsavgörande beträffande förskottsinnehållning hos länsskatteverket.

Sjömansyrkets särförhållanden skall beaktas genom att i Finland bosatt sjöman beviljas ett avdrag för sjöarbetsinkomst, som vid statsbeskattningen utgör 18 procent av sjömansinkomstens totalbelopp, dock högst 38 000 mark. Från totalinkomsten skall också vid kommunalbeskattningen beviljas ett avdrag för sjöarbetsinkomst, som utgör 30 procent av sjömansinkomstens totalbelopp, dock högst 65 000 mark. Dessutom skall avdraget för sjöarbetsinkomst vid kommunalbeskattningen höjas med 1000 mark för varje full kalendermånad under vilken fartyget inte anlöpt finsk hamn eller annars seglat inom finskt

4285003918

territorium och under vilken den skattskyldige arbetat ombord. Sjöman skall enligt förslaget inte särskilt för sig få göra s.k. naturliga avdrag, dvs. avdrag för utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande, såsom medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer, resekostnader och kostnader för anskaffning av facklitteratur, enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, till den del deras sammanlagda belopp överskrider maximibeloppet för avdraget för inkomstens förvärvande, utan de skall anses ingå i avdraget för sjöarbetsinkomst. Avdraget för inkomstens förvärvande är vid beskattningen för år 1985 350 mark ökat med 4 procent av löneinkomstens belopp, dock högst 1 400 mark och högst löneinkomstens belopp.

Regeringen föreslår att de ändringar i skattelagstiftningen som gäller reformen av beskattningen av sjömansinkomst skall träda kraft vid ingången av år 1986 så att de tillämpas första gången vid beskattningen för år 1986.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslagen i propositionen är ändamålsenliga. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslagen i dem med smärre ändringar.

I 2 § i det första lagförslaget i regeringens proposition, dvs. lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen, finns en definition av sjöarbetsinkomst. Enligt vad utskottet erfarit är definitionen dock inte så fullständig att det inte i vissa fall kan uppstå ovisshet om den nya lagen skall tillämpas på inkomst för arbete ombord på fartyg, eller enbart stadgandena i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. Det har dock också blivit klart att definitionen i lagen inte kan utformas entydigt och så att alla framtida situationer kan beaktas. Enligt 1 § 2 mom. i gällande lag om sjömansskatt skall motsvarande problem lösas så att om det uppstår oklarhet om, huruvida lagen om sjömansskatt skall tillämpas på viss person eller på personer i tjänst på visst fartyg, avgörs saken av skattestyrelsen. Utskottet föreslår att ett motsvarande stadgande skall tas in i den nya lagen. Därför föreslår utskottet att 2 § 1 mom. skall ändras så att med sjöarbetsinkomst avses dels löneinkomst för arbete i anställning hos redare och dels löneinkomst för arbete i anställning hos annan arbetsgivare som kan jämställas med redare och som sköter fartygstrafik. I enlighet därmed kunde skattestyrelsen i fråga om enskilda arbetsgivare bestämma om lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen skall tillämpas på betalningsprestationer av sådan arbetsgivare. Dessutom föreslår utskottet att paragrafen skall göras klarare så, att med sjöarbetsinkomst avses endast arbete i samband med fartygets trafik, och sålunda till exempel inte sammanträdes- eller föredragsarvode som erhållits för konferens på fartyget. När beskattningspraxis utformas bör utgångspunkten vara att man inte skall sträva efter att genom reformen ändra det nuvarande sjömansbegreppet, frånsett att det nuvarande s.k. fyramånadersstadgandet slopas.

Utskottet anser att såväl arbetsgivaren som arbetstagaren bör ha rätt att få ärende som gäller lagens tillämpning prövat i skattestyrelsen. I enlighet därmed föreslår utskottet att till 2 § skall fogas ett härtill syftande 3 mom. Då skattestyrelsen har gett sitt beslut i saken, kunde såväl arbetsgivaren som arbetstagaren enligt stadgandena i lagen om sökande av ändring i förvaltningsärenden anföra besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, även i det beslut som skattestyrelsen givit på deras ansökan. Skattestyrelsen kunde också på eget initiativ, utan ovan nämnd ansökan, bestämma att lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen skall tillämpas i vissa fall. Enligt utskottets uppfattning har härvid såväl arbetsgivaren som arbetstagaren rätt att anföra besvär.

Eftersom den ordalydelse som föreslagits för lagförslagets 3 § 1 punkt kan leda till en tolkning som strider mot stadgandets syfte, har utskottet preciserat dess ordalydelse.

Enligt motiveringen till regeringens proposition har regeringen för avsikt att reda ut hur en ökning av rederiernas arbetskraftskostnader till följd av sjömansskattereformen skall kunna undvikas. Utskottet förutsätter att det ovan avsedda utredningsarbetet blir klart innan sjömansskattereformen träder i kraft.

Vidare förutsätter utskottet att regeringen ger akt på om tolkningsproblem beträffande lagens tillämpningsområde eventuellt uppstår och vid behov vidtar åtgärder för att eliminera möjliga oskäligheter.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslagen 2—10 i regeringens proposition utan ändringar och det första lagförslaget sålydande:

1.

Lag

om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

(Såsom i regeringens proposition)

2 §

Med sjöarbetsinkomst avses löneinkomst i pengar eller pengars värde för arbete *i samband med fartygets trafik* ombord på finskt fartyg med en bruttodräktighet om minst 100 registerton i anställning hos redare eller annan *därmed jämställbar, av skattestyrelsen fastställd arbetsgivare, som sköter fartygets trafik,* under förutsättning att

1) fartyget används i utrikesfart eller under skatteåret huvudsakligen i kustfart;

2) fartyget är underställt sjöfartsstyrelsen och används på havsområde; eller att

3) fartyget är Ålands landskapsstyrelse underställt annat fartyg än färja som befordrar trafik längs allmän väg över vatten.

(2 mom. såsom i regeringens proposition)

Ovan i 1 mom. avsedd fastställelse kan sökas av arbetsgivare eller skattskyldig.

3 §

Såsom sjöarbetsinkomst anses också

1) *även* annan inkomst enligt sjömanslagen (423/78) än sådan som *erhållits av arbetsgivare som* avses ovan i 2 §; och

(2 punkten såsom i regeringens proposition)

4—9 §§

(Såsom i regeringens proposition)

Helsingfors den 3 maj 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö (delvis), Joutsenlahti, Koskenniemi, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell (delvis), Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Jokela, Rusanen, Sasi, Vepsäläinen och Vähäkangas (delvis).

Statsutskottets betänkande nr 17 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av 5 § lagen om beskattning i vissa fall av varor, som säljes ombord på passagerarfartyg i utrikestrafik

Riksdagen remitterade den 26 april 1985 till statsutskottet för beredning regeringens proposition nr 43 med förslag till lag angående ändring av 5 § lagen om beskattning i vissa fall av varor, som säljes ombord på passagerarfartyg i utrikestrafik.

År 1969 ingicks mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige en överenskommelse rörande proviantering av passagerarfartyg i trafik mellan hamnar i dessa länder. Enligt överenskommelsen kan passagerarfartyg som trafikerar rutter mellan dessa länder provianteras med skattefria alkoholdrycker, tobaksvaror, cigarettpapper samt med choklad och sötsaker. Finland gjorde en sådan reservation till provianteringsöverenskommelsen att proviantering ingen också omfattar skattefria parfymvaror. Med stöd av överenskommelsen stiftades en lag om beskattning i vissa fall av varor, som säljes ombord på passagerarfartyg i utrikestrafik.

År 1980 ingicks en överenskommelse om beskattning av resgods i resandetrafiken mellan Finland, Danmark, Norge och Sverige samt om skattefri försäljning på flygplats i dessa länder. Enligt överenskommelsen omfattar den skattefria försäljningen på flygplatser endast alkoholdrycker och tobaksvaror.

År 1984 kom de nordiska finansministrarna överens om att varusortimentet i den skattefria fartygs- och flygplatsförsäljningen skall utvidgas så att skattefria sötsaker, chokladvaror, parfymvaror, kosmetiska preparat och toalettmedel får säljas på flygplatserna. Den skattefria försäljningen i fartygstrafiken skall utvidgas att omfatta parfymvaror, kosmetiska preparat och toalettmedel.

Provianterings- och exportförsäljningsöverenskommelserna har ändrats genom protokoll som skrevs under den 9 april 1985. De överenskomna ändringarna förutsätter att gällande bestämmelser till vissa delar ändras. Varusortimentet i den skattefria flygplatsförsäljningen kan med stöd av stadgandena i tullagen ändras genom förordning, men en utvidgning av den skattefria fartygsförsäljningen förutsätter en lagändring. Regeringen föreslår därför att 5 § lagen om beskattning i vissa fall av varor, som säljes ombord på passagerarfartyg i utrikestrafik skall ändras så att också kosmetiska preparat och toalettmedel blir skattefria.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslaget i propositionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 3 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Jokela, Rusanen, Sasi, Vepsäläinen och Vähäkangas.

1285003885

Statsutskottets betänkande nr 18 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om överlåtelse av vissa bostadshus till ett fastighetsaktiebolag som skall bildas

Riksdagen remitterade den 26 april 1985 regeringens proposition nr 38 med förslag till lag om överlåtelse av vissa bostadshus till ett fastighetsaktiebolag som skall bildas, till statsutskottet för beredning.

Av de 5 141 personalbostäder som är i Statsjärnvägarnas direkta besittning, finns 2 072 i 78 våningshus. Antalet småhus är 1 677 och i dessa finns 3 069 bostäder. Statsjärnvägarnas bostadsbestånd omfattar dessutom 13 flervåningshus i sådana fastighetsaktiebolags besittning, vilkas aktiestock så gott som helt ägs av staten. I dessa finns sammanlagt 328 bostäder. Enligt beräkningarna har Statsjärnvägarna antingen i sin besittning eller i sitt bruk 5 469 bostäder.

Sammanlagt 40 flervåningshus med 902 bostäder är i behov av fullständig sanering. Om dessa bostäder inte saneras inom de närmaste åren är det sannolikt att de förfaller och blir obeboeliga. Det har varit nödvändigt att använda Statsjärnvägarnas investeringsmedel i första hand till produktiva investeringar och det har sålunda inte funnits tillräckliga medel för sanering av bostadsfastigheter. Inte heller i framtiden finns det utsikter att investera medel i denna verksamhet.

För att bevara bostadsbeståndet skall enligt förslaget bildas ett fastighetsaktiebolag som är helt i statens ägo och till vilket till en början skall överlåtas tre flervåningshus. Staten har för avsikt att genom ett legoavtal på 60 år arrendera motsvarande tomter till bolaget. Värdet av de byggnader som skall överlåtas skall i form av apportegendom bli fastighetsaktiebolagets aktiekapital till ett av bostadsstyrelsen fastställt värde så, att värdet av projektet i Helsingfors uppskattas till 950 000 mark, värdet av projektet i Åbo till 950 000 mark och värdet av projektet i Vasa till 1 500 000 mark. Bolaget skall sanera byggnaderna huvudsakligen som bostäder för Statsjärnvägarnas personal. Reparationsarbetena skall finansieras med hjälp av statens bostads- och tertiärlån samt lån från penninginrättningarna. Avsikten är att bolaget i detta skede av statens medel skall beviljas 3 000 000 mark i tertiärlån som skall vara s.k. konsoliderade lån.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 9 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Poutanen, Rönnholm, Surakka, Tenhiälä och Tikka samt suppleanterna Eklund, Jokela, Lahti-Nuuttila, Perho och Sasi.

428500411W

Statsutskottets betänkande nr 19 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om försäljning av vissa områden till Esbo stad

Riksdagen har den 7 maj 1985 till statsutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 52 med förslag till lag om försäljning av vissa områden till Esbo stad.

I propositionen föreslås att staten för en köpeskilling om 1 923 085 mark till Esbo stad skall sälja 24 454 m^2 av ett cirka 8,77 ha stort jordområde i Esbo stad. Försvarets elektroniska forskningsanstalt befinner sig på området som är i försvarsministeriets besiktning. De områden som skall säljas är onödiga med tanke på anstaltens verksamhet och utveckling.

Statens markdelegation och byggnadsstyrelsen förordar köpet, och stadsfullmäktige i Esbo stad har för sin del godkänt det.

Av de skäl som framgår av propositionens motivering anser utskottet att propositionen är ändamålsenlig.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 9 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Poutanen, Rönnholm, Surakka, Tenhiälä och Tikka samt suppleanterna Eklund, Jokela, Lahti-Nuuttila, Perho och Sasi.

428500410V

Statsutskottets betänkande nr 20 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om stödjande av det första skedet av utvidgningen av Neste Oy:s naturgasnät

Riksdagen remitterade den 19 april 1985 regeringens proposition nr 37 med förslag till lag om stödjande av det första skedet av utvidgningen av Neste Oy:s naturgasnät till statsutskottet för beredning.

I samband med detta ärende har utskottet behandlat rdm. Alppis m.fl. hemställningsmotion nr 121 om förlängning av naturgasledningens stomlinje till Birkaland och rdm. Kuoppas m.fl. hemställningsmotion nr 274 om förlängning av naturgasnätet från Kouvola till Tavastland och huvudstadsregionen. Riksdagen remitterade motionerna till utskottet den 17 juni 1983.

Vad de totalekonomiska effekterna av utvidgningen av naturgasnätet beträffar konstateras det i propositionen att en ökad naturgasimport kan främja sysselsättningen, bruttonationalproduktens tillväxt och investeringsverksamheten samt förbättra bytesbalansen, under förutsättning att ökad naturgasimport inte minskar oljeimporten. Utöver dessa effekter betonas också gasens positiva verkningar då det gäller miljön, bl.a. jämfört med de miljöskador som orsakas av olja och kol.

Neste Oy har för avsikt att i det första skedet bygga ut naturgasnätet till Tammerfors, Kyrofors, Lahtis och Helsingfors regioner. Projektet omfattar också reserveringar för eventuella förgreningar till Heinola, Sköldvik och Nystad. Byggnadsarbetena inleddes redan i slutet av år 1984, och de första gasleveranserna kan inledas under senare hälften av 1986.

Kostnadsförslaget för det första utbyggnadsskedet 1984—1987 är ca 847 miljoner mark. Andelen inhemska leveranser är ca 73 procent. Enligt nuvarande försäljnings- och inköpspriser för naturgas samt förbrukningsuppgifter kommer projektets lönsamhet mätt med investeringens interna ränta utan statliga stödåtgärder att bli så låg att projektet inte blir affärsekonomiskt lönsamt för Neste Oy.

I syfte att förbättra naturgasnätets affärsekonomiska lönsamhet föreslår regeringen att räntestöd av statsmedel skall beviljas för de inhemska och utländska lån om högst 650 miljoner mark som 1984—1989 upptas för finansieringen av projektet. Räntestöd skall beviljas för de lån som handels- och industriministeriet godkänner för ändamålet, så att räntestödet för 1984—1987 utgör två tredjedelar för de räntor som uträknats enligt en årlig ränta om högst 12 procent och för 1988—1989 hälften av de på detta sätt uträknade räntorna för ettvart år. Kursförluster och -vinster som föranletts av utländska krediter skall enligt förslaget beaktas såsom en rat som ökar eller minskar de till räntestöd berättigande kostnaderna. Räntestödet beräknas åsamka staten utgifter om sammanlagt 156 miljoner mark. Som högst är räntestödet 47 miljoner mark år 1987.

I hemställningsmotionen nr 121/1983 rd. föreslås att riksdagen skall besluta hemställa att regeringen vidtar åtgärder för att låta planera och bygga ut naturgasledningens stomlinje från Kymmenedalen via Lahtis, Tavastehus och Toijala till Tammerfors och andra industrialiserade orter i Birkaland. I hemställningsmotionen nr 274/1983 rd. föreslås att riksdagen skall besluta hemställa att regeringen utan dröjsmål vidtar åtgärder för att förlänga naturgasledningen från Kouvola till Lahtis och Tavastehus samt vidare till Tammerfors och huvudstadsregionen.

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och på basis av erhållen utredning anser utskottet att propositionen är ändamålsenlig och föreslår att den godkänns.

428500431J

Statsutskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet

att hemställningsmotionerna nr 121 och 274/1983 rd. skall förkastas.

Helsingfors den 14 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Pohjala, Poutanen, Rönnholm, Surakka (delvis), Tenhiälä, Tikka, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Eklund, Jokela, Sasi och Vepsäläinen.

Reservation

Naturgas är utländsk energi. En ökad användning av naturgas står i bjärt konflikt med de motiveringar som har anförts för inhemsk energi.

Naturgas är osäker energi. En industri som bygger enbart på den vore synnerligen sårbar. Sålunda fick ju t.ex. Neste Oy 14.2.1979 ett telexmeddelande om att förbrukningen skulle skäras ned med 35 % för flera veckor.

Naturgas är en energiform som lämpar sig endast för våra mest industrialiserade och utvecklade områden. Med skattemedel håller man som bäst på att göra den förmånligare än andra energiformer. Det är faktiskt en bakvänd regionalpolitik att utvecklingsområdenas näringsliv måste stödja verksamhet som försämrar deras egen konkurrenskraft.

Naturgasen gör att torvanvändningen stagnerar och skrotar ner framtidsplanerna inom torvproduktionen. Den utplånar hundratals arbetstillfällen, närmast inom Suomenselkä-området som också annars lider av en stor arbetslöshet. Företagarna som har iståndsatt mossar samt investerat i torvmaskiner och -materiel samt trott på löftena råkar i ekonomiska svårigheter.

Regeringen har inte ens försökt ge dessa områden kompensation för de extra svårigheter avgörandena leder till. Tvärtom har man också annars glömt bort att utveckla dessa arbetslöshetsområden. De har helt enkelt nonchalerats.

Det är inte motiverat att lägga ned ännu mera samhälleliga medel på naturgasnätet, eftersom enligt vad regeringen uppger inte mer än ungefär hälften av de tidigare möjligheterna att använda naturgas har utnyttjats. Industrin har börjat använda mindre naturgas. Orsaken är det höga priset.

"Naturgas skulle närmast ersätta förbrukningen av tung brännolja och kol." Detta konstateras i propositionen. Naturgasen minskar alltså importen av antingen råolja eller tung brännolja från Sovjetunionen. Sålunda ökar den outnyttjade kapaciteten vid Nestes raffineri och medför behov att höja de redan nu rekordhöga oljeprodukterna. Sålunda visar sig också motiveringen att exportmöjligheterna avsevärt ökar vara ihålig.

Ett särskilt bolag borde ha grundats för naturgasimporten. Av mångbranschföretaget Neste kan man inte på ett tillförlitligt sätt få klarhet i det faktiska naturgaspriset och naturgasens konkurrensförmåga. Man kan alltid misstänka att priset sänks utom med budgetanslag, vilket det här är fråga om, även genom att priserna på andra oljeprodukter höjs. Inte heller i det föreliggande ärendet fick statsutskottet, eftersom affärshemligheter åberopades, faktiska uppgifter.

Om syftet med naturgasavgörandet är att framskjuta byggandet av ett atomkraftverk som

producerar ren och billig energi, är avgörandet dyrt och av ringa betydelse. Också regeringen anser i propositionens motivering att gasförbrukningen även efter tio år vore blott cirka 6 procent av det totala energibehovet. Summa summarum finns det inga ekonomiskt sett förnuftiga motiveringar för en ökad import av naturgas. Tvärtom, lösningen blir dyr för skattebetalarna. Den står också i strid med utvecklingsområdespolitiken.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att Riksdagen skall förkasta lagförslaget i regeringens proposition.

Helsingfors den 14 maj 1985

Pentti Mäki-Hakola

Statsutskottets betänkande nr 21 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 1 § lagen angående omsättningsskatt

Riksdagen har den 9 maj 1985 till statsutskottets för beredning remitterat regeringens proposition nr 64 med förslag till lag om ändring av 1 § lagen angående omsättningsskatt.

Enligt 1 § 4 mom. lagen angående omsättningsskatt skall skatt inte erläggas för försäljning av vara till utlandet. Såsom försäljning av vara till utlandet kan endast anses sådan försäljning där köparen får varan i sin besittning först utanför Finlands tullgräns. Sålunda kan det inte anses vara fråga om försäljning till utlandet t.ex. då varan överlämnas till en utländsk köpare redan i affären, utan det är fråga om inhemsk försäljning för vilken omsättningsskatt skall erläggas.

För att resande som besöker Finland skall kunna köpa souvenirer och andra varor utan omsättningsskatt, har vissa stora varuhus ordnat en egen exportservice för utlänningar. Varuhusen tullklarerar varorna och ser till att de levereras antingen till köparens adress utomlands eller till ett fartyg eller flygplan i trafik utanför tullgränsen. På detta sätt kan varuhusen sälja varorna skattefritt till resandena.

I de flesta europeiska länder tillämpas ett sådant system för resandes omsättningsskattefria inköp att de har möjlighet att själv föra med sig varorna ur landet och få skatteåterbäring. För att främja turistnäringen och exporthandeln samt försätta olika butiker i en jämbördigare ställning in nu föreslår regeringen att lagen angående omsättningsskatt skall ändras så att omsättningsskatt inte behöver betalas för inköpta varor som utländska resande för med sig. Systemet kommer närmast att motsvara Sveriges system. Resandena skall få återbetalningen av omsättningsskatten kontant i finska mark i samband med avresan.

Som grund för omsättningsskattefriheten skulle godkännas ett exportintyg enligt modell som fastställts av myndigheterna. Intyget utfärdas av ett offentligt samfund, ett solitt registrerat samfund eller en solid finsk medborgare som handels- och industriministeriet gett tillstånd att ordna och administrera omsättningsskattefri försäljning till resande. Exportintyget skall ifyllas i den butik som säljer varan. Systemet påkallar dessutom att till riksdagen ges en proposition om ändring av 3 § lagen angående rättighet att idka näring. I propositionen föreslås att ordnandet och administrationen av den omsättningsskattefria resandeförsäljningen skall göras till en tillståndsbelagd näring.

Av praktiska skäl föreslås att skattefriheten för varor som inköpts under resa inte alls skall gälla livsmedel.

Den år 1980 mellan de nordiska länderna ingångna s.k. exportförsäljningsöverenskommelsen förutsätter att skatteåterbäring till resande bosatta i de i överenskommelsen nämnda nordiska länderna inte ges kontant i samband med utresan. Av denna orsak föreslår regeringen att det nya systemet inte skall tillämpas på resenärer som är bosatta i Norden.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar motiveringen till propositionen och har beslutat förorda lagförslaget i den.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 14 maj 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rönnholm, Surakka, Tenhiälä, Tikka, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Eklund, Jokela, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

1285004184

Statsutskottets betänkande nr 22 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om accis på produkter som resande för ut ur landet

Riksdagen remitterade den 9 maj 1985 regeringens proposition nr 63 med förslag till lag om accis på produkter som resande för ut ur landet till statsutskottet för beredning.

Enligt olika accislagar är sådana i landet tillverkade produkter befriade från accis som förs ut ur landet eller överförs till ett friområde, ett tullager eller en skattefri butik. Det är då fråga om producentens egna kommersiella leveranser till utlandet. När i landet tillverkade produkter, för vilka accis har betalts, har förts ut ur landet eller överförts till ett friområde, ett tullager eller en skattefri butik har den som har fört ut eller överfört varorna rätt att på ansökan få en återbäring som motsvarar det betalda accisbeloppet. Bestämmelsen berättigar också resande att ansöka om återbäring av accis för varor som tillverkats i Finland och som de resande har fört med sig ur landet. Sådan accisåterbäring har dock inte i praktiken sökts.

Förutsättningarna för omsättningsskattefrihet för försäljning till utlandet föreslås bli ändrade så att skattefriheten också kommer att gälla varor som utomlands bosatta resande har köpt i Finland och själva för med sig utomlands. Skattefriheten skall emellertid inte gälla livsmedel.

Regeringen föreslår att en särskild lag stiftas i syfte att eliminera den möjlighet att få accisåterbäring och prisskillnadsersättning, varom stadgas i accislagarna, i fråga om varor som resande för med sig ur landet. Sålunda blir det inte nödvändigt att separat ändra samtliga accislagar. I enlighet härmed föreslår regeringen en lag om accis på produkter som resande för ut ur landet. Enligt den skall sådan accisåterbäring och prisskillnadsersättning på grund av utförsel ur landet, varom stadgas i accislagarna, inte betalas för accisbelagda produkter som resande för med sig som resgods.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslaget i propositionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 14 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rönnholm, Surakka, Tikka, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Jokela, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

4285004162

Statsutskottets betänkande nr 23 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av 3 § lagen om bil- och motorcykelskatt

Riksdagen remitterade den 9 maj 1985 regeringens proposition nr 62 med förslag till lag angående ändring av 3 § lagen om bil- och motorcykelskatt till statsutskottet för beredning.

Utskottet har i samband med propositionen behandlat rdm. Viljanens m.fl. lagmotion nr 94/1984 rd. med förslag till lag om ändring av lagen om bil- och motorcykelskatt. Riksdagen remitterade motionen till utskottet den 13 november 1984.

Enligt lagen om bil- och motorcykelskatt erläggs i bilskatt beloppet av bilens beskattningsvärde höjt med 40 procent och minskat med 3 500 mark, likväl så att skattens belopp alltid är minst 50 procent av beskattningsvärdet. För att hejda stegringen av priserna på personbilar föreslår regeringen att bilskatten skall sänkas. Enligt förslaget skall i bilskatt erläggas beloppet av bilens beskattningsvärde, höjt med 35 procent och minskat med 4 000 mark, likväl så att skattens belopp alltid är minst 50 procent av beskattningsvärdet. Samtidigt som regeringen föreslog att bilskatten skulle sänkas förutsatte den att priserna på personbilar sjunker om förslaget går igenom.

Avsikten är att lagen skall träda i kraft omedelbart efter det att riksdagen har antagit den, men skatten har med stöd av statsrådets beslut uppburits i enlighet med förslaget sedan den 6 maj 1985.

Enligt lagförslaget i lagmotionen nr 94/1984 rd. skall i bilskatt betalas beloppet av bilens beskattningsvärde höjt med 35 procent och minskat med 4 500 mark, likväl så att skattens belopp alltid är minst 50 procent av beskattningsvärdet. Enligt lagförslaget i motionen skall vissa andra beskattningsgrunder samt grunder för sänkning av bilskatten ändras.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet har ställt sig avböjande till motionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet, som har lagt propositionen till grund för handläggningen,

att lagförslaget i lagmotionen nr 94/1984 rd. skall förkastas.

Helsingfors den 17 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Pohjala (delvis), Poutanen, Rosnell, Surakka, Sutinen, Tikka och Vainio samt suppleanterna Hietala, Jokela, Lahti-Nuuttila, Perho (delvis), Sasi och Vähäkangas.

4285004516

Reservation

Bilskatten beräknas så att beskattningsvärdet höjs med ett procenttal som enligt den gällande lagen är 40 procent, varefter standardavdraget 3 500 mark görs. Om inte detta ändras skärps bilbeskattningen i den takt inflationen minskar standardavdragets realvärde. Regeringen föreslår dock inte någon justering enbart av standardavdraget, vilket skulle sänka bilpriset med samma markbelopp, oberoende av om fordonet är dyrt eller billigare. Regeringen sänker skatteprocenten, vilket medför större nedsättningar i mark för de dyraste bilarna. Detta kan inte anses vara ändamålsenligt. Regeringens proposition innebär ju att priset på en Lada 1200 L, som kostar 28 650 mark, sjunker med cirka 1 350 mark, en Lada 1300 S, som kostar 37 990 mark, med 1 510 mark, en tvådörrars, 1,3-liters Opel Ascona, som kostar 70 900 mark, med 2 100 mark, en Nissan Sunny 1,5 GL, som kostar 60 280 mark, med 2 100 mark, en Toyota Carina, som kostar 76 670 mark, med 3 380 mark, en Volvo 240 DL, som kostar 105 900 mark, med 3 000 mark, och en Mercedes-Benz 200 D, som kostar 181 800 mark, med 4 600 mark. Regeringens sänkningspolitik är likadan som vid sänkningen i fjol vid motsvarande tid.

Lösningen är dålig handelspolitiskt och därigenom med tanke på sysselsättningen, på grund av att de bilar som tillverkas i socialistiska länder diskrimineras mest, trots att bilimporten vid den bilaterala handeln ersätts med finländskt arbete. Vid import av västbilar uppstår ingen motsvarande export, utan den blir beroende av vår förmåga att sälja motsvarande mängd varor på västmarknaden.

Om skatteprocenten med avvikelse från regeringens proposition inte sänks, utan avdraget i markbelopp höjs mera än vad regeringen föreslår, skulle slutresultatet gynna bilköpare med små eller medelstora inkomster. Detta skulle också vara handelspolitiskt och energipolitiskt förmånligare. Vi har sålunda inte kunnat omfatta utskottsmajoritetens ståndpunkt, som innebär att regeringens proposition godkänns.

Vi föreslår därför

att lagförslaget i utskottets betänkande skall godkännas sålydande:

Lag

om ändring av 3 § lagen om bil- och motorcykelskatt

I enlighet med riksdagens besut ändras i lagen den 14 november 1967 om bil- och motorcykelskatt 3 §, sådan den lyder i lag av den 198 (/), som följer:

3 §

I bilskatt skall betalas beloppet av bilens beskattningsvärde, höjt med *40* procent och minskat med *5 000* mark, likväl så att skattens belopp alltid är minst 50 procent av beskattningsvärdet. Skatten på annan än i 4 c § avsedd bil som tagits i bruk utomlands är dock alltid densamma som skatten på motsvarande ny bil. För sådan terrängpersonbil till vars växellåda anslutits en med koppling försedd kraftöverföringsanordning för maskiner och redskap skall i skatt betalas 30 procent av bilens beskattningsvärde. Skatten på importerad begagnad bil och på bil som är tillverkad av delar, vilka har importerats begagnade, är 90 procent av skatten på motsvarande ny bil.

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet
(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 17 maj 1985

Irma Rosnell **Juhani Vähäkangas**

Statsutskottets betänkande nr 24 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om temporär ändring av 3 § lagen om accis på elström

Riksdagen remitterade den 9 maj 1985 regeringens proposition nr 66 med förslag till lag om ändring av lagen om temporär ändring av 3 § lagen om accis på elström till statsutskottet för beredning. Utskottet har i samband med propositionen behandlat rdm. Ahos m.fl. hemställningsmotion nr 20 om slopad accis på elektricitet som produceras med inhemska bränslen samt rdm. Pohtos m.fl. hemställningsmotion nr 124 om upphävande av lagen om accis på elström. Riksdagen remitterade hemställningsmotionerna till utskottet för beredning den 29 mars 1985.

Lagen om accis på elström trädde i kraft den 1 september 1976. Enligt den permanenta lagen har accisen från början av år 1984 varit 1,5 penni per kilowattimme. Denna lag har emellertid inte tillämpats ty under riksdagsbehandlingen av 1984 års statsförslag höjdes elaccisen temporärt till 1,6 penni per kilowattimme för år 1984. Fr.o.m. början av juli 1984 höjdes accisen temporärt till 2,1 penni per kilowattimme. Giltighetstiden för höjningen har därefter förlängts till utgången av år 1985.

Den höjda elaccisen har motiverats närmast med konjunkturpolitiska och statsekonomiska skäl. Regeringen fattade den 21 mars 1985 ett principbeslut om ekonomiskpolitiska riktlinjer för dämpande av inflationen. Enligt beslutet skulle bl.a. den temporära höjningen av accisen på elström med 0,5 penni slopas redan i början av november 1985. I enlighet härmed föreslår regeringen att elaccisen skall fastställas till 1,6 penni per kilowattimme under november-december 1985.

I rdm. Ahos m.fl. hemställningsmotion nr 20 föreslås att riksdagen skall besluta hemställa att regeringen vidtar åtgärder för att slopa accisen på elström som produceras med inhemska bränslen.

I rdm. Pohtos m.fl. hemställningsmotion nr 124 föreslås att riksdagen skall besluta hemställa att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att upphäva speciallagen om accis på elström.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet har ställt sig avböjande till motionerna.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet

att hemställningsmotionerna nr 20 och 124 skall avböjas.

Helsingfors den 17 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Surakka, Sutinen, Tikka och Vainio samt suppleanterna Hietala, Jokela, Lahti-Nuuttila, Perho, Sasi och Vähäkangas.

4285004505

Reservation

Utskottsmajoriteten har beslutat omfatta regeringens propositon nr 66 som innebär att accisen på elström sänks från 2,1 till 1,6 penni per kilowattimme från början av november 1985.

Vi kan inte godkänna utskottsmajoritetens åsikt. Sänkningen kommer att innebära att den ekonomiska och skattepolitiska kurs som framför allt gynnar sorindustrin fortsätter; storindustrin är ju den överlägset största elförbrukaren i vårt land. Sänkningen medför inte just några minskingar av de enskilda hushållens utgifter.

Sänkningen minskar enligt regeringens uppskattningar statens inkomster med 250 miljoner mark per år. Om man faktiskt vill reducera statsutgifterna borde detta ske så att nyttan tillfaller dem som har små och medelstora inkomster.

Vi föreslår

att lagförslaget i utskottets betänkande förkastas.

Helsingfors den 17 maj 1985

Irma Rosnell **Juhani Vähäkangas**

Statsutskottets betänkande nr 25 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 31 § lagen om förskottsuppbörd

Riksdagen har den 26 april 1985 remitterat regeringens proposition nr 44 med förslag till lag om ändring av 31 § lagen om förskottsuppbörd till statsutskottet för beredning.

I fråga om sådan inkomst och förmögenhet för vilken skall erläggas skatt på inkomst och förmögenhet, kommunalskatt, kyrkoskatt och försäkringspremie till folkpensionsanstalten verkställs förskottsinnehållning på det sätt som stadgas i lagen om förskottsuppbörd. Såsom det framgår av ordalydelsen i 1 § lagen om förskottsuppbörd gäller lagen endast skattepliktiga inkomster och tillgångar. Den förskottsuppbörd som verkställs i form av förskottsinnehållning och förskottsbetalning i ovan nämnda fall är så tillvida täckande att alla de inkomster, för vilka det inte stadgats att förskottsinnehållning skall verkställas, kommer att omfattas av förskottsbetalning med stöd av lagens 36 §.

I 3 kap. lagen om förskottsuppbörd stadgas om den förskottsinnehållning som skall verkställas på dividender och räntor. En stor del av de skattepliktiga ränteinkomsterna är emellertid inte underkastade förskottsinnehållning. Sådana räntor är bland annat de räntor på depositioner som i lagen om skattelättnader för depositioner inte har stadgats vara skattefria.

Hittills har de för enskilda personer avsedda skattepliktiga kontona använts i rätt ringa utsträckning. Till följd av att beskattningen av förmögenhetsinkomst har lindrats, har situationen dock förändrats. Penninginrättningarna har under senaste tid tagit i bruk en ny kontoform under benämningen placeringskonto. Depositioner på ett sådant konto är skattepliktiga så att räntan på depositionen är skattepliktig inkomst för mottagaren och depositionen skattepliktig förmögenhet för kontoinnehavaren. Enligt gällande stadganden om förskottsuppbörd behöver penninginrättning emellertid inte verkställa förskottsinnehållning på räntan på ett skattepliktigt konto.

Regeringen föreslår att 31 § 1 mom. lagen om förskottsuppbörd skall ändras så att penninginrättning och andelslags sparkassa skall innehålla förskott på ränta som de utbetalt på deposition. Reformen skulle naturligtvis endast gälla skattepliktiga räntor, eftersom lagen om förskottsuppbörd i sin helhet endast avser skattepliktiga inkomster. Skyldigheten att innehålla förskott gäller också räntor på investering i sparbanks tillskottsfond, depositioner i intressekontor, som grundats av arbetsgivaren, eller deposition vilken mottagits av andelslag som bedriver låneverksamhet och som avses i 18 a § lagen om andelslag.

Systemet med förskottsuppbörd på skattepliktiga räntor borde vara så flexibelt som möjligt och beakta de praktiska behoven. Därför borde skyldigheten att verkställa förskottsinnehållning begränsas i de fall då revideringen inte leder till att överensstämmelsen mellan förskottsuppbörden och den slutliga beskattningen förbättras. Det är mest ändamålsenligt att det åläggs skattestyrelsen att besluta om begränsningarna i de fall då det inte är fråga om begränsningar som redan ingår i lagen eller förordningen om förskottsuppbörd. Med stöd av det bemyndigande som ingår i 32 § 3 mom. lagen om förskottsuppbörd har skattestyrelsen möjlighet till detta.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 17 maj 1985

4285004538

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Surakka, Sutinen, Tikka och Vainio samt suppleanterna Hietala, Jokela, Lahti-Nuuttila, Perho, Sasi och Vähäkangas.

Reservation

Regeringen föreslår att skattepliktiga depositioner i penninginrättningar, sparkassor och av arbetsgivare grundade intressekontor skall omfattas av förskottsinnehållning.

Enligt Samlingspartiets mening har propositionen avlåtits vid fel tidpunkt. Giltighetstiden för lagen om skattelättnader för depositioner (900/81) går ut i slutet av 1985. Enligt Samlingspartiets mening borde bestämmelser om förskottsinnehållning utfärdas i samband med att stadganden ges om skattepliktig eller skattefri inkomst. Detta skulle ha varit särskilt viktigt nu då bankernas depositionsformer är stadda i en kraftig utveckling.

Samlingspartiet betvivlar också reformens ändamålsenlighet. Räntan på ett skattepliktigt depositionskonto är till följd av förmögenhetsinkomstavdraget om 3 000 mark i praktiken skattefri inkomst i nästan alla fall. Eftersom 1 500 mark får dras av från räntorna på depositioner i intressekontor och då deras genomsnittliga ränta är 200—300 mark om året är depositionerna i intressekontor också i praktiken skattefria när det gäller räntan. Skyldigheten att verkställa förskottsinnehållning kan med beaktande av nuläget leda till 150 000 åtgärder vars enhetskostnader är cirka 20 mark. Sålunda måste ett stort arbete utföras i onödan.

Hänvisande till det ovan anförda och särskilt till att det ännu inte för behandling i riksdagen har avlåtits någon proposition med förslag till en ny lag om skattelättnader för depositioner föreslår vi

att lagförslaget i regeringens proposition förkastas.

Helsingfors den 17 maj 1985

Kimmo Sasi
Pentti Mäki-Hakola

Heikki Perho
Pertti Salolainen

Statsutskottets betänkande nr 26 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om vissa statliga åtgärder för stödjande av aktiebolaget Valvilla Oy:s finansieringsläge

Riksdagen har den 9 maj 1985 remitterat regeringens proposition nr 71 med förslag till lag om vissa statliga åtgärder för stödjande av aktiebolaget Valvilla Oy:s finansieringsläge till statsutskottet för beredning.

Valvilla Oy, av vars aktier staten äger över 99 procent, grundades 1978 på grundvalen av två produktionsanläggningar inom ylleindustrin, vilkas verksamhet var förlustbringande. Trots utvecklings- och rationaliseringsåtgärder har Valvilla Oy:s verksamhet fortgående varit förlustbringande, vilket medfört osäkerhet om bolagets framtid.

Oberoende av statliga stödåtgärder har bolagets verksamhet inte blivit lönsam. Bolagets resultat har belastats speciellt av de höja ränteutgifterna för de stora skulder som överfördes på bolaget då det grundades. Till följd av den svaga inkomstfinansieringen har skulderna ytterligare ökat. Bolagets driftsbidrag har inte ens räckt till för att täcka räntekostnaderna vilkas bruttobelopp 1984 översteg 11 procent av omsättningen på 219 miljoner mark. I slutet av 1984 var skuldernas totalbelopp cirka 293 miljoner mark.

När regeringen rett ut förutsättningarna för Valvilla Oy:s fortsatta verksamhet har den beslutat att bolagets verksamhet fortsätts med planerade saneringar och att finansieringsstrukturen förbättras genom att ansvaret för en del av bolagets skulder överförs på staten. Efter det att dessa åtgärder vidtagits och om saneringen lyckas vore det bolagets skyldighet att se till att verksamheten är lönsam.

I propositionen föreslås att staten påtar sig ansvaret för ett sammanlagt belopp om högst 150 miljoner mark av de skulder som bolaget upptagit före år 1985 jämte amorteringar och räntor från början av år 1985. Om specificeringen, beloppet och villkoren, vilka inte får vara sämre än vad Valvilla Oy har förbundit sig till i fråga om respektive lån, som staten nu övertar ansvaret för, skall avtalas genom ett skriftligt avtal med respektive borgenär.

Genom de föreslagna arrangemangen befrias bolaget 1985 från betalningen av amorteringar om cirka 9,7 miljoner mark och räntor om 11,6 miljoner mark. År 1986 vore beloppen 20,2 miljoner och 14,5 miljoner mark samt år 1987 23,2 och 12,2 miljoner mark, varefter de jämnt skulle minska i enlighet med tidtabellen för återbetalningen. På staten övergår förpliktelser av högst samma storleksordning. Om detta avtalas med borgenärerna.

Av de skäl som framgår av propositionens motivering och på basis av erhållen utredning anser utskottet att propositionen är ändamålsenlig och har beslutat tillstyrka den.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 23 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Joutsenlahti, Koskenniemi, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Jokela, Järvenpää, Lahti-Nuuttila, Savolainen, Viljanen och Vähäkangas.

4285005103

Reservation

Sedan år 1978 har Valvilla Oy:s verksamhet understötts med närmare 200 miljoner mark. Det oaktat har bolagets lönsamhet varit så svag att det inte ens har kunnat klara av de årliga ränteutgifterna.

Eftersom det åtminstone tills vidare är motiverat att fortsätta bolagets verksamhet bör det anses vara oundgängligt att ansvaret för betalningen av de nu föreliggande lånen om högst 150 Mmk överförs på staten.

Det är sannolikt att Valvillas problem inte blir lösta ens genom denna åtgärd. Därför anser vi det vara behövligt att till utskottets betänkande fogas ytterligare ett stycke.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att i motiveringen till utskottets betänkande skall uttalas:

"I och med att förbindelse ges för betalning av Valvilla Oy:s lån om 150 miljoner mark förutsätter utskottet att handels- och industriministeriet speciellt uppmärksamt följer bolagets lönsamhetsutveckling och verksamhetsbetingelser, alltjämt undersöker andra alternativ i syfte att ordna bolagets verksamhet och i enlighet med statsrådets principbeslut av år 1978 ser till att Valvilla Oy:s verksamhet inte snedvrider konkurrensförhållandena inom branschen och försvårar de privata företagens verksamhetsbetingelser."

Helsingfors den 23 maj 1985

Heikki Järvenpää **Pentti Mäki-Hakola** **Pertti Salolainen**
Matti Viljanen

Statsutskottets betänkande nr 27 med anledning av regeringens proposition med förslag till ändring av vissa stadganden om skattelättnader

Riksdagen remitterade den 9 maj 1985 regeringens proposition nr 67 med förslag till ändring av vissa stadganden om skattelättnader till statsutskottet för beredning.

I olika skattelagar stadgas att skatteuppbördsmyndigheterna på villkor som bestäms av finansministeriet och av skäl varom närmare stadgas i lagrummen kan bevilja uppskov med betalningen av skatt, avgift eller förskott. I vissa specialfall som anges i lagarna kan skattestyrelsen avgöra ansökningar om uppskov.

Det allmänna innehållet i stadgandena om skattelättnader och uppskov med betalning är att stadgandena kan tillämpas när det vore oskäligt att driva in skatten eller det finns andra särskilda skäl för att avstå från en normal skatteindrivning. Grunden för lättnad eller uppskov skall direkt ansluta sig till något särskilt i sökandens ställning som skattskyldig eller något speciellt i hans förhållanden.

Skattelättnad och uppskov med betalning kan anses vara ett undantagsförfarande som sällan kommer i fråga. Vid indrivning av skatterester förekommer visserligen också andra tillvägagångssätt som till sin verkan i någon mån kan jämföras med uppskov med skattebetalning. I samband med specialindrivning av skatter utreds i allmänhet möjligheterna att betala skatteresterna enligt en särskild betalningsplan. Prövningen vid skatteindrivning skiljer sig dock principiellt från beviljandet av uppskov med skattebetalning därigenom, att den inte grundar sig på i lag stadgade billighetssynpunkter, utan man försöker uppnå ett så gott slutresultat som möjligt vid skatteindrivningen. I lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg finns likaså stadganden som framskjuter indrivning och som kan tillämpas när besvär anförts över skatter som skall indrivas.

Enligt skattelättnadsstadgandena i olika skattelagar avgörs skattelättnadsärendena av finansministeriet då det belopp, vars avlyftande eller återbäring sökts, är större än 100 000 mark. Annars avgörs ärendena av skattestyrelsen. Finansministeriet kan likväl överta avgörandet av ett principiellt viktigt skattelättnadsärende som hör till skattestyrelsens befogenheter. Oberoende av sin befogenhet att bevilja befrielse från skatt har finansministeriet för närvarande inte möjlighet att bevilja uppskov med betalningen av skatt. I praktiken har det dock visat sig att det i vissa fall vore ändamålsenligt att i samband med behandlingen av ansökan om befrielse avgöra en ansökning om uppskov med skatt, som närmast ansluter sig till ansökningar om befrielse från skatt. I enlighet härmed föreslår regeringen att de i vissa skattelagar ingående stadgandena om uppskov med betalningen av skatter, avgifter eller förskott skall ändras så, att också finansministeriet, utöver de för närvarande behöriga myndigheterna, dvs. skatteuppbördsmyndigheterna och skattestyrelsen, på de i lagarna stadgade grunderna skall ges rätt att bevilja uppskov med skatt. Finansministeriets befogenhet i uppskovsärenden, som gäller skattebetalning, är avsedd att tillämpas bara i några få undantagsfall, närmast som en befogenhet som kompletterar ministeriets rätt att bevilja skattelättnader.

I propositionen föreslås vidare att skatteuppbördsmyndigheten skall ges befogenhet att avgöra ansökningar om uppskov med lotteriskatt. Regeringen föreslår att stadgandena om uppskov med erläggande av omsättningsskatt vid import skall justeras så att befogenheten i uppskovsärenden i detta avseende motsvarar stadgandena i tullskattelagen.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslagen i propositionen är ändamålsenliga. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslagen i propositionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslagen i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 23 maj 1985

4285005114

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Joutsenlahti, Koskenniemi, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Jokela, Lahti-Nuuttila, Sasi, Savolainen, Viljanen och Vähäkangas (delvis).

Statsutskottets betänkande nr 28 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om försäljning av en under uppförande varande rekreationsstuga i Saariselkä i Enare till aktiebolaget Puutalo Oy

Riksdagen remitterade den 7 maj 1985 till statsutskottet för beredning regeringens proposition nr 54 med förslag till lag om försäljning av en under uppförande varande rekreationsstuga i Saariselkä i Enare till aktiebolaget Puutalo Oy.

Väg- och vattenbyggnadsverkets personal har för rekreation haft tillgång till en cirka 100 m^2 stor stockstuga i Kaunispää i Saariselkä. Den blev färdig 1953 och var ursprungligen avsedd som rast- och övernattningsstuga för underhållsarbetare i fjällområdet. Den nya rekreationsstuga på cirka 418 m^2 som man började uppföra på förhösten 1984 skulle enligt planerna placeras i Saariselkä, där skogsforskningsinstitutet meddelat sig överlåta nyttjanderätten till en tomt till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslog 13.12.1984 trafikministeriet att den kombinerade anläggnings- och utbyggnadsplanen för den planerade rekreationsstugan för väg- och vattenbyggnadsverkets personal skulle fastställas. Trafikministeriet fastställde emellertid inte planen. Enligt propositionen har vägbyggnadsanslag på oriktiga grunder använts för projektet. I propositionen konstateras att projektet enligt uppgift från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har förorsakat utgifter om 1 502 183,23 mark. Enligt vad utskottet erfarit är det möjligt att de faktiska kostnaderna dock är större. Administrativa och rättsliga utredningar är som bäst anhängiga vad beträffar användningen av anslagen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har gjort en framställning om att verket skall berättigas att sälja den halvfärdiga rekreationsstugan jämte uthus samt planer och byggnadsmaterial för en köpeskilling om 1 600 000 mark till Puutalo Oy som kom in med det högsta anbudet. Puutalo Oy är bundet av anbudet till och med 30.6.1985. Skogsforskningsinstitutet har preliminärt lovat arrendera ut den tomt som stugan ligger på till Puutalo Oy.

Regeringen föreslår att en lag om försäljning av en under uppförande varande rekreationsstuga i Saariselkä i Enare till aktiebolaget Puutalo Oy skall stiftas för att köpet skall bli av.

Utskottet har behandlat ärendet. Utskottet har inte tagit ställning till de anhängiga administrativa och rättsliga utredningarna, ej heller till frågan om hur stora kostnader staten tillskyndats genom byggnadsprojektet. I övrigt har utskottet konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet har beslutat förorda lagförslaget i propositionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 31 maj 1985

428500554H

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen (delvis), Mäki-Hakola (delvis), Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka (delvis), Sutinen, Tenhiälä (delvis), Tuovinen (delvis) och Vainio samt suppleanterna Hietala (delvis), Jokela (delvis) Lahti-Nuuttila (delvis), Manninen (delvis), Piipari (delvis), Sasi (delvis), Viljanen och Vähäkangas.

Reservation

Vi föreslår

att följande uttalas i betänkandets motivering:

''Utskottet konstaterar att staten i sin egenskap av arbetsgivare bättre och mer opartiskt än för närvarande bör dra försorg om att rekreationsverksamhet anordnas för personalen inom statsförvaltningen och sålunda också vid väg- och vattenbyggnadsverket. Därför borde också staten förfoga över lämpliga semester- och andra rekreationsställen för sin personal. Utskottet förutsätter därför att antingen den nu använda byggnaden iståndsätts till ett semester- och rekreationsställe för väg- och vattenbyggnadsverkets personal eller att en ny, lämplig och ändamålsenlig fastighet anskaffas för personalen.''

Helsingfors den 31 maj 1985

Irma Rosnell **Niilo Koskenniemi** **Juhani Vähäkangas**

Statsutskottets betänkande nr 29 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om försäljning av vissa tomter till Åbo universitetscentralsjukhusförbund

Riksdagen har den 30 maj 1985 till statsutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 84 med förslag till lag om försäljning av vissa tomter till Åbo universitetscentralsjukhusförbund.

I propositionen föreslås att ett fyra hektar stort outbrutet område jämte byggnader och i dem befintliga fasta maskiner och anläggningar skall säljas till Åbo universitetscentralsjukhusförbund för en köpeskilling om 3 583 000 mark. Det outbrutna området ingår i de cirka åtta hektar stora tomter som är belägna invid Åbo universitetscentralsjukhus tomt i stadsdelen Österås i Åbo som exproprierades till staten för Åbo universitetscentralsjukhus behov genom beslut av länsstyrelsen i Åbo och Björneborgs län av den 31 december 1969.

På det markområde som avses i propositionen skall i tre skeden uppföras byggnader med sammanlagt cirka 750 sjukplatser.

Utgångspunkten för fastställandet av köpeskillingen har varit det genom högsta domstolens beslut fastställda expropriationspriset justerat enligt levnadskostnadsindex. Från priset har avdragits statsandelen för anläggningskostnaderna för sjukhusutvidgningsprojektet och Åbo universitets andel av anläggningskostnaderna.

Statens markdelegation har i sitt utlåtande ansett att 30—50 procent av området i det första skedet kan överlåtas till Åbo universitetscentralsjukhusförbund.

Den del som stannar utanför köpet skall alltjämt hållas reserverad för Åbo universitetscentralsjukhus framtida behov ända till år 2000.

Av de skäl som framgår av propositionens motivering anser utskottet att propositionen är ändamålsenlig och har beslutat förorda den.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 4 juni 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Alppi, Koskenniemi, Linna, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Järvenpää, Manninen, Sasi, Westerlund och Viljanen.

4285005734

Statsutskottets betänkande nr 30 angående statsverkets förvaltning och tillstånd samt statsrevisorernas berättelse för år 1983

Enligt 30 § riksdagsordningen skall vid varje lagtima riksdag avges relation angående statsverkets förvaltning och tillstånd. Enligt samma lagrum skall också de av riksdagen tillsatta statsrevisorerna avge berättelse till riksdagen.

Riksdagen remitterade den 10 januari 1985 regeringens relation angående statsverkets förvaltning och tillstånd år 1983 till statsutskottet för beredning. Statsrevisorernas berättelse för år 1983 remitterade riksdagen till statsutskottet för beredning den 16 november 1984.

Statsutskottet har begärt grundlagsutskottets utlåtande över statsrevisorernas berättelse för år 1983. Utlåtandet har bifogats detta betänkande.

Eftersom det enligt 71 § regeringsformen främst ankommer på statsrevisorerna att på riksdagens vägnar utöva tillsyn över statsförslagets iakttagande samt statsverkets tillstånd och förvaltning, har utskottet vid behandlingen av berättelserna i enlighet med tidigare iakttaget förfaringssätt huvudsakligen uppmärksammat de punkter som statsrevisorerna har nämnt i sin berättelse.

Statsverkets förvaltning och tillstånd år 1983 samt statsrevisorernas berättelse för samma år

Statsrevisorernas berättelse innehåller i likhet med tidigare berättelser redogörelser för de iakttagelser statsrevisorerna gjort vid sina granskningar samt uppgifter om verksamheten vid en del statliga myndigheter och inrättningar.

Statsrevisorerna har verkställt inspektioner i olika ministerier och centrala ämbetsverk. Dessa inspektioner nämns under vederbörande förvaltningsområde i berättelsen. Under verksamhetsåret har lokala inspektioner också förrättats inom distrikts- och lokalförvaltningen. Resultaten av dessa har med avvikelse från tidigare praxis behandlats i ett särskilt kapitel i slutet av berättelsen. Detta kapitel innehåller också en förteckning över alla lokala inspektioner.

Statsrevisorerna har denna gång i anslutning till beredningen av berättelsen verkställt lokala inspektioner vid Finlands utrikesrepresentationer i Japan, Folkrepubliken Kina, Hong-Kong och Republiken Korea samt i Nylands län vid Helsingfors universitet, Svenska handelshögskolan och Polisinstitutet, i Mellersta Finlands län, i Uleåborgs län, i Lapplands län och i Vasa län.

I Mellersta Finlands län har statsrevisorerna inspekterat länsstyrelsen, där ett antal experter på områdets utbildnings-, närings- och trafikpolitik hördes vid ett möte med karaktär av ett seminarium, samt följande ämbetsverk och inrättningar: Staben för inre Finlands militärlän, staben för Jyväskylä militärdistrikt, Jyväskylä tullkammare, Skolan för synskadade i Jyväskylä, läroanstalten för hotell- och restaurangbranschen i Jyväskylä, Mellersta Finlands väg- och vattenbyggnadsdistrikt, Mellersta Finlands industridistrikt och Mellersta Finlands arbetarskyddsdistrikt.

I Uleåborgs län inspekterades dels länsstyrelsen och dels följande ämbetsverk och inrättningar: Norra Finlands jorddomstol, Centralkriminalpolisens länsavdelning i Uleåborg, staben för Norra Finlands militärlän, staben för Uleåborgs militärdistrikt, Länsskatteverket i Uleåborg, Distriktstullkammaren i Uleåborg, Uleåborgs universitet, där även representanter för dess forskningsinstitut för Norra Finland hördes, Uleåborgs sjukvårdsläroanstalt, Uleåborgs norra och södra lantbruksdistrikt, statens tekniska forskningscentrals elektroniklaboratorium och Folkhälsoinstitutets regionalinstitut i Uleåborg.

I Lapplands län inspekterades länsstyrelsen samt följande ämbetsverk och inrättningar: Staben för Rovaniemi militärdistrikt, Kemijärvi gränsjägarkompani, läroanstalten för hemslöjd och konstindustri i Rovaniemi, Rovaniemi institut för huslig ekonomi, husmorsskola och hus-

4285005745

hållsskola, Rovaniemi tekniska skola, Sameområdets yrkesutbildningscentral, där representanter för delegationen för sameärenden hördes, lantmäterikontoret i Lapplands län, Kemijärvi lantmäteridistrikt, Laanila försöksområde för Skogsforskningsinstitutet, post- och televerkets bildepå i Rovaniemi och Rovaniemi arbetskraftsdistrikt.

I Vasa län inspekterades länsstyrelsen samt följande ämbetsverk och inrättningar: Vasa hovrätt, Vasa länsfängelse, centralkriminalpolisens länsavdelning i Vasa, där även representanter för rörliga polisens länsavdelning i Vasa hördes, staben för Österbottens militärlän, där dessutom representanter för staben för Vasa militärdistrikt och Vasa kustartillerisektion hördes, staben för Seinäjoki militärdistrikt, Vasa distriktsbyggnadsbyrå, Vasa högskola, Vasa landsarkiv, lantmäterikontoret i Vasa län, där även representanter för Vasa lantmäteribyrå hördes, Seinäjoki lantbruksdistrikt, Vasa väg- och vattenbyggnadsdistrikt, Folkhälsoinstitutets regionalinstitut i Seinäjoki och Seinäjoki arbetskraftsbyrå.

Vid beredningen av berättelsen har statsrevisorerna också satt sig in i skadegörelsen på statens egendom och inom förvaltningen och bedömt dess art samt de inom statsförvaltningen uppdagade missbruken, begångna av tjänstemän närmast till den del det varit fråga om statens egendom eller egendom i dess besittning eller då skadegörelsen lett till skyldighet för staten att ersätta skador. De mest betydande fallen av skadegörelse och konstaterade missbruk har prövats av polismyndigheterna och behandlats vid domstolar och har inte relaterats i berättelsen.

Statsrevisorerna har i samband med de inspektioner som hänför sig till 1983 också gett akt på i vilken mån erinringar och anmärkningar från tidigare år har beaktats inom statsförvaltningen. Om det härvid har funnits anledning att på nytt uppmärksamma samma omständigheter har detta skett i samband med inspektionen under verksamhetsåret, och iakttagelserna och erinringarna har lagts fram under vederbörande förvaltningsområde i denna berättelse, varför berättelsen av denna orsak inte innehåller något särskilt avsnitt om efterhandsgranskningen.

Jämförelsen mellan bokslutet och statsförslaget för år 1983

Statsinkomsterna var enligt bokslutet:
År 1982 68 043 334 795,01 mark
År 1983 76 353 486 851,73 mark

Statens inkomster ökade sålunda enligt bokslutet 1983 jämfört med året förut med 8 310,2 miljoner mark.

Statsutgifterna var enligt bokslutet:
År 1982 68 008 389 546,45 mark
År 1983 77 190 395 167,90 mark

Statsutgifterna ökade sålunda under verksamhetsåret med 9 182,0 miljoner mark.

Statens inkomster hade i det ordinarie statsförslaget för verksamhetsåret uppskattats till 74 259,3 miljoner mark och utgifterna till 74 220,4 miljoner mark. Inklusive verksamhetsårets tilläggsbudgeter budgeterades 1983 allt som allt 77 207,4 miljoner mark i inkomster och 77 655,1 miljoner mark i utgifter, varför underskottet enligt statsförslaget var 447,7 miljoner mark. Eftersom inkomsterna enligt bokslutet under verksamhetsåret var 76 353,5 miljoner mark och motsvarande utgifter 77 190,4 miljoner mark, uppvisade bokslutet ett underskott på 836,9 miljoner mark.

Vid jämförelsen av bokslutet för år 1983 med statsförslaget har statsrevisorerna konstaterat att verksamhetsårets bokslut inte upptar en enda överskridning av något fast anslag eller reservationsanslag. Berättelsen innehåller en tabell som huvudtitel för huvudtitel visar antalet förslagsanslag under verksamhetsåret, hur många anslag som har överskridits samt överskridningarnas storlek i tusen mark och procent jämfört med beloppen på motsvarande moment i statsförslaget samt tilläggsbudgeterna samt för hur många överskridningar tillstånd hade erhållits senare än 31.1.1984.

I statsförslaget för verksamhetsåret ingick 772 förslagsanslag. Av dem överskreds 254 och överskridningarnas markbelopp uppgick till 422,4 miljoner mark, dvs. utgjorde 1,7 procent av förslagsanslagens sammanlagda belopp enligt utgiftsstaten. År 1982 var förslagsanslagen 811, och av dem överskreds 292. Överskridningarnas markbelopp var 384,8 miljoner mark och överskridningsprocenten 3,0. Överskridningarna var under verksamhetsåret 13 procent färre än under året förut och 8 procent färre än 1981.

Under verksamhetsåret erhölls överskridningstillstånd efter januari 1984 för 98 förslagsanslag, dvs. för 39 procent av överskridningarna. Deras markbelopp var 223,4 miljoner mark, vilket utgör 53 procent av överskridningarnas sammanlagda belopp.

Statshushållningen, som formellt har skötts

inom ramen för budgeten gav under verksamhetsåret statsrevisorerna anledning till många anmärkningar. Utan att här särskilt närmare behandla anmärkningarna hänvisar utskottet till vad statsrevisorerna har uttalat och framställer nedan framgående anmärkningar och generella konstateranden i anslutning till de ärenden som handlagts i berättelsen.

På statsrevisorernas och riksdagens talmanskonferens initiativ tillsattes hösten 1982 en kommitté med uppgift att reda ut nuläget inom den på riksdagen ankommande parlamentariska och den på regeringen ankommande administrativa granskningen av statsekonomin och missförhållandena inom den samt att framlägga förslag till behövliga åtgärder. Kommittén överlämnade sitt betänkande sommaren 1984. I fråga om statsrevisorerna ansåg kommittén att statsrevisorerna och deras suppleanter borde utses bland riksdagsledamöterna för riksdagens hela valperiod.

Statsutskottet anser att det är viktigt att statsrevisorernas parlamentariska ansvar betonas. För att detta ansvar i praktiken skall fungera är det också enligt utskottets uppfattning skäl att överväga en precisering av grunderna för val av statsrevisorer, vilket har föreslagits. Statsrevisorerna och suppleanterna för dem borde i första hand väljas bland riksdagsledamöterna för riksdagens hela valperiod. Vad valet av statsrevisorer beträffar anser utskottet det vara viktigt att de valda har tillräcklig sakkunskap om statshushållningen, såväl om statsförvaltningen som statshushållningens struktur. Utskottet anser samtidigt att statsrevisorerna i sin berättelse alltjämt såvitt möjligt borde inskränka sig till att ta fram missförhållanden och andra fakta. I följande skede borde statsutskottet och i sista hand hela riksdagen ges möjlighet att på basis av de fakta som framgår av statsrevisorernas berättelse dra de slutsatser som förutsätter samhällelig prövning. Statsutskottet anser att detta vore det mest ändamålsenliga sättet att genomföra en uppgifts- och ansvarsfördelning mellan de olika statsorganen.

Utrikesministeriets förvaltningsområde

Utrikesministeriet

På basis av erhållen utredning har utskottet konstaterat att Finlands utrikesrepresentation utöver de fastigheter och lokaliteter som förvärvats i statens ägo så, som beskickningslokaliteter och personalbostäder förfogar över ett stort antal hyreslokaliteter. Det har klarlagts att nettohyrorna för dem är sammanlagt ca 50—60 miljoner mark om året. Om motsvarande lokaliteter hade förvärvats i stadens ägo vore de årliga totalkostnaderna, också i det fall att lokaliteterna anskaffats med lånekapital, enligt statsutskottets uppfattning betydligt lägre. De hyror som utrikesministeriet betalar utgör en rätt betydande del av statens sammanlagda hyror. Utskottet förutsätter därför att regeringen vidtar åtgärder för att reda ut möjligheterna att i större utsträckning — vid behov också med lånekapital — i stället för att hyra de lokaliteter som utrikesrepresentationen behöver, förvärva dem i statens ägo.

Justitieministeriets förvaltningsområde

Fångvården

Antalet fångar och straffanstaltsplatser. Statsrevisorerna konstaterar i sin berättelse att antalet fångar under de senaste åren i regel har nedgått, varför även fängelsernas överbefolkning har minskat. Då medelfångantalet i Finland såväl relativt som i allmänhet även absolut sett är betydligt större än i de övriga nordiska länderna, förefaller det dock att finnas goda utsikter att antalet fångar skall fortsätta att minska i vårt land. Statsrevisorerna anser att alla åtgärder, genom vilka antalet fångar kan nedbringas utan att den allmänna ordningen och säkerheten riskeras, aktivt borde utredas. Samtidigt borde man undersöka möjligheterna att utveckla det nuvarande straffsystemet i en sådan riktning, att samhällets kostnader för systemet kan minskas.

På basis av erhållen utredning konstaterar utskottet att Finlands relativt stora fångantal inte beror på antalet fängelsedomar, som ligger nära den genomsnittliga nordiska nivån, utan på att fängelsestraffen i Finland i genomsnitt är klart längre än i de övriga nordiska länderna. En viktig bidragande orsak till det stora antalet fångar kan även anses vara den höga återfallsfrekvensen som leder till längre domar. För att bryta denna onda cirkel och samtidigt göra hela fångvårdsväsendets effektivare och meningsfullare vore det viktigt att vården av frigivna kan utformas så att deras bostads- och arbetsplatsfrågor samt sociala angelägenheter i allmänhet är tillfredsställande ordnade omedelbart efter frigivningen. Enligt vad som

utretts för utskottet kan situationen i Finland i detta avseende inte jämföras med motsvarande arrangemang i andra utvecklade länder. Utskottet förutsätter därför att eftervården av dem som friges från fängelse skall tillmätas en större betydelse vid utvecklandet av fångvårdssystemet och att tillräckliga ekonomiska resurser anvisas för eftervården. När systemet med fängelsestraff utvecklas är det vidare skäl att omsorgsfullt reda ut möjligheterna att införa ett system som innebär att fängelsestraffen blir kortare och å andra sidan att också de som avtjänar korta fängelsestraff ges möjlighet till villkorlig frigivning efter det att hälften av straffet har avtjänats. Utskottet anser att vårt lands relativt sett alltför stora fångantal kan minskas på detta sätt.

Finansministeriets förvaltningsområde

Finansministeriet

Energibeskattningen. Statsrevisorerna konstaterar att energibeskattningen i Finland befinner sig på internationell medelnivå, då det gäller både beskattningens statsekonomiska betydelse och dess styreffekt samt industrins konkurrensförmåga. Det i regeringens energipolitiska program ingående tillkännagivandet att man av statsekonomiska skäl är tvungen att bibehålla energibeskattningen minst på den nuvarande nivån, är enligt statsrevisorernas mening motiverat och ändamålsenligt. Statsrevisorerna anser att energibeskattningen även erbjuder en möjlighet att påverka konsumtionsrelationerna mellan olika energislag. Enligt statsrevisorernas uppfattning vore det lämpligt att man gör aktiva försök att ytterligare öka landets självförsörjning i fråga om energi. Detta kunde bäst ske så att importenergins relativa pris genom energibeskattning ändras i en riktning som verkar dämpande på förbrukningen av denna energi. När beskattningen utvecklas borde dock även de av den utländska konkurrensen uppställda villkoren beaktas. Enligt statsrevisorernas mening är det å andra sidan inte ändamålsenligt att sätta in alltför kraftiga åtgärder för att höja den inhemska energins förbruksningsandel, om det visar sig att importenergi kan fås på rimliga villkor. Relationerna mellan priserna på olika energislag borde även ändras i en riktning, som gör de mera miljövänliga energiformerna populärare. Ett sådant energislag är t.ex. naturgasen.

Statsutskottet omfattar statsrevisorernas ovan relaterade synpunkter och betonar speciellt att i första hand vår nationalekonomis totalintressen bör kunna beaktas på lång sikt i alla energipolitiska avgöranden.

Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

Lantbrukets självförsörjning och beroende av import. Statsrevisorerna anser det vara viktigt att trygga självförsörjningen inom lantbruksproduktionen så, att livsmedelsförsörjningen kan fungera också under undantagsförhållanden. Statsrevisorerna anser det vara alarmerande, att höjningen av nivån på självförsörjningen med livsmedel har medfört att den inhemska andelen av de centrala produktionsinsatser och förnödenheter som lantbruket använder hela tiden minskat. I fråga om lantbrukets överproduktionsproblem konstaterar statsrevisorerna att man borde sträva efter att finna lösningar bl.a. genom att begränsa användningen av utländska produktionsinsatser. Statsrevisorerna anser att det inte är möjligt att på lång sikt styra lantbrukets produktion så att man hela tiden strävar efter att minska åkerodlingsarealen och antalet kor. En behärskad utveckling av lantbruket och samtidigt familje- och småbrukens ställning kan enligt statsrevisorernas åsikt tryggas endast så att den fortgående höjningen av lantbrukets skörde- och avkastningsnivåer kan hejdas.

På basis av erhållen utredning omfattar statsutskottet i huvudsak statsrevisorernas ovan relaterade synpunkter. Utskottet konstaterar dock att det också vid regleringen av lantbruksproduktionen är skäl att beakta effektivitets- och lönsamhetssynpunkter vid sidan av att familje- och småbrukens ställning tryggas. Sålunda bör man även inom lantbruksproduktionen kunna utnyttja moderna produktionsmetoder och en rationell produktutveckling. I detta syfte är det vid planeringen och uppdragningen av riktlinjerna för lantbrukspolitiken skäl att i stället för de nuvarande åtgärderna, som med korta intervaller varierar t.o.m. kraftigt, gå in för så balanserade och långsiktiga avgöranden som möjligt, som beaktar alla synpunkter och som planeras också utgående från den direkta och indirekta sysselsättande effekt som lantbruket har.

I lantbruksinkomstlagen anges på vilket sätt lantbruket skall delta i kostnaderna för exporten av lantbruksprodukter. Lantbrukets andel av exportkostnaderna uppbärs såsom marknadsförings-

och övriga avgifter för lantbruksprodukter samt såsom skatter eller exportavgifter. Statsrevisorerna anser att acciserna på gödselmedel och foderblandningar är användbara sätt att uppbära lantbrukets andel, närmast av den orsaken att de också inverkar styrande på produktionen. Statsrevisorerna anser dessutom att dessa skatter tämligen rättvist hänför sig till de odlare som utnyttjar dessa köpinsatser.

Statsutskottet konstaterar med anledning av det föregående att både accisen på gödselmedel och accisen på foderblandningar utöver de relaterade positiva egenskaperna har det negativa draget att ingendera på ett jämbördigt sätt drabbar olika delar av landet, lägenheter av olika storlek och olika produktionsinriktningar. Emedan dessa negativa drag dock inte helt kan elimineras måste man, när det gäller att besluta om sätten för att uppbära lantbrukets andel, fatta kompromissavgöranden som beaktar de olika synpunkterna. Härvid måste man naturligtvis vid behov också anlita marknadsförings- och exportkostnadsavgifter. Enligt statsutskottets uppfattning bör man vid besluten om alla de nämnda skatterna och avgifterna utgå från den centrala principen att den börda som statshushållningen åsamkas av lantbrukets överproduktion överförs att bekostas av dem som också i praktiken förorsakar överproduktionen.

Trafikministeriets förvaltningsområde

Väg- och vattenbyggnadsverket

Vägtrafikens säkerhet och smidighet. Enligt statsrevisorernas berättelse har såsom mål för en smidig och säker vägtrafik på 1980-talet uppställts att bevara huvudvägarnas servicenivå, dvs. trafikens snabbhet och smidighet under hela årtiondet på samma nivå som i slutet av 1970-talet. Målsättningen förutsätter att man på 1980-talet

— effektiverar förebyggandet av halka
— minskar förekomsten av hjulspår på speciellt livligt trafikerade vägar
— bygger nästan 300 km motortrafikleder eller fyrfiliga vägar
— bygger omfartsvägar och utför väg- och gatuarrangemang i 30 städer och 15 andra tätorter
— för totalt 2 150 Mmk vidtar särskilda säkerhetsfrämjande åtgärder för fordonstrafik och lätt trafik både i tätorter och på landsbygden. För denna summa bygger man bl.a. nästan 100 planskilda anslutningar, 1 400 km gång- och cykelvägar, 700 tunnlar eller broar för fotgängare och cyklister, förbättrar 900—1 000 anslutningar till allmänna vägar, gör arrangemang för enskilda vägar på en sträcka av 1 300—1 400 km och belyser 600—700 km allmän väg.

Statsutskottet konstaterar med anledning av det ovan stående att det med de nuvarande anslagen finns risk för att de nationaltillgångar som bundits vid vägnätet redan under de närmaste åren förfaller snabbt, vilket om några år kommer att medföra betydande extra kostnader. Därför vore det redan enbart av ekonomiska skäl förnuftigt att öka de anslag som behövs för skötseln av vägnätet. Utskottet anser därför att väganslagen i samband med kommande budgetavgöranden kraftigt bör ökas.

Handels- och industriministeriets förvaltningsområde

Handels- och industriministeriet

Statsrevisorerna har i sin berättelse uppmärksammat en effektivering av industridistriktens och länsindustrikommissionernas verksamhet och verksamhetsbetingelser. Den ineffektiva verksamheten har enligt statsrevisorerna framför allt berott på industridistriktens ensidiga personalstruktur och på personalens otillräckliga utbildning. Dessutom föreslår statsrevisorerna att industridistriktens och -kommissionernas organisatoriska ställning bör göras klarare.

Enligt vad också statsutskottet erfarit har industridistriktens och industrikommissionernas verksamhet varit ineffektiv. Detta beror på att industridistriktens ställning och framtid är oklara, varför utvecklingen av dessa funktioner ställts i andra rummet jämfört med angelägenheter som ansetts vara viktigare. Enligt utskottets uppfattning borde reformen av mellaninstansförvaltningen redas ut i fråga om handels- och industriministeriets förvaltningsområde. För denna förvaltningsgren borde byggas upp en egen, effektiv, från länsförvaltningen separerad distriktsorganisation, varvid de tillbudsstående resurserna kunde inriktas så effektivt som möjligt för att tillgodose behoven inom denna förvaltningsgren.

Också denna gång uppmärksammar statsutskottet konsumentpolitiken särskilt från förvaltningens synvinkel. I näringsstyrelsen, som lyder under handels- och industriministeriet, före-

kommer fortgående såväl interna problem som problem i förhållande till ministeriet. Utskottet anser det vara viktigt att näringsstyrelsens interna problem snabbt reds ut så att detta centrala ämbetsverk inte onödigt skall bli lidande. Dessutom vore det skäl att med tanke på organisationen överväga om ministeriet borde få en mera ledande ställning i relation till näringsstyrelsen.

Enligt vad statsutskottet erfarit är ett av de svåraste problemen inom förvaltningen för närvarande personalens avlöning och rekrytering. Problemet gäller också handels- och industriministeriet. Eftersom avlöningen i tjänsterna är dålig jämfört med lönerna inom den privata sektorn, anmäler sig inte högklassiga konkurrenter från annat håll än förvaltningen när tjänsterna besätts. Av denna orsak anser utskottet det vara viktigt att lönerna i statens tjänster är konkurrenskraftigare i jämförelse med lönerna inom den privata sektorn.

Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde

Social- och hälsovårdsministeriet

Statsrevisorerna anser att behandlingsordningen och övervakningen i fråga om statsunderstödsprojekt inom social- och hälsovården uppvisar avsevärda skillnader beroende på vilket slags projekt det är fråga om, driftskostnads- eller anläggningskostnadsprojekt. När det gäller anläggningskostnadsprojekten är många instanser involverade i behandlingsordningen, medan driftskostnadsprojekten godkänns vid länsstyrelserna, som saknar sakkunskap inom byggnadsbranschen. Därför är det möjligt att behandlingen av betydande projekt, sådan den ter sig enligt lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården, försvårar ett ändamålsenligt vidareförande av projekten. Vad driftskostnadsprojekten beträffar är det åter igen möjligt att den obetydliga övervakningen befordrar oändamålsenligt byggande i kommunerna.

Enligt statsrevisorernas mening borde social- och hälsovårdsministeriet utreda de med ifrågavarande statsunderstödsförfarande sammanhörande problemen och utveckla systemet så att behandlingsordningen och övervakningen i fråga om både de projekt som utgör driftskostnadsprojekt och de som utgör anläggningskostnadsprojekt blir så ändamålsenliga som möjligt. Statsrevisorerna anser att särskild uppmärksamhet bör ägnas de byggnadsprojekt som har karaktär av driftskostnadsprojekt och att man bör utreda hur det vid behandlingen av dem är möjligt att trygga en tillräcklig byggnadsteknisk sakkunskap.

Statsrevisorerna framhåller även i detta sammanhang att man vid genomförandet av byggnadsinvesteringar samtidigt borde se till att nya hälsovårdsinrättningar anvisas behövlig apparatur och tillräcklig personal för optimalt utnyttjande av apparaturen.

Statsutskottet ägnar allvarlig uppmärksamhet åt de ovan relaterade missförhållandena och förutsätter att olägenheterna och bristerna i kommunernas statsbidragsförfarande klarläggs i sin helhet och att regeringen sedan utredningarna blivit klara vidtar behövliga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder.

Allmänt

Statsskulden

Statsrevisorerna konstaterar att statsskulden under verksamhetsåret har fortsatt att öka samtidigt som återbetalningstiden har blivit kortare. Upplåning har dock i ökad omfattning kunnat ske i hemlandet, varför den utländska skuldens andel har minskat, även om den fortfarande är 57 % av den totala skulden, vilket innebär att statsskuldens struktur fortfarande måste betecknas som otillfredsställande. Den utländska statsskuldens andel av BNP har däremot förblivit oförändrad.

Den ökande statsskulden reflekteras bland annat i stegrade kostnader för skuldens skötsel, och budgethushållningens utgifter för skuldens skötsel steg sålunda under verksamhetsåret till nästan 10 % av de totala utgifterna enligt bokslutet. Statsrevisorerna har i sina berättelser för de senaste åren upprepade gånger ägnat uppmärksamhet åt statsskuldens kraftiga ökning och följderna av denna. Statsrevisorerna förutsätter att man under den pågående högkonjunkturen ägnar särskild uppmärksamhet åt möjligheterna att stävja statsskuldens tillväxt.

Statsutskottet hänvisar till det som utskottet uttalat i sitt betänkande nr 3/1984 rd. i fråga om det som anförts om balanseringen av statshushållningen i statsrevisorernas berättelse för år 1982 och konstaterar att statsskuldens struktur inte ännu är tillfredsställande i varje hänseende. Samtidigt konstaterar dock utskottet att statsskuldens belopp har kunna hållas på en tillfredsställande nivå. Utskottet uppmärksammar särskilt

statsrevisorernas ovan relaterade konstaterande att den utländska statsskuldens andel av BNP har förblivit oförändrad. Om det visar sig att den pågående konjunkturuppgången håller på att avstanna, bör man enligt statsutskottets mening under kommande år kunna anlita statsupplåningen som ett aktivt konjunkturpolitiskt medel.

Statsutskottet har den 20 november 1984 begärt grundlagsutskottets utlåtande över statsrevisorernas berättelse. Statsutskottet kompletterade sin begäran om utlåtande den 27 december 1984 och angav därvid de specialfrågor som statsutskottet ytterligare ber grundlagsutskottet ta ställning till. För dessa frågors vidkommande hänvisar statsutskottet till grundlagsutskottets utlåtande som baserar sig på ovan nämnda skrivelser.

Helsingfors den 4 juni 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Alppi, Koskenniemi, Linna, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Eklund, Hietala, Järvenpää (delvis), Manninen, Rusanen (delvis), Sasi, Savolainen, Westerlund och Viljanen.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår statsutskottet, som med stöd av 45 § 3 mom. riksdagsordningen och 24 § riksdagens arbetsordning har valt ordföranden för statsutskottets granskningsdelegation till föredragande för att vid ärendets behandling vid riksdagens plenum meddela erforderliga upplysningar, vördsamt

att Riksdagen skall besluta sända detta betänkande och det därtill fogade utlåtandet från grundlagsutskottet samt statsrevisorernas berättelse till regeringen för de åtgärder som anmärkningarna och förslagen ger anledning till, samt

uppmanar regeringen att till riksdagen avge berättelse över dessa åtgärder.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 14 maj 1985
Utlåtande nr 7

Till Statsutskottet

Statsutskottet begärde i en skrivelse av den 20 november 1984 grundlagsutskottets utlåtande över statsrevisorernas berättelse för år 1983, till den del det anses motiverat att ge utlåtande. Utskottet kompletterade sin anhållan om utlåtande med en skrivelse av den 27 december 1984 och anförde att då statsrevisorerna i sin berättelse framför uppfattningen att den praxis som tillämpats när det gäller statsförslagen och i anslutning därtill tilläggsbudgeterna inte i alla avseenden har stämt överens med gällande lagstiftning, vore det av största vikt att reda ut om statsutskottet hade kunnat ändra propositionerna så, att statsrevisorernas uppfattningar hade kunnat beaktas. Statsutskottet har i sin kompletterande skrivelse vidare konstaterat att det centrala problemet består i att fastställa var gränsen går mellan en riksdagsmans och utskottets rätt att göra ändringar. I samband med behandlingen av det ordinarie statsförslaget samt en tilläggsbudget för sagda år samt senare i motsvarande situationer har man i statsutskottet diskuterat var gränsen skall dras mellan en riksdagsmans och utskottets rätt att göra ändringar, dels i fråga om en tilläggsbudget i allmänhet och dels i fråga om det ordinarie statsförslaget i de fall där några finansmotioner inte väckts samt i fråga om rätten att göra ändringar på basis av en finansmotion. Varierande uppfattningar har förekommit speciellt om följande saker: återintagning av ett anslag som strukits i utgiftsstaten, komplettering av ett moments bindande motivering, innehållet i motiveringsuttalanden samt innehållet i det anslagsbegrepp som framgår av riksdagsordningens 75 § 2 mom.

Utskottet har med anledning av ärendet hört finansministern Ahti Pekkala, statssekreteraren Teemu Hiltunen och budgetchefen Juhani Korpela vid finansministeriet, riksdagens generalsekreterare Erkki Ketola, statsrevisorernas ordförande, riksdagsmannen Kalevi Mattila, utskottssekreteraren Arvo Kämppi, revisionsrådet Paavo Klemola vid statens revisionsverk, juris doktorn Kauko Sipponen, professorn Edward Andersson, professorn Mikael Hidén, professorn Antero Jyränki, professorn Ilkka Saraviita, t.f. biträdande professorn Kai Kalima och vikarierande biträdande professorn Kaarlo Tuori.

Efter att ha behandlat ärendet närmast från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Statsrevisorernas berättelse

Grundlagsutskottet har inskränkt sin behandling till det i berättelsens allmänna del ingående avsnittet under rubriken ”Balansen i statsförslaget, nödvändigheten av tilläggsutgifter och inkomstkalkylernas exakthet”. Enligt statsrevisorernas åsikt har vissa budgeteringsförfaranden i praktiken t.o.m. betydligt avvikit från de tillvägagångssätt som en exakt tolkning av och det faktiska innehållet i ifrågavarande stadganden skulle förutsätta. Statsrevisorerna konstaterar visserligen att tillvägagångssätten i praktiken har förts närmare stadgandenas faktiska innehåll även om det alltjämt förekommit tillvägagångssätt som i någon mån står i konflikt med en exakt tolkning av stadgandena. I berättelsen påtalas 1) att det årliga statsförslaget inte bringats i faktisk jämvikt efter däri företagna ändringar, 2) att i tilläggsbudgeterna regelbundet har föreslagits utgifter som inte uppfyller det i regeringsformen föreskrivna kriteriet om tilläggets oundgänglighet samt 3) att tilläggsutgifterna

finansierats genom tilläggsbudgetering i inkomststaten så att uppskattningen av skatteintäkterna och de övriga inkomsterna av skattenatur höjs enbart i enlighet med behovet att täcka utgifterna.

Statsförslagets fullständighet samt hur det skall täckas

Enligt stadgandena i regeringsformens 66 § skall i det årliga statsförslaget upptas utgifterna och inkomsterna för finansåret. Av den princip om budgetens fullständighet som ingår i stadgandet följer att i en statsverksproposition för följande år bör intas alla förutsebara statsinkomster och -utgifter.

I regeringsformens 67 § upprepas i fråga om inkomsterna det ovan anförda då däri stadgas att från statsförslaget inte får utelämnas skatt eller annan inkomst som skall erläggas enligt en lag eller förordning som gäller för det året. Regeringsformens 67 § bör anses komplettera 66 § och samtidigt utgöra en anvisning till riksdagen om att inte heller den har någon möjlighet att under riksdagsbehandlingen stryka en sådan inkomst i statsverkspropositionen.

Principen om att budgetutgifterna bör täckas framgår ytterligare av regeringsformens 68 § 4 mom. enligt vilket i statsförslaget skall anvisas nödiga medel för bestridande av utgifterna.

Regeringen avlåter till riksdagen sin statsverksproposition för följande år vid ingången av höstsessionen, vanligen under senare hälften av september. Handläggningen av statsverkspropositionen pågår i riksdagen under hela höstsessionen. Utskottet anser att det är viktigt att regeringen håller riksdagen informerad under hela den tid riksdagsbehandlingen av budgeten pågår för att riksdagen skall ha faktiska möjligheter att utforma följande års budget så att den så väl som möjligt motsvarar den rådande ekonomiska situationen. Samtidigt som riksdagen håller på att slutföra behandlingen av det ordinarie statsförslaget har det förekommit att regeringen redan berett de första omfattande ändringarna i form av en tilläggsbudgetproposition. Härvid har det uppkommit en faktisk konflikt i förhållande till riksdagens i regeringsformen fastställda budgetmakt.

Grundlagsutskottet anser även att den i vissa fall iakttagna praxis inte är förenlig med fullständighetsprincipen och sålunda inte heller med regeringsformen att i samband med handläggningen av det ordinarie statsförslaget avtalas om att ett därvid konstaterat behov av anslag skall tillgodoses i en tilläggsbudget.

Nödvändigheten att göra tillägg till statsförslaget

Enligt regeringsformens 69 § 2 mom. kan endast sådana ändringar göras i stadfäst statsförslag som befinns vara oundgängligen nödvändiga. Med hänvisning till sitt utlåtande nr 2/1982 rd. över regeringens proposition nr 237/1981 rd. med förslag till lag angående ändring av lagen om grunderna för statsförslaget och statsbokslutet konstaterar grundlagsutskottet att det kan uppkomma ett sådant tvingande behov att ändra ett lagstadgat anslag under ett finansår att det inte är möjligt att i egentlig bemärkelse pröva ändringens nödvändighet. Detta är fallet i fråga om ett fast anslag om en förpliktelse eller grunden för den ändras under finansåret. Ett förslagsanslag bör ändras om det under finansåret visar sig vara allt för litet. Om behovet av ett dylikt anslag i det ordinarie statsförslaget visar sig vara mindre än förutsett kan anslaget minskas om detta är nödvändigt t.ex. sedan lagstiftningen eller andra på saken inverkande författningar ändrats under finansåret eller också för att balansera statsförslaget. Av prövning beroende anslag kan ändras alltid då detta är nödvändigt under finansåret från statsekonomisk synpunkt eller på grund av förhållanden som inverkar på anslagens användningsbehov, dvs. på förverkligandet av riksdagens i statsförslaget uttryckta avsikt.

I praktiken har tillägg till statsförslaget kunnat innehålla också ändringar som inte uppfyllt den i regeringsformens 69 § 2 mom. stadgade förutsättningen om att ändringen skall vara oundgänglig. Tilläggsbudgetspraxis kan emellertid inte på grund av vissa med avseende på budgethelheten obetydliga enstaka fall anses strida mot regeringsformen.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning ställer regeringsformens ordalydelse inte något hinder för den vedertagna praxis i fråga om tillägg till statsförslaget som uppkommit i och med att samhället förändrats. Grundlagsutskottet konstaterar att regeringsformens ordalydelse emellertid förutsätter att endast beslut om nödvändiga tilläggg till statsförslaget fattas. Med beaktande av detta är det positivt att tilläggen till statsförslaget sedan mitten av 1970-talet utgör en klart mindre andel av det ordinarie statsförslaget och således ligger på en sakligare nivå än för tio år sedan.

2 4285005745

Frågan om ett tillägg till det stadfästa statsförslaget är nödvändigt bedöms i sista hand alltid utgående från det enskilda fallet. I allmänhet kan sådana tillägg anses vara nödvändiga vilka om de framskjuts till statsförslaget för följande finansår, kan ge upphov till avsevärda olägenheter för folk- eller statshushållningen eller för samhällets normala funktioner. T.ex. sådana ändringar kan således vara nödvändiga som baserar sig på förebyggande eller avhjälpande av olägenheter till följd av plötsliga konjunkturväxlingar eller skötsel av en snabbt försämrad sysselsättningssituation.

Förutsättningen att en ändring bör vara nödvändig måste beaktas både av regeringen då den föreslår ett tillägg och av riksdagen då den beslutar om det. Att nödvändighetsförutsättningen är viktig både från statsförfattningsrättslig och praktisk synpunkt beror numera bland annat på att riksdagens rätt att besluta om ändringar då det gäller tillägg till statsförslaget, på nedan angivet sätt är avsevärt mera begränsad än i fråga om propositionen angående det ordinarie statsförslaget.

Balanseringen av tillägg till statsförslaget

Enligt regeringsformens 69 § 2 mom. skall till riksdagen överlämnas proposition om tillägg till statsförslaget om det befinns att ändringar i det stadfästa statsförslaget är oundgängligen nödvändiga. Grundlagsutskottet behandlade frågan om sådana tillägg i sitt ovan nämnda utlåtande nr 2/1982 rd. och konstaterade därvid att en tilläggsbudget inte har någon separat eller självständig rättslig betydelse eftersom man genom den endast ändrar det ordinarie statsförslaget. På ett sådant tillägg tillämpas därför regeringsformens 68 § 4 mom. enligt vilket i budgeten bör anvisas de medel som behövs för att betala utgifterna. Den princip om budgetbalansering som framgår av detta stadgande gäller således vederbörande års statsförslag i den form det fått genom tillägg som avses i regeringsformens 69 § 2 mom. Att balanseringskravet gäller tillägg till statsförslaget framgår indirekt också av grundlagsutskottets utlåtande nr 5/1957 rd. vari ansågs att nödvändiga ändringar kan bestå av tillägg till eller minskningar av anslag som intagits i statsförslaget.

I praktiken har man tidigare ofta förfarit så att täckandet av en tilläggsbudget, åtminstone till stor del har blivit beroende av ett uttalande som riksdagen godkänt i form av en kläm. I uttalandet har riksdagen berättigat statsrådet att använda de inkomster som inflyter till staten under ifrågavarande år för att täcka utgiftsökningen. I utlåtandet nr 2/1982 rd. ansåg grundlagsutskottet emellertid att en tilläggsbudget inte kan innehålla enbart en detaljerad framställning av nya utgifter utan i den bör anvisas också medel för att täcka utgifterna.

Från och med tredje tilläggsbudgeten för år 1982 har således i samband med tillägg till statsförslaget anvisats medel för täckande av utgifterna. I tillägg till statsförslaget beaktas numera ändringar i kalkylerade avkastningar av inkomster samt inbesparade anslag såsom ändringar i det ordinarie statsförslaget.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning är sådana praktiska ändringar positiva, och denna nya praxis har lett till att balanseringskravet de facto uppfylls också i samband med tillägg till statsförslaget.

Avlåtandet av statsverkspropositionen samt tillägg

Regeringen avlåter en statsverksproposition till riksdagen som det ankommer på att besluta om statsförslaget. En riksdagsman kan enligt riksdagsordningens 31 § 1 mom. 2 punkt väcka finansmotion med förslag att ett anslag skall intas i statsförslaget för följande finansår. Stadgandet innebär att en riksdagsman inte har motionsrätt då det gäller tillägg till ett redan stadfäst statsförslag. Enligt riksdagsordningens 32 § 3 mom. kan en finansmotion förutom under den allmänna motionstiden i början av riksdagen också väckas senast klockan tolv den sjunde dagen efter det att det har meddelats att propositionen angående statsförslaget har inkommit.

Såsom ovan konstaterats finns det numera vid sidan av det ordinarie statsförslaget en vedertagen tilläggsbudgetpraxis. I och med den uppkommer frågan om riksdagen har en parallell rätt att ta budgetinitiativ. På det ovan relaterade sättet har en riksdagsman rätt att väcka en finansmotion med anledning av statsverkspropositionen men inte med anledning av en tilläggsbudgetproposition.

Tilläggen till det årliga statsförslaget är till innehållet oundgängliga ändringar i rikdagens budgetbeslut. Eftersom tilläggsbudgetpraxis har blivit en vedertagen del av beslutsprocessen kring

budgeten, anser grundlagsutskottet att riksdagsmännens rätt att väcka finansmotioner bör omprövas mot bakgrunden av riksdagens budgetmakt.

Utskottet betonar behovet av att utvidga riksdagsmännens motionsrätt till att gälla även tilläggsbudgetpropositioner. Denna motionsrätt bör begränsas till tilläggsbudgetpropositionen så att den kan gälla endast de omsttändigheter som propositionen föranleder. Utvidgningen av motionsrätten kräver en sådan ändring i riksdagsordningens 31 § som enligt utskottets mening kan beredas samtidigt som budgetstadgandena moderniseras i övrigt.

Ändringar i statsverkspropositionen i riksdagen

Riksdagens budgetmakt inskränker sig inte till beslut om statsförslaget på basis av regeringens proposition och riksdagsmännens finansmotioner utan i budgetmakten ingår också rätten att göra ändringar i propositionen och motionerna. En med tanke på riksdagens beslutanderätt central fråga är när en ändring i regeringens proposition förutsätter en finansmotion och när en ändring kan göras utan en sådan motion.

Gränserna för beslutanderätten påverkas för det första av att riksdagen då den fattar beslut om statsförslaget bör se till att de i grundlagen förutsatta kraven på statsförslaget uppfylls. Sådana krav är den tidigare nämnda principen om balansering av budgeten och principen om budgetens fullständighet. Sistnämnda princip baserar sig på regeringsformens 66 § 1 mom. enligt vilket i det årliga statsförslaget bör upptagas utgifterna och inkomsterna för finansåret.

Enligt regeringsformens 67 § får från statsförslaget inte utelämnas skatt eller annan inkomst som skall erläggas enligt lag eller förordning som gäller för det året. De viktigaste stadgandena om utgifterna ingår i regeringsformens 68 § 1 och 2 mom. Med stöd av förstnämnda moment som gäller lagstadgade utgifter bör i statsförslaget oförminskade upptagas för statslån utfäst ränta och amortering samt övriga på någon statsverkets förpliktelse grundade anslag samt andra utgifter som bör bestridas enligt de stadganden som gäller under finansåret. I statsförslaget skall även upptagas ett förslagsanslag för sådana utgifter som grundar sig på lag eller förordning men som inte är uppförda i statsförslaget såsom särskilda poster, så ock ett erforderligt anslagsbelopp till regeringens förfogande för oförutsedda behov. Av prövning beroende utgifter skall enligt riksdagens prövning och beslut upptas i statsförslaget för ett finansår i sänder.

På basis av relaterade stadganden i regeringsformen har riksdagen då den ser till att statsförslaget är grundlagsenligt, rätt och t.o.m. skyldighet att utan finansmotioner till statsförslaget foga t.ex. sådana lagstadgade anslag som saknas och likaså att minska eller förstora sådana anslag om de blivit bristfälligt upptagna i propositionen. Avgörandet av sådana omständigheter får inte uppskjutas till en tilläggsbudget som skall ges efter det att det ordinarie statsförslaget har blivit fastslaget. I praktiken kan riksdagen fatta beslut om dylika ändringar närmast på förslag av statsutskottet men också på ett förslag som en riksdagsman framfört vid handläggningen av ärendet.

Gränserna för riksdagens beslutanderätt regleras för det andra i riksdagsordningens 75 § 2 mom. Enligt lagrummet förutsätts att en riksdagsman väcker en finansmotion om han önskar att riksdagen skall godkänna ett nytt anslag som inte ingår i beräkningarna för statsförslaget. Riksdagen har således inte rätt att foga ett nytt anslag till statsverkspropositionen enbart med stöd av den allmänna ändringsrätten, utan i detta syfte förutsätts en vederbörligen väckt finansmotion av en riksdagsman. Det bör observeras att ett i riksdagsordningens 75 § 2 mom. avsett anslag inte alltid överensstämmer med ett moment i statsförslaget, utan ett och samma moment kan innefatta flera anslag.

I sitt betänkande nr 11/1928 rd. konstaterade grundlagsutskottet uttryckligen att stadgandet i riksdagsordningens 75 § 2 mom. bör tillämpas även på statsutskottets medlemmar. Riksdagen kan därför även på förslag av statsutskottet inta ett nytt anslag i statsförslaget endast i det fall att utskottets förslag till denna del baserar sig på en finansmotion.

Av riksdagsordningens 75 § 2 mom. följer att riksdagen utan någon finansmotion kan ändra de anslag som ingår i statsverkspropositionen. Beslutanderätten inskränks emellertid av att ett anslag som regeringen föreslagit inte får ombildas till ett anslag som sakligt sett är nytt. En sådan ändring i statsverkspropositionen som överskrider denna gräns kan göras endast på basis av en finansmotion.

Riksdagens beslutanderätt i förhållande till statsverkspropositionen eller tillägg till föreslagna anslag innefattar möjligheten att helt förkasta ett anslag som regeringen föreslagit, att minska eller

att höja det. Ett anslag får emellertid inte höjas på så sätt att det de facto blir ett nytt anslag. Enligt samma grunder är det möjligt att under riksdagsbehandlingen ändra ett anslag som föreslagits i en finansmotion.

Riksdagens beslutanderätt inbegriper i ovan relaterad omfattning också anslagens motivering och dispositionsplan. Dessa kan ändras av riksdagen också i det fall att själva anslaget godkänns enligt regeringens förslag. Riksdagen kan t.ex. stryka ett uttalande i motiveringen och på detta sätt uttrycka att den inte godkänner ett tillämpningsdirektiv som regeringen föreslagit. Inte heller dylika ändringar, som inte utsträcker sig till ett anslagsbelopp, får sträcka sig så långt att anslagets användningssyfte undergår radikal förändring. Ändringar som innebär att ett anslags användningsändamål eller innebörd ändras radikalt kan riksdagen göra endast på basis av en finansmotion.

De grunder på vilka riksdagen har beslutanderätt utan någon finansmotion är till sitt innehåll vaga och ger således av nödtvång rum för prövning från fall till fall. Grundlagsutskottet upprepar därför sitt ställningstagande i utlåtandet nr 5/1957 rd., att huvudvikten inom vår budgeträtt bör läggas vid riksdagens budgetmakt som därför bör tolkas extensivt medan stadganden som begränsar budgetmakten bör tolkas snävt. Denna allmänna princip bör iakttas också vid tolkningen av de stadganden i vår statsförfattning som gäller riksdagens rätt att utan finansmotioner besluta om statsförslaget.

Det är i praktiken i första hand statsutskottet som från fall till fall tolkar stadgandena vid handläggningen av statsförslaget samt tillägg till det. Under plenum är det talmannen som skall beakta stadgandena och talmannens tolkning kan i enlighet med riksdagsordningens 80 § 2 mom. förvisas till grundlagsutskottet för prövning. Med beaktande av riksdagens makt då det gäller att besluta om statsförslaget samt tillägg till det är den ovan relaterade tolkningen av grundlagens stadganden om statsförslaget i sakligt hänseende slutgiltig. Såsom ett villkorligt anslag kan enligt regeringsformens 68 § 3 mom. betraktas endast ett sådant anslag som riksdagen godkänt på grund av en finansmotion.

Med tanke på riksdagens beslutanderätt är den i riksdagsordningens 75 § 2 mom. ingående definitionen av ett nytt anslag väsentlig. I praktiken har det visat sig vara viktigt om riksdagen utan någon finansmotion kan återinföra ett sådant anslag i statsförslaget, som har ingått i ett tidigare statsförslag men som strukits i regeringens statsverksproposition. I sitt utlåtande nr 4/1931 rd. besvarade grundlagsutskottet frågan nekande. Från och med 1950-talet har emellertid anslag som regeringen strukit i några fall återintagits i statsförslaget utan någon finansmotion. Detta förfarande har baserat sig på tolkningen att endast ett sådant anslag har ansetts vara nytt i den mening som framgår av riksdagsordningens 75 § 2 mom., som inte tidigare ingått i statsförslaget.

I statsförslaget för år 1985 återinfördes moment 32.50.48. Regeringens avsikt var att ersätta de understöd som beviljas av anslaget under momentet med åtgärder som hänförde sig till omsättningsbeskattningen genom att ändra vederbörande lag. Statsutskottet konstaterade i sitt betänkande nr 108/1984 rd. att det genom den avsedda lagen är möjligt att ersätta endast en del av de understöd som anslaget under momentet är avsett för. Eftersom syftet med det gamla momentet inte kunde uppnås genom den föreslagna lagändringen återinförde utskottet momentet i statsförslaget och antecknade på det 5 000 000 mark för beviljande av sådana understöd till kommunerna och fastighetsföretag, som kompenserar omsättningsskattelättnaden i fråga om nya industribyggnader.

Sistnämnda fall avviker från de tidigare situationer där ett struket anslag har återinförts. Lagförslaget som anslöt sig till det moment som regeringen föreslog bli struket avläts till riksdagen så långt efter statsverkspropositionen att tiden för väckande av finansmotioner redan hade löpt ut. Riksdagsmännen hade således inte någon faktisk möjlighet att i finansmotioner framställa om anslag som regeringen föreslagit bli strukna.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning kan enbart på basis av detta fall inte dras några slutsatser om någon ny tolkning av riksdagsordningens 75 § 2 mom. Enligt grundlagsutskottets åsikt är det emellertid inom ramen för det nuvarande budgetförfarandet möjligt att tolka 75 § 2 mom. så att ett anslag är nytt endast då det inte ingått i statsförslaget för innevarande år. Situationen kan jämföras med de fall inom lagstiftningsförfarandet, där regeringen föreslår att en lag eller ett lagrum skall upphävas. Härvid kan riksdagsmännen utnyttja sin rätt att föreslå ändringar, dvs. att föreslå att lagen eller lagrummet inte skall upphävas. I ett sådant fall behöver en lagmotion inte väckas särskilt. Dessutom är det i praktiken i det närmaste omöjligt för riksdagsmännen att inom den i riksdagsord-

ningens 32 § stadgade tiden 7 dagar granska den budgetproposition på många hundra sidor som regeringen avlåter på hösten så noggrant att de kunde väcka finansmotioner om alla de punkter i statsförslaget som regeringen föreslår bli strukna. Emedan rätten att föreslå ändringar i lagförslag utvidgats under de senaste åren och emedan rätten att väcka lagmotioner inte längre är begränsad tids- eller innehållsmässigt är det enligt utskottets uppfattning mot denna bakgrund möjligt att förhålla sig positivt också till den utvidgning av riksdagens budgetmakt som det här är frågan om.

På basis av det ovan anförda anser grundlagsutskottet att det är motiverat att utan någon finansmotion tillåta återinförande av ett sådant anslag i statsförslaget som strukits i regeringens statsverksproposition.

Med hänvisning till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av ärendet, såsom sitt utlåtande vördsamt

att statsutskottet borde beakta detta utlåtande vid beredningen av ärendet.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, Kärhä, Louekoski, Muroma, Nieminen, (delvis), Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Kettunen (delvis), E. Laine (delvis) och Sasi (delvis).

Statsutskottets betänkande nr 31 med anledning av regeringens berättelse till riksdagen om de åtgärder som riksdagens anmärkningar rörande statsverkets förvaltning och räkenskapsföring år 1982 har gett anledning till

Riksdagen har den 14 december 1984 remitterat ovan nämnda berättelse till statsutskottet för beredning.

Vid granskningen av regeringens berättelse har utskottet observerat att de anmärkningar, uppmaningar och förslag som framställdes i statsrevisorernas berättelse för år 1982 samt i det av statsutskottet däröver angivna och av riksdagen godkända betänkandet i allmänhet har blivit beaktade antingen så, att regeringen har vidtagit åtgärder med anledning av dem eller så, att löfte givits om att missförhållandena i framtiden i mån av möjlighet skall avhjälpas. De förklaringar som regeringen gett med anledning av anmärkningarna, uppmaningarna och förslagen är enligt utskottets åsikt i detta skede tillfredsställande.

Med stöd av det ovan anförda konstaterar statsutskottet att övervakningen från riksdagens sida av statsverkets förvaltning och räkenskapsföring år 1982 har varit resultatgivande och anser

att Riksdagen genom att besluta sända detta betänkande till regeringen tillkännager att berättelsen i detta skede inte ger anledning till vidare åtgärder från Riksdagens sida.

Helsingfors den 6 juni 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, ledamöterna Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Pohjala, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Lahti-Nuuttila, Manninen, Mattila och Vähäkangas.

428500589M

Statsutskottets betänkande nr 32 med anledning av Riksdagens revisorers berättelse för år 1984

Riksdagen har den 21 maj 1985 remitterat Riksdagens revisorers berättelse för år 1984 till statsutskottet för beredning.

Med anledning av Riksdagens revisorers berättelse för år 1984 konstaterar statsutskottet att revisionen av riksdagens räkenskaper och förvaltning har genomförts riktigt. Riksdagens revisorer har i berättelsen anfört anmärkningar om vissa detaljer och omständigheter som förutsätter eventuella ändringar i förvaltningspraxis. Statsutskottet uppger att det för sin del omfattar dem med nedan nämnda anmärkningar.

Riksdagens revisorer har i berättelsen konstaterat att under verksamhetsåret färdigställde statsrevisionskommittén sitt betänkande, vari kommittén bland annat föreslog att statsrevisorerna borde ges rätt att granska statsunderstöd. Riksdagens revisorer anser att den föreslagna utvidgningen av verksamheten är behövlig och rentav oundgänglig.

Statsutskottet anser att statsrevisorernas verksamhet och uppgifter även i allmänhet borde behandlas i samband med statsrevisorernas berättelse och inte i samband med Riksdagens revisorers berättelse. Statsutskottet har i sitt betänkande nr 30 vid behandlingen av statsrevisorernas berättelse för år 1983 också behandlat frågor som gäller utvecklandet av stadgandena om statsrevisorerna. Utskottet anser att en utvidgning av statsrevisorernas befogenheter är förknippad med många sådana synpunkter som ännu särskilt borde redas ut innan en eventuell revidering genomförs, varför utskottet inte åtminstone i detta skede har ansett sig kunna omfatta de befogenheter som revisorerna har föreslagit.

I Riksdagens revisorers berättelse ägnas uppmärksamhet åt vissa särdrag i fråga om riksdagens personals avlöningsarrangemang. Utskottet anser att man i synnerhet i riksdagen beträffande personalens avlöningsarrangemang borde iaktta sådana förfaringssätt och verksamhetsprinciper som kan tjäna som exempel då det gäller den övriga statsförvaltningen. Inom statsförvaltningen iakttas allmänt den principen att envar tjänsteman i sitt ämbetsverk sköter endast en tjänst åt gången, och den egentliga avlöningen för de ledande tjänstemännen anses inbegripa ersättning för vederbörande persons alla tjänsteuppdrag. Utskottet förutsätter att olägenheterna i detta avseende elimineras snarast möjligt.

Enligt revisorernas berättelse finns det stadganden om Finlands grupp av Interparlamentariska unionen, men de är bristfälliga. Revisorerna föreslår att möjligheten att räkenskaperna övertas av räkenskapsbyrån tas till övervägande. Vidare fästs det i berättelsen uppmärksamhet vid en del frågor som ansluter sig till ekonomin inom klubbar som får understöd av riksdagen. Utskottet konsteterar att tillsynen över skötseln av räkenskaperna och användningen av medel i fråga om all verksamhet som sker med riksdagens medel borde ordnas centraliserat och mera rationellt.

Hänvisande till Riksdagens revisorers berättelse för år 1984 föreslår statsutskottet vördsamt

att Riksdagen beslutar sända Riksdagens revisorers berättelse samt det med anledning av berättelsen uppgjorda betänkandet till kanslikommissionen för kännedom och de åtgärder som de ger anledning till.

Helsingfors den 6 juni 1985

428500594T

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Pohjala, Rosnell, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Lahti-Nuuttila, Manninen och Mattila.

Statsutskottets betänkande nr 33 med anledning av regeringens proposition angående tillägg till och ändringar i statsförslaget för år 1985

Riksdagen har den 14 maj 1985 remitterat regeringens proposition nr 60 angående tillägg till och ändringar i statsförslaget för år 1985 till statsutskottet för beredning.

Utskottet har behandlat ärendet och på basis av erhållen utredning beslutat tillstyrka propositionen, likväl med följande ändringar och anmärkningar.

26.05.01. *Avlöningar* (förslagsanslag). På undermomentet föreslås att en extraordinarie kanslisekreterarbefattning (A 20) skall indras.

Enligt vad utskottet erfarit bör den extraordinarie kanslisekreterarens avlöningsklass vara A 21.

Undermomentets slutsumma förändras inte på grund av det ovan anförda.

29.88.01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt motiveringen till undermomentet 1. *Avlöningar för tjänstemän med grundlön och avtalslön samt för extraordinarie tjänstemän* föreslås för utförande av en rättsvetenskaplig undersökning rörande lagberedning och lagstiftningsarbete att en tidsbunden forskarprofessur (S 28) inrättas räknat från 1.9.1985. Enligt förslaget utgår tiden för tjänsten 31.8.1990. — Enligt erhållen utredning har utskottet ändrat momentets motivering som följer: I syfte att effektivera forskningen föreslås att en forskarprofessur med avtalslön (S 27) inrättas räknat från 1.9.1985. När tjänsten besätts för första gången är avsikten att behovet av rättsvetenskaplig forskning rörande lagberedning och lagstiftningsarbete särskilt beaktas.

Momentets slutsumma förändras inte till följd av det ovan konstaterade.

30.08.29. *Övriga konsumtionsutgifter.* På basis av erhållen utredning har utskottet konstaterat att det på momentet föreslagna tilläggsanslaget inte är tillräckligt för de oundgängliga utgifter som skall betalas från momentet, varför utskottet på momentet har antecknat ett tillägg om 350 000 mark, särskilt för ökade materiel-, telefon- och andra byråutgifter.

Momentets slutsumma ökar med 350 000 mark.

(30.32.40) *Exportstöd för lantbruksprodukter* (förslagsanslag). Enligt momentets motivering har regeringen för effektivering av prispolitiken i fråga om hönsägg och överföring av exportstödsmedel till exportstödet för spannmål för avsikt att sänka exportgarantipriset på hönsägg med 50 penni per kg från och med 1.6.1985. På grund av åtgärden kan 7 000 000 mark av de medel som reserverats för exportstödet för hönsägg överföras till exportstödet för spannmål. Utskottet konstaterar att en sådan sänkning av exportgarantipriset som avses i motiveringen inte har genomförts. Utskottet anser att saken inom ramen för systemet enligt lantbruksinkomstlagen hör till dem som bör avgöras av statsrådet. Utskottet tar sålunda inte upp till avgörande frågan om storleken av ändringen i exportgarantipriset och tidpunkten för ändringen, varför utskottet har strukit momentet och dess motivering.

30.35.49. *Ersättningar för renskador* (reservationsanslag). Regeringen föreslår att momentets motivering ändras så att det i 1983 års tredje tilläggsbudget beviljade anslaget om 400 000 mark, på grunder som statsrådet närmare bestämmer, skall få användas också för att delvis ersätta skador till följd av år 1981 inträffade dödsfall bland renkalvarna till renägarna i de renbeteslag som mest lidit av dödsfallen bland renkalvarna.

På basis av erhållen utredning har utskottet kompletterat momentets motivering så att högst 180 000 mark av anslaget enligt samma grunder används för att ersätta Oivanki renbeteslag för de skador som dödligheten bland renkalvarna medfört.

31.24.14. *Underhåll av allmänna vägar* (reservationsanslag). Under momentet föreslås ett tillägg om 10 miljoner mark till förnyande av beläggningen på de mest trafikerade vägarna. Tillägget beror på att spårslitaget på belägg-

4285006365

ningen till följd av väderleks- och trafikfaktorer varit snabbare än förutsett och äventyrar trafiksäkerheten. Då utskottet godkänner tillägget konstaterar det att det anslag som reserverats på momentet inte räcker till för de pågående och projekterade underhållsåtgärderna och för planering av nya åtgärder, varför utskottet redan i detta skede, särskilt för att nya projekt skall kunna planeras effektivt och ändamålsenligt, på momentet antecknat ett tillägg om 6 000 000 mark för underhåll av allmänna vägar och för planering av underhållsåtgärder.

Momentets slutsumma ökar med 6 000 000 mark.

31.47.77. *Byggande av flygfält* (reservationsanslag). På momentet föreslås ett tillägg om 450 000 mark för skyndsam omorganisering av avloppssystemet för flygstationen i Vasa. I motiveringen konstateras att i stället kan av det anslag som i statsförslaget för år 1984 reserverades under momentet 31.47.74 för ändringsarbeten i flygsäkerhetsbyggnaden vid flygstationen i Vasa avdras 450 000 mark. Enligt vad utskottet erfarit har avsikten varit att i motiveringen uttala att av det anslag som i statsförslaget för år 1984 reserverades under momentet 31.47.74 för ändringsarbeten i flygsäkerhetsbyggnaden vid flygstationen i Vasa i stället kan avdras 250 000 mark och från det anslag som reserverats under momentet 31.47.77 200 000 mark.

31.90 Statsjärnvägarna

På basis av erhållen utredning har utskottet konstaterat att det anslag som i det ordinarie statsförslaget för detta år har anvisats för ersättning av de förluster som lokaltrafiken åsamkar Statsjärnvägarna inte räcker till för att säkerställa lokaltrafiken i dess nuvarande omfattning. Utskottet förutsätter att Statsjärnvägarnas lokaltrafik inte inskränks 1985 och att Statsjärnvägarna i år av budgetmedel anvisas en tillräckligt stor ersättning för täckande av de ökade förluster som orsakas härav.

32.32.01 *Avlöningar* (förslagsanslag). I punkt 1 av momentets motivering föreslås att för uppgifter som förutsätts av företagsinteckningslagstiftningen räknat från 1.9.1985 inrättas en extraordinarie juristbefattning (A 19).

Enligt erhållen utredning har utskottet ändrat avlöningsklassen för den extraordinarie juristbefattningen till A 21.

Momentets slutsumma förändras inte till följd av det ovan anförda.

33.32. Av kommunerna ordnad socialservice

Enligt kapitlets motivering har vissa kommuner och kommunalförbund för avsikt att genomföra överföringar av uppgifter och personal mellan socialservicen, folkhälsoarbetet och sjukvårdsanstalterna. Avsikten är att nettoöverföringen från socialservicen till folkhälsoarbetet och specialsjukvården skall vara sammanlagt 67 tjänster.

Utskottet anser att det nuvarande förfarandet är onödigt invecklat och försinkar åtgärderna eftersom behövliga och oftast smärre överföringar från en uppgiftsgrupp till en annan inte kan avgöras inom ramen för det lagstadgade planeringssystemet. Därför förutsätter utskottet att regeringen reder ut om behandlingsordningen kan förenklas så att administrativa överföringar av personal kan genomföras med stöd av en allmän befogenhet i statsförslaget och fastställas i realiseringsplanerna.

33.60.22. *Utvecklingsverksamhet.* På momentet föreslås ett tillägg om 150 000 mark som föranleds av finansieringsbehoven av en undersökning av strejkens inverkan på hälsovården och en utredning om effektiverad planering i fråga om anstaltsbyggnader.

På basis av erhållen utredning har utskottet ökat det på momentet föreslagna anslaget med 75 000 mark, speciellt för planering av Hausjärvi ålderdomshem och hälsovårdscentral.

Momentets slutsumma ökar med 75 000 mark.

34.30 Arbetskraftsservice för arbetshandikappade

Under nuvarande förhållanden förutsätter sysselsättandet av arbetshandikappade allt oftare att de arbetskraftskostnader som föranleds av sysselsättning i specialarbete enligt förordningen om stöd för placering av arbetshandikappade i arbete ersätts arbetsgivaren. Sysselsättandet av arbetshandikappade förutsätter ofta en långsiktig arbetsinsats av arbetskraftsbyrån för att lämpliga arbetsplatser skall kunna anskaffas samt för att detaljerad planering och uppföljning av sysselsättningsåtgärderna skall bli möjlig. En långsiktig planering och skötsel av sysselsättningsåtgärderna för arbetshandikappade förutsätter att tillräckliga anslag fås redan i det ordinarie statsförslaget för respektive år. På detta sätt kan det garanteras att

arbetsförhållandena blir permanenta. Utskottet förutsätter att regeringen också framgent ägnar tillräcklig uppmärksamhet åt denna fråga.

34.30.62. *Arbetshandikappades placering i arbete* (reservationsanslag). Utskottet har med stöd av erhållen utredning utöver de föreslagna ändringarna av momentets motivering ökat momentets anslag med 1 000 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 1 000 000 mark.

34.50.44. *Experiment med sysselsättningsstöd för långvarigt arbetslösa.* Utskottet förutsätter att regeringen reder ut om det under årets lopp kommer att uppstå inbesparing i de på andra moment upptagna anslagen för skötseln av sysselsättningen, vilken ännu kan användas för utgifter på detta moment. Ytterligare har utskottet i övrigt i tillägg på momentet antecknat 9 000 000 mark för att i enlighet med regeringsprogrammet användas för skötseln av långtidsarbetslösheten.

Momentets slutsumma ökar med 9 000 000 mark.

35.01.26. *Internationellt samarbete.* Utom ett anslagstillägg föreslås att momentets motivering ändras så att högst 210 000 mark av anslaget får användas för att avlöna nödvändig biträdande personal i kortvarigt arbete för arrangemangen vid den i momentet nämnda internationella konferensen.

Enligt erhållen utredning har utskottet höjt anslaget för avlönande av biträdande personal i kortvarigt arbete till 360 000 mark.

Momentets slutsumma förändras inte till följd av det ovan konstaterade.

Enligt propositionen föreslås i tillägg till utgifterna sammanlagt 1 122 233 900 mark och i tillägg till inkomsterna sammanlagt 649 960 000 mark. Efter de föreslagna ändringarna och tilläggen vore statens för innevarande år budgeterade inkomster 94 512 875 600 mark och utgifter 94 982 427 400 mark. Budgetens genom tilläggsbudgeten ändrade sifferstat uppvisar sålunda enligt propositionen ett underskott på 469 551 800 mark. Statsutskottet har dessutom gjort tillägg om 16 425 000 mark till de föreslagna utgifterna. På de grunder som nämns i propositionens motivering beräknas det på de olika avdelningarna i inkomststaten inflyta inkomster om inalles cirka 300 miljoner mark mer än vad som antecknats på de olika momenten i inkomststaten. I motsvarighet härtill har det enligt propositionens motivering uppskattats att det utöver de i tilläggsbudgetpropositionen på olika moment hänförliga inbesparingarna inbesparas åtminstone 170 miljoner mark i budgeterade utgifter.

I motsvarande situationer har man tidigare för att statsförslaget formellt skall kunna täckas förfarit så att riksdagen i samband med en tilläggsbudget genom en kläm har berättigat statsrådet att för betalning av utgifterna enligt tilläggsbudgeten använda inkomster som inflyter till staten under finansåret. Enligt den utredning som utskottet fått från finansministeriet har detta klämförslag av misstag fallit bort ur propositionen. Riksdagens grundlagsutskott har i sitt utlåtande nr 7 som avgetts under 1985 års riksdag behandlat de rättsliga frågor som ansluter sig till balanseringen av tillägg till statsförslaget. I utlåtandet har utskottet redogjort för iakttagen praxis och för grundlagsutskottets tidigare ståndpunktstaganden. Eftersom det i den föreliggande tilläggsbudgeten på ovan relaterat sätt dels genom ändringar i sifferstaten och dels genom en kalkyl i motiveringen har påvisats att budgeten sakligt sett är täckt med tillräcklig exaktheit och eftersom inte heller grundlagsutskottet har ansett att det i dylika fall anses vara oriktigt att formellt täcka budgeten genom en kläm har utskottet fogat en sådan kläm till sitt betänkande. För att i klämmen så väl som möjligt skall beaktas såväl icke-destinerade, icke-specificerade inkomstöverskridningar som icke-specificerade utgiftsinbesparingar har utskottet godkänt klämmen med en ordalydelse som avviker från den som tidigare har använts.

Hänvisande till det ovan anförda och i övrigt omfattande propositionens motivering föreslår utskottet vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna följande tillägg till och ändringar i statsförslaget för år 1985:

SIFFERSTATEN

(Såsom i regeringens proposition utom att

momentet 30.08.29 ökas med 350 000 mark,

momentet 31.24.14 ökas med 6 000 000 mark,

momentet 33.60.22 ökas med 75 000 mark,

momentet 34.30.62 ökas med 1 000 000 mark, samt

momentet 34.50.44 ökas med 9 000 000 mark.)

Samtidigt föreslår utskottet

att Riksdagen skall besluta berättiga statsrådet att använda inkomster för år 1985 för betalning av 1985 års utgifter.

Helsingfors den 11 juni 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi (delvis), Impiö (delvis), Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Pohjala, Rosnell, Rönnholm, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Kuusio, Perho (delvis), Piipari, Rusanen (delvis), Sasi (delvis), Westerlund (delvis) och Viljanen (delvis).

Reservationer

I

27.20.18. *Grundanskaffningar, försök och utvecklande av utrustning* (reservationsanslag). Under de två senaste åren har utgifterna för krigsväsendet fått svälla ut snabbare än andra utgifter i de ordinarie budgeterna. Dessutom har det i tilläggsbudgeter fattats beslut om nya anskaffningar och beställningsfullmakter trots att de borde ha behandlats i samband med den ordinarie budgeten. För att en inbesparing skall uppstå bör tillägget om 27,5 miljoner mark till grundanskaffningsutgifterna strykas. Vi kan inte ansе det vara riktigt att regeringen samtidigt som den på olika sätt försvagar utkomstskyddet går in för att höja rustningsutgifterna.

Vi föreslår

att det på momentet antecknade tillägget om 27 500 000 mark stryks.

34.50.62. *Investeringsutgifter för tryggande av sysselsättningen* (reservationsanslag). Det tillägg om 25 miljoner mark som föreslås på momentet kan inte anses vara tillräckligt med beaktande av det rådande sysselsättningsläget.

Vi föreslår

att på momentet antecknas 100 000 000 mark i tillägg.

35.45.54. *Bostadsbidrag* (förslagsanslag). Man har försökt bromsa bostadsbidragets utveckling och bidrag har inte getts till alla dem som är i behov av sådant. Bidraget borde utvecklas i stället för att man, såsom nu är fallet, söker spara in på det.

Vi föreslår

att den på momentet antecknade inbesparingen om 10 000 000 mark stryks för att förutsättningarna att få bidrag skall bli bättre.

35.45.83. *Bostadslån.* Man har kraftigt velat minska produktionen med statslån. Nu då den tidigare godkända bevillningsfullmakten skulle erbjuda en möjlighet till en något större produktion borde den utnyttjas med beaktande av att bostadsfrågorna utgör ett stort problem i vårt land.

Vi föreslår

att inskränkningen av bevillningsfullmakten med 20 000 000 mark stryks för att minst 19 000 nya bostäder skall kunna byggas 1985.

Helsingfors den 11 juni 1985

Niilo Koskenniemi **Irma Rosnell** **Ulla-Leena Alppi**

II

Enligt Samlingspartiets mening är regeringens proposition angående tillägg till och ändringar i statsförslaget för år 1985 inklusive de ändringar som gjorts i statsutskottet alltjämt problematisk och oklar då det gäller hur tilläggsbudgeten skall täckas. Vi framhåller att problemet med hur budgeterna skall täckas bör redas ut inom en nära framtid.

Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande nr 2/1982 rd. bl.a. följande: "I praktiken har ett sådant förfarande blivit hävdvunnet att täckandet av en tilläggsbudget åtminstone till en betydande del har lämnats beroende av ett uttalande som riksdagen godkänt i form av en kläm. I uttalandet har riksdagen berättigat statsrådet att för betalning av utgiftsökningarna använda sådana inkomster som under ifrågavarande år inflyter till staten. Härvid har man förutsatt att det enligt de inkomstgrunder som godkänts i det ordinarie statsförslaget till staten inflyter mera inkomster än vad man ursprungligen uppskattat. Om beloppet av de medel som inflyter till staten, t.ex. till följd av en omvärdering av det ekonomiska läget med fog kan förutses överstiga det belopp som antecknats i det ordinarie statsförslaget, balanseras tilläggsbudgeten genom ett ovan avsett uttalande förutsatt att de medel anvisas som behövs för att täcka utgifterna." Utskottet konstaterar vidare: "Balanskravet i regeringsformen förutsätter noga taget inte att en tilläggsbudget som sådan är i balans vad inkomsterna och utgifterna beträffar såvida hela statsförslaget jämte ändringarna är i balans."

Utskottet konstaterar dessutom: "Det är således inte möjligt att uppskjuta balanseringen av statsförslaget till någon eventuell senare tilläggsbudget. Emedan årets ordinarie statsförslag skall vara i balans uppfylls balanskravet i fråga om den ändrade form statsförslaget fått genom en tilläggsbudget inte såvida i tilläggsbudgeten ej kan anvisas medel som täcker de föreslagna utgiftsökningarna. Balans i en tilläggsbudget kan uppnås genom att större inkomster eller mindre utgifter anvisas än i det ordinarie statsförslaget. En tilläggsbudget kan således inte innehålla enbart detaljerade förslag till nya utgifter utan måste om man håller fast vid regeringsformens stadganden också innehålla anvisningar om hur utgifterna skall täckas."

Efter det att grundlagsutskottets ovan nämnda utlåtande avgavs har man räknat från 1982 års tredje tilläggsbudget i samband med tilläggen till budgeten börjat anvisa behövliga medel för täckande av utgifterna. Detta har skett så, att budgeten jämte tillägg har täckts moment för moment och inte genom ett uttalande som riksdagen godkänt i form av en kläm.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande nr 7/1985 rd. konstaterat, att "från och med tredje tilläggsbudgeten för år 1982 har således i samband med tillägg till statsförslaget anvisats medel för täckande av utgiferna". Vidare konstaterar utskottet, att "denna nya praxis har lett till att balanseringskravet de facto uppfylls också i samband med tillägg till statsförslaget". Grundlagsutskottets avsikt torde inte ha varit att ändra den ståndpunkt utskottet intog i sitt utlåtande nr 2/1982 rd.

Regeringens proposition angående tillägg till och ändringar i statsförslaget för år 1985 visar ett underskott om 469 551 800 mark.

I syfte att täcka tilläggsbudgeten föreslår statsutskottet att en kläm skall godkännas och motiverar detta genom att hänvisa till regeringens proposition som följer: "På de grunder som nämns i propositionens motivering beräknas det på de olika avdelningarna i inkomststaten inflyta inkomster om inalles cirka 300 miljoner mark mer än vad som antecknats på de olika momenten i inkomststaten. I motsvarighet härtill har det enligt propositionens motivering uppskattats att det utöver de i tilläggsbudgetpropositionen till olika moment hänförliga inbesparingarna inbesparas åtminstone 170 miljoner mark i budgeterade utgifter." Dessutom konstaterar utskottet: "Eftersom det i den föreliggande tilläggsbudgeten på ovan relaterat sätt dels genom ändringar i sifferstaten och dels genom en kalkyl i motiveringen har påvisats att budgeten sakligt sett är täckt med tillräcklig exakthet och eftersom inte heller grundlagsutskottet har ansett att det i dylika fall anses vara oriktigt att formellt täcka budgeten genom en kläm har utskottet fogat en sådan kläm till sitt betänkande."

Eftersom statsutskottet dessutom antecknat tillägg om 16 425 000 mark till de utgifter regeringen föreslagit blir kalkylen angående balanseringen av 1985 års totalbudget följande:

	Inkomster	Utgifter
Det ordinarie statsförslaget	93 862 915 600	93 860 193 500
Tilläggsbudgeten enligt regeringens proposition	649 960 000	1 122 233 900
Utskottets ändringar	—	16 425 000
Icke-destinerade överskridningar av diverse inkomster	300 000 000	
Icke-destinerade inbesparingar av utgifter		—170 000 000
Sammanlagt	94 812 875 600	94 828 852 400

Såsom det framgår av statsutskottets betänkande och av kalkylen ovan har tilläggsbudgeten inte täckts moment för moment, och medel har sålunda inte anvisats för täckande av budgeten, utan tilläggsbudgeten uppvisar ett underskott om 485 976 800 mark om den baserar sig på anslagskalkyl.

Såsom det vidare framgår av kalkylen ovan föreligger det inte några grunder för att anse att tilläggsbudgeten blivit motiverat täckt på basis av kalkyler, utan tilläggsbudgeten visar ett underskott om 15 976 800 mark med beaktande av de balanseringsgrunder som har anförts i propositionens motivering.

Enligt Samlingspartiets mening är ett sådant förfarande riktigt och bäst förenligt med grundlagens anda att en tilläggsbudget balanseras moment för moment genom att inkomster för täckande av utgifterna anvisas också i budgetens sifferstat. Ett förfarande där tilläggsbudgeten balanseras genom en kläm som motiveras genom sådana på moment icke-destinerade inkomstökningar och utgiftsbesparingar, som anvisas i propositionens allmänna motivering, är enligt vår mening tvivelaktigt. Utgående från grundlagsutskottets utlåtanden bör det av en dylik balansering ovillkorligen åtminstone krävas att statsutskottet omsorgsfullt och noggrant reder ut de omständigheter som anförs såsom grund för täckandet och i sitt betänkande framlägger dem såsom grund för klämmen angående täckande av budgeten då utskottet balanserar tilläggsbudgeten. I sitt betänkande om den föreliggande tilläggsbudgeten har utskottet inte anfört att den utredning som utskottet erhållit visat att de grunder som regeringen anfört angående täckandet av budgeten är riktiga.

Till råga på allt uppkom det när utskottets betänkande godkändes efter de ändringar utskottet gjort i tilläggsbudgeten en situation där man inte ens har försökt reda ut hur utgifter om 15 976 800 mark skall täckas, och detta har inte heller anförts i betänkandet.

På ovan anförda grunder betvivlar vi kraftigt att det förfarande som statsutskottet nu tillämpat vid täckandet av budgeten är förenligt med stadgandena i regeringsformen. Vi anser för att saken slutligt skall kunna redas ut att statsutskottet vid någon lämplig tidpunkt begär grundlagsutskottets utlåtande om på vilket sätt och hur noggrant det skall anges hur utgifterna i en tilläggsbudget skall täckas för att det skall kunna anses vara ett sådant täckande att utgifterna som är förenligt med den i regeringsformens stadganden förutsatta principen för balansering av budgeten.

I fråga om detaljerna föreslår vi följande ändringar i utskottets betänkande:

26.75.29. *Övriga konsumtionsutgifter.* År 1984 var bokslutet för resekostnadernas del i fråga om polisväsendets konsumtionsutgifter, som hör till inrikesministeriets förvaltningsområde, 15 408 084 mark. År 1985 kan 18 170 000 mark disponeras för resekostnader. Då från denna summa avdras de särskilda resekostnader om 4 400 000 mark som anvisats på detta moment på grund av revideringen av avlöningssystemet inom utsöknings- och stämningsmannaväsendet, återstår det endast 13 700 000 mark för de egentliga resekostnaderna. Detta är nästan 1,7 miljoner mark mindre än i 1984 års bokslut. Detta av kostnadsökningen föranledda tilläggsbehov är därutöver drygt 1,2 miljoner mark.

De sakkunniga som utskottet hört har också fäst uppmärksamhet vid de knappa anslagen för resekostnader. För att polisväsendet skall kunna fungera effektivt är det oundgängligt att anslagen för resekostnader ökas.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att på momentet 26.75.29 antecknas ett tillägg om 2 900 000 mark för resekostnader.

Vidare föreslår vi

att i motiveringen till kap. 35.45. Bostadsväsendet uttalas:

"Utskottet konstaterar att grundförbättringslagen nyligen har trätt i kraft och att saneringsprojekten har fått en livlig start. Med anslaget om 315 miljoner mark i 1985 års budget är det möjligt att finansiera endast cirka en tredjedel av de objekt för vilka anslag har begärts.

Utskottet konstaterar också att det har föreslagits att 20 miljoner mark dras av från nyproduktionen. Utskottet anser att det vore en riktig åtgärd att inrikta de nu inbesparade medlen på sanering och dessutom reda ut möjligheterna att också i övrigt öka stödet för sanering av bostäder."

Helsingfors den 11 juni 1985

Pertti Salolainen
Lauri Impiö
Matti Viljanen
Toivo T. Pohjala
Heikki Perho
Pirjo Rusanen
Kimmo Sasi

Statsutskottets betänkande nr 34 med anledning av regeringens proposition om tilläggsfullmakter för statsrådet att upptagna lån under år 1985

Riksdagen har den 9 maj 1985 remiterat regeringens proposition nr 61 om tilläggsfullmakter för statsrådet att upptagna lån under år 1985 till statsutskottet för beredning.

Riksdagen berättigade den 21 december 1984 statsrådet att 1985 på villkor som statsrådet närmare bestämmer ta upp långfristigt lån till ett nominellt belopp om högst 10 250 miljoner mark.

I statsförslaget för 1985 har man i princip berett sig på att utländska lån med stöd av särskild uppsägning kan återbetalas i förtid. Statsrådet har under förra delen av innevarande år sagt upp två utländska obligationslån att återbetalas i förtid i enlighet med villkoren i låneavtalen. De uppsagda lånen finansieras med nya utländska lån i samma valuta men på förmånligare villkor. Tack vare dessa åtgärder beräknas staten spara in sammanlagt cirka 27 miljoner mark i kostnader för skötsel av statsskulden.

För att i inkomststaten observerade nya lån skall kunna tas upp i den omfattning som behövs för att statsförslaget skall kunna balanseras, bör de lånefullmakter som beviljats för innevarande år på grund av det ovanstående ökas med 580 miljoner mark. De nya lånen innebär ingen ökning av statens nettoupplåning, men av budgettekniska skäl binder de lånefullmakter.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att propositionen är ändamålsenlig. Med instämmande i propositionens motivering har utskottet beslutat förorda propositionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall berättiga statsrådet att 1985 på villkor som statsrådet närmare bestämmer ta upp långfristigt lån till ett nominellt belopp av högst 580 000 000 mark utöver de långfristiga lån som riksdagen redan har berättigat statsrådet att ta upp under år 1985.

Helsingfors den 11 juni 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Koskennieni, Linna, Malm, Martikainen, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Tenhiälä, Tikka, Tuominen och Vainio samt suppleanterna Pekkarinen, Rusanen och Sasi.

428500623R

Statsutskottets betänkande nr 35 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 27 a § lagen om skatteuppbörd, lagen om skattestyrelse samt lagen om den direkta beskattningens distrikts- och lokalförvaltning

Riksdagen har den 23 maj 1985 remitterat regeringens proposition nr 80 med förslag till lagar om ändring av 27 a § lagen om skatteuppbörd, lagen om skattestyrelse samt lagen om den direkta beskattningens distrikts- och lokalförvaltning till statsutskottet för beredning.

I konkursstadgan av den 9 november 1868 stadgas om hur skötseln av ett konkursbo skall ordnas. I skötseln ingår som så kallade separata åtgärder olika juridiska åtgärder i syfte att reda ut konkursboets tillgångar. Enligt 27 a § lagen om skatteuppbörd kan utom eller i stället för genom utsökning skatt indrivas genom specialindrivningsåtgärder. Specialindrivning omfattar bland annat ansökan om försättande av den skattskyldige i konkurs samt bevakning av skattetillgodohavanden och förande av talan i konkurs. Deltagande i förvaltningen av ett konkursbo har i skatteuppbördslagen inte uttryckligen stadgats höra till specialindrivningsåtgärderna.

En från statens synpunkt tillräckligt effektiv och grundlig utredning av ett konkursbo kan säkerställas så att den myndighet, som vid indrivningen representerar skatteförvaltningen, vid behov kan föreslå också en tjänsteman som konkursförvaltare då statens intressen i dess egenskap av borgenär så kräver. I lagstiftningen ingår emellertid inte några stadganden om skatteförvaltningstjänstemans ställning, uppgifter och befogenheter i egenskap av konkursförvaltare. Regeringen föreslår att 27 a § skatteuppbördslagen därför preciseras så att specialindrivningen också omfattar deltagande i förvaltningen av konkursbo. Ändringen innebär att det på författningsnivå stadgas om en möjlighet för staten att i egenskap av borgenär föreslå sådana tjänstemän inom skatteförvaltningen för konkursförvaltningsuppdrag som specialiserat sig på indrivning av skatter.

De tjänstemän inom skatteförvaltningen som förordnats till konkursförvaltare utför utrednings- och förvaltningsuppgifterna liksom även separata uppdrag och specialrevisioner i anslutning till förvaltningen av ett konkursbo huvudsakligen under tjänstetid. De står i anställningsförhållande till staten och får det arvode som deras tjänst eller befattning förutsätter. På basis av det ovan anförda och samtidigt som regeringen föreslår att det skall stadgas att deltagandet i skötseln och förvaltningen av ett konkursbo skall vara ett specialindrivningsuppdrag föreslår regeringen att de separata arvodena till tjänstemän inom skatteförvaltningen för sådana uppdrag som avses i 27 a § skatteuppbördslagen, skall betalas till staten.

Dessutom föreslår regeringen att stadgandet i skatteuppbördslagen om publicering av uppgifter om obetalda skatter skall justeras.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslagen i regeringens proposition.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslagen i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 13 juni 1985

4285006398

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio (delvis) samt suppleanterna Hietala, Kuusio, Lahti-Nuuttila, Mattila (delvis), Pekkarinen (delvis), Rusanen, Sasi och Vähäkangas.

Reservation

Regeringen föreslår att ställningen för sådana skatteförvaltningstjänstemän som förordnats att sköta uppgifter som konkursförvaltare i konkursbon ändras genom att boförvaltningsuppgifterna stadgas höra till specialindrivningen av skatter. Regeringen föreslår också att de konkursboförvaltningsarvoden som betalas till tjänstemännen inom skatteförvaltningen skall erläggas till staten.

Enligt Samlingspartiets mening är regeringens proposition angående definieringen av karaktären i fråga om skatteförvaltningstjänstemännens boförvaltningsuppgifter i och för sig behövlig. Propositionen är emellertid bristfälligt beredd och i den har man inte försökt ta ståndpunkt till de talrika problem som uppstår till följd av den föreslagna ändringen av lagstiftningen.

En central orsak till avlåtandet av propositionen är tvistfrågan om konkursboförvaltarnas arvoden skall erläggas till staten eller till den skatteförvaltningstjänsteman som fungerar som konkursboförvaltare. Enligt en bestämmelse som finansministeriet utfärdade 1952 skulle 75 procent av arvodet redovisas till staten. Bestämmelsen ändrades emellertid 1953 så att arvodet i sin helhet skulle redovisas till staten. Praxis har emellertid utformats så att tjänstemännen inom skatteförvaltningen (i praktiken länsskatteverkens ombudsmän) själv tagit arvodena för konkursförvaltningsuppgifter och för sin egen del tagit en del av arvodet som ersättning för boförvaltning som utförts utanför tjänstetiden och till staten redovisat den del av arvodet som motsvarar den boförvaltning som utförts under tjänstetid. Justitiekanslen har i sitt beslut av 24.9.1984 konstaterat följande: ''Frågan om vederbörande tjänstemans rätt eller om bättre rätt för staten till arvode som ur konkursbo betalas till konkursförvaltaren kan emellertid inte på ett för parterna bindande sätt avgöras genom ett direktiv eller en bestämmelse av skattestyrelsen. I detta avseende är direktivet endast ett uttryck för den ena partens uppfattning om saken. Frågan om staten såsom arbetsgivare har bättre rätt till arvodet är tolkbar och kan i sista hand avgöras genom lagskipning''. Justitiekanslern konstaterar också att en tjänstemans boförvaltningsuppgift till sin karaktär primärt går ut på att sköta ett privaträttsligt uppdrag. För närvarande är vid Pikis häradsrätt anhängig en talan som en tidigare ombudsman väckt mot staten och i vilken det yrkas att rätten fastställer att staten inte har någon rätt att kräva att ett boförvaltningsarvode skall redovisas till den del det har betalts för arbete som utförts utanför tjänstetiden.

Samlingspartiet har i statsutskottet anfört att utskottet borde ha begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition. Enligt propositionen skall konkursförvaltningsarvode betalas till staten till den del det har betalts för ett uppdrag som en tjänsteman skött då han varit i tjänst inom skatteförvaltningen. Såvida det vid en civilrättslig process fastställs att ett konkursförvaltningsarvode är en fordran som tillkommer konkursförvaltaren och inte staten, innebär ett godkännande av propositionen att staten retroaktivt ingriper i uppnådda löneförmåner. Detta är fallet eftersom redan införtjänad lön (arvode) enligt propositionen oberoende av tidpunkten borde redovisas till staten om konkursförvaltningsuppgifterna har utförts medan tjänstemannen varit i skatteförvaltningens tjänst. Enligt Samlingspartiets mening borde riksdagen inte genom en lag i något som helst fall ingripa i redan uppnådda löneförmåner. Samlingspartiet vill framhäva individens och arbetstagarens rättigheter i förhållande till statsmakten.

Tjänstemän som fungerar som förvaltare av konkursbo hamnar i sin uppgift i en besvärlig situation då konkursförvaltningsuppdraget hör till skatteförvaltningens specialindrivningsuppgifter. Å andra sidan måste en tjänsteman som fungerar som konkursförvaltare arbeta enligt förmannens order. Det ankommer naturligtvis på förmannen att så väl som möjligt säkerställa statens ställning vid en konkurs. Enligt konkursstadgandena är det å andra sidan borgenärssammanträdet, dvs. alla borgenärer som beslutar om hur konkursförvaltaren skall arbeta. Enligt konkursstadgan skall konkusförvaltaren i första hand bevaka hela boets och alla borgenärers intressen. Enligt Samlingspartiets mening borde denna konfliktsituation ha lösts i detta sammanhang och det borde ha bestämts att en tjänsteman inom skatteförvaltningen, som sköter uppgifter såsom konkursboförvaltaren, vid förvaltningen primärt borde iaktta de förpliktelser som borgenärssammanträdet uppställt och först sekundärt de order som hans förman givit.

En tjänstemans ansvar i egenskap av konkursförvaltare och statens principalansvar har inte i tillräcklig omfattning retts ut då det gäller skadeståndsstadgandena i konkursstadgan och stadgandena i skadeståndslagen. Enligt Samlingspartiets uppfattning borde regeringen innan den avlät propositionen ha rett ut de skadeståndsrättsliga frågor, som ansluter sig till en tjänstemans förvaltning av ett konkursbo utgående från att staten enligt principerna i skadeståndslagen borde svara för skada som en tjänsteman åsamkat i sitt förvaltningsuppdrag.

Propositionen medför också praktiska problem såtillvida att tjänstemännen inom skatteförvaltningen knappast framdeles är alltför benägna att ta emot konkursförvaltningsuppdrag även om detta i vissa situationer vore t.o.m. mycket behövligt. Det är också uppenbart att konkursförvaltningsuppgifterna kommer att skötas betydligt osmidigare och t.o.m. mycket byrokratiskt. Därför kan det misstänkas att ändringarna kommer att försämra indrivningsresultatet.

Enligt Samlingspartiets mening borde sådana situationer undvikas där tjänstemän inom skatteförvaltningen verkar som konkursförvaltare. Därför borde huvudregeln vara att en tjänsteman i skatteförvaltningens tjänst inte borde få förordnas att mot sin vilja ta emot konkursförvaltningsuppdrag utan särskilt vägande skäl. Statens intressen i konkursbon blir oftast bäst tillgodosedda genom intima kontakter mellan länsskatteverket och konkursförvaltaren.

På basis av det ovan anförda och särskilt hänvisande till att propositionen kränker arbetstagarens grundrättigheter föreslår vi

att lagförslagen i regeringens proposition skall förkastas.

Helsingfors den 13 juni 1985

Kimmo Sasi **Pirjo Rusanen** **Pertti Salolainen**
Pentti Mäki-Hakola

Statsutskottets betänkande nr 36 med anledning av Riksdagens lönedelegations verksamhetsberättelse för år 1984

Riksdagen har den 16 april 1985 remitterat Riksdagens lönedelegations verksamhetsberättelse för år 1984 till statsutskottet för beredning.

I enlighet med riksdagens beslut har statsutskottet om verksamhetsberättelsen begärt grundlagsutskottets utlåtande som fogats till detta betänkande.

I lönedelegationens verksamhetsberättelse konstateras att justeringarna av statstjänstemännens anställningsvillkor år 1984 baserade sig på den inkomstpolitiska helhetsuppgörelse för avtalsperioden 1.3.1984—28.2.1986 som undertecknades av statens arbetsmarknadsverk samt av alla centrala arbetsmarknadsparter utom Akava.

Enligt helhetsuppgörelsen var löneförhöjningsmånen räknat från 1.3.1984 3,2 procent och räknat från 1.3.1985 3,6 procent av resp. avtalsområdes lönesumma.

De höjningar om vilka avtalats i de statliga tjänstekollektivavtalen och funktionärskollektivavtalen för privata statsunderstödda institutioner höjde under verksamhetsåret lönenivån med cirka 5 procent jämfört med lönenivån i slutet av år 1983. Statens tjänstekollektivavtal ökade avlöningsutgifterna per år med 500 miljoner mark, de kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalen statsandelsutgifterna med cirka 640 miljoner mark och funktionärskollektivavtalen för privata statsunderstödda institutioner statsbidragsavgifterna med cirka 60 miljoner mark.

Under verksamhetsåret var arbetsfreden inom statsförvaltningen god. Trots vissa varsel om arbetsinställelse förekom det ingen betydande arbetsinställelse bland statens tjänstemän. Inom kommunalförvaltningen anordnade däremot 14 medlemsförbund inom Akava r.f. arbetsinställelser, av vilka de mest betydande var de som Lärarnas Fackorganisation LFO r.f. verkställde i grundskolorna och Finlands Läkarförbund r.f. i hälsovårdscentralerna och på sjukhusen. Därför trädde de kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalen för Akava r.f.:s medlemsorganisationers vidkommande i kraft senare än i fråga om de övriga avtalsorganisationerna.

Utskottet konstaterar att det kommer an framför allt på lönedelegationen att övervaka riksdagens budgetmakt. Till denna del omfattar utskottet grundlagsutskottets utlåtande där det konstateras att det vore skäl att försöka öka lönedelegationens faktiska möjligheter att effektivare följa förhandlingarna om tjänstekollektivavtalen, i synnerhet när avtalen kommer att ha stor betydelse för statshushållningen.

I sin egenskap av ett organ som fattar beslut på riksdagens vägnar har lönedelegationen fungerat relativt väl. Utskottet anser emellertid att delegationens möjligheter att följa förhandlingarnas gång borde ökas genom att delegationens medlemmar informeras om förhandlingssituationen i så stor utsträckning som det är möjligt utan att detta utgör en olägenhet för förhandlingarna. På basis av erhållen utredning anser utskottet dessutom att informationen om de ärenden som behandlas vid delegationens sammanträden borde utvecklas i syfte att underlätta lönedelegationens möjligheter att göra sig förtrogen med ärendena och underlätta beslutsfattandet.

Statsutskottet anför vördsamt

att Riksdagen skall besluta sända detta betänkande till Riksdagens lönedelegation för kännedom.

Helsingfors den 13 juni 1985

428500715P

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Sutinen och Tenhiälä samt suppleanterna Hietala, Lahti-Nuuttila, Mattila, Sasi och Vähäkangas.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 7 maj 1985
Utlåtande nr 6

Till Statsutskottet

Statsutskottet anhöll i en skrivelse av den 19 april 1985 om grundlagsutskottets utlåtande över riksdagens lönedelegations verksamhetsberättelse för år 1984. Med anledning av ärendet har utskottet hört professorn Olavi Rytkölä. Efter att ha behandlat ärendet anför grundlagsutskottet vördsamt följande såsom sitt utlåtande.

Grundlagsutskottet har observerat att riksdagens lönedelegation i enlighet med sin i 65 § 3 mom. och 66 § 3 mom. regeringsformen samt 1 § lagen om funktionärskollektivavtals inverkan på statsbidrag (240/79) stadgade skyldighet, genom vederbörande statsrådsmedlem följt de förhandlingar om tjänste- och funktionärskollektivavtal som förts under verksamhetsåret samt till de delar riksdagens samtycke behövs, på riksdagens vägnar har godkänt tjänste- och funktionärskollektivavtalen. De tjänste- och funktionärskollektivavtal som lönedelegationen godkänt på riksdagens vägnar har enligt den utredning som utskottet fått baserat sig på gällande stadganden. Utskottet har inte kunnat konstatera någon konflikt mellan avtalen och grundlagen eller annan lagstiftning.

Av verksamhetsberättelsen framgår också att tjänste- och arbetskollektivavtalen om anställningsvillkoren för kommunernas och kommunalförbundens statsbidragspersonal i huvudsak överensstämmer med statens tjänste- och arbetskollektivavtal, även om de har något större kostnadsverkningar. I detta avseende finns inget att anmärka i fråga om de privata statsunderstödda institutionernas funktionärskollektivavtal. Av verksamhetsberättelsen framgår likaså avtalens totaleffekt på statshushållningen.

Enligt vad grundlagsutskottet erfarit har lönedelegationen för närvarande i praktiken inte tillräckliga möjligheter att följa förhandlingarna om tjänstekollektivavtal. Grundlagsutskottet anser därför att det är påkallat att öka lönedelegationens faktiska möjligheter att effektivare följa dessa förhandlingar, i synnerhet då avtalen kommer att ha en avsevärd betydelse för statshushållningen.

Grundlagsutskottet uppmärksammar också att riksdagens lönedelegation för närvarande, på det sätt som framgår av berättelsen, årligen måste behandla över 100 tjänstekollektivavtal som gäller avlöningen i enskilda tjänster eller justering av sådana avlöningar. Enligt grundlagsutskottets mening är det inte ändamålsenligt att riksdagen på detta sätt deltar i smärre avgöranden som närmast hänför sig till den ekonomiska förvaltningen. Lagstiftningen borde således revideras i detta avseende.

Med hänvisning till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av ärendet, vördsamt såsom sitt utlåtande

att statsutskottet vid beredningen av ärendet borde beakta detta utlåtande.

På grundlagsutskottets vägnar:
Ben Zyskowicz

Jarmo Vuorinen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Alho, Eenilä, Hämäläinen, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen samt suppleanterna Hilpelä, Kettunen, E. Laine och Peltari.

Statsutskottets betänkande nr 37 med anledning av statens investeringsfonds verksamhetsberättelse för år 1984

Riksdagen remitterade den 17 maj 1985 berättelsen om statens investeringsfonds verksamhet år 1984 till statsutskottet för beredning.

I investeringsfondens berättelse konstateras liksom föregående år att fonden har försökt förverkliga det mål som statsrådet uppställt för fonden, nämligen att så väl som möjligt trygga och stöda finansieringen för små och medelstora företags investeringar inom den fjärde baszonen, dvs. Södra-Finland, samt att sköta finansieringen av motsvarande investeringar inom utvecklingsområdena och den fjärde baszonens stödområde i samarbete med Utvecklingsområdesfonden Ab.

Centrala mål för fondens verksamhet har alltjämt varit att beakta sysselsättningssynpunkter, förbättra produktiviteten och konkurrenskraften, skapa en mångsidigare produktionsstruktur och främja införandet av en utvecklad teknologi. Fonden anser att den också under detta verksamhetsår rätt väl har förverkligat de för den uppställda målen. Målet att understöda små och medelstora industriföretag nåddes visserligen inte helt. Deras relativa andel av den totala utlåningen minskade liksom även de lånebelopp som beviljades kommunerna och deras fastighetsbolag.

År 1984 mottog fonden 322 ansökningar om lån till ett sammanlagt belopp av 601 miljoner mark. Föregående år inkom 323 ansökningar och låneansökningarnas markbelopp uppgick till 760,1 miljoner mark. De flesta ansökningarna kom från IV baszonen, 77 procent av totalantalet och 60 procent av markbeloppet. Mest steg markbeloppet i fråga om de ansökningar som gällde IV baszonen. De lån som beviljades inom nämnda baszon uppgick till 206,4 miljoner mark. Under verksamhetsåret behandlades 302 låneansökningar varav 64 procent bifölls, 4 procent avslogs och resten återtogs.

Fonden, som hade fullmakt att bevilja 560 miljoner mark i krediter, beviljade under verksamhetsåret 206 lån på sammanlagt 538,6 miljoner mark. Jämfört med föregående år minskade antalet beviljade lån, men markbeloppet ökade med 40 procent. Det totala kapitalbehovet för de investeringsprojekt som fonden finansierade översteg 2,3 miljarder mark, varav investeringsfondens finansieringsandel således utgjorde närmare en fjärdedel. Till sin natur var investeringarna till övervägande del utvidgnings- och nyinvesteringar. Av hela kapitalbehovet svarade maskiner och inventarier för hälften, byggnader för närmare en fjärdedel och behovet av driftskapital för en femtedel.

Jämfört med föregående år undergick de beviljade lånebeloppens fördelning mellan olika branscher en förändring. Metallindustrin blev den största branschen som fonden finansierade. Dess andel av de beviljade lånen utgjorde under verksamhetsåret 43 procent, medan den föregående år var 20 procent. Trävaru-, pappers- och den grafiska industrins andel av de beviljade lånen minskade medan livsmedelsindustrins andel ökade något.

I slutet av verksamhetsåret hade fonden 1 008 kunder som vid utgången av året hade beviljats 1 486 miljoner mark i lån. Över 80 procent av kunderna var företag med en omsättning som understeg 30 miljoner mark och över 90 pcocent av företagen hade mindre än 500 arbetstagare. Industriföretagens andel av kunderna var alltjämt 85 procent.

Räntan på de av fonden beviljade lånen i mark var under hela verksamhetsåret 10 procent. Premien för de lån som beviljats utan betryggande säkerhet, vilka av samtliga lån utgjorde 10 procent och av de lån som beviljades småindustrin 44 procent, var alltjämt 0,5 procent. Dessutom uppbars för dessa lån en årspremie om 0,5—1,5 procent som beräknas på samma sätt som räntan. De kreditförluster som fonden svarade för uppgick till 0,7 miljoner mark, dvs. mindre än 0,1 procent av kreditbeståndet.

Investeringsfondens verksamhet finansierades med kortfristig inhemsk kredit och långfristig utländsk kredit samt med medel som inflöt av

428500754Y

verksamheten. Av lån som postbanken beviljat i form av postgirokonton med kredit lyftes temporärt under räkenskapsperioden sammanlagt 146,6 miljoner mark. Vidare upptogs ett banklån på 40 miljoner tyska mark, till ett motvärde av 84,5 miljoner mark.

Fondens ränteintäkter uppgick till sammanlagt 155,5 miljoner mark och räntekostnaderna till 85,4 miljoner mark, vilket innebar att räntebidraget utgjorde 70,1 miljoner mark. Räkenskapsperiodens överskott var 56,8 miljoner mark, dvs. 32 procent större än föregående år.

Vid utgången av verksamhetsåret hade fonden lånefordringar på sammanlagt 1 539 miljoner mark varav 841,9 miljoner mark utgjordes av fordringar i markbelopp och 697,8 miljoner mark i utländsk valuta. Lånefordringarna i mark ökade jämfört med föregående år med 35 procent medan lånefordringarna i utländsk valuta minskade med 20 procent. Vid utgången av räkenskapsperioden uppgick fondens främmande kapital till 906,4 miljoner mark, varav 116,2 miljoner mark var inhemska skulder och 790,1 miljoner mark utländska skulder. Det egna kapitalet uppgick vid utgången av räkenskapsperioden till 868,3 miljoner mark. Det egna kapitalets andel av balansomslutningen var 49 procent.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterar i enlighet med sin tidigare ståndpunkt att fondens finansiering via statsförslaget borde ökas. Utskottet anser det vidare vara viktigt att investeringsfonden och dess finansieringsmöjligheter görs kända över hela landet för att fondens finansieringsmöjligheter inte skall bli outnyttjade åtminstone på grund av bristande kunskaper.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta översända detta betänkande till statsrådet för kännedom.

Helsingfors den 24 september 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, viceordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Pohjala, Poutanen, Rönnholm, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Lahti-Nuuttila, Manninen, Savolainen, Vepsäläinen och Vähäkangas.

Statsutskottets betänkande nr 38 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av den till lagen om accis på livsmedelsprodukter anslutna accistabellen

Riksdagen har den 17 september 1985 till statsutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 104 med förslag till lag om ändring av av den till lagen om accis på livsmedelsprodukter anslutna accistabellen.

På vissa av livsmedelsinsdustrins produkter har ett kombinerat system med accisbeskattning och utjämning av skillnader i råvarupriserna tillämpats sedan år 1964. Genom systemet försöker man trygga den inhemska livsmedelsindustrins konkurrenskraft såväl på hemma- som på exportmarknaden i fråga om priserna på de lantbruksråvaror som industrin använder.

Enligt den nuvarande lagen förutsätter en ändring av det genomsnittsrecept som används vid uträkningen av accisen på en produkt, liksom också fogandet av en ny produktgrupp till accistabellen, en ändring av tabellen. Eftersom de genomsnittsrecept som utgör grunden för accisen på kex inte längre motsvarar kexens råvarusammansättning föreslår regeringen att accisen och prisskillnadsersättningen på kex skall höjas. Samtidigt föreslår regeringen att en ny produktgrupp, nämligen grönsaksbiffar fogas till accistabellen. Dessutom föreslår den vissa ändringar av närmast teknisk karaktär i accistabellen.

De i lagförslaget avsedda accisbeloppen har genom statsrådets beslut bringats i kraft räknat från början av september 1985.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget i regeringens proposition.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 27 september 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Alppi, Impiö, Linna, Malm, Martikainen, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Eklund, Kuusio, Piipari, Rusanen, Sasi och Vähäkangas.

428500770F

Statsutskottets betänkande nr 39 med anledning av regeringens proposition om tilläggsfullmakter för statsrådet att upptaga lån under år 1985

Riksdagen remitterade den 20 september 1985 till statsutskottet för beredning regeringens proposition nr 109 om tilläggsfullmakter för statsrådet att upptaga lån under år 1985.

Riksdagen berättigade den 21 december 1984 statsrådet att under år 1985 på villkor som statsrådet närmare bestämmer uppta långfristiga lån till ett nominellt belopp av 10 250 miljoner mark. Vidare berättigade riksdagen i juni 1985 statsrådet att uppta långfristiga lån till ett nominellt belopp av 580 miljoner mark. Dessa nya lån ökade emellertid inte nettoupplåningen, men av budgettekniska skäl band de lånefullmakterna.

I årets statsförslag har man i princip berett sig på att utländska lån med stöd av särskild uppsägning kan återbetalas i förtid. Till följd av den gynnsamma situationen på den utländska lånemarknaden har statsrådet sagt upp ett utländskt lån på ca 320 miljoner mark att återbetalas i förtid i enlighet med villkoren i låneavtalet. Avsikten är att det uppsagda lånet skall finansieras med ett nytt utländskt lån på fördelaktigare villkor. Uppsägningen av lånet och återbetalningen i förtid inbesparar ca 3 miljoner mark i kostnader för skötsel av skulden.

För att i inkomststaten antecknade nya lån skall kunna upptas i inkomst- och utgiftsstaten till det belopp som behövs för balanseringen borde årets lånefullmakter ökas med ytterligare 320 miljoner mark. Detta nya lån ökar inte statens nettoupplåning, men av budgettekniska skäl binder det lånefullmakterna.

Riksdagen har tidigare berättigat statsrådet att uppta långfristiga lån till ett nominellt belopp om sammanlagt 10 830 miljoner mark. Det sammanlagda behovet av lånefullmakter uppgår således till 11 150 miljoner mark.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att propositionen är ändamålsenlig. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka propositionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall berättiga statsrådet att under år 1985 på villkor som statsrådet närmare bestämmer uppta långfristiga lån till ett nominellt belopp av 320 000 000 mark utöver de långfristiga lån som Riksdagen redan har berättigat statsrådet att uppta under år 1985.

Helsingfors den 27 september 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Alppi, Impiö, Linna, Malm, Martikainen, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Eklund, Kuusio, Piipari, Rusanen, Sasi och Vähäkangas.

428500771H

Statsutskottets betänkande nr 40 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar angående ändring av 4 § lagen om accis på gödselmedel och 4 § lagen om accis på foderblandningar

Riksdagen remitterade den 17 september 1985 regeringens proposition nr 106 med förslag till lagar angående ändring av 4 § lagen om accis på gödselmedel och 4 § lagen om accis på foderblandningar till statsutskottet för beredning.

Accis på gödselmedel har uppburits fr.o.m. ingången av juli 1976 och accis på foderblandningar fr.o.m. ingången av år 1983. Genom dessa acciser har staten samlat in en del av den andel med vilken lantbruket skall delta i finansieringen av statens utgifter för exporten av lantbrukets överproduktion. Accisen på gödselmedel är enligt gällande lag 20 penni per kilogram. Accisen på foderblandningar utgör enligt gällande lag 26 penni per kilogram för hönsfoderblandningar och 16 penni per kilogram för andra foderblandningar.

I enlighet med en framställning som marknadsföringsrådet för lantbruket gjorde den 8 augusti 1985 föreslår regeringen att accisen på gödselmedel och accisen på foderblandningar höjs med 3 penni per kilogram för att lantbrukets andel av marknadsföringskostnaderna skall bli täckt. Enligt förslaget höjs accisen på hönsfoderblandningar till 29 penni och accisen på övriga foderblandningar till 19 penni per kilogram. Ändringarna trädde i kraft vid ingången av september i år genom ett statsrådsbeslut.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslagen i regeringens proposition är ändamålsenliga. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslagen i propositionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslagen i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 1 oktober 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Tenhiälä, Tikka och Tuovinen samt suppleanterna Lahti-Nuuttila, Pekkarinen, Rusanen, Sasi, Vepsäläinen och Westerlund.

4285007871

Reservation

Enligt vår åsikt är regeringens sätt att höja den andel med vilken lantbruket skall detta i finansieringen av statens utgifter för exporten av lantbrukets överproduktion inte rättvist. Överproduktionen borde bemästras genom en reducering av de stora, industrimässiga produktionsenheternas produktion. Belastningen på lantbruket borde också klarare än tidigare fördelas i enlighet med jordbrukarbefolkningens betalningsförmåga, varvid de små lägenheterna befrias från avgifter. Samtidigt borde stödet till lantbruket omfördelas på motsvarande sätt.

Vi föreslår

att lagförslagen i regeringens proposition förkastas.

Helsingfors den 1 oktober 1985

Osmo Vepsäläinen **Irma Rosnell** **Niilo Koskenniemi**

Statsutskottets betänkande nr 41 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 22 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

Riksdagen har den 20 september 1985 remitterat regeringens proposition nr 110 med förslag till lag om ändring av 22 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet till statsutskottet för beredning.

Enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet är skattskyldigs inkomster i penningar eller penningars värde skattepliktig inkomst. Begreppet skattepliktig inkomst har i lagen bland annat preciserats så att skattepliktig inkomst är andra tillfälliga vinster än i lotteriskattelagen avsedd, lotteriskatt underkastad tillfällig vinst. I lagen om skatt på inkomst och förmögenhet stadgas om skattefrihet för belöning som beviljats som erkänsla och för tävlingspris. Endast tävlingspris i nationella eller internationella, i konstnärligt hänseende betydelsefulla tävlingar på konstens område är skattefria. Övriga i tävlingar erhållna penningpris och pris som har penningvärde är skattepliktig inkomst. I rätts- och beskattningspraxis har sådana pris i form av föremål, som närmast blott har affektionsvärde, inte ansetts vara en förmån med penningvärde för mottagaren.

För eleverna i grundskolorna, gymnasierna och yrkesskolorna ordnas årligen ett flertal tävlingar i läs- och övningsämnen. I tävlingarna utdelas olika slag av pris, av vilka en del helt saknar penningvärde. Vid tävlingarna utdelas emellertid också penningpris, presentkort och värdefulla pris i form av föremål. Dessa pris, vilkas värde maximalt kan uppgå till rentav tiotusentals mark, är enligt lagen skattepliktig inkomst för mottagaren.

I praktiken har skattskyldigheten i fråga om skolelevers tävlingspris betydelse endast för mottagarna av några få värdefulla pris i form av pengar eller föremål. Av praktiska orsaker, och eftersom saken knappast är av betydelse med tanke på principerna för inkomstbeskattningen, föreslår regeringen att andra pris än sådana som erhållits i form av pengar eller därmed jämförliga prestationer skall vara skattefria. Skattefriheten skall gälla elever vid samma läroanstalter som de vid vilka studieavdrag beviljas enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, frånsett elever vid institut och högskolor. Skattefriheten skall inte gälla dem.

Regeringen föreslår att den ändrade lagen tillämpas för första gången vid beskattningen för år 1985.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget i regeringens proposition.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 4 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Tenhiälä, Tikka och Tuovinen samt suppleanterna Hietala, Lahti-Nuuttila, Manninen, Sasi och Vepsäläinen.

428500804K

Statsutskottets betänkande nr 42 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om undantagsstadganden i skattelagarna år 1986

Riksdagen har den 26 september 1985 till statsutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 119 med förslag till lag om undantagsstadganden i skattelagarna år 1986.

Undantag i den gällande skattelagstiftningen har under flera år stadgats genom årliga separata lagar. Stadgandena har varit interimistiska eller annars inte lämpligen kunnat intas i andra skattelagar.

Vid beskattningen för år 1985 tillämpas de undantagsstadganden som ingår i lagen om undantagsstadganden i skattelagarna år 1985. Eftersom undantagsstadgandena i denna lag alltjämt behövs, föreslår regeringen att de skall tillämpas också vid beskattningen för år 1986. Lagförslaget har således exakt samma innehåll som den lag som tillämpas vid beskattningen för år 1985.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar motiveringen till propositionen och har beslutat förorda lagförslaget i den.

Utskottet förutsätter att regeringen reder ut om stadganden kan överföras från denna lag till den permanenta lagstiftningen och om de återstående stadgandena behövs också i fortsättningen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 4 oktober 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Tenhiälä, Tikka och Tuovinen samt suppleanterna Hietala, Lahti-Nuuttila, Manninen, Sasi och Vepsäläinen.

Reservation

Regeringen föreslår att i den årliga lagen om undantagsstadganden i skattelagarna skall införas ett s.k. förmögenhetsskatteavdrag för företagsägare. Detta med tanke på företagsägarna betydelsefulla avdrag har varit i kraft varje år sedan år 1980.

Samlingspartiet har årligen anfört att avdraget är orättvist, eftersom det i praktiken gäller endast

en företagsform — aktiebolag — och även där endast sådan aktieägare, som får löneinkomst från bolaget.

Lagförslaget förbiser alltjämt för vår framtid viktiga stora företagargrupper, såsom enskilda näringsidkare, öppna bolag och kommanditbolag samt bolagsmännen i dem.

Av denna anledning föreslår vi att lagen skall kompletteras så att också enskilda näringsidkare skall få avdra den förmögenhetsskatt som påförs för egendom i rörelsen eller yrket från den förvärvsinkomst från rörelsen eller yrket som fastställs för honom. På motsvarande sätt bör den förmögenhet som delägare i en sammanslutning som driver näringsverksamhet påförs för andelen i sammanslutningen kunna dras av från den förvärvsinkomst som med stöd av 17 b § 4 mom. lagen om skatt på inkomst och förmögenhet påförs honom enligt ett skäligt värde av det arbete han utfört i förvärvsverksamhet för bolaget.

Den förmögenhetsskatt som med stöd av 18 § 4 mom. lagen om skatt på inkomst och förmögenhet påförs öppna bolag och kommanditbolag, vilka beskattas såsom särskilda skattskyldiga, bör på motsvarande sätt kunna avdras från det öppna bolagets eller kommanditbolagets inkomst. Vi föreslår att ett härtill syftande tillägg görs i lagen.

Vårt förslag avser också dödsbon som bedriver affärsverksamhet under de fem år som närmast följer på det år då arvlåtaren avled.

På grundval av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget skall godkännas sålydande:

Lag

om undantagsstadganden i skattelagarna år 1986

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 och 2 §§
(Såsom i utskottets betänkande)

3 §
(1 mom. såsom i utskottets betänkande)

Fysisk person som idkar näringsverksamhet har rätt att avdraga den honom under skatteåret påförda förmögenhetsskatt eller den del därav som motsvarar den andel som de till rörelsen eller yrket hörande tillgångarna utgör av hans sammanlagda skattepliktiga tillgångar. Likaså har delägare i samfund som idkar näringsverksamhet rätt att avdraga den för honom för andelen i sammanslutningen fastställda förmögenhetsskatten från den förvärvsinkomst som med stöd av 17 b § 4 mom. lagen om skatt på inkomst och förmögenhet anses motsvara det skäliga värdet av det arbete han utfört i sammanslutningens förvärvsverksamhet.

Öppet bolag eller kommanditbolag eller inhemskt dödsbo, som idkar affärsverksamhet och som beskattas såsom särskild skattskyldig, har rätt att vid inkomstbeskattningen avdraga den under skatteåret för affärsegendomen påförda förmögenhetsskatten.

4—8 §§
(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 4 oktober 1985

Kimmo Sasi **Lauri Impiö**
Toivo T. Pohjala **Pertti Salolainen**

Statsutskottets betänkande nr 43 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på arv och gåva samt till lag om ändring av 22 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 125 med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på arv och gåva samt till lag om ändring av 22 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet till statsutskottet för beredning.

Den skatteskala som tillämpas enligt lagen om skatt på arv och gåva och skatteavdragen har varit oförändrade sedan den 1 maj 1979. Inom kommunalbeskattningen har det sedan 1980 funnits en nedre gräns för när sidoarv och gåva är skattepliktiga. År 1980 intogs i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet samma 10 000 marks gräns som alltsedan den 1 maj 1979 hade utgjort den nedre gränsen för beskattningsbart arv eller beskattningsbar gåva.

Eftersom också små arvsandelar har blivit rätt strängt beskattade på grund av bland annat den stegrade prisnivån och det förnyade sättet att beräkna beskattningsvärdena, föreslår regeringen att skatteskalan enligt lagen om skatt på arv och gåva och avdragens markbelopp skall justeras. Regeringen föreslår att den beskattningsbara andelens värde i skalan höjs med 50 procent. Enligt förslaget blir skatteprocentsatserna oförändrade. Avdragens markbelopp kommer att höjas med 50 procent. Den nedre gränsen för beskattningsbar arvsandel och gåva samt för s.k. sidoarv och gåva, vilka är beskattningsbara i kommunalbeskattningen, höjs enligt förslaget från 10 000 till 15 000 mark.

Regeringen föreslår att lagarna träder i kraft den 1 januari 1986. Lagen om skatt på arv och gåva skall tillämpas på de fall, i vilka skattskyldigheten inträder, dvs. arvlåtaren har dött eller gåvan har erhållits, den dag lagen träder i kraft eller därefter. Ändringen i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet skall tillämpas första gången vid beskattningen för 1986.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslagen i propositionen är ändamålsenliga. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslagen i propositionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslagen i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 4 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, ledamöterna Ajo, Impiö, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Pohjala, Rosnell, Rönnholm, Tenhiälä, Tikka och Tuovinen samt suppleanterna Hietala, Lahti-Nuuttila, Manninen, Sasi och Vepsäläinen.

428500803J

Statsutskottets betänkande nr 44 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av lagen om undantag beträffande vissa livsmedel från lagen angående omsättningsskatt

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 128 med förslag till lag om temporär ändring av lagen om undantag beträffande vissa livsmedel från lagen angående omsättningsskatt till statsutskottet. I samband med propositionen har utskottet behandlat rdm. Sköns m.fl. hemställningsmotion nr 138 om slopande av omsättningsskatten på kaffe, som riksdagen remitterade till utskottet den 29 mars 1985.

Konsumentpriserna på livsmedel sänks genom en minskning av omsättningsskatten. När konsumenten köper de viktigaste livsmedlen ingår i priset skatt endast i fråga om industrins förädlingskostnader och handelns försäljningsprovisioner, eftersom det pris som primärproducenten får för basråvaran inte beskattas. Räknat från år 1974 hänfördes också kaffe till det prissänkningssystem som genomfördes med hjälp av omsättningsskatten. Till en början genomfördes detta enligt lagen om vissa temporära undantagsstadganden från lagen angående omsättningsskatt och räknat från början av år 1979 permanent genom lagen om undantag beträffande vissa livsmedel från lagen angående omsättningsskatt. Härvid ingick omsättningsskatten i kaffepriset på samma sätt som i fråga om de livsmedel som omfattades av systemet med primärproduktavdrag, dvs. endast i fråga om förädlings- och handelsledets provisioner. Den skattepliktiga andelen uppskattades till cirka hälften av minutförsäljningspriset på kaffe.

I syfte att balansera budgeten slopade man för år 1985 den partiella omsättningsskattefriheten för kaffe. För att balansera statsverkspropositionen föreslår regeringen att kaffe år 1986 på samma sätt som i år skall underkastas ordinarie omsättningsskatt.

I hemställningsmotionen nr 138 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att slopa omsättningsskatten på kaffe.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet har ställt sig avböjande till motionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet

att hemställningsmotionen nr 138 förkastas.

Helsingfors den 8 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Linna, Mäki-Hakola, Rosnell, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Jokela, Lahti-Nuuttila, Mattila, Pekkarinen (delvis), Piipari, Rusanen, Vepsäläinen och Westerlund.

428500815X

Reservationer

I

På framställning av regeringen slopades den partiella omsättningsskattefriheten för kaffe från början av 1985, och kaffe belades med full omsättningsskatt.

På grund av oppositionens motstånd blev lagändringen endast ettårig. Nu föreslår regeringen att kaffe 1986 på samma sätt som i år skall beläggas med ordinarie omsättningsskatt.

Regeringen fortsätter på sin nuvarande skattepolitiska kurs, vilket innebär att de enskilda medborgarnas och hushållens skatter ökar samtidigt som beskattningen av industrin och annan företagsverksamhet lindras.

Att kaffepriset underkastas full omsättningsskatt innebär en motsvarande prisförhöjning i detaljhandeln och sålunda att medborgarnas levnadskostnader stiger. Därför föreslår vi

att lagförslaget i regeringens proposition förkastas.

Helsingfors den 8 oktober 1985

Osmo Vepsäläinen **Irma Rosnell** **Ulla-Leena Alppi**

II

Regeringen föreslår att omsättningsskatt alltjämt uppbärs för kaffe något som inleddes 1985.

Enligt samlingspartiets mening är kaffe ett ostridigt baslivsmedel i den finländska dieten. Till följd av primärproduktavdraget är baslivsmedlen i Finland i regel befriade från omsättningsskatt och de får rentav stöd genom det höjda primärproduktavdraget. Enligt samlingspartiets åsikt är också kaffe ett sådant baslivsmedel som man bör försöka befria från skatt. Därför kan samlingspartiet inte godkänna regeringens skatteproposition.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget i regeringens proposition förkastas.

Helsingfors den 8 oktober 1985

Pirjo Rusanen **Pentti Mäki-Hakola** **Pertti Salolainen**
Lauri Impiö

Statsutskottets betänkande nr 45 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

Riksdagen remitterade den 17 september 1985 regeringens proposition nr 101 med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet till statsutskottet för beredning. I samband med propositionen har riksdagen behandlat rdm. Vainios m.fl. hemställningsmotion nr 162 om skattefrihet för mindre försäkringsersättningar. Motionen remitterade riksdagen till utskottet den 29 mars 1985.

Enligt stadgandena i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet betraktas kapital, som utfallit med stöd av liv- eller kapitalförsäkring, inte som skattepliktig inkomst, såvida det erläggs till den försäkrade själv, dennes make eller makes barn, fosterbarn, arvinge i rätt upp- eller nedstigande led, adoptivbarn eller dödsbo. Utom försäkringskapital som utfallit som engångsersättning är också ersättningar som betalas i flera rater skattefria under de två första åren efter försäkringsfallet. Försäkringskapitalet är skattefritt oberoende av vem som har betalt försäkringspremierna. Skattefriheten gäller dock inte sådan förmån som den försäkrade får om en utomstående har betalt försäkringspremierna för hans räkning. I praktiken kommer sådana förmåner oftast i fråga då arbetsgivaren tecknar en s.k. spar- eller funktionärsförsäkring för arbetstagare. Den förmån som försäkringspremien utgör är i dessa fall en skattepliktig inkomst som skall jämställas med den försäkrades lön. Den förmån som försäkringspremien utgör har emellertid i rättspraxis betraktats som skattefri i de fall då den som tecknat försäkringen inte har förbundit sig att låta förordnandet av förmånstagare stå vid makt enligt 102 § lagen om försäkringsavtal.

Spar- och funktionärsförsäkringar, om vilka försäkringstagaren fritt kan förordna, har blivit allmännare under de senaste åren. En viktig orsak till detta är att försäkringarna i beskattningshänseende är förmånligare än löneutbetalning för både arbetsgivaren och arbetstagaren. Arbetsgivaren kan dra av försäkringspremierna vid beskattningen men undgår socialskyddsavgifter och andra biutgifter för lön och slipper verkställa förskottsinnehållning. Arbetstagaren får å sin sida skattefritt både en förmån i form av försäkringspremierna och den försäkringsutbetalning som i sinom tid utfaller.

Eftersom det nuvarande läget dels är inkonsekvent och dels också i övrigt står i strid med de allmänt tillämpade beskattningsprinciperna, föreslår regeringen att skattelagstiftningen i ärendet skall justeras. Beskattningen av frivilliga liv- och kapitalförsäkringar föreslås bli justerad i de fall då försäkringen har tagits och premierna betalts av någon annan än den försäkrade själv eller någon av hans närmaste anhöriga. Såsom skattepliktig inkomst för den försäkrade betraktas härvid inte den förmån som han fått genom att en utomstående har tagit försäkringen och för hans räkning betalt försäkringspremierna. Däremot kommer den försäkrade att beskattas för det kapital som utbetalts till honom med stöd av försäkringen. Engångsersättning som utfaller på grund av att den försäkrade har avlidit kommer dock att vara skattefri.

Enligt 60 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet kan på en engångsinkomst för någon, som skall beskattas enligt progressiv inkomstskatteskala, under de i lagen stadgade förutsättningarna tillämpas s.k. inkomstutjämning vid statsbeskattningen, om inkomsten bör anses ha influtit i för- eller efterskott för två eller flera år. För att det skall bli möjligt att uppnå en enhetlig och rättvis behandling i beskattningshänseende av sådana skattepliktiga försäkringsutbetalningar som avses i denna proposition, föreslår regeringen en ny 60 a § i lagen. I den skall det stadgas särskilt om inkomstutjämning i fråga om dylika utbetalningar. För att det skall bli enklare att klarlägga under vilken tid inkomsten har influtit och att uppnå en tillräcklig inkomstskattegrad föreslår regeringen att såsom den tid, under vilken inkomsten har influtit och

som skall beaktas vid inkomstutjämningen skall betraktas försäkringens giltighetstid, dock högst fem år.

Den föreslagna ändringen skall tillämpas första gången vid beskattningen för 1986. Regeringen föreslår ett övergångsstadgande, enligt vilket försäkringssummorna på försäkringar, som tagits 1981 eller därförinnan, fortfarande skall vara skattefria, även om försäkringssumman betalas 1986 eller senare. Om försäkringen däremot har tagits efter 1981 blir 20 procent av försäkringssumman skattepliktig för varje år därefter. Om försäkringen har tecknats 1982 är alltså 20 procent av försäkringssumman skattepliktig. Om försäkringen däremot har tecknats 1983 blir 40 procent av försäkringssumman skattepliktig.

I rdm. Vainios m.fl. hemställningsmotion nr 162 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att ändra lagen så att små ersättningar och livräntor enligt lagen om olycksfallsförsäkring och lagen om trafikförsäkring skall bli skattefria.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet instämmer i propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslaget i propositionen.

Utskottet ställer sig avböjande till motionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet

att hemställningsmotionen nr 162 förkastas.

Helsingfors den 11 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Pohjala, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Tuovinen samt suppleanterna Jokela, Kuusio, Manninen, Rusanen, Vepsäläinen och Vähäkangas.

Reservationer

I

Enligt propositionen skall beskattningen av frivilliga liv- och kapitalförsäkringar ändras i de fall då försäkringen har tagits och försäkringspremierna betalts av någon annan än den försäkrade eller någon av hans nära anhöriga. Den försäkrade skall enligt förslaget beskattas för det kapital som betalas till honom med stöd av försäkringen, med undantag av engångsersättning som utgår på grund av den försäkrades död. Däremot skall den förmån som den försäkrade har fått sedan en utomstående försäkringstagare betalt försäkringspremierna på hans vägnar, inte betraktas såsom skattepliktig inkomst. Utskottsmajoriteten har omfattat detta.

Eftersom det här framför allt är fråga om en metod att kringgå beskattningen när det gäller chefernas löner, borde också försäkringspremien enligt vår åsikt betraktas som skattepliktig inkomst. Det är inte ändamålsenligt att gynna sådana avlöningsmetoder som går ut på att kringgå skatt, inklusive socialskyddsavgifter.

Vi föreslår

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns sålydande:

Lag

om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 31 december 1974 om skatt på inkomst och förmögenhet 20 § 9 och 10 punkterna samt 22 § 1 mom. 21 punkten,

sådana de lyder, 20 § 9 och 10 punkterna i lag av den 24 augusti 1984 (604/84) och 22 § 1 mom. 21 punkten i lag av den 23 juni 1977 (510/77), samt

fogas till 20 § en ny 11 punkt *(utesl.)* samt till lagen en ny 60 a § som följer:

20 §

(Såsom i utskottets betänkande)

22 §

Såsom skattepliktig inkomst anses icke:

— — — — — — — — — — — — — —

(1 mom. 21 punkten såsom i utskottets betänkande)

(1 mom. 21 a punkten *utesl.*)

— — — — — — — — — — — — — —

60 a §

(Såsom i utskottets betänkande)

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 11 oktober 1985

Osmo Vepsäläinen **Juhani Vähäkangas** **Niilo Koskenniemi**

II

Regeringen föreslår att beskattningen av de frivilliga liv- och kapitalförsäkringarna skall skärpas så att den försäkrade i framtiden skall beskattas för det kapital som betalas ut till honom med stöd av försäkringen. Regeringen föreslår att kapital som erhållits med stöd av sådana försäkringsavtal, som ingåtts 1981—1985, skall börja beskattas.

Samlingspartiet ställer sig i princip positivt till regeringens proposition och hoppas att den höjande effekt lagförslaget har på beskattningen beaktas när marginalbeskattningen revideras.

Samlingspartiet ställer sig emellertid kritiskt till lagens retroaktiva stadganden, dvs. att kapital som erhålls med stöd av försäkringar, tecknade 1981—1985, t.o.m. delvis blir skattepliktigt. Detta är oskäligt mot dem som tagit försäkringarna, av den orsaken att avtalens beskattningsverkningar borde vara kända för den skattskyldige när avtalen tecknas. Att skattefri inkomst börjar beskattas ändrar väsentligt de förutsättningar, på vilka funktionärsförsäkringar i flera fall har tecknats. Enligt samlingspartiets åsikt äventyras den skattskyldiges rättsskydd om retroaktiva skattestadganden börjar tillämpas.

Samlingspartiet anser att mera uppmärksamhet hade bort ägnas begreppet försäkringstagare, det faktum att det lyftade försäkringskapitalet snarare har karaktär av förvärvsinkomst, det faktum att begreppet arbetsgivare i 22 § 1 mom. 21 a punkten lagen om skatt på inkomst och förmögenhet är begränsat samt på att inkomstutjämningstiden enligt 60 a § i samma lag är exceptionellt kort.

Med stöd av det ovan anförda anser samlingspartiet att lagen, för att beskattningen inte skall bli retroaktiv, borde godkännas så att ikraftträdelsestadgandet ändras. Vi föreslår därför

att lagförslaget godkänns sålydande:

Lag

om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 31 december 1974 om skatt på inkomst och förmögenhet 20 § 9 och 10 punkterna samt 22 § 1 mom. 21 punkten,

sådana de lyder, 20 § 9 och 10 punkterna i lag av den 24 augusti 1984 (604/84) och 22 § 1 mom. 21 punkten i lag av den 23 juni 1977 (510/77), samt

fogas till 20 § en ny 11 punkt och till 22 § 1 mom. en ny 21 a punkt samt till lagen en ny 60 a § som följer:

20, 22 och 60 a §§
(Såsom i utskottets betänkande)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

Den tillämpas första gången vid beskattningen för år 1986. På försäkringar som tagits före lagens ikraftträdande tillämpas *dock de författningar som gällde innan denna lag trädde i kraft.*

Helsingfors den 11 oktober 1985

Pirjo Rusanen
Toivo T. Pohjala
Pentti Mäki-Hakola
Pertti Salolainen

Statsutskottets betänkande nr 46 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 7 och 17 §§ lagen om bil- och motorcykelskatt

Riksdagen har den 26 september 1985 remitterat regeringens proposition nr 130 med förslag till lag om ändring av 7 och 17 §§ lagen om bil- och motorcykelskatt till statsutskottet för beredning. I samband med propositionen har utskottet behandlat rdm. Ratus lagmotion nr 49 med förslag till lag om ändring av 17 § lagen om bil- och motorcykelskatt. Riksdagen remitterade motionen till utskottet för beredning den 21 maj 1985.

Med stöd av 7 § 1 mom. lagen om bil- och motorcykelskatt återbärs bilskatten på personbilar som registrerats för yrkesmässig trafik, dvs. närmast taxibilar, dock högst 49 350 mark. Regeringen föreslår att maximibeloppet för den bilskatt som återbärs från början av år 1986 höjs med 1 950 mark, dvs. till 51 300 mark.

Enligt 17 § 1 mom. lagen om bil- och motorcykelskatt återbärs på ansökan till invalider på basis av invaliditetsgraden och vissa andra omständigheter i vissa, i lagrummet närmare angivna fall den i bilens pris ingående bilskatten på personbilar som anskaffats som nya, dock högst 27 720, 21 000 eller 13 750 mark. Regeringen föreslår att dessa maximibelopp höjs till 28 900, 21 900 och 14 300 mark. Frågan om att utveckla stadgandena om återbetalning av bilskatt till följd av invaliditet är till övriga delar anhängig, varför det i detta skede inte föreslås några ändringar i dem.

Enligt lagförslaget i lagmotionen nr 49 skall förfarandet för lindring av invaliders bilskatt ändras så, att en bil kunde köpas direkt skattefritt.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget i regeringens proposition.

Utskottet har ställt sig avböjande till motionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet som lagt regeringens proposition till grund för behandlingen

att lagförslaget i lagmotionen nr 49 förkastas.

Helsingfors den 11 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Pohjala, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä och Tuovinen samt suppleanterna Jokela, Kuusio, Manninen, Rusanen och Vepsäläinen.

4285008258

Reservation

Regeringen föreslår att maximibeloppen för den bilskatt som återbärs för taxibilar och personbilar som kommer att användas av invalider höjs räknat från början av år 1986 i enlighet med stegringen i nästa års konsumentpriser.

De i markbelopp bestämda maximibeloppen för återbäringen av bilskatt infördes i lagen om bil- och motorcykelskatt 1977. Under åren 1978 och 1980 gjordes inga inflationsjusteringar. Då dessutom bilprisernas stegring beaktas har den reella återbetalningen av bilskatten till invalider släpat efter jämfört med stegringen i konsumentpriserna.

Syftet med den bilskatt som återbetalas till rörelse- och synskadade är att underlätta anskaffningen av en bil för transporter.

Enligt vår mening förutsätter genomförandet av systemet med återbäring av bilskatten till invalider att återbäringens realvärde bibehålls. Därför anser vi att återbäringsbeloppen borde höjas med cirka 11 procent, varvid de i lagens 17 § 1 mom. avsedda markbeloppen vore 22 700 och 31 000 mark samt i fråga om 2 mom. 15 600 mark.

Därför föreslår vi

att lagförslaget godkänns sålydande:

Lag

om ändring av 7 och 17 §§ lagen om bil- och motorcykelskatt

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 14 november 1967 om bil- och motorcykelskatt 7 § 1 mom. och 17 § 1 och 2 mom., sådana de lyder i lag av den 23 november 1984 (782/84), som följer:

7 §

(Såsom i utskottets betänkande)

— — — — — — — — — — — — — — — —

17 §

Har vid första registreringen av såsom skattepliktig importerad bil som ägare eller innehavare registrerats invalid, vars av rörelse- eller synskada förorsakade invaliditetsgrad är minst 80 procent och i vars personliga bruk bilen kommer, eller sådan invalid, vars varaktiga invaliditetsgrad är minst 60 procent och för vilken anskaffningen av bil fyller ett väsentligt behov för att han skall kunna handha sin befattning eller sköta sitt arbete eller sina yrkesutbildningsstudier, skall Helsingfors distriktstullkammare på ansökan på villkor som den uppställer förordna att av statens medel skall återbetalas den skatt som erlagts i samband med importen av bilen eller som ingår i priset för fordonet, dock högst *22 700* mark. Om sökanden genom anteckning i körkortet eller på annat sätt tillförlitligt styrker att han bör använda bil med automatväxel, återbetalas i skatt, med beaktande av ovan nämnda förutsättningar, högst *31 000* mark. Har bilen varit i innehavarens bruk, återbetalas skatten först sedan innehavaren blivit registrerad såsom bilens ägare. Ansökan kan göras innan sökanden blivit registrerad såsom bilens ägare, men den skall göras inom ovan i 7 § 1 mom. stadgad tid.

Har vid första registreringen av såsom skattepliktig importerad bil som ägare eller innehavare registrerats invalid vars rörelseförmåga på grund av att han saknar det ena eller båda benen eller på grund av deras bristande funktion är så nedsatt att hans varaktiga invaliditetsgrad är minst 40 procent, skall Helsingfors distriktstullkammare på ansökan på de i 1 mom. stadgade villkoren förordna att av statens medel skall återbetalas 60 procent av den i samband med importen erlagda eller i bilens pris ingående skatten, dock högst *15 600* mark. Återbäring beviljas endast för bil vars anskaffande fyller ett väsentligt behov för invaliden för att han skall kunna handha sin befattning eller sköta sitt arbete eller sina yrkesutbildningsstudier. Ansökan kan göras innan sökanden blivit registrerad såsom bilens ägare, men den skall göras inom ovan i 7 § 1 mom. stadgad tid.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 11 oktober 1985

Pirjo Rusanen
Pentti Mäki-Hakola
Toivo T. Pohjala
Pertti Salolainen

Statsutskottets betänkande nr 47 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av lagen angående omsättningsskatt

Riksdagen har den 26 september 1985 remitterat regeringens proposition nr 127 med förslag till lag om temporär ändring av lagen angående omsättningsskatt till statsutskottet för beredning.

I syfte att balansera statsförslaget utredde man i samband med uppgörandet av statsverkspropositionen för år 1984 hur beskattningsunderlaget för de indirekta skatterna och särskilt för omsättningsskatten kunde utvidgas. Då man undersökte möjligheterna att uppbära skatt på sådana tjänster som inte omfattades av omsättningsbeskattningen framkom det, att om teletrafiken belades med skatt skulle detta medföra endast ringa administrativa kostnader i förhållande till skatteintäkterna, på grund av det begränsade antalet skattskyldiga. Teletjänsterna utgör dessutom en särskild servicebransch. Teletjänsterna har omsättningsbeskattats med stöd av intermistiska lagar sedan ingången av 1984. Med beaktande av behovet att balansera propositionen angående statsförslaget för nästa år föreslår regeringen att omsättningsskatt på teletjänster skall uppbäras också under 1986.

På samma sätt som i år skall till teleinrättningarnas skattepliktiga omsättning hänföras inkomsterna av försäljning och uthyrning av vara samt inkomsterna för sådana tillverknings- och installationsarbeten som redan tidigare är föremål för omsättningsbeskattning. Dessutom skall till den skattepliktiga omsättningen hänföras avgifter och andra ersättningar för bedrivande av teletrafik. Det skulle härvid röra sig om t.ex. den s.k. grundavgiften eller olika ersättningar för installation och underhåll eller om avgifter som uppbärs för extra uppgifter som införts i telefonkatalogen. Omsättningsskatten skall dock inte gälla reklam. Skatt skall inte heller erläggas för aktie- eller andelsinbetalningar, som kan betraktas som kapitalplaceringar, eller motsvarande poster av engångsnatur, vilka berättigar till anslutning. För att förhindra kumulering av skatt och av därmed förknippade neutralitetsorsaker borde teleinrättningarna beviljas rätt till inköpsavdrag inte endast för varor som anskaffats till försäljning utan också för teletjänster som anskaffats för detta ändamål.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslaget i propositionen.

Utskottet uppmärksammar att det när teletrafiken utvecklas kan uppstå neutralitetsstörningar, varför utskottet förutsätter att regeringen ger akt på hur situationen utvecklas.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i propositionen utan ändringar.

Helsingfors den 15 oktober 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, medlemmarna Impiö, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Jokela, Kuusio, Lahti-Nuuttila, Manninen, Pekkarinen, Piipari, Sasi och Vepsäläinen.

428500838N

Reservationer

I

Regeringen föreslår att omsättningsskatt 1986 skall uppbäras på teletjänster som ges av post- och televerket samt telefoninrättningar med koncession på samma sätt som åren 1984 och 1985. Däremot föreslår regeringen inte beskattning av annan dataöverföring över nät. För detta ändamål har redan grundats ett privat aktiebolag.

Regeringens kurs när det gäller skattestrukturen är att lindra inkomstbeskattningen, vilket gagnar framför allt storinkomsttagarna, samt en utvidgning av omsättningsbeskattningsbasen, varvid regeringen utom teleskatten vill öka omsättningsbeskattningen av kaffe på samma sätt som i år. Vid finansministeriet planeras ytterligare en utvidgning av omsättningsbeskattningen, bl.a. till fritidsverksamhet. En sådan beskattning drabbar med tiden framför allt dem som har små och medelstora inkomster, samtidigt som storföretagen och storinkomsttagarna ges skattelättnader.

Teletjänsterna borde inte i och för sig omsättningsbeskattas. Situationen blir ännu sämre av att det, samtidigt som post- och televerket samt telefoninrättningarna med koncession skall betala omsättningsskatt, tillåts ett omsättningsskattefritt dataöverföringsnät, vilket leder till att den mest lönsamma trafiken övergår från post- och televerket till privata bolag. Härvid blir det allt svårare att inom post- och televerket balansera lönsam och olönsam trafik. Detta torde med tiden bl.a. leda till att avgifterna för posttrafiken och fjärrtelefontrafiken stiger, vilket belastar de vanliga serviceanvändarna, men framför allt invånarna och småföretagen på utvecklingsområdena.

Riksdagen borde av statsrådet förutsätta åtgärder för att förebygga att det privata dataöverföringsnätet inte frånhänder post- och televerket den lönsammaste delen av trafiken, eller åtminstone förutsätta att detta inte gynnas genom beskattningen.

Vi föreslår därför

att lagförslaget i propositionen förkastas.

Helsingfors den 15 oktober 1985

Osmo Vepsäläinen **Irma Rosnell** **Niilo Koskenniemi**

II

Regeringen föreslår att omsättningsskatt (teleskatt) alltjämt skall uppbäras 1986 för teleservice som telefoninrättningarna bedriver. På detta sätt uppbär regeringen 800 miljoner mark hos telefonanvändarna.

Regeringen påstår sig vara tvungen att ty sig till teleskatten för att balansera statshushållningen. På detta sätt nödgas medborgarna betala 20 procent högre telefonavgifter av den orsaken att regeringen inte har förmått förhindra en kraftig tillväxt av budgetens utgiftssida. Enligt samlingspartiets åsikt borde regeringen ha gått in för en sparsammare ekonomisk politik.

Samlingspartiet uppmärksammar särskilt också de allför höga fjärrtelefonavgifterna, vilka sålunda får karaktär av skatt. Enligt post- och televerkets resultaträkning uppstod år 1984 ett överskott på 669 miljoner mark för post- och televerket. Beträffande televäsendet uppskattas det att överskottet är minst lika stort, men enligt vissa beräkningar är det t.o.m. en miljard mark. Sålunda drabbas telefonservicen inte endast av omsättningsskatten, utan också av oskäliga överpris, som inte kan korrigeras genom den planerade sänkningen av teletarifferna.

Telefontjänsterna kan i våra dagar anses som nödvändighetsservice. För åldringar och rörelsehämmade kan telefonen erbjuda den nästan enda möjligheten att hålla kontakt med vänner och släktingar. Ett liv utan telefon är i dag nästan en omöjlighet för de vanliga medborgarna. Enligt samlingspartiets åsikt borde man visa särskild återhållsamhet just vid beskattningen av detta slags objekt.

Avgifterna för telefonsamtal till utvecklingsområdena är klart högre än för lokalsamtalen. Detta innebär för sin del att den regionala ojämlikheten ökar och utvecklingsområdenas ställning försämras.

Allmänt taget anser samlingspartiet det vara acceptabelt att tyngdpunkten inom beskattningen förskjuts från direkta skatter till indirekta. När nya indirekta skatter införs måste dock den direkta beskattningen ovillkorligen lindras. Regeringen har emellertid inte med anledning av teleskatten vidtagit några som helst åtgärder för att lindra den direkta beskattningen.

Teleskatten innebär att omsättningsskatten kumuleras, och beloppet har inom industrin och handeln beräknats uppgå till sammanlagt cirka 400 miljoner mark per år. I detta avseende strider regeringens proposition mot de allmänna målsättningarna för hur omsättningsbeskattningen bör utvecklas, försämrar vår industris priskonkurrensförmåga och har en inflatorisk, prishöjande verkan.

I strid med de tidigare principerna i omsättningsskattelagen har inte en viss verksamhet påförts beskattning, utan vissa företag gjorts skattskyldiga för den verksamhet de bedriver. Detta har inom teleservicen och närliggande branscher åstadkommit neutralitetsstörningar, dvs. att samma slags verksamhet kan bedrivas med eller utan omsättningsskatt. Sådana problem har uppstått bl.a. inom uthyrningen av storsamantenn- och kabeltelevisionsnät, i det tekniska genomförandet av lokalradioverksamheten och inom ukv-taxiservicen. I dessa fall är det, om telefoninrättningarna bedriver verksamheten, fråga om skattebelagd teleservice, men om andra företag bedriver verksamheten är det fråga om skattefri service. Dessa neutralitetsstörningar kan ha allvarliga följder då tekniken utvecklas snabbt, eftersom beskattningsfaktorer kan styra genomförandet av de tekniska lösningarna på ett nationalekonomiskt oändamålsenligt sätt.

Flera tolkningsproblem som sammanhänger med teleskatten är ännu olösta. Av denna orsak nödgas post- och televerket ännu då och då sända ut räkningar, i vilka omsättningsskatten är villkorlig, vilket inte kan anses vara tillfredsställande. Stora bekymmer ger också möjligheten att alla programöverföringar som post- och televerket utför för Oy Yleisradio Ab, Oy MTV Ab och lokalradiobolagen kan visa sig utgöra televerksamhet som skall beskattas.

På grund av det ovan anförda föreslår vi undertecknade

att lagförslaget i regeringens proposition skall förkastas.

Helsingfors den 15 oktober 1985

Kimmo Sasi **Lauri Impiö** **Pentti Mäki-Hakola**
Pertti Salolainen

Statsutskottets betänkande nr 48 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 § lagen om accis på elström

Riksdagen har den 26 september 1985 remitterat regeringens proposition nr 137 med förslag till lag om ändring av 3 § lagen om accis på elström till statsutskottet för beredning.

Lagen om accis på elström trädde i kraft vid ingången av september 1976. Enligt den permanenta lagen är accisen 1,5 penni/kilowattimme. Från ingången av juli 1984 höjdes dock accisen temporärt till 2,1 penni/kilowattimme. Accishöjningen upphör vid ingången av november 1985, varför accisen i november och december i år är 1,6 penni/kilowattimme.

Regeringen föreslår att accisen på elström också 1986 skall vara 1,6 penni/kilowattimme, dvs. lika stor som i november och december i år.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslaget i propositionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 15 oktober 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, medlemmarna Impiö, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Jokela, Kuusio, Lahti-Nuuttila, Manninen, Pekkarinen, Piipari, Sasi och Vepsäläinen.

428500833H

Statsutskottets betänkande nr 49 med anledning av regeringens proposition angående statsborgen för Oy Sisu-Auto Ab:s utländska och inhemska lån

Riksdagen remitterade den 10 september 1985 regeringens proposition nr 94 angående statsborgen för Oy Sisu-Auto Ab:s utländska och inhemska lån till statsutskottet för beredning.

Regeringen föreslår att för finansiering av Oy Sisu-Auto Ab:s utvecklingsprogram och korrigering av bolagets finansieringsstruktur skall kunna ställas nya statliga borgensförbindelser utan krav på motsäkerheter till säkerhet för bolagets lån till ett kapitalbelopp av högst 100 miljoner mark åren 1985—1987.

Bolagets omsättning var år 1984 ca 670 miljoner mark och verksamhetsförlusten ca 45 miljoner mark. Syftet med den utvecklingsplan som bolaget uppgjort och som förutsätter en insats om 100 miljoner mark är att göra bolagets resultat vinstbringande och att korrigera bolagets finansieringsstruktur före utgången av år 1987. Utvecklingsprogrammets centralaste målsättningar för att förbättra konkurrenskraften och lönsamheten att öka omsättningstillgångarnas omloppshastighet, förbättra lönsamheten, förnya produktionsteknologin, förenkla orgnisationen samt att delegera resultatansvar till fabriks- och försäljningsenheterna. Syftet med korrigeringen av finansieringsstrukturen är att avhjälpa disproportionen mellan kort- och långfristigt främmande kapital. Även om utvecklingsprojektet innebär en risk anses det vara påkallat att fortsätta med den inhemska lastbilsindustrin.

Avsikten är att före utgången av 1985 använda de återstående borgensfullmakter för lån om 50 miljoner mark som riksdagen fattade beslut om år 1983.

Enligt vad som utretts för utskottet ansökte Oy Sisu-Auto Ab om borgensfullmakter för lån på högst 300 miljoner mark, varav 100 miljoner mark för investeringar och 200 miljoner mark åren 1986 och 1987 för finansiering av lastbilshandeln, i synnerhet köp av en viss bil, genom ett system som ersätter systemet med inhemska leveranskrediter (s.k. KTR-krediter). Handels- och industriministeriet förordade fullmakterna i enlighet med bolagets ansökan. I propositionen föreslås statsborgen för lån om endast högst 100 miljoner mark för finansiering av bolagets finansieringsprogram.

Under utskottsbehandlingen meddelade finansministeriet skriftligen att det från ministeriets sida inte förelåg några hinder för en ökning av borgensfullmakternas belopp, såvida detta anses ändamålsenligt i samband med riksdagsbehandlingen. Finansministeriet föreslog senare att borgensfullmakterna skulle höjas till 300 miljoner mark.

Utskottet har på basis av den erhållna utredningen, i syfte att trygga den inhemska lastbilsindustrins konkurrenskraft, höjt borgensfullmakternas maximibelopp till 300 miljoner mark. Förhöjningen innebär att finansieringen av lastbilshandeln enligt Oy Sisu-Auto Ab:s utredning är tryggad.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta berättiga statsrådet att på de villkor statsrådet bestämmer, utan krav på motsäkerhet, under åren 1985—1987 ställa statlig proprieborgen till säkerhet för återbetalningen av de utländska och inhemska lån som upptas av Oy Sisu-Auto Ab till ett sammanlagt kapitalbelopp av högst 300 000 000 mark och uppfyllandet av övriga överenskomna villkor på sådant sätt, att beloppet av varje lån utställt i annan än finsk valuta beräknas enligt den försäljningskurs Finlands Bank tillämpar vid tidpunkten för borgens beviljande.

Helsingfors den 18 oktober 1985

4285008579

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Tenhiälä och Vainio samt suppleanterna Hietala, Lahti-Nuuttila, Manninen, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

Reservation

Samlingspartiets riksdagsgrupp anser att den i regeringens proposition föreslagna statsborgen om 100 miljoner mark i detta skede är tillräcklig.

Om bolagets verksamhet i fortsättningen visar sig vara lönsam är samlingspartiet berett att på basis av en ny situationsanalys överväga tilläggsborgen.

Helsingfors den 18 oktober 1985

Kimmo Sasi
Pirjo Rusanen

Lauri Impiö
Pertti Salolainen

Statsutskottets betänkande nr 50 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av 2 § lagen om begränsning av rätten att vid beskattningen avdraga ränta på gäld

Riksdagen har den 26 september 1985 till statsutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 118 med förslag till lag om temporär ändring av 2 § lagen om begränsning av rätten att vid beskattningen avdraga ränta på gäld. I samband med propositionen har utskottet behandlat rdm. Puolannes m.fl. lagmotion nr 10 med förslag till lag om temporär ändring av 2 § lagen om begränsning av rätten att vid beskattningen avdraga ränta på gäld, som riksdagen remitterade till utskottet den 26 februari 1985, rdm. Jyrkiläs m.fl. lagmotion nr 62 med förslag till lag om upphävande av lagen om begränsning av rätten att vid beskattningen avdraga ränta på gäld, som riksdagen remitterade till utskottet den 31 maj 1985, rdm. Almgrens m.fl. lagmotion nr 81 med förslag till lag om temporär ändring av 2 § lagen om begränsning av rätten att vid beskattningen avdraga ränta på gäld, som remitterades till utskottet den 1 oktober 1985, samt följande motioner som remitterades till utskottet den 29 mars 1985: rdm. Kietäväinens m.fl. hemställningsmotion nr 79 om slopande av självriskandelarna för räntekostnader vid beskattningen, rdm. Louekoskis m.fl. hemställningsmotion nr 96 om rätt att dra av räntan på lån från skatten i stället för från inkomsten, rdm. Paavilainens m.fl. hemställningsmotion nr 112 om slopande av självriskandelarna för räntekostnader och sjukkostnader vid beskattningen, rdm. Peltolas m.fl. hemställningsmotion nr 116 om beredning av en proposition med förslag till ändring av avdragsrätten för bostadslåneräntor, rdm. Pietikäinens m.fl. hemställningsmotion nr 119 om slopande av självriskandelen för räntekostnader och sjukdomskostnader, rdm. Sköns m.fl. hemställningsmotion nr 134 om slopande av självriskandelarna för ränte- och sjukdomskostnader vid beskattningen och rdm. Vepsäläinens m.fl. hemställningsmotion nr 167 om slopande av självriskandelen för ränte- och sjukdomskostnaderna.

Enligt lagen om begränsning av rätten att vid beskattningen avdraga ränta på gäld har skattskyldig rätt att från sin skattepliktiga inkomst utan begränsning dra av räntor på gäld som hänför sig till närings- eller annan förvärvsverksamhet samt gårdsbruk. Dessutom kan skattskyldig eller makar avdra räntor på gäld till ett sammanlagt belopp av högst 25 000 mark, i vilket utöver de räntor på gäld, som föranletts av anskaffning och grundreparation av egen eller familjens stadigvarande bostad, kan ingå högst 10 000 mark i övriga räntor. Av andra räntor än räntor på gäld, som hänför sig till närings- eller förvärvsverksamhet samt gårdsbruk eller till annan fastighet än egen bostad, är i fråga om fysisk person, makar och oskiftat dödsbo som beskattas såsom särskild skattskyldig, dock endast den del som överstiger 600 mark avdragbar enligt den interimistiska lag som skall tillämpas vid beskattningen för år 1985. Denna självriskandel beaktas också när de avdragbara räntornas övre gräns beräknas så att det högsta tillåtna avdragsbeloppet för räntorna de facto är 24 400 mark.

Regeringen föreslår att den självriskandel som interimistiskt tillämpas för i år skall vara lika stor också vid beskattningen för år 1986.

Enligt lagförslaget i lagmotionen nr 10 skall självriskandelen för räntorna inte tillämpas vid beskattningen. Dessutom skall den övre gränsen för avdragbara räntor, dvs. 25 000 mark höjas med 2 000 mark för varje minderårigt barn i familjen.

Enligt lagförslaget i lagmotionen nr 62 skall lagen om begränsning av rätten att vid beskattningen avdraga ränta på gäld upphävas.

Enligt lagförslaget i lagmotionen nr 81 skall någon självriskandel inte tillämpas vid ränteavdragen.

I hemställningsmotionen nr 79 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att helt slopa självriskandelen för räntekostnaderna vid beskattningen.

428500860C

I hemställningsmotionen nr 96 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att ändra ränteavdraget vid statsbeskattningen så att avdraget i stället för från inkomsten skall göras från skatten sålunda att den skattskyldige skall få dra av 30 procent av räntorna från inkomstskatten till staten, dock högst 8 100 mark.

I hemställningsmotionen nr 112 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen i samband med utarbetandet av statsverkspropositionen för år 1986 vidtar åtgärder för att helt slopa självriskandelarna för räntekostnader och sjukdomskostnader vid beskattningen.

I hemställningsmotionen nr 116 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen bereder en proposition om ändring av rätten att avdra räntor så att skatteavdragsrätten begränsas till dem som köper sin första ägarbostad och till de bostadsbytare för vilka bytet är nödvändigt för att en skälig boendestandard skall nås eller på grund av arbete, studier eller av någon annan orsak, och att regeringen avlåter en proposition om att de inkomster som inflyter på detta sätt skall användas för bostadsbidrag och förbättring och utvidgande av statens bostadslån.

I hemställningsmotionen nr 119 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen i samband med utarbetandet av statsverkspropositionen för år 1986 vidtar åtgärder för att helt slopa självriskandelarna för räntekostnader och sjukdomskostnader vid beskattningen.

I hemställningsmotionen nr 134 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen i samband med utarbetandet av statsverkspropositionen för år 1986 vidtar åtgärder för att helt slopa självriskandelarna för räntekostnaderna och sjukdomskostnaderna vid beskattningen.

I hemställningsmotionen nr 167 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vid utarbetandet av statsverkspropositionen för år 1986 vidtar åtgärder för att slopa självriskandelarna för ränte- och sjukdomskostnaderna vid beskattningen.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar motiveringen till propositionen och har beslutat förorda lagförslaget i den.

Utskottet förutsätter att regeringen reder ut om systemet med självriskandel för ränteavdraget kan utvecklas i en mera social riktning så att avdraget bättre beaktar den skattskyldiges skattebetalningsförmåga. Utskottet anser att stadgandena om självriskandelen borde utvecklas som en del av marginalskattereformen varvid man på ett rättvist sätt kan beakta de omständigheter som påverkar de skattskyldigas skattebetalningsförmåga samt skattens fiskaliska behov.

Utskottet har ställt sig avböjande till motionerna.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet, som lagt regeringens proposition till grund för behandlingen

att lagförslagen i lagmotionerna nr 10, 62 och 81 skall förkastas.

Ytterligare föreslår utskottet

att hemställningsmotionerna nr 79, 96, 112, 116, 119, 134 och 167 avböjs.

Helsingfors den 18 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Tenhiälä och Vainio (delvis) samt suppleanterna Hietala, Lahti-Nuuttila, Manninen, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

Reservationer

I

Regeringen föreslår att den självriskandel som begränsar fysisk persons rätt att avdra räntorna på annan gäld än sådan som hänför sig till näringsverksamhet, gårdsbruk eller annan förvärvsverksamhet alltjämt skall vara 600 mark och det största tillåtna avdragsbeloppet alltjämt blott 24 400 mark.

Samlingspartiet förvånar sig över regeringspartiernas beteende. Socialdemokraterna har krävt att självriskandelen skall slopas. Centerpartiet har krävt att självriskandelen skall slopas. Finlands Landsbygds Parti har krävt att självriskandelen skall slopas. I strid med alla sina löften och beslut har regeringspartierna likväl åter föreslagit att självriskandelen skall bibehållas. Då också de stora oppositionspartierna, nämligen samlingspartiet och DFFF är emot självriskandelen och inte bara i ord, är det förvånande att regeringens proposition inte har kunnat ändras ens i riksdagen.

Samlingspartiet motsätter sig ovillkorligen att självriskandelen för räntorna på gäld bibehålls och kräver att den övre gränsen för rätten att avdra räntor på gäld skall göras beroende av familjens storlek.

Enligt samlingspartiets åsikt är det en mänsklig grundrättighet att ha en skälig boendestandard. Av denna orsak bör samhället stödja i synnerhet unga familjers bostadsanskaffning, också genom rätten att dra av räntor. En bibehållen självriskandel innebär enligt samlingspartiets åsikt att beskattningen drabbar fel människor.

Regeringen erkänner slutligen också i propositionens motivering att självriskandelen krånglar till beskattningen. Vid beskattningen måste man alltjämt räkna avdragskvittona vid skatteberedningen. I synnerhet hänförandet av räntorna och självriskandelarna till de olika inkomstslagen medför svårigheter.

Maximibeloppet för rätten att avdra räntor på gäld fastställdes 1980 till 25 000 mark. Om maximibeloppet skulle ha höjts i motsvarighet till inflationen, borde avdragets maximibelopp 1986 vara cirka 42 000 mark, och det räcker inte ens att beakta inflationen, eftersom bostadspriserna under förra hälften av 1980-talet steg mycket snabbt. I och med att de långfristiga bostadslånen kom ut på marknaden steg även den nominella räntenivån på bostadslånen. Sålunda kan det inte anses vara oskäligt att också den övre gränsen för rätten att avdra räntorna höjs måttligt.

På grundval av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget skall godkännas sålydande:

Lag

angående temporär ändring av 2 § lagen om begränsning av rätten att vid beskattningen avdraga ränta på gäld

I enlighet med riksdagens beslut ändras temporärt 2 § 1 mom. lagen den 20 december 1974 om begränsning av rätten att vid beskattningen avdraga ränta på gäld, sådant det lyder i lag av den 21 januari 1983 (73/83), som följer:

2 §

Skattskyldig har rätt att från sin skattepliktiga inkomst avdra räntorna på gäld *samt index- och kursförluster* som hänför sig till näringsverksamhet, gårdsbruk och annan förvärvsverksamhet. Vid kommunalbeskattningen får dock räntor på gäld som hänför sig till inkomsten från viss förvärvskälla *samt index- och kursförsluster* avdras endast från inkomsterna från denna förvärvskälla. Skattskyldig eller, då det är fråga om makar på vilka tillämpas stadgandena angående makar i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (1043/74), makarna tillsammans har dessutom rätt att avdra räntor på gäld *samt index- och kursförluster* till ett sammanlagt belopp av högst 25 000 mark, *ökat med 2 000*

mark för varje familjemedlem, som hör till det gemensamma hushållet. I beloppet får utöver de räntor på gäld, som föranletts av anskaffning och grundreparation av egen eller familjens stadigvarande bostad, *samt index- och kursförluster, (utesl.)* ingå högst 10 000 mark i övriga räntor *samt index- och kursförluster (utesl.).* Räntor på gäld, som upptagits *samt index- och kursförluster* för anskaffning av egendom som är skattefri enligt en speciallag, är inte avdragsgilla vid beskattningen. *(Utesl.)*

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgande
(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 18 oktober 1985

Kimmo Sasi **Lauri Impiö**
Pirjo Rusanen **Pertti Salolainen**

II

Regeringens proposition följer den gamla kursen att andra räntor än de som hänför sig till inkomstförvärvet dras av från den skattepliktiga inkomsten. Härvid drar de personer som har de största inkomsterna mest nytta av ränteavdragen. Vid bostadsanskaffningen och förbättrandet av boendestandarden får de den största nyttan av skatteminskningen som minst behöver den. Samtidigt minskar regeringen å andra sidan det sociala stödet. Regeringen bibehåller dessutom självrisken vid ränteavdragen. Självrisken drabbar värst dem som har små och medelstora inkomster och för vilka den självrisk regeringen föreslår utgör en relativt sett större del av ränteutgifterna än för storinkomsttagarna. För år 1984 samtyckte riksdagens majoritet till en självriskandel på 400 mark och för år 1985 höjdes självriskandelen ytterligare med hälften, dvs. till 600 mark, som regeringen och nu också utskottsmajoriteten vill bibehålla nästa år. Enligt DFFF:s riksdagsgrupps mening bör självriskandelarna slopas.

Vi har ansett det vara viktigt att avdragen görs på skatten och inte på den skattepliktiga inkomsten. Den nuvarande avdragsmetoden har mest gagnat storinkomsttagarna till följd av skatteprogressionens omvända verkan. Vi har därför utarbetat vårt eget förslag utgående från att ränteutgifterna skall avdras från skatten vid statsbeskattningen. Vid kommunalbeskattningen skall avdraget alltjämt göras från den skattepliktiga inkomsten. I ikraftträdelsestadgandet har vi försökt beakta att det kan vara oskäligt att tillämpa det nya förfarandet på lån som förvärvats enligt tidigare praxis, då mänskorna när de skaffat lånen har anpassat sina avkortnings- och räntebetalningsmöjligheter till den gällande lagstiftningen.

Regeringen hade redan nu bort föreslå en ändring i ränteavdragssystemet, vilket bl.a. minister Ahde utlovade i samband med DFFF:s bostadsinterpellation. Också utskottet borde på eget initiativ ha kunnat ändra avdragssystemet sedan regeringen visat sig vara oförmögen eller ovillig att göra det.

Vi föreslår

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas sålydande:

Lag

om temporär ändring av 2 § lagen om begränsning av rätten att vid beskattningen avdraga ränta på gäld

I enlighet med riksdagens beslut ändras temporärt 2 § 1 mom. lagen den 20 december 1974 om begränsning av rätten att vid beskattningen avdraga ränta på gäld, sådant det lyder i lag av den 21 januari 1983 (73/83), som följer:

2 §

Skattskyldig har rätt att från sin skattepliktiga inkomst avdra räntorna på gäld som hänför sig till näringsverksamhet, gårdsbruk och annan förvärvsverksamhet. Vid kommunalbeskattningen får dock räntor på gäld som hänför sig till inkomsten från viss förvärvskälla avdras endast från inkomsterna från denna förvärvskälla. Skattskyldig *(utesl.)* har dessutom *vid statsbeskattningen rätt* att *från inkomstskatten avdra 30 procent av räntorna på gäld, dock högst 6 000 mark, när det är fråga om makar, på vilka stadgandena om makar i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (1043/74) skall tillämpas, eller när den skattskyldige under skatteåret har försörjt sitt minderåriga barn eller fosterbarn, i annat fall dock högst 4 200 mark, varvid i avdraget utom räntor på gäld för anskaffning eller grundreparation av egen eller familjens stadigvarande bostad får ingå räntor på annan gäld för högst 2 000 mark. Den skattskyldige har dessutom vid kommunalbeskattningen rätt att från sina skattepliktiga inkomster i räntor på gäld avdra sammanlagt högst 20 000 mark, när det är fråga om makar, på vilka stadgandena om makar i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (1043/74) skall tillämpas eller när den skattskyldige under skatteåret har försörjt sitt minderåriga barn eller fosterbarn, i annat fall sammanlagt högst 14 000 mark, varvid i sagda belopp utom räntor på gäld för anskaffning och grundreparation av egen eller familjens stadigvarande bostad får ingå högst 7 000 mark i övriga räntor.* Räntor på gäld, som upptagits för anskaffning av egendom som är skattefri enligt en speciallag, är inte avdragsgilla vid beskattningen. Vad som ovan är stadgat om räntor gäller även index- och kursförluster.

— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986. Den tillämpas vid beskattningen för år 1986 *likväl så att om den skattskyldige så kräver vid beskattningen för år 1986 2 § 1 mom. tillämpas i den lydelse den har i lagen den 21 januari 1983 (73/83), när räntan beror på gäld, beträffande vilken skuldsedeln har undertecknats eller om gälden eljest upptagits före den 1 januari 1986.*

Helsingfors den 18 oktober 1985

Osmo Vepsäläinen **Ulla-Leena Alppi** **Irma Rosnell**

Statsutskottets betänkande nr 51 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 1 och 2 §§ lagen om skattelättnader inom utvecklingsområdena och av 97 a § lagen om stämpelskatt

Riksdagen har den 26 september 1985 remitterat regeringens proposition nr 124 med förslag till lag om ändring av 1 och 2 §§ lagen om skattelättnader inom utvecklingsområdena och av 97 a § lagen om stämpelskatt till statsutskottet för beredning.

Företag som inom utvecklingsområde under åren 1982—1989 grundat en ny produktionsinrättning eller ett nytt turistföretag eller som förnyat eller utvidgat sin produktionsinrättning eller sitt turistföretag beviljas enligt lagen om skattelättnader inom utvecklingsområdena utom fri avskrivning på anskaffningutgiften för de anläggningstillgångar som investeringen omfattar även ett extra investeringsavdrag för tio år, vars storlek bestäms enligt anskaffningsutgiftens markbelopp. Investeringsavdraget, som beviljas enbart vid statsbeskattningen, har graderats så att det inom utvecklingsområdenas första baszon är 4 procent per år, dock högst 90 000 mark, inom den andra baszonen 2 procent, likväl högst 40 000 mark, och inom den tredje baszonen 1 procent, dock högst 20 000 mark.

Regeringen föreslår att investeringsavdragets maximibelopp höjs så att avdragens maximibelopp beroende på respektive baszon höjs med 25—37,5 procent. Enligt förslaget stiger avdragets maximibelopp inom den första baszonen från 90 000 till 120 000 mark, inom den andra baszonen från 40 000 till 55 000 mark samt inom utvecklingsområdenas tredje baszon från 20 000 till 25 000 mark.

Enligt lagen om skattelättnader inom utvecklingsområdena och 97 a § lagen angående stämpelskatt avses med utvecklingsområde det i lagen om främjande av en balanserad regional utveckling avsedda utvecklingsområdet, sådant detta område har fastställts i statsrådets beslut av den 24 september 1981 om baszoner (653/81). Regeringen föreslår att skattelättnaderna inom utvecklingsområdena och befrielsen från skyldigheten att erlägga stämpelskatt på överlåtelsebrev för fastighet skall tillämpas också på de öar och ögrupper, som efter det att det ovan nämnda statsrådsbeslutet gav genom beslut av statsrådets kansli eller inrikesministeriet har bestämts höra till utvecklingsområdenas första baszon.

De höjda maximibeloppen samt utvidgningen av den regionala tillämpningen av skattelättnaderna för utvecklingsområdena och ändringen av zonindelningen i fråga om vissa öar och ögrupper tillämpas första gången vid beskattningen för år 1986.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslagen i propositionen är ändamålsenliga. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslagen.

Utskottet föreslår vördsamt

att lagförslagen i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 18 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Tenhiälä och Vainio samt suppleanterna Hietala, Lahti-Nuuttila, Manninen, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

428500865J

Statsutskottets betänkande nr 52 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av 1 och 2 §§ lagen om skattelättnader för främjande av metall- och byggnadsindustrin

Riksdagen har den 26 september 1985 till statsutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 123 med förslag till lag angående ändring av 1 och 2 §§ lagen om skattelättnader för främjande av metall- och byggnadsindustrin.

Lagen om skattelättnader för främjande av metall- och byggnadsindustrin tillämpas på sådana leveransavtal om fartyg och andra metallindustriprodukter samt på sådana byggnadsentreprenadavtal om byggnadsobjekt utomlands som har ingåtts före utgången av år 1985. Räntorna på tillgodohavanden, som grundar sig på leveranser av metallindustriprodukter eller på avtal om byggnadsentreprenader är skattefria till ett belopp om 4 procent per år för företag, som idkar metallindustri eller byggnadsverksamhet. Tillgodohavandena är på motsvarande sätt fria från förmögenhetsskatt.

Skattelättnaderna har från år 1956 tillämpats på leveranskrediter, som beviljas av metallindustriföretag och från år 1978 på byggnadsentreprenadtillgodohavanden för företag som idkar byggnadsverksamhet.

Eftersom skattelättnaderna har haft en positiv betydelse föreslår regeringen att giltighetstiden för lagen om skattelättnader för främjande av metall- och byggnadsindustrin förlängs med tre år. För att lättnaderna i enlighet med lagens syfte närmast skall gälla sådana dyra leveranser som kräver långfristig leveranskredit, föreslår regeringen att minimitiden för kredit som berättigar till skattelättnad skall förlängas från ett till två år. Minimipriset på industriprodukter som berättigar till skattelättnad, vilket nu är en miljon mark per inhemsk beställning, föreslås samtidigt bli höjt till 3 miljoner mark.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslaget i propositionen.

Utskottet konstaterar att det under den tid den i regeringens proposition avsedda lagstiftningen varit i kraft genomförts vissa sådana reformer som syftar till samma mål som det föreliggande lagförslaget, vartill några reformer i samma syfte är anhängiga, varför utskottet förutsätter att regeringen reder ut om den föreliggande lagstiftningen är ändamålsenlig. Dessutom förutsätter utskottet att regeringen ger akt på vilka verkningar förlängningen av minimitiden för leveranskrediterna och höjningen av minimibeloppet har, och vidtar åtgärder om det kan konstateras att ändringarna väsentligt försvårar verksamheten i små och medelstora företag.

Utskottet föreslår vördsamt,

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 22 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordförande Salolainen, medlemmarna Ajo, Impiö, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Manninen, Pekkarinen, Piipari, Sasi och Vepsäläinen.

4285008834

Statsutskottets betänkande nr 53 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utjämningsskatt

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 134 med förslag till lag om ändring av lagen om utjämningsskatt till statsutskottet för beredning.

Räknat från 1971 har utjämningsskatt uppburits för inporterade varor. Syftet med utjämningsskatten är att i skattehänseende försätta utländska varor i samma ställning som inhemska varor. Utjämningsskattebeloppen, som justerades vid ingången av 1985, varierar mellan 1,4 och 7,8 procent. De motsvarar beloppet av den dolda skatt som uppskattas ingå i inhemska varors pris.

Utjämningsskatt uppbärs för importerade industriprodukter och importerad elektricitet. Varor som har importerats för framställning av exportvaror är befriade från utjämningsskatt om skattefriheten inte medför olägenhet för den inhemska industrin. Räknat från mars 1977 har också vissa produkter av närmast tropiskt ursprung som härstammar från utvecklingsländerna varit befriade från utjämningsskatt. Med stöd av en lagstadgad befogenhet har befrielse från utjämningsskatt kunnat beviljas också för varor som används vid industriell produktion om motsvarande vara inte framställs fabriksmässigt i Finland.

Regeringen föreslår att giltighetstiden för lagen om utjämningsskatt förlängs med ett år, dvs. till slutet av 1986. Regeringen föreslår att befrielsen från utjämningsskatt utvidgas så att befrielse kan beviljas också för sådana varor som används i företagens forsknings- och utvecklingsverksamhet. I propositionen ingår också lagtekniska förbättringar.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 22 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Impiö, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Manninen, Pekkarinen, Piipari, Sasi och Vepsäläinen.

4285008878

Reservation

Regeringens proposition nr 134 ansluter sig till regeringens proposition nr 129. I bägge propositioner är det fråga om en utvidgning av befrielsen från skyldigheten att betala omsättningsskatt i fråga om industrins investeringar i maskiner och anläggningar så att befrielsen också gäller byggnader och anläggningar som används vid forskning. Vi godkänner inte en sådan skattepolitisk kurs.

Vi föreslår

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns sålydande:

Lag

om ändring av lagen om utjämningsskatt

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 23 december 1971 om utjämningsskatt 5 § 2 mom., sådant det lyder i lag av den 16 december 1983 (980/83), samt

ändras 5 § 1 mom. 3 punkten *(utesl.)* och 10 §,

dessa lagrum sådana de lyder, 5 § 1 mom. 3 punkten i nämnda lag av den 16 december 1983 samt *(utesl.)* 10 § i lag av den 21 december 1984 (894/84), som följer:

5 §

(Såsom i utskottets betänkande)

6 §

(Utesl.)

10 §

(Såsom i utskottets betänkande)

Ikraftträdelsestadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 22 oktober 1985

Osmo Vepsäläinen **Irma Rosnell** **Niilo Koskenniemi**

Statsutskottets betänkande nr 54 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av 1 § lagen om beskattning av bostadsinkomst i vissa fall

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 117 med förslag till lag angående ändring av 1 § lagen om beskattning av bostadsinkomst i vissa fall till statsutskottet för beredning. I samband med propositionen behandlade utskottet rdm. Ehrnrooths lagmotion nr 3 med förslag till lag angående ändring av 1 § lagen om beskattning av bostadsinkomst i vissa fall och rdm. Puolannes m.fl. lagmotion nr 9 med förslag till lag om upphävande av lagen om beskattning av bostadsinkomst i vissa fall, vilka riksdagen remitterade till utskottet den 26 februari 1985, samt rdm. Muromas m.fl. hemställningsmotion nr 113/1984 rd. om upphävande av lagen om beskattning av bostadsinkomst i vissa fall, som remitterades till utskottet den 20 mars 1984, och rdm. Sköns m.fl. hemställningsmotion nr 136 om slopande av bostadsbeskattningen, vilken remitterades till utskottet den 29 mars 1985.

Enligt lagen om beskattning av bostadsinkomst i vissa fall fastställs bostadsinkomsten av bostad, som skattskyldig äger och som används av honom eller hans familj för boende eller fritidsvistelse, på basis av bostadens beskattningsvärde. Bostadsinkomsten är 3 procent av den till grund liggande bostadens beskattningsvärde. Bostadsinkomst av stadigvarande bostad beskattas dock inte till den del den till grund för inkomsten liggande bostadens beskattningsvärde inte överstiger 215 000 mark. Bostadsinkomst av annan bostad än stadigvarande beskattas dock inte vid statsbeskattningen till den del bostadens beskattningsvärde ej överstiger 50 000 mark. Bostadens hela beskattningsvärde ligger till grund för bostadsinkomsten vid kommunalbeskattningen. Regeringen föreslår att dessa gränser höjs till 300 000 och 60 000 mark.

Helsingfors den 22 oktober 1985

Enligt lagförslaget i lagmotionen nr 3 skall gränserna höjas till 400 000 och 130 000 mark.

Enligt lagförslaget i lagmotionen nr 9 skall lagen om beskattning av bostadsinkomst i vissa fall upphävas.

I hemställningsmotionen nr 113/1984 rd. föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar åtgärder för att upphäva lagen om beskattning av bostadsinkomst i vissa fall.

I hemställningsmotionen nr 136 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar åtgärder för att helt avskaffa stats- och kommunalbeskattningen av aravahyreshus, bostadsaktiebolag, bostadsandelslag och egnahemshus.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Instämmande i propositionens motivering har utskottet beslutat förorda lagförslaget i propositionen.

Utskottet ställer sig avböjande till motionerna.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet som lagt regeringens proposition till grund för behandlingen

att lagförslagen i lagmotionerna nr 3 och 9 skall förkastas.

Ytterligare föreslår utskottet

att hemställningsmotionerna nr 113/1984 rd. och 136 skall förkastas.

4285008845

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Manninen, Pekkarinen, Piipari, Sasi och Vepsäläinen.

Reservation

Regeringen föreslår trots de icke-socialistiska regeringspartiernas och skatteministerns utfästelser att bostadsinkomsten fortfarande skall beskattas.

Enligt samlingspartiets åsikt borde lagen om beskattning av bostadsinkomst helt upphävas. Samlingspartiet anser att inkomstbeskattningen borde hänföra sig enbart till faktisk inkomst.

När lagen om beskattning av bostadsinkomst stiftades 1973 var det meningen att inkomstskatt skulle utgå för bostäder som klart överstiger normal boendestandard. Då gällde beskattningen av bostadsinkomst av egen stadigvarande bostad endast drygt 2 000 hushåll. Beskattningen av bostadsinkomst har sedermera utvecklat sig till en allmän beskattningsform. Vid beskattningen för 1983 fastställdes bostadsinkomst av egen stadigvarande bostad redan för nästan 9 % av de skattskyldiga. År 1985 beräknas cirka 17 % av de skattskyldiga (ungefär 200 000 skattskyldiga) betala dylik skatt. År 1975 betalade 4 952 skattskyldiga vid statsbeskattningen skatt för bostadsinkomst av sommarstugor och s.k. andra bostad. Fram till 1983 hade dessa skattskyldiga ökat till 79 613.

Om beskattningen av bostadsinkomst av egen bostad endast hade inflationsjusterats med riktiga belopp borde gränsen för skattefriheten år 1986 vara 380 000 mark. I fråga om s.k. andra bostad borde gränsen vara 132 000 mark. När man ytterligare beaktar den betydande höjningen av bostädernas beskattningsvärde och prisstegringen, som varit snabbare än den allmänna prisnivåns stegring, är de justeringar regeringen föreslår helt otillräckliga med hänsyn till lagens ursprungliga syfte.

Beskattningen av bostadsinkomst bygger på en märklig kalkylerad inkomst och är orättvis till sina verkningar, eftersom den speciellt hårt drabbar dem som behöver stora bostäder, dvs. stora familjer. Detta beror åter på att bostadens storlek är en faktor som i väsentlig grad påverkar bostadens beskattningsvärde.

Med stöd av det ovan anförda och för att beskattningen skall bli rättvisare föreslår vi

att riksdagen skall godkänna följande lagförslag:

Lag

om *upphävande* av lagen om beskattning av bostadsinkomst i vissa fall

I enlighet med riksdagens beslut *stadgas:*

1 §

Härmed upphävs lagen den 15 juni 1973 om beskattning av bostadsinkomst i vissa fall (505/73).

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet
(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 22 oktober 1985

Kimmo Sasi **Lauri Impiö**
Pentti Mäki-Hakola **Pertti Salolainen**

Statsutskottets betänkande nr 55 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på motorfordon

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 131 med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på motorfordon till statsutskottet för beredning. I samband med propsitionen har utskottet behandlat rdm. Jyrkiläs m.fl. hemställningsmotion nr 67 om tillåten användning av skattefritt bränsle i lantbrukstraktorer vid körningar som inte hör till lantbruket, rdm. Kietäväinens m.fl. hemställningsmotion nr 80 om ändring av motorfordonskattelagen i överensstämmelse med jordbrukarnas behov och rdm. Kortesalmis m.fl. hemställningsmotion nr 83 om möjlighet att sälja motorpetroleum till samma pris som dieselbränslen under stränga vintrar. Riksdagen remitterade den 29 mars 1985 motionerna till utskottet för beredning.

Enligt lagen om skatt på motorfordon skall motorfordonskatt erläggas till staten för begagnande av motorfordon med annan kraft eller annat bränsle än oblandad bensin eller bensinalkohol. De flesta av de fordon för vilka betalas egentlig fordonsskatt drivs med dieselolja. Skatten uppbärs per skatteår, som är kalenderåret. Regeringen föreslår att den egentliga fordonsskatten höjs för varje i lagen uppräknad fordonsgrupp med tre mark för varje 100 kg eller del därav av fordonets totalvikt. För att kostnaderna för bustrafiken skall minska föreslår regeringen samtidigt att bussarna befrias från den egentliga fordonsskatten.

Enligt lagen om skatt på motorfordon skall för registrerat eller oregistrerat motorfordon, som är avsett att drivas med dieselolja och som delvis eller helt drivs med bränsle som är lindrigare beskattat än dieselolja eller med skattefritt bränsle, utom eventuell fordonsskatt betalas tilläggsskatt. Tilläggskatten uppbärs alltid för ett kalenderår. Eftersom bussarna såsom ovan relaterats skall befrias från egentlig fordonsskatt blir tilläggsskatten enligt gällande stadganden 5000 mark. För att tilläggsskatten skall bibehållas på nuvarande nivå föreslår regeringen att den alltid anses vara 20 000 mark.

I hemställningsmotionen nr 67 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar åtgärder för att tillåta användning av skattefritt bränsle i lantbrukstraktorer också vid tillfälliga körningar som inte hör till lantbruket.

I hemställningsmotionen nr 80 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder i syfte att korrigera de olägenheter som motorfordonsskatten åsamkar lantbrukarna, t.ex. genom att göra det möjligt att tilläggsskatten betalas i förskott per dag eller genom att utvidga möjligheterna att använda skattefritt bränsle till att gälla t.ex. lantbrukarnas virkesleveranskörningar.

I hemställningsmotionen nr 83 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar åtgärder så att det under stränga vintrar tillåts att ofärgad petroleum säljs till samma pris som dieselbränsle.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet ställer sig avböjande till motionerna.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Dessutom föreslår utskottet

att hemställningsmotionerna nr 67, 80 och 83 avböjs.

Helsingfors den 22 oktober 1985

4285008867

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Manninen, Pekkarinen, Piipari, Sasi och Vepsäläinen.

Reservationer

I

Regeringen föreslår att motorfordonsskatten (dieselskatten) höjs med 3 mark per beräkningsenhet, vilket bl.a. för paketbilarnas del innebär en skattehöjning med 12,5 procent.

Enligt samlingspartiets mening borde trafiken beskattas mildare. År 1985 uppbär staten 10 980 miljoner mark i inkomster av vägtrafiken medan statens utgifter för vägtrafiken uppgår till 3 906 miljoner mark. År 1984 uppbar staten i inkomster av vägtrafiken 10 250 miljoner mark medan vägtrafiken orsakade 3 677 miljoner mark i utgifter. Sålunda kan det anses att vägtrafiken beskattas helt oskäligt i vårt land, i synnerhet om det beaktas att de uppburna medlen inte förslår ens till ett skäligt underhåll av vårt vägnät.

Enligt samlingspartiets åsikt kan regeringens strävan efter en strängare beskattning av personbilar, som drivs med dieselolja, inte anses vara acceptabel. Dieseldrivna bilar används särskilt av dem som i sitt arbete måste köra väldigt mycket och för vilka bilen är ett arbetsredskap. Relativt sett finns det också fler dieseldrivna bilar i avlägset belägna trakter, där avstånden är stora. Beskattningen drabbar sålunda fel kategori av bilanvändare. Motorfordon som drivs med dieselolja borde snarare gynnas av den orsaken att de förbrukar klart mindre bränsle än bensindrivna motorfordon.

Under 1980-talet har höjningarna av fordonsskatten för dieseldrivna personbilar varit oskäliga. Skatten höjdes 1981 med 100 procent, 1982 med 30 procent, 1983 med 23 procent, 1984 med 19 procent och 1985 med 16 procent. Mot denna bakgrund kan det enligt samlingspartiets mening inte finnas något motiverat behov av att höja motorfordonsskatten för dieseldrivna personbilar. Enligt samlingspartiets åsikt borde skatten vara oförändrad. Däremot förhåller sig samlingspartiet positivt till att bussarna befrias från fordonsskatt.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget godkänns sålydande:

Lag
om ändring av lagen om skatt på motorfordon

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 30 december 1966 om skatt på motorfordon (722/66) 5 § 1 mom., sådant det lyder i lag av den 23 november 1984 (783/84), 9 § 3 mom., sådant det lyder efter att genom lag av den 20 juni 1974 (506/74) fått detta nummer, och 16 §, sådan den lyder i lag av den 30 december 1977 (1069/77),

fogas till 6 §, sådan den lyder i lag av den 26 juni 1981 (486/81), en ny 2 a punkt som följer:

5 §

Den egentliga fordonsskatten är för motorfordon som är avsett att drivas med dieselolja, motorpetroleum eller elektricitet, eller som drivs med flytgas:

1) för personbil för varje 100 kilogram eller del därav av fordonets totalvikt *66* mark och för paketbil för varje 100 kilogram eller del därav av fordonets totalvikt *24* mark;

2) för annan än i 3 punkten avsedd last- och specialbil med dubbla axlar intill en totalvikt av 14 000 kilogram för varje 100 kilogram eller del därav av fordonets totalvikt *24* mark och för varje överstigande 100 kilogram eller del därav av fordonets totalvikt *51* mark;

3) för lastbil med dubbla axlar, vilken godkänts och används för dragning av påhängsvagn, för varje 100 kilogram eller del därav av totalvikten *39* mark, och för lastbil med dubbla axlar, vilken godkänts och används för dragning av egentlig släpvagn, för varje 100 kilogram eller del därav av totalvikten *42* mark;

4) för annan än i 5 punkten avsedd last- eller specialbil med boggikonstruktion samt för last- och specialbil med tre eller flera axlar intill en totalvikt av 19 000 kilogram för varje 100 kilogram eller del därav av fordonets totalvikt *24* mark och för varje överstigande 100 kilogram eller del därav av fordonets totalvikt *51* mark;

5) för sådan lastbil med boggikonstruktion, vilken godkänts och används för dragning av påhängsvagn, för varje 100 kilogram eller del därav av totalvikten *36* mark, och för lastbil med boggikonstruktion samt för lastbil med tre eller flera axlar, vilken godkänts och används för dragning av egentlig släpvagn, för varje 100 kilogram eller del därav av totalvikten *42* mark; samt

6) för motorcykel *99* mark.

— — — — — — — — — — — — — —

6, 9 och 16 §§
(Såsom i utskottets betänkande)

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet
(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 22 oktober 1985

Kimmo Sasi **Pentti Mäki-Hakola**
Lauri Impiö **Pertti Salolainen**

II

Regeringen föreslår att motorfordonsskatten höjs med diverse procentbelopp. För att dämpa inflationen borde man emellertid nu avhålla sig från höjningar av avgifter och skatter. Det är inte heller ändamålsenligt att öka driftskostnaderna för sådana fordron som drivs med annan kraft eller annat bränsle än oblandad bensin eller bensinalkohol. Dessutom har skatten för personbilarnas del på ett par år höjts klart mera. Utskottsmajoriteten har tyvärr omfattat propositionen.

Vi föreslår

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns sålyndade:

Lag

om ändring av lagen om skatt på motorfordon

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 30 december 1966 om skatt på motorfordon (722/66) 5 § 1 mom., sådant det lyder i lag av den 23 november 1984 (783/84), 9 § 3 mom., sådant det lyder efter att genom lag av den 20 juni 1974 (506/74) fått detta nummer, och 16 §, sådan den lyder i lag av den 30 december 1977 (1069/77),

fogas till 6 §, sådan den lyder i lag av den 26 juni 1981 (486/81), en ny 2 a punkt som följer:

5 §

Den egentliga fordonsskatten är för motorfordon som är avsett att drivas med dieselolja, motorpetroleum eller elektricitet, eller som drivs med flytgas:

1) för personbil för varje 100 kilogram eller del därav av fordonets totalvikt *66* mark och för paketbil för varje 100 kilogram eller del därav av fordonets totalvikt *24* mark;

2) för annan än i 3 punkten avsedd last- och specialbil med dubbla axlar intill en totalvikt av 14 000 kilogram för varje 100 kilogram eller del därav av fordonets totalvikt *24* mark och för varje överstigande 100 kilogram eller del därav av fordonets totalvikt *51* mark;

3) för lastbil med dubbla axlar, vilken godkänts och används för dragning av påhängsvagn, för varje 100 kilogram eller del därav av totalvikten *39* mark, och för lastbil med dubbla axlar, vilken godkänts och används för dragning av egentlig släpvagn, för varje 100 kilogram eller del därav av totalvikten *42* mark;

4) för annan än i 5 punkten avsedd last- eller specialbil med boggikonstruktion samt för last- och specialbil med tre eller flera axlar intill en totalvikt av 19 000 kilogram för varje 100 kilogram eller del därav av fordonets totalvikt *24* mark och för varje överstigande 100 kilogram eller del därav av fordonets totalvikt *51* mark;

5) för sådan lastbil med boggikonstruktion, vilken godkänts och används för dragning av påhängsvagn, för varje 100 kilogram eller del därav av totalvikten *36* mark, och för lastbil med boggikonstruktion samt för lastbil med tre eller flera axlar, vilken godkänts och används för dragning av egentlig släpvagn, för varje 100 kilogram eller del därav av totalvikten *42* mark; samt

6) för motorcykel 99 mark.

— — — — — — — — — — — — — —

6, 9 och 16 §§

(Såsom i utskottets betänkande)

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 22 oktober 1985

Irma Rosnell **Osmo Vepsäläinen** **Niilo Koskenniemi**

Statsutskottets betänkande nr 56 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skattelättnader för sjöfarten

Riksdagen remitterade den 18 oktober 1985 regeringens proposition nr 187 med förslag till lag om ändring av lagen om skattelättnader för sjöfarten till statsutskottet för beredning.

Staten har stött sjöfartsnäringen bland annat genom skattelättnader. Den nuvarande lagen om skattelättnader för sjöfarten gäller fartyg som anskaffas åren 1981—1985 och tillämpas vid beskattningen för åren 1981—1990. För att de beskattningsmässiga verksamhetsbetingelserna för sjöfarten åtminstone inte under de närmaste åren skall försämras föreslår regeringen att de nuvarande skattelättnaderna för sjöfarten skall tillämpas ytterligare under fem år.

För fartyg som beställs åren 1986—1990 beviljas enligt lagförslaget alltjämt beställningsavskrivning och avdrag för isavgiftsklass. För dessa år får även fartygsanskaffningsreservering göras för fartyg som kommer att anskaffas senare samt under lagens giltighetstid klassificeringsreservering för kommande fartygsreparationer. Dessutom föreslås i propositionen att finansministeriet skall berättigas att i enstaka fall bevilja dispens från förutsättningarna att få skattelättnader också till den del det gäller avdraget för isavgiftsklass.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 22 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Manninen, Pekkarinen, Piipari, Sasi och Vepsäläinen.

4285008856

Reservationer

I

Samlingspartiet anser att regeringens förslag om förlängd giltighetstid för skattelättnaderna för sjöfarten är positivt.

Enligt samlingspartiets mening borde det emellertid vara möjligt att på ansökan hos finansministeriet bevilja avdrag för isavgiftsklass också vid anskaffning av begagnade fartyg som är yngre än 10 år.

Sjöfartsdelegationen som arbetar under handels- och industriministeriet har i ett sjöfartspolitiskt program, som den godkände 13.2.1984, anfört följande: ”När lagen om skattelättnader för sjöfarten revideras skall särskilt näringens stora konjunkturkänslighet och kapitaldominans samt utvecklandet av det isförstärkta tonnaget beaktas. De i lagen avsedda skattelättnaderna skall utsträckas till att gälla också nyanskaffningar som beställs utomlands samt begagnade fartyg som är yngre än 10 år.” Enligt samlingspartiets åsikt är sjöfartsdelegationens ståndpunkt motiverad. Under de rådande konjunkturerna inom sjöfarten är prisnivån på begagnade fartyg synnerligen låg. Anskaffandet av ett begagnat fartyg till Finlands handelsflotta ökar inte det överstora utbudet på tonnage i världen, vilken omständighet är en av grundfaktorerna då det gäller den dåliga lönsamheten inom rederinäringen. Eftersom rederiernas möjligheter att anskaffa nybyggen ytterligare har försämrats till följd av prishöjningarna borde inte anskaffandet av ett fartyg, som ännu är i gott skick och användbart, göras mindre eftertraktansvärt därför att för fartyget inte beviljas något avdrag för isavgiftsklass. Samlingspartiet understryker särskilt det faktum att avdraget för isavgiftsklass vid anskaffningen av ett begagnat fartyg skall beviljas genom finansministeriets beslut. Härvid skall finansministeriet beakta de omständigheter som nämns i motiveringen till 6 § 2 mom. i regeringens proposition, såsom bl.a. fartygsanskaffningens betydelse med tanke på sjöfartsnäringens verksamhetsbetingelser samt konjunkturläget inom den finländska varvsindustrin.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns sålydande:

Lag

om ändring av lagen om skattelättnader för sjöfarten

I enlighet med riksdagens beslut ändras 2 § 1 mom., 6, 7 och 14 §§ lagen den 18 juni 1981 om skattelättnader för sjöfarten (433/81) som följer:

2 §

(Såsom i utskottets betänkande)

6 §

(1 mom. såsom i utskottets betänkande)

Finansministeriet kan av särskilda skäl på ansökan bevilja skattskyldig rätt till avdrag för isavgiftsklass även från annan inkomst än inkomsten av rederirörelse samt även för i 1 mom. avsett fartyg som beställts från utlandet åren 1986—1990 *eller för i 1 mom. avsett fartyg som anskaffats som begagnat och som är yngre än 10 år.*

7 och 14 §§

(Såsom i utskottets betänkande)

Ikraftträdelsestadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 22 oktober 1985

Kimmo Sasi
Lauri Impiö
Pentti Mäki-Hakola
Pertti Salolainen

II

Regeringen föreslår att giltighetstiden för lagen om skattelättnader för sjöfarten förlängs. Vi anser att detta under de rådande förhållandena är ändamålsenligt bara om skattelättnaderna samtidigt gäller beställningar som görs hos finländska varv. Vi kan sålunda inte omfatta regeringens och utskottsmajoritetens ståndpunkt enligt vilken finansministeriet bereds möjlighet att ligt vilken finansministeriet bereds möjlighet att av särskilda skäl bevilja skattskyldig rätt till avdrag för isavgiftsklass också för fartyg som beställs utomlands.

Vi föreslår

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns sålydande:

Lag

om ändring av lagen om skattelättnader för sjöfarten

I enlighet med riksdagens beslut ändras 2 § 1 mom., 6, 7 och 14 §§ lagen den 18 juni 1981 om skattelättnader för sjöfarten (433/81) som följer:

2 §
(Såsom i utskottets betänkande)

6 §
(1 mom. såsom i utskottets betänkande)
(2 mom. *utesl.*)

7 och 14 §§
(Såsom i utskottets betänkande)

Ikraftträdelsestadgandet
(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 22 oktober 1985

Osmo Vepsäläinen **Irma Rosnell** **Niilo Koskenniemi**

Statsutskottets betänkande nr 57 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen för gårdsbruk och 45 § beskattningslagen

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 121 med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen för gårdsbruk och 45 § beskattningslagen till statsutskottet för beredning. I anslutning till propositionen har riksdagen behandlat rdm. Pohjalas m.fl. hemställningsmotion nr 337/1983 rd. om korrigering av skogsbeskattningen och rdm. V. Vennamos m.fl. hemställningsmotion nr 441/1983 rd. om en skälig skogsbeskattning, vilka remitterades till utskottet för beredning den 17 juni 1983, samt rdm. Anttilas m.fl. hemställningsmotion nr 40/1984 rd. om rätt till skatteavdrag för vissa skogsförbättringsåtgärder. Motionen har remitterats till utskottet för beredning den 20 mars 1984.

Skogsbrukets nettoinkomst består av skogsmarkens uppskattade genomsnittliga nettoavkastning samt av leveransarbetets värde. Inkomsterna uppskattas för beskattningen till nettobelopp med beaktande av de allmännaste utgifterna för inkomstens förvärvande och bibehållande. Från nettoinkomsten av skogsbruk har den skattskyldige rätt att särskilt dra av betald skogsvårdsavgift, utgifterna för uppgörande av skogsbruksplan samt 30 procent av utgifterna för byggande av skogsbilväg, i lika stora årliga poster under en tid av tio år.

Virkesproduktionskostnaderna beaktas vid fastställandet av nettointäkten till ett genomsnittligt belopp så att från skattekubikmeterns bruttovärde avdras de normala skogsvårds- och -förvaltningskostnader som hänför sig till skogen samt skäliga värdeminskningar. Detta såkallade genomsnittliga avdrag varierar regionalt mellan 12 och 18 procent av skattekubikmeterns bruttovärde. I det genomsnittiga avdraget ingår bland annat den skattskyldiges utgifter för gödselmedel för beståndsvårdande gödsling och iståndsättning av skogsdiken. I avdraget ingår däremot inte värdet av skogsägarens eget arbete.

Under de senaste tiderna har för vårt skogsskattesystem i allt större utsträckning uppställts skattepolitiska mål. Dessutom ställs allt större krav som främjar de allmänna skogspolitiska målen. Som en dylik metod har det föreslagits att vissa av de utgifter som föranleds av skogsbruk beaktas lägenhetsbestämt vid beskattningen. Regeringen föreslår för effektivering av skogsbruket att också utgifterna för gödselmedel för beståndsvårdande gödsling och iståndsättning av skogsdiken blir utgifter som särskilt får avdras. På grund av att utgifterna blir lägenhetsbestämda är avsikten att det ovan avsedda genomsnittliga avdraget sänks med en procentenhet. Dessa avdrag liksom även de lägenhetsbestämda avdrag som redan tillämpas görs från skogsbrukets nettoavkastning årligen så att avdragen högst motsvarar skogens skattepliktiga nettoavkastning. Den del av utgifterna som överstiger nettoavkastningen överförs som avdrag till de följande skatteåren.

För att göra avdragsförfarandet enhetligt föreslår regeringen att samma avdragsförfarande skall tillämpas på alla lägenhetsbestämda avdragsposter, alltså också på skogsvårdsavgifterna, utgifterna för byggande av skogsbilväg och utgifterna för skogsbruksplan. Ändamålsenligheten i fråga om beståndsvårdande skogsgödsling, iståndsättning av skogsdiken och byggande av skogsbilvägar skall kontrolleras av centralskogsnämnden och distriktsskogsnämnderna inom deras verksamhetsområden. För att lagens syfte skall förverkligas skall centralskogsnämnd för distriktsskogsnämnderna utfärda direktiv och även i övrigt ankommer vägledningen och övervakningen på distriktsskogsnämnderna för att lagens syfte skall uppnås.

Enligt förslaget har staten inte rätt att dra av de föreslagna utgifterna för gödselmedel för beståndsvårdande gödsling och iståndsättning av skogsdiken, ej heller utgifterna för skogsbruks-

428500904T

planer. Vidare föreslår regeringen att staten inte mera lägenhetsbestämt skall få avdra utgiften för byggande av skogsbilväg.

I hemställningsmotionen nr 337/1983 rd. föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att korrigera skogsbeskattningen så att den inbegriper nya lägenhetsbestämda avdrag, och att tidsbestämd befrielse från skatt beviljas inom de områden som utsätts för älgskador.

I hemställningsmotionen nr 441/1983 rd. föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att åstadkomma en skälig och modern skogsbeskattning i vårt land.

I hemställningsmotionen nr 40/1984 rd. föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen i brådskande ordning vidtar åtgärder för att göra skogsdikningskostnaderna, skogsgödslingskostnaderna och kostnaderna för byggande av skogsvägar lägenhetsbestämt helt avdragsgilla.

Utskottet har behandat ärendet och konstaterat att lagförslagen i regeringens proposition är ändamålsenliga. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslagen i propositionen.

Utskottet har ställt sig avböjande till motionerna.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslagen i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet

att hemställningsmotionerna nr 337/1983 rd., 441/1983 rd. och 40/1984 rd. förkastas.

Helsingfors den 25 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tikka, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Sasi och Vepsäläinen.

Reservation

Regeringen föreslår att de lägenhetsbestämda avdragen vid skogsbeskattningen skall utökas så att de omfattar anskaffningsutgifterna för beståndsvårdande gödsling av skog samt utgifterna för iståndsättning av skogsdiken.

Regeringens förslag, som innebär att skogsbeskattningen i en allt större omfattning blir lägenhetsbestämd, är ett klart framsteg då det gäller att effektivera virkesproduktionen. Regeringens proposition och även utskottets betänkande innebär enligt vår mening en onödig ökning av byrokratin, något som samlingspartiet inte kan godkänna. Som en förutsättning för skatteavdraget föreslår regeringen att planer utarbetas samt godkänns av central- eller distriktskogsnämnden och dessutom att central- eller distriktskogsnämnden skall tillställa skattemyndigheterna ett utlåtande om utgifterna och förutsättningarna för möjligheterna att bevilja avdrag. En sådan dubbel övervakning ökar distriktsskogsnämndernas arbete oskäligt och binder resurserna i en passiv övervakning samtidigt som personalens arbetsinsats framför allt borde inriktas på planering och rådgivning inom skogsbruket. Det har uppskattats att byråkratin kräver ytterligare 20—25 arbetsår. Avsikten med byråkratin är att såväl övervaka skogsägarnas verksamhet som att genom tvingande åtgärder påverka deras funktioner, bl.a. i fråga om avverkningarna.

Samlingspartiet anser att anskaffningsutgifterna för gödselmedel vid beskattningen kan avdras utan de i lagförslaget nämnda förutsättningarna. Ett kvitto över anskaffningen av gödselmedel är tillräckligt om det är fråga om skogsgödselmedel. Det i lagförslagets 13 § 3 punkten avsedda förfarandet skulle kräva en omfattande övervakning på ort och ställe. Vidare skulle det vara synnerligen osmidigt och dessutom kränka skogsägarens möjligheter att fatta egna beslut vid virkesuttagningen.

Däremot förutsätter samlingspartiet att iståndsättning av skogsdiken sker enligt direktiven och en godkänd plan. Det är fråga om en helt annan åtgärd än skogsgödsling. Enligt vår mening gäller samma förutsättningar också i fråga om byggandet av skogsbilvägar.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att det första lagförslaget i regeringens proposition godkänns sålydande:

Lag

om ändring av inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut ändras i inkomstskattelagen för gårdsbruk av den 15 december 1967 (543/67) 13 och 19 §§ samt 20 § 3 mom.,

av dessa lagrum 13 § och 20 § 3 mom. sådana de lyder i lag av den 24 november 1983 (861/83), som följer:

13 §

Skattskyldig har rätt att från nettoinkomsten av skogsbruk särskilt avdra följande betalda utgifter under nedan nämnda förutsättningar:

(1 och 2 punkten såsom i utskottets betänkande)

3) anskaffningsutgifter för näringsämnen och markförbättringsmedel, som använts i skog *(utesl.) (gödselmedel för beståndsvårdande gödsling);*

(4 och 5 punkten såsom i utskottets betänkande)

(2 mom. såsom i utskottets betänkande)

En förutsättning för att den ersättning för uppgörande av skogsbruksplan som erlagts till den som gjort upp planen skall vara avdragsgill är att planen har uppgjorts enligt centralskogsnämndens anvisningar och att distriktsskogsnämnden har godkänt den. En förutsättning för att *(utesl.)* utgifterna för iståndsättning av skogsdiken skall vara avdragsgilla är att *(utesl.)* iståndsättningen av skogsdiken kan anses ändamålsenlig *(utesl.)* med beaktande av växtplatsen, skogsbeståndets tillstånd och miljökonsekvenserna och att åtgärden har vidtagits enligt centralskogsnämndens anvisningar och enligt en plan som central- eller distriktsskogsnämnden godkänt innan arbetet påbörjas. En förutsättning för att utgifterna för anläggning av skogsbilväg skall vara avdragssgilla är att åtgärden har vidtagits enligt centralskogsnämndens anvisningar och enligt en plan som centralskogsnämnden eller distriktsskogsnämnden godkänt innan arbetet påbörjas.

(4 och 5 mom. såsom i utskottets betänkande)

19 §

(Såsom i utskottets betänkande)

20 §

— — — — — — — — — — — — — —

Centralskogsnämnden eller distriktsskogsnämnden skall tillställa skattskyldig och skattemyndigheten utlåtande om beloppen av de utgifter som avses i 13 § 1 mom. *2 och 4 samt 5* punkterna och om förutsättningarna för deras avdragsgillhet.

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 25 oktober 1985

Kimmo Sasi
Pentti Mäki-Hakola

Toivo T. Pohjala
Pertti Salolainen

Statsutskottets betänkande nr 58 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av 22 § lagen om utjämningsavgift för grädde samt mjölk med låg fetthalt

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 132 med förslag till lag angående ändring av 22 § lagen om utjämningsavgift för grädde samt mjölk med låg fetthalt till statsutskottet för beredning.

Lagen om utjämningsavgift för grädde samt mjölk med låg fetthalt trädde ursprungligen i kraft den 1 juli 1976. Gällande lag är i kraft till slutet av 1985. Enligt den skall i utjämningsavgift för varje liter såld grädde betalas 38 penni, vilket belopp höjs med 4,5 penni för varje full viktprocent, varmed gräddens fetthalt överstiger 12 procent. Utjämningsavgiften för mjölk med låg fetthalt är 22,4 penni per liter. Med mjölk med låg fetthalt avses mjölk vars fetthalt är minst 0,1 och högst 3,8 procent.

För att delvis finansiera marknadsföringskostnaderna för det exportbehov som föranleds av överproduktionen av mjölkhushållningsprodukter föreslår regeringen att utjämningsavgift för grädde samt mjölk med låg fetthalt uppbärs också 1986. Regeringen föreslår inga ändringar i utjämningsavgiftsbeloppen.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 25 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tikka, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Sasi och Vepsäläinen.

428500905U

Statsutskottets betänkande nr 59 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 6 § lagen om exportkostnadsavgift för mjölk och fläsk

Riksdagen remitterade den 27 september 1985 regeringens proposition nr 133 med förslag till lag om ändring av 6 § lagen om exportkostnadsavgift för mjölk och fläsk till statsutskottet för beredning.

Enligt lagen om exportkostnadsavgift för mjölk och fläsk skall till staten för åren 1983—1985 erläggas exportkostnadsavgift för mjölk och fläsk. Exportkostnadsavgift för mjölk betalas dock inte för mjölk som producerats i Lapplands län och i vissa kommuner i Uleåborgs län. Enligt den permanenta lagen är exportkostnadsavgiften 2,5 penni per liter, men under årets första hälft har skatten temporärt höjts till 5,5 penni.

Marknadsföringsrådet för lantbruket föreslog den 8 augusti 1985 att exportkostnadsavgiften för mjölk, för att lantbrukets marknadsföringsandel skall bli täckt, borde höjas med 3 penni per liter för tiden mellan den 1 november 1985 och den 31 juli 1986. Regeringen förslår att lagen ändras på detta sätt. Emedan den nuvarande lagen om exportkostnadsavgift är i kraft endast till årets slut gäller ändringsförslaget emellertid endast mjölk som mottas mellan den 1 november och den 31 december 1985. Avsikten är att en särskild proposition om exportkostnadsavgift skall ges för tiden efter år 1985.

Liksom marknadsföringsrådet för lantbruket föreslår regeringen att i lagens ikraftträdelsestadgande skall intas en bestämmelse om att 3 penni per liter av den exportkostnadsavgift för mjölk som utgår för tiden mellan den 1 november och den 31 december 1985 skall betalas i en rat senast den 25 januari 1986.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 25 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen (delvis), Mäki-Hakola, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tikka, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Manninen (delvis), Sasi och Vepsäläinen.

428500903S

Reservation

Då den nuvarande regeringen tillträdde år 1983 var exportkostnadsavgiften för mjölk 1 penni per liter. Under år 1983 höjdes avgiften först till 5 penni per liter och därefter ytterligare till 7,5 penni. Genom en lag av den 9 november 1984 sänktes avgiften visserligen tillfälligt till 2,5 penni per liter, men genom en lag som gavs redan i december samma år höjdes den till 5,5 penni per liter, som den varit sedan början av året.

Sänkningen av exportkostnadsavgiften till 2,5 penni per liter blev verkligen tillfällig. Då de lagar som ansluter sig till tvåprissystemet för mjölk behandlades lovade regeringen att exportkostnadsavgiften skulle sänkas från 7,5 till 2,5 penni per liter. Då regeringen så gott som omedelbart därefter föreslog att avgiften skulle höjas till 5,5 penni per liter kan man endast förena sig om det som då konstaterades: Det kan således inte anses vara riktigt och skäligt att man redan nu efter fyra månader börjar ändra det som avtalats, då i den proposition som nu behandlas föreslås att exportkostnadsavgiften för mjölk skall höjas från 2,5 till 5,5 penni per mjölkliter, varigenom också konsumenterna betungas i strid med utfästelserna. Denna anmärkning om rättvisa och skälighet är alltjämt aktuell.

Den sittande regeringen har således höjt småbrukens och familjebrukens exportkostnadsavgift 5½-faldigt. Nu föreslår regeringen att avgiften alljämt skall vara 5,5 penni per liter till utgången av detta år. Också för nästa år föreslår regeringen (RP nr 191) att avgiften för tiden 1.1—31.7 skall uppbäras enligt 5,5 penni.

DFFF:s riksdagsgrupp föreslog bl.a. i maj 1983 och ånyo i oktober 1984 att avgiften skulle graderas. Härigenom skulle vi ha slopat exportkostnadsavgiften för mjölkmängder upp till 30 000 liter, varvid avgiften hade uppburits endast för överskjutande del. Vi anser att detta alltjämt är ett riktigt förfarande ty en rättvis och skälig linje då det gäller uppbärandet av lantbruket överproduktions-, marknadsförings- eller exportkostnader är att de små familjebruken befrias från sådana bördor som exportkostnadsavgifterna. Avgifterna kunde uppbäras hos storproducenterna som ökar överproduktionen. Dessutom borde understödet till lantbruket graderas ännu klarare.

Vi har redan tidigare i samband med tvåprissystemet föreslagit ändringar som skulle underlätta de små familjebrukens ställning, trots att både regeringen och riksdagsmajoriteten då lagen stiftades ansåg att den lag som sedermera trädde i kraft var lyckad. Vi anser dock att en sådan gradering bör tillämpas både i fråga om exportkostnadsavgifterna och tvåprissystemet för mjölk, att de små familjebruken inte utan orsak bestraffas och deras utkomst försvåras.

Det förslag till höjning av exportkostnadsavgiften för mjölk som ingår i denna proposition för i år och i en annan proposition (RP nr 191) för början av nästa år bör ses som regeringens medgivande att lantbrukspolitiken misslyckats. Hela regeringen bär ansvaret för detta.

För att regeringen skall tvingas lägga om sin lantbrukspolitik så att den beaktar de små familjebrukens ställning föreslår vi

att lagförslaget i regeringens proposition skall förkastas.

Helsingfors den 25 oktober 1985

Osmo Vepsäläinen **Irma Rosnell** **Niilo Koskenniemi**

Statsutskottets betänkande nr 60 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om exportkostnadsavgift för mjölk och fläsk

Riksdagen remitterade den 18 oktober 1985 regeringens proposition nr 191 med förslag till lag om ändring av lagen om exportkostnadsavgift för mjölk och fläsk till statsutskottet för beredning.

Enligt lagen om exportkostnadsavgift för mjölk och fläsk skall för åren 1983—1985 såsom i lantbruksinkomstlagen avsedda marknadsföringsavgifter betalas exportkostnadsavgifter för mjölk och fläsk. Avgifterna betraktas som en del av den i lantbruksinkomstlagen avsedda andelen för lantbruket av exportkostnaderna för lantbruksprodukter. Exportkostnadsavgift för mjölk betalas inte för mjölk som har producerats i Lapplands län eller i vissa kommuner i Uleåborgs län.

Exportkostnadsavgiften för mjölk var 5,5 penni per liter för mjölk som togs emot mellan den 1 januari och 31 juli 1985. Därefter var exportkostnadsavgiften 2,5 penni per liter. Marknadsföringsrådet för lantbruket föreslog i augusti 1985 att exportkostnadsavgiften för mjölk höjs med 3 penni per liter för tiden mellan den 1 november 1985 och den 31 juli 1986. I år gjordes höjningen med stöd av en särskild proposition.

Regeringen föreslår att giltighetstiden för lagen om exportkostnadsavgift, som utgår i slutet av året, förlängs med två år, dvs. till slutet av 1987. Samtidigt föreslår regeringen att exportkostnadsavgiften i enlighet med det ovan anförda höjs med 3 penni, dvs. så att den är 5,5 penni per liter mellan den 1 januari och 31 juli 1986. I regel skall 2,5 penni av exportkostnadsavgiften för mjölk, som mottagits under respektive månad, betalas den 25 närmast följande kalendermånad. Liksom marknadsföringsrådet för lantbruket föreslår regeringen att de betalningsskyldiga mejerierna skall betala höjningen i en rat i augusti 1986.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 25 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tikka (delvis), Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Manninen, Sasi och Vepsäläinen.

4285009144

Reservation

I regeringens proposition nr 133 föreslås att exportkostnadsavgiften för mjölk höjs till 5,5 penni per liter för slutet av år 1985. I det fall som avses i statsutskottets betänkande gäller samma höjning första hälften av 1986. Förmodligen kommer regeringen att under nästa år föreslå att höjningen också gäller slutet av 1986.

Hänvisande till statsutskottets betänkande om regeringens proposition nr 133 fogar vi en reservation till motiveringen och, för att regeringen skall vara tvungen att inrikta sin lantbrukspolitik så att den beaktar de små familjebrukens svåra ställning, föreslår vi

att lagförslaget i regeringens proposition förkastas.

Helsingfors den 25 oktober 1985

Osmo Vepsäläinen **Irma Rosnell** **Niilo Koskenniemi**

Statsutskottets betänkande nr 61 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 4 § lagen om sockeraccis

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 136 med förslag till lag om ändring av 4 § lagen om sockeraccis till statsutskottet för beredning.

Enligt lagen om sockeraccis uppbärs sockeraccis för sådant bet- och rörsocker samt stärkelsebaserat sötningsmedel som importerats för konsumtion här i landet eller som tillverkats här. Accisen skall alltid bestämmas så, att accisintäkterna täcker det anslag som i statsförslaget föreslås för stödjande av den inhemska betsockerproduktionen och de sötningsmedel som tillverkas av inhemsk potatisstärkelse. Dessutom skall intäkterna täcka utgifterna för stödjandet av stärkelsebaserat sötningsmedel, framställt av korn. Sockeraccisen är nu 0,44 mark per kilogram.

Enligt kalkylerna behövs det 114 miljoner mark 1986 för att stödja sockerproduktionen, 4 miljoner mark för att stödja stärkelsebaserat sötningsmedel, framställt av korn och 2 miljoner mark för att stödja stärkelsebaserat sötningsmedel framställt av potatis, dvs. stödet för den inhemska produktionen av sötningsmedel uppskattas uppgå till sammanlagt 120 miljoner mark. För att intäkterna av sockeraccisen skall motsvara det belopp som behövs som stöd för den inhemska produktionen av sötningsmedel föreslår regeringen att sockeraccisen räknat från början av januari 1986 höjs med 0,21 mark per kilogram, dvs. till 0,65 mark per kilogram.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen godkänner lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 25 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Manninen, Sasi och Vepsäläinen.

Reservation

Enligt propositionens motivering höjer regeringens förslag om höjning av sockeraccisen sockerpriset med ca 5 procent. Vi har inte kunnat omfatta propositionen eftersom också sockret, om det används måttligt, hör till livsmedlen. Sockerpriset påverkar dessutom andra livsmedel genom att det höjer deras pris och sålunda påverkar människornas utkomstskydd.

428500908X

Under de senaste tiderna har världsmarknadspriset på socker kraftigt sjunkit. Detta har likväl inte beaktats när sockerpriset bestäms, varför sockerfabrikerna har fått extra vinster.

Vi förutsätter att accisförhöjningen om regeringens proposition går igenom inte slås ut på försäljningspriset.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att regeringens proposition förkastas.

I den händelse propositionen godkänns föreslår vi att i motiveringen uttalas:

"Utskottet förutsätter att accisförhöjningen med beaktande av att väldsmarknadspriset på socker har sjunkit inte får påverka minutförsäljningspriset på socker".

Helsingfors den 25 oktober 1985

Irma Rosnell **Osmo Vepsäläinen** **Niilo Koskenniemi**

Statsutskottets betänkande nr 62 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 4 § lagen om bränsleaccis

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 135 med förslag till lag om ändring av 4 § lagen om bränsleaccis till statsutskottet för beredning. I samband med propositionen behandlade utskottet rdm. Sköns m.fl. lagmotion nr 50 med förslag till lag om ändring av 4 § lagen om bränsleaccis, vilken riksdagen remitterade till utskottet för beredning den 23 maj 1985, och rdm. Jyrkiläs m.fl. lagmotion nr 58 med förslag till lag om ändring av 6 § lagen om bränsleaccis, vilken riksdagen remitterade till utskottet den 30 maj 1985, samt rdm. Malms m.fl. hemställningsmotion nr 97 om avlyftande av bränsleskatten på eldningsolja för uppvärmning av växthus, vilken riksdagen remitterade till utskottet den 29 mars 1985.

Bränsleaccisen har under de senaste åren höjts i motsvarighet till den prognosticerade stegringen i den allmänna prisnivån. Genom en lag som trädde i kraft i början av året höjdes bränsleaccisen med 5 %. I samband med den senaste höjningen ändrades bränslebeskattningen så att stenkol, brunkol och av dessa framställda bränslen liksom även kärnkraftsämneselement undantogs från bränsleaccis och underkastades omsättningsskatt.

Regeringen strävar efter att begränsa konsumentprisstegringen till 4 procent år 1986. I enlighet härmed har regeringen försökt dimensionera skatteförhöjningarna så att de i regel är 4 procent. Närmast av statsekonomiska skäl föreslår regeringen dock att bränsleaccisen skall höjas med 5 procent i början av år 1986. Accisen på lätt och tung brännolja föreslås bli höjd med 4 procent och accisen på naturgas föreslås bli oförändrad.

Enligt lagförslaget i lagmotionen nr 50 skall accisen på dieselolja fastställas till 55,38 penni i stället för 83,08 penni per liter som regeringen föreslår.

Enligt lagförslaget i lagmotionen nr 58 får i lantbrukstraktorer användas accisfritt bränsle i alla sådana tillfälliga körslor som inte ansluter sig till lantbruk.

I hemställningsmotionen nr 97 föreslås att riksdagen skall besluta hemställa att regeringen vidtar åtgärder för att ändra bränsleskattelagens 6 § 7 punkt så att det skulle tillfogas en ny 7 a-punkt sålydande: ”bränsle, som användes i växthus för produktion av grönsaker och blommor”.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet förslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta tillstyrka lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet, som lagt regeringens proposition till grund för behandlingen

att lagförslagen i lagmotionerna nr 50 och 58 skall förkastas.

Slutligen föreslår utskottet

att hemställningsmotionen nr 97 skall förkastas.

Helsingfors den 25 oktober 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Kuusio, Manninen, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

428500902R

Reservation

Regeringen föreslår att bränsleaccisen räknat från början av år 1986 skall höjas så att bl.a. accisen på motorbensin stiger med ca 7 penni per liter. Propositionen beräknas innebära att priset på bilbensin stiger just med accisförhöjningens belopp.

Samlingspartiet uppmärksammar att staten, trots vägnätets otillåtet dåliga skick, tar in betydligt mera av vägtrafiken än den ger ut för trafiken. Statens inkomster av vägtrafiken var år 1985 10 980 miljoner mark och år 1984 10 250 miljoner mark, medan utgifterna år 1985 var 3 906 miljoner mark och år 1984 3 677 miljoner mark. Bränsleaccisen är den klart viktigaste inkomstkällan då det gäller statens inkomster av vägtrafiken. Accisen på bränslet inom vägtrafiken utgör år 1985 35 procent av statens samtliga inkomster av vägtrafiken.

Samlingspartiet anser att kostnadsmotsvarighetsprincipen i större utsträckning borde tillämpas på trafiken. Partiet godkänner därför inte den accisförhöjning som regeringen planerar.

Försäljningspriserna på flytande bränslen är klart högre i Finland än i det övriga Västeuropa. Detta gäller motorbensin, dieselolja och tung brännolja. Av de västeuropeiska länderna hade endast Frankrike och Italien 1.9.1985 högre minutförsäljningspris på 99-oktanig bensin. Nämnda datum var priset hos oss 3,81 mark per liter medan det i Förbundsrepubliken Tyskland var 3,03 mark per liter. Utgående från dessa internationella jämförelser finns det ingen anledning att höja bränslepriserna i Finland.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget i regeringens proposition skall förkastas.

Helsingfors den 25 oktober 1985

Kimmo Sasi
Pirjo Rusanen
Pentti Mäki-Hakola
Pertti Salolainen

Statsutskottets betänkande nr 63 med anledning av regeringens proposition angående statsborgen för Ekokem Oy Ab:s inhemska och utländska lån

Riksdagen remitterade den 8 oktober 1985 regeringens proposition nr 158 angående statsborgen för Ekokem Oy Ab:s inhemska och utländska lån till statsutskottet för beredning.

I propositionen föreslås att riksdagen skall berättiga statsrådet att ställa statlig proprieborgen för inhemska och utländska lån som upptas av Ekokem Oy Ab under åren 1985—1987 till ett sammanlagt belopp om högst 75 miljoner mark.

Ekokem Oy Ab, med det tidigare namnet Oy Suomen Ongelmajäte — Finlands Problemavfall Ab, ägs till en tredjedel var av staten, kommunerna och industrin. Inrättningen för problemavfallshantering har fungerat med stöd av ett provdriftstillstånd under drygt ett år. Trots effektiverade åtgärder har bolaget inte fått avfall för hantering i den utsträckning som motsvarar dess kapacitet. Orsaken till detta har delvis varit avfallets konsistens och förpackningssättet. Eftersom inte heller behandlingen av spillolja har gett inkomster till kalkylerat belopp och priset på sådan spillolja som används såsom stödbränsle har varit högre än beräknat har bolagets resultat varit förlustbringande. Enligt propositionen uppskattas bolagets omsättning i år till 54 miljoner mark och verksamhetens nettoförlust till 31 miljoner mark. Nästa år beräknas förlusten uppgå till 26 miljoner mark och 1987 till 22 miljoner mark.

För att trygga bolagets fortsatta verksamhet och dess lönsamhet har bolagets delägare planerat att under åren 1985 och 1986 genomföra stödåtgärder. Avsikten är att av statens medel under åren 1985—1987 bevilja räntestöd till ett sammanlagt belopp om 45 miljoner mark för bolagets kapitalkostnader. I årets första tilläggsbudget har 19 miljoner mark reserverats för ändamålet. Under motsvarande tid är behovet av lånefinansiering minst 54 miljoner mark. Enligt propositionen torde bolaget på grund av dess svaga ekonomiska ställning inte få någon kredit utan tryggande säkerhet.

På grund av att igångsättandet av byggnadsarbetena på problemavfallsinrättningen fördröjdes blev 60 miljoner mark av bolagets tidigare borgensfullmakter outnyttjade vid utgången av fullmakternas giltighetstid vid slutet av år 1984.

Utskottet anser att propositionen är ändamålsenlig och tillstyrker den.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen måtte besluta berättiga statsrådet att på de villkor statsrådet bestämmer utan krav på motsäkerhet under åren 1985—1987 ställa statlig proprieborgen till säkerhet för betalningen av de inhemska och utländska lån, som upptas av Ekokem Oy Ab till ett sammanlagt kapitalbelopp om högst 75 000 000 mark samt, för uppfyllandet av övriga överenskomna villkor, så att beloppet av varje lån utställt i annan än finsk valuta beräknas enligt Finlands Banks försäljningskurs vid den tidpunkt då borgen beviljas.

Helsingfors den 25 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Kuusio, Manninen, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

428500896J

Statsutskottets betänkande nr 64 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om statens säkerhetsupplag

Riksdagen remitterade den 18 oktober 1985 regeringens proposition nr 194 med förslag till lag om ändring av lagen om statens säkerhetsupplag till statsutskottet för beredning.

I propositionen föreslås att lagen om statens säkerhetsuppslag ändras så att de säkerhetsupplagsavgifter som uppbärs med stöd av lagen om säkerhetsupplagsavgift skall redovisas som inkomst direkt till säkerhetsupplagsfonden som står utanför budgeten. Till lagen fogas också ett stadgande där de utgifter som kan betalas ur fonden definieras. Fondens förvaltningsråd ersätts enligt förslaget med en direktion som utses av statsrådet och som har en ordförande och högst sex andra medlemmar. I enlighet med en av statsrådet godkänd budget för fonden och dispositionsplanen för medlen skall direktionen besluta om de affärstransaktioner som genomförs med fondens medel.

Propositionen ansluter sig till propositionen angående statsförslaget för 1986 och avsikten är att lagen skall träda i kraft den 1 januari 1986.

Utskottet anser att propositionen är ändamålsenlig och tillstyrker den.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 25 oktober 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi Linna, Malm, Mäki-Hakola, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Jokela, Järvenpää, Kuusio, Manninen, Sasi och Vepsäläinen.

Reservation

Med hänvisning till de omständigheter som framkom under utskottsbehandlingen föreslår samlingspartiet attt följande stycke fogas till betänkandet:

"Då utskottet godkänner lagförslaget i propositionen uppmärksammar det stadgandet i 2 §, enligt vilket de medel som inflyter vid försäljning eller utbyte av upplagrade varor ånyo skall användas för fondens ändamål. Om de medel som inflyter vid försäljning eller utbyte av varor inte behöver användas för nyanskaffningar eller ersättande anskaffningar förutsätter utskottet att de används för sänkning av säkerhetsupplagsavgiften."

Helsingfors den 25 oktober 1985

Pertti Salolainen
Heikki Järvenpää
Pentti Mäki-Hakola
Kimmo Sasi

428500898L

Statsutskottets betänkande nr 65 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 1 § lagen om säkerhetsupplagsavgift

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 139 med förslag till lag om ändring av 1 § lagen om säkerhetsupplagsavgift till statsutskottet för beredning.

I propositionen föreslås att säkerhetsupplagsavgiften skall uppbäras direkt till säkerhetsupplagsfonden, som står utanför statsförslaget. Detta gör säkerhetsupplagringen effektivare och smidigare. Enligt de gällande stadgandena överförs medlen till säkerhetsupplagsfonden via statsförslaget.

Säkerhetsupplagsavgiftens belopp förändras inte och avgifterna kommer alltjämt att uppbäras av tullverket.

Propositionen ansluter sig till statsverkspropositionen för år 1986. Avsikten är att lagen skall träda i kraft den 1 januari 1986.

Utskottet anser att propositionen är ändamålsenlig och föreslår att den skall godkännas.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 25 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Jokela, Järvenpää, Kuusio, Manninen och Sasi.

428500897K

Statsutskottets betänkande nr 66 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om räntestöd åt Finlands Exportkredit Ab vid utländsk upplåning under åren 1986—1989

Riksdagen remitterade den 8 oktober 1985 regeringens proposition nr 176 med förslag till lag om räntestöd åt Finlands Exportkredit Ab vid utländsk upplåning under åren 1986—1989 till statsutskottet för beredning.

I propositionen föreslås en lag om att staten årligen skall betala räntestöd för de utländska lån om sammanlagt högst 328 miljoner mark som Finlands Exportkredit Ab upptar under åren 1986—1989. Räntestöd betalas under högst tio år för lånekapitalet och de krediter som ersätter det. I räntestöd betalas skillnaden mellan räntekostnaderna och en årlig ränta, som är två procentenheter lägre än Finlands Banks grundränta när statens förbindelse avges.

Enligt arrangemanget skall statens andel när det gäller att täcka bolagets finansieringsbehov betalas på samma sätt som under åren 1981—1985. Behovet av räntestöd enligt tidigare räntestödslagar och denna lag har uppskattats uppgå till 56 miljoner mark år 1986. Beloppet ingår i budgetpropositionen för 1986.

Avsikten är att lagen skall träda i kraft den 1 januari 1986.

Utskottet anser att propositionen är ändamålsenlig och tillstyrker den.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 25 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä och Tuovinen samt suppleanterna Jokela, Järvenpää, Kuusio, Manninen och Sasi.

428500906V

Statsutskottets betänkande nr 67 med anledning av lagmotionen nr 72 med förslag till lagar om ändring av lagen om riksdagsmannaarvode och 22 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

Riksdagen remitterade den 10 september 1985 rdm. Paasios m.fl. lagmotion nr 72 med förslag till lagar om ändring av lagen om riksdagsmannaarvode och 22 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet till statsutskottet för beredning.

I samband med detta ärende har statsutskottet beslutat att till behandling också uppta rdm. Särkijärvis m.fl. lagmotion nr 129/1983 rd. med förslag till lag om ändring av 10 § lagen om avlöning i statens tjänster eller befattningar, som remitterades till utskottet den 13 september 1983, rdm. Sköns m.fl. lagmotion nr 34/1984 rd. med förslag till lag om ändring av 1 § lagen om riksdagsmannaarvode, som remitterades till utskottet den 23 mars 1984, rdm. Sköns m.fl. lagmotion nr 71/1984 rd. med förslag till lag om ändring av 10 § lagen om avlöning i statens tjänster eller befattningar, som remitterades till utskottet den 28 september 1984, rdm. Skinnaris lagmotion nr 12 med förslag till lag om ändring av 2 § lagen om riksdagsmannaarvode, som remitterades till utskottet den 26 februari 1985, och rdm. Kettunens m.fl. lagmotion nr 73 med förslag till lag om ändring av lagen om riksdagsmannaarvode, som remitterades till utskottet den 10 september 1985, samt rdm. Sasis m.fl. hemställningsmotion nr 378/1983 rd. om ändring av systemet med dagtraktamente för riksdagsmän till ett system baserat på kostnadsersättning och rdm. V. Vennamos m.fl. hemställningsmotion nr 476/1983 rd. om avhjälpande av olägenheterna i riksdagsmännens dagspenningssystem, vilka motioner riksdagen remitterade till utskottet den 17 juni 1983, och rdm. Kärhäs hemställningsmotion nr 103/1984 rd. om åtgärder för att riksdagsmannaarvodet inte längre skall vara bundet till grundlönen för statens tjänstemän och befattningsbehavare i statens högsta avlöningklass, som remitterades till utskottet den 20 mars 1984.

I rdm. Paasios m.fl. lagmotion nr 72 föreslås att 1 § 2 mom. lagen om riksdagsmannaarvode ändras så att i stället för de dagspenningar som nu betalas till en riksdagsman skall betalas kostnadsersättning för de extra kostnader riksdagsmannavärvet medför. Enligt motionen betalas kostnadsersättningen för varje påbörjad månad som riksdagsman, och dess storlek vore för riksdagsman som blivit vald inom Helsingfors stads eller Nylands läns valkrets 30 procent och för riksdagsman som blivit vald inom någon annan valkrets 40 procent av det i lagens 1 § 1 mom. avsedda riksdagsmannaarvodet utan ålderstillägg och tidsbestämd höjning. Kostnadsersättningen för en riksdagsman, som blivit vald inom Nylands läns valkrets, vore emellertid 40 procent om hans bostad med anlitande av allmänna färdmedel är belägen på ett längre avstånd än 30 kilometer från Helsingfors huvudjärnvägsstation. Om en riksdagsman utöver en bostad i en annan valkrets än Helsingfors stads eller Nylands läns valkrets för handhavandet av riksdagsmannavärvet har en bostad i Helsingfors, Esbo, Grankulla eller Vanda vore kostnadsersättningen 50 procent av riksdagsmannaarvodet.

I lagens 1 c § samt i 22 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet föreslås ändringar som motsvarar reformen.

Dessutom föreslås det i lagmotionen att 4 § 3 mom. lagen om riksdagsmannaarvode upphävs. Sålunda får sådan medlem i utrikesutskottet, statsutskottet eller kanslikommissionen som har deltagit i utskottets eller kommissionens sammanträden under avbrott i riksdagen, när riksdagsarbetet förklarats avslutat eller riksdagen upplösts, inte längre dagspenning. Detsamma gäller också en justeringsman som måste arbeta under avbrott i riksdagen eller under annan tid än då riksdagen är samlad.

Statsutskottet som har lagt lagmotionen nr 72 till grund för behandlingen föreslår vissa preciseringar och språkiga korrigeringar i de lagförslag som ingår i motionen.

428500953C

Utskottet föreslår att kostnadsersättningen betalas för samma tid som riksdagsmannaarvodet och att detta också nämns i lagen. Detta vore av betydelse närmast då riksdagsmannavärvet upphör, varvid arvodet betalas ända till den dag då riksdagsmannavärvet upphör på grund av att valperioden utgår, riksdagsmannen avlider eller förklarats förlustig sitt uppdrag eller av annan orsak. Utbetalningen av arvodet kan alltså upphöra också mitt under en månad.

Dessutom föreslår utskottet att omnämnandet i lagförslagets 1 § 2 mom. av en andra bostad preciseras på följande sätt: ''Om en riksdagsman utom sin bostad i en annan valkrets än Helsingfors stads eller Nylands läns valkrets för skötsel av sitt riksdagsmannavärv har en ägar- eller hyresbostad i Helsingfors, Esbo, Grankulla eller Vanda, betalas kostnadsersättningen beräknad enligt 50 procent.'' Riksdagsmannen skall alltså ha två bostäder varav den ena är belägen i en annan valkrets än Helsingfors stads eller Nylands läns valkrets och den andra bostaden, som är avsedd för skötseln av riksdagsmannavärvet, finns i någon av de ovan nämnda kommunerna inom huvudstadsregionen. Det är inte av betydelse om den sistnämnda bostaden är en ägar- eller hyresbostad, till exempel en underhyresgästbostad. Bostaden skall emellertid åsamka riksdagsmannen verkliga och bevisliga kostnader som ersätts med den höjda kostnadsersättningen. Riksdagsmannen skall i början av valperioden och när förhållandena förändras förete ett disponentintyg, ett hyresavtal, ett hyresbetalningskvitto eller någon annan utredning över sina boendeförhållanden.

Utskottet föreslår att i lagförslagets 1 § 3 mom. skall nämnas att hos en riksdagsman, som kallas till medlem av statsrådet, innehålls hälften av den kostnadsersättning som tillkommer honom. Dessutom borde stadgandet i samma moment om utjämning av arvodet strykas som obehövligt.

I övrigt har utskottet endast gjort vissa språkliga korrigeringar i de lagförslag som ingår i lagmotionen.

I 26 § 1 mom. 7 punkten lagen om skatt på inkomst och förmögenhet stadgas att bland annat skäliga kostnader, som direkt föranletts av handhavandet av statligt förttroendeuppdrag är utgifter för inkomstens förvärvande enligt vad skattestyrelsen närmare bestämmer. Med stöd av stadgandet har skattestyrelsen bestämt att om annan utredning saknas anses minst tio procent av det årliga arvodet för handhavandet av riksdagsmannavärvet som sådana skäliga kostnader vilka direkt föranletts av handhavandet av riksdagsmannavärvet. Eftersom kostnadsersättningen skall remplacera det i skattestyrelsens beslut nämnda skatteavdraget vore beslutet obehövligt efter det att lagen har trätt i kraft. Om en riksdagsman emellertid haft kostnader, som direkt föranletts av handhavandet av riksdagsmannavärvet, till ett belopp som överstiger kostnadsersättningen, borde det kunna avdras vid beskattningen på basis av tillförlitlig utredning som riksdagsmannen fogat till sin skattedeklaration.

I samband med ärendet förutsätter utskottet att regeringen vidtar åtgärder för att till en riksdagsman från början av nästa valperiod inte längre skall betalas lön för sådan tjänst eller befattning, från vilken han är tjänstledig för handhavande av sitt riksdagsmannavärv, dvs. för att den så kallade dubbelavlöningen skall slopas.

I lagmotionerna nr 129/1983 rd. och 71/1984 rd. föreslås att 10 § lagen om avlöning i statens tjänster eller befattningar ändras så att en riksdagsman inte får lön för en sådan tjänst eller befattning från vilken han är tjänstledig på grund av sitt riksdagsmannavärv.

I lagmotionen nr 34/1984 rd. föreslås att till 1 § lagen om riksdagsmannaarvode skall fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket till en riksdagsman inte längre skall betalas dagspenning för de dagar för vilka han får dagtraktamente för utlandsresa.

I lagmotionen nr 12 föreslås att till 2 § lagen om riksdagsmannaarvode skall fogas ett nytt 3 mom. enligt vilket till en riksdagsman betalas riksdagsmannaarvode endast till den del det överstiger den lön som till riksdagsman under tjänstledighet betalas för tjänst, befattning eller annat motsvarande uppdrag.

I lagmotionen nr 73 föreslås att till 1 § lagen om riksdagsmannaarvode skall fogas ett nytt 3 mom. enligt vilket till en riksdagsman vars bostad är belägen närmare än 60 kilometer från Helsingfors huvudjärnvägsstation, betalas 50 procent av riksdagsmans dagspenning som ersättning för de extra specialkostnader som riksdagsmannavärvet medför. I motionen föreslås att lagens 1 c § 2 mom. skall ändras så att inrikes dagtraktamente inte betalas för den tid då en riksdagsman enligt riksdagens förordnande deltar i en tjänsteresa till utlandet och får dagtraktamente för resan. Dessutom föreslås att till lagen fogas en ny 2 a § om att en riksdagsman inte är berättigad att för statlig eller kommunal tjänst få en andra lön eller del av lön samtidigt som han

sköter sitt riksdagsmannavärv och för detta får arvode enligt lagen om riksdagsmannaarvode.

I hemställningsmotionen nr 378/1983 rd. föreslås att regeringen skall vidta åtgärder för att ändra det nuvarande dagspenningssystemet för riksdagsmän till ett kostnadsersättningssystem.

I hemställningsmotionen nr 476/1983 rd. föreslås att regeringen skyndsamt skall rätta till olägenheterna i fråga om riksdagsmännens dagspenningsförmåner och eliminera möjligheterna att få oskäliga förmåner och även i övrigt se till att riksdagsmännens ekonomiska förmåner är skäliga så att också en mindre bemedlad person kan vara riksdagsman, men att alltför stora ekonomiska förmåner inte leder till att vanliga medborgares svårigheter glöms.

I hemställningsmotionen nr 103/1984 rd. föreslås, att regeringen ofördröjligen vidtar åtgärder för att slopa riksdagsmannaarvodets bundenhet till avlöningen för en sådan innehavare av en statlig tjänst eller befattning som hör till statens högsta avlöningsklass.

Utskottet föreslår att lagförslagen i lagmotionen nr 72 läggs till grund för behandlingen samt att de ovan nämnda lagmotionerna och hemställingsmotionerna förkastas.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att lagförslagen i lagmotionen nr 72 godkänns sålydande:

1.

Lag

om ändring av lagen om riksdagsmannaarvode

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt *som föreskrivs* i 70 § riksdagsordningen,

upphävs 4 § 3 mom. lagen den 30 april 1947 om riksdagsmannaarvode, sådant det lyder i lag av den 23 april 1976 (330/76), samt

ändras (*utesl.*) 1 § 2 och 3 mom. samt 1 c § 2 mom., sådana de lyder, 1 § 2 mom. i lag av den 18 juni 1971 (488/71) *och* 3 mom. i lag av den 7 juli 1970 (455/70) *samt* 1 c § 2 mom. i nämnda lag av den 23 april 1976, som följer:

1 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Till riksdagsman betalas *för den tid, för vilken riksdagsmannaarvodet erläggs,* för de extra utgifterna för riksdagsmannavärvet en ersättning som uppgår till 30 procent av det i 1 mom. angivna riksdagsmannaarvodet utan ålderstillägg och tidsbestämd höjning. Till riksdagsman, som valts i någon annan valkrets än Helsingfors stads eller Nylands läns valkrets, betalas kostnadsersättningen beräknad enligt 40 procent. Om en riksdagsman utom sin bostad i en annan valkrets än Helsingfors *stads* eller Nylands *läns* valkrets för skötseln av sitt riksdagsmannavärv har en *ägar- eller hyresbostad* i Helsingfors, Esbo, Grankulla eller Vanda betalas kostnadsersättningen beräknad enligt 50 procent. Kostnadsersättningen till riksdagsman som valts i Nylands *läns* valkrets beräknas emellertid enligt 40 procent om hans bostad med anlitande av allmänna land- eller vattenkommunikationer är belägen på längre avstånd än 30 kilometer från Helsingfors huvudjärnvägsstation.

Hos riksdagsman, som utnämnts till medlem av statsrådet, innehålles hälften av honom enligt denna lag tillkommande arvode *och kostnadsersättning. (Utesl.)* Hos riksdagsman, vilken som värnpliktig inträtt i aktiv tjänst eller i civiltjänst, innehålles honom för tiden för sagda tjänstegöring enligt denna lag tillkommande arvode och kostnadsersättning.

1 c §

— — — — — — — — — — — — — — —

Dagtraktamente för resa i hemlandet utgår likväl inte för den tid, för vilken riksdagsman har rätt till ovan i 1 § 2 mom. nämnd kostnadsersättning, *(utesl.)* förutom då enligt riksdagens förordnande företagen resa omedelbart är ansluten till utlandsresa.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

2.

Lag

om ändring av 22 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

I enlighet med riksdagens beslut ändras 22 § 1 mom. 9 punkten lagen den 31 december 1974 om skatt på inkomst och förmögenhet (1043/74), som följer:

22 §

Såsom skattepliktig inkomst anses icke:

— — — — — — — — — — — — — — —

9) för riksdagsmannauppdrag uppburen *i lagen om riksdagsmannaarvode* (328/47) avsedd kostnadsersättning, reserätt och ersättning för resekostnader,

— — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986 och tillämpas första gången vid beskattningen för år 1986.

Dessutom föreslår utskottet vördsamt

att lagförslagen i lagmotionerna nr 129/1983 rd., 34 och 71/1984 rd. samt 12 och 73 förkastas.

Vidare föreslår utskottet

att hemställningsmotionerna nr 378 och 476/1983 rd. samt 103/1984 rd. avböjs.

Helsingfors den 8 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi (delvis), Impiö (delvis), Joutsenlahti, Koskenniemi (delvis), Linna, Martikainen (delvis), Mäki-Hakola (delvis), Pohjala (delvis), Poutanen (delvis), Rosnell, Rönnholm (delvis), Surakka (delvis), Sutinen (delvis), Tenhiälä, Tikka (delvis) och Vainio samt suppleanterna Hietala (delvis), Järvenpää (delvis), Kuusio, Manninen, Mattila (delvis), Piipari, Sasi, Vepsäläinen, Westerlund, Viljanen (delvis) och Vähäkangas (delvis).

Reservationer

I

Politikernas fikande efter egna förmåner väcker berättigat ett skarpt ogillande i folkets djupa led. Härvid har riksdagen tyvärr fortgående varit ett dåligt föredöme. Folket kommer ännu ihåg den år 1979 genomförda extra löneförhöjningen om tusentals mark för riksdagsmännen varom riksdagen, som stod inför ett riksdagsmannaval, fattade beslut i den förhoppningen att lönen skulle vara högre i den nya riksdagen. Vid 1979 års val gav folket emellertid riksdagsmännen en läxa och uteslöt från riksdagen många sådana riksdagsmän som höjt sina löner och som enligt sin åsikt klokt på förhand fört fram sina egna intressen.

Tyvärr tog inte heller den riksdag som valdes 1979 lärdom av detta och den avstod inte från att omotiverat driva sina egna intressen.

På ett sätt som verkligen är ovanligt i riksdagens dagliga praxis, dvs. utgående från en motion som undertecknats av SDP:s Breilin, centerpartiets Jokela, samlingspartiets Lampinen och DFFF:s Tamminen — då regeringen inte

avlät någon proposition — gjordes i lagen om riksdagsmannaarvode en verklig toppförbättring. Den garanterar rätt till pension redan efter sju år i riksdagen, oberoende av ålder, dvs. till och med redan vid 25 års ålder, och full pension erhålls efter 15 år oberoende av åldern, dvs. rent av vid 33 års ålder. Endast 10 riksdagsmän vågade motsätta sig denna verkliga pensionskupp. Folket svarade åter när det fick tillfälle att vid val ge uttryck för sina åsikter genom att fälla ett rekordantal gamla riksdagsmän ur riksdagen. Av dessa fick emellertid många, oberoende av ålder, pension till följd av den lagreform de omfattat.

Det förefaller som om riksdagen inte ännu heller skulle ha lärt sig något utan den är igen på väg att genomföra en reform där det egna intresset står närmare än det allmänna goda. Reformen innebär en sådan höjning av riksdagsmännens inkomster och skapandet av en sådan automat att riksdagsmännens inkomster t.o.m. vid normala förhöjningar minst fördubblas.

Också denna gång agerar man på ett sätt som ger riksdagen ett synnerligen dåligt rykte, dvs. utgående från en motion, eftersom regeringen ansåg att det inte förelåg något skäl att avlåta en proposition i saken.

Motionen har undertecknats av ordförandena för fyra riksdagsgrupper, dvs. Pertti Paasio från SDP, Kauko Juhantalo från centerpartiet, Ulla Puolanne från samlingspartiet och Ole Norrback från SFP. De som undertecknade den föregående motionen om riksdagsmännens pensioner var partiernas medlemmar i kanslikommissionen, dvs. från socialdemokraterna, centerpartiet, samlingspartiet och DFFF.

Det är mycket beklagligt att de som har makten och kraften att driva sina egna ärenden under en tid då man inom inkomstpolitiken försöker begränsa löneförhöjningarna i syfte att dämpa kostnadstrycket och inflationen och då alltjämt mången medborgare måste dra åt svångremmen på grund av arbetslöshet, sjukdom, invaliditet, otillräcklig pension eller andra orsaker; driver sina egna intressen hänsynslöst genom att lita på folkets korta politiska minne nu då det ännu återstår över ett år till följande riksdagsmannaval.

I den motion som har lagts till grund för utskottets betänkande berörs inte med ett enda ord den allra största olägenheten i fråga om riksdagsmännens avlöning, dvs. den s.k. dubbelavlöningen. Hycklande hänvisas nog till detta i betänkandet och det förutsätts att regeringen vidtar åtgärder för att eliminera olägenheten. Saken kunde emellertid ha blivit omnämnd redan i lagen, såsom är fallet i rdm. Kettunens m.fl. lagmotion nr 73, varvid detta missförhållande skulle elimineras. Därför har vi undertecknade omfattat lagmotionen nr 73/1985 rd. och vi kan inte i någon händelse godkänna utskottets betänkande, utan föreslår att det förkastas.

Vidare kan vi inte i någon händelse omfatta att det nya betänkliga system som ingår i rdm. Paasios m.fl. motion och det betänkande som utarbetats på basis av den, bringas i kraft. Det kan på intet sätt försvaras att man just i fråga om riksdagsmännen tar i bruk ett nytt system med kostnadsersättning och dessutom gör systemet direkt beroende av lönen, då lönen stiger ökar m.a.o. den skattefria kostnadsersättningen i samma takt. På detta sätt skapas en dubbel löneförhöjningsautomatik.

I FLP:s motion nr 73 föreslås att till riksdagsman, som bor inom helsingforsområdet, betalas 50 % av dagspenningen som ersättning för de extra specialkostnader som riksdagsmannavärvet föranleder. På detta sätt kan tidigare praxis fortsätta och samtidigt kan man helt rättvist förbättra situationen för de riksdagsmän som bor inom helsingforsområdet och som onekligen befinner sig i en sämre situation än övriga riksdagsmän.

I motionen nr 73 berörs vidare den olägenheten att riksdagsmännen under resor utomlands när riksdagen är samlad får dubbelt dagtraktamente. I motionen föreslås att detta skall förhindras genom att utbetalningen av inrikesdagtraktamente förbjuds för den tid som en riksdagsman är berättigad att få utlandsdagtraktamente.

I det betänkande som utskottet godkänt må dessutom nämnas den nya betänkliga praxis som möjliggör att en riksdagsman som är minister och som nu inte får dagspenning får hälften av kostnadsersättningen.

Den nya praxisen för också med sig en ny tvistefråga när man börjar granska vem som har anskaffat en bostad för riksdagsmannauppdraget inom huvudstadsregionen och hurudan denna bostad bör vara. Med nuvarande praxis i fråga om dagspenningen förekommer det inte längre någon dylik oklarhet, eftersom justitiekanslern i alla fall, som är det minsta oklara, granskar riksdagsmännens mantalskrivningsort när de anmäler sig till justitiekanslern då fullmakterna överlämnas.

Det förblir alltjämt oklart, åtminstone innan skattestyrelsen utfärdar nya direktiv, om riksdags-

männens extra förmån vid beskattningen slopas. Förmånen utgör nu 10 % av det årliga arvodet för handhavandet av riksdagsmannavärvet. Förmånen borde omedelbart slopas då det nya systemet med kostnadsersättning eventuellt träder i kraft.

Det bör dessutom kraftigt understrykas att trots att man vid skapandet av det nya systemet också kan anföra kalkyler som visar att riksdagsmännens förmåner inte stiger särskilt mycket, betalas dock kostnadsersättning under hela året, dvs. för 12 månader. Dagspenning har betalts under ca 9 månader per år eftersom den inte har betalts för sommar- och vinterledigheten. Man bör inte heller glömma det faktum att regeringen år 1983 lyckades förhindra att de extra högsta löneklasserna togs i bruk. Detta hade redan då även för ministrarna och den vägen också för riksdagsmännen, vilkas avlöning är bunden till ministrarnas löneklass, dvs. sju löneklasser under den, inneburit en klar löneförhöjning. Detta beslut gäller endast till år 1985, varefter det åter finns nya tryck på att ta i bruk dessa högsta löneklasser, i synnerhet från de löntagarorganisationers håll som driver de högt avlönades intressen. Därvid vore också riksdagsmännens löneförhöjningar avsevärda, trots att löneförmånerna redan nu, i synnerhet för de riksdagsmän som har rätt till dagspenning, stiger så att de blir betydligt högre än en bruttolön på 20 000 mk.

På den ovan anförda grunden ville vi att betänkandet skulle förkastas och lagmotionen nr 73 godkännas.

Helsingfors den 8 november 1985

Anssi Joutsenlahti **Mikko Vainio**

II

Det största missförhållandet i riksdagsmännens nuvarande avlöningssystem är den s.k. dubbelavlöningen. Vid behandlingen av lagmotionerna har statsutskottet inte avhjälpt detta missförhållande och har inte heller haft möjlighet att göra det. Möjligheten att från staten samtidigt få riksdagsmannaarvode och en partiell lön från en s.k. bakgrundstjänst baserar sig på tjänstekollektivavtalen och kan i praktiken elimineras endast genom avtal. Innan detta sker anser DFFF:s riksdagsgrupp att riksdagsmännens förmåner inte i något avseende borde förbättras.

Samtidigt som dubbelavlöningen slopas vore det också skäl att eliminera möjligheten att lyfta tjänste- eller annan pension samtidigt som riksdagsmannaarvode. Samtidigt borde det också förhindras att företag eller andra privata källor betalar löner till sittande riksdagsmän.

På grund av att dubbellönefrågan ännu inte är slutbehandlad anser vi att utskottsmajoritetens beslut att revidera riksdagsmännens förmåner är förhastat. Behovet av eventuella ändringar borde övervägas först då dubbellönesystemet har slopats.

I det lagförslag som utskottsmajoriteten godkänt finns dessutom två olägenheter som ytterligare motiverar vår negativa inställning. För det första har utskottsmajoriteten fastställt kostnadsersättningen som vissa procentandelar av riksdagsmannaarvodet. Detta innebär att om riksdagsmännens avlöning ändras t.ex. genom att de högsta löneklasserna tas i bruk, stiger också kostnadsersättningarna automatiskt. Vi motsätter oss dessa förberedelser för en dubbelförhöjning.

För det andra kan vi inte godkänna att utskottsmajoriteten föreslår en förhöjning också av de riksdagsmäns ekonomiska förmåner, som är medlemmar av statsrådet. Vi anser att de i statens högsta ibrukvarande löneklass inplacerade ministrarnas lönenivå, med beaktande av att de dessutom om de är riksdagsmän får hälften av riksdagsmannaarvodet, är så hög att det inte finns något behov av tillägg. Vi påpekar också att om de högsta löneklasserna tas i bruk får statsrådets medlemmar åter en avsevärd löneförhöjning.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagmotionerna förkastas.

Helsingfors den 8 november 1985

Irma Rosnell **Niilo Koskenniemi** **Osmo Vepsäläinen**

Statsutskottets betänkande nr 68 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 13 § lagen om accis på gödselmedel

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 138 med förslag till lag om ändring av 13 § lagen om accis på gödselmedel till statsutskottet för beredning. I samband med propositionen har utskottet behandlat rdm. Pohtos m.fl. hemställningsmotion nr 125 om slopande av accisen på gödselmedel. Motionen remitterade riksdagen till utskottet den 29 mars 1985.

Accis på andra gödselmedel än gödselmedel för skogsgödsling har uppburits fr.o.m. ingången av juli 1976. Genom accisen har en del av den andel samlats in, med vilken lantbruket skall delta i finansieringen av statens utgifter för exporten av lantbrukets överproduktion. Skatten utgör sedan början av september i år 23 penni per kilogram.

Den nuvarande lagens giltighetstid går ut vid årets slut. Eftersom lantbruket skall delta i finansieringen av exporten av lantbrukets överproduktion också 1986 föreslår regeringen att accis på gödselmedel skall uppbäras till slutet av år 1986. Regeringen föreslår att accisbeloppet fortfarande skall vara 23 penni per kilogram.

I hemställningsmotionen nr 125 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen i brådskande ordning vidtar åtgärder för att avskaffa accisen på gödselmedel.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslaget i propositionen.

Utskottet har ställt sig avböjande till motionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet

att hemställningsmotionen nr 125 förkastas.

Helsingfors den 8 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Hietala, Kuusio, Manninen, Piipari, Sasi och Vepsäläinen.

428500957H

Statsutskottets betänkande nr 69 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av lagen om bostadssparpremier

Riksdagen remitterade den 8 oktober 1985 regeringens proposition nr 162 med förslag till lag angående ändring av lagen om bostadssparpremier till statsutskottet för beredning.

I propositionen föreslås att lagen om bostadssparpremier ändras så att i stället för den ränta som skall betalas på bostadsspardepositioner av statens medel betalas en bostadssparpremie om 2 500 mark per bostad som skall anskaffas. Premien skall höjas med 500 mark för vart och ett minderårigt barn som bor i samma hushåll som deponenten. Enligt lagförslagets ikraftträdelsestadgande är bostadsspardeponent berättigad till bostadssparpremie enligt tidigare gällande stadganden om premien enligt stadgandena är större än premien enligt lagförslaget.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1986 och avsikten är att lagen skall träda i kraft i början av 1986.

Utskottet anser att propositionen är ändamålsenlig och tillstyrker den.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 8 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Hietala, Järvenpää, Kuusio, Manninen, Piipari och Vepsäläinen.

Reservation

Regeringen föreslår att den bostadssparpremie som betalas av statens medel på bostadsspardepositioner skall justeras till 2 500 mark. Vidare föreslår den att premien skall höjas med 500 mark för vart och ett minderårigt barn som bor i samma hushåll som deponenten.

Systemet med bostadssparpremier skapades för att göra det lättare för ungdomar att skaffa sig en bostad. I synnerhet i huvudstadsregionen är det emellertid alltjämt svårt för ungdomar att skaffa sig en bostad. Hyresbostäder står inte att få och ägarbostädernas priser stiger så att de blir ouppnåeliga.

Samlingspartiet anser att en höjning av bostadssparpremien vore ett sätt att göra det lättare för ungdomar att skaffa sig en bostad. Bostadssparpremien borde därför höjas till 5 000 mark per bostad som skall anskaffas. Dessutom borde premien höjas med 1 000 mark för varje sådant minderårigt barn som bor i samma hushåll som deponenten.

Vi föreslår därför

att lagförslaget skall godkännas sålydande:

428500958J

Lag

angående ändring av lagen om bostadssparpremier

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 19 december 1980 om bostadssparpremier (862/80) 6 § 2 mom., samt *ändras* 5 och 11 §§, av dessa lagrum det sistnämnda sådant det lyder i lag av den 9 december 1983 (917/83), som följer:

5 §

(1 mom. såsom i utskottets betänkande)

I bostadssparpremie betalar staten på bostadsspardeposition genom penninginrättningens förmedeling *5 000* mark för den bostad anskaffningen gäller. Denna premie höjs med *1 000* mark för vart och ett minderårigt barn, som bor i samma hushåll som deponenten då köpebrevet gällande bostaden upprättas eller byggnadstillsynsmyndighet förrättar slutsyn på bostaden.

11 §

(Såsom i utskottets betänkande)

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 8 november 1985

Heikki Järvenpää **Pentti Mäki-Hakola**
Pertti Salolainen **Toivo T. Pohjala**

Statsutskottets betänkande nr 70 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 och 4 §§ lagen om avvikelser från lagen angående omsättningsskatt i fråga om vissa produktiva investeringar

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 129 med förslag till lag om ändring av 3 och 4 §§ lagen om avvikelser från lagen angående omsättningsskatt i fråga om vissa produktiva investeringar till statsutskottet för beredning. I samband med propositionen behandlade utskottet rdm. Pesolas m.fl. hemställningsmotion nr 117 om omsättningsskattelättnader i fråga om leasing- och hyresmaskiner, som riksdagen remitterade till utskottet för beredning den 29 mars 1985.

Enligt vårt omsättningsskattesystem kan företagen i princip inte avdra inköpspriset på investeringsvaror när försäljningens beskattningsvärde beräknas. Inköpsprisen på produktiva investeringar, dvs. på vissa i lagen noggrant bestämda industribyggnader samt produktionsmaskiner och -anläggningar har emellertid stadgats vara avdragsgilla. För nya industribyggnader är avdraget 75 procent vilket i medeltal motsvarar de omsättningsskattebelagda kostnader som ingår i byggnadens inköpspris. Skattskyldiga som tillverkar varor har rätt till 80 procents avdrag bland annat på inköpspriset för maskiner, anläggningar och arbetsredskap som direkt används vid tillverkningen.

Regeringen föreslår att omsättningsskattefriheten för industribyggnader utsträcks till att gälla också byggnader som används för forskning. På motsvarande sätt utvidgas den partiella omsättningsskattefriheten för produktiva investeringar i maskiner och anläggningar till att gälla maskiner och anläggningar som används vid forskning och dessutom ändras den ovan avsedda partiella befrielsen från omsättningsskatt till att gälla endast sådana maskiner som huvudsakligen används i verksamhet som är befriad från omsättningsskatt.

I hemställningsmotionen nr 117 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för åstadkommande av omsättningsskattelättnader för leasing- och hyresmaskiner.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet ställer sig avböjande till motionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet

att hemställningsmotionen nr 117 avböjs.

Helsingfors den 8 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Hietala, Järvenpää, Kuusio, Manninen, Piipari, Sasi och Vepsäläinen.

428500959K

Reservationer

I

Ursprungligen har partiell omsättningsskattefrihet beviljats för industribyggnader och produktiva maskin- och anläggningsinvesteringar på grundval av konjunkturerna. Nu håller regeringen på att utvidga omsättningsskattefriheten till att gälla också byggnader samt maskiner och anläggningar som används vid forskning. Sakligt sett håller regeringen stegvis på att övergå från omsättningsskatt till ett system med mervärdesskatt, som innebär att industrin befrias från skatt och skatten påförs enbart inhemska konsumenter. Också i övrigt minskar regeringen på olika sätt beskattningen av näringsverksamhet och ökar på motsvarande sätt medborgarnas beskattning, särskilt genom indirekta skatter.

I motsats till utskottsmajoriteten kan vi inte anse att regeringens skattekurs är rättvis.

Vi föreslår

att lagförslaget i regeringens proposition förkastas.

Helsingfors den 8 november 1985

Osmo Vepsäläinen **Irma Rosnell** **Niilo Koskenniemi**

II

Regeringen föreslår att den omsättningsskattefrihet som gäller industribyggnader utvidgas till att gälla också byggnader används för bedrivande av forskning och att den partiella omsättningsskattefriheten för produktiva maskin- och anläggningsinvesteringar utsträcks till att gälla maskiner och anläggningar som används vid forskning. Samlingspartiet anser att ändringarna är mycket positiva eftersom de främjar forskningen inom den finländska industrin och på detta sätt utvecklingen.

Samtidigt föreslår regeringen emellertid en väsentlig inskränkning av omsättningsskattefriheten för produktiva investeringar. Regeringen föreslår att den partiella omsättningsskattefriheten för produktiva maskin- och anläggningsinvesteringar begränsas till att gälla endast anläggningar som *huvudsakligen* används vid framställning av varor. Syftet med förslaget är att ändra den linje som högsta förvaltningsdomstolen omfattat i sitt utslag (HFD 1984 B II 653, 5.9.1984) i fråga om förutsättningarna för omsättningsskattefrihet. Regeringens avsikt är att återinföra beskattarens tidigare tolkning. Enligt vissa kalkyler är ändringen till sitt markbelopp klart större än den lindring som forskningen får enligt propositionen.

Det är skäl att fästa speciell uppmärksamhet vid att det i propositionens huvudsakliga innehåll inte nämns något om saken. I själva motiveringen nämns saken endast i förbigående i den detaljerade motiveringen. Enligt samlingspartiets mening finns det ett väsentligt behov av en uppföljning av hur tolkningen av beskattningen har utvecklats i juridiskt hänseende. Under senare tider har regeringens propositioner likväl endast innehållit sådana ändringar att tolkningen av de skattestadganden som är förmånliga för de skattskyldiga har ändrats. Däremot har uppföljningen inte alls omfattat korrigeringar i sådana ändrade tolkningar som är oförmånliga för de skattskyldiga. I fråga om omsättningsskatten på produktiva investeringar kan från senaste tid nämnas bl.a. slopandet av omsättningsskattelindringen för anläggningar i kraftverk i anslutning till produktionsinrättningar, återinförandet av omsättningsskattelindringen för anläggningstillgångar som säljs till utlandet och slopandet av omsättningsskattelindringen vid s.k. påbyggnad av tidigare byggnad.

Enligt samlingspartiets mening är huvudsakligheteskriteriet inte lyckat. Det är mycket svårt att bedöma och reda ut om anläggningar till över 50 procent används för framställning av varor. Re-

dan nu förutsätter teknikens utveckling ett intimt samarbete mellan planering och tillverkning. Den senaste generationen datorer används såväl vid planeringen som styrningen av processerna och då anläggningar tas i bruk är den produktiva verksamhetens andel i början inte nödvändigtvis 50 procent. Sålunda är det av regeringen föreslagna skattestadgandet oändamålsenligt och försvårar rent av den teknologiska utvecklingen.

Enligt samlingspartiets mening borde avdrag beviljas om anläggningar *väsentligen* används vid framställning. Härvid borde anläggningarnas användning vara fortgående och regelbunden och det avgörande kriteriet borde behovet av anläggningarna vid tillverkningen. En sådan förutsättning vore smidig och förenlig med högsta förvaltningsdomstolens ståndpunkt och skulle väl förverkliga det egentliga syftet med omsättningsskattelindringen.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns sålydande:

Lag

om ändring av 3 och 4 §§ lagen om avvikelser från lagen angående omsättningsskatt i fråga om vissa produktiva investeringar

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 19 december 1980 om avvikelser från lagen angående omsättningsskatt i fråga om vissa produktiva investeringar (848/80) 3 § 1 mom. samt 4 § 1 och 3 mom., av dessa lagrum 4 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag av den 3 december 1982 (875/82), som följer:

3 §

(Såsom i utskottets betänkande)

4 §

Skattskyldig som bedriver varutillverkning får avdraga 80 hundradedelar av inköpspriserna för maskiner, anläggningar och arbetsredskap samt delar till dem, vilka han anskaffat eller själv importerat för *väsentlig* användning direkt vid nämnda tillverkning eller därtill ansluten forsknings- eller utvecklingsverksamhet, samt av inköpspriserna för skattebelagda monteringsarbeten vilka utförs i samband med anskaffningen av nämnda varor eller, såvida den skattskyldige själv tillverkat dessa, 80 hundradedelar av det belopp som enligt 17 § 1 mom. lagen angående omsättningsskatt skall hänföras till försäljningens beskattningsvärde.

— — — — — — — — — — — — — —

(3 mom. såsom i utskottets betänkande)

— — — — — — — — — — — — — —

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 8 november 1985

Kimmo Sasi **Pentti Mäki-Hakola** **Pertti Salolainen**
Heikki Järvenpää

Statsutskottets betänkande nr 71 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av 46 b § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

Riksdagen remitterade den 18 oktober 1985 regeringens proposition nr 188 med förslag till lag angående ändring av 46 b § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet till statsutskottet för beredning.

De bolag som i Finland producerar kärnkraft, dvs. Imatran Voima Oy och Industrins Kraft Ab, är enligt de bestämmelser som med stöd av atomenergilagen fogats till deras tillstånd skyldiga att på förhand, dvs. redan under de år då kärnenergi produceras, sammanbringa medel för framtida kostnader för kärnavfallshanteringen. Utgifterna kan enligt de gällande periodiseringsstadgandena dras av vid inkomstbeskattningen av bolagen först när skyldigheten att erlägga utgifterna uppstår. Bolagen kunde således inte utan speciallagstiftning vid beskattningen dra av dessa först senare uppkommande utgifter, som hänför sig till inkomsterna under bolagets hela verksamhetstid, trots att de enligt tillståndsvillkoren är skyldiga att, innan dessa utgifter betalas, på förhand sammanbringa medel för dem.

Enligt de temporära stadganden som första gången tillämpades vid beskattningen för år 1982 har bolagen från sina inkomster kunnat dra av de utgifter för kärnavfallshantering som framdeles föranleds av verksamheten under dessa år. Handels- och industriministeriet har årligen fastställt den avdragbara reserveringens belopp. Vidare har i lagen fastställts ett maximibelopp för reserveringen.

Regeringen föreslår att de bolag som producerar kärnkraft liksom under tidigare år också vid beskattningen för år 1985 skall få dra av det belopp som behövs för framtida kostnader för kärnavfallshanteringen. Från år 1984 till år 1985 får reserveringen öka med högst 240 miljoner mark.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 8 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Hietala, Järvenpää, Kuusio, Manninen, Piipari, Sasi och Vepsäläinen.

428500960L

Statsutskottets betänkande nr 72 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om en importhandelsfond

Riksdagen remitterade den 18 oktober 1985 regeringens proposition nr 195 med förslag till lag om ändring av lagen om en importhandelsfond till statsutskottet för beredning.

I propositionen föreslår regeringen att giltighetstiden för lagen om en importhandelsfond skall förlängas till utgången av år 1990 och att lagen samtidigt ändras så att den motsvarar fondens nuvarande verksamhetsbehov. Fonden skall närmast ha till uppgift att förmedla prisutjämningsavgifter i fråga om importerade bränslen samt sköta en del arrangemang när det gäller betalningstiderna för bomullsköp och -försäljning.

För att fluktuationerna i priserna på flytande bränsle skall utjämnas kunde importören, tillverkaren och importhandelsfonden sinsemellan ingå prisutjämningsavtal om att prisskillnadsersättningar skall betalas till importören eller tillverkaren genom förmedling av importhandelsfonden. Förfarandet kommer inte att ha några statsekonomiska verkningar.

Importhandelsfonden kommer fortfarande att lyda under handels- och industriministeriet och förvaltas av det. Dess kapital kommer att utgöras av medel som i statsförslaget överförts till importhandelsfonden eller på annat sätt flyter in till fonden. Regeringen föreslår att fondens förvaltning skall ändras så att en direktion, som består av ordförande och högst sju andra medlemmar, på grunder som statsrådet närmare bestämmer beslutar om fondens verksamhet och användningen av dess medel.

Utskottet anser att propositionen är ändamålsenlig och förordar den. Utskottet förutsätter emellertid att regeringen kontinuerligt ger akt på om lagen är behövlig och vilka verkningar den har samt efter behov vidtar de åtgärder förhållandena kräver.

Statsutskottet förelår vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 12 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Alppi, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Poutanen, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Eklund, Järvenpää, Kuusio, Pekkarinen (delvis), Piipari, Sasi och Vepsäläinen.

4285009720

Reservation

Vi föreslår

att följande uttalas i betänkandets motivering:

''När utskottet godkänner lagförslage förutsätter det att sådan flexibilitet iakttas vi prissättningen av oljeprodukter, som går ut p att garantera att konsumentpriserna i Finlan inte överstiger prisnivån i andra länder.''

Helsingfors den 12 november 1985

Heikki Järvenpää
Kimmo Sasi

Pentti Mäki-Hakola
Pertti Salolainen

Statsutskottets betänkande nr 73 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om undantag beträffande vissa livsmedel från lagen angående omsättningsskatt

Riksdagen remitterade den 17 september 1985 regeringens proposition nr 98 med förslag till lag om ändring av lagen om undantag beträffande vissa livsmedel från lagen angående omsättningsskatt till statsutskottet för beredning. I anslutning till propositionen har utskottet behandlat rdm. Skröns m.fl. lagmotion nr 106/1984 rd. med förslag till lag om ändring av 3 § lagen angående omsättningsskatt, som riksdagen remitterade till utskottet för beredning den 8 februari 1985, samt rdm. Eskelinens hemställningsmotion nr 63/1984 rd. om slopad omsättningsskatt på försäljning av naturprodukter, vilken riksdagen remitterade till utskottet för beredning den 20 mars 1984.

I syfte att sänka priserna uppbärs inte full omsättningsskatt på viktiga livsmedel avsedda att konsumeras i Finland. I 4 § 1 mom. lagen angående omsättningsskatt ingår därför en förteckning över de livsmedel som säljs skattefritt då säljaren är varans primärproducent. Även import av de i lagrummet nämnda livsmedlen är skattefri. Bland annat de allmännaste av våra vilt växande bär och ätliga svampar ingår i förteckningen.

Enligt 18 § 1 mom. lagen angående omsättningsskatt har idkare av rörelse rätt att vid beräkning av sin försäljnings beskattningsvärde avdra de skattefria inköpsprisen för de av primärproducenten köpta varor som nämns i lagens 4 § 1 mom. Denna rätt att sänka försäljningens beskattningsvärde med beloppet av skattefria inköp innebär att rörelseidkaren genom omsättningsbeskattningen av staten får ett stöd vars storlek är 16 procent av det pris som betalts till plockaren. I 18 § 2 mom. lagen angående omsättningsskatt ingår ett stadgande enligt vilket exportörerna av produkter åläggs att återbetala stödet till staten när ovan avsedda produkter exporteras. Sålunda ingår i exportpriset varken omsättningsskatt eller något stöd som erhålls genom omsättningsskattesystemet.

Regeringen föreslår att man på samma sätt som bl.a. i Sverige börjar utbetala sådant stöd som avses ovan. Detta skall ske så att den förmån som vid beskattningen erhållits för blåbär, lingon samt svamp genom primärproduktavdraget inte behöver återbäras vid export. På grund av internationella handelsavtal och av beskattningstekniska skäl föreslås stödet emellertid inte gälla förädlade bärprodukter.

Avsikten är att lagen skall träda i kraft omedelbart sedan riksdagen antagit den. Lagen skall emellertid delvis tillämpas retroaktivt, dvs. på vara som har förts ut ur landet den 1 juli 1985 eller därefter.

Enligt lagförslaget i rdm. Skröns m.fl. lagmotion nr 106/1984 rd. skall förädlingsprodukter såsom saft, mos, sylt och andra jämförbara tillverkningar, som framställts av insamlade naturprodukter såsom bär, örter, kryddväxter och med dem jämförbara naturprodukter vara befriade från omsättningsskatt.

I rdm. Eskelinens hemställningsmotion nr 63/1984 rd. föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar åtgärder för att slopa omsättningsskatten på försäljning av vilda växter och produkter av dem.

Utskottet hat behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Lagförslaget i regeringens proposition syftar till att inom ramen för omsättningsskattesystemet stödja exporten av våra vanligaste vilt växande bär, nämligen blåbär och lingon, samt av ätlig svamp. Utskottet konstaterar att det nya systemet kan leda till vissa missförhållanden som beror på att stödet genomförs med hjälp av beskattningen och inte som direkt stöd. Stödet kan också leda till att bären exporteras oförädlade, varjämte stödet uppenbarligen inte täcker alla likställbara produkter. Utskottet förutsätter att regeringen låter reda ut om stödsystemet kan revideras för

428500971Y

att de ovan relaterade missförhållandena skall kunna elimineras inom ramen för ett direkt stödsystem.

Utskottet ställer sig avböjande till motionerna.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet, som har lagt regeringens proposition till grund för behandlingen

att lagförslaget i lagmotionen nr 106/1984 rd. skall förkastas.

Dessutom föreslår utskottet

att hemställningsmotionen nr 63/1984 rd. skall avböjas.

Helsingfors den 12 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Alppi, Koskenniemi, Linna, Malm (delvis), Mäki-Hakola, Poutanen, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Eklund, Kuusio, Pekkarinen (delvis), Piipari, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

Reservation

När man börjar ge omsättningsskattestöd för exporterade blåbär, lingon och svampar, borde hjorttronen enligt samlingspartiets åsikt ges samma ställning. Hjorttronen och hjorttronplockningen har en mycket stor betydelse i synnerhet för Lapplands befolkning. Särskilt med tanke på gränshandeln är omsättningsskattestödet mycket behövligt.

Vi föreslår därför

att 6 a § i lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas sålydande:

6 a §

Har i Finland plockade vilt växande blåbär, lingon *och hjortron* färska eller frysta eller i Finland plockade vilt växande ätbara svampar färska, torkade eller saltade som sådana utförts ur landet första gången, skall exportören med avvikelse från 18 § 2 mom., i gällande lag angående omsättningsskatt inte betala skatt på beloppet av det gjorda primärproduktavdraget.

Helsingfors den 12 november 1985

Kimmo Sasi
Pertti Salolainen

Pirjo Rusanen
Pentti Mäki-Hakola

Statsutskottets betänkande nr 74 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lotteriskattelagen

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 126 med förslag till lag om ändring av lotteriskattelagen till statsutskottet för beredning.

Om lagstiftningsordningen för lagförslaget i regeringens proposition har utskottet begärt grundlagsutskottets utlåtande som bifogas detta betänkande.

Lotteriskattebeloppen har varit i kraft från 1970. Lotteriskattens belopp är 20 procent på vinst vars värde är högst 1 000 mark, 25 procent på vinst som är större än 1 000 men likväl högst 10 000 mark samt 30 procent på alla vinster som är större än 10 000 mark. Regeringen föreslår att lotteriskatteskalan till följd av försämringen i penningvärdet ändras så att skatten är 20 procent på vinst om högst 2 000 mark, 25 procent på vinst över 2 000 men likväl högst 20 000 mark och 30 procent på vinst vars värde är över 20 000 mark. Eftersom antalet stora vinster har ökat under de senaste åren, föreslår regeringen dessutom att en lotteriskatt om 35 procent uppbärs för vinster vars värde är över 200 000 mark.

Enligt lotteriskattelagen går 60 procent av lotteriskattens avkastning till staten och 40 procent till kommunerna. Kommunernas andelar beräknas i förhållande till invånarantalet. Regeringen föreslår att inkomsterna av lotteriskatten i anslutning till arrangemanget vid fördelningen av skatteinkomsterna mellan staten och kommunerna i sin helhet skall tillfalla staten. Ändringen gäller också den lotteriskatteandel som enligt gällande stadganden tillfaller kommunerna i landskapet Åland.

Regeringen föreslår att lagen skall träda i kraft vid ingången av 1986.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 12 november 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Alppi, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Poutanen, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Eklund, Kuusio, Pekkarinen, Piipari, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

Reservationer

I

Regeringen föreslår att lotteriskattens avkastning i sin helhet skall gå till staten räknat från början av år 1986. Samtidigt har skalan för lotteriskatten till vissa delar justerats. Utskottsmajoriteten har omfattat detta.

Förlusten av lotteriskattens avkastning minskar kommunernas inkomster med 110 miljoner mark. I fråga om folkpensionens tilläggsdelar ökar kommunernas utgifter med 460 miljoner mark, och den extra socialskyddsavgiften innebär

å sin sida en belastning om 320 miljoner mark. Sammanlagt belastar de kommunernas ekonomi med 890 miljoner mark. Redan under tidigare år har regeringen med riksdagsmajoritetens samtycke ökat kommunernas betalningsbörda och sålunda skapat ett ökat behov på att höja skattörets valör och att stoppa utvecklandet av servicen för mindre bemedlade kommuninvånare. Med tanke på kommuninvånare med små och medelstora inkomster vore det emellertid bättre om servicen utvecklas och att en allt större del av de behövliga medlen insamlas via den progressiva statsbeskattningen och beskattningen av storbolag, medan åter regeringens kurs leder till att kommunalskatten, som drabbar småinkomsttagarna och personer med medelstora inkomster, måste höjas. Regeringen går inte de fattigas ärenden, i synnerhet som den dessutom eftertraktar att kraftigt lindra inkomstbeskattningen av personer med stora inkomster och redan har föreslagit en väsentlig sänkning av förmögenhetsskatten samt dessutom föreslår att företagens skattelättnader skall ökas.

Vi föreslår

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 12 november 1985

Osmo Vepsäläinen **Niilo Koskenniemi** **Ulla-Leena Alppi**

II

Regeringen föreslår att lotteriskatten räknat från början av 1986 helt skall gå till staten, medan den tidigare har redovisats som inkomst till både staten och kommunerna. På detta sätt tar staten cirka 100 miljoner mark i skatteinkomster av kommunerna.

Samlingspartiet kan inte godkänna den av regeringen föreslagna omorganiseringen av skatteinkomster vilken hänför sig till kommunernas ekonomi och görs ensidigt utan förhandlingar. Lotteriskatten är en del av den skatt som betalas på inkomst. Inkomstskatterna består av såväl inkomstskatt till staten som kommunalskatt. Regeringens proposition innebär att kommunerna går miste om sin rätt till en inkomstskatt som motsvarar kommunalskatten då det gäller inkomster av typen lotterivinst. Sålunda avviker propositionen väsentligt från grundprinciperna inom vårt inkomstskattesystem och kan således inte godkännas.

Eftersom samlingspartiet inte kan acceptera regeringens politik varigenom statens egna ekonomiska svårigheter överförs på kommunerna föreslår vi

att lagförslaget i regeringens proposition förkastas.

Helsingfors den 12 november 1985

Kimmo Sasi **Pirjo Rusanen**
Pertti Salolainen **Pentti Mäki-Hakola**

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 5 november 1985
Utlåtande nr 15

Till Statsutskottet

Statsutskottet har genom en skrivelse av den 4 oktober 1985 begärt grundlagsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 126 med förslag till lag om ändring av lotteriskattelagen. Med anledning av ärendet har utskottet hört överdirektören Jukka Tammi vid finansministeriet, justitiekanslern Kai Korte, professorn Mikael Hidén, forskarprofessorn Antero Jyränki, professorn Ilkka Saraviita och professorn Kari S. Tikka. Efter att ha behandlat ärendet enbart från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

Lagförslaget

I propositionen föreslås att lotteriskattelagen ändras så att lotteriskatten på grund av nedgången i penningvärdet sänks samtidigt som beskattningen av stora vinster skärps. Dessutom föreslår regeringen att avkastningen av lotteriskatten skall gå enbart till staten medan avkastningen nu fördelas mellan staten och kommunerna.

Enligt propositionen skall lagförslaget behandlas i den ordning som enligt 68 § riksdagsordningen gäller för ny eller ökad skatt.

Statsförfattningsrättslig bedömning

Enligt 61 § regeringsformen stadgas om skatt genom lag. Enligt hävdvunnen lagstiftningspraxis har det ansetts att stadgandet förutsätter att det inte är möjligt att genom en lag som hör till den såkallade materiella skattelagstiftningens område överföra befogenhet att bestämma om skattskyldigheten och skattebeloppet genom stadganden som är av lägre rang än en lag eller genom förvaltningsbeslut. Lagförslaget ger inte anledning till anmärkningar då det gäller detta förbud mot delegering.

Grundlagsutskottet har dessutom granskat om lagförslaget skall behandlas i den ordning som stadgas i 66 § riksdagsordningen eller i den ordning som stadgas i 68 §. Enligt riksdagsordningens 68 § skall det förfarande iakttas som i riksdagsordningens 66 § har stadgats då fråga är om skatt som är avsedd att utgå under obestämd eller viss tid, eller om upptagande av statslån, dock så, att förslag om ny eller ökad skatt eller om fortsatt utgörande av för viss tid fastställd skatt till oförändrat belopp inte kan behandlas på annat sätt än i den särskilda lagstiftningsordning som gäller för skattelagar.

Den i riksdagsordningens 66 § stadgade behandlingsordningen är avsedd att tillämpas i alla de fall som gäller den materiella skattelagstiftningen och där det inte är fråga om i 68 § riksdagsordningen nämnda undantag, dvs. om ny eller ökad skatt eller om fortsatt utgörande av för viss tid fastställd skatt. Stadgandet i riksdagsordningen 68 § har utformats så att förfarandet enligt riksdagsordningens 66 § är huvudregeln, från vilken avsteg kan göras endast i de särskilt nämnda fall som anges i riksdagsordningens 68 §.

Hänvisande till exempel till utlåtandet nr 8/1982 rd. om regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av lagen om apoteksväsendet och till lag angående ändring och temporär ändring av lagen om apoteksavgifter konstaterar grundlagsutskottet att saken skall bedömas utgående från de skattskyldigas synpunkt, om det är fråga om en ny eller ökad skatt i den mening som avses i 68 § 1 mom. riksdagsordningen. Om lagförslaget innebär att avgiften ökar i fråga om vissa skattskyldiga och minskar i fråga om andra skall behandlingsordningen väljas enligt avgiftsökningen och lagförslaget behandlas i den ordning som avses i 68 § riksdagsordningen.

Eftersom en ändring av lotteriskatteskalan i enlighet med lagförslaget skärper beskattningen

av stora vinster skall lagförslaget på de grunder som anförts ovan behandlas i den ordning som stadgas i 68 § riksdagsordningen.

Grundlagsutskottet har också rett ut frågan om i vilken ordning lagförslaget skall behandlas om ändringen innebure en skatt som uppbärs under ett år. Grundlagsutskottet har behandlat frågan om stadganden som ansluter sig till en så kallad ettårig skattelag och som inte hör till den materiella skattelagstiftningen bland annat i sina utlåtanden nr 6/1957 rd. om regeringens proposition nr 58 med förslag till lag om exportavgift, nr 7/1963 rd. om regeringens propositioner nr 122 och 134 med förslag till lag angående ändring av lagen om marknadsföringsfond för lantbruksprodukter, nr 10/1964 rd. om regeringens proposition nr 183 med förslag till lag om importavgifter för lantbruksprodukter samt nr 6/1976 rd. om regeringens proposition nr 40 med förslag till lag angående uppskov med utbetalning av skatteåterbäring för år 1975.

I dessa sammanhang har grundlagsutskottet ansett att eftersom en minoritet av riksdagen, när en skattelag stiftas, inte åtnjuter det skydd som tillförsäkrats den enligt 66 § 7 mom. riksdagsordningen vid stiftandet av en vanlig lag, är det inte möjligt att i en ettårig skattelag stadga om frågor som går utanför stadgandet om den skatt som det i respektive fall är fråga om. Om en skattelag, som är avsedd att vara ettårig, innehåller stadganden som gäller andra saker skall lagen stiftas i den ordning som avses i 66 § riksdagsordningen. Grundlagsutskottet har också tidigare ansett att som frågor, som inte gäller stadgande om skatt, ej skall betraktas sådana stadganden som är subsidiära och kompletterande med tanke på lagförslagets huvudsakliga innehåll, även om de betraktade särskilt för sig kunde förutsätta en annan behandlingsordning. Det har ansetts att till exempel med skattens användningssyfte intimt förknippade stadganden samt stadganden om skatteuppbörden och beskattningsförfarandet, vilka inte avviker från allmän skattelagspraxis, kan behandlas i samma ordning som stadgandet om själva skatten.

Utöver den ovan behandlade ändringen av lotteriskatteskalan innebär lagförslaget att 6 § lotteriskattelagen upphävs. Detta innebär att avkastningen av lotteriskatten går enbart till staten. Denna punkt i förslaget är i och för sig en omständighet som går utanför stadgandet om skatten. Det är emellertid fråga om ett stadgande som gäller skattetagaren. Frågan är nära förknippad med det egentliga stadgandet om skatten eftersom utöver den i lagförslaget avsedda ändringen av skalan stadgandena om dels skattskyldigheten och skatteobjektet och dels skattetagaren bör anses vara faktorer som påverkar skattegäldsförhållandets karaktär och det sätt på vilket skatten bestäms. Den föreslagna regleringen i fråga om skattetagaren kan inte heller anses avvika från gällande skattelagspraxis, eftersom många skatter går enbart till staten. Eftersom det när 6 § på ovan anfört sätt upphävs är fråga om stadgandet om skatt i vid bemärkelse påverkas behandlingsordningen inte av det faktum att den statsekonomiska effekten av att skalan ändras är betydligt mindre än av att 6 § upphävs. Av dessa orsaker och då behandlingsordningen inte heller påverkas av att lagförslaget å ena sidan innebär en skattesänkning och å andra sidan en skattehöjning anser grundlagsutskottet att lagförslaget, också om det innebär en skatt som uppbärs under ett år, kan behandlas i den ordning som föreskrivs i 68 § riksdagsordningen.

Hänvisande till det ovan sagda anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av lagförslaget, såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget till lag om ändring av lotteriskattelagen bör behandlas i den ordning som föreskrivs i 68 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Aaltio, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, J. Mikkola, Muroma, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen.

Statsutskottets betänkande nr 74 a med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lotteriskattelagen

Riksdagen återförvisade den 26 november 1985 i det syfte som stadgas i 68 § 2 mom. riksdagsordningen, regeringens proposition nr 126 med förslag till lag om ändring av lotteriskattelagen till statsutskottet, eftersom lagförslaget i propositionen förföll vid tredje behandlingen i riksdagen.

Utskottet, som skall avge utlåtande om huruvida skatten skall stadgas att utgå under ett år samt föreslå ordalydelsen till lagförslag angående skattens uppbärande, har behandlat ärendet och konstaterat det vara ändamålsenligt att föreslå att lagförslaget i propositionen skall godkännas ändrat till en ettårig skattelag. Utskottet har gjort härtill syftande ändringar i lagförslagets rubrik, ingress samt ikraftträdelse- och tillämpningsstadgande.

Utskottet föreslår vördsamt

att den i regeringens proposition föreslagna skatten skall stadgas att utgå under ett år; samt

att lagförslaget i regeringens proposition således skall godkännas sålydande:

Lag

om *temporär* ändring av lotteriskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras temporärt i* lotteriskattelagen av den 10 april 1970 (259/70) (*utesl.*) 1 § 1 mom., 4 § 1 mom. och 9 § 1 mom., av dessa lagrum 9 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 11 augusti 1978 (622/78), som följer:

1 och 4 §§
(Såsom i regeringens proposition nr 126)

6 §
(*Utesl.*)

9 §
(Såsom i regeringens proposition nr 126)

10 §
(*Utesl.*)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986. Lagen tillämpas på vinster som utfaller i lotteri som är beroende av tillstånd, om tiden för föranstaltandet av lotteriet första gången börjat *den dag lagen trädde* i kraft *eller därefter under år 1986*, samt på vinster i penninglotteri, om dragningen skett *den dag lagen trädde* i kraft *eller därefter under år 1986*, liksom på vinster i sådana andra dragningar, för vilka särskilt tillstånd inte erfordras, om vinsten för första gången stått att uttaga den dag *lagen trädde* i kraft *eller därefter under år 1986*.

På lotteriskatt som inflyter under år 1986 och på lotteriskatt som för år 1986 skall återbetalas till anordnare av lotteri, tillämpas inte 6 och

428501093W

10 §§ lotteriskattelagen (259/70), av dessa lagrum 6 § sådan den lyder ändrad genom lagar av den 11 augusti 1978 och den 3 december 1982 (622/78 och 871/82).

Helsingfors den 28 november 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Manninen, Pekkarinen, Perho, Rusanen, Sasi, Savolainen och Vepsäläinen.

Reservationer

I

Vi hänvisar till vår reservation till statsutskottets betänkande nr 74. Kommunerna borde inte ens under ett år berövas den andel av lotteriskattens avkastning som hittills har tillkommit dem.

Vi föreslår

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 28 november 1985

Osmo Vepsäläinen **Irma Rosnell** **Niilo Koskenniemi**

II

Samlingspartiet kan inte acceptera ändringen av lotteriskattelagen ens såsom en ettårig skattelag.

Vi föreslår därför

att lagförslaget i regeringens proposition förkastas.

Helsingfors den 28 november 1985

Kimmo Sasi **Pirjo Rusanen**
Heikki Perho **Pertti Salolainen**

Statsutskottets betänkande nr 75 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 2 och 3 §§ lagen om vissa räntestödslån av kreditanstalters medel

Riksdagen remitterade den 8 oktober 1985 regeringens proposition nr 161 med förslag till lag om ändring av 2 och 3 §§ lagen om vissa räntestödslån av kreditanstalters medel till statsutskottet för beredning.

I propositionen föreslås att ovan nämnda lag skall ändras så att räntestödslån skall kunna beviljas också för köp i andrahand utomlands av lastfartyg, vars bruttodräktighet understiger 1 600 registerton och som är avsedda för den finska utrikeshandelns sjötransporter, samt för reparationer av sådana fartyg. Enligt gällande lag har räntestödslån kunnat beviljas för nyanskaffningar och grundreparationer av pråm- och annan sjötransportmateriel av viss typ samt för anskaffningar av småtonnage som byggs i Finland och används i utlandstrafiken och för grundreparationer som utförs i Finland.

För att förenkla systemet med räntestödslån föreslår regeringen också att lagen ändras så att beslutsfattandet i fråga om maximiräntorna på lån skall ankomma på statsrådet i stället för på vederbörande ministerium. Statsrådet skall inhämta utlåtande av Finlands Bank innan det fattar sitt beslut.

Utskottet anser att regeringens proposition är ändamålsenlig och har beslutat förorda den. Enligt lagens 1 § är bl.a. arbetspensionsanstalterna sådana kreditanstalter av vilkas medel kan beviljas räntestödslån. Utskottet anser att också sjömanspensionskassan borde betraktas som en sådan kreditanstalt.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 12 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Alppi, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Poutanen, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Eklund, Järvenpää, Kuusio, Pekkarinen, Piipari, Rusanen och Vepsäläinen.

Reservation

Syftet med propositionen är att förbättra det finska småtonnagets ställning och därigenom hjälpa upp rederiernas lönsamhet. Rederierna har redan länge haft stora svårigheter med såväl utrikestrafiken som kust- och insjötrafiken. Företagarna har fortgående blivit färre och materielen har reducerats. En stor del av materielen är överårig och dess lönsamhet således dålig.

Propositionens motiveringen är i och för sig riktig, men beaktar inte i tillräcklig utsträckning fartygstrafiken inom Finland. Inte heller den ovillkorliga och stränga begränsningen till 1 600 bruttoregisterton förefaller vara förnuftig.

Det är skäl att ändra propositionen så att räntestödslån kan beviljas också för anskaffning av begagnad transportmateriel som är lämplig för insjö- och kusttrafik och i synnerhet för trafiken på Saima kanal. Det finns inga grunder för att såsom begagnad i utlandet anskaffad fartygsmateriel, avsedd för trafik inom landet, skall uteslutas ur systemet med räntestödslån.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget skall godkännas sålydande:

4285009742

Lag

om ändring av 2 och 3 §§ lagen om vissa räntestödslån av kreditanstalters medel

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 23 december 1977 om vissa räntestödslån av kreditanstalters medel (1015/77) 2 § 6 punkten och 3 § 2 mom., av dessa lagrum 2 § 6 punkten sådan den lyder i lag av den 22 december 1983 (1022/83), som följer:

2 §

Räntestödslån kan beviljas:

— — — — — — — — — — — — — —

6) för *(utesl.)* anskaffningar och grundreparationer av pråm- och annan sjötransportmateriel som är lämplig för insjö- och kustfart och särskilt för trafiken på Saima kanal samt för anskaffningar och grundreparationer av sådana lastfartyg, vilkas bruttodräktighet *är ca* 1 600 registerton och vilka är avsedda för den finska utrikeshandelns sjötransporter.

— — — — — — — — — — — — — —

3 §

(Såsom i utskottets betänkande)

Ikraftträdelsestadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 12 november 1985

Heikki Järvenpää
Pertti Salolainen
Pirjo Rusanen
Pentti Mäki-Hakola

Statsutskottets betänkande nr 76 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om statsgarantier för företag som idkar rederirörelse

Riksdagen remitterade den 8 oktober 1985 regeringens proposition nr 175 med förslag till lag om ändring av lagen om statsgarantier för företag som idkar rederirörelse till statsutskottet för beredning.

I propositionen föreslår regeringen att ovan nämnda lag skall ändras så att Statsgarantianstalten utom till företag som idkar rederirörelse kunde ge statsgarantier också till företag som bedriver skeppsbyggnadsrörelse. Av denna anledning föreslår regeringen att också lagens rubrik ändras. Garantikrediterna till rederier skall användas för anskaffning av ett fartyg eller fartygsskrov. Kredit till företag som bedriver skeppsbyggnadsverksamhet kunde anlitas som leveranskredit till ett finskt rederi för anskaffning av ett fartyg eller fartygsskrov eller för finansiering av ändrings-, reparations- och förbättringsarbeten på fartyg eller också för finansiering av ett dylik projekt under byggnadstiden.

Maximibeloppet för garantikrediter som samtidigt är utestående föreslås bli höjt från 800 till 2 000 miljoner mark.

Regeringen föreslår dessutom att det i lagen skall nämnas att särskilt avseende när statsgarantier beviljas skall fästas vid affärsekonomiska verksamhetsbetingelser, sysselsättningssynpunkter och projektets betydelse för verksamhetsmöjligheterna för det företag som idkar skeppsbyggnads- eller rederirörelse.

Utskottet anser att propositionen är ändamålsenlig och förordar den.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 12 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Alppi, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Poutanen, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Eklund, Järvenpää, Kuusio, Pekkarinen, Piipari, Rusanen och Vepsäläinen.

4285009731

Statsutskottets betänkande nr 77 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om skattelättnader för obligationslån

Riksdagen remitterade den 8 oktober 1985 regeringens proposition nr 164 med förslag till lag om skattelättnader för obligationslån till statsutskottet för beredning.

I enlighet med lagen om skattelättnader för obligationslån beviljas på räntan och kapitalet för obligationslån i finskt mynt, som emitterats under åren 1982—1985, skattelättnader vid stats- och kommunalbeskattningen. Lagen gäller utom obligationer även andra av staten emitterade masskuldebrevslån.

Skattelättnad kan beviljas för obligationslån, som är avsett att tecknas av allmänheten och som har emitterats av staten, en kommun eller ett annat offentligt samfund, ett aktiebolag eller ett andelslag där en kommun innehar majoriteten, en näringsidkare eller en kreditanstalt. Begreppet staten har i detta sammanhang ansetts täcka även statliga inrättningar. I praktiken har skattelättnaderna för obligationslån främst gällt obligationslån som har emitterats av staten. Dessutom har lättnader beviljats för obligationslån som har emitterats av hypoteksbanker. Skattelättnad kan beviljas för obligationslån, vars lånetid är högst 12 år.

Eftersom de obligationer som är avsedda att tecknas av allmänheten är av central betydelse vid statens upplåning är det viktigt att kontinuiteten hos denna finansieringsform tryggas på likartade villkor som för närvarande. Regeringen föreslår därför att en ny treårig lag om skattelättnader för obligationslån stiftas. Den skall till innehållet motsvara den nuvarande lagen. Lagen kommer sålunda att gälla obligationslån som emitteras under åren 1986—1988. Den föreslås träda i kraft den 1 december 1985.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget. För den händelse att lagen dock inte hinner träda i kraft vid ovan angivna tidpunkt har utskottet lämnat ikraftträdelsetidpunkten öppen. Utskottets avsikt är dock att lagen skall kunna införas ännu i år.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition sålydande:

Lag
om skattelättnader för obligationslån

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1—5 §§
(Såsom i regeringens proposition)

6 §
Denna lag träder i kraft den (*utesl.*) 198 (*utesl.*).

Helsingfors den 15 november 1985

428501016D

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell (delvis), Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Kuusio, Lahti-Nuuttila, Mattila, Piipari, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

Statsutskottets betänkande nr 78 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om accis på livsmedelsprodukter

Riksdagen remitterade den 8 oktober 1985 regeringens proposition nr 165 med förslag till lag om ändring av lagen om accis på livsmedelsprodukter till statsutskottet för beredning.

I enlighet med riksdagens beslut har statsutskottet bett grundlagsutskottet om ett utlåtande som bifogas detta betänkande.

Accistabellen i lagen om accis på livsmedelsprodukter upptar över 180 produktgrupper. Accisen för varje produktgrupp har fastställts på grundval av den mängd jordbruksbaserade råvaror, som i genomsnitt används vid framställning av produkter hörande till ifrågavarande produktgrupp (genomsnittsrecept), och på grund av skillnaden mellan produkternas hemmamarknads- och världsmarknadspriset. När skillnaden mellan de inhemska priserna och världsmarknadspriserna, vilka ligger till grund för de accisbelopp som nämns i lagen, förändras kan finansministeriet med stöd av stadgandet i lagens 5 § på framställning av tullstyrelsen ändra produkternas accisbelopp så att de motsvarar ändringen i prisskillnaden för råvarorna.

Om ändringar inträffar i produkternas råvarusammansättningar kan finansministeriet enligt nuvarande praxis inte ändra accisbeloppen, utan beaktandet av dylika ändringar har ansetts förutsätta en lagändring. Likaså har en ändring av den grund som används vid beräkning av prisskillnaden i fråga om råvaror ansetts förutsätta en lagändring.

För att göra förfarandet mera smidigt föreslår regeringen att finansministeriet ges rätt att ändra accisen och prisskillnadsersättningarna när priserna för de råvaror har ändrats som används vid framställningen av eller råvarusammansättningen hos de produkter som avses i lagen om accis på livsmedelsprodukter.

Vidare föreslår regeringen vissa ändringar i lagens accistabell.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande föreslår utskottet likväl att ordalydelsen i 5 § preciseras så att finansministeriet inte ens om lagtexten tolkas formellt har någon prövningsrätt vid tillämpningen av stadgandet.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition sålydande:

428501015C

Lag

om ändring av lagen om accis på livsmedelsprodukter

I enlighet med riksdagens beslut ändras 5 § 1 mom. lagen den 7 december 1979 om accis på livsmedelsprodukter (868/79) och den till lagen anslutna accistabellen, av dem accistabellen sådan den lyder i lag av den 23 december 1982 (1015/82), som följer:

5 §

Har skillnaden mellan det inhemska priset och världsmarknadspriset på råvarorna för någon i accistabellen nämnd produkt under de två första månaderna och den 1—10 dagen av den tredje månaden av ett som jämförelseperiod betraktat kalenderkvartal eller annan av finansministeriet fastställd jämförelseperiod av motsvarande längd *till följd av förändringar i de inbördes förhållandena mellan råvarupriserna, prisgrunderna eller råvarorna* varit större eller mindre än den i accistabellen nämnda accisen, *skall* finansministeriet på framställning av tullstyrelsen, räknat från ingången av den kalendermånad som följer på jämförelseperioden, i motsvarande mån ändra accisbeloppet. (*Utesl.*)

— — — — — — — — — — — — — — —

Ikraftträdelsestadgandet
(Såsom i regeringens proposition)

ACCISTABELLEN
(Såsom i regeringens proposition)

Helsingfors den 15 november 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Poutanen, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Kuusio, Lahti-Nuuttila, Mattila, Piipari, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 6 november 1985
Utlåtande nr 16

Till Statsutskottet

Statsutskottet bad i en skrivelse av den 11 oktober 1985 om grundlagsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 165 med förslag till lag om ändring av lagen om accis på livsmedelsprodukter. Utskottet har med anledning av ärendet hört överdirektören Jukka Tammi vid finansministeriet, professorn Mikael Hidén, forskarprofessorn Antero Jyränki och professorn Ilkka Saraviita. Efter att ha behandlat ärendet uteslutande från statsförfattningsrättslig synpunkt anför grundlagsutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att finansministeriet skall få befogenhet att ändra accis- och prisskillnadsersättningsbeloppen vid förändringar i råvarusammansättningen hos produkter som nämns i lagen om accis på livsmedelsprodukter och i priserna på de råvaror som används vid framställningen. Samtidigt föreslår regeringen vissa ändringar i accistabellen. Enligt gällande lag kan finansministeriet på framställning av tullstyrelsen ändra produkternas accisbelopp så att de motsvarar förändringen i prisskillnaden för råvarorna.

Enligt regeringsformens 61 § stadgas genom lag angående skatt. Enligt den ståndpunkt som grundlagsutskottet ofta intagit och senast i sitt utlåtande nr 5/1984 rd. om regeringens proposition nr 37 med förslag till lagstiftning angående tvåprissystem för mjölk innebär kravet på en skattelag bl.a. att av lagen framgår skattskyldigheten och skattegrunderna så noggrant, att myndighetens prövning vid fastställandet av skatten utgörs av bunden prövning.

Grundlagsutskottet uppmärksammar de formuleringar i lagförslaget enligt vilka finansministeriet å ena sidan kan ”i motsvarande mån ändra accisbeloppet” och å andra sidan ”har samma rätt” under vissa förutsättningar. Språkligt sett kan dessa uttryck också förstås så att ministeriet har rätt att överväga om det skall vidta de avsedda åtgärderna eller ej. Enligt vad som utretts för utskottet är det emellertid inte fråga om detta. Grundlagsutskottet anser det dock vara ändamålsenligt att dessa uttryck ges en sådan form att de inte heller från språklig synpunkt kan antyda en prövningsmöjlighet.

Med hänvisning till det ovan stående anför grundlagsutskottet, som inte har något annat att anmärka med anledning av ärendet, såsom sitt utlåtande vördsamt

att förslaget till lag om ändring av lagen om accis på livsmedelsprodukter bör behandlas i den ordning som föreskrivs i 68 § riksdagsordningen.

På grundlagsutskottets vägnar:

Ben Zyskowicz

Ilkka O. Jumppanen

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Zyskowicz, medlemmarna Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson, J. Mikkola, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari och Viinanen.

Statsutskottets betänkande nr 79 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om räntestödslån för fartygsanskaffningar från hemlandet

Riksdagen har den 8 oktober 1985 remitterat regeringens proposition nr 174 med förslag till lag om räntestödslån för fartygsanskaffningar från hemlandet till statsutskottet för beredning.

I propositionen föreslås en lag enligt vilken det ur Finlands Exportkredit Ab:s medel kan beviljas räntestödslån för finansiering av byggande av sådant fartyg eller fartygsskrov eller sådant ändringsarbete på fartyg som finländskt rederiföretag beställt av inhemskt skeppsbyggnadsföretag. Lån kan beviljas den som beställer ett fartyg och fartygsbyggaren samt av särskilda orsaker finländskt finansieringsbolag om fartyget hyrs ut till ett inhemskt rederi.

De allmänna villkoren för räntestödslånen skall fastställas av handels- och industriministeriet som också godkänner lånen som räntestödslån. Lånebeloppet kan vara högst 80 procent av anskaffningens eller arbetets totalpris, den årliga räntan minst 8 procent och lånets återbetalningstid högst 8,5 år. Räntegottgörelsen ur statens medel kan uppgå till högst 3,75 procentenheter.

Under åren 1986—1990 kan dylika lån godkännas som räntestödslån till ett sammanlagt belopp om högst 2 000 miljoner mark. Om räntestödslånens maximibelopp fattas årligen beslut vid behandlingen av statsförslaget.

Genom de ovan nämnda arrangemangen har regeringen för avsikt att förbättra vårt lands skeppsbyggnadsindustris och rederinärings internationella konkurrensförmåga och indirekt främja också sysselsättningen inom de båda branscherna.

Det sammanlagda årliga anskaffningspriset för de fartyg, för vilkas del man har uppskattat att räntestödslån kan beviljas, har beräknats uppgå till 500 miljoner mark. Sålunda vore räntestödslånens årliga belopp 400 miljoner mark. Räntegottgörelsen ur statens medel uppskattas för de lån som beviljas åren 1986—1990 uppgå till sammanlagt högst 340 miljoner mark, vilket belopp fördelar sig på åren 1986—2000 så att den sannolika räntegottgörelsen under de fem första åren vore i medeltal högst 32 miljoner mark per år.

I syfte att förbättra utvecklingsmöjligheterna och verksamhetsbetingelserna under de närmaste åren för det finländska småtonnaget har utskottet på framställning av finansministeriet samt handels- och industriministeriet till lagförslagets 3 och 4 §§ fogat stadganden enligt vilka den årliga ränta, som uppbärs på räntestödslån för finansiering av byggande av småfartyg eller för byggande av sådana fartygsskrov eller för ändringsarbete på sådana fartyg, är minst sex procent och räntegottgörelsen ur statens medel högst 6,75 procentenheter. Med småfartyg avses i denna lag fartyg med en bruttodräktighet om högst cirka 1 600 registerton.

Utskottet omfattar propositionens motivering och anser att lagförslaget är ändamålsenligt och föreslår att det godkänns med de tillägg utskottet gjort. Utskottet förutsätter dock att regeringen ser till att tillämpningen av lagen inte förvränger konkurrensförhållandena mellan företagen.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns sålydande:

428501017E

Lag

om räntestöd för lån för fartygsanskaffningar från hemlandet

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 och 2 §

(Såsom i regeringens proposition)

3 §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Räntestödslånet kan uppgå till högst 80 procent av anskaffningens eller arbetets totala pris. Den årliga räntan på räntestödslån är minst åtta procent, *med undantag för på lån som beviljats för finansiering enligt 2 § av byggande av småfartyg, varvid räntan är minst sex procent,* och lånets återbetalningstid *är* högst 8 1/2 år.

4 §

Beloppet av den räntegottgörelse som betalas av statens medel är skillnaden, ökad med 0,25 procentenheter, mellan räntekostnaderna för det lån som Finlands Exportkredit Ab har upptagit för beviljande av räntestödslån och den årliga räntan på räntestödslånet, dock högst 3,75 procentenheter. *Räntegottgörelsen för räntestödslån som beviljats för finansiering av byggande av småfartyg är högst 6,75 procentenheter.*

(2 mom. såsom i regeringens proposition)

5—9 §§

(Såsom i regeringens proposition)

Helsingfors den 15 november 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell (delvis), Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Kuusio, Lahti-Nuuttila, Mattila, Piipari, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

Statsutskottets betänkande nr 80 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av 4 § lagen om bränsleaccis

Riksdagen remitterade den 8 november 1985 regeringens proposition nr 209 med förslag till lag om temporär ändring av 4 § lagen om bränsleaccis till statsutskottet för beredning.

Enligt lagen om en importhandelsfond är ett av syftena med fonden att utjämna prisväxlingar i utrikeshandeln. Utjämningen av priserna har grundat sig på avtal mellan importörerna och importhandelsfonden. Förädlade flytande bränslen är de viktigaste av de produkter som omfattas av utjämningssystemet. De prisskillnadsersättningar som importhandelsfonden erlagt har finansierats med avgifter som fonden uppburit och med medel som i statsförslagen har anvisats för importhandelsfonden. Statens utgifter har i allmänhet finansierats genom höjning av bränsleaccisen samt till vissa delar med Neste Oy:s prestationer, som har baserat sig på avtal. Sedan början av maj 1984 har importhandelsfonden enbart förmedlat avgifter, och varken dess eller statens medel har använts för dem.

I januari—april 1984 betalade importhandelsfonden 111,2 milj. mk i prisskillnadsersättningar åt importörer. Avsikten var att finansiera dessa ersättningar genom ett avtal mellan statsrådet och Neste Oy. Enligt avtalet skulle bolaget betala nämnda belopp till importhandelsfonden. Fonden skulle ha bokfört summan som intäkt för staten och bolagen skulle ha beaktat prestationen i sin prissättning. Något sådant avtal kunde emellertid inte fås till stånd eftersom prisövervakningslagstiftningen skulle ha hindrat att prestationen slås ut på de flytande bränslenas pris. Regeringen föreslår därför att den planerade åtgärden ersätts med en temporär accis på råolja. Accisen skall vara en engångsföreteelse. Accisbeloppet vore 45 mark per ton.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 15 november 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Kuusio, Lahti-Nuuttila, Mattila, Piipari, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

428501014B

Reservation

Regeringens proposition innebär bl.a. att bilbränslepriserna blir ca 2 penni per liter högre under år 1986. Eftersom staten redan genom bränsleaccisen tar in mera på vägtrafiken än den totalt ger ut för den kan samlingspartiet inte godkänna regeringens accisförhöjningsförslag.

Vi föreslår därför

att lagförslaget i regeringens proposition skall förkastas.

Helsingfors den 15 november 1985

Kimmo Sasi
Pirjo Rusanen
Pentti Mäki-Hakola
Pertti Salolainen

Statsutskottets betänkande nr 81 med anledning av regeringens proposition angående tillägg till och ändringar i statsförslaget för år 1985

Riksdagen remitterade den 12 november 1985 regeringens proposition nr 203 angående tillägg till och ändringar i statsförslaget för år 1985 till statsutskottet för beredning.

Utskottet har behandlat ärendet och med stöd av erhållen utredning beslutat förorda regeringens proposition, likväl med följande ändringar och anmärkningar.

11.01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

02. *Sjömansskatt.* Med stöd av en utredning från finansministeriet har utskottet uppskattat att det på momentet flyter in 60 000 000 mark mindre än vad som antecknats i den ordinarie inkomststaten, dvs. den beräknade avkastningen är 5 000 000 mark större än kalkylen i förslaget till tilläggsbudget.

Momentets slutsumma ökar med 5 000 000 mark.

27.30. Det internationella arbetet för fredens tryggande

Utskottet anser att den fredsbevarande personalens anställningsvillkor borde utvecklas. För att personal skall kunna rekryteras och de fredsbevarande uppgifterna utföras framgångsrikt är det viktigt att personer med yrkesskicklighet och även specialutbildning söker sig till övervakningsstyrkorna.

De fredsbevarande truppernas kontakter med hemlandet borde underlättas genom sådana teleförbindelser som möjliggör kontakt också på kvällarna.

Utskottet fäster dessutom uppmärksamhet vid att fredsbevararna borde få åtminstone en gratis permissionsresa till Finland per tjänstgöringsår.

31.85. Investeringar i bolag med statlig aktiemajoritet

Med stöd av erhållen utredning har utskottet konstaterat att bussmaterielens åldersstruktur snabbt försämras, vilket gör att busstrafikens servicekapacitet, trafiksäkerheten, den ekonomiska lönsamheten samt verksamhetsbetingelserna för landets bil- och karosseriindustri går ned.

Utskottet förutsätter att regeringen skynsamt reder ut alla till buds stående metoder att stoppa den skadliga förskjutningen i bussparkens åldersstruktur. Också frågor i anslutning till beskattningen av bussarna och övriga kollektiva trafikmedel borde beaktas i denna utredning.

32.10. Sjöfartsväsendet

43. *Understöd för sänkande av småtonnagets räntekostnader* (reservationsanslag). Utskottet förutsätter att de gemensamt avtalade principerna i småtonnagearbetsgruppens betänkande iakttas i framtiden.

34.06. Arbetskraftsärendenas distrikts- och lokalförvaltning

29. *Övriga konsumtionsutgifter.* Med stöd av erhållen utredning har utskottet antecknat ett tillägg om 400 000 mark på momentet.

Momentets slutsumma ökar med 400 000 mark.

34.50 Skötseln av sysselsättningen

77. *Investeringsutgifter för tryggande av sysselsättningen* (förslagsanslag). Eftersom det på momentet föreslagna anslagstillägget 65 387 000 mark har konstaterats vara otillräckligt för att finansiera tilläggsarbetsprogrammen för hösten

428501064Y

1985, har utskottet antecknat ytterligare 4 800 000 mark på momentet.

Momentets slutsumma ökar med 4 800 000 mark.

35.01. Miljöministeriet

29. *Övriga konsumtionsutgifter.* Utskottet har ökat det på momentet föreslagna anslaget med 75 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 75 000 mark.

Budgeten, som ändrats genom den föreliggande tilläggsbudgeten och årets första tilläggsbudget, är siffermässigt i balans i och med att inkomsterna i den form utskottet föreslår utgör 96 676 625 600 mark och utgifterna i den form utskottet godkänt 96 676 581 600 mark. Enligt till buds stående uppgifter beräknas cirka 350 miljoner mark av de för år 1985 budgeterade utgifterna bli inbesparade och oanvända. Dessutom kan överskridningarna av förslagsanslag beräknas uppgå till cirka 170 miljoner mark.

Helsingfors den 22 november 1985

Med stöd av det ovan anförda anser utskottet att statsförslaget för år 1985 inklusive de i tilläggsbudgeten godkända ändringarna är i balans.

Hänvisande till det ovan anförda och i övriga punkter instämmande i propositionens motivering föreslår utskottet vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna följande tillägg till och ändringar i statsförslaget för år 1985:

SIFFERSTATEN

(Såsom i regeringens proposition utom att på inkomstmomentet 11.01.02 antecknas 5 000 000 mark i tillägg,

på momentet 35.01.29 antecknas 75 000 mark i tillägg,

på momentet 34.06.29 antecknas 400 000 mark i tillägg, samt

på momentet 34.50.77 antecknas 4 800 000 mark i tillägg.)

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman (delvis), medlemmarna Ajo (delvis), Alppi (delvis), Impiö (delvis), Joutsenlahti (delvis), Koskenniemi (delvis), Linna, Malm, Martikainen (delvis), Mäki-Hakola (delvis), Pohjala (delvis), Poutanen (delvis), Rosnell (delvis), Rönnholm (delvis), Surakka (delvis), Sutinen (delvis), Tenhiälä (delvis), Tikka (delvis), Tuovinen (delvis) och Vainio (delvis) samt suppleanterna Bärlund (delvis), Eklund (delvis), Jokela (delvis), Järvenpää (delvis), Kuusio (delvis), Lahti-Nuuttila (delvis), Manninen (delvis), Mattila (delvis), Pekkarinen (delvis), Perho (delvis), Piipari (delvis), Rusanen (delvis), Sasi (delvis), Savolainen (delvis), Vepsäläinen (delvis), Viljanen (delvis) och Vähäkangas (delvis).

Reservationer

I

Regeringen föreslår i sin tilläggsbudget att riksdagen skall godkänna en sänkning av Ajokki Oy:s aktiekapital med högst 13 miljoner mark. Vidare föreslår regeringen att 10 miljoner mark skall beviljas för tecknande av aktier i bolaget, dvs. för en ökning av aktiekapitalet. Slutligen föreslår regeringen att bolaget skall beviljas lånefullmakter om 20 miljoner mark.

Ajokki Oy:s verksamhet har varit förlustbringande under hela 80-talet. Åren 1980—1982 var bolagets förlust enligt bokföringen 11 miljoner mark, 1983—1984 8 miljoner mark och år 1985

beräknas förlusten vara ca 4 miljoner mark. År 1983 beviljades bolaget i den tredje tilläggsbudgeten 13 miljoner mark för ökning av aktiekapitalet, vilken summa man nu ämnar kvitta med en sänkning av aktiekapitalet. Det finns inom branschen privat busskarossindustri som är hänvisad till att klara sig under normala konkurrensförutsättningar. Vi anser således att det inte finns något skäl för staten att understöda ett förlustbringande bolag i branschen. Statens satsningar, då den korrigerar Ajokkis förluster, snedvrider konkurrensen inom busskarossindustrin. Vi kan därför inte godkänna det tilläggsanslag som utskottsmajoriteten föreslår under momentet 31.85.89.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att moment 31.85.89 skall strykas.

Helsingfors den 22 november 1985

Matti Viljanen	**Pentti Mäki-Hakola**	**Heikki Perho**
Pertti Salolainen	**Toivo T. Pohjala**	**Pirjo Rusanen**
Lauri Impiö	**Heikki Järvenpää**	**Kimmo Sasi**

II

Regeringens proposition företer ett sådant egendomligt drag att de godkända planerna och statsandelslagstiftningen å ena sidan resulterar i att pengar blir över, som därigenom antecknas som inbesparing utan att möjligheterna reds ut att anvisa medlen för nya projekt eller nya uppgifter inom vederbörande förvaltningsområde. Samtidigt framgår det dock att i de ordinarie statsförslagen och tilläggsbudgeterna ständigt på grund av valutakurs- och indexförändringar föreslås tilläggsanslag för vapenanskaffningar som beror på tidigare avtal.

Man kan inte värja sig för misstanken att det inom försvarsministeriets förvaltningsområde förekommer en total oförmåga att förutse den utgiftsutveckling som beror på valutakurs- och indexförhöjningar och att utgiftsutvecklingen därför ursprungligen uppskattas alltför lågt. Eller också förhåller det sig så — vilket vore förkastligt — att utgifterna direkt medvetet uppskattas alltför lågt, varigenom det, eftersom beslut fattas om mindre anslag, blir lättare att få riksdagens godkännande. Under vissa år har en del av anskaffningarna, utan att det förefaller finnas någon motiverad orsak, tagits med i en tilläggsbudget, vilket innebär att den jämförelse som i anslutning till det ordinarie statsförslaget verkställs med föregående år har gett en vilseledande bild, och jämförelsen följande år har skett på basis av föregående års ordinarie statsförslag jämte tilläggsbudgeter. Sådana händelser föder en misstanke om att det är fråga om taktikering, som knappast kan anses vara förenlig med våra grundlagar.

De i denna tilläggsbudget föreslagna anslagsinbesparingar, som delvis gäller utkomstskyddet och den sociala servicen, beror på regeringens, dvs. statsrådets beslut, i vilka man uppenbarligen medvetet har strävat efter anslagsinbesparingar och inte efter användning av de reserverade anslagen på ett socialt rättvist och ändamålsenligt sätt.

Det föreslås att i fråga om statens arbetsuppgifter skall inbesparas 15 miljoner mark, bl.a. till följd av att statens vederbörande ämbetsverk och inrättningar inte är villiga att använda de anslag som riksdagen reserverat i det ordinarie statsförslaget. Ursprungligen var avsikten att anslaget skulle användas för att sysselsätta 2 000 personer, men det har kunnat användas för sysselsättning av endast 400. Då nu november lider mot sitt slut är det klart att ett förkastande av den kapitelmotivering som regeringen föreslår, vad slutet av året beträffar, inte längre leder till att det ursprungliga målet nås.

Åtminstone till den del det beror på statsrådets beslut eller på att statsrådet inte har sett till att den personalstyrka, som avses i den ursprungliga motiveringen, blir sysselsatt, bör det inträffade anses strida mot riksdagens budgetmakt, och i sammanhanget bör hänvisas till grundlagsutskottets betänkande från år 1959 och statsrevisorernas berättelse för år 1982.

Vi föreslår därför

att följande ändringar skall göras i statsutskottets betänkande:

33.18.60. *Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen* (förslagsanslag). Det anslag som föreslås bli inbesparat på momentet borde användas för förbättring av förmånerna enligt sjukförsäkringslagen.

Vi föreslår därför

att momentet och den föreslagna minskningen om 138 000 000 mark skall strykas.

33.19.60. *Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen* (förslagsanslag). Vi anser det inte vara rätt att inbesparingar görs i folkpensionsförmånerna.

Vi föreslår därför

att momentet och det avdrag om 133 500 000 mark som antecknats på momentet skall strykas.

33.78.30. *Statsandel till kommunerna för folkhälsoarbetets driftskostnader* (förslagsanslag). Det anslag som föreslås bli inbesparat på momentet borde användas för utvecklande av folkhälsoarbetet.

Vi föreslår därför

att momentet och den på det antecknade minskningen om 100 000 000 mark skall strykas.

33.79.30 *Statsandel till kommunerna för specialsjukvårdens driftskostnader* (förslagsanslag). Det anslag som förslås bli inbesparat på momentet borde användas för utvecklande av specialsjukvården.

Vi föreslår därför

att momentet och den på det antecknade minskningen om 30 000 000 mark skall strykas.

34.50.02. *Avlöningar* (förslagsanslag). På undermomentet 1. *Statens arbetsuppgifter* föreslås ett avdrag om 15 miljoner mark med anledning av att regeringen inte har förmått se till att i genomsnitt minst 2000 långvarigt arbetslösa sysselsätts, utan antalet har stannat vid 400. Vi hänvisar också till reservationens allmänna motivering.

Av denna orsak borde följande uttalas i motiveringen:

"Emedan utskottet anser att det är en åtgärd som strider mot riksdagens vilja att man försöker ändra motiveringen i ett sent skede för att åstadkomma inbesparingar, förutsätter utskottet att anslaget ändras till ett reservationsanslag och att regeringen ser till att den vilja riksdagen uttryckt vid beviljande av anslaget framgent uppfylls."

Vi föreslår därför

att momentet och den på det antecknade minskningen om 15 000 000 mark skall strykas.

34.45.54. *Bostadsbidrag* (förslagsanslag). Med anledning av att grunderna för utdelningen av bostadsbidraget fastställs så snävt som möjligt, uppstår det inbesparing vid utdelningen av socialt sett ändamålsenligt bidrag. Grunderna för utdelande av bostadsbidrag bör luckras upp i synnerhet när det har ansetts vara möjligt att reservera 40 miljoner mark mera för ändamålet än vad som blir använt enligt de nuvarande grunderna.

Vi föreslår därför

att momentet och den på det antecknade minskningen om 30 000 000 mark skall strykas.

Helsingfors den 22 november 1985

Ulla-Leena Alppi **Irma Rosnell**
Niilo Koskenniemi **Osmo Vepsäläinen**
Juhani Vähäkangas

Statsutskottets betänkande nr 82 med anledning av regeringens proposition angående statsborgen för Telenokia Oy:s utländska och inhemska lån

Riksdagen remitterade den 8 november 1985 regeringens proposition nr 214 angående statsborgen för Telenokia Oy:s utländska och inhemska lån till statsutskottet för beredning.

Regeringen föreslår att Telenokia Oy skall kunna beviljas statlig borgen för de lån om högst 150 miljoner mark som bolaget upptar åren 1985—1988.

Telenokia Oy utvecklar, tillverkar och marknadsför telefoncentraler. Därtill utför bolaget i liten skala underleverantörsarbeten för enheter som hör till Nokia-koncernen och marknadsför Nokia Elektroniks informationsavdelnings produkter. Bolagets huvudmarknadsområden är Finland och Sovjetunionen samt några länder i Mellanöstern och Fjärran Östern.

Bolagets omsättning beräknas år 1985 uppgå till 250 miljoner mark. Lönsamheten och resultatutvecklingen har varit svag. Detta beror närmast på att bolaget har varit tvunget att göra stora investeringar i produktutveckling av en ny digitalisk telefoncentral och på att exporten ännu inte har utvecklats på önskat sätt. Enligt vad som utretts för utskottet väntas dock lönsamheten och resultatutvecklingen bli bättre redan nästa år.

Bolaget beräknar att dess forsknings- och produktutvecklingsutgifter åren 1985—1987 skall vara 250 miljoner mark. Åren 1985—1987 investerar bolaget 116 miljoner mark huvudsakligen i för produktionen nödvändiga mätnings-, testnings-och ADB-anläggningar. Bolagets totala finansieringsbehov under de tre följande åren är ca 350 miljoner mark varav största delen kommer att vara lånekapital.

I det delägaravtal för Telenokia Oy som finska staten och Oy Nokia Ab undertecknade 1981 förband sig parterna att vid behov ställa borgen för bolagets långfristiga lån. Borgensansvaret fördelar sig enligt delägarförhållandet. Staten äger 49,4 procent av Telenokia Oy:s aktiekapital och Oy Nokia Ab 50,6 procent.

Utskottet anser att propositionen är ändamålsenlig och föreslår att den godkänns.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta berättiga statsrådet att på de villkor statsrådet bestämmer, utan krav på motsäkerhet, under åren 1985—1988 ställa statlig proprieborgen till säkerhet för betalningen av de utländska och inhemska lån, som upptas av Telenokia Oy till ett sammanlagt kapitalbelopp om högst 150 000 000 mark, samt för uppfyllandet av övriga överenskomna villkor så, att beloppet av varje lån utställt i annan än finsk valuta beräknas enligt Finlands Banks försäljningskurs vid den tidpunkt då borgen beviljas.

Helsingfors den 22 november 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Impiö, Linna, Malm, Martikainen, Pohjala, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Tikka och Vainio samt suppleanterna Jokela, Manninen, Perho, Vepsäläinen och Vähäkangas (delvis).

428501059T

Statsutskottets betänkande nr 83 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om skattelättnad för depositioner

Riksdagen remitterade den 8 oktober 1985 regeringens proposition nr 163 med förslag till lag om skattelättnader för depositioner till statsutskottet för beredning.

Gällande lag om skattelättnader för depositioner tillämpas vid beskattningen för åren 1982—1985. Enligt lagen skall depositionsräntan på allmänt ibrukvarande sparräkning, kapitalräkning, kapitalräkning i valuta, bruksräkning eller 6, 12 eller 24 månaders tidsbunden eller uppsägbar räkning vid beskattningarna för ovan nämnda år inte anses såsom skattepliktig inkomst för fysisk person och inhemskt dödsbo vilket beskattas såsom särskild skattskyldig. Depositioner på dessa räkningar anses inte heller såsom skattepliktiga tillgånger för skattskyldiga som är berättigade till skattelättnader.

Enligt lagen om skattelättnader för depositioner kan räkning anses vara i allmänt bruk då den med likadana ränte- och kontovillkor används av minst två bankgrupper för mottagande av depositioner av allmänheten.

Eftersom de skattefria depositionsräkningarna alltjämt är den viktigaste sparformen för hushållen anser regeringen att det fortfarande är motiverat med skattelättnader i nuvarande omfattning för att upprätthålla sparandet. Regeringen föreslår således att en motsvarande ny skattelättnadslag för depositioner stiftas. Eftersom depositionsverksamheten för närvarande är stadd i kraftig utveckling föreslår regeringen dock att lagen stiftas för endast re år.

I lagen om skattelättnader för depositioner stadgas om partiell skattefrihet för depositioner i intressekontor. Av räntorna är högst 1 500 mark och vid förmögenhetsbeskattningen högst 25 000 mark av kapitalet skattefria. Regeringen föreslår att beloppen inflationsjusteras så att högst 2 000 mark av räntorna får avdras och högst 33 000 mark av depositionen får avdras vid förmögenhetsbeskattningen.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget. Samtidigt konstaterar utskottet att den fortsatta beredningen av systemet med skattelättnader för depositioner bör startas i tillräckligt god tid för att följande lag om saken skall kunna behandlas i riksdagen i god tid innan den nu förliggande lagens giltighetstid utgör.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 26 november 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordförande Salolainen, vice ordföranden Muurman (delvis), medlemmar Ajo, Alppi, Linna, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Eklund, Hietala, Manninen, Rusanen, Sasi, Vepsäläinen och Westerlund (delvis).

428501086N

Statsutskottets betänkande nr 84 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om överlåtelse av Barnmorskeinstitutets byggnad jämte inventarier i Helsingfors stads ägo och besittning

Riksdagen remitterade den 8 november 1985 regeringens proposition nr 210 med förslag till lag om överlåtelse av Barnmorskeinstitutets byggnad jämte inventarier i Helsingfors stads ägo och besittning till statsutskottet för beredning.

I propositionen föreslås att social- och hälsovårdsministeriet skall bemyndigas att till Helsingfors stad sälja Barnmorskeinstitutets sjukhus- och bostadsbyggnader jämte inventarier för att användas som en del av stadens hälsovårdscentral. Byggnaderna ägs av staten och köpeskillingen är 25 miljoner mark. Byggnadernas värde har beräknats till 106 miljoner mark. Från detta värde har avdragits stadens avtalsbaserade andel och kalkylerade statsandelar. Byggnadernas överlåtelsevärde blir sålunda med beaktande av avdragen 22,1 miljoner mark. Då inventariernas värde, 2,9 miljoner mark, adderas till detta belopp, kommer man till den ovan nämnda köpeskillingen.

Utskottet föreslår att propositionen skall godkännas. Utskottet anser det emellertid vara viktigt att möjligheterna för de invånare i kommunerna kring Helsingfors, som hittills sänts till Barnmorskeinstitutets sjukhus, att få vård och förlossningsservice blir ordnade på ett tillfredsställande sätt.

Statsutskottet föreslår vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 26 november 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordförande Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti (delvis), Koskenniemi, Linna, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Eklund, (delvis), Manninen, Rusanen, Sasi, Savolainen och Vähäkangas.

428501085M

Statsutskottets betänkande nr 85 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 28 och 46 a §§ lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 120 med förslag till lag om ändring av 28 och 46 a §§ lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet till statsutskottet för beredning.

Enligt 28 § 1 mom. lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet utgör anskaffningsavgiften för de omsättningstillgångar, som den skattskyldige innehar vid skatteårets utgång, kostnad för skatteåret till den del, varmed den överstiger utgiften för anskaffning av motsvarande omsättningstillgångar vid skatteårets utgång eller det överlåtelsepris, som vid samma tidpunkt sannolikt skulle erhållas för ifrågavarande omsättningstillgångar. Enligt paragrafens 2 mom. betraktas på den skattskyldiges yrkande som kostnad för skatteåret även 50 procent av den del av anskaffningsutgiften som enligt 1 mom. inte har betraktats som kostnad. Om den skattskyldige har gjort en driftsreservering enligt 46 a § lagen om beskattning av näringsverksamhet, får kostnaden för skatteåret vara högst 35 procent av avskaffningsutgiften för omsättningstillgångarna.

Kommittén för utvecklingslinjer för företagsbeskattningen har föreslagit att möjligheterna att göra reserveringar utvecklas så att de blir ekonomiskt lönsamma för ett större antal företag. Regeringen föreslår att stadgandena såväl om möjligheterna att undervärdera omsättningstillgångarna som om driftsreservering ändras utgående från kommitténs förslag. Enligt regeringens lagförslag kan om den skattskyldige så yrkar som kostnad för skatteåret betraktas högst 40 procent av den del av anskaffningsutgiften som enligt 28 § 1 mom. lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet inte har betraktats såsom kostnad. Om den skattskyldige under skatteåret har gjort en i lagens 46 a § avsedd driftsreservering, får kostnaden under skatteåret vara högst 35 procent av anskaffningsutgiften. Regeringen föreslår alltså ingen ändring i detta maximibelopp.

I syfte att förbättra möjligheterna till inkomstutjämning särskilt inom arbetskraftsdominerade branscher och små och medelstora företag föreslår regeringen att driftsreserveringens maximibelopp höjs från 20 till 30 procent. Vid beskattningen för 1986 tillämpas emellertid en driftsreservering om 25 procent.

Regeringen föreslår en övergångstid om 3 år i fråga om stadgandet om minskning av möjligheterna att undervärdera omsättningstillgångarna. Avsikten är att markbeloppen för undervärderingen av omsättningstillgångarna inte behöver sänkas på grund av ändringen. I enlighet med detta föreslår regeringen att den skattskyldige vid beskattningarna för åren 1986—1988 med stöd av lagens 28 § 2 mom. skall ha rätt att som kostnad räkna ett lika stort markbelopp som under föregående år.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 29 november 1985

428501115L

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen (delvis), Mäki-Hakola, Poutanen (delvis), Rosnell, Rönnholm, Surakka (delvis), Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Lahti-Nuuttila (delvis), Manninen (delvis), Piipari (delvis), Rusanen, Sasi, Savolainen (delvis) och Vepsäläinen.

Reservationer

I

Regeringen föreslår att den allmänna möjligheten till undervärdering av omsättningstillgångar skall sänkas vid beskattningen av näringsverksamhet från 50 till 40 procent och att maximibeloppet av den driftsreservering som görs på basis av beloppet utbetalda löner skall höjas från 20 till 25 procent från början av 1986 och till 30 procent från början av 1987.

Utskottsmajoriteten har omfattat propositionen som minskar statens skatteinkomster av näringsverksamheten med cirka 40 miljoner mark år 1986.

Enligt vår mening borde man emellertid kraftigare än vad regeringen föreslår ha inskränkt möjligheten att undervärdera omsättningstillgångar, något som gagnar den mest kapitaldominerade företagsverksamheten. Vi har inte kunnat godkänna att driftsreserveringen höjs, utan anser att de alltför stora möjligheterna till inkomstutjämning bör avvecklas genom att möjligheten till undervärdering av omsättningstillgångar minskas och utan att motsvarande ökade möjligheter erbjuds i fråga om driftsreserveringen.

Vi föreslår

att lagförslaget godkänns sålydande:

Lag

om ändring av 28 *(utesl.)* § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 24 juni 1968 om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 28 § 2 mom., *(utesl.)* sådant det lyder i lag av den 19 november 1982 (838/82) *(utesl.)*, som följer:

28 §

— — — — — — — — — — — — — —

Som kostnad för skatteåret betraktas på den skattskyldiges yrkande ytterligare högst *30* procent av den del av anskaffningsutgiften som inte enligt 1 mom. betraktats som kostnad. För skattskyldig, som under skatteåret med stöd av 46 a § gjort driftsreservering eller som har tidigare gjorda, icke upplösta driftsreserveringar, betraktas som kostnad för skatteåret dock högst *25* procent av den ovan nämnda delen av anskaffningsutgiften.

46 a §
(Utesl.)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986. Den tillämpas första gången vid beskattningen för år 1986. *(utesl.)*

(2 mom. såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 29 november 1985

Osmo Vepsäläinen **Irma Rosnell** **Niilo Koskenniemi**

II

Syftet med propositionen är att utveckla reserveringssystemet så att möjligheten att undervärdera omsättningstillgångar minskas och möjligheterna att göra driftsreserveringar utvidgas. Enligt samlingspartiets mening är detta en ändamålsenlig utveckling eftersom en utvidgning av möjligheterna att göra driftsreserveringar främjar grundandet och utvecklandet av sådana företag som baserar sig på andligt kapital, och minskningen av lagerreserveringen minskar onödiga anskaffningar av omsättningstillgångar.

Enligt samlingspartiets åsikt är systemet med driftsreservering emellertid behäftat med den stora olägenheten att den förvärvsinkomstandel som yrkes- och affärsidkare får av sitt företag inte räknas till grunderna för beräknandet av driftsreserveringar. Detta vore viktigt just med tanke på grundandet av nya småföretag. Till sin natur är företagarnas förvärvsinkomst också helt jämförbar med löneinkomst.

Som exempel kan tas en liten lokal affär som drivs av den egna familjen. Lagerreserveringen har varit nästan den enda metoden för sådana här affärer att göra inkomstutjämningar. Om dylika företag kunde göra driftsreserveringar skulle de bli ersatta för den betydande förlust som propositionen medför och detta kunde bidra till att ändamålsenligt utveckla deras verksamhet.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns sålydande:

Lag

om ändring av 28 och 46 a §§ lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 24 juni 1968 om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 28 § 2 mom. och 46 a § 1 mom.,

av dessa lagrum 28 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 19 november 1982 (838/82) och 46 a § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 29 juni 1984 (485/84), som följer:

28 §

(Såsom i utskottets betänkande)

46 a §

Skattskyldig, med undantag för penninginrättning samt försäkrings- och pensionsanstalt, får avdra under skatteåret gjord driftsreservering, dock så att det sammanlagda beloppet av de under skatteåret och tidigare gjorda, icke upplösta driftsreserveringarna inte får överstiga 30 procent av summan av de förskottsinnehållning underkastade löner vilka betalts under de 12 månader som omedelbart föregått utgången av räkenskapsperioden *samt av det belopp som ansetts utgöra förvärvsinkomstandel av resultatet av sådan rörelse eller sådant yrke som avses i 17 b § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet.*

— — — — — — — — — — — — — —

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 29 november 1985

Kimmo Sasi
Pentti Mäki-Hakola
Pirjo Rusanen
Pertti Salolainen

Statsutskottets betänkande nr 86 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om skatteskalorna och skatteprocentsatserna vid statsbeskattningen för år 1986

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 114 med förslag till lag om skatteskalorna och skatteprocentsatserna vid statsbeskattningen för år 1986 till statsutskottet för beredning. I samband med propositionen har utskottet behandlat rdm. Puolannes m.fl. lagmotion nr 84 med förslag till lag om skatteskalorna och skatteprocentsatserna vid statsbeskattningen för år 1986, som remitterades till utskottet för beredning den 8 oktober 1985, rdm. Puolannes m.fl. hemställningsmotion nr 127 om sänkning av marginalskatten, som remitterades till utskottet för beredning den 29 mars 1985, samt rdm. Vepsäläinens m.fl. lagmotion nr 93 med förslag till lag om skatteskalorna och skatteprocentsatserna vid statsbeskattningen för år 1986, som remitterades till utskottet den 5 november 1985.

Enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet stadgas särskilt angående de skatteskalor och skatteprocentsatser, vilka skall tillämpas vid den beskattning som skall verkställas för respektive år. I propositionen ingår ett förslag om de skatteskalor och skatteprocentsatser som skall tillämpas vid statsbeskattningen för 1986. Den föreslagna skatteskalan för 1986 har utarbetats så att gränserna för inkomstklasserna och skattebeloppen är 8 procent högre än i den inkomstskatteskala som skall tillämpas vid beskattningen för 1985. I förslaget har skalan lindrats på samma sätt som vid inflationsjusteringarna under tidigare år, dvs. till samma belopp på alla inkomstnivåer i skalan. Den för 1986 föreslagna inkomstskatteskalan innebär att en ökning av den beskattningsbara inkomsten med 8 procent från år 1985 inte leder till en skärpning av statens inkomstbeskattning. Beloppet av den beskattningsbara inkomst för vilken statskatt uppbärs höjs från 14 100 till 15 000 mark.

En dämpad stegring i skattegraden för fysiska personer förutsätter också en justering av förmögenhetsbeskattningen. I syfte att lindra beskattningen särskilt av små företags och gårdsbrukstillgångar föreslår regeringen att förmögenhetsbeskattningen betydligt lindras. Regeringen föreslår att den nedre gränsen i förmögenhetsskatteskalan höjs från 275 000 till 800 000 mark. Samtidigt föreslås att skalan förenklas genom att den av progressionen förutsatta graderingen reduceras till tre förmögenhetsklasser.

För att samfundens inkomstfinansieringsmöjligheter skall förbättras föreslår regeringen i anslutning till revideringen av företagsbeskattningen att samfundens inkomstskatteprocent sänks från 43 till 33 procent. Regeringen föreslår att samfundens förmögenhetsskatteprocent bibehålls på samma nivå som nu, dvs. 1 procent.

Justeringarna av 1986 års inkomstbeskattning beaktas enligt förslaget räknat från 1.3.1986 vid de förskottsinnehållningar som görs på lön till löntagaren för huvudsyssla. I januari och februari 1986 verkställs löntagarnas förskottsinnehållning enligt de beräkningsgrunder och innehållningstabeller som varit i kraft sedan mars 1985. De beräkningsgrunder för förskottsinnehållningen och de innehållningstabeller för löntagare, som träder i kraft vid ingången av mars 1986 uppgörs så, att förskottsinnehållningen motsvarar beloppet av de skatter och avgifter som skulle ha debiterats om de nya innehållningstabellerna vore i kraft under hela året. Dessutom föreslår regeringen att sänkningen av samfundens inkomstskatteprocent inte beaktas vid förskottsuppbörden för 1986, utan att förskottsuppbörden med avvikelse från vad som i lagen om förskottsuppbörd är stadgat om fastställande av förskott görs med tillämpning av den nuvarande skattesatsen om 43 procent.

428501111F

Enligt lagförslaget i lagmotionen nr 84 skall vid statsbeskattningen för nästa år tillämpas en progressiv inkomstskatteskala som jämfört med innevarande år har justerats med minst 10 procent, gränserna för inkomstklasserna ändras och marginalskatteprocenten sänkas. Inkomstskatteprocenten för samfund föreslås bli 33. I anslutning till revideringen av företagsbeskattningen föreslås i motionen att någon förmögenhetsskatt inte skall uppbäras vid beskattningen för nästa år. Vid fastställandet av förskott skall såväl på löntagare som samfund under hela året tillämpas de skattegrunder som ingår i lagförslaget.

Enligt lagförslaget i lagmotionen nr 93 skall vid statsbeskattningen för 1986 tillämpas en progressiv inkomstskatteskala som i de lägsta inkomstklasserna är lindrigare än vad regeringen föreslår och i de högsta strängare. Förmögenhetsbeskattningen lindras betydligt mindre än vad regeringen föreslår. Inkomstskatteprocenten för samfund är densamma som 1985, dvs. 43 procent och förmögenhetsskatteprocenten för samfund är 2 procent.

I hemställningsmotionen nr 127 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar skynsamma åtgärder för att utveckla inkomstbeskattningen av fysiska personer så att marginalskatten gradvis sänks till högst 50 procent.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet har omfattat propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget i propositionen. Utskottet ställer sig avböjande till motionerna.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet, som har lagt regeringens proposition till grund för behandlingen,

att lagförslagen i lagmotionerna nr 84 och 93 förkastas.

Dessutom föreslår utskottet

att hemställningsmotionen nr 127 avböjs.

Helsingfors den 29 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo (delvis), Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen (delvis), Mäki-Hakola, Poutanen (delvis), Rosnell, Rönnholm, Surakka (delvis), Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio (delvis) samt suppleanterna Eklund (delvis), Hietala, Lahti-Nuuttila (delvis), Manninen (delvis), Pekkarinen (delvis), Piipari (delvis), Rusanen, Sasi, Savolainen (delvis) och Vepsäläinen.

Reservationer

I

När inkomstskatteskalan vid statsbeskattningen fastställs för 1986 borde enligt samlingspartiets mening en målmedveten revidering av marginalbeskattningen inledas. Enligt samlingspartiets åsikt borde justeringar om minst 10 % ha gjorts i inkomstskatteskalan, de övre gränserna för inkomstklasserna höjts och marginalskatteprocenten sänkts. I anknytning till totalrevideringen av företagsbeskattningen borde förmögenhetsbeskattningen helt ha slopats.

Inom den ekonomiskpolitiska forskningen har det konstaterats att en alltför hög marginalskatt medför allvarliga olägenheter. Dylika är skattetrycksinflation, oändamålsenlig ekonomisk verksamhet varvid betydelsen av att undvika skatter accentueras, avsaknad av stimulans för att utföra extra arbete, en snedvriden användning av nationalhushållningens resurser i en riktning som styrs av beskattningen och en försämrad skattemoral. Den engelska tidningen The Economist konsta-

terade nyligen i en ekonomisk analys att de länder där skatteprogressionen är stor synes halka efter då det gäller nationalhushållningens funktionsduglighet och effektivitet. Också i finansministeriets plan på medellång sikt våren 1985 har allvarlig uppmärksamhet ägnats åt ovan nämnda missförhållanden.

Från år 1976 har en inflationsjustering gjorts i den årligen godkända skatteskalan, men den har inte alltid motsvarat inflationen. För att det skall kunna förhindras att beskattningen skärps skulle detta ingalunda ha förutsatt underdimensionerade inflationsjusteringar utan till förtjänstnivåindex bundna höjningar till fullt belopp. Även det kommunala skattöret har stigit vid sidan av kyrkoskattöret samt sjukförsäkrings- och folkpensionspremierna. Sålunda är den statliga inkomstskatten i Finland liksom i Sverige och Norge den mest progressiva bland OECD-länderna.

Som högst kan marginalskatten i Finland stiga till 70—75 % vilket utgör internationell toppnivå. I klasserna för medelstora inkomster är marginalskatten i Finland dubbel jämfört med de flesta andra OECD-länderna. Sålunda betalar hos oss nästan en miljon skattebetalare 50 % i skatt för sina inkomstökningar. För en medlem i FFC med medelstor lön kan beskattningen leda till en marginalskatt om över 40 %. Det kan uppskattas att marginalskatten för en medlem i TOC med medelstor lön är 43—48 %. Marginalskatten för merparten av medlemmarna i FTFC är 48—53 %. För merparten av medlemmarna i Akava är marginalskatten 48—58 %. Sålunda är marginalskatten i Finland ett problem för hela folket, och alla fackorganisationer har fäst allvarlig uppmärksamhet vid nödvändigheten av att läget rättas till.

Att en korrigering är oundgänglig visas också av att marginalskatten för personer med medelstora inkomster leder till en s.k. fattigdomsfälla. Enligt en utredning vid finansministeriet kunde de disponibla inkomsterna för en fem personers familj (barnen 2, 4 och 8 år) minska år 1982 med ökade bruttoinkomster, när inkomstöverföringarna beaktas. Då bruttoinkomsterna var 6 000 mark var familjens nettoinkomster 5 790 mark. På motsvarande sätt var nettoinkomsten 5 841 mark vid en bruttoinkomst om 7 000 mark, 6 003 mark vid en bruttoinkomst om 8 000 mark och 5 287 mark vid en bruttoinkomst om 8 500 mark samt 5 571 mark vid en bruttoinkomst om 9 000 mark. På basis av utredningar vid social- och hälsovårdsministeriet har det kunnat konstateras att då bruttomånadsinkomsterna för en fyra personers familj steg från 9 500 till 15 200 mark, dvs. med 5 700 mark blev familjens nettobehållning av denna summa, då förändringen av inkomstöverföringarna beaktas, cirka 1 800 mark. I kalkylen hade såsom grund använts medelvärdessiffror för befolkningsgruppernas inkomster och utgifter. Det mest centrala problemet i skattepolitiken i Finland är sålunda att då de beskattningsbara inkomsterna stiger till 40 000 mark går det cirka 50 % i skatt av den överstigande delen av inkomsten.

Det är samlingspartiets mål att marginalskattegraden bör kunna sänkas över lag. Tyngdpunkten bör läggas på klasserna med medelstora inkomster och särskilt på de inkomstklasser som inbegriper dem som fastnar i fattigdomsfällan. Eftersom de statsekonomiska verkningarna är betydande i fråga om de skatteändringar som hänför sig i synnerhet till medelinkomstklasserna bör lindringen ske stegvis. Enligt samlingspartiets mening borde det första steget emellertid ovillkorligen ha tagits redan i höst. Det slutliga målet bör vara en klar lindring av beskattningen och en justering av skillnaderna mellan inkomstklasserna, en sänkning av marginalskatteprocenterna samt en förenkling av avdragssystemet.

Enligt samlingspartiets åsikt borde en skatterevidering ha inletts utgående från samlingspartiets gruppmotion, enligt vilken den nedre gränsen för inkomstskatten till staten höjs till 17 000 mark och en lindrigare skatteskala tillämpas på alla löntagare än i regeringens proposition.

Regeringen har föreslagit att den nedre gränsen för förmögenhetsskatten höjs. Samtidigt föreslår emellertid regeringen att s.k. långvariga försäljningsvinster skall beskattas. Regeringens förslag innebär en väsentlig förändring av kapitalbeskattningens struktur då en ny skatteform införs. Kommittén för utvecklingslinjer inom företagsbeskattningen (Honkavaarakommittén) föreslog i sitt balanserade förslag att beskattningen skall utvecklas så att förmögenhetsskatten slopas i sin helhet. Lösningen skulle ha varit viktig så till vida att förändringar i förmögenhetsbeskattningen föga förbättrar ställningen för vissa företagargrupper och i synnerhet inte ställningen för dem som förslaget om beskattning av långvariga försäljningsvinster egentligen skulle gälla. Därför föreslår samlingspartiet att förmögenhetsskatt inte uppbärs för år 1986. De ändringar som innebär ett permanent slopande av förmögenhetsskatten borde göras särskilt i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet.

På basis av det ovan anförda och med beaktande av de avgöranden som fattats i Sverige och Danmark om revidering av marginalbeskattningen föreslår vi

att lagförslaget i utskottets betänkande godkänns sålydande:

Lag

om skatteskalorna och skatteprocentsatserna vid statsbeskattningen för år 1986

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Vid beskattningen för år 1986 fastställs den inkomstskatt *(utesl.)* som enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet skall betalas till staten i enlighet med *den skatteskala* och de skatteprocentsatser som ingår i denna lag.

2 §

Den progressiva inkomstskatteskalan är följande:

Beskattningsbar inkomst mk	Skatt vid nedre gränsen mk	Skatt på den inkomst som överskrider nedre gränsen %
17 000— 25 000	*10*	*9*
25 000— 40 000	*730*	*20*
40 000—100 000	*3 730*	*29*
100 000—160 000	*21 130*	*38*
160 000—260 000	*43 930*	*45*
260 000—	*88 930*	*50*

3 §

(Utesl.)

3 § (4 §)

För samfund är inkomstskatteprocenten 33 *(utesl.)*.

5 §

(Utesl.)

4 §

(Såsom 6 § i utskottets betänkande)

Helsingfors den 29 november 1985

Kimmo Sasi **Pirjo Rusanen**
Pentti Mäki-Hakola **Pertti Salolainen**

II

Regeringen föreslår att vid beskattningen för år 1986 skall tillämpas en progressiv inkomstskatteskala som jämfört med föregående år har justerats mera än vad försämringen av penningvärdet förutsätter. I procent räknad är justeringen densamma såväl i den nedre som övre ändan av skalan. I detta sammanhang har regeringen inte ännu börjat genomföra en sådan kraftig sänkning av inkomstskatten för personer med stora inkomster (s.k. marginalskattesänkning) som avses i regeringens principbeslut av 21.2.1985, något som emellertid förebådas av att regeringen föreslår att en justering som är större än inflationen görs också i fråga om de allra största inkomsterna. Denna förändring av beskattningen har detaljerat behandlats i motiveringen till lagmotionen nr 93, där det har visats att den tiondedel som har de högsta inkomsterna klart drar nytta härav och den tiondedel som har de näst högsta inkomsterna i någon mån. Lättnaderna för dessa personer med de högsta inkomsterna betalas av de övriga 8/10 matlag som tjänar mindre. Detta sker efter det att den minskade inkomstskatteavkastningen börjat täckas genom andra beskattningsformer.

Regeringen föreslår en mycket stor lindring i fråga om förmögenhetsskatten, som ägarna av stora förmögenheter naturligtvis drar nytta av.

Regeringen föreslår att inkomstskatteprocenten för samfund sänks.

Utskottsmajoriteten har godkänt regeringens förslag.

Vi anser att det vore hög tid att ändra beskattningen så att man skulle avstå från att lindra skatterna för personer med stora inkomster och för företag och att skattelindringarna rättvist inriktas på personer med små inkomster eller medelstora inkomster. En dylik beskattning innehåller bl.a. följande punkter:

— projekten att lindra beskattningen av stora inkomster, vilket gynnar storinkomsttagarna och går under namnet av en marginalskattereform, slopas,

— den progressiva inkomstskatteskalan för år 1986 utarbetas så att jämfört med regeringens proposition lindras beskattningen i den nedre ändan av skalan och skärps i den övre ändan,

— det kommunala grundavdraget höjs så att de skattebetalare, som nu ej betalar statsskatt, därigenom befrias också från kommunalskatt och att kom m unerna gottgörs för detta genom att statsandelarna höjs (detta har närmare behandlats i vår lagmotion nr 98),

— för inhemska aktiebolag, andelslag och vissa andra bolag stadgas en förmögenhetsskatt som skulle uppgå till 2 procent (se lagmotion nr 87, bl.a. i fråga om de undantag som nämns där),

— företagens inkomstskatteprocent bibehålls alltjämt vid 43 procent och vissa skattelättnader för företagen slopas samt

— självriskandelarna för sjukdomskostnader och räntor på lån slopas samt avdraget för räntor på lån ändras så att det görs från skatten och inte från den skattepliktiga inkomsten.

Vi föreslår

att lagförslaget godkänns sålydande:

Lag

om skatteskalorna och skatteprocentsatserna vid statsbeskattningen för år 1986

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

(Såsom i utskottets betänkande)

2 §

Den progressiva inkomstskatteskalan är följande:

Beskattningsbar inkomst mk	Skatt vid nedre gränsen mk	Skatt på den inkomst som överskrider nedre gränsen %
17 000— 26 000	*10*	*9*
26 000— 31 000	*820*	*19*
31 000— 40 000	*1 770*	*20*
40 000— 70 000	*3 570*	*30*
70 000— 95 000	*12 570*	*33*
95 000—115 000	*20 820*	*38*
115 000—155 000	*28 420*	*43*
155 000—175 000	*45 620*	*46*
175 000—215 000	*54 820*	*48*
215 000—255 000	*74 020*	*50*
255 000—295 000	*94 020*	*52*
295 000—	*114 820*	*54*

3 §

Den progressiva förmögenhetsskatteskalan är följande:

Beskattningsbar förmögenhet mk	Skatt vid nedre gränsen mk	Skatt på den förmögenhet som överskrider nedre gränsen %
275 000— 375 000	*130*	*0,8*
375 000— 525 000	*930*	*1,0*
525 000— 755 000	*2 430*	*1,3*
755 000—1 130 000	*5 420*	*1,5*
1 130 000—	*11 045*	*1,7*

4 §

För samfund är inkomstskatteprocenten *43* och förmögenhetsskatteprocenten *2*.

5 §

(1 mom. såsom i utskottets betänkande)
(2 mom. *utesl.*)

6 §

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 29 november 1985

Osmo Vepsäläinen **Irma Rosnell** **Niilo Koskenniemi**

Statsutskottets betänkande nr 87 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 115 med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet till statsutskottet för beredning.

Regeringen föreslår att de flesta viktigaste avdragen vid inkomstbeskattningen höjs. Samtidigt föreslår regeringen ändringar i många andra centrala punkter i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. I lagmotionerna med förslag till ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet ingår ändringsförslag som gäller just ovan avsedda stadganden. Dessutom innehåller många av dem förslag till ändringar i andra stadganden i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. Hemställningsmotionerna innehåller förslag till hemställningar om de föreliggande lagrummen och vissa andra stadganden i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. Därför har utskottet beslutat att i detta sammanhang behandla alla lagmotioner som anknyter till lagen om skatt på inkomst och förmögenhet samt de hemställningsmotioner som bör anses ansluta sig till lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. Utskottet har sålunda behandlat följande till statsutskottet för beredning remitterade lagmotioner:

— rdm. Lahtinens m.fl. lagmotion nr 101/1984 rd. med förslag till lag om ändring av 36 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 14.12.1984,

— rdm. Siitonens m.fl. lagmotion nr 108/1984 rd. med förslag till lag om ändring av 26 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 8.2.1985,

— rdm. Ehrnrooths m.fl. lagmotion nr 4 med förslag till lag om ändring av 32 a § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 26.2.1985,

— rdm. Kuusios m.fl. lagmotion nr 5 med förslag till lag om ändring av 28 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 26.2.1985,

— rdm. Kuusios m.fl. lagmotion nr 6 med förslag till lag om ändring av 36 och 57 §§ lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 26.2.1985,

— rdm. Puolannes m.fl. lagmotion nr 7 med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 26.2.1985,

— rdm. Puolannes m.fl. lagmotion nr 8 med förslag till lag om ändring av 29 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 26.2.1985,

— rdm. Stenius-Kaukonens m.fl. lagmotion nr 36 med förslag till lag om ändring av 36 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 23.4.1985,

— rdm. Jyrkiläs m.fl. lagmotion nr 51 med förslag till lag om ändring av 29 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 23.5.1985,

— rdm. Jyrkiläs m.fl. lagmotion nr 63 med förslag till lag om ändring av 29 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 31.5.1985,

— rdm. Jyrkiläs m.fl. lagmotion nr 65 med förslag till lag om ändring av 36 och 57 §§ lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 4.6.1985,

— rdm. Mäkipääs m.fl. lagmotion nr 68 med förslag till lag om ändring av 36 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 14.6.1985,

— rdm. Almgrens m.fl. lagmotion nr 82 med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 8.10.1985,

— rdm. Rosnells m.fl. lagmotion nr 87 med förslag till lag om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 11.10.1985,

— rdm. Rosnells m.fl. lagmotion nr 98 med förslag till lag om ändring av 37 § lagen om skatt

på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 15.11.1985 samt

— rdm. Stenius-Kaukonens m.fl. lagmotion nr 103 med förslag till lag om ändring av 60 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, som remitterades till utskottet 26.11.1985.

Dessutom har utskottet behandlat följande hemställningsmotioner som remitterades till utskottet för behandling den 29 mars 1985:

— rdm. Ala-Kapees m.fl. hemställningsmotion nr 21 om höjning av studieavdraget,

— rdm. Alhos m.fl. hemställningsmotion nr 25 om höjt studieavdrag vid kommunalbeskattningen,

— rdm. Arranz m.fl. hemställningsmotion nr 28 om skattelättnader för små pensioner,

— rdm. Arranz m.fl. hemställningsmotion nr 29 om ökad skatteavdragsrätt för hyresinkomster,

— rdm. Arranz m.fl. hemställningsmotion nr 30 om rätt att vid beskattningen dra av lönekostnaderna för hushållsarbetare,

— rdm. Arranz m.fl. hemställningsmotion nr 31 om rätt att vid beskattningen dra av kostnaderna för menstruationsskydd,

— rdm. Ehrnrooths hemställningsmotion nr 36 om fastställande av beskattningsvärdet för bostadsbyggnad i eget bruk till hälften av det gängse värdet,

— rdm. Ehrnrooths hemställningsmotion nr 37 om höjt studieavdrag,

— rdm. Eklunds m.fl. hemställningsmotion nr 39 om skattelättnader för små arbetspensioner,

— rdm. Joutsenlahtis m.fl. hemställningsmotion nr 53 om helt genomförd särbeskattning för jordbrukare,

— rdm. Joutsenlahtis m.fl. hemställningsmotion nr 54 om två års skattefrihet för unga som kommer ut i arbetslivet,

— rdm. Joutsenlahtis m.fl. hemställningsmotion nr 55 om skattebefrielse för inkomster som förvärvas under studier på heltid,

— rdm. Joutsenlahtis m.fl. hemställningsmotion nr 56 om sänkt beskattningsvärde för gamla prästgårdar som används som tjänstebostäder för att prästgårdskulturen skall bevaras,

— rdm. Joutsenlahtis m.fl. hemställningsmotion nr 57 om avdragsrätt för barnvårdskostnader vid beskattningen,

— rdm. Joutsenlahtis m.fl. hemställningsmotion nr 58 om avdragsrätt för lönekostnader för hushållsarbetstagare vid beskattningen,

— rdm. Joutsenlahtis m.fl. hemställningsmotion nr 59 om avdragsrätt för alla sjukdomskostnader vid beskattningen,

— rdm. Joutsenlahtis m.fl. hemställningsmotion nr 60 om höjt invalidavdrag vid beskattningen,

— rdm. Joutsenlahtis m.fl. hemställningsmotion nr 61 om skatteavdrag för dem som fullgjort sin värnplikt,

— rdm. Jyrkiläs m.fl. hemställningsmotion nr 63 om höjning av invalidavdraget,

— rdm. Jyrkiläs m.fl. hemställningsmotion nr 64 om skatteavdragsrätt för avlöningskostnaderna för hembiträde,

— rdm. H. Kemppainens m.fl. hemställningsmotion nr 73 om skatteavdragsrätt för donationer för vetenskaplig cancerforskning,

— rdm. Nordmans m.fl. hemställningsmotion nr 107 om höjt skatteavdrag för sjukdomskostnader för barn,

— rdm. Pietikäinens m.fl. hemställningsmotion nr 120 om höjning av studieavdraget,

— rdm. Pohtos m.fl. hemställingsmotion nr 122 om rätt att dra av alla motorsågkostnader vid beskattningen,

— rdm. Sasis m.fl. hemställningmotion nr 133 om automatisk inflationsjustering av de markbelopp som tillämpas vid inkomst- och förmögenhetsbeskattningen,

— rdm. Sköns m.fl. hemställningsmotion nr 135 om höjt studieavdrag vid kommunalbeskattningen,

— rdm. Stenius-Kaukonens m.fl. hemställningsmotion nr 142 om höjt studieavdrag vid kommunalbeskattningen,

— rdm. Tuomaalas m.fl. hemställningsmotion nr 147 om införande av ett speciellt grundavdrag för handikappade i skattelagstiftningen,

— rdm. Vainios m.fl. hemställningsmotion nr 152 om praxis vid beskattningen av dragtraktamenten,

— rdm. Vainios m.fl. hemställningsmotion nr 153 om den inverkan semester i hemlandet har på beskattningen av personer som arbetar utomlands,

— rdm. Vainios m.fl. hemställningsmotion nr 154 om höjda invalidavdrag,

— rdm. Vainios m.fl. hemställningsmotion nr 156 om avdragsrätt vid beskattningen för fortbildning och omskolning,

— rdm. Vainios m.fl. hemställningsmotion nr 157 om slopad beskattning av skiftarbetstillägg,

— rdm. Vainios m.fl. hemställningsmotion nr 158 om skattelättnader för vården av barn som placerats i privata hem,

— rdm. Vainios m.fl. hemställningsmotion nr 159 om skattefrihet för arbetslösa i vissa fall,

— rdm. Vainios m.fl. hemställningsmotion nr 160 om skattefrihet för initiativpremier,

— rdm. Vainios m.fl. hemställningsmotion nr 161 om skattefrihet för moderskaps- och sjukdagpenningen samt

— rdm. Vainios m.fl. hemställningsmotion nr 163 om slopad beskattning av grannhjälp.

I regeringens proposition med förslag till lag om de skatteskalor och skatteprocentsatser som skall tillämpas vid statsbeskattningen för 1986 föreslås att inkomstskatteskalan vid beskattningen för 1985 lindras så att inkomstskattegränserna och skattebeloppen i skalan höjs med 8 procent. För att dämpa den ökning av inkomstskattegraden som föranleds av ändringen i penningvärdet föreslår regeringen att vissa centrala avdrag enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet justeras så att de motsvarar en höjning av prisnivån med cirka 6 procent samt att vissa avdrag justeras ännu mera.

De avdrag som regeringen föreslår att skall höjas i motsvarighet till det försämrade penningvärdet, dvs. med cirka 6 procent, är avdraget för resekostnader, avdraget för personförsäkringspremier, vid statsbeskattningen arbetsinkomstavdraget, barnavårdsavdraget, ensamförsörjaravdraget, utbildningsavdraget och underhållsskyldighetsavdraget samt vid kommunalbeskattningen ensamförsörjaravdraget och underhållsskyldighetsavdraget.

Avdraget för inkomstens förvärvande och vid statsbeskattningen makeavdraget samt vid kommunalbeskattningen barn-, studie- och grundavdraget föreslås bli höjda mera än vad inflationsjusteringen förutsätter. Enligt regeringens förslag är höjningen av barnavdraget särskilt betydande. Avdraget höjs med över 76 procent, dvs. från 1 700 till 3 000 mark per barn. Eftersom regeringen inte föreslår att försörjaravdraget vid statsbeskattningen skall höjas innebär ändringen att tyngdpunkten för avdraget, som görs på basis av att barn försörjts, förskjuts i riktning mot kommunalbeskattningen.

Regeringen föreslår att självriskandelen av och de övre gränserna för sjukdomskostnadsavdraget bibehålls oförändrade.

Utöver den betydande höjningen av avdragen vid förmögenhetsbeskattningen innehåller propositionen vissa andra ändringsförslag som ansluter sig till reformen av företagsbeskattningen. Dessa är en nivåhöjning av företagarinkomstens förvärvsinkomstandel från 118 000 till 150 000 mark, en utvidgning av rätten att avdra pensionsförsäkringsavgifter och en höjning av förmögenhetsinkomstavdragets maximibelopp i fråga om dividender och räntor från 3 000 till 3 800 mark. Höjningen överstiger nedgången i penningsvärdet.

I syfte att förbättra de skattskyldigas och i synnerhet företagarnas möjligheter att förbättra sitt pensionsskydd föreslår regeringen att pensionsförsäkringspremieavdragets maximibelopp höjs från 15 till 18 procent av förvärvsinkomsten.

Regeringen föreslår att den nedre gränsen för de skattören som fastställs vid kommunalbeskattningen skall höjas från 50 till 100 skattören, vilket i stort sett motsvarar det minsta skattebelopp som uppbärs enligt förordningen om skatteuppbörd, dvs. 20 mark.

Lagförslagen i lagmotionerna innehåller ändringsförslag som avviker från förslagen i propositionen och ändringsförslag i fråga om vissa andra stadganden i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. I hemställningsmotionerna föreslås att riksdagen skall godkänna ett flertal hemställningar som ansluter sig till de behandlade förslagen och med dem nära förknippade stadganden.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget i propositionen.

Utskottet förutsätter att regeringen reder ut hur självriskandelen i de skattskyldigas avdrag för sjukdomskostnader kunde slopas eller åtminstone betydligt sänkas från den nuvarande nivån.

Utskottet ställer sig avböjande till motionerna.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet, som har lagt regeringens proposition till grund för behandlingen,

att lagförslagen i lagmotionerna nr 101 och 108/1984 rd., 4—8, 36, 51, 63, 65, 68, 82, 87, 98 och 103 förkastas.

Dessutom föreslår utskottet

att hemställningsmotionerna nr 21, 25, 28—31, 36, 37, 39, 53—61, 63, 64, 73, 107, 120, 122, 133, 135, 142, 147, 152—154, 156—161 och 163 avböjs.

Helsingfors den 29 november 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo (delvis), Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen (delvis), Mäki-Hakola, Poutanen (delvis), Rosnell, Rönnholm, Surakka (delvis), Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Eklund (delvis), Hietala, Lahti-Nuuttila (delvis), Manninen (delvis), Pekkarinen (delvis), Piipari (delvis), Rusanen, Sasi, Savolainen (delvis) och Vepsäläinen.

Reservationer

I

Regeringen föreslår att avdragen för vissa barnfamiljer och löntagare skall justeras med beaktande av en inflation om ca 6 %. Vissa avdrag skall justeras t.o.m. mera. Regeringen föreslår emellertid inte över huvud taget någon förhöjning av försörjaravdraget vid statsbeskattningen. Inte heller föreslår regeringen någon höjning av avdraget för sjukdomskostnader. Vi anser att också dessa avdrag borde justeras och att självriskandelen för sjukdomskostnadsavdraget borde slopas, emedan den på ett orättvist sätt drabbar småinkomsttagare och pensionärer.

Åtgärderna för att lindra beskattningen av små och medelstora inkomsttagare borde huvudsakligen gälla kommunalbeskattningen. Kommunalskatt uppbärs hos barnlösa löntagare redan från och med en årsinkomst om 5 600 mark, medan den nedre gränsen vid statsbeskattningen är 21 500 mark. En löntagare som har en familj omfattande två barn måste betala kommunalskatt från och med en årsinkomst av 11 900 mark medan statsbeskattningen börjar först vid en årsinkomst av 50 000 mark. Också för dem som åtnjuter ålderspension börjar kommunalbeskattningen vid en mindre årsinkomst än statsbeskattningen. Beskattningen borde inte få drabba inkomster som behövs för den nödvändiga utkomsten. Grundavdraget vid kommunalbeskattningen borde därför höjas betydligt mera än regeringen föreslår. Kommunernas ekonomi borde tryggas genom att deras statsandelar höjs i motsvarande mån.

Beskattningen av pensionärerna har blivit strängare genom att invalidavdraget för pensionsinkomster slopades vid kommunalbeskattningen i anslutning till folkpensionsreformen. För åren 1984—1987 beviljades dock detta avdrag sådana pensionerade invalider som var berättigade till avdraget år 1982. Avdraget har emellertid varit oförändrat sedan år 1982 och förlorar således i och med inflationen sin betydelse. Slopandet av avdraget motiverades med att det kompenserades genom pensionsinkomstavdraget. Någon kompensation fås emellertid inte i de fall då vederbörande inte har rätt till pensionsinkomstavdrag. I enlighet med lagmotion nr 36 föreslår vi att pensionärerna skall återges rätten till invalidavdrag och att avdraget samtidigt skall inflationsjusteras på ett skäligt sätt.

Inhemska aktiebolag, andelslag och andra samfund vars delägares eller medlemmars skattepliktiga tillgångar utgörs av vederbörandes andel i samfundet har sedan år 1968 varit befriade från förmögenhetsskatt, frånsett det undantag som gjordes vid beskattningen för år 1976. Befrielsen från förmögenhetsskatt, betalningen av socialskyddsavgifter på basis av de utbetalda lönerna och likaså de administrativt reglerade skatternas eftersläpning i förhållande till inflationen samt de omsättningsskattelättnader som ursprungligen av konjunkturskäl beviljades för industrins investeringar i maskiner och anordningar, har gynnat mekaniseringen och automationen på bekostnad av mänskligt arbete. Situationen har delvis förändrats i och med att räntorna inte längre regleras administrativt. För att minska den skattemässiga diskrimineringen när det gäller anlitandet av arbetskraft och för att tillgodose det offentliga finansieringsbehovet föreslår vi att förmögenhetsbeskattningen av samfund skall återinföras. Emedan det inte är motiverat att särbehandla olika bankgrupper borde också andelsbankerna, sparbankerna och motsvarande samfund förmögenhetsbeskattas. Av bostadspolitiska orsaker borde förmögenhetsskatt emellertid inte påföras bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag och -andelslag, vilkas sammanlagda tillgångar till minst 75 procent består av egendom som huvudsakligen används för boende. Sådana aktiebolag och andelslag borde fortfarande vara

befriade från skatt, vilkas verksamhet till största delen består av leveranser av värme eller annan fastighetsservice till självkostnadspris för byggnader som huvudsakligen används för bostadsändamål. Med beaktande av de höga boendekostnaderna är det inte motiverat att belägga boendet och stödfunktioner med skatt.

Vi föreslår därför

att lagförslaget i utskottets betänkande skall godkännas sålydande:

Lag

om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

I enlighet med riksdagen beslut

upphävs i lagen den 31 december 1974 om skatt på inkomst och förmögenhet (1043/74) *36 § 4 mom., sådant det lyder i lag av den 30 december 1982 (1100/82) och*

ändras 11 § 1 mom. 1 punkten, *14 §*, 17 b § 2 mom., 26 § 1 mom. 5 punkten, 28 § 1 mom. 1 punkten, 29 § 1 mom. 4, *(utesl.)* 5 *och 6* punkterna, *(utesl.)* 33 § 1 mom. 1, 2, 3, 4 och 5 punkterna, 36 § 1 mom., 2, 3, *(utesl.)* 4 *och 5* punkterna samt 3 mom., 37 §, *(utesl.)* 57 § *1 mom. 1 punkten och* 3 mom. samt 63 § 2 mom.,

av dessa lagrum 11 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag av den 15 juni 1984 (468/84), 26 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag av den 19 december 1980 (845/80), 29 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag av den 29 december 1983 (1097/83) och 5 punkten sådan den lyder i lag av den 30 april 1982 (304/82), 17 b § 2 mom., 28 § 1 mom. 1 punkten, *29 § 1 mom. 6 punkten (utesl.)*, 33 § 1 mom. 1, 2, 3, 4 och 5 punkterna, 36 § 1 mom. 2, 3 och 4 punkterna samt 3 mom., 37 §, *(utesl.)*, 57 § *1 mom. 1 punkten och* 3 mom. sådana de lyder i lag av den 28 december 1984 (972/84) *samt 36 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag av den 30 december 1982 (1100/82)*, som följer:

11 §

(Såsom i utskottets betänkande)

14 §

Fria från skatt på förmögenhet är:

1) ovan i 12 och 13 §§ nämnda samfund,

2) bostadsaktiebolag, bostadsandelslag, i 25 § lagen om bostadsaktiebolag avsett aktiebolag eller fastighetsaktiebolag vars sammanlagda tillgångar till minst 75 procent utgörs av sådana byggnader jämte tomter och byggnadsplatser som vid utgången av skatteåret huvudsakligen var i bostadsbruk samt sådant aktiebolag eller andelslag vars verksamhet till största del består av värmeleveranser eller tillhandahållande av annan fastighetsservice till självkostnadspris för byggnader som huvudsakligen används för bostadsändamål.

17 b, 26 och 28 §§

(Såsom i utskottets betänkande)

29 §

Den skattskyldige har rätt att avdraga:

— — — — — — — — — — — — — — —

(4 och 5 punkten såsom i utskottets betänkande)

6) såsom egna och familjemedlemmars sjukdomskostnader högst 1 800 mark eller, då det är fråga om makar, sammanlagt högst 3 600 mark, varjämte maximibeloppen skall höjas med 600 mark för varje minderårigt barn eller fosterbarn som den skattskyldige försörjt under skatteåret.

32 a §

(Utesl.)

33 §

(Såsom i utskottets betänkande)

36 §

Person, som största delen av skatteåret varit bosatt i Finland, får vid kommunalbeskattningen avdraga:

— — — — — — — — — — — — — — —

(2, 3 och 4 punkten såsom i utskottets betänkande)

5) 4 000 mk, om han genom sjukdom, lyte eller kroppsskada åsamkats bestående men för vilken hans invaliditetsgrad enligt företedd utredning är 100 procent eller, om procenttalet är lägre, men likväl minst 30 procent, en mot procenttalet svarande del av 4 000 mark (invalidavdrag). Avdraget beviljas dock högst till beloppet av förvärvsinkomsten. Har den skattskyldige under skatteåret åtnjutit invalidpension som är baserad på obligatoriskt pensionsskydd, anses hans invaliditetsgrad utan särskild utredning vara

100 procent, om full pension beviljats, och 50 procent, om den har beviljats såsom delpension, såvida inte den skattskyldiges invaliditetsgrad på basis av företedd utredning anses vara högre. Den skattskyldige bibehåller sin rätt till invalidavdrag som förutsätts av invalidpensionen även efter det att invalidpensionen har ombildats till ålderspension. Genom förordning kan stadganden utfärdas om de grunder enligt vilka invaliditetsgraden skall fastställas samt om den utredning som krävs för erhållande av invalidavdrag.

— — — — — — — — — — — — — —

(3 mom. såsom i utskottets betänkande)

37 §

Överstiger under hela skatteåret i Finland bosatt persons inkomst efter ovan nämnda avdrag inte *10 000* mark, skall från inkomsten vid kommunalbeskattningen avdras nämnda inkomstbelopp eller, om inkomsten överstiger *10 000* mark, *10 000* mark minskat med en procent för varje fullt belopp av *100* mark med vilket inkomsten övetstiger *10 000* mark *(grundavdrag).*

53 §

(Utesl.)

57 §

Från inkomstskatten för skattskyldig person, som största delen av skatteåret bott i Finland, avdrages:

1) om han under skatteåret försörjt minderårigt eget barn eller fosterbarn, för ett sådant barn 930 mark, för två barn 1 970 mark, för tre barn 3 200 mark, för fyra barn 4 860 mark samt för varje följande minderårigt barn eller fosterbarn dessutom 2 090 mark, dock så att avdraget beviljas endast den make vars inkomstskattebelopp är större (försörjaravdrag).

— — — — — — — — — — — — — —

(3 mom. såsom i utskottets betänkande)

63 §

(Såsom i utskottets betänkande)

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 29 november 1985

Irma Rosnell **Osmo Vepsäläinen** **Niilo Koskenniemi**

II

Då avdragen i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet justerats har vedertagen praxis varit den att fulla inflationsjusteringar företas i syfte att hindra en skärpning av inkomstbeskattningen. Under de senaste åren har regeringen dock underlåtit att göra fulla inflationsjusteringar. Dessutom har vissa centrala familjepolitiska avdrag under en följd av år inte alls justerats. Detta har lett till att den ökning av skattegraden fram till år 1986 med högst en procent som den nuvarande regeringen kom överens om i regeringsavtalet våren 1983, redan har överskridits. Regeringen har också svikit det löfte den gav i det s.k. Pekkanen-avtalet mellan regeringen och de centrala arbetsmarknadsorganisationerna våren 1984, dvs. att regeringen för sin del förbinder sig att medverka till att en skärpning av beskattningen förebyggs på så sätt att fulla inflationsjusteringar görs inom personbeskattningen.

Hösten 1984 godkändes i riksdagen med regeringspartiernas stöd 5-procentiga inflationsjusteringar av vissa centrala avdrag, vilket var 2 procent mindre än den beräknade inflationsutvecklingen. Eftersom de i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet stadgade avdragen år 1983 justerades med i genomsnitt endast 6 procent, medan inflationstakten var 8,5 procent, anser vi att också denna eftersläpning om 2,5 procent borde korrigeras med avseende på de

centrala avdragen i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. Eftersom regeringens förslag att inflationsjusteringen skall vara 6 procent endast innebär en justering av inflationen under år 1985, eliminerar den inte den eftersläpning som uppkommit under tidigare år.

Samlingspartiet föreslår därför att vissa av IFL:s avdrag skall undergå en extra inflationsjustering med beaktande av ovan nämnda eftersläpning. Dessutom borde vissa stadganden i IFL ovillkorligen ändras på följande sätt.

26 § 1 mom. 7 punkten. Samlingspartiet anser att det borde vara möjligt att såsom ett naturligt avdrag göra ett avdrag som motsvarar skäliga kostnader, inte endast för handhavande av statligt förtroendeuppdrag utan också för handhavande av alla offentliga förtroendeuppdrag. Syftet med vårt förslag är att avdragsrätten skall utsträckas också till ersättningar för kommunala förtroendeuppdrag. För närvarande kan i synnerhet de som har kommunala förtroendeuppdrag inte dra av tillnärmelsevis alla de kostnader som deras uppdrag föranleder.

29 § 1 mom. 6 punkten. Regeringen föreslår ingen som helst inflationsjustering av rätten att dra av sjukdomskostnader. Samlingspartiet anser att detta avdrag är så viktigt att det är absolut nödvändigt att det inflationsjusteras.

29 § 1 mom. 7 punkten. Samlingspartiet har länge föreslagit att den skattskyldige borde ha rätt att vid beskattningen dra av löneutgifterna för barnskötare och de socialskyddskostnader som ankommer på arbetsgivaren. Riksdagen godkände hösten 1983 enhälligt ett uttalande i saken. Det är i många fall nödvändigt att vårda barnen i hemmet emedan det inte finns tillräckligt med dagvårdsplatser. På detta sätt kunde också unga personer sysselsättas och barnskötarna garanteras en lönenivå som vore jämförbar med avlöningen inom andra vårdbranscher. Yrkets status kunde också höjas. Skatteavdragsrätten vore ett för samhället förmånligt alternativ då trycket på att inrätta kommunala daghem skulle minskas samtidigt som arbetslöshetsersättningar inbesparas och skatteinkomster inflyter från barnskötarna. Samtidigt minskar behovet att inrätta kommunala daghem. Samlingspartiet anser dock att för avdraget borde uppställas vissa gränser i fråga om dess maximibelopp och familjens sammansättning.

31 § 3 mom. Samlingspartiet anser att kostnaderna för vård av invalider och åldringar bättre än för närvarande borde kunna beaktas såsom en omständighet som minskar den beskattningsbara inkomsten. Samlingspartiet föreslår därför att man i dessa fall gör det möjligt att åberopa nedsatt skattebetalningsförmåga.

32 a §. Samlingspartiet anser att förmögenhetsinkomstavdraget bör göras enligt nettoprincipen, dvs. på basis av den verkliga förmögenhetsinkomsten. Samtidigt som man på detta sätt eliminerar faktisk skattesubvention kunde maximibeloppet för rätten att avdra hyresinkomst höjas till 9 000 mark. Detta markbelopp skulle ha en stimulerande effekt på produktionen av hyresbostäder. För att småaktiesparandet skall stimuleras borde också avdraget för dividendinkomster höjas till 5 000 mark.

33 § 1 mom. 1 punkten och 2 a-punkten. Samlingspartiet föreslår att dessa punkter skall sammanslås samt inflationsjusteras.

33 § 1 mom. 4 punkten. Sedan år 1976, då vårt nuvarande familjebeskattningssystem infördes, har fram till år 1985 alla andra avdrag höjts med undantag av makeavdraget. Följden har varit att skillnaderna i skattebördan mellan familjer, där båda makarna är i förvärvsarbete, och familjer, där endast den ena maken är i förvärvsarbete, ständigt ökar. Då familjens sammanlagda inkomster är 60 000 mark har skillnaden i skattebeloppet mellan år 1976 och år 1985 ökat med ca 300 procent. Det är därför verkligen motiverat att höja makeavdraget klart mera än vad inflationsutvecklingen förutsätter.

33 § 1 mom. 5 punkten och 36 § 1 mom. 4 punkten. Samlingspartiet anser att både utbildningsavdraget och studieavdraget bör beviljas redan på basis av en termins studier i stället för ett läsårs studier. Då studier inleds och avslutas samt t.ex. då värnplikten fullgörs under studietiden är det inte möjligt att uppfylla det i lagen för närvarande stadgade kravet på 7 månaders studietid. Samlingspartiet föreslår att också studieavdraget skall justeras klart mera än vad inflationsutvecklingen förutsätter, vilket är särskilt motiverat på grund av att en självriskandel införts för rätten att avdra räntor på gäld. De studerande har ännu inte fått full kompensation för detta.

34 och 36 a §§. Samlingspartiet anser att nettoinkomsten, i och med att folkpensionerna underkastades skatt, minskade i alltför låga inkomstklasser, s.k. nya pensioner räknat från 2 600 mark och s.k. gamla pensioner redan räknat från 1 600 mark enligt 1983 års nivå. Därför bör olägenheterna och det oskäliga bemötandet av pensionärerna i samband med beskattningsreformen rättas till. Samlingspartiet föreslår

en sådan ändring av koefficienterna vid beräkningen av pensionsinkomstavdraget att nettoinkomsten för den som får s.k. gammal arbetspension ökar något ännu vid en arbetspensionsinkomst om cirka 2 700 mark. De höjda koefficienter som vi föreslår är olika stora vid statsbeskattningen och kommunalbeskattningen för att förlusterna av skatteinkomster inte skall drabba enbart kommunerna.

36 § 1 mom. 2 punkten. Barnavdraget vid kommunalbeskattningen beviljas endast den make som har större inkomster. I vissa situationer kan det dock gå så att redan avdragen för den make som har de större inkomsterna medför att någon beskattningsbar inkomst inte återstår. Även om sådan återstår för den som har de mindre inkomsterna får han inte överföra barnavdraget för att göras från sina inkomster. Eftersom syftet med barnavdraget är att utjämna familjens kostnader för sina barn anser samlingspartiet att avdraget borde beviljas familjevis och således kunna göras också från den andra makens inkomster.

36 § 1 mom. 5 punkten. Samlingspartiet föreslår ännu en gång att invalidavdraget skall återinföras för alla så att det vid kommunalbeskattningen får göras också från pensionsinkomst, vilket skulle innebära en lindrigare nettoinkomstminskning för invalidpensionstagarna. Att nettoinkomsten blev mindre då folkpensionerna belades med skatt berodde ju delvis på att detta avdrag slopades.

65 § 1 mom. Stadgandet om det s.k. skattetaket förhindrar i sin nuvarande utformning inte att den skattskyldiges direkta skatter alltjämt kan överstiga hans beskattningsbara inkomst. Samlingspartiet anser att det s.k. skattetaksstadgandet, i syfte att förhindra oskälig beskattning, borde justeras så att skatterna och avgifterna, förmögenhetsskatten medräknad, inte kan överstiga 70 procent av den beskattningsbara inkomsten.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget i utskottets betänkande skall godkännas sålydande:

Lag

om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 31 december 1974 om skatt på inkomst och förmögenhet (1043/74) *33 § 1 mom. 2 a punkten, sådan den lyder i lag av den 19 december 1980 (845/80) och 36 § 4 mom. sådant det lyder i lag av den 3 december 1982 (870/82),*

ändras 11 § 1 mom. 1 punkten, 17 b § 2 mom., 26 § 1 mom. 5 *och 7* punkten, 28 § 1 mom. 1 punkten, 29 § 1 mom. 4 *(utesl.)*, 5 *och 6* punkterna, *31 § 1 mom.*, 32 a § 1 mom., 33 § 1 mom., 1, 2, 3, 4 och 5 punkterna, *34 § 1 mom.*, 36 § 1 mom., 2, 3, *(utesl.)* 4 *och 5* punkterna samt 3 mom., *36 a § 1 mom.*, 37 §, 53 §, 57 § *1 mom., 1 och 2 punkterna samt* 3 mom. *(utesl.)*, 63 § 2 mom. *samt 65 §,*

av dessa lagrum 11 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag av den 15 juni 1984 (468/84), 26 § 1 mom. 5 punkten *och 31 § 1 mom.* sådana de lyder i lag av den 19 december 1980 (845/80), 29 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag av den 29 december 1983 (1097/83) och 5 punkten sådan den lyder i lag av den 30 april 1982 (304/82) *(utesl.), 34 § 1 mom. och 36 a § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 5 februari 1982 (111/82), 36 § 1 mom. 5 punkten, 57 § 1 mom. 2 punkten i lag av den 30 december 1982 (1100/82) samt 65 § i lag av den 1 december 1978 (913/78)*, 17 b § 2 mom., 28 § 1 mom. 1 punkten, *29 § 1 mom. 6 punkten*, 32 a § 1 mom., 33 § 1 mom. 1, 2, 3, 4 och 5 punkterna, 36 § 1 mom. 2, 3, *(utesl.)* 4 *och 5* punkterna samt 3 mom., 37 §, 53 § och 57 § *1 mom. 1 punkten och* 3 mom. sådana de lyder i lag av den 28 december 1984 (972/84), *samt fogas till 29 § 1 mom. en ny 7 punkt och till 31 § ett nytt 3 mom.* som följer:

11 och 17 b §§ (Såsom i utskottets betänkande)	(5 punkten såsom i utskottets betänkande)
26 § Utgifter för inkomstens förvärvande är bland annat:	*7) skäliga kostnader, som direkt föranletts av handhavandet av statligt eller kommunalt förtroendeuppdrag enligt vad skattesstyrelsen närmare bestämmer.*

28 §
(Såsom i utskottets betänkande)

29 §
Den skattskyldige har rätt att avdraga:

— — — — — — — — — — — — — —

4) premier, som han för sig eller sin make eller sina barn eller sådant fosterbarn, som den skattskyldige under skatteåret försörjt, erlagt för liv- eller annan personförsäkring, med undantag för premier, som avses i 5 punkten eller i sjukförsäkringslagen, samt folkpensionsförsäkringspremie, dock sammanlagt högst *350* mark för varje familjemedlem,

5) premier som han erlagt för egen eller familjemedlems pensionsförsäkring, utom för försäkring med engångspremie *(utesl.);*

6) såsom egna och familjemedlemmars sjukdomskostnader, till den del de överstiger 300 mark, högst 1 750 mark eller, då det är fråga om makar, till den del kostnaderna överstiger 600 mark, sammanlagt högst 3 500 mark, varjämte maximibeloppen skall höjas med 550 mark för varje minderårigt barn eller fosterbarn som den skattskyldige försörjt under skatteåret. Med sjukdomskostnader jämställs av den skattskyldige erlagda premier för sådan för honom själv eller hans familjemedlem tecknad liv- eller personförsäkring, som berättigar till ersättning på grund av sjukvård, till den del premierna inte har avdragits med stöd av 4 punkten. Skattskyldig har inte rätt att avdra sjukdomskostnader om de ersatts på basis av sådan försäkring, vars premier avdragits med stöd av denna punkt eller 4 punkten; samt

7) 80 procent av den bruttolön jämte naturaförmåner som ensamförsörjare eller den skattskyldig, som förtjänat mindre, betalat till sin barnskötare i arbetsförhållande samt att på basis av lönen betalda arbetsgivares socialskyddsavgift, arbetspensionsförsäkringsavgift och olycksfallsförsäkringspremie, dock högst 2 000 mark i månaden förutsatt att den skattskyldige under skatteåret försörjt barn eller fosterbarn som fyllt högst 7 år och att till den skattskyldige eller hans make inte betalas hemvårdsstöd och att barnet inte är i kommunal dagvård.

— — — — — — — — — — — — — —

31 §

Har under skatteåret i Finland bosatt persons skattebetalningsförmåga med beaktande av de inkomster och den förmögenhet, som står till hans och hans familjs förfogande, av särskild orsak, såsom försörjningsplikt, arbetslöshet eller sjukdom, väsentligen nedgått, avdrages från inkomsten ett skäligt belopp, dock ej mera än 5 800 mark (avdrag för nedsatt skattebetalningsförmåga).

— — — — — — — — — — — — — —

Har skattskyldig i sitt hushåll skött invalid som är i behov av vård i hemmet eller person, som före utgången av skatteåret fyller 65 år har den skattskyldige rätt till i 1 mom. nämnt avdrag.

32 a §

Fysisk person eller inhemskt dödsbo som skall beskattas såsom särskild skattskyldig har rätt att på basen av dividender och ränta på andelskapital, som uppburits från inhemskt aktiebolag eller andelslag, eller av ränta, som uppburits från inhemsk sparbank eller andelsbank för tilläggsfondsinvesteringar, och av annan skattepliktig ränta samt av hyresinkomst från bostad, som uthyrts för användning såsom annan bostad än fritidsbostad, avdra sammanlagt *9 000* mark *(utesl.),* dock högst det sammanlagda beloppet av ovan nämnda inkomster *(förmögenhetsinkomstavdrag).* Andra i denna paragraf nämnda inkomster än hyresinkomster beaktas dock såsom grund för avdraget till ett belopp av högst *5 000* mark.

33 §

Vid statsbeskattning har den skattskyldige rätt att ytterligare avdraga:

1) *26* procent av sin förvärvsinkomst, dock högst *12 200* mark (*arbetsinkomstavdrag*),

(2 och 3 punkten såsom i utskottets betänkande)

4) *6 000* mark, om den skattskyldiges make inte har skattepliktig inkomst, dock så att om maken har dylik inkomst, får den av makarna vars sammanlagda inkomster är större avdra *6 000* mark minskat med 25 procent av beloppet av den andra makens inkomst, likväl så att avdragets maximibelopp höjs med 1 600 mark, om den skattskyldige under skatteåret försörjt eget barn eller fosterbarn som har fyllt högst sju år *(makeavdrag),*

5) *850* mark *per termin* för varje sådant eget barn eller fosterbarn, som den skattskyldige försörjt under skatteåret och som före skatteårets början har fyllt 16 men inte 18 år och som under *terminen i minst tre* månaders tid har fått regelbunden och full undervisning i grundskola, gymnasium, kvällsgymnasium, yrkesskola, högskola eller annan med dem jämförbar läroanstalt,

likväl så att avdraget beviljas endast den ena maken, varvid avdraget, om bägge makarna har inkomster, får göras endast av den make vars sammanlagda inkomster är större *(utbildningsavdrag)*,

— — — — — — — — — — — — — —

34 §

Person som under största delen av skatteåret varit bosatt i Finland får från sin pensionsinkomst göra pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen. Fullt pensionsinkomstavdrag beräknas så, att från full folkpension, multiplicerad med 1,89, avdrages ett arbetsinkomstavdrag som bestäms enligt en förvärvsinkomst motsvarande full folkpension samt den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalan, och återstoden avrundas till följande fulla belopp av hundra mark, likväl så att i fråga om pensionstagare som gått i pension före 1.7.1975 och 1.7.1975—31.12.1982 fått arbetspension och dessutom skattefritt både grunddelen och understödsdelen av folkpensionen, används koefficienten 2,39. Pensionsinkomstavdraget kan likväl inte vara större än pensionsinkomsten. Om den skattskyldiges totala inkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas pensionsinkomstavdraget med 75 procent av det belopp varmed den totala inkomsten överstiger det fulla pensionsinkomstavdraget.

— — — — — — — — — — — — — —

36 §

Person, som största delen av skatteåret varit bosatt i Finland, får vid kommunalbeskattningen avdraga:

— — — — — — — — — — — — — —

2) 3 000 mark för varje minderårigt eget barn och fosterbarn som han försörjt under skatteåret, likväl så att avdraget *i första hand beviljas den av makarna, vars sammanlagda inkomster är större, om båda makarna har inkomster (barnavdrag)*,

(3 punkten såsom i utskottets betänkande)

4) 2 000 mark per termin av sin förvärvsinkomst, om han *under terminen i minst tre* månaders tid har fått regelbunden och full undervisning i grundskola, gymnasium, *yrkesskola, aftonläroverk*, högskola eller annan med dem jämförbar läroanstalt *(studieavdrag)*, samt

5) 2 800 mark, om han genom sjukdom, lyte eller kroppsskada åsamkats bestående men för vilket hans invaliditetsgrad enligt företedd utredning är 100 procent eller, om procenttalet är lägre, men likväl minst 30 procent, en mot procenttalet svarande del av 2 800 mark (invalidavdrag). Har den skattskyldige under skatteåret åtnjutit invalidpension som är baserad på obligatoriskt pensionsskydd, anses hans invaliditetsgrad utan särskild utredning vara 100 procent, om full pension beviljats, och 50 procent, om den har beviljats såsom delpension, såvida inte den skattskyldiges invaliditetsgrad på basen av företedd utredning anses vara högre. Den skattskyldige bibehåller sin rätt till invalidavdrag som förutsätts av invalidpensionen även efter det att invalidpensionen har ombildats till ålderspension. Genom förordning kan bestämmelser utfärdas om de grunder enligt vilka invaliditetsgraden skall fastställas samt om den utredning som krävs för erhållande av invalidavdrag.

— — — — — — — — — — — — — —

(3 mom. såsom i utskottets betänkande)

— — — — — — — — — — — — — —

36 a §

Person som största delen av skatteåret varit bosatt i Finland får från sin pensionsinkomst göra pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen. Fullt pensionsinkomstavdrag beräknas så, att från full folkpension, multiplicerad med 1,30, avdrages beloppet av fullt grundavdrag, och återstoden avrundas till följande fulla belopp av hundra mark, likväl så att pensionstagare, som avgått med arbetspension före 1.7.1975 och 1.7.1975—31.12.1982 fått arbetspension och dessutom skattefritt både grunddelen och understödsdelen av folkpensionen används koefficienten 1,59. Pensionsinkomstavdraget kan likväl inte vara större än pensionsinkomsten. Om den skattskyldiges totala inkomst är större än det sammanlagda beloppet av dubbelt grundavdrag och fullt pensionsinkomstavdrag, minskas pensionsinkomstavdraget med den överskjutande delen.

37 och 53 §

(Såsom i utskottets betänkande)

57 §

Från inkomstskatten för skattskyldig person, som största delen av skatteåret bott i Finland, avdras:

1) om han under skatteåret försörjt minderårigt eget barn eller fosterbarn, för varje sådant barn 900 mark, dock så att avdraget beviljas endast den make vars inkomstskattebelopp är större (försörjaravdrag),

2) 780 mark, om han till följd av sjukdom, lyte eller skada åsamkats bestående men för vilket invaliditetsgraden enligt företedd utredning är 100 procent eller, om procenttalet är lägre, men likväl minst 30 procent, en mot procenttalet svarande del av 780 mark (invalidavdrag vid statsbeskattningen). Har den skattskyldige under skatteåret åtnjutit invalidpension som är baserad på obligatoriskt pensionsskydd, anses hans invaliditetsgrad utan särskild utredning vara 100 procent, om full pension beviljats, och 50 procent, om delpension beviljats, såvida inte den skattskyldiges invaliditetsgrad på basen av företedd utredning anses vara högre. Den skattskyldige bibehåller sin rätt till invalidavdrag som förutsätts av invalidpensionen även efter det att invalidpensionen ombildats till ålderspension. Genom förordning kan stadganden utfärdas om de grunder enligt vilka invaliditetsgraden skall fastställas samt om den utredning som krävs för erhållande av invalidavdrag.

— — — — — — — — — — — — — —

(3 mom. såsom i utskottets betänkande)

63 §

(Såsom i utskottets betänkande)

65 §

Överstiger för fysisk person som under skatteåret varit bosatt i Finland, eller för inhemskt dödsbo, som skall beskattas såsom särskild skattskyldig, på skatteårets inkomst och förmögenhet utgående statsskatt samt honom påförd kommunalskatt, kyrkoskatt, folkpensionspremie och sjukförsäkringspremie sammanlagt 70 procent av den skattskyldiges vid statsbeskattningen fastställda beskattningsbara inkomst, påförs den skattskyldige inte den överstigande delen av statsskatten. Enligt 77 § beskattningslagen fastställd skatteförhöjning skall påföras till fullt belopp.

Vid uträknandet av skatternas och avgifternas maximibelopp enligt 1 mom. beaktas inte inkomster, för vilka endast kommunalskatt skall erläggas, ej heller skatteförhöjning som fastställts med stöd av 77 § beskattningslagen.

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet
(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 29 november 1985

Kimmo Sasi
Pirjo Rusanen

Pentti Mäki-Hakola
Pertti Salolainen

Statsutskottets betänkande nr 88 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, 5 § inkomstskattelagen för gårdsbruk och 60 § beskattningslagen

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 till statsutskottet för beredning regeringens proposition nr 116 med förslag till lagar om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, 5 § inkomstskattelagen för gårdsbruk och 60 § beskattningslagen.

Huvudregeln för beskattning av försäljningsvinster ingår i 21 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. Enligt den betraktas såsom skattepliktig tillfällig vinst sådan vinst, som uppkommit genom tillfällig överlåtelse av egendom, om egendomen förvärvats genom köp eller byte eller genom annat fång mot vederlag och den varit i överlåtarens ägo, fast egendom kortare tid än 10 år och annan egendom kortare tid än 5 år. Från den vinst som fast egendom medfört skall dock för varje år egendomen varit i överlåtarens ägo längre tid än fem år avdras 20 procent av vinstens belopp. Försäljningsvinst av den skattskyldiges eller hans familjs egen stadigvarande bostad är under vissa, i lagen angivna förutsättningar dock alltid skattefri.

I lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ingår inte begreppet tillfällig försäljningsvinst. I princip är alla överlåtelsepriser för materiella och immateriella nyttigheter skattepliktig inkomst. Undantag utgör de fall som det stadgas om i 6 § 1 mom. 1 punkten lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Enligt lagrummet är överlåtelsepris och övriga vederlag för andra än till omsättnings- eller investeringstillgångarna hörande fastigheter och värdepapper inte skattepliktig inkomst, om den skattskyldige har ägt fastigheten minst 10 och värdepapperet minst 5 år. Återvunnen avskrivning, som av värdepapperets anskaffningsutgift tidigare godkänts vid beskattningen är dock skattepliktig inkomst även efter denna tid av 5 år. Anskaffningsutgiften för jordområde samt den del av anskaffningsutgiften för värdepapper eller annan förslitning icke underkastad anläggningstillgång, som inte avskrivits tidigare, avskrivs under det skatteår, under vilket jordområdet, värdepapperet eller annan förslitning icke underkastad anläggningstillgång överlåtits. Stadgandet tillämpas dock på anskaffningsutgiften för jordområde endast om den skattskyldige har ägt jordområdet kortare tid än 10 år och på anskaffningsutgiften för värdepapper om han ägt detta kortare tid än 5 år.

Enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk är överlåtelsepris samt ersättningar som den skattskyldige har erhållit skattepliktig inkomst då byggnad som har varit i den skattskyldiges ägo mindre än 10 år skadas, går förlorad eller säljs utan jordgrund. För de skattepliktiga överlåtelsepriserna för byggnad eller konstruktion kan en återanskaffningsreservering göras vid beskattningen. Vinster vid överlåtelse av gårdsbruksenhet eller en del därav beskattas enligt inkomst- och förmögenhetsskattelagens stadganden om beskattning av tillfällig försäljningsvinst.

Vinst vid överlåtelse av egendom genom expropriation eller i samband med annat därmed jämförbart förfarande har med stöd av temporärt stiftade lagar varit skattefri sedan år 1961.

En skattskyldig som inte är verksam som näringsidkare kan sälja fast och lös egendom i en sådan utsträckning och på ett sådant sätt att överlåtelserna inte kan anses vara tillfälliga. Överlåtelserna beskattas då som yrkesmässig försäljning och inkomsten är skattepliktig inkomst oberoende av fångets art och den tid

428501110E

under vilken egendomen i fråga har varit i överlåtarens ägo. Beskattningen av yrkesmässig försäljning baserar sig på de principer som har utformats i rättspraxis. Några direkta stadganden om saken ingår inte i skattelagstiftningen. Begreppet yrkesmässig fastighetsförsäljning förekommer dock i 55 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och i 60 § beskattningslagen.

Den nuvarande beskattningen av försäljningsvinster enligt vilken ägandetiden och fångets art är avgörande, är svår att motivera utgående från skattebetalningsförmågan. Inkomstbeskattningen borde därför ändras så att den bättre täcker försäljningsvinsterna. Å andra sidan förutsätter skattepolitiska skäl inte att beskattningen av försäljningsvinst utsträcks till att i högre grad än för närvarande omfatta överlåtelsevinster som är små eller närmast beror på inflationen.

Regeringen föreslår att den nuvarande, av ägandetiden beroende fullständiga skattefriheten för överlåtelsevinster skall begränsas då det är fråga om stora överlåtelsevinster. Enligt förslaget skall överlåtelsevinster, vilkas belopp under skatteåret överstiger sammanlagt en miljon mark, beskattas oavsett ägandetiden och fångets art. För att beskattningen inte skall bli oändamålsenligt sträng heller i de fall där det närmast är fråga om en på inflationen beroende skenbar vinst, skall enligt förslaget endast 20 procent av den del varmed vinsterna överstiger en miljon mark anses som skattepliktig överlåtelsevinst. Den föreslagna beskattningen av vinster vid överlåtelse lindras i flera fall också av att från överlåtelsepriset alltid avdras minst 50 procent eller den oavskrivna delen av anskaffningsutgiften, om den är större än så. Som anskaffningsutgift för vederlagsfritt fång kunde enligt förslaget betraktas det beskattningsvärde som används vid arv- och gåvobeskattningen när överlåtelsevinsten räknas ut. Den utvidgade skatteplikten i fråga om överlåtelsevinster skall emellertid inte gälla vinster som uppkommit genom överlåtelse av egen bostad som den skattskyldige använt för sig eller sin familj. Däremot kommer den att gälla överlåtelsevinster vid tvångsinlösning eller därmed jämförligt förfarande.

Enligt lagförslaget intas i 21 § 1 mom. lagen om skatt på inkomst och förmögenhet begreppen tillfällig försäljningsvinst och vinst av egendomsöverlåtelse, som täcker alla de överlåtelsesituationer som regleras med stöd av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, frånsett de i lagförslagets 21 a § särskilt stadgade undantagen rörande skattefrihet för försäljningsvinst av egen bostad och generationsväxling.

Enligt det stadgande som föreslås i 21 § 1 mom. 1 punkten omfattar begreppet tillfällig försäljningsvinst de tillfälliga försäljningsvinster som för närvarande anses vara skattepliktiga enligt gällande stadgande i 21 § 1 mom. Beskattningen av tillfälliga försäljningsvinster blir i praktiken helt oförändrad. Också stadgandet om överlåtelser till offentligrättsliga samfund förblir således oförändrat. Såsom tillfällig försäljningsvinst betraktas fortfarande inte vinst av överlåtelse genom expropriation eller annat därmed jämförligt förfarande.

Till stadgandena om beskattning av försäljningsvinst skall såsom ett nytt begrepp fogas vinst av egendomsöverlåtelse. Vid beräkning av vinst av egendomsöverlåtelse beaktas enligt förslaget alla de vinster av egendomsöverlåtelse, som inte beskattas såsom tillfälliga försäljningsvinster, oberoende av om den egendom som överlåts har erhållits mot vederlag eller vederlagsfritt samt oberoende av hur länge den har varit i överlåtarens ägo. Stadgandet gäller också sådana överlåtelsevinster som har erhållits vid överlåtelser till offentligrättsliga samfund och överlåtelser genom expropriation eller därmed jämförligt förfarande, vilka för närvarande är skattefria. Vinsten på egendomsöverlåtelse utgör 20 procent av det sammanlagda beloppet av vinster av ovan nämnda överlåtelser, till den del beloppet under skatteåret överstiger en miljon mark.

Enligt propositionen uträknas storleken av överlåtelsevinster, dvs. tillfälliga försäljningsvinster och vinster av egendomsöverlåtelse så att från överlåtelsepriset alltid avdras minst 50 procent eller den oavskrivna delen av anskaffningsutgiften, om den är större än hälften av överlåtelsepriset. Denna regel skall enligt förslaget tillämpas vid uträkning av vinsten av alla överlåtelser.

Enligt gällande lagstiftning är utbyte av konvertibelt skuldebrev mot aktier i bolag en överlåtelse som realiserar försäljningsvinst. Regeringen föreslår att i 21 § 3 mom. intas ett stadgande om att sådant utbyte, för vilket ovan redogörs, inte utgör i 1 mom. avsedd överlåtelse. Sålunda kunde vinst beskattas först då den aktie överlåts som har erhållits i utbyte mot det konvertibla skuldebrevet.

Enligt förslaget är det inte ändamålsenligt att beskatta försäljningsvinst i sådana fall där syftet med överlåtelsen är att verkställa generationsväxling på en brukningsenhet eller i ett företag. Regeringen föreslår därför att överlåtelser mellan

nära anhöriga under vissa förutsättningar helt skall befrias från skatt på försäljningsvinst. För att förhindra att beskattningen av försäljningsvinst kringgås föreslås i 21 a § 3 mom. ett stadgande om att såvida samma egendom överlåts innan 5 år har förflutit från fånget, beskattas överlåtaren för den försäljningsvinst vars beskattning hans fångesman har befriats från. Regeringen föreslår att 6 § 1 mom. 1 punkten lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet skall ändras så att 80 procent av överlåtelsepriset av fastigheter och värdepapper, som hör till andra än omsättnings- eller investeringstillgångarna, samt av övriga vederlag inte är skattepliktig inkomst, om den skattskyldige ägt fastigheten i minst 10 år och värdepapperet i minst 5 år. Således föreslås att en femtedel av de för närvarande helt skattefria överlåtelsevinsterna skall beskattas. I övrigt förblir lagrummet oförändrat. Också överlåtelsevinster vid tvångsöverlåtelser föreslås bli skattepliktiga på det ovan relaterade sättet. Regeringen föreslår dessutom att ett stadgande om lindrande av generationsväxlingssituationer intas också i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Stadgandena om avskrivning av anskaffningsutgiften för överlåtna tillgångar föreslås bli ändrade sålunda att av anskaffningsutgiften avskrivs endast överlåtelsepriset skattepliktiga belopp och, om överlåtelseförlust uppstått, dessutom hela det belopp som överstiger överlåtelsepriset.

Regeringen föreslår att 5 § 1 mom. 2 punkten i inkomstskattelagen för gårdsbruk skall ändras i överensstämmelse med de ovan relaterade förslagen till ändring av näringsbeskattningen. Enligt förslaget skall 20 procent av överlåtelsepriset eller annan ersättning för sådan till gårdsbruk hörande byggnad, som för närvarande är skattefri, bli skattepliktig inkomst. Vinster vid överlåtelse av en gårdsbruksenhet eller en del därav skall alltjämt beskattas enligt de stadganden om beskattning av tillfällig försäljningsvinst eller överlåtelsevinst för egendom som ingår i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet.

Den fullständigare regleringen av beskattningen av överlåtelsevinster innebär enligt propositionen att yrkesmässig fastighetsförsäljning inte längre kan beskattas enligt de nuvarande principerna, utan att för sådana överlåtelser gäller samma ovan relaterade stadganden som för övriga överlåtelser. Regeringen föreslår därför att de hänvisningar till yrkesmässig fastighetsförsäljning skall strykas som ingår i 55 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och 60 § beskattningslagen. Sådana överlåtelser av fastigheter och aktier som ansluter sig till byggnadsbranschen och annan näringsverksamhet skall emellertid liksom nu alltjämt beskattas såsom inkomst av näringsverksamhet.

Regeringen föreslår att ändringarna första gången skall tillämpas vid beskattningen för år 1986. Lagen om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet skall dock tillämpas först på sådana överlåtelser som sker efter det att lagen trätt i kraft.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslagen i propositionen är ändamålsenliga. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslagen. För att reformen enligt regeringens proposition i samtliga fall skall kunna genomföras med det innehåll regeringen åsyftar, och även annars på det sätt som avses i propositionen, har utskottet gjort nedan relaterade ändringar och tillägg av närmast teknisk natur i lagförslagen 1—3.

Enligt beskattningslagens 2 § 2 mom. sammanfaller skatteåret med kalenderåret eller, om räkenskapsperioden inte utgörs av ett kalenderår, med den eller de räkenskapsperioder, som gått till ända under kalenderåret. Inkomst av lantbruksfastighet beskattas likväl alltid för närmast föregående kalenderår. En näringsidkare kan också ha andra än näringsinkomster som stadgandena i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet skall tillämpas på. För att beskattningen av försäljningsvinst i dessa fall inte i något avseende skall bli retroaktiv föreslår utskottet att till ändringen av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet skall fogas ett likadant ikraftträdelsestadgande som det som ingår i förslaget till lag om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Emedan skatteåret vid gårdsbrukets inkomstbeskattning alltid sammanfaller med kalenderåret behöver motsvarande ikraftträdelsestadgande inte tas in i förslaget till ändring av inkomstskattelagen för gårdsbruk.

I 42 § 2 mom. i det i regeringens proposition ingående förslaget till lag om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet har intagits ett stadgande om avskrivning under överlåtelseåret av anskaffningsutgiften för jordområde, värdepapper eller annan förslitning icke underkastad anläggningstillgång i de fall, då överlåtelsepriset med stöd av föreslagna 6 § 1 mom. 1 eller 1 a punkten endast delvis är skattepliktigt. Enligt propositionen får anskaffningsutgiften härvid avskrivas till överlåtelsepri-

sets skattepliktiga del och även till den del den oavskrivna anskaffningsutgiften överstiger hela anskaffningsutgiftens belopp.

Efter det regeringens proposition avläts har det framkommit olika uppfattningar om huruvida rätten att avskriva anskaffningsutgift som uppgår till överlåtelseprisets skattepliktiga del också omfattar till fastigheten hörande byggnader och konstruktioner. Lagens 16 § 2 punkt har enligt vissa ställningstaganden ansetts innebära, att utan särskild reglering kan av anskaffningsutgiften för byggnad och konstruktion under överlåtelseåret avskrivas endast samma proportionella andel som den skattepliktiga andelen av överlåtelsepriset enligt 6 §, dvs. 20 procent.

Eftersom avsikten likväl är, såsom av ordalydelsen i föreslagna 42 § 2 mom. framgår, att anskaffningsutgiften också när egendomens anskaffningspris endast delvis är skattepliktigt, alltid skall få avskrivas helt till detta skattepliktiga belopp och inte endast till 20 procent, borde regeringens proposition för att oriktiga tolkningar skall kunna undvikas preciseras i detta avseende.

På grundval av det ovan anförda borde ett stadgande som motsvarar föreslagna 42 § 2 mom. i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, men som gäller byggnader och konstruktioner, också tas in som 2 mom. i nämnda lags 41 §. Likaså skulle till 8 § 2 punkten, som nu hänvisar till 42 § 2 mom., fogas en hänvisning också till 41 § 1 mom. På detta sätt skulle de i periodiceringsstadgandena ingående stadganden som i själva verket gäller utgiftens avdragsgillhet, bindas vid de stadganden som egentligen reglerar utgiftens avdragsgillhet.

Också 42 § 2 mom. enligt propositionen borde justeras så att hänvisningen till 6 § 1 mom. lyder ''med stöd av 6 § 1 mom. 1 eller 1 a punkten'' i stället för ''med stöd av 6 § 1 mom. 1 och 1 a punkterna'', eftersom nämnda stadganden kommer att tillämpas i olika situationer.

I inkomstskattelagen för gårdsbruk finns inte för närvarande några stadganden om avdrag av anskaffningsutgift i det fall att egendomens överlåtelsepris är skattefritt. Eftersom i det i regeringens proposition ingående förslaget till lag om ändring av 5 § inkomstskattelagen för gårdsbruk föreslås, att 20 procent av byggnad eller konstruktion som varit i den skattskyldiges ägo minst 10 år skall utgöra skattepliktig inkomst, borde också i denna lag tas in ett motsvarande stadgande om avdrag för anskaffningsutgift som i 41 och 42 §§ lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, så att samma princip beträffande avdrag av anskaffningsutgift följs i båda lagarna. Utskottet föreslår att stadgandet tas in i lagens 9 § som ett nytt 4 mom.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna det 4:e lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar och det 1:a — 3:e lagförslaget sålydande:

1.

Lag

om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 21 § och 29 § 1 mom. 2 punkten lagen den 31 december 1974 om skatt på inkomst och förmögenhet (1043/74),

sådana de lyder, 21 § delvis ändrad genom lagar av den 10 april 1981 och den 12 november 1982 (249/81 och 803/82) och 29 § 1 mom. 2 punkten i lag av den 25 juli 1975 (608/75), och

fogas till lagen en ny 21 a § som följer:

21, 21 a och 29 §§

(Såsom i regeringens proposition)

Denna lag träder i kraft den 198 . Den tillämpas första gången vid den beskattning som *verkställs* för det år lagen träder i kraft, *dock så, att på överlåtelser som skett före denna lags ikraftträdande tillämpas de stadganden som gällde innan denna lag trädde i kraft.*

2.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 55 § lagen den 24 juni 1968 om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/68), *ändras* 6 § 1 mom. 1 punkten, *8 § 2 punkten* och 42 § 2 mom., och
fogas till 6 § 1 mom. nya 1 a och 1 b punkter *samt till 41 § ett nytt 2 mom.* som följer:

6 §

(Såsom i regeringens proposition)

8 §

Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro bland andra:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) utgifter för anskaffning av anläggningstillgångar med de undantag som för byggnads och konstruktions del härrör av 41 § 2 mom. och för förslitning icke underkastade anläggningstillgångars del härrör av 42 § 2 mom., dock så att till de avdragbara anskaffningsutgifterna inte skall räknas understöd, som den skattskyldige för anskaffning av dylik tillgång erhållit av offentligt samfund, inte heller andel varmed någon annan i sin näringsverksamhet deltagit i utgifterna för anskaffningen,

— — — — — — — — — — — — — — —

41 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Om överlåtelsepris som har erhållits för byggnad eller konstruktion, enligt 6 § 1 mom. 1 eller 1 a punkten är endast delvis skattepliktigt, avskrivs av det anskaffningspris som inte har avskrivits under överlåtelseåret endast överlåtelseprisets skattepliktiga belopp och hela det belopp som överstiger överlåtelsepriset.

42 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Anskaffningsutgiften för jordområde samt den del av anskaffningsutgiften för värdepapper eller annan förslitning icke underkastad anläggningstillgång, som inte avskrivits enligt stadgandet i 1 mom., avskrivs under det skatteår, varunder jordområdet, värdepapperet eller annan förslitning icke underkastad anläggningstillgång överlåtits. Är överlåtelsepriset med stöd av 6 § 1 mom. 1 *eller* 1 a punkterna endast delvis skattepliktigt, avskrivs av anskaffningsutgiften endast beloppet av överlåtelseprisets skattepliktiga del och hela det belopp som överstiger överlåtelsepriset.

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet
(Såsom i regeringens proposition)

3.

Lag

om ändring av 5 *och 9* §§ inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut ändras 5 § 1 mom. 2 punkten inkomstskattelagen för gårdsbruk av den 15 december 1967, sådant detta lagrum lyder i lag av den 30 december 1970 (847/70), *och fogas till 9 §, sådan den lyder i lag av den 30 december 1970 (847/70), ett nytt 4 mom., som följer:*

5 §

(Såsom i regeringens proposition)

9 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Om överlåtelsepris eller ersättning för byggnad eller konstruktion enligt 5 § 2 punkten är endast delvis skattepliktig, avskrivs av den anskaffningsutgift som inte har avskrivits under överlåtelseåret endast överlåtelseprisets eller ersättningens skattepliktiga belopp och hela beloppet av den andel som överstiger överlåtelsepriset eller ersättningen.

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i regeringens proposition)

Helsingfors den 29 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen (delvis), Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Järvenpää, Lahti-Nuuttila, Pekkarinen (delvis), Piipari (delvis), Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

Reservationer

I

Regeringen föreslår att av de personliga försäljningsvinster, som hittills har varit skattefria, skall som skattepliktig inkomst anses 20 procent av det belopp med vilket vinsternas totalbelopp överstiger en miljon mark. Samtidigt föreslår regeringen att som tillfällig försäljningsvinst alltjämt skall beskattas försäljningsvinst på lös egendom som har ägts kortare tid än fem år och fast egendom som har ägts kortare tid än tio år oberoende av vinstens storlek. Eftersom skatten på tillfällig försäljningsvinst sålunda i den form som regeringen föreslår också skall gälla små vinster, till exempel vinst på överlåtelse av en sommarstugefastighet då fastigheten har varit i försäljarens ägo kortare tid än tio år, föreslår vi att den tillfälliga försäljningsvinsten skall gälla endast egendom som varit i säljarens ägo under en kortare tid än fem år, varefter beskattningen skall ske enligt de nya stadgandena om skatt på överlåtelsevinst. Vi föreslår att den nedre gränsen för sådan försäljningsvinst som berörs av skatten på överlåtelsevinst sänks till 500 000 mark. Dessutom föreslår vi att försäljningsvinsterna till den del de överstiger 500 000 mark skall vara helt skattepliktiga.

Vi föreslår

att det fjärde lagförslaget godkänns utan ändringar och att det första, andra och tredje lagförslaget godkänns sålydande:

1. Lag

om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 21 § och 29 § 1 mom. 2 punkten lagen den 31 december 1974 om skatt på inkomst och förmögenhet (1043/74),

sådana de lyder, 21 § delvis ändrad genom lagar av den 10 april 1981 och den 12 november 1982 (249/81 och 803/82) och 29 § 1 mom. 2 punkten i lag av den 25 juli 1975 (608/75), och

fogas till lagen en ny 21 a § som följer:

21 §

Skattepliktig inkomst är även:

1) vinst som uppkommit genom överlåtelse av egendom, om egendomen förvärvats genom köp eller byte eller genom annat med dem jämförligt fång mot vederlag och den varit i överlåtarens ägo *(utesl.)* kortare tid än 5 år *(utesl.) (tillfällig försäljningsvinst). (Utesl.).* Har fast egendom, byggnad på annans mark eller varaktig nyttjanderätt till dem, som den skattskyldige inte anskaffat i uppenbart spekulationssyfte, överlåtits genom förfarande i enlighet med lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/77) eller genom annat därmed jämförligt förfarande eller har fastighet, utan att ovan avsett förfarande tillämpats eller sedan förfarandet inletts, genom köp eller eljest frivilligt överlåtits för sådant ändamål, för vilket mottagaren är berättigad att inlösa egendom av ifrågavarande art eller att genom nämnda förfarande förvärva varaktig nyttjanderätt till den, eller har den skattskyldige för uppdämning eller reglering till den ägare av kraftverk som drar nytta av nämnda åtgärd frivilligt överlåtit egendom eller varaktig nyttjanderätt för sådant ändamål, för vilket staten givits inlösningsrätt, skall den vinst som erhållits genom överlåtelsen inte anses som tillfällig försäljningsvinst.

2) *det* belopp med vilket sådan vinst som överlåtelser av egendom under skatteåret medfört och som inte beaktas vid fastställande av tillfällig försäljningsvinst överstiger *500 000* mark *(vinst av egendomsöverlåtelse).*

(2—4 mom. såsom i utskottets betänkande)

21 a §

(Såsom i utskottets betänkande)

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

2.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs 55 § lagen den 24 juni 1968 om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/68) och

ändras 6 § 1 mom. 1 punkten *(utesl.)* och 42 § 2 mom. *(utesl.)* som följer:

6 §

Skattepliktig inkomst äro icke:

(1 och 1 a punkterna *utesl.)*

(1 punkten såsom 1 b punkten i utskottets betänkande)

— — — — — — — — — — — — — —

8 och 41 §§

(Utesl.)

42 §

— — — — — — — — — — — — — —

Anskaffningsutgiften för jordområde samt den del av anskaffningsutgiften för värdepapper eller annan förslitning icke underkastad anläggningstillgång, som inte avskrivits enligt stadgandet i 1 mom., avskrivs under det skatteår, varunder jordområdet, värdepapperet eller annan förslitning icke underkastad anläggningstillgång överlåtits. *(Utesl.)*

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

3.

Lag

om ändring av 5 *(utesl.)* § inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut ändras 5 § 1 mom. 2 punkten inkomstskattelagen för gårdsbruk av den 15 december 1967, sådant detta lagrum lyder i lag av den 30 december 1970 (847/70) *(utesl.)*, som följer:

5 §

Ovan i 4 § avsedda skattepliktiga inkomster av lantbruket under skatteåret äro bland andra:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) överlåtelsepris samt skade-, försäkrings- och andra ersättningar för byggnad och konstruktion, *(utesl.)* med undantag av överlåtelsepris och ersättningar för byggnad, konstruktion eller del därav som använts som bostad för den skattskyldige eller hans familj eller eljest i deras privata hushåll, dock så, att vinst på byggnader och konstruktioner i samband med överlåtelse av brukningsenhet eller del därav beskattas på det sätt som avses i 21 §:

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

(Utesl.)

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 29 november 1985

Irma Rosnell Osmo Vepsäläinen Niilo Koskenniemi

II

Samlingspartiet anser att den nu inledda revideringen av företagsbeskattningen är viktig med tanke på utvecklandet av vår nationalhushållning. Samlingspartiet påskyndade en revidering av företagsbeskattningen redan 3.5.1984 i en till skatteministern Pekka Vennamo riktad skrivelse och genom att väcka 7 lagmotioner om revidering av företagsbeskattningen. Nu förverkligas i huvudrag tre av motionerna och dessutom har regeringen överenskommit om att förverkliga ytterligare två.

Beskattningen får inte bli menlig för företagsverksamheten och ej heller medföra att företagens resurser används felaktigt och oekonomiskt. Företagsskattesystemet omformas så att det främjar uppkomsten av nya företag och tillväxten inom små företag. Samlingspartiet anser det alltjämt vara viktigt att företagens möjligheter till egen finansiering förbättras och att finansieringsstrukturen inom finska företag sålunda saneras.

Samlingspartiet har förhållit sig positivt till kommitténs för utvecklingslinjer för företagsbeskattningen (Honkavaara-kommittén) betänkande. Redan i detta skede borde företagsbeskattningen ha reformerats i den riktning som Honkavaara-kommittén föreslår. Samlingspartiet anser emellertid att i synnerhet småföretagens beskattningsmässiga situation är ett problem i betänkandet. Samlingspartiet betonar att revideringen av företagsbeskattningen först nu har inletts och att man i fortsättningen särskilt bör rikta in sig på att förbättra beskattningssituationen för småföretagen.

Enligt samlingspartiets åsikt bör revideringen av företagsbeskattningen fortsättas så snabbt som möjligt på följande sätt: förutsättningarna för utbetalning av dagpenning till självständiga företagare bör förenhetligas så att de motsvarar dagpenningpraxis i fråga om löntagare, beskattningen enligt prövning av öppna bolag och kommanditbolag bör slopas, skattetaket bör fastställas till högst 70 procent av inkomsterna under skatteåret (takstadgande) och dividendavdragssystemet bör revideras i enlighet med Honkavaara-kommitténs förslag så att dividenderna till hundra procent är avdragbara för samfund såväl vid stats- som kommunalbeskattningen, dock med de begränsningar som föreslås.

Samlingspartiet förhåller sig kritiskt till regeringens förslag om beskattning av försäljningsvinst. Skattesystemets struktur förändras så att

systemet omfattar ytterligare en form av kapitalbeskattning. Vid behandlingen av de inkomstskatte- och förmögenhetsskatteskalor och -procentsatser som skall tillämpas vid beskattningen för år 1986 har samlingspartiet föreslagit att förmögenhetsskatten slopas. Systemet med kapitalbeskattning blir åter balanserat först när förmögenhetsskatten slopas. Den mest ovillkorliga och brådskande korrigeringen, så länge som förmögenhetsskatten inte har slopats, borde genomföras i form av en takregel vid beskattningen så att ingen blir tvungen att betala över 70 procent i skatt på sina inkomster. Propositionen är också behäftad med den motstridigheten att då den nedre gränsen för förmögenhetsskatten stiger till 800 000 mark och då den skattefria vinstandelen vid beskattningen av försäljningsvinst är en miljon mark slipper en del av medborgarna bägge kapitalskatterna, medan en del måste betala båda skatterna.

I propositionens motivering konstateras att syftet med propositionen är att systemet med beskattning av försäljningsvinst inte blir svårbegripligt och svårtillämpat för de skattskyldiga eller med tanke på beskattningsprocessen. Enligt sakkunnigutlåtanden är det nu skapade beskattningssystemet det mest svårbegripliga och även sådant att det ger mest rum för tolkning, särskilt med tanke på de skattskyldiga, men också beskattaren. Redan de inexaktheter som ingår i propositionens motivering visar detta.

Systemet med beskattning av försäljningsvinster är såtillvida rättvist att då en betydande försäljningsvinst uppstår är den skattskyldiges skattebetalningsförmåga som bäst. Just därför borde beskattning under ägandet undvikas och tyngdpunkten läggas på beskattning vid överlåtelsetillfället.

Vi framhäver också att i fortsättningen bör ovillkorligen årliga regelbundna inflationsjusteringar göras av markbeloppen vid kapitalbeskattningen, något som regeringen har överenskommit om.

Samlingspartiet inser att revideringen av företagsbeskattningen bör utgöra en bestämd helhet. Socialdemokraterna har överhuvudtaget inte varit beredda att revidera företagsbeskattningen om beskattningen av försäljningsvinster inte godkänns. Enligt samlingspartiets mening är den kurs som man nu har slagit in på riktig och propositionen röjer också undan hindren för en fortsatt revidering av företagsbeskattningen.

Samlingspartiet anser att en ändring behövs i fråga om vissa detaljer i systemet med beskattning av försäljningsvinst. I lagen om skatt på inkomst och förmögenhet och i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet har det stadgats att överlåtelser mellan nära släktingar är befriade från skatt på försäljningsvinst. Lagstadgandena förutsätter emellertid att mottagaren av överlåtelsen inte får överlåta den erhållna egendomen vidare förrän 5 år har förflutit från hans fång. Stadgandet är absolut. I en tvångsöverlåtelsesituation kan det tänkas att finansministeriet kan bevilja lindring från skatten. Det vore emellertid behövligt att ändra själva stadgandet så att överlåtelseförbudet gäller endast en väsentlig del av den erhållna egendomen. I den av regeringen föreslagna formen skulle man stå inför ett synnerligen invecklat förfarande även då den skattskyldige överlåter endast en försvinnande liten del av de medel han fått.

Enligt ett stadgande i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet är endast tillfällig försäljningsförlust avdragsgill, och avdrag får göras endast från tillfällig försäljningsvinst. Att förluster vid överlåtelse av egendom inte alls är avdragsgilla är alltför strängt då de nu påförs skatt. För att belysa situationen kan såsom exempel anföras en situation där man i syfte att byta familjens bostad samtidigt säljer börsnoterade aktier enligt följande: man säljer aktier vilkas anskaffningspris har varit 50 000 mark och som har ägts under en kortare tid än fem år för 100 000 mark. Man säljer aktier som har ägts över fem år och vilkas anskaffningspris har varit 100 000 mark för 50 000 mark. Enligt de föreslagna stadgandena beskattas den skattskyldige under ovan nämnda förutsättningar för en tillfällig försäljningsvinst om 50 000 mark fastän någon försäljningsvinst de facto inte alls har uppstått. Enligt samlingspartiets mening borde det i detta sammanhang stadgas att faktiska förluster vid överlåtelse av egendom är avdragsgilla.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att det tredje och fjärde lagförslaget godkänns i enlighet med utskottets betänkande och att det första och andra lagförslaget godkänns sålydande:

1.

Lag

om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 21 § och 29 § 1 mom. 2 punkten lagen den 31 december 1974 om skatt på inkomst och förmögenhet (1043/74),

sådana de lyder, 21 § delvis ändrad genom lagar av den 10 april 1981 och den 12 november 1982 (249/81 och 803/82) och 29 § 1 mom. 2 punkten i lag av den 25 juli 1975 (608/75), och

fogas till lagen en ny 21 a § som följer:

21 §

(Såsom i utskottets betänkande)

21 a §

(1 och 2 mom. såsom i utskottets betänkande)

Har på överlåtelsen tillämpats stadgandet i 2 mom. och överlåter mottagaren *en väsentlig del av* samma egendom innan 5 år förflutit från fånget, skall vid uträknandet av hans tillfälliga försäljningsvinst eller vinst på egendomsöverlåtelse från anskaffningsutgiften avdras det belopp av tillfällig försäljningsvinst eller vinst av egendomsöverlåtelse som med beaktande av stadgandet i 2 mom. inte ansetts som hans fångesmans skattepliktiga inkomst.

29 §

Den skattskyldige har rätt att avdraga:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) *(utesl.)* förlust som under skatteåret uppkommit till följd av *egendomsöverlåtelse,*

— — — — — — — — — — — — — — —

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

2.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs 55 § lagen den 24 juni 1968 om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/68) och

ändras 6 § 1 mom. 1 punkten *(utesl.)* och 42 § 2 mom., samt

fogas till 6 § 1 mom. nya 1 a och 1 b punkter *(utesl.)* som följer:

6 §

Skattepliktig inkomst äro icke:

(1 och 1 a punkterna såsom i utskottets betänkande)

1 b) om överlåtaren det kräver och överlåtelsens mottagare samtycker, överlåtelsepriser och övriga vederlag för andra än till omsättnings- eller investeringstillgångarna hörande fastigheter och värdepapper, om egendomen varit sammanlagt över 8 år i den skattskyldiges eller i dennes och sådan persons ägo, av vilken han erhållit den vederlagsfritt och mottagaren är överlåtarens make eller barn, makes barn, adoptivbarn, barnets eller adoptivbarnets bröstarvinge, överlåtarens far, mor, adoptivfar, adoptivmor, bror, syster, halvbror eller halvsyster, dock så att återvunnen avskrivning, som av värdepapperets anskaffningsutgift tidigare godkänts vid beskattningen med stöd av 42 § 1 mom. utgör skattepliktig inkomst och, om överlåtelsens mottagare överlåter *en väsentlig del av* samma egendom innan 5 år förflutit från fånget, till det skattepliktiga överlåtelsepriset fogas skillnaden mellan det belopp, som hans fångesman på ovan i denna punkt

nämnda grund ej har behövt räkna såsom skattepliktig inkomst och den oavskrivna anskaffningsutgift som före överlåtelsen förelåg i fångesmannens beskattning.

— — — — — — — — — — — — — — —

8 och 41 §§
(Utesl.)

42 §
(Såsom i utskottets betänkande)

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet
(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 29 november 1985

Kimmo Sasi
Pertti Salolainen
Heikki Järvenpää
Pirjo Rusanen

Statsutskottets betänkande nr 89 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av tullvärdeslagen

Riksdagen remitterade den 8 november 1985 regeringens proposition nr 205 med förslag till lag om ändring av tullvärdeslagen till statsutskottet för beredning.

Ett av resultaten vid GATT:s Tokyo-rond var överenskommelsen om tillämpningen av artikel 7 i det allmänna avtalet rörande tulltariffer och handel, den så kallade tullvärdesöverenskommelsen, som Finland godkände genom en lag av den 7 mars 1980. På basis av överenskommelsen föreslår regeringen vissa ändringar i tullvärdeslagen. I propositionen föreslås att tullvärdeslagen kompletteras med stadganden, enligt vilka vissa transport-, förtullnings- och speditionskostnader inte inberäknas i tullvärdet. Propositionen innehåller också ett ändringsförslag som gäller sänkning av tullvärdet för skadad vara. Dessutom föreslår regeringen vissa sådana ändringar av stadgandenas ordalydelse som syftar till att underlätta lagens tillämpning.

I anslutning till det beslut som GATT:s tullvärdeskommitté fattat med stöd av den ovan nämnda tullvärdesöverenskommelsen föreslås dessutom att när tullvärdet för datamedier fastställs skall kostnaderna för eller värdet av information och instruktioner som är lagrade i dem inte längre hänföras till tullvärdet för själva datamediet.

I anknytning till propositionen föreslår regeringen samtidigt i en särskild proposition att också 27 § lagen angående omsättningsskatt skall ändras så att den i den föreliggande propositionen föreslagna 10 a § tullvärdeslagen inte skall tillämpas vid omsättningsbeskattningen, varför omsättningsskatt liksom hittills uppbärs på basis av det sammanräknade värdet av importerade datamedia och i mediet lagrade standardprogram.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 5 december 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman (delvis), medlemmarna Alppi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Pohjala, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä och Vainio samt suppleanterna Eklund, Hietala, Jokela, Kuusio, Lahti-Nuuttila, Pekkarinen, Piipari (delvis), Sasi och Vepsäläinen.

428501153U

Statsutskottets betänkande nr 90 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 27 § lagen angående omsättningsskatt

Riksdagen remitterade den 8 november 1985 regeringens proposition nr 207 med förslag till lag om ändring av 27 § lagen angående omsättningsskatt till statsutskottet för beredning.

Enligt 27 § 1 mom. lagen angående omsättningsskatt utgår omsättningsskatten på importerad vara med 19,05 procent av det med stöd av tullvärdeslagen fastställda tullvärdet för importerad vara. I regeringens proposition med förslag till lag om ändring av tullvärdeslagen föreslås att beskattningen vid import av datorprogram ändras så att när tullvärdet för skivor, magnetband och andra dylika datamedier fastställs skall kostnaderna för eller värdet av information och instruktioner som är lagrade i dem inte längre hänföras till tullvärdet för själva datamediet. Detta har till följd att omsättningsskatt inte längre uppbärs på kostnaderna för eller värdet av information eller instruktioner som är lagrade i importerade datamedier.

För i Finland framställda datorprogram skall enligt stadgandena i lagen angående omsättningsskatt skatt emellertid alltjämt betalas också på det ifrågavarande immateriella värdet. För att i Finland framställda datorprogram inte i konkurrenshänseende skall hamna i en sämre ställning än utländska program föreslår regeringen att omsättningsbeskattningen vid import av datorprogram trots ändringen av tullvärdeslagen skall fortsätta på samma sätt som hittills.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 5 december 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Alppi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Pohjala, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä och Vainio samt suppleanterna Eklund, Hietala, Kuusio, Lahti-Nuuttila, Pekkarinen, Sasi och Vepsäläinen.

428501152T

Statsutskottets betänkande nr 91 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om proteinaccis

Riksdagen remitterade den 18 oktober 1985 regeringens proposition nr 189 med förslag till lag om proteinaccis till statsutskottet för beredning.

I enlighet med riksdagens beslut har utskottet om ärendet begärt jord- och skogsbruksutskottets utlåtande som har fogats till detta betänkande.

De viktigaste fodermedlen vid utfordringen av husdjur är foderspannmål, konservfoder, hö och ängsfoder. Proteinet i dessa grundfodermedel är inte tillräckligt för att tillfredsställa husdjurens proteinbehov, varför man vid utfodringen dessutom måste använda så kallat proteinfoder. De viktigaste slagen av proteinfoder är i landet tillverkat rypsmjöl och fodermjölkpulver samt av importerad soja tillverkat sojamjöl och importerat fiskmjöl.

Priset på basfodermedel bestäms av de inhemska produktionskostnaderna. Det är högre än prisnivån på världsmarknaden. Däremot är priset på de flesta proteinfoder, bl.a. rypsmjöl, sojamjöl och fiskmjöl på världsmarknadsnivå, vilken är lägre än prisnivån i Finland. Priset på i landet tillverkat basfoder är alltså högt förhållande till priset på proteinfoder.

Förhållandet mellan priserna på foderspannmål och proteinfoder har således på det ovan relaterade sättet blivit ogynnsamt med tanke på användningen av foderspannmål. Regeringen föreslår därför att proteinaccis skall uppbäras år 1986 för det tilläggsproteinfoder som används vid utfodringen av husdjur. Avsikten är att endast tilläggsproteinfoder skall underkastas accis medan basfoder, också de som innehåller protein, skall lämnas obeskattade. Accisbeskattningen skall gälla såväl framställning som import. Enligt förslaget fastställs accisen på basis av fodermedlens råproteinhalt. Accisbeloppen i tabellen i lagförslaget har beräknats enligt råproteinhalten i varje produktgrupp så att beloppen motsvarar en accis på 150 penni för hundraprocentigt råprotein.

En del av den föreslagna accisens avkastning skall inräknas i lantbrukets andel av exportkostnaderna för lantbruksprodukter. Det är således möjligt att i motsvarande mån sänka accisen på foderblandningar.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Med hänvisning till det som anförts i jord- och skogsbruksutskottets utlåtande förutsätter utskottet att det i fråga om protein som använts för produktion av fisk, avsedd för export, skapas ett smidigt förfarande för återbäring av proteinaccisen till exportörerna.

Ytterligare förutsätter utskottet att regeringen reder ut om proteinfoder som används vid utfodring av fiskyngel avsedda för vård av fiskbeståndet i naturliga vattendrag, borde befrias från proteinaccis.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 10 december 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman (delvis), medlemmarna Ajo (delvis), Alppi, Impiö (delvis), Joutsenlahti (delvis), Linna, Malm (delvis), Martikainen (delvis), Mäki-Hakola (delvis), Pohjala (delvis), Poutanen (delvis), Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka (delvis) och Vainio (delvis) samt suppleanterna Eklund (delvis), Hietala, Jokela (delvis), Kuusio (delvis), Lahti-Nuuttila (delvis), Manninen (delvis), Pekkarinen (delvis), Piipari (delvis), Rusanen (delvis), Sasi, Vepsäläinen och Westerlund.

428501180P

RIKSDAGENS
JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 29 november 1985
Utlåtande nr 2

Till Statsutskottet

Statsutskottet har genom en den 22 oktober 1985 daterad skrivelse i enlighet med riksdagens beslut begärt jord- och skogsbruksutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 189 med förslag till lag om proteinaccis.

Statsutskottet har genom en skrivelse av den 24 oktober 1985 begärt jord- och skogsbruksutskottets utlåtande också om regeringens proposition nr 190 med förslag till lag om ändring av 4 och 12 §§ lagen om accis på foderblandningar. Eftersom ärendena är förknippade med varandra har utskottet behandlat dem samtidigt.

Jord- och skogsbruksutskottet har som sakkunniga hört överinspektören Lasse Valtonen vid finansministeriet, avdelningschefen Jorma Kallio och överinspektören Harri Dahlström vid jord- och skogsbruksministeriet, agronomen Markku Suojanen vid Maataloustuottajain Keskusliitto, agronomen Ola Rosendahl vid Svenska Lantbruksproducenternas Cantralförbund, byråchefen Carl Storå vid Ålands landskapsstyrelse, direktören Hans Nordqvist vid Ålands Fiskodlarförening, styrelseordföranden Viljo Orpana och verkställande direktören Pekka Manninen vid Finlands Laxodlarförbund r.f., direktören Tarmo Jalava vid Köyliön Kalanviljely Oy, ordföranden Heikki Kössi vid Finlands broilerförening r.f., organisationssekreteraren Raimo Ihander vid Finlands Yrkesfiskarförbund, verksamhetsledaren Markku Aro vid Kalatalouden Keskusliitto, agronomen Antero Leino och marknadsföringschefen Timo Hirvelä (Raision Tehtaat) vid Livsmedelsindustriförbundets foderblandningssektion, biträdande direktören Antero Nyyssönen vid Centralandelslaget Hankkija och konkurrensombudsmannen Olavi Väyrynen.

Såsom sitt utlåtande anför jord- och skogsbruksutskottet vördsamt följande.

Enligt propositionen har förhållandet mellan priserna på foderspannmål och proteinfoder blivit ogynnsamt för användningen av foderspannmål. På grund av att proteinfoder är relativt fördelaktigt har användningen ökat på bekostnad av foderspannmål vilket delvis orsakat export av foderspannmål. Regeringen föreslår att proteinaccis 1986 uppbärs för tilläggsproteinfoder som används vid utfodring av husdjur. Accisen skall utgå på basis av råproteinhalten i de proteinfoder som skall beskattas. Avsikten är att prisförhållandet mellan foderspannmål och proteinfoder delvis korrigeras genom accisen.

Den årliga intäkten av foderspannmålsaccisen uppskattas till 190 milj. mark, varav 65 milj. mark räknas såsom lantbrukets andel av exportkostnaderna för lantbruksprodukter.

På basis av erhållen utredning anser utskottet det vara av nöden att regeringen reder ut om också proteinfoder, som används för utfodring av fiskyngel avsedda för vården av fiskbeståndet i naturvattendrag samt för utfodring av broilrar, borde befrias från proteinaccis.

Utskottet anser det också vara nödvändigt att ett smidigt förfarande skapas för återbäring till fiskodlarna av proteinaccisen på protein som använts för produktion av fisk, avsedd för export.

Vid beredningen av sitt utlåtande har jord- och skogsbruksutskottet granskat propositionen närmast med tanke på lantbrukspolitiken. Av de skäl som nämns i propositionen och på basis av erhållen utredning anser utskottet att propositionen går i rätt riktning och är behövlig.

På grundval av det ovan sagda anför jord- och skogsbruksutskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition borde godkännas utan ändringar.

På jord- och skogsbruksutskottets vägnar:

Einari Nieminen

Keijo Koivukangas

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Nieminen, vice ordföranden Hämäläinen, medlemmarna Aaltio, Anttila, von Bell, Jyrkilä, Kautto, Koivisto, Koskinen, Mustonen, Rajamäki, Rantanen, Raudaskoski, Saarikoski, Tähkämaa, Törnqvist och Westerlund.

Avvikande åsikt

Regeringen motiverar införandet av proteinaccisen med prisförhållandet mellan foderspannmål och proteinfoder. Användningen av proteinfoder har ökat på bekostnad av användningen av foderspannmål på grund av proteinfodrets relativa fördelaktighet. Behovet att exportera foderspannmål beror delvis på detta.

I motiveringen nämns vidare att det i det nuvarande överproduktionsläget är viktigt, både ur lantbrukspolitisk och ur statsfinansiell synpunkt att foderspannmålen används i landet och att exportbehovet minskas.

Enligt propositionen skall endast proteinfoder som används för tillverkning av foderblandningar för utfodring av pälsdjur i farm befrias från accis.

Enligt vår mening borde också proteinfoder som används för tillverkning av foder för fisk och broilrar befrias från accis.

Jämfört med andra foder som används för uppfödning av husdjur är de foder som används för uppfödning av fisk och broilrar exceptionellt proteinrika, varför proteinaccisen drabbar fisk- och broileruppfödningen betydligt strängare än andra produktionsformer.

Eftersom det inte förekommer överproduktion av fisk och broilrar i vårt land och dessa produktionsområden ger en välkommen möjlighet till extra inkomster på våra glesbygdsområden, kan vi inte anse det vara ändamålsenligt att proteinaccisen utsträcks till fisk- och broilerfoder.

På grundval av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget i utskottets utlåtande i övrigt borde godkännas utan ändringar, men att dess 7 § borde få följande lydelse:

7 §

(1—3 punkten såsom i utskottets utlåtande)

4) proteinfoder som används vid tillverkning av foder avsedda för pälsdjur i farm, *fisk och broilrar.*

Helsingfors den 29 november 1985

Sampsa Aaltio **Helge Saarikoski** **Juha Koivisto**

Statsutskottets betänkande nr 92 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 4 och 12 §§ lagen om accis på foderblandningar

Riksdagen remitterade den 18 oktober 1985 regeringens proposition nr 190 med förslag till lag om ändring av 4 och 12 §§ lagen om accis på foderblandningar till statsutskottet för beredning.

Utskottet har i ärendet begärt jord- och skogsbruksutskottets utlåtande som bifogas detta betänkande.

Lagen om accis på foderblandningar är en del av det system med vilket lantbrukets andel av kostnaderna för exporten av lantbrukets överproduktion finansieras. Befriade från accis på foderblandningar är bland annat de foderblandningar som används för utfodring av pälsdjur i farm, renar, broiler, sällskapsdjur och fiskar. Från början av september 1985 har accisen på hönsfoderblandningar varit 29 penni och accisen på övriga foderblandningar 19 penni per kilogram.

Den nuvarande lagens giltighetstid utgår i slutet av år 1985. Eftersom lantbruket också år 1986 skall delta i finansieringen av kostnaderna för exporten av lantbrukets överproduktion föreslår regeringen att giltighetstiden för accisen på foderblandningar förlängs till slutet av 1986. Då avsikten är att en särskild proteinaccis skall uppbäras för proteinfoder kan accisen på foderblandningar i stället sänkas. Regeringen föreslår att accisen på hönsfoderblandningar skall vara 16 penni och accisen på övriga foderblandningar 12 penni per kilogram.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 10 december 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman (delvis), medlemmarna Ajo (delvis), Alppi, Impiö (delvis), Joutsenlahti (delvis), Linna, Malm (delvis), Martikainen (delvis), Mäki-Hakola (delvis), Pohjala (delvis), Poutanen (delvis), Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka (delvis) och Vainio samt suppleanterna Eklund (delvis), Hietala, Jokela (delvis), Kuusio (delvis), Lahti-Nuuttila (delvis), Pekkarinen (delvis), Piipari (delvis), Rusanen (delvis), Sasi, Vepsäläinen och Westerlund (delvis).

428501179N

RIKSDAGENS
JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors,
den 29 november 1985
Utlåtande nr 3

Till Statsutskottet

Statsutskottet har genom en den 25 oktober 1985 daterad skrivelse begärt jord- och skogsbruksutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 190 med förslag till lag om ändring av 4 och 12 §§ lagen om accis på foderblandningar.

Statsutskottet har genom en skrivelse av den 22 oktober 1985 i enlighet med riksdagens beslut begärt jord- och skogsbruksutskottets utlåtande också om regeringens proposition nr 189 med förslag till lag om proteinaccis. Eftersom ärendena på det sätt som anges i propositionerna är förknippade med varandra har utskottet behandlat dem samtidigt.

Jord- och skogsbruksutskottet har såsom sakkunniga hört överinspektören Harri Dahlström vid jord- och skogsbruksministeriet, agronomen Markku Suojanen vid Maataloustuottajain Keskusliitto, agronomen Ola Rosendahl vid Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund, byråchefen Carl Storå vid Ålands landskapsstyrelse, direktören Hans Nordqvist vid Ålands Fiskodlarförening, styrelseordföranden Viljo Orpana och verkställande direktören Pekka Manninen vid Finlands Laxodlarförbund r.f., direktören Tarmo Jalava vid Köyliön Kalanviljely Oy, agronomen Antero Leino och marknadsföringschefen Timo Hirvelä (Raision Tehtaat) vid Livsmedelsindustriförbundets foderblandningssektion, biträdande direktören Antero Nyyssönen vid Keskusosuusliike Hankkija, ordföranden Heikki Kössi vid Finlands Broilerförening r.f., organisationssekreteraren Raimo Ihander vid Finlands Yrkesfiskarförbund, verksamhetsledaren Markku Aro vid Kalatalouden Keskusliitto och konkurrensombudsmannen Olavi Väyrynen.

Såsom sitt utlåtande anför jord- och skogsbruksutskottet vördsamt följande.

I propositionen föreslås att accisen på hönsfoderblandningar sänks till 16 penni och på andra foderblandningar till 12 penni per kilogram räknat från början av 1986. Samtidigt föreslår regeringen att lagens giltighetstid förlängs till slutet av 1986.

Propositionen ansluter sig till statsförslaget för år 1986 och den är avsedd att bli behandlad i samband med den. Regeringen föreslår att lagen skall träda i kraft vid ingången av 1986.

Vid beredningen av utlåtandet har jord- och skogsbruksutskottet granskat propositionen närmast med tanke på lantbrukspolitiken. Av de skäl som nämns i propositionen och på basis av erhållen utredning anser utskottet att propositionen går i rätt riktning och behövs.

På grundval av det ovan sagda anför jord- och skogsbruksutskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition borde godkännas utan ändringar.

På jord- och skogsbruksutskottets vägnar:

Einari Nieminen

Keijo Koivukangas

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Nieminen, vice ordföranden Hämäläinen samt medlemmarna Aaltio, Anttila, von Bell, Jyrkilä, Kautto, Koivisto, Koskinen, Mustonen, Rajamäki, Rantanen, Raudaskoski, Saarikoski, Tähkämaa, Törnqvist och Westerlund.

Statsutskottets betänkande nr 93 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om begränsning av användningen av indexvillkor

Riksdagen remitterade den 12 november 1985 regeringens proposition nr 204 med förslag till lag om begränsning av användningen av indexvillkor till statsutskottet för beredning.

Regeringen föreslår att begränsningen av användningen av indexvillkor i huvuddrag skall bibehållas i sin nuvarande omfattning genom att en ny lag om användningen av indexvillkor stiftas. Regeringen föreslår att den nya lagen skall vara i kraft fem år, dvs. till utgången av år 1990.

I Finland, liksom i andra länder, iakttas i allmänhet principen med nominellt värde när det gäller avtal och förbindelser om penningfordringar. Härvid beaktas inte den sänkning av realvärdet som inflationen medför. Indexvillkor tillämpas dock i vissa långvariga avtal. Det indexbindningssystem som var i kraft till år 1968 i Finland var till sin omfattning unikt i hela Västeuropa. Användningen av indexvillkor i förbindelser och avtal har varit begränsad genom lagstiftningsåtgärder sedan år 1968. Begränsningarna av användningen av indexvillkor har reglerats genom lagar som har varit i kraft en viss tid. För tillfället ingår stadgandena i en lag från år 1978 jämte senare ändringar. Lagen är i kraft till utgången av år 1985.

Lagförslaget i propositionen bygger huvudsakligen på den gällande lagen. Enligt lagförslagets 1 § 1 mom. vore det i allmänhet förbjudet att i förbindelse eller avtal ta in indexvillkor som grundar sig på förändringar i index som återspeglar prisers, löners, förtjänsters eller andra kostnaders utveckling, eller annan därmed jämförbar bindning. I lagförslagets 1 § 2 mom. uppräknas de fall då användning av indexvillkor vore tillåten. Momentet motsvarar till innehållet i princip motsvarande moment i den gällande lagen, utom att i momentets 4 punkt såsom förtydligande tagits in ett tillägg, enligt vilket såsom tillåtet villkor skall anses sådant villkor enligt vilket räntefotens storlek bestäms i förhållande till annan räntefot.

I lagförslagets 2 § uppräknas de fall då lagen om begränsning av användningen av indexvillkor inte skall tillämpas. Lagens 2 § 1 punkt har utvidgas till att gälla alla pensioner, underhåll, livräntor och all begravningshjälp, eftersom det av sociala skäl är ändamålsenligt att tillåta användning av indexvillkor i förbindelser och avtal av detta slag. En ny begränsning ingår däremot i 2 punkten. Enligt den skall användningen av indexvillkor vara förbjuden då det gäller sådana försäkringar för livsfall, i vilka försäkringspremierna enligt försäkringsavtalet betalas under en kortare tid än 5 år. Eftersom indexvillkor kan ingå i elleveransavtal föreslås det att leveransavtal om naturgas skall jämställas med sådana avtal. Eftersom det kan anses vara på sin plats att verkställighetsavtal gällande offentligt utvecklingsbistånd alltid kan innefatta indexvillkor, föreslås det att ett stadgande därom tas in i lagens 2 § som dess 7 punkt. I och med att formerna för den internationella handeln blivit mångsidigare kan det inte anses ändamålsenligt att begränsa användningen av indexvillkor i avtal av internationell karaktär, varför 2 § 8 punkten har getts en extensivare ordalydelse och preciserats så att den bättre motsvarar formerna för den internationella handeln.

I lagförslagets 3 § uppräknas de fall då indexvillkor som baserar sig på förändringar i levnadskostnadsindex är tillåtet. För att eliminera tolkningsproblem som förekommit har lagförslagets ordalydelse justerats till denna del.

Lagförslagets 4 § omfattar stadganden om de fall då statsrådet genom beslut kan tillåta att indexvillkor som det godkänt tas in i vissa byggnadsentreprenadavtal. Enligt lagförslagets 5 § kan statsrådet likaså tillåta att indexvillkor som det godkänt tas in i viss sorts avtal. Enligt

4285011934

lagförslagets 5 § 2 mom. kan finansministeriet på ansökan tillåta att indexvillkor som ministeriet godkänt tas in i enstaka förbindelser eller avtal. De föreslagna stadgandena motsvarar i praktiken stadgandena i den gällande lagen.

Enligt den gällande lagens 6 § är sådan förbindelse eller sådant avtal som avser kringgående av indexlagen helt och hållet utan verkan. Det föreslås att stadgandet skall ändras så att endast indexvillkoret eller motsvarande bundenhet i sådan förbindelse eller sådant avtal skall vara utan verkan.

Lagförslagets 7 § omfattar stadganden om en nämnd för användningen av indexlagen.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat förorda lagförslaget i propositionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 10 december 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman (delvis), medlemmarna Ajo (delvis), Alppi, Impiö (delvis), Joutsenlahti (delvis), Linna (delvis), Malm (delvis), Martikainen (delvis), Mäki-Hakola (delvis), Pohjala (delvis), Poutanen (delvis), Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka (delvis) och Vainio (delvis) samt suppleanterna Eklund (delvis), Hietala, Jokela (delvis), Kuusio (delvis), Lahti-Nuuttila (delvis), Mattila (delvis), Pekkarinen (delvis), Piipari (delvis), Rusanen (delvis), Sasi, Vepsäläinen och Westerlund (delvis).

Reservation

I regeringens proposition med förslag till lag om begränsning av användningen av indexvillkor föreslås att bindande av löner vid index som återspeglar utvecklingen i priser och andra kostnader skall förbjudas.

Priser och avgifter stiger av orsaker som inte är beroende av arbetstagarna. Vi anser att arbetstagarna skall ha rätt att få lönernas realvärde tryggat också genom indexvillkor.

Förbudet att inta indexvillkor i avtal begränsar på ett avgörande sätt arbetsmarknadsorganisationernas rätt att arbeta för sådana arbetskollektivavtal som tryggar arbetarnas realförtjänster. Då arbetskollektivavtal ingås är det omöjligt att förutse stegringen i prisnivån, och således kan avsaknaden av ett indexvillkor snabbt omintetgöra resultaten av löneuppgörelsen.

Vi kan inte godkänna en sådan begränsning av fackföreningsrörelsens handlingsfrihet. Vi anser att lönerna skall lämnas utanför lagens tillämpningsområde.

Vi föreslår därför

att lagförslaget i utskottets betänkande godkänns sålydande:

Lag
om begränsning av användningen av indexvillkor

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

(Såsom i utskottets betänkande)

(2—8 punkterna såsom i utskottets betänkande)

2 §

Denna lag tillämpas inte:

1) på förbindelse eller avtal som gäller *lön*, pension, underhåll, livränta eller begravningsbidrag;

3—9 §§

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 10 december 1985

Irma Rosnell **Osmo Vepsäläinen** **Ulla-Leena Alppi**

Statsutskottets betänkande nr 94 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om förskottsuppbörd

Riksdagen remitterade den 8 november 1985 regeringens proposition nr 208 med förslag till lag om ändring av lagen om förskottsuppbörd till statsutskottet för beredning. I anslutning till denna proposition behandlade utskottet rdm. Muromas m.fl. lagmotion nr 100 med förslag till lag om ändring av 5 § lagen om förskottsuppbörd, vilken riksdagen remitterade till utskottet den 15 november 1985.

Lagen om skatt på inkomst och förmögenhet ändras vid ingången av år 1986 så att på grund av frivillig liv- eller kapitalförsäkring erhållet kapital är skattepliktig inkomst, om försäkringstagaren är någon annan än den försäkrade själv eller nära anhörig till honom. Eftersom dessa försäkringsersättningar enligt nuvarande stadganden inte är underkastade förskottsuppbörd och då ersättningsbeloppen ofta är avsevärda, vore det för att förbättra överensstämmelsen mellan förskottsuppbörden och den slutliga beskattningen motiverat att också skattepliktiga försäkringsersättningar underkastas förskottsuppbörd. I lagen om förskottsuppbörd stadgas särskilt om de inkomster på vilka förskottsinnehållning skall verkställas. Övriga inkomster hänförs till förskottsbetalningssystemet. Regeringen föreslår att kapital som erhållits med stöd av sådan person- eller kapitalförsäkring som avses i 20 § 11 punkten lagen om skatt på inkomst och förmögenhet skall fogas till den förteckning över förskottsinnehållning underkastade inkomster, som ingår i 5 § lagen om förskottsuppbörd.

Vidare föreslår regeringen att stadgandena om beräkning av förskottsbeloppet och om orten vid fastställande av förskott skall förenklas. Den föreslår således att det skattebelopp som beräknas inflyta genom förskottsinnehållningar, utan den begränsning på 10 procent som för närvarande tillämpas, skall kunna beaktas vid fastställandet av förskott på såväl stats-, kommunal- och kyrkoskatt som på försäkrads folkpensions- och sjukförsäkringspremie. Av praktiska orsaker föreslår regeringen dessutom att förskott alltid skall fastställas av skattedirektören för det skattedistrikt i vilket beskattningen av den skattskyldiges ifrågavarande inkomst enligt beskattningslagen skall verkställas.

Enligt lagförslaget i lagmotionen nr 100 skall det i 5 § lagen om förskottsuppbörd ingående stadgandet om skyldighet att verkställa förskottsinnehållning på stöd för vård av barn i hemmet gälla endast sådant stöd som avses i lagen om stöd för vård av barn i hemmet (24/85).

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet har ställt sig negativt till lagmotionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet, som lagt regeringens proposition till grund för handläggningen,

att lagförslaget i lagmotionen nr 100 skall förkastas.

Helsingfors den 10 december 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo (delvis), Alppi, Impiö (delvis), Joutsenlahti (delvis), Linna (delvis), Malm, Martikainen (delvis), Mäki-Hakola (delvis), Pohjala (delvis), Poutanen (delvis), Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka (delvis) och Vainio samt suppleanterna Eklund (delvis), Hietala, Jokela (delvis), Kuusio (delvis), Lahti-Nuuttila (delvis), Mattila (delvis), Pekkarinen (delvis), Rusanen (delvis), Sasi och Vepsäläinen.

428501178M

Statsutskottets betänkande nr 95 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av grunderna för vissa ämbetsverks och inrättningars utgiftsstater

Riksdagen remitterade den 22 oktober 1985 regeringens proposition nr 159 med förslag till lag om ändring av grunderna för vissa ämbetsverks och inrättningars utgiftsstater till statsutskottet för beredning.

Eftersom statsverkspropositionen för år 1986 innehåller sådana förslag till inrättande av tjänster och befattningar med grundlön eller avtalslön, vilkas godkännande skulle innebära att en ny tjänste- eller befattningstyp införs vid vederbörande ämbetsverk eller inrättning och att därigenom grunderna för ämbetsverkets eller inrättningens utgiftsstat ändras, föreslår regeringen att om saken i enlighet med 65 § regeringsformen stadgas genom lag.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen huvudsakligen är ändamålsenligt. I fråga om polisväsendet har utskottet emellertid enligt vedertagen praxis ändrat de nya tjänstetyperna till ordinarie befattningar. På basis av vad som utretts i samband med handläggningen av statsverkspropositionen för år 1986 har utskottet i lagförslaget strukit den vid byggnadsförvaltningen föreslagna tjänstetypen bevakningsvaktmästarbefattning med grundlön. Enligt lagen om konstindustriella högskolan (52/73) kan vid högskolan finnas både biträdande professorstjänster med grundlön och biträdande professorsjänster med avtalslön. Utskottet har därför i lagförslaget under konstindustriella högskolan strukit den onödiga tjänstetypen biträdande professor med grundlön. Vid post- och televerket har utskottet likaså strukit tjänstetypen distriktschef med avtalslön, eftersom distriktschefstjänsterna vid verket enligt lagen om post- och televerket (61/81) också kan vara tjänster med avtalslön. Vidare har utskottet i lagförslaget när det gäller skolor för handikappade barn strukit tjänstetypen handledande lärare med grundlön, emedan tjänstetypen är avsedd att vara en lärartjänst och därför borde hänföras till lagen om skolor för hörselskadade och synskadade (481/83) som för närvarande ändras i riksdagen på basis av en proposition (RP nr 141). Utskottet har slutligen konstaterat att de nya tjänstetyper som föreslås vid meteorologiska institutet och sjöfartsväsendet inte ingår i statsverkspropositionen för år 1986. Utskottet har därför strukit också dem i lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition sålydande:

4285011912

Lag

om ändring av grunderna för vissa ämbetsverks och inrättningars utgiftsstater

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Grunderna för nedan nämnda ämbetsverks och inrättningars utgiftsstater ändras så, att vid dem kan inrättas följande tjänster och befattningar:

1) tjänster (t) eller befattningar (b) med grundlön

Justitieministeriet

inspektör (t)

Fångvårdsväsendet

biträdande överläkare (t)
äldre lärare (t)
ekonomidirektör (t)

Länsstyrelserna

byråchef (t)
överinspektör (t)
inspektör (t)

Polisväsendet

avdelningschef (*b*)
föreståndare för polisinstitutet (*b*)
biträdande föreståndare (*b*)

Statistikcentralen

överbibliotekarie (t)

Byggnadsförvaltningen

telefonist (b)
(*utesl.*)

Jyväskylä universitet

stationsföreståndare (t)

Lapplands högskola

förvaltningsdirektör (t)

Veterinärmedicinska högskolan

förvaltningsdirektör (t)
(*Utesl.*)
(*Utesl.*)

Skogsforskningsinstitutet

förvaltningsdirektör (t)
forskningsdirektör (t)
skogsbruksingenjör (t)

Skogsforskningsinstitutets skogar

skogsbruksingenjör (t)

Trafikministeriet

kamrer (t)
(*Utesl.*)

Social- och hälsovårdsministeriet

byråchef (t)
(*Utesl.*)

2) tjänster med avtalslön

Justitieministeriet

planeringschef såsom byråchef
byråchef

Fångvårdsväsendet

planerare

Finansministeriet

understatssekreterare
lagstiftningsdirektör såsom biträdande avdelningschef

Statens revisionsverk

överinspektör

Yrkesutbildningsstyrelsen

överagronom
planerare

Lantmäteriförvaltningen

länslantmäteriingenjör

Lantbrukets forskningscentral

överdirektör
(*Utesl.*)

Social- och hälsovårdsministeriet

jämställdhetsombud
forskare

Strålskyddscentralen

inspektör

Bostadsstyrelsen

överingenjör
överarkitekt

2 §
(Såsom i regeringens proposition)

Helsingfors den 10 december 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Malm, Martikainen, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Hietala, Mattila, Perho och Rusanen.

Statsutskottets betänkande nr 96 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 2 § lagen om besättande av vissa tjänster med avtalslön

Riksdagen remitterade den 22 oktober 1985 regeringens proposition nr 160 med förslag till lag om ändring av 2 § lagen om besättande av vissa tjänster med avtalslön till statsutskottet för beredning.

Regeringen föreslår att 2 § lagen om besättande av vissa tjänster med avtalslön skall ändras så att till lagrummet fogas en understatssekreterartjänst vid finansministeriet samt så att vid finansministeriet skall kunna finnas i stadgandet avsedda lagstiftningsrådstjänster med avtalslön också vid andra avdelningar än skatteavdelningen. Såsom motivering för ändringen anför regeringen att nämnda tjänster till sin karaktär är likadana som de övriga tjänster som besätts för viss tid och som avses i nämnda lags 2 §.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget utan ändringar.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 10 december 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Malm, Martikainen, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Hietala, Mattila, Perho och Rusanen.

4285011923

Statsutskottets betänkande nr 97 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 18 a § lagen om skatteuppbörd

Riksdagen remitterade den 15 november 1985 regeringens proposition nr 225 med förslag till lag om ändring av 18 a § lagen om skatteuppbörd till statsutskottet för beredning.

I skatteuppbördslagens 3 kap. ingår stadganden om redovisning till skattetagarna av skatteintäkter som uppbärs inom skatteförvaltningen. Vid månads- och rättelseredovisning av skogsvårdsavgifter iakttas samma stadganden som vid månads- och rättelseredovisningarna av den regelmässiga slutliga skatten. Däremot tillämpas inte de i 18 a § lagen om skatteuppbörd nämnda stadgandena om slut- och efterredovisning i deras nuvarande form på redovisningen av skogsvårdsavgifter. Eftersom det avvikande förfarandet vid redovisningarna, enligt vilket skogsvårdsavgifterna skall redovisas månatligen efter slutredovisningen, vore oändamålsenligt och oekonomiskt till följd av de små belopp som skall redovisas föreslår regeringen att stadgandena i ärendet skall förenhetligas genom att i 18 a § lagen om skatteuppbörd nämns slut- och efterredovisning av skogsvårdsavgift.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 10 december 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Malm, Martikainen, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Hietala, Mattila, Perho och Sasi.

428501177L

Statsutskottets betänkande nr 98 med anledning av regeringens proposition om temporära arrangemang beträffande statsförslaget

Riksdagen remitterade den 10 december 1985 regeringens proposition nr 243 om temporära arrangemang beträffande statsförslaget till statsutskottet för beredning.

Eftersom det är möjligt att statsförslaget för år 1986 inte hinner bli slutbehandlat före början av nästa år vore det nödvändigt att utöver det stadgande som med tanke på en dylik situation ingår i 69 § 1 mom. regeringsformen, i syfte att förhindra störningar i skötseln av statshushållningen, för början av år 1986 få till stånd temporära arrangemang beträffande skötseln av statshushållningen. Därför föreslår regeringen att giltighetstiden för 1985 års statsförslag temporärt förlängs till dess att statsförslaget för år 1986 har publicerats, likväl högst till utgången av mars månad 1986. Dock borde, i fråga om investeringsutgifter enligt prövning och vissa överföringsutgifter, propositionen angående statsförslaget för år 1986 få tillämpas under denna tid.

Utskottet har behandlat regeringens proposition och konstaterat att den är ändamålsenlig. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka propositionen.

Utskottet föreslår vördsamt att riksdagen beslutar

att till dess statsförslaget för år 1986 har blivit publicerat, dock inte efter den 31 mars 1986, får i tillämpliga delar temporärt tillämpas statsförslaget för år 1985, likväl så,

att i fråga om investeringsutgifter enligt prövning (momentets nummerkod 70—89) och överföringsutgifter (momentets nummerkod 30—69), till den del överföringsutgifterna är avsedda såsom statsunderstöd för utgifter som till sin karaktär är investeringsutgifter, får regeringens proposition angående statsförslaget för år 1986 tillämpas.

Helsingfors den 11 december 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Koskenniemi, Malm, Poutanen, Tenhiälä, Tikka och Tuovinen samt suppleanterna Lahti-Nuuttila, Manninen, Mattila, Pekkarinen, Piipari, Rusanen, Vepsäläinen och Westerlund.

285011989

Statsutskottets betänkande nr 99 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet och av 45 § beskattningslagen

Riksdagen remitterade den 26 november 1985 regeringens proposition nr 229 med förslag till lagar om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet och av 45 § beskattningslagen till statsutskottet för beredning.

Den som är bosatt i Finland är skyldig att på basis av inkomsten erlägga skatt på både här och annorstädes förvärvad inkomst. Den som inte bor i Finland är skyldig att på basis av inkomsten erlägga skatt enbart på inkomst som han förvärvat här. Angående löneinkomst som förvärvats annorstädes finns ett specialstadgande i 22 § 1 mom. 6 punkten lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. Enligt den där ingående så kallade ettårsregeln anses inte löneinkomst uppburen för arbete, som föranleder eller antas föranleda minst ett års vistelse utomlands, såsom skattepliktig inkomst. Ovan avsedda skattefrihetsstadgande gäller inte löneinkomst från staten, kommun eller annat finskt offentligrättsligt samfund, ej heller arbete ombord på finskt fartyg eller luftfartyg.

Enligt rättspraxis anses tillfälliga besök i Finland inte avbryta ovan avsedd vistelse utomlands. Besöken i Finland får emellertid inte överstiga sammanlagt två månader under ett år och besöken får inte vara flera än sex under ett år.

I Sverige och Danmark har man nyligen i motsvarande fall bytt ut ettårsregeln mot en sexmånadersregel. Regeringen föreslår att den ovan angivna tiden också i Finland skall förkortas till sex månader. Vidare föreslår den att skattefrihetsförutsättningarna preciseras. I det föreslagna sexmånadersstadgandet förutsätts att det arbete som ligger till grund för utlandsvistelsen har utförts i anställning antingen hos en och samma arbetsgivare eller i en och samma stat. I den gällande ettårsregeln ingår inte motsvarande begränsning. Enligt den föreslagna ordalydelsen anses utlandstjänstgöringen inte bli avbruten trots att den skattskyldige, efter det att han inlett tjänstgöringen, vistas i Finland i medeltal högst sex dagar per sådan hel månad som hans utlandstjänstgöring kan antas vara eller har varat.

Avsikten är att ändringarna skall träda i kraft vid ingången av år 1986 och första gången tillämpas vid beskattningen för år 1986. Som skattepliktig löneinkomst vid beskattningen för år 1986 skall emellertid inte heller anses sådan löneinkomst som enligt de för närvarande gällande stadgandena inte betraktas som skattepliktig inkomst.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslagen i propositionen är ändamålsenliga. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslagen. Utskottet föreslår dock i 22 b § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet en del förtydliganden, som underlättar tillämpningen av lagrummet, samt dessutom en komplettering av det andra lagförslagets ikraftträdelsestadgande.

Utskottet förutsätter att regeringen ger akt på vilka verkningar den föreslagna lagen har på den nordiska arbetsmarknaden samt hur den är förenlig med ingångna skatteavtal.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslagen i regeringens proposition sålydande:

4285012266

1.

Lag

om ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet

I enighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 31 december 1974 om skatt på inkomst och förmögenhet (1043/74) 22 § mom. 6 punkten och

fogas till lagen en ny 22 b § som följer:

22 §

(Såsom i regeringens proposition)

22 b §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Utlandstjänstgöringen anses inte bli avbruten, trots att den skattskyldige, efter det han inlett tjänstgöringen, vistas i Finland i medeltal högst sex dagar per sådan hel månad som hans utlandstjänstgöring kan antas vara eller har varat. En förusättning härför är dock att han inte vistas i Finland mera än 60 dagar i förskott av det antal dagar som uträknats på detta sätt och att han efter sådan vistelse i Finland återvänder till tjänstgöringsstaten för att fortsätta samma utlandstjänstgöring. Utlandstjänstgöringen anses inte heller bli avbruten, om den skattskyldiges vistelse i Finland beror på tvingande, av honom och hans arbetsgivare oberoende, *oväntad* orsak och den skattskyldige efter sådan vistelse i Finland återvänder till tjänstgöringsstaten för att fortsätta ifrågavarande utlandstjänstgöring.

Utlandstjänstgöring som inte längre kan betraktas som oavbruten anses ha upphört den dag då den skattskyldige efter att ha avslutat sin tjänstgöring skulle ha kunnat lämna tjänstgöringsstaten. (*Utesl.*)

(4 mom. såsom i regeringens proposition)

Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgandet

(Såsom i regeringens proposition)

2.

Lag

om ändring av 45 § beskattningslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras i beskattningslagen av den 12 december 1958 43 § 1 mom. 3 b punkten, sådan den lyder i lag av den 22 december 1978 (1035/78), som följer:

45 §

(Såsom i regeringens proposition)

Denna lag träder i kraft den 198 och tillämpas första gången vid beskattningen för *det år lagen träder i kraft.*

Helsingfors den 12 december 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Pohjala, Poutanen, Sutinen, Tenhiälä och Tuovinen samt suppleanterna Eklund, Piipari, Sasi och Vepsäläinen.

Statsutskottets betänkande nr 100 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 19 § lagen om förskottsuppbörd och 5 § lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift

Riksdagen remitterade den 3 december 1985 regeringens proposition nr 240 med förslag till lagar om ändring av 19 § lagen om förskottsuppbörd och 5 § lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift till statsutskottet för beredning.

De nya stadgandena om beskattning av sjöarbetsinkomster träder i kraft i början av 1986. Vid sjömansbeskattningen slopas systemet med slutgiltig beskattning som verkställs vid inkomstens källa, och i stället beskattas sjöarbetsinkomst av arbete ombord på fartyg enligt stadgandena i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet och beskattningslagen. Förskottsinnehållning och arbetsgivares socialskyddsavgift på sjöarbetsinkomst skall inbetalas på vederbörande länsskatteverks postgirokonto senast den 10 dagen i den kalendermånad som följer efter löneutbetalningsmånaden.

Regeringen föreslår att den ovan avsedda inbetalningstiden förlängs så att de betalningar som bestäms på basis av sjöarbetsinkomst skall kunna inbetalas på statens postgirokonto en månad senare än vad är fallet i fråga om andra motsvarande prestationer som skall betalas för andra löner, dvs. senast den 10 dagen i den andra månaden efter den kalendermånad som följer på löneutbetalningsmånaden.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i regeringens proposition är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka lagförslaget.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar godkänna lagförslaget i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 12 december 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman (delvis), medlemmarna Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Pohjala, Poutanen, Sutinen, Tenhiälä och Tuovinen samt suppleanterna Eklund, Piipari, Sasi och Vepsäläinen.

Reservation

Då lagförslagen om beskattning av sjöarbetsinkomst behandlades i riksdagen våren 1985 samt då utskottet nu behandlade regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om förskottsuppbörd och lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift, framgick det att det råder oklarhet om förskottsinnehållning skall verkställas på lön som betraktas såsom sjöarbetsinkomst först i anslutning till den egentliga lönebetalningen eller om förskottsinnehållning också skall

4285012255

verkställas på varje av fartygets kapten ur fartygets kassa betalat s.k. vipplån eller löneförskott. För att det snabbt skall fås klarhet i saken och för att i detta avseende skall kunna införas ett flexibelt och rationellt förfarande samt för att förskottsinnehållningen inte skall förorsaka minst dubbelt och i vissa fall t.o.m. tredubbelt arbete, anser vi att följande borde ha uttalats i motiveringen till utskottets betänkande:

"Riksdagen förutsätter att regeringen reder ut om förskottsinnehållning på lön som betraktas såsom sjöarbetsinkomst kan verkställas först i anslutning till den egentliga lönebetalningen och inte särskilt i samband med varje löneförskott och att regeringen, om detta inte är möjligt enligt gällande stadganden, avlåter en proposition om saken till riksdagen."

Helsingfors den 12 december 1985

Kimmo Sasi
Pentti Mäki-Hakola

Toivo T. Pohjala
Pertti Salolainen

Statsutskottets betänkande nr 101 med anledning av regeringens proposition angående fullmakter för statsrådet att upptaga lån

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 113 angående fullmakter för statsrådet att upptaga lån till statsutskottet för beredning.

Regeringen föreslår att riksdagen skall berättiga statsrådet att under år 1986 uppta långfristigt lån till ett nominellt belopp av 11,8 miljarder mark samt att använda korfristig kredit enligt egen prövning. I regeringens proposition angående statsförslaget för år 1986 har såsom inkomst av statslån, vilka skall upptas under år 1986, observerats 11,32 miljarder mark.

Utskottet har behandlat ärendet och konstaterat att propositionen är ändamålsenlig. Utskottet omfattar propositionens motivering och har beslutat tillstyrka propositionen. På grund av förtida återbetalning av ett utländskt lån har utskottet ökat de i inkomst- och utgiftsstaten antecknade utgifterna med 465 880 000 mark för amortering av utländsk långfristig skuld. För att täcka denna utgiftsökning och de andra utgiftsökningar som orsakas av ändringarna i utgiftsstaten föreslår utskottet att det av regeringen föreslagna lånefullmaktsbeloppet skall höjas med 600 000 000 mark.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen berättigar statsrådet att under år 1986 på villkor som statsrådet närmare bestämmer uppta långfristigt lån till ett nominellt belopp av 12 400 000 000 mark; samt

att Riksdagen berättigar statsrådet att under år 1986 använda kortfristig kredit enligt egen prövning.

Helsingfors den 13 december 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tikka, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Eklund, Lahti-Nuuttila och Sasi.

428501236H

Statsutskottets betänkande nr 102 med anledning av regeringens proposition angående statsförslaget för år 1986

Riksdagen remitterade den 26 september 1985 regeringens proposition nr 112 angående statsförslaget för år 1986 till statsutskottet för beredning.

I samband med propositionen har riksdagen behandlat följande vid innevarande års riksdag väckta finansmotioner, som riksdagen den 22 mars och den 25 oktober 1985 remitterade till utskottet, nämligen:

Nr 1 Rdm. Aaltonen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en infart i Seinäjoki från vägen Seinäjoki—Vasa
(31.24.77)

Nr 2 Rdm. Ajo m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av ett samemuseum i Enare
(29.88.53)

Nr 3 Rdm. Ajo m.fl.: Om anvisande av anslag för avgiftsfria televisionslicenser för permanent rörelsehindrade
(31.55)

Nr 4 Rdm. Ala-Kapee m.fl.: Om anvisande av anslag för fortbildning av lärare vid yrkesläroanstalter
(29.76.28)

Nr 5 Rdm. Ala-Kapee m.fl.: Om anvisande av anslag för höjda väganslag i de södra länen, särskilt Nylands län
(31.24.77)

Nr 6 Rdm. Ala-Kapee m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av kollektivtrafiken i huvudstadsregionen
(31.99.30)

Nr 7 Rdm. Ala-Kapee m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av havsavloppet i mellersta Nyland
(35.25.77)

Nr 8 Rdm. Ala-Kapee m.fl.: Om anvisande av anslag för ökad produktion av bostäder för ungdomar
(35.45.83)

Nr 9 Rdm. Alho: Om anvisande av anslag för stödjande av hobbyverksamhet på tonkonstens område, speciellt Finlands Jazzförbund
(29.90.52)

Nr 10 Rdm. Almgren m.fl.: Om anvisande av anslag för humanitär hjälp via missionsorganisationerna
(24.30.69)

Nr 11 Rdm. Almgren m.fl.: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten vid Moshavi Jad Hashmona
(24.30.67)

Nr 12 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för anskaffande av en polisbåt till Fredrikshamns polisdistrikt
(26.75.71)

Nr 13 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för rening av avloppsvattnet från Miehikkälä gränsjägarkompani
(26.90.77)

Nr 14 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för genomförande av ''hälsofort''-projektet på Kyrkogårdsö fort
(27.27.74)

Nr 15 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för byggande av ett ämbetshus i Kotka
(28.64.76)

Nr 16 Rdm. Almgren m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en professur i teologi vid Joensuu universitet
(29.10.01)

Nr 17 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för planering av Rautjärvi huvudbibliotek
(29.56.31)

4285008236

Nr 18 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för planering av ett kurscentrum vid Kotkan puutalousopisto
(29.60.74)

Nr 19 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för planering av ett allaktivitetshus i Savitaipale
(29.91.50)

Nr 20 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för reparationsarbeten på befästningarna i Fredrikshamn och Kyminlinna i Kotka
(29.94.75)

Nr 21 Rdm. Almgren m.fl.: Om anvisande av anslag till frikyrkor och fria församlingar för kulturell och social verksamhet
(29.99.50)

Nr 22 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för ett statligt spannmålsförråd i Parikkala
(30.29.74)

Nr 23 Rdm. Almgren m.fl.: Om anvisande av anslag för experiment med vinterutfodring av renar
(30.35.45)

Nr 24 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för byggande av en fiskodlingsanstalt i Luumäki
(30.38.74)

Nr 25 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för grundande av en kartverksenhet i Kymmene län
(30.60.21)

Nr 26 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för understödjande av vården av arboretumskogsbeståndet på Mustila gård
(30.50)

Nr 27 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för planering av banan Fredrikshamn—Luumäki
(31.90.77)

Nr 28 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för planering av ett hamnprojekt i Mussalö
(32.10.77)

Nr 29 Rdm. Almgren m.fl.: Om anvisande av anslag till räntestödslån för småindustrin
(32.50)

Nr 30 Rdm. Almgren m.fl.: Om anvisande av anslag till Yhteiskunta Raittiiksi ry för inrättande av socialservice- och aktivitetscentraler
(33.32.30)

Nr 31 Rdm. Almgren m.fl.: Om anvisande av anslag till organisationen ''Lähetysnuoret''
(33.33.51)

Nr 32 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för en permanent ornitologisk och botanisk forskningsstation i Siikalahti i Parikkala
(35.15)

Nr 33 Rdm. Astala: Om anvisande av anslag för inrättande av nya tjänster vid vissa arbetskraftsbyråer
(34.06.01)

Nr 34 Rdm. von Bell m.fl.: Om anvisande av anslag för omsättningsskattelättnader vid anskaffningar av inhemska jordbruksmaskiner
(30.34)

Nr 35 Rdm. von Bell m.fl.: Om anvisande av anslag till Norra Finlands forskningsanstalt för inrättande av en ekoforskartjänst
(29.10.01)

Nr 36 Rdm. von Bell m.fl.: Om anvisande av anslag för fortsatt byggande av riksväg nr 5 vid Kajana stad
(31.24.77)

Nr 37 Rdm. von Bell m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av banan Kontiomäki—Uleåborg
(31.90.78)

Nr 38 Rdm. von Bell m.fl.: Om anvisande av anslag för stöd till näringsverksamheten i Kajanaland
(32.51)

Nr 39 Rdm. von Bell m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av ett försök att aktivera småföretagsamheten i Kajana
(32.50.47)

Nr 40 Rdm. von Bell m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av personal med högskole- och specialutbildning vid småföretag
(34.50.61)

Nr 41 Rdm. von Bell m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av försöket med arbetstillfällen på landsbygden i Kajanaland
(26.99.40)

Nr 42 Rdm. von Bell m.fl.: Om anvisande av anslag för rensning av stränderna vid Kiantajärvi och Vuokki sjöar i Suomussalmi
(30.40.77)

Nr 43 Rdm. Dromberg m.fl.: Om anvisande av anslag för anläggningskostnaderna för ett vetenskapscentrum i Vanda
(29.88.53)

Nr 44 Rdm. Dromberg m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av en dansinformationscentral
(29.90.52)

Nr 45 Rdm. Dromberg m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Finland—Amerikaföreningarnas förbund
(29.98.50)

Nr 46 Rdm. Dromberg m.fl.: Om anvisande av anslag för hälsofostran för väntande mödrar med rusmedelsproblem
(33.73.21)

Nr 47 Rdm. Dromberg m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av kuvöser för prematurer till Helsingfors Barnklinik
(33.79.30)

Nr 48 Rdm. Dromberg m.fl.: Om anvisande av anslag för projektet för iståndsättande av Kervo å
(30.40.77)

Nr 49 Rdm. Ehrnrooth: : Om anvisande av anslag för rehabilitering av frontveteraner
(33.22.59)

Nr 50 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en signaldepå i Lyly i Juupajoki
(27.27.74)

Nr 51 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för fortsatt MHD-forskning vid Tammerfors tekniska högskola
(29.10.01)

Nr 52 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett bibliotek i Kuru
(29.80.31)

Nr 53 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett gemensamt centrallager/stödjepunkt för Lempäälä kommun och VoV
(31.24.74)

Nr 54 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för effektiverat vägunderhåll i Tavastehus väg- och vattenbyggnadsdistrikt
(31.24.14)

Nr 55 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag till förbättring av landsväg nr 3413
(31.24.77)

Nr 56 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag till förbättrande av landsvägen Murole kanal—Kuru—Ruovesi
(31.24.77)

Nr 57 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag till förbättrande av stamvägen Mustajärvi—Visuvesi
(31.24.77)

Nr 58 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av en forskningsgrupp för hjälpmedelsteknik vid Statens tekniska forskningsanstalts laboratorium för sjukhusteknik
(32.42.01)

Nr 59 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag till Suomen Keksintöjen Edistämissäätiö för projektet "Elektricitet genom naturkraft"
(32.55.21)

Nr 60 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för information om riskerna med kärnkraft
(32.55.27)

Nr 61 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag till en utredning för stödjande av alkoholfri restaurangverksamhet
(33.87.20)

Nr 62 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett ålderdomshem i Lempäälä
(33.32.31)

Nr 63 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för ökad forskning i leukemi
(29.88.50)

Nr 64 Rdm. Elo m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av statliga ämbetsverkslokaliteter i Ulvsby
(28.64.88)

Nr 65 Rdm. Elo m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av Porin sairaanhoito-oppilaitos
(29.60.74)

Nr 66 Rdm. Elo m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av leder för lätt trafik till Luvia centrum
(31.24.77)

Nr 67 Rdm. Elo m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Arantila bro i Nakkila
(31.24.77)

Nr 68 Rdm. Elo m.fl.: Om anvisande av anslag för breddning av Friitala bro i Ulvsby
(31.24.77)

Nr 69 Rdm. Elo m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en farled i Sastmola
(32.10.77)

Nr 70 Rdm. Elo m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av Satakunta industridistrikt
(32.02.01)

Nr 71 Rdm. Elo m.fl.: Om anvisande av anslag till Keksijäyhdistysten Keskusjärjestö
(32.46.41)

Nr 72 Rdm. Elo m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på en teknisk central vid Satakunta centralsjukhus
(33.79.31)

Nr 73 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av anslag för stöd till nationella befrielserörelser
(24.30.69)

Nr 74 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av anslag för ersättande av vapenproduktion med annan produktion
(32.50)

Nr 75 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av anslag till stöd för teatrarnas barnrepertoar
(29.90.52)

Nr 76 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av anslag för kulturellt stöd till de chilenska flyktingarna
(29.90.52)

Nr 77 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av anslag till understöd för djurskyddsarbetet
(30.80.50)

Nr 78 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av anslag för extra moderskapsdagpenning för tiden före barnets födelse
(33.18.60)

Nr 79 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av anslag för rening av vattnet i Djurgårdsviken och Tölöviken och för upprensning av stränderna
(35.25.77)

Nr 80 Rdm. Helle m.fl.: Om anvisande av anslag för ett tvärvetenskapligt experiment med konstfostran för barn
(29.91.51)

Nr 81 Rdm. Helle m.fl.: Om anvisande av anslag för forskning i vägen Härkäties historia
(29.10.21)

Nr 82 Rdm. Helle m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av vägen Lovo—Viitaila
(31.24.77)

Nr 83 Rdm. Helle m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägen Minkiö—Kauppila
(31.24.77)

Nr 84 Rdm. Helle m.fl.: Om anvisande av anslag för höjning av Tervakosken Teollisuusalue Oy:s aktiekapital
(32.51)

Nr 85 Rdm. Hetemäki-Olander: Om anvisande av anslag för förordnande av huvudstadsregionen till ett bostadspolitiskt projektområde
(35.45.83)

Nr 86 Rdm. Hetemäki-Olander: Om anvisande av anslag för inrättande av vissa tjänster vid Helsingfors barnträdgårdslärarinstitut
(29.51.01)

Nr 87 Rdm. Hetemäki-Olander: Om anvisande av anslag för finansiering av Paasikivi-opistos byggnadsprojekt
(29.57.52)

Nr 88 Rdm. Hetemäki-Olander: Om anvisande av anslag för anställande av en bibliotekarie vid Finlands konstakademis bibliotek
(29.90.52)

Nr 89 Rdm. Hetemäki-Olander: Om anvisande av anslag för inrättande av en befattning för en museiintendent i grafik vid Ateneums konstmuseum
(29.90.52)

Nr 90 Rdm. Hetemäki-Olander: Om anvisande av anslag för inrättande av en befattning för en biträdande intendent vid Sinebrychoffs konstmuseum
(29.90.52)

Nr 91 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av anslag för placering av en befolkningsskyddsskola i Pieksämäki
(26.80.74)

Nr 92 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Suomen Kalamiesten Keskusliitto
(30.37.49)

Nr 93 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 453 på sträckan Tihusniemi—gränsen för Kuopio distrikt
(31.24.77)

Nr 94 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en bro till Väisälänsaari i Hirvensalmi
(31.24.77)

Nr 95 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av dieselrälsbussar
(31.90.73)

Nr 96 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av banan Pieksämäki—Jyväskylä
(31.90.78)

Nr 97 Rdm. Hilpelä m.fl.: Om anvisande av anslag för rehabiliterande semesterverksamhet för afasipatienter
(33.92.50)

Nr 98 Rdm. Hirvelä m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Jämsä ungdomsgård
(29.91.51)

Nr 99 Rdm. Holvitie: Om anvisande av anslag för utredning av orättvisorna i systemet med bärkraftsklassificering av kommunerna
(26.99.08)

Nr 100 Rdm. Holvitie: Om anvisande av anslag för minskning av de kostnader som dröjsmål med betalning av statliga skulder till kommunerna förorsakar
(26.97.30)

Nr 101 Rdm. Holvitie: Om anvisande av anslag för en utredning om en temporär sänkning av gymnasielärarnas pensionsålder
(29.99.21)

Nr 102 Rdm. Holvitie: Om anvisande av anslag för samarbete mellan hem och skola samt för ersättande av det extra arbete som detta medför för lärarna
(29.41.50)

Nr 103 Rdm. Holvitie: Om anvisande av anslag för finansiering av Finlands aerobiologiska arbetsgrupps pollenrapport
(33.73.23)

Nr 104 Rdm. Holvitie: Om anvisande av anslag för en utredning om underlättande av situationen i kommuner med stor procent åldringar
(26.99.08)

Nr 105 Rdm. Holvitie: Om anvisande av anslag för en utredning om möjligheterna att befria studerandenas löner för sommarpraktik från socialskyddsavgifter
(34.50.02)

Nr 106 Rdm. Holvitie: Om anvisande av anslag för planering av oljebekämpningen på Åland
(35.26.27)

Nr 107 Rdm. Holvitie: Om anvisande av anslag för utredning av råvattenproblemet i Åbo
(30.40.23)

Nr 108 Rdm. Hurskainen-Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av museet Koitsanlahden Hovi
(29.54.75)

Nr 109 Rdm. Hurskainen-Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av motionslokaliteter vid Parikkalan maatalousoppilaitos
(29.60.74)

Nr 110 Rdm. Hurskainen-Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av ett regionalt konstmuseum i Kymmene
(29.90.52)

Nr 111 Rdm. Hurskainen-Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av musikevenemanget Arbetets Ton
(29.90.53)

Nr 112 Rdm. Hurskainen-Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Imatra stadsorkester
(29.90.52)

Nr 113 Rdm. Hurskainen-Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av vägen Särkisalmi—Melkoniemi
(31.24.77)

Nr 114 Rdm. Hurskainen-Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av vägen Utula—Kietävälä i Ruokolahti
(31.24.77)

Nr 115 Rdm. Hurskainen-Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av en industridistriktsfilial i Imatra
(32.02.01)

Nr 116 Rdm. Hurskainen-Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för sysselsättningsexperiment inom Kouvola arbetskraftsdistrikt
(34.50.61)

Nr 117 Rdm. Hämäläinen: Om anvisande av anslag för byggande av ett statligt ämbetshus i Hyvinge
(24.64.76)

Nr 118 Rdm. Hämäläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av mellersta Nylands havsavlopp
(35.25.77)

Nr 119 Rdm. Hämäläinen: Om anvisande av anslag för fortsatta byggnadsarbeten på Hyvinge nordliga omfartsväg
(31.24.77)

Nr 120 Rdm. Hämäläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av sådan materiel till SJ som transportsystemet för styckegodstrafik förutsätter
(31.90.70)

Nr 121 Rdm. Impiö: Om anvisande av anslag för vattenförsörjningsarbeten på de glest bebyggda områdena i Enontekis och Kittilä kommuner
(30.40.31)

Nr 122 Rdm. Impiö: Om anvisande av anslag för planering av den s.k. Ounasjokivägen
(31.24.77)

Nr 123 Rdm. Impiö: Om anvisande av anslag för byggande av en bro i Viitaranta i Savukoski
(30.99.41)

Nr 124 Rdm. Impiö: Om anvisande av anslag för utredning av möjligheterna att utveckla näringarna i Enontekis och Kittilä kommuner
(26.98.43)

Nr 125 Rdm. Impiö: Om anvisande av anslag för byggande av guidningscentra i den norra delen av Ounas-Pallastunturi nationalpark och i Kilpisjärvi
(35.20.74)

Nr 126 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Reservunderofficersförbundet
(27.99.50)

Nr 127 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett statligt ämbetshus i Norrmark
(24.64.76)

Nr 128 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för betalning till invalider av ett understöd som motsvarar bränsleaccisen
(33.44)

Nr 129 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för minskning av klassernas elevantal
(29.46.30)

Nr 130 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för sänkning av minimiantalet elever i byskolor
(29.46.30)

Nr 131 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av ett gymnasium i Norrmark
(29.46.34)

Nr 132 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till grundskolelevernas skolskjutsar för sänkning av det kilometertal som berättigar till skjuts
(29.46.30)

Nr 133 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för rensning av Karvianjoki på sträckan Lankoski och älvmynningen
(30.40.77)

Nr 134 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för beväringarnas föräldradagar
(27.14.21)

Nr 135 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett skolcentrum i Sastmola
(29.46.34)

Nr 136 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Pohjakylä skola i Suodenniemi centrum
(29.46.34)

Nr 137 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Vahojärvis idrottsförening Lentos hus i Parkano
(29.99.51)

Nr 138 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av Korvaluoma småbrukarförenings och Niinisalos lantmannagilles hus i Kankaanpää
(29.99.51)

Nr 139 Rdm. Joutsenlahti: Om anvisande av anslag för stödjande av evenemanget Mikro-Maailma i Kankaanpää
(29.88)

Nr 140 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för främjad användning av mjölkhushållningsprodukter
(30.30.40)

Nr 141 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av en centralfiskodlingsanstalt i norra Satakunta
(30.38.74)

Nr 142 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av Satakunta väg- och vattenbyggnadsdistrikt
(31.20.01)

Nr 143 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag till förbättrande av stamväg nr 42 (Raumo—Raijala i Vittis)
(31.24.77)

Nr 144 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för en kortare vägförbindelse från Sydösterbotten via Kankaanpää mot Helsingfors
(31.24.77)

Nr 145 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av vägen Anola —Karlsmark
(31.24.77)

Nr 146 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Eurakoski—Panelia
(31.24.77)

Nr 147 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en landsväg på sträckan Hirvilahti—Kyrönlahti i Viljakkala
(31.24.77)

Nr 148 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en landsväg på sträckan Honkajoki—Pyntäinen—Siikainen
(31.24.77)

Nr 149 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av landsvägen Kankaanpää—Suodenniemi på sträckan Kankaanpää gräns—Taipale korsning
(31.24.77)

Nr 150 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en landsväg på sträckan Kankaanpää—Verttuu—Tuunajärvi—Kairila—Klåsmark
(31.24.77)

Nr 151 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en landsväg på sträckan Kiikoinen—Kiikka
(31.24.77)

Nr 152 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en landsväg på sträckan Lavia—Kiikoinen
(31.24.77)

Nr 153 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av landsvägen Mansoniemi—Raivala
(31.24.77)

Nr 154 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av Santanen bygdeväg
(31.24.77)

Nr 155 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en landsväg från Taipale i Suodenniemi till vägen Tavastkyro—Häijää
(31.24.77)

Nr 156 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en landsväg på sträckan Sävi—Vatula
(31.24.77)

Nr 157 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Arantila bro i Nakkila
(31.24.77)

Nr 158 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på Kilpinokka bro i Vammala
(31.24.77)

Nr 159 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett nytt kommunalhem i Siikainen
(33.32.31)

Nr 160 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av det tredje skedet av Punkalaitumen Vanhustenkotiyhdistys ålderdomshem
(33.33.52)

Nr 161 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för vårdavgifter för invaliders skador
(33.28)

Nr 162 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för invaliders semestrar i rehabiliteringsanstalter
(33.79.30)

Nr 163 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av hemvårdartjänster i kommunerna
(33.32.30)

Nr 164 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för effektivare rehabilitering av krigsveteranerna i Raumo
(33.22)

Nr 165 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för ett sjukhus och ett rehabiliteringscentrum för krigsinvalider i anslutning till diakonissanstalten i Björneborg
(33.22.55)

Nr 166 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för ersättningar av sjukförsäkringen för psoriasispatienters vårdresor till utlandet och för gratismediciner för dem
(33.18.60)

Nr 167 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för ersättande av keliakipatienternas specialdiet
(33.18.60)

Nr 168 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag till räntestöd för investeringar i hanteringsanläggningar för nyttoavfall
(35.13.63)

Nr 169 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för att ändra Hoikka, Louhivaara och Sulkuvaara enskilda vägar till bygdevägar
(31.24.77)

Nr 170 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av Huhmarisvaara enskilda väg
(31.24.77)

Nr 171 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av bygdevägen Hypönniemi—Varpasalo
(31.24.77)

Nr 172 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av bygdevägen Kaatamo—Paloniemi
(31.24.77)

Nr 173 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 504 Kansala—Järvikylä
(31.24.77)

Nr 174 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Kiihtelysvaara—Heinävaara
(31.24.77)

Nr 175 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 488 Kitee—Korkeakangas
(31.24.77)

Nr 176 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för ombildande av Kolmikanta—Perttivaara—Sammalvaara enskilda vägar till en bygdeväg i Ilomants
(31.24.77)

Nr 177 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för ombildande av den enskilda vägen Korvenniemi—Hautakangas—Majakumpu—Heinoniemi till en bygdeväg
(31.24.77)

Nr 178 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för ombildande av Kurenvaara enskilda väg till en bygdeväg
(31.24.77)

Nr 179 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av bygdevägen Kyly—Haso
(31.24.77)

Nr 180 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Käsämä—Sotkuma
(31.24.77)

Nr 181 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Lieksa—Nurmijärvi
(31.24.77)

Nr 182 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av bygdeväg nr 15637 Libelits—Salonnenä
(31.24.77)

Nr 183 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för ombildande av Pahkavaara och Timoska enskilda vägar till en bygdeväg
(31.24.77)

Nr 184 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av Palokangas enskilda väg
(31.24.77)

Nr 185 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av Pirttu enskilda väg
(31.24.77)

Nr 186 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för ombildande av Rikkaranta enskilda väg till en bygdeväg
(31.24.77)

Nr 187 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av bygdevägen Romppala—Tuopanjoki
(31.24.77)

Nr 188 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av den enskilda vägen Suonranta—Kalliojärvi
(31.24.77)

Nr 189 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av de enskilda vägarna Säimen—Rönkönvaara—Lammu
(31.24.77)

Nr 190 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av Tuopanjoki bygdeväg
(31.24.77)

Nr 191 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av bygdevägen Tuupovaara—Huosionvaara
(31.24.77)

Nr 192 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 5284 Valtimo—Sivakka
(31.24.77)

Nr 193 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Värtsilä—Hoilola
(31.24.77)

Nr 194 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en bygdeväg Ylikylä—Karhunpää
(31.24.77)

Nr 195 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av en besiktningsstation i Outokumpu
(31.40.70)

Nr 196 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för planering och byggande av en förlängning av Joensuu flygfälts startbana
(31.47.77)

Nr 197 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av passagerarterminalen vid Joensuu flygfält
(31.47.74)

Nr 198 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för en stationsbyggnad vid Onkamo trafikplats
(31.90.74)

Nr 199 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på en statlig verkstadsteknisk anläggning i Outokumpu
(32.50.23)

Nr 200 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för höjning av småföretagarnas semesterpenning
(33.57.42)

Nr 201 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Pohjois-Karjalan Sydänpiiri ry:s verksamhet
(33.81.51)

Nr 202 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av ett sysselsättningsförsök enligt den s.k. Rinne-modellen i norra delen av Norra Karelens län
(34.50.61)

Nr 203 Rdm. Järvenpää m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsvägsförbindelsen Taavetti—Fredrikshamn
(31.24.77)

Nr 204 Rdm. Järvenpää m.fl.: Om anvisande av anslag för främjande av specialområdenas produktionsverksamhet
(32.51.46)

Nr 205 Rdm. Järvenpää m.fl.: Om anvisande av anslag för effektivering av Kymmene läns utvecklingsbolags verksamhet
(32.51.88)

Nr 206 Rdm. Järvenpää: Om anvisande av anslag som utvecklingspenning för Kymmene län
(26.98.43)

Nr 207 Rdm. Järvenpää: Om anvisande av anslag för utvecklande av frakttrafiken inom Saimen-området
(32.10)

Nr 208 Rdm. Järvenpää m.fl.: Om anvisande av anslag för andelen eget kapital i bostäder för studerande
(35.45.51)

Nr 209 Rdm. Kalliomäki m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av skolan i Tönnö i Orimattila
(29.46.34)

Nr 210 Rdm. Kanerva m.fl.: Om anvisande av anslag för rensning av Sirppujoki
(30.40.77)

Nr 211 Rdm. Kanerva m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av den s.k. Lehmänkurkkuvägen
(31.24.77)

Nr 212 Rdm. A. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en fiskodlingsanstalt i Hakasuo
(30.38.74)

Nr 213 Rdm. A. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 901 på sträckan Kontiomäki—Naapurivaara
(31.24.77)

Nr 214 Rdm. A. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av Vuoreslahti bygdeväg nr 19033
(31.24.77)

Nr 215 Rdm. A. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av banan Kontiomäki—Vuokatti
(31.90.78)

Nr 216 Rdm. A. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av banan Kontiomäki—Taivalkoski
(31.90.78)

Nr 217 Rdm. A. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en rehabiliteringsinrättning i Ämmänsaari i Suomussalmi
(33.92.50)

Nr 218 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av evenemanget Sana ja Sävel kalevalaisessa Kajaanissa
(29.90.53)

Nr 219 Rdm. Koivisto: Om anvisande av anslag för ordinarie vädertjänst för lantbruket
(31.50)

Nr 220 Rdm. Koivisto: Om anvisande av anslag för grundförbättring av Sydösterbottenbanan
(31.90.78)

Nr 221 Rdm. Koivisto: Om anvisande av anslag för anskaffning av oljebekämpningsfartyg
(35.26.70)

Nr 222 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett statligt ämbetshus i Kuusamo
(28.64.76)

Nr 223 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för en plan rörande förutsättningarna för byggande av en industribana Ylivieska—Rahja hamn i Kalajoki
(31.90.78)

Nr 224 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för effektiverad rehabilitering av frontveteraner
(33.22.55)

Nr 225 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för effektiverad avfallshantering inom fjällområdena
(35.13.61)

Nr 226 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för effektiverad planering och övervakning av vattenskyddet
(35.25.23)

Nr 227 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett bostadshus för personalen vid Kervo ungdomsfängelse
(25.50.74)

Nr 228 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag såsom allmänna finansieringsstöd till kommunerna
(26.97.30)

Nr 229 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för höjning av beväringarnas dagspenningar
(27.14.02)

Nr 230 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en ladugård vid Orimattilan kotitalousopisto
(29.61.74)

Nr 231 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av Artsjö hembygdsmuseum
(29.88.53)

Nr 232 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av lantmannagillets hus i Artsjö
(29.99.51)

Nr 233 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Metsälinna lantmannagilleshus i Mäntsälä
(29.99.51)

Nr 234 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av Säilä ungdomsföreningshus i Artsjö
(29.99.51)

Nr 235 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Jordansböle ungdomsföreningshus i Askola
(29.99.51)

Nr 236 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av Vahijärvi ungdomsföreningshus i Askola
(29.99.51)

Nr 237 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Myrskylän Majakkas ungdomsföreningshus
(29.99.51)

Nr 238 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av föreningshuset i Nummis by i Mäntsälä
(29.99.51)

Nr 239 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Kivistö ungdomsföreningshus i Borgnäs
(29.99.51)

Nr 240 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Kuusisto ungdomsföreningshus i Borgnäs
(29.99.51)

Nr 241 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Lövkoski ungdomsföreningshus i Borgnäs
(29.99.51)

Nr 242 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av ungdomsföreningshuset i Buckila kby
(29.99.51)

Nr 243 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för slutförande av arbetena på nykterhetsföreningshuset i Torppi by i Buckila
(29.99.51)

Nr 244 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Myrskylän Myrskys hus
(29.99.51)

Nr 245 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av Mäntsälän urheilijats föreningshus
(29.99.51)

Nr 246 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av huset Toukola i Sulkava by i Mäntsälä
(29.99.51)

Nr 247 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av idrottsföreningen Sääksjärven Kiisto ry:s verksamhetslokaliteter
(29.99.51)

Nr 248 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för en utredning om marknadsföringssvårigheterna för odlare som ändrat produktionsinriktning
(30.30.40)

Nr 249 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av ett marknadsföringsbolag för främjad marknadsföring av lantbruksprodukter
(30.31.40)

Nr 250 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av privat fiskodling och fiskerihushållning
(30.37.23)

Nr 251 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för rensning av Lanskinjokis mynning och Lapiokoski
(30.40.77)

Nr 252 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för rensning av sunden mellan Villikkajärvi, Säyhteenjärvi och Pyhäjärvi
(30.40.77)

Nr 253 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för röjning av sly på annat sätt än med slygift
(30.58)

Nr 254 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för utredning av biverkningarna av de bekämpningsmedel som används i naturen
(35.10.25)

Nr 255 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för ökad användning av mjölkhushållningsprodukter
(30.30.49)

Nr 256 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag till förbättring av vägen Hyvinge—Näs—Läyliäinen
(31.24.77)

Nr 257 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för ibruktagning av Hanaböle hållplats i Vanda
(31.90.78)

Nr 258 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för ibruktagning av järnvägshållplatsen Urpia i Vanda
(31.90.78)

Nr 259 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för bibehållande av postbussturerna på glest bebyggda områden
(31.94)

Nr 260 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag såsom premier till uppfinnare
(32.46.50)

Nr 261 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för främjad långivning till medelstora företag och småföretag
(32.50)

Nr 262 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för extra hemförlovningspenning till beväringar
(33.28.56)

Nr 263 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för ersättande av synskadades telefonkostnader
(33.28)

Nr 264 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för en utredning om utgifterna för folkhälsoarbetet
(33.78.31)

Nr 265 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för bättre verksamhetsbetingelser vid avdelning 10 vid HUCS barnklinik
(33.79.30)

Nr 266 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för bedömning av tillståndet i de små vattendragen i Nyland och Tavastland från naturskyddssynpunkt
(35.12.26)

Nr 267 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för rening av älvarna i Nyland
(35.25.31)

Nr 268 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av avbetalningsbostäder för unga par och mindre bemedlade
(35.45)

Nr 269 Rdm. Kuusio m.fl.: Om anvisande av anslag för förnyande av Raumo sjöfartsläroanstalts inventarier och läromedel
(29.60.70)

Nr 270 Rdm. Kuusio m.fl.: Om anvisande av anslag för en tillbyggnad till Raumo sjöfartsläroanstalt
(29.60.74)

Nr 271 Rdm. Kuusio m.fl.: Om anvisande av anslag för arrangemangen för Raumo musikvecka Festivo-86
(29.90.53)

Nr 272 Rdm. Kuusio m.fl.: Om anvisande av anslag för undersökning av havsområdet vid västkusten och strömmingsfångsten där
(30.38)

Nr 273 Rdm. Kuusio m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av Eura ås fiskerihushållning och rekreationsvärde
(35.25.23)

Nr 274 Rdm. Kuusio m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av den södra infartsvägen till Raumo
(31.24.77)

Nr 275 Rdm. Kuusio m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av arbets- och socialutrymmena på Raumo station
(31.90.74)

Nr 276 Rdm. Kuusio m.fl.: Om anvisande av anslag för godsvagnsproduktion
(31.90.73)

Nr 277 Rdm. Kuusio m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av den södra infartsvägen till Raumo
(32.10.77)

Nr 278 Rdm. Kuusio m.fl.: Om anvisande av anslag för flera specialiseringsplatser för läkare
(33.79.30)

Nr 279 Rdm. Kuusio m.fl.: Om anvisande av anslag för flera by-pass-operationer
(33.79.36)

Nr 280 Rdm. Kärhä: Om anvisande av anslag för utbildning av häradsrätternas nämndemän
(25.01.29)

Nr 281 Rdm. Kärhä m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av friluftsleden Sju Bröder i Nyland
(29.91.50)

Nr 282 Rdm. Kärhä: Om anvisande av anslag för angelägna arkeologiska utgrävningar
(29.94.21)

Nr 283 Rdm. Kärhä: Om anvisande av anslag för anställande av lantbrukssekreterare i Nylands kommuner
(30.08.30)

Nr 284 Rdm. Kärhä: Om anvisande av anslag för stödjande av Suomen Kalamiesten Keskusliitto
(30.37.49)

Nr 285 Rdm. Kärhä: Om anvisande av anslag för byggande av en led för lätt trafik från Vanda gräns till Lahnusvägens korsning i Klövskog
(31.24.77)

Nr 286 Rdm. Kärhä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av banan Hyvinge—Karis
(31.90.78)

Nr 287 Rdm. Kärhä: Om anvisande av anslag för en förlängning av Mårtensdalsbanan
(31.90.77)

Nr 288 Rdm. Kärhä m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av planskilda järnvägskorsningar i Nyland
(31.99.31)

Nr 289 Rdm. Kärhä: Om anvisande av anslag för inrättande av en lokalbyrå i Nylands industridistrikt
(32.02.01)

Nr 290 Rdm. Laaksonen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring och elektrifiering av banan Tammerfors—Björneborg
(31.90.78)

Nr 291 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag till Työväenperinne—Arbetartradition r.f. för grundande av ett centralmuseum
(29.88.54)

Nr 292 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av Kangasala vägmästardistrikts stödjepunkt i Sarsa
(31.24.77)

Nr 293 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för en förlängning av landsväg nr 300 från riksväg nr 3 till Kuruvägen i Ylöjärvi
(31.24.77)

Nr 294 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av landsväg nr 325 på avsnittet Pohja—Sahalahti
(31.24.77)

Nr 295 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsväg nr 6031 på avsnittet Hallinpenkki—Jämsä
(31.24.77)

Nr 296 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för planering och uppförande av byggnader för järnvägstrafiken
(31.90.74)

Nr 297 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av arbets- och personallokaliteter för Orivesi banområde
(31.90.74)

Nr 298 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för effektivare familjevåldsintervention i Ensi Kotien Liittos regi
(33.33.51)

Nr 299 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en postcentral i Åbo
(31.94.74)

Nr 300 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för restaurering av Valamo klosters konstskatter
(29.05)

Nr 301 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättrade studiemöjligheter för mödrar som bor på mottagningshem
(29.99)

Nr 302 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för Keski-Suomen opistos III byggnadsskede
(29.57.52)

Nr 303 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag som byggnadsunderstöd för Sirolainstitutet
(29.57.52)

Nr 304 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en lantbruksläroanstalt i Pihtipudas
(29.65.37)

Nr 305 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av Tarvaalan maatalousoppilaitos
(29.60.74)

Nr 306 Rdm. P. Leppänen: Om anvisande av anslag för sanering av Keski-Suomen keskusammattikoulu
(29.60.74)

Nr 307 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av stamväg nr 69 i Suolahti
(31.24.77)

Nr 308 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsväg nr 641 på sträckan Hankasalmi kby — Ristilä
(31.24.77)

Nr 309 Rdm. P. Leppänen: Om anvisande av anslag för förbättring av landsväg nr 641 på sträckan Ristilä—Nujula
(31.24.77)

Nr 310 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsväg nr 659 i Viitasaari och Vesanto
(31.24.77)

Nr 311 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsväg nr 6411 på sträckan Niemisjärvi—Piippaharju
(31.24.77)

Nr 312 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av den gamla Liimattala-vägen
(31.24.77)

Nr 313 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en led för lätt trafik på sträckan Äänekoski—Suolahti
(31.24.77)

Nr 314 Rdm. P. Leppänen: Om anvisande av anslag för byggande av en led för lätt trafik på Kinnula byggnadsplaneområde
(31.24.77)

Nr 315 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av vissa småbåtshamnar i Mellersta Finland
(31.27.77)

Nr 316 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av Jyväskylä flygstations terminallokaliteter
(31.47.74)

Nr 317 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av posthuset i Äänekoski
(31.94.74)

Nr 318 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett ålderdomshem i Keuruu
(33.32.31)

Nr 319 Rdm. Lindroos m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Mänttä—Vilppula
(31.24.77)

Nr 320 Rdm. Lindroos m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av landsvägen Orivesi—Huutijärvi
(31.24.77)

Nr 321 Rdm. Louekoski m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett bostadshus för personalen vid Kervo ungdomsfängelse
(25.50.74)

Nr 322 Rdm. Louekoski m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Esbo-Vanda tekniska läroinrättning
(29.65.37)

Nr 323 Rdm. Louekoski m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en hotell- och restaurangskola i Esbo
(29.65.37)

Nr 324 Rdm. Louekoski m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Nummi-Pusula Folkets Hus-byggnad, som anlitas som kurscentral
(29.99.51)

Nr 325 Rdm. Louekoski m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en planskild korsning på Helsingfors—Hangö-vägen i Kyrkslätt
(31.24.77)

Nr 326 Rdm. Louekoski m.fl.: Om anvisande av anslag för att eliminera underskottet i SJ:s ekonomi
(31.57.40)

Nr 327 Rdm. Louekoski m.fl.: Om anvisande av anslag för att ge SJ:s arbetstagare i tillfälligt arbetsförhållande ordinarie status
(31.90.01)

Nr 328 Rdm. Louekoski m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en lokal industridistriktsbyrå i Karis
(32.02.01)

Nr 329 Rdm. Louekoski m.fl.: Om anvisande av anslag för skärgårdens miljövårdsbidrag
(35.15.62)

Nr 330 Rdm. Louekoski m.fl.: Om anvisande av anslag för specialarrangemang då det gäller huvudstadsregionens bostadsproduktion
(35.45.83)

Nr 331 Rdm. Lähdesmäki m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av datatomografiapparatur till Kanta-Hämeen keskussairaala
(33.79.31)

Nr 332 Rdm. Lähdesmäki m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av Kanta-Hämeen keskussairaalas sjukhusbyggnad i Ahvenisto
(33.79.30)

Nr 333 Rdm. Lähdesmäki m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av Pernunnummi och Melkuttimet naturskyddsområden
(35.20.88)

Nr 334 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av anslag för avlönande av en potatiskonsulent i Österbotten
(30.30.40)

Nr 335 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett foderkök vid pälsdjursskötarskolan i Korsholm
(29.61.74)

Nr 336 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av anslag för reglering av Kyro älvs nedre lopp
(30.40.77)

Nr 337 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av vägkorsningen Strandvägen — riksväg nr 8 i Korsholm
(31.24.77)

Nr 338 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättringsarbetena på avsnittet Malax—Korsnäs
(31.24.77)

Nr 339 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av Österhankmo- och Västerhankmo- vägarna i Korsholm
(31.24.77)

Nr 340 Rdm. Miettinen: Om anvisande av anslag för byggande av Haukivuori huvudbibliotek
(29.56.31)

Nr 341 Rdm. Miettinen: Om anvisande av anslag för byggande av riksväg nr 5 på avsnittet Kymijärvi — S:t Michels läns gräns
(31.24.77)

Nr 342 Rdm. Miettinen: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 453 (Tihusniemi—Varkaus)
(31.24.77)

Ne 343 Rdm. Miettinen: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Juva—Narila—Virtasalmi
(31.24.77)

Nr 344 Rdm. Miettinen: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 4321 (Puntala—Parkkila)
(31.24.77)

Nr 345 Rdm. Miettinen: Om anvisande av anslag för förbättring av Kissakoski bro i Hirvensalmi
(31.24.77)

Nr 346 Rdm. Miettinen: Om anvisande av anslag för grundförbättring av startbanan på Jorois flygfält
(31.47.77)

Nr 347 Rdm. J. Mikkola: Om anvisande av anslag för planering av Åbo justitiehus och för inledande av byggnadsarbetena
(28.64.76)

Nr 348 Rdm. J. Mikkola m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av en konsult vid Egentliga Finlands Fiskarförbund
(30.37.49)

Nr 349 Rdm. J. Mikkola m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 1835 Gumböle—Kimito
(31.24.77)

Nr 350 Rdm. J. Mikkola m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Åbo postcentral
(31.94.74)

Nr 351 Rdm. J. Mikkola m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av kollektivtrafiken i Åbo-trakten
(31.99.30)

Nr 352 Rdm. S. Mikkola: Om anvisande av anslag för planering av en utvidgning av Lepaa trädgårdsläroanstalt och husmodersskola
(29.60.74)

Nr 353 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av FN:s flyktingskommissariat
(24.30.69)

Nr 354 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av yngre konstapelsbefattningar i huvudstadsregionen
(26.75.01)

Nr 355 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en professur i geriatri vid Helsingfors universitet
(29.10.01)

Nr 356 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en finsk grundskola i Jasuko
(29.98.27)

Nr 357 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av religiösa tidskrifter
(29.99.56)

Nr 358 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för rehabilitering av krigsinvaliders makar
(33.22.56)

Nr 359 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för medicinsk och social rehabilitering av handikappade
(33.32.30)

Nr 360 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för avlönande av personliga assistenter för gravt handikappade
(33.32.30)

Nr 361 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för anläggnings- och driftskostnaderna för ett nät av skyddshärbärgen avsedda för nära anhöriga till våldsamma alkoholister
(33.32.30)

Nr 362 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för driftskostnaderna för kurscentret för cancersjuka barn i Kuortinkartano i Pertunmaa
(33.33.51)

Nr 363 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av vårdhem för unga narkotikamissbrukare
(33.33.51)

Nr 364 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för gratis rehabilitering och medicinsk vård för frontveteraner
(33.22.59)

Nr 365 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av bostäder för utvecklingsstörda
(35.45.83)

Nr 366 Rdm. Muurman: Om anvisande av anslag för planering av ett godsterminalprojekt i Kervo
(31.90.74)

Nr 367 Rdm. Myllyniemi: Om anvisande av anslag för inledande av planerings- och byggnadsarbetena på ett statligt ämbetshus i Lojo
(28.64.76)

Nr 368 Rdm. Myllyniemi: Om anvisande av anslag för förbättring av stamväg nr 53 på sträckan Lojoåsen—Lojo
(31.24.77)

Nr 369 Rdm. Mäki-Hakola m.fl.: Om anvisande av anslag för utgifterna för skötseln av Etelä-Pohjanmaan opistos byggnadslån
(29.57.52)

Nr 370 Rdm. Mäki-Hakola m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av Seinäjoki östra omfartsväg
(31.24.77)

Nr 371 Rdm. Mäki-Hakola m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsvägen Nurmo kby — Kiikku
(31.24.77)

Nr 372 Rdm. Mäki-Hakola m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av landsvägen Paavola—Vasunmäki—Mikkilä
(31.24.77)

Nr 373 Rdm. Mäki-Hakola m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande och underhåll av Ilmajoki—Seinäjoki flygfält
(31.47.41)

Nr 374 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Mustajärvi naturnäringsdamm i Evijärvi
(30.37.77)

Nr 375 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av annexet vid skogsforskningsinstitutets forskningsstation i Parkano
(30.76.74)

Nr 376 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en väg på sträckan Alkkila i Karvia—Erkala—Kihniö centrum
(31.24.77)

Nr 377 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en väg Kiikoinen—Kiikka/Vammala
(31.24.77)

Nr 378 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en väg på sträckan Siikainen—Pyntäinen—Sammi—Kankaanpää gräns
(31.24.77)

Nr 379 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett dagaktivitetshus för åldringar och ett ålderdomshem i Norrmark
(33.32.31)

Nr 380 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för rehabilitering av krigsinvalider och frontveteraner på Kauniala krigsinvalidsjukhus
(32.22.50)

Nr 381 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för utredning av träimpregneringsmedlens skadeverkningar
(33.73.23)

Nr 382 Rdm. Nordman m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av en miljövårdsinspektör vid länsstyrelsen i Vasa län
(26.05.01)

Nr 383 Rdm. Nordman m.fl.: Om anvisande av anslag för fiskarlån
(30.37.47)

Nr 384 Rdm. Nordman m.fl.: Om anvisande av anslag för ”Projekt Poronkangas” vattenledningsarbeten
(30.40.31)

Nr 385 Rdm. Nordman m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättringsarbetena på landsväg nr 678 (Dalback—Petalax)
(31.24.77)

Nr 386 Rdm. Nordman m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättringsarbetena på landsväg nr 7252 (Kvevlax—Petsmo)
(31.24.77)

Nr 387 Rdm. Nordman m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av ”nordisk arbetsförmedlare” vid Vasa arbetskraftsdistrikt
(34.06.01)

Nr 388 Rdm. Norrback m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av tillbyggnader vid Vasa sjukvårdsläroanstalt
(29.60.74)

Nr 389 Rdm. Norrback m.fl.: Om anvisande av anslag för Kristinestadsnejdens hemslöjdsförening
(29.76.51)

Nr 390 Rdm. Norrback m.fl.: Om anvisande av anslag för planering och koordinering av den arkeologiska verksamheten i svenska Österbotten
(29.88.54)

Nr 391 Rdm. Norrback m.fl.: Om anvisande av anslag till Svenska Byggmästareförbundet i Finland r.f. för publicering av en byggnadskalender
(29.99.50)

Nr 392 Rdm. Norrback m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av järnvägen mellan Seinäjoki och Kaskö
(31.90.78)

Nr 393 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av anslag för en annonskampanj mot könsrollsindelningen vid yrkesvalet
(29.41.22)

Nr 394 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av anslag för påbörjande av vattenväxlingsförbättrande åtgärder i Vasa och Närpes skärgård
(30.40.77)

Nr 395 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av anslag som stöd åt forskning där man övergår från djurförsök till alternativa forskningsmetoder
(30.80.50)

Nr 396 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av broförbindelse till Replot
(31.24.77)

Nr 397 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av anslag för effektivering av den svenskspråkiga arbetsplatsinformationen
(34.01.29)

Nr 398 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av anslag för avlönande av en forskare och en kanslist till projektet ''Alternativt Norden''
(29.88)

Nr 399 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för slopande av behovsprövningen som begränsar studiestöden
(29.39)

Nr 400 Rdm. Paakkinen: Om anvisande av anslag för planering av en utvidgning av skolcentret i Hyrylä samt för byggande av en språkstudio
(29.46.34)

Nr 401 Rdm. Paakkinen: Om anvisande av anslag för reparationsarbeten på Hyökkälä skola i Tusby
(29.46.34)

Nr 402 Rdm. Paakkinen: Om anvisande av anslag för reparation och planering av en tillbyggnad vid lågstadieskolan i Tusby kyrkby
(29.46.34)

Nr 403 Rdm. Paakkinen: Om anvisande av anslag för byggande av Vaunukankaan koulu i Tusby
(29.46.34)

Nr 404 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för konstundervisning för ungdomar under 16 år vid medborgar- och arbetarinstituten
(29.57.30)

Nr 405 Rdm. Paakkinen: Om anvisande av anslag för planering av Tuusulan sosiaalialan oppilaitos
(29.65.37)

Nr 406 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Teatteri Drom
(29.90.53)

Nr 407 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av konstskolor för barn och ungdom
(29.90.52)

Nr 408 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för statsbidrag till Keskisen Uudenmaan musiikkiopisto
(29.90.52)

Nr 409 Rdm. Paakkinen: Om anvisande av anslag för en överbyggnad till konstisbanan vid idrottscentret i Hyrylä
(29.91.50)

Nr 410 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för effektivering av ungdomsarbetet
(29.91.51)

Nr 411 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag till medborgarorganisationerna för information om fredspolitik och nedrustning
(29.99.50)

Nr 412 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av Tusbyvägen
(31.24.77)

Nr 413 Rdm. Paakkinen: Om anvisande av anslag för byggande av en landsväg Källvägen—Kullovägen i Tusby
(31.24.77)

Nr 414 Rdm. Paakkinen: Om anvisande av anslag för planering av fotgängar- och cykelvägar längs Fallbackavägen i Tusby
(31.24.77)

Nr 415 Rdm. Paakkinen: Om anvisande av anslag för byggande av en underfart under landsvägen Tusby—Kervo på Mattila-området
(31.24.77)

Nr 416 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för att minska posttjänstemännens arbetsbindning
(31.94.01)

Nr 417 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av Hyrylä hälsovårdsstations tredje skede
(33.78.31)

Nr 418 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för sysselsättning av unga arbetshandikappade
(34.50.64)

Nr 419 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för sysselsättning av ungdomar
(34.50.61)

Nr 420 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för bostadsbidrag
(35.45.54)

Nr 421 Rdm. Paasilinna: Om anvisande av anslag för planering av verksamhetsutrymmen för Teaterhögskolan i Helsingfors
(29.12.74)

Nr 422 Rdm. Paasilinna: Om anvisande av anslag för stödjande av Biodynamiska föreningens verksamhet
(30.30.40)

Nr 423 Rdm. Paavilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbeten på det öppna fängelset i Haapamäki
(25.50.74)

Nr 424 Rdm. Paavilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en led för lätt trafik Suolahti—Äänekoski
(31.24.77)

Nr 425 Rdm. Paavilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för elektrifiering av banan Tammerfors—Jyväskylä—Pieksämäki
(31.90.72)

Nr 426 Rdm. Paavilainen m.fl.: Om anvisande av anslag till kommunerna för främjande av miljövården
(35.10)

Nr 427 Rdm. Piipari: Om anvisande av anslag för planering av ett statligt ämbetshus i Kotka
(28.64.76)

Nr 428 Rdm. Piipari m.fl.: Om anvisande av anslag för en instrumentbank i anslutning till Sibelius-Akademin
(29.12.74)

Nr 429 Rdm. Piipari: Om anvisande av anslag för en vattenförsörjningsplan för Kymmenedalen
(30.40.77)

Nr 430 Rdm. Piipari m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande och iståndsättning av Statsjärnvägarnas arbets- och socialutrymmen
(31.90.74)

Nr 431 Rdm. Piipari: Om anvisande av anslag för planering och byggande av Mussalö hamnbana i Kotka
(31.90.78)

Nr 432 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en assistenttjänst vid Turun opettajankoulutuslaitos
(29.10.01)

Nr 433 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av anslag som understöd för biblioteket vid Rauman opettajankoulutuslaitos
(29.11.29)

Nr 434 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av anslag för effektivare ADB-baserad undervisning inom vuxenutbildningen
(29.57)

Nr 435 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av extra utrymmen för Rauman merenkulkuoppilaitos
(29.60.74)

Nr 436 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av ett spetsinstitut i Raumo
(29.65.30)

Nr 437 Rdm. Pohjanoksa: Om anvisande av anslag för grundförbättring av banan Raumo—Peipohja
(31.90.78)

Nr 438 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av anslag för fördjupning av den nya farleden till Raumo
(32.10.77)

Nr 439 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av anslag för saneringslån för den gamla stadsdelen i Raumo
(35.45.86)

Nr 440 Rdm. Pohto: Om anvisande av anslag för iståndsättning av frontveteraners bostäder
(35.45.86)

Nr 441 Rdm. Rajamäki m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av evenemanget Laulu-Varkaus
(29.90.52)

Nr 442 Rdm. Rajamäki: Om anvisande av anslag för understödjande av Folkets Hus i Könönpelto
(29.99.51)

Nr 443 Rdm. Rajamäki: Om anvisande av anslag för grundförbättringsarbeten på vägavsnittet Mustinsalo—Riihiranta
(31.24.77)

Nr 444 Rdm. Rajamäki m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på en besiktningsstation i Varkaus
(31.40.74)

Nr 445 Rdm. Rajamäki: Om anvisande av anslag för planering av en teleanstalt i Suonenjoki
(31.94.74)

Nr 446 Rdm. Rajamäki m.fl.: Om anvisande av anslag för flyttning av säkerhetsupplagets lossningsplats i Akonniemi i Varkaus
(32.06.77)

Nr 447 Rdm. Ranta: Om anvisande av anslag för planering av en tillbyggnad till Lappeenrannan sairaanhoito-oppilaitos
(29.60.74)

Nr 448 Rdm. Ranta: Om anvisande av anslag för byggande av en bro över Luukansalmi
(31.24.77)

Nr 449 Rdm. Ranta: Om anvisande av anslag för planering av Kutila kanal
(31.27.77)

Nr 450 Rdm. Ranta: Om anvisande av anslag för utvecklande av småhamnsnätet i Saimenområdet
(31.27.77)

Nr 451 Rdm. Ranta: Om anvisande av anslag för understödjande av fritidsflygverksamheten i Villmanstrand
(31.47.41)

Nr 452 Rdm. Ranta: Om anvisande av anslag för sanering av lokhallen i Villmanstrand
(31.90.74)

Nr 453 Rdm. Ranta: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Haapajärvi sjö
(35.25.77)

Nr 454 Rdm. Rantanen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av evenemanget Arbetets Ton
(29.90.53)

Nr 455 Rdm. Rantanen m.fl.: Om anvisande av anslag för statsbidrag för musikläroanstalterna i Valkeakoski, Norra Helsingfors och Kemijärvi
(29.90.52)

Nr 456 Rdm. Rantanen: Om anvisande av anslag för vattenförsörjningen i Valkeakoski, Toijala, Viiala och Lempäälä
(30.40.31)

Nr 457 Rdm. Rantanen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägen Valkeakoski—Pälkäne
(31.24.77)

Nr 458 Rdm. Rantanen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägen Saviniemi—Perähuhta
(31.24.77)

Nr 459 Rdm. Rantanen: Om anvisande av anslag för byggande av en landsvägsbro över Konho ström
(31.24.77)

Nr 460 Rdm. Rantanen m.fl.: Om anvisande av anslag för inlösande av Vallanjärvi och Saarioisjärvi naturskyddsområden i Valkeakoski
(35.20.88)

Nr 461 Rdm. Ratu m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av lantmannagillets hus i Mietoinen
(29.99.51)

Nr 462 Rdm. Ratu m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Varsinais-Suomen Kalastajaliitto ry
(30.37.49)

Nr 463 Rdm. Ratu m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av vägtjänstverksamheten
(31.99.40)

Nr 464 Rdm. Ratu m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Suomen Keksintöjen Edistämissäätiö
(32.46.41)

Nr 465 Rdm. Ratu m.fl.: Om anvisande av anslag för utsträckande av sysselsättningsförsöket enligt den s.k. Rinne-modellen till understödjande av uppfinnarverksamhet
(34.50.61)

Nr 466 Rdm. Ratu m.fl.: Om anvisande av anslag till Utvecklingsområdesfonden för industriellt utnyttjande av uppfinningar
(32.49.46)

Nr 467 Rdm. Ratu m.fl.: Om anvisande av anslag till Rintamamiesveteraanien Varsinais-Suomen piiriyhdistys ry för reparation av frontmäns bostäder
(33.23.53)

Nr 468 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av tjänster som industrikommissionssekreterare vid länsstyrelserna i Nylands, Åbo och Björneborgs, Tavastehus samt Kymmene län
(32.50.09)

Nr 469 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av anslag till Nylands brigad för effektivare informationsverksamhet
(27.12.29)

Nr 470 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av anslag för Solvalla idrottsinstitut
(29.91.50)

Nr 471 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av anslag för en planskild korsning mellan stamväg nr 51 och vägen Kyrkslätt kyrkby — Obbnäs
(31.24.77)

Nr 472 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av stamväg nr 53 mellan Karis och Hangö
(31.24.77)

Nr 473 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsvägen nr 103 på sträckan Pojo kommungräns — Björsby
(31.24.77)

Nr 474 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av industridistriktets verksamhet i Nylands län
(32.02.01)

Nr 475 Rdm. Renlund m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av tjänster för miljövårdsinspektörer vid Vasa länsstyrelse
(26.05.01)

Nr 476 Rdm. Renlund m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av audivisuell utrustning och litteratur till Dövskolan i Borgå
(29.55.70)

Nr 477 Rdm. Renlund m.fl.: Om anvisande av anslag för rehabilitering av lindrigt handikappade krigsinvalider
(33.22.50)

Nr 478 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för anläggnings- och driftskostnader för medborgarinstitut i vissa utvecklingsländer
(24.30.67)

Nr 479 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en befolkningsskyddsutbildningscentral i Pieksämäki
(26.80.74)

Nr 480 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för brandsäkerhetsanordningar i Kerimäki kyrka
(29.02)

Nr 481 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av unga romers studier
(29.39)

Nr 482 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för bekostande av upplysningsmaterial för narkotikafostran i grundskolorna
(29.41.23)

Nr 483 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av ett barnträdgårdslärarinstitut i Nyslott
(29.51)

Nr 484 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för ett kommunalbibliotek i Haukivuori
(29.56.31)

Nr 485 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en bro till Väisälänsaari i Hirvensalmi
(31.24.77)

Nr 486 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för pensionärsrabatter i busstrafiken
(31.99)

Nr 487 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av skärgårdstrafiken
(32.10.40)

Nr 488 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för elektroniska hjälpmedel för synskadade
(33.79.30)

Nr 489 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för småföretagarnas semestersystem
(33.57.42)

Nr 490 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för rehabilitering av MS-patienter och andra med neurologiska skador
(33.78.30)

Nr 491 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag till handikapporganisationerna för anordnande av rehabiliteringsläger för gravt handikappade
(33.93.52)

Nr 492 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Gröna Oasen rf:s verksamhet
(33.87.20)

Nr 493 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag som statsbidrag för Frälsningsarméns nykterhetsarbete
(33.89.50)

Nr 494 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för organisationernas nykterhetsarbete samt förebyggande av alkoholskador
(33.89.50)

Nr 495 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för det av Lastenkoti Kotirauha ry ägda barnhemmets låneskötselkostnader
(33.93.50)

Nr 496 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Vapendepå 3 i Vammala
(27.27.74)

Nr 497 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett bibliotekshus i Vammala
(29.56.31)

Nr 498 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av folkmusik- och traditionsevenemang i liten skala
(29.90.52)

Nr 499 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av anslag för information om getmjölk och getmjölksprodukter
(30.30.49)

Nr 500 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av anslag för ordnande av vattenförsörjningen i Kiikoinen
(30.40.77)

Nr 501 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av Hautaa-vägen i Vammala
(31.24.77)

Nr 502 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsvägen Kiurala—Krouvi—Lampinen i Vammala
(31.24.77)

Nr 503 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av vägarna Stormi—Vesilahti och Vesilahti—Lempäälä
(31.24.77)

Nr 504 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av anslag för utredning av möjligheterna att bekämpa vattendragsförsurningen
(35.12.26)

Nr 505 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av anslag för småföretagarnas semestersystem
(33.57.42)

Nr 506 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av anslag för den semesterverksamhet som anordnas av Lungskadeförbundet
(33.57.51)

Nr 507 Rdm. Rusanen: Om anvisande av anslag för utvidgnings- och ändringsarbeten på Haukivuori skolcentrum
(29.46.34)

Nr 508 Rdm. Rusanen m.fl.: Om anvisande av anslag till Otavan opisto
(29.57.52)

Nr 509 Rdm. Rusanen m.fl.: Om anvisande av anslag för åstadkommande av Östra Finlands insjöfiskemuseum
(29.88.53)

Nr 510 Rdm. Rusanen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en bro över Puumala sund
(31.24.77)

Nr 511 Rdm. Rusanen: Om anvisande av anslag för byggande av Väisälänsaari bro
(31.24.77)

Nr 512 Rdm. Rusanen: Om anvisande av anslag för utarbetande av en allmän plan för Helemi-banan
(31.90.77)

Nr 513 Rdm. Saari m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Eteläpohjalaiset Spelit Kansanmusiikkiyhdistys r.y.
(29.90.52)

Nr 514 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på ett polishus i Vasa
(28.64.76)

Nr 515 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för effektivare undervisning vid humanistiska fakulteten vid Vasa högskola
(29.10.01)

Nr 516 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för en utredning om möjligheterna att inleda teknisk-vetenskaplig utbildning vid Vasa högskola
(29.10)

Nr 517 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för grundande av ett pälsdjursinstitut i Vasa län
(29.61)

Nr 518 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för grundande av en pälsförädlingslinje vid Jurvan kotiteollisuusoppilaitos
(29.61.74)

Nr 519 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för stödjande av organisationer för hemslöjdsrådgivning
(29.76.51)

Nr 520 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för byggande av sjön Suksenjärvi i Östermark
(30.40.77)

Nr 521 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag ur sysselsättningsmedlen för arbetsobjekt inom Vasa väg- och vattenbyggnadsdistrikt
(34.50.77)

Nr 522 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på landsväg nr 665 (Tjöck—Perälä)
(34.50.77)

Nr 523 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena med sysselsättningsmedel på landsväg nr 682 (Östermark—Bränback)
(34.50.77)

Nr 524 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på landsväg nr 6921 (Koskue—Ylivalli)
(34.50.77)

Nr 525 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för förlängning av landsväg nr 6991 på sträckan Lappo—Mäyry i Kuortane
(31.24.77)

Nr 526 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för grundförbättring av Sydösterbottenbanan
(31.90.78)

Nr 527 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för främjad produktion av och främjande av investeringar i inhemsk energi
(32.55.40)

Nr 528 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för transportstöd för inhemsk energi
(32.51.48)

Nr 529 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för vård- och organisationsverksamhet för krigsinvalider
(33.93.52)

Nr 530 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för bättre utkomstskydd under sjukdomstiden
(33.18.60)

Nr 531 Rdm. Savolainen: Om anvisande av anslag för inrättande av en socialkuratorstjänst vid Tavastehus garnison
(27.12.01)

Nr 532 Rdm. Savolainen m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av texttelefoner till telegrafverken såsom telefoner för allmänheten
(31.94.71)

Nr 533 Rdm. Savolainen m.fl.: Om anvisande av anslag såsom statsunderstöd till kommunerna för ordnande av transportservice
(33.32.30)

Nr 534 Rdm. Savolainen m.fl.: Om anvisande av anslag för slopande av vårddags- och poliklinikavgifter för barn under 17 år
(33.78.30)

Nr 535 Rdm. Savolainen m.fl.: Om anvisande av anslag för ordnande av anpassningsträningsläger för unga diabetiker
(33.78.30)

Nr 536 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för utvidgning och sanering av skolbyggnaderna vid Anianpelto lågstadium och i Vääksy
(29.46.34)

Nr 537 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten på tillbyggnaden till Kalliola lågstadium i Hollola
(29.46.34)

Nr 538 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för byggande av en lågstadieskola i Padasjoki kby
(29.46.34)

Nr 539 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för byggande av södra Finlands Centralfiskodlingsanstalt
(30.38.74)

Nr 540 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för ett vägprojekt (nr 12) i Koski Tl
(31.24.77)

Nr 541 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för planering och byggande av vägen Levanto—Asikkala
(31.24.77)

Nr 542 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för byggande av Laune filialhälsovårdsstation i Lahtis
(33.78.31)

Nr 543 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för utvidgning och sanering av hälsovårdsstationen i Padasjoki
(33.78.31)

Nr 544 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett statligt ämbetshus i Pieksämäki
(28.64.76)

Nr 545 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av Jyväskylä biologiska station
(29.10.74)

Nr 546 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett huvudbibliotek i Haukivuori
(29.56.31)

Nr 547 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av Saarijärven metsäkoulus byggnader
(29.60.74)

Nr 548 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Finlands Karateförbund rf:s verksamhet
(29.91.54)

Nr 549 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av idrottsföreningarna i Pieksämäki och dess grannkommuner
(29.91.54)

Nr 550 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Pieksämäen Moottorikerho ry
(29.91.54)

Nr 551 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Pieksämäen Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys
(29.91.53)

Nr 552 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag som understöd för ungdomsföreningshuset i Pieksämäki
(29.99.51)

Nr 553 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av lokaliteter för ett insjöfiskemuseum i Östra Finland
(29.88.53)

Nr 554 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av grusvägar i S:t Michels väg- och vattenbyggnadsdistrikt
(31.24.77)

Nr 555 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av riksväg nr 5 på sträckan Vierumäki—Heinola
(31.24.77)

Nr 556 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Pieksämäki—Suonenjoki
(31.24.77)

Nr 557 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 406 på sträckan Kultakivi—Särkilahti
(31.24.77)

Nr 558 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 417 på sträckan Varpanen—Käävänkylä
(31.24.77)

Nr 559 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 437 på sträckan Linkola—Kolkonpää
(31.24.77)

Nr 560 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 450 på sträckan Vaaliala—Suonenjoki gräns
(31.24.77)

Nr 561 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av bygdeväg nr 15320 Jäppilä—Maavesi
(31.24.77)

Nr 562 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägen Säimen—Rönkönvaara
(31.24.77)

Nr 563 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Korvenkylä bygdeväg på sträckan Virransalmi—Voikoski
(31.24.77)

Nr 564 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en led för lätt trafik på vägavsnittet Huuha—Vaaliala
(31.24.77)

Nr 565 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en bro över Saarensalmi i Kinnula
(31.24.77)

Nr 566 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en bro till Väisälänsaari i Hirvensalmi
(31.24.77)

Nr 567 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Rutalahti kaj i Leivonmäki
(31.27.77)

Nr 568 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en småbåtshamn i Piispala i Kannonkoski
(31.27.31)

Nr 569 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Mustaniemi småbåtshamn i Äänekoski
(31.27.31)

Nr 570 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en besiktningsstation i Äänekoski
(31.40.74)

Nr 571 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av passagerarterminalen vid Jyväskylä flygstation
(31.47.74)

Nr 572 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av Varkaus flygfälts startbana
(31.47.77)

Nr 573 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en depå för Statsjärnvägarna i Pieksämäki
(31.90.34)

Nr 574 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av Statsjärnvägarnas depå i Pieksämäki
(31.90.74)

Nr 575 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av banavsnittet Huutokoski—Nyslott
(31.90.78)

Nr 576 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för elektrifiering av landsbygden
(32.55.41)

Nr 577 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av kommunala klenvirkeslager
(32.55.45)

Nr 578 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag som allmänt finansieringsbidrag till Nyslotts stad för lindring av arbetslösheten
(26.97.30)

Nr 579 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för eliminering av ungdomsarbetslösheten i Pieksämäki
(34.50.61)

Nr 580 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av utvidgnings- och reparationsarbeten vid Heinola stadssjukhus
(33.78.31)

Nr 581 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av Pieksämäki frontveteraners lokaliteter
(33.23.53)

Nr 582 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av ägarbostäder för frontveteraner
(35.45.83)

Nr 583 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av avbetalningsbostäder för unga par och småinkomsttagare
(35.45.53)

Nr 584 Rdm. Surakka: Om anvisande av anslag för inledande av högklassig restaurang- och hotellutbildning i Jyväskylä
(29.60)

Nr 585 Rdm. Surakka m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av fackorganisationernas tidningar
(31.94.55)

Nr 586 Rdm. Surakka m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av Statsjärnvägarnas styckegodstrafik
(31.90.70)

Nr 587 Rdm. Surakka m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av ett regionalt institut för arbetshygien i Jyväskylä
(33.06.50)

Nr 588 Rdm. Söderström: Om anvisande av anslag för grundreparation av järnvägen Seinäjoki—Kaskö
(31.90.78)

Nr 589 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av anslag för inlösning av Konstsamfundets markområde i Dragsfjärds kommun
(35.20.88)

Nr 590 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av anslag till mindre bemedlade kommuner för utgifterna för bygdevägar
(31.24.31)

Nr 591 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av anslag för underhåll av enskilda vägar
(31.24.50)

Nr 592 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av anslag som statsbidrag för understödjande av enskilda vägar
(31.24.51)

Nr 593 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av banavsnittet Lieksa—Kontiomäki
(31.90.78)

Nr 594 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en rangerbangård vid Joensuu station
(31.90.78)

Nr 595 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av anslag för nya godsvagnar till Statsjärnvägarna
(31.90.73)

Nr 596 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av näringslivet i Norra Karelen
(26.98.43)

Nr 597 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av anslag som investeringsbidrag för minuthandeln inom glesbygdsområdena
(32.61.41)

Nr 598 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av anslag för tryggande av butiksservicen inom glesbygdsområdena
(32.61.42)

Nr 599 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av anslag för räntestöd till minuthandeln inom glesbygdsområdena
(32.61.40)

Nr 600 Rdm. Tykkyläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av politiska kvinnoorganisationer
(23.27.50)

Nr 601 Rdm. Tykkyläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av Snellman-institutets verksamhet
(29.88)

Nr 602 Rdm. Tykkyläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av huvudbyggnaden vid Työväen Sivistysliitto ry:s kurscentrum i Ranta-Toivala
(29.57.54)

Nr 603 Rdm. Tykkyläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av en regionförvaltningsenhet för strålsäkerhetsinstitutet i Kuopio län
(33.68)

Nr 604 Rdm. Tykkyläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av Lomakotien Liitto ry:s och dess medlemsorganisationers semesterhem
(33.57.51)

Nr 605 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för främjande av självhushållningsodling
(30.30.47)

Nr 606 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av vattenförsörjningen inom Norra Karelens glesbygder
(30.40.23)

Nr 607 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för ökning av Enso-Gutzeit Ab:s aktiekapital
(32.50.88)

Nr 608 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för räntestöd för Enso-Gutzeit Ab:s fabrik i Pankakoski
(32.51.45)

Nr 609 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation och utvidgning av Koli turisthotell
(32.80.74)

Nr 610 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för utsträckande av försöket med arbetsplatser på landsbygden till att gälla hela Norra Karelens län
(26.98.40)

Nr 611 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag till kommuner och kommunalförbund för grundande av rekreationsområden
(35.15.31)

Nr 612 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för regionarkitektsförsök i norra Karelens kommuner
(35.30.32)

Nr 613 Rdm. Uosukainen m.fl.: Om anvisande av anslag för ökade litteraturanskaffningar till Helsingfors universitets matematisk-naturvetenskapliga sektion
(29.10.21)

Nr 614 Rdm. Uosukainen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en forskartjänst vid Forskningscentralen för de inhemska språken
(29.89.01)

Nr 615 Rdm. Uosukainen m.fl.: Om anvisande av anslag för statsbidrag till musikskolan i Imatra stad
(29.90.52)

Nr 616 Rdm. Uosukainen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en väg mellan Taavetti och Fredrikshamn
(31.24.77)

Nr 617 Rdm. Uosukainen m.fl.: Om anvisande av anslag för vägarrangemang i Simola i Villmanstrand
(31.24.77)

Nr 618 Rdm. Uosukainen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Jäppilänniemi bygdeväg i Imatra
(31.24.77)

Nr 619 Rdm. Uosukainen m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av körträningen och trafikutbildningen
(31.99)

Nr 620 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av Keski-Pohjanmaan keskussairaala
(33.79.31)

Nr 621 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för lindring av ungdomsarbetslöshetens följdverkningar
(29.91.61)

Nr 622 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Nordiska Bildkonstskolan i Karleby
(29.90.52)

Nr 623 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av Folkets Hus i Kannus
(29.99.51)

Nr 624 Rdm. Urpilainen: Om anvisande av anslag för byggande av en samterminal i Karleby
(31.90.74)

Nr 625 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av övningsbanor för bilkörning
(31.99)

Nr 626 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för fördjupning av farleden till Yxpila hamn i Karleby
(32.10.77)

Nr 627 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag till Invalidförbundet rf för handikappades semestrar
(33.57.51)

Nr 628 Rdm. Valli m.fl.: Om anvisande av anslag för ordnande av kammarmusikfestivalen i Kuhmo
(29.90.52)

Nr 629 Rdm. Valo m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av personalbostäder vid Kervo ungdomsfängelse
(25.50.74)

Nr 630 Rdm. Valo m.fl.: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten vid Hyrylä garnison i Tusby
(27.27.74)

Nr 631 Rdm. Valo m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av tvärtrafiken längs Loppisvägen på sträckan Lahnus—Klövskog—Metsäkylä—Palojoki—Hyrylä
(31.24.77)

Nr 632 Rdm. Valo m.fl.: Om anvisande av anslag för vägarrangemang i trakten av Jokela station
(31.24.77)

Nr 633 Rdm. Valo m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av hamnverksamheten i Hangö
(31.27.42)

Nr 634 Rdm. Valo m.fl.: Om anvisande av anslag för den semesterverksamhet som småföretagarnas semesterorganisationer bedriver
(33.57.58)

Nr 635 Rdm. Valo m.fl.: Om anvisande av anslag för utbyggnad av havsavloppet i Mellersta Nyland
(35.25.77)

Nr 636 Rdm. Varpasuo m.fl.: Om anvisande av anslag för trafikarrangemang i Nummela-avtaget på riksväg nr 2
(31.24.77)

Nr 637 Rdm. Wasz-Höckert m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en svenskspråkig professur i allmän medicin vid Helsingfors universitet
(29.10.01)

Nr 638 Rdm. Wasz-Höckert m.fl.: Om anvisande av anslag för Lilla Teaterns verksamhet
(29.90.52)

Nr 639 Rdm. Wasz-Höckert m.fl.: Om anvisande av anslag för Finska Läkaresällskapets 150-års historik
(29.88.53)

Nr 640 Rdm. Wasz-Höckert m.fl.: Om anvisande av anslag till organisationen "Läkare mot kärnvapenkrig" för deltagande i det internationella arbetet
(29.99.50)

Nr 641 Rdm. Wasz-Höckert m.fl.: Om anvisande av anslag för en ellinje Nötö—Borstö—Utö
(32.55.41)

Nr 642 Rdm. Westerlund m.fl.: Om anvisande av anslag för regleringsprojektet Björnträsk—Lill- och Stor-Lennox
(30.40.77)

Nr 643 Rdm. Westerlund m.fl.: Om anvisande av anslag för slutplanering av Tessjö ås vattenregleringsprojekt
(30.40.77)

Nr 644 Rdm. Westerlund m.fl.: Om anvisande av anslag för anläggande av Lovisa omfartsväg
(31.24.77)

Nr 645 Rdm. Westerlund m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en lokalbyrå underlydande Nylands industridistrikt i Lovisa
(32.02.01)

Nr 646 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag för byggande av ett polishus i Riihimäki
(28.64.76)

Nr 647 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag som statsunderstöd för Forssa bibliotek
(29.56.31)

Nr 648 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag som statsunderstöd för Riihimäki huvudbibliotek
(29.56.31)

Nr 649 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag för byggande av en stödjepunkt i Riihimäki vägmästardistrikt
(31.24.74)

Nr 650 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag för byggande av en motorväg Helsingfors—Tavastehus
(31.24.77)

Nr 651 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag för förbättring av vägförbindelsen mellan Riihimäki och Hausjärvi
(31.24.77)

Nr 652 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 130 i Loppis
(31.24.77)

Nr 653 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag för byggande av leder för lätt trafik i Loppi kommun
(31.24.77)

Nr 654 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag för belysning i Perähuhta korsning på stamväg nr 54
(31.24.77)

Nr 655 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag för grundreparation av Statsjärnvägarnas styckegodsterminal i Riihimäki
(31.90.74)

Nr 656 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag för Statsjärnvägarnas godsvagnsverkstad i Riihimäki
(31.90.74)

Nr 657 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag till räntestöd för små industriföretags lån
(32.50)

Nr 658 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag till ränstestöd för industribyarna i södra Finland
(32.50)

Nr 659 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag för byggande av Hausjärvi hälsovårdscentral-ålderdomshem
(33.32.31)

Nr 660 Rdm. Viinanen: Om anvisande av anslag för inlösning av Pernunnummi—Keritty naturskyddsområde till staten
(35.20.88)

Nr 661 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för byggande av ett statligt ämbetshus i Nastola
(28.64.76)

Nr 662 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för byggande av Anianpelto lågstadium i Asikkala
(29.46.34)

Nr 663 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten på skolan i Villähde i Nastola
(29.46.34)

Nr 664 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för byggande av en skola i Kanerva i Nastola
(29.46.34)

Nr 665 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för byggande av ett lågstadium i Padasjoki kyrkby
(29.46.34)

Nr 666 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten vid Kujalan maatalousoppilaitos
(29.60.74)

Nr 667 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för byggande av en södra infartsväg till Lahtis
(31.24.77)

Nr 668 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för ombyggnad av vägavsnittet Kymijärvi—Vierumäki till en motorväg
(31.24.77)

Nr 669 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för förbättring av riksväg nr 12 vid Salpakangas
(31.24.77)

Nr 670 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för ett avtag till Villähde från riksväg nr 12
(31.24.77)

Nr 671 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för förbättring av vägavsnittet Renkomäki — Nylands distrikts gräns
(31.24.77)

Nr 672 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för förbättring av trafiksäkerheten på infartsvägarna till Koski Tl.
(31.24.77)

Nr 673 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för byggande av en led för lätt trafik i Järvelä
(31.24.77)

Nr 674 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för byggande av en bro över Kellosalmi i Padasjoki
(31.24.77)

Nr 675 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för grundförbättring av banavsnittet Lahtis—Valkom
(31.90.78)

Nr 676 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för utvidgning av bilbesiktningskontoret i Lahtis
(31.40.74)

Nr 677 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för utvecklande av flygfältet i Vesivehmaa
(31.47.41)

Nr 678 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för det frivilliga förebyggande trafiksäkerhetsarbete som vägtjänstorganisationerna utför
(31.99.40)

Nr 679 Rdm. Viljanen: Om anvisande av anslag för planering av en filialhälsovårdsstation i Lahtis
(33.78.31)

Nr 680 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av anslag för kommunala utvecklingsprojekt i Nylands, Åbo och Björneborgs, Tavastehus samt Kymmene län
(26.98.43)

Nr 681 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten vid Orimattilan kotitalousopisto
(29.61.74)

Nr 682 Rdm. Aaltio: Om anvisande av anslag för förbättring av landsväg nr 310 på sträckan Savo—Ranta—Koivisto
(31.24.77)

Nr 683 Rdm. Aaltio: Om anvisande av anslag för förbättring av landsväg nr 3041 (Lempäälä—Valkeakoski) på sträckan Lempäälä—Rantoo
(31.24.77)

Nr 684 Rdm. Aaltonen m.fl.: Om anvisande av anslag till understöd för Suomen Siirtolapuutarhaliittos verksamhet
(30.30.47)

Nr 685 Rdm. Aaltonen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en omfartsväg österom Seinäjoki mellan stamväg nr 64 och vägen Seinäjoki—Kuortane
(31.24.77)

Nr 686 Rdm. Aaltonen m.fl.: Om anvisande av anslag för ny sträckning för stamväg nr 67 vid Seinäjoki
(31.24.77)

Nr 687 Rdm. Aaltonen: Om anvisande av anslag för byggande av vägen Koskue—Ylivalli (nr 6921)
(31.24.77)

Nr 688 Rdm. Aaltonen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av vägen Kitinoja—Liipantönkkä
(31.24.77)

Nr 689 Rdm. Aaltonen m.fl.: Om anvisande av anslag för täckande av Statsjärnvägarnas underskott och för underhåll av lågtrafikerade banor
(31.57)

Nr 690 Rdm. Aaltonen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av ett distriktskontor i Seinäjoki för Geologiska forskningscentralen
(32.40.74)

Nr 691 Rdm. Aaltonen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödande av cancerpatienters semestrar
(33.57.51)

Nr 692 Rdm. Aho: Om anvisande av anslag till understöd för Chydenius-institutets verksamhet
(29.99.50)

Nr 693 Rdm. Aho m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av Suomen Kansanmusiikkiliittos utbildningsverksamhet
(29.90.52)

Nr 694 Rdm. Aho m.fl.: Om anvisande av anslag till Kaustisen kansanmusiikkijuhlien kannatusyhdistys r.y. för byggande av ett festcentrum
(29.90.52)

Nr 695 Rdm. Aho m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för statsunderstöd till Finlands Fredskämpar r.f.
(29.99.50)

Nr 696 Rdm. Aho m.fl.: Om anvisande av anslag för regionalt utvecklande av näringarna i mellersta Österbotten
(32.50.47)

Nr 697 Rdm. Ahonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som statsbidrag för sådant anläggande av gator och byggnadsplanevägar som avses i 136 a § byggnadslagen
(31.24.34)

Nr 698 Rdm. Ahonen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av byggande av den s.k. Lehmänkurkku-vägen
(31.24.77)

Nr 699 Rdm. Ahonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för slutförande av vatten- och avloppsarbetena i Kaland—Nystad samt Lemu m.fl. kommuner
(30.40.77)

Nr 700 Rdm. Ahonen m.fl.:Om anvisande av anslag för stödjande av Sjömanspensionsföreningarnas centralförbund r.f:s verksamhet
(33.33.51)

Nr 701 Rdm. Ajo m.fl.: Om anvisande av anslag för bibelöversättningsarbete
(29.02.51)

Nr 702 Rdm. Ajo m.fl.: Om anvisande av anslag för fortbildning och kompletterande utbildning för lärare i estetiska ämnen vid Lapplands högskola
(29.10)

Nr 703 Rdm. Ajo m.fl.: Om anvisande av anslag för effektivering av undervisningsberedskapen i nykterhetsfostran vid lärarutbildninganstalterna
(29.50.28)

Nr 704 Rdm. Ajo: Om anvisande av anslag för avlöning av personal vid Lapplands guldmuseum
(29.88.54)

Nr 705 Rdm. Ajo m.fl.: Om anvisande av anslag till Työläisnuorison Kasvatus, Retkeily ja Tuki ry för ordnande av arbetsläger
(29.91.51)

Nr 706 Rdm. Ajo: Om anvisande av anslag som stöd för Ounasjoki-toimikunnat r.y.
(30.99.50)

Nr 707 Rdm. Ajo m.fl.: Om anvisande av anslag till Norinter Oy för gränshandel
(32.85.41)

Nr 708 Rdm. Ajo m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av gruvdrift i Sokli
(32.51.49)

Nr 709 Rdm. Ajo m.fl.: Om anvisande av anslag för inlösen av Raajärven konepaja till Kemijärvi stad
(32.51.49)

Nr 710 Rdm. Ajo m.fl.: Om anvisande av anslag som lån och understöd för byggande och utvidgning av nykterhetshotell, -motell och -restauranger
(33.89)

Nr 711 Rdm. Ala-Kapee m.fl.: Om anvisande av anslag till Internationella Solidaritetsstiftelsens Fond för bostadslösa år 1987 för en bostadsundersökning rörande utvecklingsländerna
(24.30.67)

Nr 712 Rdm. Ala-Kapee m.fl.: Om anvisande av anslag såsom extra understöd för en förlängning av studielånens räntestödstid
(29.39.52)

Nr 713 Rdm. Ala-Kapee m.fl.: Om anvisande av anslag för betalning av studiepenning till dem som fyllt 18 år och inte längre bor hemma, oberoende av föräldrarnas förmögenhet
(29.39.55)

Nr 714 Rdm. Ala-Kapee m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av sommargymnasiernas verksamhet
(29.43.52)

Nr 715 Rdm. Ala-Kapee m.fl.: Om anvisande av höjda anslag för understödjande av teater- och dansgrupper
(29.90.53)

Nr 716 Rdm. Ala-Kapee m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för hobbyverksamhet inom scenkonsten
(29.90.52)

Nr 717 Rdm. Alaranta: Om anvisande av anslag till Merijärven Kotiseutuyhdistys för iståndsättning av friluftsmuseet i Tähjä
(29.88.54)

Nr 718 Rdm. Alaranta m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av naturnäringsdammar i Oravis- och Virretjärvi
(30.37.77)

Nr 719 Rdm. Alaranta m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av landsväg nr 18217 på sträckan Oulainen—Kastari—Ojala
(31.24.77)

Nr 720 Rdm. Alho m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för konstmuseerna
(29.90.52)

Nr 721 Rdm. Alho m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för riksomfattande specialmuseer för konst
(29.90.52)

Nr 722 Rdm. Alho m.fl.: Om anvisande av anslag för jazzutbildning
(29.90.53)

Nr 723 Rdm. Alho m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av den verksamhet Samfundet Finland—Nicaragua bedriver
(29.98.50)

Nr 724 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag för Uppfinnarföreningarnas Centralorganisation
(32.46.41)

Nr 725 Rdm. Almgren: Om anvisande av anslag till kommunerna för främjande av uppfinnarverksamheten
(32.46)

Nr 726 Rdm. Almgren m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av en paketbil för Lehtomäen Narkomaanikoti
(33.33.51)

Nr 727 Rdm. Almgren m.fl.: Om anvisande av anslag till Ensamförsörjarnas förbund för inrättande av ett kontor
(33.93.50)

Nr 728 Rdm. Alppi m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för höjning av högskolestuderandenas studiepenning
(29.39.55)

Nr 729 Rdm. Alppi m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som understöd till Yrjö Kallisen rauhanopistos Institut för fredsfostran
(29.99.50)

Nr 730 Rdm. Alppi m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för samhällsgaranti för unga
(34.50.61)

Nr 731 Rdm. Anttila: Om anvisande av höjt anslag för planering av Tavastlands länsfängelse i Kylmäkoski
(25.50.74)

Nr 732 Rdm. Anttila: Om anvisande av höjt anslag för experiment för stödjande av landsbygdsområdenas arbetsplatser
(26.98.40)

Nr 733 Rdm. Anttila m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en biträdande professorstjänst för offentliga samfunds redovisning vid Tammerfors universitets undervisningssektion för offentlig förvaltning
(29.10.01)

Nr 734 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för inrättande av Jokilääni gymnasium
(29.43.30)

Nr 735 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag till amorterings- och ränteutgifterna för sådana projekt vid biblioteken i Forssa och Riihimäki som finansieras i efterhand
(29.56)

Nr 736 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för inrättande av två sjukvårdslärarbefattningar vid Lahden sairaanhoito-oppilaitos
(29.60.01)

Nr 737 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för anskaffning av brukshästar till Ypäjän Maatalousoppilaitos
(29.60.70)

Nr 738 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten vid Lepaan puutarhaoppilaitos och Mustialan maatalousoppilaitos
(29.60.74)

Nr 739 Rdm. Anttila m.fl.: Om anvisande av anslag för att vissa musikläroanstalter i södra Tavastland skall få lagstadgad statsandel
(29.90.54)

Nr 740 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag till stöd för museijärnvägen i Jockis
(29.88.53)

Nr 741 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för sanering av idrottshuset i Peräjoki och ungdomsföreningshuset Rehtilä
(29.91.54)

Nr 742 Rdm. Anttila m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av en hovslagar- och en maskinskrivarbefattning vid Statens hästförädlingsanstalt
(30.17.01)

Nr 743 Rdm. Anttila: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av unga odlare
(30.30.40)

Nr 744 Rdm. Anttila: Om anvisande av höjt anslag som överföring till gårdsbrukets utvecklingsfond
(30.33.60)

Nr 745 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för inledande av invallningen av stränderna vid Hauhostråten
(30.40.77)

Nr 746 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för åstadkommande av ett gemensamt vattendistributionssystem för städerna Valkeakoski och Toijala samt Lempäälä kommun
(30.40.77)

Nr 747 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för inrättande av en tjänst för en äldre forskare vid Lantbrukets forskningscentral
(30.70.01)

Nr 748 Rdm. Anttila m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för utvecklande av väderlekstjänsten för lantbruket
(30.70.29)

Nr 749 Rdm. Anttila: Om anvisande av höjt anslag för underhåll av allmänna vägar
(31.24.14)

Nr 750 Rdm. Anttila: Om anvisande av höjt anslag för grundförbättring av landsvägen nr 130 och för byggande av en väg på sträckan Loppis—Nylands distrikts gräns
(31.24.77)

Nr 751 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 2813 på sträckan Jockis—Humppila
(31.24.77)

Nr 752 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för byggande och grundförbättring av landsvägen på sträckan Saviniemi—Perähuhta
(31.24.77)

Nr 753 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för planering av en ny bro bredvid Saarensalmi bro i Tammela
(31.24.77)

Nr 754 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för planering av Viiala järnvägsstation
(31.90.74)

Nr 755 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för gratis televisionslicenser för personer i behov av permanent anstaltsvård
(31.99)

Nr 756 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag till främjad forskning i naturtillgångar
(30.99.20)

Nr 757 Rdm. Anttila: Om anvisande av anslag för inrättande av en andra yrkesvägledarbefattning vid arbetskraftsbyrån i Forssa
(34.06.01)

Nr 758 Rdm. Arranz: Om anvisande av anslag för delfinansiering av ett räddningsfartyg till Esbo Sjöräddningsförening
(26.97.56)

Nr 759 Rdm. Arranz: Om anvisande av anslag som understöd för Minotaurus understödsförening r.f.
(29.90.52)

Nr 760 Rdm. Arranz m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av en stiftelse för understödjande av finländska tecknade serier
(29.90.52)

Nr 761 Rdm. Arranz: Om anvisande av anslag för inledande av saneringsarbeten på Liljendals kommuns ungdomshus
(29.91.51)

Nr 762 Rdm. Arranz: Om anvisande av anslag som byggnadsunderstöd för nykterhetsföreningshuset i Torpinkylä
(29.99.51)

Nr 763 Rdm. Arranz: Om anvisande av anslag för understödjande av Espanjankielisten koululaisten vanhempien yhdistys ry:s verksamhet
(29.98.50)

Nr 764 Rdm. Arranz m.fl.: Om anvisande av anslag för åstadkommande av kvalitetsnormer för naturenligt och biodynamiskt odlade produkter
(30.08.29)

Nr 765 Rdm. Arranz: Om anvisande av anslag för planering och inledande av grundförbättringsarbeten på väg nr 1671 (Liljendal—Mörskom)
(31.24.77)

Nr 766 Rdm. Arranz m.fl.: Om anvisande av anslag för trafikarrangemang i Saukkola och Pusula tätorter
(31.24.77)

Nr 767 Rdm. Arranz: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på en led för lätt trafik från Sammatti kyrka till Heikkilä vägskäl
(31.24.77)

Nr 768 Rdm. Arranz m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av TV-mottagare till Kauniala krigsinvalidsjukhus
(33.22.55)

Nr 769 Rdm. Arranz m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av den vid Kauniala krigsinvalidsjukhus verksamma patientföreningen Toverikunta
(33.23.53)

Nr 770 Rdm. Arranz m.fl.: Om anvisande av anslag för planering och inledande av saneringsarbeten vid Alkoholistityön tukiyhdistys ry:s vårdhem i Syväpuro
(33.33.51)

Nr 771 Rdm. Arranz: Om anvisande av anslag för understödjande av Nuorten Palvelu ry:s verksamhet
(33.33.51)

Nr 772 Rdm. Arranz m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Irti Huumeista ry:s verksamhet
(33.33.51)

Nr 773 Rdm. Arranz m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Vapaaksi Huumeista ry:s verksamhet
(33.33.51)

Nr 774 Rdm. Arranz m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för att arbetslösa skall sysselsättas vid statens ämbetsverk och inrättningar
(34.50.02)

Nr 775 Rdm. Arranz m.fl.: Om anvisande av anslag för utredande av efterfrågan på kollektivt boende
(35.45.50)

Nr 776 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av ett demokratiseringsexperiment i fråga om distriktsförvaltningsmyndigheterna i Åbo och Björneborgs län
(26.05)

Nr 777 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som understöd åt kommunerna för kommunsammanslagning
(26.97.32)

Nr 778 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av anslag som utvecklingsbidrag till Åbo och Björneborgs län
(26.98.43)

Nr 779 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en professur i fredsforskning och internationella relationer vid Åbo universitet
(29.10.01)

Nr 780 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för höjning av studiepenningens grunddel
(29.39.55)

Nr 781 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för att studiepenningens bostadstillägg skall betalas året om
(29.39.55)

Nr 782 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för anläggningskostnaderna för bibliotek
(29.56.31)

Nr 783 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av Turun seudun itäinen ammattikoulu
(29.65.37)

Nr 784 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av hobbyverksamhet inom scenkonsten
(29.90.52)

Nr 785 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av höjda anslag för understödjande av teater- och dansgruppers verksamhet
(29.90.52)

Nr 786 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av arbeten på att förstärka byggnadernas grunder kring Stortorget i Åbo
(29.94.50)

Nr 787 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av Vapaa-ajattelijain Liitto
(29.99.50)

Nr 788 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av anslag för insamling av och forskning i arbetartraditioner
(29.99.50)

Nr 789 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av kollektivtrafiksamarbetet mellan kommunerna i Åbo-regionen
(31.99.30)

Nr 790 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en naturgasledning till Egentliga Finland
(32.55.21)

Nr 791 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av anslag för urvecklande av den forskning kring och utbildning i sovjethandel som bedrivs i Åbo
(29.65.30)

Nr 792 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av mark för Kurjenrahka nationalpark
(35.20.88)

Nr 793 Rdm. Astala m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av åldringsbostäder i Åbo och Björneborgs län
(35.45)

Nr 794 Rdm. von Bell m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till statsandel för tjänsterna inom kulturväsendet i kommunerna
(29.90.30)

Nr 795 Rdm. von Bell m.fl.: Om anvisande av anslag till stöd för projektet Kajanalands arbetarrörelses historia
(29.99.50)

Nr 796 Rdm. von Bell m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till Kajanalands väg- och vattenbyggnadsdistrikt för byggande av allmänna vägar
(31.24.77)

Nr 797 Rdm. Bärlund: Om anvisande av anslag till stöd för verksamheten vid Internationella Teaterinstitutets och Nordiska Teaterunionens Finlands Centrum
(29.90.53)

Nr 798 Rdm. Bärlund m.fl.: Om anvisande av anslag om lagstadgad statsandel för Borgånejdens musikinstitut
(29.90.54)

Nr 799 Rdm. Bärlund: Om anvisande av anslag för grundförbättring av väg nr 11893 (Eskilom—Mörskom)
(31.24.77)

Nr 800 Rdm. Bärlund: Om anvisande av anslag för inledande av grundförbättringen av vägen Sandnäsudd—Rösund—Brokarls i Snappertuna
(31.24.77)

Nr 801 Rdm. Bärlund: Om anvisande av anslag för en led för lätt trafik längs riksväg nr 7 på sträckan Mellungsbacka—Söderkulla
(31.24.77)

Nr 802 Rdm. Dromberg: Om anvisande av anslag för inrättande av befattningar för tre föredragande vid länsrätten i Nylands län
(26.05.01)

Nr 803 Rdm. Dromberg m.fl.: Om anvisande av anslag för ökat antal polisbefattningar i Nyland
(26.75.01)

Nr 804 Rdm. Dromberg: Om anvisande av anslag för undantagsutbildning av klasslärare vid Helsingfors universitet
(29.37.26)

Nr 805 Rdm. Dromberg: Om anvisande av anslag för bevarande av bruksmiljön i Strömfors
(29.94.50)

Nr 806 Rdm. Dromberg m.fl.: Om anvisande av höjda anslag som statsbidrag för anläggande av gator och planevägar som avses i 136 a § byggnadslagen
(31.24)

Nr 807 Rdm. Dromberg m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av positronsapparatur till HUCS för cancerundersökning
(33.76.30)

Nr 808 Rdm. Eenilä: Om anvisande av anslag för byggande av anslutningar till Raumo motorväg
(31.24.77)

Nr 809 Rdm. Ehrnrooth: Om anvisande av höjt anslag för bostadssparpremier
(28.87.53)

Nr 810 Rdm. Ehrnrooth: Om anvisande av höjt anslag för höjning av grunddelen av studerandenas studiepenning
(29.39.55)

Nr 811 Rdm. Ehrnrooth: Om anvisande av anslag för avlönande av konsulenter vid lantbrukscentralerna för naturenlig odling
(30.30.40)

Nr 812 Rdm. Ehrnrooth: Om anvisande av höjt anslag för livränta till svårt skadade krigsinvalider
(33.22.50)

Nr 813 Rdm. Ehrnrooth: Om anvisande av höjt anslag för ökat antal sjukhemsplatser för krigsinvalider
(33.22.50)

Nr 814 Rdm. Ehrnrooth: Om anvisande av höjt anslag som statsbidrag för rehabilitering av makar till krigsinvalider
(33.22.56)

Nr 815 Rdm. Ehrnrooth: Om anvisande av höjt anslag för hälsoundersökning av forna krigsfångar
(33.22.58)

Nr 816 Rdm. Ehrnrooth: Om anvisande av höjt anslag till inrättande av tjänster i hjärtkirurgi vid universitetscentralsjukhusen
(33.79.30)

Nr 817 Rdm. Ehrnrooth: Om anvisande av anslag för inrättande av läkartjänster vid sjukhusens strålbehandlingsavdelningar
(33.79.30)

Nr 818 Rdm. Ehrnrooth: Om anvisande av höjt anslag som bostadslån för byggande av veteranhem
(35.45)

Nr 819 Rdm. Ehrnrooth: Om anvisande av anslag för sanering av sådana frontveteraners bostäder som har bristfälliga bostadsförhållanden
(35.45.86)

Nr 820 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av en centraldator till Tammerfors tekniska högskola
(29.10.70)

Nr 821 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av vattenförsörjningen inom glest bebyggda områden
(30.40.31)

Nr 822 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av forskningssamarbetet mellan företagen och högskolorna
(29.10)

Nr 823 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för utredning av mentalhygieniska sjukdomar bland den kvinnliga arbetskraften
(33.03.22)

Nr 824 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för utredning av möjligheterna att förkorta arbetstiden för mödrar med barn under skolåldern
(33.01)

Nr 825 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag till krishjälp för eliminering av familjevåldet
(33.32.35)

Nr 826 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag till stöd för vård i hemmet till personer som sköter åldringar eller invalidiserade anhöriga i hemmet
(33.32.35)

Nr 827 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för rekreering och rehabilitering av anhöriga till dem som skadats och avlidit vid olyckor förorsakade av rattfyllerister
(33.78.30)

Nr 828 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag till ökad personal för öppen hälsovård i Tammerfors
(33.78.30)

Nr 829 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag till kvinnoorganisationer som arbetar på att förbättra kvinnornas ställning
(33.01.22)

Nr 830 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för sysselsättande av arbetslösa med högskoleexamen eller examen på institutnivå
(34.50.61)

Nr 831 Rdm. Eklund m.fl.: Om anvisande av anslag för utredning av de olägenheter för hälsan som orsakas av radongas
(33.60.22)

Nr 832 Rdm. Elo: Om anvisande av anslag till genomförande av regleringsplanen för Sastmola älv
(30.40.77)

Nr 833 Rdm. Elo: Om anvisande av anslag för byggande av Arantila bro i Nakkila
(31.24.77)

Nr 834 Rdm. Elo: Om anvisande av höjt anslag för grundförbättring av banan Lielax—Björneborg/Raumo
(31.90.78)

Nr 835 Rdm. Elo: Om anvisande av anslag för inrättande av en under Teknologiska utvecklingscentralen sorterande regional enhet i Björneborg
(32.44)

Nr 836 Rdm. Elo: Om anvisande av anslag för inrättande av Satakunta arbetskraftsdistrikt
(34.06.01)

Nr 837 Rdm. Eskelinen: Om anvisande av anslag för amortering av Pohjois-Savon Opistos byggnadsskulder
(29.57.52)

Nr 838 Rdm. Eskelinen m.fl.: Om anvisande av anslag för produktplanering och utvecklande av hemslöjden i hemslöjdsföreningar
(29.76.51)

Nr 839 Rdm. Eskelinen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättande av herrgårdsmuseet i Riuttala
(29.88.54)

Nr 840 Rdm. Eskelinen: Om anvisande av anslag till Karttula kommun för iståndsättning av byggnaderna i Riuttala
(29.88.53)

Nr 841 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stöd till nationella befrielseorganisationer
(24.30.69)

Nr 842 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för en extra höjning av studiepenningens grunddel för studerande vid folkhögskolor och yrkesläroanstalter
(29.39.55)

Nr 843 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av trafiklärarutbildningen
(29.69.51)

Nr 844 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Työväen Näyttämöiden Liitto
(29.90.53)

Nr 845 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av evenemanget Työväen Teatterisunnuntai
(29.90.53)

Nr 846 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till filmorganisationer
(29.90.52)

Nr 847 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för anskaffning av konstverk till offentliga byggnader
(29.90.52)

Nr 848 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av anslag för organisering av ett gemensamt fredsläger för fredsorganisationerna
(29.99.50)

Nr 849 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av anslag till hemflyttningspenning för chilenska flyktingar
(33.29.61)

Nr 850 Rdm. Halonen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Elatusvelvollisten Liitto och Yksinhuoltajien Liitto
(33.93.50)

Nr 851 Rdm. Helle: Om anvisande av anslag för inledande av det s.k. VaToLe-Vattenprojektet
(30.40.77)

Nr 852 Rdm. Helle m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för anskaffning av mark för naturskyddsändamål
(35.20.88)

Nr 853 Rdm. Hellström m.fl.: Om anvisande av höjt anslag såsom understöd för Lärkkulla stiftelsens saneringS- och byggnadskostnader
(29.57.52)

Nr 854 Rdm. Hellström: Om anvisande av anslag för anställande av två sjukvårdslärare och en byråsekreterare vid Ekenäs Sjukvårdsskola
(29.60.01)

Nr 855 Rdm. Hellström m.fl.: Om anvisande av anslag såsom understöd för Västnyländska Ungdomsringen r.f. för arkivutrymmen
(29.91.53)

Nr 856 Rdm. Hellström: Om anvisande av anslag för påbörjande av byggnadsarbetena på Karis västra omfartsväg
(31.24.77)

Nr 857 Rdm. Hellström: Om anvisande av anslag för påbörjande av förbättringsarbeten på stamväg nr 53 på avsnittet Virkby—Mjölbolsta
(31.24.77)

Nr 858 Rdm. Hellström: Om anvisande av anslag för påbörjande av vägförbättringsarbeten på landsväg nr 1015 mellan Backgränd och Lönnhammar
(31.24.77)

Nr 859 Rdm. Hellström m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för räntestöd som beviljats för anskaffande av ägarbostad
(35.45.53)

Nr 860 Rdm. Helminen m.fl.: Om anvisande av anslag för genomförande av generalplanen för Kymmenedalens vattenförsörjning
(30.40.77)

Nr 861 Rdm. Helminen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättrande av landsvägarna nr 3543 och 356 på sträckan Ummeljoki—Nylands läns gräns i Anjalankoski
(31.24.77)

Nr 862 Rdm. Helminen m.fl.: Om anvisande av anslag som understöd till Förbundet Utvecklingshämning
(33.33.51)

Nr 863 Rdm. Hetemäki-Olander m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för extra konstnärs- och journalststipendier
(25.07.06)

Nr 864 Rdm. Hetemäki-Olander m.fl.: Om anvisande av anslag för finansiering av Paasikivi-institutets byggnadsprojekt
(29.57.52)

Nr 865 Rdm. Hetemäki-Olander m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för lokaliteter och anordningar för kulturverksamhet
(29.90.30)

Nr 866 Rdm. Hetemäki-Olander m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till länskonstkommissionernas förfogande för främjande av konsten
(29.90.52)

Nr 867 Rdm. Hetemäki-Olander m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en konservatorstjänst vid museiverket
(29.94.01)

Nr 868 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av anslag för placering av en befolkningsskyddsskola i Pieksämäki
(26.80.74)

Nr 869 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för utvecklande av länen
(26.98.43)

Nr 870 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av anslag för ökat antal utbildningsplatser för vårdare av utvecklingsstörda och sinnessjuka
(29.76.21)

Nr 871 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Haukivuori—Porsaskoski
(31.24.77)

Nr 872 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en bro till Väisälänsaari i Hirvensalmi
(31.24.77)

Nr 873 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som ersättning för förlusterna av Statsjärnvägarnas persontrafik
(31.57.40)

Nr 874 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en dragmaterielhall för Statsjärnvägarna i Pieksämäki
(31.90.74)

Nr 875 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för grundförbättring av banan Pieksämäki—Jyväskylä
(31.90.78)

Nr 876 Rdm. Hietala m.fl.: Om anvisande av anslag för rälsbyte på banan Nyslott—Huutokoski
(31.90.78)

Nr 877 Rdm. Hilpelä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till YK:n Naisten Kehitysrahasto, Suomen Yhdistys — Finska Riksföreningen för FN:s Utvecklingsfond för Kvinnor rf
(24.99.50)

Nr 878 Rdm. Hilpelä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för anskaffning av anordningar till statens yrkesläroanstalter
(29.60.70)

Nr 879 Rdm. Hilpelä m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av kommunala yrkesläroanstalter
(29.65.30)

Nr 880 Rdm. Hilpelä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för vidareutbildning och fortbildning av yrkesläroanstalternas lärare
(29.76.28)

Nr 881 Rdm. Hilpelä m.fl.: Om anvisande av anslag till Egentliga Finlands Fiskarförbund r.f. för avlönande av en funktionär
(30.37.49)

Nr 882 Rdm. Hilpelä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för kartläggning av insjöarnas djup och för grundvattenutredningar
(30.40.23)

Nr 883 Rdm. Hilpelä m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Pidä Saaristo Siistinä — Håll Skärgården Ren
(35.13.61)

Nr 884 Rdm. Hirvelä m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklingshjälp via vissa nationella befrielserörelser
(24.30.69)

Nr 885 Rdm. Hirvelä m.fl.: Om anvisande av anslag för främjande av sameteater
(29.90.52)

Nr 886 Rdm. Hirvelä m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en ungdomsgård i Jämsä
(29.91.51)

Nr 887 Rdm. Hirvelä m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett statligt spannmålsförråd i Jämsä
(30.29)

Nr 888 Rdm. Hirvelä m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av grundförbättringsarbeten på riksväg nr 4 på sträckan Jämsä—Kuhmoinen
(31.24.77)

Nr 889 Rdm. Hirvelä: Om anvisande av anslag för byggande av en led för lätt trafik på sträckan Kaipola—Olkkola
(31.24.77)

Nr 890 Rdm. Hirvelä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för byggande av en maskinhall för PTV i Jämsä
(31.94.74)

Nr 891 Rdm. Hirvelä m.fl.: Om anvisande av anslag för utbyggd service i nationalparkerna
(35.20)

Nr 892 Rdm. Holvitie m.fl.: Om anvisande av anslag som statsandelar för grundskolbyggen i Åbo och Björneborgs län
(29.46.34)

Nr 893 Rdm. Holvitie m.fl.: Om anvisande av anslag för jazzutbildning
(29.90.53)

Nr 894 Rdm. Holvitie m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som statsunderstöd för musikinstituten
(29.90.54)

Nr 895 Rdm. Holvitie m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för anställande av personal vid fiskeridistrikten
(30.37.01)

Nr 896 Rdm. Holvitie m.fl.: Om anvisande av anslag för ökat antal sjukhemsplatser för krigsinvalider
(33.22.50)

Nr 897 Rdm. Holvitie m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för kostnaderna för semestersystemet för småföretagare
(33.57.42)

Nr 898 Rdm. Holvitie m.fl.: Om anvisande av anslag för planeringen av Skärgårdshavets nationalpark
(35.20)

Nr 899 Rdm. Hämäläinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som statsunderstöd till scenkonstorganisationer
(29.90.52)

Nr 900 Rdm. Hämäläinen m.fl.: Om anvisande av anslag som statsunderstöd till vissa barnteatrar
(29.90.52)

Nr 901 Rdm. Hämäläinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för utredning av behovet att flytta skogsforskningsinstitutet och kartläggning av alternativa förläggningsorter
(30.76.74)

Nr 902 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en utbildningscentral för befolkningsskyddet i Toivakka
(26.80.74)

Nr 903 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för utbildning av Tammijärvi skola
(29.46.34)

Nr 904 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av en dator till skolan för hörselskadade i Jyväskylä
(29.55.70)

Nr 905 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för restaurering av möbler vid Keski-Suomen kotitalousopettajaopisto
(29.60.29)

Nr 906 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en tillbyggnad till Keski-Suomen kotitalousopettajaopisto
(29.60.74)

Nr 907 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgningsarbeten på Jyväskylän talouskoulu
(29.67.57)

Nr 908 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en landsbygdsrådgivarbefattning vid Keski-Suomen Maatalouskeskus
(30.30.47)

Nr 909 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av unga odlare
(30.33.40)

Nr 910 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av fiskerihushållningen inom Mellersta Finlands fiskeridistrikt
(30.37.23)

Nr 911 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för avlägsnande av den s.k. lutdammen i Lievestuore
(35.25.77)

Nr 912 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsväg nr 641 i Hankasalmi centrum
(31.24.77)

Nr 913 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av landsväg nr 652 (Kivijärvi—Möttönen)
(31.24.77)

Nr 914 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 6181 på avsnittet Toivakka—Leppälahti
(31.24.77)

Nr 915 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsvägen på avsnittet Kuikka—Uurainen kommuns gräns
(31.24.77)

Nr 916 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsvägen Viisarinmäki—Ruuhimäki
(31.24.77)

Nr 917 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättrade kommunikationskanaler för hörselskadade
(31.99)

Nr 918 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för anläggande av ett strövområde i Leivonmäki
(35.15.31)

Nr 919 Rdm. Ikonen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Heretty ödemarksstuga till ett guidningscentrum
(35.20.74)

Nr 920 Rdm. Impiö: Om anvisande av höjt anslag för utvecklande av den regionala fiskerihushållningen i syfte att rädda laxöringarna i Torne älv
(30.37.23)

Nr 921 Rdm. Impiö: Om anvisande av anslag för effektivare övervakning av fisket
(30.37.29)

Nr 922 Rdm. Impiö: Om anvisande av höjt anslag för effektivare grundkartering
(30.60.21)

Nr 923 Rdm. Impiö: Om anvisande av höjt anslag till Lapplands väg- och vattenbyggnadsdistrikt för byggande och grundförbättring av allmänna vägar
(31.24.77)

Nr 924 Rdm. Impiö m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägavsnittet Aavasaksa—Koivistonpää i Övertorneå
(31.24.77)

Nr 925 Rdm. Impiö: Om anvisande av anslag för byggande av en bro i anslutning till Mutkavaara bygdeväg i Savukoski
(34.50.77)

Nr 926 Rdm. Impiö m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för extra fronttillägg till frontveteraner
(33.21.52)

Nr 927 Rdm. Impiö m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för frontveteranernas rehabilitering
(33.22.59)

Nr 928 Rdm. Impiö: Om anvisande av anslag för ersättande av de förluster som åsamkats genom lagen om skydd för Ounasjoki
(35.15)

Nr 929 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för inrättande av en planerartjänst för utbildningen i biblioteksvetenskap och informatik vid Uleåborgs universitet
(29.37.21)

Nr 930 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för utbildning av teckningslärare i Uleåborg
(29.12)

Nr 931 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av Kärsämäki kommuns hembygds- och bibliotekshus
(29.56.31)

Nr 932 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för en tillbyggnad vid Kalajoen Kristillinen Kansanopisto
(29.57.52)

Nr 933 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag som specialbidrag till Maaseudun Sivistysliitto
(29.57.54)

Nr 934 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en kursledartjänst vid Oulun sairaanhoito-oppilaitos
(29.60.01)

Nr 935 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag till kommunerna i Uleåborgs län för yrkesläroanstaltselevernas resekostnader
(29.65.33)

Nr 936 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till Finlands filmarkiv för inköp av ett dokumentarkiv
(29.90.52)

Nr 937 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Suomen Nuorison Liitto
(29.91.53)

Nr 938 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en konservatorstjänst vid Uleåborgs landsarkiv
(29.93.01)

Nr 939 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Keskustan Koulutuspoliittinen Liitto
(29.99.50)

Nr 940 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av ett hembygdscentrum i Vihanti
(29.90.30)

Nr 941 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av norra Finlands centralfiskodlingsanstalt
(30.38.74)

Nr 942 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för utredning av förläggningsorten för en fiskodlingsenhet vid Bottenviken
(30.38.74)

Nr 943 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Oijärvi regleringsdamm
(30.40.14)

Nr 944 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Oijärvi
(30.40.77)

Nr 945 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av landsväg nr 862 (Syötekylä—Virkkunen)
(31.24.77)

Nr 946 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 8121 på sträckan Tuomioja—Relletti
(31.24.77)

Nr 947 Rdm. Isohookana-Asunmaa m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av vägnätet inom Siuruaområdet
(31.24.77)

Nr 948 Rdm. Jaakonsaari: Om anvisande av höjt anslag för missionsorganisationernas utvecklingssamarbete
(24.30.67)

Nr 949 Rdm. Jaakonsaari: Om anvisande av höjt anslag för medborgarorganisationernas utvecklingssamarbete
(24.30.67)

Nr 950 Rdm. Jaakonsaari: Om anvisande av höjt anslag för utbildnings-, hälsovårds-, hushållnings- och forskningshjälp till namibierna
(24.30.69)

Nr 951 Rdm. Jaakonsaari: Om anvisande av höjt anslag för att studiepenningen på alla utbildningsnivåer skall höjas till samma belopp
(29.39.55)

Nr 952 Rdm. Jaakonsaari: Om anvisande av anslag för sanering av Pohjolan Opisto
(29.57.52)

Nr 953 Rdm. Jaakonsaari: Om anvisande av anslag för anordnande av kammarmusikfestivalen i Kuhmo
(29.90.53)

Nr 954 Rdm. Jaakonsaari m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Hetan Musiikkipäivät
(29.90.54)

Nr 955 Rdm. Jaakonsaari m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Finlands Filmklubbars Förbunds verksamhet
(29.90.53)

Nr 956 Rdm. Jaakonsaari: Om anvisande av höjt anslag till De Synskadades Centralförbund för anordnande av kulturdagar
(29.90.52)

Nr 957 Rdm. Jaakonsaari: Om anvisande av höjt anslag till Finlands Fredsförbund för anordnande av evenemanget Toppmöte
(29.99.50)

Nr 958 Rdm. Jaakonsaari: Om anvisande av anslag för fiskeriekonomiska byggnads- och iståndsättningsarbeten
(30.37.77)

Nr 959 Rdm. Jaakonsaari: Om anvisande av anslag för förstärkning av vandringsfiskstammen
(30.37.77)

Nr 960 Rdm. Jaakonsaari m.fl.: Om anvisande av anslag för en massundersökning för uppdagande av bröstcancer
(33.75)

Nr 961 Rdm. Jaakonsaari m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för iståndsättande av friluftsleder
(35.15.31)

Nr 962 Rdm. Jaakonsaari m.fl.: Om anvisande av anslag för avhjälpande av eftersläpningen då det gäller bostadsproduktionen med statslån i norra Österbotten
(35.45.83)

Nr 963 Rdm. Jansson m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för statsunderstöd åt medborgar- och arbetarinstitut inom kommuner med svag ekonomi
(29.57.30)

Nr 964 Rdm. Jansson m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för statsunderstöd för centralorganisationer som representerar det institutionsbundna bildningsarbetet
(29.57.54)

Nr 965 Rdm. Jansson m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för utgifter i enlighet med lagen om statsbidrag för arkiv av privat karaktär
(29.88.53)

Nr 966 Rdm. Jansson m.fl.: Om anvisande av anslag för finansiering av en instruktionsbok i barnteater att disponeras av UBF
(29.99.50)

Nr 967 Rdm. Jansson m.fl.: Om anvisande av anslag för att understöda företag med exportstöd för förädlad fisk
(30.37.42)

Nr 968 Rdm. Jansson m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för planering och byggande av ett televisionsdistributionsnät
(31.99.50)

Nr 969 Rdm. Jansson m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för höjning av andelen eget kapital i bostäder för studerande
(35.45.51)

Nr 970 Rdm. Jokela m.fl.: Om anvisande av anslag till Rovalan Kannatusyhdistys r.y. för betalning av byggnadslån
(29.57.52)

Nr 971 Rdm. Jokela: Om anvisande av anslag för anskaffning av verksamhetslokaliteter till Lapin Nuorison Liitto ry
(29.91.53)

Nr 972 Rdm. Anna-Liisa Jokinen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Tuorla vetenskapliga institutions lokaliteter i S:t Karins
(29.10.75)

Nr 973 Rdm. Anna-Liisa Jokinen m.fl.: Om anvisande av anslag för avlönande av kulturinstruktörer vid medborgarorganisationer
(29.90.52)

Nr 974 Rdm. Anna-Liisa Jokinen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Esperantoförbundet
(29.57.54)

Nr 975 Rdm. Anna-Liisa Jokinen m.fl.: Om anvisande av anslag för bekämpning utan slygifter
(30.58)

Nr 976 Rdm. Anna-Liisa Jokinen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering och byggande av tvärvägar inom Åbo väg- och vattenbyggnadsdistrikt
(31.24.77)

Nr 977 Rdm. Anna-Liisa Jokinen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering och byggande av vägen S:t Mårtens—Yläne
(31.24.77)

Nr 978 Rdm. Anna-Liisa Jokinen m.fl.: Om anvisande av anslag för åstadkommande av ett nät av gång- och cykelvägar i alla bostadscentra
(31.24.77)

Nr 979 Rdm. Anna-Liisa Jokinen m.fl.: Om anvisande av anslag för att Statsjärnvägarna skall ordna Åbo stads närtrafik
(31.90.22)

Nr 980 Rdm. Anna-Liisa Jokinen m.fl.: Om anvisande av anslag för åstadkommande av eltågstrafik av lokal karaktär i Åbotrakten
(31.90.72)

Nr 981 Rdm. Anna-Liisa Jokinen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av alkoholfri hotell- och restaurangverksamhet
(33.89)

Nr 982 Rdm. Anna-Liisa Jokinen m.fl.: Om anvisande av anslag för extra tillägg för sänkning av pensionsåldern för arbetstagare med skift- och nattarbete
(33.19)

Nr 983 Rdm. Anna-Liisa Jokinen m.fl.: Om anvisande av anslag för sänkning av priserna på alkoholfria drycker i restaurangerna
(33.99)

Nr 984 Rdm. Anna-Liisa Jokinen m.fl.: Om anvisande av anslag för att obebodda aravalägenheter skall kunna ges till mindre bemedlade
(35.45)

Nr 985 Rdm. Jouppila m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på en ny skolbyggnad för Haapaveden emäntäkoulu
(29.60.74)

Nr 986 Rdm. Jouppila m.fl.: Om anvisande av anslag för undersökning av totalbelastningen av vattendragen
(30.40.23)

Nr 987 Rdm. Jouppila m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägnätet inom Siurua bassängområde
(31.24.77)

Nr 988 Rdm. Jouppila m.fl.: Om anvisande av anslag för ökat antal specialistläkartjänster för strålbehandling och cancersjukdomar
(33.79.30)

Nr 989 Rdm. Jouppila m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till universitetscentralsjukhusen för ökning av antalet kranskärls by pass-operationer
(33.79.30)

Nr 990 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av ett forskningsprogram under mottot ''En livskraftig landsbygd''
(30.99.27)

Nr 991 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en gemensam militärprästtjänst för Riihimäki och Hyrylä garnisoner
(27.12.01)

Nr 992 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag till bibelöversättningsenheten
(29.02.51)

Nr 993 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten på Karhumäen kristillinen kansanopisto
(29.57.52)

Nr 994 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för yrkeskursverksamhet inom skogsbranschen
(29.69.28)

Nr 995 Rdm. Joutsenlahti: Om anvisande av höjt anslag för avlönande av en funktionär vid Satakunnan kotiteollisuusneuvontajärjestö
(29.76.51)

Nr 996 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för byggnadskostnaderna för Kaustisen kansanmusiikki-instituuttis festplan
(29.90.52)

Nr 997 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till statsandelar till kommunerna för stödjande av idrottsföreningar
(29.91.50)

Nr 998 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av färjtrafik över Kyrösjärvi i Ikalis
(31.24.77)

Nr 999 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för en undersökning om hur gatuavgiftsbelastningen skall fördelas
(35.30)

Nr 1000 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av II byggnadsskedet på Räfsö fiskeläge
(31.27.77)

Nr 1001 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av banavsnittet Björneborg—Mäntyluoto
(31.90.78)

Nr 1002 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av bangården i Björneborg
(31.90.78)

Nr 1003 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på ett ålderdomshem i Påmark
(33.32.31)

Nr 1004 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av ett skogsmuseum i Parkano
(20.66.53)

Nr 1005 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av Satakunta arbetskraftsdistrikt
(34.06.01)

Nr 1006 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av experimentet med stöd för sysselsättande av långvarigt arbetslösa till att gälla hela landet
(34.50.61)

Nr 1007 Rdm. Joutsenlahti m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för inrättande av arbetsstugor för unga
(34.50.61)

Nr 1008 Rdm. Juhantalo: Om anvisande av anslag för anskaffning av undervisningsmateriel till Kankaanpään Taidekoulu
(29.90.53)

Nr 1009 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en fiskerihushållningsanstalt i Hiiskoski i Ilomants
(30.38.24)

Nr 1010 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för finansiering av statsandelen i det planerade bolaget Metsä-Karelia
(32.50)

Nr 1011 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Pohjois-Karjalan Sotaveteraanipiiri ry
(33.23.53)

Nr 1012 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Rintamaveteraanit Pohjois-Karjalan piiri ry
(33.23.53)

Nr 1013 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Nurmes-Valtimon Sotainvalidit ry
(32.23.53)

Nr 1014 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys ry
(33.81.51)

Nr 1015 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till kommunerna och kommunalförbunden för lindrande av arbetslösheten
(34.50.30)

Nr 1016 Rdm. Jyrkilä m.fl.: Om anvisande av anslag för byggnadsprojekt som tryggar sysselsättningen
(34.50.77)

Nr 1017 Rdm. Järvenpää: Om anvisande av anslag för utvecklande av frakttrafiken och förbättring av småtonnagets situation
(32.10)

Nr 1018 Rdm. Kalliomäki m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av bostadshus för personalen vid Kervo ungdomsfängelse
(25.50.74)

Nr 1019 Rdm. Kalliomäki m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till utgifterna för räddningstjänsten
(26.80.21)

Nr 1020 Rdm. Kalliomäki m.fl.: Om anvisande av anslag för utbildning av klasslärare vid Helsingfors universitet
(29.37.26)

Nr 1021 Rdm. Kalliomäki m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understöd till Urheilijoiden ammattienedistämissäätiö
(29.91.50)

Nr 1022 Rdm. Kalliomäki m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till Pajulahden Urheiluopisto för belysning på spånbanan
(29.91.50)

Nr 1023 Rdm. Kalliomäki m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Vanda ås vattenområde för rekreationsbruk
(30.40.77)

Nr 1024 Rdm. Kanerva: Om anvisande av höjt anslag som extra räntestöd för studielån för förlängning av tiden för utbetalningen v stöd
(29.39.52)

Nr 1025 Rdm. Kanerva: Om anvisande av anslag som extra studiepenning för att studiestödet skall bli oberoende av föräldrarnas förmögenhet
(29.39.55)

Nr 1026 Rdm. Kanerva: Om anvisande av anslag för finansiering av skolbyggnadsprojekt i Åbo och Björneborgs län
(29.46.34)

Nr 1027 Rdm. Kanerva: Om anvisande av höjt anslag för byggande av Salon seudun evankelinen opisto
(29.57.52)

Nr 1028 Rdm. Kanerva: Om anvisande av höjt anslag för anläggande av en vattenförsörjningslinje på sträckan Kalanti—Nystad
(30.40.77)

Nr 1029 Rdm. Kanerva: Om anvisande av anslag för byggande av en väg mellan Lepäinen och Lökö
(31.24.77)

Nr 1030 Rdm. Kanerva: Om anvisande av höjt anslag för täckande av andelen eget kapital i bostäder för studerande
(35.45.51)

Nr 1031 Rdm. Karpola m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för utvecklande av länen
(26.98.43)

Nr 1032 Rdm. Karpola m.fl.: Om anvisande av anslag till Kiteen evankelinen kansanopisto för byggnadskostnader
(29.57.52)

Nr 1033 Rdm. Karpola m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en matarvattenledning från Suorlahti by till Kides kyrkby
(30.40.77)

Nr 1034 Rdm. Kautto m.fl.: Om anvisande av anslag som statsunderstöd till Lahtis stadsteater
(29.90.52)

Nr 1035 Rdm. Kautto: Om anvisande av höjt anslag för museiverkets avlöningar
(29.94.01)

Nr 1036 Rdm. Kautto m.fl.: Om anvisande av anslag till små och medelstora lantbrukslägenheter för köpintyg som berättigar till inköp av gödsel- och fodermedel
(30.31.41)

Nr 1037 Rdm. Kautto m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av unga odlare
(30.33.40)

Nr 1038 Rdm. Kautto m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som överföring till gårdsbrukets utvecklingsfond
(30.33.60)

Nr 1039 Rdm. Kautto m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som understöd för reparationsverksamhet i energihushållningssyfte
(35.45.56)

Nr 1040 Rdm. Kautto m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som understöd till hyreshus med ekonomiska svårigheter
(35.45.64)

Nr 1041 Rdm. Kautto m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till lån för grundreparationer och grundförbättringar
(35.45.86)

Nr 1042 Rdm. A. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av regionala jazzevenemang
(29.90.52)

Nr 1043 Rdm. A. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till investeringsutgifter för tryggande av sysselsättningen
(34.51.77)

Nr 1044 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av turistföretag i Kajanaland
(26.98.43)

Nr 1045 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för inledande av gårdsbruksteknisk utbildning i Ristijärvi
(29.76.21)

Nr 1046 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten på Seppälän maatalousoppilaitos
(29.60.74)

Nr 1047 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för anordnande av kammarmusikfestivalen i Kuhmo
(29.90.53)

Nr 1048 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till Vuokatti idrottsinstitut för anskaffning av forskningsmateriel
(20.91.54)

Nr 1049 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en lantmäteriingenjörstjänst vid Kajanalands lantbruksdistrikt
(30.08.01)

Nr 1050 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för byggande av rengärden runt odlingar
(30.35.45)

Nr 1051 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för forskning som främjar fångsten av fiskarter av mindre värde
(30.38.29)

Nr 1052 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen nr 907 på avsnittet Iivantiira—Moisionvaara
(31.24.77)

Nr 1053 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för grundförbättring av landsvägen Torvela—Hannusranta
(31.24.77)

Nr 1054 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Keskustan Terveysliitto
(33.73.50)

Nr 1055 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för kursexperiment för hemvårdare av åldringar och handikappade
(33.32.30)

Nr 1056 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag som stöd till Allergiförbundet
(33.81.51)

Nr 1057 Rdm. H. Kemppainen m.fl.: Om anvisande av anslag för sysselsättande av unga
(34.50.61)

Nr 1058 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag till Uleåborgs universitet för planering och inledande av byggnadsarbetena på en lärarutbildningsinstitution i Kajana
(29.10.74)

Nr 1059 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av kammarmusikfestivalen i Kaustby
(29.90.53)

Nr 1060 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av ungdomsföreningarna i Uleåborgs län
(29.91.51)

Nr 1061 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av ungdomsföreningen i Maliskylä i Nivala
(29.91.51)

Nr 1062 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av en landskapsarkeolog vid Kajanalands museum
(29.88.53)

Nr 1063 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till Kajanalands lantbruksdistrikt för inrättande av en lantmäteriingenjörstjänst
(30.08.01)

Nr 1064 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag som extra understöd till Suomussalmi kommun för byggande av ett ekolager
(30.30)

Nr 1065 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av tilläggsjord till gårdsbruksenheter
(30.33.60)

Nr 1066 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för byggande av rengärden för Halla m.fl. renbeteslag i Hyrynsalmi och Suomussalmi
(30.35.45)

Nr 1067 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag till Kajanalands vattendistrikt för byggande av båthamnar i Kajanalands glesbygdsområden
(30.40.77)

Nr 1068 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av forsarna i Ijo älvs mellersta och övre lopp samt för bortrensning av flottningsanläggningarna i dem
(30.40.77)

Nr 1069 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag till Kajanalands vattendistrikt för röjning av stränderna kring sjön Ontojärvi i Kuhmo
(30.40.77)

Nr 1070 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för VoV:s iståndsättningsarbeten i Kajanalands distrikt
(31.24.14)

Nr 1071 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag till kommunerna i Kajanaland såsom understöd för snöplogning
(31.24.50)

Nr 1072 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring och partiell ombyggnad av den enskilda vägen Kivari—Pärjänsuo i Pudasjärvi kommun
(31.24.51)

Nr 1073 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring och ytbeläggning av väg nr 907 (Iivantiira—Moisionvaara)
(31.24.77)

Nr 1074 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring och permanentbeläggning av väg nr 5284 (Kuhmo—Valtimo)
(31.24.77)

Nr 1075 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering och byggande av en väg Niva—Lentiira i Kuhmo
(31.24.77)

Nr 1076 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för permanentbeläggning av Ollilavägen i Kuhmo
(31.24.77)

Nr 1077 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en bro i Pekkalanniemi i Puolanka
(31.24.77)

Nr 1078 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för slutförande av elektrifieringen av avlägsna områden i Kajanaland
(32.55.41)

Nr 1079 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av turismen i Kajanaland och norra Kajanaland
(26.98.43)

Nr 1080 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för införande av ett semestersedelsystem i Lappland
(33.57)

Nr 1081 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för ersättande av glasögonkostnader genom sjukförsäkringen
(33.18.60)

Nr 1082 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för en ersättning som motsvarar de skattskyldigas självriskandelar för sjuk- och räntekostnader, till dem som har det svårast ställt
(33.18)

Nr 1083 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för extra höjningar av fronttilläggen
(33.19)

Nr 1084 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag till specialersättningar för rehabilitering av krigsinvalider
(33.22.59)

Nr 1085 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Krigsinvalidernas Brödraförbunds distrikt för Kajanaland
(33.23.53)

Nr 1086 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag som bidrag till Krigsinvalidernas Brödraförbunds distrikt för Kajanaland
(33.23.53)

Nr 1087 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Krigsinvalidernas Brödraförbunds lokalavdelningar i Piippola, Pyhäntä, Kärsämäki och Kestilä
(33.23.53)

Nr 1088 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Kainuun Rintamamiesveteraanit
(33.23.53)

Nr 1089 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag till Frontkvinnornas förbund för understödjande av Kainuun Rintamanaiset
(33.23.53)

Nr 1090 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Krigsinvalidernas Brödraförbunds Lapplandsdistrikt
(33.81.51)

Nr 1091 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Norra Finlands Cancerförenings verksamhet
(33.92.50)

Nr 1092 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för skötseln av sysselsättningen på grund av att verksamheten vid Kajaani Oy:s såg i Suomussalmi har inskränkts
(34.50.61)

Nr 1093 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för ett försök med direkt sysselsättningsunderstöd inom Kajanalands arbetskraftsdistrikt
(34.50.61)

Nr 1094 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av anslag för skötseln av sysselsättningen på grund av att Sotka Oy:s takbjälkssnickeri i Nuojua i Vaala lagts ned
(34.50.61)

Nr 1095 Rdm. Kettunen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för sysselsättningsfrämjande investeringar
(34.50.62)

Nr 1096 Rdm. Kietäväinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för höjning av de värnpliktigas dagspenningar
(27.14.02)

Nr 1097 Rdm. Kietäväinen m.fl.: Om anvisande av anslag som extra studiestöd för en förlängning av den tid under vilken räntestöd betalas efter slutförda studier
(29.39.52)

Nr 1098 Rdm. Kietäväinen m.fl.: Om anvisande av anslag för att extra studiestöd skall beviljas oberoende av föräldrarnas förmögenhet
(29.39.55)

Nr 1099 Rdm. Kietäväinen m.fl.: Om anvisande av anslag för föreningen Maaseudun Kehittämiskeskus Partalas inventarieanskaffningar
(30.30.49)

Nr 1100 Rdm. Kietäväinen m.fl.: Om anvisande av anslag till Puumalan Luontaistuote Oy för anskaffning av utrustning
(29.99.50)

Nr 1101 Rdm. Kietäväinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av unga odlare
(30.33.40)

Nr 1102 Rdm. Kietäväinen m.fl.: Om anvisande av anslag för skyddande av saimenvikaren och forskning kring den
(30.35.41)

Nr 1103 Rdm. Kietäväinen m.fl.: Om anvisande av anslag för finansiering av vattenförsörjningsarbeten i Hirvensalmi kyrkby
(30.40.77)

Nr 1104 Rdm. Kietäväinen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsväg nr 437 på sträckan Linkola—Kolkonpää
(31.24.77)

Nr 1105 Rdm. Kietäväinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en väg Järvenpää—Levänomainen vägskäl — Koikkala—Risulahti i Juva
(31.24.77)

Nr 1106 Rdm. Kietäväinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en bro till Väisälänsaari i Hirvensalmi
(31.24.77)

Nr 1107 Rdm. Kietäväinen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av bansavsnittet Nyslott—Huutokoski
(31.90.78)

Nr 1108 Rdm. Kietäväinen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Mikkelin Teknologiakeskus Oy:s verksamhet
(32.44.42)

Nr 1109 Rdm. Knuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av Mellersta Finlands län
(26.98.43)

Nr 1110 Rdm. Knuuttila m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till Statistikcentralen för en yrkes- och näringsundersökning
(28.52.21)

Nr 1111 Rdm. Knuuttila m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för reparation av Folkets Husbyggnader och föreningshus
(29.99.51)

Nr 1112 Rdm. Knuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag som statsbidrag till Jyväskylä stad för byggande av en bro över Jyväsjärvi
(31.24.34)

Nr 1113 Rdm. Knuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för ökat understöd till regionplansförbunden i utvecklingsområdena
(35.30.33)

Nr 1114 Rdm. Koivisto: Om anvisande av höjt anslag för det internationella utvecklingssamarbetets livsmedelsprogram
(24.30.66)

Nr 1115 Rdm. Koivisto: Om anvisande av höjt anslag för anskaffning av fordon för polisen
(26.75.71)

Nr 1116 Rdm. Koivisto: Om anvisande av anslag för planering av en teknisk fakultet vid Vasa högskola
(29.37.21)

Nr 1117 Rdm. Koivisto: Om anvisande av höjt anslag för utgifter för skydd av kulturmiljö
(29.94.95)

Nr 1118 Rdm. Koivisto: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av unga odlare
(30.33.40)

Nr 1119 Rdm. Koivisto: Om anvisande av höjt anslag såsom överföring till gårdsbrukets utvecklingsfond
(30.33.60)

Nr 1120 Rdm. Koivisto: Om anvisande av höjt anslag för underhåll av allmänna vägar i Vasa län
(31.24.14)

Nr 1121 Rdm. Koivisto: Om anvisande av höjt anslag för byggande av enskilda vägar
(31.24.51)

Nr 1122 Rdm. Koivisto: Om anvisande av höjt anslag för byggande av allmänna vägar inom Vasa väg- och vattenbyggnadsdistrikt
(31.24.77)

Nr 1123 Rdm. Kokko: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetet på en gymnastiksal för Parikkalan maatalousoppilaitos
(29.60.74)

Nr 1124 Rdm. Kokko: Om anvisande av anslag för planering av Ruokolahden metsäkoulus byggnadsprojekt
(29.60.74)

Nr 1125 Rdm. Kokko m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av evenemanget Lemin Musiikkipäivät
(29.90.53)

Nr 1126 Rdm. Kokko: Om anvisande av anslag för planering av ett vägprojekt i Melkoniemi och för utbyggnad av vägnätet
(31.24.77)

Nr 1127 Rdm. Kokko: Om anvisande av anslag för grundreparation av vägen Partakoski—Kärnäkoski
(31.24.77)

Nr 1128 Rdm. Kokko: Om anvisande av anslag för grundreparation av vägen Simpele—Särkilahti
(31.24.77)

Nr 1129 Rdm. Kokko: Om anvisande av anslag för byggande av en bygdeväg Äitsaari—Härskiänsaari
(31.24.77)

Nr 1130 Rdm. Kokko m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en planskild järnvägskorsning på landsvägen Hytti—Vainikkala
(31.24.77)

Nr 1131 Rdm. Komsi m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till FN:s barnfond (UNICEF)
(24.30.66)

Nr 1132 Rdm. Komsi m.fl.: Om anvisande av anslag för förnödenhetshjälp (non-food items) till Världslivsmedelsprogram (WFP)
(24.30.66)

Nr 1133 Rdm. Komsi m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till Internationella jordbruksutvecklingsfonden (IFAD)
(24.30.66)

Nr 1134 Rdm. Komsi m.fl.: Om anvisande av anslag för bilateral utvecklingshjälp i gåvoform till de s.k. SADCC-länderna
(24.30.67)

Nr 1135 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av försvars- och militärtidskrifter
(29.99.57)

Nr 1136 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av utländsk litteratur till Uleåborgs universitets huvudbibliotek
(29.10.21)

Nr 1137 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av opolitiska ungdomsorganisationer
(29.91.51)

Nr 1138 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för främjad odling av skogsbär
(30.70.24)

Nr 1139 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för stödpremier till dem som fiskar siklöja
(30.37.42)

Nr 1140 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av fiskodlingsutbildning vid Pohjois-Suomen keskuskalanviljelylaitos i Taivalkoski
(29.69.28)

Nr 1141 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för muddring av Siikajoki älvmynning
(30.40.77)

Nr 1142 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av Ijo älvs vattendragsområde
(30.40.77)

Nr 1143 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en försöksstation för skogsbranschen i Kajanaland
(29.10.74)

Nr 1144 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för röjning av ris och sly längs landsvägarna
(31.24.14)

Nr 1145 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 842 på sträckan Karhunoro—Kuolionvaara
(31.24.77)

Nr 1146 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 858 på sträckan Kuha—Uleåborgs läns gräns
(31.24.77)

Nr 1147 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 8693 på sträckan Käylä—Liikanen
(31.24.77)

Nr 1148 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en landsväg från Syötekylä i Pudasjärvi till Virkkunen i Taivalkoski
(31.24.77)

Nr 1149 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägnätet inom Siurua-området i Pudasjärvi
(31.24.77)

Nr 1150 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för en utredning om konkurrensförhållandena inom byggnadssektorn
(32.28.21)

Nr 1151 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag som understöd för vindenergiprojekt
(32.55.40)

Nr 1152 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för letning efter malmtillgångar i norra och östra Finland
(32.51.21)

Nr 1153 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för ombildande av Lappland till ett frihandelsområde
(28.01)

Nr 1154 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Lapin sotaveteraanipiiri
(33.23.53)

Nr 1155 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag till Frontmannaveteranernas distriktsförening i Uleåborg för ett rekreationsläger
(33.23.53)

Nr 1156 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag till Pohjois-Pohjanmaan sotaveteraanipiiri för ett rekreationsläger
(33.23.53)

Nr 1157 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag till Rintamanaisten Liitto för rekreationsverksamhet
(33.23.53)

Nr 1158 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag till Sotavangit ry för ett rekreationsläger
(33.33.51)

Nr 1159 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag till Kaatuneiden Omaisten Liitto för rekreationsverksamhet
(33.23.53)

Nr 1160 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag till Vapaussodan Invalidien Liitto för ett rekreationsläger
(33.23.53)

Nr 1161 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av det direkta sysselsättningsexperimentet i Uleåborgs och Lapplands län
(34.50.61)

Nr 1162 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för sysselsättande av uppsagda arbetstagare
(34.50.61)

Nr 1163 Rdm. Kortesalmi m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av servicehus för veteraner
(35.45.83)

Nr 1164 Rdm. Koskenniemi m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av vägen Aavasaksa—Kantomaanpää
(31.24.77)

Nr 1165 Rdm. Koskenniemi m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av gruvdrift i Sokli
(32.50.41)

Nr 1166 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för en utredning om övergång till en tillförlitlig metod att göra röstningsanteckningar
(25.70.21)

Nr 1167 Rdm. Koskinen: Om anvisande av anslag för byggande av en motionshall i Vuorenmäki i Artsjö
(29.91.50)

Nr 1168 Rdm. Koskinen: Om anvisande av anslag för byggande av en idrottsplan i Tessjö i Strömfors
(29.91.50)

Nr 1169 Rdm. Koskinen: Om anvisande av anslag för reparation av Artsjö hembygdsmuseums spannmålsmagasin
(29.94.50)

Nr 1170 Rdm. Koskinen: Om anvisande av anslag för sanering av ungdomsföreningshuset i Hovarböle by i Askola
(29.99.51)

Nr 1171 Rdm. Koskinen: Om anvisande av anslag för byggnadsarbetena på Buckila ungdomsföreningshus
(29.99.51)

Nr 1172 Rdm. Koskinen: Om anvisande av anslag för reparation av lantmannagillets hus i Strömfors
(29.99.51)

Nr 1173 Rdm. Koskinen: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av 4H-klubbar
(30.30.46)

Nr 1174 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag till jordbrukare som råkat i ekonomiska svårigheter till följd av kvotsystemet för mjölk
(30.34)

Nr 1175 Rdm. Koskinen: Om anvisande av anslag för byggande av vägavsnittet mellan Niinikoski och Artsjö
(31.24.77)

Nr 1176 Rdm. Koskinen: Om anvisande av anslag för byggande av vägavsnittet Niinikoski—Hiitelä
(31.24.77)

Nr 1177 Rdm. Koskinen: Om anvisande av anslag för byggande av vägavsnittet Orimattila—Kuivanto
(31.24.77)

Nr 1178 Rdm. Koskinen: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Borgå—Sääksjärvi i Mäntsälä
(31.24.77)

Nr 1179 Rdm. Koskinen: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägen Ratula—Nyby
(31.24.77)

Nr 1180 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägavsnittet Siikala—Pilpala
(31.24.77)

Nr 1181 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag till Autoalan Ruosteenestoliikkeiden Keskusliitto ry
(31.99.40)

Nr 1182 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för främjad användning av inhemsk energi
(32.55.40)

Nr 1183 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för en utredning om tillgången på tandläkarservice
(30.60.22)

Nr 1184 Rdm. Koskinen: Om anvisande av anslag för genomförande av s.k. villkorliga sjukförsäkringskarenser för företagare.
(33.18)

Nr 1185 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för en utredning om vårdavgiftsgrunderna
(33.30.22)

Nr 1186 Rdm. Koskinen: Om anvisande av höjt anslag för rehabilitering av makar till krigsinvalider
(33.22.56)

Nr 1187 Rdm. Koskinen: Om anvisande av anslag till Krigsinvalidernas Centralförbunds avdelning i Artsjö för rehabilitering
(33.23.53)

Nr 1188 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för placering av begränsat arbetsföra i arbete
(33.32.30)

Nr 1189 Rdm. Koskinen m.fl.: Om anvisande av anslag för en utredning av blåalgsförekomsten
(35.10.23)

Nr 1190 Rdm. Kuoppa m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av ett statligt ämbetshus i Nokia
(28.64.76)

Nr 1191 Rdm. Kuoppa m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för grundförbättring av Linnavuori och Tottijärvi lågstadier i Nokia och för byggande av idrottslokaliteter
(29.46.34)

Nr 1192 Rdm. Kuoppa m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för organisationers fria bildningsarbete
(29.57.54)

Nr 1193 Rdm. Kuoppa m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av en yrkesskola för stenförädling i Kuru
(29.76.21)

Nr 1194 Rdm. Kuoppa m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsväg nr 302 på sträckan Reippi i Birkala—Nurmi
(31.24.77)

Nr 1195 Rdm. Kuoppa m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en besiktningsstation i Nokia
(31.40.74)

Nr 1196 Rdm. Kuoppa m.fl.: Om anvisande av anslag för beställning av eltåg från Valmets fabriker i Tammerfors
(31.90.73)

Nr 1197 Rdm. Kuoppa m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en modern trolleybussmodell
(32.44)

Nr 1198 Rdm. Kuoppa m.fl.: Om anvisande av anslag för tryggande av sysselsättningen för personalen vid bolagen med statlig majoritet i Birkaland
(32.51)

Nr 1199 Rdm. Kuoppa m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för ombildning av deltidsarbete till heltidsarbete i vissa fall
(34.50.30)

Nr 1200 Rdm. Kuoppa m.fl.: Om anvisande av anslag för planering och byggande av en forskningsstation för miljö- och naturskydd i Kuru
(35.10.25)

Nr 1201 Rdm. Kuoppa m.fl.: Om anvisande av anslag för ett försök med rensning av små sjöar i Kuru
(35.25.77)

Nr 1202 Rdm. Kuusio: Om anvisande av anslag för bevarande av Gamla Raumo
(29.94.50)

Nr 1203 Rdm. Kuusio m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av Yrjö Kallinens fredsinstitut
(29.99.50)

Nr 1204 Rdm. Kärhä: Om anvisande av anslag för utvidgad kvarterspolisverksamhet och polispatrullering
(26.75.01)

Nr 1205 Rdm. Kärhä m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av Helsingfors universitets huvudbyggnad
(29.10.74)

Nr 1206 Rdm. Kärhä: Om anvisande av anslag för avlönande av skolgångsbiträden för elever i träningsskolor
(29.46.30)

Nr 1207 Rdm. Kärhä: Om anvisande av anslag för Rajamäen metsätyönjohtajakoulus byggnadsprojekt
(29.60.74)

Nr 1208 Rdm. Kärhä: Om anvisande av höjt anslag för trafikarrangemang i Klövskog centrum
(31.24.77)

Nr 1209 Rdm. Kärhä: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbeten på Statsjärnvägarnas godsterminal i Kervo
(31.90.74)

Nr 1210 Rdm. Kärhä: Om anvisande av anslag för statsunderstöd till barndaghem i nyländska kommuner utanför huvudstadsregionen
(33.32.31)

Nr 1211 Rdm. Kärhä m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av forsmiljöerna vid Vanda å
(35.25.77)

Nr 1212 Rdm. Kärhä: Om anvisande av anslag för iståndsättning av vattendrag som är i behov av rensning
(35.25.77)

Nr 1213 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av handikappades egen politiska verksamhet
(23.27)

Nr 1214 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för en extra höjning av bostadssparpremierna
(28.87.53)

Nr 1215 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för en höjning av studiepenningen
(29.39.55)

Nr 1216 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för att studiestöd skall kunna beviljas myndiga studerande oberoende av föräldrarnas förmögenhet
(29.39.55)

Nr 1217 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för att bostadstillägg skall kunna betalas till de studerande året om
(29.39.55)

Nr 1218 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av sommargymnasieverksamheten
(29.43.52)

Nr 1219 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av anslag för fortbildning och vidareutbildning av lärare i internationell fostran och fredsfostran
(29.50.28)

Nr 1220 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av bibliotekens videoexperiment
(29.56.30)

Nr 1221 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för Biblioteket för synskadade
(29.58.01)

Nr 1222 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för hobbyverksamhet inom scenkonsten
(29.90.52)

Nr 1223 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för produktionsstöd för inhemsk film
(29.90.52)

Nr 1224 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till filmorganisationerna för ökande av utbudet på filmkopior
(29.90.52)

Nr 1225 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till filmorganisationerna för tryggande av spridningen av högklassiga filmer
(29.90.52)

Nr 1226 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ateljéhus
(29.99.52)

Nr 1227 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av opinionstidningar
(29.99.57)

Nr 1228 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av anslag för avlönande av två konsulenter i naturenlig odling
(30.30.40)

Nr 1229 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av anslag för exportstöd för spannmål såsom livsmedelshjälp
(30.32.40)

Nr 1230 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av unga odlare
(30.33.40)

Nr 1231 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för ökad användning av inhemsk värmeenergi på gårdsbruken
(30.34.44)

Nr 1232 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av tidningspressen
(31.55.41)

Nr 1233 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för snabbare elektrifiering av järnvägarna
(31.90.72)

Nr 1234 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för förstärknings- och ändringsarbeten på banor med ringa trafik
(31.90.78)

Nr 1235 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av anslag för trafiksanering i städer och tätorter
(31.24.34)

Nr 1236 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av busstrafiken
(31.99.30)

Nr 1237 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av ett statligt handikappråd
(33.01.09)

Nr 1238 Rdm. Könkkölä m.fl.: Om anvisande av anslag för socialpolitiska stöd- och uppmuntringsstationers driftsutgifter
(33.98)

Nr 1239 Rdm. Laaksonen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av befattningar vid studiecentralerna
(29.57.55)

Nr 1240 Rdm. Laaksonen m.fl.: Om anvisande av anslag för förnyande av inventarierna i Helsingin Kulttuuritalo Oy:s festsal
(29.57)

Nr 1241 Rdm. Laaksonen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Kansan Sivistystyön Liitto
(29.57.54)

Nr 1242 Rdm. Laaksonen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Vapaan sivistystyön yhteisjärjestö
(29.57.54)

Nr 1243 Rdm. Laaksonen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Institutet för fredsfostran
(29.99.50)

Nr 1244 Rdm. Laaksonen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av Satakunta väg- och vattenbyggnadsdistrikt
(31.20)

Nr 1245 Rdm. Laaksonen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring och elektrifiering av banan Tammerfors—Björneborg
(31.90.78)

Nr 1246 Rdm. Laaksonen m.fl.: Om anvisande av anslag till statsunderstöd för fackföreningsrörelsens semesterorganisationers semesterverksamhet
(33.94.50)

Nr 1247 Rdm. Laaksonen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av Satakunta arbetskraftsdistrikt
(34.06.01)

Nr 1248 Rdm. Lahtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsväg nr 630 på sträckan Kuikka—Uurainen kommuns gräns
(31.24.77)

Nr 1249 Rdm. Lahtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Palokka—Seppälänkangas—Vaajakoski ringväg
(31.24.77)

Nr 1250 Rdm. Lahtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på Kärkistensalmi bro
(31.24.77)

Nr 1251 Rdm. Lahtinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för byggande av Palokka hälsovårdsstations II skede
(33.78.31)

Nr 1252 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för extra konstnärspensioner och extra journalistpensioner
(28.07.06)

Nr 1253 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en biträdande professur i ungdomsarbete vid Tammerfors universitet
(29.10.01)

Nr 1254 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för att studiepenningens bostadstillägg skall kunna betalas året om
(29.39.55)

Nr 1255 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag till Voionmaan Opisto såsom byggnadsunderstöd
(29.57.52)

Nr 1256 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Vapaan sivistystyön yhteisjärjestö
(29.57.54)

Nr 1257 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Suomen Työväen Musiikkiliittos lokalitetsanskaffning
(29.90.53)

Nr 1258 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av höjda anslag för understödjande av teaterverksamhet
(29.90.52)

Nr 1259 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av evenemanget ''Kivi ja muoto 87'' i Kuru
(29.90.52)

Nr 1260 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för att Nokia skall tas med i försöket med stöd till industriområden på tillbakagång
(32.51.46)

Nr 1261 Rdm. Lahti-Nuuttila m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Eläkkeensaajien Keskusliittos kursverksamhet
(33.33.51)

Nr 1262 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av anslag såsom statsandelar för kommunala grundskolbyggnadsprojekt i Åbo och Björneborgs län
(29.46.34)

Nr 1263 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för fortbildning av nykterhetsarbetare
(29.57.50)

Nr 1264 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av höjda anslag för understödjande av ungdomsfostringsarbetet
(29.91.51)

Nr 1265 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av anslag för att barnträdgårdslärarutbildningen vid Åbo universitets lärarutbildningsinstitution skall bli ordinarie
(29.99.28)

Nr 1266 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på en vägförbindelse Nystad—Forssa
(31.24.77)

Nr 1267 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på en naturgasledning mellan Riihimäki och Nystad
(32.55.21)

Nr 1268 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en finansierings- och rådgivningscentral som främjar det produktiva samarbetet mellan Finland och Sovjetunionen
(32.85)

Nr 1269 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en byrå i Åbo i syfte att främja det ekonomiska samarbetet med Sovjetunionen
(32.85)

Nr 1270 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av ett forsknings- och utvecklingsinstitut i Åbo i syfte att främja det ekonomiska samarbetet mellan Finland och Sovjetunionen
(32.85)

Nr 1271 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en extraordinarie ingenjörsbefattning i Åbo och Björneborgs arbetarskyddsdistrikt
(33.03.01)

Nr 1272 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för bekämpande av arbetslösheten på de svåraste arbetslöshetsområdena
(34.50.62)

Nr 1273 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av oljebekämpningen på Skärgårdshavet och i Sydvästra Finlands skärgård
(35.26.70)

Nr 1274 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av anslag för hyresbostadsproduktion med statslån i Åbo och Björneborgs län
(35.45.83)

Nr 1275 Rdm. E. Laine m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för bostadslån
(35.45.83)

Nr 1276 Rdm. Laurila m.fl.: Om anvisande av höjt reseanslag för Helsingfors universitet
(29.10.29)

Nr 1277 Rdm. Laurila m.fl.: Om anvisande av anslag för specialutbildning av kardiologer och hjärtkirurger samt biträdande personal
(29.10)

Nr 1278 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Helsingforstraktens nya Steinerskola
(29.46.51)

Nr 1279 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av vägavsnittet Tapulikaupunki—Mosabacka—Malm
(31.24.77)

Nr 1280 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av regnskydd på perrongerna vid Helsingfors järnvägsstation
(31.90.78)

Nr 1281 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en förstahjälpskurs som lämpar sig för grund- och bilskolor
(33.01.22)

Nr 1282 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett krigsveteranhus i Kurkimäki
(33.23.53)

Nr 1283 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av hemhjälpare för åldringsvård
(33.32.30)

Nr 1284 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag till Kuulonhuoltoliitto för utbildning av lärare i teckenspråk
(33.33.51)

Nr 1285 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för ersättande av sjukhusavgifterna för prematurer
(33.18)

Nr 1286 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättrade verksamhetsbetingelser för Yksinhuoltajien Liitto
(33.93.50)

Nr 1287 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag till Ensi Kotien Liitto för ordnande av kurser för ensamförsörjarmödrar
(33.93.50)

Nr 1288 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av SOS-lapsikylä ry
(33.33.51)

Nr 1289 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av anordningar som underlättar vårdarbetet
(33.79.30)

Nr 1290 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av sommarbarnverksamheten
(33.32.30)

Nr 1291 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för inrättande av arbetsstugor för unga
(34.50.61)

Nr 1292 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för sysselsättande av handikappade vid företag
(34.50.02)

Nr 1293 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag till medborgarorganisationer för stödjande av experiment som främjar återanvändningen av avfall
(35.13.62)

Nr 1294 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för utarbetande av direktiv om planeringen av parkeringsområden
(35.30.21)

Nr 1295 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för en utredning av Malms flygfältsområdes lämplighet för bostadsproduktion
(35.30)

Nr 1296 Rdm. Lehtinen m.fl.: Om anvisande av anslag för beaktande av miljöeffekterna redan i planeringsskedet
(35.10.25)

Nr 1297 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av Haapamäki reservfängelse
(25.50.74)

Nr 1298 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av Jyväskylä universitets forskningsstation i Konnevesi
(29.10.74)

Nr 1299 Rdm. P. Leppänen: Om anvisande av anslag för byggande av ett gymnasium i Kinnula
(29.43.32)

Nr 1300 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Hankasalmi huvudbibliotek
(29.56.31)

Nr 1301 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som statsunderstöd för medborgar- och arbetarinstituts driftskostnader
(29.57.30)

Nr 1302 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för undervisning i estetiska ämnen och övningsämnen för personer under 16 år
(29.57.30)

Nr 1303 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten vid Saarijärven metsäkoulu
(29.60.74)

Nr 1304 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en bollhall i Leppävesi
(29.91.50)

Nr 1305 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av stamväg nr 69 på sträckan Konnevesi kby—Kivisalmi
(31.24.77)

Nr 1306 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av vägen Koskenpää—Keuruu
(31.24.77)

Nr 1307 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för vägförbättring på sträckan Sumiainen—Matilanvirta
(31.24.77)

Nr 1308 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsvägen Suolahti—Ruotinkylä
(31.24.77)

Nr 1309 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en led för lätt trafik på sträckan Jämsä—Kaipola
(31.24.77)

Nr 1310 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett industrispår i Muurame
(31.90.78)

Nr 1311 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag till extra barnbidrag för höjning av bidragen och förlängning av utbetalningstiden
(33.15.52)

Nr 1312 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett daghem i Korpilahti
(33.32.30)

Nr 1313 Rdm. P. Leppänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett ålderdomshem i Multia
(33.32.31)

Nr 1314 Rdm. Liikanen: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av STETE:s (Finlands kommission för främjande av den europeiska säkerheten) verksamhet
(29.99.50)

Nr 1315 Rdm. Liikanen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för utvecklande av länen
(26.98.43)

Nr 1316 Rdm. Lindroos m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en transportmaterieldepå för försvarsmakten i Kalkku i Nokia
(27.27.24)

Nr 1317 Rdm. Lindroos m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en hjälpskötarskola i Mänttä
(29.76.21)

Nr 1318 Rdm. Lindroos m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av Työväenperinne—Arbetartradition rf:s verksamhet
(29.88.53)

Nr 1319 Rdm. Lindroos m.fl.: Om anvisande av anslag för utmärkning av farleden från Kolho i Vilppula till Mänttä
(31.27.77)

Nr 1320 Rdm. Lindroos m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av hamnar kring Keurusselkä
(31.27.77)

Nr 1321 Rdm. Lindroos m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en kaj i Länkipohja i Längelmäki
(31.27.77)

Nr 1322 Rdm. Lindroos m.fl.: Om anvisande av anslag för minerologisk undersökning i Längelmäki
(32.50.41)

Nr 1323 Rdm. Linna m.fl.: Om anvisande av anslag för finansiering av ett minnesmärke över Viljami Kalliokoski
(29.99.50)

Nr 1324 Rdm. Lipponen m.fl.: Om anvisande av anslag till Työväen Akatemia för anställande av lärare
(29.57.50)

Nr 1325 Rdm. Lipponen m.fl.: Om anvisande av anslag som byggnadsunderstöd till Työväen Akatemia
(29.57.52)

Nr 1326 Rdm. Lipponen: Om anvisande av höjt anslag för statsunderstöd till Samfundet Finland—Sovjetunionen
(29.98.50)

Nr 1327 Rdm. Lipponen m.fl.: Om anvisande av anslag till Finlands Fredsförbund — FN-förening rf för iståndsättning av fredsstationen
(29.99.50)

Nr 1328 Rdm. Lipponen: Om anvisande av anslag till Epilepsiförbundet för anordnande av semestrar för handikappade
(33.94.50)

Nr 1329 Rdm. Lipponen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av ensamstående bostadslösa
(33.33.51)

Nr 1330 Rdm. Lipponen m.fl.: Om anvisande av anslag för extra bostadsbidrag till personer som bor i kollektiv
(35.45.54)

Nr 1331 Rdm. Lipponen m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av bostäder till bostadslösa
(35.45)

Nr 1332 Rdm. Louvo m.fl.: Om anvisande av anslag för renovering och iståndsättning av Reitkallin puutarhurikoulus huvudbyggnad
(29.67.57)

Nr 1333 Rdm. Louvo m.fl.: Om anvisande av anslag till Naisten Raittiuskeskus ry för framställning av utbildningsmaterial att användas vid utbildningen av vårdhandlednings- och vårdpersonal inom vården av rusmedelsmissbrukare
(33.89.50)

Nr 1334 Rdm. Louvo m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för planering och övervakning av avfallshantering
(35.13.23)

Nr 1335 Rdm. Louvo m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för inrättande av skyddsområden på privat mark
(35.15.41)

Nr 1336 Rdm. Lähdesmäki: Om anvisande av anslag för sanering av Hämeenlinnan lyseo
(29.46.34)

Nr 1337 Rdm. Lähdesmäki m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av bangården i Tavastehus
(31.90.78)

Nr 1338 Rdm. Lähdesmäki m.fl.: Om anvisande av anslag för tre observationsplatser vid den tredje kirurgiska kliniken vid HUCS:s sjukhus i Mejlans
(33.79.30)

Nr 1339 Rdm. Lähdesmäki: Om anvisande av anslag för Keritty—Pernunnummi och Melkuttimet naturskyddsområden
(35.20.88)

Nr 1340 Rdm. Maijala m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Finlands Blåsorkesterförbund rf:s verksamhet
(29.90.53)

Nr 1341 Rdm. Maijala m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Finlands Amatörteaterförbunds verksamhet
(29.90.53)

Nr 1342 Rdm. Maijala m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för hobbyverksamhet på danskonstens område
(29.90.52)

Nr 1343 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av en svenskspråkig maskinskriverska vid skolstyrelsen
(29.41.01)

Nr 1344 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av höjt anslag såsom understöd för musikinstitut
(29.90.52)

Nr 1345 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av anslag för Finlands Svenska Ungdomsförbund rf:s amatörteaterverksamhet
(29.90.53)

Nr 1346 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av anslag till Finlands Svenska Ungdomsförbund r.f. för främjande av finlandssvensk populärmusik
(29.90.53)

Nr 1347 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av unga odlare
(30.33.40)

Nr 1348 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av anslag för avlönande av en forskningsassistent vid Martens grönsaksforskningsstation
(30.70.01)

Nr 1349 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för byggande av allmänna vägar inom Vasa väg- och vattenbyggnadsdistrikt
(31.24.77)

Nr 1350 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av anslag för påbörjande av ombyggnadsarbetena på landsväg nr 7175 och bygdevägarna nr 17785 och nr 17743 i Korsholm
(31.24.77)

Nr 1351 Rdm. Malm m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för ersättande av skador som fridlysta djur förorsakat
(35.15.42)

Nr 1352 Rdm. Manninen m.fl.: Om anvisande av anslag till nordöstra Finlands företag i turistbranschen
(26.98.43)

Nr 1353 Rdm. Manninen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av natur- och kulturevenemanget Kuusamo—Natura 86
(29.90.53)

Nr 1354 Rdm. Manninen: Om anvisande av höjt anslag till rådet för naturtillgångarna
(30.01.09)

Nr 1355 Rdm. Manninen m.fl.: Om anvisande av anslag för ett försök med naturskyddslägenheter
(30.33.60)

Nr 1356 Rdm. Manninen m.fl.: Om anvisande av anslag för ersättande av renkalvsskador i Oivanki renbeteslag
(30.35.50)

Nr 1357 Rdm. Manninen m.fl.: Om anvisande av anslag för tryggande av vandringsfiskbestånden
(30.37.77)

Nr 1358 Rdm. Martikainen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av befattningar för en deja och tre kreatursskötare vid Kuopio universitet
(29.10.01)

Nr 1359 Rdm. Martikainen m.fl.: Om anvisande av anslag för Ameriikan hevosajoneuvomuseos verksamhet
(29.88.53)

Nr 1360 Rdm. Martikainen m.fl.: Om anvisande av anslag till Ylä-Savon Nuorisoseurojen Liitto för anskaffning av verksamhetslokaliteter
(29.91.53)

Nr 1361 Rdm. Martikainen m.fl.: Om anvisande av anslag som byggnadsunderstöd för flygfältet i Idensalmi
(31.47.41)

Nr 1362 Rdm. Martikainen m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av personal för ett arbetshälsoprojekt som gäller lantbrukare
(33.06.50)

Nr 1363 Rdm. Martikainen m.fl.: Om anvisande av anslag för extra höjning av vissa generationsväxlingspensioner
(33.19.51)

Nr 1364 Rdm. Mattila m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som statsunderstöd till centralorganisationer som representerar det institutionsbundna bildningsarbetet
(29.57.54)

Nr 1365 Rdm. Mattila m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Suomen Maakuntakirjailijat ry
(29.90.52)

Nr 1366 Rdm. Mattila m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för byggande av enskilda vägar
(31.24.77)

Nr 1367 Rdm. Mattila m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av Suomenselkä-vägen
(31.24.77)

Nr 1368 Rdm. Mattila m.fl.: Om anvisande av anslag som bidrag för underhållet av Ylivieska flygplats
(31.47.41)

Nr 1369 Rdm. Mattila m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för miljövårdsrådets verksamhet
(35.01.09)

Nr 1370 Rdm. Miettinen: Om anvisande av höjt anslag för utvecklande av länen
(26.98.43)

Nr 1371 Rdm. Miettinen: Om anvisande av höjt anslag för förbättring av landsväg nr 414 (Heinola kby—Voikoski)
(31.24.77)

Nr 1372 Rdm. Miettinen: Om anvisande av anslag för förbättring av bygdevägen Suurlahti—Hurissalo (nr 11321)
(31.24.77)

Nr 1373 Rdm. Miettinen: Om anvisande av anslag för byggande av Korvenkylä bygdeväg i Mäntyharju
(31.24.77)

Nr 1374 Rdm. Miettinen: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Kultakivi—Särkilahti
(31.24.77)

Nr 1375 Rdm. Miettinen: Om anvisande av anslag för rälsbyte på bansavsnittet Nyslott—Huutokoski
(31.90.78)

Nr 1376 Rdm. Miettinen: Om anvisande av anslag för inrättande av de tilläggstjänster som utbyggnaden av S:t Michels centralsjukhus förutsätter
(33.79.30)

Nr 1377 Rdm. J. Mikkola m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av Migrationsinstitutets verksamhet
(29.98.50)

Nr 1378 Rdm. S. Mikkola m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av ett vattendistributionsprojekt i Lempäälä, Toijala och Valkeakoski
(30.40.77)

Nr 1379 Rdm. Moisander: Om anvisande av anslag till Finlands Simundervisnings- och livräddningsförbund för ökad säkerhet på vattnen
(26.97)

Nr 1380 Rdm. Moisander m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett servicehus på Kuopio universitets område
(29.10.74)

Nr 1381 Rdm. Moisander: Om anvisande av höjt anslag för utvecklande av yrkesläroanstalternas bibliotek
(29.60.29)

Nr 1382 Rdm. Moisander: Om anvisande av anslag för inrättande av en utbildningsenhet vid Kuopion Teknillinen oppilaitos
(29.60)

Nr 1383 Rdm. Moisander: Om anvisande av höjt anslag för permanentbeläggning av allmänna vägar i Kuopio län samt riksväg nr 5
(31.24.14)

Nr 1384 Rdm. Moisander: Om anvisande av anslag till kommunerna i insjö-Finland för anskaffning av oljebekämpningsmateriel
(35.26.70)

Nr 1385 Rdm. Moisander: Om anvisande av anslag för anskaffning av separata bostäder för studerande
(35.45)

Nr 1386 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för iståndsättning och sanering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader
(29.94.50)

Nr 1387 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av publikationsverksamhet på samiska
(29.99.50)

Nr 1388 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av religiösa tidningar
(29.99.56)

Nr 1389 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag till kommunerna för anskaffning av telefoner till åldringar
(33.32.30)

Nr 1390 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för anordnande av transportservice för handikappade
(33.32.30)

Nr 1391 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för anordnande av semesterverksamhet för handikappade
(33.57)

Nr 1392 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag till kommunerna för anordnande av mammografiundersökningar
(33.78.30)

Nr 1393 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning och förnyande av strålbehandlingsapparatur
(33.79.30)

Nr 1394 Rdm. Muroma m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av specialläkare och -sjukskötare för vård av barn som lider av leukemi
(33.79.30)

Nr 1395 Rdm. Mustonen m.fl.: Om anvisande av anslag för att skapa förutsättningar för att grunda nya län
(26.05)

Nr 1396 Rdm. Mustonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till Kajanalands väg- och vattenbyggnadsdistrikt för grundförbättring av vägnätet
(31.24.77)

Nr 1397 Rdm. Mustonen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av vägen Pihlajapuro—Mustolanmutka i Sotkamo
(31.24.77)

Nr 1398 Rdm. Mustonen m.fl.: Om anvisande av anslag för en ökning av Outokumpu Oy:s aktiekapital för att Talvivaara gruva skall kunna öppnas i Sotkamo
(32.50.88)

Nr 1399 Rdm. Mustonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av landsbygdens elektrifiering
(32.55.41)

Nr 1400 Rdm. Mustonen: Om anvisande av anslag för lindring av arbetslösheten genom ökning av skogsarbetena i norra Österbotten
(34.50.61)

Nr 1401 Rdm. Myllyniemi m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för tillverkning av orienteringskartor
(29.91.50)

Nr 1402 Rdm. Myllyniemi m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för underhåll av allmänna vägar
(31.24.14)

Nr 1403 Rdm. Mäki-Hakola: Om anvisande av höjt anslag för genomförande av vattenhushållningsplanen för Kyro älv
(30.40.77)

Nr 1404 Rdm. Mäki-Hakola: Om anvisande av anslag för understödjande av Vattenförsörjningsförbundets verksamhet
(30.99.50)

Nr 1405 Rdm. Mäki-Hakola: Om anvisande av anslag för förbättring av en bygdeväg i Storkyro
(31.24.77)

Nr 1406 Rdm. Mäki-Hakola: Om anvisande av anslag för förbättring av landsvägen Koskue—Ylivalli i Jalasjärvi
(31.24.77)

Nr 1407 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag till stöd åt små kommuner i ekonomiska svårigheter
(26.97.30)

Nr 1408 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett lågstadium inom Parkano grundskola
(29.46.34)

Nr 1409 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av Kullaan metsä- ja puutalouden kurssikeskus
(29.60.74)

Nr 1410 Rdm. Mäkipää: Om anvisande av anslag för inledande av stenhuggarutbildning i Kuru
(29.76.21)

Nr 1411 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Kihniön Urheilijat
(29.91.50)

Nr 1412 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Urheiluseura Kunto ry:s skidcentrum i Porttikallio
(29.91.54)

Nr 1413 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av scouterna i Jämijärvi
(29.91.51)

Nr 1414 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av 4H-förbundets förening i Björneborg
(30.30.46)

Nr 1415 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för rensning av Suomijärvi så att den blir en häckningssjö
(35.20.77)

Nr 1416 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en väg från Insjö-Finlandvägen till Parkano station
(31.24.77)

Nr 1417 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av vägen Jämijärvi—Suurimaa
(31.24.77)

Nr 1418 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Lavajärvi bygdeväg
(31.24.77)

Nr 1419 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en led för lätt trafik från Kihniö kby till ålderdomshemmet
(31.24.77)

Nr 1420 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för belysning i Karhiniemi och Kiviniemi korsningar
(31.24.77)

Nr 1421 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av banan Björneborg—Haapamäki
(31.90.78)

Nr 1422 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av busstrafiken
(31.99.30)

Nr 1423 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag till Keksintösäätiö för stödjande av uppfinnargruppen "Elektricitet genom naturkraft"
(32.46.50)

Nr 1424 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för företagarutbildning
(32.50.24)

Nr 1425 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Rauman Sotaveteraanit ry
(33.23.53)

Nr 1426 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Huittisten Sotaveteraanit ry
(33.23.53)

Nr 1427 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ålderdomshem
(33.32.31)

Nr 1428 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av kommunalhemmet i Euraåminne
(33.32.30)

Nr 1429 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en hiss i Karvia ålderdomshem
(33.32.30)

Nr 1430 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag till Kihniön Vanhustentaloyhdistys för byggande av bostäder
(33.93.51)

Nr 1431 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Kirjaskylän Narkomaanikoti
(33.33.51)

Nr 1432 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Eläkeliitto ry:s förening i Suodenniemi
(33.93.51)

Nr 1433 Rdm. Mäkipää: Om anvisande av anslag för camping och hobbyverksamhet för åldringar anordnad av Oikeutta Eläkeläisille ry i Vammala
(33.93.51)

Nr 1434 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag till Siikaisten Vanhustentalosäätiö för ordnande av stimulerande verksamhet för åldringar
(33.33.51)

Nr 1435 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten vid Luvia hälsovårdscentral
(33.78.31)

Nr 1436 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag till Kyrönluonto ry för byggande av en naturstig i Tavastkyro
(35.15.31)

Nr 1437 Rdm. Mäkipää m.fl.: Om anvisande av anslag till extra understöd för justering av återbetalningsvillkoren för statliga bostadslån
(35.45)

Nr 1438 Rdm. Männistö m.fl.: Om anvisande av anslag för kostnaderna för byggandet och ibruktagandet av KUCS
(33.79.35)

Nr 1439 Rdm. Nieminen: Om anvisande av anslag till Vähähaara-seura för byggande av ett hus för verksamheten
(29.99.50)

Nr 1440 Rdm. Nieminen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för rådgivning inom lantbruket
(30.30.40)

Nr 1441 Rdm. Nieminen: Om anvisande av anslag för inrättande av befattningar för 4H-konsulenter
(30.30.46)

Nr 1442 Rdm. Nieminen: Om anvisande av höjt anslag såsom överföring till gårdsbrukets utvecklingsfond
(30.33.60)

Nr 1443 Rdm. Nordman m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för FN:s barnfonds (UNICEF) program för social utveckling
(24.30.66)

Nr 1444 Rdm. Nordman m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för höjning av studiepenningens försörjartillägg
(29.39.55)

Nr 1445 Rdm. Nordman m.fl.: Om anvisande av anslag för sänkande av åldersgränsen till 21 år för behovsprövning för studiestöd grundad på föräldrarnas inkomst och förmögenhet
(29.39.55)

Nr 1446 Rdm. Nordman m.fl.: Om anvisande av anslag såsom understöd för Vaasa Festival
(29.90.53)

Nr 1447 Rdm. Nordman m.fl.: Om anvisande av anslag till stöd för Kirjais kursgårds verksamhet
(29.91.51)

Nr 1448 Rdm. Nordman: Om anvisande av anslag så som understöd för utgivande av det finlandssvenska kulturmagasinet M.A.O.
(29.99.57)

Nr 1449 Rdm. Nordman m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffande av en ismaskin till fiskehamnen på Bergö
(31.27.40)

Nr 1450 Rdm. Nordman: Om anvisande av anslag till Invalidförbundet för översättning till svenska och utgivning av informationsmaterial i anknytning till handikapp
(33.93.52)

Nr 1451 Rdm. Nordman m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för anskaffning av mark för naturvårdsändamål
(35.20.88)

Nr 1452 Rdm. Norrback m.fl.: Om anvisande av anslag såsom statsunderstöd till Förbundet Hem och Skola i Finland rf
(29.41.50)

Nr 1453 Rdm. Norrback: Om anvisande av anslag för inledande av fortbildningsverksamhet vid Österbottens högskola
(29.10.01)

Nr 1454 Rdm. Norrback m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av de finlandssvenska folkhögskolorna
(29.57.50)

Nr 1455 Rdm. Norrback m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av de finlandssvenska folkhögskolornas investeringar
(29.57.52)

Nr 1456 Rdm. Norrback m.fl.: Om anvisande av anslag till statsbidrag för finlandssvenska musikskolor och musikinstitut
(29.90.53)

Nr 1457 Rdm. Norrback m.fl.: Om anvisande av anslag såsom understöd för planering av en ishall i Närpes i Sydösterbotten
(29.91.50)

Nr 1458 Rdm. Norrback m.fl.: Om anvisande av anslag till stöd för de finlandssvenska hembygdsföreningarna
(29.99.50)

Nr 1459 Rdm. Norrback: Om anvisande av anslag för bilbesiktning i Oravais
(31.40.29)

Nr 1460 Rdm. Norrback m.fl.: Om anvisande av anslag såsom understöd för finlandssvenska organisationer med social verksamhet
(33.93)

Nr 1461 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av anslag till statsunderstöd för musikläroanstalterna i Österbotten
(29.90.54)

Nr 1462 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av ledande fiskeribiologer
(30.37.01)

Nr 1463 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till utgifterna för fiskarlån
(30.37.47)

Nr 1464 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till statsunderstöd för byggande av centrala fiskehamnar
(31.27.40)

Nr 1465 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av en teknologi- och dataknikcentral i Jakobstad
(32.44.42)

Nr 1466 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av anslag såsom understöd för avlönande av en socionom i organisationen INTERPEDIA r.f.
(33.33.51)

Nr 1467 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till understöd för reparationsverksamhet i energihushållningssyfte
(35.45.56)

Nr 1468 Rdm. Nyby m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för statsunderstöd till de riksomfattande naturvårdsorganisationerna
(35.99.50)

Nr 1469 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för höjning av studiestödet till studerande vid läroanstalterna på mellanstadiet
(29.39.55)

Nr 1470 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för bibliotekens videoexperiment
(29.56.30)

Nr 1471 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättrings- och ändringsarbeten vid Tuusulan kansanopisto
(29.57.52)

Nr 1472 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för vissa lärares arbete inom näringslivet för erhållande av arbetserfarenhet
(29.76.54)

Nr 1473 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Suomen Big Band-Yhdistys ry
(29.90.52)

Nr 1474 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till statsunderstöd för musikläroanstalter för att nya anstalter skall få statsunderstöd
(29.90.54)

Nr 1475 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för byggande av ungdomslokaliteter
(29.91.51)

Nr 1476 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för forsknings- och försöksverksamhet rörande ungdomsarbete
(29.91.51)

Nr 1477 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av ett ungdomspolitiskt bibliotek och informationstjänst
(29.91.51)

Nr 1478 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för finansiering av verksamheten och evenemangen under arbetarungdomsrörelsens 80-årsjubileum
(29.91.53)

Nr 1479 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för uthyrning av instrument till ungdomsorkestrar
(29.91.51)

Nr 1480 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för lindring av ungdomsarbetslöshetens följdverkningar
(29.91.61)

Nr 1481 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av opinionstidningar
(29.99.57)

Nr 1482 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för inrättande av arbetskraftskonsulentbefattningar inom arbetskraftsförvaltningen för effektivare arbetskraftsservice för ungdomar
(34.06.01)

Nr 1483 Rdm. Paakkinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av hyresbostäder för unga
(35.45.83)

Nr 1484 Rdm. Paasilinna m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för extra konstnärspensioner
(28.07.06)

Nr 1485 Rdm. Paasilinna m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av inventarier och anordningar till statens audivisuella central
(29.06.70)

Nr 1486 Rdm. Paasilinna m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för sanering av Helsingfors universitets byggnader
(20.10.75)

Nr 1487 Rdm. Paasilinna: Om anvisande av höjt anslag för Helsingfors Internationella skola
(29.46.52)

Nr 1488 Rdm. Paasilinna m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som statsandel för lokaliteter och anordningar som behövs för kulturverksamhet
(29.90.30)

Nr 1489 Rdm. Paasilinna m.fl.: Om anvisande av anslag för att Statsjärnvägarnas arbetstagare i tillfälliga arbetsförhållanden skall bli fast anställda
(31.90.01)

Nr 1490 Rdm. Paasilinna m.fl.: Om anvisande av anslag för medborgarradioverksamhet
(31.99)

Nr 1491 Rdm. Paasilinna m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till statsbidraget för Institutet för arbetshygien
(33.06.50)

Nr 1492 Rdm. Paasilinna m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av laserapparatur för hjärnoperationer till HUCS
(33.79.32)

Nr 1493 Rdm. Paasilinna m.fl.: Om anvisande av anslag för Studenternas hälsovårdsstiftelses hyresutgifter
(33.92.50)

Nr 1494 Rdm. Paasilinna m.fl.: Om anvisande av anslag för avfallshanteringens temaår
(35.01.29)

Nr 1495 Rdm. Paasilinna m.fl.: Om anvisande av anslag för Skärgårdshavets nationalparks verksamhet
(35.20)

Nr 1496 Rdm. Paasilinna: Om anvisande av anslag för specialarrangemang inom huvudstadsregionens bostadsproduktion
(35.45)

Nr 1497 Rdm. Paasilinna: Om anvisande av anslag för lån till kommunerna för att de skall kunna anskaffa bostäder inom ramen för det gamla bostadsbeståndet
(35.45)

Nr 1498 Rdm. Paavilainen m.fl.: Om anvisande av anslag till kommunerna för effektiverad miljövård
(35.25.32)

Nr 1499 Rdm. Paavilainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av högskolestuderandenas måltider
(29.37.52)

Nr 1500 Rdm. Paavilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av ett barnträdgårdslärarinstitut i Jyväskylä
(29.51.74)

Nr 1501 Rdm. Paavilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av en ungdomsresecentralerna
(29.91.51)

Nr 1502 Rdm. Paavilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för anordnande av vattenförsörjning i mellersta Finlands glesbygdsområden
(30.40.77)

Nr 1503 Rdm. Paavilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för elektrifieringen av banan Tammerfors—Jyväskylä—Pieksämäki
(31.90.72)

Nr 1504 Rdm. Paavilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av ett regionalt institut för arbetshygien i Jyväskylä
(33.06.50)

Nr 1505 Rdm. Paavilainen m.fl.: Om anvisande av anslag till Vanhus- ja lähimmäispalvelun Liitto ry för rehabilitering och aktivering av åldringar
(33.33.51)

Nr 1506 Rdm. Paavilainen m.fl.: Om anvisande av anslag till organisationen Interpedia för avlönande av en socialarbetare
(33.33.51)

Nr 1507 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av ett kärnfysiklaboratorium vid Jyväskylä universitet
(29.10.74)

Nr 1508 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av Jyväskylä universitets forskningsstation i Konnevesi
(29.10.74)

Nr 1509 Rdm. Pekkarinen: Om anvisande av höjt anslag för en höjning av studiestödets studiepenning
(29.39.55)

Nr 1510 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av Kyynämöinen lågstadieskola
(29.46.34)

Nr 1511 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av tilläggsutrymmen vid Tammijärvi lågstadieskola
(29.46.34)

Nr 1512 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett nytt elevinternat vid Alkio-opisto
(29.57.52)

Nr 1513 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en maskin- och redskapshall vid Pihtiputaan maatalousoppilaitos
(29.65.37)

Nr 1514 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbeten vid Saarijärven metsäkoulu
(29.60.74)

Nr 1515 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgningsarbeten vid Petäjäveden kotiteollisuuskoulu
(29.65.37)

Nr 1516 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för planering av en tillbyggnad vid Keski-Suomen sairaanhoito-oppilaitos
(29.60.74)

Nr 1517 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till statsandel för lokaliteter och anläggningar för kulturverksamheten
(29.90.30)

Nr 1518 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av permanenta regionoperors verksamhet
(29.90.52)

Nr 1519 Rdm. Pekkarinen: Om anvisande av anslag för understödjande av kulturevenemanget Jyväskylän Kesä
(29.90.52)

Nr 1520 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av en kontorsaktielägenhet för Keski-Suomen 4H-piiri
(30.30.46)

Nr 1521 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för byggande av ett vattenledningsnät för Keuruu garnison och Keuruu kyrkby
(30.40.77)

Nr 1522 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en matarvattenledning i Kuhmoinen
(30.40.77)

Nr 1523 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för genomförande av Unikonsalmi—Haapaniemi vattenförsörjningsprojekt i Karstula
(30.40.77)

Nr 1524 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för planerings- och terrängarbeten på Suomenselkä-vägen på sträckan Keuruu—Multia—Pylkönmäki—Karstula—Kivijärvi—Kinnula—riksväg nr 4
(31.24.77)

Nr 1525 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Kivijärvi—Perho
(31.24.77)

Nr 1526 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en bygdeväg i Vehkaperä
(31.24.77)

Nr 1527 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på Kärkistensalmi bro
(31.24.77)

Nr 1528 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Ukonniemi fiskehamn i Pihtipudas
(31.27.77)

Nr 1529 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett industrispår i Muurame
(31.90.78)

Nr 1530 Rdm. Pekkarinen m.fl.: Om anvisande av anslag till Nuorisosäätiö för skötseln av Hertonäs Ungdomshotells lån
(33.33.51)

Nr 1531 Rdm. Peltola m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en fredsvänlig säkerhetspolitik
(27.99.08)

Nr 1532 Rdm. Peltola m.fl.: Om anvisande av anslag för betalning av hyran för Studenternas hälsovårdsstiftelses hälsovårdsstation i Helsingfors
(29.10.10)

Nr 1533 Rdm. Peltola m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av sådan återanvändning av avfall som ordnas av samhället
(35.13.62)

Nr 1534 Rdm. Pelttari m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av Kriminalvårdsföreningens distriktskontor i Kemi
(25.50.50)

Nr 1535 Rdm. Pelttari: Om anvisande av anslag för byggande av en skola i Lassila i Keminmaa
(29.46.34)

Nr 1536 Rdm. Pelttari m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som byggnadsunderstöd för konstinstitutioner
(29.90.52)

Nr 1537 Rdm. Pelttari m.fl.: Om anvisande av anslag till Lapin läänin rakennusperinne ry för skötsel av byggnadsmiljön
(29.94.50)

Nr 1538 Rdm. Pelttari m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av den före detta ortodoxa militärkyrkan i Torneå
(29.05)

Nr 1539 Rdm. Pelttari m.fl.: Om anvisande av anslag till kommunerna i Tornedalen för utarbetande av Tornedalens historia
(29.99.50)

Nr 1540 Rdm. Pelttari m.fl.: Om anvisande av anslag för vattenförsörjningsarbeten i Ylläs turistområde
(30.40.77)

Nr 1541 Rdm. Pelttari: Om anvisande av anslag för byggande av en väg Aavasaksa—Kantomaanpää
(31.24.77)

Nr 1542 Rdm. Pelttari: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Alaniemi—Koivu på sträckan Lehmikumpu—Sompujärvi och Tervola—Lehmikumpu
(31.24.77)

Nr 1543 Rdm. Pelttari: Om anvisande av anslag för byggande av en bygdeväg Karunki—Palovaara
(31.24.77)

Nr 1544 Rdm. Pelttari m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en landsväg Kittilä—Ylläsjärvi
(31.24.77)

Nr 1545 Rdm. Pelttari: Om anvisande av anslag för byggande av en landsväg Rauhala—Kutuniva
(31.24.77)

Nr 1546 Rdm. Pelttari: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägen längs Simo älvs norra strand
(31.24.77)

Nr 1547 Rdm. Pelttari m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en led för lätt trafik till Juoksenki i Pello
(31.24.77)

Nr 1548 Rdm. Pelttari: Om anvisande av anslag för byggande av Ketomella bro i Enontekis
(31.24.77)

Nr 1549 Rdm. Pelttari m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffande av en reservgenerator till Kittilä
(32.55)

Nr 1550 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av ett nationellt tungjonslaboratorium i Jyväskylä
(29.10.74)

Nr 1551 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av anslag som understöd till evenemanget Jyväskylän Kesä för stödjande av vetenskap
(29.88.53)

Nr 1552 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av landskapsmuseer
(29.88.53)

Nr 1553 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett överföringsavlopp mellan Jämsänkoski och Kaipola
(35.25.77)

Nr 1554 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av anslag för reglering av Rutajärvi i Leivonmäki
(30.40.77)

Nr 1555 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på Jyväsjärvi bro
(31.24.34)

Nr 1556 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av riksväg nr 4 på sträckan Jämsä—Kuhmoinen
(31.24.77)

Nr 1557 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 641 i Hankasalmi
(31.24.77)

Nr 1558 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett lastningsspår till Muurame industriby
(31.90.78)

Nr 1559 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av anslag för sanering av Keski-Suomen ilmailumuseos byggnad
(31.99.40)

Nr 1560 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av anslag för en analysering av värmeverken och för eventuella reparationer
(32.55.42)

Nr 1561 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av en fältförsöksstation under torvlaboratoriet i Kailasuo i Leivonmäki
(32.42.74)

Nr 1562 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till kommunerna för anläggande av friluftsleder
(35.15.31)

Nr 1563 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av servicen i Isojärvi nationalpark
(35.20)

Nr 1564 Rdm. Pesola m.fl.: Om anvisande av anslag för avlägsnande av lutet i den s.k. lutdammen i Lievestuore
(35.25.77)

Nr 1565 Rdm. Petäjäniemi m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en forskningsgrupp för hjälpmedelsteknik i Tammerfors
(33.60.22)

Nr 1566 Rdm. Petäjäniemi m.fl.: Om anvisande av anslag för Naisten Raittiuskeskus ry:s kostnader för en rehabiliteringsklinik för kvinnor
(33.33.51)

Nr 1567 Rdm. Petäjäniemi m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för kostnaderna för småföretagares semestrar
(33.57.42)

Nr 1568 Rdm. Pietikäinen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av socialkuratorsbefattningar vid Pansarbrigaden och Kainuu brigad
(27.12.01)

Nr 1569 Rdm. Pietikäinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för FN:s nedrustningsvecka för anordnande av ett freds- och nedrustningsparlament
(29.99.50)

Nr 1570 Rdm. Pietikäinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för betalning av hyran för Studenternas hälsovårdsstiftelses hälsovårdsstation i Helsingfors
(33.92.50)

Nr 1571 Rdm. Piipari: Om anvisande av anslag för ordnande av den 7:e sjömanssångfestivalen i Kotka
(29.90.53)

Nr 1572 Rdm. Piipari m.fl.: Om anvisande av anslag för restaurering av befästningsverken i Kotka-trakten
(29.94.74)

Nr 1573 Rdm. Piipari m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av Svensksunds Marinmuseum
(29.94.74)

Nr 1574 Rdm. Piipari m.fl.: Om anvisande av anslag för en ombyggnad av Kotkan Työväentalo
(29.90.53)

Nr 1575 Rdm. Piipari m.fl.: Om anvisande av anslag till Lomakotien Liitto ry för semesterverksamhet i syfte att effektivera den psykiatriska öppna vården
(33.94.50)

Nr 1576 Rdm. Piipari: Om anvisande av höjt anslag för täckande av andelen eget kapital i bostäder för studerande
(35.45.51)

Nr 1577 Rdm. Piipari m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Vuokralaisten Keskusliitto
(35.45.52)

Nr 1578 Rdm. Pohjala m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för reglering av Kumo älv, uppdämning och muddring av mynningen
(30.40.77)

Nr 1579 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för anordnande av fristående pedagogiska studier för ämneslärare
(29.37.29)

Nr 1580 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en lågstadieskola i Pohjankylä i Suodenniemi
(29.46.34)

Nr 1581 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av anslag som statsbidrag för Vapaan sivistystyön yhteisjärjestöt
(29.57.54)

Nr 1582 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av anslag för Satakunnan liikuntaopistos investeringsbehov
(29.91.50)

Nr 1583 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för Rauhankasvatusinstituutti som upprätthålls av Yrjö Kallinens fredsinstitut
(29.99.50)

Nr 1584 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av anslag för påskyndande av byggnadsarbetena på en led för lätt trafik i Parkano
(31.24.77)

Nr 1585 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av en allergikonsulent i Satakunta
(33.75)

Nr 1586 Rdm. Pohjanoksa m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av organisationen Interpedias verksamhet
(33.98)

Nr 1587 Rdm. Pohto m.fl.: Om anvisande av anslag för grundreparation av Suomenselkävägen på sträckan Keuruu—Väätäiskylä—Soini—Hoisko—Vindala
(31.24.77)

Nr 1588 Rdm. Pohto m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägen Storå—Dagsmark
(31.24.77)

Nr 1589 Rdm. Pohto m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av busstrafiken
(31.99.30)

Nr 1590 Rdm. Pohto m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av småföretag
(32.50)

Nr 1591 Rdm. Pohto m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Rintamamiesveteraanien Lapin piiriyhdistys ry
(33.23.53)

Nr 1592 Rdm. Pohto m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Krigsinvalidernas Brödraförbunds distrikt för södra Österbotten
(33.23.53)

Nr 1593 Rdm. Pohto m.fl.: Om anvisande av anslag för laboratorieservice vid kommunernas hälsovårdscentraler
(33.78.30)

Nr 1594 Rdm. Pohto m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av öppen hjärtkirurgi
(33.79.30)

Nr 1595 Rdm. Pohto m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Etelä—Pohjanmaan Sydäntautipiiri
(33.81.51)

Nr 1596 Rdm. Pokka m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av Lapplands länsfängelse i Tervola
(25.50.74)

Nr 1597 Rdm. Pokka m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till kommunerna i Lappland för elevernas resekostnader
(29.65.33)

Nr 1598 Rdm. Pokka m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Edistyksellinen tiedeliitto
(29.88.54)

Nr 1599 Rdm. Pokka m.fl.: Om anvisande av anslag för evenemanget Hetan Musiikkipäivät
(29.90.53)

Nr 1600 Rdm. Pokka m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av verksamheten vid en under Lapin musiikkiopisto sorterande filial i Utsjoki
(29.90.54)

Nr 1601 Rdm. Pokka m.fl.: Om anvisande av anslag till verksamhetslokaliteter för Kalevan Nuoret, Lapplands distrikt och Lapin Nuorison Liitto
(29.91.51)

Nr 1602 Rdm. Pokka m.fl.: Om anvisande av anslag för en utredning om kostnaderna för virkesskörden
(30.76.24)

Nr 1603 Rdm. Pokka m.fl.: Om anvisande av anslag till Ounasjokiyhdistys ry
(30.99.50)

Nr 1604 Rdm. Pokka m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av landsvägen Utsjoki—Kaamanen
(31.24.77)

Nr 1605 Rdm. Pokka m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för höjning av minimidagpenningen enligt sjukförsäkringslagen
(33.18.60)

Nr 1606 Rdm. Pokka m.fl.: Om anvisande av anslag till förebyggande internationell verksamhet mot alkoholism och narkotikabruk
(33.99.25)

Nr 1607 Rdm. Poutanen m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av bostadsbyggnaden Koivula vid Itä-Karjalan Kansanopisto
(29.57.52)

Nr 1608 Rdm. Poutanen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett musikinstitut i Nyslott
(29.90.52)

Nr 1609 Rdm. Poutanen m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av personal vid Itä-Suomen Keskuskalanviljelylaitos
(30.38.01)

Nr 1610 Rdm. Puolanne m.fl.: Om anvisande av höjda anslag för bättre verksamhetsbetingelser för högskolorna
(29.10)

Nr 1611 Rdm. Puolanne m.fl.: Om anvisande av höjda anslag till studiestöd för tryggande av studerandenas sociala förmåner på alla utbildningsnivåer
(29.39)

Nr 1612 Rdm. Puolanne m.fl.: Om anvisande av anslag för bevarande av laxbeståndet i Torne älv och Simo älv
(30.37.26)

Nr 1613 Rdm. Puolanne m.fl.: Om anvisande av höjda anslag för förbättring av vägnätet
(31.24)

Nr 1614 Rdm. Puolanne m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till industrins forsknings- och produktutvecklingsverksamhet
(32.44.40)

Nr 1615 Rdm. Puolanne m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för anskaffning av mark för naturvårdsändamål
(35.20.88)

Nr 1616 Rdm. Puolanne m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till räntestöd för lån som beviljats för anskaffning av ägarbostad
(35.45.53)

Nr 1617 Rdm. Rajamäki m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en utvidgning av Kuopion sairaanhoito-oppilaitos
(29.60.74)

Nr 1618 Rdm. Rajamäki m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av riksväg nr 5 i Kuopio län
(31.24.77)

Nr 1619 Rdm. Rajamäki m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av riksväg nr 23 på sträckan Varkaus—Joensuu
(31.24.77)

Nr 1620 Rdm. Rajamäki m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av leder för lätt trafik i Rautavaara
(31.24.77)

Nr 1621 Rdm. Rajamäki m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för utvecklande av systemet med rabattbiljetter för studerande
(31.57.50)

Nr 1622 Rdm. Rajamäki m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av verksamheten vid Savon korkean teknologian säätiös prototypsverkstad
(32.46.41)

Nr 1623 Rdm. Rajamäki m.fl.: Om anvisande av anslag för ökat antal kranskärls-by-pass-operationer vid universitetscentralsjukhusen
(33.79.36)

Nr 1624 Rdm. Rajantie m.fl.: Om anvisande av anslag för högskolornas biblioteks- och apparaturanskaffningar
(29.10.21)

Nr 1625 Rdm. Rajantie m.fl.: Om anvisande av anslag som grundkapital för en stödkassa för arbetslöshetskassorna
(33.17.50)

Nr 1626 Rdm. Ranta: Om anvisande av höjt anslag för överföring av verksamheten vid museet Koitsanlahden Hovi till staten
(29.94.23)

Nr 1627 Rdm. Ranta: Om anvisande av höjt anslag till kommunerna för byggande av gator och planevägar
(31.24.34)

Nr 1628 Rdm. Ranta: Om anvisande av höjt anslag för inledande av en sanering av Etelä-Saimaan keskussairaala
(33.79.31)

Nr 1629 Rdm. Rantanen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för reparation av Folkets Husbyggnader
(29.99.51)

Nr 1630 Rdm. Rantanen m.fl.: Om anvisande av anslag för stimulering av vandringsfiskbeståndet
(30.37.77)

Nr 1631 Rdm. Rantanen: Om anvisande av anslag till ett projekt för vattendistributionen i Lempäälä, Toijala och Valkeakoski
(30.40.77)

Nr 1632 Rdm. Rantanen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av permanenta mätningsstationer vid huvudvägarna
(31.24)

Nr 1633 Rdm. Ratu: Om anvisande av anslag för ett register över opartiska övervakare av byggnadsarbeten
(35.30)

Nr 1634 Rdm. Ratu: Om anvisande av anslag för ökade utbildningsmöjligheter för lärare i fackämnen vid yrkesskolorna
(29.60)

Nr 1635 Rdm. Ratu m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av skyddade arbetsplatser för arbetslösa
(33.32.31)

Nr 1636 Rdm. Raudaskoski m.fl.: Om anvisande av höjt anslag såsom överföring till gårdsbrukets utvecklingsfond
(30.33.60)

Nr 1637 Rdm. Raudaskoski m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättrande av landsvägen Leskelä—Piippola kby
(31.24.77)

Nr 1638 Rdm. Raudaskoski m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för en undersökning om energianvändning av virke
(32.55.21)

Nr 1639 Rdm. Raudaskoski m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av ensamstående bostadslösa
(33.33.51)

Nr 1640 Rdm. Raudaskoski m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för kostnaderna för semestersystemet för småföretagare
(33.57.42)

Nr 1641 Rdm. Raudaskoski m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till kommunerna för anskaffning av små hyresbostäder
(35.45.32)

Nr 1642 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för redigering av svenskspråkiga taltidningar för synskadade
(29.58.50)

Nr 1643 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av anslag för de tvåspråkiga länens länskonstkommissioner
(29.90.52)

Nr 1644 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av musiklekskolorna i Lovisa, Pojo och Karis
(29.90.52)

Nr 1645 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av anslag som understöd för Brages musikskola
(29.90.52)

Nr 1646 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av anslag för en undersökning av kulturhistoriskt värdefulla miljöer i Västra och Östra Nyland
(29.94.21)

Nr 1647 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av anslag för en undersökning om utvecklande av fisketurismen i Karis
(30.37.23)

Nr 1648 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av anslag för avlönande av en företagsforskare vid Karis industribyrå
(32.02.01)

Nr 1649 Rdm. Rehn m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av avfallshanteringen i skärgården
(35.13.61)

Nr 1650 Rdm. Renlund m.fl.: Om anvisande av anslag för en patrullbåt och en snöskoter till gränsbevakningsväsendet
(26.90.70)

Nr 1651 Rdm. Renlund m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffningen av gummibåtar och sjöräddningsdräkter till gränsbevakningsväsendet
(26.90.70)

Nr 1652 Rdm. Renlund m.fl.: Om anvisande av anslag till stöd för Öja hornorkester i Karleby
(29.90.53)

Nr 1653 Rdm. Renlund m.fl.: Om anvisande av anslag såsom understöd för en teatersekreterare vid Svenska Österbottens Ungdomsförbund rf.
(29.90.53)

Nr 1654 Rdm. Renlund m.fl.: Om anvisande av anslag såsom understöd för Laestadianernas fridföreningars förbund rf
(29.99.50)

Nr 1655 Rdm. Renlund m.fl.: Om anvisande av anslag för fiskeriekonomisk restaurering av Larsmo- och Öjasjön
(30.37.77)

Nr 1656 Rdm. Renlund m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Hirvlax—Kantlax
(31.24.77)

Nr 1657 Rdm. Renlund m.fl.: Om anvisande av anslag för ersättningar till Statsjärnvägarna för ett rabattsystem för studerande som gäller alla resor tur och retur över 100 km
(31.57.50)

Nr 1658 Rdm. Renlund m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av läkartjänster för cancervård vid centralsjukhusen och universitetscentralsjukhusen
(33.79.30)

Nr 1659 Rdm. Renlund m.fl.: Om anvisande av anslag såsom understöd för De Dövas Förbunds svenska verksamhet
(33.33.51)

Nr 1660 Rdm. Riihijärvi m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av mentalhygienarbetare vid försvarsmakten
(27.12.01)

Nr 1661 Rdm. Riihijärvi m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för höjning av beväringarnas dagspenning
(27.14.02)

Nr 1662 Rdm. Riihijärvi m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en försöksstation för bärodling i Suonenjoki
(30.30.50)

Nr 1663 Rdm. Riihijärvi m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättrad vattenförsörjning i glest bebyggda områden
(30.40.31)

Nr 1664 Rdm. Riihijärvi m.fl.: Om anvisande av höjda anslag för skötsel och underhåll av naturskyddsområden
(35.20)

Nr 1665 Rdm. Riihijärvi m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för underhållskostnaderna för bygdevägar
(31.24.14)

Nr 1666 Rdm. Riihijärvi m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av vägen Tervo—Vaajasalmi
(31.24.77)

Nr 1667 Rdm. Riihijärvi m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av flygfältet i Idensalmi
(31.47.41)

Nr 1668 Rdm. Riihijärvi m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stöd till uppfinnare
(32.46.50)

Nr 1669 Rdm. Riihijärvi m.fl.: Om anvisande av anslag för en utredning om ett system för insamling av företagardata
(28.01)

Nr 1670 Rdm. Riihijärvi: Om anvisande av anslag för Mielenterveyden Keskusliittos utbildnings- och rehabiliteringsverksamhet
(33.33.51)

Nr 1671 Rdm. Riihijärvi m.fl.: Om anvisande av anslag för anställning av arbetslösa vid företag inom områden med svår arbetslöshet
(34.50.61)

Nr 1672 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till samfund för frivilligt kriminalvårdsarbete
(25.50.53)

Nr 1673 Rdm. Ronkainen: Om anvisande av anslag för byggande av ett polishus i Heinola
(28.64.76)

Nr 1674 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en pedagogikprofessur vid Savonlinnan opettajankoulutuslaitos
(29.10.01)

Nr 1675 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en biträdande professorstjänst i allmän teologi vid Jyväskylä universitet
(29.10.01)

Nr 1676 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett spannmålsförråd
(30.29)

Nr 1677 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till räntestöd för byggande av små spannmålsförråd
(30.33.41)

Nr 1678 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 406 på sträckan Kultakivi—Särklax
(31.24.77)

Nr 1679 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen på sträckan Ruskeala—Tammijärvi
(31.24.77)

Nr 1680 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägen på sträckan Sysmä—Särklax
(31.24.77)

Nr 1681 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av en ny socialservice- och verksamhetscentral i Heinola för Yhteiskunta Raittiiksi ry
(33.33.51)

Nr 1682 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för internationell förebyggande verksamhet mot alkoholism och narkotikabruk
(33.99.25)

Nr 1683 Rdm. Ronkainen m.fl.: Om anvisande av anslag för en utredning om stödjande av alkoholfria restauranger, hotell och kaféer
(33.89)

Nr 1684 Rdm. Roos: Om anvisande av höjt anslag för byggande av Vammala stadsbibliotek
(29.56.31)

Nr 1685 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för musikinstitutens verksamhet
(29.90.52)

Nr 1686 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stöd till filmkonsten
(29.90.57)

Nr 1687 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av anslag för att getmjölksprodukterna skall bli kända
(30.31.40)

Nr 1688 Rdm. Roos m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till kostnaderna för semestersystemet för småföretagare
(33.57.42)

Nr 1689 Rdm. Roos: Om anvisande av anslag för inrättande av en befattning för en byråfunktionär vid Vammala arbetskraftsbyrå
(34.06.01)

Nr 1690 Rdm. Rosnell m.fl.: Om anvisande av anslag för ombildande av Björneborgs filialbyrå till en arbetarskyddsbyrå för Satakunta arbetarskyddsdistrikt
(33.03.01)

Nr 1691 Rdm. Rusanen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för utvecklande av länen
(26.98.43)

Nr 1692 Rdm. Rusanen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en utvidgning av S:t Michels landsarkiv
(29.93.74)

Nr 1693 Rdm. Rusanen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av matarlinjer från Hirvensalmi grundvattentäkt
(30.40.77)

Nr 1694 Rdm. Rusanen m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på motortrafikleden Lahtis—Lusi
(31.24.77)

Nr 1695 Rdm. Rusanen m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättrande av landsväg nr 4712 (Kinnaraho—Simanala)
(31.24.77)

Nr 1696 Rdm. Rusanen: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 4784 i Viitalahti
(31.24.77)

Nr 1697 Rdm. Rusanen: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Tuomiojärvi
(35.20.77)

Nr 1698 Rdm. Rönnholm m.fl.: Om anvisande av anslag för studiepenning till de elever som inte flyttats upp från klassen vid tekniska läroanstalter
(29.39.55)

Nr 1699 Rdm. Rönnholm m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av elektronikundervisning på institutnivå i Salo
(29.60)

Nr 1700 Rdm. Rönnholm m.fl.: Om anvisande av anslag till ersättning för skatter betalda av kulturevenemang med betydelse för hela riket
(29.90.52)

Nr 1701 Rdm. Rönnholm: Om anvisande av anslag för understöd till Nådendals Musikfestspel
(29.90.53)

Nr 1702 Rdm. Rönnholm: Om anvisande av anslag för grundförbättring av stamväg nr 40
(31.24.77)

Nr 1703 Rdm. Rönnholm m.fl.: Om anvisande av anslag för Reumaliitto—Reumaförbundet r.f.:s patientrådgivning och för inledande av grupparbete som stöder rådgivningen
(33.81.51)

Nr 1704 Rdm. Saari m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av Lehtimäen opistos kök
(29.57.52)

Nr 1705 Rdm. Saari: Om anvisande av anslag för planering av ett beslut om reglering av Kuortaneenjärvi och därav föranledda åtgärder
(30.40.77)

Nr 1706 Rdm. Saari m.fl.: Om anvisande av anslag för Kätkänjoki—Salonkylä—Virtala—Löyä—Luoma—Liesmäki—Tohni vattenförsörjningsplan
(30.40.31)

Nr 1707 Rdm. Saari: Om anvisande av anslag för planering av landsväg nr 349 (Virdois—Etseri)
(31.24.77)

Nr 1708 Rdm. Saari m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 714 på sträckan Iironranta—Saarinen
(31.24.77)

Nr 1709 Rdm. Saari: Om anvisande av anslag för grundförbättring av Itä-Ähtäri bygdeväg
(31.24.77)

Nr 1710 Rdm. Saari m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en omfartsväg runt Peräseinäjoki centrum samt vägen Taivalmaa—Peräseinäjoki
(31.24.77)

Nr 1711 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för inrättande av en potatisodlingskonsulentbefattning i huvudsyssla inom Etelä-Pohjanmaan Maatalouskeskus distrikt
(30.30.40)

Nr 1712 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för en decimering av vildminks-, mård- och mårdhundsbestånden, som visat sig vara förödande speciellt för beståndet av hönsfåglar
(30.35.40)

Nr 1713 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för omdragning och numrering av landsvägen Storå—Bötom—Östermark—Jurva så att den blir en enhetlig vägförbindelse
(31.24.77)

Nr 1714 Rdm. Saarikoski: Om anvisande av anslag för pansarnätsstaket längs livligt trafikerade landsvägar vid älgarnas övergångsställen
(31.24.77)

Nr 1715 Rdm. Salminen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för inrättande av tillfälliga miljövårdsbefattningar vid länsstyrelserna
(26.05.01)

Nr 1716 Rdm. Salminen m.fl.: Om anvisande av anslag för vissa grundskolprojekt i Esbo
(29.46.34)

Nr 1717 Rdm. Salminen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av högstadieskolor i Västerkulla och Kilteri i Vanda
(29.46.34)

Nr 1718 Rdm. Salminen m.fl.: Om anvisande av anslag för bibehållande av nivån på undervisningen i mångsidig skogsanvändning
(29.69.28)

Nr 1719 Rdm. Salminen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för produktion av orienteringskartor
(29.91.50)

Nr 1720 Rdm. Salminen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för skydd av kulturhistoriskt värdefulla byggnader
(29.94.50)

Nr 1721 Rdm. Salminen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för moderskapsunderstöd
(33.15.51)

Nr 1722 Rdm. Salminen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som statsandel till huvudstadsregionens kommuner för kostnaderna för vissa daghemsprojekt
(33.32.36)

Nr 1723 Rdm. Salminen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som statsandel till kommunerna i huvudstadsregionen för vissa kostnader för hälsovårdscentralprojekt
(33.78.38)

Nr 1724 Rdm. Salminen m.fl.: Om anvisande av anslag för en utvidgning av HUCS:s ögonklinik
(33.79.33)

Nr 1725 Rdm. Salminen m.fl.: Om anvisande av anslag som statsunderstöd till kommunerna för anskaffning av rekreationsområden
(35.15)

Nr 1726 Rdm. Salminen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för anställande av sekreterare till kommunernas miljöskyddsnämnder
(35.25.32)

Nr 1727 Rdm. Salminen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till kommunerna för kostnaderna för byggnadsskydd
(35.30.38)

Nr 1728 Rdm. Salolainen m.fl.: Om anvisande av anslag för avlönande av två överinspektörer för anskaffning av naturskyddsområden och för handläggning av ersättningsärenden
(35.01.01)

Nr 1729 Rdm. Salolainen m.fl.: Om anvisande av anslag för finansiering av en guidecentral i Enare kyrkby för Lemmenjoki nationalpark
(35.20.74)

Nr 1730 Rdm. Sasi m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av två överkonstapelsbefattningar vid Ylöjärvi polisdistrikt
(26.75.01)

Nr 1731 Rdm. Sasi m.fl.: Om anvisande av anslag för ombyggnad av riksväg nr 3 till motorväg på sträckan Lamminpää—Ylöjärvi centrum
(31.24.77)

Nr 1732 Rdm. Sasi m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägen Aitovuori—Teisko (Tammerfors)
(31.24.77)

Nr 1733 Rdm. Sasi m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett industrispår till Ylöjärvi industriområde
(31.90.78)

Nr 1734 Rdm. Savolainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till högskolorna för främjande av forskningen och utbildningen
(29.10.50)

Nr 1735 Rdm. Savolainen: Om anvisande av anslag för anläggande av en ishockeyrink för Hämeenlinnan normaalikoulu och lärarutbildningsanstalt
(29.11.74)

Nr 1736 Rdm. Savolainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för videoverksamhet för döva
(29.99.50)

Nr 1737 Rdm. Savolainen m.fl.: Om anvisande av anslag för ordnande av vattendistributionen i Lempäälä, Toijala och Valkeakoski
(30.40.77)

Nr 1738 Rdm. Savolainen m.fl.: Om anvisande av anslag till Suomen Diabetesliitto för finansiering av öppen vård
(33.81.51)

Nr 1739 Rdm. Skinnari m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för ökat antal fria resor för beväringarna på Statsjärnvägarna
(27.14.20)

Nr 1740 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för inrättande av en forskningschefstjänst vid Helsingfors universitets utbildningscentral i Lahtis
(29.10.01)

Nr 1741 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för byggande av en lågstadieskola i Aniampelto i Asikkala
(29.46.34)

Nr 1742 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten vid Kanervan koulu i Nastola
(29.46.34)

Nr 1743 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten på lågstadieskolan i Padasjoki kby
(29.46.34)

Nr 1744 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för planering och inledande av byggnadsarbetena på ett bibliotekshus i Lahtis
(29.56.31)

Nr 1745 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för byggande av ett bibliotekshus i Hollola
(29.56.31)

Nr 1746 Rdm. Skinnari m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för yrkesläroanstalternas avlöningar och driftskostnader
(29.60)

Nr 1747 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för byggande av en simhall i Laune
(29.91.50)

Nr 1748 Rdm. Skinnari m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av riksomfattande ungdomsorganisationer
(29.91.51)

Nr 1749 Rdm. Skinnari m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av regional operaverksamhet
(29.90.52)

Nr 1750 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för planering av ett nytt konstmuseum i Lahtis
(29.90.52)

Nr 1751 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för planering och anläggande av en fiskodlingsanstalt i Porraskoski
(30.38.74)

Nr 1752 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för belysning och trafikarrangemang på infartsvägarna till kommuncentrum i Koski Tl och vid korsningarna på riksväg nr 12
(31.24.77)

Nr 1753 Rdm. Skinnari m.fl.: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten på den planskilda anslutningen i Paavola i Forssa
(31.24.77)

Nr 1754 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för förlängning av leden för lätt trafik i Järvelä i Kärkölä
(31.24.77)

Nr 1755 Rdm. Skinnari m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av regionala uppfinnarföreningar
(32.46.41)

Nr 1756 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag som statsunderstöd till utvecklingsbolaget i Nastola
(32.50)

Nr 1757 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för utvecklande av servicen för åldringar i Lahtis
(33.32.30)

Nr 1758 Rdm. Skinnari: Om anvisande av anslag för utvidgning av Tiirismaan kansanterveystyön kuntainliittos lokaliteter
(33.78.31)

Nr 1759 Rdm. Skinnari m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Suomen Lapsiperheliitto
(33.33.51)

Nr 1760 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för utvecklande av länen
(26.98.43)

Nr 1761 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för ombildning till ordinarie av sådana personers befattningar som blivit tillfälligt anställda vid statliga ämbetsverk
(28.80.02)

Nr 1762 Rdm. Skön: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Montola skola i Virtasalmi
(29.46.34)

Nr 1763 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för uppförande av en tillbyggnad vid Itä-Hämeen kansanopisto
(29.57.52)

Nr 1764 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett elevinternat vid Jyväskylän ammatillinen kurssikeskus
(29.69.74)

Nr 1765 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Kannonkosken nuoriso- ja leirikeskus
(29.91.51)

Nr 1766 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Elävä maa ry
(30.30.50)

Nr 1767 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Etelä-Savon luonnonmukaisen viljelyn yhdistys
(30.30.49)

Nr 1768 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Biodynaaminen Yhdistys—Biodynamiska Föreningen rf
(30.30.50)

Nr 1769 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Ekoviljelijät ry
(30.30.49)

Nr 1770 Rdm. Skön: Om anvisande av anslag för byggande av en vattentäkt och vattenledningar i Hirvensalmi
(30.40.77)

Nr 1771 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett reningsverk i syfte att förhindra att sjön Iso-Haukivesi i Tervalahti förorenas
(35.25.77)

Nr 1772 Rdm. Skön: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Tuomiojärvi
(35.20.77)

Nr 1773 Rdm. Skön: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 414 på sträckan Kirkkoportti—Kauppi och Kauppi—Sonnanen
(31.24.77)

Nr 1774 Rdm. Skön: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 470
(31.24.77)

Nr 1775 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 637
(31.24.77)

Nr 1776 Rdm. Skön: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 4784
(31.24.77)

Nr 1777 Rdm. Skön: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 15121 på sträckan Mäkelä—Toijola
(31.24.77)

Nr 1778 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en led för lätt trafik i Kannonkoski centrum
(31.24.77)

Nr 1779 Rdm. Skön: Om anvisande av anslag för en färjförbindelse i Kuparonvirta mellan Maljala och Hirvensalo
(31.24.77)

Nr 1780 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för uppfinningar och för utvecklande av dem vid läroanstalter
(32.46)

Nr 1781 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för ersättande av invaliders och pensionärers telefonkostnader
(33.32.30)

Nr 1782 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Puustellin tuki ry
(33.33.51)

Nr 1783 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Kuortinkartanon kurssija leirikeskus
(33.33.51)

Nr 1784 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag till Imatran Invalidit ry för inlösning av arrendemark
(33.33.51)

Nr 1785 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för en utredning om den s.k. tredje sektorn inom folkhushållningen
(34.01.22)

Nr 1786 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för en undersökning om miljögifternas verkningar
(35.10.25)

Nr 1787 Rdm. Skön m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av avfallshanteringsteknologi vid återanvändningsverkstäder
(35.13.62)

Nr 1788 Rdm. Starast: Om anvisande av höjt anslag för utvecklande av länen
(26.98.43)

Nr 1789 Rdm. Starast: Om anvisande av höjt anslag för höjning av högskolestuderandenas studiepenning
(29.39.55)

Nr 1790 Rdm. Starast m.fl.: Om anvisande av anslag till Teatermuseet för avlönande av en forskare i arbetarteatertraditioner
(29.99.50)

Nr 1791 Rdm. Starast: Om anvisande av höjt anslag för byggande av allmänna vägar i VoV:s Kymmene distrikt
(31.24.77)

Nr 1792 Rdm. Starast: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbeten på stamväg nr 60 på sträckan Heparo—Voikkaa
(31.24.77)

Nr 1793 Rdm. Starast: Om anvisande av anslag för förbättring av landsväg nr 416 på sträckan Huhdasjärvi—Nurmaa
(31.24.77)

Nr 1794 Rdm. Starast: Om anvisande av anslag för planering och byggande av landsvägarna nr 365 och 3622 på sträckan Maunuksela—Voikkaa bro—utgångspunkten för Itisvägen
(31.24.77)

Nr 1795 Rdm. Starast: Om anvisande av anslag för förbättring av Kymmene bruks bygdeväg nr 14594
(31.24.77)

Nr 1796 Rdm. Starast: Om anvisande av anslag för byggande av en godsterminal i Kouvola
(31.90.74)

Nr 1797 Rdm. Starast: Om anvisande av anslag för inledande av Vuohijärvi-projektet
(32.51)

Nr 1798 Rdm. Starast: Om anvisande av anslag för inledande av importombudsmannaverksamhet inom gränshandeln i Kymmenedalen
(32.85)

Nr 1799 Rdm. Starast: Om anvisande av anslag för inrättande av arbetskraftsbyråer i Elimäkby och Virojoki
(34.06.01)

Nr 1800 Rdm. Starast: Om anvisande av anslag för rekreationsområden längs Valkealastråten
(35.15)

Nr 1801 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag såsom understöd till FN:s hjälp- och arbetsorgan för flyktingar i Främre Orienten (UNRWA)
(24.30.69)

Nr 1802 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag till Palestinska befrielseorganisationen (PLO) för humanitär hjälp
(24.30.69)

Nr 1803 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en professur i arbetarskyddsteknologi vid Tekniska högskolan och en biträdande professorstjänst i arbetarskyddsteknologi vid Villmanstrands tekniska högskola
(29.10.01)

Nr 1804 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av ett forstgymnasium i Kuru
(29.43.30)

Nr 1805 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett bibliotek i Kuru
(29.56.31)

Nr 1806 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en landsväg på sträckan Kangasala station—Korvenperä
(31.24.77)

Nr 1807 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av reparationsarbeten på vägen Kuru—Ruovesi
(31.24.77)

Nr 1808 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för iståndsättning av Selkäsaravägen på sträckan Kyrönlahti—Länsi-Teisko
(31.24.77)

Nr 1809 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av fem arbetarskyddsingenjörer och två överinspektörer vid arbetarskyddsstyrelsen
(33.03.01)

Nr 1810 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för anknytande av den kommunala arbetarskyddsinspektionen till statsförvaltningen
(33.03.01)

Nr 1811 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för ersättningar till dem som verkat mot krig och fascism eller som lidit i koncentrationsläger
(33.23)

Nr 1812 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till kommunerna för driftskostnaderna för socialservice
(33.32.30)

Nr 1813 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av personliga biträden för svårt handikappade
(33.32.30)

Nr 1814 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag som statsandel till kommunerna för anläggningskostnader för socialservice
(33.32.31)

Nr 1815 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av 10 000 nya dagvårdsplatser 1986
(33.32.30)

Nr 1816 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för ombyggnad av Kuru—Ylöjärvi kommunalförbunds hälsovårdscentrals sjukhus
(34.50.62)

Nr 1817 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av nya lokaliteter för den psykiatriska avdelningsgruppen i Hatanpää
(33.79.31)

Nr 1818 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av nya tjänster och befattningar vid Tammerfors universitetscentralsjukhus
(33.79.30)

Nr 1819 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för utvidgning av Tammerfors universitetscentralsjukhus
(33.79.31)

Nr 1820 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för ett experiment med dietvårdspenning till personer som lider av vissa bestämda sjukdomar
(33.85)

Nr 1821 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av fem tjänster vid arbetskraftsbyrån i Nokia
(34.06.01)

Nr 1822 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag som statsunderstöd till kommuner och kommunalförbund för sysselsättande av begränsat arbetsföra
(34.50.30)

Nr 1823 Rdm. Stenius-Kaukonen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av vissa inrättningar för återanvändning av avfall
(35.13.63)

Nr 1824 Rdm. Surakka m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av utbildning på högskolenivå inom inkvarterings- och förplägnadsbranschen vid hotell- och restaurangskolan i Jyväskylä
(29.60)

Nr 1825 Rdm. Surakka m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av kulturevenemanget Jyväskylän Talvi
(29.90.53)

Nr 1826 Rdm. Surakka m.fl.: Om anvisande av anslag för verksamhetsunderstöd till Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö
(29.91.50)

Nr 1827 Rdm. Surakka m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en tjänst för effektivering av avfallshantering vid Mellersta Finlands vattendistrikt
(30.40.01)

Nr 1828 Rdm. Surakka m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av planeringsarbeten för eliminering av den s.k. lutdammen i Lievestuore
(35.25.77)

Nr 1829 Rdm. Surakka m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av och terrängarbeten på avsnittet Keuruu—Multia—Pylkönmäki—Karstula—Kivijärvi—Kinnula—stamväg nr 4
(31.24.77)

Nr 1830 Rdm. Surakka m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av ett utvecklingsbolag i Mellersta Finland
(32.51.88)

Nr 1831 Rdm. Sutinen m.fl.: Om anvisande av anslag för humanitär hjälp i södra Libanon
(24.30.69)

Nr 1832 Rdm. Sutinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av Finlands Flyktingshjälp rf:s verksamhet
(24.99.50)

Nr 1833 Rdm. Sutinen m.fl.: Om anvisande av anslag för en utvidgning av statens ämbetshus i Jura
(28.64.76)

Nr 1834 Rdm. Sutinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av verksamhetslokaliteter för Pohjois-Karjalan sairaanhoito-oppilaitos
(29.60.74)

Nr 1835 Rdm. Sutinen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av sådana enskilda vägar i Norra Karelen som skall ombildas till bygdevägar
(31.24.77)

Nr 1836 Rdm. Sutinen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Pohjois-Karjalan Sydänpiiri ry:s verksamhet
(33.81.51)

Nr 1837 Rdm. Sutinen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av forskningsstiftelsen för Pohjois-Karjalaprojekti
(33.81.51)

Nr 1838 Rdm. Säilynoja m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av Kulttuurityö rf:s verksamhet
(29.99.50)

Nr 1839 Rdm. Säilynoja m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för en ökning av utkomstskyddet
(33.27.30)

Nr 1840 Rdm. Säilynoja m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av ungdomars självständiga boende
(35.45.83)

Nr 1841 Rdm. Särkijärvi m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för att bostadstillägg skall kunna betalas till studerande året om
(29.39.55)

Nr 1842 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av anslag till allmänna finansieringsunderstöd till kommunerna för utbetalning till kommuner i ekonomiska svårigheter
(26.97.30)

Nr 1843 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en professur i fredsfostran vid pedagogiska fakulteten vid Åbo Akademi
(29.10.01)

Nr 1844 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för allmänna biblioteks driftskostnader
(29.56.30)

Nr 1845 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för anläggningskostnaderna för bibliotek
(29.56.31)

Nr 1846 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för kommunala yrkesskolors driftskostnader
(29.65.30)

Nr 1847 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för kommunala yrkesskolors anläggningskostnader
(29.65.37)

Nr 1848 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av amatörteatrar och för hobbyverksamheten inom scenkonsten
(29.90.52)

Nr 1849 Rdm. Söderström: Om anvisande av anslag för ombyggnad av Vasa stadsteater
(29.90.52)

Nr 1850 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av anslag som startbidrag för produktivt samarbete inom lantbruket
(30.33)

Nr 1851 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för prisstöd för fisk
(30.37.42)

Nr 1852 Rdm. Söderström: Om anvisande av anslag för grundreparation och iståndsättning av vägar inom Vasa och Mellersta Österbottens vägdistrikt
(31.24.14)

Nr 1853 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av anslag för väg- och brobyggnadsprojekt
(31.24.77)

Nr 1854 Rdm. Söderström: Om anvisande av anslag för planering av en fast vägförbindelse mellan Alskat och Replot
(31.24.77)

Nr 1855 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för tillverkning av dragmateriel och vagnar vid SJ:s maskinverkstäder
(31.90.73)

Nr 1856 Rdm. Söderström: Om anvisande av anslag för grundreparation av Sydösterbottenbanan
(31.90.78)

Nr 1857 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av anslag för industrialisering av pälsbranschen
(32.50)

Nr 1858 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av anslag för tillsättande av en obunden bredbasig energiutredning om Finlands kommande energiförsörjning
(32.55.21)

Nr 1859 Rdm. Söderström: Om anvisande av anslag till anläggningskostnaderna för Sydösterbottens centralsjukhus
(33.79.31)

Nr 1860 Rdm. Söderström m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en luftvårdsbyrå i Karleby
(35.12.37)

Nr 1861 Rdm. Söderström: Om anvisande av anslag för anskaffning av oljebekämpningsutrustning till Kvarken-området
(35.26.70)

Nr 1862 Rdm. Tenhiälä: Om anvisande av anslag för anskaffning av simulatorer för pansarvagnsutbildningen
(27.25.16)

Nr 1863 Rdm. Tenhiälä: Om anvisande av anslag för en nybyggnad vid Lepaan maatalouskoulu
(29.60.74)

Nr 1864 Rdm. Tenhiälä: Om anvisande av anslag för en klassrums- och lagerbyggnad vid Lepaa skollägenhet
(29.60.74)

Nr 1865 Rdm. Tenhiälä: Om anvisande av anslag för byggande av en spannmålstork vid Lepaa skollägenhet
(29.60.74)

Nr 1866 Rdm. Tenhiälä: Om anvisande av anslag som verksamhetsunderstöd för Päijät-Hämeen maatalousoppilaitos
(29.67.52)

Nr 1867 Rdm. Tenhiälä: Om anvisande av anslag för planering av en permanent central för lantbruksutställningar och kurser
(29.60)

Nr 1868 Rdm. Tenhiälä m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av Lasten Keskus ry:s verksamhet
(33.33.51)

Nr 1869 Rdm. Tenhiälä m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av specialundersökningsapparatur för hjärtsjukdomar hos barn
(33.79.36)

Nr 1870 Rdm. Tennilä: Om anvisande av anslag för byggande av ett länsfängelse i Tervola
(25.50.74)

Nr 1871 Rdm. Tennilä: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten på Lapinrinteen koulu i Rovaniemi
(29.46.34)

Nr 1872 Rdm. Tennilä: Om anvisande av anslag för byggande av en simhall i Torneå
(27.91.50)

Nr 1873 Rdm. Tennilä: Om anvisande av anslag till Ounasjokiyhdistys ry för uppgörande av en utvecklingsplan för Ounasjoki älv med omgivningar
(30.99.50)

Nr 1874 Rdm. Tennilä: Om anvisande av höjt anslag till VoV:s Lapplandsdistrikt för byggande av vägar
(31.24.77)

Nr 1875 Rdm. Tennilä: Om anvisande av anslag för byggande av en koppargruva i Pahtavuoma
(32.50.41)

Nr 1876 Rdm. Tennilä: Om anvisande av anslag för anläggande av en gruva i Sokli i samarbete med Sovjetunionen
(32.50.41)

Nr 1877 Rdm. Tennilä: Om anvisande av anslag för en ökning av Kemi Oy:s aktiekapital i syfte att skaffa en pappersmaskin
(32.50.88)

Nr 1878 Rdm. Tennilä m.fl.: Om anvisande av anslag för höjning av den extra arbetslöshetsdagpenningen och för att den skall kunna betalas för alla veckodagar
(33.17.50)

Nr 1879 Rdm. Tennilä: Om anvisande av höjt anslag för sysselsättning av arbetshandikappade vid statens specialarbetsprojekt
(34.50.02)

Nr 1880 Rdm. Tennilä: Om anvisande av anslag för att de som sysselsatts i statens arbetsuppgifter på deltid skall få heltidsarbete
(34.50.02)

Nr 1881 Rdm. Tennilä: Om anvisande av höjt anslag för kommunalt sysselsättningsstöd
(34.50.30)

Nr 1882 Rdm. Tennilä: Om anvisande av höjt anslag för sysselsättning av arbetshandikappade
(34.50.62)

Nr 1883 Rdm. Tennilä m.fl.: Om anvisande av anslag för sysselsättning av arbetslösa genom att skapa arbetstillfällen på de svåraste arbetslöshetsområdena
(34.50.77)

Nr 1884 Rdm. Tennilä: Om anvisande av anslag för byggande av hyresbostäder i Lapplands län
(35.45.83)

Nr 1885 Rdm. Tiuri m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av interimistiska professorer
(29.10.01)

Nr 1886 Rdm. Tiuri m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för högskolornas grundforskning
(29.10)

Nr 1887 Rdm. Tiuri m.fl.: Om anvisande av anslag för Tekniska högskolans resekostnader
(29.10.50)

Nr 1888 Rdm. Tiuri m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för anskaffning av forsknings- och undervisningsmateriel till Tekniska högskolan
(29.10.70)

Nr 1889 Rdm. Tiuri m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för anskaffning av inventarier till statens tekniska läroanstalter
(29.60.70)

Nr 1890 Rdm. Toiviainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för en höjning av de värnpliktigas dagspenningar
(27.14.02)

Nr 1891 Rdm. Toiviainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för en ökning av de värnpliktigas permissionsresor
(27.14.20)

Nr 1892 Rdm. Toiviainen: Om anvisande av höjt anslag för en utbyggnad av metron i Helsingfors
(31.99.34)

Nr 1893 Rdm. Toiviainen: Om anvisande av anslag för utvecklande av huvudstadsregionens kollektivtrafik
(31.99.30)

Nr 1894 Rdm. Toiviainen: Om anvisande av anslag för användning av naturgas i Helsingfors
(32.55.21)

Nr 1895 Rdm. Toiviainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för en höjning av de värnpliktigas hemförlovningspenning
(33.28.56)

Nr 1896 Rdm. Toiviainen: Om anvisande av anslag för byggande av åldringshus och servicehus för åldringar i Helsingfors
(33.32.30)

Nr 1897 Rdm. Tuomaala m.fl.: Om anvisande av anslag för grundande av en gemensam distriktsåklagarbefattning för länsmansdistrikten i Ilmajoki, Jalasjärvi och Kurikka
(26.75.01)

Nr 1898 Rdm. Tuomaala m.fl.: Om anvisande av anslag för en utredning om skatteavdrag för lön till hembiträden och motsvarande
(28.01)

Nr 1899 Rdm. Tuomaala m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till ersättningar för och undersökning av skador orsakade av hjortdjur
(30.35.41)

Nr 1900 Rdm. Tuomaala m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett överföringsavlopp Bötom—Dagsmark i Kristinestad—Lappfjärd
(35.25.77)

Nr 1901 Rdm. Tuomaala m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 672 (Kauhajoki—Peräseinäjoki)
(31.24.77)

Nr 1902 Rdm. Tuomaala m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av vägen Östermark—Svarvar—Övermark
(31.24.77)

Nr 1903 Rdm. Tuomaala m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av leder för lätt trafik i Peräseinäjoki centrum
(31.24.77)

Nr 1904 Rdm. Tuomaala m.fl.: Om anvisande av anslag för utvecklande av Rengonharju, dvs. Seinäjoki—Ilmajoki flygfält
(31.47.41)

Nr 1905 Rdm. Tuomaala m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av Sydösterbottenbanan
(31.90.78)

Nr 1906 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till experimentet för stödjande av landsbygdsområdenas arbetsplatser
(26.98.40)

Nr 1907 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av inkvarteringslokaliteter vid Itä-Suomen liikuntaopisto
(29.91.54)

Nr 1908 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för inrättande av befattningar för 4H-konsulenter
(30.30.46)

Nr 1909 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbeten på Käsämä bro på landsväg nr 5031
(31.24.77)

Nr 1910 Rdm. Tuovinen m.fl.: Om anvisande av anslag för förnyande av syllar och järnvägsskenor
(31.90.78)

Nr 1911 Rdm. Turpeinen m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av lärarnas arbete inom utbildningen på mellanstadiet och för utvecklande av utbildningen
(29.60.26)

Nr 1912 Rdm. Turpeinen m.fl.: Om anvisande av anslag för tillbyggnad och ombyggnad av lokaliteterna vid vissa yrkesläroanstalter på mellanstadiet
(29.65.37)

Nr 1913 Rdm. Turpeinen m.fl.: Om anvisande av anslag till kommunerna i Huvudstadsregionen för förbättring av bostadslösas bostadsförhållanden
(35.45)

Nr 1914 Rdm. Turpeinen m.fl.: Om anvisande av anslag för bostadslån inom huvudstadsregionen
(35.45.83)

Nr 1915 Rdm. Turunen m.fl.: Om anvisande av anslag för ökad jourpersonal vid Joensuu kretsalarmeringscentral
(26.80.31)

Nr 1916 Rdm. Turunen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för ökad personal vid studiecentralerna
(29.57.55)

Nr 1917 Rdm. Turunen m.fl.: Om anvisande av anslag för anskaffning av ADB-anläggningar till Kansallisen Sivistysliiton Opintokeskus
(29.57.54)

Nr 1918 Rdm. Turunen m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av Kansallinen Sivistysliitto
(29.57.54)

Nr 1919 Rdm. Tykkyläinen m.fl.: Om anvisande av anslag till Työväen Sivistysliitto ry för sanering av kurscentret Ranta-Toivalas byggnader
(29.57.54)

Nr 1920 Rdm. Tykkyläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av forskningsverksamhet vid Snellman-institutet
(29.88.53)

Nr 1921 Rdm. Tykkyläinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av orkestrars och ensemblers verksamhet
(29.90.52)

Nr 1922 Rdm. Tykkyläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av väg nr 201 på avsnittet Vaajasalo-vägen—Kuopio epilepsisjukhus
(31.24.77)

Nr 1923 Rdm. Tykkyläinen m.fl.: Om anvisande av anslag som räntestöd för Utvecklingsområdesfonden Ab:s inhemska lån
(32.49)

Nr 1924 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av Ilomants huvudbibliotek
(29.56.31)

Nr 1925 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag till kostnaderna för planering och byggande av Taistelijan talo i Hattuvaara i Ilomants
(29.88.54)

Nr 1926 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 512
(31.24.77)

Nr 1927 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 5142
(31.24.77)

Nr 1928 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en bro över Pielisjoki i stället för Mönni färja
(31.24.77)

Nr 1929 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för inlösen av Outokumpu bilbesiktningskontor till staten
(31.40.89)

Nr 1930 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av ett flygfält i Lieksa- och Nurmes-trakten
(39.47.41)

Nr 1931 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av banan Nurmes—Kontiomäki
(31.90.78)

Nr 1932 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för sänkning av televisionslicensavgiften för pensionärer med folkpension
(31.99)

Nr 1933 Rdm. Törnqvist m.fl.: Om anvisande av anslag för ett försöksprojekt med öppen vård för åldringar i Joensuu
(33.32.30)

Nr 1934 Rdm. Uosukainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för utvecklande av länen
(26.98.43)

Nr 1935 Rdm. Uosukainen m.fl.: Om anvisande av anslag för undervisning i estetiska ämnen och färdighetsämnen för elever under 16 år vid medborgar- och arbetarinstitut
(29.57.30)

Nr 1936 Rdm. Uosukainen: Om anvisande av anslag för planering av en väg mellan Taavetti och Fredrikshamn
(31.24.77)

Nr 1937 Rdm. Uosukainen: Om anvisande av anslag för byggande av en led för lätt trafik längs stamväg nr 62 på sträckan Kaukopää—Rasila
(31.24.77)

Nr 1938 Rdm. Uosukainen: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten på Luukkaansalmi bro
(31.24.77)

Nr 1939 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för ämneslärares pedagogiska studier
(29.37.29)

Nr 1940 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för sanering av folkmusikinstitutet i Kaustby
(29.57.52)

Nr 1941 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för reparation av Lehtimäen opistos huvudbyggnad
(29.57.52)

Nr 1942 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för jazzutbildning
(29.90.52)

Nr 1943 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för utarbetande av en historik över Österbottens socialdemokratiska arbetarrörelse
(29.99.50)

Nr 1944 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av den s.k. Jokela-vägen från Yli-Lesti till Reisjärvi
(31.24.77)

Nr 1945 Rdm. Urpilainen: Om anvisande av anslag för bangårdsarbeten vid Karleby järnvägsstation
(31.91.74)

Nr 1946 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för luftvårdsundersökningar i Karleby och dess närmaste omgivningar
(35.12.37)

Nr 1947 Rdm. Urpilainen m.fl.: Om anvisande av anslag för en höjning av Iso-Valvattijärvis vattenstånd i Perho och Lestijärvi
(30.40.77)

Nr 1948 Rdm. Vainio: Om anvisande av höjt anslag för utvecklingshjälp, särskilt i form av inhemska livsmedel
(24.30.66)

Nr 1949 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för erläggande ur statens medel av utmätningsarvoden som skall betalas av mindre bemedlade
(25.45.22)

Nr 1950 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för planering av byggnadsarbetena på ett ämbetshus i Nastola
(28.64.76)

Nr 1951 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för planering och inledande av byggnadsarbetena på en lågstadieskola i Anianpelto i Asikkala
(29.46.34)

Nr 1952 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för ombyggnad av lågstadieskolan i Kurhila
(29.46.30)

Nr 1953 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för byggande av en skola i Kanerva i Nastola
(29.46.34)

Nr 1954 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten på skolan i Villähde i Nastola
(29.46.34)

Nr 1955 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för byggnadsarbeten på lågstadieskolan i Padasjoki kby
(29.46.34)

Nr 1956 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för planering av en skolbyggnad vid Hämeenlinnan sairaanhoito-oppilaitos
(29.60.74)

Nr 1957 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för en likadan förmån till dem som söker sig till fort- och vidareutbildning som det skatteavdrag som beviljas för kostnaderna för fort- och vidareutbildning
(28.80)

Nr 1958 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för byggande av ett allaktivitetshus i Hollola
(29.91.50)

Nr 1959 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för iståndsättning av herrgårdsmuseet i Urajärvi
(29.94.01)

Nr 1960 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för stimulering av fiskerihushållningen i Päijänne
(30.37)

Nr 1961 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för en utredning av slopande av farliga ämnen vid livsmedelsproduktionen och om produktion av icke förorenade livsmedel
(30.70.22)

Nr 1962 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för planering och byggande av riksväg nr 12 på sträckan Nyby—Kymmene läns gräns
(31.24.77)

Nr 1963 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för byggande av en tunnel till riksväg nr 12 vid Nyby
(31.24.77)

Nr 1964 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för byggande av en infartsled från riksväg nr 12 och leder för lätt trafik i Koski Tl
(31.24.77)

Nr 1965 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på Kopsuovägen i Asikkala
(31.24.77)

Nr 1966 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för planering och byggande av vägen Levanto—Asikkala
(31.24.77)

Nr 1967 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägen Saviniemi—Perähuhta
(31.24.77)

Nr 1968 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägen på sträckan Vihtijärvi—Joentaka
(31.24.77)

Nr 1969 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för effektivare verksamhet vid Räyskylä flygcentrum
(31.47.41)

Nr 1970 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag till extra bidrag för gatuavgiften till pensionärer och småinkomsttagare som äger sitt hem
(35.30)

Nr 1971 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för utvecklande av rådgivningen vid grundandet av småföretag
(32.50.24)

Nr 1972 Rdm. Vainio: Om anvisande av höjt anslag för snabbare behandling av patentansökningar
(32.32.01)

Nr 1973 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för effektivare verksamhet vid Geologiska forskningscentralens inrättningar i Loppi
(32.40.01)

Nr 1974 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag till räntestöd för lån med låg ränta till småföretag
(32.50)

Nr 1975 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för skapande och utnyttjande av energiskogar
(32.55.40)

Nr 1976 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för förhindrande av att affärer i glest bebygda områden och utvecklingsområden dras in
(32.61)

Nr 1977 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för ett experiment i Lahtis med sjukförsäkringsersättning för cancerpatienters sjukdomskostnader
(33.18)

Nr 1978 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag till extra pensioner för frivillig förtidspensionering
(33.19)

Nr 1979 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag till extra pensioner för tryggad utkomst för dem som under krigen arbetade på hemmafronten
(33.21)

Nr 1980 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för extra pensioner till dem som arbetade i kolonisations- och återuppbyggnadsuppgifter till förmån för den evakuerade befolkningen och frontsoldater
(33.21)

Nr 1981 Rdm. Vainio: Om anvisande av höjt anslag för rehabilitering av frontveteraner
(33.22.59)

Nr 1982 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för gratis hälsovårdskontroller av frontveteraner
(33.22)

Nr 1983 Rdm. Vainio: Om anvisande av höjt anslag för ökat antal skyddade arbetsplatser för invalider och handikappade
(33.32.30)

Nr 1984 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för ett experiment i Lahtis med ersättning för vården i hemmet av handikappade, åldringar och kroniker
(33.32.35)

Nr 1985 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för Lahden Seudun Keuhkovammayhdistys rehabiliteringsservice
(33.33.51)

Nr 1986 Rdm. Vainio: Om anvisande av höjt anslag för kostnaderna för semestersystem för småföretagare
(33.57.42)

Nr 1987 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för byggande av en filialhälsovårdsstation i Laune i Lahtis
(33.78.31)

Nr 1988 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för ett nät med öppen vård för effektivare vård av psoriatiker
(33.75.30)

Nr 1989 Rdm. Vainio: Om anvisande av höjt anslag för utvidgning av sysselsättningsexperimentet enligt den s.k. Rinnemodellen i södra Tavastland
(34.50.61)

Nr 1990 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för sysselsättande av arbetslösa och unga vid renbeteslagen för insamling av vinterfoder för renar
(34.50.61)

Nr 1991 Rdm. Vainio: Om anvisande av höjt anslag för främjat utnyttjande av avfall
(35.13.63)

Nr 1992 Rdm. Vainio: Om anvisande av höjt anslag för andelen eget kapital i bostäder för studerande
(35.45.51)

Nr 1993 Rdm. Vainio: Om anvisande av anslag för ett understöd till hyresgäster som motsvarar den skatteökning som avsaknaden av avdragsrätt för hyra orsakar
(35.45.54)

Nr 1994 Rdm. Valli m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av det andra skedet av Vuosanka manöverområde i Kuhmo
(27.27.74)

Nr 1995 Rdm. Valli m.fl.: Om anvisande av anslag för översättning av bibeln till finska
(29.02.51)

Nr 1996 Rdm. Valli m.fl.: Om anvisande av anslag för stödjande av museiverksamhet i landskapen
(29.88.53)

Nr 1997 Rdm. Valli m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en trädgårdskonsulentbefattning vid Kainuun maatalouskeskus
(30.30.47)

Nr 1998 Rdm. Valli m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för gruvdriftens främjande
(32.50.41)

Nr 1999 Rdm. Valo: Om anvisande av anslag för sanering av kasernbyggnad 50 vid Hyrylä garnison
(27.27.74)

Nr 2000 Rdm. Valo m.fl.: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på en planskild korsning vid landsväg nr 137 i Rosendal
(31.24.77)

Nr 2001 Rdm. Valtonen: Om anvisande av anslag för en led för lätt trafik på sträckan Levo—Räfsö
(31.24.77)

Nr 2002 Rdm. Valtonen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för en nivåhöjning av utkomstskyddet
(33.27.30)

Nr 2003 Rdm. Varpasuo m.fl.: Om anvisande av anslag för föreläsnings- och timundervisningsarvoden vid Helsingfors universitet
(29.10.01)

Nr 2004 Rdm. Varpasuo m.fl.: Om anvisande av anslag för Helsingfors universitets matematisk-naturvetenskapliga avdelnings bokanskaffningar
(29.10.21)

Nr 2005 Rdm. Wasz-Höckert m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en svenskspråkig professur i allmän medicin vid Helsingfors universitet
(29.10.01)

Nr 2006 Rdm. Wasz-Höckert m.fl.: Om anvisande av anslag för ett lektorat i vårddidaktik vid Helsingfors universitet
(29.10.01)

Nr 2007 Rdm. Wasz-Höckert m.fl.: Om anvisande av anslag till Helsingfors universitets institution för farmasi för anställande av sakkunnigarbetskraft för kontroll- och odlingsverksamhet
(29.10.01)

Nr 2008 Rdm. Wasz-Höckert m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för Helsingfors universitets anskaffning av forsknings- och undervisningsmaterial
(29.10.70)

Nr 2009 Rdm. Wasz-Höckert m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för stödjande av PAND-Taiteilijat rauhan puolesta ry
(29.99.50)

Nr 2010 Rdm. Wasz-Höckert m.fl.: Om anvisande av anslag för anställande av en inspektör (provisor) och en kanslist vid medicinalstyrelsen
(30.60.01)

Nr 2011 Rdm. Wasz-Höckert m.fl.: Om anvisande av anslag som statsbidrag för apparaturanskaffningar för ökning av den operativa vården av hjärtpatienter vid Helsingfors universitetscentralsjukhus III kirurgiska klinik
(32.79.36)

Nr 2012 Rdm. Wasz-Höckert m.fl.: Om anvisande av anslag för tryckningsbidrag för Svenska Pensionärsförbundet rf:s tidning God Tid
(33.33.51)

Nr 2013 Rdm. Vepsäläinen: Om anvisande av anslag för specialarrangemang för att s.k. fattiga kommuners statsandelsslutrater skall kunna betalas i rätt tid
(26.97.30)

Nr 2014 Rdm. Vepsäläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för anläggande av en veterinärmedicinsk försökslägenhet vid Kuopio universitet
(29.90.74)

Nr 2015 Rdm. Vepsäläinen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag såsom understöd för samhällenas vattenförsörjnings- och avloppsåtgärder
(30.40.31)

Nr 2016 Rdm. Vepsäläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för inrättande av en ADB-planerartjänst vid Skogsforskningsinstitutets forskningsstation i Suonenjoki
(30.76.01)

Nr 2017 Rdm. Vepsäläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett kyllager och sanering av en lagerbyggnad vid Skogsforskningsinstitutets forskningsstation i Suonenjoki
(30.76.74)

Nr 2018 Rdm. Vepsäläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en led för lätt trafik längs riksväg nr 5 på sträckan Varkaus—Leppävirta
(31.24.77)

Nr 2019 Rdm. Vepsäläinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en väg Varkaus—Sorsakoski
(31.24.77)

Nr 2020 Rdm. Vepsäläinen: Om anvisande av anslag för förbättring av vägen Keitele—Niinivedenpää
(31.24.77)

Nr 2021 Rdm. Vepsäläinen: Om anvisande av anslag för byggande av leder för lätt trafik i Rautavaara
(31.24.77)

Nr 2022 Rdm. Vepsäläinen: Om anvisande av anslag för inledande av byggnadsarbetena på en telefunktionscentral i Nyslott
(31.94.74)

Nr 2023 Rdm. Vesterinen m.fl.: Om anvisande av anslag som understöd för Keski-Suomen Opistos nybyggnadsprograms tredje byggnadsskede
(29.57.52)

Nr 2024 Rdm. Vesterinen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 630 på sträckan Kuikka—Uurainens kommun gräns
(31.24.77)

Nr 2025 Rdm. Vesterinen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en farled mellan Keitele och Päijänne
(31.27.77)

Nr 2026 Rdm. Vesterinen m.fl.: Om anvisande av anslag för att extra fronttillägg skall kunna betalas till frontveteraner med små pensioner
(33.21.52)

Nr 2027 Rdm. Westerlund m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av tilläggsutrymmen för Ekenäs sjukvårdsskola
(29.60.74)

Nr 2028 Rdm. Westerlund m.fl.: Om anvisande av anslag för Östra Nylands Sång- och musikförbunds verksamhet
(29.90.52)

Nr 2029 Rdm. Westerlund m.fl.: Om anvisande av anslag för föreningen Sommarmusik i Västnyland rf
(29.90.53)

Nr 2030 Rdm. Westerlund m.fl.: Om anvisande av anslag för Nordisk Gitarrfestival rf
(29.90.53)

Nr 2031 Rdm. Westerlund m.fl.: Om anvisande av anslag för reparationer på Diktarhemmet i Borgå
(29.90.53)

Nr 2032 Rdm. Westerlund m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsvägen Ebbo—Gäddrag
(31.24.77)

Nr 2033 Rdm. Westerlund m.fl.: Om anvisande av anslag till Invalidförbundet för översättning och publicering av informationsmaterial om invaliditet
(33.33.51)

Nr 2034 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av anslag till Etelä-Pohjanmaan opisto för betalning av byggnadslån
(29.57.52)

Nr 2035 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för ombyggnad av Kauhajoen evankelinen kansanopistos byggnader
(29.57.52)

Nr 2036 Rdm. Vihriälä: Om anvisande av anslag för byggande av en hemslöjdsskola i Vindala
(29.65.37)

Nr 2037 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av lokaltidningarnas utbildningsverksamhet
(29.99.50)

Nr 2038 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett ungdomsföreningshus i Ylipää i Laihela
(29.91.53)

Nr 2039 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för inrättande av en potatisodlingskonsulentbefattning vid Etelä-Pohjanmaan maatalouskeskus
(30.30.40)

Nr 2040 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för anställande av 4H-konsulenter
(30.30.46)

Nr 2041 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett huvudavlopp Bötom—Lappfjärd samt för vattenledningsarbeten i Kristinestadstrakten
(30.40.77)

Nr 2042 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av anslag för ledande av hushållsvatten från Poronkangas i Jurva till Laihela och Korsholm
(30.40.77)

Nr 2043 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av anslag för planering av en riksväg i nord-sydlig riktning över Suomenselkä
(31.24.77)

Nr 2044 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 694 (Peräseinäjoki kby—Tavastehus läns gräns)
(31.24.77)

Nr 2045 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 699 (Paavola—Vasunmäki—Mikkilä)
(31.24.77)

Nr 2046 Rdm. Vihriälä: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 714 (Hoisko—Levijoki)
(31.24.77)

Nr 2047 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 6921 (Koskue—Ylivalli)
(31.24.77)

Nr 2048 Rdm. Vihriälä: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 7013 (Könni—Halkosaari)
(31.24.77)

Nr 2049 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 7033 (Liipantönkkä—Kitinoja)
(31.24.77)

Nr 2050 Rdm. Vihriälä: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 7231 (Lehmäjoki—Kaurajärvi)
(31.24.77)

Nr 2051 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av landsväg nr 17467 (Teppo—Isokoski)
(31.24.77)

Nr 2052 Rdm. Vihriälä: Om anvisande av anslag för grundförbättring av bygdeväg nr 17743 (Ojaniemi—Miekka)
(31.24.77)

Nr 2053 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av bygdevägen Palonkylä—Pojanluoma
(31.24.77)

Nr 2054 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av verksamheten vid Rengonharju flygfält
(31.47.41)

Nr 2055 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av övningsbanor för halkkörning
(31.99)

Nr 2056 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för arbetarskyddsutbildning till organisationer för personer som utför eget arbete och småföretagare
(33.07.56)

Nr 2057 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av anslag till Seinäjoen Seudun Invalidit ry för skötseln av lånen för klubblokaliteterna
(33.33.51)

Nr 2058 Rdm. Vihriälä m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för kostnaderna för semestersystem för småföretagare
(33.57.42)

Nr 2059 Rdm. Viinanen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en bilserviceverkstad vid Riihimäki garnison
(27.27.74)

Nr 2060 Rdm. Viinanen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för förbättring av Oy Ekokem Ab:s finansieringsläge
(35.13.47)

Nr 2061 Rdm. Vähäkangas m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett lägercentrum i Mikonkari i Pattijoki
(29.91.51)

Nr 2062 Rdm. Vähäkangas m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för iståndsättning av Pyhäjokis mynning
(30.40.77)

Nr 2063 Rdm. Vähäkangas m.fl.: Om anvisande av anslag för planerna på att återställa Pyhäjoki till en kräftå
(30.37.77)

Nr 2064 Rdm. Vähäkangas m.fl.: Om anvisande av anslag för förbättring av stamväg nr 88 på sträckan Brahestad—Pulkkila
(31.24.77)

Nr 2065 Rdm. Vähäkangas: Om anvisande av anslag för förbättring av bygdevägen Lehtopää—Turula i Oulainen
(31.24.77)

Nr 2066 Rdm. Vähäkangas m.fl.: Om anvisande av anslag som drifts- och investeringsunderstöd för Pyhäsalmi flygfält
(31.47.41)

Nr 2067 Rdm. Vähäkangas m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av en lotsstation i Brahestad
(32.10.74)

Nr 2068 Rdm. Vähäkangas m.fl.: Om anvisande av anslag till Raahen aluesairaalan ja terveyskeskuksen kuntainliitto för en undersökning av svaveldioxidens inverkningar på skogarna i Brahestadstrakten
(35.12)

Nr 2069 Rdm. Vähäkangas m.fl.: Om anvisande av anslag som extra bostadsbidrag för sänkning av boendekostnaderna
(35.45.54)

Nr 2070 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för utvecklande av länen
(26.98.43)

Nr 2071 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för de vetenskapliga centralbibliotekens anskaffningar
(29.10.21)

Nr 2072 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för reparationer på Tuusulan kansanopistos byggnader
(29.57.52)

Nr 2073 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av anslag för byggande av ett internat vid Mäntsälän maatalousoppilaitos
(29.60.74)

Nr 2074 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till Suomen Maakuntakirjailijat ry
(29.90.52)

Nr 2075 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av anslag för understödjande av regionorkestrar
(29.90.52)

Nr 2076 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av hobbyverksamhet på tonkonstens område
(29.90.52)

Nr 2077 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag till Finlands Filmstiftelse för tekniska anordningar
(29.90.52)

Nr 2078 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av höjt anslag för understödjande av musikinstitutens verksamhet
(29.90.54)

Nr 2079 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av anslag till Uudenmaan maatalouskeskus för inrättande av landsbygds- och grönsaksodlingskonsulentbefattningar
(30.30.40)

Nr 2080 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av anslag för anläggande av en försöksstation för växtodling i Mäntsälä
(30.70.74)

Nr 2081 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av anslag för grundförbättring av vägen Mörskom—Borgå
(31.24.77)

Nr 2082 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av anslag för permanentbeläggning av vägen Mörskom—Eskilom
(31.24.77)

Nr 2083 Rdm. Väänänen m.fl.: Om anvisande av anslag för vägarrangemang i Nummi, Pusula och Saukkola
(31.24.77)

Nr 2084 Rdm. Väänänen: Om anvisande av anslag för understödjande av Asukasliitto ry:s verksamhet
(35.45.52)

Nr 2085 Rdm. Zilliacus m.fl.: Om anvisande av anslag för förberedelserna för Delaware-dalens koloniserings 350 års-jubileum
(29.98)

Nr 2086 Rdm. Zilliacus: Om anvisande av anslag för hobbyverksamhet inom scenkonsten
(29.90.52)

Nr 2087 Rdm. Zilliacus: Om anvisande av anslag för understöd åt Pohjola-Nordens ungdomsförbund att organisera och utveckla Nordjobb 1986
(29.88.54)

Nr 2088 Rdm. Zilliacus m.fl.: Om anvisande av anslag till Svenska Kulturfonden för projektet ''Skola—samhälle i svenska Finland''
(29.41.50)

Nr 2089 Rdm. Zilliacus m.fl.: Om anvisande av anslag för finansiering av ett 100 års bildverk för Finlands Svenska Ungdomsförbund rf
(29.99.50)

Nr 2090 Rdm. Zilliacus m.fl.: Om anvisande av anslag som understöd för elektrifiering av linjen Berghamn—Nötö—Borstö—Utö i Åbolands skärgård
(32.55.41)

Nr 2091 Rdm. Zilliacus m.fl.: Om anvisande av anslag såsom understöd för Interpedia r.f.
(33.33.51)

ALLMÄN MOTIVERING

Enligt utskottets förslag uppgår utgiftsstaten till 101 427 876 700 mark och inkomststaten till 101 430 582 000 mark, varför budgeten visar ett överskott på 2 705 300 mark. Utgifternas slutsumma är sålunda 647 704 800 mark och inkomsternas slutsumma 650 070 000 mark större än i regeringens proposition.

Skillnaden mellan inkomsterna i propositionen och betänkandet framgår av följande tabell:

	Propositionen mk	Utskottet mk
Avd. 11	77 437 000 000	77 437 000 000
Avd. 12	6 041 830 000	6 041 900 000
Avd. 13	2 276 000 000	2 276 000 000
Avd. 14	2 116 168 000	2 116 168 000
Avd. 15	12 909 514 000	13 559 514 000
Sammanlagt	100 780 512 000	101 430 582 000

Avd. 12. Inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde har utskottet ökat avgifterna för jakt på hjortdjur med 150 000 mark och minskat inkomsterna av jaktvårdsavgifter med 80 000 mark.

Avd. 14. I vissa ersättningar för järnvägstrafik har antecknats ett tillägg om 6 000 000 mark.

Avd. 15. För nya statslån har antecknats ett tillägg om 650 000 000 mark.

Skillnaden mellan utgifterna i propositionen och betänkandet framgår av följande tabell:

	Propositionen mk	Utskottet mk
Ht. 21.....	10 157 500	10 157 500
Ht. 22.....	115 560 000	125 891 000
Ht. 23.....	111 999 000	113 149 000
Ht. 24.....	2 177 093 600	2 178 593 600
Ht. 25.....	1 216 304 000	1 216 304 000
Ht. 26.....	2 953 102 000	2 989 212 000
Ht. 27.....	5 248 012 000	5 248 932 000
Ht. 28.....	8 006 196 000	8 007 975 000
Ht. 29.....	16 115 108 500	16 164 162 000
Ht. 30.....	9 045 004 300	9 065 706 800
Ht. 31.....	8 042 786 000	8 064 286 400
Ht. 32.....	3 559 359 000	3 555 599 000
Ht. 33.....	25 644 050 000	25 674 398 600
Ht. 34.....	2 631 054 000	2 634 621 500
Ht. 35.....	4 118 983 000	4 133 788 000
Ht. 36.....	11 785 403 000	12 245 100 300
Sammanlagt	100 780 171 900	101 427 876 700

Ht. 22. Till riksdagens huvudtitel har antecknats ett tillägg om 10 331 000 mark.

Ht. 23. Till statsrådets huvudtitel har antecknats ett tillägg om 1 150 000 mark.

Ht. 24. Till utrikesministeriets förvaltningsområde har antecknats ett tillägg om 1 500 000 mark.

Ht. 26. Till inrikesministeriets förvaltningsområde har antecknats ett tillägg om 36 110 000 mark.

Ht. 27. Till försvarsministeriets förvaltningsområde har antecknats ett tillägg om 920 000 mark.

Ht. 28. Till finansministeriets förvaltningsområde har antecknats ett tillägg om 1 779 000 mark.

Ht. 29. Till undervisningsministeriets förvaltningsområde har antecknats ett tillägg om 49 053 500 mark.

Ht. 30. Till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde har antecknats ett tillägg om 20 702 500 mark.

Ht. 31. Till trafikministeriets förvaltningsområde har antecknats ett tillägg om 21 500 400 mark.

Ht. 32. Utgifterna under handels- och industriministeriets förvaltningsområde har minskat med 3 760 000 mark.

Ht. 33. Till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde har antecknats ett tillägg om 30 348 600 mark.

Ht. 34. Till arbetskraftsministeriets förvaltningsområde har antecknats ett tillägg om 3 567 500 mark.

Ht. 35. Till miljöministeriets förvaltningsområde har antecknats ett tillägg om 14 805 000 mark.

Ht. 36. Till statsskulden har antecknats ett tillägg om 459 697 300 mark.

Finlands Bank har beslutat om en allmän sänkning av räntefoten med 1/2 procentenhet räknat från den 1 januari 1986. Därför sjunker de räntor som låntagaren skall betala med 1/2 procentenhet i de fall då det i statsverkspropositionen för år 1986 har föreslagits att den ränta som skall uppbäras hos låntagaren för räntestödslån skall fastställas antingen som en fast räntesats eller i form av en minimi- eller maximiränta. Den ränta som enligt motiveringen för vederbörande räntestödsmoment uttryckligen minst skall uppbäras hos låntagaren, oberoende av ändringen i räntenivån, förändras inte i detta sammanhang. Ränteändringen gäller också före år 1986 beviljade räntestödslån, om den är möjlig att genomföra utan hinder av lagens stadgande och skuldebrevsvillkoren.

Nedan redogör utskottet i detalj för de ändringar det föreslår i propositionen. När annat inte har sagts föreslår utskottet att propositionen skall godkännas utan ändringar, till de delar ett beslut av riksdagen behövs, och att förslagen i finansmotionerna skall förkastas.

DETALJERAD MOTIVERING

Allmän del

Genom det tjänstekollektivavtal om justering av villkoren i anställningsförhållandet för statens tjänstemän som statsrådet godkände 21.11.1985 har genomförts vissa justeringar av villkoren i anställningsförhållandet, som träder i kraft räknat från 1.1.1986. Justeringarna av avlöningen har genomförts inom den kostnadsram som det 11.4.1984 undertecknade tjänstekollektivavtalet uppställer. Den totala verkan av justeringarna på 1986 års avlöningsutgifter är 353 miljoner mark, som har beaktats vid utarbetandet av den föreliggande propositionen angående statsförslaget. Sålunda förutsätter löneförhöjningarna inte ändringar i propositionen angående statsförslaget utom i fråga om riksdagsmännen och statsrådets medlemmar, för vilka utskottet har observerat tjänstekollektivavtalets verkningar direkt i anslagen under vederbörande moment.

Genom det ovan nämnda tjänstekollektivavtalet genomfördes också vissa justeringar av inplaceringen av tjänster och befattningar i avlöningsklasser. I samband med avgörandet placerades fyra tjänster i avlöningsklassen A 34, som tidigare inte varit i användning. Dessutom togs avlöningsklassen A 6 helt ur bruk. Justeringarna av inplaceringen av tjänster och befattningar i avlöningsklasser har givetvis inte kunnat beaktas vid utarbetandet av propositionen angående statsförslaget. Av denna anledning har utskottet — med hänvisning vid vederbörande moment till den allmänna delen i denna detaljerade motivering — gjort de av ovan nämnda skäl föranledda justeringarna av avlöningsklasserna för de tjänster och befattningar som föreslås bli inrättade och indragna i denna statsverksproposition.

UTGIFTER

Huvudtitel 22
RIKSDAGEN

01. Riksdagsmännen

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Statsrådet godkände 21.11.1985 ett tjänstekollektivavtal, som bl.a. innebär att två nya avlöningsklasser tas i bruk och samtidigt med stöd av lagen om riksdagsmannaarvode (328/47) medför att också riksdagsmannaarvodet stiger med två avlöningsklasser. Utskottet har därför på momentet antecknat ett tillägg av 5 474 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 5 474 000 mark.

02. *Riksdagsmännens kostnadsersättningar* (förslagsanslag). Momentets rubrik har ändrats. Riksdagen har på basis av en lagmotion godkänt en lag om ändring av lagen om riksdagsmannaarvode (328/47) samt en lag om ändring av 22 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (1043/74). Enligt lagarna byts systemet med dagspenningar ut mot ett nytt kostnadsersättningssystem. Utskottet har av denna anledning ökat momentets anslag med 4 742 000 mark. Momentets anslag får användas för betalning av sådana kostnadsersättningar som avses i lagen om riksdagsmannaarvode.

Momentets slutsumma ökar med 4 742 000 mark.

02. Riksdagens kansli

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). På grund av erhållen utredning har utskottet beslutat öka momentets anslag med 115 000 mark att användas för en extraordinarie biträdande sekreterarbefattning (A 24) som skall inrättas vid centralkansliet räknat från 1.3.1986.

Momentets slutsumma ökar med 115 000 mark.

19. Riksdagsbiblioteket

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet placerat den avdelningssekreterarbefattning (A 14), som föreslås bli inrättad för korrigering av bibliotekets personalstruktur i avlöningsklassen A 15.

Momentets slutsumma förändras inte till följd av det ovan konstaterade.

29. *Övriga konsumtionsutgifter* (förslagsanslag). Utskottet har på basis av erhållen utredning ändrat momentets motivering så att den föreslagna engångsutgiften 100 000 mark enbart föranleds av tryckning av en juridisk bibliografi i stället för av tryckning av en juridisk bibliografi och en festskrift.

Momentets slutsumma förändras inte till följd av det ovan konstaterade.

Huvudtitel 23
STATSRÅDET

01. Statsrådet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Statsrådet godkände 21.11.1985 ett tjänstekollektivavtal som bl.a. innebär att två nya avlöningsklasser tas i bruk och samtidigt med stöd av lagen om medlemmarnas av statsrådet arvode (229/55) medför att också statsrådsmedlemmarnas arvode stiger med två avlöningsklasser. Utskottet har därför på momentet antecknat ett tillägg av 1 150 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 1 150 000 mark.

02. Statsrådets kansli

01. (23.02.01 och 99.01, delvis) *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt momentets ytterligare motivering föreslås med hänvisning till kapitlets motivering att en extraordinarie byråbiträdesbefattning (A 3) indras räknat från 1.9.1986. — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat motiveringen så att en extraordinarie byråfunktionärsbefattning (A 4) indras räknat från 1.9.1986.

I momentets ytterligare motivering föreslås att en befattning med grundlön (A 7) för en telefonväxelföreståndare skall indras. — Utskottet har ändrat avlöningsklassen för befattningen till A 8.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

Huvudtitel 24
UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Utrikesministeriet

22. *Informationsverksamhet* (reservationsanslag). Utskottet uppmärksammar informationen om Finland utomlands. På basis av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 200 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 200 000 mark.

20. Tjänster och befattningar inom utrikesförvaltningen

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås på grund av det ökade antalet uppgifter inom utrikesförvaltningen att räknat från 1.3.1986 skall inrättas bland annat en tjänst som utrikesråd (biträdande avdelningschef) (A 26). — Enligt vad utskottet erfarit bör tjänstebenämningen vara utrikesråd (A 26).

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

30. Internationellt utvecklingssamarbete

67. *Bilateral utvecklingshjälp i gåvoform* (reservationsanslag). På basis av finansmotionen nr 711 har utskottet på momentet antecknat ett tillägg av 400 000 mark under dispositionsplanens punkt 4. Planering av utvecklingssamarbetet och u-landsforskning att användas för Internationella Solidaritetsstiftelsens forsknings-, planerings- och informationsverksamhet i syfte att inom ramen för fonden för bostadslösa 1987 förbättra bostadssituationen i utvecklingsländerna.

Momentets slutsumma ökar med 400 000 mark.

69. *Humanitär hjälp till utvecklingsländerna* (reservationsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet på undermoment 4. *Andra humanitära organisationer och fonder* antecknat ett tillägg av 500 000 mark i dispositionsplanen under punkten Understödsfonden för offren för Syd-Afrikas apartheidpolitik.

På basis av finansmotionen nr 1831 förutsätter utskottet att anslaget på undermoment 1. *Reservation för brådskande understöd och för flyktingprogrammet i Afrika* används för det i motionen avsedda humanitära biståndet till Syd-Libanon.

Momentets slutsumma ökar med 500 000 mark.

40. Industriellt utvecklingssamarbete

83. *Lån till Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab* (reservationsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat den sista meningen i momentets motivering som följer: ”Lånet beviljas utan krav på motsäkerhet och i övrigt på de lånevillkor statsrådet fastställer.”

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

99. Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde

50. *Vissa statsunderstöd.* Enligt vad utskottet erfarit är den föreslagna dispositionsplanen för momentet så till vida oriktig att där såsom sista mottagare av statsunderstöd antecknats Kvinnornas Utvecklingsfond i FN, trots att föreningen Finska Riksföreningen för FN:s Utvecklingsfond för Kvinnor r.f. avsetts.

På basis av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 400 000 mark, varav 50 000 mark för dispositionsplanens punkt Finlands Flyktinghjälp r.f., 300 000 mark för punkten Finlands kommission för främjande av den europeiska säkerheten och 50 000 mark för punkten Finska Riksföreningen för FN:s Utvecklingsfond för Kvinnor r.f.

Momentets slutsumma ökar med 400 000 mark.

Huvudtitel 25
JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Justitieministeriet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås för justering av personalstrukturen att räknat från 1.3.1986 skall indras bl.a. 3 extraordinarie maskinskrivarbefattningar (A 4) (justitieförvaltningsavdelningen 2, lagberedningsavdelningen 1). — Enligt vad som utretts för utskottet har avsikten varit att indra 3 extraordinarie maskinskrivarbefattningar (A 4) (justitieförvaltningsavdelningen 1, lagberedningsavdelningen 1 och fångvårdsavdelningen 1).

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

46. Åklagarämbetena

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering har med hänvisning till motiveringen för undermomentet 28.80.02.(7) föreslagits att en extraordinarie byråfunktionärsbefattning (A 6) (Uleåborg) skall inrättas. — Med hänvisning till det som uttalats i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet placerat befattningen i avlöningsklassen A 7.

50. Fångvårdsväsendet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering förslås att inom fångvårdsväsendet som extraordinarie befattningar inrättas bland annat följande befattningar med grundlön: en socialkurator (Tavastehus central- och länsfängelse) (A 13), två avdelningsskötare (Tavastehus central- och länsfängelse) (A 16), en sjukskötare (Tavastehus central- och länsfängelse) (A 11), en laboratorieskötare (Tavastehus central- och länsfängelse) (A 11), en röntgenskötare (Tavastehus central- och länsfängelse) (A 11), en sjukgymnast (Tavastehus central- och länsfängelse) (A 11), en ergoterapeut (Tavastehus central- och länsfängelse) (A 11), två vaktförmän (A 11) samt en byråfunktionär (A 6). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet placerat den ovan avsedda socialkuratorn i avlöningsklass A 14, de ovan avsedda två avdelningsskötarna i avlöningsklassen A 17, en sjukskötare i avlöningsklassen A 12, en laboratorieskötare i avlöningsklassen A 12 en röntgenskötare i avlöningsklassen A 12, en sjukgymnast i avlöningsklassen A 12 en ergoterapeut i avlöningsklassen A 12, två vaktförmän i avlöningsklassen A 12 samt en byråfunktionär i avlöningsklassen A 7.

I momentets ytterligare motivering föreslås för stabilisering av de personers ställning som handhar uppgifter av bestående natur att inom fångvårdsväsendet räknat från 1.3.1986 inrättas två befattningar som biträdande förmän vid arbetskoloni (A 10) samt två extraordinarie befattningar som yngre vakter (A 6). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottets placerat befattningarna för biträdande förmän i avlöningsklassen A 11 samt vaktbefattningarna i avlöningsklassen A 7.

För fortsatt omstrukturering av fängelsernas undervisnings- och socialpersonal samt vaktpersonal föreslås att, räknat från 1.3.1986, inom fångvårdsväsendet inrättas fem extraordinarie vaktförmansbefattningar (A 11). På motsvarande sätt förslås att räknat från samma tidpunkt indras fem extraordinarie yngre vaktbefattningar (A 6). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet placerat de extraordinarie vaktförmansbefattningar som skall inrättas i avlöningsklassen A 12 och de extraordinarie yngre vaktbefattningar som skall indras i avlöningsklassen A 7.

Vidare har i momentets ytterligare motivering med hänvisning till motiveringen för undermoment 28.80.02(7) föreslagits en ökning om 57 700 mark i tillfälliga funktionärers arvoden för avlönande av en vakt (A 6). — Hänvisande till det som nämnts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet beslutat att också ovan nämnda tillfälliga funktionärers arvoden skall utgå enligt avlöningsklass A 7.

Huvudtitel 26
INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Inrikesministeriet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås, för att ändra kanslipersonalens befattningsstruktur så att den motsvarar uppgifterna, att två extraordinarie avdelningssekreterarbefattningar (A 16) och två extraordinarie byråsekreterarbefattningar (A 12) inrättas räknat från 1.3.1986. I stället kan tre extraordinarie byråbiträdesbefattningar (A 2) och en extraordinarie byråbiträdesbefattning (A 1) indras räknat från samma tidpunkt. — Utskottet har ändrat benämningen på de extraordinarie byråbiträdesbefattningar som skall indras till extraordinarie byråfunktionärsbefattningar.

05. Länsstyrelserna

01. (25.02.01, 26.05.01, 29.40.01, 32.29.01, 33.02.01) *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering förslås med hänvisning till motiveringen för kapitlet och momentet 32.29.(01) att bland annat följande extraordinarie befattningar inrättas: 11 förmän för prisinspektörerna (A 15), 11 prisinspektörer (A 12), 14 prisinspektörer (A 11) och 19 prisinspektörer (A 10). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat den ytterligare motiveringen så att följande extraordinarie befattningar inrättas: en förman för prisinspektörerna (A 16), 10 förmän för prisinspektörerna (A 15), en prisinspektör (A 13), 10 prisinspektörer (A 12), 20 prisinspektörer (A 11) och 12 prisinspektörer (A 10).

I momentets motivering föreslås i syfte att utveckla tjänstestrukturen så att den motsvarar uppgifterna att fyra yrkesutbildningsinspektörstjänster med avtalslön (S 22) inrättas räknat från 1.3.1986. I stället kan en skolinspektörstjänst med grundlön (A 22) vid länsstyrelserna i Tavastehus, Kuopio, Vasa och Kymmene län indras räknat från samma tidpunkt. — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet placerat de tjänster som skall inrättas i avlöningsklassen S 23 och de tjänster som skall indras i avlöningsklassen A 23.

För att ändra befattningsstrukturen inom kanslipersonalen vid länsstyrelserna föreslås att vissa befattningar skall inrättas, och motsvarande indragningar, räknat från 1.10.1986. Utskottet har i fråga om de befattningar som skall indras gjort sådana ändringar att 14 extraordinarie byråfunktionärsbefattningar (A 2) (länsstyrelsen i Åbo och Björneborgs samt Tavastehus län, vardera tre, länsstyrelsen i Nylands, Vasa och Uleåborgs län, envar två samt länsstyrelsen i Kuopio och Norra Karelens län, vardera en) och en extraordinarie byråbiträdesbefattning (A 2) (länsstyrelsen i Nylands län) skall indras.

Vidare föreslås med hänvisning till motiveringen för undermoment 28.80.02(07) att vid länstyrelsen i Mellersta Finlands län inrättas en extraordinarie vaktmästarbefattning (A 6). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet placerat den vaktmästarbefattning som skall inrättas i avlöningsklassen A 7.

Enligt vad utskottet erfarit har finansministeriet 26.2.1985 fattat ett s.k. stabiliseringsbeslut för att stabilisera uppgifter som sköts med hjälp av tillfälliga sysselsättningsåtgärder men som är av varaktig natur inom statsförvaltningen. För genomförande av stabiliseringsbeslutet också för en uppgift vid länsstyrelsen i Nylands län och en deltidsuppgift vid länsstyrelsen i Uleåborgs län har utskottet ökat momentet med 85 000 mark och ändrat det sista stycket i momentets ytterligare motivering sålunda att i stället för föreslagna 65 000 mark till löner i arbetsförhållande antecknas ett tillägg om 150 000 mark för anställande av tre deltidsanställda byråfunktionärer och en deltidsanställd biträdande inspektör.

I syfte att omorganisera ställningen för de personer som handhar länsplaneringsuppgifter föreslår regeringen att tre extraordinarie planerarbefattningar (A 19) inrättas vid länsstyrelsen i Nylands län räknat från 1.3.1986. På grundval av erhållen utredning har utskottet placerat befattningarna i avlöningsklassen A 21.

Momentets slutsumma ökar med 85 000 mark.

29. (26.05.29 och 32.29.29) *Övriga konsumtionsutgifter.* På basis av erhållen utredning har utskottet uteslutit momentets dispositionsplan och på momentet antecknat ett tillägg om 2 920 000 mark på grund av kostnadsstegringen, personalökningar, personalöverföringar samt nya uppgifter.

Momentets slutsumma ökar med 2 920 000 mark.

70. (26.05.70 och 32.29.70) *Anskaffning av inventarier.* På basis av erhållen utredning har utskottet uteslutit momentets dispositionsplan.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

06. Befolkningsregistercentralen

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). På momentet har som engångsutgift föreslagits 150 000 mark till säsong-, rusnings- o.dyl. biträdens avlöningar för slutförande av granskningen av byggnads- och lägenhetsuppgifterna. Enligt vad utskottet erfarit förslår summan inte för att nämnda åtgärder skall kunna slutföras. Av denna orsak har utskottet ändrat momentets motivering så att nämnda summa om 150 000 mark får användas för granskningen av byggnads- och lägenhetsuppgifterna till säsong-, rusnings- o.dyl. biträdens avlöningar.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

27. *Maskinell databehandling.* På momentet har såsom engångsutgift föreslagits 800 000 mark för att slutföra granskningen av uppgifterna beträffande bostadslägenheter och verksamhetsutrymmen. Utskottet har erfarit att nämnda summa inte förslår för slutförande av verksamheten. Av denna orsak har utskottet ändrat momentets motivering så att nämnda belopp om 800 000 mark får användas för granskningen av uppgifterna beträffande bostadslägenheter och verksamhetsutrymmen i samband med mantalsskrivningen.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

07. Registerbyråerna

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås att vid registerbyrån i Helsingfors härad räknat från 1.10.1986 inrättas bland annat fyra extraordinarie byråfunktionärsbefattningar (A 6) samt vid registerbyrån i Tammerfors härad sex extraordinarie byråfunktionärsbefattningar (A 6). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet placerat befattningarna i avlöningsklassen A 7.

På momentet har såsom engångsutgift föreslagits 800 000 mark för slutförandet av granskningen av byggnads- och lägenhetsregistret. Utskottet har erfarit att beloppet inte förslår för slutförande av nämnda verksamhet. Av denna orsak har utskottet ändrat momentets motivering så att beloppet 800 000 mark får användas för granskningen av byggnads- och lägenhetsregistret.

I momentets ytterligare motivering har med hänvisning till kapitlets motivering föreslagits att räknat från 1.10.1986 vid registerbyrån i Helsingfors härad skall inrättas bland annat 44 extraordinarie byråfunktionärsbefattningar (A 3). — Enligt vad utskottet erfarit har avsikten varit att räknat från 1.10.1986 inrätta 43 extraordinarie byråfunktionärsbefattningar (A 3) vid registerbyrån i Helsingfors härad.

På basis av erhållen utredning har utskottet placerat de två häradsskrivare (A 23) som med hänvisning till kapitlets motivering i momentets ytterligare motivering föreslås bli inrättade vid registerbyrån i Åbo härad och registerbyrån i Tammerfors härad i avlöningsklassen A 24.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

75. Polisväsendet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås på grund av det ökade antalet utsökningsuppgifter inom Esbo och Vanda länsmansditrikt att bland annat två avdelningschefstjänster med grundlön (A 23) skall inrättas. — Enligt vad utskottet erfarit bör de ovan nämnda vakanserna vara befattningar och inte tjänster.

I momentets ytterligare motivering föreslås att vid den lokala polisen på grund av det ökade antalet utsökningsuppdrag inom Esbo och Vanda länsmansdistrikt inrättas bland annat två extraordinarie byråfunktionärsbefattningar (A 6). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet placerat befattningarna i avlöningsklassen A 7.

I den ytterligare motiveringen föreslås för att centralisera framkallningen av färgfilm i hela

landet till polisinrättningen i Helsingfors att två extraordinarie laboratoriebiträdesbefattningar (A 4) inrättas. — Utskottet har ändrat befattningarnas avlöningsklass till A 5.

I momentets ytterligare motivering har föreslagits att bland annat följande tjänster med grundlön skall inrättas vid polisinstitutet räknat från 1.3.1986 för justering av polisutbildningens befattningsstruktur:

	Avlöningsklass
1 föreståndare för polisinstitutet	A 26
1 biträdande föreståndare	A 25
3 överlärare	A 24
1 överkommissarie	A 21
1 kommissarie	A 18

Enligt vad utskottet erfarit bör de ovan nämnda vakanserna vara befattningar och inte tjänster.

I den ytterligare motiveringen föreslås med hänvisning till motiveringen till undermoment 28.80.02.(7) att bland annat en extraordinarie byråfunktionärsbefattning (A 6) inrättas. — Utskottet har ändrat avlöningsklassen till A 7.

Med hänvisning till motiveringen för undermoment 28.80.02.6 i utgiftsstaten för år 1985 föreslås att bland annat tre extraordinarie byråfunktionärsbefattningar (A 6) inrättas. — Utskottet har ändrat befattningarnas avlöningsklass till A 7.

Med hänvisning till motiveringen för undermoment 28.80.02.6 i utgiftsstaten för år 1985 föreslås till tillfälliga funktionärers arvoden ett tillägg för avlönande av bland annat en byråfunktionär (A 5). — Utskottet har ändrat benämningen till byråsekreterare och avlöningsklassen till A 8.

För åstadskommande av en ändamålsenlig befattningsstruktur föreslås att vissa befattningar inrättas och på motsvarande sätt indras räknat från 1.3.1986. — Utskottet har ändrat avlöningsklassen för de tre kommissariebefattningar med grundlön (A 15) som skall indras till A 16 samt avlöningsklassen för de 30 yngre konstapelsbefattningar (A 6) som skall indras till A 7 liksom också avlöningsklassen för de 40 extraordinarie yngre konstapelsbefattningar (A 6) som skall indras till A 7.

För stabilisering av en uppgift som fått bestående natur samt för åstadskommande av en ändamålsenlig befattningsstruktur föreslås att en extraordinarie laboratoriebiträdesbefattning (A 4) inrättas räknat från 1.3.1986. — Utskottet har ändrat avlöningsklassen till A 5. I stället föreslås att från tillfälliga funktionärers arvoden avdras arvoden för ett byråbiträde (A 1). — Utskottet har ändrat benämningen till byråfunktionär.

Med hänvisning till motiveringen för moment 26.07.01 föreslås på grund av omorganiseringen av folkbokföringens lokalförvaltning att vid befolkningsregisteravdelningen vid *Helsingfors polisinrättning* indras vissa befattningar räknat från 1.10.1986. — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet gjort nedan nämnda justeringar av ifrågavarande avlöningsklasser och benämningar. Av de befattningar med grundlön som skall indras ändras benämningen för en kanslist (A 8) till byråsekreterare, benämningarna för två kanslister (A 7) till byråfunktionärer samt benämningen för fyra biträdande kanslister (A 6) till byråfunktionär och avlöningsklassen till A 7, benämningen för tre biträdande kanslister (A 5) till byråfunktionär och antalet till sju, i förteckningen över tjänster som skall indras stryks fyra skrivarbefattningar (A 5) och tre skrivarbefattningar 1 kl. (A 3) samt ändras 20 skrivarbefattningar (A 3) till 23 byråfunktionärsbefattningar (A 3). De fyra extraordinarie kanslistbefattningar (A 7) som skall indras ändras till nio byråfunktionärsbefattningar (A 7), i förteckningen stryks fem biträdande kanslistbefattningar (A 6), ändras tre biträdande kanslistbefattningar (A 5) till två byråfunktionärsbefattningar (A 5), i förteckningen strycks sex skrivarbefattningar (A 3), till förteckningen fogas en maskinskrivarbefattning (A 4), ändras en byråbiträdesbefattning (A 3) till sju byråfunktionärsbefattningar (A 3) samt ändras 12 byråbiträdesbefattningar (A 2) till 12 byråfunktionärsbefattningar (A 2).

Dessutom föreslås att från tillfälliga funktionäres arvoden avdras bland annat avlöningsutgifterna för ett byråbiträde (A 1). — Utskottet har ändrat benämningen till byråfunktionär.

Med hänvisning till motiveringen för moment 26.07.01 föreslås att på grund av omorganiseringen av folkbokföringens lokalförvaltning vid befolkningsregisterbyrån vid *Åbo polisinrättning* indras vissa befattningar med grundlön räknat från 1.10.1986. Av dessa befattningar som skall indras har utskottet ändrat två biträdande kanslistbefattningar (A 5) till 4 byråfunktionärsbefattningar A 5, strukit en skrivarbefattning (A 5), strukit en skrivarbefattning 1 kl. (A 5) samt ändrat två skrivarbefattningar (A 3) till två byråfunktionärsbefattningar (A 3).

Med hänvisning till motiveringen för moment 26.07.01 föreslås att vissa befattningar med grundlön indras vid *Tammerfors polisinrättnings* befolkningsregisterbyrå räknat från 1.10.1986 på grund av lokalförvaltningens omorganisering. Av dessa befattningar som skall indras har utskottet ändrat en biträdande kanslistbefattning (A 6) till två byråfunktionärsbefattningar (A 7) samt ändrat två biträdande kanslistbefattningar (A 5) till en byråfunktionärsbefattning (A 5) och fyra skrivarbefattningar (A 3) till fyra byråfunktionärsbefattningar (A 3).

För att göra benämningarna klarare och för att åstadkomma en ändamålsenlig befattningsstruktur föreslås att vissa befattningar med grundlön inrättas och indras räknat från 1.3.1986. I stället för fem kriminalkommissariebefattningar (A 16) som skall inrättas föreslås att fem kommissariebefattningar med grundlön (A 15) indras. — Utskottet har ändrat avlöningsklassen för de sistnämnda fem kommissariebefattningar som skall indras till A 16.

För polisskolans del föreslås för justering av polisutbildningens befattningsstruktur att vissa tjänster och extraordinarie befattningar inrättas och indras från 1.3.1986. — Av de som skall indras har utskottet ändrat avlöningsklassen för en yngre lärare med grundlön (C 47) till C 48 samt avlöningsklassen för två extraordinarie yngre lärare (C 47) till C 48.

Utskottet har med hänvisning till motiveringen till momentet 28.80.02.6 i statsförslaget för år 1985 antecknat ett tillägg om 100 000 mark för avlönande av en telefonist (A 3) och ett byråbiträde (A 1).

Momentets slutsumma ökar med 100 000 mark.

70. *Anskaffning av inventarier och materiel* (reservationsanslag). På basis av erhållen utredning anser utskottet det vara viktigt att Lapplands radionät på 160 MHz om möjligt byggs ut under år 1986, så att oekonomisk upplagring av redan anskaffad materiel kan undvikas.

90. Gränsbevakningsväsendet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Med anledning av ibruktagandet av ett nytt utsjöbevakningsfartyg föreslås att bland annat en överlöjtnantstjänst (bör vara premiärlöjtnantstjänst) (A 14) inrättas. — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet placerat tjänsten i avlöningsklassen A 15.

70. *Anskaffning av inventarier och materiel* (reservationsanslag). Enligt vad som utretts för utskottet skall utsjöbevakningsfartyget Uisko ersättas med ett nytt fartyg åren 1989—90. Utskottet anser det vara viktig att regeringen undersöker möjligheterna att tidigarelägga byggandet av det utsjöbevakningsfartyg som skall ersätta Uisko, som är i dåligt skick och belagt med användningsbegränsningar, och att såvitt möjligt inleda bygget redan år 1986, likväl så att redan planerade och avtalade projekt inte av denna anledning fördröjs.

74. *Husbyggen* (reservationsanslag). Utskottet anser det vara viktigt att möjligheterna att använda de tjänstemannabostäder som byggts vid gränsbevakningsstationer effektivare blir undersökta.

97. Understöd åt kommuner och vissa organisationer

Utskottet konstaterar att totalreformen av kommunernas statsandelssystem fortfarande bereds och anser det vara ändamålsenligt att anföra sin ståndpunkt i saken först sedan utskottet har fått tillgång till tillräckliga uppgifter om grunderna för det nya systemet.

30. *Allmänna finansieringsunderstöd till kommunerna.* På basis av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg av 8 000 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 8 000 000 mark.

33. *Statsunderstöd åt Maakuntaliittojen Keskusliitto benämnda förbund.* Utskottet har antecknat ett anslagstillägg om 5 000 mark på momentet.

Momentets slutsumma ökar med 5 000 mark.

98. Regionalt främjande av näringsverksamheten

40. *Expriment för stödjande av landsbygdsområdenas arbetsplatser* (reservationsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg av 5 000 000 mark.

På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat momentets motivering så att av anslaget på momentet, i stället för den föreslagna summan om högst 190 000 mark, högst 400 000 mark får användas vid länstyrelserna för avlönan-

de av fem personer i tillfälliga, tidsbundna uppgifter.

Momentets slutsumma ökar med 5 000 000 mark.

43. *Utvecklande av länen* (reservationsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 20 000 000 mark. Utskottet anser samtidigt att regeringen borde reda ut möjligheterna att utsträcka systemet med utvecklingsbidrag också till andra län.

Utskottet förutsätter att regeringen reder ut möjligheterna att utsträcka det för företag i turistbranschen planerade understödet också till sådana kommuner inom den första baszonens A-stödområde som avses i lagen om främjande av en balanserad regional utveckling (532/82) och som ligger norr om polcirkeln.

På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat momentets motivering så att med anslaget under momentet får avlönas sju personer i stället för föreslagna tre för tidsbundna uppgifter i anslutning till behandlingen av ansökningar.

Momentets slutsumma ökar med 20 000 000 mark.

99. Övriga utgifter inom inrikesministeriets förvaltningsområde

25. *Forsknings- och utvecklingsverksamhet.* I momentets motivering föreslås att anslaget under momentet skall få användas även till avlönande av högst två personer i arbetsförhållande av kortvarig natur. — På basis av erhållen utredning har utskottet till denna del ändrat momentets motivering så att anslaget får användas också för avlönande av två personer i arbetsavtalsförhållande.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

Huvudtitel 27
FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

12. Försvarsmaktens avlönings- och övriga utgifter

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Utskottet har uppmärksammat att försvarsmakten i sin tjänst har ett stort antal personer som sysselsatts genom statliga specialåtgärder, att beväringar anlitas i uppgifter som inte hör till den egentliga militärutbildningen samt att det inom försvarsmakten råder brist på specialutbildad teknisk personal. Utskottet anser det vara angeläget att man undersöker möjligheterna att förbättra arbetsförhållandena för dem som avlönats genom specialåtgärder, att frigöra beväringarna för egentlig militärutbildning och att anställa mera personal för att använda den ökade tekniska materielen och ge utbildning om den.

I momentets ytterligare motivering föreslås för att möjliggöra ibruktagande av en robotbåtsflottilj att bland annat följande tjänster och befattningar med grundlön inrättas: 10 premiärlöjtnanter (A 14) och två befattningsofficerare 1 kl. (A 14). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat de ovan avsedda premiärlöjtnanternas avlöningsklass till A 15 och befattningsofficerarnas avlöningsklass till A 15.

I momentets ytterligare motivering föreslås för lednings- och utbildningsuppgifter bland luftstridskrafternas flygande personal samt i anslutning till underhållet av flygmateriel att bland annat följande tjänster och befattningar med grundlön inrättas: en premiärlöjtnant (A 14). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat avlöningsklassen till A 15.

I den ytterligare motiveringen till momentet föreslås med anledning av omorganiseringen av försvarsmaktens specialistledda sjukhus att bland annat följande tjänster med grundlön inrättas räknat från 1.3.1986: två hälsovårdare (A 13), en socialkurator (A 12), två sjukskötare (A 10) och en laboratorieskötare (A 10). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet placerat de ovan avsedda tjänster som skall inrättas i avlöningsklasser enligt följande: två hälsovårdare (A 14), en socialkurator (A 13), två sjukskötare (A 11) och en laboratorieskötare (A 11).

Av ovan nämnda orsaker har det likaså föreslagits att bland annat följande extraordinarie befattningar inrättas räknat från 1.3.1986: en konditionsvårdare (A 6), en tandskötare (A 6) och en byråfunktionär (A 6) samt en byråfunktionär (A 1). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet placerat alla ovan avsedda befattningar i avlöningsklassen A 6 i avlöningsklassen A 7 och befattningen i avlöningsklassen A 1 i avlöningsklassen A 2.

I stället för ovan avsedda tjänster och befattningar som skall inrättas föreslås att bland annat följande tjänster med grundlön indras: två avdelningsskötare (A 15), två biträdande avdelningsskötare (A 13) och två specialsjukskötare (A 11). Vidare föreslås att en extraordinarie signalistbefattning (A 2) indras. — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat avlöningsklasserna för de tjänster i avlöningsklass A 15 som skall inrättas till A 16, avlöningsklassen för tjänsterna i avlöningsklass A 13 till A 14 och avlöningsklassen för tjänsterna i avlöningsklass A 11 till A 12 samt avlöningsklassen för befattningen i avlöningsklass A 2 till A 3.

För att benämningarna skall motsvara uppgifterna föreslås att räknat från 1.3.1986 inrättas bland annat 10 extraordinarie byråfunktionärsbefattningar (A 4) samt att i stället indras 10 extraordinarie signalistbefattningar (A 2). — Utskottet har ändrat avlöningsklassen för de tjänster i avlöningsklass A 4 som skall inrättas till A 5 och avlöningsklassen för de tjänster i avlöningsklass A 2 som skall indras till A 4.

För stabilisering av de funktionärers ställning som handhar uppgifter av bestående natur föreslås att räknat från 1.3.1986 inrättas bland annat en extraordinarie signalistbefattning (A 2). —

Utskottet har ändrat avlöningsklassen för befattningen till A 3.

Med hänvisning till motiveringen för undermoment 28.80.02.(7) föreslås tillägg till arvodena för avlönande av bland annat två förrådskarlar (A 4) och en städare (A 1). — Utskottet har ändrat avlöningsklassen A 4 till A 5 och avlöningsklassen A 1 till A 2.

20. *Resor.* I momentets motivering konstateras det bland annat att anslaget under momentet får användas till inkvarteringspenningar för studerande vid krigshögskolan, dagtraktamenten för sådana deltagare i försvarskurserna som inte får annan ersättning samt för studieresor till utlandet.

Enligt vad utskottet erfarit har avsikten varit att anslaget får användas bland annat till inkvarteringspenningar för studerande vid krigshögskolan, reseersättningar och dagtraktamenten för sådana deltagare i försvarskurserna som inte får annan ersättning samt för studieresor till utlandet.

Momentets slutsumma förändras inte till följd av det ovan konstaterade.

29. *Övriga konsumtionsutgifter.* Utskottet har på basis på finansmotionen nr 469 antecknat ett anslag om 60 000 mark för informationsmaterial om Nylands brigad och dess verksamhet.

Momentets slutsumma ökar med 60 000 mark.

14. Underhåll av värnpliktiga

02. *Dagspenningar och reservistlöner* (förslagsanslaget). Enligt momentets motivering har avsikten varit att räknat från 1.12.1986 höja dagspenningen med en mark. — På basis av finansmotionerna nr 229, 1096, 1661 och 1890 har utskottet ändrat momentets motivering så att dagspenningarna räknat från 1.12.1986 höjs med två mark. Utskottet har därför på momentet antecknat ett tillägg om 860 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 860 000 mark.

27. Utgifter för fastigheter

74. *Nybyggnader och grundförbättringar* (reservationsanslag). Utskottet ägnar uppmärksamhet åt att möjligheterna att elektrifiera försvarsmaktens och sjöbevakningens stationer på Aspö bör redas ut för att övervakningen till sjöss och sjöräddningen skall kunna effektiveras.

I momentets dispositionsplan konstateras bland annat:

Dispositionsplan:

Projekt	Nyttoareal m²	Kostnadsförslag mk	Kostnadsförslag mk/m²	Beviljat mk	Föreslås mk
1. Garnisonsbyggen, Dragsfjärd					3 000 000
1. Bostadsbyggnad	550	2 500 000	4 727		
6. Lageområdesbyggen, Ilmajoki					1 000 000
1. Kyllager	800	2 000 000	2 500		
13. Garnisonsbyggen, Lahtis				1 000 000	4 000 000
2. Grundreparation av bostadsbyggnad (nr 2)	720	4 200 000	5 833		

Enligt vad utskottet erfarit har avsikten varit att vid ovan nämnda punkter konstatera följande:

Dispositionsplan:

Projekt	Nyttoareal m²	Kostnadsförslag mk	Kostnadsförslag mk/m²	Beviljat mk	Föreslås mk
1. Garnisonsbyggen, Dragsfjärd					3 000 000
1. Bostadsbyggnad	550	2 500 000	4 545		
6. Lageområdesbyggen, Ilmajoki					1 000 000
1. Lager	800	2 000 000	2 500		
13. Garnisonsbyggen, Lahtis				1 000 000	4 000 000
2. Grundreparation av bostadsbyggnad (nr 3)	720	4 200 000	5 833		

På basis av erhållen utredning konstaterar utskottet i fråga om momentets tilläggsmotivering följande:

Vid punkten 6 har avsikten varit att föreslå att det i Ilmajoki skall byggas ett lager och inte ett kyllager. Vid punkten 13 har det varit meningen att föreslå att bostadsbyggnaden nr 3 vid Lahtis garnison skall grundrepareras och inte bostadsbyggnaden nr 2.

Momentets slutsumma förändras inte till följd av det ovan konstaterade.

30. Det internationella arbetet för fredens tryggande

Inom de fredsbevarande styrkorna har det medfört osäkerhet att den som kallats till utbildning ofta varit tvungen att säga upp sitt arbetsförhållande redan då utbildningen börjar trots att visshet om när tjänstgöringen i fredsbevarande uppgifter börjar, dvs. genast efter utbildningen eller senare, fås först i utbildningens slutskede. Därför anser utskottet det vara viktigt att det reds ut vilka möjligheter det finns att trygga arbetsförhållandet efter utbildningstiden för dem som deltar i utbildning för tjänstgöring inom den fredsbevarande organisationen, åtminstone i det fall att den utbildade inte kan placeras i fredsbevarande uppgifter omedelbart efter utbildningen.

Huvudtitel 28
FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Finansministeriet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås för utvecklande av uppgiftsstrukturen så, att den motsvarar de befattningar som skall inrättas, att räknat från 1.3.1986 indras bland annat en kanslistbefattning med grundlön (A 6). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat den befattning som skall indras till en byråfunktionärsbefattning (A 7).

07. Pensioner

05. *Ordinarie pensioner, familjepensioner och begravningshjälp* (förslagsanslag). Årtalet i den sista punkten i momentets dispositionsplan "För justering av pensionerna år 1985 som reservering 261 880 000 mk" har rättats till 1986.

06. *Extra pensioner* (förslagsanslag). Den nästsista meningen i det första stycket i motiveringen till momentets undermoment 2. *Under året beviljade extra pensioner* "Vid beräkningen av pensionens belopp iakttas i tillämpliga delar stadgandena i lagen om statens pensioner och lagen om statens familjepensioner" har rättats som följer: "Vid beräkningen av pensionens belopp iakttas i tillämpliga delar stadgandena i lagen om statens pensioner, lagen om statens familjepensioner och lagen om förtidspension för frontveteraner".

Enligt momentets motivering får av anslaget under momentet ännu år 1986 beviljas högst 30 konstnärspensioner i enlighet med statsrådets beslut om extra konstnärspensioner (75/74) och högst 15 extra journalistpensioner i enlighet med statsrådets beslut om extra journalistpensioner (37/77). — Utskottet har i momentets motivering strukit ovan nämnda numerära begränsningar i fråga om nya pensioner och förutsätter att till denna del iakttas samma grunder som år 1985. Utskottet har dessutom ökat momentets anslag med 640 000 mark, som bör utdelas med beaktande av i synnerhet pensionssökandens ekonomiska ställning. Utskottet har dessutom strukit det följande stycket i momentets motivering.

Momentets slutsumma ökar med 640 000 mark.

37. Vissa prisskillnadsersättningar

40. *Prisskillnadsersättningar enligt vissa accislagar* (förslagsanslag). Enligt momentets motivering föreslås att den exportvolym malt som åtnjuter stöd begränsas till 22 000 ton. Enligt motiveringen dimensioneras maltkornsproduktionen år 1986 så, att exporten av malt som framställts av inhemskt maltkorn år 1987 uppgår till högst 22 000 ton. Av anslaget under momentet beräknas 45 miljoner mark behövas för prisskillnadsersättningar för exportmalt. — Utskottet konstaterar att produktionen av maltkorn och maltexporten, med beaktande å ena sidan av prisskillnadsersättningarna för maltexporten och å andra sidan kostnaderna för foderkornexporten, borde dimensioneras på ett sätt som är så ändamålsenligt som möjligt lantbrukspolitiskt och statsekonomiskt. Utskottet förutsätter att regeringen ytterligare reder ut hur ovan avsedda begränsningar ändamålsenligt skall dimensioneras och vidtar av saken påkallade åtgärder.

60. Byggnadsförvaltningen

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås i anslutning till statsrådets säkerhetsarrangemang att räknat från 1.3.1986 skall inrättas tre bevakningsvaktmästarbefattningar med grundlön (A 7) och tre extraordinarie bevakningsvaktmästarbefattningar (A 7). På grundval av en utredning från finansministeriet har utskottet ändrat momentets motivering så att i stället för nämnda befattningar räknat från 1.3.1986 inrättas en extraordinarie bevakningsvaktmästarbefattning (A 10) och fem extraordinarie bevakningsvaktmästarbefattningar (A 9).

80. Vissa utgifter som icke fördelas enligt förvaltningsområden

98. *Till statsrådets förfogande för ämbetsverkens förvaltningsutgifter* (förslagsanslag). När utskottet godkänt anslaget på momentet och det första stycket i den föreslagna motiveringen har utskottet samtidigt på grundval av en utredning från finansministeriet ändrat det andra stycket i motiveringen sålydande: ”På momentet föreslås alltjämt 1 100 000 mk. Anslaget under momentet får användas för avlöningar och hyresutgifter som betalas från momentet 28.64.11 också för sådana oförutsedda eller svårbedömda konsumtionsutgifter som skall betalas från ämbetsverkens eller inrättningarnas fasta anslag, men som inte beaktats tillräckligt i ämbetsverkens och inrättningarnas vederbörliga konsumtionsanslag och som det inte är möjligt att betala med dessa anslag med hänsyn till ämbetsverkets eller inrättningens verksamhet.”

82. Statens investeringsfond

60. *Överföring till statens investeringsfond.* Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 5 000 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 5 000 000 mark.

92. Statens datamaskincentral

70. *Anskaffning av maskiner och materiel* (reservationsanslag). På momentet föreslås 74 800 000 mark, varav 16 400 000 mark beräknas bli använt för köp av ADB-utrustning som varit hyrd. Med anledning av att i den andra tilläggsbudgeten för år 1985 på detta moment redan godkänts 3 861 000 mark för anskaffning av skivminnesanläggningar, har utskottet avdragit nämnda summa från momentet, varför det för köp av ADB-utrustning som varit hyrd beräknas bli använt 12 539 000 mark, och momentets slutsumma är sålunda 70 939 000 mark.

Dessutom föreslås på momentet att en beställningsfullmakt om 18 400 000 mark beviljas, som under 1986 föranleder utgifter om 8 300 000 mark. Av ovan nämnda skäl har utskottet ändrat beställningsfullmaktens belopp till 14 539 000 mark och de utgifter som föranleds av fullmakten år 1986 till 4 439 000 mark.

Momentets slutsumma minskar med 3 861 000 mark.

Huvudtitel 29
UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Undervisningsministeriet

01. (29.01.01 och 99.01) *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås att en extraordinarie befattning som konsultativ tjänsteman (A 25) skall inrättas vid undervisningsministeriet. — Utskottet har ändrat avlöningsklassen till A 26.

Momentets slutsumma ökar med 8 000 mark.

02. Lutherska kyrkan

51. *Statsunderstöd för en bibelöversättningsenhets arbete.* På basis av finansmotionerna nr 701, 992 och 1995 har utskottet på detta moment, som skall återinföras i statsförslaget, antecknat ett anslag om 100 000 mark såsom understöd för en bibelöversättningsenhets arbete.

Momentets slutsumma är 100 000 mark.

06. Statens audiovisuella central

Behovet av planering, anskaffning och förmedling av audivisuellt material ökar fortgående. — Utskottet förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla statens audivisuella centrals servicekapacitet i överensstämmelse med de ökande behoven.

70. *Anskaffning av inventarier och apparatur.* Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 100 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 100 000 mark.

Högskoleväsendet

(Kapitlen 29.10, 12 och 37)

På basis av erhållen utredning har utskottet justerat motiveringen till kapitelgruppen som följer:

— Utskottet har konstaterat att antalet nya studerande vid Tammerfors tekniska högskola i tabellen över antalet studerande och lärarkrafterna bör vara 380 hösten 1984 och inte 425. Det totala antalet nya studerande vid högskoleväsendet hösten 1984 är sålunda sammanlagt 11 495.

Enligt kapitelgruppens motivering skall finansieringen av den kompletterande utbildningen vid högskolorna bli utvecklad genom att de medel som under olika moment anvisats för kompletterande utbildning och öppen högskoleundervisning koncentreras till moment 29.10.28 (Avgiftsbelagd kundtjänst). Enligt motiveringen är avsikten att högskolorna skall ordna kompletterande utbildning och öppen högskoleundervisning i form av avgiftsbelagd kundtjänst. — Enligt vad utskottet erfarit har anslagsöverföringen inte genomförts beträffande den öppna högskoleundervisningen. — Utskottet konstaterar på grundval av det ovan anförda att överföringen av finansieringen av den kompletterande utbildningen till moment 29.10.28 inte gäller den öppna högskoleundervisningen, utan dessa utgifter betalas alltjämt från högskolornas andra anslag.

I kapitelgruppens motivering konstateras att tillägget till anslaget för timundervisning i huvudsak skall inriktas på det teknisk-vetenskapliga undervisningsområdet och på det i lagstiftningen om utbyggnad av högskoleväsendet avsedda I huvudområdet, speciellt för undervisningen i databehandling. — Utskottet har preciserat meningen så att tillägget till anslaget för timundervisningen i huvudsak skall inriktas på det teknisk-vetenskapliga området samt på de områden som nämns i 2 § 1 mom. 1 punkten i lagen om utbyggande av högskoleväsendet (228/66).

10. Högskolorna

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås att räknat från 1.9.1986 vid Åbo Akademis fakultet för pedagogiska vetenskaper skall inrättas bland annat en biträdande professorstjänst (statslära — på finska valtiotiede-, särskilt kommunikationslära) (A 25). — Enligt vad utskottet erfarit har avsikten varit att räknat från 1.9.1986 inrätta en tjänst

med grundlön för en biträdande professor (statslära — på finska valtio-oppi-, särskilt kommunikationslära) (A 25).

I momentets ytterligare motivering föreslås för utvecklande av högskolornas personalstruktur att räknat från 1.1.1986 vid Helsingfors universitets teologiska fakultet skall inrättas bl.a. en extraordinarie lektorsbefattning (exegetik) (A 21) och på motsvarande sätt att räknat från 1.1.1986 vid Helsingfors universitets historisk-filologiska sektion skall indras en lektorstjänst med grundlön (finska språket) (A 21). — Enligt vad utskottet erfarit har ifrågavarande tjänstearrangemang redan genomförts med stöd av tjänsteregleringslagen. Av denna orsak har utskottet strukit tjänstearrangemanget i utgiftsstaten.

Enligt momentets ytterligare motivering föreslås i anslutning till utvecklandet av högskolornas personalstruktur att vid Åbo Akademis ekonomisk-statsvetenskapliga fakultet räknat från 1.9.1986 skall indras 1 extraordinarie lektorsbefattning (redovisning) (A 20). — Enligt vad som utretts för utskottet har avsikten varit att räknat från 1.9.1986 indra en lektorstjänst (redovisning) med grundlön (A 21) räknat från 1.9.1986.

Enligt momentets ytterligare motivering föreslås med hänvisning till motiveringen för kapitel 28.60 att vid Åbo universitet räknat från 1.3.1986 skall indras två extraordinarie städarbefattningar (A 2) och sju extraordinarie städarbefattningar (A 1). — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat motiveringen så att nio extraordinarie städarbefattningar (A 2) indras.

I momentets ytterligare motivering föreslås med hänvisning till motiveringen till undermomentet 28.80.02.(7) att till högskolornas avlöningsmoment skall överföras 19 personer som sköter uppgifter av bestående natur och som avlönats genom tillfälliga sysselsättningsåtgärder. Utskottet har konstaterat att en oskäligt stor del av högskolornas uppgifter av bestående natur måste skötas med hjälp av personal som avlönas genom tillfälliga sysselsättningsåtgärder. Det är inte på sin plats att statliga uppgifter av bestående natur sköts med medel som är avsedda för tillfälliga sysselsättningsåtgärder. Systemet medför svårigheter för högskolorna, eftersom man efter den tid som förutsätts i villkoren för användningen av anslaget måste anställa nya personer i stället för den personal som uppnått yrkesskicklighet i sina uppgifter. Av denna orsak förutsätter utskottet att regeringen vidtar åtgärder för att snabbare stabilisera ställningen för den personal som genom tillfälliga sysselsättningsåtgärder anställts för att sköta statliga uppgifter av bestående natur.

Utskottet har på basis av erhållen utredning ökat anslaget för löner i arbetsförhållande med 59 000 mark för avlönande av en biträdande arbetsledare och tre djurskötare räknat från 1.9.1986 vid Kuopio universitet. Motsvarande anslag har avdragits under moment 33.63.01.

Enligt den ytterligare motiveringen är 500 000 mark av anslaget för utökning av föreläsnings- och timundervisningen avsett för det i lagstiftningen om utbyggande av högskoleväsendet definierade I huvudområdet och 2 200 000 mark för det III huvudområdet. — Utskottet har preciserat momentets motivering så att av anslaget 500 000 mark är avsett för de i 2 § 1 mom. 1 punkten i lagstiftningen om utvecklande av högskoleväsendet (228/66) avsedda områdena samt 2 200 000 mark för de områden som nämns i lagens 2 § 1 mom. 3 punkt.

Med hänvisning till det som konstaterats i kapitelgruppens motivering har utskottet kompletterat momentets motivering så att föreläsnings- och timundervisningsanslaget alltjämt kan användas för arvoden inom den öppna högskoleundervisningen.

Utskottet konstaterar att högskolornas föreläsnings- och timundervisning har utvidgats så att användningen av anslagen inte till alla delar är ändamålsenlig. Å andra sidan har högskolorna alltför liten forsknings- och undervisningspersonal samt personal som biträder vid forskningen och undervisningen. Av denna orsak förutsätter utskottet att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att utöka högskolornas forsknings-, undervisnings- och dataservicepersonal samt hjälppersonal, medan föreläsnings- och timundervisningsanslagen minskas i motsvarande mån.

Momentets slutsumma ökar med 59 000 mark.

21. *Övriga undervisnings- och forskningsutgifter* (reservationsanslag). I momentets dispositionsplan har för Helsingfors universitet antecknats 50 000 mark som engångsutgift. — På basis av erhållen utredning har utskottet strukit nämnda engångsutgift om 50 000 mark under Helsingfors universitet och fogat omnämnandet av engångsutgiften på 50 000 mark till punkten Jyväskylä universitet i dispositionsplanen.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

29. *Övriga konsumtionsutgifter.* I momentets dispositionsplan anslås 690 000 mark för Vasa högskola och 310 000 mark till undervisningsmi-

nisteriets disposition. — På basis av erhållen utredning har utskottet ökat det för Vasa högskola anvisade anslaget till 790 000 mark och minskat anslaget till undervisningsministeriets disposition till 210 000 mark.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

70. *Anskaffning av forsknings- och undervisningsmateriel samt inventarier* (reservationsanslag). — Utskottet har på basis av erhållen utredning ändrat momentets dispositionsplan så att 23 350 000 mark står till undervisningsministeriets disposition medan Åbo Akademi får 6 900 000 mark. Momentets motivering har samtidigt ändrats så att anslaget om 5 900 000 mark till undervisningsministeriets förfogande för gemensam anskaffning av symbolbehandlingsdatorer och mikrodatorer minskar till 5 000 000 mark.

Utskottet förutsätter att en tillräcklig summa av det anslag som anvisas undervisningsministeriet för planering av högskolornas anskaffning av anordningar anvisas för beredningen av anskaffningen av en sådan cyklotron till Jyväskylä universitets nya fysiska institution, som lämpar sig för statens vetenskapsråds program då det gäller att utveckla den vetenskapliga forskningen.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

74. *Husbyggen* (reservationsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet till dispositionsplanens punkt 17. Åbo handelshögskola fogat 1 000 000 mark, medan motsvarande summa på 1 000 000 mark har avdragits från dispositionsplanens punkt 3. Uleåborgs universitet, huvudbiblioteket och forskningsinstitutet för Norra Finland.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

11. Statens övningsskolor

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt momentets ytterligare motivering skall vid Vasa övningsskola räknat från 1.8.1986 inrättas en extraordinarie lektorsbefattning i avlöningsklassen C 48 (engelska och finska språket). — Enligt vad utskottet erfarit har avsikten varit att räknat från nämnda tidpunkt inrätta en extraordinarie lektorsbefattning C 49 (franska och tyska språket).

Enligt momentets ytterligare motivering inrättas räknat från 1.8.1986 följande extraordinarie befattningar: Helsingin I normaalikoulu en lektor (religion) (C 48), Helsingin II normaalikoulu två lektorer (matematik och datateknik, svenska språket) (C 48), Joensuun normaalikoulu en lektor (engelska spåket) (C 48), Oulun normaalikoulu en lektor (Franska och engelska språket) (C 48), Tampereen normaalikoulu tre lektorer (matematik och datateknik, engelska språket, musik) (C 48) och Turun normaalikoulu en lektor (finska språket) (C 48). Med hänvisning till motiveringen för momentet 29.10.01 föreslås att vid Joensuun normaalikoulu indras en lektorstjänst (C 48) (tyska språket) räknat från 1.9.1986. — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat alla ovan avsedda avlöningsklasser C 48 till C 49.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

70. *Anskaffning av undervisningsmateriel och inventarier* (reservationsanslag). Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 150 000 mark för utrustande av en ishockeyplan vid Tammerfors universitets övningsskola i Tavastehus samt 150 000 mark för anskaffning av undervisningsmateriel och inventarier till Uleåborgs universitets övningsskolor och 50 000 mark för anskaffning av undervisningsmateriel och inventarier till Åbo Akademis övningsskola.

Momentets slutsumma ökar med 350 000 mark.

12. (29.34—36 och 38) Konsthögskolorna

01. (29.34.01, 35.01, 36.01 och 38.01) *Avlöningar* (förslagsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet för arvoden till modeller och på grund av att bildkonstakademins verksamhet skall försiggå året om för timundervisningsarvoden i dispositionsplanens punkt övriga löner och arvoden antecknat ett tillägg på 270 000 mark, varav 100 000 mark för föreläsnings- och timundervisningsarvoden och 170 000 mark för arvoden till modeller.

Momentets slutsumma ökar med anledning härav med 270 000 mark.

I momentets ytterligare motivering har bl.a. för stabiliserande av ställningen för en timlärare i huvudsyssla föreslagits ett tillägg av 36 800 mark till tillfälliga funktionärers arvoden för avlönande av en lektor (A 20) vid teaterhögskolan räknat från 1.9.1986. — Enligt vad utskottet erfarit har avsikten varit att anställa ovan nämnda lektor

(A 20) räknat från 1.3.1986 i stället för från 1.9.1986.

I momentets ytterligare motivering föreslås att vid konstindustriella högskolan inrättas tre biträdande professorstjänster (A 24) räknat från 1.9.1986. — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet placerat de tjänster som skall inrättas i avlöningsklassen A 25.

Momentets slutsumma ökar med 270 000 mark.

21. (29.34.29, delvis, 35.21, 36.29, delvis och 38.29, delvis) *Övriga undervisnings- och forskningsutgifter* (reservationsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 150 000 mark med anledning av att bildkonstakademins verksamhet skall omfatta hela året.

Momentets slutsumma ökar med 150 000 mark.

29. (29.34.29, delvis, 35.29, 36.29, delvis och 38.29, delvis) *Övriga konsumtionsutgifter.* På basis av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 120 000 mark på grund av att bildkonstakademins verksamhet ombildas till att fortgå hela året.

Momentets slutsumma ökar med 120 000 mark.

37. Övriga högskoleutgifter

21. *Utrednings- och utvecklingsverksamheten beträffande högskoleväsendet.* Enligt momentets motivering är avsikten att 600 000 mark av anslaget under momentet skall användas för utvecklande av fortbildningen för lärarutbildare i enlighet med statsrådets principbeslut 21.3.1985. — På grundval av erhållen utredning har utskottet ändrat momentets motivering så att 600 000 mark skall användas för utvecklande av undervisningen i datateknik i enlighet med statsrådets principbeslut 21.3.1985.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

26. *Undantagsutbildning av lärare samt vidareutbildning och kompletterande utbildning för lärare vid lärarutbildningsenheterna.* På basis av erhållen utredning har utskottet antecknat ett tillägg om 200 000 mark på momentet för den undantagsutbildning för bildkonstlärare som konstindustriella högskolan och Uleåborgs universitet skall anordna i Uleåborg.

Momentets slutsumma ökar med 200 000 mark.

28. *De vetenskapliga bibliotekens ADB-verksamhet.* Utskottet har på momentet antecknat 500 000 mark i tillägg. Dessutom har utskottet ändrat momentets motivering så att med anslaget under momentet får avlönas högst tio personer i stället för föreslagna högst nio.

Momentets slutsumma ökar med 500 000 mark.

39. Statens studiestödscentral

Enligt vad utskottet erfarit justeras som bäst statens studiestödscentrals direktiv om övervakningen av att studierna är regelbundna. Justeringen av dessa direktiv kan i huvudsak eliminera studiestödssystemets eventuella förlängande effekt på studietiderna. — På grundval av erhållen utredning har utskottet i momentets motivering strukit uttalandet att man har för avsikt att från och med studieåret 1986—87 skärpa villkoren för beviljande av studiestöd för studier som tar längre tid än den normala studietiden. De förlängda studietiderna beror dels på den ökade arbetsmängd som examensreformen medfört och dels på behovet av biinkomster till följd av det knappa studiestödet. Av denna anledning förutsätter utskottet att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att utveckla systemet med studiestöd så att studiestödet bättre än för närvarande skall tillåta studier på heltid.

55. *Studiepenning* (förslagsanslag). — Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 6 300 000 mark för höjning av studiepenningens grunddelar för studerande vid folkhögskolor och yrkesläroanstalter till 241 mark per månad räknat från 1.7.1986.

Vidare har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 4 000 000 mark i syfte att ändra grunderna för beviljande av studiestöd så att föräldrarnas inkomster och förmögenhet fr.o.m. 1.7.1986 inte längre skall beaktas då sådana studerande beviljas studiepenning som har fyllt 21 år och inte bor med sina föräldrar.

Momentets slutsumma ökar med 10 300 000 mark.

41. Skolstyrelsen

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 24 500

mark för avlönande av en maskinskrivare i arbetsförhållande för svenskspråkig textbehandling.

Momentets slutsumma ökar med 24 500 mark.

50. *Samarbete mellan hem och skola.* På basis av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 100 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 100 000 mark.

43. (29.43, delvis och 44) Gymnasier

I kapitlets motivering konstateras att antalet nybörjarplatser och elever gradvis kommer att sjunka i takt med årsklassens minskning, varför avsikten också är att sammanslå och indra enseries gymnasier. — Utskottet konstaterar att gymnasienätet på glesbygdsområdena i mån av möjlighet skall bibehållas i sin nuvarande omfattning. Utskottet anser sålunda att den i kapitlets motivering uttalade avsikten att indra enseries gymnasier inte gäller landsortsgymnasier som upprätthålls i enlighet med stadgandena.

46. Grundskolor

34. *Statsandel för grundskolornas anläggningskostnader* (förslagsanslag). — På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat statsandelskvoten för byggnadstillstånd som beviljas år 1986 till 132 000 000 mark och i momentets motivering strukit indelningen av statsandelskvoten i statsandelar för byggnadstiden och statsandelar som betalas i efterskott. Syftet med ändringen är att förhindra det nuvarande förfarandet, enligt vilket skyndsamhetsordningen för grundskolebyggnadsprojekten varje år måste behandlas i två skeden beroende på finansieringsformen.

Syftet med momentets motivering är att byggnadsarbetena på nya skolbyggnadsprojekt, som inte ligger inom svåra sysselsättningsområden, skall inledas tidigast 1.9.1986. Begränsningen kan i vissa fall medföra att lokaliteterna inte blir klara före början av följande läsår. — Utskottet har därför i utgiftsstaten strukit begränsningen i fråga om byggnadsarbetenas inledningstidpunkt.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

55. *Statsunderstöd till i utlandet verksamma privata skolor som motsvarar grundskolan* (förslagsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat motiveringen till momentets undermoment 2. *Extra statsunderstöd* så att anslaget på undermomentet får användas också för skolor utomlands som arbetar i ett ansträngt ekonomiskt läge.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

51. Barnträdgårdslärarinstitut

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Utskottet har beslutat att vid barnträdgårdslärarinstitutet i Jakobstad, på grund av dessa ökade verksamhet, räknat från 1.8.1986 skall inrättas två extraordinarie lärarbefattningar (ledning av undervisningspraktik) (C 41).

I momentets ytterligare motivering föreslås för stabilisering av de funktionärers ställning som handhar uppgifter av bestående natur att en extraordinarie byråbiträdesbefattning (A 1) inrättas vid barnträdgårdslärarinstitutet i Jyväskylä räknat från 1.3.1986. I stället kan från tillfälliga funktionärers arvoden avdras arvodet för ett byråbiträde (A 1). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat de bägge avlöningsklasserna till A 2.

Momentets slutsumma ökar med 64 000 mark.

54. Statens institut för ledare av fritidssysselsättning

På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat tidpunkten för överföring till yrkesutbildningsstyrelsen av statens institut för ledare av fritidssysselsättning till 1.1.1986.

29. *Övriga konsumtionsutgifter.* På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat momentets motivering så att anslaget på momentet räknat från 1.1.1986 får användas för resekostnader för elever enligt lagen om studiesociala förmåner för yrkesläroanstalternas elever (498/83).

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

55. Skolor för handikappade barn

I enlighet med kapitlets motivering överförs skolorna för rörelsehindrade barn från socialvårdens förvaltningsområde till skolförvaltningen. Ruskeasuon koulu överförs samtidigt till staten.

— Utskottet förutsätter att regeringen i detta sammanhang ser till att skolornas verksamhetsbetingelser garanteras.

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Utskottet har på basis av erhållen utredning med hänvisning till 21 och 22 §§ lagen om skolor för hörselskadade och synskadade (481/83) ändrat momentets ytterligare motivering så att utöver de tjänster och befattningar med grundlön samt extraordinarie befattningar som föreslås bli inrättade räknat från 1.3.1986 föreslås att följande tjänster med grundlön och extraordinarie befattningar skall inrättas och indras:

	Avlöningsklass
Inrättas:	
Skolan för hörselskadade i Jyväskylä	
Med grundlön:	
1 rektor	C 58
1 biträdande rektor	C 52
3 elevhemsföreståndare	C 50
18 specialklasslärare	C 42
1 hjälplärare	C 26
Extraordinarie:	
5 specialklasslärare	C 42
Skolan för hörselskadade i S:t Michel	
Med grundlön:	
1 rektor	C 53
1 elevhemsföreståndare	C 50
7 specialklasslärare	C 42
Skolan för hörselskadade i Uleåborg	
Med grundlön:	
1 rektor	C 53
1 elevhemsföreståndare	C 50
7 specialklasslärare	C 42
Svenska skolan för hörselskadade	
Med grundlön:	
1 rektor	C 53
1 elevhemsföreståndare	C 50
6 specialklasslärare	C 42
Skolan för synskadade i Jyväskylä	
Med grundlön:	
1 rektor	C 58
2 elevhemsföreståndare	C 50
14 specialklasslärare	C 42
Extraordinarie:	
5 specialklasslärare	C 42
Svenska skolan för synskadade	
Med grundlön:	
1 rektor	C 53
3 specialklasslärare	C 42
Gemensamma för skolorna för hörselskadade och synskadade	
Extraordinarie:	
9 specialklasslärare	C 42

Indras:	
Skolan för hörselskadade i Jyväskylä	
Med grundlön:	
1 föreståndare	C 58
1 biträdande föreståndare	C 52
3 elevhemsföreståndare	C 50
18 lärare	C 41
1 hjälplärare i slöjd för pojkar	C 26
Extraordinarie:	
1 gymnastiklärare	C 41
4 lärare	C 41
Skolan för hörselskadade i S:t Michel	
Med grundlön:	
1 föreståndare	C 52
1 elevhemsföreståndare	C 49
7 lärare	C 41
Skolan för hörselskadade i Uleåborg	
Med grundlön:	
1 föreståndare	C 52
1 elevhemsföreståndare	C 49
7 lärare	C 41
Dövskolan i Borgå	
Med grundlön:	
1 föreståndare	C 52
1 elevhemsföreståndare	C 49
6 lärare	C 41
Skolan för synskadade i Jyväskylä	
Med grundlön:	
1 föreståndare	C 58
2 elevhemsföreståndare	C 50
14 lärare	C 41
Extraordinarie:	
1 gymnastiklärare	C 41
4 lärare	C 41
Svenska blindskolan	
Med grundlön:	
1 elevhemsföreståndare	C 49
3 lärare	C 41
Skolorna för hörselskadade och synskadade gemensamt	
Extraordinarie:	
9 lärare	C 41

Dessutom har utskottet med hänvisning till nämnda lag ändrat det i ytterligare motiveringen nämnda namnet Jyväskylän kuulovikaisten koulu till Jyväskylän kuulovammaisten koulu.

I momentets ytterligare motivering föreslås att vid specialskolan i Kuopio bland annat skall inrättas en extraordinarie befattning (C 36) som specialklasslärare för förskolestadiet och en extraordinarie byråbiträdesbefattning (A 3). — På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat skolans namn till Mäntykangas specialskola samt de ovan nämnda extraordinarie befattningar, som föreslås bli inrättade, till en befattning som specialbarnträdgårdslärare för förskolestadiet (C 37) och till en befattning som byråfunktionär (A 4).

Dessutom har namnet på Lohipato skola som nämns i den ytterligare motiveringen ändrats till Lohipato specialskola.

Dessutom har i momentets ytterligare motivering för löner i arbetsförhållande föreslagits ett tillägg om 132 200 mark, varav 35 000 mark för avlönande av ett byråbiträde räknat från 1.8.1986 som en överföring från moment 33.43.01. — På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat benämningen till byråfunktionär.

I momentets ytterligare motivering föreslås för att åstadkomma en ändamålsenlig tjänste- och befattningsstruktur att räknat från 1.3.1986 vid skolan för hörselskadade i Jyväskylä bland annat inrättas en extraordinarie fysioterapeutbefattning (A 11). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat avlöningsklassen till A 12.

Med hänvisning till motiveringen för kapitlet föreslås att vissa extraordinarie befattningar inrättas räknat från 1.8.1986 vid Lohipato skola och specialskolan i Kuopio. — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat avlöningen för följande extraordinarie befattningar:

Lohipato skola: avlöningsklassen för en föreståndarbefattning C 50 till C 52, avlöningsklassen för en biträdande föreståndarbefattning C 44 till C 46, avlöningsklassen för sex specialklasslärare/speciallärarbefattningar C 36 till C 37, avlöningsklassen för en avdelningsskötarbefattning A 15 till A 17, avlöningsklassen för en socialarbetarbefattning A 12 till A 13, avlöningsklassen för två fysioterapeutbefattningar A 11 till A 12, avlöningsklassen för en sjukskötarbefattning A 11 till A 12, avlöningsklassen för en fritidshandledarbefattning A 8 till A 9, avlöningsklassen för en gårdskarl-eldarbefattning A 6 till A 7 samt avlöningsklassen för en byråfunktionärsbefattning A 2 till A 3. Likaså har vid *Specialskolan i Kuopio* ändrats avlöningsklassen för sex specialklasslärare/speciallärarbefattningar C 36 till C 37, avlöningsklassen för en talterapeutbefattning A 15 till A 16, avlöningsklassen för två avdelningsskötarbefattningar A 15 till A 17, avlöningsklassen för en socialarbetarbefattning A 12 till A 13, avlöningsklassen för två fysioterapeutbefattningar A 11 till A 12, avlöningsklassen för två sjukskötarbefattningar A 11 till A 12, avlöningsklassen för en ekonombefattning A 11 till A 12, avlöningsklassen för en fritidshandledarbefattning A 8 till A 9, avlöningsklassen för en verkkarlsbefattning A 6 till A 7, och avlöningsklassen för två kokerskebefattningar A 3 till A 4.

När *Ruskeasuon koulu,* som upprätthålls av Lapsi-invalidien koulusäätiö, överförs till staten föreslås att extraordinarie befattningar inrättas räknat från 1.8.1986. Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet för dessas vidkommande gjort vissa ändringar. Avlöningsklassen för 20 specialklasslärare/speciallärarbefattningar (C 34) har ändrats till C 36, avlöningsklassen för befattningen för en specialklasslärare för förskolestadiet (förskola) C 34 till C 36, avlöningsklassen för en psykologbefattning A 18 till A 19, avlöningsklassen för två avdelningsskötarbefattningar A 15 till A 17, avlöningsklassen för en biträdande avdelningsskötarbefattning A 13 till A 14, avlöningsklassen för tre specialfysioterapeutbefattningar A 11 till A 12, avlöningsklassen för en socialarbetarbefattning A 11 till A 12, avlöningsklassen för tre sjukskötarbefattningar A 10 till A 11, avlöningsklassen för tre fysioterapeutbefattningar A 10 till A 11, avlöningsklassen för två verksamhetsterapeutbefattningar A 10 till A 11, två fritidshandledarbefattningar A 7 har ändrats till en fritidshandledarbefattning A 8 och en fritidshandledarbefattning A 7, avlöningsklassen för en chaufförsbefattning A 6 till A 7, avlöningsklassen för två vaktmästarbefattningar A 6 till A 7, avlöningsklassen för en kanslistbefattning A 5 till A 7, avlöningsklassen för en förrådsförvaltarbefattning A 5 till A 7, två vårdarbefattningar A 4 har ändrats till två internatsföreståndarbefattningar A 5 samt avlöningsklassen för fyra kokerskebefattningar A 3 till A 4.

Momentets slutsumma förändras inte till följd av det ovan konstaterade.

70. *Anskaffning av inventarier och undervisningsmateriel.* Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 30 000 mark för anskaffning av en mikrodator till skolan för hörselskadade i Jyväskylä. Momentets slutsumma ökar med 30 000 mark.

56. Biblioteksverksamhet

30. *Statsandel för allmänna biblioteks driftskostnader* (förslagsanslag). Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 100 000 mark för bibliotekens videoförsök.

Momentets slutsumma ökar med 100 000 mark.

31. *Statsandel för anläggningskostnaderna för bibliotek* (förslagsanslag). — På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat statsandelskvoten för de byggnadstillstånd som beviljas år 1986 till 34 000 000 mark och med hänvisning till sitt uttalande under moment 29.46.34 i momentets motivering strukit indelningen av statsandelskvoten i statsandel som beviljas under byggnadstiden och statsandel som beviljas såsom efterskottsfinansiering.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

57. Socialt bildningsarbete

30. *Statsandel och -understöd för medborgar- och arbetarinstituts driftskostnader* (förslagsanslag). Utskottet förutsätter att regeringen reder ut möjligheterna att höja statsandelarna för kommuner i 1—3 bärkraftsklassen för att trygga de i dem verksamma medborgar- och arbetarinstitutens verksamhet.

I motiveringen för momentets undermoment 1. *Statsandel för avlöningsutgifter* föreslås att 30 nya personer som berörs av statsandel får godkännas, genom att timundervisning omvandlas till ordinarie tjänster och befattningar som utgör huvudsyssla inom ramen för det totalantal timmar och de anslag som fastställts för instituten. — Utskottet har ändrat motiveringen så att timundervisning i syfte att justera personalstrukturen, oavsett ovan nämnda begränsning kan omvandlas till tjänster och befattningar inom ramen för de nuvarande timantalen.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

50. *Statsunderstöd åt folkhögskolor* (förslagsanslag). I motiveringen för momentets undermoment 1. *Lagstadgat statsunderstöd* föreslås att inom ramen för anslagen och det nuvarande timantalet får beviljas statsunderstöd för högst 20 nya personer för ombildande av timundervisning till ordinarie. — Utskottet har ändrat motiveringen så att timundervining oavsett nämnda begränsning, i syfte att korrigera personalstrukturen kan ombildas till tjänster och befattningar inom ramen för anslagen och de nuvarande timantalen. Utskottet har ökat momentets anslag med 200 000 mark för en vid Työväen Akatemia planerad linje i Internationell verksamhet och utvecklingssamarbete samt på undermomentet antecknat ett tillägg om 1 000 000 mark för tilläggsstöd till folkhögskolor i ekonomiskt beträngd ställning, varvid det i 6 § lagen om statsunderstöd till folkhögskolor (542/84) avsedda tilläggsunderstödets andel är högst 2 000 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 1 200 000 mark.

52. *Vissa byggnadsunderstöd* (reservationsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet i momentets dispositionsplan strukit punkten 26 Kaustisen kansanmusiikkiopisto. I stället har utskottet på momentet 29.90.53 tillagt 200 000 mark att användas som bidrag till kostnaderna för uppförande av ett festivalcentrum för Kaustby folkmusikfestspel.

Utskottet har i momentets dispositionsplan tagit in följande anslag:

— På basis av finansmotionen nr 1512 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 350 000 mark såsom understöd för byggnadsarbeten på Alkio-opistos elevinternat.

— På basis av finansmotionen nr 932 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark såsom understöd för byggnadsarbeten vid Kalajoen Kristillinen Kansanopisto.

— På basis av finansmotionen nr 1032 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark såsom understöd för byggnadsarbeten vid Kiteen Evankelinen Kansanopisto.

— På basis av finansmotionen nr 1607 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark såsom understöd för byggnadsarbeten på ett internat vid Itä-Karjalan Kansanopisto.

— På basis av finansmotionen nr 1704 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark såsom understöd för reparationsarbetena vid Lehtimäen opisto.

— På basis av finansmotionen nr 1454 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 310 000 mark såsom byggnadsunderstöd för finlandssvenska folkhögskolor.

— På basis av finansmotionen nr 952 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 300 000 mark såsom understöd för byggnadsarbeten vid Pohjolan opisto.

— På basis av finansmotionen nr 1255 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 900 000 mark såsom byggnadsunderstöd för Voionmaan Opisto.

— På basis av finansmotionen nr 1325 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 485 000 mark såsom byggnadsunderstöd för Työväen Akatemia.

— På basis av finansmotionen nr 602 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 1 100 000 mark såsom specialunderstöd till Työväen Sivistysliitto till understöd för byggnadsarbeten på Ranta-Toivalan kurssikeskus.

Momentets slutsumma ökar med 3 845 000 mark.

54. *Statsunderstöd för organisationers fria bildningsarbete.* Utskottet har i momentets dispositionsplan tagit in följande anslag:

— På basis av finansmotionen nr 933 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 350 000 mark såsom specialunderstöd för Maaseudun Sivistysliitto ry:s verksamhet.

— Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 150 000 mark till statsunderstödet för centralorganisationer som representerar det institutionsbundna bildningsarbetet.

— Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 150 000 mark till statsunderstödet åt särskilda bildningsorganisationer.

Momentets slutsumma ökar med 650 000 mark.

55. *Statsunderstöd åt studiecentraler* (förslagsanslag). Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 500 000 mark och ändrat momentets motivering så, att anslaget på momentet får användas för avlönande av 7 nyansställda som berättigar till statsunderstöd.

Momentets slutsumma ökar med 500 000 mark.

58. Biblioteket för synskadade

50. (29.57.59) *Statsunderstöd för ordnande av tidningsservice för blinda.* Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 40 000 mark för redigering av svenskspråkiga taltidningar.

Momentets slutsumma ökar med 40 000 mark.

Yrkesläroanstalter

(kapitlen 29.60, 29.65, 29.67 och 29.69, delvis)

Utskottet konstaterar att de anslag som föreslås för byggande av yrkesläroanstalter 1986 minskar från 1985. Delvis beror detta på den s.k. efterskottsfinansiering av byggandet av kommunala och privata yrkesläroanstalter som tagits i bruk. Utskottet anser att ett genomförande av skolreformen på mellanstadiet med iakttagande av den fastslagna tidtabellen och det övriga utvecklandet av yrkesundervisningen förutsätter att byggnadsvolymen och -anslagen för yrkesläroanstalterna ökas. Det byggnadsbehov som inrättandet av nya elevplatser medför kommer under de närmaste åren att vara särskilt stort inom läroanstalterna på hälsovårdens område. Utskottet förutsätter särskilda åtgärder för att lokalitetsfrågorna för läroanstalterna inom hälsovårdsområdet skall bli lösta. Samtidigt uppmärksammar utskottet att införandet av efterskottsfinansieringssystemet framskjuter statens utgifter för yrkesundervisningens investeringar med flera år, varvid ränta dessutom skall betalas på de obetalda statsandelarna. Utskottet anser att finansieringen av yrkesundervisningens nya investeringar bör tryggas under kommande år, även om utgifterna för skötseln av efterskottsfinansieringen då ökar statsandelsutgifterna till följd av de byggnadsarbeten som infallit tidigare.

Utskottet ägnar också uppmärksamhet åt att yrkesläroanstalternas inventarieanskaffningsanslag bör vara tillräckliga, så att man med hjälp av dem kan tillförsäkra yrkesundervisningen tidsenliga materiella förutsättningar, särskilt på data- och automationsteknikens område.

Utbildningsbehovet inom pälsdjursbranschen har ökat under de senaste åren. Utskottet anser att utvecklingsförutsättningarna för detta nya utbildningsområde bör tryggas, vid behov genom exceptionella arrangemang. Utskottet förutsätter att särskilt utbildningen för lärarna inom branschen ordnas i det första skedet.

60. (29.61, 63, 66—69, 72, 74, 76, 79—80, 83 delvis, och 86, delvis) Statliga yrkesläroanstalter

På basis av erhållen utredning har utskottet kompletterat kapitlets motivering som följer:

— För utvecklande av Lapplands forstläroanstalters organisation grundas Sodankylän metsäkoulu i stället för Hirvaan metsätyökoulus filial. Samtidigt upphör också Hirvaan metsätyökoulus verksamhet i Rovaniemi landskommun, och filialerna i Kemijärvi, Kittilä och Salla fortsätter sin verksamhet underställda Sodankylän metsäkoulu.

01. (29.61.01, 63.01, 66—69.01, 72.01, 74.,01, 76.01, 79— 80.01, 83.01, 83.28, delvis och 86.01, delvis) *Avlöningar* (förslagsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat momentets motivering så att momentets anslag får användas också för avlönande av utländska sakkunniga som föreläsare och lärare inom utbildningen i pälsdjursbranschen samt på de grunder undervisningsministeriet fastställer för ersättningar för extra arbete till lärarna med anledning av experimentet med timresurser vid centralyrkesskolorna.

I momentets ytterligare motivering föreslås räknat från 1.8.1986 inrättande av bl.a. en lärartjänst med grundlön (kreaturshushållning) (C 46) vid Tuorlan maatalousoppilaitos. — Enligt vad utskottet erfarit har avsikten varit att räknat från 1.8.1986 inrätta en tjänst med grundlön (C 44) för en lärare (kreaturshushållning).

I momentets ytterligare motivering har med hänvisning till kapitlets motivering föreslagits ett tillägg om 1 325 000 mark till löner i arbetsförhållande bl.a. för avlöning av 4 skötare, 6 verkbiträden och 3 städare räknat från 1.8.1986. — Enligt vad utskottet erfarit skall i stället för ovan nämnda anställas 4 nattvakter, 6 vårdbiträden, 2 städare och 1 bagare.

I momentets ytterligare motivering föreslås för effektiverande av undervisningen och på grund av ökade uppgifter samt för att minska andelen timundervisning att vissa tjänster och extraordinarie befattningar inrättas räknat från 1.8.1986. — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet gjort följande ändringar:

Lärarinstituten för yrkeskolorna: Avlöningsklassen för en extraordinarie lektorsbefattning C 47 vid yrkeskolornas lärarinstitut i Tavastehus har ändrats till C 48 och avlöningsklassen för en lektorsbefattning C 47 vid yrkeskolornas lärarinstitut i Jyväskylä till C 48.

I fråga om *statens lantbrukslläroanstalter* har avlöningsklassen för en extraordinarie fiskerimästarbefattning C 37 vid Statens fiskeriläroanstalt ändrats till C 38.

I fråga om *statens centralyrkeskolor* har avlöningsklassen C 43 för en extraordinarie befattning för en lärare i yrkesämnen vid Kainuun keskusammattikoulu ändrats till C 44, avlöningsklassen för en extraordinarie befattning för en lärare i yrkesämnen C 43 vid Keski-Suomen Keskusammattikoulu till C 44 samt i fråga om *statens forst- och trähushållningsläroantalter* avlöningsklassen för en extraordinarie laboratorieingenjörsbefattning C 47 vid Kotkan puutalousopisto till C 49.

Avlöningsklassen för den extraordinarie lektorsbefattning C 48 som indras vid *Kotkan merenkulkuoppilaitos* i stället för den extraordinarie kursverksamhetsledarbefattning som indras, ändras till avlöningsklassen C 49.

I fråga om *statens tekniska läroanstalter* ändras vid Jyväskylän teknillinen oppilaitos avlöningsklassen för en lektor med grundlön (C 50) till C 51, vid Kajaanin teknillinen oppilaitos avlöningsklassen för en överlärare med grundlön (C 56) till C 57, vid Kotkan teknillinen oppilaitos avlöningsklassen för en överlärare med grundlön (C 56) till C 57, vid Kuopion teknillinen oppilaitos avlöningsklassen för en extraordinarie laboratorietekniker (A 11) till A 12, vid Mikkelin teknillinen oppilaitos avlöningsklassen för en överlärare med grundlön (C 56) till C 57, vid Tampereen teknillinen oppilaitos avlöningsklassen för två överlärare med grundlön (C 56) till avlöningsklassen C 57 och vid Turun teknillinen oppilaitos avlöningsklassen för en överlärare med grundlön (C 56) till avlöningsklassen C 57.

I fråga om *statens läroanstalter för huslig ekonomi* ändras vid Keski-Suomen kotitalousopettajaopisto avlöningsklassen för två extraordinarie lärare (C 44) till C 45 och i fråga om *statens hemslöjdsläroanstalter* vid Fredrika Wetterhoffin kotiteollisuusopettajaopisto avlöningsklassen för en extraordinarie lektor (C 47) till C 48.

Enligt samma moments motivering föreslås i syfte att ombilda den temporära utbildningen till ordinarie att räknat från 1.8.1986 inrättas vissa extraordinarie befattningar, för vilka avlöningen tidigare har betalts med anslag under moment 29.76.21. — Utskottet har i fråga om *statens lantbrukslläroanstalter* vid Lepaan puutarhaoppilaitos ändrat avlöningsklassen för en lärare i trädgårdsskötsel (C 37) till C 38 och vid samma

trädgårdsläroanstalt avlöningsklassen för en yrkeslärare (C 37) till C 38. I fråga om *statens centralyrkeskolor* har utskottet vid Lapin keskusammattikoulu ändrat avlöningsklassen för två lärare i yrkesämnen C 43 till C 44 och vid Pohjois-Karjalan keskusammattikoulu avlöningsklassen för en lärare i yrkesämnen (C 43) till C 44. Samtidigt har utskottet i fråga om *statens forst- och trähushållningsläroanstalter* vid Lapin metsäkoulu, Keminmaa, ändrat avlöningsklassen för en forstmästare, 12 mån. (C 50) till C 51, avlöningsklassen för en lektor, 12 mån. (C 50) till C 51 och avlöningsklassen för en ingenjör, 12 mån. (C 48) till C 49. Vid Rovaniemen metsäopisto har avlöningsklassen för tre forstmästare, 12 mån. (C 50) ändrats till C 51. I fråga om *statens läroanstalter för huslig ekonomi* har vid Keski-Suomen kotitalousopettajaopisto avlöningsklassen för en lärare (C 44) ändrats till C 45.

Med hänvisning till kapitlets motivering föreslås att vissa tjänster och befattningar inrättas räknat från 1.8.1986. — Utskottet har i fråga om dem gjort nedan framgående ändringar. I fråga om yrkeskolor för handikappade har vid *Perttulan erityisammattikoulu* av befattningarna med grundlön avlöningsklassen för en föreståndare (C 51) ändrats till C 52, avlöningsklassen för en biträdande föreståndare (C 44) till C 46, avlöningsklassen för två yrkeslärare (C 36) till C 37, avlöningsklassen för en överskötare (A 15) till A 16 och avlöningsklassen för en socialkurator (A 12) till A 13. En handledare (A 9) har strukits och 17 handledare (A 8) har ändrats till 18 handledare i avlöningsklassen A 9 medan avlöningsklassen för två handledare (A 7) har ändrats till A 8. Av de extraordinarie befattningarna vid samma specialyrkeskola har avlöningsklassen för fyra yrkeslärare (C 36) ändrats till C 37, avlöningsklassen för en handledare (A 7) till A 8 och avlöningsklassen för en byråsekreterare (A 7) till A 8. Vid *Kuhakosken erityisammattikoulu* har av befattningarna med grundlön avlöningsklassen för en föreståndare (C 50) ändrats till C 52, avlöningsklassen för en biträdande föreståndare (C 44) till C 46, avlöningsklassen för en yrkeslärare (C 36) till C 37 och avlöningsklassen för en sjukskötare (A 11) till A 12. Vid samma specialyrkeskola har gjorts en ändring som innebär att två handledare (A 9) ersätts med sex handledare i samma avlöningsklass. Samtidigt indras fyra handledare (A 8). I fråga om de extraordinarie befattningshavarna vid samma specialyrkeskola ändras avlöningsklassen för en biträdande föreståndare (C 44) till C 46, avlöningsklassen för två yrkeslärare (C 36) till C 37, avlöningsklassen för två speciallärare (C 36) till C 37, avlöningsklassen för två socialkuratorer (A 12) till A 13, hänförs ytterligare en handledare till avlöningsklassen A 9, ändras fyra handledare (A 8) till fem handledare i samma löneklass och samtidigt indras två handledare (A 7), varutöver avlöningsklassen för en biträdande husmor (A 5) ändras till A 7. Vid *Alavuden erityisammattikoulu* ändras i fråga om de extraordinarie befattningshavarna avlöningsklassen för en föreståndare (C 50) till C 52, avlöningsklassen för en biträdande föreståndare (C 44) till C 46, avlöningsklassen för fem yrkeslärare (C 36) till C 37, avlöningsklassen för tre speciallärare (C 36) till C 37, avlöningsklassen för en sjukskötare (A 11) till A 12, avlöningsklassen för en socialkurator (A 12) till A 13, avlöningsklassen för en handledare (A 9) till A 11, fyra handledare (A 8) blir sex handledare i samma löneklass, varvid två handledarbefattningar (A 7) indras och avlöningsklassen för en byråsekreterare (A 7) ändras till A 8.

Utskottet föreslår att vid *Helsingin teknillinen oppilaitos* räknat från 1.8.1986 indras en extraordinarie lektorsbefattning (C 50) vars avlöningsklass ändras till C 51.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

29. (29.61.29, 63.29, 66—69.29, 72.29, 74.29, 76.29, 80.29 och 83.29) *Övriga konsumtionsutgifter* (förslagsanslag). De statliga yrkesläroanstalternas övriga konsumtionsuppgifter har för första gången samlats under ett och samma moment. Konsumtionsutgiftsmomenten var tidigare förslagsanslag, bl.a. på grund av att byggnadernas driftsutgifter var svåra att förutse. — Med hänvisning till det ovan stående har utskottet ändrat momentets anslag till ett förslagsanslag.

Momentets slutsumma förändras inte till följd av det ovan konstaterade.

74. (29.61.74, 63.74, 68.74, 69.74, 72.74, 74.74, 76.74, 79.74, 80.74 och 83.74) *Husbyggen* (reservationsanslag). Enligt den ytterligare motiveringen under punkt 2.4 i momentets dispositionsplan är avsikten att anslaget skall användas till planering av bl.a. byggnadsprojekten vid lantbrukslärоanstalterna i Kokemäki, Osara och Suonenjoki. — På grund av erhållen utredning har utskottet kompletterat denna motivering så att avsikten är att anslaget skall användas också för planering av ett byggnadsprojekt vid lantbrukslärоanstalten i Loimaa.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

65. (29.64, delvis, 71., delvis, 77 delvis, 78, delvis, 81, delvis, 82, delvis och 83, delvis) Kommunala yrkesläroanstalter

30. (29.64.30, 71.30, 77.30, 78.30, 81.30 och 82.30) *Statsandel för driftskostnader* (förslagsanslag). På grund av erhållen utredning har utskottet ändrat momentets motivering så att momentets anslag på de grunder som undervisningsministeriet fastställer får användas också för statsandelar för sådana tilläggsarbetsersättningar som skall betalas till lärare med anledning av lantbruksläroanstalternas experiment med ett timresurssystem.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

37. (29.64.33—34, 71.33, 77.33, 78.31,81.33, 82.33 och 83.30) *Statsandel och -understöd för anläggningskostnader* (förslagsanslag.)

1. (29.64.33.1, 71.33.1, 77.33.1, 78.31.1, 81.33.1, 82.33.1 och 83.30) *Statsandel för anskaffning av lokaliteter.* På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat undermomentets motivering så att år 1986 får godkännas högst en sådan mängd anläggningsplaner och program för projekts genomförande för kommunala yrkesläroanstalter att statsandelarnas eller understödens andel av kostnadsförslagen för anläggningsplanerna motsvarar 50 000 000 mark och av kostnadsförslagen för programmen för projektens genomförande 60 000 000 mark. Dessutom föreslås att anläggningsplaner och program för projekts genomförande, för vilka statsandel utbetalas såsom efterfinansiering, år 1986 får beviljas så, att beloppet av de kostnadsförslag för planerna som godkänns för vardera uppgår till högst 350 000 000 mark.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

67. (29.64, delvis, 71, delvis, 77, delvis, 78, delvis, 81, delvis, 82, delvis, 83, delvis, 86, delvis) Privata yrkesläroanstalter

52. (29.77.52 och 81.56) *Extra understöd till vissa läroanstalter som ger grundläggande yrkesutbildning.* Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 150 000 mark såsom extra understöd för Päijät-Hämeen Maatalousoppilaitos.

Momentets slutsumma ökar med 150 000 mark.

69. (29.71, delvis, 83, delvis, 85 och 86, delvis) Yrkeskursverksamhet och specialyrkesläroanstalter

28. (29.83.28, delvis och 85.28) *Statens yrkesläroanstalters övriga yrkeskurser.* På grund av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 1 500 000 mark för forst- och trähushållningsläroanstalternas yrkeskursverksamhet.

Momentets slutsumma ökar med 1 500 000 mark.

51. (29.71.55 och 86.26) *Extra statsunderstöd till vissa yrkesläroanstalter.* På basis av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 500 000 mark såsom extra statsunderstöd till Anstalten för yrkenas främjande.

Momentets slutsumma ökar med 500 000 mark.

76. (29.86, delvis) Övriga utgifter för yrkesutbildningen

51. (29.86.51) *Hemslöjdens främjande.* Enligt vad som utretts har en rätt stor del av personalen vid hemslöjdens rådgivningsföreningar antällts genom tillfälliga sysselsättningsåtgärder. — Utskottet anser att denna personal huvudsakligen handhar uppgifter av bestående natur och förutsätter ett regeringen reder ut möjligheterna att överföra statsunderstödet för ifrågavarande personals avlöning till detta moment.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

53. (29.86.53, delvis) *Vissa statsunderstöd.* På grund av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 65 000 mark som understöd för att täcka kostnaderna för elever som från Finland sänds till Örebro kommuns läroanstalt för hörselskadade.

Momentets slutsumma ökar med 65 000 mark.

54. (29.86.54) *Stipendier för vissa lärare för orientering om industri och näringsliv.* På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat momentets undermoment 1. *Stipendier till vissa lärare för orientering om industri och näringsliv på deras fritid* så, att undermomentets anslag får

användas också till stipendier för betalning av resekostnader och dagtraktamenten, vilka föranleds av att lärare vid hushållsläroanstalter orienteras om industri och näringsliv.

Momentets slutsumma förändras inte till följd av det ovan konstaterade.

88. Finlands Akademi och stödjandet av vetenskap

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt momentets ytterligare motivering inrättas räknat från 1.3.1986 en forskarprofessur med avtalslön, 4 mån. (S 27), vars löneklass skall ändras till S 28.

54. *Vissa tilläggsunderstöd för stödjande av vetenskapen.* Utskottet har på detta moment, som återinförs i statsförslaget, antecknat följande anslag:

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 300 000 mk för sådana utgifter som avses i lagen om statsunderstöd för arkiv av privat karaktär.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 500 000 mark för museiverket till stöd för museerna, speciellt landskapsmuseer.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 704 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark för understödjande av Lapplands guldmuseums verksamhet.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1598 på momentet antecknat ett anslag om 50 000 mark för understödjande av Edistyksellinen Tiedeliitto ry:s verksamhet.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 717 på momentet antecknat ett anslag om 50 000 mark till Merijärven Kotiseutuyhdistys att användas som specialunderstöd för iståndsättning av ett friluftsmuseum på Tähjä hembygdsområde.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 839 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark såsom specialunderstöd för iståndsättning av Riuttala gårdsmuseum.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 390 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark för arkeologisk verksamhet i det svenskspråkiga Österbotten, i Svenska Österbottens landskapsförbunds regi.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 2088 på momentet antecknat ett anslag om 20 000 mark såsom understöd för projektet Skola-samhälle i svenska Finland.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1925 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark för planering och byggande av Taistelijan Talo i Hattuvaara i Ilomantsi.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 291 på momentet antecknat ett anslag om 400 000 mark till Työväenperinne-Arbetartradition rf. såsom understöd för anläggningskostnaderna för ett arbetarcentralmuseum.

Momentets slutsumma är 1 720 000 mark.

90. Understöd för konst

Enligt kapitlets motivering kommer regeringen att till riksdagen avlåta en proposition med förslag till lag om huvudstadskommunernas deltagande i driftskostnaderna för Finlands Nationalopera. — Enligt vad som utretts för utskottet har förhandlingarna om att kommunerna eventuellt utan lagstiftning skall delta i finansieringen av operan ännu inte slutförts. Propositionen har därför inte ännu avlåtits till riksdagen.

Den källskatt som uppbärs hos utländska konstnärer betalas i praktiken ofta av den som anordnat ett evenemang. Utskottet förutsätter därför att det reds ut vilka möjligheter det finns att till dem som arrangerat konstevenemang såsom understöd återbetala det belopp som de redovisat såsom källskatt.

30. *Stöd för kulturverksamhet i kommunerna* (förslagsanslag). Utskottet har på momentets undermoment 1. *Statsandel för avlöningskonstnader* antecknat ett tillägg om 300 000 mark såsom utgifter för tio nya huvudtjänster som berättigar till statsandel i stället för föreslagna fem. Dessutom har utskottet på momentets undermoment 2. *Statsandel för kostnader föranledda av organiserande och stödjande av lokal kulturverksamhet* antecknat ett tillägg om 1 300 000 mark för att fastställa det belopp som läggs till grund för statsandelen per invånare år 1986 till 5,5 mark per invånare i stället för föreslagna 5 mark. Vidare har utskottet på momentets undermoment. 3 *Statsandel för lokaliteter och anläggningar för kulturverksamheten* antecknat ett tillägg om 2 000 000 mark för sådana understöd som skall beviljas med stöd av 8 § lagen om kulturverksamhet i kommunerna.

Momentet slutsumma ökar med 3 600 000 mark.

52. *Tippnings- och penninglotterivinstmedel för främjande av konsten* (förslagsanslag). Utskottet har ändrat momentets dispositionsplan så

att 1 350 000 mark av det anslag om 2 100 000 mark som anvisats för hobbyverksamhet på tonkonstens område är avsett för de riksomfattande musikförbunden.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

53. *Vissa extra understöd för stödjande av konst* (engångsutgift). Utskottet har på detta moment, som skall återinföras i statsförslaget, antecknat följande anslag:

— Med hänvisning till det avdrag utskottet gjort under moment 29.57.52 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 200 000 mark såsom understöd för byggande av ett festivalcentrum för Kaustby folkmusikfestspel.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 300 000 mark för understödjande av barnteaterverksamhet.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 500 000 mark för statsunderstöd till teatrar.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 450 000 mark för understödjande av hobbyverksamhet på tonkonstens område.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 250 000 mark såsom understöd till operaföreningarna.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1257 på momentet antecknat ett anslag om 500 000 mark såsom understöd till Suomen Työväen Musiikkiliitto för konstnaderna för anskaffning av lokaliteter.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1341 på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark såsom understöd till Suomen Harrastajateatteriliitto ry.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark såsom understöd för iståndsättning av biografer.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1008 på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark såsom specialunderstöd för anskaffning av undervisningsmateriel till Kankaanpään Taidekoulu.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1125 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark för understödjande av Lemin Musiikkipäivät.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark för dansamatörers uppträdanden och hobbyverksamhet på danskonstens område.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1353 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark för understödjande av evenemanget Kuusamo—Natura 86.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 1 000 000 mark såsom understöd för orkestrar och ensembler samt för deras regionala verksamhet.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 1 000 000 mark såsom produktionsstöd för inhemsk film.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 300 000 mark för tekniska anläggningar och anskaffningar inom filmbranschen.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark såsom understöd för Suomen Maakuntakirjailijat ry:s verksamhet.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 715 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark för understödjande av Tanssiteatteri Raatikko.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 500 000 mark såsom understöd till riksomfattande specialmuseer för konst.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 200 000 mark för utvecklande av filmutbudet i kommunerna.

— Utskottet har på basis av finansmotionerna nr 953 och 1047 på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark för understödjande av kammarmusikfestivalen i Kuhmo.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1571 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark såsom understöd för arrangerandet av Kotkan Merimieslaulufestivaalit.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 300 000 mark såsom understöd till musikinstituten.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 218 på momentet antecknat ett anslag om 250 000 mark såsom understöd för evenemanget Sana ja Sävel Kalevalaisessa Kajaanissa.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 2030 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark såsom understöd för evenemanget Nordisk Gitarrfestival.

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 1 000 000 mark såsom understöd för bildkonstskolor för barn och ungdomar.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1340 på momentet antecknat ett anslag om 200 000 mark såsom understöd för Finlands Blåsorkesterförbund.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1701 på momentet antecknat ett anslag om

200 000 mark såsom understöd för musikfestspelen i Nådendal.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1059 på momentet antecknat ett anslag om 250 000 mark såsom understöd för folkmusikfestspelen i Kaustby.

— Utskottet har på basis av finansmotionerna nr 954 och 1599 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark såsom understöd för Hetan Musiikkipäivät.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 2031 på momentet antecknat ett anslag om 80 000 mark för understödjande av diktarhemmet i Borgå.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 2029 på momentet antecknat ett anslag om 30 000 mark såsom understöd för evenemanget Sommarmusik i Västnyland.

— Utskottet har på basis av finansmotionerna nr 722 och 893 på momentet antecknat ett anslag om 220 000 mark såsom understöd till Finlands Jazzförbund för konsert-, turné- och utbildningsverksamhet.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 797 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark för understödjande av verksamheten vid Internationella Teaterinstitutets och Nordiska Teaterunionens Finlands Centrum.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 406 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark för understödjande av Teatteri Drom.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1825 på momentet antecknat ett anslag om 125 000 mark som understöd för kulturevenemanget Jyväskylän Talvi.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 454 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark såsom understöd för evenemanget Työväen Musiikki.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 271 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark såsom understöd för evenemanget Rauman Musiikkiviikko Festivo -86.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 845 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark som understöd för evenemanget Työväen Teatterisunnuntai.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 844 på momentet antecknat ett anslag om 350 000 mark för understödjande av Työväen Näyttämöiden Liitto.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 111 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark såsom understöd för musikfesten Työväen Sävel.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 955 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark såsom understöd till Finlands Filmklubbars Förbund rf.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1345 antecknat ett anslag om 50 000 mark för understödjande av Finlands Svenska Ungdomsförbunds amatörteaterverksamhet.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1346 på momentet antecknat ett anslag om 80 000 mark för understödjande av Finlands Svenska Ungdomsförbunds populärmusikverksamhet.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1446 antecknat ett anslag om 75 000 mark som understöd för evenemanget Vasa Festival.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1652 på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för understödjande av Öja Hornorkester.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1456 på momentet antecknat ett anslag om 160 000 mark för understödjande av finlandssvenska musikskolor.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1653 på momentet antecknat ett anslag om 60 000 mark för understödjande av Svenska Österbottens Ungdomsförbunds teatersekreterarverksamhet.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1574 på momentet antecknat ett anslag om 1 600 000 mark såsom understöd till Kotkan Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys ry. för ombyggnad av en gammal Folkets hus-byggnad i Kotkan Konserttitalo Oy:s ägo till ett konserthus.

Momentets slutsumma är 12 395 000 mark.

54. *Statsunderstöd för musikläroanstalter och för den yrkesinriktade grundutbildningen i musik på mellanstadiet.* Utskottet har ändrat momentets motivering så att musikläroanstalternas elevplatser i stället för föreslagna 100 ökas med 150 platser. Utskottet har därför på momentet antecknat ett tillägg om 150 000 mark. Utskottet konstaterar att många sådana musikläroanstalter alltjämt är beroende av statsbidrag enligt prövning som med avseende på undervisningsarrangemangen och undervisningens nivå kan jämställas med läroanstalter som får lagstadgad statsandel. — Utskottet förutsätter därför att regeringen skyndsamt berättigar dessa musikläroanstalter att få lagstadgad statsandel.

I momentets motivering föreslås att högst 20 undervisningstjänster och -befattningar får inrättas genom att ombilda timundervisning, om inte timantalet och statsandelsutgifterna ökas genom dessa åtgärder, samt att statsbidragen utsträcks till att omfatta fem nya personer. — Utskottet har ändrat motiveringen så att timundervisning, oavsett ovan nämnda begränsning, i syfte att korrigera personalstrukturen, kan ombildas till tjänster och befattningar inom ramen för anslagen och de nuvarande timantalen.

Utskottet har vidare på basis av erhållen utredning kompletterat momentets motivering så att, när en ny läroanstalt berättigas att få lagstadgad statsandel, får vid den inom ramen för den godkända timkvoten inrättas sådana tjänster och befattningar som berättigar till statsandel.

Momentets slutsumma ökar med 150 000 mark.

91. Understöd för idrott och ungdomsfostringsarbete

50. *Tippnings- och penninglotterivinstmedel för stödjande av idrott och fysisk fostran* (förslagsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet strukit följande text i slutet av det motiveringsavsnitt som gäller anslagets användningsändamål: samt till statsandelar för byggande av idrottsutrymmen vid grundskolor och statsandelar och understöd för byggande av idrottsutrymmen vid statens yrkesläroanstalter och vid kommunala och privata yrkesläroanstalter.

Utskottet har vidare ändrat momentets dispositionsplan så att från den post som sparas för att disponeras av statsrådet överförs 5 000 000 mark till statsunderstödet åt riksomfattande idrottsorganisationer. För att disponeras av statsrådet sparas 6 830 000 mark, och för statsunderstöd åt riksomfattande idrottsorganisationer anvisas 89 000 000 mark.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

52. *Statsbidrag åt idrottsinstitut.* — Utskottet har på basis av erhållen utredning konstaterat att Suomen Ratsastusopisto kan godkännas som ett sådant idrottsinstitut som avses i lagen om statsbidrag åt idrottsinstitut (946/78) samt att med stöd av lagen tio nya personer kan godkännas såsom berättigande till statsunderstöd.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

53. *Statsunderstöd för ungdomsfostringsarbete.* Utskottet har på detta moment, som återinförs i statsförslaget, antecknat följande anslag:

— Utskottet har på momentet antecknat ett anslag om 215 000 mark för inledande av verksamheten vid läger- och kurscentraler för ungdom, varav 15 000 mark som tilläggsunderstöd för centralen i Kannonkoski.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 937 på momentet antecknat ett anslag om 500 000 mark som understöd till Suomen Nuorison Liitto för anskaffning av lokaliteter.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 971 på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark såsom understöd till Lapin Nuorison Liitto för kostnaderna för anskaffning av lokaliteter.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1360 på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark såsom understöd till Ylä-Savon Nuorisoseurojen Liitto för kostnaderna för anskaffning av lokaliteter.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 2038 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark som understöd för byggande av ett ungdomsföreningshus i Ylipää i Laihela.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 551 på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark såsom understöd för Pieksämäen Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys verksamhet.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1478 på momentet antecknat ett anslag om 300 000 mark för understödjande av Nuorten Puolesta Keskusliitto.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 855 på momentet antecknat ett anslag om 40 000 mark såsom understöd till Västnyländska Ungdomsföreningen rf för anskaffning av arkivlokaliteter.

Momentets slutsumma är 1 470 000 mark.

54. *Statsunderstöd för idrott och idrottsfostringsarbete.* Utskottet har på detta nya moment antecknat följande anslag:

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 741 på momentet antecknat ett anslag om 70 000 mark såsom specialunderstöd för sanering av Peräjoki idrottshus.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1048 på momentet antecknat ett anslag om 50 000 mark såsom specialunderstöd för anskaffning av undersökningsutrustning till idrotts- och läkarstationen vid Vuokatti idrottsinstitut.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1907 på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark såsom understöd för planering av inkvarteringsutrymmen vid Itä-Suomen Liikuntaopisto.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 549 på momentet antecknat ett anslag om 30 000 mark såsom understöd till idrottsföreningarna i Pieksämäki med omgivande kommuner.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1412 på momentet antecknat ett anslag om 30 000 mark såsom understöd för byggande av Urheiluseura Kunto ry:s skidcentrum i Porttikallio.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 550 på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark såsom specialunderstöd för Pieksämäen Moottorikerho ry:s verksamhet.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 548 på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark såsom specialunderstöd till Finlands Karateförbund rf.

— På basis av finansmotionen nr 470 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark såsom understöd till Solvalla idrottsinstitut.

— Utskottet har på basis av finansmotionen nr 1457 på momentet antecknat ett anslag om 20 000 mark för planering av en ishall i Närpes.

Momentets slutsumma är 430 000 mark.

61. *Lindrande av ungdomsarbetslöshetens följdverkningar.* Utskottet har med stöd av finansmotionerna nr 621 och 1480 återintagit detta moment i utgiftsstaten och på det antecknat 1 000 000 mark att användas såsom understöd till kommuner och organisationer som utför ungdomsarbete, för verksamhet som syftar till att lindra följdverkningarna av ungdomsarbetslösheten.

Momentets slutsumma är 1 000 000 mark.

94. Museiverket

01. *Avlöningar* (förslagsanslag) — På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat momentets ytterligare motivering så att vid museiverket på grund av de ökade övervaknings- och ledningsuppgifterna inom byggnadskonserveringen, räknat från 1.3.1986 inrättas en extraordinarie byggnadskonservartorsbefattning (byggnadshistoriska avdelningen) (A 17). I stället kan räknat från samma tidpunkt indras en extraordinarie forskningsassistentsbefattning (A 15).

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

50. *Understöd för restaurering av byggnader* (reservationslag). Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 1 000 000 mark.

På basis av finansmotionen nr 1169 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark som understöd för reparation av spannmålsmagasinet vid Artsjö hembygdsmuseum.

Momentet slutsumma ökar med 1 015 000 mark.

95. Finlands filmarkiv

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering har med hänvisning till motiveringen för undermomentet 28.80.02.6 i utgiftsstaten för år 1985 föreslagits ett tillägg om 62 000 mark till löner i arbetsförhållande för avlönande av en byråsekreterare. — Enligt vad utskottet erfarit kan anslaget och dess motivering strykas i utgiftsstaten.

Momentets slutsumma minskar med 62 000 mark.

29. *Övriga konsumtionsutgifter.* — På grundval av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 420 000 mark som engångsutgift för konservering, restaurering och kopiering av filmer.

Momentets slutsumma ökar med 420 000 mark.

97. Sovjetinstitutet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås för stabilisering av ställningen för de funktionärer som sköter uppgifter av bestående natur att räknat från 1.3.1986 inrättas en extraordinarie biblioteksbiträdesbefattning (A 1). — Med hänvisning till det som uttalats i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat den ovan nämnda avlöningsklassen till A 2.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

98. Internationellt samarbete

50. *Vissa statsunderstöd* (förslagsanslag). Utskottet har på momentets undermoment 3. *Övriga statsunderstöd* gjort följande tillägg:

— Utskottet har antecknat ett tillägg om 450 000 mark, varav 300 000 mark som understöd åt samfundet Finland-Sovjetunionen r.f. för övriga utgifter och 150 000 mark som stöd till Migrationsinstitutet.

— På basis av finansmotionen nr 2087 har utskottet antecknat ett anslag om 100 000 mark som understöd åt Pohjola-Nordens ungdomsförbund för att organisera och utveckla Nordjobb 1986.

Momentets slutsumma ökar med 550 000 mark.

99. Övriga utgifter inom undervisningsministeriets förvaltningsområde

09. *Delegationer och kommissioner.* Med anledning av utvidgad verksamhet har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 350 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 350 000 mark.

50. *Vissa statsunderstöd.* Utskottet har gjort följande ändring i dispositionsplanen:

— Statsunderstödet till Fredskämparna i Finland r.f. har ökats med 250 000 mark.

— Statsunderstödet till Suomen rauhanliitto-YK-yhdistys r.y., Finlands fredsförbund-Förening för FN r.f. har ökats med 150 000 mark.

— Anslaget för stödjande av Kuurojen liitto benämnda förbunds kultur- och videoverksamhet har ökats med 200 000 mark.

— Anslaget för understödjande av Yrjö Kallinens fredsinstitut har ökats med 150 000 mark.

— Anslaget till Institutet för de mänskliga rättigheterna har ökats med 100 000 mark.

— Anslaget till medborgarorganisationerna, projektstöd för främjande av fredsarbetet och till resestipendier som ansluter sig till fredsarbetet har ökats med 50 000 mark.

— På basis av finansmotionen nr 939 har utskottet på momentet antecknat 150 000 mark i anslag till Keskustan koulutuspoliittinen liitto och dess regionala föreningar.

— På basis av finansmotionen nr 692 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark för stödjande av Chydenius-institutet.

— På basis av finansmotionen nr 1100 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark som specialunderstöd till Puumalan Luontaistuote Oy för anskaffning av forskningsmaterial, inventarier och maskiner.

— På basis av finansmotionen nr 1323 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark att användas som specialunderstöd för finansiering av ett minnesmärke över Viljami Kalliokoski.

— På basis av finansmotionen nr 1539 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark att användas som understöd för utarbetande av Torneådalens historia.

— På basis av finansmotionen nr 640 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark som understöd för Läkare mot kärnvapenkrig.

— På basis av finansmotionen nr 1439 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark till Vähävaara-seura för avkortning av skulder för byggande av sällskapets hus.

— På basis av finansmotionen nr 795 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 50 000 mark till stöd för projektet Kajanalands arbetarrörelses historia.

— På basis av finansmotionen nr 957 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark till Finlands Fredsförbund för anordnande av ett toppmöte.

— På basis av finansmotionen nr 848 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark som understöd för ett fredsläger som skall anordnas av aktionsrörelsen Suomi rauhan edelläkävijäksi.

— På basis av finansmotionen nr 1943 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 50 000 mark för utarbetande av en historik över Österbottens socialdemokratiska arbetarrörelse.

— På basis av finansmotionen nr 1458 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 210 000 mark till stöd för de finlandssvenska hembygdsföreningarna.

— På basis av finansmotionen 1654 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 25 000 mark såsom understöd till Laestadianernas fridföreningars förbund r.f.

Momentets slutsumma ökar med 2 385 000 mark.

51. *Statsunderstöd för reparation av Folkets Hus-byggnader och föreningshus* (reservationsanslag). Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 2 000 000 mark, varav 1 000 000 mark för reparationsarbeten på Folkets Hus

-byggnader och 1 000 000 mark för reparationsarbeten på ungdomsföreningshus samt 100 000 mark till understöd för andra motsvarande föreningars och organisationers gamla byggnader.

— Utskottet har dessutom på momentet antecknat ett extra anslag om 100 000 mark såsom understöd för de kostnader som föranleds av reparationsarbeten i Finlands Svenska Ungdomsförbunds och dess medlemsförbunds lokaliteter.

— På basis av finansmotionen nr 741 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 80 000 mark för understödjande av reparationsarbetena på ungdomsföreningshuset i Rehtilä.

— På basis av finansmotionen nr 137 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för iståndsättning av idrottsföreningen Lentos hus i Vahojärvi i Parkano.

— På basis av finansmotionen nr 244 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för iståndsättning av Myrskylän Myrskys hus.

— På basis av finansmotionen nr 245 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för sanering av Mäntsälän urheilijats föreningshus.

— På basis av finansmotionen nr 247 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för sanering av Urheiluseura Sääksjärven Kiisto ry:s lokaliteter.

— På basis av finansmotionen nr 243 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för slutförande av arbetena på nykterhetsföreningshuset i Torppi by i Buckila.

— På basis av finansmotionen nr 138 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för grundförbättring av Korvaluoma småbrukarförenings och Niinisalo lantmannagilles hus i Kankaanpää.

— På basis av finansmotionen nr 233 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för iståndsättning av Metsälinna lantmannagilles hus i Mäntsälä.

— På basis av finansmotionen nr 461 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 30 000 mark för reparation av lantmannagillets hus i Mietoinen.

— På basis av finansmotionen nr 1172 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för reparation av lantmannagillets hus i Strömfors.

— På basis av finansmotionen nr 237 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för iståndsättning av ungdomsföreningen Majakkas hus i Mörskom.

— På basis av finansmotionen nr 241 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för iståndsättning av Lövkoski ungdomsföreningshus i Borgnäs.

— På basis av finansmotionen nr 552 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för reparationsarbeten på ungdomsföreningshuset i Pieksämäki.

— På basis av finansmotionen nr 1170 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för sanering av ungdomsföreningshuset i Hovarbölby i Askola.

— På basis av finansmotionen nr 1171 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för byggnadsarbetena på Buckila ungdomsföreningshus.

Momentets slutsumma ökar med 2 405 000 mark.

57. *Understödjande av opinionstidningar.* Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 300 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 300 000 mark.

Huvudtitel 30
JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Jord- och skogsbruksministeriet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt momentets ytterligare motivering föreslås i syfte att utveckla personalstrukturen så att den skall motsvara arbetsuppgifterna att en extraordinarie vaktmästarbefattning (A 6) skall indras i stället för att tjänster inrättas. — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat ovan nämnda avlöningsklass till A 7.

09. *Delegationer.* Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 30 000 mark till rådet för naturtillgångarna.

Momentets slutsumma ökar med 30 000 mark.

08. Lantbruksförvaltningen

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt momentets ytterligare motivering föreslås för stabilisering av sådana funktionärers ställning som handhar uppgifter av bestående natur att en extraordinarie byråfunktionärsbefattning (A 6) inrättas vid lantbruksdistriktens lantbruksbyråer. — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat ovan nämnda avlöningsklass till A 7.

30. *Statsbidrag för lantbruksnämndernas utgifter samt ersättningar för kostnaderna för utdelning och övervakning av lantbruksstödet på Åland* (förslagsanslag). Utskottet har på momentets undermoment 1. *Statsbidrag för lantbrukssekreterarnas löner* antecknat ett tillägg om 70 000 mark för avlönande av en lantbrukssekreterare och samtidigt ändrat undermomentets motivering så att två lantbrukssekreterare kan godkännas som berättigande till statsbidrag år 1986 i ställer för en som regeringen föreslår.

Momentets slutsumma ökar med 70 000 mark.

30. Understödjande av lantbruksrådgivningen

40. *Understödjande av jordbruket, lantbrukets byggnadsverksamhet och boskapsskötseln.* Utskottet förutsätter att regeringen reder ut hur startbidraget för unga odlare kan utvecklas så att systemet bättre stödjer småbruk och familjeodlingar i ekonomiska svårigheter. På basis av finansmotionerna nr 334, 1711 och 2039 har utskottet på momentets undermoment 1. *Statsbidrag för löneutgifter* antecknat ett tillägg om 150 000 mark för avlönande av två potatiskonsulenter.

Momentets slutsumma ökar med 150 000 mark.

44. *Understödjande av pälsdjursuppfödningen.* Utskottet har på momentets undermoment 2. *Statsbidrag till lantbrukscentralerna för övriga driftsutgifter* antecknat ett tillägg om 27 500 mark för resekostnader.

Momentets slutsumma ökar med 27 500 mark.

46. *Understödjande av klubbverksamhet.* Utskottet har på momentets undermoment 1. *Statsbidrag för löneutgifter* antecknat ett tillägg om 170 000 mark och samtidigt ändrat undermomentets motivering så att som berättigande till statsbidrag år 1986 kan godkännas fyra nya 4H-instruktörer i stället för föreslagna en.

På basis av finansmotionen nr 1520 har utskottet på momentets undermoment 2. *Statsbidrag för övriga driftsutgifter* antecknat ett tillägg om 100 000 mark till Mellersta Finlands 4H-distrikt för anskaffning av kontorslokaliteter.

På basis av finansmotionen nr 1414 har utskottet på momentets undermoment 2. *Statsbidrag för övriga driftsutgifter* antecknat ett tillägg om 15 000 mark för stödjande av 4H-förbundets Björneborgs-distrikt.

Momentets slutsumma ökar med 285 000 mark.

47. *Understödjande av trädgårdshushållningen.* På grundval av finansmotionen nr 684 har utskottet på momentets undermoment 3. *Statsbidrag för stödjande av annan trädgårdshushållning* antecknat ett tillägg om 150 000 mark

för understödjande av Suomen Siirtolapuutarhaliitto.

Momentets slutsumma ökar med 150 000 mark.

49. *Annat understödjande av rådgivningen.* Utskottet har på momentets undermoment 5. *Statsbidrag för stödjande av biodynamisk odling* antecknat ett tillägg om 15 000 mark för understödjande av Etelä-Savon luonnonmukaisen viljelyn yhdistys.

Momentets slutsumma ökar med 15 000 mark.

50. *Vissa statsunderstöd.* Utskottet har på detta nya moment antecknat följande anslag:

— på basis av finansmotionen nr 1662 50 000 mark för en utredning om inrättande av en försöksstation för bärodling i Suonenjoki.

— på basis av finansmotionen nr 1766 15 000 mark för stödjande av Elävä Maa ry.

— på basis av finansmotionen nr 1768 15 000 mark för stödjande av Biodynaaminen Yhdistys — Biodynamiska Föreningen r.f.

Momentets slutsumma är 80 000 mark.

31. Prisstöd för lantbruksprodukter

Utskottet har strukit kapitlets allmänna motivering och konstaterar att då regeringen föreslår att lantbruksinkomstlagen skall förbli i kraft bör den samtidigt framlägga utredningar om hur det prispolitiska stödet enligt lantbruksinkomstlagen borde inriktas. Utgångspunkten för utredningsarbetet borde vara att stödet inriktas på unga lantbruksföretagare, men samtidigt borde det ses till att ingen lantbruksföretagares situation som helhet betraktad försämras på grund av omdisponeringen av grunderna för fördelningen av det prispolitiska stödet.

47. *Stödjande av stärkelseproduktionen.* Utskottet har ändrat den sista meningen i momentets motivering som följer: ''Dessutom föreslås att av anslaget under momentet högst 70 000 000 mk får användas till understöd för stärkelse som framställs av inhemskt vete i enlighet med en motivering som statsrådet särskilt fastställer.''

33. Utvecklande av gårdsbrukets struktur

40. *Stödjande av unga odlare* (reservationsanslag). Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 7 500 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 7 500 000 mark.

60. *Överföring till gårdsbrukets utvecklingsfond.* Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 5 000 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 5 000 000 mark.

35. Jakt och renskötsel

40. *Jaktvårdsavgifter för främjande av jaktvården* (förslagsanslag). För att anslaget skall kunna användas på ett smidigare sätt har utskottet ändrat momentets anslag till ett förslagsanslag.

Utskottet anser det vara viktigt att en jaktvårdskonsulentbefattning inrättas i varje jaktvårdsdistrikt inom de närmaste fem åren.

På basis av erhållen utredning har utskottet från momentet och den i dispositionsplanen ingående punkten ''Övriga utgifter till följd av jägarnas centralorganisations verksamhet'' dragit av 80 000 mark.

Momentets slutsumma minskar med 80 000 mark.

41. *Ersättning för vilda djurs skadegörelse* (förslagsanslag). Utskottet har på momentets undermoment 1. *Ersättning för hjortdjurs skadegörelse* under dispositionsplanens punkt ''Åtgärder och utredningar i syfte att hindra skador samt bevakning av hjortdjursstammarna'' antecknat ett tillägg om 150 000 mark.

Utskottet har på momentets undermoment 3. *Ersättningar för saimensälens skadegörelse* antecknat ett tillägg om 200 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 350 000 mark.

50. *Ersättning för vissa renskador.* Utskottet har på detta nya moment på basis av finansmotionen nr 1356 antecknat 125 000 mark till Oivanki renbeteslag för utdelning till renbeteslagets renägare som ersättningar för renkalvsskadorna sommaren 1982.

Momentets slutsumma är 125 000 mark.

37. Fiskerihushållningen

42. *Stabilisering av inkomsten av fiske och främjande av fiskfångsternas användning* (reservationsanslag). Utskottet har i momentets motivering ytterligare nämnt att momentets anslag får användas också för bidrag till företag vars verksamhet främjar tillvaratagandet av fiskfångsten och förebygger uppkomsten av överskott.

Momentets slutsumma förändras inte till följd av det ovan konstaterade.

47. *Utgifter för fiskerihushållningens räntestödslån* (förslagsanslag). Utskottet har ändrat motiveringen till momentets undermoment 1. *Utgifter för fiskarlån* så, att kreditinrättningarna 1986 får bevilja fiskarlån till ett belopp om högst 13 000 000 mark i stället för 11 000 000 mark.

Momentets slutsumma förändras inte till följd av det ovan konstaterade.

77. *Fiskeriekonomiska byggnads- och iståndsättningsprojekt* (reservationsanslag). Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 500 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 500 000 mark.

38. Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt vad som utretts för utskottet utnyttjas inte fiskodlingsanstalternas kapacitet helt för att de inte har tillräckligt med yrkeskunniga arbetstagare. Utskottet förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avlöna personal vid fiskodlingsanstalterna.

40. Vattenförvaltningen

23. *Undersökning och projektering av samt tillsyn över vattnen* (förslagsanslag). I sista meningen av undermoment 1. *Undersökning och projektering av samt tillsyn över vattnens användning* föreslås att med anslaget under detta undermoment får avlönas högst 41 funktionärer. — Enligt vad som utretts för utskottet har avsikten varit att föreslå att med anslaget under detta undermoment får avlönas högst 45 funktionärer.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

31. *Understöd för samhällenas vattenförsörjnings- och avloppsåtgärder* (reservationsanslag). Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 3 000 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 3 000 000 mark.

77. *Vattendragsarbeten* (reservationsanslag). Utskottet uppmärksammar att det i olika delar av landet finns ett stort behov av att snabbt ordna vattenförsörjningen; detta är särskilt fallet bland annat inom Lempäälä-, Toijala- och Valkeakoskiområdet. Utskottet förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att påskynda vattenförsörjningsprojekten.

På basis av finansmotionen nr 1069 har utskottet på momentet antecknat 100 000 mark till Kajanalands vattendistrikt för röjning av Ontojärvis stränder i Kuhmo och på basis av finansmotionen nr 1068 200 000 mark för restaurering av forsar och rivning av flottningsanläggningar i forsarna i Ijo älvs mellersta och övre lopp.

Momentets slutsumma ökar med 300 000 mark.

50. Det allmänna skogsbruket

Riksdagen har inte behandlat den i kapitlets allmänna motivering nämnda propositionen med förslag till lag om centralskogsnämnder och skogsnämnder, varför utskottet har strukit kapitlets allmänna motivering.

40. *Statsunderstöd åt Arbetseffektivitetsföreningen för stödjande av skogsbrukets rationalisering.* Anslaget på momentets undermoment 1. *Statsbidrag för löneutgifter* föreslås bli använt bl.a. för avlöningsutgifter för en forskare, en forskningstekniker och ett forskningsbiträde som handhar uppgifter av bestående natur och tidigare har avlönats under undermoment 3 av detta moment och att med anslaget under detta undermoment får avlönas i medeltal högst 16 personer som berättigar till statsbidrag.

Enligt vad som utretts för utskottet har avsikten varit att föreslå att tillägget skall användas för avlöningsutgifter för fyra forskare samt en forskningstekniker och ett forskningsbiträde som handhar uppgifter av bestående natur och tidigare har avlönats under undermoment 3 av detta moment och att med anslaget under detta undermoment får avlönas i medeltal högst 19 personer som berättigar till statsbidrag.

Momentets slutsumma förändras inte till följd av det ovan konstaterade.

58. Det privata skogsbruket

Riksdagen har inte behandlat de i kapitlets allmänna motivering nämnda propositionerna med förslag till lag om centralskogsnämnder och skogsnämnder samt med förslag till skogsförbättringslag, varför utskottet har strukit kapitlets allmänna motivering med undantag av motive-

ringens fjärde stycke och den därtill anslutna tabellen.

Det ovan anförda inverkar inte på summan av kapitlets anslag. Verkningarna på momentens anslag framgår i samband med ettvart moment.

I övrigt föreslår utskottet att momentens motivering skall få följande ordalydelse:

40. *Statsunderstöd för allmänna utgifter för skogsförbättringsarbeten.* På momentet föreslås ett tillägg om 2 706 000 mark. Anslaget under momentet får användas till allmänna utgifter för fullgörande av skogsförbättringsuppgifter enligt lagen om skogsförbättring (413/67) samt jorddispositionslagen (353/58) och med stöd av dessa utfärdade stadganden och bestämmelser.

1. *Statsbidrag för löneutgifter.* Under detta undermoment föreslås ett tillägg av 1 700 000 mark, varav 1 685 400 mark föranleds av justering av anställningsvillkoren och 14 600 mark av den ökade socialskyddsavgiften. Anslaget under detta undermoment får användas för statsbidrag som beviljas för personalens löner och socialskyddsavgifter. Med anslaget under momentet får i medeltal avlönas högst 322 personer som berättigar till statsbidrag.

Dispositionsplan:	mk
Statsbidrag för löneutgifter	30 022 500
Statsbidrag för socialskyddsavgifter	2 140 500
Sammanlagt	32 163 000

2. *Statsbidrag för övriga driftsutgifter.* Under detta undermoment föreslås ett tillägg av 1 006 000 mark, varav 421 000 mark föranleds av stegrade pensions- o.a. dyl. avgifter, 200 000 mark av stegrade resekostnader och 385 000 mark av stegrade övriga utgifter. Anslaget under detta undermoment får användas för statsbidrag som beviljas för pensions- o.a. dyl. avgifter, ersättningar för resekostnader och övriga driftsutgifter samt för försöks- och forskningsverksamhet enligt 1 § 2 mom. lagen om skogsförbättring (413/67).

Dispositionsplan:	mk
Statsbidrag för pensions- o.a.dyl. avgifter	6 754 000
Statsbidrag för ersättningar för resekostnader	4 800 000
Statsbidrag för övriga utgifter	7 000 000
Statsbidrag för försöks- och forskningsverksamhet	90 000
Sammanlagt	18 644 000

Momentets slutsumma ökar med 25 400 000 mark.

41. *Statsunderstöd till centralskogsnämnderna.* Under momentet föreslås ett tillägg av 536 000 mark. Anslaget under momentet får användas för handlednings- och övervakningsuppgifter som förutsätts i lagen om skogsnämnder, lagen om enskilda skogar, lagen om skogsförbättring, lagen om samfällda skogar, lagen om handel med skogsodlingsmaterial, lagen om iståndsättning av underproduktiva skogar i Lappland, jorddispositionslagen och den övriga jorddispositionslagstiftningen samt i stadganden och bestämmelser utfärdade med stöd av dessa och vissa andra lagar. Till sagda uppgifter hänförs i första hand uppgifter för främjande av det privata skogsbruket med tanke på en höjning av virkesproduktionen, olika planerings-, rådgivnings-, utvecklings-, utbildnings-, informations- och PR-uppgifter inom skogsbruket samt de uppgifter som med stöd av andra stadganden om enskilda skogar ankommer på och åläggs centralskogsnämnderna.

1. *Statsbidrag för löneutgifter.* Under detta undermoment föreslås ett tillägg av 353 000 mark, varav 352 400 mark föranleds av justering av anställningsvillkoren och 600 mark av ökad socialskyddsavgift. Anslaget under detta undermoment får användas för statsbidrag som beviljas för personalens löner och socialskyddsavgifter. Med anslaget under momentet får avlönas i medeltal högst 73 personer som berättigar till statsbidrag.

Dispositionsplan:	mk
Statsbidrag för löneutgifter	7 350 500
Statsbidrag för socialskyddsavgifter	525 500
Sammanlagt	7 876 000

2. *Statsbidrag för övriga driftsutgifter.* Under detta undermoment föreslås ett tillägg av 183 000 mark, varav 82 500 mark föranleds av stegrade pensions- o.a. dyl. avgifter och 100 500 mark närmast av prisstegringen. Anslaget under detta undermoment får användas för statsbidrag som beviljas för pensions- o.a.dyl. avgifter, ersättningar för resekostnader, automatisk databehandling och kontors- samt övriga driftsutgifter.

Dispositionsplan:	mk
Statsbidrag för pensions- o.a.dyl. avgifter	1 640 000
Statsbidrag för ersättningar för resekostnader	560 000
Statsbidrag för adb-utgifter	1 260 000
Statsbidrag för kontors- o.a. dyl. utgifter	1 700 000
Statsbidrag för övriga utgifter	394 000
Sammanlagt	5 554 000

Momentets slutsumma minskar med 2 614 000 mark.

42. *Statsunderstöd till distriktsskogsnämnder.* Under momentet föreslås ett tillägg av 10 009 000 mark. Anslaget under momentet får användas för övervaknings-, rådgivnings- och handledningsuppgifter som förutsätts i lagen om skogsnämnder, lagen om enskilda skogar, lagen om skogsförbättring, lagen om skogsvårdsföreningar, lagen om samfällda skogar, lagen om iståndsättning av underproduktiva skogar i Lappland, lagen om handel med skogsodlingsmaterial, lagen om virkesmätning, lagen om brand- och räddningsväsendet, lagen om skogsinteckning, lagen om skyddsskogar, inkomstskattelagen för gårdsbruket, lagen om gårdsbruksenheter, jorddispositionslagen och den övriga jorddispositionslagstiftningen samt i stadganden och bestämmelser som har utfärdats med stöd av dessa lagar ävensom för värdering av skogsskador. Till sagda uppgifter hänförs i första hand åtgärder avsedda att höja virkesproduktionen, särskilt utarbetandet av regionala planer och planer för skogsbruksenheter samt rådgivnings-, handlednings-, utvecklings- och utbildningsuppgifter, skogsvårds- och stämplingsarbeten, åtgärder som syftar till rationalisering av skogsbruket, informations- och PR-uppgifter samt uppgifter som med stöd av andra stadganden och bestämmelser ankommer på eller åläggs distriktsskogsnämnderna. Avsikten är att särskilt effektivera utnyttjandet av skogsbruksplanering samt det privata skogsbrukets rådgivnings- och serviceverksamhet i enlighet med målen i programmet Skog 2000.

1. *Statsbidrag för löneutgifter.* Under detta undermoment föreslås ett tillägg av 5 069 000 mark, varav 3 859 500 mark föranleds av justering av anställningsvillkoren, 129 500 mark av ökad socialskyddsavgift samt 1 050 000 mark av avlönande av tio nya funktionärer för att påskynda skogsbruksplaneringen och avlönande av fem nya funktionärer för att effektivera rådgivningen inom det privata skogsbruket. Anslaget under detta undermoment får användas för statsbidrag som beviljas för personalens löner och socialskyddsavgifter.

Enligt vad som utretts för utskottet har avsikten varit att med anslaget under momentet får avlönas i medeltal högst 784 till statsbidrag berättigade personer i stället för i medeltal 785 personer och att personalens sysslobeskrivningar under år 1986 skall justeras så att minst fem funktionärer överförs från andra uppgifter till skogsbruksplaneringen. Av undermomentets anslag kan dessutom högst 1 550 000 mark användas för avlöning av skogsbruksplanerare i specialområdeskommunerna.

Dispositionsplan:	mk
Statsbidrag för löneutgifter	68 861 400
Statsbidrag för socialskyddsavgifter	4 923 600
Sammanlagt	73 785 000

2. *Statsbidrag för övriga driftsutgifter.* Under detta undermoment föreslås ett tillägg av 8 940 000 mark, varav 2 170 500 mark föranleds av stegrade pensions- o.a.dyl. avgifter, 769 500 mark av stegrade rese- o.a. kostnader, 1 000 000 mark av utgifter för den nya personal som föreslås bli avlönad under undermoment 1 av detta moment samt 5 000 000 mark av en engångsutgift för anskaffning av datoranläggningar och anläggningar för program. Då från detta undermoment avdras en engångsutgift om 4 000 000 mark är ökningen 4 940 000 mark.

Dispositionsplan:	mk
Statsbidrag för pensions- o.a.dyl. avgifter	15 552 000
Statsbidrag för ersättningar för resekostnader	10 100 000
Statsbidrag för adb-utgifter (engångsutgift 5 000 000)	7 396 000
Statsbidrag för kontors- o.a.dyl. utgifter	9 444 000
Statsbidrag för övriga utgifter	1 300 000
Sammanlagt	43 792 000

Momentets slutsumma minskar med 52 286 000 mark.

44. *Statsunderstöd för skogsförbättringsarbeten* (reservationsanslag). Under momentet föreslås 200 000 000 mark, dvs. ett tillägg av 10 000 000 mark som följer:

1. *Understöd enligt lagen om skogsförbättring.* Under detta undermoment föreslås ett tillägg av 3 500 000 mark. Undermomentets slutsumma är 171 000 000 mark. Anslaget under detta undermoment får användas för skadeståndsersättningar som arbetsgivaren skall betala enligt lagen om skogsförbättring (413/67) och enligt skadeståndslagen (412/74).

2. *Understöd enligt lagen om iståndsättning av underproduktiva skogar i Lappland.* Under detta undermoment föreslås ett tillägg av 6 500 000 mark. Undermomentets slutsumma är 29 000 000 mark. Anslaget under detta undermoment får användas för åtgärder enligt lagen om iståndsättning av underproduktiva skogar i Lappland (1057/82) samt för skadeståndsersättningar som arbetsgivaren skall betala enligt skadeståndslagen (412/74).

Momentets slutsumma ökar med 29 500 000 mark.

83. *Skogsförbättringslån* (reservationsanslag). Under momentet föreslås 181 500 000 mark i lån enligt lagen om skogsförbättring (413/67) för i 6 § 1 mom. nämnd lag avsedd förhandsfinansiering och för erläggande av i 8 § nämnda lag avseddda kostnader.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

76. Skogsforskningsinstitutet

Utskottet har ändrat tredje stycket i kapitlets allmänna motivering som följer:

''Vid utvecklandet av skogsforskningsinstitutet läggs huvudvikten vid de regionala enheterna. På basis av en utredning av olika alternativ sammanförs centralenhetens funktioner till ett enda verksamhetsställe. Joensuu forskningsstation utvidgas med beaktande av behovet att utveckla samarbetet mellan skogsforskningen och Joensuu universitet. Överföringen av forskningsverksamhet till regionala enheter verkställs med utnyttjande av frivilliga personalflyttningar samt tjänster och befattningar som blir vakanta.''

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt momentets ytterligare motivering föreslås med hänvisning till utvecklingen av mellanstadieutbildningen att två skogsbruksingenjörstjänster med grundlön (A 16) samt fyra skogsbruksingenjörstjänster med grundlön (A 15) inrättas räknat från 1.3.1986 och att i stället indras två skogsteknikertjänster med grundlön (A 16) och fyra skogsteknikertjänster med grundlön (A 15). — På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat antalet tjänster som inrättas och indras så att fem skogsbruksingenjörstjänster med grundlön inrättas i avlöningsklassen A 16 och en skogsbruksingenjörstjänst med grundlön i avlöningsklassen A 15, varvid i stället fem skogsteknikertjänster med grundlön A 16 och en skogsteknikertjänst med grundlön A 15 indras.

74. *Husbyggen* (reservationsanslag). Användningsändamålet för 100 000 mark som anvisats i punkt 4 i momentets dispositionsplan ändras så att anslaget kan användas för planering av nya lokaliteter för skogsforskningsinstitutet.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

80. Veterinärväsendet

50. *Statsbidrag för djurskyddsarbete.* På basis av finansmotionen nr 395 har utskottet på momentet antecknat 100 000 mark för forskning som gäller övergång från experiment med djur till andra forskningsmetoder.

Momentets slutsumma ökar med 100 000 mark.

84. Statens veterinärmedicinska anstalt

88. *Anskaffning av lägenhetsaktier* (reservationsanslag). I momentets motivering konstateras bl.a.: ''Omfattningen av utrymmena i det regionala laboratoriet är cirka 700 nytto-m^2''.

Enligt vad som utretts för utskottet har avsikten varit att konstatera: ''Omfattningen av utrymmena i det regionala laboratoriet är cirka 700 nytto-m^2 och aktiernas anskaffningspris är enligt en preliminär beräkning 6 900 000 mark''.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

96. Skogsforskningsinstitutets skogar

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt momentets ytterligare motivering inrättas fem skogsbruksingenjörsbefattningar med grundlön (A 16) och fyra skogsbruksingenjörsbefattningar med grundlön (A 15) samt sju extraordinarie skogsbrukstekniker befattningar (A 5). Samtidigt indras fem skogsbrukstekniker befattningar med grundlön (A 16) och fyra skogsbrukstekniker befattningar med grundlön (A 15) samt sju extraordinarie hjälparbetsledarbefattningar (A 5). — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat den ytterligare motiveringen så att i stället inrättas åtta skogsbruksingenjörsbefattningar med grundlön (A 16) och en skogsbruksingenjörsbefattning (A 15) samt sju extraordinarie skogsteknikerbefattningar (A 7). Samtidigt indras åtta skogsteknikerbefattningar med grundlön (A 16) och en skogsteknikerbefattning med grundlön (A 15) samt sju extraordinarie hjälparbetsledarbefattningar (A 7).

99. Övriga utgifter inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

27. (30.70.27.) *Samundersökningar inom lantbruket* (reservationsanslag). Utskottet förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att den planerade tidtabellen för utvecklande av lantbrukets väderlekstjänst skall kunna hållas och för att den i mån av möjlighet skall kunna påskyndas.

41. *Utvecklande av Vuotosområdet* (reservationsanslag). Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 3 000 000 mark. — Utskottet har ytterligare i momentets motivering uttalat att momentets anslag kan användas bland annat för byggande av Viitaranta bro.

Momentets slutsumma ökar med 3 000 000 mark.

50. *Vissa statsbidrag*. Utskottet har på basis av finansmotionerna nr 1603 och 1873 på ett nytt undermoment 1. *Statsbidrag till Ounasjokiyhdistys ry*. under detta nya moment antecknat 50 000 mark för stödjande av Ounasjokiyhdistys ry.

Utskottet har på ett nytt undermoment 2. *Statsbidrag till Vattenförsörjningsförbundet* på basis av finansmotionen nr 1404 antecknat 50 000 mark för stödjande av Vattenförsörjningsförbundet.

Momentets slutsumma är 100 000 mark.

Huvudtitel 31
TRAFIKMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Trafikministeriet

Utskottet har konstaterat att behandlingen av trafiktillstånd anhopas oskäligt i trafikministeriet. Utskottet förutsätter att regeringen skyndsamt ger trafikministeriet behövliga resurser för att göra behandlingen av trafiktillstånden snabbare.

20. Väg- och vattenbyggnadsförvaltningen

Enligt momentets ytterligare motivering indras vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsen en byråbiträdestjänst med grundlön (A 3), sammanlagt fem extraordinarie byråbiträdesbefattningar (A 3, A 2 och tre A 1) samt inom distriktsförvaltningen en extraordinarie byråbiträdesbefattning (A 1). — Utskottet har ändrat tjänsternas och befattningarnas benämning till byråfunktionär.

24. Vägar

Utskottet har konstaterat att regeringens budgetproposition i fråga om allmänna vägar innehåller sådana åtgärder i syfte att förbättra huvudvägnätets trafikkapacitet och strukturella skick som riksdagen förutsatte i sitt svar på regeringens proposition angående statsförslaget för år 1985. Eftersom bristerna i vägnätets skick och kapacitet är avsevärda upprepar utskottet riksdagens uttalande från i fjol och förutsätter att regeringen fortsätter att öka totalfinansieringen för väghållningen. Utskottet förutsätter vidare att regeringen uppmärksammar att anslagens regionala fördelning avvägs enligt väghållningsbehoven.

Med hänvisning till finansmotionen nr 1632 förutsätter utskottet att regeringen vidtar åtgärder för att eliminera problemet med övertunga laster inom lastbilstrafiken samt i detta syfte reder ut behovet av bl.a. fasta vågstationer. Utskottet förutsätter vidare att regeringen reder ut om ett system med avgiftsbelagda vägförbindelser vore ändamålsenligt.

34. *Statsbidrag för anläggande av gator* (reservationsanslag). Vid behandlingen av statsverkspropositionen för år 1985 godkände riksdagen under detta moment följande uttalande: ”Riksdagen uppmärksamgör regeringen på att det statsbidrag som enligt 136 a § byggnadslagen enligt prövning betalas till kommunerna för anläggning av gator och planevägar under de senaste åren inte har utvecklats i motsvarighet till dess trafikpolitiska betydelse. Det finns dubbelt fler projekt för vilka understöd är motiverat än det är möjligt att understöda med det nuvarande anslaget. Många av de gatuprojekt som skall understödas med momentets anslag är med tanke på sin betydelse i trafikhänseende jämställbara med de viktigaste vägprojekten. Riksdagen anser att den administrativa skillnaden mellan vägnätet och gatunätet inte får bli ett hinder för en jämbördig utveckling av trafikförhållandena. Riksdagen förutsätter att momentets anslag i framtiden betydligt ökas.”

I 1986 års budgetproposition har regeringen utan motivering minskat momentets anslag med 10 500 000 mark till 21 000 000 mark. Eftersom det alltjämt finns samma skäl att öka anslaget som enligt riksdagens uttalande från i fjol, upprepar utskottet riksdagens tidigare uttalande och antecknar på momentet ett tillägg av 12 500 000 mark. Utskottet förutsätter vidare att regeringen reder ut den trafikpolitiska betydelsen av att statsunderstöd beviljas för anläggande av gator samt behovet att utveckla understödssystemet, och vidtar av ärendet påkallade åtgärder.

Momentets slutsumma ökar med 12 500 000 mark.

51. *Statsunderstöd för byggande av enskilda vägar* (reservationsanslag). När riksdagen behandlade propositionen angående statsförslaget för år 1985 förutsatte den att statsbidragsanslagen för byggande av enskilda vägar ges en nivå som motsvarar behovet. Med hänvisning till uttalandet har utskottet på momentet antecknat

ett tillägg om 2 000 000 mark för statsunderstöd i enlighet med lagen om enskilda vägar.

Momentets slutsumma ökar med 2 000 000 mark.

77. *Byggande av allmänna vägar* (reservationsanslag). Med stöd av erhållen utredning har utskottet konstaterat att dispositionsplanen för momentets anslag inte till fullo möjliggör en fortsatt, balanserad och planmässig vägbyggnadsverksamhet under år 1987. För vissa nästan färdiga projekt har i dispositionsplanen dessutom anvisats mera pengar än slutförandet förutsätter. Utskottet har gjort följande ändringar i dispositionsplanen:

Med hänvisning till finansmotionen nr 1938 har utskottet till dispositionsplanens undermoment 4. *Kymmene väg- och vattenbyggnadsdistrikt* fogat projektet:

Lv 4081 Luukkaansalmi bro, Villmanstrand. Kostnadskalkyl 35 400 000 mark. Beräknade kostnader år 1986 2 000 000 mark. — Motsvarande avdrag kan göras från projekt 15. Lv 3872 Simola vägregleringar, Villmanstrand, för vilket för år 1986 således återstår 1 500 000 mark.

Med hänvisning till finansmotionen nr 1909 har utskottet till dispositionsplanens undermoment 6. *Norra Karelens väg- och vattenbyggnadsdistrikt* fogat projektet:

Lv 5031 Käsämä bro, Libelits. Kostnadskalkyl 9 800 000 mark. Beräknade kostnader år 1986 1 000 000 mark. — Motsvarande avdrag kan utan att projektet försenas göras från projekt 9. Lv 488 på sträckan Kitee-Korkeakangas, Kitee, för vilket för år 1986 således återstår 1 950 000 mark.

Med hänvisning till finansmotionerna nr 1618 och 1383 har utskottet till dispositionsplanens undermoment 7. *Kuopio väg- och vattenbyggnadsdistrikt* fogat projekten:

Bv 16349 Syvärinpää-Palonurmi, Varpaisjärvi, Nilsiä. Kostnadskalkyl 8 900 000 mark. Beräknade kostnader år 1986 1 000 000 mark samt

Lv 5821 Lapinlahti-Pällikäs, Lapinlahti. Kostnadskalkyl 5 600 000 mark. Beräknade kostnader år 1986 300 000 mark. — Motsvarande avdrag kan göras från det i dispositionsplanen upptagna projektet 7. Hv 5 på sträckan Vuorela-Tervapuro-Siilinjärvi, Siilinjärvi, för vilket år 1986 således återstår 6 700 000 mark.

Med hänvisning till finansmotionen nr 1405 har utskottet till dispositionsplanen för undermoment 9. *Vasa väg- och vattenbyggnadsdistrikt* fogat projektet:

Bv 15657 Storkyro bygdeväg, Storkyro. Kostnadskalkyl 11 800 000 mark. Beräknade kostnader år 1986 1 500 000 mark. — Motsvarande avdrag kan för korrigering av ett fel i dispositionsplanen, utan att projektet försenas, göras från projekt 8. Lv Kauhava västra förbindelseväg, Kauhava, för vilket år 1986 således återstår 7 900 000 mark.

Med hänvisning till finansmotionerna 924, 1164 och 1541 har utskottet till dispositionsplanens undermoment 13. *Lapplands väg- och vattenbyggnadsdistrikt* fogat projektet:

Lv 930 och 932 på sträckan Aavasaksa-Koivistonpää. Kostnadskalkyl 12 800 000 mark. Beräknade kostnader år 1986 2 000 000 mark. — Motsvarande avdrag kan för korrigering av ett fel i dispositionsplanen, utan att projektet försenas, göras från projekt 13. Lv 9582 Muonio bro, Muonio (Finlands andel), för vilket år 1986 således återstår 650 000 mark. Utskottet förutsätter att projektet också finansieras med medel från moment 34.50.77.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

27. Vattenvägar

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Med hänvisning till sitt uttalande under moment 31.27.09 har utskottet från momentet i arvoden för fem tillfälliga funktionärer dragit av 396 400 mark och beaktat detta under moment 31.27.09.

Enligt momentets ytterligare motivering föreslås för justering av personalstrukturen att en extraordinarie slussmästarbefattning (A 7) inrättas räknat från 1.3.1986 samt att i stället kan indras en kanalskötarbefattning med grundlön (A 6) räknat från samma tidpunkt. — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat avlöningsklassen för den befattning som skall indras till A 7.

Momentets slutsumma minskar med 396 400 mark.

09. *Förvaltningsnämnden för Saima kanal* (förslagsanslag). Regeringen har ändrat budgeteringsstrukturen för anslagen för förvaltningsnämnden för Saima kanal genom att överföra lönerna för fem funktionärer vid förvaltningsnämnden, 396 400 mark, till moment 31.27.01 samt övriga konsumtionsutgifter 70 000 mark till moment 31.27.29.

På basis av erhållen utredning har utskottet återgett momentet dess ordalydelse i 1985 års budget och antecknat ett tillägg av 466 400 mark på momentet. Anslaget under momentet får användas till arvoden för förvaltningsnämndens ordförande och medlemmar, till högst fem funktionärers avlöning, till reseersättningar samt till konsumtions- och representationsutgifter. Till följd av ändringen kan från moment 31.27.01 i arvoden för fem tillfälliga funktionärer dras av 396 400 mark och från moment 31.27.29 70 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 466 400 mark.

29. *Övriga konsumtionsutgifter.* Med hänvisning till sitt uttalande under moment 31.27.09 har utskottet från momentet dragit av 70 000 mark.

Momentets slutsumma minskar med 70 000 mark.

47. Luftfartsförvaltningen

41. *Statsunderstöd för byggande och upprätthållande av vissa flygplatser.* Utskottet har med hänvisning till finansmotionerna nr 677, 1361, 1368, 1667, 1904 och 2054 på momentet antecknat ett tillägg om 1 200 000 mark och anvisat det såsom understöd för investeringar i och underhållet av närmast Ilmajoki och Ylivieska flygplatser. En förutsättning för att underhållet skall understödjas är regelbunden linjetrafik.

Momentets slutsumma ökar med 1 200 000 mark.

55. Ersättningar och understöd för post- och telekommunikation

41. *Understödjande av tidningspressen.* På grundval av erhållen utredning har utskottet på undermoment 1. *Nedsättning av transport-, distributions- och andra kostnader för tidningspressen* antecknat ett tillägg om 1 800 000 mark att användas som understöd för tidningarnas transport- och distributionskostnader.

Momentets slutsumma ökar med 1 800 000 mark.

57. Ersättningar till järnvägstrafiken

40. *Vissa ersättningar till statsjärnvägarna.* Eftersom en särskild kommitté reder ut den ändamålsenliga omfattningen av statsjärnvägarnas lokaltrafik och hur kostnaderna för den skall täckas, anser utskottet det vara motiverat att anslaget är av samma storleksklass som i 1985 års budget. Utskottet har på momentet antecknat ett tillägg om 6 000 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 6 000 000 mark.

90. Statsjärnvägarna

74. *Husbyggen* (reservationsanslag). Med hänvisning till riksdagens uttalande i fjol om utvecklande av styckegodstrafiken i mellersta Österbotten samt till finansmotionerna nr 624 och 1945 förutsätter utskottet att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att få till stånd en styckegodsterminal i Karleby.

94. Post- och televerket

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt momentets ytterligare motivering föreslås på grund av utvidgad verksamhet att bl.a. 23 överpostmannabefattningar (A 6) och tio föreståndarbefattningar för postbetjäningsbil (A 6) skall inrättas. — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat ovan nämnda befattningars avlöningsklass till A 7.

Enligt momentets ytterligare motivering föreslås för stabilisering av de funktionärers ställning som handhar uppgifter av bestående natur att räknat från 1.3.1986 inrättas vissa extraordinarie befattningar. Bl.a. föreslås att en inspektörsbefattning (A 17) inrättas. — Utskottet har ändrat avlöningsklassen till A 18.

För att ändra uppgifterna för skötare i deltidsarbete vid hälsovårdsstationerna från deltidsarbete till heltidsarbete föreslås att tre extraordinarie arbetshälsovårdarbefattningar (A 13) inrättas räknat från 1.3.1986. — Utskottet har ändrat avlöningsklassen för ovan nämnda befattningar till A 14.

För förbättrande av de chaufförers ställning som verkar inom den reguljära linjetrafiken föreslås att räknat från 1.3.1986 inrättas 70 postchaufförstjänster med grundlön (A 7) och 50

extraordinarie postchaufförsbefattningar (A 7). Samtidigt föreslås att 70 chaufförstjänster med grundlön (A 6) och 50 extraordinarie chaufförsbefattningar (A 6) indras. — Utskottet har ändrat avlöningsklassen för alla de tjänster och befattningar som skall inrättas till A 9 och avlöningsklassen för alla tjänster och befattningar som skall indras till A 8.

Med hänvisning till motiveringen för kapitlet och undermoment 28.80.02.5 föreslås att vissa tjänster och befattningar med grundlön och extraordinarie befattningar indras på grund av automatiseringen av telefontrafiken och den övriga rationaliseringen. — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet av befattningarna med grundlön ändrat avlöningsklassen för en teleföreståndarbefattning (A 11) till A 12 och avlöningsklassen för en sektionssekreterarbefattning (A 6) till A 7. Samtidigt har av de extraordinarie befattningarna avlöningsklassen för en teleföreståndarbefattning (A 12) ändrats till A 13 samt avlöningsklassen för 11 chaufförsbefattningar (A 6) ändrats till A 8. Benämningen på tre byråbiträdesbefattningar som skall indras i avlöningsklassen A 3, nio i A 2 och sex i A 1 har ändrats till byråfunktionär.

På grund av utvidgad verksamhet föreslås till tillfälliga funktionärers arvoden tillägg för avlönande av bl.a. 20 överpostmän (A 6). — Utskottet har ändrat avlöningsklassen till A 7.

För stabilisering av ställningen för sådana vikarier inom postfunktionen som handhar uppgifter av bestående natur och för ändrande av arvodena för posttrafikeleverna till tillfälliga funktionärers arvoden, föreslås vissa tillägg till tillfälliga funktionärs arvoden för avlönande av personal räknat från 1.3.1985. Avlöningsklassen för de 70 överpostmannabefattningar (A 6) som föreslås bli tillagda har ändrats till A 7.

För förenhetligande av anställningsförhållandet för personer som verkar i likadana uppgifter föreslås till löner i arbetsförhållande tillägg för avlönande av 79 telekontrollörer, 12 ritare, 19 redovisningsfunktionärer och 25 marknadsförings- och abonnemangshandläggare. I stället kan vissa extraordinarie befattningar indras. Bl.a. föreslås att 37 byråbiträdesbefattningar A 2 och 16 byråbiträdesbefattningar A 1 indras. — Utskottet har ändrat benämningen på de byråbiträdesbefattningar som skall indras till byråfunktionär.

99. Övriga utgifter inom trafikministeriets förvaltningsområde

50. *Planering och byggande av ett televisionsdistributionsnät* (reservationsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet på momentet tillagt 4 000 000 mark till trafikministeriets disposition att användas som understöd till Oy Yleisradio Ab i enlighet med dess målprogram för utvecklande av televisionsservicen för landets svenskspråkiga befolkning.

Momentets slutsumma ökar med 4 000 000 mark.

Huvudtitel 32
HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Handels- och industriministeriet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt momentets ytterligare motivering föreslås för korrigering av tjänstestrukturen att till de befattningar som skall indras i stället för de tjänster och befattningar som inrättas räknat från 1.3.1986 skall hänföras en biträdande kanslistbefattning (handelsavdelningen) (A 5). — Utskottet har ändrat benämningen på befattningen till byråfunktionär.

För klarläggande av arbetsfördelningen mellan ministeriet och industridistrikten föreslås att vissa extraordinarie befattningar inrättas vid industriavdelningen räknat från 1.3.1986. — Utskottet har ändrat avlöningsklassen för en byråfunktionärsbefattning (A 6), som föreslås bli inrättad, till A 7.

10. Sjöfartsväsendet

40. *Skärgårdstrafikens understödjande.* Utskottet har ökat det under momentet föreslagna anslaget med 100 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 100 000 mark.

(29.) Näringsövervakningens regionalförvaltning

(01). *Avlöningar* (förslagsanslag). Med hänvisning till kapitlets motivering föreslås indragning av bl.a. följande extraordinarie befattningar: 11 förmän för prisinspektörer (A 15), 11 prisinspektörer (A 12), 14 prisinspektörer (A 11) och 19 prisinspektörer (A 10). — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat motiveringen så att följande extraordinarie befattningar indras: en förman för prinsinspektörer (A 16), 10 förmän för prisinspektörer (A 15), en prisinspektör (A 13), 11 prisinspektörer (A 12), 20 prisinspektörer (A 11) och 12 prisinspektörer (A 10).

30. Konkurrensombudsmannens byrå

Utskottet förutsätter att verksamhetsförutsättningarna för konkurrensombudsmannens byrå utvecklas i samma takt som uppgifterna ökar.

32. Patent- och registerstyrelsen

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt momentets ytterligare motivering föreslås till tillfälliga funktionärers arvoden såsom engångsutgift ett tillägg för fortsatt avlönande av bl.a. tre kanslister (A 7), en kanslist (A 6) och fem byråbiträden (A 1). — Utskottet har ändrat motiveringen så att såsom engångsutgift förslås ett tillägg bl.a., i stället för de ovan nämnda, för fortsatt avlönande av fyra byråfunktionärer (A 7) och fem byråfunktionärer (A 1).

För förbättrande av servicen vid handelsregisteravdelningen föreslås till tillfälliga funktionärers arvoden tillägg för avlönande av ett kanslibiträde (A 4). — Utskottet har ändrat ovan nämnda benämning till byråfunktionär.

42. Statens tekniska forskningscentral

I kapitlets motivering nämns att forskningscentralens tillväxt i fortsättningen kommer att riktas bort från huvudstadsregionen till de nuvarande verksamhetsställena. — Utskottet anser det vara viktigt att vid sidan av utvecklandet av de i kapitlets motivering nämnda verksamhetsställena utanför huvudstadsregionen också ses till att centralenhetens forskningsverksamhet utvecklas enligt forskningsbehovet och enligt STT-kommissionens betänkande.

44. Teknologiska utvecklingscentralen

Utskottet anser det vara viktigt att inrättandet av teknologiska utvecklingscentralens regionala

produktutvecklings- och marknadsföringsenheter påskyndas.

50. Industrins främjande

30. *Statsandel och -understöd för avlönande av kommunala näringsombudsmän* (förslagsanslag). Utskottet har ökar det på undermomentet 1. *Statsandel för avlöningsutgifter* föreslagna anslaget med 175 000 mark för avlöning av två nya näringsombudsmän.

Momentets slutsumma ökar med 175 000 mark.

40. *Statsunderstöd till organisationer som främjar småindustri och medelstor industri.* Utskottet har ökat det på momentet föreslagna anslaget med 50 000 mark för svenskspråkiga småindustriorganisationer.

Momentets slutsumma ökar med 50 000 mark.

51. Regionalt främjande av produktionsverksamheten

42. *Understöd för räntekostnaderna för byggnadslån för Kemira Oy:s torvammoniakfabrik.* Enligt momentets motivering är avsikten att Kemira Oy av statsmedel, på de villkor som statsrådet fastställer, under åren 1986—1988 skall beviljas understöd till ett sammanlagt belopp om högst 30 000 000 mark så, att år 1986 beviljas 8 000 000 mark och både år 1987 och 1988 11 000 000 mark i understöd. Understödet skall beviljas för sänkning av räntekostnaderna för de lån som Kemira Oy upptar för att finansiera byggandet av torvammoniakfabriken.

Utskottet har på basis av erhållen utredning ändrat momentets motivering så att år 1986 beviljas 3 000 000 mark i understöd, år 1987 14 000 000 mark och år 1988 13 000 000 mark. På ovan anförda grund har utskottet minskat momentets slutsumma med 5 000 000 mark.

Momentets slutsumma minskar med 5 000 000 mark.

55. Energihushållning

27. *Energiinformation och rådgivning.* På grundval av finansmotionen nr 60 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark till Energipolitiska föreningen — Alternativ till kärnkraft EVY r.f. att användas för information om riskerna med kärnkraft.

Momentets slutsumma ökar med 15 000 mark.

41. *Understöd för landsbygdens elektrifiering* (reservationsanslag). Utskottet har ökat det på momentet föreslagna anslaget med 500 000 mark att användas för elektrifiering av skärgårdsområden.

Momentets slutsumma ökar med 500 000 mark.

85. Utrikeshandelns främjande

41. *Statsunderstöd åt organisationer som främjar utrikeshandeln.* Utskottet har ökat det anslag som i dispositionsplanen föreslås för Stiftelsen för exportutbildning r.f. med 400 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 400 000 ma

Huvudtitel 33
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

I huvudtitelns motivering nämns att till riksdagen avlåts en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (677/82) så, att statsandel i fråga om anläggningskostnadsobjekt kan erläggas också genom finansiering i efterskott. — Utskottet konstaterar att riksdagen har lämnat propositionen vilande över nyval.

01. Social- och hälsovårdsministeriet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås med hänvisning till kapitlet 23.02 att räknat från 1.9.1986 skall inrättas bl.a. en extraordinarie planerarbefattning (A 20).

Utskottet har på basis av erhållen utredning ändrat den extraordinarie planerarbefattningens avlöningsklass till A 21.

I samband med revideringen av utkomstskyddet för arbetslösa föreslås att räknat från 1.3.1986 skall indras bland annat en extraordinarie kanslistbefattning (A 6). — Utskottet har på basis av erhållen utredning ändrat befattningens benämning och avlöningsklass till byråfunktionär (A 7).

I momentets ytterligare motivering föreslås för övervakningen av att lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män iakttas, att vid jämställdhetsombudets byrå räknat från 1.9.1986 skall inrättas bl.a. en byråchefstjänstmed grundlön (A 23). — På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat avlöningsklassen till A 24.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

03. Arbetarskyddsförvaltningen

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt momentets ytterligare motivering föreslås för att effektivera verksamheten att en extraordinarie kanslistbefattning (A 6) inrättas vid arbetarskyddets distriktsförvaltning. — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat den extraordinarie befattning som föreslås bli inrättad till en byråfunktionärsbefattning (A 7).

Med hänvisning till motiveringen för undermoment 28.80.02.6 i 1985 års utgiftsstat föreslås att till tillfälliga funktionärers arvoden skall fogas ett anslag för avlönande av bland annat en kanslist (A 8), en kanslist (A 6) och ett byråbiträde (A 2). — Utskottet har på basis av erhållen utredning ändrat ovan nämnda befattningar till byråsekreterare (A 8), byråfunktionär (A 7) och byråfunktionär (A 2).

Till löner i arbetsförhållande föreslås ett tillägg för anställande av ett byråbiträde inom arbetarskyddets distriktsförvaltning.

Utskottet har på basis av erhållen utredning ändrat benämningen till byråfunktionär.

06. Institutet för arbetshygien

50. *Statsunderstöd för utgifterna vid institutet för arbetshygien.* I momentets motivering anförs att under momentet för statsunderstöd observeras ett tillägg vilket föranleds av avlönandet av en ny person vid bland annat centralinstitutet och tre nya personer vid regioninstituten.

Utskottet har ändrat motiveringen under denna punkt som följer: "som föranleds av avlönandet av fyra nya personer."

Eftersom regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om Institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering, som behandlats i riksdagen, har lämnats vilande över nyval, har utskottet ökat det på momentet antecknade anslaget med 17 400 000 mark.

På basis av finansmotionen nr 1362 har utskottet på momentet antecknat 200 000 mark att användas för avlöning av personal som skall undersöka lantbrukarnas arbetshälsovård.

Momentets slutsumma ökar med 17 600 000 mark.

07. Övriga utgifter för arbetarskyddet

56. *Statsunderstöd för arbetarskyddsutbildning.* Utskottet har ökat det på momentet föreslagna anslaget med 100 000 mark att användas för kostnaderna för arbetarskyddsutbildning för organisationer för personer som utför eget arbete och för småföretagare.

Momentets slutsumma ökar med 100 000 mark.

15. Utjämning av familjekostnader

Utskottet förutsätter att regeringen klarlägger behovet och möjligheterna att bevilja barn som börjar grundskolan engångsunderstöd som behövs för anskaffningar för skolgången.

51. *Moderskapsunderstöd* (förslagsanslag). Utskottet har ökat det på momentet föreslagna anslaget med 660 000 mark för höjning av moderskapsunderstödet till 550 mark.

Momentets slutsumma ökar med 660 000 mark.

52. *Barnbidrag* (förslagsanslag). Då riksdagen behandlade regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 1 § lagen om barnbidrag godkände den också en ändring i lagens 1 a §, enligt vilken det barnbidrag, som skall betalas för barn som är yngre än tre år, 1.10.1986 på motsvarande sätt skall höjas med fyra procent. Utskottet har av denna anledning på momentet antecknat ett tillägg om 2 400 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 2 400 000 mark.

18. Sjukförsäkring

Utskottet förutsätter att regeringen undersöker hur man via sjukförsäkringen kunde ordna ersättningar för vård utomlands för barnallergiker, astmatiker, psoriasispatienter samt andra som lider av motsvarande sjukdomar.

60. *Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen* (förslagsanslag). Med anledning av statsrådets beslut i anslutning till revideringen av läkemedelsersättningarna har utskottet ändrat det nästsista stycket i momentets motivering som följer: "Under momentet föreslås en ökning av 321 000 000 mark på grund av lagändringarna, revideringen av läkemedelsersättningarna, stegrade läkararvoden och avgifter för undersökningar och vård och på grund av utvidgad verksamhet."

Enligt utskottets uppfattning bör sjukförsäkringsersättningssystemet utvecklas så att framför allt ställningen för de kroniker som har det sämst ställt förbättras. Dessutom förutsätter utskottet att man i framtiden när systemet med ersättning för läkemedelskostnader utvecklas inte oskäligt försämrar uppnådda ersättningsförmåner för svårt sjuka.

22. Ersättning för skada, ådragen i militärtjänst och vissa utgifter för rehabilitering

56. *Statsbidrag för rehabilitering av makar till krigsinvalider.* Utskottet har ökat det på momentet föreslagna anslaget med 100 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 100 000 mark.

23. Annat skydd för personer som lidit skada av krigen

53. *Statsunderstöd åt vissa veteranorganisationer.* På basis av finansmotionerna nr 1089 och 1157 har utskottet på momentet antecknat 30 000 mark till Frontkvinnornas Förbund, varav 25 000 mark för rekreationsverksamhet och 5 000 mark som stöd till Kainuun Rintamanaiset.

På basis av finansmotionen nr 1011 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark till stöd för Pohjois-Karjalan Sotaveteraanipiiri ry.

På basis av finansmotionen nr 1425 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för stödjande av Rauman Sotaveteraanit ry.

På basis av finansmotionen nr 1426 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för stödjande av Huittisten Sotaveteraanit ry.

På basis av finansmotionen nr 1154 har utskottet på momentet antecknat 20 000 mark för stödjande av Lapin sotaveteraanipiiri ry.

På basis av finansmotionen nr 1156 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för stödjande av Pohjois-Pohjanmaan sotaveteraanipiiri ry.

På basis av finansmotionen nr 1013 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för stödjande av Nurmes-Valtimon sotainvalidit ry.

På basis av finansmotionen nr 1085 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för understödjande av Krigsinvalidernas Brödraförbunds distrikt för Kajanaland.

På basis av finansmotionen nr 1087 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för understödjande av Krigsinvalidernas Brödraförbunds lokalavdelningar i Piippola, Pyhäntä, Kärsämäki och Kestilä.

På basis av finansmotionen nr 1090 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för understödjande av Krigsinvalidernas Brödraförbunds Lapplands-distrikt.

På basis av finansmotionen nr 1187 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark till Krigsinvalidernas Brödraförbunds avdelning i Artsjö för rehabilitering av krigsinvalider.

På basis av finansmotionen nr 1592 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för understödjande av Krigsinvalidernas Brödraförbunds distrikt för Sydösterbotten.

På basis av finansmotionen nr 467 har utskottet på momentet antecknat 20 000 mark till Rintamamiesveteraanien Varsinais-Suomen piiriyhdistys för reparation av frontmäns bostäder.

På basis av finansmotionen nr 581 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för reparation av Pieksämäki frontveteraners lokaliteter.

På basis av finansmotionen nr 1012 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för stödjande av Rintamamiesveteraanien liiton Pohjois-Karjalan piiri ry.

På basis av finansmotionen nr 1088 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark till Rintamamiesveteraanien liitto för stödjande av Kainuun Rintamamiesveteraanit.

På basis av finansmotionen nr 1155 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark till Rintamamiesveteraanien liiton Oulun piiriyhdistys för anordnande av rekreationsläger.

På basis av finansmotionen nr 1591 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för stödjande av Rintamamiesveteraanien liittos distriktsförening för Lappland.

På basis av finansmotionen nr 1160 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark till Vapaussodan Invalidien Liitto för ett rekreationsläger.

På basis av finansmotionen nr 1158 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark till Sotavangit ry för ett rekreationsläger.

På basis av finansmotionen nr 769 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för understödjande av den vid Kauniala krigsinvalidsjukhus verksamma patientföreningen Toverikunta.

Momentets slutsumma ökar med 340 000 mark.

30. Socialstyrelsen

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligaremotivering föreslås för skapande av en ändamålsenlig tjänstestruktur att bland annat tre extraordinarie inspektörsbefattningar (A 18) skall indras räknat från 1.3.1986. — Utskottet har på basis av erhållen utredning ändrat momentets motivering så att räknat från 1.3.1986 indras två extraordinarie inspektörsbefattningar (A 18) och en extraordinarie föredragandebefattning (A 18).

32. Av kommunerna ordnad socialservice

35. *Statsunderstöd till kommunerna för vissa driftskostnader inom socialvården.* På basis av finansmotionen nr 1984 har utskottet på detta moment, som återintas i utgiftsstaten antecknat 250 000 mark för ett experiment i Lahtis med ersättning för vård i hemmet av handikappade, åldringar och kroniker.

På basis av finansmotionen nr 825 har utskottet på momentet antecknat 100 000 mark till krishjälp i samarbete mellan polisen och socialarbetare för eliminering av familjevåld.

På basis av finansmotionen nr 826 har utskottet på momentet antecknat 100 000 mark som stöd för vård i hemmet till personer som sköter åldringar eller invalidiserade anhöriga i hemmet.

Momentets slutsumma är 450 000 mark.

33. Privata samfunds socialservice

51. *Statsunderstöd för driftskostnader för privata serviceproducenter inom socialvården.* Utskottet har ökat anslaget för understödjande av ensamma personer utan bostad med 1 000 000 mark.

På basis av finansmotionen nr 298 har utskottet på momentet antecknat 300 000 mark för effektivare familjevåldsintervention i Ensi-Kotien liittos regi.

På basis av finansmotionen nr 862 har utskottet på momentet antecknat 300 000 mark som understöd till Förbundet Utvecklingshämning.

På basis av finansmotionen nr 2033 har utskottet på momentet antecknat 40 000 mark till Invalidförbundet rf. för översättning och publicering av informationsmaterial om invaliditet.

På basis av finansmotionen nr 1659 har utskottet på momentet antecknat 330 000 mark såsom understöd för De Dövas Förbunds svenska verksamhet.

På basis av finansmotionerna nr 1466, 1506 och 2091 har utskottet på momentet antecknat 100 000 mark till Interpedia rf för anställande av en socionom.

På basis av finansmotionen nr 1505 har utskottet på momentet antecknat 100 000 mark till Vanhus- ja lähimmäispalvelun Liitto ry för rehabilitering och aktivering av åldringar i dålig kondition.

På basis av finansmotionen nr 1261 har utskottet på momentet antecknat 100 000 mark för understödjande av Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:s kursverksamhet.

På basis av finansmotionen nr 700 har utskottet på momentet antecknat 30 000 mark för stödjande av Sjömanspensionsföreningarnas centralförbund r.f:s verksamhet.

På basis av finansmotionen nr 1530 har utskottet på momentet antecknat 200 000 mark till Nuorisosäätiö för avkortning och betalning av ränta på Fastighets Ab Hertonäs Ungdomshotells lån.

På basis av finansmotionen nr 1868 har utskottet på momentet antecknat 230 000 mark för stödjande av Lasten Keskus ry.

På basis av finansmotionen nr 1783 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för stödjande av Kuortinkartanon kurssi- ja leirikeskus.

På basis av finansmotionen nr 771 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för stödjande av Nuorten Palvelu ry.

På basis av finansmotionen nr 772 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för stödjande av Irti huumeista ry.

På basis av finansmotionen nr 773 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för stödjande av Vapaaksi huumeista ry.

På basis av finansmotionen nr 1670 har utskottet på momentet antecknat 30 000 mark för Mielenterveyden Keskusliittos utbildnings- och rehabiliteringsverksamhet.

På basis av finansmotionen nr 1782 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för stödjande av Puustellin tuki ry.

På basis av finansmotionen nr 1784 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark till Imatran Invalidit ry för inlösning av arrendemarken för Hakalan kurssi- ja kesäkoti.

På basis av finansmotionen nr 770 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark för planering och inledande av saneringsarbeten vid Alkoholistihuoltotyön tukiyhdistys ry:s vårdhem i Syväpuro.

På basis av finansmotionen nr 1284 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark till Kuulonhuoltoliitto ry för utbildning av lärare i teckenspråk.

På basis av finansmotionen nr 1434 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark till Siikaisten Vanhustentalosäätiö för ordnande av stimulerande verksamhet för åldringar.

På basis av finansmotionen nr 1288 har utskottet på momentet antecknat 20 000 mark för stödjande av SOS-lapsikylä ry.

På basis av finansmotionen nr 1159 har utskottet på momentet antecknat 15 000 mark till Kaatuneiden Omaisten Liitto för rekreationsverksamhet.

På basis av finansmotionen nr 2012 har utskottet på momentet antecknat 30 000 mark för tryckningsbidrag för Svenska Pensionärsförbundet rf:s tidning God Tid.

På basis av finansmotionen nr 1460 har utskottet på momentet antecknat 50 000 mark till Förbundet De Utvecklingsstördas Väl för social verksamhet.

Utskottet har ytterligare ökat det på momentet föreslagna anslaget med 50 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 3 060 000 mark.

40. Statens skolhem

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås att bl.a. en extraordinarie gruppledarbefattning (Kylliälä skolhem) (A 6) skall inrättas. — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat ovan nämnda avlöningsklass till A 7.

På grund av att verksamheten gradvis inleds föreslås att vid Vanaja skolhem räknat från 1.8.1986 inrättas bl.a. en extraordinarie speciallärarbefattning (C 36). — Utskottet har ändrat avlöningsklassen för denna extraordinarie befattning som föreslås bli inrättad till C 37.

43. Statens specialskolor

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås att räknat från 1.8.1986 vid Lohipato skola och Kuopio specialskola skall inrättas vissa extraordinarie befattningar vilka föreslås inrättade under moment 29.55.01. — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet gjort nedan framgående ändringar i löneklassinplaceringen av de extraordinarie befattningar som föreslås bli indragna. Vid *Lohipato skola* indras i stället för en föreståndarbefattning (C 50) en befattning i avlöningsklassen C 52, i stället för en biträdande föreståndarbefattning (C 44) en befattning i avlöningsklassen C 46, i stället för sex speciallärarbefattningar (C 36) motsvarande befattningar i avlöningsklassen C 37, i stället för en avdelningsföreståndarbefattning (A 15) en befattning i avlöningsklassen A 17, i stället för en socialarbetarbefattning (A 12) en befattning i avlöningsklassen A 13, i stället för två fysioterapeutbefattningar (A 11) en befattning i avlöningsklassen A 12, i stället för en sjukskötarbefattning (A 11) en befattning i avlöningsklassen A 12, i stället för en fritidshandledarbefattning (A 8) en befattning i avlöningsklassen A 9, i stället för en gårdskarl-eldarbefattning (A 6) en befattning i avlöningsklassen A 7 och i stället för en byråfunktionärsbefattning (A 2) en befattning i avlöningsklassen A 3.

Avlöningsklasserna för de extraordinarie befattningar som föreslås bli indragna vid *Kuopio specialskola* ändras så att avlöningsklassen för sju speciallärarbefattningar (C 36) ändras till C 37, avlöningsklassen för en talterapeutbefattning (A 15) till A 16, avlöningsklassen för två avdelningsföreståndarbefattningar (A 15) till A 17, avlöningsklassen för en socialarbetarbefattning (A 12) till A 13, avlöningsklassen för två fysioterapeutbefattningar (A 11) till A 12, avlöningsklassen för två sjukskötarbefattningar (A 11) till A 12, avlöningsklassen för en ekonombefattning (A 11) till A 12, avlöningsklassen för en fritidshandledarbefattning (A 8) till A 9, avlöningsklassen för en verkkarlsbefattning (A 6) till A 7, en byråbiträdesbefattning (A 3) till en byråfunktionärsbefattning i avlöningsklassen A 4 och två kokerske-kockbefattningar (A 3) till avlöningsklassen A 4.

Med hänvisning till kapitlets motivering föreslås att från tillfälliga funktionärers arvoden skall avdras bl.a. arvodet för en verkkarl (A 6). — Utskottet har ändrat avlöningsklassen till A 7.

45. Statens anstalter för utvecklingsstörda

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås med hänvisning till kapitlets motivering att räknat från 1.8.1986 skall indras vissa tjänster och befattningar vid Perttulan erityisammattikoulu, Kuhankosken erityisammattikoulu och Alavuden erityisammattikoulu. — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet i fråga om dessa gjort nedan framgående löneklassjusteringar. Av de tjänster och befattningar med grundlön som indras vid *Perttulan erityisammattikoulu* ändras avlöningsklassen för en föreståndarbefattning (C 51) till C 52, avlöningsklassen för en biträdande föreståndarbefattning (C 44) till C 46, avlöningsklassen för två yrkeslärartjänster (C 36) till C 37, avlöningsklassen för en överskötartjänst (A 15) till A 16, avlöningsklassen för en socialkuratortjänst (A 12) till A 13, avlöningsklassen för 17 handledartjänster (A 8) till A 9 och avlöningsklassen för två handledartjänster (A 7) till A 8 samt ändras en byråfunktionärstjänst (A 8) till en byråsekreterartjänst i samma avlöningsklass. Av de extraordinarie befattningar skall indras ändras avlöningsklassen för fyra yrkeslärarbefattningar (C 36) till C 37, avlöningsklassen för en handledarbefattning (A 7) till A 8, en kanslistbefattning (A 7) till en byråsekreterarbefattning A 8 samt en byråbiträdesbefattning (A 3) till en byråfunktionärsbefattning A 4. Av de tjänster med grundlön som föreslås bli indragna vid *Kuhankosken erityisammattikoulu* ändras avlöningsklassen för en föreståndartjänst (C 50) till C 52, avlöningsklassen för en biträdande föreståndartjänst (C 44) till C 46 avlöningsklassen för en yrkeslärartjänst (C 36) till C 37, avlöningsklassen för en sjukskötartjänst (A 11) till A 12, avlöningsklassen för fyra handledartjänster (A 8) till A 9 och en kanslistbefattning (A 7) till en byråsekreterarbefattning A 9. Av de extraordinarie befattningarna vid samma specialyrkeskola ändras avlöningsklassen för en biträdande föreståndarbefattning (C 44) till C 46, avlöningsklassen för två yrkeslärarbefattningar (C 36) till C 37, avlöningsklassen för två speciallärarbefattningar (C 36) till C 37, avlöningsklassen för två socialkuratorsbefattningar (A 12) till A 13, fogas till de befattningar som skall indras en handledarbefattning i avlöningsklassen A 9, ändras fyra handledarbefattningar (A 8) till tre handledarbefattningar i samma avlöningsklass, ändras avlöningsklassen för två handledarbefattningar (A 7) till A 8, ändras

avlöningsklassen för en biträdande husmorsbefattning (A 5) till A 7 och ändras en byråbiträdesbefattning (A 3) till en byråfunktionärsbefattning i samma löneklass. Vid *Alavuden erityisammattikoulu* ändras av de extraordinarie befattningar som skall indras avlöningsklassen för en föreståndarbefattning (C 50) till C 52, avlöningsklassen för en biträdande föreståndare (C 44) till C 46, avlöningsklassen för fem yrkeslärare (C 36) till C 37, avlöningsklassen för tre speciallärare (C 36) till C 37, avlöningsklassen för en sjuksköterskor (A 11) till A 12, avlöningsklassen för en socialkurator (A 12) till A 13, avlöningsklassen för en handledare (A 9) till A 11, avlöningsklassen för två handledare (A 7) till A 8 samt ändras en extraordinarie kanslistbefattning (A 7) till en extraordinarie byråsekreterarbefattning A 8.

Dessutom har utskottet på basis av erhållen utredning ändrat namnen på Perttulan erityisammattikoulu, Kuhankosken erityisammattikoulu och Alavuden erityisammattikoulu till Perttulan *ammatillinen koulutuskeskus,* Kuhankosken *opetuskoti* och Alavuden *ammatillinen koulutuskeskus.*

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

57. Semesterverksamhet

42. *Statlig ersättning för kostnaderna för semestersystem för småföretagare* (reservationsanslag). Utskottet anser att regeringen bör se till att alla till semesterpenning berättigade tillförsäkras denna lagstadgade rätt.

51. *Statsunderstöd för semesterverksamhet.* På basis av finansmotionen nr 604 har utskottet på momentet, som återintas i utgiftsstaten, antecknat 150 000 mark för grundreparation av Lomakotien Liitto ry:s medlemsorganisationers semesterhem.

På basis av finansmotionen nr 627 har utskottet på momentet antecknat 260 000 mark till Invalidförbundet rf för handikappades semestrar.

På basis av finansmotionen nr 691 har utskottet på momentet antecknat 300 000 mark för understödjande av cancerpatienters semestrar.

På basis av finansmotionen nr 506 har utskottet på momentet antecknat 400 000 mark för den semesterverksamhet som anordnas av Lungskadeförbundet rf.

Momentets slutsumma är 1 110 000 mark.

63. Statens mentalsjukhus

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås att bland annat följande befattningar skall indras vid Barnmorskeinstitutets sjukhus:

		Avlöningsklass
	Extraordinarie:	
2	socialsköterskor	A 10
29	sjukskötare	A 10
1	biträdande kosthållsföreståndarinna	A 5
5	tvätterskor	A 2

Utskottet har på basis av erhållen utredning med stöd av lagen (767/76) och förordningen (768/76) om befogenhet att reglera statens tjänster och befattningar ändrat benämningarna på ovan nämnda extraordinarie befattningar räknat från 1.10.1985. Avsikten har således varit att indra följande befattningar:

		Avlöningsklass
	Extraordinarie:	
2	socialarbetare	A 10
29	sjukskötare	A 10
1	biträdande husmor	A 5
5	linneförrådsbiträden	A 2

I momentets ytterligare motivering föreslås för effektivering av verksamheten att vid Niuvanniemi sjukhus inrättas bl.a. två extraordinarie specialsjukskötarbefattningar (A 12) och en extraordinarie biträdande avdelningsskötarbefattning (A 14). — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat avlöningsklassen för de specialsjukskötarbefattningar som skall inrättas till A 13 och avlöningsklassen för den biträdande avdelningsskötarbefattningen till A 15.

I samma moments ytterligare motivering föreslås att vid Niuvanniemi sjukhus räknat från 1.3.1986 skall inrättas en extraordinarie byråfunktionärsbefattning (A 4). I stället avdras 48 600 mark i arvode åt ett byråbiträde (A 4) från tillfälliga funktionärers arvoden räknat från samma tidpunkt.

Enligt vad som utretts för utskottet har avsikten varit att inrätta en extraordinarie byråfunktionärsbefattning (A 1) samt att från tillfälliga funktionärers arvoden räknat från samma tidpunkt avdra 41 000 mark i arvode åt ett byråbiträde (A 1).

Utskottet har på grund av det tillägg som utskottet gjort under moment 29.10.01 från löner i arbetsförhållande dragit av 59 000 mark i avlöningsutgifter för fyra personer vid Niuvanniemi sjukhus räknat från 1.9.1986.

Momentets slutsumma minskar med 51 400 mark.

66. Läkemedelslaboratoriet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets dispositionsplan föreslås 167 300 mark för tillfälliga funktionärers arvoden för avlönande av två personer och för löner i arbetsförhållande 163 300 mark för avlönande av två personer. — Utskottet har har på basis av erhållen utredning i dispositionsplanen strukit lönerna i arbetsförhållande och överfört ifrågavarande anslag till tillfälliga funktionärers arvoden för avlönande av två personer.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

73. Hälsofostran och -övervakning

50. *Statsunderstöd till Keskustan Terveysliitto ry.* På basis av finansmotionen nr 1054 har utskottet på detta moment, som återintas i utgiftsstaten, antecknat ett anslag om 250 000 mark för stödjande av Keskustan Terveysliitto ry.

Momentets slutsumma är 250 000 mark.

78. Av kommunerna anordnat folkhälsoarbete

Utskottet förutsätter att medicinalstyrelsen fäster särskild uppmärksamhet vid att kommunerna inte av kostnadsskäl försätts i ett oskäligt läge då de av privata läkare, läkarstationer eller rehabiliteringsanstalter måste köpa bland annat röntgen- och anestesiläkarservice.

79. Av kommunerna anordnad specialsjukvård

30. *Statsandel till kommunerna för specialsjukvårdens driftskostnader* (förslagsanslag). Utskottet anser det vara viktigt att till buds stående resurser inriktas i synnerhet på att utveckla möjligheterna att vårda cancerpatienter och att vården av cancerpatienter och kransartärskirurgin ägnas särskild uppmärksamhet då de nya utvecklingsplanerna för hälsovården utarbetas.

31. *Statsandel till kommunerna för specialsjukvårdens anläggningskostnader* (förslagsanslag). I momentets motivering nämns bland annat: ”Vidare och med hänvisning till huvudtitelns motivering har man för avsikt att förverkliga utvidgningsprojektet för Tammerfors universitetscentralsjukhus och utvidgningsprojektet för ögonkliniken vid Helsingfors universitetscentralsjukhus så, att statsandel beviljas som finansiering i efterskott i lika stora årliga rater under sju års tid räknat från det kalenderår som följer efter att projektet färdigställts. På den obetalda delen av statsandelen erläggs en årlig ränta som motsvarar Finlands Banks grundränta och som räknas från och med betalningsdagen för den första årsraten.” I motiveringen nämns vidare: ”Av ovan nämnda totala kostnadsberäkning utgör andelen för projekt som genomförs såsom efterfinansiering 186 100 000 mk.” — Eftersom riksdagen lämnat regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården vilande över nyval har utskottet strukit ovan nämnda motiveringsavsnitt. Utskottet har dessutom ändrat momentets motivering så att under år 1986 får godkännas program för genomförande av projekt, vilkas kostnader beräknas uppgå till minst 11 000 000 mk och vilka är nämnda i den riksomfattande planen för hälsovården och avsedda i 5 § 3 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården, samt ändringar av tidigare godkända program för förverkligande av projekt så, att deras sammanlagda kostnader beräknas uppgå till högst 39 600 000 mk och så, att projekten förorsakar utbetalning av högst 12 800 000 mk i statsandelar under år 1986.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

36. *Statsunderstöd till kommunerna för vissa driftskostnader för specialsjukvården.* På basis av finansmotionerna nr 279, 989, 1623 och 2011 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 2 000 000 mark för ökat antal hjärt-by-pass-operationer.

På basis av finansmotionen nr 1869 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 500 000 mark för anskaffning av specialundersökningsappatur för hjärtsjukdomar hos barn.

Momentets slutsumma ökar med 2 500 000 mark.

81. Enskilda sammanslutningars specialsjukvård

Utskottet har återinfört detta kapitel i utgiftsstaten.

51. *Statsunderstöd för driftskostnader för privata producenter av hälsovårdstjänster.* På basis av finansmotionen nr 1738 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 300 000 mark till Suomen Diabetesliitto för finansiering av öppen vård.

På basis av finansmotionen nr 1056 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 400 000 mark som stöd till Allergiförbundet.

På basis av finansmotionen nr 1703 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 400 000 mark till Reumaliitto — Reumaförbundet rf för utvecklande av patientrådgivningen.

På basis av finansmotionen nr 1091 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 200 000 mark för stödjande av Pohjois-Suomen Syöpäyhdistys.

På basis av finansmotionen nr 1014 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark för stödjande av Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys ry.

På basis av finansmotionen nr 1837 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 150 000 mark för understödjande av forskningsstiftelsen för Pohjois-Karjala-projekti.

På basis av finansmotionerna nr 201 och 1836 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 165 000 mark för understödjande av Pohjois-Karjalan sydänpiiri ry:s verksamhet.

På basis av finansmotionen nr 1595 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för stödjande av Etelä-Pohjanmaan Sydäntautipiiris verksamhet.

Utskottet har dessutom höjt det på momentet antecknade anslaget med 100 000 mark.

Momentets slutsumma är 1 830 000 mark.

89. Nykterhetsarbete

50. *Statsunderstöd åt enskilda sammanslutningar för nykterhetsarbete.* I momentets motivering nämns att momentets anslag får användas för avlönande av högst 90 personer i huvudsyssla samt 18 personer i bisyssla. — Utskottet har ändrat momentets motivering så att momentets anslag får användas för avlönande av högst 91 personer i huvudsyssla samt 18 personer i bisyssla.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

92—95. Användningen av avkastningen av Penningautomatföreningens verksamhet

Eftersom den i motiveringen till momentet 33.06.50 nämnda lagen om ändring av lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering, som behandlats i riksdagen, lämnats vilande över nyval, frigörs det understöd om 17 400 000 mark som föreslagits under moment 33.92.50 av penningautomatföreningens avkastning för utgifter föranledda av institutets för arbetshygien verksamhet att omfördelas på kapitlen 33.92—95.

92. Folkhälsans främjande

50. *Understöd åt enskilda sammanslutningar för kostnader för folkhälsoarbete* (förslagsanslag). Med hänvisning till kapitlets motivering har utskottet minskat anslaget under momentet med 12 000 000 mark.

Momentets slutsumma minskar med 12 000 000 mark.

93. (33.93, 94 och 95) Främjande av vissa former av socialservice

50. (33.93.50) *Understöd åt enskilda sammanslutningar för kostnader för vård av barn och unga* (förslagsanslag). Med hänvisning till kapitlens motivering har utskottet ökat anslaget under momentet med 2 000 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 2 000 000 mark.

51. (33.94.50) *Understöd åt enskilda sammanslutningar för kostnader för åldringsvård* (förslagsanslag). Med hänvisning till kapitlens motivering har utskottet ökat anslaget under momentet med 2 700 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 2 700 000 mark.

52. (33.95.50) *Understöd åt enskilda sammanslutningar för kostnader för vård av handikappade* (förslagsanslag). Med hänvisning till kapitlens motivering har utskottet ökat anslaget under momentet med 3 800 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 3 800 000 mark.

94. Främjande av semestermöjligheter

50. *Understöd åt enskilda sammanslutningar för kostnader för semesterverksamhet* (förslagsanslag). Med hänvisning till kapitlens motivering har utskottet ökat anslaget under momentet med 3 500 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 3 500 000 mark.

Huvudtitel 34
ARBETSKRAFTSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Arbetskraftsministeriet

01. (34.01.01 och 34.99.01, en del) *Avlöningar* (förslagsanslag). Enligt vad som utretts för utskottet har avsikten varit att med hänvisning till motiveringen till undermoment 28.80.02.6 i 1985 års utgiftsstat i momentets ytterligare motivering föreslå att tillfälliga funktionärers arvoden ökas med 123 600 mark för avlönande av en specialplanerare (A 22).

Momentets slutsumma ökar med 123 600 mark.

22. *Arbetskraftspolitiska undersökningar* (reservationsanslag). I momentets ytterligare motivering konstateras att med anslaget under momentet får avlönas en person för de samnordiska försöksprojekten. — På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat denna motivering så att med anslaget får avlönas två personer för de samnordiska försöksprojekten.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

06. Arbetskraftsärendenas distrikts- och lokalförvaltning

Enligt kapitlets motivering skall, för att den administrativa regionindelningen skall förenhetligas, gränserna för Helsingfors, Åbo, Tammerfors och Kouvola arbetskraftsdistrikt ändras så att de motsvarar länsgränserna. — På basis av erhållen utredning konstaterar utskottet att en ändring av gränserna för Tammerfors arbetskraftsdistrikt emellertid förutsätter att Satakunta arbetskraftsdistrikt grundas, varför utskottet förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att grunda Satakunta arbetskraftsdistrikt.

01. (34.06.01 och 34.99.01, en del) *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås med hänvisning till kapitlets motivering att 30 extraordinarie byrådirektörsbefattningar (A 18) inrättas räknat från 1.3.1986 och att i stället två extraordinarie byråföreståndarbefattningar (A 15), sex extraordinarie byråföreståndarbefattningar (A 14) och 22 extraordinarie byråföreståndarbefattningar (A 13) skall indras räknat från samma tidpunkt. — Enligt vad som utretts för utskottet har avsikten varit att föreslå att 33 extraordinarie byrådirektörsbefattningar (A 18) inrättas räknat från 1.3.1986 och att i stället tre extraordinarie byråföreståndarbefattningar (A 15), sex extraordinarie byråföreståndarbefattningar (A 14) och 24 extraordinarie byråföreståndarbefattningar (A 13) indras räknat från samma tidpunkt.

På basis av erhållen utredning anser utskottet det vara nödvändigt att också de tillfälliga byråföreståndarbefattningar som framgår av kapitlets allmänna motivering ändras till extraordinarie byråföreståndarbefattningar. Utskottet har av denna anledning till avlöningar för tjänstemän med grundlön och avtalslön samt för extraordinarie tjänstemän antecknat ett tillägg om 300 000 mark för inrättande av fyra extraordinarie byråföreståndarbefattningar (A 18) räknat från 1.3.1986, utöver de 33 befattningar som regeringen föreslår. På motsvarande sätt kan från tillfälliga funktionärers arvoden dras av 200 000 mark, dvs. fyra tillfälliga byråföreståndares arvoden.

Enligt vad som utretts för utskottet har avsikten varit att i momentets ytterligare motivering, med hänvisning till motiveringen till undermoment 28.80.02.6 i 1985 års utgiftsstat föreslå ett tillägg till tillfälliga funktionärers arvoden utom för de föreslagna tjänsterna, också föreslå 188 900 mark för avlönande av en forskare (A 21) och en ledande arbetskraftskonsulent (A 13).

I momentets ytterligare motivering föreslås med hänvisning till motiveringen till undermo-

mentet 28.80.02.(7) ett tillägg till tillfälliga funktionärers arvoden bland annat för avlönande av en arbetskraftskonsulent (A 6). — Hänvisande till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat avlöningsklassen till A 7.

På basis av erhållen utredning har utskottet konstaterat att den nordiska arbetsförmedlingen bör utvecklas. På basis av finansmotionen nr 387 har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 70 000 mark till löner i arbetsförhållande för effektivering av den nordiska arbetsförmedlingen inom Vasa arbetskraftsdistrikt.

På basis av erhållen utredning har utskottet i dispositionsplanen utökat lönerna i arbetsförhållande med 35 000 mark i syfte att förbättra kundservicen.

Momentets slutsumma ökar med 393 900 mark.

50. (34.30 och 50) Skötseln av sysselsättningen

Enligt kapitlets motivering kan åt personer som placerats med sysselsättningsanslag som baserar sig på lön betalas lön högst enligt avlöningsklass A 17. — Utskottet har på basis av erhållen utredning slopat denna begränsning och beaktat den under moment 34.50.02.

02. (34.30.02 och 50.02) *Avlöningar* (förslagsanslag). Med hänvisning till sitt uttalande i kapitlets allmänna motivering har utskottet till motiveringen till undermoment 1. (34.30.02.1 och 50.02.1) *Statens arbetsuppgifter* fogat följande uttalande: ”Till dem som avlönas med anslag under detta moment kan betalas lön högst enligt avlöningsklass A 17.” — Enligt vad som utretts för utskottet har avsikten varit att i motiveringen till undermoment 1 uttala följande om dem som skall sysselsättas med anslaget: ”Med anslaget under undermomentet kan under året sysselsättas i genomsnitt 7450 personer, varav högst 220 personer inom arbetskraftsförvaltningen. I det antal som skall sysselsättas inom arbetskraftsförvaltningen ingår inte arbetshandikappade personer.”

61. (34.30.62, en del, 50.44 och 50.61, en del) *Statsunderstöd för lindrande av arbetslösheten* (reservationsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 3 000 000 mark och anvisat beloppet för sysselsättande av ungdomar under 25 år.

Momentets slutsumma ökar med 3 000 000 mark.

77. *Investeringsutgifter för tryggande av sysselsättningen* (förslagsanslag). Utskottet har preciserat grunderna för användningen av anslaget så att sammanlagt cirka 100 000 000 mark av anslaget kan beviljas väg- och vattenbyggnadsverket för finansiering av halvfärdiga arbeten samt för nya mindre projekt och även för andra förestående projekt då det också med tanke på det planmässiga genomförandet av vägpolitiken är motiverat att finansiera projektet.

99. Övriga utgifter inom arbetskraftsministeriets förvaltningsområde

08. *Kommittéer och sakkunniga.* På basis av erhållen utredning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 50 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 50 000 mark.

Huvudtitel 35
MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöministeriet

01. *Avlöningar* (förslagsanslag). I momentets ytterligare motivering föreslås på grund av flyttningen till fastigheten Bangatan 3 att räknat från 1.9.1986 skall inrättas bl.a. två extraordinarie vaktmästarbefattningar (A 6). — Med hänvisning till det som anförts i den detaljerade motiveringens allmänna del har utskottet ändrat avlöningsklassen till A 7.

09. *Permanenta delegationer och kommissioner.* Utskottet har ökat det i momentets dispositionsplan för delegationen för Skärgårdshavets nationalpark anvisade anslaget med 20 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 20 000 mark.

10. Miljö- och naturvårdsundersökningar

22. (35.15.22) *Naturvårds- och friluftsundersökningar* (reservationsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet i den sista meningen av momentets motivering strukit ordet ''tillfälligt''.

Utskottet har höjt det på momentet föreslagna anslaget med 200 000 mark för naturvårdsundersökningar.

Momentets slutsumma ökar med 200 000 mark.

25. (35.10.25) *Miljöundersökningar och -utredningar* (reservationsanslag). Utskottet har ändrat momentets motivering så att anslaget på momentet får användas till avlönande av i genomsnitt sju personer i arbetsavtalsförhållande och har på momentet antecknat ett tillägg om 390 000 mark.

Utskottet har till anslaget för undersökning som betjänar fortlöpande kontroll av miljöns tillstånd antecknat ett tillägg om 200 000 mark.

På basis av finansmotionen nr 254 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 15 000 mark för en utredning om bekämpningsmedlens biverkningar.

Momentets slutsumma ökar med 605 000 mark.

13. Avfallshantering och utnyttjande av avfall

61. (35.10.61) *Stödjande av avfallshantering i skärgården och fjällen.* På basis av finansmotionen nr 1649 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 100 000 mark till Håll Skärgården Ren r.f. för stödjande av avfallshantering i skärgården.

Momentets slutsumma ökar med 100 000 mark.

62. (35.10.28) *Utvecklande av avfallshanteringsteknologi* (reservationsanslag). På basis av finansmotionen nr 1293 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 30 000 mark till medborgarorganisationer för stödjande av experiment som främjar återanvändningen av avfall.

Momentets slutsumma ökar med 30 000 mk.

15. Naturvården och rekreationsanvändning av naturen

62. *Skärgårdens miljövårdsbidrag* (reservationsanslag). Utskottet har ökat det på momentet föreslagna anslaget med 50 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 50 000 mark.

20. Inrättande och skötsel av naturskyddsområdena

88. *Anskaffning av mark för naturvårdsändamål* (reservationsanslag). Utskottet har höjt det på momentet föreslagna anslaget med 5 000 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 5 000 000 mark.

25. Vatten- och miljöförvaltningen

23. *Planering och övervakning av vattendrag* (reservationsanslag). På basis av erhållen utred-

ning har utskottet i den sista meningen av motiveringen till undermoment 1. *Planering och övervakning av vattenvården* strukit ordet ''tillfälligt''.

24. *Skydd av havsmiljön.* På basis av erhållen utredning har utskottet i den sista meningen av momentets motivering strukit ordet ''tillfälligt''.

31. *Understöd för samhällenas vattenvårdsåtgärder* (reservationsanslag). Utskottet har höjt det på momentet föreslagna anslaget med 2 000 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 2 000 000 mark.

32. *Statsandel till kommunerna för miljövårdens driftskostnader* (förslagsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat momentets rubrik ''Statsandel för avlönande av sekreterare till kommunernas miljöskyddsnämnder'', anslagstypen samt motiveringen som följer: ''*Statsandel till kommunerna för miljövårdens driftskostnader* (förslagsanslag). Med hänvisning till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om kommunernas miljövårdsförvaltning föreslås under momentet ett anslag om 2 200 000 mark, varav såsom statsandel till kommunerna för personalutgifter 1 600 000 mark och för övriga driftskostnader 600 000 mark. Anslaget under momentet skall med stöd av den lag som skall ges om kommunernas miljövårdsförvaltning användas för betalning av den statsandel som tillkommer kommunerna för miljövårdens driftskostnader. Med anslaget under momentet avlönas 80 personer som berättigade till statsandel.'' — Utskottet har ökat det under momentet föreslagna anslaget med 600 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 600 000 mark.

70. *Anskaffning av inventarier* (reservationsanslag). På basis av erhållen utredning har utskottet ändrat momentets anslag till ett reservationsanslag.

26. Bekämpning av oljeskador

70. *Anskaffning av inventarier och tekniska anordningar* (reservationsanslag). Utskottet har kompletterat momentets motivering så att det i 1984 års tredje tilläggsbudget beviljade anslaget får användas för anskaffning av ett fartyg i Oili-klass utrustat med Lori-insamlingsanordning och inte för anskaffning av två 16 meters arbetsbåtar.

45. Bostadsväsendet

I kapitlets motivering nämns att under år 1986 får inledas byggnadsarbeten på högst 19 000 arava-bostäder, dvs. lika många som år 1985. — Utskottet har ändrat motiveringen så att byggnadsarbetena på cirka 19 000 arava-bostäder får inledas år 1986, dvs. lika många som år 1985.

I det motiveringsavsnitt som gäller långivningen för bostäder anförs vidare: ''När kommunernas kvoter fastställs beaktas resultaten från den utredning som förutsätts i statsförslaget för år 1985 rörande kommunernas bostadsfinansiering.'' — Utskottet har strukit ovan nämnda mening i motiveringen.

Enligt kapitlets motivering är avsikten att av anslaget för beviljningsfullmakt för bostadslån anvisa 40 000 000 mark för tillgodoseende av bostadslösas behov av hyresbostäder — närmast de bostadslösa som bor på anstalter. — Utskottet har ändrat motiveringen så att för tillgodoseende av bostadslösas behov av hyresbostäder anvisas 42 000 000 mark.

51. *Statsunderstöd för andelen eget kapital för bostäder för studerande* (reservationsanslag). Utskottet har höjt det på momentet föreslagna anslaget med 500 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 500 000 mark.

52. *Statsunderstöd åt vissa organisationer inom bostadsbranschen.* På basis av finansmotionen nr 1577 har utskottet på momentet antecknat 200 000 mark för stödjande av Vuokralaisten Keskusliitto ry.

På basis av finansmotionen nr 2084 har utskottet på momentet antecknat ett anslag om 200 000 mark för stödjande av Asukasliitto ry.

Momentets slutsumma ökar med 400 000 mark.

53. *Räntestöd för lån som beviljats för anskaffande av ägarbostad* (förslagsanslag). Utskottet anser det vara nödvändigt att regeringen reder ut om det är möjligt att underlätta ungdomarnas återbetalning av bostadslån genom att räntestödet höjs.

56. *Understöd för reparationsverksamhet i energihushållningssyfte* (reservationsanslag). I momentets motivering anförs att högst 200 000 mark av anslaget under momentet på grunder som fastställts av statsrådet får användas som understöd för planering av grundreparationer och -förbättringar. — Utskottet har ändrat momentets motivering så att anslaget under momentet på de grunder som statsrådet fastställt får använ-

das som understöd för planering av grundreparationer och -förbättringar.

64. *Understöd till hyreshus med ekonomiska svårigheter.* Utskottet har höjt det på momentet föreslagna anslaget med 5 000 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 5 000 000 mark.

83. *Bostadslån.* Enligt momentets motivering får man under år 1986 börja bygga högst 19 000 nya bostäder som berörs av statens bostadslångivning. — Utskottet har ändrat momentets motivering så att man under år 1986 får börja bygga högst cirka 19 000 nya bostäder som berörs av statens bostadslångivning.

I kapitlets motivering nämns att avsikten är att av beviljningsfullmakterna för bostadslån och det anslag som är avsett för utanordningen av bostadslån anvisa 40 000 000 mark för tillgodoseende av bostadslösas behov av hyresbostäder — närmast de bostadslösa som bor på anstalter. — Utskottet anser det vara viktigt att anslaget på momentet kan användas för anskaffning av bostäder för bostadslösa, dels genom nyproduktion och dels inom ramen för det tillbudsstående bostadsbeståndet.

99. Övriga utgifter inom miljöministeriets förvaltningsområde

50. (35.10.50) *Statsunderstöd till de riksomfattande naturvårdsorganisationerna.* Utskottet

Huvudtitel 36
STATSSKULDEN

03. Ränta på utländsk skuld

90. *Ränta på långfristig utländsk skuld* (förslagsanslag). På grund av ett utländskt låns förtida återbetalning har utskottet från momentets dispositionsplans punkt ''yenlån'' avdragit 19 567 300 mark.

Momentets slutsumma minskar med 19 567 300 mark.

07. Amortering av utländsk skuld

90. *Amortering av lånfristig utländsk skuld* (förslagsanslag). På grund av ett utländskt låns förtida återbetalning har utskottet på momentet antecknat ett tillägg om 465 888 000 mark till punkten ''yenlån'' i dispositionsplanen.

Momentets slutsumma ökar med 465 888 000 mark.

09. Övriga utgifter för statskulden

21. *Arvoden och andra utgifter för statsskulden* (förslagsanslag). Utskottet har i momentets dispositionsplans punkt ''Utgifter för utländska lån'' antecknat ett tillägg om 13 376 600 mark.

Momentets slutsumma ökar med 13 376 600 mark.

INKOMSTER

Avdelning 12

INKOMSTER AV BLANDAD NATUR

28. Finansministeriets förvaltningsområde

65. *Otnäs statsområdes inkomster.* Kalkylen över de under momentets undermoment 1. *Inkomster av avgiftsbelagd service* beräknade kostnaderna för Otnäs värme- och elverk har på basis av en utredning från finansministeriet ändrats som följer:

Kostnader

	mk	mk
Löner	2 680 000	
Socialskyddsavgifter	200 000	
Anskaffning av värme	16 260 000	
Anskaffning av el	11 190 000	
Övrigt	1 720 000	32 050 000
Kalkylerade poster		
Pensionskostnader	670 000	
Kapitalkostnader	3 200 000	
Förvaltningskostnader	300 000	4 170 000
	Sammanlagt	36 220 000

1984 bokslut .....

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

29. Undervisningsministeriets förvaltningsområde

10. (12.29.12—33) *Högskolornas inkomster.* Enligt motiveringen till undermoment 2. (12.29.12.3, 13.1, 14.1, 17.1, 18.2, 19.1, 20.2, 21.2, 24.2, 25.2, 26.1, 27.1—30.1, 32.1—33.1) *Inkomster av övrig avgiftsbelagd service* inflyter under detta undermoment inkomster bl.a. av den rättskemiska provundersökningsverksamheten vid Helsingfors universitet. Enligt en utredning från undervisningsministeriet har avsikten varit att hänföra dessa inkomster till undermoment 1. (12.29.12.1, 18.1, 20.1, 21.1, 24.1, 25.1) *Inkomster av medicinsk, odontologisk samt veterinärmedicinsk avgiftsbelagd service.* Av denna anledning har undermoment 1 ökats med 1 000 000 mark såsom Helsingfors universitets inkomster och undermoment 2 i stället minskats med 1 000 000 mark från Helsingfors universitets inkomster.

Momentets slutsumma förändras inte med anledning av det ovan konstaterade.

30. Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

35. *Avgifter för jakt på hjortdjur.* Hänvisande till det som uttalats under moment 30.35.41 har utskottet ökat momentet med 150 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 150 000 mark.

39. *Jaktvårdsavgifter.* Med hänvisning till det som uttalats under moment 30.35.40 har från momentet dragits av 80 000 mark.

Momentets slutsumma minskar med 80 000 mark.

Avdelning 14
STATENS AFFÄRSFÖRETAG

01. Statsjärnvägarna

06. *Vissa ersättningar för järnvägstrafik.* Med hänvisning till tillägget under moment 31.57.40 har utskottet på detta moment antecknat ett tillägg av 6 000 000 mark.

Enligt utskottets beslut är driftsinkomsterna sammanlagt 3 209 700 000 mark och driftsutgifterna (31.90.01—29) 4 242 584 000 mark. Behovet av tilläggsfinansiering för driftshushållningen är 1 032 884 000 mark.

Avdelning 15
LÅN

01. *Nya statslån.* För finansiering av förtida återbetalning av ett utländskt lån samt i övrigt för balansering av statsförslaget har utskottet ökat momentet med 650 000 000 mark.

Momentets slutsumma ökar med 650 000 000 mark.

Enligt utskottets förslag uppgår utgifterna till 101 427 876 700 mark.

Enligt förslaget är inkomsterna 101 430 582 000 mark. I enlighet med det ovan sagda uppstår det i budgeten ett överskott om 2 705 300 mark.

Hänvisande till det ovan anförda föreslår utskottet vördsamt

att Riksdagen godkänner följande statsförslag för år 1986:

Republiken Finlands statsförslag för år 1986

INKOMSTER

Avdelning 11

	mk
11. SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	**77 437 000 000**
01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet	**27 335 000 000**
01. Skatt på inkomst och förmögenhet	26 665 000 000
02. Sjömansskatt	5 000 000
03. Skatt på arv och gåva	405 000 000
04. Lotteriskatt	260 000 000
04. Skatter och avgifter på grund av omsättning	**27 442 000 000**
01. Omsättningsskatt	26 450 000 000
02. Skatt på vissa försäkringspremier	840 000 000
03. Apoteksavgifter	152 000 000
06. På grund av import uppburna skatter och avgifter	**1 800 000 000**
01. Importtull	870 000 000
02. Importavgifter	20 000 000
09. Utjämningsskatt	910 000 000
08. Acciser	**13 246 000 000**
01. Tobaksaccis	1 870 000 000
02. Sötsaksaccis	115 000 000
03. Ölaccis	1 335 000 000
04. Skatt på alkoholdrycker	3 540 000 000
05. Läskedrycksaccis	70 000 000
06. Accis på livsmedelsprodukter	115 000 000
07. Bränsleaccis	4 500 000 000
08. Accis på ätbara fetter	177 000 000
09. Sockeraccis	120 000 000
10. Accis på elström	820 000 000
11. Accis på gödselmedel	254 000 000
12. Accis på oljekraftfoder	15 000 000
13. Accis på foderblandningar	125 000 000
14. Proteinaccis	190 000 000

10.	**Övriga skatter**	**6 631 000 000**
01.	Stämpelskatt	2 950 000 000
02.	Biografskatt	1 000 000
03.	Skatt på bilar och motorcyklar	3 150 000 000
04.	Motorfordonsskatt	530 000 000
12.	**Socialskyddsavgifter**	**5 000 000**
01.	Arbetsgivares barnbidragsavgift	5 000 000
19.	**Övriga inkomster av skattenatur**	**978 000 000**
01.	Oy Alko Ab:s överskott	640 000 000
02.	Lästavgifter	2 500 000
04.	Marknadsföringsavgifter för vissa lantbruksprodukter	165 500 000
06.	Utjämningsavgifter som uppbärs för vissa lantbruksprodukter	140 000 000
07.	Kvotavgift för mjölk	30 000 000

Avdelning 12

12.	**INKOMSTER AV BLANDAD NATUR**	**6 041 900 000**
24.	**Utrikesministeriets förvaltningsområde**	**15 000 000**
99.	Inkomster inom utrikesministeriets förvaltningsområde	15 000 000
25.	**Justitieministeriets förvaltningsområde**	**148 715 000**
30.	Städernas deltagande i upprätthållandet av rättsvården	1 715 000
31.	Inkomster av privaträttsliga delgivningar	4 500 000
47.	Utsökningsavgifter	27 000 000
50.	Fångvårdsväsendets inkomster	111 500 000
99.	Övriga inkomster inom justitieministeriets förvaltningsområde	4 000 000
26.	**Inrikesministeriets förvaltningsområde**	**81 705 000**
06.	Inkomster av folkbokföringen	14 900 000
62.	Inkomster av polisdepåernas avgiftsbelagda service	13 775 000
64.	Inkomster i form av avgifter till exekutions- och stämningsmannaväsendet	34 900 000
90.	Gränsbevakningsväsendets inkomster	16 670 000
99.	Övriga inkomster inom inrikesministeriets förvaltningsområde	1 460 000
27.	**Försvarsministeriets förvaltningsområde**	**159 532 000**
14.	Inkomster av avgiftsbelagd service	16 472 000
20.	Inkomster vid föryttring och uthyrning av försvarsmaktens lösegendom	2 000 000
27.	Hyres- och arrendeinkomster	59 830 000
99.	Övriga inkomster inom försvarsministeriets förvaltningsområde	81 230 000
28.	**Finansministeriets förvaltningsområde**	**954 324 000**
28.	Kommunernas andelar av beskattningskostnaderna	278 000 000

29.	Folkpensionsanstaltens andel av beskattningskostnaderna	75 200 000
30.	Evangelisk-lutherska församlingarnas andelar av beskattningskostnaderna	42 500 000
49.	Tullverkets inkomster	24 656 000
50.	Myntverkets inkomster	52 415 000
52.	Statistikcentralens inkomster	10 420 000
54.	Bankinspektionens inkomster	7 498 000
60.	Byggnadsförvaltningens inkomster	103 000 000
65.	Otnäs statsområdes inkomster	13 600 000
70.	Statens utbildningscentrals inkomster	35 000
86.	Förbindelser som ingåtts med internationella finansieringsinrättningar	260 000 000
99.	Övriga inkomster inom finansministeriets förvaltningsområde	87 000 000
29.	**Undervisningsministeriets förvaltningsområde**	**1 509 844 000**
06.	Statens audiovisuella centrals inkomster	2 200 000
07.	Finlands filmarkivs inkomster	1 390 000
10.	Högskolornas inkomster	210 300 000
12.	Konsthögskolornas inkomster	1 160 000
39.	Statens studiestödscentrals inkomster	23 005 000
42.	Vissa statliga läroanstalters inkomster	5 310 000
43.	Studentexamensnämndens inkomster	9 680 000
55.	Skolor för handikappade barn	4 480 000
60.	Statens yrkesläroanstalters inkomster	235 695 000
61.	Inkomster av yrkesutbildningsstyrelsens skollägenheter och skogar	75 000 000
91.	Statens andel av tippningens och penninglotteriets vinstmedel	864 000 000
92.	Inkomster av Sveaborg	3 100 000
93.	Riksarkivets inkomster	400 000
94.	Landsarkivens inkomster	224 000
95.	Museiverkets inkomster	3 000 000
96.	Inkomster av filmgranskning	900 000
99.	Övriga inkomster inom undervisningsministeriets förvaltningsområde	70 000 000
30.	**Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde**	**271 816 000**
08.	Lantbruksförvaltningens inkomster	5 098 000
10.	Statens lantbrukskemiska anstalts inkomster	6 773 000
12.	Statens frökontrollanstalts inkomster	5 900 000
14.	Inkomster av statens lantbrukstekniska forskningsanstalt	2 150 000
15.	Inkomster av statens kontrollanstalt för mjölkprodukter	6 260 000
16.	Inkomster av statens forskningsanstalt för mjölkhushållning	5 750 000
17.	Inkomster av statens hästförädlingsanstalt	971 000
30.	Statens andel av inkomsten av vadhållning vid travtävlingar	31 000 000
32.	Växtförädlingsavgifter	5 100 000
35.	Avgifter för jakt på hjortdjur	22 150 000
36.	Pilkfiskeavgifter	6 400 000
37.	Avgifter till främjande av fiskerihushållningen	15 650 000
38.	Vilt- och fiskeriforskningsinstitutets inkomster	2 500 000
39.	Jaktvårdsavgifter	22 634 000
40.	Vattenförvaltningens inkomster	2 000 000
50.	Forststyrelsens inkomster av blandad natur	4 100 000
60.	Lantmäteriförvaltningens inkomster	81 900 000
70.	Lantbrukets forskningscentrals inkomster	16 000 000
76.	Skogsforskningsinsitutets inkomster	2 040 000
80.	Inkomster av avgifter för köttkontroll	13 390 000

84.	Statens veterinärmedicinska anstalts inkomster	12 450 000
99.	Övriga inkomster inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde	1 600 000
31.	**Trafikministeriets förvaltningsområde**	**593 510 000**
22.	Kommunernas andel i underhållet av bygdevägar	58 000 000
23.	Kommunernas andel i byggandet av bygdevägar	40 000 000
24.	Väg- och vattenbyggnadsverkets inkomster av blandad natur	18 300 000
25.	Andelar av sådana kostnader för vägarbeten vilka uppbärs hos utomstående	46 000 000
26.	Inkomster av väg- och vattenbyggnadsverkets avgiftsbelagda service	18 650 000
40.	Bilregistercentralens inkomster	153 000 000
47.	Inkomster av flygtrafiken och flygplatsernas fastigheter	250 900 000
50.	Meteorologiska institutets inkomster	8 660 000
32.	**Handels- och industriministeriets förvaltningsområde**	**708 094 000**
12.	Sjöfartsväsendets inkomster	271 140 000
28.	Näringsstyrelsens inkomster	200 000
32.	Inkomster av patent- och registerstyrelsens avgiftsbelagda service	37 290 000
34.	Licensverkets inkomster	5 120 000
39.	Inkomster av tekniska kontrollcentralens avgiftsbelagda service	36 340 000
40.	Geologiska forskningscentralens inkomster	6 073 000
42.	Statens tekniska forskningscentrals inkomster	313 600 000
99.	Övriga inkomster inom handels- och industriministeriets förvaltningsområde	38 331 000
33.	**Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde**	**547 000 000**
01.	Social- och hälsovårdsministeriets inkomster	3 900 000
03.	Inkomster av arbetarskyddsförvaltningen	600 000
24.	Av försäkringsbolag, som bedriver olycksfallsförsäkring, erlagd premieandel	8 915 000
40.	Statens skolhems inkomster	41 164 000
43.	Statens specialskolors inkomster	3 042 000
45.	Inkomster av statens anstalter för utvecklingsstörda	8 237 000
53.	Inkomster av statens vårdanstalter för missbrukare av rusmedel	28 951 000
63.	Inkomster av statens mentalsjukhus	4 771 000
65.	Folkhälsoinstitutets inkomster	61 420 000
66.	Läkemedelslaboratoriets inkomster	1 840 000
67.	Inkomster av försäljningstillstånd för farmaceutiska specialpreparat och naturprodukter	8 660 000
68.	Strålskyddscentralens inkomster	22 000 000
92.	Avkastning av penningautomatföreningens verksamhet	286 000 000
98.	Återbäringar av statsunderstöd	50 000 000
99.	Övriga inkomster inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde	17 500 000
34.	**Arbetskraftsministeriets förvaltningsområde**	**86 600 000**
50.	Ersättningar för översysselsättningen under sommarsäsongen	100 000
70.	Återbäring av betalningar enligt lönegaranti	80 000 000
99.	Övriga inkomster inom arbetskraftsministeriets förvaltningsområde	6 500 000

35.	**Miljöministeriets förvaltningsområde**	**26 460 000**
23.	Vattenskyddsavgifter	1 100 000
32.	Inkomster som uppkommer för staten av överlåtelse av hyresbostäder och -hus med bostadslån	15 000 000
60.	Överföring från oljeskyddsfonden	10 000 000
99.	Övriga inkomster inom miljöministeriets förvaltningsområde	360 000
39.	**Övriga inkomster av blandad natur**	**939 300 000**
01.	Böter	200 000 000
02.	Dröjsmålsräntor, restavgifter och skattetillägg för försummad betalning av skatt inom utsatt tid, vilka skall inlevereras till staten	255 000 000
03.	Anmärkningsmedel	700 000
04.	Indragning av utgiftsrester och reserverade anslag	260 000 000
05.	Inkomst vid föryttring av statsjord och inkomstbringande rättigheter	30 000 000
06.	Genom överlåtelse av statsjord influtna inkomster som kan användas vid köp av jord för statens skogsbruk	200 000
07.	Statsunderstödda institutioners självriskandel av pensionerna	40 000 000
08.	Parkeringsbot	900 000
09.	Dag- och moderskapspenningar samt socialskyddsavgifter som skall erläggas till staten	141 500 000
10.	Övriga inkomster av blandad natur	11 000 000

Avdelning 13

13.	**RÄNTE- OCH DIVIDENDINKOMSTER SAMT ANDEL I STATENS PENNINGINRÄTTNINGARS VINST**	**2 276 000 000**
01.	**Ränteinkomster**	**1 861 000 000**
01.	Räntor på bostads- och grundförbättringslån	1 005 000 000
03.	Räntor på exportavgiftslån	4 000 000
05.	Räntor på övriga lån	307 000 000
07.	Räntor på depositioner	480 000 000
08.	Räntor på obligationer	65 000 000
02.	**Index- och kursgottgörelser**	**4 000 000**
01.	Indexgottgörelser	1 000 000
02.	Kursgottgörelser	3 000 000
03.	**Dividendinkomster**	**261 000 000**
01.	Dividendinkomster från aktiebolag med statlig majoritet	260 000 000
02.	Övriga dividendinkomster	1 000 000
04.	**Andel av statens penninginrättningars vinst**	**150 000 000**
01.	Andel av Finlands Banks vinst	125 000 000
02.	Andel av Postbankens vinst	25 000 000

Avdelning 14

14. STATENS AFFÄRSFÖRETAG 2 116 168 000

01. Statsjärnvägarna

01.	Inkomst av persontrafiken	769 600 000
02.	Inkomst av godstrafiken	2 092 100 000
03.	Inkomster av postbefordring	21 300 000
04.	Inkomster av blandad natur	125 000 000
05.	Ersättning för rabattransporter	70 000 000
06.	Vissa ersättningar för järnvägstrafik	24 000 000
07.	Inkomster av arbeten som utförts för utomstående ...	107 700 000
	Driftsinkomster sammanlagt	3 209 700 000
	Driftsutgifter (31.90.01-29)	4 242 584 000
	Driftshushållningens behov av tilläggsfinansiering	1 032 884 000

04. Post- och televerket

01.	Postväsendets trafikinkomster	2 647 000 000
02.	Ersättning av staten för postväsendets tjänster	138 920 000
03.	Ersättning av andra för postväsendets tjänster	302 000 000
04.	Televäsendets trafikinkomster	3 204 000 000
05.	Ersättning av staten för televäsendets tjänster	1 960 000
06.	Inkomster av biltrafiken	68 000 000
07.	Inkomster av blandad natur	160 000 000
	Driftsinkomster sammanlagt	6 521 880 000
	Driftsutgifter (31.94.01-29)	4 739 721 000
	Driftshushållningens finansieringstäckning	1 782 159 000

05. Post- och televerkets verkstäder

02.	Åbo Installationsverkstads inkomster	34 500 000
03.	Centrala bilreparationsverkstadens inkomster	17 000 000
	Driftsinkomster sammanlagt	51 500 000
	Driftsutgifter (31.95.22-23)	49 900 000
	Driftshushållningens finansieringstäckning	1 600 000

07. Statens förplägnadscentral

01.	Förplägnadscentralens driftsinkomster	287 000 000
	Driftsutgifter (28.94.01-29)	270 153 000
	Driftshushållningens finansieringstäckning	16 847 000

10. Statens tryckericentral

01.	Tryckericentralens driftsinkomster	176 150 000
	Driftsutgifter (28.90.21)	158 700 000

	Driftshushållningens finansieringstäckning	17 450 000

16. Statens datamaskincentral

01. Datamaskincentralens driftsinkomster	340 676 000	
Driftsutgifter (28.92.21)	275 976 000	
	Driftshushållningens finansieringstäckning	64 700 000

20. Försvarsministeriet underställd industri- och affärsverksamhet

01. Beklädnadsfabrikens inkomster	47 430 000	
02. Inkomster av Vammaskoski fabrik	57 065 000	
03. Patronfabrikens inkomster	91 000 000	
04. Inkomster av skogshushållningen	12 000 000	
Driftsinkomster sammanlagt	207 495 000	
Driftsutgifter (27.90.05-24)	196 090 000	
	Driftshushållningens finansieringstäckning	11 405 000

30. Statens upphandlingscentral

01. Upphandlingscentralens driftsinkomster	55 700 000	
Driftsutgifter (32.90.01-29)	43 549 000	
	Driftshushållningens finansieringstäckning	12 151 000

40. Statens margarinfabrik

01. Statens margarinfabriks driftsinkomster	46 528 000	
Driftsutgifter (30.90.05-22)	45 605 000	
	Driftshushållningens finansieringstäckning	923 000

43. Lantmäteristyrelsens karttryckeri

01. Karttryckeriets driftsinkomster	37 000 000	
Driftsutgifter (30.92.01-29)	30 181 000	
	Driftshushållningens finansieringstäckning	6 819 000

45. Forststyrelsens skogar

01. Inkomster av rotförsäljning	20 000 000	
02. Inkomster av virkesleveranser	1 070 000 000	
03. Inkomster av blandad natur	40 000 000	
Driftsinkomster sammanlagt	1 130 000 000	
Driftsutgifter (30.95.01-29)	958 186 000	

		Driftshushållningens finansieringstäckning	171 814 000
46.	**Skogsforskningsinstitutets skogar**		
01.	Driftsinkomster vid försöksområdena	13 200 000	
	Driftsutgifter (30.96.01-29)	13 220 000	
	Driftshushållningens behov av tilläggsfinansiering	20 000	
47.	**Lantbrukets forskningscentrals affärsverksamhet**		
01.	Inkomster av Jockis frögcentral	14 466 000	
03.	Inkomster av centralens för utsädespotatis produktionsverksamhet	15 200 000	
04.	Inkomster av produktionsverksamheten vid stationen för sunda plantor	580 000	
	Driftsinkomster sammanlagt	30 246 000	
	Driftsutgifter (30.98.05-25)	31 708 000	
	Driftshushållningens behov av tilläggsfinansiering	1 462 000	
60.	**Inkomster vid föryttring av statens egendom i affärsföretagens besittning**		**30 300 000**
01.	Försäljningsinkomster av blandad natur		25 800 000
02.	Inkomster vid föryttring av markområden och byggnader i forststyrelsens besittning		4 000 000
03.	Ersättningar till forststyrelsen för byten av områden enligt lagen om gårdsbruksenheter		500 000

Avdelning 14:

Finansieringstäckningar och inkomster av försäljning av egendom (inkomst inom kolumn)	2 116 168 000
Driftsinkomster (inkomst utom kolumn)	12 107 075 000

Avdelning 15

15.	**LÅN**	**13 559 514 000**
01.	**Återbetalade lån**	**1 589 514 000**
01.	Återbetalningar av bostads- och grundförbättringslån	1 180 000 000
03.	Avkortningar på exportavgiftslån	10 000 000
04.	Avkortningar på övriga lån	385 000 000
05.	Avkortning på köpe- och löseskilling för lägenheter, som bildats enligt lagen om gårdsbruksenheter, jorddispositionslagen och jordanskaffningslagen	12 514 000
06.	Vissa lån i anslutning till understöd för lantmäteriförrättningar, vilka bör återbetalas	2 000 000

02.	**Upplåning**	**11 970 000 000**
01.	Nya statslån	11 970 000 000

Inkomsternas totalbelopp:

101 430 582 000

UTGIFTER

Huvudtitel 21

	mk
21. REPUBLIKENS PRESIDENT	**10 157 500**
01. Republikens President(010)	**755 000**
01. Presidentens arvode och representationsanslag	660 000
21. Presidentens dispositionsmedel	95 000
02. Republikens Presidents kansli(010)	**9 402 500**
01. Avlöningar (förslagsanslag)	5 389 000
28. Förvaltningskostnader för Villa Ekudden (förslagsanslag)	1 400 000
29. Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	2 463 500
70. Anskaffning av inventarier	150 000

Huvudtitel 22

22. RIKSDAGEN	**125 891 000**
01. Riksdagsmännen(010)	**54 615 000**
01. Avlöningar (förslagsanslag)	36 408 000
02. Riksdagsmännens kostnadsersättningar (förslagsanslag)	11 857 000
05. Extra pensioner som under året beviljats riksdagsmän	50 000
20. Resor (förslagsanslag)	6 300 000
02. Riksdagens kansli(010)	**39 978 000**
01. Avlöningar (förslagsanslag)	22 428 000
29. Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	17 050 000
70. Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	500 000
05. Riksdagshuset(010)	**4 450 000**
10. Byggnaders drift (förslagsanslag)	3 850 000
13. Reparationer (reservationsanslag)	600 000

09.	**Statsrevisorerna(010)**	**3 043 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	2 112 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	831 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	100 000
14.	**Riksdagens justitieombudsman(010)**	**3 922 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	3 507 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	415 000
19.	**Riksdagsbiblioteket(280)**	**6 970 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	4 285 000
21.	Anskaffning och inbindning av litteratur (reservationsanslag)	1 800 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	885 000
25.	**Finlands delegation i Nordiska rådet(030)**	**5 260 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	1 100 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	4 160 000
99.	**Riksdagens övriga utgifter(010)**	**7 653 000**
21.	Dispositionsmedel åt rikdagsgrupperna för gruppkanslierna	6 960 000
22.	Till förfogande för Finlands grupp av Interparlamentariska unionen	693 000

Huvudtitel 23

23.	**STATSRÅDET**	**113 149 000**
01.	**Statsrådet(010)**	**14 520 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	9 215 000
20.	Resor (förslagsanslag)	655 000
21.	Ministeriernas dispositionsmedel	4 650 000
02.	**Statsrådets kansli (050)**	**15 657 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	11 737 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	3 410 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	510 000
03.	**Justitiekanslersämbetet(010)**	**5 421 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	4 879 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	392 000
70.	Anskaffning av inventarier	150 000
25.	**Statsrådets representations- och ämbetslokaler(050)**	**20 137 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	1 817 000
21.	Konsumtionsutgifter för statsrådets representationslokaler (förslagsanslag)	190 000
23.	Ständerhusets interimistiska förvaltning	130 000

26.	Representationslokaliteterna i anslutning till Fiskartorpet (förslagsanslag)	1 400 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	600 000
76.	Republikens Presidents tjänstebostad (reservationsanslag)	16 000 000
27.	**Understödjande av politisk verksamhet(010)**	**55 364 000**
50.	Understödjande av partiverksamhet	55 364 000
99.	**Statsrådets övriga utgifter(050)**	**2 050 000**
08.	Kommittéer och sakkunniga (förslagsanslag)	170 000
09.	Delegationer	90 000
24.	Ersättning för ordnar samt titelnämndens utgifter (förslagsanslag)	680 000
25.	J.V.Snellmans samlade verk (reservationsanslag)	410 000
26.	Finlands förvaltningshistoria (reservationsanslag)	500 000
28.	70-årsjubileet för Finlands självständighetsförklaring (reservationsanslag)	200 000

Huvudtitel 24

24.	**UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**2 178 593 600**
01.	**Utrikesministeriet (030)**	**50 499 000**
22.	Informationsverksamhet (reservationsanslag)	8 000 000
27.	Maskinell databehandling	2 200 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	31 299 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	9 000 000
10.	**Beskickningarna (030)**	**174 500 000**
10.	Fastigheters drift och underhåll (förslagsanslag)	58 000 000
20.	Resor och flyttningar (förslagsanslag)	31 600 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	30 500 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	9 300 000
71.	Förnyelse av utmönstrade inventarier (förslagsanslag)	980 000
88.	Anskaffning av fastigheter och lokaler (reservationsanslag)	44 120 000
20.	**Tjänster och befattningar inom utrikesförvaltningen (030)**	**287 577 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	287 577 000
30.	**Internationellt utvecklingssamarbete (040)**	**1 491 200 000**
22.	Informationsverksamhet (reservationsanslag)	3 500 000
66.	Utvecklingshjälp genom internationella organisationer (reservationsanslag)	554 800 000
67.	Bilateral utvecklingshjälp i gåvoform (reservationsanslag)	707 400 000
68.	Utvecklingskrediter (reservationsanslag)	125 000 000
69.	Humanitär hjälp till utvecklingsländerna (reservationsanslag)	100 500 000

40.	**Industriellt utvecklingssamarbete (040)**	**52 500 000**
50.	Statsbidrag till Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab (förslagsanslag)	13 000 000
66.	Ekonomiskt, industriellt och teknologiskt samarbete med utvecklingsländerna (reservationsanslag)	6 000 000
83.	Lån till Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab (reservationsanslag)	20 000 000
88.	Höjande av aktiekapitalet för Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab (reservationsanslag)	13 500 000
99.	**Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde (030)**	**122 317 600**
08.	Kommittéer och sakkunniga (förslagsanslag)	190 000
09.	Permanenta kommissioner	302 600
21.	Tillfällig representation vid internationella konferenser (förslagsanslag)	25 200 000
24.	Deltagande i internationella konferenser (reservationsanslag)	2 800 000
27.	Utgifter i Finland för internationellt samarbete (förslagsanslag)	7 285 000
28.	Säkerhetspolitisk forskningsverksamhet (reservationsanslag)	1 650 000
50.	Vissa statsunderstöd	2 680 000
51.	Understöd till nödställda finska medborgare (förslagsanslag)	200 000
66.	Vissa medlemsavgifter och betalningsandelar (förslagsanslag)	81 510 000
90.	Kursfluktuationer (förslagsanslag)	500 000

Huvudtitel 25

25.	**JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**1 216 304 000**
01.	**Justitieministeriet (070)**	**43 563 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	33 613 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	9 200 000
70.	Anskaffning av inventarier	750 000
10.	**De högsta domstolarna (090)**	**38 885 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	33 085 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	4 500 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	1 300 000
20.	**Hovrätterna (090)**	**74 309 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	67 109 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	5 700 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	1 500 000
30.	**Domsagorna (090)**	**106 711 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	86 311 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	18 900 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	1 500 000

31.	**Rådstuvurätterna och magistraterna (090)**	**121 144 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	93 444 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	26 800 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	900 000
40.	**Specialdomstolarna (090)**	**35 360 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	30 290 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	4 870 000
70.	Anskaffning av inventarier	200 000
45.	**Särskilda rättsvårdsutgifter (090)**	**86 000 000**
22.	Särskilda rättegångsutgifter (förslagsanslag)	8 000 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	5 000 000
30.	Allmän rättshjälpverksamhet (förslagsanslag)	25 500 000
50.	Fri rättegång (förslagsanslag)	47 500 000
46.	**Åklagarämbetena (090)**	**18 445 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	15 895 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	2 350 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	200 000
47.	**Exekutionsverken (090)**	**93 455 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	70 755 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	22 000 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	700 000
50.	**Fångvårdsväsendet (100)**	**564 862 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	232 038 000
10.	Fastigheters drift (förslagsanslag)	29 000 000
13.	Årsreparationer (reservationsanslag)	6 700 000
21.	Vården och utbildningen av fångar (förslagsanslag)	46 000 000
23.	Arbetsverksamhet (förslagsanslag)	58 000 000
24.	Arbets- och brukspenningar samt löner i öppen anstalt (förslagsanslag)	28 200 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	12 200 000
50.	Statsunderstöd för Kriminalvårdsföreningen för uppgifter som grundar sig på lagstiftning (förslagsanslag)	15 041 000
51.	Statsunderstöd för Kriminalvårdsföreningen för annat kriminalvårdsarbete	8 283 000
52.	Statsunderstöd för Kriminalvårdsföreningen för anläggnings- och grundreparationsutgifter för verksamhetsutrymmen (reservationsanslag)	4 200 000
53.	Statsunderstöd för annat kriminalvårdsarbete	350 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	11 150 000
74.	Nybyggnader och grundreparationer (reservationsanslag)	30 900 000
75.	Nybyggnader och grundreparationer vilka utförs såsom arbete i öppen anstalt (reservationsanslag)	49 300 000
77.	Arbeten för arbetskolonier (reservationsanslag)	29 000 000
78.	Arbeten för arbetsläger (reservationsanslag)	4 200 000
79.	Jord- och vattenbyggen (reservationsanslag)	300 000

60.	**Rättspolitiska forskningsinstitutet (070)**	**2 241 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	1 553 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	667 000
70.	Anskaffning av inventarier	21 000
61.	**Helsingfors kriminalpolitiska instituts verksamhet i anslutning till Förenta Nationerna (070)**	**1 485 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	596 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	870 000
70.	Anskaffning av inventarier	19 000
70.	**Val (010)**	**2 000 000**
21.	Utgifter för val (förslagsanslag)	2 000 000
99.	**Övriga utgifter inom justitieministeriets förvaltningsområde (070)**	**27 844 000**
08.	Kommittéer och sakkunniga (förslagsanslag)	700 000
09.	Delegationer och kommissioner (förslagsanslag)	694 000
26.	Internationellt samarbete (förslagsanslag)	970 000
27.	Automatisk databehandling	20 250 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	1 180 000
50.	Vissa understöd	650 000
70.	Anskaffning av ADB-anläggningar (reservationsanslag)	3 400 000

Huvudtitel 26

26.	**INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**2 989 212 000**
01.	**Inrikesministeriet (050)**	**30 738 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	25 272 000
09.	Permanenta delegationer och kommissioner	1 648 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	3 688 000
70.	Anskaffning av inventarier	130 000
05.	**Länsstyrelserna (050)**	**261 645 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	212 452 000
09.	Permanenta delegationer	2 052 000
25.	Vissa förvaltningsutgifter (förslagsanslag)	700 000
26.	Vissa utgifter för länsplaneringen	260 000
27.	Maskinell databehandling (förslagsanslag)	11 550 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	28 320 000
70.	Anskaffning av inventarier	6 311 000
06.	**Befolkningsregistercentralen (050)**	**43 185 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	10 227 000
27.	Maskinell databehandling	18 390 000
28.	Avgiftsbelagd service (förslagsanslag)	7 000 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	7 498 000

70.	Anskaffning av inventarier	70 000
07.	**Registerbyråerna(050)**	**44 303 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	37 023 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	6 880 000
70.	Anskaffning av inventarier	400 000
75.	**Polisväsendet(080)**	**1 466 130 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	1 167 511 000
09.	Delegationerna för polisärenden i distrikten	245 000
10.	Fastigheters drift (förslagsanslag)	69 208 000
21.	Elevvård	6 065 000
22.	Särskilda utgifter för polisdepåerna (förslagsanslag)	17 386 000
25.	Drift och underhåll av fordon (förslagsanslag)	39 560 000
26.	Tillnyktringsstationer för berusade (förslagsanslag)	1 350 000
27.	Automatisk databehandling	11 160 000
28.	Särskilda utgifter för polisväsendet (förslagsanslag)	36 157 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	65 938 000
70.	Anskaffning av inventarier och materiel (reservationsanslag)	22 450 000
71.	Anskaffning av fordon (reservationsanslag)	21 800 000
74.	Vissa byggnadsarbeten (reservationsanslag)	7 300 000
80.	**Räddningsförvaltningen(110)**	**229 880 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	4 358 000
11.	Drift och underhåll av anläggningar och inventarier	1 457 000
21.	Vissa utgifter för brand- och räddningsväsendet och räddningstjänsten (förslagsanslag)	2 140 000
23.	Särskilda undersökningar (reservationsanslag)	940 000
24.	Underhåll av civiltjänstepliktiga (förslagsanslag)	504 000
25.	Elevvård (förslagsanslag)	3 565 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	3 306 000
30.	Statsandel för kretsalarmeringscentralernas anläggningskostnader	5 500 000
31.	Statsandel för kretsalarmeringscentralernas driftskostnader (förslagsanslag)	19 500 000
32.	Statsandel för driftskostnaderna för det övriga kommunala brand- och räddningsväsendet (förslagsanslag)	182 400 000
34.	Statsunderstöd enligt lagen om befolkningsskydd	1 330 000
35.	Ersättningar till kommuner för byggandet av skyddsrum vid busstationer och i hamnar (reservationsanslag)	1 200 000
70.	Anskaffning av inventarier och materiel (reservationsanslag)	2 480 000
77.	Övningsområdets konstruktioner (reservationsanslag)	850 000
80.	Lån åt kommunerna för byggande av skyddsrum samt för anskaffning av specialinventarier och -redskap (reservationsanslag)	350 000
90.	**Gränsbevakningsväsendet(120)**	**531 106 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	328 062 000
10.	Fastigheters drift (förslagsanslag)	33 500 000
13.	Reparation och underhåll (reservationsanslag)	3 655 000
21.	Drift och underhåll av transport- och trafikmedel	31 275 000
23.	Vård och underhåll (förslagsanslag)	22 480 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	12 658 000
70.	Anskaffning av inventarier och materiel (reservationsanslag)	84 160 000

74.	Husbyggen (reservationsanslag)	8 936 000
77.	Bryggor, skjutbanor och andra anläggningar (reservationsanslag)	6 130 000
88.	Anskaffning av mark, byggnader m.m. (förslagsanslag)	250 000
97.	**Understöd åt kommuner och vissa organisationer(960)**	**288 730 000**
30.	Allmänna finansieringsunderstöd till kommunerna	278 000 000
32.	Understöd åt kommuner för kommunsammanslagning	100 000
33.	Statsunderstöd åt Maakuntaliittojen Keskusliitto benämnda förbund	170 000
34.	Statsunderstöd till kommunernas centralorganisationer	150 000
36.	Statsunderstöd för främjande av näringsverksamheten i kommuner på specialområden (reservationsanslag)	10 000 000
52.	Statsunderstöd åt Suomalaisuuden Liitto	80 000
56.	Statsunderstöd för sjöräddningsverksamheten	230 000
98.	**Regionalt främjande av näringsverksamheten (850)**	**92 500 000**
40.	Experiment för stödjande av landsbygdsområdenas arbetsplatser (reservationsanslag)	19 500 000
43.	Utvecklande av länen (reservationsanslag)	73 000 000
99.	**Övriga utgifter inom inrikesministeriets förvaltningsområde (050)**	**995 000**
08.	Kommittéer och sakkunniga (förslagsanslag)	365 000
25.	Forsknings- och utvecklingsverksamhet	440 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	190 000

Huvudtitel 27

27.	**FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**5 248 932 000**
01.	**Försvarsministeriet (150)**	**26 646 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	19 318 000
09.	Delegationer (förslagsanslag)	1 575 000
21.	Vetenskaplig forskning (reservationsanslag)	2 300 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	2 753 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	700 000
12.	**Försvarsmaktens avlönings- och övriga utgifter (160)**	**1 626 626 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	1 479 702 000
16.	Anskaffning av inventarier, maskiner och anordningar (reservationsanslag)	5 800 000
20.	Resor	46 887 000
25.	Trupp- och godstransporter (förslagsanslag)	36 096 000
27.	Automatisk databehandling (reservationsanslag)	19 100 000
28.	Avgiftsbelagd serviceverksamhet (förslagsanslag)	5 689 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	33 352 000
14.	**Underhåll av värnpliktiga (160)**	**526 607 000**
02.	Dagspenningar och reservistlöner (förslagsanslag)	161 652 000

20.	Transporter (förslagsanslag)		37 630 000
21.	Proviantering (förslagsanslag)		196 080 000
22.	Beklädnad, tvätt och hygien (reservationsanslag)		102 698 000
23.	Hälsovård (förslagsanslag)		15 228 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter		13 319 000
20.	**Grundanskaffningsutgifter(160)**		**867 000 000**
18.	Grundanskaffningar, försök och utvecklande av utrustning (reservationsanslag)		867 000 000
25.	**Utgifter för förnyande och användning av utrustning(160)**		**1 548 123 000**
16.	Nyanskaffning (reservationsanslag)		643 500 000
17.	Förnyande av utmönstrad utrustning (förslagsanslag)		2 000 000
18.	Anskaffningar som stöder sysselsättningen inom varvsindustrin (reservationsanslag)		6 223 000
24.	Användning och underhåll av utrustning (reservationsanslag)		896 400 000
27.	**Utgifter för fastigheter(160)**		**577 807 000**
10.	Fastigheters drift (förslagsanslag)		285 107 000
13.	Reparation och underhåll av byggnader, militärområden och -anläggningar (reservationsanslag)		67 500 000
16.	Anläggande av garnisonernas signalförbindelser (reservationsanslag)		8 500 000
17.	Anskaffning av lösöre, maskiner och anordningar (reservationsanslag)		12 500 000
74.	Nybyggnader och grundförbättringar (reservationsanslag)		128 200 000
75.	Grundförbättringar (reservationsanslag)		25 000 000
77.	Byggnadsarbeten på militära områden och anläggningar (reservationsanslag)		42 000 000
88.	Inköp och expropriation av fastigheter (reservationsanslag)		9 000 000
30.	**Det internationella arbetet för fredens tryggande (030)**		**5 320 000**
21.	Den finska beredskapsstyrkan (reservationsanslag)		5 320 000
90.	**Försvarsministeriet underställd industri- och affärsverksamhet (150)**		
05.	Pensioner (förslagsanslag)	13 190 000	
21.	Beklädnadsfabriken (förslagsanslag)	43 000 000	
22.	Vammaskoski fabrik (förslagsanslag)	50 000 000	
23.	Patronfabriken (förslagsanslag)	80 000 000	
24.	Skogshushållningen (förslagsanslag)	9 900 000	
	Driftsutgifter (05-24): 196 090 000		
70.	Maskinanskaffning till industriföretagen (reservationsanslag)		24 300 000
74.	Industriföretagens byggnadsarbeten (reservationsanslag)		2 700 000
78.	Grundförbättring av försvarsministeriets skogar (reservationsanslag)		250 000
	Investeringsutgifter (70-78): 27 250 000		

99.	**Övriga utgifter inom försvarsministeriets förvaltningsområde (150)**	**43 553 000**
02.	Arbetshandikappades avlöning (förslagsanslag)	42 953 000
08.	Kommittéer och sakkunniga (förslagsanslag)	190 000
40.	Ersättningar, som i enlighet med lagen om olycksfallsförsäkring skall utbetalas med anledning av olyckan vid Lappo patronfabrik våren 1976 (förslagsanslag)	360 000
90.	Kursfluktueringar (förslagsanslag)	50 000

Huvudtitel 28

28.	**FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**8 007 975 000**
01.	**Finansministeriet (020)**	**58 770 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	44 305 000
09.	Permanenta delegationer	815 000
27.	Automatisk databehandling	3 200 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	9 560 000
70.	Anskaffning av inventarier	890 000
05.	**Statskontoret (020)**	**62 970 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	31 229 000
25.	Registrering av uppgifter om anställningsförhållande (reservationsanslag)	1 200 000
27.	Automatisk databehandling	25 574 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	3 297 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	1 420 000
95.	Tryggande av statens fordringar (förslagsanslag)	250 000
07.	**Pensioner (950)**	**4 038 451 000**
05.	Ordinarie pensioner, familjepensioner och begravningshjälp (förslagsanslag)	3 909 780 000
06.	Extra pensioner (förslagsanslag)	70 061 000
07.	Övriga pensionsutgifter (förslagsanslag)	58 610 000
10.	**Statens revisionsverk (020)**	**11 294 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	10 238 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	976 000
70.	Anskaffning av inventarier	80 000
18.	**Skatteförvaltningen (020)**	**962 640 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	600 045 000
09.	Permanenta delegationer och nämnder (förslagsanslag)	18 714 000
21.	Skatteuppbördsprovision och övriga kostnader för skatteuppbörden (förslagsanslag)	52 500 000
22.	Skatteklassificering (reservationsanslag)	10 390 000
24.	Förfärdigande av stämpelmärken (förslagsanslag)	1 510 000
25.	Ersättningar till post- och televerket (förslagsanslag)	18 420 000

26.	Räntor på restituerade skatter samt rättegångskostnader i skatteärenden (förslagsanslag)	76 500 000
27.	Automatisk databehandling	56 000 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	102 461 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	26 100 000
37.	**Vissa prisskillnadsersättningar(670)**	**560 000 000**
40.	Prisskillnadsersättningar enligt vissa accislagar (förslagsanslag)	560 000 000
39.	**Vissa överföringar till landskapet Åland (960)**	**372 300 000**
30.	Skattefinansiell utjämning åt landskapet Åland (förslagsanslag)	369 400 000
32.	Ersättning för bortfall av kommunalskatt i vissa fall (förslagsanslag)	2 200 000
40.	Sänkning av varutransportkostnader mellan Åland och fastlandet (reservationsanslag)	700 000
40.	**Tullverket (020)**	**292 008 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	236 403 000
27.	Maskinell databehandling	4 800 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	35 865 000
70.	Anskaffningar av fordon (reservationsanslag)	2 900 000
71.	Anskaffning av inventarier, telefoner och annan materiel (reservationsanslag)	5 700 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	6 340 000
50.	**Myntverket (020)**	**23 054 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	5 631 000
22.	Råämnen (förslagsanslag)	7 100 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	3 573 000
70.	Anskaffning av maskiner (reservationsanslag)	5 000 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	250 000
95.	Inlösen av gammalt växelmynt från Finlands Bank (förslagsanslag)	1 500 000
52.	**Statistikcentralen(050)**	**100 374 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	51 706 000
09.	Statistikrådet	33 000
21.	Regelbundet återkommande undersökningar och räkningar (reservationsanslag)	15 250 000
27.	Maskinell databehandling	9 000 000
28.	Avgiftsbelagd kundtjänst (förslagsanslag)	6 886 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	14 399 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	3 100 000
54.	**Bankinspektionen (820)**	**6 388 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	4 438 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 895 000
70.	Anskaffning av inventarier	55 000
56.	**Ekonomiska planeringscentralen (050)**	**4 334 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	2 840 000
09.	Ekonomiska rådet	100 000

29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 304 000
70.	Anskaffning av inventarier	90 000
60.	**Byggnadsförvaltningen (050)**	**287 708 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	264 569 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	22 389 000
70.	Anskaffning av inventarier	750 000
64.	**Statens fastighetsutgifter (050)**	**650 483 000**
10.	Fastigheters drift (förslagsanslag)	209 000 000
11.	Oförutsedda hyresutgifter för statens ämbetsverk och inrättningar (förslagsanslag)	5 000 000
13.	Reparation och underhåll (reservationsanslag)	104 000 000
21.	Otnäs elverk (förslagsanslag)	10 500 000
70.	Anskaffning av arbetsmaskiner och inventarier till fastigheter (reservationsanslag)	12 100 000
74.	Planering av statens husbyggen och experimentellt byggande (reservationsanslag)	3 300 000
75.	Grundförbättringar (reservationsanslag)	76 000 000
76.	Byggande av ämbetshus (reservationsanslag)	150 583 000
88.	Anskaffning av fastigheter och bostadsaktier för statens behov (reservationsanslag)	80 000 000
65.	**Otnäs statsområde (050)**	**43 396 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	16 702 000
09.	Otnäs förvaltningsnämnd	44 000
10.	Fastigheters drift (förslagsanslag)	3 800 000
13.	Byggnaders underhåll (reservationsanslag)	3 000 000
21.	Värme- och elverk (förslagsanslag)	18 550 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	450 000
70.	Anskaffning av apparater och andra inventarier	850 000
70.	**Statens utbildningscentral (050)**	**9 183 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	5 298 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	3 465 000
70.	Anskaffning av inventarier och anordningar (reservationsanslag)	420 000
80.	**Vissa utgifter som icke fördelas enligt förvaltningsområden (990)**	**144 611 000**
02.	Vissa andra löner och arvoden (förslagsanslag)	26 566 000
03.	Arrangemang motsvarande grupplivförsäkring (förslagsanslag)	17 500 000
19.	Stödjande av förvaltningens utvecklingsverksamhet (reservationsanslag)	3 000 000
20.	Anordnande av experiment med rehabilitering (reservationsanslag)	500 000
21.	Statens ämbetsverks och inrättningars avgifter för postgiroörelsen (förslagsanslag)	19 100 000
22.	Främjande av arbetarskyddet (reservationsanslag)	4 445 000
23.	Utvecklande av företagshälsovården (reservationsanslag)	32 000 000
24.	Utvecklande av arbetsplatskosthållning (reservationsanslag)	10 100 000
26.	Vissa utgifter för utbildning (reservationsanslag)	1 600 000
60.	Statens andel av utgifterna på grund av avgångsbidragsfonden (förslagsanslag)	4 900 000

70.	Anskaffning av motorfordon till vissa statens ämbetsverk och inrättningar (reservationsanslag)		11 000 000
71.	Anskaffning av ADB-utrustning (reservationsanslag)		1 500 000
95.	På lag eller författning grundade utgifter för vilka särskilt anslag icke ingår i utgiftsstaten (förslagsanslag)		3 000 000
96.	Till statsrådets förfogande för oförutsedda utgifter		1 000 000
97.	Avskrivningar (förslagsanslag)		7 000 000
98.	Till statsrådets förfogande för ämbetsverkens förvaltningsutgifter (förslagsanslag)		1 100 000
99.	Ersättning av vissa kostnader och skador som åsamkats statens personal (förslagsanslag)		300 000
82.	**Statens investeringsfond (840)**		**25 000 000**
60.	Överföring till statens investeringsfond		15 000 000
61.	Ersättning till statens investeringsfond (förslagsanslag)		10 000 000
83.	**Internationella Återuppbyggnadsbanken (040)**		**31 875 000**
66.	Andel i höjningen av Internationella Återuppbyggnadsbankens aktiekapital (förslagsanslag)		31 875 000
85.	**Internationella finansieringssamfund (040)**		**175 850 000**
66.	Infriande av förbindelser som avgivits till internationella finansinstitut (förslagsanslag)		170 000 000
68.	Finlands andel i höjningen av Internationella finansieringsbolagets aktiekapital (förslagsanslag)		5 850 000
87.	**Bostadssparpremier(540)**		**35 000 000**
53.	Bostadssparpremier (förslagsanslag)		35 000 000
88.	**Ränta på kommunala konjunkturdepositioner (020)**		**7 000 000**
32.	Ränta på kommunala konjunkturdepositioner (förslagsanslag)		7 000 000
90.	**Statens tryckericentral (050)**		
21.	Driftsutgifter (förslagsanslag)	158 700 000	
	Driftsutgifter (21): 158 700 000		
70.	Anskaffning av maskiner och inventarier (reservationsanslag)		13 400 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)		800 000
	Investeringsutgifter (70-74): 14 200 000		
92.	**Statens datamaskincentral (050)**		
21.	Driftsutgifter (förslagsanslag)	275 976 000	
	Driftsutgifter (21): 275 976 000		
70.	Anskaffning av maskiner och materiel (reservationsanslag)		70 939 000

74.	Utvidgning av byggnaden i Otnäs (reservationsanslag)	500 000
88.	Anskaffning av aktier	500 000

Investeringsutgifter (70-88): 71 939 000

94. Statens förplägnadscentral (050)

01.	Avlöningar (förslagsanslag)	153 000	
29.	Driftsutgifter (förslagsanslag)	270 000 000	

Driftsutgifter (01-29): 270 153 000

70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	5 900 000
71.	Iståndsättning av byggnader (reservationsanslag)	50 000

Investeringsutgifter (70-71): 5 950 000

99.	**Övriga utgifter inom finansministeriets förvaltningsområde (020)**	**13 197 000**
08.	Kommittéer och sakkunniga (förslagsanslag)	830 000
50.	Ersättande av prisskillnaden mellan det allmänna överlåtelsepriset på spannmål som insamlats åt krigsinvaliderna och det av stadgandena i lagen angående omsättningsskatt följande lägre priset	267 000
61.	På grund av befrielse från skatt återbetalda skatter (förslagsanslag)	12 000 000
95.	Ersättningar av statens medel åt oskyldigt häktade eller dömda (förslagsanslag)	100 000

Huvudtitel 29

29.	**UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**16 164 162 000**
01.	**Undervisningsministeriet (210)**	**33 376 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	26 676 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	5 700 000
70.	Anskaffning av inventarier och kontorsmaskiner (reservationsanslag)	1 000 000
02.	**Lutherska kyrkan (310)**	**9 220 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	6 340 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	2 250 000
50.	Statsbidrag till Finska Sjömansmissionssällskapet	530 000
51.	Statsunderstöd för en bibelöversättningsenhets arbete	100 000
05.	**Ortodoxa kyrkan (310)**	**6 051 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	3 196 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	950 000

50.	Vissa statsunderstöd	305 000
51.	Statsunderstöd för reparationsarbeten på Fredrikshamns ortodoxa kyrka (reservationsanslag)	1 500 000
52.	Statsunderstöd för anskaffning av inventarier till Valamo kloster (reservationsanslag)	100 000
06.	**Statens audiovisuella central (210)**	**6 306 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	1 606 000
28.	Anskaffning av material för försäljning (förslagsanslag)	1 900 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	2 500 000
70.	Anskaffning av inventarier och apparatur	300 000
10.	**Högskolorna (240)**	**2 108 892 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	1 363 060 000
10.	Fastigheters drift (förslagsanslag)	122 000 000
21.	Övriga undervisnings- och forskningsutgifter (reservationsanslag)	166 000 000
28.	Avgiftsbelagd kundtjänst (förslagsanslag)	139 900 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	53 000 000
50.	Understöd	4 575 000
70.	Anskaffning av forsknings- och undervisningsmateriel samt inventarier (reservationsanslag)	151 000 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	100 227 000
75.	Grundförbättringar (reservationsanslag)	8 530 000
88.	Anskaffning av fastigheter (reservationsanslag)	600 000
11.	**Statens övningsskolor (220)**	**135 601 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	105 751 000
21.	Elevvård (förslagsanslag)	10 400 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	10 000 000
70.	Anskaffning av undervisningsmateriel och inventarier (reservationsanslag)	1 950 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	7 500 000
12.	**Konsthögskolorna (240)**	**101 887 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	61 119 000
10.	Fastigheters drift (förslagsanslag)	24 900 000
21.	Övriga undervisnings- och forskningsutgifter (reservationsanslag)	2 990 000
28.	Avgiftsbelagd kundtjänst (förslagsanslag)	860 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	2 858 000
50.	Understöd	160 000
70.	Anskaffning av inventarier och undervisningsmateriel (reservationsanslag)	8 500 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	500 000
37.	**Övriga högskoleutgifter (240)**	**53 100 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	2 040 000
09.	Högskolerådet	600 000
21.	Utrednings- och utvecklingsverksamheten beträffande högskoleväsendet	2 400 000
23.	Utvecklande av examina och undervisning	5 900 000
24.	Utvecklande av högskolornas internationella verksamhet	1 500 000

26.	Undantagsutbildning av lärare samt vidareutbildning och kompletterande utbildning för lärare vid lärarutbildningsenheterna	4 100 000
27.	Högskolornas gemensamma ADB-verksamhet	7 800 000
28.	De vetenskapliga bibliotekens ADB-verksamhet	2 700 000
29.	Vissa utgifter för utbildning av ämneslärare	3 350 000
50.	Främjande av läromedelsproduktionen	820 000
51.	Statsunderstöd åt sommaruniversitet	2 890 000
52.	Statsunderstöd för sänkning av högskolestuderandenas måltidskostnader (förslagsanslag)	19 000 000
39.	**Statens studiestödscentral (260)**	**887 452 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	3 264 000
09.	Studiestödsnämnderna (förslagsanslag)	40 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	3 898 000
52.	Statsgaranti och räntestöd för studielån (förslagsanslag)	236 100 000
55.	Studiepenning (förslagsanslag)	643 950 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	200 000
41.	**Skolstyrelsen (210)**	**36 186 500**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	26 926 500
22.	Planeringsverksamhet (reservationsanslag)	2 900 000
23.	Utvecklande av läromedel (reservationsanslag)	2 300 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	2 950 000
50.	Samarbete mellan hem och skola	410 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	700 000
42.	**Vissa statliga läroanstalter (220)**	**30 844 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	16 144 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	4 800 000
53.	Statsunderstöd för byggnadsverksamhet (reservationsanslag)	2 000 000
70.	Anskaffning av läromedel och inventarier (reservationsanslag)	500 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	7 400 000
43.	**Gymnasier (220)**	**885 661 000**
09.	Studentexamensnämndens utgifter (förslagsanslag)	9 680 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 050 000
30.	Statsandel för gymnasiernas driftskostnader (förslagsanslag)	874 311 000
32.	Räntestöd för byggande av gymnasier (förslagsanslag)	500 000
52.	Stödjande av sommargymnasieverksamheten	120 000
46.	**Grundskolor (220)**	**5 475 095 000**
30.	Statsandel för grundskolornas driftsutgifter (förslagsanslag)	5 359 680 000
34.	Statsandel för grundskolornas anläggningskostnader (förslagsanslag)	86 000 000
35.	Tilläggsunderstöd för upprätthållande av grundskolor (förslagsanslag)	5 000 000
38.	Statsunderstöd åt sommarkolonier	765 000
51.	Statsunderstöd åt Steiner-skolorna (förslagsanslag)	17 650 000
52.	Statsunderstöd åt skolor med främmande språk	2 000 000
55.	Statsunderstöd till i utlandet verksamma privata skolor som motsvarar grundskolan (förslagsanslag)	2 000 000
81.	Byggnadslån för grundskolor (förslagsanslag)	2 000 000

50.	**Vissa utgifter för lärarutbildningen (230)**	**15 837 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	3 977 000
28.	Fortbildning av skolpersonal (reservationsanslag)	8 150 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	3 260 000
50.	Stipendier och understöd	350 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	100 000
51.	**Barnträdgårdslärarinstitut (230)**	**27 994 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	12 804 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	5 100 000
50.	Ersättning till daghem för handledning av praktiska övningar för studerande (förslagsanslag)	400 000
51.	Fortbildning av barndagvårdens personal	55 000
70.	Anskaffning av inventarier och undervisningsmateriel (reservationsanslag)	1 000 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	7 900 000
88.	Anskaffning av fastigheter (reservationsanslag)	735 000
54.	**Statens institut för ledare av fritidssysselsättning (230)**	**1 265 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	690 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	515 000
70.	Anskaffning av inventarier	60 000
55.	**Skolor för handikappade barn (220)**	**42 995 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	32 652 000
20.	Elevvård (förslagsanslag)	6 065 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	3 200 000
50.	Stipendier och understöd	148 000
70.	Anskaffning av inventarier och undervisningsmateriel	930 000
56.	**Biblioteksverksamhet (280)**	**417 585 000**
28.	Utveckling av biblioteksverksamheten och utbildningen	200 000
30.	Statsandel för allmänna biblioteks driftskostnader (förslagsanslag)	390 100 000
31.	Statsandel för anläggningskostnaderna för bibliotek (förslagsanslag)	25 000 000
32.	Statsunderstöd för samnordisk biblioteksverksamhet	235 000
50.	Statsunderstöd för privat biblioteksverksamhet	50 000
80.	Byggnadslån åt bibliotek (förslagsanslag)	2 000 000
57.	**Socialt bildningsarbete (250)**	**515 749 000**
30.	Statsandel och -understöd för medborgar- och arbetarinstituts driftskostnader (förslagsanslag)	270 119 000
50.	Statsunderstöd åt folkhögskolor (förslagsanslag)	170 255 000
52.	Vissa byggnadsunderstöd (reservationsanslag)	11 245 000
54.	Statsunderstöd för organisationers fria bildningsarbete	13 150 000
55.	Statsunderstöd åt studiecentraler (förslagsanslag)	50 080 000
57.	Räntestöd för byggande av folkhögskolor samt medborgar- och arbetarinstitut (förslagsanslag)	900 000
58.	**Biblioteket för synskadade (280)**	**10 751 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	3 861 000

29.	Övriga konsumtionsutgifter	4 650 000
50.	Statsunderstöd för ordnande av tidningsservice för blinda	1 400 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	700 000
59.	**Yrkesutbildningsstyrelsen (210)**	**31 275 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	27 765 000
09.	Möten av yrkesutbildningsförvaltningens personal samt redovisningsväsendet	460 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	2 600 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	450 000
60.	**Statliga yrkesläroanstalter (230)**	**1 229 042 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	691 496 000
21.	Elevvård (förslagsanslag)	151 060 000
26.	Lärarutbildning	3 160 000
28.	Avgiftsbelagd kundtjänst (förslagsanslag)	22 800 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	169 845 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	71 500 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	113 470 000
88.	Anskaffning av fastigheter (reservationsanslag)	5 711 000
61.	**Yrkesutbildningsstyrelsens skollägenheter och skogar (230)**	**88 669 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	29 389 000
21.	Skogsvård (förslagsanslag)	700 000
22.	Virkesanskaffning och -försäljning (förslagsanslag)	2 200 000
24.	Gårdsbruksutgifter (förslagsanslag)	35 500 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 230 000
70.	Anskaffning av lösöre (reservationsanslag)	5 500 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	11 200 000
77.	Grundförbättringsarbeten (reservationsanslag)	1 350 000
88.	Anskaffning av mark (reservationsanslag)	1 600 000
65.	**Kommunala yrkesläroanstalter (230)**	**1 198 264 000**
30.	Statsandel för driftskostnader (förslagsanslag)	1 040 964 000
32.	Räntestöd för byggande av kommunala läroanstalter (förslagsanslag)	8 550 000
33.	Tilläggsunderstöd till kommunerna för elevernas resekostnader	300 000
37.	Statsandel och -understöd för anläggningskostnader (reservationsanslag)	139 200 000
38.	Tilläggsunderstöd åt yrkesläroanstalter inom utvecklingsområdena	9 250 000
67.	**Privata yrkesläroanstalter (230)**	**212 306 000**
50.	Statsunderstöd för driftskostnader (förslagsanslag)	129 244 000
51.	Statsunderstöd åt yrkesläroanstalter för invalider (förslagsanslag)	64 940 000
52.	Extra understöd till vissa läroanstalter som ger grundläggande yrkesutbildning	650 000
53.	Räntestöd för byggande av privata läroanstalter (förslagsanslag)	1 482 000
57.	Statsunderstöd för anläggningskostnader (reservationsanslag)	15 905 000
58.	Tilläggsunderstöd åt privata yrkesläroanstalter inom utvecklingsområdena	85 000

69.	**Yrkeskursverksamhet och specialyrkesläroanstalter (250)**	**737 231 500**
27.	Sysselsättningsutbildning (förslagsanslag)	582 885 000
28.	Statens yrkesläroanstalters övriga yrkeskurser	25 500 000
30.	Räntestöd för anskaffning av lokaliteter för fackliga kurscentra (förslagsanslag)	300 000
33.	Kommunala och privata yrkesläroanstalters övriga yrkeskurser	26 220 000
50.	Statsunderstöd för specialyrkesläroanstalters driftskostnader (förslagsanslag)	69 707 000
51.	Extra statsunderstöd till vissa yrkesläroanstalter	6 600 000
52.	Räntestöd för byggande av specialyrkesläroanstalter (förslagsanslag)	376 000
57.	Statsunderstöd för specialyrkesläroanstalternas anläggningskostnader (reservationsanslag)	6 243 500
70.	Anskaffning av maskiner och inventarier (reservationsanslag)	19 000 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	400 000
74.	**Yrkesutbildning som grundar sig på läroavtalslagen (230)**	**157 710 000**
08.	Centrala kommissioner (förslagsanslag)	680 000
27.	Kursverksamhet (förslagsanslag)	21 800 000
30.	Statsandel åt kommuner och kommunalförbund (förslagsanslag)	3 830 000
40.	Ersättning åt arbetsgivare (förslagsanslag)	131 400 000
76.	**Övriga utgifter för yrkesutbildningen (230)**	**283 368 000**
08.	Läroanstaltsråden och läroanstaltsnämnderna	500 000
21.	Temporär utvidgning av yrkesutbildningen	200 000 000
22.	Omorganiseringen av praktiseringen	2 410 000
24.	Elevval	7 535 000
25.	Utarbetande av studiematerial samt planering av läromedel och inventarier (reservationsanslag)	6 000 000
27.	Fackliga kompetensexamina (förslagsanslag)	2 000 000
28.	Vidareutbildning och fortbildning av lärare och övrig personal vid läroanstalterna	20 000 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	4 500 000
50.	Främjande av huslig ekonomi	17 854 000
51.	Hemslöjdens främjande	12 224 000
53.	Vissa statsunderstöd	645 000
54.	Stipendier för vissa lärare för orientering om industri och näringsliv	3 700 000
55.	Statsbidrag för brevstudier	6 000 000
87.	**Freds- och konfliktforskningsinstitutet (270)**	**1 641 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	987 000
09.	Direktionen	7 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	562 000
50.	Forskningsbidrag	75 000
70.	Anskaffning av inventarier	10 000
88.	**Finlands Akademi och stödjandet av vetenskap (270)**	**260 208 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	58 918 000
09.	Statens vetenskapsråd	210 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	3 200 000
50.	Finlands Akademis forskningsanslag (reservationsanslag)	91 300 000
52.	Finlands Akademis stipendier (förslagsanslag)	10 610 000

53.	Tippnings- och penninglotterivinstmedel för främjande av vetenskapen (förslagsanslag)	94 000 000
54.	Vissa tilläggsunderstöd för stödjande av vetenskapen	1 720 000
70.	Anskaffning av inventarier	250 000
89.	**Forskningscentralen för de inhemska språken (270)**	**6 024 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	3 944 000
09.	Direktion och nämnder	25 000
27.	Avgiftsbelagd kundtjänst (förslagsanslag)	420 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 595 000
70.	Anskaffning av inventarier och apparater	40 000
90.	**Understöd för konst (290)**	**466 789 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	1 735 000
09.	Statens konstkommissioner	200 000
30.	Stöd för kulturverksamhet i kommunerna (förslagsanslag)	27 854 000
51.	Statens konstnärsstipendier (förslagsanslag)	19 555 000
52.	Tippnings- och penninglotterivinstmedel för främjande av konsten (förslagsanslag)	346 000 000
53.	Vissa extra understöd för stödjande av konst	12 395 000
54.	Statsunderstöd för musikläroanstalter och för den yrkesinriktade grundutbildningen i musik på mellanstadiet	1 150 000
55.	Stipendier och understöd åt författare och översättare (förslagsanslag)	13 000 000
57.	Stödjande av filmkonst	1 500 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	43 400 000
91.	**Understöd för idrott och ungdomsfostringsarbete (300)**	**427 400 000**
50.	Tippnings- och penninglotterivinstmedel för stödjande av idrott och fysisk fostran (förslagsanslag)	315 000 000
51.	Tippnings- och penninglotterivinstmedel för stödjande av ungdomsfostringsarbete (förslagsanslag)	109 000 000
52.	Statsbidrag åt idrottsinstitut	500 000
53.	Statsunderstöd för ungdomsfostringsarbete	1 470 000
54.	Statsunderstöd för idrott och idrottsfostringsarbete	430 000
61.	Lindrande av ungdomsarbetslöshetens följdverkningar	1 000 000
92.	**Utgifter för Sveaborgs förvaltning (280)**	**15 554 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	5 374 000
09.	Förvaltningsnämnden för Sveaborg	100 000
10.	Fastigheters drift (förslagsanslag)	2 900 000
13.	Reparation och underhåll av byggnader (reservationsanslag)	2 800 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	220 000
40.	Statsbidrag till Suomenlinnan Liikenne Oy (förslagsanslag)	660 000
70.	Anskaffning av anordningar och materiel (reservationsanslag)	300 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	3 200 000
93.	**Arkivväsendet (280)**	**27 798 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	13 308 000
28.	Avgiftsbelagd kundtjänst (förslagsanslag)	250 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	4 540 000
70.	Anskaffning av inventarier och anordningar	800 000

74.	Husbyggen (reservationsanslag)	8 900 000
94.	**Museiverket (280)**	**44 066 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	22 021 000
10.	Fastigheters drift (förslagsanslag)	3 170 000
13.	Byggnadsreparationer (reservationsanslag)	500 000
21.	Forsknings- och övervakningsverksamhet	1 350 000
23.	Museiverksamhet	1 200 000
28.	Avgiftsbelagd kundtjänst (förslagsanslag)	850 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 460 000
50.	Understöd för restaurering av byggnader (reservationsanslag)	2 815 000
70.	Anskaffning av inventarier och anläggningar (reservationsanslag)	700 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	7 450 000
75.	Grundförbättringar (reservationsanslag)	2 000 000
95.	Utgifter för skydd av kulturmiljö (förslagsanslag)	550 000
95.	**Finlands filmarkiv (290)**	**10 497 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	2 658 000
28.	Utgifter för filmförevisningsverksamhet (förslagsanslag)	1 150 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	3 489 000
70.	Anskaffning av inventarier och anläggningar	1 500 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	1 700 000
96.	**Filmgranskning (820)**	**970 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	877 000
09.	Filmnämnden (förslagsanslag)	33 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	40 000
70.	Anskaffning av inventarier och anordningar (reservationsanslag)	20 000
97.	**Sovjetinstitutet (030)**	**2 119 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	1 719 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	400 000
98.	**Internationellt samarbete (030)**	**82 948 000**
25.	Utgifter som verkställandet av kulturavtal och utbytesprogram föranleder och allmänna utgifter för det internationella kulturella samarbetet (reservationsanslag)	19 430 000
26.	Främjande av kännedom om det finska språket och den finska kulturen i utlandet	4 150 000
27.	Främjande av utlandsfinnarnas utbildningsförhållanden och kulturella förhållanden	4 325 000
50.	Vissa statsunderstöd (förslagsanslag)	13 791 000
66.	Utgifter för internationella organisationer	8 000 000
67.	Finlands andel av utgifterna för det nordiska kulturella samarbetet	30 052 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	3 200 000
99.	**Övriga utgifter inom undervisningsministeriets förvaltningsområde (210)**	**78 435 000**
08.	Kommittéer och sakkunniga (förslagsanslag)	2 300 000
09.	Delegationer och kommissioner	1 600 000
21.	Kostnader för verkställande av skolreformen	3 960 000
22.	Planering av utbildning	3 720 000

23.	Utveckling av undervisningsmetoderna	1 600 000
24.	Utvecklande av den automatiska databehandlingen	390 000
25.	Utarbetande av vissa historiker (reservationsanslag)	220 000
26.	Vissa kopierings- och bandinspelningsersättningar	7 580 000
28.	Anordnande av interimistisk barnträdgårdslärarutbildning	9 000 000
50.	Vissa statsunderstöd	7 205 000
51.	Statsunderstöd för reparation av Folkets Hus-byggnader och föreningshus (reservationsanslag)	13 145 000
52.	Ordnande av bildningsarbete på vissa arbetsplatser	750 000
53.	Utvecklande av skolradioverksamheten	490 000
55.	Extra understöd för amortering av lån för byggande av Karjalatalo	375 000
56.	Understödjande av religiösa tidningar	1 700 000
57.	Understödjande av opinionstidningar	1 750 000
71.	Anskaffning av forsknings- och undervisningsmateriel från Sovjetunionen (reservationsanslag)	22 650 000

Huvudtitel 30

30.	**JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**9 065 706 800**
01.	**Jord- och skogsbruksministeriet (650)**	**31 008 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	14 975 000
09.	Delegationer	450 000
26.	Internationellt samarbete	12 095 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	3 328 000
70.	Anskaffning av inventarier	160 000
08.	**Lantbruksförvaltningen (670)**	**111 599 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	64 439 000
21.	Utgifter för områden, som förvärvats åt staten (förslagsanslag)	90 000
22.	Särskilda utgifter för planeringskommissionerna (förslagsanslag)	1 315 000
23.	Lantbruksstatistik	3 300 000
24.	Särskilda utgifter för växtinspektionsverksamheten (förslagsanslag)	568 000
25.	Särskilda utgifter för kontrollen av bekämpningsmedel (förslagsanslag)	210 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	11 200 000
30.	Statsbidrag för lantbruksnämndernas utgifter samt ersättningar för kostnaderna för utdelning och övervakning av lantbruksstödet på Åland (förslagsanslag)	26 617 000
41.	Vissa ersättningar och avgifter (förslagsanslag)	1 660 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	2 200 000
10.	**Statens lantbrukskemiska anstalt (660)**	**8 090 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	6 360 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 180 000
70.	Anskaffning av inventarier	550 000

12.	**Statens frökontrollanstalt (660)**	**7 495 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	6 211 000
27.	För kunders räkning erlagda utgifter som återindrivs (förslagsanslag)	150 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	684 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	350 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	100 000
14.	**Statens lantbrukstekniska forskningsanstalt (660)**	**6 772 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	4 496 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 831 000
70.	Anskaffning av inventarier och maskiner (reservationsanslag)	350 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	53 000
77.	Jordbyggnadsarbeten (reservationsanslag)	42 000
15.	**Statens kontrollanstalt för mjölkprodukter (660)**	**6 774 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	5 004 000
27.	För kunders räkning erlagda utgifter som återindrivs (förslagsanslag)	40 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 510 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	220 000
16.	**Statens forskningsanstalt för mjölkhushållning (660)**	**10 248 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	2 848 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	7 100 000
70.	Anskaffning av inventarier	300 000
17.	**Statens hästförädlingsanstalt (660)**	**14 120 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	1 600 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 420 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	500 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	10 600 000
29.	**Statens spannmålsförråd (670)**	**54 800 000**
61.	Överföring till medel för främjande av fröproduktionen (förslagsanslag)	3 800 000
64.	Ersättande av kostnaderna för säkerhetsupplagring av spannmål och vallfrö	51 000 000
30.	**Understödjande av lantbruksrådgivningen (670)**	**106 667 500**
40.	Understödjande av jordbruket, lantbrukets byggnadsverksamhet och boskapsskötseln	51 920 000
41.	Understödjande av nötkreatursaveln och svinskötseln	6 433 000
42.	Understödjande av fåraveln	744 000
43.	Understödjande av fjäderfäskötseln	769 000
44.	Understödjande av pälsdjursuppfödningen	928 500
45.	Hästskötselns främjande med medel som inflyter genom vadhållning vid travtävlingar (förslagsanslag)	16 880 000
46.	Understödjande av klubbverksamhet	23 703 000
47.	Understödjande av trädgårdshushållningen	2 618 000
48.	Understödjande av täckdikningsverksamheten	397 000
49.	Annat understödjande av rådgivningen	2 195 000

50.	Vissa statsunderstöd	80 000
31.	**Prisstöd för lantbruksprodukter (670)**	**2 883 247 300**
40.	Främjande av lantbruksprodukternas marknadsföring och stabilisering av prisnivån (förslagsanslag)	317 900 000
41.	Prispolitiskt stöd enligt brukningsenhetens storlek (reservationsanslag)	620 142 900
42.	Regionalt prispolitiskt stöd (reservationsanslag)	601 704 400
43.	Annat prispolitiskt stöd (reservationsanslag)	874 500 000
44.	Ersättning för skördeskador (reservationsanslag)	20 000 000
45.	Understödjande av sockerproduktionen	114 000 000
46.	Stödjande av produktionen av oljeväxter (förslagsanslag)	208 000 000
47.	Stödjande av stärkelseproduktionen	127 000 000
32.	**Exportstöd för lantbruksprodukter och åtgärder för balansering av produktionen (670)**	**3 285 400 000**
40.	Exportstöd för lantbruksprodukter (förslagsanslag)	2 895 000 000
41.	Utgifter för balansering av lantbruksproduktionen	390 400 000
33.	**Utvecklande av gårdsbrukets struktur (670)**	**790 500 000**
40.	Stödjande av unga odlare (reservationsanslag)	127 500 000
41.	Räntestöd för byggande av lagerutrymmen för lantbruksprodukter (förslagsanslag)	3 000 000
42.	Statens andel av utgifterna enligt lagen om avträdelsepension (förslagsanslag)	49 500 000
48.	Statsunderstöd för torrläggning (reservationsanslag)	11 500 000
49.	Utgifter för lantbrukets räntestödslån (förslagsanslag)	153 000 000
60.	Överföring till gårdsbrukets utvecklingsfond	435 000 000
83.	Lån för torrläggningsarbeten (reservationsanslag)	11 000 000
34.	**Övriga utgifter för lantbruket (670)**	**114 095 000**
40.	Vissa transport- och fraktunderstöd (reservationsanslag)	46 300 000
41.	Statsbidrag åt småbrukares kreaturskontrollföreningar och tjurhållningssammanslutningar (förslagsanslag)	25 745 000
42.	Ersättningar för bekämpning av flyghavre (förslagsanslag)	9 000 000
43.	Utgifter för räntestödslån, som beviljas med anledning av skördeskador (förslagsanslag)	14 000 000
44.	Understöd för uppförande och förnyelse av värmeanläggningar med inhemsk energi för gårdsbruksfastigheter och växthusodlingar (reservationsanslag)	14 000 000
45.	Beredskapslagring av vissa produktionsförnödenheter för lantbruket	750 000
46.	Understödjande av lagringen av skogsbär och svamp (reservationsanslag)	600 000
47.	Främjande av växtförädlingsverksamheten (förslagsanslag)	3 700 000
35.	**Jakt och renskötsel (690)**	**56 876 000**
26.	Av renavtalen mellan Finland, Sovjetunionen, Norge och Sverige föranledda utgifter (förslagsanslag)	10 000
40.	Jaktvårdsavgifter för främjande av jaktvården (förslagsanslag)	22 634 000
41.	Ersättning för vilda djurs skadegörelse (förslagsanslag)	26 000 000
45.	Understödjande av renskötseln	2 490 000
46.	Renbeteslagsföreningen (förslagsanslag)	1 817 000

47.	Underhåll av rengärden (förslagsanslag)	2 900 000
48.	Statsunderstöd för sänkning av vissa kostnader för renskötseln	900 000
50.	Ersättning för vissa renskador	125 000
37.	**Fiskerihushållningen (690)**	**74 543 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	3 226 000
23.	Regional planering av fiskerihushållningen och utvecklande av fiskerihushållningen (reservationsanslag)	2 050 000
25.	Skyldighet att vårda fiskbeståndet och fiskeriutredning (förslagsanslag)	3 400 000
26.	Utvecklande av fiskstammarna i Tana älv och Enare, tillsyn över fisket och fiskerihushållningsundersökningar (förslagsanslag)	1 580 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	2 586 000
41.	Fiskevårdsavgifter enligt lagen om fiske (förslagsanslag)	18 900 000
42.	Stabilisering av inkomsten av fiske och främjande av fiskfångsternas användning (reservationsanslag)	22 000 000
44.	Fiskeförsäkringsverksamheten (förslagsanslag)	3 800 000
47.	Utgifter för fiskerihushållningens räntestödslån (förslagsanslag)	3 640 000
48.	Vissa ersättningar och avgifter	550 000
49.	Stödjande av organisationernas i fiskeribranschen verksamhet	9 996 000
70.	Anskaffning av inventarier	315 000
77.	Fiskeriekonomiska byggnads- och iståndsättningsprojekt (reservationsanslag)	2 500 000
38.	**Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet (690)**	**51 569 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	15 919 000
14.	Underhåll av fiskodlingsanstalternas dammområden och vattenförsörjningsarrangemang samt naturdammar för fiskodling (reservationsanslag)	500 000
23.	Statens fiskodlingsverksamhet	4 400 000
24.	Kontraktsodling av värdefisk (reservationsanslag)	3 100 000
27.	Särskilda utgifter för avgiftsbelagda beställningsarbeten (förslagsanslag)	900 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	4 150 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	1 700 000
74.	Byggnadsarbeten på fiskodlingsanstalter (reservationsanslag)	20 900 000
40.	**Vattenförvaltningen (560)**	**237 265 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	90 163 000
09.	Vetenskapliga delegationen	24 000
14.	Skötsel av vattendrag (reservationsanslag)	4 120 000
15.	Genom vattenrättsliga tillståndsutslag ålagda skyldigheter att sköta vattendrag (reservationsanslag)	4 700 000
22.	Syneförrättningar	1 250 000
23.	Undersökning och projektering av samt tillsyn över vattnen (förslagsanslag)	6 560 000
25.	Särskilda utgifter för avgiftsbelagda beställningsarbeten (förslagsanslag)	225 000
26.	Internationellt samarbete	523 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	32 000 000
30.	Räntestöd för byggande av vatten- och avloppsanläggningar (förslagsanslag)	29 000 000

31.	Understöd för samhällenas vattenförsörjnings- och avloppsåtgärder (reservationsanslag)	24 000 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	2 000 000
72.	Anskaffning av arbetsmaskiner och transportmateriel (reservationsanslag)	1 650 000
74.	Husbyggnadsarbeten (reservationsanslag)	3 900 000
77.	Vattendragsarbeten (reservationsanslag)	37 150 000
50.	**Det allmänna skogsbruket (680)**	**39 194 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	8 215 000
21.	Särskilt nyttjande av skogar	1 857 000
23.	Brandskydd för skogar	1 872 000
24.	Forststyrelsens skogsförädlingsarbeten (reservationsanslag)	6 450 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	2 754 000
40.	Statsunderstöd åt Arbetseffektivitetsföreningen för stödjande av skogsbrukets rationalisering	3 053 000
41.	Statsunderstöd åt Stiftelsen för skogsträdsförädling för förädling av skogsträd	8 754 000
45.	Främjande av avsättningen för sågade trävaror	1 000 000
50.	Vissa statsunderstöd för skogsbruket	2 089 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	150 000
77.	Allmänna flottledsarbeten (reservationsanslag)	3 000 000
58.	**Det privata skogsbruket (680)**	**563 314 000**
40.	Statsunderstöd för allmänna utgifter för skogsförbättringsarbeten	50 807 000
41.	Statsunderstöd till centralskogsnämnderna	13 430 000
42.	Statsunderstöd till distriktsskogsnämnderna	117 577 000
44.	Statsunderstöd för skogsförbättringsarbeten (reservationsanslag)	200 000 000
83.	Skogsförbättringslån (reservationsanslag)	181 500 000
60.	**Lantmäteriförvaltningen (550)**	**297 055 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	194 494 000
09.	Delegationer	51 000
21.	Kartverksarbeten (förslagsanslag)	22 400 000
22.	Fastighetsförrättningar (förslagsanslag)	24 510 000
24.	Inrättande av ett fastighetsregister	3 400 000
25.	Särskilda utgifter för avgiftsbelagda beställningsarbeten (förslagsanslag)	2 000 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	24 000 000
40.	Utgifter enligt lagen om ägoreglering i gränskommunerna (reservationsanslag)	200 000
41.	Utgifter för understödjande av fastighetsförrättningar (förslagsanslag)	14 000 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	12 000 000
65.	**Geodetiska institutet (550)**	**5 822 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	2 456 000
21.	Mätnings- och forskningsarbete	1 477 000
22.	Särskilda utgifter för avgiftsbelagda beställningsarbeten (förslagsanslag)	71 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 381 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	437 000

70.	**Lantbrukets forskningscentral (660)**	**89 978 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	45 389 000
21.	Allmänna utgifter för forskningen	8 253 000
22.	Kontroll av bekämpningsmedel (förslagsanslag)	1 185 000
24.	Växtförädlingsverksamhet (reservationsanslag)	1 625 000
25.	Särskilda utgifter för avgiftsbelagda beställningsarbeten (förslagsanslag)	600 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	11 426 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	4 500 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	16 570 000
77.	Jord- och vattenbyggnadsarbeten (reservationsanslag)	230 000
88.	Markförvärv (reservationsanslag)	200 000
72.	**Lantbruksekonomiska forskningsanstalten (660)**	**5 952 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	3 414 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	588 000
40.	Understöd för lantbruksbokföringsverksamheten	1 770 000
70.	Anskaffning av inventarier	180 000
76.	**Skogsforskningsinstitutet (660)**	**81 982 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	48 194 000
20.	Särskilda utgifter för avgiftsbelagda beställningsarbeten (förslagsanslag)	936 000
24.	Allmänna utgifter för forskningen och skötseln av forskningsområden (reservationsanslag)	9 570 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	13 382 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	3 800 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	6 100 000
80.	**Veterinärväsendet (670)**	**14 930 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	11 525 000
25.	Hämmande av djursjukdomar och annan veterinärvård (förslagsanslag)	2 500 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	285 000
30.	Vissa statsandelar (förslagsanslag)	320 000
50.	Statsbidrag för djurskyddsarbete	300 000
84.	**Statens veterinärmedicinska anstalt (670)**	**35 676 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	9 851 000
24.	Utländskt serum och vaccin (förslagsanslag)	8 010 000
27.	Särskilda utgifter för avgiftsbelagda beställningsarbeten (förslagsanslag)	40 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	5 475 000
70.	Anskaffning av inventarier och forskningsmateriel (reservationsanslag)	1 300 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	7 000 000
88.	Anskaffning av lägenhetsaktier (reservationsanslag)	4 000 000
90.	**Statens margarinfabrik (850)**	
05.	Pensioner (förslagsanslag)	1 020 000

22.	Driftsutgifter (förslagsanslag)	44 585 000	
	Driftsutgifter (05-22): 45 605 000		
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)		400 000
	Investeringsutgifter (70): 400 000		

92. Lantmäteristyrelsens karttryckeri (550)

01.	Avlöningar (förslagsanslag)	14 517 000	
05.	Pensioner (förslagsanslag)	964 000	
29.	Övriga driftsutgifter (förslagsanslag)	14 700 000	
	Driftsutgifter (01-29): 30 181 000		
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)		3 100 000
	Investeringsutgifter (70): 3 100 000		

95. Forststyrelsens skogar (680)

01.	Avlöningar (förslagsanslag)	73 897 000	
05.	Pensioner (förslagsanslag)	72 600 000	
21.	Affärsverksamhetens driftsutgifter (förslagsanslag)	723 000 000	
24.	Skatter och skogsvårdsavgifter (förslagsanslag)	62 000 000	
29.	Övriga driftsutgifter (förslagsanslag)	26 689 000	
	Driftsutgifter (01-29): 958 186 000		
70.	Anskaffning av maskiner och inventarier (reservationsanslag)		13 000 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)		1 500 000
77.	Byggande av vägar och skogsdikning (reservationsanslag)		26 000 000
88.	Inköp av mark (reservationsanslag)		7 000 000
	Investeringsutgifter (70-88): 47 500 000		

96. Skogsforskningsinstitutets skogar (680)

01.	Avlöningar (förslagsanslag)	3 691 000
05.	Pensioner (förslagsanslag)	1 274 000
22.	Utgifter för produktion och anskaffning av virke (förslagsanslag)	6 289 000
29.	Övriga driftsutgifter	1 966 000
	Driftsutgifter (01-29): 13 220 000	
	Driftsinkomster (14.46.01): 13 200 000	

		Driftshushållningens behov av tilläggsfinansiering	**20 000**
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)		109 000
77.	Grundförbättring av skog (reservationsanslag)		1 326 000
88.	Markförvärv (reservationsanslag)		700 000

Investeringsutgifter (70-88): 2 135 000

98. Lantbrukets forskningscentrals affärsverksamhet (660)

05.	Pensioner (förslagsanslag)	160 000	
22.	Jockis fröcentral (förslagsanslag)	14 144 000	
24.	Utgifter för centralens för utsädespotatis produktionsverksamhet (förslagsanslag)	15 660 000	
25.	Stationen för sunda plantor (förslagsanslag)	1 744 000	

Driftsutgifter (05-25): 31 708 000
Driftsinkomster (14.47.01-04): 30 246 000

		Driftshushållningens behov av tilläggsfinansiering	**1 462 000**
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)		1 300 000

Investeringsutgifter (70): 1 300 000

99.	**Övriga utgifter inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde (650)**	**24 818 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	944 000
08.	Kommittéer och sakkunniga (förslagsanslag)	2 500 000
09.	Permanenta delegationer och kommissioner	574 000
20.	Undersökningar som ansluter sig till varaktig användning av naturresurser (reservationsanslag)	1 000 000
24.	Undersökning av försurningen (reservationsanslag)	4 700 000
27.	Samundersökningar inom lantbruket (reservationsanslag)	5 700 000
28.	Skogsekonomisk samarbetsforskning (reservationsanslag)	5 300 000
41.	Utvecklande av Vuotosområdet (reservationsanslag)	4 000 000
50.	Vissa statsunderstöd	100 000

Huvudtitel 31

31.	**TRAFIKMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**8 064 286 400**
01.	**Trafikministeriet (710)**	**15 280 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	11 838 000
09.	Delegationer och kommissioner	162 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	2 650 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	630 000
20.	**Väg- och vattenbyggnadsförvaltningen (720)**	**401 398 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	328 936 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	55 762 000
71.	Anskaffning av datamaskiner och kontorsinventarier (reservationsanslag)	16 700 000
24.	**Vägar (720)**	**3 547 380 000**
14.	Underhåll av allmänna vägar (reservationsanslag)	1 516 000 000
31.	Statsunderstöd åt kommuner för bygdevägsutgifter	2 200 000
33.	Ersättningar för permanentbeläggning av gator (förslagsanslag)	3 000 000
34.	Statsbidrag för anläggande av gator (reservationsanslag)	33 500 000
35.	Ersättningar i enlighet med lagen om gatuavgifter (förslagsanslag)	35 000 000
50.	Statsunderstöd för underhåll av enskilda vägar (förslagsanslag)	75 000 000
51.	Statsunderstöd för byggande av enskilda vägar (reservationsanslag)	20 000 000
52.	Räntestöd enligt väglagen (förslagsanslag)	180 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	147 000 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	30 500 000
77.	Byggande av allmänna vägar (reservationsanslag)	1 520 000 000
78.	Arbeten som utförs åt utomstående (förslagsanslag)	60 000 000
88.	Anskaffning av jordområden och ersättningar enligt lagen om allmänna vägar (förslagsanslag)	105 000 000
27.	**Vattenvägar (730)**	**77 081 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	16 944 600
09.	Förvaltningsnämnden för Saima kanal (förslagsanslag)	556 400
14.	Drift och underhåll (reservationsanslag)	19 700 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	3 400 000
31.	Statsbidrag för byggande av småbåtshamnar (reservationsanslag)	1 300 000
40.	Statsunderstöd för byggande av centrala fiskehamnar (reservationsanslag)	950 000
42.	Räntestöd för byggande av handels- och industrihamnar (förslagsanslag)	1 300 000
43.	Räntestöd för byggande av en djuphamn i Tahkoluoto (förslagsanslag)	1 800 000
70.	Anskaffning av materiel (reservationsanslag)	2 000 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	900 000
77.	Vattenvägsarbeten (reservationsanslag)	27 870 000
88.	Anskaffning av områden för vattenvägar (reservationsanslag)	360 000
40.	**Bilregistercentralen (720)**	**138 990 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	83 618 000

29.	Övriga konsumtionsutgifter	28 241 000
70.	Anskaffning av inventarier och telefoner (reservationsanslag)	4 250 000
74.	Byggande av besiktningsstationer (reservationsanslag)	20 000 000
89.	Köp av besiktningsstationer (reservationsanslag)	2 881 000
47.	**Luftfartsförvaltningen (740)**	**286 807 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	104 917 000
14.	Underhålls- och driftskostnader (reservationsanslag)	105 000 000
21.	Arbeten som på åtgärd av luftfartsförvaltningen utförs för utomstående (förslagsanslag)	7 500 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	9 160 000
41.	Statsunderstöd för byggande och upprätthållande av vissa flygplatser	4 800 000
50.	Vissa statsunderstöd för upprätthållande av flygverksamhet	750 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	33 500 000
74.	Husbyggen på flygfält (reservationsanslag)	6 480 000
77.	Byggande av flygfält (reservationsanslag)	14 500 000
88.	Jordinlösen för flygfält (reservationsanslag)	200 000
50.	**Meteorologiska institutet (830)**	**74 183 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	41 633 000
28.	Avgiftsbelagd service (förslagsanslag)	2 710 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	20 780 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	9 060 000
55.	**Ersättningar och understöd för post- och telekommunikation (760)**	**428 510 000**
21.	Ersättning för rapporttjänster inom sjöfarten	1 560 000
22.	Ersättning för övervakning av radioverksamheten (förslagsanslag)	400 000
41.	Understödjande av tidningspressen	100 550 000
42.	Allmänt transportstöd för pressen	311 000 000
44.	Understödjande av samdistribution av tidningar (reservationsanslag)	15 000 000
56.	**Ersättning till post- och televerket för statens tjänsteförsändelser (050)**	**120 500 000**
23.	Ersättning för rätt till användande av tjänsteförsändelse i posttrafiken (förslagsanslag)	90 000 000
24.	Ersättning för såsom specialtjänst befordrade tjänsteförsändelser och postförskottsförsändelser (förslagsanslag)	30 500 000
57.	**Ersättningar till järnvägstrafiken (750)**	**94 000 000**
40.	Vissa ersättningar till Statsjärnvägarna	24 000 000
41.	Ersättning för rabatter på varutransporter	32 000 000
50.	Ersättning för rabatter inom persontrafiken (förslagsanslag)	38 000 000

90. Statsjärnvägarna (750)

01.	Avlöningar (förslagsanslag)	2 071 908 000
05.	Pensioner (förslagsanslag)	1 081 046 000
14.	Underhåll av banor (förslagsanslag)	108 000 000
22.	Handhavande av trafiken (förslagsanslag)	803 900 000
28.	Arbeten som utförs för utomstående (förslagsanslag)	93 600 000

29.	Övriga driftsutgifter (förslagsanslag)	84 130 000	

Driftsutgifter (01-29):4 242 584 000
Driftsinkomster (14.01.01-07):3 209 700 000

		Driftshushållningens behov av tilläggsfinansiering	**1 032 884 000**
60.	Överföring till Statsjärnvägarnas förnyelsefond		189 325 000
70.	Anskaffning av arbetsmaskiner, bilar o.a. materiel (reservationsanslag)		44 100 000
72.	Anskaffning av elektriska anordningar (reservationsanslag)		75 000 000
73.	Anskaffning och tillverkning av dragmateriel och vagnar (reservationsanslag)		121 000 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)		23 500 000
78.	Förbättring av banor och byggande av industrispår (reservationsanslag)		216 500 000
88.	Inköp av jordområden, byggnader m.m. (reservationsanslag)		21 000 000

Investeringsutgifter och överföring till förnyelsefonden (60-88): 690 425 000

94. Post- och televerket (760)

01.	Avlöningar (förslagsanslag)	2 925 791 000	
05.	Pensioner (förslagsanslag)	496 000 000	
10.	Drift och underhåll av byggnader och lokaler (förslagsanslag)	316 000 000	
11.	Drift och underhåll av telenäten (förslagsanslag)	434 250 000	
12.	Drift och underhåll av motorfordon och postkupeer samt bildepåverksamhet (förslagsanslag)	128 200 000	
22.	Handhavande av posttrafiken (förslagsanslag)	190 000 000	
29.	Övriga driftsutgifter (förslagsanslag)	249 480 000	

Driftsutgifter (01-29):4 739 721 000

60.	Överföring till post- och televerkets förnyelsefond	274 298 000
70.	Anskaffning av inventarier, maskiner och anordningar (reservationsanslag)	90 250 000
71.	Utvecklande av telenäten (reservationsanslag)	587 000 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	75 000 000
88.	Anskaffning av tomter samt lägenhetsaktier (reservationsanslag)	16 000 000

Investeringsutgifter och överföring till förnyelsefonden (60-88):1 042 548 000

95. Post- och televerkets verkstäder (760)

22.	Åbo Installationsverkstad (förslagsanslag)	33 500 000

23.	Centrala bilreparationsverkstaden (förslagsanslag)	16 400 000
	Driftsutgifter (22-23): 49 900 000	
70.	Anskaffning av arbetsmaskiner, transportmedel och annan materiel (reservationsanslag)	600 000
	Investeringsutgifter (70): 600 000	
99.	**Övriga utgifter inom trafikministeriets förvaltningsområde (710)**	**113 700 000**
08.	Kommittéer och sakkunniga (förslagsanslag)	250 000
22.	Undersökning och planering (reservationsanslag)	3 000 000
30.	Statsunderstöd för utvecklande och bevarande av kollektivtrafiken (reservationsanslag)	56 000 000
31.	Statsunderstöd för arrangemang avsedda att avlägsna plankorsningar (reservationsanslag)	6 000 000
33.	Räntestöd för byggande av Tahkoluoto banan (reservationsanslag)	1 600 000
34.	Statsunderstöd för byggande av en metrobana mellan Gårdsbacka och Mellungsbacka (reservationsanslag)	7 000 000
40.	Vissa statsunderstöd	3 050 000
50.	Planering och byggande av ett televisionsdistributionsnät (reservationsanslag)	12 000 000
51.	Understöd till Oy Yleisradio Ab för planering och byggande av en radiostation i Björneborg (reservationsanslag)	24 800 000

Huvudtitel 32

32.	**HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**3 555 599 000**
01.	**Handels- och industriministeriet (810)**	**39 177 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	32 077 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	6 700 000
70.	Anskaffning av inventarier	400 000
02.	**Industridistrikten (810)**	**20 601 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	14 026 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	6 003 000
70.	Anskaffning av inventarier	572 000
04.	**Försvarsekonomiska planeringskommissionen (170)**	**2 686 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	1 514 000
09.	Planeringskommissionen	119 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 003 000
70.	Anskaffning av inventarier	50 000

06.	**Säkerhetsupplagring (170)**	**11 500 000**
41.	Räntestöd för grundande och upprätthållande av skyddsupplag (förslagsanslag)	10 000 000
42.	Upplagringsunderstöd för skyddsupplagring	1 500 000
10.	**Sjöfartsväsendet (730)**	**507 135 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	242 891 000
09.	Delegationer och kommissioner	84 000
28.	Grundundersökningar rörande vintertrafiktekniken (reservationsanslag)	535 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	132 393 000
40.	Skärgårdstrafikens understödjande	1 150 000
41.	Räntestöd för lån till trafikidkare som sköter skärgårdskommunikationer (förslagsanslag)	25 000
42.	Räntestöd för anskaffning av sjötransportmateriel (förslagsanslag)	3 000 000
50.	Statsunderstöd ur lästavgifterna (förslagsanslag)	2 500 000
70.	Anskaffning av inventarier och tekniska anordningar (reservationsanslag)	7 604 000
71.	Anskaffning av fartyg och andra trafikmedel (reservationsanslag)	56 393 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	4 210 000
77.	Byggande av säkerhetsanordningar och farledsarbeten (reservationsanslag)	50 310 000
79.	Övriga land- och vattenbyggnadsarbeten (reservationsanslag)	6 040 000
28.	**Näringsstyrelsen (820)**	**25 396 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	15 648 000
09.	Delegationer	279 000
21.	Vissa utgifter för näringskontrollen och konsumentangelägenheter	3 450 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	2 700 000
31.	Statsandel för anordnande av konsumentrådgivning i kommunerna (förslagsanslag)	2 513 000
50.	Statsunderstöd för konsumentorganisationer	506 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	300 000
30.	**Konkurrensombudsmannens byrå (820)**	**843 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	602 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	233 000
70.	Anskaffning av inventarier	8 000
31.	**Konsumentskydd (820)**	**5 806 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	3 946 000
09.	Konsumentklagonämnden	290 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 535 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	35 000
32.	**Patent- och registerstyrelsen (820)**	**43 479 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	33 786 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	9 023 000
70.	Anskaffning av inventarier	670 000

34.	**Licensverket (820)**	**4 934 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	2 934 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	930 000
70.	Anskaffning av inventarier	1 070 000
39.	**Tekniska kontrollcentralen (820)**	**40 288 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	29 748 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	9 200 000
70.	Anskaffning av inventarier, maskiner och anordningar (reservationsanslag)	1 340 000
40.	**Geologiska forskningscentralen (830)**	**165 218 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	78 079 000
09.	Delegation	11 000
21.	Vissa utgifter för forskningsverksamheten (reservationsanslag)	41 000 000
28.	Avgiftsbelagd kundtjänst (förslagsanslag)	4 334 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	5 124 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	9 470 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	27 200 000
42.	**Statens tekniska forskningscentral (830)**	**220 969 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	95 399 000
09.	Delegation	10 000
21.	Vissa utgifter för forskningsverksamheten (reservationsanslag)	19 383 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	20 977 000
70.	Anskaffning av maskiner och inventarier (reservationsanslag)	33 200 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	50 000 000
89.	Höjning av aktiekapitalet i aktiebolaget med statsmajoritet VTT Technology Oy som bedriver export av teknisk forskning (reservationsanslag)	2 000 000
43.	**Statens tekniska forskningscentrals avgiftsbelagda forskningsservice (830)**	**279 629 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	157 566 000
21.	Vissa utgifter för forskningsverksamheten (reservationsanslag)	77 763 000
22.	Utgifter för förundersökningar och risker	13 000 000
70.	Anskaffning av maskiner och inventarier (reservationsanslag)	31 300 000
44.	**Teknologiska utvecklingscentralen (830)**	**352 258 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	11 051 000
09.	Teknologiska delegationen	10 000
21.	Målsättningsundersökningar (reservationsanslag)	90 000 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	11 250 000
40.	Understöd till industrins forsknings- och produktutvecklingsverksamhet (reservationsanslag)	112 000 000
42.	Understöd till vetenskaps-, teknologi- och datateknikcentralerna (reservationsanslag)	6 000 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	1 947 000
83.	Industrins produktutvecklingslån (reservationsanslag)	120 000 000

46.	**Stödjande av den tekniska och kommersiella forskningen (830)**	**32 218 000**
21.	Till utrikes- och inrikeshandeln ansluten forskningsverksamhet (reservationsanslag)	3 600 000
22.	Internationellt tekniskt samarbete (reservationsanslag)	7 500 000
24.	Användning av isbrytningslaboratoriet	2 250 000
25.	Utvecklande av systemet för mätservice (reservationsanslag)	400 000
41.	Understöd åt samfund som främjar industrins utveckling och utbildning i affärsledning	9 818 000
50.	Stöd till uppfinnare	150 000
66.	Deltagande i telesatellitprojektet Tele-X (reservationsanslag)	8 500 000
47.	**Havsforskningsinstitutet (830)**	**18 235 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	7 047 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	9 688 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	1 500 000
48.	**Industrisekreterare (830)**	**16 914 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	10 884 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	5 900 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	130 000
49.	**Utvecklingsområdesfonden Ab (840)**	**230 400 000**
42.	Räntestöd åt Utvecklingsområdesfonden Ab (förslagsanslag)	2 400 000
43.	Ersättande av kredit- och kursförluster (förslagsanslag)	41 000 000
44.	Understöd till Utvecklingsområdesfonden Ab för tecknande av aktier i utvecklingsbolag	2 000 000
45.	Stödjande av forskning (reservationsanslag)	17 000 000
83.	Debenturlån åt Utvecklingsområdesfonden Ab	168 000 000
50.	**Industrins främjande (850)**	**456 800 000**
09.	Delegationer	210 000
23.	Industrialiseringsundersökningar (reservationsanslag)	1 200 000
24.	Företagarutbildning och -information	11 550 000
30.	Statsandel och -understöd för avlönande av kommunala näringsombudsmän (förslagsanslag)	16 822 000
40.	Statsunderstöd till organisationer som främjar småindustri och medelstor industri	6 580 000
41.	Gruvindustrins främjande	28 000 000
42.	Statsunderstöd åt Kotimaisen Työn Liitto r.y. benämnda förbund	2 392 000
44.	Ersättande av vissa kursförluster (förslagsanslag)	20 000
46.	Stödjande av praktik utomlands (reservationsanslag)	1 500 000
47.	Statsunderstöd för vissa informations- och utbildningsprojekt inom småindustri och medelstor industri	1 000 000
48.	Mot lättnader i omsättningsskatten svarande understöd till kommuner och fastighetsföretag (reservationsanslag)	15 000 000
49.	Räntestöd för finansieringslån till det första skedet av utvidgningen av Neste Oy:s naturgasnät (förslagsanslag)	12 800 000
60.	Överföring till statsgarantifonden (förslagsanslag)	20 000 000
86.	Lån till Telenokia Oy	15 000 000
88.	Höjning av aktiekapital (reservationsanslag)	270 000 000

89.	Deltagande i tecknandet av Lahtis Glasbruk Ab:s aktier (reservationsanslag)	20 000 000
90.	Understöd till Valvilla Oy (förslagsanslag)	34 726 000
51.	**Regionalt främjande av produktionsverksamheten (850)**	**556 517 000**
21.	Malmletningen och den geologiska forskningen i detta syfte inom utvecklingsområdena	2 600 000
41.	Räntestöd för utvecklingsområdeskrediter (förslagsanslag)	100 000
42.	Understöd för räntekostnaderna för byggnadslån för Kemira Oy:s torvammoniakfabrik	3 000 000
45.	Räntestöd för vissa projekt inom utvecklingsområdena (förslagsanslag)	38 005 000
46.	Försök med stöd till industriområden på tillbakagång (reservationsanslag)	2 500 000
48.	Regionalt transportstöd (förslagsanslag)	136 312 000
49.	Stödjande av utvecklingsområdenas produktionsverksamhet (förslagsanslag)	370 000 000
88.	Deltagande i tecknandet av aktier i utvecklingsbolagen (reservationsanslag)	4 000 000
55.	**Energihushållning (860)**	**153 455 000**
09.	Delegationer	175 000
21.	Vissa utgifter för forsknings-, planerings- och övervakningsverksamhet angående energiförsörjningen (reservationsanslag)	68 205 000
27.	Energiinformation och rådgivning	6 775 000
40.	Investeringsbidrag för främjande av produktionen av inhemsk energi och energibesparing (förslagsanslag)	34 000 000
41.	Understöd för landsbygdens elektrifiering (reservationsanslag)	17 500 000
42.	Främjande av försöksverksamhet i energihushållningssyfte (reservationsanslag)	21 600 000
45.	Räntestöd för energiinbesparingsinvesteringar samt för produktions- och anläggningsinvesteringar för inhemskt bränsle (förslagsanslag)	4 000 000
46.	Understöd för främjande av utnyttjandet av råvarutillgångarna på torv och trä	1 200 000
61.	**Inrikeshandelns främjande (870)**	**12 000 000**
40.	Räntestöd åt minuthandeln inom glesbygdsområden (förslagsanslag)	3 350 000
41.	Investeringsunderstöd åt minuthandeln inom glesbygdsområden (förslagsanslag)	4 350 000
42.	Statsbidrag för tryggande av tillgången på butiksservice inom glesbygdsområden (förslagsanslag)	4 300 000
80.	**Centralen för turistfrämjande (870)**	**55 000 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	13 887 000
09.	Delegationen för turistärenden	21 000
21.	Vissa utgifter för turistfrämjande verksamhet	22 600 000
27.	Övriga konsumtionsutgifter för turistbyråerna (förslagsanslag)	7 974 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	3 488 000
40.	Statsunderstöd för turistfrämjande verksamhet	4 750 000
70.	Anskaffning av inventarier	280 000
74.	Grundreparation och byggande av turistfastigheter som ägs av staten (reservationsanslag)	2 000 000

85.	**Utrikeshandelns främjande (880)**		**288 325 000**
29.	Övriga konsumtionsutgifter		945 000
40.	Statsbidrag för exportfrämjande (reservationsanslag)		110 000 000
41.	Statsunderstöd åt organisationer som främjar utrikeshandeln		9 680 000
45.	Statsunderstöd till Finlands Utrikeshandelsförbund r.f.		12 900 000
46.	Statsunderstöd åt små och medelstora företag för avlönande av ny exportpersonal		3 200 000
47.	Räntestöd åt Finlands Exportkredit Ab (förslagsanslag)		63 500 000
60.	Överföringar till fonder (förslagsanslag)		40 100 000
84.	Lån för exportfrämjande (reservationsanslag)		48 000 000
90.	**Statens upphandlingscentral (050)**		
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	26 479 000	
05.	Pensioner (förslagsanslag)	2 020 000	
21.	Utgifter för anskaffning och försäljning samt för lagerverksamhet (förslagsanslag)	7 450 000	
29.	Övriga driftsutgifter (förslagsanslag)	7 600 000	
	Driftsutgifter (01-29):	43 549 000	
70.	Anskaffning av inventarier och kontorsmaskiner (reservationsanslag)		900 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)		2 390 000
	Investeringsutgifter (70-74):	3 290 000	
99.	**Övriga utgifter inom handels- och industriministeriets förvaltningsområde (810)**		**12 526 000**
08.	Kommittéer och sakkunniga		250 000
09.	Delegationer och kommissioner		1 035 000
26.	Internationellt samarbete (förslagsanslag)		11 173 000
95.	Jordägarnas andel av försvarsavgifter (förslagsanslag)		68 000

Huvudtitel 33

33.	**SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**25 674 398 600**
01.	**Social- och hälsovårdsministeriet (400)**	**39 105 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	26 260 000
09.	Permanenta delegationer och kommissioner	3 110 000
21.	Undersökningsverksamhet	840 000
22.	Utvecklingsverksamhet	2 335 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	6 040 000
70.	Anskaffning av inventarier	520 000

03.	Arbetarskyddsförvaltningen (400)	51 006 000
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	38 114 000
09.	Permanenta delegationer och kommissioner	284 000
22.	Utvecklingsverksamhet	832 000
25.	Internationellt samarbete	460 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	10 900 000
70.	Anskaffning av inventarier	416 000
05.	**Den kommunala arbetarskyddsinspektionen (460)**	**50 000**
30.	Statsandel åt kommunerna för driftskostnader för arbetarskyddsinspektörernas verksamhet (förslagsanslag)	50 000
06.	**Institutet för arbetshygien (450)**	**93 000 000**
50.	Statsunderstöd för utgifterna vid institutet för arbetshygien	93 000 000
07.	**Övriga utgifter för arbetarskyddet (400)**	**1 063 000**
22.	Åtgärder på grund av försummelse av åtgärder för skydd i arbetet (förslagsanslag)	15 000
51.	Understöd för information angående arbetarskyddet	116 000
56.	Statsunderstöd för arbetarskyddsutbildning	932 000
10.	**Arbetslöshetsnämnden (400)**	**2 987 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	2 507 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	400 000
70.	Anskaffning av inventarier	80 000
11.	**Prövningsnämnden (090)**	**2 139 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	2 013 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	126 000
12.	**Arbetsrådet (400)**	**606 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	540 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	66 000
14.	**Olycksfallsverket (400)**	**37 082 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	27 665 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	8 967 000
70.	Anskaffning av inventarier	450 000
15.	**Utjämning av familjekostnader (410)**	**2 957 315 000**
30.	Statsandel till kommunerna för stödjande av vård av barn i hemmet (förslagsanslag)	279 000 000
31.	Statsandel åt kommuner för kostnader på grund av underhållsstöd (förslagsanslag)	1 616 000
50.	Stödjande av vård i hemmet (reservationsanslag)	21 000 000
51.	Moderskapsunderstöd (förslagsanslag)	42 265 000
52.	Barnbidrag (förslagsanslag)	2 613 334 000
53.	Understöd till sjukt barns föräldrar för förlust av förvärvsinkomst med anledning av barnets rehabilitering eller sjukvård (reservationsanslag)	100 000

16.	**Allmän familjepension (410)**	**286 000 000**
50.	Allmän familjepension (förslagsanslag)	286 000 000
17.	**Utkomstskydd för arbetslösa (410)**	**2 118 000 000**
50.	Statsandel till arbetslöshetskassor (förslagsanslag)	893 000 000
51.	Grundskydd i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa (förslagsanslag)	1 225 000 000
18.	**Sjukförsäkring (410)**	**1 175 000 000**
60.	Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)	1 175 000 000
19.	**Pensionsförsäkring (410)**	**1 987 400 000**
50.	Statens andel i sjömanspensionskassans utgifter (förslagsanslag)	62 700 000
51.	Statens andel i de utgifter som föranleds av lagen om pension för lantbruksföretagare (förslagsanslag)	1 064 800 000
52.	Statens andel i de utgifter som föranleds av lagen om pension för företagare (förslagsanslag)	272 900 000
60.	Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen (förslagsanslag)	587 000 000
20.	**Företagares olycksfallsförsäkring (410)**	**22 300 000**
53.	Statens andel i kostnaderna för lantbruksföretagares olycksfallsförsäkring (förslagsanslag)	22 300 000
21.	**Frontveteranpensioner (410)**	**1 009 000 000**
52.	Frontmannapensioner och bostadsbidrag (förslagsanslag)	704 000 000
53.	Förtidspension för frontveteraner (förslagsanslag)	305 000 000
22.	**Ersättning för skada, ådragen i militärtjänst och vissa utgifter för rehabilitering (410)**	**1 437 279 000**
50.	Ersättning för skada, ådragen i militärtjänst (förslagsanslag)	1 286 820 000
55.	Statlig ersättning för driftskostnader för krigsinvalidernas rehabiliterings- och vårdinrättningar (förslagsanslag)	84 779 000
56.	Statsbidrag för rehabilitering av makar till krigsinvalider	3 100 000
58.	Hälsoundersökning av forna krigsfångar (reservationsanslag)	500 000
59.	Statsbidrag för frontveteranernas rehabilitering	62 080 000
23.	**Annat skydd för personer som lidit skada av krigen (410)**	**16 336 000**
30.	Statlig ersättning för vården av förflyttade (förslagsanslag)	14 100 000
37.	Statlig ersättning för kostnaderna för arbetsvård av krigsvärnlösa (förslagsanslag)	130 000
51.	Krigspensioner (förslagsanslag)	1 460 000
53.	Statsunderstöd åt vissa veteranorganisationer	646 000
24.	**Vissa skadeersättningar (410)**	**71 900 000**
50.	Ersättning för olycksfall (förslagsanslag)	57 000 000
53.	Trafikförsäkringsersättningar (förslagsanslag)	8 600 000
55.	Brottskadeersättningar (förslagsanslag)	6 300 000

27.	**Kommunalt utkomstskydd (410)**	**291 500 000**
30.	Statsandel till kommunerna för kostnaderna för utkomstskydd (förslagsanslag)	291 500 000
28.	**Annat utkomstskydd (410)**	**156 335 000**
30.	Statsandel till kommunerna för kostnader enligt lagen om socialhjälp (förslagsanslag)	32 340 000
31.	Statlig ersättning till kommunerna för kostnader för vården om zigenarbefolkningen (förslagsanslag)	3 295 000
51.	Invalidpenning (förslagsanslag)	108 700 000
56.	Värnpliktigas hemförlovningspenning (förslagsanslag)	12 000 000
29.	**Flyktingvård (410)**	**8 200 000**
61.	Flyktingvård (förslagsanslag)	8 200 000
30.	**Socialstyrelsen (400)**	**30 454 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	17 810 000
09.	Permanenta delegationer och kommissioner	50 000
22.	Utvecklingsverksamhet	1 660 000
25.	Internationellt samarbete	315 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	10 369 000
70.	Anskaffning av inventarier	250 000
31.	**Kompletterande utbildning inom socialvården (250)**	**1 814 000**
28.	Vidareutbildning och kompletterande utbildning inom socialvården	1 650 000
50.	Stipendier för vidareutbildning och kompletterande utbildning inom socialvården utomlands	164 000
32.	**Av kommunerna ordnad socialservice (420)**	**4 189 788 000**
30.	Statsandel till kommunerna av driftskostnader för socialservice (förslagsanslag)	4 110 788 000
31.	Statsandel till kommunerna för anläggningskostnader för socialservice (förslagsanslag)	78 000 000
32.	Ersättning av statens medel till kommuner för kostnader för omsorg om vissa utvecklingsstörda (förslagsanslag)	550 000
35.	Statsunderstöd till kommunerna för vissa driftskostnader inom socialvården	450 000
36.	Statsunderstöd till huvudstadsregionens kommuner för kostnaderna för vissa daghemsprojekt	—
33.	**Privata samfunds socialservice (420)**	**30 932 000**
51.	Statsunderstöd för driftskostnader för privata serviceproducenter inom socialvården	30 810 000
54.	Understöd åt flyktingvården (förslagsanslag)	122 000
38.	**Barndagvård (420)**	**39 300 000**
30.	Statsandel åt kommunerna av driftskostnader för daghem för barn (förslagsanslag)	18 100 000
31.	Statsandel åt kommunerna av drifskostnader för övervakad familjedagvård (förslagsanslag)	19 500 000

50.	Statsandel för driftskostnader vid privata dagvårdsanstalter för barn (förslagsanslag)	1 700 000
39.	**Verksamhet vid uppfostringsrådgivningsbyråer (420)**	**1 100 000**
38.	Statsandel åt kommunerna för uppfostringsrådgivningsbyråernas kostnader (förslagsanslag)	1 100 000
40.	**Statens skolhem (420)**	**42 543 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	26 443 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	11 300 000
70.	Anskaffning av inventarier	1 100 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	3 700 000
41.	**Barn- och ungdomsfostran och -vård (420)**	**6 200 000**
33.	Statlig ersättning åt kommunerna för ersättning för uppfostran (förslagsanslag)	6 200 000
43.	**Statens specialskolor (420)**	**7 464 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	5 403 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 961 000
70.	Anskaffning av inventarier	100 000
44.	**Invalidvård (420)**	**600 000**
33.	Statsandel åt kommunerna för den skyddade arbetsverksamhetens driftskostnader (förslagsanslag)	100 000
50.	Statlig ersättning för specialvårdsanstalternas driftskostnader (förslagsanslag)	100 000
51.	Statsandel för den privata skyddade arbetsverksamhetens driftskostnader (förslagsanslag)	100 000
52.	Statsunderstöd för driftskostnaderna för privat boendeservice	100 000
53.	Statlig ersättning för övrig verksamhet inom invalidvård (förslagsanslag)	100 000
54.	Statlig ersättning för kostnaderna för individuell invalidvård (förslagsanslag)	100 000
45.	**Statens anstalter för utvecklingsstörda (420)**	**13 741 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	9 131 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	2 928 000
70.	Anskaffning av inventarier	182 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	1 500 000
46.	**Kommunal specialomsorg om utvecklingsstörda (420)**	**4 900 000**
30.	Statsandel för driftskostnader för kommunala specialomsorger om utvecklingsstörda (förslagsanslag)	2 400 000
32.	Statsandel för anläggningskostnader för verksamhetsenheter, avsedda för kommunala specialomsorger om utvecklingsstörda	2 500 000
53.	**Statens vårdanstalter för missbrukare av rusmedel (420)**	**26 662 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	13 462 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	9 200 000

70.	Anskaffning av inventarier	300 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	3 700 000
54.	**Den kommunala vården av missbrukare av rusmedel (420)**	**2 300 000**
31.	Statsandel åt kommunerna för driftskostnader för vården av missbrukare av rusmedel (förslagsanslag)	2 300 000
55.	**Den privata vården av missbrukare av rusmedel (420)**	**340 000**
51.	Statsbidrag för anläggningskostnader för privata verksamhetsenheter inom vården av missbrukare av rusmedel	340 000
56.	**Hemvårdsverksamhet (420)**	**6 300 000**
30.	Statsandel åt kommunerna för driftskostnader för hemvårdarinneverksamhet (förslagsanslag)	4 400 000
32.	Statsandel åt kommunerna för driftskostnader föranledda av hemhjälparverksamhet (förslagsanslag)	1 900 000
57.	**Semesterverksamhet (420)**	**850 335 000**
30.	Statsandel till kommunerna för utgifter för administration av avbytarservicen för lantbruksföretagare och semestersystemet för småföretagare (förslagsanslag)	20 425 000
40.	Statlig ersättning för kostnaderna för semesteravbytare för lantbruksföretagare (förslagsanslag)	530 000 000
41.	Statlig ersättning för kostnaderna för vikariehjälp för lantbruksföretagare (förslagsanslag)	233 000 000
42.	Statlig ersättning för kostnaderna för semestersystem för småföretagare (reservationsanslag)	18 800 000
43.	Statlig ersättning för kostnaderna för lantbruksföretagares veckoledighet (förslagsanslag)	47 000 000
51.	Statsunderstöd för semesterverksamhet	1 110 000
60.	**Medicinalstyrelsen (400)**	**40 313 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	21 861 000
09.	Permanenta delegationer och kommissioner	1 090 000
22.	Utvecklingsverksamhet	3 000 000
25.	Internationellt samarbete	1 734 000
26.	Farmakopén	140 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	12 188 000
70.	Anskaffning av inventarier	300 000
63.	**Statens mentalsjukhus (480)**	**71 542 600**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	54 442 600
29.	Övriga konsumtionsutgifter	14 000 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	1 100 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	2 000 000
65.	**Folkhälsoinstitutet (450)**	**101 186 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	42 081 000
21.	Vissa utgifter för övervaknings- och forskningsverksamhet (reservationsanslag)	1 705 000

22.	Vissa utgifter för undersökningsverksamhet (förslagsanslag)	11 300 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter (förslagsanslag)	20 970 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	2 630 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	22 500 000
66.	**Läkemedelslaboratoriet (450)**	**12 612 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	3 507 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 285 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	320 000
74.	Husbyggen (reservationsanslag)	7 500 000
68.	**Strålskyddscentralen (450)**	**42 340 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	23 639 000
21.	Vissa utgifter för övervakning och forskning (reservationsanslag)	5 000 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	10 901 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	2 800 000
69.	**Kompletterande utbildning inom hälsovården (250)**	**3 444 000**
28.	Vidareutbildning och kompletterande utbildning inom hälsovården	2 869 000
50.	Studieunderstöd för vidareutbildning och kompletterande utbildning utomlands inom hälsovården	575 000
73.	**Hälsofostran och -övervakning (470)**	**12 335 000**
21.	Hälsofostran	1 250 000
22.	Minskande av tobaksrökning	8 415 000
23.	Hälsoövervakning	920 000
24.	Övervakning av epidemisjukdomar (förslagsanslag)	1 500 000
50.	Statsunderstöd till Keskustan terveysliitto r.y.	250 000
74.	**Kommunal hälsoövervakning (460)**	**915 000**
30.	Statsandel åt kommunerna för driftskostnader föranledda av hälsovårdsinspektörernas verksamhet (förslagsanslag)	915 000
75.	**Kommunalt folkhälsoarbete (470)**	**69 015 000**
30.	Statsandel åt kommunerna för hälsovårdscentralernas driftskostnader (förslagsanslag)	46 000 000
31.	Statsandel åt kommunerna för hälsovårdscentralernas anläggningskostnader	20 000 000
35.	Statlig ersättning åt hälsovårdscentralerna för vård av vissa patienter (förslagsanslag)	115 000
37.	Statlig ersättning för kostnaderna för bekämpande och vård av vissa sjukdomar (förslagsanslag)	2 900 000
76.	**Kommunal specialsjukvård (480)**	**99 900 000**
30.	Statsandel till kommunerna för specialsjukvårdsanstalternas driftskostnader (förslagsanslag)	17 700 000
31.	Statsandel till kommunerna för anläggningskostnaderna för specialsjukvårdsanstalter	81 000 000
32.	Statlig ersättning åt specialsjukvårdsanstalter för vård av vissa patienter (förslagsanslag)	1 200 000

77.	**Av kommunerna anordnad miljöhälsovård (460)**	**134 756 000**
30.	Statsandel till kommunerna för miljöhälsovårdens driftskostnader (förslagsanslag)	133 656 000
31.	Statsandel till kommunerna för miljöhälsovårdens anläggningskostnader (förslagsanslag)	1 100 000
78.	**Av kommunerna anordnat folkhälsoarbete (470)**	**3 496 388 000**
30.	Statsandel till kommunerna för folkhälsoarbetets driftskostnader (förslagsanslag)	3 394 488 000
31.	Statsandel till kommunerna för folkhälsoarbetets anläggningskostnader (förslagsanslag)	88 400 000
37.	Statlig ersättning för kostnaderna för bekämpande och behandling av smittosamma sjukdomar (förslagsanslag)	13 500 000
38.	Statsunderstöd till kommunerna i huvudstadsregionen för vissa kostnaderna för hälsovårdscentralprojekt	—
79.	**Av kommunerna anordnad specialsjukvård (480)**	**4 193 299 000**
30.	Statsandel till kommunerna för specialsjukvårdens driftskostnader (förslagsanslag)	3 863 389 000
31.	Statsandel till kommunerna för specialsjukvårdens anläggningskostnader (förslagsanslag)	19 400 000
32.	Statens betalningsandel av universitetscentralsjukhusens driftskostnader (förslagsanslag)	265 000 000
33.	Statens betalningsandel av universitetscentralsjukhusens kostnader (förslagsanslag)	33 300 000
34.	Statlig ersättning åt specialsjukvårdsanstalter för vård av patienter vars sinnestillstånd undersöks samt patienter vars vård helt bekostas av staten (förslagsanslag)	8 000 000
35.	Statsunderstöd till kommunerna för specialsjukvårdens kostnader	500 000
36.	Statsunderstöd till kommunerna för vissa driftskostnader för specialsjukvården	3 710 000
81.	**Enskilda sammanslutningars specialsjukvård (480)**	**1 830 000**
51.	Statsunderstöd för driftskostnader för privata producenter av hälsovårdstjänster	1 830 000
85.	**Övriga hälsovårdsutgifter (400)**	**600 000**
50.	Ersättningar enligt hälsovårdslagen (förslagsanslag)	600 000
87.	**Förebyggande av olägenheter förorsakade av rusmedel (420)**	**1 958 000**
20.	Förebyggande av olägenheter som förorsakas av rusmedelsbruk (förslagsanslag)	1 958 000
88.	**Kommunal alkoholkontroll (420)**	**6 311 000**
30.	Statsandel åt kommunerna för driftskostnader för alkoholinspektörernas verksamhet (förslagsanslag)	6 311 000
89.	**Nykterhetsarbete (420)**	**52 980 000**
30.	Statsandel åt kommunerna för nykterhetsarbete (förslagsanslag)	29 226 000

31.	Statsandel åt kommunerna för nykterhetsarbetares löneutgifter (förslagsanslag)	11 982 000
50.	Statsunderstöd åt enskilda sammanslutningar för nykterhetsarbete	11 772 000
92.	**Folkhälsans främjande (470)**	**91 000 000**
50.	Understöd åt enskilda sammanslutningar för kostnader för folkhälsoarbete (förslagsanslag)	91 000 000
93.	**Främjande av vissa former av socialservice (420)**	**138 700 000**
50.	Understöd åt enskilda sammanslutningar för kostnader för vård av barn och unga (förslagsanslag)	31 000 000
51.	Understöd åt enskilda sammanslutningar för kostnader för åldringsvård (förslagsanslag)	42 700 000
52.	Understöd åt enskilda sammanslutningar för kostnader för vård av handikappade (förslagsanslag)	65 000 000
94.	**Främjande av semestermöjligheter (420)**	**54 400 000**
50.	Understöd åt enskilda sammanslutningar för kostnader för semesterverksamhet (förslagsanslag)	54 500 000
95.	**Katastrofberedskap (110)**	**1 800 000**
50.	Understöd åt enskilda sammanslutningar för kostnader för katastrofberedskap (förslagsanslag)	1 800 000
98.	**Vissa former av socialservice (420)**	**7 556 000**
51.	Statens andel av sjömansservicebyråns utgifter (förslagsanslag)	2 080 000
52.	Statens andel till arbetsgivarna för vissa resekostnader för sjömän (förslagsanslag)	5 000 000
53.	Statsunderstöd för betalning av sjöfarares telefonavgifter	312 000
54.	Statsunderstöd åt Rehabiliteringsstiftelsen	164 000
99.	**Övriga utgifter inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde (400)**	**20 742 000**
08.	Kommittéer och sakkunniga (förslagsanslag)	771 000
25.	Internationellt samarbete	3 720 000
28.	Länsstyrelsernas social- och hälsovårdsavdelningars utbildningsverksamhet och sakkunnigtjänster	624 000
40.	Utarbetande av hand- och instruktionsböcker (reservationsanslag)	37 000
67.	Internationella medlemsavgifter och betalningsandelar (förslagsanslag)	15 590 000

Huvudtitel 34

34.	**ARBETSKRAFTSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**2 634 621 500**
01.	**Arbetskraftsministeriet (610)**	**62 601 600**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	26 683 600
09.	Delegationer och kommissioner	418 000

22.	Arbetskraftspolitiska undersökningar (reservationsanslag)	2 097 000
23.	Fortbildning på högskolenivå av arbetskraftsförvaltningens personal (reservationsanslag)	550 000
27.	Automatisk databehandling	12 792 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	18 525 000
51.	Utgifter för internationellt expert- och praktikantutbyte	1 224 000
70.	Anskaffning av inventarier	312 000
06.	**Arbetskraftsärendenas distrikts- och lokalförvaltning (620)**	**228 618 900**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	167 401 900
09.	Delegationer och kommissioner	2 912 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	46 415 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	11 890 000
08.	**Arbetskraftsinstitutet (610)**	**2 032 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	658 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	1 124 000
70.	Anskaffning av inventarier	250 000
20.	**Främjande av arbetskraftens rörlighet (620)**	**22 000 000**
50.	Främjande av arbetskraftens regionala rörlighet (förslagsanslag)	22 000 000
50.	**Skötseln av sysselsättningen (630)**	**2 236 080 000**
02.	Avlöningar (förslagsanslag)	392 169 000
30.	Statsunderstöd åt kommuner och kommunförbund för hindrande av arbetslösheten (reservationsanslag)	650 000 000
50.	Utbildnings- och specialunderstöd inom sysselsättningsutbildningen (förslagsanslag)	389 480 000
61.	Statsunderstöd för lindrande av arbetslösheten (reservationsanslag)	295 000 000
62.	Statsunderstöd för investeringar i sysselsättningsfrämjande syfte (reservationsanslag)	125 160 000
63.	Specialutgifter för yrkesvägledning av arbetshandikappade	7 271 000
64.	Specialutgifter för placering av arbetshandikappade i arbete	12 000 000
77.	Investeringsutgifter för tryggande av sysselsättningen (förslagsanslag)	365 000 000
89.	**Lönegaranti (410)**	**80 100 000**
50.	Lönegaranti (förslagsanslag)	80 100 000
99.	**Övriga utgifter inom arbetskraftsministeriets förvaltningsområde (610)**	**3 189 000**
08.	Kommittéer och sakkunniga	170 000
23.	Sysselsättning av civiltjänstepliktiga	200 000
25.	Internationellt samarbete	1 363 000
50.	Ersättning till trafikanter för civiltjänstepliktigas permissionsresebiljetter (förslagsanslag)	1 456 000

Huvudtitel 35

35. MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE		**4 133 788 000**
01. Miljöministeriet (510)		**39 375 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	23 506 000
09.	Permanenta delegationer och kommissioner	1 793 000
26.	Internationellt samarbete	4 250 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	8 526 000
70.	Anskaffning av inventarier	1 300 000
10. Miljö- och naturvårdsundersökningar (520)		**10 985 000**
22.	Naturvårds- och friluftsundersökningar (reservationsanslag)	450 000
23.	Vattenvårdsundersökningar (reservationsanslag)	3 830 000
25.	Miljöundersökningar och -utredningar (reservationsanslag)	6 505 000
12. Luftvård (520)		**12 300 000**
23.	Planering och övervakning av luftvården	100 000
26.	Försurningsundersökning (reservationsanslag)	4 700 000
37.	Statsandel åt kommunerna för åtgärder beträffande luftvård	2 500 000
42.	Räntestöd för industrins och energiförsörjningens luftvårdsinvesteringar (förslagsanslag)	5 000 000
13. Avfallshantering och utnyttjande av avfall (520)		**25 720 000**
23.	Planering och övervakning av avfallshantering	100 000
46.	Transportsstöd för problemavfall (reservationsanslag)	3 250 000
47.	Understöd till Ekokem Oy Ab för sänkande av ränteutgifterna	17 000 000
61.	Stödjande av avfallshantering i skärgården och fjällen	640 000
62.	Utvecklande av avfallshanteringsteknologi (reservationsanslag)	730 000
63.	Räntestöd för främjande av investeringar för utnyttjande av avfall (förslagsanslag)	2 000 000
65.	Räntestöd för investeringar avsedda för anläggande och iståndsättning av allmänna avfallsbehandlingsplatser (förslagsanslag)	2 000 000
15. Naturvården och rekreationsanvändning av naturen (520)		**8 800 000**
21.	Allmänna utgifter för naturvården	270 000
30.	Ersättning till kommunerna för förluster av skatteintäkter av skog till följd av skyddsområden (förslagsanslag)	2 100 000
31.	Statsunderstöd till kommunerna för anläggande av friluftsleder (reservationsanslag)	600 000
41.	Ersättningar för inrättandet av skyddsområden (reservationsanslag)	2 200 000
42.	Ersättning för fridlysta sällsynta djurs skadegörelse	100 000
43.	Ersättningar enligt marktäktslagen (reservationsanslag)	3 000 000
62.	Skärgårdens miljövårdsbidrag (reservationsanslag)	530 000
20. Inrättande och skötsel av naturskyddsområdena (520)		**55 950 000**
22.	Skötsel och underhåll av naturskyddsområdena	3 450 000
70.	Anskaffning av inventarier till naturskyddsområdena (reservationsanslag)	450 000

74.	Husbyggnadsarbeten inom naturskyddsområdena (reservationsanslag)	4 550 000
75.	Kompensationsinvesteringar i anslutning till inrättandet av Urho Kekkonens nationalpark (reservationsanslag)	2 000 000
77.	Iståndsättning av naturskyddsområden (reservationsanslag)	500 000
88.	Anskaffning av mark för naturvårdsändamål (reservationsanslag)	45 000 000
25.	**Vatten- och miljöförvaltningen (560)**	**76 759 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	30 054 000
09.	Vetenskapliga delegationen	8 000
21.	Vattenvårdsverksamhet som finansieras med vattenvårdsavgifter (förslagsanslag)	1 600 000
22.	Syneförrättningar	400 000
23.	Planering och övervakning av vattendrag (reservationsanslag)	3 125 000
24.	Skydd av havsmiljön	900 000
25.	Särskilda utgifter för avgiftsbelagda beställningsarbeten (förslagsanslag)	75 000
26.	Internationellt samarbete	37 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	10 500 000
30.	Räntestöd för samhällenas vattenvårdsinvesteringar (förslagsanslag)	1 500 000
31.	Understöd för samhällenas vattenvårdsåtgärder (reservationsanslag)	8 500 000
32.	Statsandel till kommunerna för miljövårdens driftskostnader (förslagsanslag)	2 200 000
40.	Räntestöd för industrins vattenvårdsinvesteringar (förslagsanslag)	8 100 000
70.	Anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	500 000
72.	Anskaffning av arbetsmaskiner och transportmateriel (reservationsanslag)	500 000
77.	Vattenvårdsarbeten (reservationsanslag)	8 760 000
26.	**Bekämpning av oljeskador (520)**	**26 000 000**
27.	Oljeskyddsverksamhet (förslagsanslag)	1 400 000
29.	Reparation och underhåll av oljebekämpningsmateriel (förslagsanslag)	800 000
70.	Anskaffning av inventarier och tekniska anordningar (reservationsanslag)	23 000 000
74.	Planering och byggande av lagerbyggnader (reservationsanslag)	800 000
30.	**Planläggnings- och byggnadsväsendet (530)**	**79 390 000**
21.	Undersökning och utvecklande av planeringen rörande användning av områden (reservationsanslag)	2 700 000
22.	Utvecklande av byggnadsbestämmelser och -anvisningar (reservationsanslag)	2 200 000
23.	Utvecklande av fastighetsdatasystemet	1 540 000
24.	Utvecklande av datasystemet för byggnadsövervakning	200 000
30.	Statsandel för avlönandet av byggnadsinspektörer (förslagsanslag)	20 800 000
31.	Statsandel för byggnadsplanläggningen	9 100 000
32.	Understöd för avlönande av kommunala reparationskonsulenter	12 850 000
33.	Statsandel för kostnaderna för regionplanläggningen	21 200 000
34.	Statsunderstöd för bevarande av byggnader på kulturhistoriskt värdefulla områden (reservationsanslag)	3 300 000
36.	I marktäktslagen avsedda statsbidrag till kommunerna	750 000
38.	Statsbidrag till kommunerna för kostnaderna för byggnadsskydd	2 000 000
61.	Stödjande av planläggnings- och byggnadsundersökningar	750 000
62.	Stödjande av provbyggandet (reservationsanslag)	2 000 000

40.	**Bostadsstyrelsen (540)**	**31 577 000**
01.	Avlöningar (förslagsanslag)	21 017 000
27.	Maskinell databehandling	2 850 000
29.	Övriga konsumtionsutgifter	7 230 000
70.	Anskaffning av inventarier	480 000
45.	**Bostadsväsendet (540)**	**3 763 692 000**
30.	Räntestöd för kommunernas jordinköpslån (förslagsanslag)	2 000 000
32.	Understöd till kommunerna för anskaffande av hyresbostäder eller annat förbättrande av bostadsförhållandena för personer som avses i 5 § lagen om bostadsproduktion (reservationsanslag)	15 000 000
35.	Ersättningar till kommuner för handläggning av bostadsbidragsärenden (förslagsanslag)	13 000 000
50.	Bostadsundersökning (reservationsanslag)	2 290 000
51.	Statsunderstöd för andelen eget kapital i bostäder för studerande (reservationsanslag)	11 000 000
52.	Statsunderstöd åt vissa organisationer inom bostadsbranschen	1 402 000
53.	Räntestöd för lån som beviljats för anskaffande av ägarbostad (förslagsanslag)	170 000 000
54.	Bostadsbidrag (förslagsanslag)	630 000 000
56.	Understöd för reparationsverksamhet i energihushållningssyfte (reservationsanslag)	44 000 000
62.	Räntestöd för lån som beviljats för värmeanläggningsprojekt (förslagsanslag)	22 000 000
63.	Räntestöd för hyresbostadslån (förslagsanslag)	9 000 000
64.	Understöd till hyreshus med ekonomiska svårigheter	10 000 000
83.	Bostadslån	2 425 000 000
84.	Bostadslån för inlösen av hyres- och bostadsandelslagsbostäder vilka finansierats med bostadslån (reservationsanslag)	55 000 000
86.	Lån för grundreparationer och grundförbättringar	354 000 000
99.	**Övriga utgifter inom miljöministeriets förvaltningsområde (510)**	**3 240 000**
08.	Kommittéer och sakkunniga (förslagsanslag)	480 000
26.	Vidareutbildning och kompletterande utbildning inom miljöministeriets förvaltningsområde	910 000
50.	Statsunderstöd till de riksomfattande naturvårdsorganisationerna	1 850 000

Huvudtitel 36

36.	**STATSSKULDEN**	**12 245 100 300**
01.	**Ränta på inhemsk skuld (910)**	**2 166 444 000**
90.	Ränta på långfristig inhemsk skuld (förslagsanslag)	2 161 444 000
92.	Ränta på kortfristig inhemsk skuld (förslagsanslag)	5 000 000
03.	**Ränta på utländsk skuld (910)**	**2 404 555 700**
90.	Ränta på långfristig utländsk skuld (förslagsanslag)	2 402 555 700
91.	Ränta på kortfristig utländsk skuld (förslagsanslag)	2 000 000

05.	**Amortering av inhemsk skuld (910)**	**3 780 932 000**
90.	Amortering av långfristig inhemsk skuld (förslagsanslag)	3 780 932 000
07.	**Amortering av utländsk skuld (910)**	**3 622 604 000**
90.	Amortering av långfristig utländsk skuld (förslagsanslag)	3 622 604 000
09.	**Övriga utgifter för statsskulden (910)**	**270 564 600**
21.	Arvoden och andra utgifter för statsskulden (förslagsanslag)	251 926 600
90.	Indexförhöjning på långfristig inhemsk skuld (förslagsanslag)	18 638 000

Utgifternas totalbelopp:
101 427 876 700

Samtidigt föreslår utskottet

att finansmotionerna nr 1—59, 61—110, 112—136, 139—200, 202—217, 219—228, 230—232, 234—236, 238—240, 242, 246, 248—253, 255—270, 272—278, 280—290, 292—297, 299—333, 335—386, 388, 389, 391—394, 396—405, 407—453, 455—460, 462—466, 468, 471—505, 507—547, 553—580, 582—601, 603, 605—620, 622, 623, 625, 626, 628—639, 641—676, 678—683, 685—690, 693—699, 702, 703, 705—710, 712—714, 716, 718—721, 723—740, 742—768, 774—794, 796, 798—824, 827—838, 840—843, 846, 847, 849—854, 856—861, 863—892, 894—923, 925—931, 934—936, 938, 940—951, 956, 958—970, 972—988, 990, 991, 993—1007, 1009, 1010, 1015—1031, 1033—1046, 1049—1053, 1055, 1057, 1058, 1060—1067, 1070—1084, 1086, 1092—1095, 1097—1099, 1101—1124, 1126—1153, 1161—1163, 1165—1168, 1173—1186, 1188—1254, 1256, 1258—1260, 1262—1283, 1285—1287, 1289—1292, 1294—1322, 1324, 1326—1339, 1342—1344, 1347—1352, 1354, 1355, 1357—1359, 1363—1367, 1369—1382, 1384—1403, 1406—1411, 1413, 1415—1424, 1427—1433, 1435—1438, 1440—1445, 1447—1453, 1455, 1459, 1461—1465, 1467—1477, 1479, 1481—1504, 1507—1511, 1513—1519, 1521—1529, 1531—1538, 1540, 1542—1570, 1572, 1573, 1575, 1576, 1578—1590, 1593, 1594, 1596, 1597, 1600—1602, 1604—1606, 1608—1617, 1619—1622, 1624—1631, 1633—1648, 1650, 1651, 1655—1658, 1660, 1663—1666, 1668, 1669, 1671—1700, 1702, 1705—1710, 1712—1737, 1739—1765, 1767, 1769—1781, 1785—1824, 1826—1830, 1832—1835, 1838—1867, 1870—1872, 1874—1889, 1891—1903, 1905, 1906, 1908, 1910—1924, 1926—1937, 1939—1942, 1944, 1946—1983, 1985—1994, 1996—2010, 2013—2028, 2032, 2034—2037, 2040—2053, 2055—2083, 2085, 2086 och 2089—2090 skall förkastas.

Vidare föreslår utskottet,

att finansmotionen nr 1632, med anledning av vilken utskottet har godkänt ett uttalande i betänkandet under vederbörande punkt i utgiftsstaten, skall förkastas till övriga delar.

Helsingfors den 18 december 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Bärlund, Eklund, Hietala, Jokela, Järvenpää, Kuusio, Lahti-Nuuttila, Manninen, Mattila, Pekkarinen, Perho, Piipari, Rusanen, Sasi, Savolainen, Vepsäläinen, Westerlund, Viljanen och Vähäkangas.

RESERVATIONER

I

Vi har inte kunnat omfatta statsutskottets majoritets ståndpunktstagande till riksdagsmännens löneförhöjningar, som har inneburit ett tillägg om 5 474 000 mark på mom. 22.01.01. Vi kan inte heller omfatta beslutet om kostnadsersättning till riksdagsmännen eftersom det innebär att utgifterna på mom. 22.01.02 ökar med 4 742 000 mark. Ej heller omfattar vi beslutet om ministrarnas löneförhöjningar, som innebär ett tillägg om 1 150 000 mark på mom. 23.01.01.

Omröstningsresultatet i alla ovan nämnda omröstningar var 19 röster för utskottets betänkande och endast två röster för förkastande av betänkandet, dvs. vårt förslag.

Det är märkligt att man nu då löneförhandlingarna just pågår tillåter ett sådant lönekap. till förmån för riksdagsmännen och ministrarna som har stora inkomster. Riksdagsmännens lönehöjningslag har undertecknats av gruppordförandena i de största partierna.

En stor olägenhet i riksdagsmännens avlöning — dubbelavlöningen — har beaktats alltför litet ty ärendet har inte ens nämnts i lagändringen. Över hälften av riksdagsmännen lyfter en andra extra lön för ogjort arbete. Denna olägenhet bör skyndsamt elimineras.

Vi kan inte godkänna det system med kostnadsersättning som ingår i rdm. Paasios m.fl. motion och i det betänkande som utarbetats på basis av den. Då en riksdagsmans lön stiger ökar också kostnadsersättningen i samma takt och möjliggör en dubbel löneförhöjningsautomatik för riksdagsmännen.

Genom den motion nr 73 som FLP (Kettunen m.fl.) väckt skulle spekulationen med dagpenningar förhindras och den oskäliga dubbelavlöningslagen omedelbart upphävas. Det dubbla dagtraktamentet för utrikesresor skulle också slopas.

Vi kan inte godkänna de stora partiernas lagmotion genom vilken riksdagsmännen skulle komma i en privilegierad ställning i fråga om lön och beskattning jämfört med de övriga medborgarna.

Helsingfors den 18 december 1985

Mikko Vainio **Anssi Joutsenlahti** **Vieno Eklund**

II

Ekonomin och sysselsättningen

Regeringens ekonomiska politik bygger på att konkurrensförmågan skall bibehållas på de kapitalistiska ländernas marknad. Av denna orsak kräver regeringen att löneförhöjningarna skall stanna vid 1,5 procent. Däremot avhåller sig regeringen från åtgärder som skulle förbättra sysselsättningen.

Vår handel med Sovjetunionen har kört fast på den nuvarande nivån. Till följd av oljeprisernas utveckling kan den t.o.m. sjunka. Då denna handel emellertid är ytterst viktig med tanke på sysselsättningen i vårt land och en jämn ekonomisk utveckling, borde regeringen göra exceptionella ansträngningar för att öka handeln och det ekonomiska samarbetet. Tyvärr förefaller regeringen dock att enbart syssla med att binda vårt land allt fastare till de kapitalistiska ländernas marknad.

Regeringen föreslår inte något väsentligt nytt eller effektivt för att förbättra sysselsättningen. Den föreslår så knappa anslag för sysselsättningen att massarbetslösheten fortgår. Man vill inte utveckla den service som medborgarna behöver trots att den samtidigt skulle erbjuda arbete för många. Inte heller vill regeringen öka de egentliga sysselsättningsanslagen i motsvarighet till behovet. Utskottsmajoriteten har fogat sig i detta.

Vår näringsverksamhet genomlever en kraftig strukturförändring: många sågar lägger ned verksamheten, livsmedelsproduktionen koncentreras på allt färre företag, rederierna flaggar ut sina fartyg under s.k. bekvämlighetsflagg och skeppsbyggnadsbranchen drabbas av inskränkningar. Fabriksnedläggelserna hotar att lägga flera tätorter öde. Regeringen har nöjt sig med att på avstånd följa denna omvälvning i industrins struktur, vars kostnader arbetstagarna får bära. Regeringen vägrar direkt att ta ansvar för nedläggelser av produktionsinrättningar, såsom i fallet med cellulosafabriken i Lievestuore, men den vill inte heller ställa de banker och kapitalgrupperingar till svars som ställer om ägoförhållandena i bolagen och stänger produktionsinrättningar. I det kapitalistiska systemet utgör arbetstagarna förslitning underkastade omsättningstillgångar i produktionen, som allt oftare säljs med arbetsplatsen eller lyfts åt sidan, när de blir överflödiga för ägaren. Trots detta har regeringen och utskottsmajoriteten som stöder den ansett det vara riktigt att arbetslöshetsersättningen skall sjunka efter 100 dagar, fastän man inte på något sätt kan erbjuda de arbetslösa arbete. Sålunda är arbetstagaren skyddslös i arbetet och man vill inte heller när han drabbas av arbetslöshet ge honom något ordentligt stöd.

För tryggande av sysselsättningen bör det uppgöras ett sysselsättningsprogram som syftar till att väsentligt minska arbetslösheten. Härvid bör man ta upp arbetstiden, ta ställning till pensionsåldersfrågorna och kraftigt utveckla den offentliga servicen, såsom dagvården, folkhälsovården och äldreomsorgerna. De möjligheter som handeln med Sovjetunionen erbjuder bör fördomsfritt utnyttjas; detta förutsätter av regeringen och landets högsta ledning en exceptionell insats och att man beslutar sig för att sköta saken. Givetvis bör också de egentliga sysselsättningsanslagen ökas. Även om dessa åtgärder vidtas är det skäl att bibehålla åldersgränsen för arbetslöshetspension vid 55 år och förbättra utkomstskyddet under arbetslöshetstiden.

Beskattningen

Regeringen har två grundidéer när det gäller att utveckla beskattningen:

— beskattningen och avgifterna överförs från företagen till löntagarna samt till andra med små och medelstora inkomster

— inom personbeskattningen lindras storinkomsttagarnas beskattning på deras bekostnad som har små och medelstora inkomster.

Omsättningsbeskattningen har redan tidigare lindrats i fråga om industrins maskiner och anordningar samt byggnader. I regeringens proposition har riksdagens majoritet nu utsträckt lättnaderna också till företagens forskning och utvecklingsverksamhet.

Samtidigt har den majoritet i riksdagen, som stöder regeringen, i enlighet med regeringens vilja lindrat näringslivets beskattning genom att sänka bolagens inkomstskatt från 43 till 33 procent, vilket innebär en sänkning med rentav 23 procent i inkomstskatten. Samtidigt har verksamhetsreserveringen ökats mera än vad den överdrivet stora lagerreserveringen har minskats.

I enlighet med regeringens vilja har riksdagens majoritet godkänt en kraftig sänkning av förmögenhetsbeskattningen samtidigt som en-

dast en bråkdel av försäljningsvinster på hundratals miljoner skall beskattas som överlåtelsevinst.

Regeringen vill inte uppbära arbetsgivares barnbidragsavgift nästa år. Barnbidragsavgiften gynnar visserligen på samma sätt som de andra lönebaserade arbetsgivaravgifterna i någon mån användning av maskiner i stället för mänsklig arbetskraft, men regeringen har likväl inte rett ut, än mindre förmått framlägga något förslag om hur de annars borde uppbäras. Frångåendet av uppbörden av barnbidragsavgiften bör därför anses som en extra lättnad för företagen.

Skatterna och avgifterna för företagsverksamheten kan givetvis sänkas av konjunkturskäl. Regeringen har dock inte velat återinföra de en gång sänkta avgifterna i sin helhet, även om konjunkturstegringen skulle ha motiverat detta. Konjunkturlättnaderna blir också mycket snabbt permanenta lättnader och en del av regeringens ovan beskrivna skattepolitik.

Förteckningen nedan ger korta exempel på regeringens kurs, som majoriteten i riksdagen bakom regeringen har godkänt:

— i fråga om dividender och räntor höjs maximiavdraget för förmögenhetsinkomst från 3000 till 3800 mark, dvs. med hela 27 procent, men regeringen föreslår ingen höjning av försörjaravdraget;

— regeringen föreslår inte någon höjning av sjukdomskostnadsavdraget och bibehåller självriskandelarna för sjukdomskostnads- och ränteavdragen;

— såväl storinkomsttagarna som småinkomsttagarna får en lika stor procentuell justering i statens inkomstskatteskala, vilket ger storinkomsttagarna en större nytta uttryckt i markbelopp; samt

— regeringen påför kommunerna allt flera nya bördor och försöker införa efterfinansiering i första skedet för vissa sjukhus och i ett senare skede också för barndagvården och hälsovårdscentralerna; kommunerna påförs åter arbetskraftsskatt; samtidigt som kommunernas deltagande i tilläggsdelskostnaderna fördelas på ett annat sätt mellan kommunerna ökas kommunernas andel i deras finansiering; alla dessa begränsningar som drabbar kommunerna förskjuter insamlandet av skattemedlen från progressiv beskattning, som mera belastar storinkomsttagarna, till kommunalskatten, och sålunda till men för småinkomsttagarna.

Den största skatteomvälvningen för de vanliga löntagarna, pensionärerna, studerandena och småföretagarna är dock först på kommande. *Inkomstskattelättnaden för storinkomsttagarna* som också kallas *marginalskattereformen,* drabbar dem. Denna reform körs fram av AFC, Akava och Samlingspartiet. Dessutom förefaller regeringen att ha gett den sin välsignelse. Den inkomstpolitiska utredningskommitténs 11.12.1985 offentliggjorda utredningar visar att det finns vilja att genomföra förslaget.

I statsrådets 21.2.1985 fattade principbeslut om målsättningarna och programmet för de närmaste årens finanspolitik konstateras bl.a. att möjligheterna att sänka hushållens marginalskatt vid inkomstbeskattningen och att utveckla omsättningsbeskattningen utreds. Principbeslutet utlovade att dessa skattereformer skall genomföras stegvis från och med 1986. I beslutet uttalades den nuvarande regeringens vilja att börja sänka inkomstskatten för storinkomsttagarna under täckmantel av den s.k. marginalskattereformen.

Arbetsgivarnas i Finland Centralförbund (AFC) föreslog i juli i år att den högsta marginalskatten skall vara 50 procent, vilket motsvarar 30 procent i statens inkomstskatteskala, medan för närvarande 51 procent av inkomstökningen uppbärs i de högsta inkomstklasserna. Samlingspartiets riksdagsgrupp föreslog också i samband med behandlingen av denna proposition angående statsförslaget, att AFC:s modell omedelbart skall börja genomföras från och med nästa år.

Den av regeringen, AFC och Samlingspartiet marknadsförda s.k. marginalskattereformen innebär

— att inkomstskatten till staten sänks, varvid de största skattesänkningarna görs i fråga om de största inkomsterna; de som inte för närvarande betalar inkomstskatt till staten får ingen sänkning

— att motsvarande penningbelopp uppbärs i form av andra skatter, såsom att omsättningsskatten utsträcks bl.a. till service, eller att omsättningsskatten höjs eller de stöd som sänker livsmedelspriserna slopas eller genom att ytterligare offentliga uppgifter överförs; allt detta skulle öka skattebördan för dem som har små och medelstora inkomster samt

— att sänkningen av inkomstskatten och höjningen av övriga skatter lindrar beskattningen av den tiondedel av hushållen som har de största inkomsterna med rentav 0,5 miljard mark, den tiondedel som har de näst största inkomsterna med 100 miljoner mark, medan alla återstående, dvs. 8/10 av hushållen skall betala mera skatt än hittills.

Lantbruket

Lantbruksproduktionen har hamnat i svårigheter på grund av att exporten av överproduktionen slukar stora summor, då regeringen inte tillräckligt och på rätt sätt kunnat begränsa överproduktionen.

Det tvåprissystem för mjölk som uppstod som ett resultat av Pekkanen-avgörandet har visat sig vara så dåligt som DFFF:s riksdagsgrupp påvisade för ett och ett halvt år sedan. Begränsningarna drabbar hårt småproducenterna, då regeringen inte har velat ta itu med storpoduktionen. En lägenhet som klarar sig väl får fortsätta med produktionen i tidigare omfattning, medan små och mindre bemedlade familjebruk förvägras en möjlighet att förbättra utkomsten.

Exporten av överproduktionen har finansierats med höjningar av exportkostnadsavgiften samt accisen på foderblandningar och gödselmedel. Dessa åtgärder har inte påverkat produktionsvolymen utan framför allt försämrat utkomsten för små- och familjebruken. Samtidigt har man genom att försämra justeringen av arealtillägget enligt Pekkanen-lösningen och genom att sänka tilläggspriset på mjölk försämrat utkomstmöjligheterna.

Så länge överproduktionen inom lantbruket är stor och exporten synnerligen dyr på grund av världsmarknadspriserna, är det inte förnuftigt att inom lantbruket stöda såväl stora som små lägenheter. Storproducenternas produktion bör skäras ner genom att det stöd de nu får minskas. Om produktionstak sätts för utbetalningen av tilläggspriset för mjölk, kan produktionen minskas utan att levnadsvillkoren på små- och familjebruken försämras. Man kan också fråga sig varför staten skall stöda sådana personers hobbyjordbruk, som får full utkomst av något alldeles annat än lantbruk.

Förädlingen av lantbruksprodukter och livsmedelsindustrin har centraliserats kraftigt. Prisövervakningen förefaller snarare ha garanterat de på detta sätt uppkomna oligopolen en stabil och hög vinst än skäliga konsumentpriser eller en stor andel för lantbruksproducenten.

Utkomstskyddet och samhällsservicen

Det är nödvändigt att öka dagvårdsplatserna med 10 000 om året för att snabbt minska bristen på platser inom dagvården. Det kan konstateras att i slutet på 1970-talet och i början på 1980-talet ökades platserna så här mycket varje år. Den regering som bildades efter valet och där kursen dras upp av SDP, Centerpartiet, FLP och SFP minskade detta antal, först till en tredjedel och har sedan med stöd av riksdagsmajoriteten nöjt sig med en ökning om cirka 7000 platser per år. Denna kännbara uppbromsning av ökningen av antalet dagvårdsplatser kan väl ställas i relation till att de anslag som anvisas som stöd för industrin och andra näringar växer med 14 procent, medan hela budgeten ökar med hälften därav. Om stödet till industrin och de andra näringarna skulle öka med endast 7 procent, skulle det återstå 200 miljoner mark, som kunde användas för att öka t.ex. antalet dagvårdsplatser till den tidigare nivån.

Utkomststödet är otillräckligt. Att en arbetslös som lever på basskyddet nödgas ty sig till utkomststöd förslår ännu inte som bevis för att utkomststödet är tillräckligt. Ett problem för de arbetslösa har också blivit att när de som blir arbetslösa och har bostadsskulder får de varken genom utkomststödet eller bostadsbidraget hjälp i sina amorteringsproblem, även om boende med statslån kunde antas vara avsett att vara på så sätt socialt att också dylika situationer kunde beaktas i det. När det är fråga om personer som blivit arbetslösa kan situationen inte jämföras med sådana fall då vederbörande skuldsätter sig för mycket i ett ”kreditkortsrus”.

De arbetslösas skydd är otillräckligt. Basskyddet borde därför höjas. Då samhället är oförmöget att sysselsätta alla som blivit arbetslösa, är det motiverat att alltjämt bibehålla åldersgränsen för arbetslöshetspension vid 55 år. På detta sätt tävlar de inte om de fåtaliga arbetstillfällena med yngre åldersklasser. Riksdagsmajoriteten förefaller dock snarare ha beaktat AFC:s brev till riksdagsgrupperna om ändrad åldersgräns än de ställningstaganden som framförts av många deputationer från arbetsplatserna och av fackförbunden. Undanflykten att arbetsgivarna använder åldersgränsen som hjälpmedel för att minska personalen är otillräcklig, ty en höjd åldersgräns förhindrar inte personalminskningar, men kan nog försätta ålderstigna arbetstagare i svårigheter. — Regeringen försöker sålunda gå in för inbesparingar uttryckligen i fråga om utkomstskyddet eller servicen från samhällets sida. Bestyren med marginalskattereformen och de skattelättnader som ges företagen visar också vilka grupper regeringen vill gynna.

ALLMÄN MOTIVERING

Med hänvisning till ovanstående översikt föreslår vi

att i allmänna motiveringen skall uttalas:

1) ''Utskottet förutsätter att regeringen avstår från att bereda den s.k. marginalskattereformen, som kunde gagna den tiondedel av Finlands folk som har de största inkomsterna med t.o.m. en halv miljard och den tiondedel som har de näststörsta inkomsterna med 100 miljoner mark, medan detta skulle bekostas av de återstående åtta tiondedelarna av Finlands folk som har mindre inkomster, vilket statsrådets 21.2.1985 fattade principbeslut syftar till''

2) ''Utskottet förutsätter att regeringen börjar bereda åtgärder genom vilka statligt stöd förvägras sådana företag som massuppsäger arbetstagare.''

3) ''Utskottet förutsätter att regeringen bereder ett särskilt sysselsättningsprogram som skulle innefatta bl.a. följande delfaktorer:

— förkortning av arbetstiden till 35 timmar i veckan och därefter till 30 timmar i veckan

— en snabb utvidgning av den offentliga servicen såsom barndagvården, verksamheten vid hälsovårdscentralerna och äldreomsorgen

— en kraftig utveckling av yrkesutbildningen och omskolningen

— en ökning av hyresbostadsproduktionen

— utvecklande av handeln och det ekonomiska samarbetet mellan Finland och Sovjetunionen

— ökning av sysselsättningsanslagen

— förbättring av arbetslöshetsskyddet samt

— underlättad pensionering och bibehållande av åldersgränsen för arbetslöshetspension på samma nivå som de senaste åren'' samt

4) ''Utskottet förutsätter att det prispolitiska stödet för lantbruket ger små och medelstora familjebruk bättre utkomstskydd och att stödet till stora lägenheter på motsvarande sätt dras in. I detta syfte borde regeringen ändra tyngdpunkten för fördelningen av såväl det regionala som det övriga prispolitiska stödet från produktionsvolymer i en riktning som förbättrar basutkomstskyddet. Utskottet förutsätter därför att regeringen vidtar åtgärder för att höja tilläggspriset för mjölk för de mindre lägenheterna, sänka det för lägenheter som producerar över 100 000 liter om året samt stoppa utbetalningen av tilläggspris till lägenheter vars produktionskvot är över 150 000 liter''.

INKOMSTER

13.01.01. *Räntor på bostads- och grundförbättringslån.* Regeringen har fortgående höjt räntorna på bostadsproduktionslånen så att en del av dem motsvarar räntorna på banklån. Detta har betydligt höjt boendekostnaderna.

Vi kan inte godkänna sådana åtgärder av regeringen.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att från mom. 13.01.01 avdras 73 000 000 mark och att ränteförhöjningarna slopas.

15.01.01. *Återbetalningar av bostads- och grundförbättringslån.* Till staten inflyter nästa år 79 000 000 mark mera i amorteringar än under 1985. Eftersom en förlängning av lånetiderna vore en metod att sänka boendeutgifterna borde ökningen inte godkännas.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att från mom. 15.01.01 avdras 79 000 000 mark.

UTGIFTER

24.30. *Internationellt utvecklingssamarbete.*

I kapitlets motivering har hänvisats till statsrådets principbeslut om en höjning av utvecklingssamarbetsanslagen sålydande: ''Regeringen fattade 4.7.1985 ett principbeslut om att öka utvecklingssamarbetsanslagen till 0,47 procent av bruttonationalprodukten år 1986 och 0,55 procent år 1987.''

Vi föreslår

att kapitlets motivering ändras så att i stället för den mening som ingår i budgeten införs statsrådets principbeslut i sin helhet sålydande:

''Regeringen fattade 4.7.1985 ett principbeslut om att öka utvecklingssamarbetsanslagen till 0,47 procent av bruttonationalprodukten år 1986 och 0,55 procent år 1987, varvid den offentliga utvecklingshjälpens andel av bruttonationalpro-

dukten ökar jämt så att målet 0,7 procent nås 1989''.

24.30.69. *Humanitär hjälp till utvecklingsländerna* (reservationsanslag). På basis av finansmotionen nr 884 föreslår vi

att på mom. 24.30.69 punkt 2 ''Stöd genom nationella befrielserörelser'' antecknas ett tillägg om 24 000 000 mark.

På basis av finansmotionen nr 1801 föreslår vi

att på mom. 24.30.69 punkt 4 ''Andra humanitära organisationer och fonder'' antecknas ett tillägg om 5 000 000 mark till understödet för FN:s hjälp- och arbetsorgan för flyktingar i Främre Orienten (UNRWA).

24.40.50. *Statsbidrag till Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab* (förslagsanslag). Enligt vår mening är det inte riktigt att utvecklingssamarbetsmedel i allt större utsträckning används för att understödja den inhemska industrin.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att från mom. 24.40.50 avdras 4 100 000 mark.

(24.40.83) *Lån till Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab* (reservationsanslag). Hänvisande till reservationens motivering föreslår vi

att mom. 24.40.83 stryks.

27.14.02. *Dagspenningar och reservistlöner* (förslagsanslag). Enligt den parlamentariska försvarskommitténs förslag borde de värnpliktigas dagspenning vara en femtedel av statstjänstemännens dagtraktamente.

För att detta mål skall nås borde dagspenningarna höjas med 8 mark mera än vad utskottet föreslår. Höjningen borde träda i kraft 1.10.1986.

Hänvisande till det ovan anförda och vår finansmotion föreslår vi

att på mom. 27.14.02 antecknas ett tillägg om 25 000 000 mark.

27.20.18. *Grundanskaffningar, försök och utvecklande av utrustning* (reservationsanslag). Arméns grundanskaffningsutgifter ökar med 44 %. Samtidigt minskar såväl utbildningsutgifterna som de sociala utgifterna. DFFF:s grupp kan inte godkänna en sådan kurs.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att mom. 27.20.18
— punkt b och dess anslag om 366 000 000 mark stryks samt att
— punkt c och dess anslag om 35 000 000 mark stryks.

27.25.16. *Nyanskaffning* (reservationsanslag). Vi kan inte godkänna att anslagen för armén fortgående höjs.

På basis av det ovan anförda föreslår vi

att mom. 27.25.16 punkt c och det på punkten antecknade anslaget om 20 000 000 mark stryks.

27.25.24. *Användning och underhåll av utrustning* (reservationsanslag). I syfte att förhindra att anslagen för armén ökar föreslår vi

att mom. 27.25.24 punkt d och det på punkten antecknade anslaget om 240 000 000 mark stryks.

29.10.21. *Övriga undervisnings- och forskningsutgifter* (reservationsanslag).

29.10.70. *Anskaffning av forsknings- och undervisningsmateriel samt inventarier* (reservationsanslag). Det föreslås inte en tillräcklig höjning av anslagen för högskoleväsendet, vilka intar en nyckelposition då det gäller att utveckla vetenskapen. Från momentet *Övriga undervisnings- och forskningsutgifter* betalas bl.a. ADB-utgifterna för undervisning och forskning. Till följd av den ökade användningen av ADB-anläggningar stiger utgifterna snabbt. Från momentet betalas också anskaffningen av litteratur till högskolornas bibliotek. Under de senaste åren har man varit tvungen att minska anskaffningarna då priserna på böcker och periodiska tidskrifter stigit snabbare än de på momentet antecknade anslagen. Forsknings- och undervisningsmaterielen intar en central ställning med tanke på forskningen och undervisningen i högskolorna. Bristen på forskningsmateriel och den omständigheten att den är föråldrad försvårar forskning på hög nivå i högskolorna.

Vi föreslår

att på mom. 29.10.21 antecknas ett tillägg om 37 000 000 mark, samt

att på mom. 29.10.70 antecknas ett tillägg om 25 000 000 mark.

29.39.55. *Studiepenning* (förslagsanslag). Det största problemet med studiestödet är att det är otillräckligt, vilket har tvingat studerandena att arbeta också under terminerna. För att minska studerandenas skuldsättning anser DFFF att studiestödet bör utvecklas uttryckligen så att studiepenningen höjs. Studiepenningen bör höjas så att den motsvarar minimidagpenningen enligt sjukförsäkringslagen för att studiestödet skall kunna garantera en minimiutkomst under studieåret.

Vi föreslår

att på mom. 29.39.55 antecknas ett tillägg om 150 000 000 mark för höjning av högskolestuderandenas studiepenning räknat från den 1 juli 1986 så att den motsvarar minimidagpenningen enligt sjukförsäkringslagen.

29.46.34. *Statsandel för grundskolornas anläggningskostnader* (förslagsanslag). Många grundskolprojekt på olika håll i Finland väntar på statsandelar för att nödvändiga byggnadsarbeten skall kunna inledas. Ett täckande nät av grundskolor är en central samhällelig service där inbesparingar inte är motiverade.

Vi föreslår

att på mom. 29.46.34 antecknas ett tillägg om 49 000 000 mark.

29.56.30. *Statsandel för allmänna biblioteks driftskostnader* (förslagsanslag),

29.56.31. *Statsandel för anläggningskostnaderna för bibliotek* (förslagsanslag). Biblioteksservicen är en samhällelig grundservice som bör utvecklas jämnt. Att bibliotekens verksamhet också utsträckts till förmedling av musik och filmer ökar för sin del behovet av anslag för biblioteken. Förutom biblioteksbyggnaderna är det viktigt att utveckla systemet med bibliotheksbussar. Erfarenheten av systemet har varit positiva med tanke på betjänandet av invånarna i glest bebyggda trakter.

Vi föreslår

att på mom. 29.56.30 antecknas ett tillägg om 25 000 000 mark, samt

att på mom. 29.56.31 antecknas ett tillägg om 10 000 000 mark.

29.60.26. (29.72.26) *Lärarutbildning*. Revideringen av utbildningen på mellanstadiet kommer år 1986 att täcka hela yrkesutbildningen på mellanstadiet med undantag av grundlinjerna inom hälsovården och det sociala området samt vissa enstaka studielinjer. Vid genomförandet av revideringen av yrkesutbildningen på mellanstadiet blir året 1986 avgörande för om reformen enbart blir en kuliss eller om den genomförs såsom en sådan kvantitativ och speciellt kvalitativ reform som riksdagen förutsatt. Lärarna intar en nyckelposition då det gäller att kvalitativt utveckla yrkesutbildningen. Vi anser att anslagen för planeringen av lärarnas arbete och utvecklandet av deras utbildning bör ökas.

Vi föreslår

att på mom. 29.60.26 antecknas ett tillägg om 3 300 000 mark för planering och utvecklande av mellanstadielärarnas utbildning.

29.65.30. (29.64.30, 71.30, 77.30, 78.30, 81.30 och 82.30) *Statsandel för driftskostnader* (förslagsanslag). DFFF:s riksdagsgrupps alternativa budget utgår från en strävan att ändra sysselsättningslagen så att arbete eller utbildning bör ordnas för alla ungdomar under 25 år. Detta förutsätter flera studieplatser i kommunala yrkesskolor samt att vissa yrkesskolor saneras.

Vi föreslår

att på mom. 29.65.30 antecknas ett tillägg om 50 000 000 mark.

29.65.37. (29.64.33—34, 71.33, 77.33, 78.31, 81.33, 82.33 och 83.30) *Statsandel och -understöd för anläggningskostnader* (reservationsanslag). Det föreligger risk för att revideringen av utbildningen på mellanstadiet omintetgörs på grund av att kommunerna inte har kunnat inleda och slutföra de byggnadsplaner som skulle ha varit en förutsättning för undervisningen. Att byggnadsplanerna fortsätts och inleds har också en betydande sysselsättande effekt i den allt svårare sysselsättningssituationen i Finland.

I syfte att genomföra de byggnads- och grundförbättringsprojekt vid yrkesläroanstalterna som

föreslås i rdm. Turpeinens m.fl. finansmotion nr 1912 föreslår vi

att på mom. 29.65.37 antecknas ett tillägg om 27 500 000 mark.

29.90.51. *Statens konstnärsstipendier* (förslagsanslag). De av statens konstkommissioner utdelade projektanslagen är en viktig metod att understödja särskilt unga begåvade konstnärer och olika slags projekt. Regeringen föreslår att anslaget för projektstipendier bibehålls oförändrat så att det motsvarar 50 konstnärsstipendier. Enligt DFFF:s mening är det oundgängligt att öka anslaget i syfte att stödja experimentiell konst, som bryter mot konventionerna, och unga konstnärer, varför vi föreslår att anslaget för projektstipendier höjs med ett belopp som motsvarar 50 konstnärsstipendier.

Vi föreslår

att på mom. 29.90.51 antecknas ett tillägg om 2 500 000 mark.

29.90.52. *Tippnings- och penninglotterivinstmedel för främjande av konsten* (förslagsanslag). Av de många knappa anslagen för konst vill DFFF säskilt uppmärksamma stödjandet av barnteatrar och främjandet av barnkulturen. Vi godkänner inte att man vid stödjandet av konsten och kulturen diskriminerar särskilt de kulturarbetare som producerar konst- och kulturservice för den grupp som är mest mottaglig, nämligen barn och ungdom. Vi föreslår att anslaget för statsunderstöd till barnteatrar ökas med 3 000 000 mark och att anslaget för främjande av barnkulturen ökas med 700 000 mark. Dessutom föreslår vi tilläggsanslag om 500 000 mark för musikläger, 800 000 mark till amatörteatrar och 500 000 mark till filmorganisationer.

Vi föreslår

att på mom. 29.90.52 antecknas ett tillägg om sammanlagt 5 500 000 mark.

29.90.57. *Stödjande av filmkonst.* Regeringen föreslår att anslaget på momentet minskas med 1 200 000 mark jämfört med föregående år. Att anslaget för understödjande av barnfilmer och import av kvalitetsfilmer, för glesbygdernas biografer samt filmfestivaler, -tidskrifter och -organisationer minskas med närmare hälften kommer att innebära att verksamheten bryter samman. DFFF anser att detta inte bör tillåtas utan att vikten av denna verksamhet tvärtom accentueras som en motvikt till det ökade kommersiella videoutbudet.

Vi föreslår

att på moment 29.90.57 skall upptas 1 200 000 mark i tillägg.

30.32.40. *Exportstöd för lantbruksprodukter* (förslagsanslag). Regeringen har inte dristat sig att begränsa storlägenheternas och det industrimässiga lantbrukets överproduktion. Detta kunde enkelt ske så att samhällets stöd slopas för sådan produktion. Stöd bör inte heller betalas till dem som får sin fulla utkomst från en annan källa än gårdsbruk och för vilka lantbruket således endast är en hobby och ett sätt att kringgå skatt. Genom en omdisponering av stödet kan också exportbehovet minskas.

Vi föreslår

att från moment 30.32.40 skall dras av 300 000 000 mark och att i motiveringen skall uttalas:

"Utskottet förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att slopa lantbruksstödet till industrimässigt lantbruk och till sådana storodlare, som får full utkomst från en annan källa än gårdsbruk samt att regeringen reder ut hur de stora odlingslägenheterna bättre än för närvarande skall fås att delta i exportkostnaderna för överskottsspannmål".

30.33.40. *Stödjande av unga odlare* (reservationsanslag). Också av sysselsättningsskäl är det ändamålsenligt att unga odlare stöds. Ökat stöd hjälper unga odlare med startsvårigheter.

Vi föreslår

att på moment 30.33.40 i tillägg skall upptas 50 000 000 mark.

30.33.60. *Överföring till gårdsbrukets utvecklingsfond.* Med beaktande av gårdsbrukets utvecklingsfonds stora betydelse för jordbrukarbefolkningen bör det på momentet föreslagna anslaget anses vara otillräckligt.

Vi föreslår

att moment 30.33.60 skall ökas med 100 000 000 mark.

30.76. Skogsforskningsinstitutet

Vi har inte kunnat omfatta regeringens åsikt om att skogsforskningsinstitutets centralenhet skall flyttas till Joensuu, utan vi anser att skogsforskningsinstitutets högsta förvaltning och den därmed förknippade forskningsverksamheten borde hållas kvar inom sitt nuvarande verksamhetsområde.

Vi föreslår

att följande skall uttalas i kapitlets motivering:

"Vid utvecklandet av skogsforskningsinstitutet läggs huvudvikten vid de regionala enheterna. På basis av en utredning av olika alternativ sammanförs centralenhetens funktioner till ett enda verksamhetsställe i huvudstadsregionen. Joensuu forskningsstation utvidgas med beaktande av behovet att utveckla samarbetet mellan skogsforskningen och Joensuu universitet. Överföringen av forskningsverksamhet till regionala enheter verkställs med utnyttjande av frivilliga personalflyttningar samt tjänster och befattningar som blir vakanta."

31.24.34. *Statsbidrag för anläggande av gator* (reservationsanslag),

31.24.77. *Byggande av allmänna vägar* (reservationsanslag). Utvecklandet av trafikförhållandena och därmed även förbättrandet av trafiksäkerheten förutsätter ökade anslag både för byggande av allmänna vägar och för anläggande av gator. Detta har en positiv inverkan också på sysselsättningsläget.

Vi föreslår

att på moment 31.24.34 i tillägg skall upptas 31 000 000 mark som statsbidrag för anläggande av gator, och

att på moment 31.24.77 i tillägg skall upptas 100 000 000 mark för byggande av allmänna vägar.

32.44.40. *Understöd till industrins forsknings- och produktutvecklingsverksamhet* (reservationsanslag),

32.50.41. *Gruvindustrins främjande,*

32.85.40. *Statsbidrag för exportfrämjande* (reservationsanslag). Vid en granskning av utgifterna enligt statens uppgifter utgående från tablå 5 i statsverkspropositionens allmänna motivering framgår det att medan den genomsnittliga ändringen från 1985 till 1986 föreslås bli 7 % ökar utgifterna under utgiftsgruppen "Industri och övriga näringar" med 14 %. Utgifterna för främjande av boendet föreslås öka med 5 %, utgifterna för socialservice med 9 % och sysselsättningsutgifterna med 6 %. Om man önskade skära ned utgifterna under utgiftsgruppen "Industri och övriga näringar" så att ökningen skulle bli 7 %, borde minskningen vara 200 miljoner mark. Härvid är det givetvis klart att minskningen inte får drabba ökningen av statsbolagens aktiekapital och inte heller utvecklingsområdena eller syften som enbart gagnar småföretag. Vi föreslår vissa inbesparingar genom sådana nedskärningar. Dessutom har vi med beaktande av det svåra sysselsättningsläget i Lappland föreslagit att Sokli-gruvan skall öppnas.

Vi föreslår

att från moment 32.44.40 skall dras av 50 000 000 mark och att i motiveringen skall uttalas:

"Utskottet förutsätter att stödet till storindustrin inskränks" samt

med hänvisning till rdm. Koskenniemis m.fl. finansmotion nr 1165

att på moment 32.50.41 skall upptas 20 000 000 mark i tillägg för inledande av gruvdrift i Sokli samt

att från moment 32.85.40 skall dras av 50 000 000 mark och att i motiveringen skall uttalas:

"Utskottet förutsätter att stödet till storindustrin inskränks".

33.15.51. *Moderskapsunderstöd* (förslagsanslag) Moderskapsunderstödet är ett viktigt bidrag till de direkta kostnader som en ny familjemedlem medför. En höjning av moderskapsunderstödets realvärde skulle underlätta mången barnfamiljs svåra ekonomiska situation. Vi föreslår att moderskapsunderstödet skall höjas till 580 mark.

Vi föreslår

att på moment 33.15.51 i tillägg skall upptas 1 500 000 mark.

33.17.51. *Grundskydd i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa* (förslagsanslag). Antalet arbetslösa har ökat under regeringen

Sorsa, trots att det har rått högkonjunktur. Regeringen bryr sig inte på något sätt om att största delen av de arbetslösa lever i stora ekonomiska svårigheter. Utkomstskyddets grunddagpenning är endast 70 mark per dag. Då beloppet dessutom beskattas och betalas endast för fem dagar i veckan är nettoinkomsten för mången arbetslös så liten att den inte räcker ens för boende och mat. Vi föreslår att grunddagpenningen skall höjas till 100 mark och att dagpenning skall betalas för varje veckodag.

Vi föreslår

att på moment 33.17.51 skall upptas sammanlagt 100 000 000 mark i tillägg.

33.27.30. *Statsandel till kommunerna för kostnaderna för utkomstskydd* (förslagsanslag). Syftet med den år 1984 genomförda revideringen av utkomstskyddet var att trygga medborgarna ett minimiutkomstskydd på skälig nivå. Det anslag som föreslås i statsförslaget innebär att utkomstskyddets grunddel räknat från 1.7.1986 höjs från 50 till 55 procent av basbeloppet och den fulla tilläggsdelen av folkpensionen. I social- och hälsovårdsministeriets utredningar har för utkomstskyddets grunddel uppställts målet 60 procent av basbeloppet och den fulla tilläggsdelen av folkpensionen, varvid grunddelen tillsammans med de av prövning beroende posterna i stort sett överensstämmer med det utkomstskydd som folkpensionen ger.

Vi föreslår

att på moment 33.27.30 i tillägg skall upptas sammanlagt 15 000 000 mark.

33.32.30. *Statsandel till kommunerna av driftskostnader för socialservice* (förslagsanslag). De anslag som föreslås för socialservicens driftskostnader är så små att de inte förslår för att avhjälpa de svåra problemen inom åldringsvården, handikappsvården och barnskyddet. För att utveckla den öppna åldringsvården borde kommunerna kunna öka antalet hemhjälpare. DFFF anser att statsförslaget, för en systematisk ökning av socialservicen, borde ökas med 55 miljoner mark för utvecklande av den öppna vården för förhindrande av att avgifterna stiger samt för att trygga tillgången på personal vid socialvårdsanstalterna.

Vi föreslår

att på moment 33.32.30 i tillägg skall upptas sammanlagt 55 000 000 mark.

33.32.31. *Statsandel till kommunerna för anläggningskostnader för socialservice* (förslagsanslag). Barnfamiljernas dagvårdsproblem bör lösas med det snaraste. För att valfriheten skall kunna garanteras förutsätts att en kommunal vårdplats skall kunna erbjudas envar som behöver dagvård. DFFF:s riksdagsgrupp föreslår att 10 000 nya dagvårdsplatser inrättas år 1986 och att anslaget ökas med 130 000 000 mark. För att kommunerna skall kunna utveckla de nödvändiga serviceformer som ansluter sig till åldringsvården föreslår vi att anslaget ökas med ytterligare 12 000 000 mark.

Vi föreslår

att på moment 33.32.31 i tillägg skall upptas sammanlagt 142 000 000 mark.

33.78.30. *Statsandel till kommunerna för folkhälsoarbetets driftskostnader* (förslagsanslag). De i statsverkspropositionen för folkhälsoarbetet föreslagna anslagen är helt otillräckliga. Högst 905 nya tjänster föreslås trots att det inom flera sektorer råder en skriande brist uttryckligen på vård- och annan personal. DFFF anser att år 1986 borde inrättas minst 1500 nya tjänster och föreslår att momentets anslag skall ökas med ett belopp för inrättande av 595 nya tjänster.

Vi föreslår

att på moment 33.78.30 i tillägg skall upptas sammanlagt 20 000 000 mark.

33.78.31. *Statsandel till kommunerna för folkhälsoarbetets anläggningskostnader* (förslagsanslag). I synnerhet de stora bosättningscentras problem är alltjämt den otillräckliga hälsovården. Det i statsförslaget för folkhälsoarbetets anläggningskostnader föreslagna anslaget är helt otillräckligt för att avhjälpa dessa brister. Man ämnar åter låta kommunerna ensamma kämpa med problemen inom folkhälsoarbetet. Vi föreslår att anslaget för folkhälsoarbetets anläggningskostnader ökas avsevärt.

Vi föreslår

att på moment 33.78.31 skall upptas ett tillägg om 40 000 000 mark.

33.79.30. *Statsandel till kommunerna för specialsjukvårdens driftskostnader* (förslagsanslag).

Regeringen har minskat antalet nya specialsjukvårdstjänster till 506. Sjukhusens personalbehov är dock uppenbart. En bidragande orsak är den förkortning av arbetstiden som skett under årens lopp, ty den har inte kompenserats med ny personal. För att personalstrukturen skall kunna utvecklas på ett balanserat sätt och för att den skriande personalbristen skall kunna avhjälpas anser vi att personalökningen bör vara större än regeringen föreslår. Vi motsätter oss avgiftsförhöjningar samt inbesparingar som drabbar från medborgarnas synpunkt livsviktiga tjänster.

Vi föreslår

att på moment 33.79.31 skall upptas ett tillägg om sammanlagt 100 000 000 mark.

33.79.31. *Statsandel till kommunerna för specialsjukvårdens anläggningskostnader* (förslagsanslag). För att tillräckliga resurser skall kunna tryggas för specialsjukvården behövs större anslag för byggande av sjukhus. Ett projekt för utbyggnad av Tammerfors universitetscentralsjukhus har varit aktuellt sedan början av 1970-talet. DFFF:s riksdagsgrupp anser det vara oundgängligt att utvidgningen av Tammerfors universitetscentralsjukhus samt ögonkliniken vid Helsingfors universitetscentralsjukhus, som enligt planerna skall genomföras nästa år, verkligen blir av. Vi har inte kunnat godta det s.k. efterfinansieringssystem som regeringen föreslår, utan vi anser det vara viktigt att projekten finansieras på normalt sätt. Med hänvisning till rdm. Stenius-Kaukonens m.fl. finansmotion nr 1819 och rdm. Salminens m.fl. finansmotion nr 1724 föreslår vi

att på moment 33.79.31 skall upptas sammanlagt 28 600 000 mark i tillägg.

33.79.32. *Statens betalningsandel av universitetscentralsjukhusens driftskostnader* (förslagsanslag). Utrymmesbristen och personalbristen som har fortgått i åratal försvårar allvarligt Tammerfors universitetscentralsjukhus möjligheter att klara av sin uppgift. Då TUCS blev ett universitetscentralsjukhus fick det inte de resurser som förutsattes för att samtidigt utveckla universitetssjukhusets och kretssjukhusets verksamhetsberedskap. För att avhjälpa de värsta funktionella olägenheterna och för att minska arbetstrycket på personalen föreslår vi med hänvisning till rdm. Stenius-Kaukonens m.fl. finansmotion 1818 att vid TUCS omedelbart skall inrättas 50 nya tjänster utöver dem som ingår i regeringens proposition.

Vi föreslår

att på moment 33.79.32 i tillägg skall upptas 2 500 000 mark.

34.06. Arbetskraftsärendenas distrikts- och lokalförvaltning

I kapitlets motivering anför utskottet:

"Enligt kapitlets motivering skall, för att den administrativa regionindelningen skall förenhetligas, gränserna för Helsingfors, Åbo, Tammerfors och Kouvola arbetskraftsdistrikt ändras så att de motsvarar länsgränserna. — På basis av erhållen utredning konstaterar utskottet att en ändring av gränserna för Tammerfors arbetskraftsdistrikt emellertid förutsätter att Satakunta arbetskraftsdistrikt grundas, varför utskottet förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att grunda Satakunta arbetskraftsdistrikt." Vi anser inte att utskottets ställningstagande är ändamålsenligt.

Vi föreslår

att uttalandet i motiveringen för kapitel 34.06. skall strykas och att följande uttalande skall tas in:

"Enligt kapitlets motivering skall, för att den administrativa regionindelningen skall förenhetligas, gränserna för Helsingfors, Åbo, Tammerfors och Kouvola arbetskraftdistrikt ändras så att de motsvarar länsgränserna. — Utskottet har på basis av erhållen utredning strukit detta uttalande i kapitlets motivering och förutsätter att regeringen grundligt reder ut ärendet. Samtidigt förutsätter utskottet att regeringen vidtar åtgärder för att grunda Satakunta arbetskraftsdistrikt."

34.50.02. (34.30.02 och 50.02) *Avlöningar* (reservationsanslag). De för statens arbetsuppgifter anvisade anslagen är otillräckliga. Med hänvisning till rdm. Tenniläs m.fl. finansmotion nr 1879 vari ett tillägg om 15 000 000 mark anses nödvändigt för sysselsättning av arbetshandikappade och rdm. Tenniläs m.fl. finansmotion nr 1880, vari föreslås ett tillägg om 50 000 000 mark för att ombilda halvtidsarbeten till arbeten på heltid föreslår vi

att på undermoment 1 (34.30.02.1 och 50.02.1) "Statens arbetsuppgifter" till moment 34.50.02 i tillägg skall upptas sammanlagt 65 000 000 mark för ovan nämnda ändamål.

34.50.30. (34.30.62, delvis och 50.61, delvis) *Statsunderstöd åt kommuner och kommunalförbund för lindrande av arbetslösheten* (reservationsanslag). Med hänvisning till rdm. Alppis finansmotion nr 730 vari konstateras att för sysselsättandet av unga behövs ytterligare 205 miljoner mark, och till rdm. Stenius-Kaukonens m.fl. finansmotion nr 1822, vari konstateras att för sysselsättandet av arbetshandikappade behövs ytterligare 30 miljoner mark, föreslår vi

att på moment 34.50.30 skall upptas ett tillägg om sammanlagt 235 000 000 mark för ovan nämnda ändamål.

34.50.77. *Investeringsutgifter för tryggande av sysselsättningen* (förslagsanslag). Förutom att regeringen bör förutsättas ha ett mångsidigt sysselsättningsprogram är det nödvändigt att omedelbart öka anslagen för sysselsättningsändamål. De förslag vi gjort i vissa andra huvudtitlar har visserligen också sin egen betydelse från sysselsättningssynpunkt. Med hänvisning till rdm. Tenniläs finansmotion nr 1883 föreslår vi

att på moment 34.50.77 skall upptas 500 000 000 mark i tillägg.

35.20.88. *Anskaffning av mark för naturvårdsändamål* (reservationsanslag). Naturvården har fortgående försvårats på grund av de knappa anslagen för köp och tvångsinlösning av mark- och vattenområden för naturvårdsändamål. De anslag som för år 1986 föreslagits för dessa ändamål är helt otillräckliga i förhållande till behovet.

Vi föreslår

att på moment 35.20.88 skall upptas ett tillägg om 10 000 000 mark.

35.25.32. *Statsandel för avlönande av sekreterare till kommunernas miljöskyddsnämnder.* Regeringen föreslår att antalet sådana befattningar vid miljöskyddsnämnderna som berättigar till statsandel, nästa år skall skäras ner till 80. Denna nedskärning är enligt vår åsikt inte motiverad. Kommunerna har redan länge väntat på att miljöskyddsnämnderna skall bli lagstadgade och de har också anställt personal på sin egen bekostnad. För att aktivera miljöskyddsnämnderna är det på sin plats att kommunerna ges en möjlighet att få statsunderstöd för avlönande av arbetstagare vid miljöskyddsnämnderna. Med hänvisning till rdm. Salminens m.fl. finansmotion nr 1726 föreslår vi

att på moment 35.25.32 skall upptas ett tillägg om 4 500 000 mark.

35.30.38. *Statsbidrag till kommunerna för kostnaderna för byggnadsskydd.* I samband med revideringen av byggnadsskyddslagstiftningen hösten 1984 förutsatte riksdagen att regeringen ombesörjer att tillräckliga anslag för byggnadsskydd tas in i statsförslaget. Revideringen innebar att ansvaret för byggnadsskyddet i större utsträckning överfördes på kommunerna. För de ersättningar som kommunerna betalar för byggnadsskydd kan beviljas understöd av statsmedel. Regeringen föreslår att endast 2 miljoner mark skall reserveras för sådana understöd. För att kommunernas byggnadsskydd skall kunna effektiveras anser DFFF att anslaget bör ökas betydligt.

Vi föreslår

att på moment 35.30.38 skall upptas ett tillägg om 10 000 000 mark.

35.45.54. *Bostadsbidrag* (förslagsanslag). Kriterierna för bostadsbidrag har gjorts så snäva att antalet bidragstagare inte kunnat öka i samma takt som behovet. Eftersom bostadsbidraget är socialare till sin inriktning än övriga stödformer anser DFFF att dess belopp borde ökas. Samtidigt borde det ges åt flera. Anslaget borde höjas för att bostadsbidragets realvärde skall kunna bibehållas. Med hänvisning till rdm. Vähäkangas m.fl. finansmotion nr 2069 föreslår vi

att på moment 35.45.56 skall upptas ett tillägg om 100 000 000 mark.

35.45.83. *Bostadslån.* Det finns alltför få bostäder till skäligt pris och mot skälig hyra. Som en följd av regeringens bostadspolitik kommer vi ännu år 2000 att bo trängre än man gjorde år 1975 i Sverige, Danmark och Norge. Vi anser det vara nödvändigt att år 1986 inleds byggnadsarbeten på minst 25 000 bostäder med statslån i stället för 19 000, såsom regeringen föreslår. Med

hänvisning till rdm. E. Laines m.fl. finansmotion nr 1275 föreslår vi

att på moment 35.45.83 skall upptas ett tillägg om 400 000 000 mark.

Helsingfors den 18 december 1985

Niilo Koskenniemi
Irma Rosnell
Ulla-Leena Alppi
Osmo Vepsäläinen
Juhani Vähäkangas

III

I sin statsverksproposition för år 1986 bereder sig regeringen på en förestående lågkonjunktur. Regeringen minskar således renlärigt trycket på produktionsverksamheten bl.a. genom att sänka elaccisen och genom att efter ett långt dröjsmål även slopa arbetsgivarnas barnbidragsavgift. Helt riktigt ökar regeringen också konsumtionsefterfrågan genom att lindra löntagarnas beskattning i form av en åttaprocentig inflationsjustering, dvs. två procent mera än den reella inflationen.

De nationalekonomiska framtidsutsikterna inger dock farhågor. Förenta Staternas ekonomiska tillväxt, som under början av året plötsligt stannade upp, har åter, åtminstone tillfälligt, fått rätt god fart. Det oaktat och i synnerhet med beaktande av att US-dollarkursen kraftigt har sjunkit är det sannolikt att Europa står inför en lågkonjunktur. I Finland har klara tecken på en sådan kunnat märkas. Skogsindustrins produkter utgör en tredjedel av vår export. Denna export är ytterst viktig. Priserna på skogsindustrins produkter har redan en tid varit sjunkande. Inom en snar framtid har vi uppenbarligen att vänta att den nordamerikanska skogsindustrins produkter kommer in på den europeiska marknaden. Detta kan försätta vår export inom denna sektor i en svår ställning.

I denna situation är det skäl att speciellt uppmärksamma den finländska exportens internationella konkurrenskraft. Sedan år 1983 har vår industris konkurrensförmåga i prishänseende försämrats på västmarknaden och regeringen förutser att denna utveckling skall fortgå. Det vore skäl att snabbt finna metoder att hejda försämringen i priskonkurrenskraften. I detta syfte har samlingspartiet i riksdagen bl.a. föreslagit att näringslivet skall befrias från den kumulerande omsättningsbeskattningen samt att det skall vidtas förberedelser för att sänka de avgifter som hänför sig till produktionskostnaderna redan under inkommande år, bl.a. i fråga om elaccisen. Det är, såsom regeringen lovat men inte gjort, viktigt att sätta in resurser på produktutveckling och forskning samt marknadsföring. I den detaljerade motiveringen till vår reservation föreslår vi 30 miljoner mark bl.a. för ökade forskningsanslag och främjande av exporten. Det är riktigt att investeringarna främjas genom en måttlig men målmedveten sänkning av räntefoten. Detta har dock försvårats av att statens inhemska skuld snabbt ökar. Det är också naturligt att priskonkurrensförmågan inte kan bibehållas utan moderata inkomstuppgörelser.

Med tanke på Finlands utrikeshandel inger det också bekymmer att konjunkturomsvängningen och dess inverkan på vissa betydelsefulla branscher infaller samtidigt som den för vårt land viktiga östhandeln undergår förändringar bla. på grund av det sjunkande oljepriset. Företagen bör anstränga sig att hålla sig med i den t.o.m. snabbt föränderliga konkurrenssituationen och bevara sina marknadsandelar inom den för vårt land viktiga östhandeln.

Samlingspartiet frågar regeringen om den har någon stimuleringsreserv för den händelse att depressionen blir svår 1987—88. Statshushållningens bruttofinansieringsbehov kommer under nästa år att vara det största genom tiderna, dvs. över 12 miljarder mark. Ännu år 1977 var statsskulden 6,7 miljarder mark och utgjorde 5,4 procent av bruttonationalprodukten, medan motsvarande siffror år 1979 var 15,2 miljarder mark och 9,4 procent samt år 1982 30,2 miljarder mark och 12,8 procent och vid utgången av år 1984 42,8 miljarder mark och 14,4 procent. Eftersom en förnuftig finanspolitik under en högkonjunktur borde leda till att statsskuldens relativa andel sjunker, är det uppenbart att det

inför en lågkonjunktur inte finns några stora möjligheter att sköta konjunkturpolitiken med hjälp av upplåning. Regeringen borde bättre ha förmått hejda de offentliga utgifternas ökning och samtidigt upplåningen i denna konjunktursituation. Särskilt viktigt hade det varit att eliminera de interna kostnadstrycksautomater som uppkommit inom kostnadsstrukturen. Regeringen förefaller i sin politik också ha förbrukat i det närmaste alla sådana avgiftslindringar som hänför sig till produktionsfaktorer. Det hade emellertid varit skäl att redan i detta skede meddela vilka avgiftssänkningar som eventuellt kommer i fråga för att stimulera konjunkturpolitiken. Trots att inkomstbeskattningen blivit en aning lindrigare betonar vi att skattegraden, medan den nuvarande regeringen varit vid makten, sedan år 1983 — även i strid med regeringsavtalet — har stigit från 34 till 36,5 procent och att den senast år 1987 borde återbördas till 1983 års nivå. I detta skede borde förberedelser för att ytterligare sänka skattegraden redan ha inletts, för att de från näringslivets synpunkt sanerande mål skall kunna nås som framlades i finansministeriets plan på medellång sikt våren 1985.

Samlingspartiet vill i fråga om budgeten som en helhet betona att allokeringen av de ekonomiska resurserna också bör vara ett led i utvecklandet och förnyandet av samhällsstrukturerna och skapa förutsättningar för ett bättre utvecklat datasamhälle. Detta är emellertid inte med den nuvarande regeringsbasen möjligt utan ett samarbete mellan regeringen och oppositionen. Den nya prioriteringen innebär enligt samlingspartiets åsikt inte endast en omfördelning av kostnaderna mellan kommunerna och staten, vilket har varit den enda åtgärden från regeringens sida.

I fråga om lantbruket konstaterar vi att det i Finland är nödvändigt att bedriva en lantbrukspolitik som tryggar livsmedelssjälvförsörjningen samt verksamhetsbetingelserna för lantbruket som bygger på familjebruksbaserad företagsamhet. Vi anser att produktivitets- och rationaliseringsutvecklingen inom lantbruket bör få fortsätta i en moderat omfattning.

Samlingspartiet anser att bibehållandet av en basbefolkning på landsbygden är viktigt för en balanserad samhällsutveckling. Också produktionen och uttaget av råvirke förutsätter att det finns tillräckligt med arbetskraft på landsbygden. Ett livsdugligt lantbruk spelar en central roll i detta avseende även om landsbygdens framtid inte kan bygga enbart på dess grund.

Samlingspartiets riksdagsgrupp påskyndar en lösning av lantbrukets överproduktionsproblem eftersom detta är förenligt med både folkhushållningens och lantbrukets intressen och nödvändigt också av statsekonomiska orsaker.

Den s.k. agrar-business som på senaste tid diskuterats i offentligheten inverkar både på lantbrukets produktionskostnader och på livsmedlens konsumentpriser. Vi betonar vikten av att de oändamålsenliga drag som förekommer inom denna sektor blir undersökta och avhjälpta. Speciellt är det skäl att beakta konkurrensens betydelse och vikten av att myndigheternas prissättning är riktig.

Det är inte möjligt att i samband med denna budget rätta till alla de ovan nämnda problemen inom lantbruket. Vi kommer därför att senare framlägga våra förslag i fråga om lantbruket.

Regeringspartierna har också i år följt sin tidigare inställning till de s.k. julklappspengarna. Vi fördömer kraftigt i synnerhet de anslagsökningar som under undervisningsministeriets huvudtitel beviljas partiinstituten. Dessa ökade anslag utgör de facto partistöd som utdelas på oparlamentariska grunder. Vi anser således att partiinstitutens statsunderstöd borde hänföras till det egentliga partistödet. Regeringspartiernas förfarande vid behandlingen av budgeten försvårar dessutom talrika frivilliga medborgarorganisationers verksamhet och snedvrider förhållandet mellan dem då det gäller statsbidragen.

På ovan anförda grunder föreslår vi

att följande uttalande tas in i den allmänna motiveringen:

"Riksdagen anser det vara oändamålsenligt att många medborgarorganisationers och föreningars statsunderstöd sedan ett flertal år fördelas först i riksdagen, såsom ett slags indirekt partistöd. Också av partierna oberoende organisationer har blandats in i detta system.

Detta leder dels till en nyckfull budgetpraxis och dels till ett med tanke på organisationernas och föreningarnas verksamhet skadligt beroendeförhållande till partierna och rentav till enskilda politiker. Riksdagen förutsätter att anslagen för politisk verksamhet framgent klart kanaliseras via ett moment."

I det följande anför vi de detaljerade ändringar som vi anser vara absolut nödvändiga för att budgeten bättre skall tjäna folkets intressen.

Huvudtitel 27

Bland annat den s.k. tekniska inflationen minskar betydelsen av de nominella utgiftsökningarna inom försvarsministeriets huvudtitel. Den årliga procentuella prisstegringen då det gäller kostnaderna för anskaffning och användning av högteknologisk materiel är betydligt större än det normala konsumentprisindexet. Inom försvaret används i stor utsträckning högteknologisk materiel. Detta bör beaktas vid en granskning av försvarsutgifternas ökning.

Samlingspartiet anmärker än en gång på regeringens likgiltighet till tredje parlamentariska försvarskommitténs rekommendationer. Under de senare åren har utvecklingen fortgående släpat efter kommitténs rekommendationer trots att nationalekonomins tillväxt under rekommendationsperioden kommer att vara gynnsammare än kommitténs försiktiga uppskattningar. Vårt land kunde således till fullo uppfylla tredje parlamentariska försvarskommitténs rekommendationer.

27.14.02. *Dagspenningar och reservistlöner* (förslagsanslag). Utskottet föreslår att repetitionsövningarna för reservister skall utsträckas till att omfatta ytterligare 1500 man år 1986. Detta utgör ca hälften av III parlamentariska försvarskommitténs rekommendationer. Detta har varit fallet redan under flera år och förfarandet har lett till en avsevärd eftersläpning då det gäller utbildningsmålsättningarna för reserven. Försvarsmakten skulle också ha beredskap att utbilda reservister i den utsträckning som kommittén förutsätter.

På basis av det ovan anförda anser vi att antalet deltagare i repetitionsövningarna borde höjas med ytterligare 1 500 man, jämfört med det antal som utskottet godkänt. Vi föreslår därför följande anslagsökningar under vederbörande moment.

Vi föreslår att

på moment 27.14.02 skall upptas ett tillägg om 1 200 000 mark.

Huvudtitel 29

Regeringen har för första gången i enlighet med skolstyrelsens förslag för riksdagen framlagt en dispositionsplan till moment 29.57.52. *Vissa byggnadsunderstöd* (reservationsanslag). Dispositionsplanen är baserad på skolstyrelsens planer på medellång sikt, som uppgjorts utgående från vederbörande läroanstalters egna framställningar. I den föreslagna dispositionsplanen har intagits 26 objekt till ett belopp av 7,4 miljoner mark. Under utskottsbehandlingen har på basis av motionerna lagts till 10 objekt som alla är nya i förhållande till propositionen, vilken är uppgjord på basis av myndigheternas planering. Av de objekt som lagts till i riksdagen är åtminstone hälften sådana som via samma kanal fått tilläggsfinansiering redan under många års tid. För att åskådliggöra saken och peka på karaktären av partistöd konstaterar samlingspartiet att det tillägg om 3 845 000 mark som utskottet gjort är mera än 50 % i regeringens proposition. Av ökningen tillfaller närmare 2,8 miljoner mark institut som står nära SDP.

Vi kan inte anse denna fortgående utveckling vara riktig. Detta sätt att godtyckligt och utan vederbörliga planer strö ut partistöd förbi och över det officiella partistödet innebär en undervärdering av planeringsförmågan inom det maskineri som regeringen övervakar. Detta är dessutom sådant partistöd att någon parlamentarisk jämlikhet inte kommer i fråga. I själva verket är det fråga om att under rättvisans täckmantel överföra skattebetalarnas medel till partiarbetet. Om bolag eller enskilda medborgare på samma sätt överför medel till partiarbete, handläggs saken i rätten.

Samlingspartiets riksdagsgrupp anser det vara nödvändigt att statsunderstödet till de folkhögskolor som är i de politiska partiernas hägn, i fråga om byggnadsbidrag räknas in i partistödet som delas ut enligt de parlamentariska styrkeförhållandena. Varje parti kan därefter självt föreslå vilka institut som kommer i fråga vid utdelningen. Samlingspartiet vill inte befatta sig med hur finansmotionerna eljest drivs igenom.

De motioner som regeringspartiernas riksdagsmän driver igenom hänför sig till kulturhuvudtiteln, som också eljest kan liknas vid ett knippe morötter. En tredjedel av de tillägg som regeringspartierna gjort under riksdagsbehandlingen faller under kulturhuvudtiteln och de allra flesta motioner som drivs igenom inom regeringspartiernas led hänför sig uttryckligen till denna huvudtitel. Härav följer att oppositionen, också samlingspartiet, uttryckligen då det gäller denna huvudtitel bör få framlägga sina egna alternativ i större utsträckning än i fråga om andra huvudtitlar. Det är ju så att statsverkspropositionen har haft de största motgångarna då det gäller kulturhuvudtiteln, eftersom det är i den som en

majoritet bland regeringspartierna har gjort ändringsförslag genom sina finansmotioner.

Vi hänvisar i detta sammanhang också till motiveringarna för samlingspartiets gruppmotioner som gäller tilläggsanslag för forskning, produktutveckling och högskoleutbildning.

29.10.01. *Avlöningar* (förslagsanslag). Med hänvisning till finansmotion nr 1885 föreslår vi

att på moment 29.10.01 i tillägg skall upptas 2 500 000 mark för avlönande av 10 för viss tid anställda professorer vid de tekniska högskolorna och fakulteterna.

29.10.21. *Övriga undervisnings- och forskningsutgifter* (reservationsanslag). Med hänvisning till finansmotion nr 1610 föreslår vi

att på moment 29.10.21 i tillägg skall upptas 37 750 000 mark för högskolornas undervisnings- och forskningsutgifter.

29.10.50. *Understöd.* Med hänvisning till finansmotion nr 1610 föreslår vi

att på moment 29.10.50 i tillägg skall upptas 10 000 000 mark att användas för ändamål som främjar högskolornas lärares och forskares samt studerandes forskning och utbildning.

29.39.52. *Statsgaranti och räntestöd för studielån* (förslagsanslag). Med hänvisning till finansmotion nr 1611 föreslår vi

att på moment 29.39.52 i tillägg skall upptas 18 000 000 mark för att det räntestöd som beviljas för studielån efter det att studierna slutförts skall kunna förlängas från 1,5 till 3 år.

29.39.55. *Studiepenning* (förslagsanslag). Med hänvisning till finansmotion nr 1611 föreslår vi

att på moment 29.39.55 i tillägg, utöver det tillägg som utskottet gjort, skall upptas 150 000 000 mark för en höjning av studiepenningen så att den blir lika stor som sjukdagpenningens minimibelopp fr.o.m. 1.7.1986 samt för att den åldersgräns om 21 år som utskottet föreslår som grund för studiestöd skall kunna ersättas med åldersgränsen 18 år.

29.60.29. (29.61.29, 63.29, 66—69.29, 72.29, 74.29, 76.29 och 83.29) *Övriga konsumtionsutgifter* (förslagsanslag). Förbundet för Yrkeslärоanstalternas Lärare har i flera sammanhang konstaterat att mellanstadiereformen äventyras om resurserna inte utökas mera än vad som föreslås i regeringens proposition. Från lärarnas sida har speciellt betonats behovet av planerings- och samarbetstimmar. Om förbundets plan tillfullo genomförs ökar anslagsbehovet med 50 miljoner mark. Eftersom det av statsekonomiska orsaker inte torde vara möjligt att gå så långt som planerna för yrkesutbildningen på mellanstadiet förutsätter bör en mindre summa reserveras. Vi föreslår

att på moment 29.60.29 skall upptas 5 000 000 mark för finansiering av planerings- och samarbetstimmar för lärarna vid statens centralyrkesskolor.

29.65.30. (29.64.30, 71.30, 77.30, 78.30, 81.30 och 82.30) *Statsandel för driftskostnader* (förslagsanslag). Med hänvisning till motiveringen för moment 29.60.29 föreslår vi

att på moment 29.65.30 i tillägg skall upptas 15 000 000 mark för finansiering av de kommunala och allmänna yrkesskolorna.

Huvudtitel 30

30.33.40. *Stödjande av unga odlare* (reservationsanslag). Då det gäller utvecklandet av lantbrukets struktur syftar regeringens proposition till en minskning av anslagen. Samlingspartiets riksdagsgrupp anser inte att denna jordbrukspolitik är riktig. Vi föreslår därför med hänvisning till den allmänna motiveringen för vår reservation, att för stödjandet av unga odlare anvisas ytterligare 20 000 000 mark för stödjande av generationsväxlingar och rationaliseringsutvecklingen.

Vi föreslår

att på moment 30.33.40 skall upptas ett tillägg om 20 000 000 mark.

30.37.26. (30.37.26 och 27) *Utvecklande av fiskstammarna i Tana älv och Enare, tillsyn över fisket och fiskerihushållningsundersökningar* (för-

slagsanslag). Med hänvisning till finansmotion nr 1612 föreslår vi

att på ett nytt undermoment 3 till moment 30.37.26 skall upptas 2 000 000 mark för åtgärder i syfte att bevara de naturliga havslaxstammarna i Torne älv och Simojoki älv.

30.76. Skogsforskningsinstitutet

Skogsforskningsinstitutet, till vars lagstadgade uppgifter hör att utveckla Finlands skogshushållning, främja en ändamålsenlig användning av skogstillgångarna samt att undersöka och förebygga skador som hotar skogarna har sina funktioner spridda runt om i landet. Från nationalekonomisk synpunkt är det därför av största vikt att skogsforskningens verksamhetsförutsättningar tryggas och förbättras.

Regeringens proposition som avser ett principbeslut om att flytta skogsforskningsinstitutets centralenhet från huvudstadsregionen till Joensuu skulle, om den förverkligas, allvarligt skada hela institutets verksamhet. Det finns många synpunkter som talar för att centralenheten skall hållas kvar i huvudstadsregionen, i närheten av den högsta forstundervisningen, skogsindustrins centrala enheter, ministerierna och statens centrala ämbetsverk.

Principbeslutet kräver, för att det skall kunna genomföras, i ett senare skede lagstiftning om både överföringen och om tryggandet av personalens ställning, vilket tar många år i anspråk. Under tiden vore institutet och dess personal tvungna att arbeta under stor osäkerhet vilket skulle inverka menligt på arbetsmotivationen och i allmänhet på verksamhetsförutsättningarna.

Samlingspartiets riksdagsgrupp anser att Finland som alltjämt är ytterst beroende av skogarna inte har råd att försvaga sin skogsforskning i ett skede då skogarnas tillväxt hotas av många faktorer och då avsikten är att i allt större utsträckning utnyttja råvirke inom folkhushållningen.

Vi föreslår

att i utskottsbetänkandet tredje stycket i allmänna motiveringen till kapitlet skall lyda som följer:

''Vid utvecklandet av skogsforskningsinstitutet läggs huvudvikten vid de regionala enheterna. På basis av en utredning av olika alternativ sammanförs centralenhetens funktioner till ett enda verksamhetssamhälle i huvudstadsregionen. Joensuu forskningsstation utvidgas med beaktande av behovet att utveckla samarbetet mellan skogsforskningen och Joensuu universitet. Överföringen av forskningsverksamhet till regionala enheter verkställs med utnyttjande av frivilliga personalflyttningar samt tjänster och befattningar som blir vakanta.''

30.76.74. *Husbyggen* (reservationsanslag). Med hänvisning till kapitlets motivering föreslår vi vidare

att i motiveringen till moment 30.76.74 skall uttalas:

''Användningsändamålet för 100 000 mark som anvisats i dispositionsplanens punkt 4 ändras så att anslaget kan användas för planering av nya lokaliteter för skogsforskningsinstitutet.''

Huvudtitel 31

31.24.34. *Statsbidrag för anläggande av gator* (reservationsanslag) . Vid behandlingen av statsverkspropositionen för år 1985 godkände riksdagen under momentet följande uttalande: ''Riksdagen uppmärksamgör regeringen på att det statsbidrag som enligt 136 a § byggnadslagen enligt prövning betalas till kommunerna för anläggning av gator och planvägar under de senaste åren inte har utvecklats i motsvarighet till dess trafikpolitiska betydelse. Det finns dubbelt fler projekt för vilka understöd är motiverat än det är möjligt att understöda med det nuvarande anslaget. Många av de gatuprojekt som skall understödas med momentets anslag är med tanke på sin betydelse i trafikhänseende jämställbara med de viktigaste vägprojekten. Riksdagen anser att den administrativa skillnaden mellan vägnätet och gatunätet inte får bli ett hinder för en jämbördig utveckling av vägtrafikförhållandena.''

I statsförslaget för nästa år har regeringen utan att uppge några skäl minskat momentets anslag med 10 500 000 mark till 21 000 000 mark. Emedan det alltjämt föreligger samma grunder för en ökning av anslaget som enligt det uttalande som riksdagen godkände i fjol, anser vi att på momentet borde antecknas ett tillägg om 18 500 000 mark. Regeringen borde dessutom reda ut vilken trafikpolitisk betydelse statsbidra-

get för anläggande av gator har samt behovet att utveckla bidragssystemet och vidta av ärendet påkallade åtgärder.

Vi föreslår därför

att på moment 31.24.34 skall upptas ett tillägg om 18 500 000 mark.

31.24.77. *Byggande av allmänna vägar* (reservationsanslag). Utskottets trafikdelegation konstaterade enhälligt att de på momentet antecknade anslagen inte är tillräckliga. Utskottet godkände emellertid inte någon ökning.

På de grunder som anförs ovan och i motion nr 1613 föreslår vi

att på moment 31.24.77 skall upptas ett tillägg om 100 000 000 mark.

31.55.42. *Allmänt transportstöd för pressen.* Trafikdelegationen föreslog enhälligt för utskottet att anslaget på momentet skulle ökas med 9 000 000 mark, för att den under moment 14.04.01 nämnda större avgiftsökningen i fråga om befordringsavgifter för tidningar och tidskrifter och slopandet av det allmänna transportstödet beträffande s.k. gamla särutdelningar skall kunna framskjutas till 1.7.1986. Utskottet godkände inte delegationens framställning. Vi föreslår därför

att på moment 31.55.42 i tillägg skall upptas 9 000 000 mark.

Huvudtitel 32

32.10.42. *Räntestöd för anskaffning av sjötransportmateriel* (förslagsanslag). Enligt vad utskottet erfarit är det på momentet antecknade anslaget otillräckligt. Därför föreslår vi

att på moment 32.10.42 antecknas ett tillägg om 2 000 000 mark.

32.85.40. *Statsbidrag för exportfrämjande* (reservationsanslag). Det i momentets dispositionsplan föreslagna anslaget för främjande av marknadsföringen av exportprodukter är lika stort som i år och i fjol. Reellt sett har markbeloppet sålunda minskat.

Under de senaste åren har bidrag kunnat beviljas till mindre än 30 procent av det belopp som ansökts för främjande av marknadsföringen av exportprodukter. Likväl har ansökningarna om bidrag ökat, till exempel från 1983 till 1984 med 8 %. Ökningen har utom på den allmänna stegringen i kostnadsnivån ansetts bero även på att företagen vid sin marknadsföring och i synnerhet då det gäller att utveckla företagen i internationellt hänseende måste ty sig till allt mera effektiva och kostnadskrävande försäljningsmetoder. Vid utvecklandet av anslagen borde företagens möjligheter till tillräckligt långsiktiga åtgärder vid exportfrämjandet stödjas. Målet kan inte nås om anslagen minskar.

Vi hänvisar också till det som anförts i den allmänna motiveringen om främjande av exporten med hjälp av den internationella konkurrensförmågan. Vi anser att anslagen för exportfrämjande skall ökas med 30 000 000 mark.

Vi föreslår

att på moment 32.85.40 antecknas ett tillägg om 30 000 000 mark, varav 25 000 000 mark anvisas på dispositionsplanens punkt "Främjande av marknadsföringen av exportprodukter" och 5 000 000 mark på dispositionsplanens punkt "Evenemang för exportfrämjande branschvis".

Huvudtitel 33

33.15.53. *Understöd till sjukt barns föräldrar för förlust av förvärvsinkomst med anledning av barnets rehabilitering eller sjukvård* (reservationsanslag). I statsförslaget för år 1984 hade på detta moment reserverats 13 000 000 mark och i statsförslaget för år 1985 var summan 4 000 000 mark. Nu har utskottet godkänt ett anslag om 100 000 mark på momentet. Anslaget har alltså år för år minskat så att det är nästan obefintligt. Enligt motiveringen fastställer statsrådet de grunder enligt vilka understöd kan betalas till föräldrar då de åsamkas förlust av förvärvsinkomst eller märkbara andra kostnader med anledning av rehabilitering eller sjukvård av deras allvarligt sjuka barn. Att behovet av anslag är litet beror inte på att det ej skulle finnas behov av understöd. Det är fråga om att systemet inte fungerar och gränserna för understödet är så stränga att endast mycket få föräldrar får hjälp genom systemet. Statsrådet borde ändra grunderna så att sådana föräldrar som är i behov av understöd också i praktiken kan få sådant.

Vi föreslår

att på moment 33.15.53 antecknas ett tillägg om 4 000 000 mark.

33.21.52. *Frontmannapensioner och bostadsbidrag* (förslagsanslag). Under början av hösten inlämnades till riksdagen en lagmotion om betalning av ett extra fronttillägg till de veteraner som har det minsta pensionsskyddet. Motionen undertecknades av över hälften av alla riksdagsmän. Samlingspartiets riksdagsgrupp väckte också en finansmotion om betalning av ett extra fronttillägg. Vid behandlingen av statsförslaget har regeringspartierna åter en gång helt glömt sitt löfte till veteranerna. Genom att regeringspartierna inte föreslog att motionerna godkänns visade de att syftet med motionen endast var politiskt och inte att driva veteranernas sak.

Samlingspartiets riksdagsgrupp anser att motionerna bör godkännas. Vi hänvisar till motiveringen till finansmotionerna nr 926 och 2026 och konstaterar att vårt förslag överensstämmer med förslaget i rdm. Vesterinens m.fl. motion.

Vi föreslår

att på moment 33.21.52 antecknas ett tillägg om 160 000 000 mark för extra fronttillägg till veteraner som lyfter en liten pension.

33.22.59. (33.84.56) *Statsbidrag för frontveteranernas rehabilitering.* Enligt samlingspartiets riksdagsgrupp bör för frontveteranernas rehabilitering, som under de senaste åren har kunnat utvidgats, reserveras tillräckliga anslag för att veteranerna från våra krig framdeles skall kunna garanteras en tillräcklig vård i enlighet med lagen om rehabilitering. Därför anser vi att momentets slutsumma bör ökas med 13 000 000 mark.

Vi föreslår

att på moment 33.22.59 antecknas ett tillägg om 13 000 000 mark.

33.57. Semesterverksamhet

Vi kan fortfarande inte godkänna att så gott som hela ökningen av PAF:s nettoavkastning styrs till semesterverksamhet och inte till t.ex. åldringsvård eller främjande av folkhälsan. Semesterverksamheten borde finansieras med allmänna budgetmedel varigenom det också vore möjligt att fästa större uppmärksamhet vid missförhållanden i semesterverksamheten.

33.79.30. *Statsandel till kommunerna för specialsjukvårdens driftskostnader* (förslagsanslag). Enligt vad utskottet erfarit är anslaget på momentet klart underdimensionerat. För att anslagen till kommunerna för specialsjukvård skall vara tillräckliga föreslår vi

att på moment 33.79.30 antecknas ett tillägg om 100 000 000 mark.

33.79.31. *Statsandel till kommunerna för specialsjukvårdens anläggningskostnader* (förslagsanslag). Regeringspartierna har vägrat godkänna ett anslag för finansiering av byggnadsprojekten vid Helsingfors universitetscentralsjukhus ögonklinik och Tammerfors universitetscentralsjukhus. Vi anser emellertid att projekten bör genomföras skyndsamt och att finansieringen bör ske inom ramen för det normala statsbidragssystemet.

Vi föreslår

att på moment 33.79.31 i tillägg upptas 28 600 000 mark, varav 22 000 000 mark för Tammerfors' universitetscentralsjukhus och 6 600 000 mark för Helsingfors universitetscentralsjukhus' byggnadsprojekt.

33.79.32. *Statens betalningsandel av universitetscentralsjukhusens driftskostnader* (förslagsanslag). Enligt erhållen utredning är anslaget på momentet inte tillräckligt. Därför föreslår vi

att på moment 33.79.32 antecknas ett tillägg om 20 000 000 mark.

33.92.50. *Understöd åt enskilda sammanslutningar för kostnader för folkhälsoarbetet* (förslagsanslag). Vi anser att på grund av att ett lagförslag har lämnats att vila borde det belopp om 17,4 miljoner mark som reserverats för frivilliga organisationer betalas från detta moment och inte såsom utskottet har beslutat så att anslaget specifiseras på olika moment.

Vi föreslår

att på moment 33.92.50 antecknas ett tillägg om 17 400 000 mark och

att från det på moment 33.92.50 antecknade anslaget avdras 5 400 000 mark, från moment 33.93.50 2 000 000 mark, från moment 33.93.51 2 700 000 mark, från moment 33.93.52 3 800 000 mark och från moment 33.95.50 3 500 000 mark.

Huvudtitel 35

35.15.41. *Ersättningar för inrättande av skyddsområden* (reservationsanslag). Anslaget på momentet är otillräckligt för ersättande av de ekonomiska förluster som enskilda markägare åsamkas av att skyddsområden inrättas.

Därför föreslår vi

att på moment 35.15.41 antecknas ett tillägg om 2 000 000 mark.

35.20.88. *Anskaffning av mark för naturvårdsändamål* (reservationsanslag). Hänvisande till finansmotionen nr 1615 föreslår vi

att på moment 35.20.88 antecknas ett tillägg om 10 000 000 mark.

35.25.32. *Statsandel för avlönande av sekreterare till kommunernas miljöskyddsnämnder.* Med de anslag regeringen föreslår är det inte möjligt att inleda verksamheten vid de miljöskyddsnämnder som skall grundas i kommunerna eftersom regeringens proposition är helt underdimensionerad i fråga om statsunderstöden. Därför föreslår vi att anslaget fördubblas.

Vi föreslår

att på moment 35.25.32 antecknas ett tillägg om 1 600 000 mark.

35.30.38. *Statsbidrag till kommunerna för kostnaderna för byggnadsskydd.* På momentet borde reserveras tillräckliga anslag till kommunerna för uppfyllande av förpliktelser som avses i lagen om byggnadsskydd.

Vi föreslår

att på moment 35.30.38 antecknas ett tillägg om 10 000 000 mark.

53. *Räntestöd för lån som beviljats för anskaffande av ägarbostad* (förslagsanslag). Med hänvisning till finansmotion nr 1616 föreslår vi

att på moment 35.45.53 antecknas ett tillägg om 45 000 000 mark.

35.45.56. *Understöd för reparationsverksamhet i energihushållningssyfte* (reservationsanslag). Enligt vad utskottet erfarit finns det betydligt mera understödsprojekt, som är förnuftiga i energihushållningshänseende än vad anslagen på momentet räcker till för.

Vi föreslår

att på moment 35.45.56 antecknas ett tillägg om 13 000 000 mark.

Helsingfors den 18 december 1985

Pertti Salolainen
Lauri Impiö
Pentti Mäki-Hakola
Toivo T. Pohjala
Heikki Järvenpää
Heikki Perho
Pirjo Rusanen
Kimmo Sasi
Matti Viljanen

Statsutskottets betänkande nr 102 a med anledning av regeringens proposition angående statsförslaget för år 1986

Med anledning av att riksdagen, när den behandlade statsutskottets förslag angående statsförslaget för år 1986, inte godkände utskottets betänkande utan ändringar, har riksdagen enligt 76 § riksdagsordningen i dag återremitterat statsförslaget i den ändrade form i vilken det godkänts genom riksdagens beslut, till statsutskottet som skall avge utlåtande över de ändringar riksdagen gjort.

Riksdagen har i statsutskottets betänkande nr 102 med anledning av regeringens proposition angående statsförslaget för år 1986 gjort följande ändringar:

Utgifter

34.50.02. Det nästsista stycket i motiveringen till momentets undermoment 1 har godkänts sålydande:

"Med anslaget under detta undermoment sysselsätts för det första personer som är långtidsarbetslösa enligt definitionen i regeringsprogrammet och för det andra personer som varit arbetslösa i mer än ett år, i genomsnitt sammanlagt minst 2 000, samt i genomsnitt minst 1 500 arbetshandikappade."

Allmänna motiveringen

I allmänna motiveringen har följande uttalande godkänts:

"Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar behövliga förberedande åtgärder i syfte att räknat från 1.1.1987 inleda utbetalningen av ett extra fronttillägg till frontveteraner med små pensioner."

Efter att ha behandlat ovan nämnda ändringar har utskottet beslutat

omfatta Riksdagens beslut angående moment 34.50.02; samt

omfatta Riksdagens beslut angående allmänna motiveringen.

Helsingfors den 8 januari 1986

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Pohjala, Rosnell, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tikka, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Lahti-Nuuttila, Mattila och Savolainen.

Reservationer

I

Samlingspartiet kan inte godkänna utskottsmajoritetens lösning som syftar till att det extra fronttillägget till frontveteranerna börjar utbetalas först 1.1.1987.

Samlingspartiet anser att systemet ovillkorligen borde träda i kraft senast 1.11.1986.

Vi föreslår därför

att följande borde ha uttalats i betänkandets motivering:

"Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar behövliga förberedande åtgärder i syfte att räknat från 1.11.1986 inleda utbetalningen av ett extra fronttillägg till frontveteraner med små pensioner."

Helsingfors den 8 januari 1986

Pertti Salolainen **Pentti Mäki-Hakola**
Lauri Impiö **Toivo T. Pohjala**

II

Vi anser att utbetalningen av extra fronttillägg till frontveteraner med små pensioner borde inledas så snart som möjligt.

Vi föreslår

följande uttalande i betänkandets motivering:

"Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar behövliga förberedande åtgärder i syfte att räknat från 1.11.1986 inleda utbetalningen av ett extra fronttillägg till frontveteraner med små pensioner."

Helsingfors den 8 januari 1986

Irma Rosnell **Ulla-Leena Alppi** **Niilo Koskenniemi**

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Helsingfors,
den 12 april 1985
Utlåtande nr 1

Till Andra lagutskottet

Andra lagutskottet har i enlighet med riksdagens beslut genom skrivelser av den 14 och 28 februari 1985 begärt statsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 238/1984 rd. med förslag till förnyande av lagstiftningen om statens tjänstemän samt om rdm. Männistös m.fl. lagmotion nr 20 som gäller samma sak.

Statsutskottet har behandlat propositionen och lagmotionen huvudsakligen till de delar de gäller eller tangerar statsutskottets verksamhetsområde.

Enligt 5 § 1 mom. förslaget till statstjänstemannalag i propositionen kan tjänster inrättas inom gränserna för anslag som i statsförslaget anvisats för avlöningar. De i samma paragrafs 2 mom. uppräknade högsta tjänsterna inom statsförvaltningen och motsvarande eller högre tjänster kunde inrättas endast om respektive tjänst blivit specificerad i statsförslaget. Enligt lagförslagets 6 § inrättas och indras tjänsterna genom förordning. I förordning skall alltid bestämmas tjänstebenämningen och avlöningsklassen eller annan grund för avlöningen i den tjänst som skall inrättas. Anslag som frigörs när tjänster indras kunde användas till inrättande av andra än i 5 § 2 mom. avsedda s.k. specificerade tjänster. Inom ramen för detta stadgande kunde man utanför statsförslaget genom förordning genomföra sådana tjänsteregleringar som inte förutsätter tilläggsutgifter. Tjänsteregleringarna underställs inte riksdagen för fastställelse. Enligt 24 § i utkastet till tjänstemannaförordning kan ett ämbetsverk anställa tillfälliga tjänstemän inom ramen för anslag som anvisats i statsförslaget.

I fråga om inrättande och indragning av de s.k. specificerade tjänster som uppräknas i lagförslagets 5 § 2 mom. har utskottet inte något att anmärka eftersom tjänsterna skall specificeras i statsförslaget såsom även nu är fallet och det inte vore möjligt att reglera dessa tjänster på annat sätt än genom att de i budgetpropositionen föreläggs riksdagen för behandling. Däremot förändras förfarandet vid inrättande och indragning av övriga tjänster. Tjänster kan inrättas genom förordning inom gränserna för anslag som i statsförslaget anvisats för avlöningar. Tjänster skall likaså indras genom förordning. Enligt vad utskottet erfarit skall i budgetpropositionens motivering såsom motivering för en ökning av anslagen behovet av de nya tjänsterna vederbörligen specificeras och uppgiftsområdet i huvuddrag anges. Av momentet skall också framgå antalet tjänster som skall inrättas. Utskottet anser emellertid det vara riktigt att denna tilltänkta praxis anges i lagen. Därför föreslår utskottet att till slutet av lagförslagets 5 § 1 mom. fogas ett stadgande enligt vilket i statsförslaget skall uppges antalet och det huvudsakliga uppgiftsområdet i fråga om sådana tjänster av permanent karaktär och i huvudsyssla och som skall inrättas eller indras.

Eftersom tjänster, med undantag av s.k. specificerade tjänster, inte längre skall specificeras i statsförslaget och eftersom förordningar som gäller inrättande eller indragning av tjänster inte längre skall föreläggas riksdagen för granskning, anser utskottet att ett dylikt förfarande skulle försvaga riksdagens budgetmakt och kontrollmöjligheter. Därför föreslår utskottet att till 6 § fogas ett nytt 5 mom. enligt vilket de i lagförslagets 6 § 1 och 4 mom. avsedda förordningarna skall föreläggas riksdagen för granskning. Förordningarna skall upphävas om riksdagen så beslutar. Stadgandet kunde eventuellt också fogas såsom en ny paragraf till de särskilda stadgandena. Utskottet påpekar att man genom ett dylikt förfarande ingriper i presidentens befogenheter. Utskottet konstaterar emellertid samtidigt att redan regeringen föreslår att statstjänstemannalagen skall stiftas i den ordning som 67 § riksdagsordningen föreskriver.

428500309L

Enligt 46 § 2 mom. 1 punkten i förslaget till statstjänstemannalag kan tjänsteförhållande sägas upp om tjänsten indras och tjänstemannen inte kan förflyttas till annan sådan tjänst inom samma ämbetsverk beträffande vilken ministerium eller lägre myndighet än detta är utnämnande myndighet. I 3 § 4 punkten i utkastet till förordning om omplacering av statstjänstemän föreslås att statskontoret skall vidta åtgärder för att omplacera en tjänsteman om denne blivit uppsagd på grund av att tjänsten indragits och om det på grund av tjänstemannens ålder eller av annan orsak är svårt att placera honom i arbete ånyo.

Enligt utskottets uppfattning får indragning av en tjänst inte utgöra en grund för uppsägning. Om en tjänst indras till följd av att den inte behövs måste man alltid försöka omplacera tjänstemannen inom samma ämbetsverk eller i ett annat ämbetsverk. En tjänsteman skall om han är helt arbetsför omplaceras i en sådan tjänst med karaktär av huvudsyssla vars avlöning och andra ekonomiska förmåner motsvarar avlöningen och förmånerna i den indragna tjänsten.

Förslaget till tjänstemannalag i lagmotionen nr 20 går delvis i samma riktning som lagförslaget i regeringens proposition och delvis i samma riktning som detta utlåtande. Utskottet föreslår att lagförslaget i regeringens proposition läggs till grund för behandlingen.

På basis av det ovan anförda föreslår statsutskottet vördsamt att till slutet av 5 § 1 mom. i förslaget till statstjänstemannalag fogas ett nytt stadgande och till 6 § ett nytt 5 mom. som följer:

5 §

Tjänster kan inrättas inom gränserna för anslag som i statsförslaget anvisats för avlöningar. *I statsförslaget skall anges antalet sådana tjänster av permanent karaktär och såsom huvudsyssla, som skall inrättas eller indras, samt det huvudsakliga uppgiftsområdet för dem.*

— — — — — — — — — — — — — — —

6 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Utfärdandet av ovan i 1 och 4 mom. avsedda förordningar skall ofördröjligen delgivas riksdagens talman som skall bringa saken till riksdagens kännedom omedelbart eller, om riksdagen ej är samlad, så snart den sammankommer. Förordningarna skall upphävas om riksdagen så beslutar.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Eelis Roikonen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Sutinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Jokela, Kuusio, Lahti-Nuuttila, Mattila, Perho, Piipari och Vepsäläinen.

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Helsingfors,
den 24 september 1985
Utlåtande nr 2

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet begärde i en den 12 september 1985 daterad skrivelse utlåtande av statsutskottet över berättelsen om regeringens åtgärder under år 1984 till den del utskottet anser anledning till anmärkningar föreligga i fråga om de avsnitt som gäller dess verksamhetsområde.

När statsutskottet utarbetat sitt utlåtande har det främst koncentrerat sig på de frågor som direkt ansluter sig till statsutskottets verksamhetsområde samt de angelägenheter som i tiden har tagits upp i statsutskottet vid behandlingen av det årliga budgetförslaget.

Vad detaljerna i berättelsen om regeringens åtgärder under år 1984 beträffar anför utskottet vördsamt följande.

Justitieministeriet

På basis av erhållen utredning har utskottet konstaterat att synnerligen många samhälleliga tillgodohavanden av olika slag drivs in genom utsökning. Skattetillgodohavandena utgör naturligtvis den största gruppen. Under verksamhetsåret har någon tillräcklig utveckling inte förekommit i detta ärende. Speciellt problematisk är situationen inom huvudstadsregionen, där restbeloppen hela tiden har ökat. Detta beror uppenbarligen på såväl organisatoriska problem som otillräckliga personella resurser. Utskottet ägnar frågan allvarlig uppmärksamhet och förutsätter att regeringen effektiverar sina åtgärder för att rätta till situationen.

Inrikesministeriet

Kommunalförvaltningen

I regeringens berättelse behandlas ett flertal sådana ändringar i lagstiftningen som är förknippade med ekonomiska frågor mellan staten och kommunerna. Dessutom konstateras att arbetet på vissa projekt som syftar till en totalrevidering av systemet med statsandelar åt kommunerna och till en reform av bärkraftsklassificeringen under verksamhetsåret fortsatte inom delegationen för kommunalekonomi. De ekonomiska relationerna mellan staten och kommunerna regleras ofta genom synnerligen invecklande stadganden. Varje grupp av stadganden utgör en särskild helhet som fungerar självständigt, oberoende av andra system. I allmänhet leder vart och ett system dessutom till en ömsesidig penningrörelse — från staten till kommunen och omvänt. Sålunda är också kommunala medel i onödigt stor utsträckning bundna i denna penningrörelse som föranleds av de olika systemen. Utskottet uppmärksammar saken och förutsätter att systemet görs klarare.

Försvarsministeriet

Materielförvaltningen

För anskaffning av försvarsmateriel beviljas 1984, om finansieringsöverföringarna räknas med, drygt 1,3 miljarder mark. Enligt vad utskottet erfarit går årligen i medeltal 1/3 av anskaffningsanslagen till anskaffningar i hemlandet. Enligt regeringens berättelse har sysselsättnings- och industriella synpunkter samt regionalpolitiska aspekter i mån av möjlighet beaktats vid materielanskaffningarna. Utskottet betonar dessa omständigheter och konstaterar dessutom att de industriinrättningar som ägs direkt av staten och av vissa statsbolag, vilka betjänar försvarsväsendet i dess egenskap av materielbeställare, för att försvarsväsendets anskaffningar skall vara ekonomiska och moderna också behöver andra beställningar och sålunda också export i enlighet med de principer statsrådet godkänt. Målet bör vara att de produktionsinrättningar som avses ovan kan utvidga sitt produkturval till andra nya produkter.

4285007550

Finansministeriet

Statens revisionsverk

I regeringens berättelse hänvisas till ett uttalande som riksdagen den 17 december 1981 godkände vid behandlingen av regeringens proposition nr 113 angående statsförslaget för år 1982. I uttalandet förutsatte riksdagen att statens revisionsverk utvecklas så att övervakningen av den ändamålsenliga användningen av statens medel kan effektiveras. I berättelsen hänvisas med anledning av uttalandet till statsrevisionskommitténs betänkande (KB 1984:30) och konstateras att kommitténs förslag är föremål för behandling i finansministeriet och att man vid den fortsatta beredningen av ärendet kommer att fästa uppmärksamhet även vid effektivare övervakning av ändamålsenligheten i användningen av statens medel.

I regeringens berättelse behandlas också statens revisionsverks verksamhetsprinciper, frågan om hur täckande revisionen bör vara, samarbetet med polismyndigheterna och verkets utvecklingsplaner.

Statutskottet betonar statens revisionsverks stora betydelse. Revisionen borde ytterligare effektiveras genom att verkets självständiga ställning och oberoende status bibehålls. Att verket ges tillräckliga resurser är speciellt viktigt. Det saknar i detta nu tillräckliga resurser, i synnerhet för revision av adb-funktioner. Största delen av de medel som är föremål för revision disponeras dock med olika adb-metoder. Utskottet förutsätter att regeringen ägnar revisionsverkets resursfrågor allvarlig uppmärksamhet.

Jord- och skogsbruksministeriet

Allmänt

Till de viktigaste uppgifterna inom lantbruket hörde under verksamhetsåret enligt regeringens berättelse att sköta marknadsföringen av lantbruksprodukter och i synnerhet spannmål, att fortsätta åtgärderna för styrning och balansering av lantbruksproduktionen samt att utveckla gårdsbrukets struktur genom olika åtgärder. Utskottet fäster uppmärksamhet vid att gårdsbrukets struktur fortfarande bör utvecklas. Utskottet hänvisar i detta sammanhang dessutom till det som nedan uttalas i samband med handläggningen av prisskillnadsersättningarna.

Handels- och industriministeriet

Exporten av lantbruksprodukter som är underkastade prisskillnadsersättningar

Den prisskillnadsersättning som utbetalas för exporten av lantbruksprodukter erläggs av de medel som under jord- och skogbruksministeriets huvudtitel är reserverade för exportstöd för lantbruksprodukter. Under verksamhetsåret har för detta ändamål budgerats sammanlagt knappt 2,5 miljader mark, inklusive tilläggsbudgeterna.

Till handels- och industriministeriets förvaltningsområde hör såsom en del av utrikeshandeln handläggningen av uppgifter som hänför sig till exporten av lantbruksprodukter. Handels- och industriministeriet har på basis av de maximikvantiteter för olika produkter, vilka statsrådet fastställt på föredragning av jord- och skogsbruksministeriet inom ramen för de fullmakter som marknadsföringsrådet givit ministeriet, behandlat de exportframställningar som exportföretagen inlämnat samt handhaft övriga uppgifter som gäller uppföljningen av exporten och utbetalningen av prisskillnadsersättningar. Under verksamhetsåret har handels- och industriministeriet också lett vissa handelsunderhandlingar som uttryckligen baserar sig på avtal mellan olika stater.

Utskottet konstaterar att förfaringssättet vid utbetalningen av prisskillnadsersättningarna är så vidlyftigt och splittrat att det finns skäl att anta att ingen myndighet till fullo behärskar hela situationen. Med stöd av erhållen utredning har utskottet konstaterat att det är möjligt att prisskillnadsersättningar också har kunnat betalas ut på felaktiga eller oändamålsenliga grunder. Inte heller övervakningen av hur utbetalningen i praktiken äger rum förefaller vara tillräckligt effektiv. När ytterligare systemets statsfinansiella verkningar beaktas anser utskottet det vara påkallat att uppmärksamgöra regeringen på saken.

Handels- och industriministeriet

Metallindustrin

Enligt regeringens berättelse fortsatte det relativt goda marknadsläge som hela 1980-talet rått inom metallindustrin oförändrat under året. Förutsättningarna för en ökad produktion var fortfarande tämligen gynnsamma. I slutet av året beräknades tillväxten inom metallindustrin till ca 4 %.

Utskottet uppmärksammar riskfaktorerena i metallindustrins utveckling och anser att man aktivare bör utreda vilka krisområden som eventuellt kan uppkomma i framtiden. Med stöd av erhållen utredning uppmärksammar utskottet speciellt utvecklingsutsikterna inom gjuteriindustrin.

Social- och hälsovårdsministeriet

Under verksamhetsåret såväl bereddes som genomfördes talrika betydelsefulla socialpolitiska refomer. Den centrala principen var att det socialpolitiska stödet höjdes och samtidigt blev skattepliktigt. Till alla delar har verkningarna inte i tillräcklig grad kunnat förutses. Utskottet förutsätter att regeringen dessutom aktivt följer upp reformens verkningar på inkomstfördelningspolitiken, också med beaktande av inkomstöverföringarna, och om missförhållanden yppas går in för att ändra stadgandena så att socialpolitiskt stöd ges de befolkningsgrupper som verkligen behöver sådant. Utskottet fäster också uppmärksamhet vid att alla myndigheter och inrättningar som är involverade i den socialpolitiska beslutsprocessen bör iaktta samma handlingsprinciper i sina avgöranden och förenhetliga sina beslutsprinciper.

Miljöministeriet

Bostadsväsendet

Statsutskottet har med stöd av erhållen utredning konstaterat att vårt lands bostadspolitik i praktiken i flera avseenden har skötts oenhetligt och bristfälligt. Det ankommer på miljöministeriet, bostadsstyrelsen och bostadsrådet att sköta berednigen av bostadsärendena. Vid beredningen går dessa in för att beakta närmast bostadspolitiska aspekter. När de slutliga besluten fattats är det emellertid mången gång i verkligheten de statsekonomiska frågorna, som bereds av finansministeriet, samt Finlands Banks och penninginrättnigarnas penningpolitiska avgöranden som är utslagsgivande. Att bostadsärendena är så oenhetligt reglerade i administrativt avseende har kunnat leda till att inte ens de disponibla medlen i samtliga fall har använts på ett så rationellt sätt som möjligt. Utskottet anser att bostadssektorn, närmast med beaktande av bostadspolitiska synpunkter, borde omstrukteras till en fungerande helhet. Enligt utskottets uppfattning bör i allmänhet hyresbostadsproduktionen samt en tillräcklig produktion av ettor och andra små lägenheter uppmärksammas. Utskottet förutsätter dessutom att regeringen vidtar åtgärder för att öka utbudet på hyresbostäder. Grunderna för fördelningen av bostadsproduktionsmedlen och den praktiska tillämpningen av dem borde enligt utskottets uppfattning vara smidigare för att man efter behov tillfälligt skall kunna göra avsteg från det regionala kvotsystemet.

På basis av det ovan sagda anför statsutskottet som sitt utlåtande vördsamt

att grundlagsutskottet bör beakta detta utlåtande när det utarbetar sitt betänkande.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Eelis Roikonen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Poutanen, Rönnholm, Surakka, Tenhiälä, Tikka och Vainio samt suppleanterna Lahti-Nuuttila, Manninen, Sasi, Vepsäläinen och Vähäkangas.

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Helsingfors,
den 4 oktober 1985
Utlåtande nr 3

Till Andra lagutskottet

Andra lagutskottet bad genom en skrivelse av den 14 februari 1985 i enlighet med riksdagens beslut om statsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 239/1984 rd. angående ändringar i lagstiftningen, vilka krävs av revideringen av det statliga och kommunala tjänstekollektivavtalssystemet.

Enligt propositionen skall till 5 § i lagen om statens tjänstekollektivavtal fogas ett nytt 2 mom., enligt vilket statsrådet utan hinder av tjänstekollektivavtal kan bestämma annat om villkoren i tjänstemännens anställningsförhållande än vad i tjänstekollektivavtal är överenskommet, såvida möjligheterna att få eller kvarhålla personal i anställning hos staten eller andra vägande skäl kräver detta. Enligt propositionen skall till 5 § i lagen om kommunala tjänstekollektivavtal fogas ett motsvarande nytt 2 mom., enligt vilket kommunala avtalsdelegationen kan bestämma annat om villkoren i tjänsteinnehavarnas anställningsförhållande än vad som i tjänstekollektivavtal är överenskommet. Enligt propositionens motivering är avsikten att dessa möjligheter skall tillgripas endast i nödvändiga situationer och i sådan kontakt med förhandlingsparterna, att arbetsmarknadsrelationerna inte försvåras genom avgöranden som avviker från tjänstekollektivavtalen. Det är inte heller meningen att statsrådet och kommunala avtalsdelegationen skall få rätt att ensidigt försämra villkoren i tjänsteinnehavarnas anställningsförhållande jämfört med vad som är överenskommet genom tjänstekollektivavtal eller eljest omintetgöra avtalsrätten.

Trots ovan anförda motivering i propositionen anser utskottet att stadgandenas ordalydelse kan ifrågasättas, emedan lagtexten i princip också gör det möjligt att försämra anställningsvillkoren i förhållande till villkoren enligt tjänstekollektivavtalen. Utskottet fäster vidare uppmärksamhet vid att dessa stadganden inte får göra intrång på avtalsfrihetsprincipen och att befogenheterna skall utnyttjas endast i enskilda fall och i oundgängliga situationer.

Enligt lagförslaget skall 2 § 2 mom. i lagen om statens tjänstekollektivavtal och 2 § 2 mom. i lagen om kommunala tjänstekollektivavtal ändras så att det utom om uppsägningstiden blir möjligt att avtala om grunderna för överföring av en tjänsteman till en annan tjänst samt om grunderna för uppsägning i de fall då ett tjänsteförhållande på grund av lag kan sägas upp. Om regeringens förslag godkänns anser utskottet det vara viktigt att minst samma uppsägningsskydd som stadgas i lagstiftningen tillförsäkras genom avtal.

I förslaget till ändring av 8 § i lagen om statens tjänstekollektivavtal stadgas om arbetsstridsåtgärder och om ärenden som inte får göras till föremål för arbetsstridsåtgärder. I motiveringen till paragrafen nämns att sådan stridsåtgärd enligt lagens 2 § vore förbjuden som avser omständigheter vilka inte kan vara föremål för avtal, även då man genom åtgärden försöker påverka dels omständigheter, som inte kan vara föremål för avtal, och dels omständigheter som kan vara det.

Utskottet anser att ordalydelsen i 8 § borde förtydligas då det gäller gränserna för arbetsstridsåtgärder, så att de klart framgår av stadgandet och inte endast av motiveringen. Också ovan nämnda motivering är oklar och kan leda till tolkningssvårigheter. Stadgandet får inte göra det möjligt att begränsa rätten till arbetsstrid jämfört med nuvarande praxis.

Utskottet anser det dessutom vara viktigt att det övervägs i vilken utsträckning regeringens

proposition som helhet kringskär kommunalförvaltningens påverkningsmöjligheter och eventuellt begränsar kommunernas självstyrelse.

Utskottet konstaterar vidare att propositionen är en delreform. Tjänstekollektivavtalslagstiftningen bör alltjämt revideras och utvecklas.

Med stöd av det ovan sagda anför statsutskottet vördsamt

att andra lagutskottet borde beakta detta utlåtande på det uppgör sitt betänkande.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Eelis Roikonen

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Sutinen, Tenhiälä, Tikka och Tuovinen samt suppleanterna Hietala, Lahti-Nuuttila, Sasi och Vepsäläinen.

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Helsingfors,
den 4 oktober 1985
Utlåtande nr 4

Till Grundlagsutskottet

Grundlagsutskottet begärde i en skrivelse av den 19 september 1985 statsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 107 med förslag till lag om ändring av 5 § lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall.

Giltighetstiden för lagen om förhindrande av stegring i kostnadsnivån i vissa fall upphör vid utgången av år 1985. Enligt denna lag har statsrådet befogenhet att för förhindrande av stegring i pris- och kostnadsnivån samt för tryggande av en balanserad ekonomiskt tillväxt nedsätta tullar och importavgifter samt vissa acciser eller helt avlyfta dem. Beslut som statsrådet utfärdat med stöd av lagen skall delges riksdagen och beslutet skall upphävas om riksdagen så beslutar. Statsrådet har med stöd av ifrågavarande fullmaktslag utfärdat ett flertal beslut.

En stabil prisnivå samt en tryggad balanserad ekonomisk utveckling kan alltjämt anses vara centrala mål för den ekonomiska politiken. Då inga väsentliga förändringar inträtt i de förhållanden, under vilka den nuvarande fullmaktslagen stiftades, anser regeringen det vara nödvändigt att statsrådets fullmakt att avlyfta eller nedsätta tullar, importavgifter och vissa acciser förlängs. Regeringen föreslår att lagen skall träda i kraft vid ingången av 1986 och gälla permanent.

På grund av de fullmakter som i lagen getts statsrådet bör lagförslaget behandlas i den ordning som stadgas i 67 § riksdagsordningen.

Statsutskottet har behandlat ärendet och konstaterat att lagförslaget i propositionen är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har därför beslutat förorda lagförslaget.

Med stöd av ovan stående anför statsutskottet vördsamt såsom sitt utlåtande

att lagförslaget i regeringens proposition borde godkännas.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Arvo J. Kämppi

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Pohjala, Poutanen, Rosnell, Rönnholm, Tenhiälä, Tikka och Tuovinen samt suppleanterna Hietala, Lahti-Nuuttila, Manninen, Sasi och Vepsäläinen.

428500806M

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Helsingfors,
den 4 oktober 1985
Utlåtande nr 5

Till Socialutskottet

Socialutskottet har i enlighet med riksdagens beslut genom en skrivelse av den 19 september 1985 begärt statsutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 102 med förslag till lag om ändring av lagen om sysselsättning.

Statsutskottet har i utlåtandet fäst avseende enbart vid lagförslagets förhållande till skötseln av statsekonomin.

Vid ingången av år 1983 trädde en ändring av lagen om sysselsättning i kraft. Genom ändringen fogades till lagen ett nytt 2 a kap. som reglerar förfarandet vid användningen av sysselsättninganslag. Dessa stadganden föregicks av 6 a § som hade fogats till lagen redan tidigare. Verkställigheten av såväl den ursprungliga 6 a § som 2 a kap. har krävt rätt komplicerade administrativa åtgärder innan anslagen kunde användas. Emedan det i 2 a kap. är fråga huvudsakligen om förfaranden mellan myndigheter är de av en sådan art att de väl kan regleras genom en förordning. För detta talar också det faktum att lagen om sysselsättning också i övriga avseenden klart är en ramlag. Enligt propositionens motivering blir lagens systematik tydligare om de detaljerade stadgandena också till denna del ges annorstädes än i lagen om sysselsättning. Regeringen föreslår därför att 2 a kap. upphävs och att i 6 a § lagen om sysselsättning endast stadgas att ur de sysselsättningsanslag, som i statsförslaget anvisats för sysselsättningens skötsel, i enlighet med motiveringen till statsförslaget skall anvisas eller beviljas statliga ämbetsverk och inrättningar, kommuner och kommunalförbund samt enskilda och samfund, för de ändamål som anges i lagen och på det sätt som närmare stadgas genom förordning. I lagens 6 a § 2 mom. föreslås dessutom en definition av begreppet sysselsättningsanslag.

Utskottet har behandlat ärendet till ovan nämnda delar och konstaterat att lagförslaget i propositionen i dessa avseenden är ändamålsenligt. Utskottet omfattar propositionens motivering och har till ovan nämnda delar beslutat tillstyrka lagförslaget i propositionen.

På basis av det ovan stående anför statsutskottet såsom sitt utlåtande vördsamt

att socialutskottet borde beakta det ovan anförda då det behandlar ärendet.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Arvo J. Kämppi

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Impiö, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Pohjala, Rönnholm, Tenhiälä, Tikka och Tuovinen samt suppleanterna Hietala, Lahti-Nuuttila, Manninen, Pekkarinen och Vepsäläinen.

428500807N

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Helsingfors,
den 26 november 1985
Utlåtande nr 6

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en den 11 oktober 1985 daterad skrivelse i enlighet med riksdagens beslut begärt statsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 151 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Australien för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst.

Mellan Finland och Australien är för närvarande inte i kraft något avtal för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst. Det nu föreliggande avtalet följer huvudsakligen den modell för bilaterala skatteavtal som Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) utarbetat. Avvikelserna från modellen gäller bland annat beskattningen av rörelseinkomst, dividend och royalty. I fråga om dessa inkomster har den avtalsslutande stat, från vilken inkomsten härrör, getts en något mer omfattande beskattningsrätt än vad OECD:s modellavtal förutsätter. Denna utvidgning av beskattningsrätten bör ses som en eftergift till förmån för Australien. I avtalet ingår bestämmelser om finskt oskiftat dödsbo. Motsvarande bestämmelser ingår inte i OECD:s modellavtal. Både Finland och Australien tillämpar skatteavräkningsmetoden som huvudmetod för att undanröja dubbelbeskattning.

Förhandlingarna om avtalet ägde rum i Canberra i februari 1983, varvid ett avtalsutkast paraferades.

Utskottet har behandlat ärendet och anser att det i Canberra den 12 september 1984 undertecknade avtalet är behövligt och till sitt innehåll sakligt. Som begärt utlåtande anför utskottet vördsamt

att regeringens proposition och det lagförslag som ingår i den borde godkännas.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Arvo J. Kämppi

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Manninen, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

428501083K

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Helsingfors,
den 26 november 1985
Utlåtande nr 7

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en den 22 oktober 1985 daterad skrivelse i enlighet med riksdagens beslut begärt statsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 185 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Bulgarien för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst.

Mellan Finland och Bulgarien är för närvarande inte i kraft något avtal för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst. Flertalet av de gällande finska skatteavtalen följer huvudsakligen Organisationens för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) rekommendationer till bilaterala skatteavtal. Det visade sig redan på ett tidigt stadium av avtalsförhandlingarna med Bulgarien att OECD:s modellavtal inte utan ändringar kunde läggas till grund för förhandlingarna. Det slutliga avtalet följer det oaktat till sakinnehållet och den yttre formen i hög grad OECD:s modellavtal. Avtalet innehåller bestämmelser enligt vilka en avtalsslutande stat tillerkänns rätt att beskatta olika inkomster medan den andra avtalsslutande staten i motsvarande mån måste avstå från att använda sin på egen skattelagstiftning grundade beskattningsrätt eller på annat sätt medge lättnad för skatt för att internationell dubbelbeskattning skall undvikas. Vidare ingår i avtalet bestämmelser om bland annat förbud mot diskriminering och om utbyte av upplysningar om beskattningen. I avtalet ingår också bestämmelser om finsk-bulgariska samägda företag. Såsom huvudmetod för att undanröja dubbelbeskattning tillämpar Finland skatteavräkningsmetoden och Bulgarien undantagandemetoden.

Förhandlingarna om avtalet inleddes i Helsingfors i januari—februari 1984. De fortsattes i Sofia i juni 1984 och i Helsingfors i september 1984. Förhandlingarna avslutades i Sofia i februari 1985 varvid ett avtalsutkast paraferades.

Utskottet har behandlat ärendet och anser att det i Sofia den 25 april 1985 undertecknade avtalet är behövligt och till sitt innehåll sakligt. Såsom begärt utlåtande anför utskottet vördsamt

att regeringens proposition och dess lagförslag borde godkännas.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Arvo J. Kämppi

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Manninen, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

428501084L

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Helsingfors,
den 26 november 1985
Utlåtande nr 8

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en den 22 oktober 1985 daterad skrivelse i enlighet med riksdagens beslut begärt statsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 186 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Malaysia för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst.

Mellan Finland och Malaysia är för närvarande inte i kraft något avtal för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst. Det nu ingångna avtalet följer huvudsakligen Organisationens för ekonomiskt sasmarbete och utveckling (OECD) modell för bilaterala skatteavtal. Avvikelserna från modellen gäller bland annat beskattningen av rörelseinkomst, inkomst av sjöfart, dividend, ränta, royalty och inkomst av utövning av fritt yrke. En del av avvikelserna innebär att den avtalsslutande stat från vilken inkomsten härrör har getts en väsentligt mer omfattande beskattningsrätt än vad modellavtalet förutsätter. Denna utvidgning av beskattningsrätten bör ses som en eftergift till förmån för Malaysia. Både Finland och Malaysia tillämpar skatteavräkningsmetoden som huvudmetod för att undanröja dubbelbeskattning.

Förhandlingarna om avtalet inleddes i Helsingfors i maj 1981 och fortsattes i Kuala Lumpur i februari 1982, varvid ett avtalsutkast paraferades.

Utskottet har behandlat ärendet och anser att det i Kuala Lumpur den 28 mars 1984 undertecknade avtalet är behövligt och till sitt innehåll sakligt. Såsom begärt utlåtande anför utskottet vördsamt.

att regeringens proposition och dess lagförslag borde godkännas.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Arvo J. Kämppi

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tuovinen och Vainio samt suppleanterna Hietala, Manninen, Rusanen, Sasi och Vepsäläinen.

428501082J

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT

Helsingfors,
den 4 december 1985
Utlåtande nr 9

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en den 3 december 1985 daterad skrivelse i enlighet med riksdagens beslut begärt statsutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 226 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Thailand för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst.

Mellan Finland och Thailand är för närvarande inte i kraft något skatteavtal för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst. Förhandlingar om ett sådant avtal inleddes i Bangkok i februari—mars 1983 och de fortsattes i Helsingfors i maj—juni 1984.

Avtalet följer huvudsakligen den modell för bilaterala skatteavtal som utarbetats av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Avvikelserna från modellen gäller bland annat beskattning av rörelseinkomst, inkomst av sjöfart, dividend, ränta, royalty och inkomst av självständig yrkesutövning. En del av avvikelserna innebär att den avtalsslutande stat från vilken inkomsten härrör har givits en väsentligt mer omfattande beskattningsrätt än vad OECD:s modellavtal förutsätter. Denna utvidgning av beskattningsrätten bör betraktas såsom en eftergift till förmån för Thailand. Både Finland och Thailand tillämpar skatteavräkningsmetoden som huvudmetod för att undvika dubbelbeskattning.

Utskottet har behandlat ärendet och anser att det i Bangkok den 25 april 1985 undertecknade avtalet är behövligt och till sitt innehåll riktigt. Såsom begärt utlåtande anför utskottet vördsamt

att regeringens proposition och dess lagförslag borde godkännas.

På statsutskottets vägnar:

Pertti Salolainen

Arvo J. Kämppi

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Salolainen, vice ordföranden Muurman, medlemmarna Ajo, Alppi, Impiö, Joutsenlahti, Koskenniemi, Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Rosnell, Rönnholm, Surakka, Tikka och Tuovinen samt suppleanterna Eklund, Manninen, Mattila och Sasi.

428501139C

Bankutskottets betänkande nr 1 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar angående ändring av lagen om affärsbanker, lagen om hypoteksbanker samt lagen om kreditaktiebolag

Riksdagen har den 27 november 1984 till bankutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 223/1984 rd. med förslag till lagar angående ändring av lagen om affärsbanker, lagen om hypoteksbanker samt lagen om kreditaktiebolag. Med anledning av ärendet har utskottet hört regeringsrådet Antti Hartikka vid finansministeriet, banköverinspektören Markku Niinikoski vid Bankinspektionen, verkställande direktören Risto Piepponen vid Bankföreningen i Finland, verkställande direktören Maija Kaukoranta vid Industribanken i Finland Ab, juristen Raimo Husu vid Teollistamisrahasto Oy, generaldirektören Ulf Sundqvist vid Finlands Arbetarsparbank och förmannen Heikki Oksanen vid Arbetarrörelsens ekonomiska forskningsinstitut.

I propositionen föreslås att till lagen om affärsbanker, lagen om hypoteksbanker och lagen om kreditaktiebolag skall fogas stadganden som gör det möjligt att tillämpa vederbörande lagars stadganden om koncern på affärsbankers, hypoteksbankers och kreditaktiebolags utländska dotterbolag. Regeringen föreslår att gränsen mellan sådana placeringar i delägarskap i inhemska och utländska kredit- och finansieringsinrättningar, som görs av affärsbanker och hypoteksbanker, skall slopas. För affärsbankernas vidkommande föreslår regeringen att den övre gränsen för innehav av delägarskap skall höjas till sammanlagt 40 procent av bankens eget kapital, och med tidsbestämt tillstånd som av särskilt skäl beviljas av finansministeriet till högst 45 procent. Finansministeriet kunde också av särskilt skäl bevilja hypoteksbank tillstånd på viss tid att placera högst 25 procent av bankens eget kapital i sådana delägarskap. Regeringen föreslår också att lagen om hypoteksbanker skall ändras så att andra än mot inteckningssäkerhet beviljade krediter, med undantag av krediter till offentligrättsliga samfund eller mot dessas borgen beviljade krediter, inte får överstiga 35 procent av hypoteksbankens kreditgivning, om inte bankinspektionen av särskilt skäl för en bestämd tid beviljar tillstånd till överskridning av relationstalet. Vidare föreslås det att stadgandena om banksekretess i lagen om affärsbanker och lagen om hypoteksbanker skall ändras så att affärsbank och hypoteksbank blir berättigade att ge utländsk bankinspektionsmyndighet och moderbolagets revisorer uppgifter som de kräver. Regeringen föreslår att kreditaktiebolagens möjligheter att anskaffa medel skall utvidgas genom att de tillåts anlita även andra former av kapitalanskaffningar än emittering av obligationslån och andra masskuldebrevslån som nämns i den gällande lagen. Regeringen föreslår dessutom att straffstadganden skall fogas till lagen om kreditaktiebolag.

Bankutskottet har behandlat ärendet och på basis av erhållen utredning samt av de skäl som framgår av propositionens motivering ansett att regeringens proposition är ändamålsenlig. Utskottet anser det dock vara viktigt att lagändringarnas verkningar kontrolleras. Om skadliga verkningar kan iakttas, bör regeringen med beaktande också av de fullmakter som lagen ger finansministeriet vidta åtgärder för att förhindra skadeverkningar.

På grund av det ovan anförda föreslår bankutskottet vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslagen i regeringens proposition utan ändringar.

Helsingfors den 21 februari 1985

4285001062

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Knuuttila, medlemmarna Almgren, Jansson, Junnila, Jyrkilä, Maijala, Pohto, Skinnari och Söderström samt suppleanten Roos.

Reservation

Utskottsmajoriteten har beslutat förorda regeringens proposition genom vilken de finländska bankernas möjligheter att äga utländska kreditinrättningar och även annars fungera utomlands utvidgas.

Enligt DFFF:s mening utgör internationaliseringen av kapitalmarknaden en del av strävan att ansluta Finland allt intimare till den västliga kapitalistiska marknaden och till de hög- och lågkonjunkturer den medför. Vi har alltsedan EG-avtalet ingicks motsatt oss en sådan utveckling då den är negativ med tanke på Finlands folk. Dylika avgöranden är endast ägnade att göra Finland alltmera beroende av den västliga marknadens konjunkturfluktuationer och förutsätter i allt större utsträckning ensriktad penning- och finanspolitik.

Jag har inte kunnat omfatta utskottsmajoritetens ståndpunkt eftersom det enligt min åsikt endast är fråga om en åtgärd som ökar penningkretsarnas spekulationsmöjligheter och som inte inverkar på folkets levnadsförhållanden. Ett allt större beroende av den västliga kapitalistiska marknaden kräver tvärtom en allt hänsynslösare politik i förhållande till folket och sålunda en ökad utsugning.

På grund av det ovan stående föreslår jag

att lagförslagen i regeringens proposition skall förkastas.

Helsingfors den 21 februari 1985

Sten Söderström

Bankutkottets betänkande nr 2 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utlännings rätt att äga aktier i finsk kreditinrättning och bedriva bankverksamhet i Finland

Riksdagen har den 4 december 1984 till bankutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 228/1984 rd. med förslag till lag om ändring av lagen om utlännings rätt att äga aktier i finsk kreditinrättning och bedriva bankverksamhet i Finland.

Med anledning av ärendet har utskottet hört regeringsrådet Antti Hartikka vid finansministeriet, lagstiftningsdirektören Leif Sevón vid justitieministeriet, avdelningschefen Markus Fogelholm vid Finlands Bank, överdirektören Jussi Linnamo vid Bankinspektionen, direktören Eero Tuomainen vid Ekonomiska planeringscentralen, juris kandidaten Markku Ruutu vid Bankernas delegation och juris licentiaten Risto Telaranta vid Bankföreningen i Finland. Dessutom beredes Arbetarrörelsens ekonomiska forskningsinstitut tillfälle att bli hört.

I propositionen föreslås att den ovan nämnda lagen skall ändras så att utlänningar blir berättigade att äga aktier i affärsbank, hypoteksbank och kreditaktiebolag till ett antal som motsvarar högst 20 % av bankens eller kreditaktiebolagets aktiekapital. En förutsättning för utlännings äganderätt vore att i bolagsordningen har intagits ett stadgande om detta och att aktierna är försedda med en påskrift om utlännings rätt att äga dem. Med dylika aktier får vid bolagsstämma rösträtt utövas endast med en fjärdedel av röstetalet för de aktier som inte är försedda med påskrift. Statsrådet kunde av särskilt skäl, på sådana villkor det anser vara behövliga bevilja utländsk kreditinrättning tillstånd att förvärva aktier utan påskrift i bank eller kreditaktiebolag. I syfte att förhindra att lagen kringgås föreslår regeringen att i lagen stryks omnämnandet att utlänning är berättigad att utan hinder av andra stadganden äga sådana aktier i bank och kreditaktiebolag som har erhållits som gåva. Regeringen föreslår att till lagen också fogas ett förtydligande enligt vilket representation för utländsk kreditinrättning vore berättigad att på begäran ge utländsk bankinspektionsmyndighet samt revisor vid den kreditinrättning den representerar uppgifter. Dessutom föreslår regeringen att till lagen skall fogas ett straffstadgande.

Av de skäl som framgår av propositionens motivering och på grundval av erhållen utredning anser utskottet att propositionen är ändamålsenlig och har beslutat tillstyrka lagförslaget. Utskottet anser det emellertid vara angeläget att regeringen följer verkningarna av lagändringen. Om menliga verkningar kan konstateras bör regeringen vidta åtgärder för att eliminera dem och även beakta de befogenheter som lagen ger statsrådet.

Utskottet har gjort en formell korrigering i lagförslagets ingress, men föreslår att lagförslaget till övriga delar godkänns utan ändringar.

På basis av det ovan anförda föreslår bankutskottet vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition sålydande:

4285001051

Lag

om ändring av lagen om utlännings rätt att äga aktier i finsk kreditinrättning och bedriva bankverksamhet i Finland

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 31 augusti 1978 om utlännings rätt att äga aktier i finsk kreditinrättning och bedriva bankverksamhet i Finland (684/78) 11 § 2 och 4 mom.,

ändras 3—6 §§ och 11 § 3 mom., samt

fogas till lagen nya 3 a, 3 b *och* 6 a §§ samt till 9 § ett nytt 4 mom som följer:

3—6 a, 9 och 11 §§	Ikraftträdelse- och tillämpningsstadgande
(Såsom i regeringens proposition)	(Såsom i regeringens proposition)

Helsingfors den 21 februari 1985

I den avgörande behandlingen har deltagit ordföranden Knuuttila, medlemmarna Almgren, Jansson, Junnila (delvis), Jyrkilä, Järvisalo-Kanerva (delvis), Maijala, Pohto (delvis), Skinnari och Söderström samt suppleanten Roos.

Reservation

Utskottsmajoriteten har beslutat omfatta regeringens proposition varigenom utländska bankers möjligheter att äga aktier i finländska kreditinrättningar utvidgas och varigenom beslutsfattandet i fråga om penningpolitiken håller på att flytta utanför våra gränser.

Enligt DFFF:s mening är internationaliseringen av kapitalmarknaden en del av strävandena att allt intimare ansluta Finland till den västliga kapitalistiska marknaden och de hög- och lågkonjunkturer som den medför. Vi har ända sedan EG-avtalet ingicks motsatt oss en sådan utveckling eftersom den är negativ med tanke på Finlands folk. Dylika avgöranden är endast ägnade att göra Finland allt mera beroende av konjunkturfluktuationerna på den västliga marknaden och förutsätter i en allt större utsträckning en ensriktad penning- och finanspolitik.

Jag har inte kunnat omfatta utskottsmajoritetens ståndpunkt eftersom det enligt min mening endast är fråga om en åtgärd som ökar finanskretsarnas möjligheter till spekulation och som inte påverkar folkets levnadsförhållanden. Tvärtom kräver ett allt större beroendeförhållande till den västliga kapitalistiska marknaden en allt hänsynslösare politik i förhållande till folket och sålunda en ökad utsugning.

I propositionen ingår en öppen fullmakt att genom statsrådsbeslut tillåta utländsk äganderätt i större utsträckning än vad som avses i propositionen. Om detta godkänns är följden en obegränsad möjlighet att äga finländska banker och sålunda en möjlighet att överföra hela beslutsfattandet till utlandet.

På basis av det ovan anförda föreslår jag vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition skall förkastas.

Helsingfors den 21 februari 1985

Sten Söderström

Bankutskottets betänkande nr 3 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om överföring av E. J. Längmans fonder till Suomen Kulttuurirahasto

Riksdagen remitterade den 22 februari 1985 regeringens proposition nr 13 med förslag till lag om överföring av E. J. Längmans fonder till Suomen Kulttuurirahasto till bankutskottet för beredning.

Med anledning av ärendet har utskottet hört föredraganden Martti Anttinen vid finansministeriet, byråchefen Kaiju Kallio och byråchefen Arno Lindgren vid Finlands Bank, överombudsmannen Matti Ilmanen vid Suomen Kulttuurirahasto, ekonomiplaneraren Jouko Heikkilä vid Finlands Kommunförbund och riksdagens generalsekreterare Erkki Ketola.

Köpmannen och fabrikören E. J. Längman förordnade i sitt testamente av den 20 december 1859 att ca 155 000 silverrubel av hans efterlämnade förmögenhet skulle avsättas till två fonder, vilkas avkastning skulle användas till förmån för Finlands alla stånd och folkklasser. I testamentet förutsattes att för skötseln av medlen skulle bildas en särskild kommitté. Vid 1877 års lantdag ansåg ständerna att de själva kunde utgöra den kommitté som testatorn avsåg. Ständerna uppdrog åt bankfullmäktige att såsom representanter för ständerna ta emot fonderna. Förvaltningen av fonderna gavs i uppdrag åt Finlands Banks direktion.

Riksdagen har såsom ständernas efterträdare skött fonderna. Skötseln av dem ankommer alltjämt på Finlands Banks direktion under övervakning av riksdagens bankfullmäktige. Bankfullmäktige avger årligen en berättelse till bankutskottet, som undersöker fondernas tillstånd och vård samt avlämnar en berättelse till riksdagen.

Ur fonderna, som för närvarande utgör ca 5 150 000 mark, den ena med underfonder grundade enligt testamentsbestämmelserna, har utdelats stipendier för främjande av vetenskap och konst samt för litterära verk, understöd för vissa kommuner i Uleåborgs och Lapplands län, närmast till hälsovård och undervisning samt för främjande av företagsverksamhet och, genom förmedling av Cancerföreningen i Finland, för bekämpande av cancersjukdomar.

I propositionen föreslås att E. J. Längmans fonder skall överföras på Suomen Kulttuurirahasto, emedan skötseln av dem inte kan anses vara förenlig med Finlands Banks verksamhetsområde och uppgifter. Kulttuurirahasto, som har den organisation som behövs för skötseln av medlen och utdelningen av understöd, har meddelat sig vara beredd att överta skötseln av de Längmanska fonderna. Kulttuurirahasto förbinder sig att grunda E. J. Längmans fonder som kommer att motsvara de nuvarande fonderna. Vidare kan Kulttuurirahasto överlåta kommunala fondens medel, 1 880 000 mark till 14 bestämda kommuner i Uleåborgs och Lapplands län, genom vilkas förmedling stipendier för närvarande utdelas, samt medlen i en underfond, 200 000 mark, till Cancerföreningen i Finland för bekämpningen av cancersjukdomar i Uleåborgs och Lapplands län.

Lagförslaget föreslås bli behandlat på det sätt som stadgas i riksdagsordningens 67 §, emedan överföringen av äganderätten till de testamenterade medlen till en privaträttslig stiftelse samt avvikelsen från fonderingsförpliktelsen, i och med att medlen i en av fonderna på en gång delas ut till kommuner i Uleåborgs och Lapplands län, anses strida mot det i 6 § regeringsformen stadgade egendomsskyddet.

Utskottet ställer sig i princip förbehållsamt till att en fond, som samhället besitter och svarar för, överförs i en privat fonds besittning och till vissa delar t.o.m. kan upplösas. I detta speciella fall har utskottet emellertid av de orsaker som framgår av propositionens motivering och på basis av erhållen utredning beslutat förorda pro-

4285003254

positionen. Utskottet förutsätter att testators vilja alltjämt skall tillmötesgås så väl som möjligt då det gäller de testamenterade medlen.

Bankutskottet föreslår vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 18 april 1985

Samtidigt föreslår utskottet vördsamt

att Riksdagen skall besluta godkänna lagförslaget i regeringens proposition i den ordning som är stadgad i 67 § 2 mom. riksdagsordningen.

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Knuuttila, vice ordföranden Tuomaala, medlemmarna Almgren, Junnila, Jyrkilä, Kanerva (delvis), Maijala, Pohto och Skinnari (delvis) samt suppleanterna A-L. Jokinen och Roos.

Bankutskottets betänkande nr 4 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om upphävande av 3 § 1 mom. lagen om obligations- och debenturelån samt övriga masskuldebrevslån

Riksdagen remitterade den 26 april 1985 regeringens proposition nr 42 med förslag till lag om upphävande av 3 § 1 mom. lagen om obligations- och debenturlån samt övriga masskuldebrevslån till bankutskottet för beredning.

Utskottet har med anledning av ärendet hört regeringsrådet Veikko Kantola vid finansministeriet och byråchefen Kaiju Kallio vid Finlands Bank.

I propositionen föreslås att 3 § 1 mom. i den s.k. masskuldebrevslagen skall upphävas. Stadgandet förbjuder emission av räntefria masskuldebrevslån. Genom att stadgandet upphävs slopas det lagstadgade hindret för att de nya låneformer som tas i bruk som en följd av den snabba utvecklingen på den utländska lånemarknaden skall kunna anlitas också av finländska låntagare i en ändamålsenlig utsträckning. Samtidigt främjas eventuellt också den finländska lånemarknadens utveckling.

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och på basis av erhållen utredning har utskottet beslutat förorda propositionen.

Bankutskottet föreslår vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 30 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Knuuttila, vice ordföranden Tuomaala, medlemmarna Almgren, Jansson, Junnila, Jyrkilä, Maijala, Pohto, Rajantie, Skinnari och Söderström samt suppleanten Roos.

428500537Y

Bankutskottets betänkande nr 5 med anledning av bankfullmäktiges berättelse för 1984

Bankfullmäktige remitterade genom skrivelser av den 19 mars 1985 till bankutskottet sin berättelse för 1984, Fondens för Finlands självständighets jubileumsår 1967 verksamhetsberättelse och bokslut för 1984 och en allmän översikt över E. J. Längmans fonder för 1984.

Enligt 50 § 1 mom. riksdagsordningen bör bankutskottet granska Finlands Banks förvaltning och tillstånd, bankfullmäktiges och bankens direktions verksamhet samt de under riksdagens garanti stående fondernas tillstånd och vård, ävensom avlämna berättelser härom till riksdagen.

Med anledning av det ovan sagda har utskottet som sakkunniga hört vikarierande direktionsmedlemmen, direktören Markku Puntila, direktören Eino Helenius, direktören Matti Vanhala, avdelningschefen Ralf Pauli, byråchefen Kaiju Kallio och byråchefen Veikko Saarinen vid Finlands Bank, överombudsmannen C. E. Carlson vid Fonden för Finlands självständighets jubileumsår 1967, konsultative tjänstemannen Ilkka Niemi vid handels- och industriministeriet, biträdande avdelningschefen Aulis Raappana vid bostadsstyrelsen, politices licentiaten Sinikka Salo vid Näringslivets Forskningsanstalt, verkställande direktören Pertti Kukkonen vid Pellervos ekonomiska forskningsanstalt, professorn Björn Wahlroos och docenten Jukka Pekkarinen som samtidigt representerade Arbetarrörelsens ekonomiska forskningsinstitut.

I bankfullmäktiges berättelse konstateras att Finlands Banks penningpolitik under verksamhetsåret karakteriserades av stramhet och anpassning till de förändrade förhållandena. Dagsräntan hade höjts redan hösten 1984 för att hålla tillbaka tillväxten i bankernas kreditgivning och dämpa totalefterfrågan samt binda likviditetsöverskottet. Dagsräntan var som högst i början av verksamhetsåret, nämligen 17,5 procent och sjönk sedan steg för steg till 14,8 procent vid årets slut. Att dagsräntan sjönk berodde på att de internationella räntorna gick ned och på att bankernas kassareservdepositioner ökades och utvidgades.

Trots att inflationstakten retarderade var inflationen fortfarande klart högre än i konkurrentländerna, och priskonkurrensförmågan försvagades fortfarande. Tack vare konjunkturuppsvinget växte bankernas kreditgivning i rask takt och likviditeten i ekonomin ökade. På grund härav lades tyngdpunkten för penningpolitiken mer än tidigare på att dämpa inflationen och konjunkturuppgången. Konsumtions- och investeringsefterfrågan dämpades i sin tur av den höga marknadsränta som sedan bankernas marknadsränteavtal hade avvecklats steg ungefär till centralbankens dagsränta.

Till följd av den ytterst strama penningpolitiken blev trycket på valutamarknaden betydande. Räntan som var betydligt högre än den utländska räntenivån ledde till en omfattande kapitalimport och en kraftig tillväxt i valutareserven. Finlands Banks konvertibla valutareserv växte under verksamhetsåret med 10,6 miljarder mark och var i slutet av året 18,8 miljarder mark.

De finländska företagens internationalisering fortsatte under verksamhetsåret. Med tillstånd från Finlands Bank emitterade under verksamhetsåret bl.a. fyra finländska företag aktier på den utländska kapitalmarknaden. Nettobeloppet av de utländska emissionerna och de värdepapper som via den internationella börsen såldes till utländska köpare 1984 var 1,5 miljarder mark, dvs. i det närmaste tre gånger så stort som året förut. De finländska företagens nettokapitalexport, som steg med över 70 procent, var 2,5 miljarder mark. Utländska företags direkta inves-

teringar i Finland var däremot endast 0,3 miljarder mark.

Finlands hela utländska nettoskuld uppgick i slutet av 1984 till 51,4 miljarder mark. Skulden växte enligt förhandsuppgifter under årets lopp med endast 2,5 miljarder mark. Den utländska gäldens belopp av bruttonationalprodukten var ungefär 16,9 procent. Statens utlandsskulds andel därav var 7,7 procentenheter. Skuldsättningsgraden minskade under verksamhetsåret med en procentenhet.

Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att den betydande skillnad som under förra hälften av verksamhetsåret rådde mellan de administrativa räntorna och marknadsräntorna har jämnats ut. Ett positivt drag i räntepolitiken kan anses vara att den för sin del har bidragit till att inflationen och konjunkturuppsvinget har kunnat bemästras. Å andra sidan har den penningpolitik som gått ut på en hög räntenivå enligt utskottets uppfattning lett till extra kostnader inom bostadslångivningen och boendet samt problem för en del specialgrupper såsom studerandena och företagarna. Utskottet förutsätter att möjligheterna att utöka forskningen för att prognostisera räntepolitikens verkningar undersöks.

De finländska företagens internationalisering ökade kraftigt under verksamhetsåret. Utskottet anser det vara angeläget att internationaliseringens positiva och negativa sidor fortgående följs upp och klarläggs.

I samband med bokslutet för 1984 höjdes grundfonden, som hör till Finlands Banks egna kapital, med 2000 miljoner mark i enlighet med den ändring av 4 § i reglementet för Finlands Bank som godkändes under verksamhetsåret. Efter ändringen skall grundfondens belopp vara 5 000 miljoner mark.

Finlands Banks vinst för räkenskapsåret var 252 025 716,95 mark. I den ingående balansen för 1985 har hälften av vinsten, dvs. 126 012 858,48 mark överförts till reservfonden. Den andra hälften har överförts till kontot för odisponerade vinstmedel. Om dess användning beslutar riksdagen i enlighet med 30 § reglementet för Finlands Bank.

Helsingfors den 5 juni 1984

Bankutskottet omfattar bankfullmäktiges förslag och föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar överföra den disponibla delen av Finlands Banks vinst för 1984, dvs. 126 012 858,47 mark till statsverket.

Utskottet konstaterar att bankfullmäktige har utfört stadgade granskningar och inventeringar samt övervakat filialkontorens inventeringar. Dessutom konstaterar utskottet att revisorerna har verkställt revision av bankens bokslut och bokföring samt granskat dess förvaltning för verksamhetsåret, och att bankfullmäktige i enlighet med revisorernas utlåtande har beviljat direktionen ansvarsfrihet för nämnda räkenskapsår.

Utskottet har dessutom tagit del av den allmänna översikten över E. J. Längmans fonder för 1984 och fondens för Finlands självständighets jubileumsår 1967 bokslut och verksamhetsberättelse för 1984. Utskottet har ingenting att anmärka med anledning av dem.

Under verksamhetsåret tillställde bankfullmäktige på förslag av direktionen statsrådet en framställning om att E. J. Längmans fonder skulle överföras till Suomen Kulttuurirahasto. Efter att ha behandlat ärendet under innevarande riksdag konstaterar bankutskottet att en lag om överföring av E. J. Längmans fonder till Suomen Kulttuurirahasto redan har trätt i kraft.

Förvaltningen av det kapital och de kontanta medel som ingår i fonden för Finlands självständighets jubileumsår 1967 ändrades i Finlands Bank. Banken inlöste fondens innehav av masskuldebrevslån till nominellt värde och medel motsvarande grundkapitalet fonderades i Finlands Bank, som på grundkapitalet och medlen på fondens checkräkning månatligen betalar 8 procent i årlig ränta. Inlösningen av värdepappersinvesteringarna ökade på en gång fondens intäkter med cirka 9 miljoner mark.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen beslutar sända detta betänkande till bankfullmäktige för kännedom.

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Knuuttila, vice ordföranden Tuomaala, ledamöterna Almgren, Jansson, Junnila, Pohto, Rajantie och Skinnari samt suppleanterna Aaltio och Zyskowicz.

Bankutskottets betänkande nr 6 med anledning av regeringens proposition med förslag till valutalag

Riksdagen remitterade den 8 oktober 1985 regeringen proposition nr 157 med förslag till valutalag till bankutskottet för beredning.

Med anledning av ärendet har utskottet såsom sakkunniga hört överdirektören Osmo Sarmavuori vid finansministeriet, direktören Matti Vanhanen, avdelningschefen Urpo Levo och avdelningschefen Esa Ojanen vid Finlands Bank, direktören Henrik Skrabb vid Sparbankernas Central-Aktie-Bank, vice verkställande direktören Erkki Karmila vid Kansallis-Osake-Pankki, verkställande direktören Matti Liukkonen vid Andelsbankernas Centralbank, biträdande förmannen Heikki Oksanen vid Arbetarrörelsens ekonomiska forskningsinstitut, ekonomiskpolitiske sekreteraren Antero Tuominen vid Finlands Fackförbunds Centralorganisation och juristen Reijo Svento vid Finlands Sjömans-Union.

I propositionen förslås en valutalag medelst vilken valutaregleringsbefogenheterna från början av nästa år till slutet av 1990 fortgår huvudsakligen i deras nuvarande utsträckning. Avsikten är att också de valutabestämmelser som utfärdas med stöd av lagen skall revideras samtidigt.

Regeringen föreslår att valutaregleringssystemet bibehålls oförändrat. Statsrådet skall besluta om ibruktagandet av de fullmakter som riksdagen ger genom valutalagen och Finlands Bank skall fungera som valutamyndighet, dvs. utfärda behövliga detaljerade bestämmelser och genomföra regleringen i praktiken.

Syftet med lagen är att trygga landets utländska betalningsförmåga och en stabil utveckling av penninghushållningen samt att avvärja allvarliga störningar som hotar samhällsekonomin. För att målet skall nås kan statsrådet utfärda bestämmelser om krav på tillstånd för valutatransaktioner, om utförsel och införsel av betalningsmedel, värdepapper och fodringsbevis samt om sättet att anskaffa och skyldigheten att hemtaga valuta.

Det direkta målet för regeringen är alltid valutatransaktioner. Dessa är antingen löpande valutatransaktioner eller kapitalrörelser. Under normala förhållanden är kapitalrörelser samt utförsel av betalningsmedel, värdepapper och fordringsbevis tillåtna endast med tillstånd av Finlands Bank. Endast av särskilda orsaker, som nämns i lagen, kan det bestämmas att löpande valutatransaktioner kräver tillstånd. Dessutom ingår i lagen ett stadgande om så kallad hemtagningsskyldighet.

För avvärjande av allvarlig störning som hotar samhällsekonomin kan statsrådet dessutom för viss tid förordna att också löpande valutatransaktioner samt införsel av betalningsmedel, värdepapper och fordringsbevis är beroende av tillstånd. Under dylika förhållanden kan det förordnas att också vissa överlåtelse- och överföringsskyldigheter enbart skall ske mot ersättning i finskt mynt.

Regeringen föreslår att lagen stiftas i den ordning 67 § riksdagsordningen föreskriver.

Utskottet omfattar propositionens motivering och anser att lagförslaget är ändamålsenligt och tillstyrker det. Hänvisande till den ståndpunkt som lagutskottet intog i sitt betänkande 9/1984 rd. vid behandlingen av 1 § sjölagen anser utskottet att Finlands Bank, när den beviljar tillstånd för sådan kapitalrörelse som förutsätts av utflaggning av fartyg, vid behov skall inhämta sjöfartsdelegationens utlåtande i ärendet innan tillståndet beviljas.

Bankutskottet föreslår vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Dessutom föreslår utskottet

att Riksdagen beslutar behandla lagförslaget i regeringens proposition på det sätt som 67 § 2 mom. riksdagsordningen föreskriver.

Helsingfors den 15 november 1985

4285010129

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Knuuttila, vice ordföranden Tuomaala, medlemmarna Junnila, Jyrkilä, Kanerva (delvis), Maijala, Norrback, Pohto, Rajantie, Skinnari (delvis) och Söderström samt suppleanterna Aaltio (delvis) och Ajo (delvis).

Reservation

Bankutskottets majoritet har beslutat omfatta regeringens proposition med förslag till valutalag.

I valutalagen regleras valutaströmmarna över finska statens gränser. I propositionen föreslår regeringen klart lösare valutabestämmelser, och enligt den skall Finlands Bank inte ha rätt att befatta sig med t.ex. valuta som i spekulationssyfte införs till landet. Under de senaste åren har ju sådant förekommit och till Finland har i spekulationssyfte införts miljader mark i utländskt mynt för erhållande av en hög ränta.

DFFF:s rikdagsgrupp anser att Finlands Bank skall ha större rättigheter att reglera överföring av valuta, kapital, betalningsmedel, värdepapper och fordringsbevis till och från Finland.

I den föreliggande lagen underlättas kapitalrörelserna ytterligare och under normala förhållanden är det inte möjligt att av närings- och handelspolitiska orsaker ingripa i dem.

DFFF:s riksdagsgrupp ägnar speciell uppmärksamhet åt två saker, nämligen åt Finlands Banks och statsrådets skyldighet att reglera kapital- och andra penningrörelser över våra gränser och åt den ständigt växande kapitalexporten.

Kapitalexporten har utvecklats på följande sätt:

1976	95 miljoner mark
1982	1 125 miljoner mark
1983	1 451 miljoner mark
1984	2 479 miljoner mark

De finländska företagens direkta investeringar uppgår fram till hösten 1985 till cirka 15 miljader mark (Kommissionens för utländska investeringar betänkande 1985:49). Under de senaste åren har antalet finländska företag och dotterbolag ökat snabbt och uppgick 1984 till 1 462. Bolagen uppskattas ha ca 52 000 arbetstagare.

Kapitalexporten har klart ökat arbetslösheten i Finland. Kapital har ofosterländskt i spekulationssyfte överförts till utlandet och därför anser DFFF:s riksdagsgrupp att kapitalexporten skall begränsas genom att den påförs en skatt om 20 % (kapitalexportskatt).

Dessutom föreslår jag att i det sista stycket i utskottets betänkande anförs följande:

"Utskottet omfattar propositionens motivering och anser att lagförslaget är ändamålsenligt och tillstyrker det. Hänvisande till den ståndpunkt som lagutskottet intog i sitt betänkande 9/1984 rd. vid behandlingen av 1 § sjölagen anser utskottet att Finlands Bank, när den beviljar tillstånd för sådan kapitalrörelse som förutsätts av utflaggning av fartyg, (utesl.) skall inhämta sjöfartsdelegationens utlåtande i ärendet innan tillståndet beviljas."

På basis av det ovan anförda föreslår jag

att Riksdagen godkänner följande lagförslag:

Valutalag

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på sätt 67 § riksdagsordningen föreskriver, stadgas:

1 och 2 §§
(Såsom i utskottets betänkande)

3 §

För tryggandet av landets utländska betalningsförmåga och en stabil utveckling av penninghushållningen *skall* statsrådet förordna:

1) *till vilken del* utförsel av betalningsmedel, värdepapper och fordringsbevis är tillåten endast med Finlands Banks tillstånd;

2) *till vilken del* valutainlänning är förpliktad att överlåta eller överföra utländska betalningsmedel och i finskt mynt utställda betalningsmedel i utlandet samt tillgodohavanden hos penninginrättning i utlandet och likvider, erhållna för andra fordringar hos valutautlänning, som han äger eller innehar, till Finlands Bank eller order enligt eget val antingen i finskt mynt eller i det utländska myntslag som hemtages mot full ersättning på sätt som Finlands Bank närmare föreskriver (hemtagningsskyldighet), och att Finlands Bank äger rätt att bevilja tillstånd till undantag från hemtagningsskyldigheten och hemtagningssättet;

3) att kapitalrörelser är tillåtna endast med Finlands Banks tillstånd, *varvid Finlands Bank för direkta finländska investeringar i utlandet och i utländska värdepapper för statens räkning uppbär 20 procent av investeringens markbelopp i skatt såsom närmare stadgas genom förordning (kapitalexportskatt). Statsrådet är emellertid berättigat att av särskilda orsaker på föredragning av finansministeriet och efter att ha erhållit utlåtande av arbetskraftsministeriet och handels- och industriministeriet bevilja partiell eller total befrielse från denna skatt förutsatt, att den i ansökan avsedda kapitalexporten väsentligt är ägnad att förbättra förutsättningarna för någon bransch att klara av den internationella konkurrensen och att den inte äventyrar sysselsättningen i Finland;* samt

4) *till vilken del* Finlands Bank för konstaterade av grunden för valutatransaktion eller genomförande av de bi- och multilaterala betalningsavtal som Finland ingått kan föreskriva att för löpande valutatransaktioner krävs tillstånd.

I de olika punkterna i 1 mom. avsedda förordnandena kan statsrådet utfärda partiellt eller så att de gäller samtliga fall som avses i vederbörande punkt.

4—13 §§
(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 15 november 1985

Sten Söderström

Ekonomiutskottets betänkande nr 1 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om utövning av veterinäryrket

Riksdagen har den 4 december 1984 till ekonomiutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 244/1984 rd. med förslag till lag om utövning av veterinäryrket.

Med anledning av ärendet har utskottet hört vikarierande yngre regeringssekreteraren Elma Solonen och överinspektören Olli Sorvettula vid jord- och skogsbruksministeriet, lagstiftningsrådet Timo Mäkinen vid justitieministeriet, professorn Esko Nurmi vid Statens veterinärmedicinska anstalt, rektorn Kaarlo Kallela vid Veterinärmedicinska högskolan, länsveterinären Esko Silvennoinen vid länsstyrelsen i S:t Michels län, vicehäradshövdingen Aila Lind vid Finlands Kommunförbund, agrologen Johannes Ijas vid Maataloustuottajain Keskusliitto, ombudsmannen Esa Eriksson vid Finlands veterinärförbund, ordföranden Pekka Savolainen vid Finlands kommunalveterinärförbund, ordföranden Jorma Mannonen vid Yksityisten eläinlääkärien liitto och inspektionsveterinären Pertti Hankonen. Sedan utskottet behandlat ärendet anför det följande.

Syftet med propositionen är att revidera den lag som reglerar utövande av djurläkaryrket. De viktigaste reformerna i lagen gäller möjligheten att genom förordning stadga om veterinärernas specialisering och att bevilja behörighet för veterinär att verka som specialveterinär. Dessutom föreslår regeringen att stadgandena om förlust och begränsning av behörigheten att utöva veterinäryrket samt de disciplinära stadgandena och straffstadgandena skall utvecklas.

Ekonomiutskottet anser det vara behövligt och ändamålsenligt att lagen om utövande av djurläkaryrket revideras. När förordningar utfärdas om veterinärernas specialisering bör tillräckliga resurser reserveras för ändamålet.

I fråga om definitionen i lagförslagets 1 § 2 mom. på utövare av veterinäryrket fäster utskottet uppmärksamhet vid att det är fråga om en person som fullgör en veterinärs egentliga uppgifter och att mot honom i denna egenskap kan vidtas sådana i lagförslagets 2—4 kap. nämnda åtgärder som är avsedda att höra till myndigheternas behörighet. De i kapitlen avsedda myndighetsåtgärderna kan inte tillämpas på sådana förseelser som en utövare av veterinäryrket gjort sig skyldig till i sin tjänst eller befattning i en annan egenskap än veterinär, utom i det fall att annorlunda har stadgats. I fråga om tjänstefel eller förseelser som han begått i annan egenskap än som utövare av veterinäryrket kan mot honom vidtas administrativa disciplinära åtgärder i enlighet med de stadganden och bestämmelser som gäller i saken eller också kan han vid domstol dömas till straff.

Ekonomiutskottet ägnar uppmärksamhet åt den i lagförslagets 6 § nämnda rätten att ordinera läkemedel. Veterinärernas rätt att göra s.k. partiinköp, varigenom man ändamålsenligt kan ställa läkemedel till djurägarnas förfogande, bör bibehållas.

Vid bedömningen av den i lagförslagets 8 § avsedda skyldigheten för veterinär att stå till tjänst med hjälp bör man dels beakta också djurskyddssynpunkter samt dels sådana situationer som stadgandet eventuellt kan leda till och som bör anses vara oskäliga, t.ex. med tanke på det ekonomiska ansvaret.

Enligt lagförslagets 12 § 2 mom. kan i statens eller kommunens tjänst anställda utövare av veterinäryrket förklaras förlustiga rätten att utöva veterinäryrket. Utskottet anser det vara behövligt att ändra stadgandet så att statens eller kommunens tjänster inte uttryckligen nämns, varvid beslutet om skiljande från utövning av tjänst eller avsättning blir beroende av de stadganden som gäller denna sak. Men å andra sidan kan den som avgått från tjänsten och som kan dömas till straff som träder i stället för ovan nämnda straff, enligt stadgandet inte förklaras förlustig rätten att utöva veterinäryrket. Därför föreslår utskottet att stadgandet ändras så att rätten att förklara vederbörande förlustig rätten att utöva veterinär-

4285001405

yrket skall ge jord- och skogsbruksministeriets veterinärmedicinska avdelning ändamålsenligare möjligheter att utnyttja detta förfarande.

Enligt lagförslaget 13 § 2 mom. skall apoteken underrättas om att en veterinärs rätt att från apotek ordinera alkohol eller narkotika eller annat därmed jämförbart ämne har begränsats eller förbjudits. Enligt lagförslagets 19 § skall å andra sidan kungörelse ofördröjligen införas i officiella tidningen och anmälan göras hos medicinalstyrelsen om att någon har förklarats förlustig behörigheten att utöva veterinäryrket. Eftersom en förseelse som leder till att någon förklaras förlustig behörigheten att utöva veterinäryrket bör bedömas strängare än enbart missbruk av rätten att ordinera läkemedel, anser utskottet det vara ändamålsenligt att apoteken effektivare skall underrättas också om att någon förklarats förlustig behörigheten att utöva veterinäryrket, eftersom verkningarna är desamma när det gäller rätten att ordinera läkemedel. Av denna orsak föreslår utskottet att till 19 § fogas ett stadgande om att apoteken skall underrättas om att någon förklarats förlustig behörigheten att utöva veterinäryrket och om att det stadgas i 19 § om den underrättelse som nu nämns i 13 §.

Enligt lagen om förvaltningsförfarande skall part bli hörd i ett förvaltningsärende som gäller förmån, rätt eller skyldighet. Eftersom i lagförslagets 15 § emellertid särskilt nämns att vederbörande skall bli hörd, anser utskottet det vara behövligt att också i 14 §, där det är fråga om förfarandet när det gäller att förklara någon förlustig behörigheten att utöva veterinäryrket eller att begränsa denna rättighet, intas ett stadgande om att vederbörande skall höras. Utskottet föreslår sålunda att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom.

I lagförslagets 15 § 2 mom. konstateras att det stadgas särskilt om disciplinära åtgärder som vidtas mot tjänsteinnehavare och om avhållande av tjänsteinnehavare eller befattningshavare från utövning av tjänsten. Emedan stadgandena i vederbörande kapitel i övrigt gäller disciplinära åtgärder och straff som anlitas i samband med utövning av veterinäryrket, föreslår utskottet att 2 mom. stryks såsom obehövligt och vilseledande.

I propositionens 16 § 2 mom. föreslås, om omständigheterna är synnerligen försvårande, att för yrkesmässig olovlig utövning av veterinäryrket skall kunna utdömas fängelsestraff i högst tre månader. Åberopande de principer som följts vid revideringen av strafflagen föreslår utskottet att synnerligen försvårande omständigheter inte skall nämnas som en förutsättning för fängelsestraff, eftersom också de skäl som framgår av propositionens motivering snarare tyder på att den olovliga utövningen av veterinäryrket är yrkesmässig än att den är försvårande.

Utskottet anser att stadgandena om veterinärernas specialisering i detta skede är ändamålsenliga. De viktigaste stadgandena om specialisering bör ges i en lag efter det att systemet har blivit tillräckligt inarbetat.

Eftersom besvär alltid bör kunna anföras över ett påfört straff föreslår utskottet att 20 § 2 mom. stryks.

På basis av det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas sålydande:

Lag

om utövning av veterinäryrket

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Behörighet att utöva veterinäryrket

1—4 §§

(Såsom i regeringens proposition)

2 kap.

Rättigheter och skyldigheter för utövare av veterinäryrket

5—9 §§

(Såsom i regeringens proposition)

3 kap.

Förlust och begränsning av behörighet att utöva veterinäryrket

10 och 11 §§
(Såsom i regeringens proposition)

12 §
(1 mom. såsom i regeringens proposition)
Har (*utesl.*) utövare av veterinäryrket på grund av brott blivit dömd att skiljas från utövning av tjänst eller att avsättas *eller till straff som utdöms i stället för nämnda straff,* iakttages på motsvarande sätt vad i 1 mom. är stadgat. Utövare av veterinäryrket, som har skilts från utövning av tjänst, kan likväl förklaras förlustig behörigheten att utöva veterinäryrket endast för den tid han är skild från utövningen av tjänsten.
(3 och 4 mom. såsom i regeringens proposition)

13 §
(1 mom. såsom i regeringens proposition)
Konstaterar veterinäravdelningen, att utövare av veterinäryrket missbrukar sin rätt att från apotek ordinera alkohol eller narkotika eller annat därmed jämförbart ämne, kan veterinäravdelningen tillsvidare begränsa hans rätt att ordinera dylika ämnen eller helt förbjuda honom att ordinera sådana. (*Utesl.*)

14 §
(1 mom. såsom i regeringens proposition)
Innan ärende som avses i 10—13 §§ avgörs bör veterinäravdelningen bereda vederbörande utövare av veterinäryrket tillfälle att avge förklaring i ärendet.

4 kap.

Disciplin- och straffstadganden

15 §
(1 mom. såsom i regeringens proposition)
(2 mom. *utesl.*)
(2 mom. såsom 3 mom. i regeringens proposition)

16 §
(1 mom. såsom i regeringens proposition)
Tar någon till yrke att utöva i 1 mom. avsedd olovlig verksamhet, skall han för *yrkesmässig olovlig utövning av veterinäryrket* dömas till böter eller (*utesl.*) till fängelse i högst tre månader.

17 §
(Såsom i regeringens proposition)

5 kap.

Särskilda stadganden

18 §
(Såsom i regeringens proposition)

19 §
Om vunnen behörighet att utöva veterinäryrket, om sådan behörighet som någon har förklarats förlustig och om sådan som har begränsats skall jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning ofördröjligen införa kungörelse i officiella tidningen och anmäla hos medicinalstyrelsen. *Om sådan behörighet att utöva veterinäryrket som någon har förklarats förlustig och om begränsning eller förbud som avses i 13 § 2 mom. samt vid behov också om begränsad behörighet att utöva veterinäryrket skall avdelningen dessutom underrätta apoteken.*
(2 mom. såsom i regeringens proposition)

20 §
(1 mom. såsom i regeringens proposition)
(2 mom. *utesl.*)

21 §
(Såsom i regeringens proposition)

22 §
Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas (*utesl.*) genom förordning.

23 och 24 §§
(Såsom i regeringens proposition)

Helsingfors den 5 mars 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rajantie och vice ordföranden Laurila (delvis) samt medlemmarna Alho (delvis), Helle (delvis), Ikonen, Aila Jokinen (delvis), Jouppila, H. Kemppainen (delvis), Kietäväinen (delvis), Lehtinen, Lindroos (delvis), Mäkipää, Söderström (delvis), Tykkyläinen (delvis), Vihriälä och Wasz-Höckert (delvis) samt suppleanterna Louvo, Savolainen (delvis) och Säilynoja (delvis).

Ekonomiutskottets betänkande nr 2 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om 1985 års yrkes- och näringsutredning

Riksdagen har den 15 mars 1985 remitterat regeringens proposition nr 18 med förslag till lag om 1985 års yrkes- och näringsutredning till ekonomiutskottet för beredning.

Med anledning av ärendet har utskottet hört äldre regeringssekreteraren Hannu Taipale vid finansministeriet och biträdande avdelningschefen Göran Strengell vid statistikcentralen. Sedan utskottet behandlat ärendet anför det följande.

Med stöd av lagen om 1985 års yrkes- och näringsutredning skall uppgifter samlas in om yrke, arbetsplats och annat motsvarande för alla sådana personer mellan 15 och 74 år som är stadigvarande bosatta i landet. Avsikten är att reda ut hur befolkningen fördelas enligt yrke och näring inom olika områden samt antalet arbetstillfällen inom olika branscher och regioner. Genom utredningen kunde man reda ut befolkningens relativa arbetskraftstal enligt åldersgrupp, kön och region. Utredningen skall kompletteras med andra registeruppgifter och i samband med den skall man också utarbeta registerbaserad statistik över bostads- och byggnadsbeståndet samt över befolkningens boendeförhållande. Avsikten är att lagen skall träda i kraft så snart som möjligt.

Av de skäl som framgår av propositionens motivering anser utskottet att lagförslaget behövs. Av denna orsak föreslår utskottet vördsamt

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 26 mars 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rajantie och medlemmarna Alho, Helle, Aila Jokinen, Jouppila, Lehtinen, Lindroos, Lähdesmäki, Mäkipää, Söderström, Tykkyläinen, Vihriälä och Wasz-Höckert.

428500221S

Ekonomiutskottets betänkande nr 3 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av folkhälsolagen och socialvårdslagen

Riksdagen remitterade den 8 februari 1985 regeringens proposition nr 10 med förslag till lagar om ändring av folkhälsolagen och socialvårdslagen till ekonomiutskottet för beredning.

Utskottet har med anledning av ärendet hört lagstiftningsrådet Matti Mikkola vid social- och hälsovårdsministeriet, juristen Antero Jaakkola vid Finlands Stadsförbund, vicehäradshövdingen Aila Lind vid Finlands Kommunförbund, socialdirektören Juha Karvala från Vasa stad och ekonomichefen Matti Hakari vid Hämeenlinnan seudun kansanterveystyön kuntainliitto. Efter att ha behandlat ärendet anför utskottet följande.

I propositionen föreslås att beslutsfattandet i olika delar av kommunerna och lokalt skall ges en starkare ställning inom social- och hälsovården. Vid såväl hälsovårdsnämnden som socialnämnden skall enligt förslaget tillsättas sektioner för kommundelar, vilkas medlemmar till största delen skall vara från området ifråga. Vid nämnderna skall enligt förslaget också kunna inrättas gemensamma sektioner även i det fall att nämnderna inte arbetar tillsammans. Då ett kommunalförbund sköter folkhälsoarbetet eller socialvården kunde det finnas en sektion också för medlemskommunerna och denna kunde vara gemensam för social- och hälsovårdsväsendet.

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering anser utskottet att lagförslagen behövs och föreslår vördsamt

att lagförslagen skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 29 mars 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rajantie, vice ordföranden Laurila, medlemmarna Helle, Kietäväinen, Lindroos, Lähdesmäki, Mäkipää, Tykkyläinen, Vihriälä och Wasz-Höckert samt suppleanterna Renlund och Säilynoja.

428500242E

Ekonomiutskottets betänkande nr 4 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 23 § lagen om kommunala allmänna sjukhus, 43 § sinnessjuklagen och 24 § tuberkuloslagen

Riksdagen har den 16 april 1985 till ekonomiutskottet för beredning remitterat regeringens proposition med nr 36 förslag till lagar om ändring av 23 § lagen om kommunala allmänna sjukhus, 43 § sinnessjuklagen och 24 § tuberkuloslagen.

Med anledning av ärendet har utskottet hört regeringsrådet Reijo Kärkkäinen vid social- och hälsovårdsministeriet, direktören Heikki Simola vid Sjukhusförbundet, biträdande avdelningschefen Torsten Widén vid Finlands Stadsförbund och byråchefen Aulis Vintturi vid Finlands Kommunförbund. Efter att ha behandlat ärendet anför utskottet följande.

Undersökningar i samband med vård på polikliniken vid ett sjukhus medför nu för tiden kostnader för kommunen när patienten kommer från en kommun som inte är medlem i det kommunalförbund som upprätthåller sjukhuset, om annat inte har avtalats. Propositionen innebär att hemkommunens ersättningsskyldighet också utsträcks till undersöknings- och vårdkostnaderna för en patient som vårdats som patient från en utomstående kommun. Ersättningen bestäms i enlighet med de genomsnittliga vårdkostnaderna på polikliniken. Emedan det likväl inte är ändamålsenligt att utsträcka ersättningsskyldigheten för vård med stöd av sinnessjuklagen och tuberkuloslagen till poliklinik- eller andra öppenvårdsbesök, föreslår regeringen i fråga om dessa vårdformer att stadgandet ändras så att den nuvarande situationen bibehålls och att endast vård som lämnats på en vårdplats skall ersättas.

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering anser socialutskottet att lagförslagen behövs och är ändamålsenliga. Av denna orsak föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att lagförslagen i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 3 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rajantie och vice ordföranden Laurila samt medlemmarna Alho, Helle, Ikonen, Aila Jokinen, Jouppila, H. Kemppainen, Kietäväinen, Lehtinen, Lindroos, Lähdesmäki, Mäkipää, Söderström, Tykkyläinen, Vihriälä och Wasz-Höckert.

428500393A

Ekonomiutskottets betänkande nr 5 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av djurskyddslagen

Riksdagen remitterade den 20 december 1984 regeringens proposition nr 263/1984 rd. med förslag till lag om ändring av djurskyddslagen till ekonomiutskottet för beredning.

Utskottet har i detta sammanhang också beslutat behandla rdm. Ehrnrooths lagmotion nr 7/1984 rd. med förslag till lag om ändring av djurskyddslagen, vilken remitterades till utskottet den 24 februari 1984, samt rdm. Joutsenlahtis m.fl. hemställningsmotion nr 552/1983 rd. om stopp för onödiga experiment med djur och rdm. Rehns m.fl. hemställningsmotion nr 606/1983 rd. om revidering av djurskyddslagen, vilka remitterades till utskottet den 17 juni 1983.

Sakkunniga

Med anledning av ärendet har utskottet hört överinspektören Olli Sorvettula, överinspektören Aulis Niemiaho och yngre regeringssekreteraren Elma Solonen vid jord- och skogsbruksministeriet, biträdande professorn Eero Tanhuanpää och biträdande professorn Rolf Kristoffersson vid Helsingfors universitet, professorn Leo Hirvonen vid Uleåborgs universitet, professorn Lauri Vasenius vid Veterinärmedicinska högskolan, verkställande direktören Antti Olkkonen vid Helsingfors stads central för livsmedelspartihandel, agrologen Johannes Ijas vid Maataloustuottajain Keskusliitto, verksamhetsledaren Esa Eriksson vid Finlands Veterinärförbund, ordföranden Ahti Hämäläinen och sekreteraren Mirjam Kajander vid Djurskyddets riksförbund, ordföranden Hannele Luukkainen och byråföreståndaren Kaarina Kivivuori vid Försöksdjurens Värn, veterinären Karl Wahlberg vid Finlands Djurskyddsförening, ordföranden Sylvia Stenius och vice ordföranden Juliana von Wendt vid föreningen Gröna Korset, verksamhetsledaren Pekka Ketonen vid Finlands Kennelförbund, generalsekreteraren Matti Lakkisto vid Suomen Hippos, verksamhetsledaren Åke Qvist vid Finlands Pälsdjursuppfödares Förbund, rabbinen Ove Schwarz och medicine licentiaten Dave Weintraub vid Judiska församlingen i Helsingfors, veterinären Mikael Ilves, hygienikern-veterinären Paavo Kurkela från Kauhajoki kommun, kommunveterinären Pekka Urmas från Jalasjärvi kommun samt djurskyddsövervakaren Anja Eerikäinen.

Propositionen och motionerna

Lagförslaget i propositionen kommer att innebära ett förbud att tillverka, importera, överlåta och använda sådana redskap eller anordningar som åsamkar onödig smärta eller plåga samt att utan tillstånd använda, skola och förevisa djur på ett sätt som kan medföra smärta eller plåga för djuret. Likaså förbjuds åtgärder som går ut på att på konstlad väg ändra eller upprätthålla djurs prestationsförmåga med läkemedel eller andra motsvarande ämnen. Djurförädlingen skall begränsas till den del den resulterar i individer vilka kan födas eller vilkas normala livsfunktioner kan upprätthållas endast med upprepade veterinärmedicinska åtgärder. Exaktare och mera detaljerade stadganden skall ges om försöksdjursverksamhet och användning av djur för vetenskapliga experiment. Yrkesmässig handel med sällskaps- eller hobbydjur och annan motsvarande verksamhet blir i större utsträckning beroende av tillstånd. Den högsta ledningen av djurskyddet och tillsynen över det skall forfarande komma an på jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning, som kunde biträdas av en djurskyddsdelegation. I länen skall länsstyrelserna ha hand om tillsynen över djurskyddet. Länsveterinärerna och de biträdande länsveterinärerna skall övervaka

428500400J

vetenskapliga djurexperiment. Tillsynen över djurskyddet i kommunerna skall åvila kommun- eller stadsveterinärerna och hälsovårdsinspektörerna samt polisen. Tillsynen över djurskyddet i slakterierna skall överföras på besiktningsveterinärerna. Länsstyrelserna kan bevilja personer med godkänd utbildning rätt att verkställa besiktningar och uppmana vederbörande att avhjälpa missförhållanden.

Vid befogad misstanke har djurskyddsövervakarna rätt att besikta djur, dess förvaringsplats samt foder och vatten, utrustning och redskap som är avsedda för djuret. Djurets ägare eller innehavare skall uppmanas att avhjälpa missförhållandena. Försummelse att följa uppmaningen kan enligt förslaget leda till att polisen verkställer besiktning, biträdd av en veterinär och att veterinären ger anvisningar om åtgärder för att avhjälpa missförhållandena. Allmänna åklagaren skall underrättas om besiktningen. Om försummelsen fortgår kunde polisen antingen skaffa djuret vård annorstädes eller också sälja eller avliva det.

Jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning skall anmäla till allmän åklagare när redskap och anordningar, som inte stämmer överens med djurskyddet, har sålts och importerats, eller eljest vidta behövliga åtgärder.

Regeringen föreslår att straffen för gärningar som står i strid med djurskyddet skall revideras. Den som dömts för djurplågeri kan i enlighet med principerna i de nuvarande stadgandena förklaras ha förverkat sin rätt att hålla djur. Förbud kan meddelas för viss tid eller så att det blir bestående och det kan gälla antingen vissa slag av djur eller djurhållning över huvud taget.

I lagmotionen nr 7/1984 rd. föreslås i huvudsak liknande ändringar i djurskyddslagen som i regeringens proposition. De viktigaste avvikelserna är att stadgandena om behandling och hantering av djur föreslås bli skärpta, att ett stadgande om begränsning av antalet djurexperiment föreslås bli intaget i lagen, att djurskyddstillsynen föreslås bli reglerad samt att straffstadgandena föreslås bli strängare än i propositionen.

I hemställningsmotionen nr 552/1983 rd. föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att stoppa onödiga djurexperiment och ser till att djuren inte åsamkas onödiga lidanden vid djurförsök.

I hemställningsmotionen nr 606/1983 föreslås att riksdagen ville hemställa att regeringen i brådskande ordning till riksdagen måtte avlåta en proposition med förslag till reviderad djurskyddslag, som speciellt förbjuder onödigt djurplågeri i alla dess former.

Allmänt

Ekonomiutskottet anser regeringens proposition vara motiverad och ändamålsenlig. Propositionen följer riksdagens tidigare hemställan om effektivering av djurskyddet.

Enligt de allmänna principerna i djurskyddslagen skall djuren behandlas väl och så att de inte åsamkas onödigt lidande. I den föreslagna 2 a § stadgas i överensstämmelse med gällande lags 2 § att det är förbjudet att åsamka djur onödig smärta eller plåga. Såsom åsamkande av onödig smärta och plåga skall betraktas all sådan smärta och plåga som inte är ansluten till normal och oundgänglig vård av djuret, dess användning, hälso- och sjukvård eller behov som är dikterade av pedagogisk eller vetenskaplig forskning. De i propositionens 15 § ingående stadgandena om gärningar som står i strid med djurskyddslagen bör enligt ekonomiutskottets åsikt tolkas utgående från dessa synpunkter.

Enligt förslagets 6 § 2 mom. bör en veterinär, med avvikelse från vad som är fallet enligt det nuvarande stadgandet, kallas till djurtävlingar, också då de inte är offentliga. Å andra sidan bör en veterinär tillkallas endast om ett djur kan bli utsatt för oskälig ansträngning, smärta eller plåga. Trots att en veterinär enligt förslaget skall tillkallas endast i de ovan nämnda fallen, kan länsstyrelsen befria arrangören från skyldigheten att tillkalla en veterinär, om djurets prestationer och förhållandena i anslutning till tävlingen är sådana att de inte utsätter djuret för behandling som kan ifrågasättas i djurskyddshänseende. Utskottet understryker djurskyddsaspekterna vid djurtävlingar, eftersom skyldigheten att tillkalla en veterinär uppstår först när det vid en djurtävling förefaller finnas behov av sådan övervakning som avses i djurskyddslagen. Eftersom det endast är fråga om skillnaden mellan en tänkbar möjlighet och en förutsedd faktisk situation, bör länsstyrelserna enligt utskottets uppfattning förhålla sig restriktivt till möjligheten att bevilja dispens från skyldigheten att tillkalla veterinär.

I propositionen föreslår regeringen att det skall bli förbjudet att överlåta djur som lotterivinst eller tävlingspris. Enligt vad utskottet erfarit överlåts djur som lotterivinster eller tävlingspriser främst vid lotterier och tävlingar som anordnas av organisationer vars medlemmar yrkesmässigt eller

som en seriös hobby sköter djur. Utskottet föreslår därför att 6 § 5 mom. stryks. Djurskyddslagen gäller också skötseln av djur som mottagits såsom lotterivinst eller tävlingspris. Enligt utskottets åsikt bör som alternativ till djurvinster användas föremål med samma värde, varvid pristagaren har möjlighet att välja en annan vinst när hans förhållanden inte ger möjlighet till ändamålsenlig skötsel av djuret eller när han inte vill ha det.

Utskottet föreslår en korrigering av ordalydelsen av 6 § 1 mom.

Djurförädling

I propositionens 8 § förbjuds sådan djurförädling som upprepade gånger leder till att nya individer föds, ifråga om vilka särskilda veterinärmedicinska eller andra åtgärder krävs för att de skall kunna födas eller deras normala livsfunktioner upprätthållas. Utvecklingen inom husdjursförädlingen och veterinärmedicinen har lett till att man i någon mån måste anlita kejsarsnitt vid husdjursfödslar. Utskottet anser det vara viktigt att detta kriterium inte i och för sig betraktas som en indikation på förbjuden djurförädling, utan att uttryckligen upprepade djurgenerationer förutsätts för att det skall vara fråga om förbjuden djurförädling.

Inom vetenskaplig verksamhet har det funnits behov att åstadkomma djurstammar vilkas fortplantning eller normala livsfunktioner kräver särskilda veterinärmedicinska eller andra åtgärder. En djurstam kan ha en ärftlig sjukdom eller en benägenhet att insjukna i en viss sjukdom. Dylika djurstammar anlitas bland annat vid forskningen i epilepsi och diabetes. För att sådan motiverad medicinsk forskning skall kunna fortgå bör enligt utskottets åsikt i propositionens 8 § tas in ett stadgande om att djurförädling i nämnda vetenskapliga syfte är tillåten. Ett förbud är däremot på sin plats när det gäller förädling av hus- eller sällskapsdjur och efter behov vid import av sådana.

Försöksdjursverksamhet

Enligt lagförslagets 9 § förutsätter försöksdjursverksamhet alltid tillstånd av jord- och skogsbruksministeriet. Å andra sidan definieras försöksdjursverksamhet som djurförhållning för djurexperiment samt olika experiment, test, undersökningar och utredningar med djur. Definitionen av försöksdjursverksamhet är enligt utskottets uppfattning alltför extensiv, eftersom utom djurhållning för djurexperiment också olika experiment, test, undersökningar och utredningar med djur eller med utnyttjande av djur har definierats som försöksdjursverksamhet. Enligt utskottets uppfattning bör såsom försöksdjursverksamhet i det senare avseendet definieras endast de fall då djuret har anskaffats speciellt för försöksändamål. Med djur som anskaffats för försöksändamål avser utskottet i detta fall utom de djur som universitet och forskningsanstalter föder upp speciellt för försöksdjursverksamhet också andra djur som anskaffas för ett visst eller vissa experiment och test eller för en viss eller vissa undersökningar och utredningar, trots att djuret ursprungligen har fötts upp som hus- eller sällskapsdjur.

Tillstånd för försöksdjursverksamhet behövs enligt utskottets åsikt i onödigt stor utsträckning. Tillstånd behövs bland annat för experiment med insekter eller amöbor och oberoende av om experimentet medför smärta eller plåga. Av denna orsak föreslår utskottet att endast djurförsök med ryggradsdjur skall bli beroende av tillstånd. Vetenskapliga djurförsök definieras i den gällande lagens 9 § 2 mom. Eftersom de vetenskapliga djurförsöken utgör en del av försöksdjursverksamheten har utskottet behandlat hela 9 § och föreslår att paragrafen till sin uppbyggnad ändras så att den mera extensiva definitionen av försöksdjursverksamhet intas som 2 mom. och definitionen av vetenskapliga djurförsök som 3 mom.

Utskottet anser att den forskning som utvecklats såsom ett alternativ till vetenskapliga djurförsök och annan försöksdjursverksamhet är synnerligen viktig. Enligt vad utskottet erfarit erbjuder bland annat cell- och vävnadsodlingar samt med automatisk databehandling utarbetade teoretiska modeller stora möjligheter i detta avseende.

Utskottet anser det också vara viktigt att man innan djurförsök utförs tar reda på om motsvarande undersökning har utförts tidigare, varvid det blir onödigt att utföra en ny undersökning, samt att försöksdjursverksamhet och därtill hörande vetenskapliga djurförsök utförs med så lågtstående djur som möjligt. Då staten stöder vetenskaplig verksamhet bör den beakta möjligheterna att främja alternativ forskning.

Enligt utskottets åsikt är det viktigt att etiska kommissioner tillsätts för att övervaka djurförsök. Beroende på försökets art bör respektive inrättning, vetenskaplig expertis och djurskyddsmyn-

digheterna vara företrädda i dem. Den klassificering av djurförsöken och det tillståndssystem som föreslås i propositionens motivering är enligt utskottets uppfattning ändamålsenliga. Sådan försöksdjursverksamhet som åsamkar djur smärta eller plåga, bör speciellt uppmärksammas.

Experiment, test, undersökningar och utredningar som gäller djur, t.ex. utfodringsexperiment i anslutning till yrkesutövning, och för vilka inte används djur som fötts upp eller anskaffats för djurförsök, vore tillåtna utan tillstånd om de inte i övrigt står i strid med djurskyddslagen. Djuret får sålunda inte heller i dessa fall åsamkas onödig smärta eller plåga.

Enligt utskottets åsikt bör annan än i medicinskt eller veterinärmedicinskt syfte utförd undersökning av ämnens och preparats kemiska och fysiologiska verkningar vara förbjuden. Till exempel djurförsök som enbart betjänar skönhetsvården kommer enligt utskottets uppfattning således inte i fråga såsom i 9 § avsedda vetenskapliga försök eller andra experiment och test med försöksdjur.

Tillsynen över djurskyddet

Ekonomiutskottet anser att det med tanke på ett effektivt djurskydd är viktigt att personer med godkänd utbildning, med länsstyrelsens tillstånd, kan anlitas för övervakningsuppgifter. Jord- och skogsbruksministeriet bör utfärda anvisningar för att praxis skall bli tillräckligt enhetlig i landets olika delar när länsstyrelserna med stöd av 11 a § beviljar rätt att verkställa besiktningar som avses i 12 §. Utskottet poängterar också att villkoren för de frivilliga övervakarnas verksamhet är viktiga. Övervakarna bör tillsättas för viss tid, och länsstyrelsen bör förbehålla sig rätt att vid behov återta tillståndet. Utbildningen av övervakarna bör vara tillräckligt omfattande och utom djurskyddsaspekter också behandla juridiska synpunkter och information om djurskötsel och -uppfödning. Enligt utskottets åsikt är de frivilliga djurskyddsövervakarna enligt strafflagens 2 kap. 12 § ansvariga för sin verksamhet, eftersom de i enlighet med denna paragraf har tillsatts för att förrätta ett offentligt ärende. Utskottet understryker med hänvisning till propositionens motivering skadeståndsansvarets betydelse.

Vid inspektioner enligt lagförslaget 12 § och besiktningar enligt 12 a § är det skäl att föreslägga djurets ägare eller innehavare en termin inom vilken eventuella missförhållanden skall avhjälpas eller andra åtgärder vidtas. Utskottet föreslår att ett stadgande i saken tas in i bägge paragraferna.

I förslagets 12 a § har som en förutsättning för att besiktning skall kunna verkställas uppställts att en i 12 § nämnd uppmaning inte har följts. Eftersom det enligt utskottets uppfattning är av behovet påkallat att besiktning kan verkställas också utan en sådan inspektion som avses i 12 §, föreslår utskottet att ett stadgande om saken tas in i paragrafen. En besiktning som verkställs av polisen kan enligt utskottets åsikt komma i fråga speciellt i sådana fall då det finns skäl att misstänka en grov överträdelse av djurskyddslagen.

Enligt föreslagna 12 a § 1 mom., sista meningen, och 2 mom. kan ett djur avlivas om det skulle åsamkas oskäligt lidande av att hållas vid liv eller om det vore uppenbart grymt mot djuret att hålla det vid liv. Utskottet föreslår att detta stadgande för klarhetens skull bryts ut till en separat 12 b §, eftersom åtgärden att avliva ett djur enligt utskottets förmenande kan basera sig på iakttagelser både vid en inspektion enligt 12 § och vid en besiktning enligt 12 a § eller på ett eljest konstaterat behov att avliva djuret.

Straffstadganden

Utskottet anser det vara behövligt att komplettera brottskännetecknen på djurplågeri enligt propositionens 15 § 2 mom. så att också försummad vård av djur i uppenbart syfte att plåga, eller av grymhet, elakhet eller självsvåld kan uppfylla brottskännetecknen på djurplågeri. Detta gäller också försättande av djur i hjälplöst läge. Att ett djur som vårdas i hem, djurgård eller är i annan vård lämnas utan behövlig skötsel, föda eller dryck, innebär med stöd av lagens 2 § 1 mom. och lagförslagets 15 § 1 mom. redan att djuret utsätts för onödig smärta och plåga och således att brottskännetecknen är uppfyllda.

Med stöd av det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas sålydande:

Lag
om ändring av djurskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i djurskyddslagen av den 27 januari 1971 (91/71) 3 § 1 mom., 6 (*utesl.*), 7, 9—13 och 15 §§ samt

fogas till lagen en ny 2 a §, till 8 § ett nytt 5 mom., (*utesl.*) samt till lagen nya 11 a, 12 a, *12 b och 13 a*—13 d §§ som följer:

2 a och 3 §§

(Såsom i regeringens proposition)

6 §

Innan djur skolas, ställs ut eller används vid fotografering eller filmning eller annan förevisning på sådant sätt att djuret kan åsamkas smärta eller plåga, skall *åtgärden* föreläggas kommunal- eller stadsveterinär för godkännande. Det som nyss sagts gäller dock inte fotografering eller filmning för vetenskaplig undersökning och därmed förknippat undervisningsändamål.

(2—4 mom. såsom i regeringens proposition)

(5 mom. *utesl.*)

7 §

(Såsom i regeringens proposition)

8 §

— — — — — — — — — — — — — —

Sådan djurförädling som upprepade gånger leder till att nya individer föds, i fråga om vilka särskilda veterinärmedicinska eller andra åtgärder krävs för att de skall kunna födas eller deras normala livsfunktioner upprätthållas, är förbjuden, *om inte jord- och skogsbruksministeriet beviljar dispens för vetenskapligt experiment.* Vid behov kan jord- och skogsbruksministeriet förbjuda import av sådana djur.

9 §

Försöksdjursverksamhet *som hänför sig till ryggradsdjur* får bedrivas endast med tillstånd av jord- och skogsbruksministeriet. Angående tillsynen över försöksdjursverksamhet, användning av djur vid vetenskapliga experiment, övervakning av experiment och villkoren för deras utförande, anskaffning och hållande av försöksdjur och kompetensen för dem som utför experimenten och sköter försöksdjuren samt om tillsynsmyndigheternas rätt att avbryta djurexperiment eller verksamhet med djurexperiment stadgas genom förordning.

Med bedrivande av försöksdjursverksamhet avses djurhållning för djurexperiment samt utförande av olika experiment, test, undersökningar och utredningar med *försöks*djur eller med utnyttjande av *försöks*djur.

Med vetenskapligt djurexperiment avses åtgärd, vid vilken användning av djur är av nöden eller i undervisningssyfte oundgängligt med hänsyn till människors eller djurs hälso- eller sjukvård eller för vetenskaplig forskning, och vilken utförs med vetenskapliga metoder, under övervakning av person, som erhållit godtagbar utbildning, och på dennes ansvar.

10—11 a §§

(Såsom i regeringens proposition)

12 §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Konstateras vid besiktning eller inspektion som nämns i 1 mom. eller annars att denna lag eller med stöd av den utfärdade stadganden eller bestämmelser har överträtts, skall den som verkställer besiktningen eller inspektionen meddela djurets ägare eller innehavare detta och uppmana honom att avhjälpa missförhållandena *inom utsatt tid.*

(3 mom. såsom i regeringens proposition)

12 a §

Har i 12 § nämnd uppmaning att avhjälpa missförhållanden inte följts *eller föreligger det annan anledning därtill,* skall polisen, biträdd av veterinär, verkställa besiktning. Befinns det härvid att djur behandlats i strid med denna lag eller med stöd av den utfärdade stadganden eller bestämmelser, skall veterinären meddela anvisningar om de åtgärder genom vilka missförhållandena skall avhjälpas *samt sätta ut en termin.* Har veterinärens anvisningar inte iakttagits, kan polisen skaffa djuret vård annorstädes eller, om detta inte är möjligt, sälja djuret på auktion. Är det inte ändamålsenligt att ordna auktion, får

428500400J

djuret på annat sätt säljas till gängse pris eller avlivas. *(Utesl.)*

(2 mom. *utesl.*)

12 b § (ny)

Konstaterar veterinär att djur är i sådant tillstånd att det vore uppenbart grymt mot djuret att hålla det vid liv, skall djuret avlivas.

13—13 d §§

(Såsom i regeringens proposition)

15 §

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Den som i uppenbart syfte att pina djur eller av grymhet, elakhet eller självsvåld genom slag eller genom oväsen som åstadkoms av skarpa ljud eller genom annan åtgärd som är riktad mot djur *eller genom att försumma vården av det* orsakar onödig smärta eller plåga för djur, skall för *djurplågeri* dömas till böter eller till fängelse i högst två år.

(3—5 mom. såsom i regeringens proposition)

Ikraftträdelsestadgandet

(Såsom i regeringens proposition)

Vidare föreslår utskottet vördsamt

att lagförslaget i lagmotionen nr 7/1984 rd. förkastas.

Ytterligare föreslår utskottet vördsamt

att hemställningsmotionerna nr 552 och 606/1983 rd. förkastas.

Helsingfors den 7 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rajantie och vice ordföranden Laurila samt medlemmarna Alho, Helle, Ikonen, Aila Jokinen (delvis), Jouppila, H. Kemppainen, Kietäväinen, Lehtinen (delvis), Lindroos, Lähdesmäki, Mäkipää (delvis), Söderström, Tykkyläinen, Vihriälä och Wasz-Höckert.

Ekonomiutskottets betänkande nr 6 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 2 § lagen om konsumentklagonämnden

Riksdagen remitterade den 16 april 1985 regeringens proposition nr 28 med förslag till lag om ändring av 2 § lagen om konsumentklagonämnden till ekonomiutskottet för beredning.

Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Antti Toivonen vid handels- och industriministeriet och ordföranden Jussi Järventaus vid konsumentklagonämnden. Efter att ha behandlat ärendet anför utskottet följande.

Regeringen föreslår att konsumentklagonämndens ordförande inte längre behöver vara ordförande för en sektion inom konsumentklagonämnden.

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering anser ekonomiutskottet att propositionen behövs. Av denna orsak föreslår utskottet vördsamt

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 14 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rajantie, vice ordföranden Laurila, medlemmarna Helle, Ikonen, Aila Jokinen, Jouppila, H. Kemppainen, Kietäväinen, Lindroos, Söderström och Vihriälä samt suppleanten Starast.

4285004173

Ekonomiutskottets betänkande nr 7 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av lagen om avbrytande av havandeskap

Riksdagen har den 29 mars 1985 remitterat regeringens proposition nr 26 med förslag till lag angående ändring av lagen om avbrytande av havandeskap till ekonomiutskottet för beredning.

Med anledning av ärendet har utskottet hört biträdande avdelningschefen Jarkko Eskola vid social- och hälsovårdsministeriet, avdelningschefen Paula Kokkonen vid medicinalstyrelsen, docenten Kari Teramo vid Helsingfors universitetscentralsjukhus, docenten Pentti Jouppila vid Uleåborgs universitetscentralsjukhus och filosofie magistern, redaktören Gunilla Sjövall och informatören Anneli Vesterinen vid Kynnys ry samt överläkaren Seppo Autio och professorn Martti Lindqvist. Efter att ha behandlat ärendet anför utskottet följande.

I propositionen föreslås att havandeskap skall kunna avbrytas ännu efter havandeskapets tjugonde vecka, om det hos fostret har konstaterats en svår sjukdom eller ett svårt kroppslyte. Havandeskapet skall emellertid inte få avbrytas efter den tjugofjärde veckan. En svår sjukdom eller ett svårt kroppslyte hos fostret borde konstateras genom en tillförlitlig undersökning.

Den absoluta bakre gränsen för avbrytande av havandeskap bör enligt utskottet anses vara den tidpunkt då barnet under bästa möjliga förhållanden kan överleva utanför moderns kropp. Enligt utredning som utskottet erhållit är ett foster på 24 veckor ännu inte så utvecklat.

Vid tolkningen av den föreslagna paragrafen 5 a är det viktigt att man beaktar såväl undersökningens tillförlitlighet som hur svår fostrets sjukdom eller hur svårt fostrets kroppslyte är. Med tanke på undersökningens tillförlitlighet är det enligt vad utskottet erfarit särskilt betydelsefullt att den som verkställer undersökningen har tillräckliga erfarenheter av att tolka undersökningsresultat. Såsom svår sjukdom eller svårt kroppslyte, som kan utgöra grund för avbrytande av havandeskap, kan närmast anses allvarlig bristfällighet i det centrala nervsystemet eller allmän livsoduglighet.

Det är enligt utskottets mening viktigt att de diagnostiska undersökningarna av fostren sker i ett tidigt skede, så att föräldrarna har tillräckligt med tid för att överväga avbrytande av havandeskapet och så att abort skall kunna verkställas i ett så tidigt skede som möjligt. Av denna anledning bör man se till att tillräckliga resurser står till buds för undersökningar av alla gravida och i synnerhet riskgrupper.

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering anser utskottet propositionen vara motiverad. Av denna orsak föreslår utskottet vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 14 maj 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rajantie och vice ordföranden Laurila samt medlemmarna Alho, Helle, Ikonen, Aila Jokinen, Jouppila, H. Kemppainen, Kietäväinen, Lindroos, Söderström och Vihriälä samt suppleanten Starast.

4285004195

Reservation

Enligt vår mening bör havandeskap, med medicinalstyrelsens tillstånd, kunna avbrytas oberoende av tidsgräns, om fostret med säkerhet har konstaterats vara livsodugligt.

Förslaget till lag om ändring av lagen om avbrytande av havandeskap så att havandeskapet skall kunna avbrytas ända till slutet av den 24 havandeskapsveckan på grund av sjukdom eller kroppslyte som tillförlitligt konstaterats hos fostret, bygger på den allt vanligare användningen av moderna fosterundersökningsmetoder, särskilt ultraljudsundersökning och kromosomodling av fostervattnet, och på diagnostisk noggrannhet. I lagförslagets motivering konstateras alldeles riktigt att svår skada hos fostret ofta kan fastställas säkert så sent att den nuvarande gränsen om 20 veckor ovillkorligen är alltför låg. Som propositionen nu är utformad kan den avhjälpa en del av de problem som förekommer i praktiken. Åtminstone tills alla gravida kan erbjudas ultraljudsundersökning i 16—18 graviditetsveckan, påträffar man vid ultraljudsundersökningar ofta först efter den 24 havandeskapsveckan sådana missbildningar hos fostret som leder till att fostret med säkerhet är livsodugligt (t.ex. total avsaknad av hjärna eller njurar). Om lagen träder i kraft i den föreslagna formen, kan en på grund av barnets livsoduglighet helt oönskad graviditet inte avbrytas av orsaker som kan konstateras hos fostret, utan modern nödgas vänta flera månader till slutet av graviditeten för att sedan få ett dödfött barn eller ett barn som dör strax efter födseln.

På grundval av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget i utskottets betänkande annars skall godkännas utan ändringar, men att dess 5 a § skall godkännas sålydande:

5 a §

Utan hinder av vad i 5 § är stadgat kan medicinalstyrelsen ge tillstånd till avbrytande av havandeskap, om hos fostret genom fostervatten- eller ultraljudsundersökning, serologiska undersökningar eller annan motsvarande tillförlitlig undersökning konstaterats svår sjukdom eller svårt kroppslyte, dock inte efter havandeskapets tjugofjärde vecka. *Utan hinder av det som anförts ovan kan havandeskap med medicinalstyrelsens tillstånd avbrytas oberoende av tidsgränsen, om fostret med säkerhet har konstaterats vara livsodugligt.*

Helsingfors den 14 maj 1985

Ritva Laurila **Riitta Jouppila** **Aila Jokinen**

Ekonomiutskottets betänkande nr 8 med anledning av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av folkhälsolagen, tuberkuloslagen och sinnessjuklagen

Riksdagen remitterade den 7 maj 1985 regeringens proposition nr 56 med förslag till lagar om ändring av folkhälsolagen, tuberkuloslagen och sinnessjuklagen till ekonomiutskottet för beredning. I detta sammanhang har utskottet också behandlat rdm. Säilynojas m.fl. lagmotion nr 20/1984 rd. med förslag till lag om överföring av sinnessjukvårdsdistriktens uppgifter på hälsovårdscentralerna i vissa fall, vilken riksdagen remitterade till ekonomiutskottet den 6 mars 1984, samt rdm. Säilynojas m.fl. hemställningsmotion nr 617/1983 rd. om överföring av mentalvårdsbyråerna att sortera under folkhälsolagen, vilken riksdagen remitterade till ekonomiutskottet den 17 juni 1983.

Utskottet har med anledning av ärendet hört regeringsrådet Reijo Kärkkäinen vid social- och hälsovårdsministeriet, avdelningschefen Raimo Vasama vid medicinalstyrelsen, stadssekreteraren Pertti Vanne från Helsingfors stad och förvaltningsöverläkaren Ilmo Parvinen från Åbo stad. Efter att ha behandlat ärendet anför utskottet följande.

I propositionen föreslås att folkhälsolagen, tuberkuloslagen och sinnessjuklagen ändras så att sinnessjukvård i enlighet med sinnessjuklagen och arbete för tuberkulosens bekämpande i enlighet med tuberkuloslagen skall kunna överföras till hälsovårdscentralerna i det fall att endast en kommun hör till tuberkulosdistriktet eller till sådant distrikt som avses i sinnessjuklagen. Lagarna skall träda i kraft i början av år 1986.

I lagmotionen nr 20/1984 rd. föreslås en sådan lag enligt vilken ett sinnessjukvårdsdistrikts uppgifter kunde skötas av en hälsovårdscentral, om sinnessjukvårdsdistriktet och hälsovårdscentralens distrikt sammanfaller och om detta är ändamålsenligt med tanke på hälsovården.

I hemställningsmotionen nr 617/1983 föreslås att riksdagen skall besluta hemställa att regeringen vidtar åtgärder för att ändra lagstiftningen så att de nuvarande mentalvårdsbyråerna kan överföras att sortera under folkhälsolagen, som en del av hälsovårdscentralernas funktioner varvid mentalvårdsbyråernas personal i samband med ändringen skulle överföras till hälsovårdscentralerna som s.k. gamla arbetstagare.

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering anser ekonomiutskottet att propositionen behövs och är ändamålsenlig. Lagmotionen nr 20/1984 rd. och hemställningsmotionen nr 617/1983 rd. överensstämmer i huvudsak med propositionen. Av dessa orsaker föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att lagförslagen i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Ekonomiutskottet föreslår vidare vördsamt

att lagmotionen nr 20/1984 rd. skall förkastas.

Slutligen föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att hemställningsmotionen nr 617/1983 rd. skall förkastas.

Helsingfors den 16 maj 1985

4285004450

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rajantie och vice ordföranden Laurila samt medlemmarna Alho, Helle, Ikonen, Aila Jokinen, Jouppila, Kietäväinen, Lindroos, Tykkyläinen (delvis) och Vihriälä samt suppleanterna Louvo och Säilynoja.

Ekonomiutskottets betänkande nr 9 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 § lagen angående rättighet att idka näring

Riksdagen remitterade den 21 maj 1985 regeringens proposition nr 78 med förslag till lag om ändring av 3 § lagen angående rättighet att idka näring till ekonomiutskottet för beredning.

Med anledning av ärendet har utskottet hört föredraganden Veikko Kuokkanen vid handels- och industriministeriet och budgetsekreteraren Pekka Saarinen vid finansministeriet. Efter att ha behandlat ärendet anför utskottet följande.

I propositionen föreslås att den i lagen angående rätt att idka näring ingående förteckningen över reglementerade näringsgrenar skall kompletteras så att organisering och administration av omsättningsskattefri försäljning till resande blir sådan verksamhet som kräver tillstånd. Avsikten är att införa ett sådant system för försäljning till utländska resande, att dessa i samband med utresan kan få återbäring av omsättningsskatt för sådana varor som de för med sig som resgods.

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering anser ekonomiutskottet att lagförslaget behövs. Utskottet föreslår dock vissa lagtekniska ändringar i lagförslagets ingress, i den inledande meningen i 3 § och i paragrafens 20 och 24 punkt.

Med stöd av det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att lagförslaget godkänns sålydade:

Lag

om ändring av 3 § lagen angående rättighet att idka näring

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen den 27 september 1919 angående rättighet att idka näring *den inledande meningen och 20 punkten i 3 §, sådana de lyder i lag av den 12 december 1941 (858/41), och 24 punkten, sådan den lyder i lag av den 26 januari 1968 (87/68), samt fogas* till 3 § en ny 25 punkt som följer:

3 §

Om idkande av följande näringar stadgas särskilt genom lag eller förordning:

— — — — — — — — — — — — —

20) affärsrörelse, som avser bevakning av gods eller liv;

— — — — — — — — — — — — —

24) resebyrårörelser; samt

(25 punkten såsom i regeringens proposition)

Ikraftträdelsestadgandet

(Såsom i regeringens proposition)

Helsingfors den 23 maj 1985

428500505X

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rajantie och medlemmarna Alho, Helle, Ikonen, Aila Jokinen, Lehtinen, Lindroos, Ratu, Tykkyläinen och Vihriälä samt suppleanterna Holvitie och Starast.

Ekonomiutskottets betänkande nr 10 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 § lagen angående införande av folkhälsolagen

Riksdagen har den 31 maj 1985 till ekonomiutskottet för beredning remitterat regeringens proposition nr 87 med förslag till lag om ändring av 3 § lagen angående införande av folkhälsolagen.

Utskottet har i detta sammanhang också behandlat rdm. Ajos hemställningsmotion nr 505/1983 rd. om ordnande av tandvården för vuxenbefolkningen genom försorg av hälsovårdscentralerna och rdm. Helles m.fl. hemställningsmotion nr 533/1983 rd. om ordnande av tandvården för vuxenbefolkningen inom ramen för hälsovårdscentralerna, vilka riksdagen remitterade till utskottet den 17 juni 1983.

Med anledning av ärendet har utskottet hört avdelningschefen Markus Onnela och föredraganden Anja Kairisalo vid social- och hälsovårdsministeriet, biträdande avdelningschefen Helmer Nordling vid medicinalstyrelsen, medicine och kirurgie doktorn Arpo Aromaa vid folkpensionsanstalten, sekreteraren för hälsovårdsärenden Matti Laiho vid Finlands Stadsförbund, byråchefen Aulis Vintturi vid Finlands Kommunförbund, sektionschefen Erik Nylund vid Finlands svenska kommunförbund, avdelningschefen Jukka Ahtela vid Arbetsgivarnas i Finland Centralförbund, sakkunnigläkaren Markku Toropainen vid Finlands Fackförbunds Centralorganisation, sekreteraren för tjänstekollektivärenden Bjarne Andersson vid Tjänstemannaorganisationernas Centralförbund, direktören Pekka Merenheimo vid Affärsarbetsgivarnas centralförbund, organisationsombudsmannen Keijo Nurmi vid Finlands Tekniska Funktionärsorganisationers Centralförbund, sekreteraren för socialärenden Kai Libäck vid Akava, agronomen Pentti Saarimäki vid Maataloustuottajain Keskusliitto, ordföranden Atilla Samaletdin och verksamhetsledaren Teuvo Tuominen vid Finlands tandläkarförbund, ansvarige hälsovårdscentralstandläkaren Olli Lähteenoja vid Terveyskeskushammaslääkäriyhdistys, tandläkaren Asko Kaartinen, medicine och kirurgie doktorn Mari Antti-Poika vid Finlands industrimedicinska förening och ekonomichefen Juha Pelkonen vid Nilsiän ja Rautavaaran kansanterveystyön kuntainliitto. Efter att ha behandlat ärendet anför utskottet följande.

I propositionen föreslås att lagen angående införande av folkhälsolagen skall ändras så att undersökning av munnen och tänderna och profylaktisk vård är avgiftsfri för dem som fötts år 1961 eller därefter och att av nämnda personer för annan mun- och tandvård uppbärs 60 % av de avgifter som stadgas i förordningen om avgifter och ersättningar som skall uppbäras vid hälsovårdscentral. Avsikten är att ändringarna skall träda i kraft från ingången av år 1986.

I hemställningsmotionen nr 505/1983 rd. föreslås att riksdagen skall besluta hemställa att regeringen skyndsamt vidtar alla tänkbara åtgärder för att genom försorg av hälsovårdscentralerna ordna tandvården för vuxenbefolkningen på det sätt som avses i folkhälsolagen.

I hemställningsmotionen nr 533/1983 rd. föreslås att riksdagen skall besluta hemställa att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att ordna tandvården för vuxenbefolkningen på det sätt som folkhälsolagen förutsätter inom ramen för systemet med hälsovårdscentralerna.

Till detta lagförslag ansluter sig regeringens proposition nr 86 med förslag till lag om ändring av sjukförsäkringslagen. Dessa propositioner bildar tillsammans en helhet som går ut på att ordna tandvården för dem som är födda år 1961 eller därefter. Ekonomiutskottet anser det vara befogat både med tanke på medborgarna och folkhälsan samt från samhällets synvinkel att en systematisk undersökning och vård av tänderna ordnas. Däremot uppmärksammar ekonomiutskottet propositionernas verkningar med tanke på ett jämbördigt bemötande av medborgarna. Den tandvård som med stöd av folkhälsolagen ordnas i hälsovårdscentralerna har varit resultatrikt. Den har haft särskilt stor betydelse i de delar av landet

4285006332

där tandvård inte annars har kunnat ordnas. Den har också sänkt kostnaderna för tandvården för invånarna i dessa områden, men å andra sidan medfört kostnader för kommunerna på områdena. I andra delar av landet, framför allt i stora bosättningscentra, är tandvårdskostnaderna höga för medborgare över 16 år, vilket har kunnat leda till att invånarna inte uppsöker vård. Kommunerna på dessa områden har å andra sidan inte deltagit i kostnaderna för tandvården. Den föreslagna lagstiftningen om tandvården utjämnar i detta avseende skillnaderna i bemötandet av dem som bor i olika delar av landet, men upprätthåller alltjämt ojämlikhet och kan för sin del förhindra att tandvården förenhetligas på ett ändamålsenligt sätt.

Beträffande de kostnader systemet medför för medborgarna bör man enligt utskottets uppfattning hålla självkostnadsandelen av de avgifter som uppbärs hos patienterna vid hälsovårdscentralerna och av de kostnader som via sjukförsäkringen ersätts patienterna i den relation som föreslås i regeringens proposition. Detta förutsätter att de fastställda taxorna följer kostnadsförändringarna.

På grund av systemets tudelade karaktär anser ekonomiutskottet det vara viktigt att medicinalstyrelsen i samarbete med folkpensionsantalten bereder direktiv med hjälp av vilka man tillräckligt kan styra verksamheten inom systemet. Dessutom är det viktigt att följa upp systemet så att man vid behov kan ta i med missförhållanden och få uppgifter om utvecklingsbehoven inom tandvårdssystemet. Kommunerna bör kunna följa tandvården i dess helhet och påverka verkställigheten av systemet.

En systematisk tandvård förutsätter att tillräckliga resurser reserveras såväl för den egentliga tandvården vid hälsovårdscentralerna som för central- och regionalförvaltningen. I de riksomfattande planerna bör hälsovårdscentralerna anvisas ett tillräckligt antal tandvårdstjänster och andra resurser för genomförandet av denna lag.

Möjligheterna att utveckla tandregleringsvården för unga och barn i hälsovårdscentralerna bör enligt utskottets mening redas ut och behövliga åtgärder vidtas i syfte att i tillräcklig omfattning inlemma verksamheten i hälsovårdscentralernas verksamhet och vid behov utnyttja köpta tjänster så att de omfattas av statsandelen.

Utskottet uppmärksammar de avgifter som uppbärs vid universitetens tandkliniker och anser det vara ändamålsenligt att de motsvarar de övriga avgifterna för tandvården, varvid anstalternas undervisningssyfte dock bör beaktas.

På grundval av det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att lagförslaget skall godkännas utan ändringar.

Vidare föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att hemställningsmotionerna nr 505 och 533 (båda 1983 rd.) skall avböjas.

Helsingfors den 11 juni 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rajantie och vice ordföranden Laurila (delvis) samt medlemmarna Alho, Helle, Ikonen, Aila Jokinen (delvis), Jouppila. H. Kemppainen (delvis), Kietäväinen (delvis), Lehtinen, Lähdesmäki, Ratu (delvis), Söderström (delvis), Tykkyläinen, Vihriälä och Wasz-Höckert (delvis) samt suppleanterna Louvo och Starast (delvis).

Reservationer

I

Utskottsmajoriteten förordar regeringens proposition (RP 87/1985 rd.) utan ändringar. Utskottsmajoritetens ståndpunkt ansluter sig till ekonomiutskottets utlåtande till socialutskottet om regeringens proposition med förslag till stödjande av den vuxna befolkningens tandvård via sjukförsäkringssystemet (RP 86/1985 rd.). Vi hänvisar till den avvikande åsikt som bifogats till ekonomiutskottets utlåtande.

Folkhälsolagen påför kommunerna en klar skyldighet att utveckla också tandvården, till vilken räknas upplysning och profylaktisk verksamhet samt tandundersökning och -vård. Den tandvård som ges barn och ungdomar enligt folkhälsolagen har visat sig vara synnerligen resultatrik. Det profylaktiska arbetet och den systematiska vården har lett till att barnens och de ungas tänder är i ett avsevärt mycket bättre skick än de var hos motsvarande åldersgrupper i början av 1970-talet. De goda resultaten har åstadkommits genom systematiskt arbete under ledning, övervakning och uppföljning av medicinalstyrelsen.

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av sjukförsäkringslagen (RP 86/1985 rd.) innebär att den ovan nämnda principen i folkhälsolagen skrotas. Genom att huvuddelen av de medel som är avsedda för förbättring av den vuxna befolkningens tandvård inriktas på den privata sektorn äventyras utvecklandet av motsvarande offentliga service och samtidigt hela den täckande och systematiska vårdens princip. Det är ytterst ifrågasatt hur ett planmässigt och systematiskt profylaktiskt arbete skall kunna övervakas och uppföljas inom ramen för privatvården. Det bör observeras att de privata tandläkarna kommer att arbeta mot åtgärdsarvoden och att detta kan bidra till att inrikta vården på ett oändamålsenligt sätt.

Enligt DFFF:s riksdagsgrupps uppfattning innebär regeringens lösning på utvecklandet av den vuxna befolkningens tandvård att det bereds väg för en mera omfattande privatisering och kommersialisering av hälsovårdstjänsterna samt att utvecklandet av folkhälsoarbetet bromsas upp.

DFFF föreslår att RP 86/1985 rd skall förkastas samt att RP 87/1985 rd. rörande folkhälsosystemet skall ändras så att den vuxna befolkningens tandvård inom ramen för folkhälsoarbetet ges utvecklingsmöjligheter och resurser. Enligt kalkylerna i propositionerna skulle alternativet att vårda 23 % av vederbörande åldersklasser inom den privata sektorn via sjukförsäkringen kosta hela 58 Mmk om året i offentliga medel, medan vård av 30 procent vid hälsovårdscentralerna skulle kosta 21 Mmk.

Alternativet att anordna vuxenbefolkningens tandvård som en del av folkhälsosystemet är ett planmässigare, mera täckande, resultatrikare och billigare sätt än att betala stöd genom sjukförsäkringssystemet. Dessutom är förstnämnda system betydligt mindre byråkratiskt. Med tanke på utvecklandet av tandvården vid hälsovårdscentralerna borde regeringens proposition ändras så att kommunerna åläggs en noga angiven förpliktelse att förbättra resurserna och så att den statsandel som beviljas kommunerna för tandvården höjs betydligt för att förpliktelsen skall kunna fullgöras.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget i utskottets betänkande skall godkännas sålydande:

Lag

om ändring av 3 § lagen angående införande av folkhälsolagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 28 januari 1972 angående införande av folkhälsolagen (67/72) 3 § 2 mom. *samt fogas till lagens 3 § ett nytt 3 mom. och i stället för det 4 mom. som upphävdes genom lag av den 22 december 1983 (1071/83) ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 5 mom. och det genom lag av den 5 december 1980 (796/80) till lagen fogade 5 mom. blir 6 mom., som följer:*

3 §

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

(2 mom. såsom i utskottets betänkande)

För genomförande av sådan tandundersökning och -vård som avses i 14 § 1 mom. 4 punkten folkhälsolagen för personer födda år 1961 och därefter skall i den verksamhetsplan som avses nämnda lags 19 § anvisas behövliga resurser så, att vid landets alla hälsovårdscentraler kan skötas merparten av ifrågavarande åldersklasser senast år 1995.

Med avvikelse från vad som stadgats i 16 § lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (677/82), skall för genomförandet av denna lag statsandelen åren 1986—1995 till kommun för kostnaderna för sådan tandvård som avses i 14 § 1 mom. 4 punkten folkhälsolagen betalas förhöjd med 20 procentenheter.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Ikraftträdelsestadgandet
(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 11 juni 1985

Esko Helle **Sten Söderström**

II

Finansieringsprinciperna för tandvården avviker betydligt från den övriga finansieringen av hälsovården. De vuxna patienternas kostnader för tandvården är stora, i synnerhet då de anlitar privat tandvård. Genom en utjämning av tandvårdskostnaderna främjas benägenheten att uppsöka vård och valfriheten. Vi anser därför att det i utskottets betänkande borde ha framhållits att självriskandelarna bör vara lika stora.

Samlingspartiet anser det vara viktigt att av privattandläkare given tandvård och hälsovårdscentralernas service blir en helhet som gör det möjligt att i framtiden sköta befolkningens tandvård ändamålsenligt. Detta förutsätter enhetliga patientavgifter. Därför bör också de till grund för ersättningarna liggande taxorna och arvodena så väl som möjligt motsvara varandra, vilket kan tryggas genom att sjukförsäkringens ersättningstaxor årligen justeras i överensstämmelse med löner och socialskydd samt mottagningarnas kostnadsutveckling.

På grund av de begränsade ekonomiska möjligheterna är det motiverat att i första skedet inrikta stödet enbart på de yngsta vuxengrupperna. Den till reformen anslutna sänkningen av hälsovårdscentralernas tandvårdsavgifter för dem som är födda 1961 eller senare höjer kostnaderna i synnerhet i de kommuner där det huvudsakligen är hälsovårdscentralen som drar försorg om befolkningens tandvård. Åtgärden bidrar dessutom till att öka ojämlikheten bland vuxenbefolkningen.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget i utskottets betänkande skall godkännas sålydande:

Lag

om ändring av 3 § lagen angående införande av folkhälsolagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 3 § 2 mom. lagen den 28 januari 1972 angående införande av folkhälsolagen (67/72) som följer:

3 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Efter det i 1 mom. nämnda lag trätt i kraft är i 14 § 1 mom. 4 punkten nämnda lag avsedd tandundersökning och -vård som ges kommuninvånare vilka inte fyllt 17 år avgiftsfri på det sätt som stadgas i 21 § nämnda lag. *(Utesl.)* Sådan i 14 § 1 mom. 4 punkten nämnda lag avsedd tandundersökning och -vård som ges kommuninvånare *som inte fyllt 26 år (utesl.)* är avgiftsfri såvitt det gäller undersökning av tänderna och profylaktisk vård och för övrigt uppbärs, på det sätt som stadgas genom förordning, högst 60 procent av de avgifter och ersättningar som fastställts genom förordning och som skall uppbäras hos patienterna.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ikraftträdelsestadgandet
(Såsom i utskottets betänkande)

Vidare föreslår vi

att det åttonde stycket i betänkandets motivering skall godkännas sålydande:

Beträffande de kostnader systemet medför för medborgarna bör man enligt utskottets uppfattning hålla självkostnadsandelen av de avgifter som uppbärs hos patienterna vid hälsovårdscentralerna och av de kostnader som via sjukförsäkringen ersätts patienterna *i ungefär samma storleksklass*. Detta förutsätter att de fastställda taxorna följer kostnadsförändringarna.

Helsingfors den 11 juni 1985

Ritva Laurila
Aila Jokinen

Riitta Jouppila
Anna-Kaarina Louvo

4285006332

Ekonomiutskottets betänkande nr 11 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 14 § folkhälsolagen

Riksdagen har den 30 maj 1985 remitterat regeringens proposition nr 83 med förslag till lag om ändring av 14 § folkhälsolagen till ekonomiutskottet för beredning.

Med anledning av ärendet har utskottet hört avdelningschefen Markus Onnela vid social- och hälsovårdsministeriet, biträdande avdelningschefen Torsten Widén vid Finlands Stadsförbund, chefsöverläkaren Juhani Peräsalo vid Studenternas hälsovårdsstiftelse samt ordföranden för studiesociala sektionen Tarja Kumpulainen vid Finlands Studentkårers förbund. Sedan utskottet behandlat ärendet anför det följande.

I propositionen föreslås att folkhälsolagen kompletteras så att medicinalstyrelsen också efter 1985 har möjlighet att under vissa förutsättningar bevilja kommun befrielse från skyldighet att ordna i folkhälsolagen avsedd hälso- och sjukvård samt tandvård för studerande vid universitet och högskolor. Ordnandet av studenthälsovården via Studenternas hälsovårdsstiftelse skulle sålunda förutsätta medicinalstyrelsens godkännande och vederbörande kommuns samtycke.

Propositionen ansluter sig till den riksomfattande hälsovårdsplanen under åren 1985—1989. Lagen föreslås träda i kraft i början av år 1986.

Studenternas hälsovårdsstiftelse har dragit försorg om allmänpraktiserande läkares och specialläkares studenthälsovård vid universitet och högskolor på sexton orter. Stiftelsens verksamhetsområde omfattar cirka 80 000 studerande och stiftelsen har i sin tjänst över 400 personer, varav över hundra läkare och tandläkare.

På basis av sakkunnigutlåtanden konstaterar utskottet att social- och hälsovårdsministeriet har tillsatt en arbetsgrupp som undersöker finansieringen och vars uppgift är att reda ut olika instansers möjligheter att delta i finansieringen av Studenternas hälsovårdsstiftelse.

Enligt utskottets mening är studerandenas nuvarande betalningsandel relativt stor även om utgångspunkten borde vara att också studerandena själva bär ekonomiskt ansvar för sin egen hälsovårdsorganisation. Enligt propositionens motivering täcktes under räkenskapsperioden 1983/84 cirka 39 % av Studenternas hälsovårdsstiftelses utgifter med hälsovårdsavgifter och besöksavgifter som studerandena betalar. Utskottet anser att man borde uppställa såsom mål att studerandenas finansieringsandel sänks till cirka 25 procent.

Utskottet omfattar propositionens motivering och anser att lagförslaget i propositionen behövs, varför utskottet har beslutat tillstyrka lagförslaget utan ändringar.

På basis av det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 14 juni 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rajantie och medlemmarna Alho, Helle, Ikonen, Aila Jokinen, Jouppila, Kietäväinen, Lindroos, Lähdesmäki, Söderström, Tykkyläinen och Vihriälä.

428500647H

Ekonomiutskottets betänkande nr 12 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om missbrukarvård

Riksdagen remitterade den 12 februari 1985 regeringens proposition nr 246/1984 rd. med förslag till lag om missbrukarvård till ekonomiutskottet för beredning.

Utskottet behandlade i detta sammanhang också rdm. Ronkainens m.fl. lagmotion nr 24 med förslag till lag om missbrukarvård, vilken riksdagen remitterade till ekonomiutskottet den 5 mars 1985. Utskottet behandlade dessutom rdm. Eeniläs m.fl. hemställningsmotion nr 525/1983 rd. om vårdhänvisning för alkoholmissbrukare mot vederbörandes vilja, vilken riksdagen remitterade till ekonomiutskottet den 17 juni 1983, och rdm. Eeniläs m.fl. hemställningsmotion nr 193/1984 rd. om åtgärder för att minska alkoholens skadeverkningar och rdm. Muromas m.fl. hemställningsmotion nr 213/1984 rd. om effektivare vård av rusmedelsmissbrukare, vilka riksdagen remitterade till utskottet den 20 mars 1984, samt rdm. Eklunds m.fl. hemställningsmotion nr 185 om vårdhandledning för rusmedelsmissbrukare och rdm. Joutsenlahtis m.fl. hemställningsmotion nr 190 om alternativa påföljder för den som upprepade gånger gör sig skyldig till rattfylleri, vilka riksdagen remitterade till utskottet den 29 mars 1985.

Utskottet har med anledning av ärendet hört avdelningschefen Matti Marjanen och yngre regeringssekreteraren Raija Koskinen vid social- och hälsovårdsministeriet, lagstiftningsrådet Hannu Takala vid justitieministeriet, överinspektören Matti Bäckman vid inrikesministeriet, generaldirektören Vappu Taipale vid socialstyrelsen, biträdande avdelningschefen Kari Pylkkänen vid medicinalstyrelsen, länsrådet Marja-Terttu Salo vid länsrätten i Nylands län, verkställande direktören Rauno Kervinen och byråchefen Juha Kaakinen vid Helsingfors stads socialverk, socialdirektören Oiva Yli-Mannila från Lappo stad, socialarbetaren Leena Kokkonen från S:t Michels stad, ordföranden för socialnämnden Alpo Pikkarainen från Kestilä kommun, ledande läkaren Stig-Eyrik Björkqvist från Kommunalförbundet för omsorger i Svensk-Finland, direktören Matti Roukka vid Länsi-Suomen päihdehuollon kuntainliitto, direktören Katriina Pajupuro vid Helsingfors ungdomsstation, direktören för kriminalavdelningen, vicehäradshövdningen Mauri Jaakkola vid Helsingfors polisinrättning, juristen Antero Jaakkola vid Finlands stadsförbund, juristen Taisto Ahvenainen vid Finlands kommunförbund, sakkunnigläkaren Heikki J. Korhonen och politices doktorn Matti Jääskinen vid Finlands Nykterhetsorganisationers Förbund, sekreteraren Jukka Kailio vid Huoltoloiden Keskusliitto, verksamhetsledaren Kalle Justander vid Centralförbundet för barnskydd, ordföranden, socialdirektören Raili Ruuskanen och föreståndaren för A-kliniken Jukka Heinonen vid Sosiaalityöntekijäin liitto, ordföranden Raimo Turunen vid Raittiustyöntekijät ry, verksamhetsledaren Lasse Murto vid A-klinikstiftelsen, utbildnings- och forskningssekreteraren Jorma Niemelä vid Sininauhaliitto, föreståndaren för A-kliniken i Kouvola Raimo Puntanen, överläkaren Paavo Koistinen vid socialsjukhuset i Träskända, medicine och kirurgie doktorn Hannu Penttinen vid Perhehoitoliitto, ordföranden Jouko Pallari och vice ordföranden Eila Grönroos vid Finlands föräldraförening mot narkotika samt professorn Kettil Bruun, professorn Mikko Salaspuro, professorn Terttu Arajärvi, politices licentiaten Teuvo Peltoniemi, ungdomsarbetaren Aulis Junes och rusmedelsarbetaren Kari Peltonen. Efter att ha behandlat ärendet anför utskottet följande.

Syftet med propositionen är att förebygga och minska rusmedelsproblemen samt de med dem förknippade hälsoolägenheterna och sociala olä-

genheterna. Syftet är vidare att förbättra missbrukarnas samt deras familjers funktionsförmåga och säkerhet. Propositionen innehåller en helt ny lagstiftning varigenom lagen om vården av dem, som missbruka berusningsmedel och lagen om lösdrivare upphävs och servicen för dem som vårdas såsom lösdrivare i huvudsak hänförs till missbrukarvården. Enligt förslaget skall missbrukarservice produceras både i anslutning till social- och hälsovårdsservicen och inom enheter som är speciellt inriktade på missbrukarvård. Vid vårdhandledningen betonas det egna initiativet samt uppsökande av vård i ett så tidigt skede som möjligt. Avsikten är att genom lagstiftningen klarlägga förutsättningarna för vård oberoende av vederbörandes vilja. Sådana åtgärder kan vidtas endast om vederbörande äventyrar sin hälsa eller uppträder våldsamt. För ordnandet av missbrukarvården svarar kommunen och vården genomförs i samarbete med andra myndigheter på så sätt att det blir möjligt att rehabilitera missbrukarna på ett genomgripande sätt. Socialvårdslagen samt lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården skall tillämpas på missbrukarvården. Avsikten är att lagstiftningen skall träda i kraft i början av år 1986.

Till sitt centrala innehåll motsvarar lagmotionen nr 24 regeringens proposition. Till åtskillnad från propositionen föreslås i motionen att nykterhetsmyndigheternas ställning skall stärkas och att underställningsförfarandet skall frångås då det gäller icke-frivillig vård på grund av våldsamhet.

I hemställningsmotionen nr 525/1983 rd. föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar skynsamma åtgärder för att hänvisa alkoholmissbrukare till vård på de anhörigas begäran samt i det fall att missbrukarna gör sig skyldiga till lagstridiga gärningar som utsätter andra för fara eller lidande.

I hemställningsmotionen nr 193/1984 rd. föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen skyndsamt avlåter en proposition med förslag till lagstiftning om att alkoholmissbruk och vårdhandledning skall utgöra en del av folkhälsoarbetet, arbetshälsovården och arbetarskyddet, samt en proposition med förslag till lagstiftning om att vårdhänvisning skall bli en lagstadgad påföljd för brott som beror på alkoholmissbruk,

att regeringen skyndsamt bereder åtgärder i syfte att ålägga myndigheterna samarbetsskyldighet utan hinder av tystnadsplikten, för att hjälpa alkoholmissbrukare samt deras familjer och närstående genom understödjande service,

att regeringen skyndsamt skall bereda en proposition för att trygga alkoholmissbrukares och deras familjemedlemmars boendeförhållanden under ”kristider” och permanent, samt

att regeringen bereder en proposition för att trygga utkomsten för alkoholmissbrukares familjemedlemmar och närstående.

I hemställningsmotionen nr 213/1984 rd. föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att införa tvångsvård för minderåriga rusmedelsmissbrukare samt systematisk och effektiv akut-, terapi- och rehabiliteringsvård för fullvuxna narkomaner i vårt land.

I hemställningsmotionen nr 185 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen vidtar åtgärder för att hänvisa missbrukare till tvångsvård också på ansökan av de anhöriga, då detta är motiverat av vägande skäl.

I hemställningsmotionen nr 190 föreslås att riksdagen skall hemställa att regeringen skyndsamt låter reda ut möjligheterna att underkasta sådana personer rehabilitering och uppföljande alkoholistvård, vilka upprepade gånger gör sig skyldiga till rattfylleri.

Ekonomiutskottet anser att regeringens proposition om missbrukarvård är behövlig och ändamålsenlig. Det är av största vikt att rusmedelsproblemen förebyggs och reduceras. De allmänna uppfattningarna om missbrukarvårdens målsättningar, verksamhetsprinciper och metoder har förändrats och det är därför nödvändigt att revidera den relativt gamla lagstiftningen. Utskottet anser att de i propositionen anförda allmänna legislativa målen är viktiga och omfattar dem. Det är viktigt att verkställigheten av missbrukarvården betraktas som en omfattande uppgift som berör dels missbrukarvården, som traditionellt utgör en del av socialväsendet, och dels även hälsovården, barnskydds-, utbildnings-, ungdoms-, bostads-, arbetskrafts- och nykterhetsmyndigheterna samt polisen.

Genom lagreformen skapas nya möjligheter i synnerhet för öppen missbrukarvård. Detta förutsätter att tillräcklig uppmärksamhet ägnas utvecklandet av servicen samt utbildningen och forskningen.

Utskottet föreslår att 4 mom. i lagförslagets 6 § stryks. I socialvårdslagens 11 § stadgas allmänt om socialväsendets enheter, och missbrukarvården ställer inte sådana särskilda krav på enheterna som enligt utskottets uppfattning förutsätter ett särskilt stadgande om saken. Inom missbrukarvården bör både de av den offentliga

makten och de av allmännyttiga samfund upprätthållna vård- och stödenheterna till fullo utnyttjas och de bör även ges tillräckliga verksamhetsförutsättningar. Samtidigt bör vårdens nivå övervakas.

I fråga om den i lagförslagets 6 § angivna servicen och det i 7 § definierade vårdbehovet vill utskottet uppmärksamma särskilt de unga missbrukarna. Enligt den föreslagna paragrafen bör service tillhandahållas bl.a. utgående från vederbörandes behov av hjälp, stöd och vård. Särskild uppmärksamhet bör ägnas sådana ungdomar som i vissa avseenden inte berörs av barnskyddsåtgärder. Då det gäller unga personer bör behovet av hjälp och vård bedömas på sådana grunder att åtgärder vidtas i ett tillräckligt tidigt skede, så att i synnerhet de ungas vårdbehov betonas och att vårdåtgärder vidtas med beaktande av vårdens lämplighet för ungdomar och ungdomarnas levnadsförhållanden. Servicen bör vid behov vara särskilt anpassad för ungdomar. I synnerhet de som nyligen börjat använda rusmedel bör ges särskild rusmedelsservice. Utskottet betonar å andra sidan också vårdservicens betydelse från barnskyddets synpunkt och anser det vara synnerligen viktigt att barnskyddet blir särskilt beaktat då det gäller rusmedelsmissbruk. Andra missbrukargrupper som särskilt bör uppmärksammas är väntande mödrar. I fråga om dem är det samtidigt fråga om att skydda fostret. Barn- och mödrarådgivningarna spelar en viktig roll också då det gäller förebyggande rusmedelsvård.

En av de centrala principerna för missbrukarvården är enligt regeringens proposition dess konfidentiella karaktär. Enligt vad som utretts för utskottet är denna speciellt viktig för att vården skall lyckas. Vårdens konfidentiella karaktär får emellertid inte leda till sådana resultat att andra personer, närmast familjemedlemmar, på grund av överdriven sekretess kan bli lidande av missbrukarens åtgärder. Också i detta sammanhang betonar utskottet att den hjälp och det stöd som ges missbrukarna och deras närmaste bör vara mångsidiga på det sätt som framgår av regeringens lagförslag. Utskottet betonar vidare att de allmänna sekretessprinciperna bör beaktas och föreslår att ett nytt moment fogas till paragrafen i detta syfte.

Vid verkställigheten av missbrukarvården är ett samarbete på bred basis viktigt. De för missbrukarvården uppställda målen kan nås genom samarbete mellan myndigheterna och de frivilliga organisationerna samt de övriga allmännyttiga samfunden inom missbrukarvården. De problem som ansluter sig till verkställandet av rusmedelsvården med avseende på hälsovården bör redas ut framför allt i samråd med de inrättningar som deltar i verksamheten. Då det gäller hälsovårdsväsendet är det särskilt viktigt med de kontakter till missbrukare som kan upprättas via arbetshälsovården och delvis via skolhälsovården. Utvecklandet av vårdhänvisningen bör uppmärksammas och förebyggandet av rusmedelsproblem främjas. Enligt utskottets uppfattning nås de bästa resultaten genom ett mångsidigt och regelbundet samarbete. Missbrukarvårdens resurser bör omfördelas med beaktande av de regionala specialbehoven.

Verkställandet av missbrukarvården förutsätter i många fall intimt samarbete. Bl.a. av denna orsak anser utskottet att det är viktigt att vården ges på den vårdbehövandes modersmål.

Utskottet önskar betona att de frivilliga åtgärderna är primära. I vissa fall kan förordande till icke-frivillig vård ske under förhållanden där situationen är så akut att någon frivillig vårdhänvisning inte är möjlig. Enligt de föreslagna stadgandena bör prövningsgrunderna för hänvisning till icke-frivillig vård vara snäva och denna vårdform bör tillgripas endast i sista hand.

Utskottet anser det inte vara på sin plats att ens kortvarig vård på grund av våldsamhet verkställs genom beslut av en enda person. Utskottet föreslår därför att till 12 § fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket beslut om sådan vård skall fattas på framställning av en socialarbetare som lyder under socialnämnden. På grund av jäv eller orsaker som sammanhänger med antalet socialarbetare i kommunen kan beslut inte alltid fattas på framställning. I dessa fall bör annan i paragrafen angiven socialarbetare ge sitt samtycke till socialdirektörens eller socialsekreterarens beslut om vård. Som sådana socialarbetare föreslår utskottet socialarbetare som arbetar vid kommunalförbund som handhar socialvårdsuppgifter eller sådana socialarbetare, som arbetar vid en verksamhetsenhet som tillhandahåller kommunen sådana tjänster som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården. På detta sätt kan det säkerställas att beslutet omfattas av ytterligare en socialarbetare, som har en med tanke på beslutet tillräcklig utbildning.

Utskottet föreslår att lagförslaget skall preciseras också såtillvida att endast sådant beslut skall underställas länsrätten för fastställelse, som innebär att någon har förordnats till vård oberoende

av sin vilja. Enligt lagförslagets 14 § skall vederbörande beredas tillfälle att bli hörd innan han förordnas till vård oberoende av sin vilja. Utskottet anser att detta i princip är ett viktigt tillvägagångssätt. Utskottet föreslår vidare att paragrafen skall justeras tekniskt så att den beslutanderätt som i vissa fall ombetrotts socialnämndens ordförande klarare skall jämställas med socialdirektörens eller socialsekreterarens beslutanderätt.

Beslut om kortvarig vård på grund av våldsamhet kan dels underställas och dels överklagas. Sådant beslut skall verkställas omedelbart. Eftersom besvärstiden är 14 dygn kan beslut med anledning av att ändring sökts ges och beslut med anledning av underställning fastställas först efter det att vården upphört. Utskottet föreslår därför att 20 § ändras så att ändring inte får sökas i beslut rörande icke-frivillig vård, med undantag för det fall att beslutet skall underställas länsrätten för fastställelse. Härvid kan länsrätten avgöra underställningsärendet omedelbart. Å andra sidan skall verkställigheten oberoende av underställning avbrytas, om det inte längre finns några verkställighetsförutsättningar. Underställningsmyndigheten kan också förbjuda verkställighet av ett beslut. I lagförslagets 22 § har i detta syfte gjorts en teknisk justering. Ändring i länsrättens utslag, som givits med anledning av besvär eller underställning, kan i samtliga fall sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen i enlighet med lagförslagets 21 §.

Utskottet föreslår vidare att den i lagförslagets 19—21 §§ stadgade besvärsrätten skall utvidgas så att den allmänt gäller icke-frivillig vård. Detta innebär att de berörda blir flera än enligt regeringens proposition.

Utskottet föreslår att 26 § preciseras så, att isolering kan gälla endast den som förordnats till icke-frivillig vård.

Rusmedel och med bruket av sådana förknippade tillbehör skall enligt lagförslagets 27 § förstöras på bevisligt sätt. De kan emellertid tillhöra tredje person varför det inte alltid är ändamålsenligt att förstöra dem.

Enligt 14 § 2 mom. lagen om länsrätterna skall med anledning av yrkande som avser förordnande till intagning i vårdanstalt den, som yrkandet avser, beredas tillfälle att skriftligen anmäla, huruvida han med anledning av yrkandet önskar bli muntligen hörd i länsrätten. Enligt lagförslagets 14 § förutsätts att vederbörande i enlighet med lagen om förvaltningsförfarande bereds tillfälle att bli hörd. Stadgandet i lagen om länsrätterna gäller endast ett specialfall och förfarandet därvid. Enligt ekonomiutskottets uppfattning är det därför ändamålsenligt att upphäva nämnda paragraf i lagen om länsrätterna. Utskottet föreslår att i 29 § intas ett stadgande om saken.

Utskottet har vidare gjort tekniska ändringar i vissa kapitelrubriker.

Med stöd av det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att lagförslaget skall godkännas sålydande:

Lag
om missbrukarvård

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1—5 §§
(Såsom i regeringens proposition)

6 §

Utvecklande av servicen

(1—3 mom. såsom i regeringens proposition)
(4 mom. *utesl.*)

7 §
(Såsom i regeringens proposition)

8 §

Centrala principer

(1 och 2 mom. såsom i regeringens proposition)
Om sekretessplikten gäller vad som är stadgat i socialvårdslagen (710/82).

9 §
(Såsom i regeringens proposition)

2 kap.

Vård oberoende av vederbörandes vilja

10 och 11 §§
(Såsom i regeringens proposition)

12 §

Kortvarig vård på grund av våldsamhet. Underställande av beslut

Socialdirektör eller socialsekreterare kan förordna att person oberoende av sin vilja på grund av våldsamhet skall intagas för vård för en tid av högst fem dygn för avbrytande av bruket av rusmedel. *Om kommunen inte har någon socialdirektör eller socialsekreterare eller om denne är förhindrad eller jävig att sköta uppgiften kan socialnämndens ordförande besluta om vårdförordnande.*

Beslut fattas på framställning av en under socialnämnden lydande socialarbetare eller, om framställning inte kan göras, sedan en socialarbetare samtyckt till beslutet om vårdåtgärder. Samtycke kan ges av en socialarbetare vid kommunalförbund som handhar socialvårdsuppgifter eller av en socialarbetare vid en verksamhetsenhet som för kommunen producerar sådan service som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården.

Beslut varigenom någon oberoende av sin vilja har förordnats till vård skall omedelbart underställas länsrätten för fastställelse.

Utan hinder av vad som är stadgat i 12 § 1 mom. socialvårdslagen kan i instruktion föreskrivas att beslutet om vårdförordnande kan fattas, i stället för av socialdirektör eller socialsekreterare, av annan socialnämnden underställd ledande tjänsteinnehavare. *(Utesl.)*

13—18 §§
(Såsom i regeringens proposition)

3 kap.

Sökande av ändring

19 §

Sökande av ändring

Om sökande av ändring i *beslut* som avses i denna lag gäller vad i 7 kap. socialvårdslagen är stadgat, såvida inte nedan annorlunda stadgas.

20 §

Sökande av ändring hos länsrätten

I beslut, *som gäller förordnande av någon till vård oberoende av sin vilja* i enlighet med 11 eller 12 §§ *(utesl.)* får ändring sökas genom besvär hos länsrätten inom 14 dagar från delfåendet.

I beslut som med stöd av 12 § 3 mom. skall underställas länsrätten för fastställelse får ändring inte sökas genom besvär.

21 §

Sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen

I länsrätts beslut *i besvärs- eller underställningsärende,* varigenom någon förordnats till vård oberoende av sin vilja, får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på sätt, som det är stadgat i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

(2 mom. *utesl.*)

(2 mom. såsom 3 mom. i regeringens proposition)

22 §

Avbrytande av verkställighet

Då underställning har skett eller ändring har sökts, kan *underställnings- eller* besvärsmyndigheten förbjuda verkställighet av beslutet eller förordna att den skall avbrytas.

23 §
(Såsom i regeringens proposition)

4 kap.

Särskilda stadganden

24 och 25 §§
(Såsom i regeringens proposition)

26 §

Isolering

Person *som förordnats till vård oberoende av sin vilja* kan isoleras i verksamhetsenhet *(utesl.)* såvida han är till fara för sig själv eller andra eller såvida isolering eljest är synnerligen motiverad

med hänsyn till vården av personen. Isoleringen får inte utan nytt beslut fortgå i en följd längre tid än 24 timmar och den bör ske under ständig tillsyn från verksamhetsenhetens personals sida. Isoleringen får inte utan särskilda, i förordning nämnda skäl omedelbart fortsättas. Ej heller i detta fall får isoleringstiden överskrida 48 timmar.

(2 mom. såsom i regeringens proposition)

27 §

Tvångsåtgärder och begränsningar

Har den som är intagen för sådan vård som avses i 2 kap. i sin besittning rusmedel eller tillbehör som är förknippade med bruket av sådana eller medel eller föremål som äventyrar säkerheten, skall dessa omhändertagas av verksamhetsenheten. *(Utesl.)*

(2 och 3 mom. såsom i regeringens proposition)

28 §

(Såsom i regeringens proposition)

5 kap.

Ikraftträdelsestadganden

29 §

Lagens ikraftträdande

(1 och 2 mom. såsom i regeringens proposition)

Genom denna lag upphävs 14 § 2 mom. lagen om länsrätterna (1021/74).

(4 och 5 mom. såsom 3 och 4 mom. i regeringens proposition)

30 §

(Såsom i regeringens proposition)

Vidare föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att lagmotionen nr 24 skall förkastas.

Ytterligare föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att hemställningsmotionerna nr 525/1983 rd., 193 och 213/1984 rd. samt 185 och 190 skall avböjas.

Helsingfors den 24 oktober 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Rajantie och vice ordföranden Laurila (delvis), medlemmarna Alho (delvis), Helle, Aila Jokinen (delvis), Jouppila, H. Kemppainen (delvis), Kietäväinen, Lehtinen, Lindroos, Lähdesmäki, Mäkipää, Starast (delvis), Söderström (delvis), Vihriälä och Wasz-Höckert samt suppleanten Louvo (delvis).

Ekonomiutskottets betänkande nr 13 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 § lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering

Riksdagen remitterade den 8 oktober 1985 regeringens proposition nr 180 med förslag till lag om ändring av 3 § lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering till ekonomiutskottet för beredning.

Med anledning av ärendet har utskottet hört överinspektören Leo Suomaa och byråchefen Herman Nurminen vid social- och hälsovårdsministeriet, budgetrådet Pertti Tuhkanen vid finansministeriet, revisionsrådet Paavo Klemola vid statens revisionsverk, ekonomichefen Pentti Laaninen vid institutet för arbetshygien, vice verkställande direktören Seppo Pekonen vid Penningautomatföreningen, generalsekreteraren Jouko Vasama vid Social- och hälsovårdsorganisationernas samarbetsförening, verkställande direktören Pentti Lappalainen vid de synskadades centralförbund och verksamhetsledaren Tertta Sundholm vid Vanhustyön keskusliitto.

I propositionen föreslås att finansieringen av institutet för arbetshygien ändras så att de fyra femtedelar av institutets kostnader enligt budgeten, som institutet får såsom statsandel, till 15 procent täcks genom ett bidrag ur Penningautomatföreningens avkastning. Avsikten är att lagen skall träda i kraft den 1 januari 1986.

Ekonomiutskottet förutsätter att regeringen ser till att det arbete som utförs av de inom social- och hälsovårdsbranschen verksamma allmännyttiga samfunden, som kompletterar det offentliga systemet, inte äventyras med anledning av att en del av Penningautomatföreningens avkastning används för att finansiera den verskamhet institutet för arbetshygien bedriver. De frivilliga organisationernas verksamhetsbetingelser bör kontinuerligt följas upp och deras verksamhet och finansiering tryggas.

Av de skäl som framgår av propositionens motivering anser ekonomiutskottet att propositionen är ändamålsenlig och föreslår vördsamt

att lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 19 november 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rajantie, vice ordföranden Laurila, medlemmarna Alho, Ikonen, Jouppila, H. Kemppainen, Kietäväinen, Lähdesmäki, Mäkipää, Starast, Söderström, Vihriälä och Wasz-Höckert samt suppleanten Säilynoja.

Reservation

I propositionen föreslås att finansieringen av den verksamhet institutet för arbetshygien bedriver ändras så att 15 procent av finansieringen härefter årligen täcks med de penningautomatmedel som är avsedda för stödjande av de frivilliga organisationerna inom social- och hälsovårdsbranschen.

Vi undertecknade kan i ingen händelse godkänna ett sådant förfarande. Detta förslag omintetgör på ett farligt sätt hela principen att

lagstadgade utgifter skall täckas i budgeten och att de medel som samlats in med penningautomater är avsedda för stödjande av sådana frivilliga organisationer som baserar sig på medborgarnas egna initiativ och som kompletterar den lagstadgade verksamheten. Vi är särskilt bekymrade över att bl.a. rehabiliteringen av gravt handikappade kan försvåras om man förfar på det sätt som föreslås i propositionen.

Bland annat Samarbetsorganet för organisationerna inom social- och hälsovården, som har 94 organisationer inom branschen som medlemmar, samt Institutet för arbetshygien och Penningautomatföreningen har uppmärksammat de principiella farorna och de praktiska svårigheter som propositionen för med sig.

Hänvisande till det ovan anförda föreslår vi undertecknade

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 19 november 1985

Ritva Laurila
Sten Söderström

Riitta Jouppila
Vappu Säilynoja

Ekonomiutskottets betänkande nr 14 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag om ordnande av personalens vid Barnmorskeinstitutets sjukhus ställning då sjukhuset överlåts till Helsingfors stad för att handha en del av funktionerna vid Helsingfors stads hälsovårdscentral

Riksdagen remitterade den 8 november 1985 regeringens proposition nr 211 med förslag till lag om ordnande av personalens vid Barnmorskeinstitutets sjukhus ställning då sjukhuset överlåts till Helsingfors stad för att handha en del av funktionerna vid Helsingfors stads hälsovårdscentral till ekonomiutskottet för beredning.

Med anledning av ärendet har utskottet hört regeringsrådet Reijo Kärkkäinen vid social- och hälsovårdsministeriet, byråchefen Raili Nederström från Helsingfors stad, vicehäradshövdingen Aarno Schrey vid Finlands Läkarförbund, lönesekreteraren Leila Pärssinen vid Hälsovårdsbranschens fackorganisation Tehy r.f., funktionären Eila Jokinen vid Statens arbetstagares och tjänsteinnehavares förbund samt ledande läkaren Tapani Luukkainen, överläkaren Karri Wichmann, sjukskötaren Sirkka Tupala, vaktmästaren Erkki Leppänen och maskinmästaren Lauri Tauru vid Barnmorskeinstitutets sjukhus.

Enligt regeringens proposition skall personalen vid Barnmorskeinstitutets sjukhus, då personalen i samband med överföringen av sjukhuset övergår i Helsingfors stads tjänst, bibehålla sin rätt till statligt pensionsskydd. Staten vore skyldig att ersätta Kommunala pensionsanstalten och Helsingfors stad för de merkostnader som föranleds av att personalens pensions- och semesterförmåner består.

Ekonomiutskottet anser att propositionen behövs. Enligt vad ekonomiutskottet erfarit har det förekommit oklarheter i fråga om vissa till anställningsförhållandet anslutna förmåner som det inte avtalas om genom tjänste- eller arbetskollektivavtal. Personalen bör bibehålla sina till anställningsförhållandet anslutna förmåner på samma nivå som de var i det tidigare anställningsförhållandet, vid behov med anlitande av personliga lönetillägg eller förmåner.

Hänvisande till det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att lagförslaget skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 29 november 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Rajantie, medlemmarna Helle, Ikonen, Jouppila, Kietäväinen, Lindroos, Mäkipää, Starast och Vihriälä samt suppleanterna Holvitie, Louvo och Valtonen.

428501175J*

Ekonomiutskottets betänkande nr 15 med anledning av regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av lagen om strålningsskydd

Riksdagen remitterade den 10 september 1985 regeringens proposition nr 96 med förslag till lag angående ändring av lagen om strålningsskydd till ekonomiutskottet för beredning.

Utskottet har med anledning av ärendet hört regeringsrådet Matti Salmenperä och biträdande avdelningschefen Jarkko Eskola vid social- och hälsovårdsministeriet, byråchefen Ilkka Mäkipentti vid handels- och industriministeriet, byråchefen Markku Riipinen vid arbetarskyddsstyrelsen, avdelningschefen Antti Niittylä vid Strålsäkerhetscentralen, arbetshygienikern Matti Hoikkala vid Institutet för arbetshygien, verkstadschefen Esko Jokinen vid Elektronikgrossisterna r.f. och serviceteknikern Esko Heinonen vid Telko Oy.

Regeringen föreslår att tillämpningsområdet för lagen om strålningsskydd skall utsträckas till att omfatta också icke-joniserande elektromagnetisk strålning, i en utsträckning som stadgas särskilt. Enligt förslaget behövs säkerhetstillstånd alltjämt endast för användning av radioaktiva ämnen. För apparater och anläggningar som alstrar icke-joniserande elektromagnetisk strålning bör utverkas godkännande på särskilt stadgat sätt. De som tillverkar, inporterar och innehar sådana apparater kan åläggas att lämna för övervakningen erforderliga uppgifter och att föra förteckningar i enlighet med fastställt formulär.

Till riksdagen bör med det snaraste överlämnas ett förslag till totalrevidering av lagen om strålningsskydd. Utvecklandet av samarbetet mellan olika myndigheter bör uppmärksammas vid totalrevideringen av lagstiftningen och även vid verkställandet av den delreform som propositionen avser.

Utskottet anser att lagförslaget i propositionen behövs. Det är nödvändigt att apparater som alstrar icke-joniserande strålning övervakas till den del de för närvarande inte övervakas i anslutning till arbetarskyddet, i sådana fall då apparaterna kan utsätta konsumenterna för fara.

Med stöd av det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet

att lagförslaget skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 3 december 1985

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Rajantie och medlemmarna Alho, Helle, Ikonen, Jouppila, H. Kemppainen, Kietäväinen (delvis), Lindroos, Lähdesmäki, Mäkipää, Söderström och Vihriälä samt suppleanten Hellström.

4285011303

Ekonomiutskottets betänkande nr 16 om Oy Alko Ab:s förvaltningsråds berättelse över alkohollägets utveckling år 1984

Riksdagen remitterade den 17 september 1985 Oy Alko Ab:s förvaltningsråds berättelse över alkohollägets utveckling år 1984 (B nr 9) till ekonomiutskottet för beredning.

Med anledning av ärendet har utskottet hört yngre regeringssekreteraren Marja-Liisa Partanen och föredraganden Pentti Wavela vid social- och hälsovårdsministeriet, överinspektören Annikki Savio vid socialstyrelsen, byråchefen Kai Koskela vid medicinalstyrelsen, direktören för distributionsväsendet Pentti Sillantaus, direktören för minutförsäljningen Junno Pekkala, förmannen för alkoholpolitiska forskningsinstitutionen Pekka Sulkunen och informationschefen Asko Haaranen vid Oy Alko Ab, överkommissarien Martti Vottonen vid Helsingfors polisinrättning, verkställande direktören Jorma Latvus vid Hotell- och restaurangrådet, arbetarskyddssekreteraren Aulis Ojala vid Hotell- och restaurangpersonalförbundet, generalsekreteraren Kosti Helimäki och polices doktorn Matti Jääskinen vid Finlands Nykterhetsorganisationers Förbund samt biträdande professorn Olavi Ylikorkala. Sedan utskottet behandlat ärendet anför det följande.

Allmänt

Den centrala utgångspunkten för alkoholpolitiken bör vara att i enlighet med ståndpunktstagandena i regeringens hälsopolitiska redogörsele bland annat främja hälsan. Till detta ansluter sig främjande av sunda levnadsvanor och minskande av sådana hälsorisker som kan förebyggas. Totalkonsumtionen av alkohol bör minskas och att alkoholbruket fås under kontroll. Härvid är prispolitiken samt fostran, rådgivning och upplysning av särskild betydelse.

Den förebyggande alkoholpolitiken

Enligt vad utskottet erfarit är höjda priser på alkoholdrycker en av de viktigaste och effektivaste metoderna att reglera alkoholkonsumtionen och sålunda minska den totala alkoholkonsumtionen. Genom prispolitiken bör man både påverka den totala alkoholkonsumtionen och dessutom styra konsumtionsstrukturen så att den bli ändamålsenligare med tanke på folkhälsan och i alkoholpolitiskt hänseende.

Utskottet har också diskuterat alkoholprisernas effekt på konsumentprisindex. Allmänt taget anser utskottet det vara viktigt att alkoholens bundenhet till indexet ändras, så att prispolitiken klarare än nu kan anlitas som ett alkoholpolitiskt redskap. Enligt utskottets uppfattning borde emellertid den möjligheten undersökas att de ökade inkomster, som inflyter till staten till följd av höjda alkoholpriser, genom pris- och skattepolitiska metoder används för åtgärder som främjar folkhälsan så att indexet samtidigt kan påverkas.

Utskottet betonar betydelsen av upplysning, vägledning och rådgivning och anser att attitydfostran på lång sikt är den effektivaste metoden då det gäller att förebygga alkohololägenheter. Upplysningen bör bli enhetligare och mera täckande.

Skolornas läroplaner och skolhälsovården har stor betydelse inom alkohol- och nykterhetsfostran, och härvid bör undervisnings-, social- och hälsovårdsmyndigheterna samarbeta med varandra. Också ungdoms- och idrottsorganisationerna samt -myndigheterna spelar en viktig roll i den upplysning och rådgivning som riktar sig till ungdomen.

Utskottet har även studerat undersökningar som visar ett rikligt eller fortsatt alkoholbruk

4285011292

bland kvinnor under graviditeten kan ha särskilt menliga effekter på fostret. Såsom en följd av en alkoholskada under fosterstadiet växer ett foster och ett nyfött barn långsammare och barnet kan åsamkas bland annat skador i det centrala nervsystemet och lindriga missbildningar. Inom rådgivningsverksamheten bör man ytterligare understryka de eventuella skadliga effekterna av alkoholbruk under graviditeten.

Resultaten av den kampanj som gällde trafiken till sjöss har enligt vad utskottet erfarit varit rätt positiva. Det är viktigt att verksamhet av detta slag kan fortsätta genom att också finansieringen av kampanjerna säkerställs, eftersom alkoholens andel vid drunkningsolyckor fortgående är stor.

Avhjälpande alkoholpolitik

Utskottet anser att företagshälsovården har stora möjligheter att föra en avhjälpande alkoholpolitik. Samarbetet mellan myndigheterna och arbetsmarknadsparterna måste fortgående förbättras och ett sådant system med hänvisning till vård bör åstadkommas som i ett tillräckligt tidigt skede och effektivt, utan att likväl åsamka sociala och ekonomiska olägenheter, leder till en effektiverad vård av rusmedelsmissbrukare.

Annat

Enligt utskottets uppfattning bör akloholforskningen utom på basforskning inriktas på forskning som mera direkt stödjer beslutsfattandet. Samtidigt kunde forskningspolitiken mera allmänt utformas så att den ger stöd åt det rusmedelspolitiska beslutsfattandet. Detta kan förutsätta att det nuvarande ämbetsmaskineriet, såsom social- och hälsovårdsministeriets organisation och delegationer utvecklas.

I anknytning till det ovan anförda anser ekonomiutskottet det vara viktigt att betona social- och hälsovårdsministeriets rusmedelspolitiska betydelse och anser att det inbördes förhållandet mellan ministeriet och Oy Alko Ab inom alkoholpolitiken bör justeras för att fördelningen av ansvar mellan myndigheterna skall bli klarare. Samtidigt är det ändamålsenligt att reda ut om statsrådet utöver berättelsen över alkohollägets utveckling bör avge en mera allmänt hållen berättelse om rusmedelspolitiken där rusmedlen kunde behandlas såsom en helhet, inklusive sådana frågor i anknytning till bekämpandet av alkoholskador som inte direkt hör till Oy Alko Ab:s verksamhetsområde.

Under de senaste åren har Oy Alko Ab:s förvaltningsråds berättelse över alkohollägets utveckling utvecklats i den riktning som ekonomiutskottet har angett i sina betänkanden. Enligt utskottets uppfattning kan berättelsen utvecklas vidare så att den också innehåller ett avsnitt om de åtgärder som föranleds av utskottets betänkanden under tidigare år.

På basis av det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att riksdagen beslutar remittera detta betänkande till statsrådet för att delges också Oy Alko Ab:s förvaltningsråd.

Helsingfors den 3 december 1985

I den avgörande behandlingen av ärendet deltog ordföranden Rajantie, vice ordföranden Laurila, medlemmarna Alho (delvis), Helle, Ikonen, Jouppila, H. Kemppainen, Kietäväinen, Lindroos, Lähdesmäki, Mäkipää, Starast (delvis), Söderström (delvis), Vihriälä och Wasz-Höckert (delvis) samt suppleanterna Hellström (delvis) och Säilynoja (delvis).

RIKSDAGENS
EKONOMIUTSKOTT

Helsingfors,
den 6 juni 1985
Utlåtande nr 1

Till Socialutskottet

I enlighet med riksdagens beslut har socialutskottet den 4 juni 1985 begärt ekonomiutskottets utlåtande om regeringens proposition nr 86 med förslag till lag om ändring av sjukförsäkringslagen.

Med anledning av ärendet har utskottet hört avdelningschefen Markus Onnela och föredraganden Anja Kairisalo vid social- och hälsovårdsministeriet, biträdande avdelningschefen Helmer Nordling vid medicinalstyrelsen, medicine och kirurgie doktorn Arpo Aromaa vid folkpensionsanstalten, sekreteraren för hälsovårdsärenden Matti Laiho vid Finlands Stadsförbund, byråchefen Aulis Vintturi vid Finlands Kommunförbund, sektionschefen Erik Nylund vid Finlands svenska kommunförbund, avdelningschefen Jukka Ahtela vid Arbetsgivarnas i Finland Centralförbund, sakkunnigläkaren Markku Toropainen vid Finlands Fackförbunds Centralorganisation, sekreteraren för tjänstevillkorsärenden Bjarne Andersson vid Tjänstemannaorganisationernas Centralförbund, direktören Pekka Merenheimo vid Affärsarbetsgivarnas Centralförbund, organisationsombudsmannen Keijo Nurmi vid Finlands Tekniska Funktionärsorganisationers Centralförbund, sekreteraren för socialärenden Kai Libäck vid Akava, agronomen Pentti Saarimäki vid Maataloustuottajain Keskusliitto, ordföranden Atilla Samaletdin och verksamhetsledaren Teuvo Tuominen vid Finlands Tandläkarförbund, ansvarige hälsovårdscentraltandläkaren Olli Lähteenoja vid Terveyskeskushammaslääkäriyhdistys, tandläkaren Asko Kaartinen, medicine och kirurgie doktorn Mari Antti-Poika vid Finlands Industrimedicinska Förening och ekonomichefen Juha Pelkonen vid Nilsiän ja Rautavaaran kansanterveystyön kuntainliitto. Sedan utskottet behandlat ärendet anför det följande.

Enligt propositionen fogas till sjukförsäkringslagen stadganden om betalning av ersättning enligt sjukförsäkringslagen för mun- och tandundersökning som utförs av tandläkare. I fråga om ersättningarna iakttas vissa undantag. Ersättningen vore 60 procent av det uppburna arvodet eller av fastställd taxa då det uppburna arvodet är större än arvodet enligt den fastställda taxan. Ersättning kunde också betalas för av tandläkare föreskrivna laboratorie- och röntgenundersökningar samt för av tandläkare ordinerade läkemedel och för resor i samband med tandvård. Ersättning betalas emellertid endast till de försäkrade som är födda 1961 eller senare. Propositionen ansluter sig till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 § lagen angående införande av folkhälsolagen, vilka tillsammans utgör en helhet då det gäller att ändamålsenligt ordna tandvården.

Ekonomiutskottet anser att de hälsopolitiska målen i propositionen är viktiga och betydelsefulla. Utskottet betonar betydelsen av att tänderna undersöks systematiskt och vikten av den förebyggande vården på grund av den förebyggande vårdens verkningar med tanke på folkhälsan och samhället.

Till regeringens proposition nr 86 ansluter sig regeringens proposition nr 87 med förslag till lag om ändring av 3 § lagen angående införande av folkhälsolagen, vilka tillsammans utgör en helhet då det gäller tandvården för personer som är födda 1961 eller senare. Den offentliga tandvården som ordnas av hälsovårdscentralerna och den privata tandvården som stöds via sjukförsäkringssystemet bör bilda en sådan helhet att det finns tillräcklig och enahanda tillgång till tandvård i alla delar av landet. Utskottet anser det vara angeläget att förhållandet mellan de avgifter som

428500590N

uppbärs vid hälsovårdscentralerna och självriskandelen enligt sjukförsäkringssystemet håller sig inom den ram som anförs i propositionen.

Det föreslagna tudelade systemet accentuerar betydelsen av att systemet kontrolleras. Kommunerna bör beredas tillfälle att påverka tandvården i dessa helhet. Direktiven i ärendet bör beredas så att såväl den tandvård som ges som folkhälsoarbete som den tandvård som ersätts via sjukförsäkringen ges på tillräckligt enhetliga grunder och att medicinalstyrelsen och folkpensionsanstalten i samarbete kan följa tandvårdens utveckling och verkställighet.

Ekonomiutskottet uppmärksammar att det nya systemet förutsätter att förvaltningen stärks också regionalt. Likaså är reformens ekonomiska verkningar olika för olika kommuner och deras invånare.

Enligt propositionen ersätts inte kostnaderna för sådan tandvård som getts i form av företagshälsovård via sjukförsäkringssystemet. Företagshälsovården skall gälla också tandvården speciellt till den del som sjukdomar och skador i munnen och tanduppsättningen kan uppstå som yrkessjukdom eller när det annars är motiverat att ordna tandvården som företagshälsovård.

På basis av det ovan sagda föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att socialutskottet borde beakta detta utlåtande när det utarbetar sitt betänkande.

På ekonomiutskottets vägnar:

Maija Rajantie

Pentti Arajärvi

I den avgörande behandlingen av ärendet har deltagit ordföranden Rajantie och medlemmarna Alho, Helle, Ikonen, Jouppila, H. Kemppainen, Kietäväinen, Lehtinen, Lähdesmäki, Ratu, Tykkyläinen och Vihriälä samt suppleanterna Louvo och Renlund.

Avvikande åsikter

I

Tandvården är för närvarande inte jämställd med den övriga hälsovården. I synnerhet den vuxna befolkningen är beroende på boningsorten i en ojämlik situation i fråga om tillgången på service och kostnader.

Samlingspartiets riksdagsgrupp föreslog redan i sin år 1980 inlämnade gruppmotion om tandvården att regeringen vidtar åtgärder för att ändra sjukförsäkringslagen så att den utsträcks till att omfatta tandvården genom en gradvis utveckling av ersättningssystemet. Speciellt ville man uppmärksamma stödjandet av förebyggande vård och behovet av kontinuerlig vård för de åldersgrupper som omfattats av den systematiska vården. Denna åsikt delades också av tandvårdskommittén och arbetsgruppen för den vuxna befolkningens tandvård.

Regeringens proposition nr 86 om ändring av sjukförsäkringslagen är ett steg i rätt riktning. Den baserar sig emellertid inte på jämnställdhet mellan den offentliga och privata tandvården. Patienternas kostnader är större inom den privata tandvården än inom den offentliga. Denna ojämlikhet tryggar inte valfriheten.

Genom en utjämning av tandvårdskostnaderna är det möjligt att främja benägenheten att uppsöka vård. Som hälsopolitisk motivering kan även nämnas att konkurrensen mellan vårdformerna förbättrar kvaliteten och servicen.

Diskrimineringen av den privata tandvården kan inte motiveras ens med ekonomiska synpunkter. Enligt en undersökning råder det inte någon betydande skillnad i fråga om tandläkarnas produktivitet mellan de olika sektorerna. Undersökningsresultaten ger dock vid handen att den totala produktiviteten är högre inom den privata sektorn.

Vi kan således inte godkänna utskottsmajoritetens ståndpunkt enligt vilken förhållandet mellan de avgifter som hälsovårdscentralerna uppbär och den självriskandel som sjukförsäkringssystemet medför förblir det som framgår av regeringens proposition. Vi anser att de avgifter som uppbärs hos patienterna för de offentliga hälsovårdscentralernas tandvård och de avgifter som uppbärs inom den privata tandvården, som understöds genom sjukförsäkringssystemet, bör vara ungefär lika stora. I detta sammanhang borde till utskottets utlåtande ha fogats en anmärkning också om att eftersläpningen i fråga om ersättningstaxorna borde korrigeras.

Helsingfors den 6 juni 1985

Riitta Jouppila **Anna-Kaarina Louvo**

II

I 14 § folkhälsolagen konstateras bl.a.: ”Såsom till folkhälsoarbetet hörande skyldigheter åligger det kommunen inom ramen för nedan i 19 § verksamhetsplan:

— — — — — — — — — — — — — —

4) att upprätthålla tandvård, till vilken hänföres upplysnings- och förebyggande verksamhet samt undersökning och vård av kommunens invånares tänder.”

Regeringens proposition nr 86 med förslag till lag om ändring av sjukförsäkringslagen innebär att dessa principer i folkhälsolagen upphävs. Lagändringen innebär att privat tandvård för personer som är födda 1961 eller senare ersätts via sjukförsäkringen.

Enligt DFFF:s riksdagsgrupp innebär propositionen om den godkänns en början till en mera omfattande privatisering och kommersialisering av hälsoservicen och den förhalar utvecklandet av folkhälsoarbetet.

Den tandvård som barn och ungdomar ges enligt folkhälsolagen har visat sig vara mycket resultatrikt. På grund av att det förebyggande arbetet och den systematiska vården är tandbeståndet bland barn och ungdomar i mycket bättre skick än vad som var fallet i fråga om personer i samma ålder i början av 1970-talet.

Den resultatrika verksamheten har möjliggjorts genom medicinalstyrelsens planmässiga vägledning, övervakning och uppföljning.

Det är mycket ifrågasatt hur man inom den nu föreslagna privata vården planmässigt och systematiskt kan utföra förebyggande arbete samt ordna vägledning, övervakning och uppföljning. Det bör observeras att de privata tandläkarna kommer att få åtgärdsarvode vilket kan medföra en oändamålsenlig inriktning av vården.

Propositionen baserar sig på ett uttalande i statsförslagets motivering enligt vilket ”Till riksdagen avges erforderliga lagförslag om utvidgande av den systematiska tandvården från början av år 1986 så att den gäller alla under 26 år. Reformen genomförs så att också sjukförsäkringen deltar i finansieringen på basen av den utredning som utförs.”

Den i motiveringsuttalandet förutsatta utredningen har inte gjorts. Åtminstone har inga uppgifter lämnats om den. Vid utskottsbehandlingen har det också annars kunnat konstateras att sådana utredningar som genomförandet av reformen i praktiken förutsätter inte just har gjorts. Enbart den nu föreslagna ändringen av lagens paragrafer ger inte några uppgifter om hur man i praktiken ämnar genomföra reformen för att inte tala om hur det skall säkerställas att de i motiveringen anförda målen nås.

Några lösningar på bland annat följande problem, som kan förutses, har inte anförts:

1. en utredning av förhållandet mellan medicinalstyrelsens och folkpensionsanstaltens befogenheter och arrangemangen i fråga om utbytet av uppgifter mellan dem,
2. tillbudsstående datasystem och deras förvaltning,
3. åtgärdsnomenklatur och ersättningstaxornas nivå,
4. samarbetet mellan hälsovårdscentralerna och de privata tandläkarna inom området,

5. de olika verkningar som inriktningen av reformens ekonomiska belastningar har på kommunerna,

6. att förvaltningen blir mera invecklad och det därav föranledda behovet av extra personal.

Redan förteckningen ovan över ärenden som inte har retts ut visar att det är omöjligt att från början av nästa år genomföra ändringen friktionsfritt. Enligt propositionen medför det nya sjukförsäkringssystemet nästa år tilläggskostnader om 58 miljoner mark. Med pengarna kunde kostnaderna för privat tandvård sänkas för 23 % av personerna inom vederbörande åldersgrupper, dvs. ca 160 000 personer under 26 år skulle få sjukförsäkringsersättning.

I motiveringen till regeringens proposition nr 87 konstateras att 30 % av de ifrågavarande åldersgrupperna åsamkar extra kostnader om 21 miljoner mark inom hälsovårdscentralvården (10 Mmk för staten och 11 Mmk för kommunerna).

Då det å andra sidan beräknas hur mycket det åstadkoms genom ett tillägg om 58 Mmk för tandvården inom folkhälsoarbetet kan det konstateras att man med denna summa vid hälsovårdscentralerna kunde få över 150 nya mottagningspunkter jämte personal per år. Dessa 150 mottagningar kunde sköta i stort sätt lika många unga vuxna som man med motsvarande summa skulle kunna sköta inom ramen för de föreslagna sjukförsäkringsersättningarna för privat tandvård.

Den invecklade förvaltningen som måste utökas medför betydande tilläggskostnader. Därtill kommer de ersättningar som skall betalas för resor som föranleds av tandvård. I lagförslaget har några kalkyler inte anförts om kostnaderna. Sålunda är det också ekonomiskt mest lönsamt att utveckla tandvården inom folkhälsoarbetet. Såsom det framgår av det ovan anförda är tandvården vid hälsovårdscentralerna planmässigare, mera täckande, resultatrikare och den kan genomföras med hjälp av en betydligt mindre omfattande förvaltning och byråkrati än genom det tilltänkta sjukförsäkringssystemet.

På basis av det ovan anförda är folkdemokraterna av den åsikten att regeringens proposition nr 86 skall förkastas. Såväl vården, förvaltningen som ekonomin talar för att tandvården utvecklas inom ramen för systemet med hälsovårdscentraler.

Jag föreslår vördsamt

att socialutskottet förkastar regeringens proposition.

Helsingfors den 6 juli 1985

Esko Helle

RIKSDAGENS
EKONOMIUTSKOTT

Helsingfors,
den 12 december 1985
Utlåtande nr 2

Till Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har genom en skrivelse av den 3 december 1985 i enlighet med riksdagens beslut begärt ekonomiutskottets utlåtande över regeringens proposition nr 228 om godkännande av vissa bestämmelser i den europeiska överenskommelsen om utgivande av sjukvård till personer vid tillfällig vistelse.

Med anledning av ärendet har utskottet hört byråchefen Sakari Juuti vid utrikesministeriet samt regeringsrådet Reijo Kärkkäinen och överinspektören Matti Kari vid social- och hälsovårdsministeriet.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna de bestämmelser i den år 1980 ingångna europeiska överenskommelsen om utgivande av sjukvård till personer vid tillfällig vistelse, som fordrar riksdagens samtycke. Syftet med överenskommelsen är att garantera sjukvård för personer som omfattas av en fördragsslutande stats sjukvårdssystem och tillfälligt vistas på en annan fördragsslutande stats territorium. Överenskommelsen innefattar dessutom bestämmelser om hur de fördragsslutande staterna sinsemellan kan ingå separata överenskommelser om ersättning av sjukvårdskostnader. Dessutom innehåller propositionen ett förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen. Den föreslagna lagen behövs enligt propositionen, eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.

På basis av erhållen utredning anser utskottet att den europeiska överenskommelsen om utgivande av sjukvård till personer vid tillfällig vistelse behövs såväl med tanke på finländare som tillfälligt vistas utomlands som med tanke på utlänningar som tillfälligt vistas i Finland, och sålunda också från allmän synpunkt är ändamålsenlig. Enligt vad utskottet erfarit har utlänningar som vistas i Finland också för närvarande fått sjukvårdsservice enligt folkhälsolagen (66/72), men överenskommelsen innebär att också den sjukvård som avses i sjukförsäkringslagen (364/63) utsträcks till utlänningar som avses i överenskommelsen. För närvarande gäller sjukförsäkringslagen endast sådana utlänningar som anses bo i Finland. Överenskommelsen ger finländare som tillfälligt vistas utomlands ett väsentligt bättre skydd i fråga om tillgången på hälsovårdsservice, till den del någon socialskyddsöverenskommelse, som garanterar motsvarande service, inte har ingåtts mellan Finland och vederbörande stat.

Utskottet, som har behandlat ärendet enbart med tanke på sitt eget kompetensområde, anser att det inte med tanke på innehållet föreligger några hinder för att överenskommelsen godkänns. På grund av det ovan stående anför ekonomiutskottet som sitt utlåtande vördsamt

att de bestämmelser i överenskommelsen som påkallar riksdagens samtycke bör godkännas, och

att också lagförslaget i anslutning till överenskommelsen bör godkännas.

På ekonomiutskottets vägnar:

Maija Rajantie

Martin Scheinin

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Rajantie och vice ordföranden Laurila samt medlemmarna Ikonen (delvis), Jouppila, H. Kemppainen, Kietäväinen, Lindroos, Mäkipää, Starast, Söderström, Vihriälä och Wasz-Höckert samt suppleanten Holvitie.

428501248W